This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

CORPUS
SCRIPTORUM HISTORIAE BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIOR ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

OPERA

EIUSDEM NIEBUHRII, IMM. BEKKERI, L. SCHOPENI, G. ET L. DINDORFIORUM ALIORUMQUE PHILOLOGORUM PARATA.

[Vol. XI.]

GEORGIUS SYNCELLUS
ET
NICEPHORUS CP.

VOLUMEN I.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBERI.
MDCCCXXIX.

GEORGIUS SYNCELLUS

ET

NICEPHORUS CP.

EX RECENSIONE

(Karl) Wilhelm
GUILIELMI DINDORFII.

VOLUMEN I.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBERI
MDCCCXXIX.

4,845

CAROLO BENEDICTO HASIO

ET

IACOBO GEELIO

D.

GUILIELMUS DINDORFIUS.

PRAEFATIO
GUILIELMI DINDORFII.

Georgium ex codicibus Parisinis duobus (AB) emendavi. Eorum A (1711) idem est quem primus usurpavit Scaliger, quum Eusebii chronicorum reliquias ad Hieronymi exemplum instauraret, post Scaligerum princeps chronographei * editor Iacobus Goarus, Scaligeri obtrectator acerrimus, mediocri homo doctrina, artis criticae facultate nulla, negligentia incredibili. Scriptus est anno MXXI in membranis: vide Goari praefationem vol. II. p. 69. ed. nostrae. Excidit folium unum (p. 716, 19—723, 1).

Huic libro longissime praestat alter (1764), qui ex Bredovii epistolis Parisiensibus p. 154. innotuit, eratque mihi ampliorem etiam utilitatem allaturus, si neque in medio opere pluribus foliis esset defectus nec capite et calce truncatus. Incipit p. 95, 13. desinit p. 646, 7.

Ad postremam chronographei partem (p. 566, 11), quae res inde ab Pompeii temporibus gestas complectitur, Goarus duo alios codices attulit, Perezianum (P) et Barberinianum, de quibus ipsum vide exponentem in annotatione p. 72. ed. Paris.

* Prodiit Parisiis a. 1652., typis Venetis recusum a. 1729.

Littera G indicavi lectiones Goari: littera m coniecturas et annotationes in margine positas, quarum bona pars commemorari non potuerunt. Saepe enim Goaro accidit ut quae in codice negligenter legisset, temerariis coniecturis magis depravaret.

Addenda quaedam ad annotationem nostram volumini alteri adiunximus.

Nicephori, primum ab Scaligero editi, ab Goaro repetiti, codicem Parisinum unum (R) habui.

Scribebam Lipsiae.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΥΓΚΕΛΛΟΥ.

ΕΚΛΟΓΗ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΕΚΛΟΓΗ
ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΣΥΝΤΑΓΕΙΣΑ ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ
ΣΥΓΚΕΛΛΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ
ΤΑΡΑΣΙΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΑΠΟ ΑΔΑΜ ΜΕΧΡΙ ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥ.

CHRONOGRAPHIAE
AB ADAMO USQUE AD DIOCLETIANUM,
AUCTORE GEORGIO MONACHO,
TARASII PATRIARCHAE CONSTANTINOPOLITANI
QUONDAM SYNCELLO,
CONCINNE DIGESTA
COLLECTIO*.

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ἀρχὴ πάσης χρονικῆς κινήσεως τῆς ὑπὸ χρόνον ὁρατῆς κτίσεώς ἐστιν, ἐν ᾗ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρὰ θεοῦ πατρὸς διὰ υἱοῦ μονογενοῦς καὶ πνεύματος ἁγίου τῆς ἁγίας καὶ ζωαρχικῆς ὁμοουσίου τριάδος ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι δι' ἄμετρον ἀγαθότητα παρήχθη, ἡ ἁγία πρωτόκτιστος ἡμέρα τοῦ πρώτου μηνὸς Νισὰν λεγομένου παρ' Ἑβραίοις καὶ ταῖς θεοπνεύστοις γραφαῖς, εἰκάδι πέμπτῃ τοῦ

4. καὶ ὁμοουσίου m. 6. Νισὰν m. Νισσὰν G.

In principio fecit deus caelum et terram. Temporaneae cuiusvis mutationis visibilem creaturam afficientis hoc est principium, in quo caelum et terra a deo patre, per filium unigenitum et spiritum sanctum sanctae et vivificae et consubstantialis Trinitatis ex nihilo adesse, ex eius immensa bonitate traducta sunt: dies, inquam, ille sanctus, primi mensis Hebraeis et scripturis divinitus inspiratis Nisan dicti, initium et caput,

* Interpretatio Latina Goari est, quam ego plane non attigi. *G. D.*

P. 2 παρὰ Ῥωμαίοις Μαρτίου μηνὸς οὖσα, τοῦ δὲ παρ' Αἰγυπτίοις ἑβδόμου μηνὸς κθ'. τοῦτο πᾶσιν ὁμολογούμενόν ἐστι τοῖς ἁγίοις ἡμῶν πατράσι καὶ διδασκάλοις καὶ τῇ ἁγίᾳ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ. ἐν ταύτῃ καὶ Γαβριὴλ τὸν ἀσπασμὸν καὶ τὸ χαῖρε τῇ ἁγίᾳ παρθένῳ τῆς θείας συλλήψεως προεφθέγξατο. ἐν ταύτῃ
V. 2 καὶ ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ πατρὸς μετὰ τὴν ἐξ αὐτῆς ἄρρητον σάρκωσιν πᾶσαν πληρώσας οἰκονομίαν ἐκ νεκρῶν ἀνέστη, ἀρχὴν λαβόντος κατὰ τὴν αὐτὴν ἁγίαν τῆς ζωηφόρου ἀναστάσεως ἡμέραν τοῦ ͵εφλδ' ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου. περὶ οὗ μοι πᾶσα σπουδὴ
B γέγονε τόδε τὸ χρονικὸν συντάξαι κανονικῶς τε καὶ ἐξηγητικῶς, ὅπερ τοῖς πολλοῖς τῶν ἱστορικῶν οὐ συμπεφώνηται, ὅτι τε τῷ ͵εφ' ἔτει τοῦ κόσμου ὁ κύριος ἡμῶν ὁ θεὸς ἐσαρκώθη ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου καὶ ὅτι τῷ ͵εφλδ' ἔτει ἀρχομένῳ, ὡς προείρηται, τῇ πρώτῃ τοῦ Νισὰν παρ' Ἑβραίοις μηνός, κε' τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις Μαρτίου, παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις Φαμενὼθ ἑβδόμῳ μηνὶ κθ' ἀνέστη ἐκ νεκρῶν πατήσας τὸν θάνατον. πρόδηλον δὲ ὅτι καὶ πρῶτον κυριακὸν πάσχα τοῖς καταξιωθεῖσι τῆς θείας χάριτος κατὰ ταύτην ἤρξατο τὴν ἁγίαν πρωτόκτιστον ἡμέραν. εὐλόγως ἄρα
C καὶ ἐν αὐτῇ τῆς ὁρωμένης ἤρξατο δημιουργίας ἡ ἁγία καὶ παντουργὸς τριάς, ὡς προτυπούσης τὴν ἁγίαν ἀναστάσιμον ἡμέραν·

4 et 6. ταύτῃ καὶ A. ταύτῃ δὲ G. 8. ἡμέραν τοῦ A. τοῦ om. G. 14. Νισὰν m. νισσᾶν A. Νισσὰν G. Ἑβραίοις] ἑβραίοις A ut solet. Litterae maiusculae accentu carent in G. 15. αἰγυπτίοις A. τοῖς Αἰγυπτίοις G. κθ'] ἡμέρᾳ κθ' m.

Martii Romanorum mensis vicesimo quinto, Aegyptiorum vero septimi nono et vicesimo, respondet. Apud omnes sanctos patres nostros et doctores atque sanctam catholicam et apostolicam ecclesiam istud pervagatum est. Hoc die divini conceptus salutem et „ave" sanctae virgini Gabriel praefatus est; hoc die post carnem modo non vulgari ex ea sumptam, dispensationis et humanae vitae cursu adimpleto, unigenitus caelestis patris filius exsurrexit a mortuis; qua eadem sanctae resurrectionis vitae reparatricis luce a mundo primum condito annus quinquies millesimus quingentesimus tricesimus quartus initium sumpsit; de qua, cum non sit unus apud historicos plerosque consensus, ut praesens Chronicon iuxta temporum et narrationum seriem, hoc est ordinatim, ac quantum par fuit, ample digererem, nullum a me studium omissum est. Quingentesimo siquidem supra quinquies millesimum mundi anno dominus deus noster ex sancta virgine caro factus, tricesimo quarto supra quingentesimum et quinquies millesimum initium nacto, ut praefati sumus, Nisan Hebraeorum mensis die primo, Martii Romanorum quinto et vicesimo, Phamenoth vero, hoc est Aegyptiorum septimi mensis vicesimo nono, calcata morte, resurrexit a mortuis. Omnibus autem divinae gratiae munere ditatis pro comperto est, primum dominicum Pascha eodem sancto primoque quondam edito die exortum illuxisse; eodem itaque, ceu sanctae resurrectionis praenuncio, visibile opificium sancta et cunctorum creatrix Trinitas auspicata est: eius-

οὗ χάριν καὶ πρώτην τοῦ πρώτου μηνὸς Νισὰν φυσικῶς αὐτὴν καὶ θεοδιδάκτως ὁ θεόπτης Μωϋσῆς παραλαβὼν ἐξ αὐτῆς ἤρξατο τῆς συγγραφῆς λέγων „Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν." πρόδηλον γὰρ ὅτι παντὸς μηνιαίου καὶ ἐνιαυσιαίου χρόνου ἡμέρα τις προκατάρχει, καὶ ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ τὸ φῶς καὶ τὸ σκότος τὸ πνεῦμά τε καὶ ἡ ἄβυσσος καὶ αὐτὸ τὸ πρωτόκτιστον νυχθήμερον ὥσπερ ἀρχὴ τῆς χρονικῆς κινήσεως πέφυκεν, ὅπερ ἥτις μονὰς τῶν μετ' αὐτὴν ἀριθμῶν, οὐδεὶς ἀντι- D φράσει τῶν εὖ φρονούντων, οὐδ' ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ τῶν ὁρωμένων ἡ σύμπηξις πρὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, ἀλλὰ πάντως σὺν αὐτῇ καὶ κατ' αὐτὴν παρῆκται καὶ τὴν ἀρχὴν εἴληφε. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο δῶμεν, ἔσται μὲν ἄλλη τις ἀρχὴ οὐρανοῦ καὶ γῆς κατὰ τὸν χρόνον πρεσβυτέρα καὶ ἄλλη νεωτέρα, καθ' ἣν ἡ πρωτόκτιστος ἡμέρα τοῦ εἶναι ἤρξατο, ὅπερ ἐναντιοῦται ταῖς θεοπνεύστοις φωναῖς καὶ τῇ φυσικῇ τῶν πραγμάτων ἀκολουθίᾳ. τίνι γὰρ ὁ πρὸ τῆς πρωτοκτίστου ἡμέρας χρόνος κατεμετρεῖτο μήπω τῆς P. 3 ἡλιακῆς φορᾶς καὶ σεληνικῆς γενομένης μηδὲ τῆς ὁρατῆς κτίσεως, δι' ἣν καὶ ἡ τῶν νυχθημερινῶν διαστημάτων κίνησις ὑπὸ θεοῦ σοφῶς ὥρισται; τοῖς γὰρ ἀϊδίοις ἤγουν ταῖς ἀΰλοις οὐσίαις αἰών τις ἀνεπισκότιστος συμπαρεκτείνεται, ὥσπερ ἡμῖν τοῖς ἐν γενέσει

1. Νισὰν m. νισσᾶν A. Νισσὰν G. 2. παραλαβὼν A. προσλαβὼν G. 8. ὅπερ A. ὥσπερ G. μετ' αὐτὴν A. μεθ' ἑαυτὴν G. ἀντιφράσει] ἀντιφράσοι G. 12. γῆς A. τῆς γῆς G. 13. καὶ ἄλλη νεωτέρα A. ἄλλην ἑτέρα G. 16. μήπω A. μήπως G. 18. ἣν καὶ ἡ τῶν A. ἣν ἡ G. 20. ἡμῖν τοῖς A. τοῖς om. G.

demque rei gratia, naturali divinoque lumine edoctus dei spectator Moses primi mensis primum illum diem fore praenuncians, ab eo scripturae seriem aggressus est, dicens: „In principio creavit deus caelum et terram." Menstruo namque et annuo spatio diem quendam initium dare manifesto constat: ut enim caelum ac terram, tenebras et lumen, spiritum et abyssum, nec non et ipsum primo editum noctis dieique curriculum, eo pacto temporanei motus principium extitisse, ac subsequentium numerorum unitatem, nemo qui mentis sit compos inficias ierit: caelum pariter ac terram, et universam, quae sub adspectum cadunt, rerum compagem, diem primum praecessisse nullus asseret, sed omnino cum eo, ac deinceps post ipsum emersisse ac sumpsisse principium. Sin minus hoc concesserimus, aliud caeli terraeque principium tempore antiquius erit admittendum, ac aliud pariter quo primo conditus illuxit dies; quod divinitus inspiratis sermonibus et naturali rerum ordini adversatur. Cui namque rerum diem primo illucescentem praecedens spatium exaequaretur, cum nondum solaris lunarisve cursus, vel aliud creatum visu discernendum, quo nocturnorum diurnorumque discriminum vicissitudo a deo sapienter est distributa, existeret? Aeternis siquidem, hoc est a materia discretis substantiis aevum quoddam occasus et tenebrarum expers coextenditur et commensuratur, eo penitus pacto, quo nobis ortus et interitus legi subiectis tempus solaribus gyris

καὶ φθορᾷ ὁ χρόνος ἡλίου φορᾷ καταμετρεῖται, ὥς πού φησιν ὁ μέγας ἐν Θεολογίᾳ Γρηγόριος. ἀναγκαίως οὖν ἐκ πάντων δείκνυται χρονικὴ ἀρχὴ, καθ' ἣν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ γεγόνασιν, ἡ ἁγία αὕτη πρωτόκτιστος ἡμέρα, ἣν ὡς θεμέλιον ἀρραγῆ καὶ βάσιν ἄσειστον
B πηξάμενος τῆσδε τῆς συγγραφῆς, λιπαρῶ τὸν ἐν αὐτῇ καὶ κατ' αὐτὴν οὐ μόνον τὴν αἰσθητὴν κτίσιν ὑποστησάμενον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν αὐτῷ καινὴν κτίσιν Χριστὸν θεὸν ἡμῶν συνεργῆσαί μοι τῷ ἀμαθεστάτῳ, ὥστε σαφῶς ἀποδεῖξαι τῷ ,εφ' ἔτει τοῦ κόσμου τὴν ἔνσαρκον αὐτοῦ γεγενῆσθαι οἰκονομίαν, καὶ ὅσα ἐν τῷ μεταξὺ
V. 3 χρόνῳ γέγονεν ἐπίσημα πράγματα περί τε ἔθνη καὶ βασιλείας καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ὀκτακοσίων δύο ἐτῶν, τριάκοντα τριῶν μὲν ἐτῶν, καὶ ἡμερῶν τεσσαράκοντα τῆς ἐπὶ γῆς οἰκονομίας, ἑπτακοσίων δὲ
C καὶ ἑξήκοντα ἓξ καὶ μηνῶν δέκα καὶ ἡμερῶν εἴκοσι τῶν μετὰ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ ἀνάληψιν, τοῦτ' ἔστιν ἀπὸ τῆς πρωτοκτίστου ἡμέρας ἕως τοῦ κοσμικοῦ καθολικοῦ ἑξάκις χιλιαστοῦ τριακοσιοστοῦ ἔτους ἰνδικτίωνος πρώτης, ὡς ὑποτέτακται.

Τὴν πρώτην ἡμέραν ὁ Ἀφρικανὸς νοητὴν λέγει, διὰ τὸ ἀδιοργάνιστον εἶναι τέως τὸ πρωτόκτιστον φῶς καὶ κεχυμένον.

Ἐν τῷ πρωτοκτίστῳ νυχθημέρῳ, τῇ πρώτῃ τοῦ παρ' Ἑβραίοις πρώτου μηνὸς Νισὰν, ὡς προδέδεικται, παρὰ δὲ Ῥωμαίοις

1. φορᾷ A. φοραῖς G. 5. λιπαρῶ τὸν A. λιπαρῷ τῶν G. 6. αἰσθητὴν] ἐσθητὴν A. 7. τὴν ἐν αὐτῷ A. τὸν ἐν αὐτῇ G. 11. δύο delet m. 13. ἤγουν ἕως οὗ ἐτελείωσεν οὗτος ὁ Γεώργιος· ἐπειδὴ ω' ἐτῶν συνεστήσατο margo A. 15. κοσμικοῦ add. ex A. 18. κεχυμένον m. κεχυμμένον G. 20. Νισὰν m. νισσᾶν A. Νισσὰν G.

enatum coaequatur, ut aliquo scriptorum loco praeclarus theologia Gregorius testatum reliquit. Necessarium itaque quoddam temporis principium, quo caelum et terra condita fuere, ex omni parte commonstratur sanctus iste primo conditus dies; quo velut inconvulso fundamento, et voluminis huius inconcussa basi stabilita, illum qui in eo ac sub eo non sensibilem modo creaturam subiit, sed et in eo nova creatura factus est, Christum deum nostrum illiterato mihi opem ferat, precor: ut et quinquies millesimo quingentesimo mundi anno eius in carne dispensationem contigisse, et quae mox notatu res dignae per varias nationes et regna in interiecto temporis spatio ad (duorum et) octingentorum annorum terminum acciderunt, triginta videlicet trium annorum et quadraginta super terram dispensationis dierum, sexaginta sex autem supra septingentos annorum, decem mensium et dierum viginti, quod post eius sanctam ascensionem lapsum est, intervallo, a primo, inquam, die condito ad communem omnibus et vulgarem trecentesimum et sexies millesimum indictionis primae annum, ut subiectum est inferius, dilucide proferam.

Primum diem intellectualiter concipi desiderat Africanus, eo quod nulla partium secretione distinctum apparuerit hucusque lumen illud primigenium undequaque expansum.

Primo cunctorum omnium noctis dieique circulo, mensis Nisan apud Hebraeos die primo, ut praemonstratum est, mensis vero Martii apud

εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ Μαρτίου μηνὸς, καὶ παρ' Αἰγυπτίοις εἰκο- D στῇ ἐνάτῃ τοῦ Φαμενὼθ, ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, ἤτοι μιᾶς σαββάτου, ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὸ σκότος καὶ τὰ ὕδατα, πνεῦμα καὶ φῶς καὶ νυχθήμερον, ὁμοῦ ἔργα ἑπτά. ἐν τῷ δευτέρῳ νυχθημέρῳ ἐγένετο τὸ στερέωμα, ἔργον ἕν. ἐν τῷ τρίτῳ νυχθημέρῳ ἐγένετο ἔργα τέσσαρα, φανέρωσις γῆς καὶ ἀναξήρανσις, παράδεισος, δένδρα παντοῖα, βοτάναι καὶ σπέρματα. τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας. τῇ πέμπτῃ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ νηκτὰ πάντα, κήτη καὶ ἰχθύας καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι, ἔτι P. 4 τε πετεινά. ὁμοῦ ἔργα τρία. τῇ ἕκτῃ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ τετράποδα καὶ τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς, τὰ θηρία καὶ τὸν ἄνθρωπον, ἔργα τέσσαρα. ὁμοῦ τὰ πάντα ἔργα εἴκοσι δύο ἰσάριθμα τοῖς εἴκοσι δύο Ἑβραϊκοῖς γράμμασι καὶ ταῖς εἴκοσι δύο Ἑβραϊκαῖς βίβλοις καὶ τοῖς ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως Ἰακὼβ εἴκοσι δύο γενάρχίαις, ὡς ἐν λεπτῇ φέρεται Γενέσει, ἣν καὶ Μωϋσέως εἶναί φασί τινες ἀποκάλυψιν. αὕτη τὰς οὐρανίους δυνάμεις τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ λέγει ἐκτίσθαι.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης καὶ μέγας ἐν διδασκάλοις Χρυσόστομος τῇ ἕκτῃ ἡμέρᾳ τῆς πρώτης ἑβδομάδος, τοῦτ' ἔστι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ B τῆς πλάσεως αὐτοῦ, λέγει τὸν Ἀδὰμ ἐκβληθῆναι τοῦ παραδεί-

2. φαμενῶθ A ut solet. 3 et 5. τὸ σκότος et τὸ στερέωμα A. τὸ om. G. 6. ἀναξήρανσις Am. ἀνεξήρανσις G. 7. παράδεισσος A. Pariter p. 4. 5. 9. ἀστέρας] ἔργα τρία add. m. 11. τῇ ς' ἡμέρᾳ A. τῇ δὲ ἡμέρᾳ πέμπτῃ G. 19. Σήμαινε τί λέγει τὰς οὐρανίας δυνάμεις margo A. Corrige Σημείωσαι.

Romanos vicesimo quinto, Phamenoth apud Aegyptios vicesimo nono, die dominico, qui sabbati, hoc est hebdomados primus, creavit deus caelum et terram, tenebras et aquas, spiritum et lucem, nec non noctis et diei spatium: summatim opera septem. Secundo noctis dieique ambitu factum est firmamentum: opus unicum. Labente noctis ac diei tertii spatio opera quatuor edita sunt: terrae manifestatio, eiusdemque exsiccatio, deliciarum hortus, arborum genera cuncta, herbae et earum semina. Quarto die fecit deus solem et lunam et astra: opera tria. Quinto creavit deus reptilia et quae sub aquis natant omnia; cete, cunctaque in aquis viventia, ac insuper aves: simul opera tria. Sexto vero die produxit deus quadrupedia, terraeque reptilia, feras et hominem: quatuor opera. Cuncta simul opera duo et viginti sunt, duabus ac viginti litteris Hebraicis, eorumdemque Hebraeorum libris viginti duobus, ac insuper viginti duabus ab Adamo ad Iacob usque generationibus paria numero, prout in parva Genesi, quam quidam Mosis revelationem vocant, circumfertur. Haec eadem caelestes virtutes primo die conditas enarrat.

Sexto primae hebdomados die, prima nimirum creationis suae luce Adamum et Evam e paradiso eiectos sanctus et praeclarus inter doctores

σου καὶ τὴν Εὔαν, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου, ᾧ καὶ ἡμεῖς πειθόμεθα.

Ἑβδόμη ἡμέρα σαββάτῳ, ἐν ᾗ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἀπὸ τῶν ἔργων, καὶ ἡγίασεν αὐτήν. τὴν μὲν ποσότητα τοῦ χρόνου τῆς ἐν τῷ παραδείσῳ διαγωγῆς τῶν πρωτοπλάστων ἀτράνωτον ἡμῖν ὁ θεόπτης Μωϋσῆς καταλέλοιπε, καὶ χρὴ τοὺς καθ' ἡμᾶς ἀτελεῖς μὴ ζητεῖν καὶ περιεργάζεσθαι τὰ σεσιγημένα τῇ θνεοπνεύστῳ γραφῇ. ὅσα γὰρ ἦν ἐπωφελῆ καὶ χωρητὰ τοῖς ἀνθρώποις, ταῦτα C ἡμῖν διὰ πνεύματος ἁγίου ἐκδέδοται, καὶ οὐ χρὴ περαιτέρω τῶν θείων ὅρων προβαίνειν τοὺς ὀρθῶς ἐντυγχάνοντας, ἵνα μὴ ἀντὶ κέρδους μικροῦ μεγάλην ζημίαν ἐπισπάσωνται. ἐπειδὴ δέ τινες ἀκρατῶς ἔχοντες περὶ τοῦ συζητεῖν, εἴτε ἐκ δοκουμένης φιλομαθίας εἴτε καὶ κενοδοξίᾳ νυττόμενοι, τὰ θεῖα λόγια μετὰ χεῖρας φέροντες δεικνύειν πειρῶνται τὸν μὲν προπάτορα ἡμῶν Ἀδὰμ οὐκ εὐθὺς εἰσενηνέχθαι ἐν τῷ παραδείσῳ ὑπὸ θεοῦ· ἢ καὶ εἰσελθόντα V. 4 πρὸ τῆς πλάσεως τῆς γυναικὸς ὀνόματα θέσθαι τοῖς θηρίοις καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, ὅπερ μιᾶς ἡμέρας ἔργον οὐκ ἦν πρὸς ἀνθρωπίνην νόσον καὶ ἰσχὺν, ὥς φιλονεικοῦσι, διὰ τὸ λέγειν D τὴν γραφὴν ὅτι καὶ ἐφύτευσεν ὁ θεὸς τὸν παράδεισον ἐν Ἐδὲμ κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασε, καὶ ἐξανέτειλεν ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς ἔτι πᾶν τὸ ξύλον ὡραῖον εἰς ὅρασιν καὶ

8. σάββατον m. 11. ἐπισπάσωνται] ἐπισπάσονται A. ἐπεισπάσωνται G. ἐπειδὴ δὲ A. δὲ om. G. 13. εἴτε καὶ] καὶ om. G. ὥστε καὶ A. 19. τὴν γραφὴν] Genes. II, 8. ὅτι καὶ A. καὶ om. G. 20. τὸν om. A.

Ioannes Chrysostomus expositione in Matthaei evangelium asserit, cuius auctoritate nos quoque ducimur.

Dies septimus sabbatum est, quo deus ab operibus condendis abstitit, diemque illum sanctum esse voluit. Ac temporis quidem spatium, seu morae a primo formatis parentibus in paradiso tractae incertum penitus et ignotum Moses ille dei spectator reliquit, quasi nos mente infirmiores, quae quondam silentio velata remanserunt in scripturis divino spiritu dictatis non inquirere vel perscrutari oportere, tacite commoneret. Nam quaecunque nobis utilia desiderabantur et humano captui accommoda, haec eadem nobis sancti spiritus ope sunt exhibita, nec animos recte affectos divinas ultra metas progredi decet, ne minuti lucri cupidine magnum sibi damnum comparent; cum plerique sint ea quaestionum intemperantia perciti, ac, sive fictae discendi aviditatis, sive vanae gloriae stimulis acti, ut divinos sermones illotis, quod aiunt, manibus tractantes, demonstrare conentur, protoparentem Adamum non confestim a deo in paradisum inductum: quamvis aliunde muliere nondum producta quadrupedibus et caeli volucribus in eundem ingressus nomina imposuerit, quod quidem unius diei superavit operam ac vires, ne dicam infirmitatem humanam transcendit, ut ipsi contendunt, eo quod non obscure scriptura enunciat, deum paradisum in Edem ad Orientem plantasse, et hominem quem formaverat, in eo locasse. Insuper quoque produxit deus de humo omne

καλὸν εἰς βρῶσιν, καὶ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ. καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Ἀδὰμ ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά. εἶτα μετὰ τοιαῦτα ἐπάγει, τῷ δὲ Ἀδὰμ οὐχ εὑρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ. καὶ ἐπέβαλεν ὁ κύριος ἔκστασιν ἐπὶ τὸν Ἀδάμ, καὶ ὕπνωσε, καὶ ἔλαβε μίαν ἐκ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ᾽ αὐτῆς, καὶ τὰ ἑξῆς· ἀναγκαίως προ- P. 5 ήχθην καὶ περὶ τούτου δηλῶσαι ἐν μέρει, ὅσα καὶ ἄλλοις ἱστορικοῖς Ἰουδαϊκὰς ἀρχαιολογίας ἢ καὶ Χριστιανικὰς ἱστορίας γράψασι περὶ τούτου εἴρηται ἐκ τῆς λεπτῆς Γενέσεως καὶ τοῦ λεγομένου βίου Ἀδάμ, εἰ καὶ μὴ κύρια εἶναι δοκεῖ, ὡς ἂν μὴ εἰς ἀτοπωτέρας δόξας ἐκπέσοιεν οἱ ταῦτα συζητοῦντες. κεῖται γοῦν ἐν τῷ λεγομένῳ βίῳ Ἀδὰμ ὁ τῶν ἡμερῶν ἀριθμὸς τῆς τε ὀνομασίας τῶν θηρίων καὶ τῆς πλάσεως τῆς γυναικὸς καὶ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ Ἀδὰμ ἐν τῷ παραδείσῳ καὶ τῆς περὶ τοῦ ξύλου τῆς βρώσεως ἐντολῆς τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτόν, καὶ τῆς μετὰ τούτου εἰσόδου Εὔας ἐν τῷ παραδείσῳ, τά τε τῆς παραβάσεως καὶ τὰ μετὰ τὴν παράβασιν, ὡς ὑποτέτακται. B

Τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἑβδομάδος, ἥτις ἦν τρίτη μὲν ἡμέρα τῆς

2. τὸ ξύλον A. τὸ om. G. 3. ἔτι add. A. 5. καλέσει A. καλέσῃ G. 6. ἐπέβαλεν m. ἐπέβαλλεν G. Addidi ὁ. ἐπὶ A. εἰς G. 8. ἀνεπλήρωσεν A. ἐπλήρωσεν G. 9. ὅσα A. ὅτε G. 10. ἢ καὶ A. ἢ om. G. 15. τῆς τε A. τε om. G. 17. τούτου εἰσόδου] τὴν εἴσοδον m. 18. εὔας A. τῆς Εὔας G. τὰ μετὰ A. τὰ om. G. 20. ἑβδομάδος A. τῆς ἑβδομάδος G.

lignum pulchrum visu, et ad vescendum suave, lignum etiam vitae in medio paradisi, lignumque quo boni malique comparetur experimentum. Formavitque deus de humo omnes bestias agri et universa volatilia caeli; et adduxit ea ad Adamum, ut videret quid vocaret ea. His adiungit. Adamo vero non inveniebatur adiutor similis eius. Immisit ergo dominus mentis excessum in Adamum, et sopore iniecto, tulit unam de costis eius, et eius vice carnem substituit, et quae sequuntur. Compulit me licet invitum necessitas nonnihil in medium proferre de his, quae ab aliis historicis Iudaicas antiquitates Christianasque narrationes scripto recensentibus ex parva Genesi ac libro, cui titulus, Adami vita, dubiae licet fidei voluminibus, fuerunt excerpta, ne, qui de huiusmodi curiosius investigant, in absurdiores opiniones incidant. In praefata igitur Adami vita comperitur dierum numerus, quo nomen animalia sortita sunt, vel quo mulier formata, vel Adamus in paradisum inductus, vel de vitando ligni esu praeceptum ei positum a deo, vel quod Eva in paradisum ingressa renovatum est, cunctaque transgressionis series, nec non quae transgressionem sunt sequuta, ut deinceps expositum est.

Die hebdomados primo, qui conditus Adam tertius extitit, Nisan, in-

πλάσεως τοῦ Ἀδὰμ, ὀγδόῃ δὲ τοῦ πρώτου μηνὸς Νισὰν, πρώτῃ δὲ τοῦ Ἀπριλλίου μηνὸς, καὶ ἕκτῃ τοῦ παρ᾽ Αἰγυπτίοις Φαρμουθὶ, ὠνόμασεν Ἀδὰμ τὰ ἄγρια θηρία θείῳ τινὶ χαρίσματι. τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τῆς δευτέρας ἑβδομάδος ὠνόμασε τὰ κτήνη. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τῆς δευτέρας ἑβδομάδος ὠνόμασε τὰ πετεινά. τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ τῆς δευτέρας ἑβδομάδος ὠνόμασε τὰ ἑρπετά. τῇ πέμπτῃ ἡμέρᾳ τῆς δευτέρας ἑβδομάδος ὠνόμασε τὰ νηκτά. τῇ C *ἕκτῃ ἡμέρᾳ τῆς δευτέρας ἑβδομάδος, ἥτις ἦν κατὰ μὲν Ῥωμαίους Ἀπριλλίου ἕκτη, κατὰ δὲ Αἰγυπτίους Φαρμουθὶ ἑνδεκάτη, λαβὼν ὁ θεὸς μέρος τι τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδὰμ ἔπλασε τὴν γυναῖκα. τῇ τεσσαρακοστῇ ἕκτῃ ἡμέρᾳ τῆς κοσμοποιίας, τετάρτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἑβδόμης ἑβδομάδος, Παχὼν τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, Μαΐου ἐνάτῃ, ἡλίου ὄντος ταύρῳ καὶ σελήνης σκορπίῳ κατὰ διάμετρον, ἐν τῇ τῶν Πλειάδων ἐπιτολῇ, εἰσήγαγεν ὁ θεὸς τὸν Ἀδὰμ ἐν τῷ παραδείσῳ κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν τῆς πλάσεως αὐτοῦ. τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς κοσμοποιίας, τεσσαρακοστῇ τετάρτῃ δὲ τῆς πλάσεως τοῦ Ἀδὰμ, ἡμέρᾳ κυριακῇ, Παχὼν ὀκτωκαιδεκάτῃ, Μαΐου τρισκαιδεκάτῃ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας τῆς ἐν τῷ παραδείσῳ* D *αὐτοῦ εἰσόδου, ἡλίου ὄντος ταύρῳ καὶ σελήνης αἰγοκέρωτι, ἐνετείλατο ὁ θεὸς τῷ Ἀδὰμ ἀπέχεσθαι τῆς βρώσεως τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως.*

Τῇ ἐνενηκοστῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τῆς κτίσεως, τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης ἑβδομάδος, κατὰ τὴν θερινὴν τροπὴν,

1. *Νισὰν* m. *Νισσὰν* G. 2. *Αἰγυπτίοις* m. *Ἑβραίοις* G. 11. *τετάρτῃ ἡμέρᾳ* m. *τετάρτην ἡμέραν* G. 12. et 17. *παχῶν* A. 16. „Lego *πεντηκοστῇ*, accepta a librario *η*, vice *ν*, et ad longum scripto *ὀγδόῃ*." m. 19. *αἰγοκέρωτι* m. *αἰγοκέρωτος* G.

quam, mensis primi octavo, Aprilis primo, ac Pharmuthi Aegyptiorum sexto, cunctis animantibus divino nutu nomina imposuit Adamus. Secundae hebdomadae luce altera iumentis, tertia hebdomadae eiusdem volucribus appellationem indidit, quarta qui reptilia, quinta qui natatilia, vocarentur, protulit. Sexto eiusdem hebdomados secundae die, qui Romanis Aprilis sextus, Aegyptiis Pharmuthi undecimus, assumpta costae Adami particula, mulierem ex ea formavit deus. Quadragesimo sexto mundi creati die, septimae hebdomados quarto, Pachon quarto decimo, Maii nono, sole taurum, luna scorpionem ex opposito subeunte, in ipso Pleiadum exortu, quadragesima creationis eius luce deus Adamum in paradisum induxit. Ab orbe creato die quinquagesimo, ab Adami conditu quadragesimo quarto, die dominico, Pachon octavo decimo, Maii tertio decimo, tertia ingressus eius in paradisum luce, sole taurum, luna capricornum subintrante, praecepit Adamo deus, ut a scientiae ligno sibi temperaret.

Nonagesimo tertio creationis die, secunda quartae decimae hebdomados luce, circa solstitium, sole cum luna sub cancro positis, Iunii men-

ἡλίου ὄντος καὶ σελήνης καρκίνῳ, τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ Ἰου-
νίου μηνὸς, Ἐπιφὶ πρώτῃ, εἰσήχθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐν τῷ πα-
ραδείσῳ ἡ τοῦ Ἀδὰμ βοηθὸς Εὔα, ἐν τῇ ὀγδοηκοστῇ ἡμέρᾳ τῆς
πλάσεως αὐτῆς. ἣν ὁ Ἀδὰμ λαβὼν ὠνόμασεν Εὔαν, ὃ ἑρμη-
νεύεται ζωή· διὰ τοῦτο προσέταξεν ὁ θεὸς διὰ Μωϋσέως ἐν τῷ
Λευιτικῷ, ἤτοι διὰ τὰς μετὰ τὴν πλάσιν τοῦ χωρισμοῦ αὐτῶν
ἡμέρας ἐκ τοῦ παραδείσου, ἐπὶ μὲν ἀρρενογονίας ἀκάθαρτον αὐ- V. 5
τὴν εἶναι ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἐπὶ δὲ θηλυτοκίας ἕως ἡμε- P. 6
ρῶν π΄. ἐπειδὴ καὶ Ἀδὰμ τῇ μ΄ ἡμέρᾳ τῆς πλάσεως αὐτοῦ εἰσή-
χθη ἐν τῷ παραδείσῳ, οὗ χάριν καὶ τὰ γεννώμενα τῇ τεσσαρα-
κοστῇ ἡμέρᾳ εἰσφέρουσιν ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ τὸν νόμον. ἐπὶ δὲ θή-
λεος ἀκάθαρτον εἶναι αὐτὴν ἐπὶ ἡμέρας ὀγδοήκοντα, διά τε τὴν
ἐν τῷ παραδείσῳ αὐτῆς εἴσοδον τῇ ὀγδοηκοστῇ ἡμέρᾳ καὶ διὰ τὸ
ἀκάθαρτον τοῦ θήλεος πρὸς τὸ ἄρσεν. ἄφεδρος γὰρ πάλιν οὖσα
οὐκ εἰσέρχεται ἕως ἑπτὰ ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ τὸν θεῖον νόμον.

Ταῦτα ἐκ τοῦ βίου λεγομένου Ἀδὰμ φιλομαθίας χάριν ἐν
συντόμῳ ἐστοιχείωσα, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς πλάσεως τοῦ Ἀδὰμ, B
ἐπ᾽ αὐτῷ τὰ πραχθέντα, ἐφεξῆς δὲ καὶ τὰ λοιπὰ στοιχειωθήσε-
ται, ἕως ἐνναкοσιοστοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ
τῶν λοιπῶν γενέσεων, ἔκ τε τῶν θεοπνεύστων γραφῶν καὶ ἐκ τῶν
ἐπισημοτέρων ἱστορικῶν τῶν ταύταις ἐξακολουθησάντων. ἐξ ὧν

6. *Λευιτικῷ*] XII. 7. *ἐκτὸς τοῦ* m. 10. *γεννώμενα* A. *γενόμενα* G. 14. *ἄφεδρος* margo A: in textu *αφαιδρῶς*. 16. *ἐστοιχείωσα, ἐν* Bredovius. Legebatur *ἐστοιχειώσαμεν*. 18. *καὶ τὰ* A. *καὶ* om. G.

nis vicesimo quinto, Epiphi primo, adiutrix Adami Eva octogesimo suae creationis die in paradisum a deo introducta fuit. Ille acceptam vocavit Evam, cuius nominis expositio est, vita; ac propterea per Mosen in Levitico mandavit deus, hoc est propter dierum spatium, quo recens creati a se invicem a paradiso seiuncti fuerunt, mulierem in masculi partu quadraginta dies, in feminae ad octoginta usque immundam censeri: eam certe ob causam quod Adamus quadragesimo suae creationis die fuerit illatus in paradisum, cuius gratia natos quoque pueros quadragesimo die iuxta legis sancita in templum inducunt: in femellae vero partu ad octogesimum usque mulier immunda perseverat, cum ut in paradisum octogesimo die ingressa, tum ut eius ad virum comparatione longe impurior reperta; unde et menstruo fluxu foedatam in templum, nonnisi diebus septem exactis, pedem inferre lex divina prohibet.

Pauca haec ex libro, cui Adami Vita nomen est, notitiae alicuius percipiendae gratia exaravimus.

Ab anno primo creationis Adami, (in eo siquidem quae fuerunt condita manifesto) deinceps reliqua, ad eius vitae nongentesimum ac tricesimum annum, ac sequentium generationum seriem, ex scripturis a deo traditis ac praeclarioribus historicis, quorum narrationes memoratis scripturis consonae leguntur, recensebimus: ex quibus equidem a me pluribus

καὶ τὰ πλείω λαβὼν, πλὴν ὀλίγων τῶν κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους γεγονότων, σύνοψίν τινα σπουδάσω ποιῆσαι, συναφείας ἅμα καὶ ἀληθείας ἐν πᾶσι φροντίζων καὶ τῆς καταλλήλου τῶν πραγμάτων ἀκολουθίας, διαφορὰς φημι βασιλέων καὶ ἱερέων C ἀριθμὸν, προφητῶν τε καὶ ἀποστόλων καὶ μαρτύρων καὶ διδασκάλων, καὶ τῶν παρ' Ἕλλησιν ἢ ἄλλοις ἔθνεσιν ἐπὶ σοφίᾳ βεβοημένων ἢ ἄλλῃ τινὶ τέχνῃ ἢ ἀριστείᾳ πολεμικῇ, καὶ ἐπὶ μοχθηρίᾳ προδήλῳ, πάντα ὡς οἷός τε ὢν ἀναλεξάμενος ἐκ τῶν προειρημένων ἱστορικῶν ἀνδρῶν. ἐπὶ πᾶσι τὴν κατὰ Χριστοῦ καὶ τοῦ γένους ἡμῶν θεοβδέλυκτον διαθήκην, ἣν διέθετο τὰ σκηνώματα τῶν Ἰδουμαίων καὶ οἱ Ἰσμαηλῖται διώκοντες τὸν κατὰ τὸ πνεῦμα λαὸν θείοις κρίμασι καὶ ἀποστασίαν μελετῶντες τὴν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ὑπὸ τοῦ μακαρίου Παύλου προφητευθεῖσαν D διαγράψω κατὰ δύναμιν, ἕως τοῦ νῦν ἐνεστῶτος ἑξάκις χιλιοστοῦ τριακοσιοστοῦ ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἰνδικτίωνος πρώτης. ἀρχὴν δὲ παντὸς ἔτους ἐν τῷδε τῷ χρονικῷ τὴν πρώτην τοῦ πρώτου μηνὸς τοῦ παρ' Ἑβραίοις Νισὰν πᾶς τις ἐντυγχάνων αὐτῷ λογιζέσθω, καὶ οὐ τὴν κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους πρώτην τοῦ Θὼθ, ἢ τὴν κατὰ Ῥωμαίους πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς, ἢ ἄλλου τινὸς ἔθνους ἄλλοθεν ἀρχομένου. διαφόρως γὰρ παρὰ διαφόροις ἔθνεσιν οἱ μῆνες καὶ αἱ τῶν μηνῶν καὶ ἐνιαυτῶν ἀρχαὶ συνεφωνήθησαν· ὧν ἡ ἄγνοια τοῖς βουλομένοις ἀκριβῶς περὶ ἡμερῶν ἢ

2. τινα add. A. 15. ἔτους add. A. ἀρχὴν A. τὴν ἀρχὴν G.
17. Νισὰν m. Νισσαν G. 19. τοῦ add. A.

excerptis, praeter ea quae nostra aetate contigerunt magis insignia, narrationum concordiae pariter ac veritatis, rerumque relatarum ad sese invicem ordinis studiosus, brevem historiam contexere pro viribus contendam: regum, inquam, spectabilem turbam, sacerdotum copiam immensam, prophetarum, apostolorum, martyrum, doctorum, reliquorumve apud Gentiles aliasve nationes scientiae, vel alterius cuiuspiam artis, reive bellicae, aut ingentis alicuius laboris suscepti nomine celebrium numerum, reliquaque cuncta, quantum vires ingeniumque suppetent, ex praefatis historicis cum delectu decerpens; exosum tandem deo testamentum, quod adversus Christum genusque nostrum sibi disposuerunt tabernacula Idumaeorum et Ismaëlitae, qui populum ex spiritu natum divinis iudiciis insectantes, a beatissimo Paulo praenunciatam in fine dierum defectionem meditati sunt, ad praesentem usque creationis trecentesimum supra sexies millesimum ac Indictionis primae annum, describam. Anni vero principium, mensis Nisan apud Hebraeos primi diem primum, cui Chronicon hoc in manus inciderit, lector mente designet; nec Aegyptiorum more mensis Thoth, vel Romanorum instar Ianuarii primum, assumat, aut ab alio quovis die nationis alterius exemplo ducat initium; diversimode siquidem apud diversas nationes menses, mensiumque exordia instituuntur, quorum inscitia de diebus, men-

μηνῶν ἢ ἐνιαυτῶν τι ζητεῖν οὐ μικρὰν ἐμποιεῖ τὴν πλάνην. διὸ καλὸν ἡγούμενος τὰς ἐπισημοτέρας αὐτῶν διαφορὰς τρεῖς οὔσας, P. 7 καὶ ταῖς πατρικαῖς διδασκαλίαις εὐδιαγνώστους εἶναι, τοῖς φιλομαθέσιν ἐκθήσομαι τὰς λοιπὰς παρεὶς, ὡς ἀτρίπτους οἷον εἰπεῖν, Ἰνδῶν, ἢ Χαλδαίων, ἢ ἄλλων τινῶν ἀσυνήθων. εἰσὶ δὲ αἱ τρεῖς διάφοραὶ ἥ τε παρ' Ἑβραίοις καὶ παρ' Αἰγυπτίοις καὶ ἡ παρὰ Ῥωμαίοις.

Μὴν πρῶτος κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ νομοθεσίαν ὁ παρ' Ἑβραίοις Νισὰν νυχθημέρων τριάκοντα ἀπὸ εἴκοσι πέντε Μαρτίου, ἕως κγ' Ἀπριλλίου. ἀπὸ κθ' τοῦ Φαμενὼθ ἕως τὰς κη' τοῦ Φαρμουθί.

Δεύτερος μὴν Ἰάρης ἡμερῶν τριάκοντα ἀπὸ κδ' Ἀπριλλίου V. 6
ἕως κγ' Μαΐου. ἀπὸ κθ' τοῦ Φαρμουθὶ ἕως τὰς κη' τοῦ Παχὼν B
μηνός.

Μὴν Σουϊὰν ἡμερῶν τριάκοντα μιᾶς ἀπὸ κδ' Μαΐου ἕως τὰς κγ' Ἰουνίου· ὁμοῦ ἐνενήκοντα δύο. ἀπὸ τὰς κθ' τοῦ Παχὼν ἕως τὰς κθ' τοῦ Παϋνί.

Θερινὴ τροπή.

Μὴν Θαμνὶ νυχθημέρων τριάκοντα ἀπὸ κδ' Ἰουνίου ἕως κγ' C
Ἰουλίου. ἀπὸ λ' τοῦ Παϋνὶ ἕως κθ' τοῦ Ἐπιφί.

6. καὶ ἡ A. ἡ om. G. 8. μὴν addidi ex A. παρ' A. παρὰ τοῖς G. 9. Νισὰν m. νισσᾶν A. Νισσὰν G. 10. Ἀπριλλίου] παρεκτείνεται καὶ add. m. ἀπριλλίου A. τοῦ Ἀπριλλίου G. 14. Σιεθονασὴ m. 16. Παυνὴ m. 18. Θαμνὶ m. Θαμνεὶ G. ἰουνίου A. τοῦ Ἰουνίου G. 19. Ἐπιφί] Επιφεὶ G hic et p. 9, 2. ἐπὶ φαὶ A.

sibus ac annis quaestionem moventibus non contemnendi erroris causa extitit. Eam ob rem operae pretium ratus, tres praecipuas eorum differentias ac iuxta paterna ad nos usque delata monumenta cognitu faciliores, reliquis, ceu nullo usus nostri vestigio tritis, Indorum, Chaldaeorum, aliorumque, cum quibus nulla nobis est consuetudo, relictis, scientiae cupidis exponam. Illae vero tres differentiae Hebraeorum, Aegyptiorum, Romanorumque sunt propriae.

Primus divino nutu Hebraeis institutus mensis Nisan est dierum ac noctium integrarum triginta, Martii vicesimo quinto incipit, et ad Aprilis vicesimum tertium excurrit; ac pariter a Phamenoth vicesimo nono ad usque mensis Pharmuthi vicesimum octavum.

Mensis secundus Iares diebus triginta clauditur; incipit Aprilis vicesimo quarto, Maii vicesimo tertio exspirat; a Pharmuthi nempe vicesimo nono adusque Pachon vicesimum octavum.

Mensis Suian circulo dierum unius et triginta completur; Maii vicesimo quarto exorditur, Iunii vicesimo tertio desinit (quorum trium mensium summa est dierum nonaginta duorum) a Pachon vicesimo nono ad Payne vicesimum nonum.

Aestivum solstitium, sive in alium polum aestiva solis conversio.

Mensis Thamni triginta dierum est, Iunii vicesimo quarto principium, Iulii vicesimo tertio finem sortitur: a Payne tricesimo ad Epiphi vicesimum nonum.

Πέμπτος μὴν Ἀρεὶ ἡμερῶν τριάκοντα· ἀπὸ κδ' τοῦ Ἰουλίου ἕως τὰς κβ' τοῦ Αὐγούστου· ἀπὸ λ' τοῦ Ἐπιφὶ ἕως τὰς κθ' τοῦ Μεσορί.

Ἕκτος μὴν Ἐλλοῦ ἡμερῶν τριάκοντα μιᾶς· ἀπὸ τὰς κγ' τοῦ Αὐγούστου ἕως τὰς κβ' τοῦ Σεπτεμβρίου, ὁμοῦ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα δύο ἡμέραι· ἀπὸ τὰς λ' τοῦ Μεσορὶ, καὶ αἱ ἐπαγόμεναι, ἕως τὰς κε' τοῦ Θώθ· ἀπὸ τὰς κδ' τοῦ Αὐγούστου ἕως τὰς κη'.
D ἡ γὰρ ἀρχὴ τοῦ Θὼθ ἀπὸ τὰς κθ' Αὐγούστου ἐστὶ ἐπιπενθήμερος λ' Αὐγούστου, ἐπὶ δὲ ἑξημέρου τριάκοντα μία Αὐγούστου.

Φθινόπωρον.

Μὴν ἕβδομος Θεελεὶφ ἡμερῶν λ'· ἀπὸ κγ' Σεπτεμβρίου ἕως τὰς κβ' Ὀκτωβρίου. ἀπὸ τὰς κς' τοῦ πρώτου μηνὸς Θὼθ κατὰ γυπτίους ἕως κε' τοῦ Φαωφί.

Ὄγδοος μὴν Μερσουὰν νυχθημέρων τριάκοντα· ἀπὸ τὰς κγ'
P. 8 Ὀκτωβρίου ἕως κα' Νοεμβρίου. ἀπὸ τὰς κς' τοῦ Φαωφὶ ἕως κε' τοῦ Ἀθύρ.

Ἔνατος μὴν Χασσαλεὺ ἡμερῶν τριάκοντα μιᾶς. ὁμοῦ διακό-

1. Ἀρεὶ] Αβ m. 2. ἐπιφὶ A. Ἐπιφεὶ G. 3 et 6. Μεσορὶ] Vulgo Μεσορῆ. 4. Ἐλλοῦ] Ἐλοὺλ m. 7. Post Θώθ addit m αἱ δὲ ἐπαγόμεναι ἡμέραι εἰσίν. 8. 'πὸ τὰς A. ἐπὶ τὰς G. 9. λ' add. A. 10. φθινόπωρον A. Φθινοπώρινον G. 11. Θεελεὶφ] Θερεὶ m. 13. κα' add. A. 14. Μαρσφυὰν] Μερσουαὴ m. 17. Ἔνατος] Ἐννατος G. 17. Χασλεὺ m.

Quintus mensis Arei triginta diebus evolvitur, a Iulii vicesimo quarto ad Augusti secundum et vicesimum: ab Epiphi videlicet tricesimo ad Mesore nonum et vicesimum.

Sextus mensis Eilu unum et triginta dies obtinet; Augusti vicesimo tertio enascitur, completur Septembris vicesimo secundo: (summa trimestris huius centum et octoginta duorum est dierum) a Mesore tricesimo exorditur, eidemque concessis diebus quinque adiectitiis, sequentis Thoth vicesimo quinto desinit: adiectii vero dies interseruntur Augusti quarto supra vicesimum, ad eiusdem vicesimum octavum: principium siquidem mensis Thoth ab Augusti vicesimo nono nunc deducitur, post Mesore quinque dies additos, quod tricesimo eiusdem mensis die statui debuisset, vel certe tricesimo primo, cum (in anno intercalari) dies VI instant addendi.

Autumnus.

Mensis septimus Theeliph triginta diebus evolvitur, a Septembris vicesimo tertio ad secundum supra vicesimum Octobris, et a sexto supra vicesimum primi mensis Aegyptiorum Thoth usque ad Phaophi vicesimum quintum.

Mensis octavus Mersuan triginta diebus expletur, Octobris vicesimus tertius initium illi est, finis Novembris vicesimus primus: alias Phaophi vicesimus sextus confert eidem exordium, terminum Athyr vicesimus quintus.

Mensis nonus Chasleu unum et triginta dies numerat (trium horum mensium summa est ducentorum septuaginta trium dierum) principium a No-

καὶ ἑβδομήκοντα τρεῖς· ἀπὸ κβ' Νοεμβρίου ἕως κβ' Δεκεμβρίου· ἀπὸ κς'. τοῦ Ἀθὺρ ἕως κς' τοῦ Χοιάκ.

Χειμερινὴ τροπή.

Δέκατος μὴν Τηβὴθ ἡμέρας τριάκοντα· ἀπὸ κγ' Δεκεμβρίου ἕως κα' Ἰανουαρίου· ἀπὸ κζ' τοῦ Χοιὰκ ἕως κς' τοῦ Τυβί. B

Ἑνδέκατος μὴν Σαββὰτ ἡμερῶν τριάκοντα· ἀπὸ κβ' τοῦ Ἰανουαρίου ἕως κ' τοῦ Φεβρουαρίου· ἀπὸ κζ' τοῦ Τυβὶ ἕως τὰς κς' τοῦ Μεχίρ.

Δωδέκατος μὴν Ἀδὰρ ἡμερῶν τριάκοντα δύο· ἀπὸ κα' Φεβρουαρίου ἕως κδ' Μαρτίου· ἀπὸ κζ' τοῦ Μεχὶρ ἕως κη' τοῦ Φαμενώθ. μετὰ δὲ τῆς πενθημέρου.

Ταῦτα ὡς ἐν συνόψει ἐστοιχειώθη περὶ τῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν χρήσει τριττῆς διαφορᾶς τῶν μηνῶν. ἀρκτέον δὲ λοιπὸν καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους Ἀδὰμ καὶ καθεξῆς. V. C

Γενέσεως κόσμου ἔτη. πρῶτον.

Ἐκ τῶν λεπτῶν Γενέσεως.

Τῷ ἑβδόμῳ ἔτει παρέβη καὶ τῷ ὀγδόῳ ἐξερρίφησαν τοῦ παραδείσου, ὥς φησι, μετὰ τεσσαράκοντα πέντε ἡμέρας τῆς παραβάσεως, ἐν τῇ ἐπιτολῇ τῶν Πλειάδων.

4. τυβὴθ A. 5 et 7. Τυβὶ m. τυβῆτ A. Τηβὴθ G. 7 et 10. φευρουαρίου A. 8 et 10. Μεχὶρ] μεχεὶρ A. Μαχεὶρ G. 9. Addidi Δωδέκατος. Ἀδὰρ] α' δὰρ A. πρῶτος Ἀδὰρ G. ὕστατος Ἀδὰρ m. 12. τῆς τῶν G. τῶν delet m. 13. τριττῆς A. περιττῆς G. 16. παρέβη Ἀδὰμ m.

vembris vicesimo secundo ducit, et ad Decembris vicesimum secundum protrahitur: ab Athyr vicesimo secundo usque vicesimum sextum Choeac.

Hibernum solstitium, sive in adversum polum hiberna solis conversio.

Decimus mensis Thebeth dies triginta sibi vindicat, a Decembris vicesimo tertio ad Ianuarii vicesimum primum; a Choeac vicesimo septimo ad Tybi vicesimum sextum.

Mensis undecimus Sabbat triginta diebus decurritur, a Ianuarii vicesimo secundo ad Februarii vicesimum: ac simul a Tybi vicesimo septimo ad Machir vicesimum sextum.

Ultimus Adar duos supra triginta numerat: Februarii vicesimus primus dat illi exordium, Martii vicesimus quartus terminum; hinc a Machir vicesimo septimo incipit, illinc octavo supra vicesimum Phamenoth obit.

His quoque accensentur quinque dies adiectitii.

Haec in summa, de ea, quae ut plurimum in numerandis mensibus occurrit, differentia, dicta sunto: de reliquo a primo Adami anno consequentes oculis ac mente decursuris nobis initium ducendum est.

Anni ortus mundi. Primus.

Ex minuta Genesi.

Septimo anno transgressus est Adamus, octavo vero praecepti violatione ad quadragesimum usque et quintum diem simulati, eiecti sunt (ut ait) e paradiso, Pleiadibus exorientibus.

Ἐποίησε δὲ ὁ Ἀδὰμ ἐν τῷ παραδείσῳ ἑβδομάδα ἡμερῶν τριακοσίων ἑξήκοντα πέντε. καὶ ἐξεβλήθη σὺν τῇ γυναικὶ Εὖᾳ διὰ τὴν D παράβασιν τῇ δεκάτῃ τοῦ Μαΐου μηνός.

Τὰ θηρία καὶ τὰ τετράποδα καὶ τὰ ἑρπετά φησιν ὁ Ἰώσηππος καὶ ἡ λεπτὴ Γένεσις ὁμόφωνα εἶναι πρὸ τῆς παραβάσεως τοῖς πρωτοπλάστοις· διότι, φησίν, ὁ ὄφις ἀνθρωπίνῃ φωνῇ ἐλάλησε τῇ Εὖᾳ, ὅπερ ἀδύνατον εἶναι δοκεῖ. πᾶσα γὰρ λογικὴ φύσις κατ᾽ εἰκόνα θεοῦ ἐστι, ταῦτα δὲ οὐκ εἰσὶ κατ᾽ εἰκόνα θεοῦ. τὸν ὄφιν ὁμολογοῦμεν λελαληκέναι τῇ Εὖᾳ, στόμα γενόμενον τῷ νοΐ τῷ ὄφει. ἐν ᾧ ἐνεργήσας ἀσυνήθει ὄντι τῷ ἀνθρώπῳ παρὰ τὰ λοιπὰ θηρία, δι᾽ αὐτοῦ ἠπάτησε τοὺς προπάτορας, ὁ μετὰ τοῦτο καὶ ἐν ἀψύχοις εἰδώλοις λαλήσας τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ δελεασθεῖσι πολυτρόπως εἰδωλολάτραις. τὸ δὲ εἶναι τὸν ὄφιν τετράπουν τὸ πρὶν καὶ μετὰ τὴν πονηρὰν εἰσήγησιν ἑρπηστικὸν οὐκ ἀπιστοῦμεν.

Τῷ ὀγδόῳ ἔτει, φησίν, ἔγνω ὁ Ἀδὰμ Εὖαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

Τῷ ἑβδομηκοστῷ ἔτει ἐγεννήθη αὐτοῖς πρωτοτόκος υἱὸς ὁ Κάϊν.

P. 9 Τῷ ἑβδομηκοστῷ ἑβδόμῳ ἔτει φασὶ γεγενῆσθαι τὸν δίκαιον Ἄβελ.

Τῷ ὀγδοηκοστῷ πέμπτῳ ἔτει ἐγεννήθη αὐτοῖς θυγάτηρ, καὶ ὠνόμασαν αὐτὴν Ἀσουάμ.

Τῷ ἐνενηκοστῷ ἑβδόμῳ ἔτει προσήνεγκε Κάϊν.

Τῷ ἐνενηκοστῷ ἐνάτῳ ἔτει Ἄβελ ἀνήνεγκε θυσίαν τῷ θεῷ εἰκοστὸν δεύτερον ἔτος ἄγων, κατὰ τὴν πανσέληνον τοῦ ἑβδόμου μηνὸς παρ᾽ Ἑβραίοις, ἤγουν ἐν τῇ σκηνοπηγίᾳ.

4. Ἰώσηππος] Antiq. I, 2. 8. τὸν ὄφιν — ἀπιστοῦμεν add. A.

Trecentorum sexaginta quinque dierum septenarium egit Adamus in paradiso; tum vero Maii decimo cum uxore Eva violati praecepti reus eiectus est.

Ferae, quadrupedia, nec non reptilia, si fidem Iosepho parvaeque Genesi dederimus, una loquendi ratione cum primo creatis parentibus nondum dei praeceptum transgressis utebantur; atque ideo dicunt illi, sermone hominibus consueto Evam serpens allocutus est, quod quidem absurdum omnino censendum. Rationalis enim quaevis natura ad imaginem dei formata est, illa vero a dei imagine censentur aliena.

Octavo, ut refert, anno Adamus uxorem Evam cognovit.

Anno septuagesimo natus est eis Cain primogenitus.

Anno septuagesimo septimo iustum Abel in lucem venisse dicunt.

Anno octogesimo quinto nata est eis filia nomine Asuam.

Anno nonagesimo septimo sacrificavit Cain.

Anno nonagesimo nono in plenilunio septimi Hebraeorum mensis, hoc est in Scenopegia, Abel annum agens secundum et vicesimum, obtulit sacrificium deo.

Σημειωτέον ὅτι τὴν Κάϊν καρποφορίαν θυσίαν καλεῖ ἡ γραφὴ, τὰ δὲ τοῦ Ἄβελ δῶρα, δηλοῦσα τὸν τρόπον ἑκατέρου.

Τῷ αὐτῷ ἐνενηκοστῷ ἐνάτῳ ἔτει ἀνεῖλεν ὁ Κάϊν τὸν Ἄβελ, καὶ ἐπένθησαν αὐτὸν οἱ πρωτόπλαστοι ἑβδομαδικοὺς τέσσαρας, B ἤγουν ἔτη εἴκοσι ὀκτώ.

Τῷ ἑκατοστῷ εἰκοστῷ ἑβδόμῳ ἔτει ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἀπέθεντο τὸ πένθος.

Τῷ ἑκατοστῷ τριακοστῷ πέμπτῳ ἔτει ἔλαβεν ὁ Κάϊν τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Ἀσαυνᾶν οὖσαν ἐτῶν ν΄. αὐτὸς δὲ ἦν ἐτῶν ἑξήκοντα πέντε.

Τῆς θείας γραφῆς περὶ τοῦ γένους Κάϊν.

Καὶ ἔγνω Κάϊν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν Ἐνώχ. καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν καὶ ἐπωνόμασε τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἐνώχ. ἐγεννήθη δὲ τῷ Ἐνὼχ Γαϊδάδ· C καὶ Γαϊδὰδ ἐγέννησε τὸν Μαλελεὴλ· καὶ Μαλελεὴλ ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα· καὶ Μαθουσάλα ἐγέννησε τὸν Λάμεχ. οὗτος ὁ Λάμεχ ἕκτος ὢν ἀπὸ Κάϊν, ὃς πρῶτος ἐν ἀνθρώποις φονεὺς, ἔλαβε δύο γυναῖκας καὶ δεύτερον φόνον ἐποίησε. Κάϊν οὖν πρῶτος φονεὺς Ἄβελ τοῦ δικαίου τύπον φέρει τοῦ διαβόλου, ὡς ἐφευρετὴς τοῦ κακοῦ καὶ ἀμεταμέλητος ἐν ἀρχῇ τῆς κοσμογονίας φανεὶς, Λάμεχ δὲ τύπον φέρει τοῦ Ἰουδαϊκοῦ κυριοκτόνου λαοῦ κα-

1. θυσίαν add. A. ἡ γραφὴ] Genes. IV, 2. 4. 4. ἑβδομαδικοὺς τέσσαρας ἐνιαυτοὺς m. 6. ἡ add. A. 9. ἀσαυνᾶν A. Ἀσαυρᾶν G. Ἀσουὰμ m. 12. καὶ ἦν — αὐτοῦ ἐνὼχ addidi ex A. Vide Genes. IV, 17. 14. γαιδᾶδ καὶ γαϊδᾶμ A. 16. ὁ λάμεχ A. Λάμεχ om. G. ὃς addidi. πρῶτον ἐν ἀνθρώποις φονέως m. 18. ὡς A. ὃς G.

Observa, scripturam, ut utriusque rationem designet, Cain sacrificium vocare fructuum oblationem, Abel autem dona.

Anno eodem supra nonagesimum nono Cain occidit Abel, quem primi parentes annorum hedomadibus quatuor, id est viginti octo, luxerunt.

Anno centesimo vicesimo septimo Adamus et Eva luctum deposuerunt.

Anno centesimo tricesimo quinto, cum esset Cain annorum sexaginta quinque, propriam sororem Asuam annis quinquaginta natam duxit in uxorem.

Ex sacra scriptura, de Cain genere.

Cain autem cognovit uxorem suam, quae concepto foetu peperit Enoch. Enoch autem natus est Gaidad, et Gaidad genuit Maleleel, et Maleleel genuit Mathusala, et Mathusala genuit Lamech. Hic sextus a Cain parricidarum omnium primo duas sibi iunxit uxores, et secundam caedem perpetravit. Cain igitur Abel iusti parricida diaboli malorum omnium inventoris, ac iam a mundi exordio in peccatis obdurati figuram refert; populi vero Iudaici medio

τὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα μεσοῦντα σταυρώσαντος τὸν σωτῆρα, οὗ καὶ πολλαπλασίως ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ ἐκδίκησις. ἀλλὰ καὶ ὁ κύριος ἑβδομηκοστὸς ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ γενεαλογεῖται.

D Τῷ ἑκατοστῷ ἐνενηκοστῷ ἕκτῳ ἔτει ἐγεννήθη τῷ Κάϊν ὁ Ἐνώχ. οὗτος πρῶτος ἄροτρον εὗρεν.

Τῷ ἑκατοστῷ ἐνενηκοστῷ ἑβδόμῳ ἔτει Κάϊν ἔκτισε πόλιν ἐπὶ
V. 8 τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἐνώχ· Ἄβελ δὲ δικαιοσύνης ἐφρόντιζεν. ὁ Κάϊν μετὰ τὴν καταδίκην ἅρπαξ καὶ πλεονέκτης μᾶλλον ἐγένετο μέτρια καὶ στάθμια καὶ ὅρους γῆς πρῶτος ἐπινοήσας. τοὺς δὲ οἰκείους εἰς ἓν συναγαγὼν ἐν πολέμοις ἀσχολεῖσθαι ἐδίδασκεν. οὗτος χθαμαλὸς ἦν ἀπὸ τῆς κατάρας τοῦ θεοῦ καὶ πάντες οἱ ἐξ αὐτοῦ γεννώμενοι. ᾤκει δὲ τὴν γῆν ἥτις ἐστὶ τρέμουσα, χαμηλὴ
P. 10 οὖσα, κεχωρισμένος ὑπάρχων ἐκ τοῦ Σὴθ, κατὰ πρόσταξιν τοῦ Ἀδάμ. οἱ ἐκ τοῦ Σὴθ υἱοὶ θεοῦ λεγόμενοι καὶ ἐγρήγοροι τὴν ὑψηλοτέραν γῆν τῆς Ἐδὲμ πλησίον τοῦ παραδείσου κατῴκουν.

Τῷ σλʹ ἔτει Ἀδὰμ, ἐν ᾧ ὁ Σὴθ ἐγεννήθη, ρξʹ ἔτος ὑπῆρχε τοῦ Κάϊν.

Τῷ δὲ σλδʹ ἔτει ἐγέννησε θυγατέρα, ἣν ὠνόμασεν Ἀζουράν.

Τῷ σμγʹ ἔτει τοῦ Ἀδὰμ ἀπεγαλακτίσθη ὁ Σήθ.

Τῷ σοʹ ἔτει τοῦ Ἀδὰμ ὁ Σὴθ ἁρπαγεὶς ὑπὸ ἀγγέλων ἐμυήθη τὰ περὶ τῆς παραβάσεως μέλλοντα ἔσεσθαι τῶν ἐγρηγόρων,

1. οὗ καὶ A. οὗ G. 3. ἀπὸ A. ἀπὸ τοῦ G. 4. ἕκτῳ addidi ex A. 12. γεννώμενοι A. γενόμενοι G. 13. Σὴθ] σὴθ A constanter, κατὰ A. κατὰ τὴν G. 14. υἱοὶ A. γεννώμενοι υἱοὶ G. 21. μέλλοντα A. μελλόντων G.

sexto saeculo deicidae, ac salvatorem cruce damnantis, cuius, ut crimen ita vindicta multiplex, Lamech speciem exhibet. Sed et ipse dominus septuagesimus septimus ab Adamo generationis serie deducitur.

Anno centesimo nonagesimo Cain filius Enoch natus est. Hic primus aratrum adinvenit.

Anno centesimo nonagesimo septimo Cain condidit urbem de filii sui Enoch nomine; Abel vero iustitiae intentus erat studio. Cain crimine mulctatus magis ac magis rapinae et avaritiae vitio implicabatur: mensuris, ponderibus, et agrorum disterminationibus excogitatis, sanguine et familiaritate sibi coniunctis bellorum exercitamentis vacare suadebat. Hic, velut cuncti ex eo nati, terrenis deditus dei maledicto subiacuit. Terram autem, quae, ceu depressa, tremula quoque fuit, a Seth, ex Adami mandato, divisus inhabitavit. Seth stirpe procreati, filii dei dicti, et egregori, superiores terras ad paradisi latus occupaverunt.

Anno ducentesimo tricesimo Adami, quo Seth natus est, centesimum et sexagesimum Cain attigerat.

Anno vero ducentesimo tricesimo quarto filiam Azuram nomine progenuit.

Adami ducentesimo quadragesimo tertio Seth ablactatus est.

Adami ducentesimo septuagesimo Seth ab angelis raptus, futurorum egregorum crimen, aquas quoque diluvio inundaturas, salvatorisque

καὶ τὰ περὶ κατακλυσμοῦ τοῦ ὕδατος ἐσομένου καὶ τὰ περὶ τῆς παρουσίας τοῦ σωτῆρος. καὶ γενόμενος ἄφαντος ἡμέρας μ' ἐλθὼν B ἐξηγήσατο τοῖς πρωτοπλάστοις ὅσα ἐμυήθη δι' ἀγγέλων. ἦν δὲ τότε ἐτῶν μ'. ὁ Σὴθ εὐσεβὴς ἦν καὶ εὐδιάπλαστος σφόδρα καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ πάντες εὐσεβεῖς καὶ ὡραῖοι ἦσαν. οὗτοι κατὰ πρόσταγμα τοῦ Ἀδὰμ τὴν ὑψηλοτέραν γῆν ᾤκουν τῆς Ἐδὲμ, κατέναντι τοῦ παραδείσου, ἀγγελικῶς βιοῦντες, ἕως τοῦ χιλιοστοῦ κοσμικοῦ ἔτους. τούτων τὴν ἐνάρετον πολιτείαν μὴ φέρων ὁ ἀρχέκακος βλέπειν, εἰς τὴν ὡραιότητα τῶν τότε θυγατέρων τῶν ἀνθρώπων αὐτοὺς ἔτρωσε, περὶ ὧν φησι καὶ ὁ θεῖος Μωϋσῆς ὅτι ἰδόντες οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ὅτι καλαί εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἐξ αὐτῶν. C

Τῷ υκε' ἔτει ὁ Σὴθ ἔλαβε γυναῖκα Ἀζουρὰν τὴν ἰδίαν ἀδελφήν. ἦν δὲ Σὴθ ἐτῶν ἑκατὸν ἐνενήκοντα ἑνός.

Τῷ υλε' ἔτει ἐγεννήθη τῷ Σὴθ ὁ Ἐνώς. οὗτος γενόμενος ἐτῶν ἑκατὸν ἐνενήκοντα ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν τῷ χκε' ἔτει.

Ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως γεννήσεως Ἐνὼς ἔτη τετρακόσια τριάκοντα πέντε, δηλούσης τῆς γραφῆς· Ἐνὼς ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ πρῶτος, τοῦτ' ἔστι προσαγορεύεσθαι ὀνόματι θεοῦ. ἑρμηνεύεται γὰρ ὁ Ἐνὼς ὡσανεὶ ἄνθρωπος, κατὰ

1. κατακλυσμοῦ A. τοῦ κατακλυσμοῦ G. 10. Μωϋσῆς] Vulgo Μωσῆς. Est Genes. VI, 2. 13. υκε' A. υκ' G. 14. σὴθ A. ὁ Σὴθ G. 15. υλε' A. υλ' G. 18. τῆς γραφῆς] Genes. IV, 26.

adventum arcane et secreto didicit: diebusque quadraginta oculis hominum raptus, quae secreto edoctus fuerat ab angelis, primis parentibus reversus exposuit. Annis porro quadraginta ipse provectus habebatur. Pietate in deum ac summa corporis venustate excellebat, et ex eo cuncti progentiti, pii quoque, ac corpore elegantes visi sunt. Isti ex Adami mandato terram superiorem Edem, e regione Paradisi, angelicam ducentes vitam, ad millesimum usque mundi annum habitavere; quorum studiosum adeo vivendi genus non ferens malorum adinventor, ad filiarum hominum pulchritudinem exoptandam impulit et deiecit: de quibus divinus Moses ait: „videntes filii dei filias hominum, quod essent pulchrae, coniuges ex illis sibi delegerunt."

Anno quadringentesimo vicesimo Azuram propriam sororem Seth duxit uxorem: erat autem ille annorum unius et nonaginta supra centesimum.

Anno quadringentesimo tricesimo Enos filius Seth natus est. Hic cum esset annorum centum et nonaginta genuit Cainan anno sexcentesimo vicesimo quinto.

Ab Adamo usque ad Enos ortum quadringenti triginta quinque anni fluxerunt, dicente scriptura: „Enos domini dei nomen primus invocare speravit": hoc est, dei nomine coepit appellari. Exponitur enim

D τὸν Ἑβραϊκὸν νοῦν. οὕτω δὲ καὶ ὁ σωτὴρ υἱὸς τοῦ ὄντος ἀνθρώπου, κατὰ τὸν φυσικὸν λόγον Ἀφρικανοῦ.

Πρώτη περίοδος τῶν φλβ' ἐτῶν τούτῳ τῷ ἔτει ἐπληρώθη. ἦν δὲ τοῦ μὲν Σὴθ τριακοσιοστὸς δεύτερος, τοῦ δὲ Ἐνὼς ἐνενηκοστὸς ὄγδοος.

Τῷ χ' ἔτει μετανοήσας ὁ Ἀδὰμ ἔγνω δι' ἀποκαλύψεως τὰ περὶ τῶν ἐγρηγόρων καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ τὰ περὶ μετανοίας καὶ τῆς θείας σαρκώσεως καὶ τῶν περὶ καθ' ἑκάστην ὥραν ἡμερινὴν καὶ νυκτερινὴν ἀναπεμπομένων εὐχῶν τῷ θεῷ ἐξ ὅλων τῶν κτισμάτων διὰ Οὐριὴλ τοῦ ἐπὶ τῆς μετανοίας ἀρχαγγέλου οὕτως * * *

P. 11 *Τῷ ἑξακοσιοστῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ ἔτει Καϊνᾶν ἐγεννήθη τῷ Ἐνώς. οὗτος γενόμενος ἐτῶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἐγέννησε τὸν Μαλελεήλ.*

Τῷ ψϟ' ἔτει ἀπὸ Ἀδὰμ Καϊνᾶν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Μαλέθ.

V. 9 *Τῷ ψϟε' ἐγέννησε Καϊνᾶν τὸν Μαλελεὴλ ὢν ἐτῶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. Μαλελεὴλ γενόμενος ἐτῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα πέντε ἐγέννησε τὸν Ἰάρεδ, τῷ ἐνακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ ἔτει τοῦ κόσμου.*

Τῷ ϡλ' ἔτει Ἀδὰμ ἐκοιμήθη, καταλείψας ἄρρενας υἱοὺς

1. *δὲ καὶ ὁ* A. *δὲ ὁ* G. 11. Post *οὕτως* indicavi lacunam. Leguntur quidem in margine A creaturarum preces ad singulas horas pertinentes, sed ita sunt habitae ut describi plane non potuerint.
13. *ἐνῶς* A. 15. *ψϟ'*] *ψϟε'* A. 17. *ἐγέννησε* A. *ἐγέννησεν ὁ* G.

Enos secundum Hebraicae literae mentem, quasi homo, ita et salvator veri hominis filius est iuxta naturalem rationem, ait Africanus.

Annorum quingentorum et triginta duorum circulus primus hoc anno completur: erat autem aetatis Seth secundus supra trecentesimum, Enos vero nonagesimus octavus.

Anno sexcentesimo Adamus peccati sui poenitens futura circa egregoros, diluvium, poenitentiam, divinam incarnationem, ac preces ab omnibus creaturis archangeli Uriel poenitentibus praepositi ministerio, per singulas diei noctisque horas deo praesentatas ex revelatione sibi facta percepit.

Anno sexcentesimo vicesimo quinto Enos natus est Cainan. Hic centum et septuaginta annorum aetatis genuit Maleleel.

Anno ab Adamo creato septingentesimo nonagesimo Cainan accepit uxorem Maleth.

Anno septingentesimo nonagesimo quinto Cainan centum et septuaginta annos natus genuit Maleleel. Maleleel porro anno vitae suae centesimo sexagesimo quinto, mundi vero nongentesimo sexagesimo, genuit Iared.

Anno nongentesimo tricesimo Adamus, relictis filiis triginta tribus, filia-

τριάκοντα τρεῖς καὶ θυγατέρας εἴκοσιν ἑπτά. οὗτος ἡγεμόνευσε τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων τὰ ὅλα τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη.

Τῷ αὐτῷ ϡλʹ ἔτει καὶ Κάϊν ἀπέθανεν, ἐμπεσόντος ἐπ' αὐ- B τὸν τοῦ οἴκου. λίθοις γὰρ καὶ αὐτὸς τὸν Ἄβελ ἀνεῖλε. πληρωθέντος οὖν ἐνιαυτοῦ μετὰ θάνατον τοῦ Ἀδὰμ τέθνηκεν.

Σὴθ ἡγεμόνευσε μετὰ τὸν Ἀδὰμ τῶν τηνικαῦτα ἀνθρώπων. οἱ δὲ ἐκ γένους αὐτοῦ διακόσιοι ἐγρήγοροι τῷ χιλιοστῷ τῆς κοσμογονίας ἔτει, τεσσαρακοστοῦ ὄντος τοῦ Ἰάρεδ, αὐτοῦ δὲ τοῦ Σὴθ ἑπτακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ, πλανηθέντες κατέβησαν, καὶ ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγέννησαν τοὺς γίγαντας τοὺς ὀνομαστούς, ὥς φησιν ἡ γραφή. ἐπειδὴ δέ τινες ἀντιλέγουσι περὶ τούτων, συνεῖδον ἐφεξῆς ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ αὐτῶν παραθέσθαι, ἔκ τε τοῦ πρώτου βι- C βλίου τοῦ Ἐνὼχ καὶ αὐτοῦ Μωϋσέως καὶ Πέτρου τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων.

Τῷ ϡξʹ ἔτει ἐγέννησε Μαλελεὴλ τὸν Ἰάρεδ.

Ἰάρεδ γενόμενος ἐτῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα δύο ἐγέννησε τὸν Ἐνὼχ τῷ χιλιοστῷ ἑκατοστῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ ἔτει τοῦ κόσμου.

[Ἔτος Ἰάρεδ τῷ χιλιοστῷ τοῦ κόσμου.]

1. εἴκοσιν ἑπτά A. εἴκοσι τρεῖς G. 7. χιλιοστῷ] 1058 p. 16 d. 1177 p. 19 d. 1170 p. 12 c. rursus 1000 p. 41 a. 8. τοῦ ἰάρεδ A. τῷ Ἰάρεδ G. 10. ἑαυτοῖς m. ἑαυτοὺς G. Vide p. 12 c. 19. „Ἔτος — κόσμου redundant vel alia desunt." m.

bus viginti tribus, obdormivit. Hic cunctis vitae suae annis humani generis imperium gessit.

Eodem anno nongentesimo tricesimo Cain, ruina domus in eum lapsa, interiit; lapidibus enim fratrem Abel confecerat. Anno itaque post Adami mortem evoluto, mortuus est.

Adamo e vivis sublato, hominum tunc in terris degentium dominium Seth obtinuit: millesimo vero mundi conditi anno, Iared quadragesimo, ipsius Seth septingentesimo septuagesimo, ducenti ex eius stirpe egregori seducti descenderunt, et ex filiabus hominum sibi delegerunt uxores, nominatissimosque illos, de quibus scriptura loquitur, procrearunt Gigantes. At cum in adversa opinione nonnulli sint, pauca quaedam de his, tum ex Enoch primo, tum ex ipsius Mosis, ac denique ex coryphaei apostolorum Petri libris delibare decrevi.

Anno nongentesimo sexagesimo Maleleel genuit Iared.

Iared centum et sexaginta duobus annis natus, anno mundi vicesimo secundo supra millesimum et centesimum genuit Henoch.

Annus Iared millesimo mundi coaequus.

Ἐκ τοῦ πρώτου βιβλίου Ἐνὼχ περὶ τῶν ἐγρηγόρων.

D Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐπληθύνθησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐγεννήθησαν αὐτοῖς θυγατέρες ὡραῖαι, καὶ ἐπεθύμησαν αὐτὰς οἱ ἐγρήγοροι, καὶ ἀπεπλανήθησαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, ἐκλεξώμεθα ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς. καὶ εἶπε Σεμιαζᾶς ὁ ἄρχων αὐτῶν πρὸς αὐτούς, φοβοῦμαι μὴ οὐ θελήσητε ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, καὶ ἔσομαι ἐγὼ μόνος ὀφειλέτης ἁμαρτίας μεγάλης. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ πάντες καὶ εἶπον, ὀμόσωμεν ἅπαντες ὅρκῳ καὶ ἀναθεματίσωμεν ἀλλήλους τοῦ μὴ ἀποστρέψαι τὴν γνώμην ταύτην, μέχρις οὗ ἀποτελέσωμεν αὐτήν. τότε πάντες ὤμοσαν ὁμοῦ καὶ
P. 12 ἀνεθεμάτισαν ἀλλήλους. ἦσαν δὲ οὗτοι διακόσιοι οἱ καταβάντες ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰάρεδ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Ἑρμονιεὶμ ὄρους καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄρος Ἑρμώμ, καθότι ὤμοσαν καὶ ἀνεθεμάτισαν ἀλλήλους ἐν αὐτῷ. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων αὐτῶν·

α' Σεμιαζᾶς ὁ ἄρχων αὐτῶν.
β' Ἀταρκούφ.
B γ' Ἀρακιήλ.
δ' Χωβαβιήλ.
ε' Ὁραμμαμή.
ς' Ῥαμιήλ.
ζ' Σαμψίχ.
η' Ζακιήλ.
θ' Βαλκιήλ.
ι' Ἀζαλζήλ.

1. *Ἐνὼχ*] Cap. VII. p. 171. In libro Enoch sequor interpretationem Sylvestri de Sacy, quae addita est Laurencii editioni. 3. *θυγατέραις* A. 6. *Σεμιαζᾶς*] *σεμιαζὰς* A. 7. *θελήσητε* A. *θελήσετε* G. 11. *ὤμοσαν* Am. *ὅμωσαν* G. 13. *τοῦ* addidi ex A. 14. *ἑρμώμ* A. *Ερμὼν* G. 14. *ὤμοσαν καὶ ἀνεθ*— Am. *ὅμοσαν καὶ ἀναθ*— G. 16. *Σεμιαζᾶς*] *σεμιαζὰς* A. Proxima nomina longe aliter scripta sunt in libro Enoch.

Ex libro primo Enoch, de egregoris.

Hominum vero in immensum crescente numero, puellae natae sunt illis speciosissimae, in quas exarserunt egregori, et earum amore capti in varios errores abducti sunt. Mutuis itaque sermonibus sese adhortantes „eligamus," inquiunt, „nobis uxores ex hominum terrae filiabus." Dixit autem princeps eorum Semiazas: „vereor ne hoc adimplere nolitis, et ego solus gravis huius peccati reus agar." Responderunt autem ei omnes, dixeruntque: „iusiurando firmemus cuncti propositum hocce nostrum, dirisque invicem devoveamus nos, a sententia, donec opere perficiatur, nusquam discessuros." Iuramento tunc devinxere se cuncti, maledictisque sibi invicem imprecati sunt. Erant autem hi numero ducenti, qui in diebus Iared in montis Ermonim verticem profecti sunt; Ermon autem montem dixerunt ex iusiurando, quo se invicem constrinxerunt et maledictis quibus se sponte subiecerunt. Haec porro sunt principum illorum nomina:

1. Semiazas universorum dux.
2. Atarcuph.
3. Araciel.
4. Chobabiel.
5. Horammame.
6. Ramiel.
7. Sampsich.
8. Zaciel.
9. Balciel.
10. Azalzel.

ια' Φαρμαρός. ις' Σαρινᾶς.
ιβ' Ἀμαριήλ. ιζ' Εὐμιήλ.
ιγ' Ἀναγημάς. ιη' Τυριήλ. V. 10
ιδ' Θαυσαήλ. ιθ' Ἰουμιήλ.
ιε' Σαμιήλ. κ' Σαριήλ.

οὗτοι καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἐν τῷ χιλιοστῷ ἑκατοστῷ ἑβδομη- C κοστῷ ἔτει τοῦ κόσμου ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας καὶ ἤρξαντο μιαίνεσθαι ἐν αὐταῖς ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ. καὶ ἔτεκον αὐτοῖς γένη τρία· πρῶτον γίγαντας μεγάλους. οἱ δὲ γίγαντες ἐτέκνωσαν Ναφηλείμ, καὶ τοῖς Ναφηλεὶμ ἐγεννήθησαν Ἐλιούδ. καὶ ἦσαν αὐξανόμενοι κατὰ τὴν μεγαλειότητα αὐτῶν, καὶ ἐδίδαξαν ἑαυτοὺς καὶ τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν φαρμακείας καὶ ἐπαοιδίας. πρῶτος Ἀζαὴλ ὁ δέκατος τῶν ἀρχόντων ἐδίδαξε ποιεῖν μαχαίρας καὶ θώρακας καὶ πᾶν σκεῦος πολεμικὸν καὶ τὰ μέταλλα τῆς γῆς καὶ τὸ χρυσίον πῶς ἐργάσωνται, καὶ ποιήσωσιν αὐτὰ κόσμια ταῖς γυναιξί, καὶ τὸν ἄργυρον. ἔδειξε δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ στίλβειν καὶ D τὸ καλλωπίζειν καὶ τοὺς ἐκλέκτους λίθους καὶ τὰ βαφικά. καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῶν καὶ παρέβησαν καὶ ἐπλάνησαν τοὺς ἁγίους, καὶ ἐγένετο ἀσέβεια πολλὴ ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἠφάνισαν τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. ἔτι δὲ καὶ ὁ πρώταρχος αὐτῶν Σεμιαζᾶς ἐδίδαξεν εἶναι ὀργὰς κατὰ τοῦ

2. ὁ εὐμιήλ A. 3. ἀναγημάς A. Ἀναγημᾶς G. 10. Ναφηλεὶμ καὶ] ἀφηλεὶμ καὶ A. 13. Ἀζαήλ] „Supra Ἀζαλζήλ." m. Ἀζαήλ etiam p. 24. 25. In libro Enoch Azazyel dicitur. ἀρχόντων καὶ G. καὶ om. A. 21. καὶ ὁ A. καὶ ὁ δὲ G.

11. Pharmarus. 16. Sarinas.
12. Amariel. 17. Eumiel.
13. Anagemas. 18. Tyriel.
14. Thausaël. 19. Iumiel.
15. Samiel. 20. Sariel.

Isti caeterique cuncti acceperunt sibi uxores anno mundi millesimo centesimo septuagesimo, et ad diluvium usque in eas insanierunt; ex eis vero nati in tria genera sunt divisi, quorum primum Gigantes, homines proceri. Gigantes autem Naphelim procreaverunt, ex Naphelim porro Eliudaei orti sunt. Caeterum iuxta corporis eorum molem auctus est quoque numerus, ac sese uxoresque suas veneficia et incantationes mutuo docuerunt. Primus Azaël in ordine principum decimus, qui gladios, thoracas, et omne bellicum instrumentum, et terrae metalla conflare, aurum quoque et argentum qua tractarent arte muliebrem mundum composituri, adinvenit; qua polirent etiam, et electis lapidibus nitorem adiicerent, et colores fucarent, instruxit. Ista sibi filiabusque suis comparaverunt filii hominum, et violato dei mandato sanctos in errorem impulerunt, ac tandem perversis iustitiae semitis ingens terram universam pervagata est impietas. Animo insuper odia fovere, et herbarum radicibus aliis damna parare Semiazas eorum dux

νοὸς, καὶ ῥίζας βοτανῶν τῆς γῆς. ὁ δὲ ἑνδέκατος Φαρμαρὸς ἐδί-
δαξε φαρμακείας, ἐπαοιδίας, σοφίας καὶ ἐπαοιδῶν λυτήρια. ὁ
ἔνατος ἐδίδαξεν ἀστροσκοπίαν. ὁ δὲ τέταρτος ἐδίδαξεν ἀστρο-
P. 13 λογίαν. ὁ δὲ ὄγδοος ἐδίδαξεν ἀεροσκοπίαν. ὁ δὲ τρίτος ἐδίδαξε
τὰ σημεῖα τῆς γῆς. ὁ δὲ ἕβδομος ἐδίδαξε τὰ σημεῖα τοῦ ἡλίου.
ὁ δὲ εἰκοστὸς ἐδίδαξε τὰ σημεῖα τῆς σελήνης. πάντες οὗτοι ἤρ-
ξαντο ἀνακαλύπτειν τὰ μυστήρια ταῖς γυναιξὶν αὐτῶν καὶ τοῖς τέ-
κνοις αὐτῶν. μετὰ δὲ ταῦτα ἤρξαντο οἱ γίγαντες κατεσθίειν τὰς
σάρκας τῶν ἀνθρώπων· καὶ ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι ἐλαττοῦσθαι
ἐπὶ τῆς γῆς. οἱ δὲ λοιποὶ ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανὸν περὶ τῆς κα-
κώσεως αὐτῶν λέγοντες εἰσενεχθῆναι τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἐνώ-
πιον κυρίου. καὶ ἀκούσαντες οἱ τέσσαρες μεγάλοι ἀρχάγγελοι
Μιχαὴλ καὶ Οὐριὴλ καὶ Ῥαφαὴλ καὶ Γαβριὴλ παρέκυψαν ἐπὶ τὴν
γῆν ἐκ τῶν ἁγίων τοῦ οὐρανοῦ· καὶ θεασάμενοι αἷμα πολὺ ἐκ-
B κεχυμένον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀνομίαν γενομένην
ἐπ' αὐτῆς, εἰσελθόντες εἶπον πρὸς ἀλλήλους ὅτι τὰ πνεύματα
καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων στενάζουσιν ἐντυγχάνοντα καὶ λέ-
γοντα ὅτι εἰσαγάγετε τὴν κρίσιν ἡμῶν πρὸς τὸν ὕψιστον, καὶ
τὴν ἀπώλειαν ἡμῶν ἐνώπιον τῆς δόξης τῆς μεγαλωσύνης, ἐνώ-
πιον τοῦ κυρίου τῶν κυρίων πάντων τῇ μεγαλωσύνῃ. καὶ εἶπον τῷ
κυρίῳ τῶν αἰώνων, σὺ εἶ ὁ θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων
καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ θεὸς τῶν αἰώνων, καὶ ὁ θρό-

3. ἔνατος] ἔννατος G. ἀστροσκοπίαν m. ἀστροκοπίαν G. 8. ταῦτα add. A. 10. Conf. p. 24 b. 13. παρέκυψαν] Legebatur καὶ παρέκυψαν. Conf. p. 24 c. 14. ἐκκεχυμένον m. ἐκκεχυμμένον G. 16. ἐπ' αὐτῆς add. A. 18. πρὸς τὸν A. πρὸς G. 19 et 20. μεγαλωσ— A. μεγαλοσ— G. 22. καὶ θεὸς A. καὶ ὁ θεὸς G. . αἰώνων] ἀνθρώπων p. 24 c. ὁ θρόνος A. ὁ om. G.

aperuit: Pharmarus, princeps undecimus, veneficia, incantationes, praestigias, et incantationum impedimenta; nonus, astrorum cursus; quartus, astrologiam; octavus, aëris inspectionem; tertius, terrae; septimus, solis; vicesimus, lunae signa exposuit; singuli denique arcana haec uxoribus filiisque suis revelare, Gigantesque postmodum carnes humanas vocare coeperunt. Hinc hominum numerus minor in dies fieri, ac paene deficere visus: tum reliqui quique tantae nequitiae pertaesi vocem extulerunt in caelum, et sui memoriam ad dei conspectum deferri precati sunt. His auditis, quatuor archangeli magni, Michaël, Uriel, Raphaël et Gabriel, de sanctis caeli prospexerunt in terram: et viso plurimo sanguine super terram effuso, et universa impietate et iniquitate cognita, regressi dixerunt ad invicem: spiritûs et animae hominum suspirant dicentes, iudicium internecionemque nostram ad gloriam maiestatis, ad dominorum omnium dominum in maiestate, deferte. Et dixerunt domino saeculorum: „Tu es deorum deus, et dominorum dominus, et regum rex, et saeculorum deus, et thro-

νος τῆς δόξης σου εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων, καὶ τὸ ὄνομά σου ἅγιον καὶ εὐλογημένον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας, καὶ C *τὰ ἑξῆς. τότε ὁ ὕψιστος ἐκέλευσε τοῖς ἁγίοις ἀρχαγγέλοις, καὶ ἔδησαν τοὺς ἐξάρχους αὐτῶν καὶ ἔβαλον αὐτοὺς εἰς τὴν ἄβυσσον, ἕως τῆς κρίσεως, καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἐνὼχ μαρτυρεῖ.*

Ὁ δὲ θεόπτης Μωϋσῆς ἐν τῇ Γενέσει φησὶ „καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρες ἐγεννήθησαν αὐτοῖς. ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ὅτι καλαί εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν ὧν ἐξελέξαντο." εἶτα „καὶ μετ᾽ ἐκεῖνο ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐγεννῶσαν ἑαυτοῖς, ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ᾽ αἰῶ- V. 11 *νος, ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοὶ" καὶ τὰ ἑξῆς.*

Ὁ δὲ κορυφαῖος καὶ ἀπόστολος Πέτρος ἐν ἐπιστολῇ δευτέρᾳ D *περὶ αὐτῶν οὕτω φησίν, εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν κολαζομένους τηρεῖν, καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ᾽ ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας.*

Ταῦτά τοι πρὸς ὠφέλειαν τῶν βουλομένων ἐκ τῶν θείων γραφῶν παρατέθεικα. ἄξιον δὲ καὶ Ζωσίμου τοῦ Πανοπολίτου φιλοσόφου χρῆσίν τινα παραθέσθαι περὶ αὐτῶν ἐκ τῶν γεγραμ-

4. *ἔβαλον* m. *ἔβαλλον* G. 6. *Μωϋσῆς*] Genes. VI, 1. 8. *δὲ* add. A. 10. *εἶτα καὶ* A. *εἶτα δὲ* A. 12. *ἦσαν οἱ* A. *οἱ* om. G. 13. *οἱ ὀνομαστοὶ* A. *οἱ* om. G. 14. *δευτέρᾳ*] Cap. 2, 4. 15. *οὕτω* addidi ex A. 18. *κατακλοισμὸν* A. 20. *τοι*] Vulgo *μοι*.

nus gloriae tuae in omnes saeculorum generationes et nomen tuum sanctum et in omnia saecula benedictum: et quae deinceps. Tunc altissimus sanctis archangelis imperavit, et vinctos eorum antesignanos usque ad iudicium angeli detruserunt in abyssum, et quae sequuntur. Et haec quidem Enoch testatur.

Dei vero contemplator Moses scribit in Genesi: „cum coepissent homines multiplicari super terram, et filios procreassent, videntes filii dei filias hominum quod essent pulchrae, acceperunt sibi uxores ex omnibus quas elegerant." Consequenter vero: „postquam ingressi sunt filii dei ad filias hominum, illaeque genuerunt, visi sunt Gigantes, a saeculo viri famosi." Et reliqua.

Porro coryphaeus et apostolus Petrus de iisdem epistola secunda dicit: „si enim deus angelis peccantibus non peperit, sed rudentibus inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos in iudicium reservatos: et originali mundo non pepercit, sed octavum Noë iustitiae praeconem custodivit, diluvium mundo impiorum inducens."

Ex divinis scripturis haec in medium adduxi studiosorum gratia: caeterum operae quoque pretium est Zosimi Panopolitae philosophi, divino

μένων αὐτῷ πρὸς θεοσέβειαν ἐν τῷ ἐνάτῳ τῆς Ἰμοὺθ βίβλῳ, ἔχουσαν ὧδε „φάσκουσιν αἱ ἱεραὶ γραφαὶ ἤτοι βίβλοι, ὦ γύναι, ὅτι ἔστι τι δαιμόνων γένος ὃ χρῆται γυναιξίν. ἐμνημόνευσε δὲ P. 14 καὶ Ἑρμῆς ἐν τοῖς φυσικοῖς, καὶ σχεδὸν ἅπας λόγος φανερὸς καὶ ἀπόκρυφος τοῦτο ἐμνημόνευσε. τοῦτο οὖν ἔφασαν αἱ ἀρχαῖαι καὶ θεῖαι γραφαὶ, ὅτι ἄγγελοί τινες ἐπεθύμησαν τῶν γυναικῶν καὶ κατελθόντες ἐδίδαξαν αὐτὰς πάντα τὰ τῆς φύσεως ἔργα, ὧν χάριν, φησὶ, προσκρούσαντες, ἔξω τοῦ οὐρανοῦ ἔμειναν, ὅτι πάντα τὰ πονηρὰ καὶ μηδὲν ὠφελοῦντα τὴν ψυχὴν ἐδίδαξαν τοὺς ἀνθρώπους. ἐξ αὐτῶν φάσκουσιν αἱ αὐταὶ γραφαὶ καὶ τοὺς γίγαντας γεγενῆσθαι. ἔστιν οὖν αὐτῶν ἡ πρώτη παράδοσις Χημεῦ περὶ τούτων τῶν τεχνῶν. ἐκάλεσε δὲ ταύτην τὴν βίβλον Χημεῦ, ἔνθεν καὶ ἡ τέχνη χημεία καλεῖται" καὶ τὰ ἑξῆς.

B Τούτων οὕτως ἐχόντων περὶ τῶν ἐκ τοῦ Σὴθ ἐγρηγόρων δέον γινώσκειν ὅτι παρὰ μὲν τῇ θεοπνεύστῳ γραφῇ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ περὶ βασιλείας τῆς οἱασοῦν οὐ φέρεται· δῆλον γὰρ ὡς οἱ τοῦ γένους προπάτορες Ἀδάμ τε καὶ Σὴθ καὶ Ἐνὼς καὶ οἱ ἀμφ' αὐτοὺς ἐπισημότεροι, οὗτοι ἐξῆρχον τῶν πολλῶν ἕως τελείας κατακρατήσεως τῶν γιγάντων, οὓς νομίζομεν τυραννεῖν τῶν ἀσθενεστέρων ἀνθρώπων, οἵτινες οὐκ ἦσαν αὐτοῖς ὅμοιοι,

1. ἐνάτῳ] ἐννάτῳ G. Ἰμοὺθ] ἰμοῦθ A. 4. ἑρμῆς A. ὁ Ἑρμῆς G. 5. αἱ addidi ex A. 7. πάντα add. A. 8. φησὶν A. φασὶν G. 11 et 12. χημεῦ A. Χημᾶ G. βίβλον Χῦμα m. 13. ἔνθεν καὶ A. ἔνθεν δὲ G. χημεία] χυμεία m. 14. τούτων A. τούτων οὖν G. 17. τε καὶ A. τε om. G. ἐνῶς A. 18. τελείας καὶ A. 19. καταχρατήσεως A. καταρτήσεως G. νομίζομεν m. νομιζομένους G.

cultui magis ac magis augendo, ex eiusdem scriptis libro Imuthi nono testimonium his verbis conceptum adiungere: referunt sacrae scripturae, hoc est libri, o mulier, daemonum genus quoddam esse in mulierum consuetudinem venire solitum: horum mentionem agit Mercurius in physicis, ac omne ferme tam certae quam obscurae auctoritatis volumen de illis nonnihil edisserit. Hoc itaque veteres et sacrae scripturae affirmant, angelos quosdam mulierum cupidine tactos, in terras dilapsos naturae opera eas edocuisse, propterea quod prava quaeque et inutilia eis revelassent, caelo extorres perpetuo exilio damnatos ferunt. Ex his Gigantes ortos eaedem scripturae testantur, primumque artium huiusmodi documentum est chemia: librumque hunc vocavit Chema, unde et chimiae nomen factum, et quae sequuntur.

His ita constitutis de egregoris e Seth stirpe oriundis, ante diluvium de nullo regno divinis in scpriturie exstare memoriam observandum. Constat enim primos humani generis autores Adam, Seth et Enos, aliosque ipsis coniunctos prae reliquis conspicuos ad stabilitum usque Gigantum supra caeteros imperium, potestatem obtinuisse; Gigantes vero in reliquos hominum corporis mole viribusque sibi impares usque

μέχρι τοῦ ἐπὶ Νῶε κατακλυσμοῦ, δι' οὓς καὶ ἐφθάρη ἡ γῆ. ἐπειδὴ δὲ Βήρωσσος ὁ τῆς Χαλδαϊκῆς ἀρχαιολογίας συγγραφεὺς ἀκμάσας κατὰ τοὺς χρόνους Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος, ὥς φησι, καὶ εὑρὼν ἐν Βαβυλῶνι πολλῶν ἀναγραφὰς φυλασσομέ- C νας ἐπιμελῶς, αἳ περιεῖχον ἐτῶν μυριάδας που δεκαπέντε καὶ μικρὸν πρὸς, ἱστορίας τινὰς περὶ οὐρανοῦ τε καὶ γῆς καὶ θαλάσσης καὶ βασιλέων ἀρχαιότητος καὶ τῶν πράξεων αὐτῶν, περί τε θέσεως τῆς Βαβυλωνίας γῆς καὶ καρποφορίας αὐτῆς καὶ ζώων τινῶν ἐκ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης φανέντων παρὰ φύσιν τῷ εἴδει, καὶ ἄλλα τινὰ μυθώδη ταῦτα, κομπολογίᾳ τινὶ συνέγραψεν, ἅτινα πάντα κατὰ τὸν ἀληθῆ λόγον πλάσματα δαιμόνων εἶναι δοκεῖ, ἀναγκαῖον ἡγοῦμαι καὶ τούτων τὸν χρόνον ἐν κανονίῳ παραθέσθαι ἀπὸ τοῦ χιλιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἐνάτου ἔτους τοῦ κόσμου ὄντα, καίπερ πληροφορούμενος ὅτι δοξάσαι θέλων τὸ τῶν D Χαλδαίων ἔθνος καὶ δεῖξαι πάντων τῶν ἐθνῶν ἀρχαιότερον ὁ Βήρωσσος καὶ οἱ κατ' αὐτὸν, ὁ Ἀλέξανδρος, φημὶ, ὁ Πολυΐστωρ λεγόμενος καὶ Ἀβυδηνὸς, ταῦτα γεγράφασι. τὸ γὰρ τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ μᾶλλον ἀοίκητον ἡγεῖσθαι, ἐν ᾗ τῶν Βαβυλωνίων ἡ χώρα καὶ ἡ Αἴγυπτος κεῖται, καταλληλότερον εἶναι δοκεῖ ἔκ τε τῆς θείας γραφῆς καὶ ἔκ τινων V. 12

1. δι' οὓς A. δι' οὗ G. 2. Βήρωσσος] Vulgo Βηρωσσός. 3. ὥς φησι] Conf. p. 28 b. 5. μυριάδας] Vulgo μυριάδων. 9. φανέντων Niebuhrius. Vulgo θανέντων. Conf. p. 28 c. 29 a. 12. τούτων A. τοῦτον G. 13. ἐνάτου] Vulgo ἐννάτου, quod ubique correxi. 15. Βήρωσσος] Vulgo Βηρωσσός. 17. λεγόμενος om. G. Ἀβυδηνὸς m. Ἀβυδινὸς G. 19. ἐκείνης ἐν ᾗ m.

ad Noei diluvii, quo terra delata est, tempestatem, manifestam exercuisse tyrannidem aestimamus. At quoniam Berosus Chaldaicarum antiquitatum scriptor, qui, ut ipse refert, circa Alexandri Macedonis tempus floruit, plurium auctorum monumenta diligenter asservata, quae res gestas annorum myriadibus quindecim, et nonnihil amplius continerent, quasdamque de caelo, terra, mari, regum ac facinorum eorundem antiquitate, de Babylonicae terrae situ ac ubertate, de animalium quorumdam rubro mari enatorum forma praeter naturam usitata, ac de aliis quibusdam fabulosis narrationes continentia, quae quidem ordine compendioque conscripsit, se invenisse testatur (haec autem, ut verum fatear, daemonum figmenta sunt anilesque nugae). Propterea omnem temporis seriem ab hoc labente anno mundi millesimo quinquagesimo nono in laterculum referre ac coordinare necessarium duxi; nec enim me fugit Berosum ac eius sequaces, Alexandrum dico, cognomento Polyhistorem, et Abydenum, ceu Chaldaeorum gentem laudaturos, ac caeteris nationibus antiquiorem demonstraturos, haec scriptis consignare voluisse. Ea siquidem sententia, quae concessam nobis terrae portionem, paucioribus ante diluvium incolis refertam quam ea, in qua Babyloniorum regio ac Aegyptus sita est, existimat, divinae scripturae, paternis assertionibus, ac ipsi denique rerum connexae

πατρικῶν μαρτυριῶν καὶ τῆς φυσικῆς τῶν πραγμάτων ἀκολουθίας· καὶ ἐκ μὲν τῆς γραφῆς οὕτω λεγούσης „καὶ ἐξέβαλε τὸν
P. 15 Ἀδὰμ, καὶ κατῴκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς". ἡ δὲ Βαβυλωνίων γῆ καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη πᾶσα πόῤῥω που κεῖται τῆς κατ' ἀνατολὰς Ἐδὲμ, ἔνθα τὸν παράδεισον κεῖσθαι φαμέν. καὶ ἵνα τῷ τοιούτῳ λόγῳ μάρτυρά τινα θεοφόρον διδάσκαλον παραστήσωμεν, παρέστω ἡμῖν ὁ θεῖος Ἐφραῒμ, ἡ ὠκεανόβρυτος γλῶσσα, φάσκων ἐν τοῖς εἰς τὸν παράδεισον δογματικοῖς αὐτοῦ λόγοις οὕτως „πάντων τῶν ὑψωμάτων τῶν ὡραίων ὑψηλότερος ὁ παράδεισος. ὁ δὲ κατακλυσμὸς πρὸς τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἔφθασεν. οἱ δὲ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἄν-
B θρωποι ἀνὰ μέσον τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τοῦ παραδείσου ᾤκησαν, ἡ δὲ γενεὰ τοῦ Κάϊν εἰς γῆν καλουμένην Ὀδ, ἥτις μεθερμηνεύεται τρέμουσα, οἱ δὲ τοῦ Σὴθ εἰς τὴν ὑψηλοτέραν ἐντεταλμένοι ὑπὸ τοῦ Ἀδὰμ μὴ συμμίγνυσθαι εἰς τὴν γενεὰν τοῦ Κάϊν τοῦ ἀδελφοκτόνου. ἦν δὲ ἡ γενεὰ αὐτοῦ χθαμαλοὶ τῇ ἡλικίᾳ διὰ τὴν κατάραν Κάϊν· οἱ δὲ τοῦ Σὴθ γίγαντες καὶ ὡς ἄγγελοι θεοῦ ἐν τῇ ὑψηλῇ χώρᾳ. ἐλθοῦσαι δὲ αἱ θυγατέρες τοῦ Κάϊν διὰ μουσικῶν αὐλῶν καὶ κινυρῶν κατήγαγον αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν, καὶ ἔσχον αὐτὰς, καὶ πληθυνθείσης τῆς ἀνομίας αὐτῶν γέγονεν
C ὁ κατακλυσμός. καὶ ἐξήγαγεν ὁ θεὸς τὴν κιβωτὸν Νῶε εἰς ὄρος

2. τῆς γραφῆς] Genes. III, 24. ἐξέβαλεν G. ἐξέβαλλεν A. 3. κατῴκησεν A. 5. κεῖται τῆς m. κεῖται ποῦ τῆς G. 6. θεοφόρον A. θεοφόρων G. 12. ᾤκησαν m. οἰκοῦσαν G. 13. Ὀδ] Ναῒδ m. 14. τρέμουσα] κατῴκει add. m. 15. συμμίγνοισθαι A. 18. θυγατέραις A.

seriei nulla non ex parte consonat; divinae quidem scripturae dicenti: „et eiecit Adam, et collocavit eum in regione paradisi voluptatis." Babyloniorum autem regio, vel ea quam habitamus terrae pars, ab Edem, orientali plaga, in qua paradisum exstare dicimus, non modico distat intervallo. Atque ut huius dicti deiferorum patrum testem aliquem producamus, prodeat nobis divinus Ephraim, lingua, inquam, illa pelago eloquentiae scaturiens, dogmaticis suis de paradiso sermonibus hoc pacto disserens. Amoenis omnibus locis excelsis paradisus elevatior: ad eius vero radices diluvii pertinuerunt aquae. Homines diluvio antiquiores inter paradisum et oceanum sedes habitationi commodas obtinebant; Cain autem soboles omnis terram Od, quae tremula exponitur, incolebat; Seth vero filii, ne cum Cain fratricidae progenie commiscerentur, in excelsiore terrae parte ab Adamo iussi sunt consistere. Erat autem omnis illa Cain progenies ob traductum cum sanguine a patre maledictum corporis mole brevior ac depressa forma, ex adverso vero filii Seth, ceu proceri Gigantes, et angeli dei, in excelsa morabantur regione. Porro filiae Cain ad eos profectae musicis tibiis, et cinyris illectos felici loco et excelsa regione deorsum egerunt, nupseruntque illis, crescenteque eorum nequitia factum est diluvium. Et eduxit dominus arcum Noë in montem Ararat, et ab eo tempore

Ἀραράτ. καὶ ἔκτοτε ᾤκησαν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν γῆν ταύτην. τοῦτο δηλοῖ ὅτι ἡ νῦν οἰκοῦσα γῆ τότε ἀοίκητος ἦν. διὰ γὰρ τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ θεοῦ ᾤκησαν οἱ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ εἰς τὰ πλησίον τοῦ παραδείσου, ἀνὰ μέσον ὠκεανοῦ καὶ τοῦ παραδείσου. τὸ δὲ σκότος τὸ ἐξώτερον, περὶ οὗ εἶπεν ὁ Χριστὸς, ἔσωθεν τοῦ παραδείσου ἐστίν· ὁ δὲ παράδεισος σὺν τῷ ὠκεανῷ τὸν κόσμον κυκλοῖ· ἡ δὲ Ἐδὲμ κατὰ ἀνατολάς ἐστιν· οἱ δὲ φωστῆρες ἡλίου καὶ σελήνης ἔσωθεν τοῦ παραδείσου ἀνατέλλουσιν, ἔξωθεν δὲ δύνουσιν παρερχόμενοι δι' αὐτοῦ" καὶ τὰ ἑξῆς.

Τοῖς μὲν οὖν εὐπειθέσιν ἀρκεῖν οἶμαι ταῦτα πρὸς πᾶσαν πληροφορίαν, ὅτι οἱ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἄνθρωποι τὴν μεταξὺ D ὠκεανοῦ καὶ τοῦ παραδείσου γῆν ᾤκουν, καὶ οὔτε Βαβυλὼν ἦν ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε Χαλδαίων βασιλεία, ὡς τῷ Βηρώσσῳ καὶ τοῖς ἑπομένοις αὐτῷ δοκεῖ πρὸς ἀνατροπὴν τῶν θείων γραφῶν, οὔτε Αἰγυπτίων δυναστεία, ὡς τῷ Μανεθῷ ψευδομένῳ καὶ μεγαλύνοντι τὸ τῶν Αἰγυπτίων ἔθνος ἔδοξε γράφειν. εἰ δέ τις οὐκ ἀρκεῖται τοῖς προτεθεῖσι, τελείως πειθέσθω δι' ὧν ὑποκατιὼν ὁ θεόπτης Μωϋσῆς ἐν τοῖς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν οὕτω φησὶ „Χοὺς δὲ ἐγέννησε τὸν Νεβρώδ. οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς. οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς ἔναντι κυρίου. διὰ τοῦτο ἐροῦσιν P. 16 ὡς Νεβρὼδ γίγας καὶ ἐγένετο ἡ ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ

2. τῆς add. A. 3. ᾤκησαν m. οἰκοῦσαν G. 12. βαβυλῶν A. 13. βηρώσσῳ A. Βηρωσσῷ G. 17. προτεθεῖσι A. προστεθεῖσι G. 18. Μωϋσῆς] Genes. X, 8. 19. Χοὺς] Χοῦς G. νεβρὼδ hic et infra ter A. Νεμβρὼδ G. 20. ἦν A. ὁ G.

terram hanc homines incoluerunt. Ex quo colligitur terram hanc habitatam aliquamdiu prius incultam fuisse, cum ex dei tolerantia, iuxta paradisum, inter ipsum et oceanum homines moram trahere permitterentur. Exteriores vero tenebrae de quibus Christus loquutus, intra paradisum sunt: paradisus autem et oceanus mundum ambiunt: ad Orientalem plagam situm obtinet Edem: sol et luna gemina lumina ex paradiso oriuntur, ac eodem peragrato foras in occubitum tendunt, et quae deinceps.

Et mente quidem sanis haec abunde sufficere arbitror, ut ante diluvium inter oceanum et paradisum homines credantur terram incoluisse; ita tamen ut neque Babylon in terra, neque Chaldaeorum regnum, ut Beroso et eius discipulis ad evertendam scripturarum auctoritatem placet, neque Aegyptiorum principatus, ut a mendace et iactabundis buccis Aegyptiorum gentem Manetho extollente confictum est, extiterit. Haec tamen leviora, quam quae mereantur assensum, ratus aliquis convincetur abunde ex subiunctis, quae inspector dei Moses, recensita post diluvium rerum gestarum serie, hoc pacto commemorat: „Chus genuit Nembrod: ipse coepit esse Gigas in terra: ipse robustus erat venator coram domino. Ob hoc dicunt: quasi Nembrod Gigas. Fuit autem principium regni eius

Βαβυλὼν, Ὀρὲχ καὶ Ἀρχὰδ καὶ Χαλάνη ἐν τῇ γῇ Σενααρ. ἐκ τῆς
γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν Ἀσσοὺρ, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Νινευὶ καὶ τὴν
Ῥοβὼθ πόλιν καὶ τὴν Χαλάχ. αὕτη ἡ πόλις ἡ μεγάλη." φανε-
ρὸν δὲ ἐκ τούτων ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς τῶν Βαβυλωνίων βασιλείας
ἤτοι Χαλδαίων ἀπὸ Νεβρὼδ τοῦ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν εἰς ἔτη
ἑξακόσια τριάκοντα ἀκμάσαντος γέγονε. καὶ χρὴ πᾶσαν ἱστορίαν
Χαλδαϊκὴν ἢ Αἰγυπτιακὴν πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τῇ γραφῇ ἀπαγ-
B *γελλομένην μὴ ἀποδέχεσθαι τοὺς προσέχοντας ὀρθῶς ταῖς θείαις*
V. 13 *γραφαῖς, εἰ καί τινα περὶ κατακλυσμοῦ καὶ λάρνακος, ἤτοι κι-*
βωτοῦ, κλέψαντες ἐκ τῶν θεοπνεύστων γραφῶν ἰδιοποιήσαντο,
δι' ὧν οἱ ἁπλούστεροι καὶ τοῖς λοιποῖς ληρήμασι προσέχοντες εὐ-
χερῶς βλάπτονται, λέγω δὲ περὶ μυριάδων ἐτῶν διὰ σάρων καὶ
νήρων καὶ σώσσων καταλεγομένων. ἐν οἷς καὶ περὶ ἀννιδοτίων
φάσκουσι ζώων τινῶν ἰχθυομόρφων ἐν μέρει καὶ ἀνθρωπομόρ-
φων, ἡμέρας μὲν ἐν τῇ γῇ διαιτωμένων καὶ μηδεμίαν τροφὴν
προσφερομένων, νυκτὸς δὲ ἐν τῷ πελάγει καταδυνόντων, παρα-
διδόντων τε τοῖς ἀνθρώποις γράμματα καὶ μαθημάτων καὶ τε-
χνῶν ἐμπειρίας καὶ πόλεων συνοικισμοὺς καὶ ἱερῶν ἱδρύσεις καὶ
C *νόμων εἰσηγήσεις σπερμάτων τε συναγωγάς· καὶ ἀπὸ τότε φασὶ*

1. *βαβυλῶν* **A.** *ὀρὲχ* **A.** *Ορὰχ* **G. 2.** *Ἀσσοὺρ* **m.** *Ἀσοὺρ* **G.** *ἀσοῦρ* **A.** *νινευῆ* **A. 3.** *ῥοβῶθ* **A.** *Χαλάχ* **Am.** *Χαλάγ* **G. Post** *Χαλάχ* **librarii culpa excidisse videntur** *καὶ τὴν Δασὴ ἀνὰ μέσον Νινευὶ καὶ ἀνὰ μέσον Χαλάχ. ἡ μεγάλη*] *ἡ* **delendum. 4.** *τῆς τῶν* **A.** *τῆς* **om. G. 7.** *ἢ* **A.** *καὶ* **G. 8.** *προσέχοντας* **m.** *μὴ προσέχοντας* **G. 12.** *λέγω δὲ* **A.** *λέγοντες* **G.** *διὰ σάρων* **m.** *δι' ἃς ἄρων* **G. 13.** *νήρων*] **Scribebatur** *νείρων*. *ἀννιδοτίων* **A.** *ἀννοδοτίων* **G. 16.** *καταδυνόντων* **A.** *καταδυόντων* **G. 18.** *συν-φκισμοὺς* **A. 19.** *φασὶ*] *φησὶ* **A.** *τότε — χρόνους*] **„Leg.** *τοῦ τε — χρόνου.*" **Anonymus.**

Babylon, Orach et Archad et Chalane in terra Sennaar. De terra illa egressus est Assur et aedificavit Niniven et urbem Roboth et Chalach: haec est civitas magna." Sane liquet ex his, Babyloniorum, sive mavis Chaldaeorum regni exordium a Nembrod, qui retro diluvium annis sexcentis et triginta floruit, ductum: et eos qui sacris scripturis ex aequo animum advertunt, Chaldaicam, sive Aegyptiam omnem historiam illis adversantem decet respuere: quamvis illi ex scripturis caelitus traditis de diluvio et arca suffurentur nonnulla, quibus animi simpliciores deliriis nonnunquam stupefacti laeduntur quam facile, ubi praestigiatores illi myriadas annorum Saris, Neiris, et Sossis conflatas comminiscuntur; in quibus et meras nugas evolvunt de annodotiis animalibus, qua piscium, qua hominum formam referentibus, de die nullo admisso cibo degentibus in terra, de nocte pelagi profundum subeuntibus, quorum ope litteras et disciplinarum artiumque experimenta, urbium habitandarum rationem, templorum aedificia, legum expositionem, seminum fructuumque colligendorum modum reliqui homines acceperint, quibus necdum adhuc tempus per annos metiendi

χρόνους μηδὲν παρὰ ἀνθρώποις ἐφευρεθῆναι. ἅτινα πάντα καὶ ἄλλα πλεῖστα πολλῆς ἀδολεσχίας γέμοντα ὁρῶντες καὶ ταῖς θείαις ἡμῶν γραφαῖς ἀνακόλουθα οἱ τὰς Χριστιανικὰς ἱστορίας συγγράψαντες, θαυμάζω πῶς κατεδέξαντο ὅλως κανονικῇ στοιχειώσει ὑποβαλεῖν ἀνάξια πάσης ὄντα μνήμης, οὓς κατ' ὄνομα λέγειν περισσὸν ἡγοῦμαι αἰδοῖ τῶν ἀνδρῶν, δι' οὓς ἀναγκάζομαι κἀγὼ τῇ αὐτῇ στοιχειώσει χρήσασθαι, ἵνα μὴ δόξῃ ἀτελὲς εἶναι τὸ πόνημα. τῆς οὖν Χαλδαϊκῆς ἀρχῆς ἀπὸ Νεβρὼδ ἀποδεδειγμένης συναποδέδεικται δηλονότι καὶ τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν δυναστειῶν ὑπὸ Μανεθῶ τοῦ Σεβεννύτου πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλά- D
δελφον συγγεγραμμένα πλήρη ψεύδους καὶ κατὰ μίμησιν Βηρώσσου πεπλασμένα κατὰ τοὺς αὐτοὺς σχεδόν που χρόνους, ἢ μικρὸν ὕστερον· πλὴν καὶ αὐτὰ ἀνωφελῆ ὄντα στοιχειωθήσεται ἐκ τῶν παρὰ πολλοῖς ἱστορικοῖς κανονισθέντων.

Τῷ χιλιοστῷ πεντηκοστῷ ὀγδόῳ ἔτει τοῦ κόσμου οἱ ἐγρήγοροι κατῆλθον καὶ διήρκεσαν ἐν τῇ παραβάσει ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ.

Ὁ δεύτερος κύκλος τῶν πεντακοσίων τριάκοντα δύο ἐτῶν ἐπληρώθη, καὶ ἤρξατο ὁ τρίτος τῷ χιλιοστῷ ἑξηκοστῷ πέμπτῳ ἔτει τοῦ κόσμου, διακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ τοῦ Μαλελεήλ. P. 17

Ὁ ἀκριβῶς ἐφιστάνων τοῖς ὑποκειμένοις δυσὶ κανονίοις αὐ-

9. καὶ τὰ περὶ A. καὶ περὶ G. 10. ὑπὸ A. ἀπὸ G. 11. Βηρώσσου A. Βηρωσσοῦ G. 18. Ὁ δεύτερος κύκλος anonymus. Legebatur δύο κύκλους. δύο κύκλοι — ἐπληρώθησαν m.

usum fuisse communem constat: quae singula et alia plura nugis referta, et sacris scripturis penitus absona, ac ideo quae memorarentur indigna conspicatus, ab iis qui Canonicas historias conscripserunt, verae et probatae tractationi demiror inserta: quorum quidem nomina, viros reveritus, ad rem nostram pertinere non arbitror, quantumvis ne credatur opus imperfectum, eorum vestigiis inhaerere, et dispositione uti adstrictum me sentiam. Sane demonstratis imperii Chaldaici fundamentis a Nembrod primo positis, simul etiam quae a Manethone Sebennyta ad Ptolomaeum Philadelphum scripta mendaciis scaturire, et ad instar Berosi, eius nimirum aetate, vel tempore ab eo non admodum dissito conficta, statim percipias: illa tamen, quamvis nulli accessioni futura, quod a pluribus in historiae seriem relata, ex iisdem Historicis transsumpta sint, a nobis pariter suis reponentur locis.

Millesimo quinquagesimo octavo mundi anno descenderunt egregori; nec a violanda dei lege abstinuerunt, donec diluvio mundus periit.

Hucusque gemini quingentorum triginta duorum annorum circuli dignoscuntur evoluti: succedit tertius anno mundi millesimo sexagesimo quinto, Maleleel ducentesimo septuagesimo, renovandus.

Qui duabus tabulis infra locandis mentem attentius adiecerit, duorum

τόθεν ἕξει πᾶσαν πληροφορίαν ὅτι ἐπίπλαστός ἐστιν ἡ τούτων ἐπί-
νοια ἀμφοτέρων, ὡς προείρηται, τοῦ τε Βηρώσσου καὶ τοῦ
Μανεθῶ τὸ ἴδιον ἔθνος θέλοντος δοξάσαι, τοῦ μὲν τὸ τῶν Χαλ-
δαίων, τοῦ δὲ τὸ τῶν Αἰγυπτίων. θαυμαζέτω δὲ πῶς οὐκ
ᾐσχύνθησαν ἀφ᾽ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀρχὴν θέσθαι ταῖς
τερατώδεσιν αὐτῶν συγγραφαῖς, ἀλλ᾽ ὁ μὲν Βήρωσσος διὰ σά-
ρων καὶ νήρων καὶ σώσσων ἀνεγράψατο, ὧν ὁ μὲν σάρος τρισχι-
B λίων καὶ ἑξακοσίων ἐτῶν χρόνον σημαίνει, ὁ δὲ νῆρος ἐτῶν ἑξα-
κοσίων, ὁ δὲ σῶσσος ἑξήκοντα. καὶ συνῆξε σάρους ἑκατὸν εἴκοσι
διὰ βασιλέων δέκα, ἤτοι χρόνον ἐτῶν μυριάδων τεσσαράκοντα
τριῶν καὶ δύο χιλιάδων. ταῦτα δὲ ἔτη τινὲς τῶν καθ᾽ ἡμᾶς ἱστο-
ρικῶν ἡμέρας ἐλογίσαντο στοχαστικῶς μεμψάμενοι τὸν Παμφί-
λου Εὐσέβιον, ὡς μὴ νοήσαντα τὰ ἔτη τῶν σάρων ἡμέρας. μά-
την δὲ αὐτὸν ἐν τούτῳ μέμφονται. πῶς γὰρ τὸ μὴ ὂν εἶχε νοῆ-
V. 14 σαι πολυμαθὴς ὢν καὶ εἰδὼς τὴν Ἑλληνικὴν δόξαν πολλοὺς αἰῶ-
νας ὁμολογοῦσαν, ἤτοι μυριάδας ἐτῶν παρεληλυθέναι ἀπὸ τῆς
C κοσμικῆς γενέσεως κατὰ τὴν παρ᾽ αὐτοῖς μυθικὴν τοῦ ζωδιακοῦ
ἐπὶ τὰ ἐναντία κίνησιν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κριοῦ καὶ πάλιν εἰς
αὐτὴν ἀποκατάστασιν; ποίαν δὲ αὐτοὶ ἀνάγκην εἶχον συμβιβάζειν
τὸ ψεῦδος τῇ ἀληθείᾳ;

2. βηρώσσου A. Βηρωσσοῦ G. 5. „Legendum μὴ θέσθαι: nam non statuunt. Vid. p. 34, 37." Anonymus. 6. Βήρωσσος] Vulgo Βηρωσσός. σάρων] ἀσάρων A. 8. χρόνον A. χρόνων G. 9. σῶσσος m. Σώσσων G.

istius modi scriptorum, quos memoravimus, commentitiam percipiet scriptionem, Berosi dico et Manethonis, illius Chaldaeorum, huius Aegyptiorum gentem propriam pro viribus extollere contendentis. Miretur porro lector etiam obvius, quod portentosis suis scriptis eundem annum principium commune statuere non sint reveriti: sed et Berosus Saris, Neris et Sossis annorum numerum composuerit, quorum quidem Sarus ter millium et sexcentorum, Nerus sexcentorum, Sossus annorum sexaginta spatium complectitur. Saros autem centum et viginti, decem regum aetate, hoc est myriadum quadraginta trium et duorum millium annorum collegit summam. Annos porro illos Historicorum nonnulli dies tantum coniiciunt, ex quo Eusebium Pamphili causati, qui Sarorum annos dies esse non animadvertit. Nullo tamen consilio inscitiae accusant. Qui namque quod non erat, vir alioquin eruditus, assereret? Vir ille, dico, qui Graecorum sententiam, plura saecula, annorumque portentosas myriadas ex fabulosa Zodiaci per partes adversas in idem signum conversione, ab arietis, inquam, termino ad eandem metam revolutione, iam a mundi natalibus praeteriisse asserentem probe dignosceret? Qua vero necessitate pressi mendacium veritati coacervare excogitaverunt?

ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ.

Περὶ τῆς τῶν Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων μυθώδους χρονολογίας.

Αἰγύπτιοι μὲν οὖν ἐπὶ τὸ κομπωδέστερον χρόνων περιττὰς περιόδους καὶ μυριάδας ἐτῶν κατὰ θέσιν τινὰ τῶν παρ᾽ αὐτοῖς D ἀστρολογουμένων ἐξέθεντο, ἅς τινες τῶν ταῦτα ἀκριβοῦν δοξάντων συστέλλοντες σεληνιαίους εἶπον ἐνιαυτούς, οὐδὲν ἔλαττον ἐπὶ τὸ μυθῶδες ἀπονενευκότες συμπίπτουσι ταῖς ὀκτὼ καὶ ἐννέα χιλιάσιν ἐτῶν, ἅς Αἰγυπτίων οἱ παρὰ Πλάτωνι ἱερεῖς εἰς Σόλωνα καταριθμοῦντες οὐκ ἀληθεύουσιν. καὶ μετ᾽ ὀλίγα· τὰ γὰρ Φοινίκων τρισμύρια ἔτη ἢ τὸν τῶν Χαλδαίων λῆρον, τὸ τῶν τεσσαράκοντα ὀκτὼ μυριάδων, τί δεῖ καὶ λέγειν; ἐκ τούτων γὰρ Ἰουδαῖοι τὸ ἀνέκαθέν γεγονότες ἀπὸ Ἀβραὰμ ἀρξάμενοι ἀτυφότερόν τε καὶ ἀνθρωπίνως μετὰ τοῦ ἀληθοῦς διὰ τοῦ Μωϋσέως P. 18 πνεύματος διδαχθέντες, ἔκ τε τῶν λοιπῶν Ἑβραϊκῶν ἱστοριῶν, ἀριθμὸν ἐτῶν πεντακισχιλίων πεντακοσίων εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σωτηρίου λόγου τὴν ἐπὶ τῆς μοναρχίας τῶν Καισάρων κηρυσσομένην παραδεδώκασιν.

Χαλδαίων α′ ἐβασίλευσεν Ἄλωρος σάρους δέκα.

Χαλδαίων β′ ἐβασίλευσεν Ἀλάσπαρος σάρους τρεῖς.

4. ἐπὶ τὸ Scaliger p. 8. ἐπὶ τῶν G. περιττὰς Scaliger. περὶ τὰς G. 5. κατὰ θέσιν Scaliger. κατάθεσιν G. 12. δεῖ καὶ A. καὶ om. G. 13. γεγονότες ἀπὸ Ἀβραὰμ τὸ ἀνέκαθεν ἀρξάμενοι m. 14. Μωϋσέως] Μωσέως G.

EX AFRICANO.

De commentitia Aegyptiorum Chaldaeorumque Chronologia.

Aegyptii certe de suae aetatis antiquitate iactantius eloquuti, per annorum revolutiones et myriades prorogatam quandam seriem ex astrologicis experimentis statuerunt: quas quidem ii, qui se penitius inspexisse arbitrantur, contrahentes fabulis nihilo secius addicti, annos huiusmodi lunares putandos commenti sunt, et confictis octo vel novem annorum millenariis, quae Soloni velut auctori Aegyptiorum sacerdotes apud Platonem quondam adscripserunt, a veritate probavere se longe dissitos. Et quibusdam interiectis. A Phoenicibus pariter myriades annorum tres iactatas, Chaldaeorumque deliria, nec non quadraginta et octo alias myriades, quid memorare necesse est? A Chaldaeis enim per Abrahamum patrem orti Iudaei, vero Mosis spiritu imbuti, qua decet homines a fastu alienos, suique memores, modestia, ex relictis sibi Hebraeorum monumentis annorum quinquies millium et quingentorum numerum usque ad salutaris Verbi adventum sub Caesarum imperio mundo evulgatum posteris tradiderunt.

Chaldaeorum I. regnavit Alorus Saris decem.

Chaldaeorum II. regnavit Alasparus Saris tribus.

Χαλδαίων γ´ ἐβασίλευσεν Ἀμήλων σάρους δεκατρεῖς.
B Χαλδαίων δ´ ἐβασίλευσεν Ἀμένων σάρους δώδεκα.
Χαλδαίων ε´ ἐβασίλευσε Μετάλαρος σάρους ὀκτωκαίδεκα.
Χαλδαίων ς´ ἐβασίλευσε Δάωνος ἔτη ἐνενήκοντα ἐννέα.
Χαλδαίων ζ´ ἐβασίλευσεν Εὐεδώραχος σάρους ὀκτωκαίδεκα.
Χαλδαίων η´ ἐβασίλευσεν Ἀμφὶς σάρους δέκα.
Χαλδαίων θ´ ἐβασίλευσεν Ὀτιάρτης σάρους ὀκτώ.
C Χαλδαίων ι´ ἐβασίλευσε Ξίσουθρος σάρους ὀκτωκαίδεκα.

Περὶ τῆς τῶν Αἰγυπτίων ἀρχαιολογίας.

Μανεθῶ ὁ Σεβεννύτης ἀρχιερεὺς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ μιαρῶν ἱερῶν μετὰ Βήρωσσον γενόμενος ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου γράφει τῷ αὐτῷ Πτολεμαίῳ ψευδηγορῶν καὶ αὐτὸς ὡς ὁ Βήρωσσος, περὶ δυναστειῶν ς´, ἤτοι θεῶν τῶν μηδέποτε γεγονότων ζ´,
D οἵ, φησί, διαγεγόνασιν ἐπὶ ἔτη ͵αϡπε´. ὧν πρῶτος, φησί, θεὸς
V. 15 Ἥφαιστος ἔτη ͵θ ἐβασίλευσε. ταῦτα τὰ ͵θ ἔτη πάλιν τινὲς τῶν καθ᾽ ἡμᾶς ἱστορικῶν ἀντὶ μηνῶν σεληνιακῶν λογισάμενοι καὶ μερίσαντες τὸ τῶν ἡμερῶν πλῆθος τῶν αὐτῶν ͵θ σεληνίων παρὰ τὰς τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ συνῆξαν ἔτη

1. ἀμηλῶν A. 2. ἀμενῶν A. 8. ξίξουθρος A. Ξιξούθρος G. Correxi Ξίσουθρος. ὀκτωκαίδεκα m addidit ex p. 30 b. 11. βήρωσσον A. Βηρωσσὸν G. 12. Βήρωσσος] Vulgo Βηρωσσός. 13. ς´ A. ἑκκαίδεκα G. ζ´ A. ἑπτὰ G. 14. ͵αϡπε´ anonymus comparata p. 41 b. ͵αϡπε´ A. χίλια ἐννακόσια ὀγδοήκοντα πέντε G. 15. bis ͵θ A. ἐννακισχίλια G. τὰ om. A. 17. ͵θ σεληνίων A. ἐννακισχιλίων σελήνην G. 18. συνῆξαν m. συνῆξας G.

Chaldaeorum III. regnavit Amelon Saris tredecim.
Chaldaeorum IV. regnavit Amenon Saris duodecim.
Chaldaeorum V. regnavit Metalarus Saris octodecim.
Chaldaeorum VI. regnavit Daonus annis nonaginta novem.
Chaldaeorum VII. regnavit Evedorachus Saris octodecim.
Chaldaeorum VIII. regnavit Amphis Saris decem.
Chaldaeorum IX. regnavit Otiartes Saris octo.
Chaldaeorum X. regnavit Xixuthrus Saris octodecim.

De Aegyptiorum antiquitate.

Manetho Sebennytes Beroso posterior, impurorum sacrorum in Aegypto pontifex tempore Ptolemaei Philadelphi, de sexdecim dynastiis, hoc est deis septem, qui nusquam extiterunt, contextis mendaciis ad eundem scribens: horum tempus, inquit, mille nongentos octoginta quinque annos exaequavit: quorum primus, ait, deus Vulcanus millibus novem regnavit. Istos nihilominus annos I X ∞. Historicorum nostrorum nonnulli lunarium mensium vice computantes, annorumque lunarium eorumdem ex lunae circulorum novem millibus conflatorum, per anni solaris trecentos sexaginta quinque dies multitudine distributa, annos septingentos viginti quatuor cum medio, additis etiam quatuor diebus, collegerunt: hacque via mirandum

ψκζ̆δʹ, ξένον τι δοκοῦντες κατωρθωκέναι, γελοίων δὲ μᾶλλον εἰπεῖν ἄξιον τὸ ψεῦδος τῇ ἀληθείᾳ συμβιβάζοντες.

Πρώτη δυναστεία. P. 19

Αἰγυπτίων αʹ ἐβασίλευσεν Ἥφαιστος ἔτη ψκδʹ ‿δʹ.
Αἰγυπτίων βʹ ἐβασίλευσεν Ἥλιος Ἡφαίστου ἔτη πʹϛʹ.
Αἰγυπτίων γʹ ἐβασίλευσεν Ἀγαθοδαίμων ἔτη νϛʹ‿ιβʹ.
Αἰγυπτίων δʹ ἐβασίλευσε Κρόνος ἔτη μʹ‿.
Αἰγυπτίων εʹ ἐβασίλευσεν Ὄσιρις καὶ Ἶσις ἔτη λέ.
Αἰγυπτίων ϛʹ ἐβασίλευσεν ** ἔτη *
Αἰγυπτίων ζʹ ἐβασίλευσε Τύφων ἔτη κθʹ. B
Αἰγυπτίων ηʹ ἐβασίλευσεν Ὧρος ἡμίθεος ἔτη κεʹ.
Αἰγυπτίων θʹ ἐβασίλευσεν Ἄρης ἡμίθεος ἔτη κγʹ.
Αἰγυπτίων ιʹ ἐβασίλευσεν Ἄνουβις ἡμίθεος ἔτη ιζʹ.
Αἰγυπτίων ιαʹ ἐβασίλευσεν Ἡρακλῆς ἡμίθεος ἔτη ιεʹ.
Αἰγυπτίων ιβʹ ἐβασίλευσεν Ἀπόλλων ἡμίθεος ἔτη κεʹ.
Αἰγυπτίων ιγʹ ἐβασίλευσεν Ἀμμών ἡμίθεος ἔτη λʹ. C
Αἰγυπτίων ιδʹ ἐβασίλευσε Τιθόης ἡμίθεος ἔτη κζʹ.

1. ψκζ̆δʹ (h. e. 727¾) A. ἑπτακόσια εἴκοσι καὶ ἥμισυ καὶ τέσσαρας (τέσσαρα m.) ἡμέρας G. 3. πρώτη δυναστεία non hoc loco, sed post Ἥφαιστος habet A. 4. ψκδʹ‿δʹ (h. e. 724¾) A. ψκδʹ ἥμισυ καὶ τέσσαρας ἡμέρας G. 5. πʹϛʹ (h. e. 80⅙) anonymus. πϛʹ G. 6. νϛʹ‿ιβ (h. e. 56 7/12) A. νϛʹ καὶ ἥμισυ καὶ δέκα ἡμέρας G. 7. μʹ‿ A. μʹ καὶ ἥμισυ G. 9. Lacunarum indicia et ἔτη om. A. 11. Ὧρος m. Ορος G. 14. ἡρακλὴς A. 15. Ἀπόλλων] ἀπολῶ A. Ἀπολλῶ G. 16. ἀμμῶν A.

quippiam se constituisse rati, risu potius excipiendum mendacium veritati superstruxisse deprehensi sunt.

Prima Dynastia.

Aegyptiorum I. regnavit Vulcanus annis 724 cum medio et 4 diebus.
Aegyptiorum II. Sol, Vulcani filius, regnavit annis 86.
Aegyptiorum III. regnavit Agathodaemon annis 56 cum medio et 10 diebus.
Aegyptiorum IV. regnavit Saturnus annis 40 cum medio.
Aegyptiorum V. regnavit Osiris et Isis annis 35.
Aegyptiorum VI. regnavit * annis *
Aegyptiorum VII. regnavit Typhon annis 29.
Aegyptiorum VIII. regnavit Orus semideus annis 25.
Aegyptiorum IX. regnavit Mars semideus annis 23.
Aegyptiorum X. regnavit Anubis semideus annis 17.
Aegyptiorum XI. regnavit Hercules semideus annis 15.
Aegyptiorum XII. regnavit Apollo semideus annis 25.
Aegyptiorum XIII. regnavit Amon semideus annis 30.
Aegyptiorum XIV. regnavit Tithoes semideus annis 27.

Αἰγυπτίων ιε' ἐβασίλευσε Σῶσος ἡμίθεος ἔτη λβ'.
Αἰγυπτίων ις' ἐβασίλευσε Ζεὺς ἡμίθεος ἔτη κ'.

Γενέσεως κόσμου ἔτη καὶ ἐγρηγόρων παράβασις.

Τῷ χιλιοστῷ ἑκατοστῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ ἔτει τοῦ κόσμου D ἐγέννησεν Ἰάρεδ τὸν Ἐνώχ. Ἐνὼχ γενόμενος ἐτῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα πέντε ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα, τῷ χιλιοστῷ διακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ ἑβδόμῳ ἔτει τοῦ κόσμου. τῷ χιλιοστῷ τεσσαρακοστῷ δευτέρῳ ἔτει τοῦ κόσμου Σὴθ ἀπέθανε. τῷ χιλιοστῷ ἑκατοστῷ ἑβδομηκοστῷ ἑβδόμῳ ἔτει τοῦ κόσμου οἱ ἐγρήγοροι φανερῶς ἐμοίχευσαν.

Ἀφρικανοῦ περὶ τῶν ἐγρηγόρων.

Πλήθους ἀνθρώπων γενομένου ἐπὶ τῆς γῆς ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ θυγατράσιν ἀνθρώπων συνῆλθον. ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις εὗρον, οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ. μυθεύεται δέ, ὡς οἶμαι, ἀπὸ τοῦ P. 20 Σὴθ, ὑπὸ τοῦ πνεύματος οἱ υἱοὶ θεοῦ προσαγορεύονται, διὰ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ γενεαλογουμένους δικαίους τε καὶ πατριάρχας ἄχρι τοῦ σωτῆρος. τοὺς δ' ἀπὸ Κάϊν ἀνθρώπων ἀποκαλεῖ V. 16 σποράν, ὡς οὐδέ τι θεῖον ἐσχηκότας διὰ πονηρίαν γένους καὶ διὰ τὸ τῆς φύσεως ἀνόμοιον, ἐπιμιχθέντων αὐτῶν, τὴν ἀγανάκτη-

5. Ἰάρεδ] Genes. V, 18. 9. ἑκατοστῷ addidi ex A. Vid. ad p. 11 b. 12. Πλήθους m. Πλῆθος G. 14. ὡς οἶμαι ὑπὸ τοῦ πνεύματος, ὅτι οἱ υἱοὶ θεοῦ ἀπὸ τοῦ Σὴθ προσαγορεύονται m. 17. ἀποκαλεῖ m. ἀποκαλεῖν G. 19. τὸ addidi ex A. εἰς ἀγανάκτησιν κινῆσαι m.

Aegyptiorum xv. regnavit Sosus semideus annis 32.
Aegyptiorum xvi. regnavit Iupiter annis 20.

Creationis mundi anni et egregororum transgressio.

Millesimo centesimo vicesimo secundo mundi anno Iared genuit Enoch. Enoch centum sexaginta quinque annos natus, genuit Mathusala millesimo ducentesimo octogesimo septimo mundi anno. At millesimo quadragesimo secundo mundi anno Seth obiit. Millesimo septuagesimo septimo mundi anno egregori palam adulterati sunt.

Ex Africano de egregoris.

Aucta super terram hominum multitudine angeli caeli filiabus hominum commixti sunt: in quibusdam exemplaribus legi, „filii dei." Indicat, ut reor, spiritus sanctus a Seth patre dei filios vocari, ob enatos ex eius stirpe usque ad salvatorem iustos et patriarchas: Cain vero progeniem, ceu nil divinum referentem, ob generis pravitatem ac confusae naturae dissimilitudinem, hominum semen appellat: eisdemque indignationis suae signa deum inflixisse narrat. At si de angelis sermonem fieri sentiamus, magis

σιν ποιήσασθαι τὸν θεόν. εἰ δὲ ἐπ' ἀγγέλων νοοῖτο ἔχειν τούτους, τῶν περὶ μαγείας καὶ γοητείας, ἔτι δὲ ἀριθμῶν κινήσεως, τῶν μετεώρων ταῖς γυναιξὶ τὴν γνῶσιν παραδεδωκέναι, ἀφ' ὧν ἐποιήσαντο παῖδας τοὺς γίγαντας, δι' οὓς τῆς κακίας ἐπιγενομένης ἔγνω πᾶν ἀφανίσαι ζώων γένος ὁ θεὸς ἐν κατακλυσμῷ ἄπιστον.

Τῷ χιλιοστῷ διακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ ἑβδόμῳ ἔτει ἐγέννησεν B Ἐνὼχ τὸν Μαθουσάλα. Μαθουσάλα γενόμενος ἑκατὸν ἑξήκοντα ἑπτὰ ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Λάμεχ.

Τῷ χιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ πεντηκοστῷ τετάρτῳ ἔτει τοῦ κόσμου, τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων τῷ ἑκατοστῷ ὀγδοηκοστῷ ἑβδόμῳ ἔτει αὐτοῦ Μαθουσάλα φέρουσι τὴν γέννησιν Λάμεχ· οἷς καὶ ὁ Ἀφρικανὸς ἀκολουθήσας τῷ δισχιλιοστῷ διακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ δευτέρῳ ἔτει τοῦ κόσμου τὸν ἐπὶ Νῶε καταλυσμὸν ἐστοιχείωσεν, ὅπερ οὐ δοκεῖ ἡμῖν ὑγιῶς ἔχειν. δοκεῖ δέ μοι ὁ Ἀφρικανὸς τῷ ͵βσξβ' ἔτει τοῦ κόσμου τὸν κατακλυσμὸν στοιχειῶσαι διὰ τὸ τοὺς ἐννακοσίους ἑξήκοντα ἐννέα χρόνους τῆς ζωῆς C Μαθουσάλα ἀρχομένους ἀπὸ τοῦ ͵ασπζ' ἔτους τοῦ κόσμου λήγειν εἰς τὸ ͵βσνς' ἔτος τοῦ κόσμου ἐντὸς τῶν ͵βσξβ' ἐτῶν.

Ὁ δὲ Εὐσέβιος περὶ τοῦ Μαθουσάλα φησὶν ὅτι τοῦτον ὑπερβῆναι τὸν κατακλυσμὸν ὁ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἀριθμὸς παρίστησιν. εἴδομεν δέ τινα τῶν ἀντιγράφων ἔχειν, ἐπέζησε δὲ ἔτη ψπβ'.

2. τῶν A. τοὺς G. ἐσχολακότας συνιέναι χρὴ οὓς τῶν ἄστρων κινήσεως, καὶ τῶν μετεώρων τὴν γνῶσιν ταῖς γυναιξὶ παραδεδωκέναι λέγει, ἀφ' ὧν m. ἔτι A. ἔτει G. 4. ἐποιήσαντο A. ἐποίησαν τοὺς G. 8. ὁ Ἐνὼχ G. ὁ om. A. 18. ͵ασπξ' A. 21. ὁ τῆς ζωῆς — οὐκ εἶδε τὸν κατακλυσμόν addidi ex margine A. Vide Eusebium p. 54. 56. ed. Mediol. et Georgium infra p. 114 a.

et praestigiis deditos accipi necesse est, qui astrorum et numerorum motum, rerumque sublimium, vel meteororum notitiam mulieribus tradiderunt, quorum congressu conceperunt illae Gigantes, a quibus scelerum omnium colluvie in universum orbem propagata, perfidum omne viventium genus diluvio perdere deus decrevit.

Millesimo ducentesimo octogesimo septimo anno Enoch genuit Mathusala. Mathusala centum sexaginta septem annos natus genuit Lamech.

Millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto mundi anno, exemplarium vero quaedam in centesimum octogesimum septimum ipsius Mathusala Lamech ortum referunt, quibus Africanus assentitur. Bis millesimo ducentesimo sexagesimo secundo mundi anno Noeum diluvium adscripsit Africanus, cuius sanam esse sententiam non arbitramur. Eo vero 2262 mundi anno diluvium reponere videtur, quod nongenti sexaginta novem vitae Mathusala anni, anno mundi 1287 ducentes initium, finem vero anno mundi 2256 sortiti, intra 2262 annorum limites conclusi videantur.

Eusebius autem Mathusala annis 14 diluvium superasse scribit. Et

κατὰ τόνδε τρόπον οὐκ εἶδε τὸν κατακλυσμόν. καὶ ταῦτα μὲν ὁ Εὐσέβιος· ὅπερ ἐάν τις ἀληθὲς εἶναι δῷ, εὑρεθήσεται ὁ Μαθουσάλα ἐννακοσίων τεσσαράκοντα ἐννέα ἐτῶν τελευτήσας, καὶ ἔσται ὁ Ἰάρεδ ὁ τούτου πάππος πολυχρονιώτερος αὐτοῦ ζήσας ἔτη ἐννακόσια ἑξήκοντα δύο. ὁμολογούμενον δέ ἐστι πᾶσιν ὅτι πάντων ἀνθρώπων μακροβιώτατος ὢν ὁ Μαθουσάλα καὶ ὅτι ἐν D τῷ κατακλυσμῷ τέθνηκε. διὸ μᾶλλον ἄν τις τῷ ἑκατοστῷ πεντηκοστῷ τρίτῳ ἔτει τοῦ Ἐνὼχ ὑπολάβοι τὸν Μαθουσάλα γεννηθῆναι, τοῦτ᾽ ἔστι τῷ χιλιοστῷ διακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ τρίτῳ ἔτει τοῦ κόσμου. τούτοις γὰρ προστιθέμενα τὰ ἐννακόσια ἑξήκοντα ἐννέα ἔτη τῆς τοῦ Μαθουσάλα ζωῆς ποιεῖ ͵βσμβʹ, οἷς καὶ ὁ κατακλυσμὸς συντρέχει, καθ᾽ ὃν τέθνηκεν ὁ Μαθουσάλα.

Τῷ χιλιοστῷ τριακοστῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει Ἐνὼς ἀπέθανεν.

Τῷ ͵αυκγʹ ἔτει ἀπεκαλύφθη τῷ Ἐνὼχ τὰ περὶ τοῦ κατακλυσμοῦ.

P. 21 Τῷ ͵αυληʹ ἔτει ἔλαβε Μαθουσάλα γυναῖκα.

Τῷ ͵αυνδʹ Λάμεχ ἐγεννήθη τῷ Μαθουσάλα.

Λάμεχ γενόμενος ἐτῶν ρπηʹ γεννᾷ τὸν Νῶε, τῷ ͵αχμβʹ ἔτει τοῦ κόσμου. ἔζησε δὲ Λάμεχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Νῶε ἔτη φξεʹ καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἔτη ψνγʹ. καὶ ἀπέθανε τῷ ͵βσζʹ ἔτει τοῦ κόσμου πρὸ λεʹ ἐτῶν τοῦ κατακλυσμοῦ. οὗτος ὀλιγοχρονιώτατος πάντων τῶν πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ γέγονε, πλὴν Ἄβελ τοῦ δικαίου. καὶ πρῶτος τελευτᾷ πρὸ τοῦ

13. ἑνῶς A. 19. ἔτει add. A. λαμεχ A. ὁ Λάμεχ G.

haec quidem Eusebius: quae si quis vera concesserit, nongentorum quadraginta novem annorum vita functus comperietur Mathusala, eiusque avus Iared, cuius aetas nongentos sexaginta duos annos attigit, longiorem eo vitam duxisse arguetur: cum tamen diutissimam prae reliquis hominibus Mathusala peregisse et diluvio periisse, apud omnes pro confesso habeatur. Rectius itaque centesimo quinquagesimo tertio Enoch anno, hoc est mundi millesimo ducentesimo septuagesimo tertio Mathusala lucem primum adspexisse alius suspicabitur: his namque nongenti sexaginta novem vitae Mathusala coniuncti, bis mille ducentos quadraginta duos reddunt, in quos diluvium, quo Mathusala sublatus est, incurrit.

Anno millesimo trecentesimo quadragesimo Enos mortuus est.

Anno millesimo quadringentesimo vicesimo tertio accepit Enoch de diluvio revelationem.

Anno millesimo quadringentesimo tricesimo octavo Mathusala uxorem duxit.

Anno 1454 Lamech genitus est Mathusalae.

Lamech annorum 188. mundi 1642. generat Noe. Vixit Lamech a Noe nato annis 565. fueruntque dies eius cuncti 753. annorum: mundi 2207. ante diluvium 35. annis mortem oppetiit. Hic, si iustum Abel exceperis, brevissimae omnium ante diluvium vitae extitit: et proprio patre Mathusala

ἰδίου πατρὸς Μαθουσάλα. ὁ γὰρ Μαθουσάλα ἐν τῷ κατακλυσμῷ τέθνηκε, περὶ οὗ Ἀφρικανός. οὗτος ἁπάντων πλείονα χρό- B
νον βιοῖ, τῶν τε πρὸ αὐτοῦ καὶ τῶν ἑξῆς εἰς ἡμᾶς, εἰς ἔτη τὰ σύμπαντα ἐννακόσια ἑξήκοντα ἐννέα. τάχα τι σημαίνει τὸ πολυχρόνιον αὐτοῦ διὰ τὴν ὑπερκόσμιον ὀγδοάδα κυριακὴν ἡμέραν. V. 17
ὄγδοος γὰρ ἀπὸ τοῦ πρώτου τυγχάνει. ὃ δ' ὑστερεῖ, τοῦτο πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς χιλιάδος, πρῶτον ὑπάρχον πλήρωμα, ἀνεπλήρωσεν ὁ σωτήρ. εἶτά φησιν, εἰσὶ τρεῖς ὁμωνυμίαι πως ἀπὸ Κάϊν τοῖς ἀπὸ Σήθ, ὡς Ἐνὼχ καὶ Μαθουσάλα καὶ Λάμεχ.

Τῷ ͵αυπη' ἔτει Ἐνὼχ μετετέθη ἐν τῷ παραδείσῳ, καθὼς καὶ ἡ θεία φάσκει γραφή, ὅτι ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνὼχ ἔτη τξε'. καὶ εὐηρέστησεν Ἐνὼχ τῷ θεῷ καὶ οὐχ ηὑρίσκετο, ὅτι C
μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός.

Τῷ ͵αφλε' ἔτει Κάϊν ἀπέθανεν.

Τῷ ͵αχλ' ἔτει Λάμεχ ἔλαβε γυναῖκα.

Τῷ ͵αχμβ' ἔτει Νῶε ἐγεννήθη τῷ Λάμεχ.

Τῷ ͵αχϟ' ἔτει Μαλελεὴλ ἀπέθανεν.

Τῷ ͵αϡκε' ἔτει Ἰάρεδ ἀπέθανεν.

Τῷ ͵βρκα' ἔτει τοῦ κόσμου ἐγρηγόρων ἀπόφασις.

Τῷ ͵βρκθ' ἔτει Νῶε ἔλαβε γυναῖκα.

Τῷ ͵βρμ ἔτει ἐντολὴ τοῦ θεοῦ πρὸς Νῶε περὶ κατασκευῆς τῆς κιβωτοῦ.

1. Vulgo ὁ γὰρ Μαθουσάλας. 6. τοῦτο] τούτῳ m. 7. ὑπάρχον A. ὑπάρχων G. 11. γραφῇ] Genes. V, 23. 13. μετετέθηκεν A. 15. ͵αχλθ' m. Addidi ἔτει. 16. ἔτει add. A. 21. Lemma in marg. A Πότε ἔλαβεν ὁ Νῶε ἐντολὴν τοῦ λαβεῖν γυναῖκα, καὶ περὶ κατασκευῆς τῆς κιβωτοῦ.

prior lucem deseruit. Mathusala namque diluvio periit, de quo Africanus. Hic prae omnibus cum maioribus, tum posterioribus longiorem vitam annis nimirum nongentis sexaginta novem duxit. Forsan eius vitae diuturnitas non nihil menti obiicit, quod caelestem octonarium diem, videlicet dominicum spectat. A primo siquidem ille numeratur octavus: prima vero millenarii perfectio (31 intellige) quam addidit salvator, ad complementum illi deficit. Tum subiungit. Tres sunt quaedam filiorum Cain filiis Seth appellationes communes: Enoch, Mathusala et Lamech.

Anno 1488 Enoch, prout sacra scriptura testatur, translatus est in paradisum. Cuncti dies Enoch fuerunt annorum 365 et placuit Enoch deo, et non apparuit, quia tulit eum deus.

Anno 1535 Cain mortuus est.
Anno 1639 Lamech duxit uxorem.
Anno 1642 Noe genitus est Lamech.
Anno 1690 Maleleel obiit.
Anno 1925 Iared mortuus est.
Anno mundi 2121 lata est in egregoros sententia.
Anno 2129 Noe accepit uxorem.
Anno 2140 mandatum dei ad Noe de arca construenda.

Τῷ ‚βρμα' ἔτει τοῦ κόσμου Νῶε ἦν ἐτῶν φ'. καὶ ἐγέννησε
D τρεῖς υἱούς. τῷ αὐτῷ ἔτει Σὴμ ἐγεννήθη τῷ Νῶε.

Τῷ ‚βρμδ' ἔτει Χὰμ ἐγεννήθη.

Τῷ ‚βρμζ' ἔτει Ἰάφεθ ἐγεννήθη. εἶτά φησιν ἡ γραφὴ „καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός, οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας. ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν εἴκοσιν ἔτη."

Ἀφρικανοῦ.

Ἔγνω πᾶν ὁ θεὸς ἀφανίσαι ζώων γένος ἐν κατακλυσμῷ, ἀπειλήσας ρκ' ἔτη οὐχ ὑπερβήσεσθαι τοὺς ἀνθρώπους. μηδὲ νομι-
P. 22 ζέσθω ζήτημα διὰ τὸ πλείονα χρόνον τινὰς ὕστερον βιῶναι· τὸ γὰρ διάστημα τοῦ χρόνου γέγονεν ἑκατὸν ἔτη μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ κατα τῶν ἁμαρτωλῶν τῶν τότε· ἦσαν γὰρ εἰκοσαετεῖς. τῷ Νῶε διὰ δικαιοσύνην εὐαρεστήσαντι κιβωτὸν ὑπέθετο κατασκευάσαι θεός· καὶ γενομένης εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν αὐτός τε Νῶε καὶ οἱ υἱοί, ἡ γυνὴ καὶ αἱ νύμφαι, καὶ ἀπὸ παντὸς ζώου ἀπαρχὴ εἰς διαμονὴν τοῦ γένους. ἦν δὲ ἐτῶν ἑξακοσίων ὁ Νῶε, ὅτε ὁ κατακλυσμὸς ἐγένετο. ὡς δὲ ἔληξε τὸ ὕδωρ, ἡ κιβωτὸς ἱδρύθη ἐπὶ τὰ ὄρη Ἀραράτ,
B ἅτινα ἴσμεν ἐν Παρθίᾳ, τινὲς δὲ ἐν Κελαιναῖς τῆς Φρυγίας εἶναί

4. ἔτει add. A. γραφὴ] Genes. VI, 3. 8. Ἀφρικανοῦ A. Ἀφρικανός G. 12. σήμαινε (corr. σημείωσαι) ἑρμηνείαν περὶ τῶν ρκ' ἐτῶν margo A. 18. Ποῦ ἱδρύθη καὶ κιβωτός margo A. ἱδρύθη] ἱδρύνθη A. 19. κελαίναις A.

Anno mundi bis millesimo centesimo quadragesimo primo numerabat Noe aetatis suae quingentos. Hic liberos tres suscepit. Eodem anno Sem natus est Noe.

Anno bis millesimo centesimo quadragesimo quarto Cham natus est.

Anno bis millesimo centesimo quadragesimo septimo Iaphet ortus est. Tum scriptura subdit: et dixit dominus deus: „non permanebit spiritus meus in hominibus istis in aeternum, quia carnes sunt: eruntque dies illorum centum vigiati annorum".

Africanus.

Universum animantium genus aquis diluvii consummare decrevit deus, vicesimum et centesimum annum homines non superaturos minatus. Nullus porro dubius haesitet, aut quaestionem anxius moveat, spatium hoc vitae quosdam praetergressos contemplatus. Aetatis quippe, durationisque vitae spatium post solos centum annos diluvio instante terminandum, peccatoribus vicesimum iam annum agentibus, in scelerum poenam, velut lata sententia fuit praefixum. Noe vero ob singularem iustitiam sibi gratum arcam construere iussit deus: eaque absoluta ingressi sunt in eam ipse Noe, et filii, uxor, et nurus, et selectae quaedam ad generis eorum cuiusvis conservandi fiduciam animantium primitiae. Imminente porro diluvio annos vitae sexcentos Noe iam attigerat: aquis vero subsidentibus, in montibus Ararat, quos esse Parthiae novimus, quidam licet Celaenis, vel in nigra Phry-

φασιν· εἶδον δὲ τὸν τόπον ἑκάτερον. ἐπεκράτησε δὲ ὁ κατακλυσμὸς ἐνιαυτόν· καὶ τότε ἐξηράνθη ἡ γῆ. οἱ δὲ ἐξῆλθον τῆς κιβωτοῦ κατὰ συζυγίας, ὡς ἔστιν εὑρεῖν, καὶ οὐχ ὃν εἰσῆλθον τρόπον κατὰ γένη, εὐλογοῦνταί τε πρὸς τοῦ θεοῦ. τούτων μὲν οὖν ἕκαστον τῶν διαφερόντων τι σημαίνει.

Τῷ ͵βσς´ ἔτει τοῦ κόσμου Λάμεχ ἐτελεύτησεν.

Τῷ ͵βσκη´ ἔτει Σὴμ ἔλαβε γυναῖκα ἑαυτῷ.

Τῷ ͵βσλγ´ Χὰμ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκα. C

Τῷ ͵βσλς´ Μαθουσάλα ἐτελεύτησεν.

Τῷ ͵βσλζ´ Ἰάφεθ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκα. ἡ κιβωτὸς ἐπλη- V. 18
ρώθη τῷ ͵βσμα´ ἔτει τοῦ κόσμου.

Τούτῳ τῷ ͵βσμα´ ἔτει ὄντι ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς ὅλης
κοσμογονίας, φ´ δὲ καὶ ϟθ´ τῆς ζωῆς Νῶε τοῦ δικαίου, ἐτελειώθη
ἡ κιβωτὸς ἐν ὅλοις ἔτεσιν ἑκατὸν κατασκευασθεῖσα ὑπ᾽ αὐτοῦ
θείῳ προστάγματι, περὶ ἧς μόνος πρὸ πάντων ἀνθρώπων ὁ θεό-
πτης Μωϋσῆς ἐκ θεοῦ μυηθεὶς ἀκριβῶς ἔγραψε τήν τε ἡμέραν
τοῦ μηνὸς καὶ ἐνιαυτοῦ καθ᾽ ὃν εἰσελθὼν Νῶε ἐν αὐτῇ πανοικὶ,
σὺν πάσῃ γενέσει τῶν ζώων, μόνος σὺν τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ διεσώ-
θη, ὡς μόνος εὐαρεστῶν τῷ θεῷ ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ· τοῦτ᾽ ἔστι D
τῷ ͵βσμβ´ ἔτει τοῦ κόσμου, χ´ δὲ τῆς ζωῆς Νῶε, τῇ κζ´ τοῦ δευ-
τέρου μηνὸς Ἰαρ παρ᾽ Ἑβραίοις καλουμένου, παρὰ δὲ Αἰγυπτί-

1. φασιν] Vulgo φησιν. 2. ἐξῆλθον A. ἐξελθόντες G. 16. Μωϋσῆς] Vulgo Μωσῆς. ἐκ θεοῦ μυηθεὶς A. ἐνθυμηθεὶς G. 18. μετ᾽ αὐτοῦ A. μεθ᾽ αὐτοῦ G. 19. γενεᾷ] γενέᾳ A. γενέσει G. Vide Genes. VI, 9. 21. παρὰ δὲ A. παρ᾽ G.

gia contendant exstare, (locus uterque mihi de visu notus est), arca constitit. Aquarum haec inundatio anno integro stetit, ac demum exsiccata est terra. Combinata demum mas et femina, prout reperiri contigit, non ordine quo iuxta genus distincta fuerant ingressa, ex arca prodierunt animantia, quae subinde a deo prospera benedictionum accessione cumulantur: et eorum quidem, quae nobis conducunt, non nihil ista significant.

Anno mundi 2206 Lamech defunctus est.

Anno 2228 Sem uxorem sibi copulavit.

Anno 2233 Cham pariter uxorem duxit.

Anno 2236 Mathusala e vivis excessit.

Anno 2237 Iaphet coniugem accepit, et absoluta est arca anno mundi 2241.

Currente hoc ab Adam et a mundi incunabulis 2241 anno, iusti Noe vitae 599. integris in ea dei iussu construenda evolutis centum annis, consummata est arca, de qua solus prae cunctis tractatam instituens dei contemplator Moses mensis et anni diem, quo Noe cum tota familia et omnium animantium speciebus in eam ingressus, ceu solus in generatione sua deo gratus servatus est, diligentissime scripto commendavit; hoc est mundi 2242 anno, vitae Noe 600 secundi mensis Iar Hebraeis vocati die

οις Παχὼν κε', ἤτοι τοῦ κατὰ Ῥωμαίους Μαΐου κ' ἡμέρᾳ, πρώτῃ τῆς ἑβδομάδος, ὥς τισιν ἔδοξε, σελήνης δὲ κζ'. ἐν ᾗ ἔκλεισεν ὁ θεὸς τὴν κιβωτὸν ἔξωθεν, ὡς τὰ ἱερὰ λόγια φάσκει, καὶ ἀνεῴχθησαν οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ καὶ αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου ἐρράγησαν ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα, ἤγουν μέχρι τῆς πέμπτης τοῦ τετάρτου μηνὸς καθ' Ἑβραίους Θαμνεί, τῷ Ἐπιφεὶ κατ' Αἰγυπτίους μηνὶ ἑνδεκάτῳ, ἑβδόμῳ δὲ παρὰ Ῥωμαίοις, τῷ καὶ
P. 23 Ἰουλίῳ, πέμπτῃ φασὶν ἡμέρᾳ τῆς ἑβδομάδος, κατὰ δὲ σελήνην ἑβδόμῃ· ὃ καὶ παραδοξότατον ἦν, ἐν ἀκμῇ τῆς θερινῆς ὥρας τοιούτους ὄμβρους ὑπερφυῶς ἐπιρραγῆναι τῷ κόσμῳ δι' ὑπερβολὴν ἁμαρτίας. πνεύματος δὲ τῇ γῇ κατὰ θείαν ἐπιπνεύσαντος πρόσταξιν μετὰ τὰς ἑκατὸν πεντήκοντα ἡμέρας ἤρξατο ἐλαττοῦσθαι τὸ ὕδωρ ἀπὸ εἰκοστῆς τετάρτης τοῦ παρ' Ἑβραίοις ἑβδόμου μηνὸς Θεελείφ, δευτέρου δὲ κατ' Αἰγυπτίους Φαωφὶ ἐννεα-
B καιδεκάτῃ, ἤτοι κατὰ Ῥωμαίους δεκάτῳ μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, τρίτῃ τῆς ἑβδομάδος ἡμέρᾳ, σελήνης, ὥς φασι, νεομηνίᾳ, ἕως ια' Ἑβραϊκοῦ μηνὸς Σαβὰτ τῆς νεομηνίας, ἤτοι κε' τοῦ Τυβίτ, τοῦ καὶ Ἰανουαρίου μηνὸς πρώτου κατὰ Ῥωμαίους, ἡμέρᾳ δευτέρᾳ τῆς ἑβδομάδος, σελήνης δεκάτῃ, ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἀραράτ, τοῦτ' ἔστι τῆς Ἀρμενίας. καὶ ὤφθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων, καὶ μεθ' ἡμέρας μ' ἐξαπέστειλε Νῶε διὰ θυρίδος τῆς κιβωτοῦ τὸν κόρακα ἰδεῖν εἰ κεκόπακε τὸ ὕδωρ, τῇ ἑνδε-

1. ῥωμαίοις (sic) A. 2. τῆς add. A. 3. λόγια] Genes. VII. 6. κατ' ἑβραίοις (sic) θαμνεῖ A. ἐπιφεῖ A. 7. ἑβδόμῳ — Ἰουλίῳ] ἕκτῳ — Ιουνίῳ m. 14. κατ' Αἰγυπτίους] κατ' αἰγυπτίοις A. τοῖς Αἰγυπτίοις G. φαωφῖ A. 17. κε'] κζ' m. τοῦ καὶ A. τοῦτ' ἔστι G.

27. Aegyptiorum Pachon 25. Maii Romanorum 20. primo hebdomados die, ut nonnullis placitum est, lunae 27. quo, sacro testante sermone, de foris arcam deus conclusit, et caeli catarractae sunt apertae, et per quadraginta dies abyssi fontes irrupuerunt usque ad quarti mensis Thamnei Hebraeis vocati diem sextum, Epiphi Aegyptiorum mense undecimo, Ramanorum sexto, qui et Iulius dictus est, quinto, ut aiunt, hebdomados, septimo vero lunae die: quodque mirum dictu et creditu, vigente ipsa messis tempestate, tales ac tam copiosi imbres praeter naturae cursum, humanorum tamen criminum excessu provocati, orbem inundaverunt universum. Diebus vero centum et quinquaginta exactis, vento, dei iussu terram perflante, Theeliph septimi Hebraeorum mensis vicesimo quarto, Phaophi Aegyptiorum septimi decimo nono, id est, Romanorum Octobri mense decimo, tertio hebdomados die, luna, prout ferunt, renovata; usque ad Sabat undecimi mensis Hebraici novilunium alterum, Tybit Aegyptiaci vicesimo septimo, Ianuario nempe Romanorum mense primo, secundo hebdomados die, lunae 10, in montibus Ararat, qui sunt Armeniae, arca consedit. Tunc primum conspecta sunt montium cacumina: et quadraginta diebus elapsis emisit Noe per arcae fenestram corvum, num

κάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς Ἀδὰρ, πέμπτῃ τοῦ Φαμενὼθ, ἐν ἀρχῇ τοῦ Μαρτίου κατὰ Ῥωμαίους τρίτου μηνὸς, ἡμέρᾳ τῆς ἑβδομάδος ἑβδόμῃ, κατὰ δὲ σελήνην εἰκοστῇ· καὶ ἀπελθὼν οὐχ ὑπέστρεψεν ὁ κόραξ. καὶ μεθ' ἡμέρας ἑπτὰ ἀπέστειλε τὴν περιστερὰν, καὶ μὴ εὑροῦσα ἀνάπαυσιν ὑπέστρεψε πρὸς αὐτόν· καὶ μετ' ἄλλας ἑπτὰ ἡμέρας, τῇ ὀκτωκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδὰρ, C δωδεκάτῃ τοῦ Φαμενὼθ, Μαρτίου δὲ αὖθις ἀπέστειλε αὐτὴν ἐκ τῆς κιβωτοῦ, καὶ ὑπέστρεψε πρὸς ἑσπέραν ἔχουσα φύλλον ἐλαίας ἐν τῷ στόματι ἐν ἡμέρᾳ ἑβδομάδος ἑβδόμῃ, σελήνης δὲ εἰκοστῇ ἑβδόμῃ. μετὰ ἄλλας ἑπτὰ ἡμέρας πάλιν ἀπέλυσε τὴν περιστερὰν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ αὐτοῦ δωδεκάτου παρ' Ἑβραίοις μηνὸς Ἀδὰρ, ἤτοι τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ τοῦ Φαμενὼθ, Μαρτίου δὲ δεκάτῃ καὶ ὀγδόῃ, καὶ οὐ προσέθετο τοῦ ἐπιστρέψαι.

Κατὰ δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ κοσμικοῦ ‚βσμγ' ἔτους, τῷ ἑξακοσιοστῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ζωῆς Νῶε, τῇ νεομηνίᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς Νισὰν, ἤτοι τῇ εἰκοστῇ ἐνάτῃ τοῦ κατ' Αἰγυπτίους ἑβδόμου μη- D νὸς Φαμενὼθ, Μαρτίου εἰκοστῇ πέμπτῃ, ἐν ἡμέρᾳ πρώτῃ τῆς ἑβδομάδος, κατὰ σελήνην δωδεκάτῃ, ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μηνὶ Ἰὰρ εἰκοστῇ ἑβδόμῃ, ἤτοι Παχὼν εἰκοστῇ πέμπτῃ, ἐξηράνθη ἡ γῆ· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κιβωτοῦ Νῶε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ἐν ἡμέρᾳ πρώτῃ τῆς ἑβδομάδος. τούτων V. 19

1. 6. 12. Ἀδὰρ] ἄδαρ A. 1. πέμπτῃ] ἑβδόμῃ m. φαμενῶθ A. constanter. 3. σελήνην m. σελήνης G. 6. μετ'] μετὰ A. 7. δωδεκάτῃ] ιδ' m. Μαρτίου δὲ] ι' add. m. 10. μετὰ δὲ G. δὲ om. A. 13. ὀγδόῃ] ἑβδόμῃ m. 15. Νισὰν m. νισσᾶν A. Νισσὰν G. 19. Ἰὰρ] ἄρ A. παχῶν A. 21. πρώτῃ add. A.

cessassent aquae exploraturus, duodecimi mensis Adar undecimo, Phamenoth septimo, sub Martii Romanorum tertii mensis exordium, hebdomados septimo die, lunae vicesimo: et evolans corvus, citius revolavit. Diebus aliis septem emensis columbam emisit, nec inventa quietis sede retro cessit. Tum post alios septem dies mensis Adar octavo et decimo, Phamenoth decimo quarto, Martii vero decimo, rursum eandem ex arca emisit, et olivae ramum rostro deferens sub vesperam reversa est ad arcam, septimo hebdomados die, lunae vicesimo septimo. Septem demum exspectatis diebus, duodecimi eiusdem Hebraeorum mensis Adar die vicesimo quinto, Phamenoth videlicet vicesimo primo, Martii vero decimo septimo, columbam iterum liberavit, quae pariter ac prius non est regressa.

Sub mundialis vero anni 2243 principio, vitae Noe sexcentesimo primo, primi mensis Nisan Kalendis, id est Phamenoth septimi Aegyptiorum mensis vicesimo nono, Martii vicesimo quinto, hebdomados die primo, lunae duodecimo, e terrae superficie aqua defecit; secundi vero mensis Iar vicesimo septimo, sive Pachon vicesimo quinto, exsiccata est terra: Noe vero et qui cum eo ex arca egressi sunt hebdomados die, id est pri-

ἡμῖν ἐκ τῶν διὰ Μωϋσέως θεοπνεύστων γραφῶν κατειλημμένων
περιττὸν ἂν εἴη προσέχειν Χαλδαϊκαῖς καὶ Αἰγυπτιακαῖς ἱστορίαις
τοὺς ἀδιστάκτως πιστεύοντας ὅτι ὁ κοσμικὸς ἐπὶ Νῶε κατακλυσμὸς
γέγονε τῷ ͵βσμβʹ ἔτει τοῦ κόσμου. αὗται γὰρ χρόνων ἀπείρους
P. 24 εἰσάγουσαι μυριάδας πρὸς ἀνατροπὴν τῆς ἀληθείας πάντα κατα-
σκευάζουσιν, εἰ καὶ δοκοῦσιν ἐν μέρει περί τε κατακλυσμοῦ καὶ
γιγάντων, καὶ αὐτοῦ Νῶε, τοῦ καὶ Ξισούθρου λεγομένου παρ᾽
αὐτοῖς, συμφωνεῖν τῇ θεοπνεύστῳ γραφῇ, ἐξ ὧν καὶ ἐσφετερίσαντο
πᾶν νόημα χρηστὸν οἱ ταῦτα συντάξαντες. ἀλλ᾽ ἐπειδὰν καὶ τὰ
δηλητήρια ἀγνοούμενα θάνατον οἶδε πολλάκις τοῖς ἀπείροις αὐτῶν
μετέχουσι προξενεῖν, ἀναγκαῖον ἡγοῦμαι μικρὰς χρήσεις παραθέ-
σθαι ἐκ παραλλήλου τῶν ἐγκειμένων ἡμῖν ἀπὸ τῶν θείων γρα-
φῶν, οὐ πρὸς πίστωσιν αὐτῶν, μὴ γένοιτο· πρὸς ἔλεγχον δὲ
B τῆς ἐκείνων ψευδηγορίας. πρὸ δὲ τούτων ἡ περὶ τῶν ἐγρηγόρων
ἀκόλουθος ἱστορία ἐκ τοῦ πρώτου λόγου Ἐνὼχ ὡς καὶ συγγενε-
στέρα ταῖς ἡμετέραις γραφαῖς ἐκτεθήσεται, εἰ καὶ ἀπόκρυφός
ἐστι καὶ ἔν τισιν ἀμφίβολος, ἔχουσά πως ὧδε.

ΕΚ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΕΝΩΧ.

Τὰ λοιπὰ περὶ ἐγρηγόρων.

Τότε ἐβόησαν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν οὐρανὸν, λέγοντες, εἰσα-

1. ἐκ τῶν add. A. 5. τῆς add. A. 7. τοῦ καὶ A. τοῦ δὲ G. λόγον ποιεῖν, τὰ δὲ m. 8. συμφωνεῖν A. συμφωνεῖ G. ὧν] ἧς m. 14. ἐκείνων add. A. 18. ΕΝΩΧ] Vide supra p. 13 a.

mo. His nobis in scriptura Mosi caelitus inspirata consignatis, eis, qui certa fide suadentur, generale Noeum diluvium 2242 mundi anno contigisse, Chaldaicis et Aegyptiacis nugis superfluum est mentem advertere. Illae namque infinitis annorum myriadibus in medium productis, quadam licet ex parte de diluvio, de Gigantibus, ac de ipso Noe nonnullas interserant relationes, veritati nihilominus evertendae machinam omnem admovere conspiciuntur. Xisuthri vero, sic apud eos vocati gesta divinis consonant scriptis, ex quibus qui ea collegerunt, veram omnem sententiam mutuati sunt. Verum enim vero quoniam inexpertis ignorata venena mortem solito saepius promercantur, alienorum a nostris auctorum pauca quaedam dicta divinis scripturis apud nos hucusque servatis ex adverso comparanda proferre operae pretium duco; non ut fidem illis conciliem, avertat hoc deus, sed ut falsi convincam et mendacium evertam omnino. Prae cunctis autem consequens egregororum historia incerta licet et dubia fide nutet, ut nostris tamen historiis reliquis coniunctior, ex primo tractatu Enoch depromenda occurrit. Sic vero habet.

EX LIBRO ENOCH.

De egregoris reliqua.

Tunc homines in caelum exclamaverunt dicentes: deferte ad altissi-

γάγετε τὴν κρίσιν ἡμῶν πρὸς τὸν ὕψιστον, καὶ τὴν ἀπώλειαν ἡμῶν ἐνώπιον τῆς δόξης τῆς μεγάλης, ἐνώπιον τοῦ κυρίου τῶν κυρίων πάντων τῇ μεγαλωσύνῃ. καὶ ἀκούσαντες οἱ τέσσαρες μεγάλοι C ἀρχάγγελοι Μιχαὴλ καὶ Οὐριὴλ καὶ Ῥαφαὴλ καὶ Γαβριὴλ παρέκυψαν ἐπὶ τὴν γῆν ἐκ τῶν ἁγίων τοῦ οὐρανοῦ. καὶ θεασάμενοι αἷμα πολὺ ἐκκεχυμένον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶσαν ἀνομίαν καὶ ἀσέβειαν γινομένην ἐπ' αὐτῆς, εἰσελθόντες εἶπον πρὸς ἀλλήλους ὅτι τὰ πνεύματα καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων ἐντυγχάνουσι στενάζοντα καὶ λέγοντα, εἰσαγάγετε τὴν δέησιν ἡμῶν πρὸς τὸν ὕψιστον. καὶ προσελθόντες οἱ τέσσαρες ἀρχάγγελοι εἶπον τῷ κυρίῳ, σὺ εἶ θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ θεὸς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ θρόνος τῆς δόξης σου εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων, καὶ τὸ ὄνομά σου ἅγιον καὶ εὐλογημένον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· σὺ γὰρ εἶ ὁ ποιήσας τὰ D πάντα καὶ πάντων τὴν ἐξουσίαν ἔχων, καὶ πάντα ἐνώπιόν σου φανερὰ καὶ ἀκάλυπτα, καὶ πάντα ὁρᾷς, καὶ οὐκ ἔστιν ὃ κρυβῆναί σε δύναται. ὁρᾷς ὅσα ἐποίησεν Ἀζαὴλ, καὶ ὅσα εἰσήνεγκεν, ὅσα ἐδίδαξεν, ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πάντα δόλον ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. ἐδίδαξε γὰρ τὰ μυστήρια καὶ ἀπεκάλυψε τῷ αἰῶνι τὰ ἐν οὐρανῷ. ἐπιτηδεύουσι δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ, εἰδέναι τὰ μυστήρια οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. τῷ Σεμιαζᾷ τὴν ἐξουσίαν ἔδωκας ἔχειν τῶν σὺν αὐτῷ ἅμα ὄντων, καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὰς

3. μεγαλωσύνῃ A. μεγαλοσύνῃ G. 5. παρέκυψαν] Addebatur οἱ τέσσαρες, quae recte om. p. 13 a. 12. ἀνθρώπων] αἰώνων p. 13 b. 17. σε δύναται add. A. καὶ ὅσα A. καὶ om. G. 19. τῷ A. 20. τὰ ἐν G. 21. τολμῶσιν οἱ υἱοὶ m.

mum causam nostram, et ad gloriam magnam coram domino dominorum omnium in maiestate iacturam, qua ruimus. His auditis quatuor magni archangeli, Michaël, Uriel, Raphaël et Gabriel, de caeli sanctis prospexerunt in terram, et conspectis super terram sanguinis rivis effusis, sceleribus et impietate copiosa super eam quaquaversum propagata, regressi sibi invicem nunciaverunt spiritus et animas hominum suspirantes affligi et dicere: inducite ad altissimum orationem nostram. Tum deum interpellantes quatuor archangeli dixerunt: tu es deus deorum, et dominus dominorum, regum rex, et hominum deus: thronus gloriae tuae in omnes saeculorum generationes perseverat, et nomen tuum sanctum et benedictum per omnia saecula. Tu enim omnia condidisti, et omnium tua est potestas, cuncta tibi sunt aperta et manifesta, prospicis universa, nec est quod te possit latere. Vides quae fecerit Azaël, illata ab eo damna, invectam ab eo criminum luem, quas fraudes, quae crimina super terram induxerit, artes, dolosque, quibus aridam corrupit. Secreta quaevis palam fecit, et abscondita a saeculis et in caelis occlusa revelavit. Genium eius student assequi, et arcana quaeque perscrutari non verentur hominum filii. Omnium sibi coniunctorum et familiarium Semiazae contulisti potestatem. Illi vero

P. 25 *θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς, καὶ συνεκοιμήθησαν μετ' αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς θηλείαις ἐμιάνθησαν, καὶ ἐδήλωσαν αὐταῖς πάσας τὰς ἁμαρτίας, καὶ ἐδίδαξαν αὐτὰς μίσητρα ποιεῖν, καὶ νῦν ἰδοὺ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων ἔτεκον ἐξ αὐτῶν υἱοὺς γίγαντας.*
V. 20 *κίβδηλα ἐπὶ τῆς γῆς τῶν ἀνθρώπων ἐκκέχυται, καὶ ὅλη ἡ γῆ ἐπλήσθη ἀδικίας. καὶ νῦν ἰδοὺ τὰ πνεύματα τῶν ψυχῶν τῶν ἀποθανόντων ἀνθρώπων ἐντυγχάνουσι, καὶ μέχρι τῶν πυλῶν τοῦ οὐρανοῦ ἀνέβη ὁ στεναγμὸς αὐτῶν, καὶ οὐ δύναται ἐξελθεῖν ἀπὸ προσώπου τῶν ἐπὶ τῆς γῆς γινομένων ἀδικημάτων. καὶ σὺ αὐτὰ οἶδας πρὸ τῶν αὐτὰ γενέσθαι καὶ ὁρᾷς αὐτοὺς καὶ ἐᾷς αὐτούς, καὶ οὐδὲν λέγεις. τί δεῖ ποιῆσαι αὐτοὺς περὶ τούτου;*

B *Τότε ὁ ὕψιστος εἶπε καὶ ὁ ἅγιος ὁ μέγας ἐλάλησε, καὶ ἔπεμψε τὸν Οὐριὴλ πρὸς τὸν υἱὸν Λάμεχ λέγων, πορεύου πρὸς τὸν Νῶε καὶ εἰπὸν αὐτῷ, τῷ ἐμῷ ὀνόματι κρύψον σεαυτόν, καὶ δήλωσον αὐτῷ τέλος ἐπερχόμενον, ὅτι ἡ γῆ ἀπόλλυται πᾶσα. καὶ εἰπὸν αὐτῷ ὅτι κατακλυσμὸς μέλλει γίνεσθαι πάσης τῆς γῆς, ἀπολέσαι πάντα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. δίδαξον τὸν δίκαιον τί ποιήσει, τὸν υἱὸν Λάμεχ, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς ζωὴν συντηρήσει καὶ ἐκφεύξεται δι' αἰῶνος καὶ ἐξ αὐτοῦ φυτευθήσεται φύτευμα καὶ σταθήσεται πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος. καὶ τῷ Ῥαφαὴλ εἶπε, πορεύου Ῥαφαήλ, καὶ δῆσον τὸν Ἀζαήλ, χερσὶ καὶ ποσὶ συμπόδισον αὐτόν, καὶ ἔμβαλε αὐτὸν εἰς τὸ σκότος, καὶ ἄνοιξον τὴν*

3. *αὐτὰς* add. A. *μίσητρα* m. *μίσιτρα* G. 4. *τῶν ἀνθρώπων* add. A. 5. *τῆς γῆς* A. *τῆς* om. G. 11. *αὐτοὺς περὶ* A. *αὐτοὺς* om. G. 13. *Λάμεχ* A. *τοῦ Λάμεχ* G. 22. *ἔμβαλε* A. *ἔμβαλλε* G.

ad filias hominum terrae diverterunt, et cum eis dormierunt: polluti sunt cum mulieribus, nihil non facinorosum eis aperuerunt et exosa quaeque perpetrare edocuerunt. En insuper ut prolem Gigantaeam eis pepererunt hominum filiae: tetra corruptionis labes terram omnem grassata est, et iniquitati nullus impervius locus factus est. En adstant spiritus animarum hominum morte iam functorum, et ad portas usque caeli suspiria eorum pertinuerunt, nec propter scelerum in terris commissorum gravitatem discedere queunt. Tu tamen, antequam fiant, illa nosti, vides, permittis, nec verbum eloqueris. Quid rei nunc agendum?

Respondit altissimus, et sanctus excelsus loquutus est: et misit Uriel ad filium Lamech, dicens: vade ad Noe et dic ei: circumvela te nominis mei virtute, et eventurum finem illi denuncia: terra peribit funditus universa. Et dic ei: totius terrae futurum est diluvium: ut e superficie terrae cuncta dispereant et deleantur. Edoce iustum quid agat filium Lamech, et animum eius instrue, ut servetur incolumis et per saeculum perniciem evadat: eius siquidem industria nova planta pullulabit et coletur, et per omnes saeculi generationes consistet. Et Raphaël dixit: vade Raphaël et Asaël liga, manus et pedes eius vinculis constringe et in

ἔρημον τὴν οὖσαν ἐν τῇ ἐρήμῳ Δουδαὴλ, καὶ ἐκεῖ πορευθεὶς βάλε C
αὐτόν· καὶ ὑπόθες αὐτῷ λίθους ὀξεῖς καὶ λίθους τραχεῖς, καὶ ἐπι-
κάλυψον αὐτῷ σκότος, καὶ οἰκησάτω ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὴν ὄψιν
αὐτοῦ πώμασον, καὶ φῶς μὴ θεωρείτω· καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρί-
σεως ἀπαχθήσεται εἰς τὸν ἐμπυρισμὸν τοῦ πυρός· καὶ ἴασαι τὴν
γῆν ἣν ἠφάνισαν οἱ ἐγρήγοροι, καὶ τὴν ἴασιν τῆς πληγῆς δήλω-
σον, ἵνα ἰάσωνται τὴν πληγὴν, καὶ μὴ ἀπόλωνται πάντες οἱ υἱοὶ
τῶν ἀνθρώπων, ἐν τῷ μυστηρίῳ ὃ εἶπον οἱ ἐγρήγοροι καὶ ἐδίδα-
ξαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, καὶ ἠρημώθη πᾶσα ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις
τῆς διδασκαλίας Ἀζαήλ· καὶ ἐπ' αὐτῇ γράψον πάσας τὰς ἁμαρ-
τίας. καὶ τῷ Γαβριὴλ εἶπε, πορεύου Γαβριὴλ ἐπὶ τοὺς γίγαντας, D
ἐπὶ τοὺς κιβδήλους, ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς πορνείας,' καὶ ἀπόλεσον
τοὺς υἱοὺς τῶν ἐγρηγόρων ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. πέμψον
αὐτοὺς εἰς ἀλλήλους, ἐξ αὐτῶν εἰς αὐτοὺς, ἐν πολέμῳ καὶ ἐν
ἀπωλείᾳ, καὶ μακρότης ἡμερῶν οὐκ ἔσται αὐτοῖς, καὶ πᾶσα ἐρώ-
τησις οὐκ ἔστι τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ὅτι ἐλπίζουσι ζῆσαι ζωὴν
αἰώνιον, καὶ ὅτι ζήσεται ἕκαστος αὐτῶν ἔτη πεντακόσια. καὶ τῷ
Μιχαὴλ εἶπε, πορεύου Μιχαὴλ, δῆσον Σεμιαζᾶν καὶ τοὺς ἄλ-
λους σὺν αὐτῷ, τοὺς συμμιγέντας ταῖς θυγατράσι τῶν ἀνθρώπων
τοῦ μιανθῆναι ἐν αὐταῖς ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ αὐτῶν. καὶ ὅταν κα-
τασφαγῶσιν οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἴδωσι τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀγαπη- P. 26
τῶν αὐτῶν, δῆσον αὐτοὺς ἐπὶ ἑβδομήκοντα γενεὰς εἰς τὰς νάπας

2. καὶ λίθους A. καὶ om. G. 3. οἰκησάτω] οἰκεισάτω A. οἰκειωσάτω G. 6. πληγῆς] *terrae* (γῆς) Enoch. 7. ἀπόλωνται m. ἀπόλλωνται G. 9. ἠρημώθη m. ἐρημώθη G. 11. τῷ m. τὸν G. 17. τῷ m. τὸν G.

tenebras mitte, aperi deserti Dudaël desertum, et profectus illuc eum coniice: et suppositis ei lapidibus acutis et asperis induc super eum tenebras, quas in aeternum incolat, visum desuper obstrue, nec lumen respiciat, ut in die iudicii incendio consumendus abducatur: terram ab egregoris corruptam sana, plagae cicatricem manifesta, ut curetur haec eorum plaga, ne arcanis ab egregoris revelatis, quorum peritia posteri eorum sunt imbuti, et ex quibus universa terra facinorum Azaël pravitate deserta est, omnes hominum filii funditus intereant: et omnia hucusque perpetrata scelera super eam describe. Et Gabriel dixit. Tu Gabriel ad Gigantes, spurios, ex adulteriis ortos, proficiscere: filios egregororum a filiis hominum disperde: bellis excitatis partem eorum in sibi adversam excita, conserant invicem exercitus, ut caedibus et mutua internecione conficiantur, resecetur diuturnior eorum vita, nec sit patribus eorum inquirendi locus: promittant sibi licet aeternitatem vitae, et ad quingentos usque annos luminis visum. Et Michaël dixit: vade Michaël, Semiazam aliosque filiabus hominum commixtos et immunditiis earum inquinatos vinculorum nexibus coerce, et cum mactati fuerint eorum filii, dilectorumque sibi stragem viderint, abduc eos in extremos terrae recessus usque ad septuaginta ge-

τῆς γῆς, μέχρι ἡμέρας κρίσεως αὐτῶν, μέχρι ἡμέρας τελειώσεως τελεσμοῦ, ἕως συντελεσθῇ κρῖμα τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. τότε ἀπενεχθήσονται εἰς τὸ χάος τοῦ πυρὸς καὶ εἰς τὴν βάσανον καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον τῆς συγκλείσεως τοῦ αἰῶνος. καὶ ὃς ἂν κατακριθῇ καὶ ἀφανισθῇ ἀπὸ τοῦ νῦν μετ' αὐτῶν, δεθήσεται μέχρι τελειώσεως γενεᾶς αὐτῶν.

Καὶ μεθ' ἕτερα· καὶ νῦν οἱ γίγαντες οἱ γεννηθέντες ἀπὸ πνευμάτων καὶ σαρκὸς πνεύματα πονηρὰ ἐπὶ τῆς γῆς καλέσουσιν αὐτούς, ὅτι ἡ κατοίκησις αὐτῶν ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς. πνεύματα πονηρὰ ἔσονται, τὰ πνεύματα ἐξεληλυθότα ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς
B σαρκὸς αὐτῶν, διότι ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐγένοντο, καὶ ἐκ τῶν ἁγίων τῶν ἐγρηγόρων ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως αὐτῶν καὶ ἀρχὴ θεμελίου. πνεύματα πονηρὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἔσονται, τὰ πνεύματα τῶν γιγάντων νεμόμενα, ἀδικοῦντα, ἀφανίζοντα, ἐμπίπτοντα καὶ
V. 21 συμπαλαίοντα καὶ ῥιπτοῦντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ δρόμους ποιοῦντα, καὶ μηδὲν ἐσθίοντα, ἀλλ' ἀσιτοῦντα καὶ φάσματα ποιοῦντα καὶ διψῶντα καὶ προσκόπτοντα. καὶ ἐξαναστήσονται τὰ πνεύματα ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν γυναικῶν, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἐξεληλύθασι· καὶ ἀπὸ ἡμέρας καιροῦ σφαγῆς καὶ ἀπωλείας καὶ θανάτου τῶν γιγάντων Ναφηλεὶμ, οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς, οἱ με-
C γάλοι ὀνομαστοί, τὰ πνεύματα τὰ ἐκπορευόμενα ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτῶν, ὡς ἐκ τῆς σαρκὸς ἔσονται, ἀφανίζοντα χωρὶς κρίσεως,

2. κρῖμα] Vulgo κρίμα. 5. δεθήσεται m. δεήσεται G. 7. καὶ μεθ' ἕτερα] XV, 8. p. 178. 8. ἐπὶ τῆς γῆς — γῆς. πνεύματα πονηρὰ add. A. 12. τῆς κτίσεως A. κτήσεως G. 13. τὰ πνεύματα A. τὰ πρῶτα G. 15. ῥιπτοῦντα A. ῥίπτοντα G. 16. ἀλλ' ἀσιτοῦντα anonymus. ἀλλὰ σιτοῦντα G. καὶ διψῶντα A. καὶ om. G. 20. Ναφηλεὶμ] Vulgo Ναφιλείμ. οἱ ἰσχυροὶ A. καὶ ἰσχυροὶ G.

nerationes, ad iudicii eorum terminum, ad consummationis eorum finem, usque dum saeculi saeculorum iudicium absolvatur. Tunc in ignis confusum chaos, in tormenta et aeterni carceris vincula rapientur: quivis autem cum eis condemnatus et suppliciis adiudicatus ad consummatum usque generis eorum finem compedibus vinctus concludetur.

Et aliis quibusdam interiectis. Gigantes deinceps a spiritus et carnis copula procreati visentur, spiritus nequam e corpore carnis suae deflectentes, eo quod ex hominibus nati sunt et ex sanctis egregoris ortus eorum principium ac fundamenti exordium fuit deductum: scelerati spiritus erunt super terram, inter Gigantes praecipui, hinc populabuntur, caedent et vastabunt; illinc insilient, colluctabuntur, in terram prosternent, et incursibus alios impetent: absque ullo cibo victitabunt, immittent spectra siti molestiisque cunctos oppressura. Et in filios virorum et mulierum, ceu ex eisdem prognati insilient. A primo caedis, internecionis, et Gigantum Naphilim mortis momento visi sunt robusti terrae, proceres celebres, Genii ab animis suis digressi, quasi carne compacti, cuncta absque delectu vastantes, hoc pacto cuncta susde-

οὕτως ἀφανίσουσι μέχρις ἡμέρας τῆς τελειώσεως, ἕως τῆς κρίσεως τῆς μεγάλης, ἐν ᾗ ὁ αἰὼν ὁ μέγας τελεσθήσεται, ἐφ᾽ ἅπαξ ὁμοῦ τελεσθήσεται.

Καὶ αὖθις· παρὰ δὲ τοῦ ὄρους ἐν ᾧ ὤμοσαν καὶ ἀνεθεμάτισαν πρὸς τὸν πλησίον αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἀποστῇ ἀπ᾽ αὐτοῦ ψῦχος καὶ χιὼν καὶ πάχνη καὶ δρόσος οὐ μὴ καταβῇ εἰς αὐτὸ, εἰ μὴ εἰς κατάραν καταβήσεται ἐπ᾽ αὐτὸ, μέχρις ἡμέρας κρίσεως τῆς μεγάλης. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ κατακαυθήσεται καὶ ταπεινωθήσεται καὶ ἔσται κατακαιόμενον καὶ τηκόμενον ὡς D
κηρὸς ἀπὸ πυρὸς, οὕτως κατακαήσεται περὶ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. καὶ νῦν ἐγὼ λέγω ὑμῖν υἱοῖς ἀνθρώπων, ὀργὴ μεγάλη καθ᾽ ὑμῶν, κατὰ τῶν υἱῶν ὑμῶν, καὶ οὐ παύσεται ἡ ὀργὴ αὕτη ἀφ᾽ ὑμῶν, μέχρι καιροῦ σφαγῆς τῶν υἱῶν ὑμῶν. καὶ ἀπολοῦνται οἱ ἀγαπητοὶ ὑμῶν καὶ ἀποθανοῦνται οἱ ἔντιμοι ὑμῶν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ μὴ ἔσονται πλείω τῶν ἑκατὸν εἴκοσιν ἐτῶν. καὶ μὴ δόξητε ἔτι ζῆσαι ἐπὶ πλείονα ἔτη· οὐ γάρ ἐστιν ἐπ᾽ αὐτοῖς πᾶσα ὁδὸς ἐκφεύξεως ἀπὸ τοῦ νῦν διὰ τὴν ὀργὴν, ἣν ὠργίσθη ὑμῖν ὁ βασιλεὺς πάντων τῶν αἰώνων· μὴ νομίσητε ὅτι ἐκφεύξεσθε ταῦτα.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τοῦ πρώτου βιβλίου Ἐνὼχ περὶ τῶν ἐγρη- P. 27
γόρων, εἰ καὶ μὴ τελείως χρὴ προσέχειν ἀποκρύφοις μάλιστα τοὺς ἁπλουστέρους, διά τε τὸ περιττά τινα καὶ ἀτριβῆ τῆς ἐκ-

2. ᾗ] ᾧ A. 7. ἐπ᾽ A. εἰς G. 9. καὶ ταπ — A. καὶ om. G. 10. οὕτως A. οὕτω G. 17. ἐπὶ add. A. 20. βιβλίου A. βίβλου τοῦ G. 21. *Νόει τί λέγεται περὶ τῶν ἀποκρύφων* margo A.

que mittent usque ad consummationis diem, ad magnum usque iudicium, quo saeculum illud magnum absolvetur, et semel ac simul ultimo claudetur fine.

Et rursus: a monte vero, in quo iuramento sese invicem adstrinxerunt, ac ubi se diris mutuo devoverunt, nusquam deficient frigora vel nives; pruina vel ros ad diem usque iudicii magni nusquam, nisi forte in perniciem, dilabentur. Ardebit et deprimetur in illo tempore, horrenda foedabitur adustione, liquefiet ad instar cerae et omnes eius fructus arescent. Nunc vero vobis filiis hominum edico. Magna vobis et filiis vestris pernicies instat: et ad integram vestram internecionem non deficiet. Dilecti vestri peribunt, et praecipuo honore digniores habiti tollentur e terra: eo quod ab hoc momento dies vitae vestrae non nisi centum et viginti annorum sint futuri: diuturniorem vitam ne vobis ipsis polliceamini; a data siquidem hoc momento sententia nullus defensionis aut effugii dabitur locus propter iram, qua saeculorum omnium rex motus est, a qua deflectendi spes vana est et fallax.

Et haec quidem ex primo libro Enoch de egregoris: quibus sane Apocryphis animo simpliciores certam fidem addere non decet; supervaca-

κλησιαστικῆς παραδόσεως ἔχειν καὶ διὰ τὸ νενοθεῦσθαι αὐτὰ ὑπὸ Ἰουδαίων καὶ αἱρετικῶν, πλὴν καὶ ὁ μακάριος Παῦλος σπανίως ἐχρήσατό τισιν ἐξ ἀποκρύφων χρήσεσιν, ὡς ὅταν φησὶν ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους πρώτῃ ἐπιστολῇ „ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη" καὶ τὰ ἑξῆς Ἠλία ἀποκρύφων. καὶ πάλιν ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας ἐκ τῆς Μωϋσέως ἀποκαλύψεως „οὔτε περιτομή τι ἐστὶν οὔτε ἀκροβυστία, B ἀλλὰ καινὴ κτίσις." καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἐφεσίους ἐκ τῶν Ἱερεμίου λεγομένων ἀποκρύφων „ἔγειραι ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός." ταῦτα δὲ ἡμῖν εἴρηται οὐ πρὸς ἄδειαν τῶν βουλομένων ἀδιαφόρως αὐτοῖς ἐντυγχάνειν· μὴ γένοιτο· πολλοὶ γὰρ ἐβλάβησαν ἐν πᾶσιν αὐτοῖς πιστεύσαντες, ὅθεν καὶ ἡ ἁγία τοῦ θεοῦ ἐκκλησία καὶ ὁ χορὸς τῶν θεοφόρων ἡμῶν πατέρων ἐκώλυσεν ἐντυγχάνειν αὐτοῖς, ὥσπερ τῇ θείᾳ λοιπῇ γραφῇ· καὶ ἡμεῖς τὰς προγραφείσας χρήσεις ὑπὲρ τοῦ δεῖξαι μόνον τὴν τῶν ἐγρηγόρων παράβασιν καὶ τὴν τῶν γιγάντων ἀσέβειαν, περὶ ἧς καὶ ὁ θεῖος Μωϋσῆς μέμνηται, καὶ ὅτι δι' αὐτοὺς ὁ κοσμικὸς C γέγονε κατακλυσμός, παρεθέμεθα· καὶ ὥστε τοὺς τὰς Χαλδαϊκὰς καὶ Αἰγυπτιακὰς ἀρχαιολογίας γράψαντας μὴ δεῖν Χριστιανῶν ὑπολαμβάνειν, ὅτι ἀπὸ ἐνδιαθέτων ἢ ἀποκρύφων βιβλίων ἔσχον οἱανδηποτοῦν ἀφορμὴν τῆς οἰκείας ψευδηγορίας καὶ τῶν ἀπείρων

4. πρώτῃ] Cap. II, 9. εἶδεν A. οἶδεν G. 6. Διὰ τί ἔνια (ἔνια G. εἶναι A.) ἀπόβλητα νόθια margo A. 6. Γαλάτας] V, 6. τῆς] τοῦ m. 7. ἐστὶν A. ἔσται G. 8. Ἐφεσίους] V, 14. τῶν A. τοῦ G. 11. ἀδιαφόρως add. A. 13. χωρὸς A. 17. Μωϋσῆς] Vulgo Μωσῆς et paullo post Μωσέως. 19. Χριστιανοὺς m. 20. ἢ A. καὶ G. 21. ἀπείρων A. ἀπόρων G.

nea quippe et ab ecclesiastica traditione aliena continent, et a Iudaeis ac Haereticis adulterata constat. Quamvis beatus Paulus Apocryphorum dictis nonnunquam fuerit usus; ut cum in prima, quam scripsit ad Corinthios, epistola dicit: oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis adscendit, cett., quae quidem ex Heliae desumpsit Apocryphis. Et rursum in ea, quae est ad Galatas, ex Mosis revelatione haec habet. Neque circumcisio est aliquid, neque praeputium, sed nova creatura. Et in ea quae est ad Ephesios ex Apocryphis Hieremiae adscriptis. Excitare qui dormis et exsurge a mortuis et illuminabit te Christus. Haec a nobis dicta, non quo illa legendi per nos facultas concedatur: ne fiat, o deus! plures namque fide illis praeter rationem exhibita non modicum reportarunt damnum: hac de causa sancta dei ecclesia, et dei plenorum spiritu patrum nostrorum coetus illis aeque ac sacrae scripturae adhaerere prohibuit: nec nisi commissum ab egregoris scelus, Gigantumque impietatem a Mose memoratam, mundumque propter eos generali diluvio ostensuri inundatum, scriptas superius ab eis auctoritates in medium adduximus: ac ut insuper Chaldaicarum et Aegyptiacarum antiquitatum scriptores nullus Christianos censeat; propriarum enim sibi fabularum et infinitorum annorum argumentum, iactatos quoque

ἐτῶν τὸν ἐξελεγμὸν συγγράψαι καὶ τὰς παρ' αὐτοῖς φημιζομένας βασιλείας καὶ δυναστείας, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰς περὶ τούτων βίβλους ἀποκρύφους ζητῶν ἀρκῆται ταῖς προκειμέναις ἐξ αὐτῶν χρήσεσιν ἐνταῦθα, καὶ μὴ τὰς καθόλου πραγματείας ἀσκόπως ἀναγινώσκων τοῦ ὀρθοῦ καὶ ἀληθοῦς ἀποπέσοι σκοποῦ· καὶ γὰρ ἐν τῇ Μωϋσέως λεγομένῃ ἀποκαλύψει φέρεται περὶ αὐτῶν, ὅτι μετὰ V. 22 τὸν κατακλυσμὸν τῷ ͵βφπβʹ ἔτει τοῦ κόσμου, φθόνῳ κινούμενοι μετὰ θάνατον ἐπλάνησαν τοὺς υἱοὺς Νῶε· καὶ εὐξαμένου τοῦ D Νῶε ἵνα ἀποστῶσιν ἀπ' αὐτῶν, ὁ κύριος ἐκέλευσε τῷ ἀρχαγγέλῳ Μιχαὴλ βαλεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν ἄβυσσον ἄχρι ἡμέρας τῆς κρίσεως· ὁ δὲ διάβολος ᾐτήσατο λαβεῖν μοῖραν ἀπ' αὐτῶν πρὸς πειρασμὸν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐδόθη αὐτῷ τὸ δέκατον αὐτῶν κατὰ πρόσταξιν θείαν, ὥστε πειράζειν τοὺς ἀνθρώπους πρὸς δοκιμὴν τῆς ἑκάστου πρὸς θεὸν προαιρέσεως, τὰ δὲ λοιπὰ ἐννέα μέρη ἐβλήθη εἰς τὴν ἄβυσσον. ἡμῖν δὲ ἀσύμφωνον εἶναι τοῦτο δοκεῖ, ἄνθρωπον ζῶντα ὑπὸ τῆς τοῦ τεθνεῶτος ψυχῆς πειράζεσθαι. διὸ παραινοῦμεν καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐντυγχάνοντας ἢ ἐνταῦθα ἢ ἀλλαχοῦ τοῖς ἀποκρύφοις μὴ ἐν πᾶσιν ἕπεσθαι ταῖς ἐννοίαις P. 28 ταῖς φερομέναις ἐν αὐταῖς. λοιπὸν δέ ἐστι μετὰ ταῦτα, καθὼς καὶ ἐπηγγειλάμεθα, μικρὰς χρήσεις τῶν τὰς Χαλδαϊκὰς καὶ Αἰγυπτιακὰς ἱστορίας γραψάντων παραθέσθαι, δι' ὧν πρόδηλος ἡ τούτων ἀσυμφωνία πρός τε ἀλλήλους καὶ τὴν θείαν γραφὴν τοῖς πιστοῖς ἔσται, καὶ ἀνατροπὴ τῆς τερατώδους αὐτῶν ἐρεσχελίας.

2. ἀλλ'] καὶ m. 3. ἀρκῆται] Vulgo ἀρκεῖται. 11. ἀπ' αὐτῶν A. ἁπάντων G. 15. μέρη add. A. 23. αἱρεσχελίας A.

ab eis principatus et illa laudata regna scriptis celebrandi ex suppositis et incertis libris causam desumpserunt; quibus equidem auctoritatum fragmentis huc palam adductis curiosiori Apocryphorum librorum perscrutatori fiet satis, ne lectis forsan tractatibus integris a recto veroque sibi fine praestituto aberrasse dignoscatur. In Mosis namque vulgo dicta revelatione fertur, eos, praeterito iam diluvio, 2582 mundi anno, invidia post mortem motos in errorem filios Noe induxisse; et orante Noe, ut ab eis discederent, deo iubente, a Michaële archangelo in abyssum ad iudicii diem fuisse detrusos; omnium vero parte tentandis hominibus a diabolo postulata, dei nutu, decimam reliquos homines tentaturam et uniuscuiusque fidele ad deum propositum probaturam, cunctis aliis in abyssum demersis, ex eo tempore deputatam. Nobis vero, nisi hominem vivum a demortui anima tentari, nihil absurdius iudicatur. Hac de causa quibus tum haec, tum alia venient ex Apocryphis in manus, ne sententiis quibusvis obviam factis fidem ex integro praestent, lectores hortamur. His porro praemissis reliquum est, ut brevia quaedam Chaldaicas et Aegyptiacas historias conscribentium palam dicta proferamus, quo tum mutua ad invicem, tum ad sacram scripturam discordia, tum portentosae garrulitatis earum confutatio cunctorum obtutibus exponatur.

ΕΚ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ τοῦ Πολυΐστορος, περὶ τῶν πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ βασιλευσάντων δέκα βασιλέων τῶν
B **Χαλδαίων καὶ αὐτοῦ τοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ περὶ τοῦ Νῶε καὶ τῆς κιβωτοῦ, ἐν οἷς καί τινα διὰ μέσου τερατώδη φάσκει, ὡς τῷ Βηρώσσῳ γεγραμμένα.**

Βήρωσσος δὲ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Βαβυλωνιακῶν φησι γενέσθαι μὲν αὐτὸν κατὰ Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τὴν ἡλικίαν. ἀναγραφὰς δὲ πολλῶν ἐν Βαβυλῶνι φυλάσσεσθαι μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἀπὸ ἐτῶν που ὑπὲρ μυριάδων ιε΄ περιεχούσας χρόνον· περιέχειν δὲ τὰς ἀναγραφὰς ἱστορίας περὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης καὶ πρωτογονίας καὶ βασιλέων καὶ τῶν κατ᾽ αὐτοὺς πράξεων. καὶ πρῶτον μὲν τὴν Βαβυλωνίων γῆν φησι κεῖσθαι ἐπὶ τοῦ Τίγρι-
C *δος καὶ Εὐφράτου ποταμοῦ μέσην. φύειν δὲ αὐτὴν πυροὺς ἀγρίους καὶ κριθὰς καὶ ὤχρον καὶ σήσαμον καὶ τὰς ἐν τοῖς ἕλεσι φυομένας ῥίζας ἐσθίεσθαι· ὀνομάζεσθαι αὐτὰς γόγγας· ἰσοδυναμεῖν δὲ τὰς ῥίζας ταύτας κριθαῖς. γίνεσθαι δὲ φοίνικας καὶ μῆλα καὶ τὰ λοιπὰ ἀκρόδρυα καὶ ἰχθύας καὶ ὄρνεα χερσαῖά τε καὶ λιμναῖα. εἶναι δὲ αὐτῆς τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀραβίαν μέρη ἄνυδρά τε καὶ ἄκαρπα, τὰ δὲ ἀντικείμενα τῇ Ἀραβίᾳ ὀρεινά τε καὶ ἄφορα. ἐν δὲ τῇ Βαβυλῶνι πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων γενέσθαι ἀλλοεθνῶν κατοι-*

1. *ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ*] Compara Euseb. I, 2. p. 8. 5. 6. Vulgo *Βηρωσσῷ* et *Βηρωσσός*. 9. *ιε΄* A. *δεκαπέντε* G. *ducentis et quindecim* Eusebius. 10. *καὶ ἱστορίας* m. 12. *βαβυλωνίων* A. *Βαβυλωνίαν* G. 14. *ὤχρον*] Vulgo *ὄχρον*. *σήσαμον* m. *σίσαμον* G. 15. *ἐσθίεσθαι* Scaliger. Vulgo *ἐσθίεσθον*. 18. *τὴν* add. A. 19. *ὀρεινά τε καὶ* G. *τε* om. A. *ἄφορα* A. *εὔφορα* G.

EX ALEXANDRO Polyhistore, de Chaldaeorum decem regibus ante diluvium imperantibus, deque ipso diluvio; de Noe et arca, quibus nonnulla prodigiosa quasi a Beroso memorata interserit.

Sane Berosus Alexandro Philippi se parem aetate libro de Babylonicis primo iactat; plurimorum vero commentaria spatium circiter myriadum annorum quindecim in Babylone summa cura refert asservari; illa vero de caelo, mari, primo rerum ortu, regibus ac eorum gestis relationes et historias continere. Et primo quidem Babyloniam terram inter Tigrin et Euphratem fluvios mediam iacere describit; tum ex ea frumentum agreste, hordeum, ochron et sesamon, ac in paludibus esthiesthon radices enasci, hasque gongas vocari, ac aequalis esse cum hordeo virtutis enarrat. Palmas item in ea reperiri, poma et reliquos frugiferarum arborum fructus, pisces et volucres, cum terrestres, tum aquatiles; ac eius sane partes ad Arabiam sitas, inaquosas et steriles, oppositas autem Arabiae, montibus resperaas et feraces. Babylone ipsa hominum alienigenaru . Chaldaeam

κησάντων τὴν Χαλδαίαν· ζῆν δὲ αὐτοὺς ἀτάκτως ὥσπερ τὰ θηρία. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἐνιαυτῷ φανῆναι ἐκ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης κατὰ τὸν ὁμοροῦντα τόπον τῇ Βαβυλωνίᾳ ζῶον ἄφρενον D ὀνόματι Ὠάννην, καθὼς καὶ Ἀπολλόδωρος ἱστόρησε, τὸ μὲν ὅλον σῶμα ἔχον ἰχθύος, ὑπὸ δὲ τὴν κεφαλὴν παραπεφυκυῖαν ἄλλην κεφαλὴν ὑποκάτω τῆς τοῦ ἰχθύος κεφαλῆς, καὶ πόδας ὁμοίως ἀνθρώπου, παρακεφυκότας δὲ ἐκ τῆς οὐρᾶς τοῦ ἰχθύος· εἶναι δὲ αὐτῷ φωνὴν ἀνθρώπου, τὴν δὲ εἰκόνα αὐτοῦ ἔτι καὶ νῦν διαφυλάσσεσθαι· τοῦτο δέ, φησί, τὸ ζῶον, τὴν μὲν ἡμέραν διατρίβειν μετὰ τῶν ἀνθρώπων, οὐδεμίαν τροφὴν προσφερόμενον, παρα- V. 23 διδόναι τε τοῖς ἀνθρώποις γραμμάτων καὶ μαθημάτων καὶ τεχνῶν παντοδαπῶν ἐμπειρίαν, καὶ πόλεων συνοικισμοὺς καὶ ἱερῶν ἱδρύσεις, καὶ νόμων εἰσηγήσεις καὶ γεωμετρίαν διδάσκειν, καὶ σπέρ- P. 29 ματα καὶ καρπῶν συναγωγὰς ὑποδεικνύναι, καὶ συνόλως πάντα τὰ πρὸς ἡμέρωσιν ἀνήκοντα βίου παραδιδόναι τοῖς ἀνθρώποις. ἀπὸ δὲ τοῦ χρόνου ἐκείνου οὐδὲν ἄλλο περισσὸν εὑρεθῆναι. τοῦ δὲ ἡλίου δύναντος τὸ ζῶον τουτονὶ Ὠάννην δῦναι πάλιν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τὰς νύκτας ἐν τῷ πελάγει διαιτᾶσθαι· εἶναι γὰρ αὐτὸ ἀμφίβιον. ὕστερον δὲ φανῆναι καὶ ἕτερα ζῶα ὅμοια τούτῳ, περὶ ὧν ἐν τῇ τῶν βασιλέων ἀναγραφῇ φησι δηλώσειν. τὸν δὲ Ὠάννην περὶ γενεᾶς καὶ πολιτείας γράψαι καὶ παραδοῦναι τόνδε τὸν λόγον τοῖς ἀνθρώποις.

8. ζῶον ἄφρενον] *immanem beluam* Eusebius. „ἄρρεν ὂν Is. Vossius p. 409." Anonymus. 5. ἔχον] ἔχων A. 10. οὐδεμίαν A. μηδεμίαν G. 12. συνοικισμοὺς m. συνῳκισμοὺς A. συνωκισμοὺς G. 14. ὑποδεικνύναι A. ὑποδεικνύειν G. 15. βίου A. βίον G. 17. τουτονὶ] Aut τοῦτο aut τουτί. *eam beluam Oannem* Eusebius. 18. ἐν τῷ πελάγει A. ἐκεῖ G. 19. αὐτὸ A. αὐτὸν G. τούτῳ A. τούτων G.

Incolentium multitudinem immensam ntmerari, eosque brutorum more sine lege liberam vitam ducere. Primo anno e mari rubro ad vicinum littus Babyloni contiguum, animans ratione destitutum emersisse, Oannem nomine, et ut Apollodorus retulit, toto corpore piscem, infra piscis caput, aliud ei caput enatum gerere; pedes humanos in eius corpore cerni, at piscis caudae annexos; vocem item et loquelam hominis ei fuisse, eiusque etiam num hodie pictam imaginem servari. Hoc animans interdiu quidem nullo admisso cibo versari inter homines, ac eis litterarum et disciplinarum notitiam, artium experimenta, urbium constructiones, templa erigere, ponere leges, geometricis attendere, semina fructusque colligere, ac summatim quae mores mansuefacerent omnia commonstrasse. Ab eo tempore nihil praeter haec de illo auditum. Sole occumbente animans illud Oannem ad mare declinare et in eo mergi, noctesque sub aquis agere, ceu amphibium partim hic, illic ex parte. Postremum alia animantia huic similia visa, de quibus in regum historiis evulgaturum plura pollicetur. Oannem de originibus et vitae regimine scripsisse et hanc vivendi rationem hominibus tradidisse.

B Γενέσθαι φησὶ χρόνον, ἐν ᾧ τὸ πᾶν σκότος καὶ ὕδωρ εἶναι, καὶ ἐν τούτοις ζῶα τερατώδη, καὶ εἰδιφυεῖς τὰς ἰδέας ἔχοντα ζωογονεῖσθαι. ἀνθρώπους γὰρ διπτέρους γεννηθῆναι, ἐνίους δὲ καὶ τετραπτέρους καὶ διπροσώπους· καὶ σῶμα μὲν ἔχοντας ἓν, κεφαλὰς δὲ δύο, ἀνδρείαν τε καὶ γυναικείαν, καὶ αἰδοῖά τε δισσὰ, ἄῤῥεν καὶ θῆλυ· καὶ ἑτέρους ἀνθρώπους τοὺς μὲν αἰγῶν σκέλη καὶ κέρατα ἔχοντας, τοὺς δὲ ἱππόποδας, τοὺς δὲ τὰ ὀπίσω μὲν μέρη ἵππων, τὰ δὲ ἔμπροσθεν ἀνθρώπων, οὓς ἱπποκενταύρους τὴν ἰδέαν εἶναι. ζωογονηθῆναι δὲ καὶ ταύρους ἀνθρώπων κεφαλὰς ἔχοντας καὶ κύνας τετρασωμάτους, οὐρὰς ἰχθύος ἐκ τῶν ὄπι-
C σθεν μερῶν ἔχοντας, καὶ ἵππους κυνοκεφάλους, καὶ ἀνθρώπους, καὶ ἕτερα ζῶα κεφαλὰς μὲν καὶ σώματα ἵππων ἔχοντα, οὐρὰς δὲ ἰχθύων. καὶ ἄλλα δὲ ζῷα παντοδαπῶν θηρίων μορφὰς ἔχοντα. πρὸς δὲ τούτοις ἰχθύας καὶ ἑρπετὰ καὶ ὄφεις καὶ ἄλλα ζῶα πλείονα θαυμαστὰ καὶ παρηλλαγμένα τὰς ὄψεις ἀλλήλων ἔχοντα· ὧν καὶ τὰς εἰκόνας ἐν τῷ τοῦ Βήλου ναῷ ἀνακεῖσθαι. ἄρχειν δὲ τούτων πάντων γυναῖκα ᾗ ὄνομα Ὁμόρωκα· εἶναι δὲ τοῦτο Χαλδαϊστὶ μὲν Θαλὰτθ, Ἑλληνιστὶ δὲ μεθερμηνεύεσθαι θάλασσα, κατὰ δὲ ἰσόψηφον σελήνη. οὕτως δὲ τῶν ὅλων συνεστηκότων ἐπανελθόντα Βῆλον σχίσαι τὴν γυναῖκα μέσην, καὶ τὸ μὲν ἥμισυ αὐτῆς ποιῆ-

2. εἰδιφυεῖς] ἰδιοφυεῖς Richter. de Beroso p. 49 *ex se ipsis ortae* Eusebius. διφυεῖς Scaliger. αὐτοφυεῖς Maius. ἔχοντα m. ἔχοντας G. 5. δισσὰ A. διττὰ G. 7. τοὺς δὲ τὰ ὀπίσω μὲν] καὶ τὰ μὲν ὀπίσω m. 10. ἰχθύος] Vulgo ἰχθύας. Correctum ex Eusebio. 12. ἔχοντα] ἔχοντας A. 16. ἀνακεῖσθαι. ἄρχειν A. ἀνάκειται. ἄρχει G. 17. ὁμόρωκα A. Ομορῶκα G. Ομόρκα Scaliger. *cui nomen Marghaiae* Eusebius. τοῦτο m. τούτῳ G. 18. Θαλὰτθ] *thagatthan* Eusebius. μεθερμηνεύεσθαι Scaliger. Vulgo μεθερμηνεύεται. κατὰ δὲ ἰσόψηφον σελήνη om. Eusebius.

Tempus fuisse quo cuncta tenebrae et aqua erant, et in illis animantia portentosa et sub variis naturae speciebus et formis visu mirandis vitam ac lucem accepisse. Homines duabus pennis, alios quatuor, et geminis vultibus insignes; corpus quidem unum, capita vero duo, virile et femineum; et gemina pudenda, masculum et muliebre: hominum aliorum, hos caprarum crura et cornua, illos equorum anteriores, istos posteriores et hominum anteriores, quales sunt Hippocentaurorum formae, habuisse. Tauros humanis capitibus ibidem nasci; canes caudis quadricorpores et posterioribus partibus pisces; equis canum adiuncta capita: homines et alia animantia caput et corpus equinum, piscium vero caudas habentia, nec non et alia variis quibusque formis deformia. His adiunge pisces, reptilia, serpentes et alia plura animantia quasi mutatis ab invicem speciebus varietate conspicua, quorum imagines in Beli templo appensae. Istis omnibus mulier, cui nomen Omoroca, praesidet: hoc idem Chaldaice Thalath, Graece sonat mare, et ex aequo lunam refert. His ita constitutis Belum redeuntem mediam divisisse mulierem

σαι γῆν, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ οὐρανὸν, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ζῶα ἀφανίσαι. ἀλληγορικῶς δέ φησι τοῦτο πεφυσιολογῆσθαι. ὑγροῦ γὰρ ὄντος τοῦ παντὸς καὶ ζώων ἐν αὐτῷ γεγεννημένων, τοῦτον τὸν θεὸν ἀφελεῖν τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν, καὶ τὸ ῥυὲν αἷμα τοὺς ἄλλους θεοὺς φυρᾶσαι τῇ γῇ, καὶ διαπλάσαι τοὺς ἀνθρώπους· δι᾽ ὃ νοερούς τε εἶναι καὶ φρονήσεως θείας μετέχειν. τὸν δὲ Βῆλον, ὃν Δία μεθερμηνεύουσι, μέσον τεμόντα τὸ σκότος χωρίσαι γῆν καὶ οὐρανὸν ἀπ᾽ ἀλλήλων, καὶ διατάξαι τὸν κόσμον· τὰ δὲ ζῶα οὐκ ἐνεγκόντα τὴν τοῦ φωτὸς δύναμιν φθαρῆναι. ἰδόντα δὲ τὸν Βῆλον χώραν ἔρημον καὶ καρποφόρον κελεῦσαι ἑνὶ τῶν θεῶν τὴν κεφαλὴν ἀφελόντι ἑαυτοῦ τῷ ἀπορρυέντι αἵματι φυρᾶσαι τὴν γῆν P. 30
καὶ διαπλάσαι ἀνθρώπους καὶ θηρία τὰ δυνάμενα τὸν ἀέρα φέρειν· ἀποτελέσαι δὲ τὸν Βῆλον καὶ ἄστρα καὶ ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τοὺς πέντε πλανήτας. ταῦτά φησιν ὁ Πολυΐστωρ Ἀλέξανδρος τὸν Βήρωσσον ἐν τῇ πρώτῃ φάσκειν.

Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τοὺς δέκα βασιλεῖς τῶν Χαλδαίων καὶ τὸν χρόνον τῆς βασιλείας αὐτῶν, σάρους ἑκατὸν εἴκοσιν, ἤτοι ἐτῶν μυριάδας τεσσαράκοντα τρεῖς καὶ δύο χιλιάδας, ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ, λέγει γὰρ ὁ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ὡς ἀπὸ τῆς γραφῆς τῶν Χαλδαίων αὖθις παρακατιὼν ἀπὸ τοῦ ἐνάτου βασιλέως Ἀρδάτου V. 24

2. πεφυσιολογεῖσθαι A. μὲν φυσιολογεῖσθαι G. 4. ἑαυτοῦ] αὐτῆς m. αἷμα A, σῶμα G. 5. δι᾽ ὃ A. διὰ G. 14. φησιν add. A. 15. Βήρωσσον] Vulgo Βηρωσσόν. φάσκειν A. φάσκει G. 18. κατακλυσμοῦ] ἀναφέρει add. m. 20. ἀπὸ τοῦ A. τοῦ om. G. Ἀρδάτου] „Vide p. 18. et Cyrillum in Iulian. I, 1." Anonymus.

et ex eius quidem parte terram, ex alia caelum composuisse, ac inde necem animalibus illatam. Figuraliter autem ad sensum rerum naturis accommodum haec eadem traduci docet. Universa quippe mundi mole ex humida materia compacta, et animantibus ex ea formatis, deus isto caput mulieris sustulit, tum corpus in terram dilapsum alii dii terrae commiscuerunt, ac inde formati homines, qua ce causa intellectu et divina mente praediti. Belus insuper, quem Iovem interpretantur, mediis tenebris dissectis, terram et caelum ab invicem divisit, et mundum ordine composuit, animantibus lucis vim non ferentibus exstinctis. Belus vero desertam quidem regionem, at feracem conspicatus, deorum cuipiam proprium sibi caput amputare praecepit, et stillanti ex se sanguini terram admiscere ac homines et animantia quae aërem sustinerent efformare: ipse tandem astra, solem, lunam et alios quinque planetas perfecit. Haec Polyhistor Alexander Berosum sequutus primo libro refert.

Secundo vero decem Chaldaeorum reges, regnique singulorum tempus, Saros viginti supra centum, id est annorum myriadas quadraginta tres adiunctis duobus millibus ad diluvium usque recenset. Idem enim Alexander Chaldaeorum monumentis eruditus a nono rege Ardate ad decimum Xisu-

ἐπὶ τὸν δέκατον λεγόμενον παρ' αὐτοῖς Ξίσουθρον οὕτως· Ἀρδά-
B του δὲ τελευτήσαντος τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ξίσουθρον βασιλεῦσαι σάρους ὀκτωκαίδεκα· ἐπὶ τούτου μέγαν κατακλυσμὸν γενέσθαι. ἀναγεγράφθαι δὲ τὸν λόγον οὕτως· τὸν Κρόνον αὐτῷ κατὰ τὸν ὕπνον ἐπιστάντα φάναι μηνὸς Δαισίου πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ κατακλυσμοῦ διαφθαρήσεσθαι. κελεῦσαι οὖν διὰ γραμμάτων πάντων ἀρχὰς καὶ μέσα καὶ τελευτὰς ὀρύξαντα θεῖναι ἐν πόλει ἡλίου Σισπάροις, καὶ ναυπηγησάμενον σκάφος ἐμβῆναι μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ ἀναγκαίων φίλων· ἐνθέσθαι δὲ βρώματα καὶ πόματα, ἐμβαλεῖν δὲ καὶ ζῷα πτηνὰ καὶ τετράποδα, καὶ πάντα εὐτρεπισάμενον πλεῖν· ἐρωτώμενον δὲ ποῦ πλεῖ; φάναι, πρὸς τοὺς θεούς· εὐξάμενον ἀνθρώποις ἀγαθὰ γενέσθαι. τὸν δ'
C οὐ παρακούσαντα ναυπηγήσαντα σκάφος τὸ μὲν μῆκος σταδίων πέντε, τὸ δὲ πλάτος σταδίων δύο· τὰ δὲ συνταχθέντα πάντα συνθέσθαι, καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους ἐμβιβάσαι.

Γενομένου δὲ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ εὐθέως λήξαντος τῶν ὀρνέων τινὰ τὸν Ξίσουθρον ἀφιέναι. τὰ δὲ οὐ τροφὴν εὑρόντα οὔτε τόπον ὅπου καθίσαι πάλιν ἐλθεῖν εἰς τὸ πλοῖον. τὸν δὲ Ξίσουθρον πάλιν μετά τινας ἡμέρας ἀφιέναι τὰ ὄρνεα· ταῦτα δὲ πάλιν εἰς τὴν ναῦν ἐλθεῖν τοὺς πόδας πεπηλωμένους ἔχοντα. τὸ

1. οὕτως] Vide Eusebium I, 8, p. 14. 3. ἐπὶ] καὶ ἐπὶ m. 4. ἀναγεγράφθαι A. ἀναγράφεσθαι G. 5. δαισίου A. Δαισία G. Δεσίου m. Conf. p. 38 d. 6. διαφθαρήσεσθαι A. φθαρήσεσθαι G. 7. τελευτὰς ὀρύξαντα A. τελετὰς ὀρέξαντα G. 8. Σισπάροις] Σιππάροις Scaliger p. 8. *Siparis* Eusebius. Eadem diversitas p. 31 a et b. 11. πλεῖν Scaliger. Vulgo πλήν.

thrum sermonis stilum convertens, hoc pacto narrat. Ardate defuncto filius eius Saris octodecim regnum tenuit; eoque regnante contigit diluvium. Hoc autem ordine refertur. Saturnus ei per somnum visus mensis Daesii decimo quinto homines diluvio praedixit exstinguendos. Rerum itaque cunctarum principia media et extrema litteris consignata, et in terram defossa in solis urbe Sisparis reponi, tum navigium compingi iubet, eoque cum amicis et consanguineis conscenso, alto mari sese credere. Obsequitur ille, commeatum omnem parat, cibos et poculenta congerit, animantia quoque volatilia et quadrupeda convehit; mox cunctis ita dispositis rogatus quo navigat? ad deos, inquit, atque ita prospera hominibus precatus est. Divinis itaque monitis obsequutus fabrefecit navigium longitudinis stadiorum quinque, latitudinis duorum: cuncta vero comparata imposuit, uxorem, liberos, amicos adiunxit.

Ingruente tandem diluvio et confestim cessante, volucrum aliquas Xisuthrus emisit, quae non invento cibo, nec loco quo consisterent, rursum in navem sunt reversae. Spatio dierum aliquot interiecto Xisuthrus iterum dimittit aves; illae vero pedibus luto infectis redierunt; tertio vero

δὲ τρίτον ἀφεθέντα οὐκ ἔτι ἐλθεῖν εἰς τὸ πλοῖον. τὸν δὲ Ξίσου-
θρον ἐννοηθῆναι γῆν ἀναπεφηνέναι, διελόντα τε τῶν τοῦ πλοίου D
ῥαφῶν μέρος τι καὶ ἰδόντα προσοκεῖλαν τὸ πλοῖον ὄρει τινὶ ἐκβῆ-
ναι μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῆς θυγατρὸς καὶ τοῦ κυβερνήτου προσ-
κυνήσαντα τὴν γῆν καὶ βωμὸν ἱδρυσάμενον καὶ θυσιάσαντα τοῖς
θεοῖς γενέσθαι μετὰ τῶν ἐκβάντων τοῦ πλοίου ἀφανῆ. τοὺς δὲ
ὑπομείναντας ἐν τῷ πλοίῳ μὴ εἰσπορευομένων τῶν περὶ τὸν Ξί-
σουθρον ἐκβάντας ζητεῖν αὐτὸν ἐπὶ ὀνόματος βοῶντας. τὸν δὲ
Ξίσουθρον αὐτὸν μὲν αὐτοῖς οὐκ ἔτι ὀφθῆναι, φωνὴν δὲ ἐκ τοῦ
ἀέρος γενέσθαι κελεύουσαν ὡς δέον αὐτοὺς εἶναι θεοσεβεῖς καὶ
παρ᾽ αὐτὸν διὰ τὴν εὐσέβειαν πορεύεσθαι μετὰ τῶν θεῶν οἰκή- P. 31
σοντα. τῆς δὲ αὐτῆς τιμῆς καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὴν θυ-
γατέρα καὶ τὸν κυβερνήτην μετεσχηκέναι. εἰπέ τε αὐτοῖς ὅτι
ἐλεύσονται πάλιν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ὡς εἵμαρται αὐτοῖς ἐκ Σι-
σπάρων ἀνελομένοις τὰ γράμματα διαδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις,
καὶ ὅτι ὅπου εἰσὶν ἡ χώρα Ἀρμενίας ἐστί. τοὺς δὲ ἀκούσαντας
ταῦτα θῦσαί τε τοῖς θεοῖς καὶ πέριξ πορευθῆναι εἰς Βαβυλῶνα.
τοῦ δὲ πλοίου τούτου κατακλιθέντος ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ ἔτι μέρος τι
ἐν τοῖς Κορκυραίων ὄρεσι τῆς Ἀρμενίας διαμένειν, καί τινας
ἀπὸ τοῦ πλοίου κομίζειν ἀποξύοντας ἄσφαλτον, χρᾶσθαι δὲ αὐ-
τὴν πρὸς τοὺς ἀποτροπιασμούς. ἐλθόντας οὖν τούτους εἰς Βαβυ- B

8. βοῶντας m. βοῶντος G. 11. αὐτὸν A. αὐτῶν G. 17. ταῦτα A. αὐτὰ G. πέριξ Scaliger. περιξὶ G. 18. κατακλιθέντος Scaliger. κατακληθέντος G. τι ἐν A. τί αὐτοῦ ἐν G. τι .... ἐν Scaliger.

exclusae navem nulla tenus repetierunt. Coniicit Xisuthrus terram aquis denudatam eminere: tum rupta compagis parte navigium aperit et ad proximum montem impelli se animadvertens, cum uxore, filia et gubernatore exscendit, terram adorat, aram exstruit, diis immolat; quibus peractis cum ipse, tum ii cum quibus exsilierat, haud amplius in terris visi. Non redeuntibus vero Xisuthri comitibus, qui remanserant in navi exscendunt quaerentes et de nomine saepius inclamantes. Xisuthrum quidem conspicuum oculis non habuerunt, vocis tamen et eius loquelae sibi notae sonum, erga deos pietatem et religionem sedulo commendantem, seque ob summum erga numen cultum cum eis deinceps moraturum, eiusdemque honoris uxorem, filiam et navarcham compotes futuros enunciantem clare perceperunt. His subiunxit ille. Ipsos rursus Babylonem profecturos, et ut in fatis est, litteras Sisparis excerptas cunctis hominibus deinceps tradituros, locumque tandem in quo consistebant Armenorum esse regionem. His auditis victimas diis obtulerunt illi ac undequaque congregati confluxerunt Babylonem. Navigii porro in Armeniam impulsi reliquiae hucusque temporis in eiusdem Corcyreis montibus perseverant, ex quibus nonnulli bitumen abrasum deportant ex expiandis quibusque infaustis eo utuntur Illos vero

λῶνα τά τε ἐκ Σισπάρων γράμματα ἀνορύξαι καὶ πόλεις πολλὰς
κτίζοντας καὶ ἱερὰ ἀνιδρυσαμένους πάλιν ἐπικτίσαι τὴν Βαβυ-
λῶνα.

Τούτων δὴ ἀπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Πολυΐστορος, ὡς ἀπὸ Βη-
ρώσσου τοῦ τὰ Χαλδαϊκὰ ψευδηγοροῦντος, προκειμένων ἔξεστι
τοῖς ὀρθῶς ἐπιβάλλειν βουλομένοις τῇ τῆς Γενέσεως θείᾳ γραφῇ
καὶ τῇ προκειμένῃ Χαλδαϊκῇ τερατολογίᾳ πόσον ἀλλήλων διενη-
V. 25 νόχασι, πῶς τε ἐν τοῖς πλείοσιν ἀντιπίπτειν τοῖς θεοπνεύστοις
C ῥητοῖς, ἐξ αὐτῶν λαβοῦσα τὰς ὅλας ἀφορμάς, καὶ διὰ τῆς τοῦ
ψεύδους ἐπιμιξίας εἰδωλολατρίαν καὶ τῆς κοσμικῆς δημιουργίας
ἄλλην τινὰ κατὰ τὸν χρόνον καὶ τὸν τρόπον δύναμιν παρεισάγειν
ἐπείγεται. φεύγουσα γὰρ εἰπεῖν ὅτι ἐκ τῶν Μωϋσαϊκῶν γραφῶν
κέκλοφε τὰς ἀρχὰς τῆς συγγραφῆς τὸν Ὠάννην τὸ θαλάττιον ζῶον
προβάλλεται, ὅπερ οὐδὲ γέγονέ ποτε οὐδ' ὤφθη τινὶ οὐδ' ὑφέ-
στηκε, καθάπερ οὐδὲ σκίνδαψοι καὶ τραγέλαφοι· καὶ τοῦτό
φησι παραδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις, γενέσθαι πω χρόνον ἐν ᾧ τὸ
πᾶν σκότος καὶ ὕδωρ ἦν. ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἴσχυσε προφανῶς εἰπεῖν
D τὰ τοῦ θεόπτου ῥήματα λέγοντα „καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσ-
σου," μετέπλασε μὲν τοὺς λόγους, οὐ μὴν δὲ τοὺς ἐχέφρονας
ἔλαθεν. εἰ καὶ ἐπάγει λέγων καὶ τούτοις ζῶα τερατώδη καὶ τὰ

2. κτίζοντας Scaliger. σκοτίζοντας G. *condidisse* Eusebius. 4. ἀλεξάνδρου τοῦ A. τοῦ Ἀλεξάνδρου G. Βηρώσσου] Vulgo Βηρωσσοῦ. 6. γενέσεως m. γεννέσεως A. γεννήσεως G. 8. κατανοεῖν τε πῶς ἐν — ἀντιπίπτει m. 10. εἰδωλολατρίαν A. εἰδωλολατρείαν G. 12. εἰπεῖν ὅτι ἐκ τῶν A. εἰπεῖν ἐκ τὸν G. 13. κέκλωφε A. 16. πω A. πως G. 18. καὶ σκότος] Genes. I, 2. 19. λόγους] ἐτόλμησεν add. m. Ego μεταπλάσαι in μετέπλασε mutavi. 20. λέγων delet m.

Babylonem profectos, litteras Sisparis effodisse, urbes aedificasse, condidisse templa, ac iterum Babylonem ipsam reparasse dicunt.

His ex Alexandro Polyhistore nec non ex Beroso plurima de Chaldaeis confingente in medium propositis, de divina Geneseos scriptura, praefataque de Chaldaeis narratione fabulas et aniles nugas redolente sanum iudicium proferre volentibus, quanto discrimine haec ab illa dissideat, ac quali pacto sermonibus divinitus inspiratis, sumpto licet ex eisdem erroris argumento, adversetur, et prout demum accedente mendacio falsorum deorum cultum, ac orbis huiusce creationis tempus aliud et alium auctorem adstruere contendat, fas est omnino coniicere. Scriptionis enim argumenta praecipua a Mose plagiario subrepta fateri declinans, ad Oannem marinum describendum (illud vero, scindapsis minus et hircocervis extitit, aut ulli visum est) stilum convertit. Hic vero idem, falso subdit ille, litteras hominibus tradidit; ac tempus aliquando extitit, quo cuncta tenebrae erant et aqua. Cum enim Mosis dei contemplatoris in aperto verba haec: „et tenebrae erant super faciem abyssi" ponere non auderet, mutato etiam num plagiariae orationis argumento perspicaciores oculos non latuit: et porten-

ἑξῆς, συγχέαι τὸν ἀκροατὴν σπουδάζουσα καὶ πρὸ τῆς οὐρανοῦ καὶ γῆς δημιουργίας τὸ σκότος καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τῶν ἀνυποστάτων ζώων ὑποτιθέμενος τὴν εἰδωλομανεστάτην καὶ ἀνύπαρκτον ὕπαρξιν, ὧν τὰς εἰκόνας φησὶν ἐν τῷ τοῦ Βήλου ναῷ σώζεσθαι· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ λοιπὰ περί τε θαλάττης καὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ διαπλάσεως ἀνθρώπων δαιμονικοῖς εὑρήμασι σκοτεινοῖς καὶ διανοίας κακοδαίμονος ἀναπλάσμασι, κατὰ τὸν θεῖον Γρηγόριον, μυθι- P. 32
κῶς δῆθεν συγκαλύπτουσα παρατίθεται πολύθεον τοῖς πειθομένοις αὐτῇ πλάνην εἰσάγουσα, καὶ ἐκ προϋποκειμένης ὕλης δεῖξαι σπουδάζουσα τῆς ὑγρᾶς οὐσίας τὴν τῶν ὄντων ὕπαρξιν. διὸ καὶ περὶ τῶν ἀπείρων ἐτῶν καὶ τῶν δέκα βασιλέων τῶν πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ ὅσα ἄλλα ἄτοπα ἐν αὐτῇ λέλεκται ἀπαγορεύων μηδὲν εἶναι ἀληθές, οὐδὲ τὴν τῶν ἐτῶν εἰς ἀνάλυσιν ἡμερῶν ἢ μερισμὸν ἀποδέχομαι, οὐδὲ τοὺς ταῦτα ἀλληγορήσαντας καὶ εἰπόντας τὸν ἐνιαυτὸν ἡμέραν λογίζεσθαι τοὺς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, παραλαβόντας ἀπὸ τοῦ τετάρτου τῶν ἐγρηγόρων ἄρχοντος B
Χωραβιὴλ τὸ τοῦ ἡλίου ἀνακυκλευματικὸν μέτρον εἶναι ἐν ζωδίοις δώδεκα, μοίραις τριακοσίαις ἑξήκοντα· ἡ δὲ μοῖρά ἐστιν ἡμέρα μία καὶ λεπτὸν ἕν. μὴ μαθόντες, φησί, τί ἐστι ποσότης ἐνιαυτοῦ, διὰ τὸ μηδέπω ἐγνωρίσθαι τοῖς ἀνθρώποις τὸ τοῦ ἐνι-

3. ὑποτιθεμένη m. τὴν εἰδ — A. καὶ τὴν εἰδ — G. 6. διανοίας A. διανοίαις G. 7. Γρηγόριον] „Orat. 34. quae est 2 de Theolog." GOAR. μυθικῶς A. μυθικῶν G. 10. καὶ τὰ περὶ m. 13. εἰς ἡμέρας ἀνάλυσιν Laurencius in praefat. ad librum Enoch p. XXXV. 14. ἀποδέχομαι] μέτρησιν add. m. 15. τοὺς πρὸ A. τῶν πρὸ G. 17. Χωραβιὴλ] τὸ ἔτος γὰρ φαμὲν add. m. 19. μὴ] ἀλλὰ μὴ m.

tosis animantibus, aliaque rerum absurdarum farragine superingesta, deprehenditur nihilo secius in erroris confusionem auditorem abducturus: nondum enim caelo terraque conditis, cum tenebras et aquam et animalium nullibi unquam repertorum (garriat quamvis in Beli fano eorum adhuc exstare simulacra), insanientem in idolorum cultum, et non consistentem eorum naturam in medium proferat: reliquaque pari arte de mari, caelo, terra, hominum productione, obscuris ac daemoniacis inventis, suggestisque a falso genio commentis, et, ut cum Gregorio loquar, fabularum figmentis involvat; et ex praeiacente materia, humida nempe substantia, cuncta deinceps adesse perducta manifestare contendat: ultimo tandem simpliciores animos in errantem et fallacem plurium deorum fidem abducit. Qua de causa de infinitis annis et decem ante diluvium regibus, reliquisque memoratis absurdis, ceu a vero alienis, narratione abdicata, reiecta quoque annorum in dies resolutione sive partitione; eos quoque qui figurato sensu haec percipienda sanxerunt, et ante diluvium diem pro anno censendum, initio a quarto egregororum principe Chorabiel ducto, minus amplector. Annum siquidem solis per duodecim Zodiaci signa et trecentos sexaginta gradus circumacti motum esse sentimus. Est autem gradus dies unus, cui

αυτοῦ μέτρον. καὶ πῶς δυνατὸν μαθεῖν τινα τὸν περὶ ζωδίων δωδέκατον ἀνακυκλευτικὸν τοῦ ἡλίου ἐτήσιον χρόνον, μὴ γινώσκοντα ὅτι ἐνιαυτός ἐστι δωδεκαμερὴς καὶ δωδεκαμηνιαῖος; εἶτά φησιν, ὁ γοῦν παρ' αὐτοῖς σάρος λεγόμενος ἡμέραι εἰσὶ τρισχίλιαι καὶ ἑξακόσιαι, ὁ δὲ νῆρος ἡμέραι ἑξακόσιαι, ὁ δὲ σῶσσος
C ἡμέραι ἑξήκοντα. καὶ ὁ μὲν σάρος τῶν τρισχιλίων ἑξακοσίων ἡμερῶν ἀναλυόμενος εἰς τὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμέρας τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε ποιεῖ ἔτη ἐννέα καὶ μῆνας δέκα καὶ ἥμισυν. ὁ δὲ νῆρος ἑξακόσιαι ἡμέραι ποιεῖ ἔτος α' καὶ μῆνας ζ' γ', ὁ δὲ σῶσσος ποιεῖ μῆνας δύο. οἱ ἑκατὸν εἴκοσι σάροι ποιοῦσιν ἡμερῶν μὲν μυριάδας μγ' καὶ δύο χιλιάδας. ταῦτα δὲ ἀναλυόμενα εἰς τὸν καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ποιοῦσιν ἔτη ͵ατπγ' καὶ μῆνας ς' γ'. ταῦτα συναπτόμενα τοῖς ἀβασιλεύτοις ἔτεσιν ͵ανζ' πληροῖ ἀπὸ Ἀδὰμ
V. 26 ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ χρόνων τῷ ͵βσμβ' συμφώνως τῇ ἡμετέρᾳ
D γραφῇ. τῶν δὲ ͵ανη' ἐτῶν ἡ ἀναμέτρησις δι' ἑβδομάδων ἦν γινομένη, ὡς εἶναι τὰς ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως Ἀλώρου μυριάδας πέντε καὶ ͵ερξζ'. εἶτα τὴν τῶν Χαλδαίων, φησὶν, ἀμφίβολον ὑπόνοιαν ἀποδεικτικῶς διαλύσας ἀναγκαῖον ἡγησάμην καὶ τὰ πρὸ παραδόσεως ἕως τοῦ ε' Ἐνὼχ ͵ασπϛ' ἔτει πρῶτον ἑρμηνεῦσαι, εἶτα

9. ἑξακοσίων ἡμερῶν m. α' A. ἓν G. ζ' γ' (h. e. 7¾) A. ἑπτὰ, ἑβδομάδας τρεῖς G. σῶσσος m. σώσσων G. 12. ἐνιαυτὸν add. A et m. ποιοῦσιν ἔτη ͵αρπγ' μῆνας ἓξ καὶ ἥμισυ καὶ ἡμέρας δέκα, ἤτοι μῆνας ἓξ καὶ ἡμέρας κε' m. ς' γ' (6¾) A. ἓξ καὶ ἥμισυ καὶ ἡμέρας τρεῖς G. 14. χρόνων] χρόνον m. 15. ͵ανη'] ͵ανζ' m. 18. παραβάσεως ἕως τοῦ ρξε'. Ἐνὼχ ͵ασπζ' m. 19. ἔτει A, ἔτη G.

minutum additum est unum. At cum ignorarent, ait, homines anni spatium, nondum cognita eius mensura, quomodo perciperent circa duodecim signa revolutionem esse solis annuum spatium, qui annum duodecim mensibus tanquam partibus constare nescierint? Subiungit ille. Sarus itaque illis dictus dies sunt ter mille sexcenti: Nerus dies sexcenti: Sossus tandem dies sexaginta. Ac Sarus quidem trium millium et sexcentorum dierum, in anni trecentos et sexaginta quinque dies distributus, annnos novem mensesque decem cum medio constituit: Nerus dierum sexcentorum, annum unum, menses septem cum tribus ferme hebdomadibus: Sossus denique duos menses. Centum et viginti Sari dierum quidem myriadas quadraginta tres et duo millia componunt, quae per annos sigillatim distributa mille centum et octoginta trium, mensium sex, dierum 25 conflant summam, quibus alii mille quinquaginta septem cum nondum exstarent reges, coniuncti, summam scripturae nostrae consonam 1242 annorum ab Adamo usque ad diluvium referunt. Annorum vero mille quinquaginta septem erat in hebdomadas facta distributio, ita ut ab Adamo usque ad Alorum quinque myriades et quinquies mille centum sexaginta septem forent. Iam vero Chaldaeorum dubiam coniecturam arte demonstrativa refutaturus, annos qui egregororum transgressionem usque ad 165 Enoch, qui mundi fuit annus 1287, prius

ἑξῆς ἐπὶ τὴν ἀπὸ Ἀδὰμ, ἕως τῆς εἰκοσαετηρίδος Κωνσταντίνου στοιχείωσιν ὁρμῆσαι, ἵνα διὰ τῆς τῶν κρατησάντων κατ' ἔθνος βασιλέων ὀνομασίας τὸν τῶν ͵εωις' ἐτῶν ἀπαραλείπτως συνάξας ἐπιδείξω.

Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς γενεαλογουμένων ἀνδρῶν P. 33 τῶν ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τοῦ πανευφήμου δευτέρου καὶ εἰκοστοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας καὶ Αἰγύπτου καὶ τῶν δύο Λιβύων εἰδωλοκτόνου Θεοφίλου τοὺς χρόνους συνάξας παραθήσομαι ἀριθμὸν ἐτῶν ͵εϡδ' πρὸς τὸ μηδεμίαν ἀφορμὴν ἀντιθέσεως εὑρίσκειν ἐν ταῖς θείαις ἡμῶν γραφαῖς τοὺς οἰήσει σοφοὺς αἱρεσιάρχας τε καὶ ἐθνικούς· ὅτι οἱ μὲν ἐθνικοὶ οἰήσει σοφοὶ ἐνόμισαν πολλῶν μυριάδων ἐτῶν εἶναι τὸν κόσμον, οἱ δὲ αἱρεσιάρχαι τὸ ἀνάπαλιν τὸν Χριστὸν τοῦ χρόνου δημιουργὸν ὑπὸ χρόνον ὁμολογοῦσι λέγοντες, ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν. ἀλλ' οὗτοι πάντες οἰχέσθωσαν B τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀκούσαντες, Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; καλὸν δὴ τὸ ἐπισφράγισμα τοῦ λόγου καὶ εὐαπόδεκτον ὁ συγγραφεὺς ἀποδέδωκε, καὶ ἡμεῖς σὺν τοῖς εὖ φρονοῦσιν ἀποδεχόμεθα τοῦ λόγου τὸ πέρας ὡς κράτιστον. ἀλλ' ἔδει τούτων οὕτως αὐτῷ διεγνωσμένων καθὼς ἔφησαν, ὅτι πολλῶν μυριάδων ἐτῶν εἶναι τὸν κόσμον νομίζουσιν οἱ ἐθνικοὶ οἰήσει σοφοί, διαπτύσαι τὴν δόξαν αὐτῶν καὶ ἐν μηδενὶ συμ-

1. ἀδὰμ A. τοῦ Ἀδὰμ G. — ετηρίδος A. 5. θείαις A. ἁγίαις G. 10. οἰήσει A. οἱ οἰήσει G. 15. Ἑταῖρε] Evang. Matth. XXII, 12. 16. τὸ ἔνδυμα G. τὸ om. A. 18. τοῖς add. A. 19. αὐτῷ] αὐτοῖς m. 21. οἰήσει A. οἱ οἰήσει G.

interpretari necessarium duxi, ut ad vigesimum deinde Constantini ab Adamo ordine servato numerandi seriem traducam: et regum unicuique genti imperantium nominibus prolatis, annorum 5816 summam me non oscitanter collegisse demonstrem.

Computatis insuper virorum quorum ab Adamo familiae in scripturis recensentur aetatibus, usque ad inclytum vigesimum secundum Alexandriae et Aegypti ac utriusque Lybiae archiepiscopum Theophilum idolorum exstirpatorem, annorum 5904, ne qui opinione scioli sunt Haeresiarchae et Ethnici, in contrarium arguendi occasionem arripiant, summam proponam. Ethnici siquidem comparatae sibi scientiae opinione delusi, a multis iam annorum myriadibus mundum incepisse commenti sunt: Haeresiarchae ex adverso Christum temporis opificem tempori subiectum profitentur, dicentes: tempus, quo non erat, aliquando fuit. Verum iubeantur valere cuncti, hac ecclesiae Catholicae voce audita: amice quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? Congruam sane et amplectendam tractatui conclusionem scriptor apposuit; nos quoque sermonis totius ultimam sententiam ceu laudandam cum sanioris iudicii compotibus acceptamus. His certe hac ratione ab eis constitutis decebat magis Ethnicos sibi ipsis sapientes visos et a multis annorum myriadibus mundum conditum existimantes refellere et

C φωνοῦσαν ὡς ψευδῆ καὶ ἀντίθεον τῇ καθ᾽ ἡμᾶς ἀληθείᾳ. σπεῦσαι
μᾶλλον ἀποδεῖξαι ταύτην, ἐπεὶ, καθὼς ἀνωτέρω σαφῶς ἀποδέ-
δεικται καὶ αὖθις ἐκ τῆς Γενέσεως δειχθήσεται προϊόντος τοῦ λό-
γου θεοῦ χάριτι, πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ οὐδὲ Χαλδαίων ὤφθη
βασιλεία ἢ ἔθνος, οὐδὲ Βαβυλὼν ἐχρημάτισεν, ἥν φασι μετὰ
τὸν κατακλυσμὸν ἐπικτισθῆναι. τὸ δὲ ἐπάγειν αὐτὸν ὅτι ἐξ ἀρ-
χῆς ἐν ταῖς τῆς κοσμοποιίας ἓξ ἡμέραις ἡ διὰ Μωϋσέως δοθεῖσα
ἡμῖν πρώτη βίβλος οὐκ ἐδήλου χρόνου μέτρα, εἰ μὴ μόνον ἡμέραν
καὶ νύκτα, καὶ ἑβδομάδα, ἀπρόσφορον· πανταχοῦ γὰρ ἐτῶν
D μέμνηται λέγουσα, καὶ ἔζησεν Ἀδὰμ ἔτη ϡλ′ καὶ ἀπέθανε, καὶ
ἐφεξῆς ἐπὶ τῶν ὅλων γενεῶν ὁμοίως, πλὴν εἰ καὶ τοῦτο πεισθείη
τις, ὅπερ οὐκ οἶμαι, καθώς φησιν, ὅτι οἱ ἐξ αὐτοῦ, ἤγουν τοῦ
Ἀδὰμ, δι᾽ ἑβδομάδων τοὺς χρόνους ἠρίθμουν, ἕως τοῦ ἑκατο-
στοῦ ἑξηκοστοῦ ἔτους Ἐνὼχ, ὅπερ ἦν κοσμικὸν ͵ασπϛ′ — ἐν τούτῳ
γὰρ κατ᾽ ἐπιτροπὴν τοῦ ἐπὶ πάντων θεοῦ ὁ ἐπὶ τῶν ἄστρων
ἀρχάγγελος Οὐριὴλ ἐμήνυσε τῷ Ἐνὼχ τί ἐστι μὴν καὶ τροπὴ καὶ
ἐνιαυτὸς, ὡς ἐν τῇ βίβλῳ αὐτοῦ Ἐνὼχ φέρεται, καὶ τὸ ἔχειν τὸν
ἐνιαυτὸν πεντήκοντα δύο ἑβδομάδας, καὶ ὅτι τῶν ͵ασπϛ′ ἐτῶν γί-
νονται ἡμερῶν μὲν μυριάδες μϛ′ καὶ ͵θτϟ′, ἑβδομάδων δὲ μυριάδες
P. 34 ϛ′ καὶ ͵ζνϛ′, ἐν αἷς οὔτε μὴν οὔτε τροπαὶ οὔτε ἐνιαυτοὶ οὔτε τὰ

9. ἀπρόσφορον] Legebatur πρόσφορον. In A. est α′ πρόσφορον. 10. λέγουσα] Genes. V, 5. ἀδὰμ A. ὁ Ἀδὰμ G. 11. γεννεῶν A. 14. ἑξηκοστοῦ] πέμπτου add. m. ἐνὼχ A. τοῦ Ἐνὼχ G. 17. αὐτοῦ A. τοῦ αὐτοῦ G. 18. ἐτῶν add. A. 19. ͵θτϟ′ A. ͵θγϟ′ G. ͵θτϛ′ m.

opinionem eorum respuere, nec sibi cohaerentem, quin potius fallacem, et veritati a nobis propugnandae contrariam tota animi contentione demonstrare: eo maxime quod sicut superius luculenter est declaratum, rursumque, deo comite, ex Geneseos praecedente sermone manifestabitur, Chaldaeorum regnum vel gens ante diluvium nusquam extitit, neque Babylon ulla audita est, quam dicunt peracto diluvio aedificatam. Nullius porro momenti est quod subdit, traditum nobis a Mose primum librum sex primis mundi conditi diebus nullam temporis assignare mensuram, nisi forte diem et noctem, ac nuperam quandam hebdomadem; passim enim et ubique annorum numerum ille memorat, dicens. Et vixit Adam annis 930 et mortuus est; et ita deinceps cunctis generationibus relatis. Verum si quis hoc pariter in dubium ducat, quod mihi iuxta Polyhistoris historiam non probatur, Adami posteris hebdomadum vice annos fuisse numeratos ad Enoch usque annum 165, qui a mundi conditu 1286 extitit; (in eo quippe conditoris omnium dei nutu, quid mensis, quid solis conversio, quid annus, annum insuper ipsum hebdomadibus duabus et quinquaginta componi, archangelus Uriel astris praepositus Enocho revelavit; nemo quippe didicerat annos 1286 myriadibus dierum quadraginta sex et novem millibus trecenti nonaginta, hebdomadum vero myriadibus sex et 7056, in quibus neque men-

τούτων μέτρα τοῖς ἀνθρώποις ἐγνώσθησαν — ἀτοπώτερον συν- V. 27 αχθήσεται συμπέρασμα τοῖς τὰ Χαλδαϊκὰ συγγραψαμένοις τότε βασιλεύουσιν, ὡς ἐκείνοις δοκεῖ καὶ τῷ αὐτῶν εὐλαβεστάτῳ μοναχῷ συγγραφεῖ Ἀννιανῷ καὶ Πανοδώρῳ μονάζοντι συγχρόνῳ αὐτοῦ ἱστορικῷ. εἰ γὰρ ἐνναχοσίοις πεντήκοντα ἓξ ἔτεσι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐγνωρίσθη τῷ Ἐνὼχ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ ὁ ἐνιαύσιος χρόνος καὶ ὁ τετραμερὴς αὐτοῦ τροπικῶς καὶ ὁ δωδεκαμερὴς μηνιαῖος, ἄρα ἐγίνωσκον καὶ οἱ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἄνθρωποι χιλίοις που ἔτεσιν, ἤγουν ϡνς', τοῖς ἡλιακοῖς ἔτεσι καὶ B μησὶ καταμετρεῖν τὰ τῶν βασιλέων αὐτῶν ἔτη. καὶ περὶ τῶν ψ' τὰ παρ' ἐκείνοις ἔτη ψηφιζόμενα λογίζεσθαι ἡμᾶς ἡμέρας, διὰ τὸ συμφωνῆσαι, ὥς φασι, τῇ θείᾳ γραφῇ καὶ τῇ ἀληθείᾳ, ἧς ἐκπεπτώκασι κατὰ πάντα τρόπον, καὶ οὔτε ταῖς περὶ κατακλυσμοῦ μαρτυρίαις αὐτῶν πρὸς τὴν τῶν ἡμετέρων πίστωσιν προσέχειν χρὴ οὔτε ἄλλῃ τινὶ δαιμονιώδει αὐτῶν ἱστορίᾳ. σχεδὸν γὰρ ἀπὸ ταύτης τῆς συγγραφῆς καθάπερ ἔκ τινος πηγῆς βορβορώδους καὶ τῶν παραπλησίων αὐτῇ πᾶσα μυθώδης Ἑλληνικὴ καὶ Μανιχαϊκὴ κακοδοξία ἀνέβλυσε. καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς δὲ αἱρέσεων οὐκ ὀλίγαι τὰς ἀρχὰς ἐκ τοιούτων ἀπατηλῶν γραφῶν ἐσχήκασι τὰς C ἀφορμάς. οὗ χάριν προήχθημεν ἀσφαλείας ἕνεκα τῶν τὰ τοιαῦτα

2. τότε] τοῖς τε m. 3. τῷ m. τοῦ G. αὐτῶν] ταυτῶν G. αὐτῷ m. 4. Ἀννιανῷ] Αἰννιάνῳ G. Αννιάνῳ m. πανοδώρῳ A. 5. εἰ γὰρ m. εἰ γὰρ πρὸ κατακλυσμοῦ G. 7. τροπικῶς] τροπικὸς m. 8. μηνιαῖος A. μηναῖος G. πρὸ τοῦ A. τοῦ om. G. 9. ϡλ ς' τοῖς A. ϡλς'. καὶ τοῖς G. 10. καὶ περὶ τῶν ψ'] ἀδύνατον τοίνυν καὶ ἄλογον m. 16. συγγραφῆς A. γραφῆς G. 17. πᾶσα μυθώδης A. παραμυθώδης G.

sis ambitus, neque caeli solisve conversio, neque annorum numerus, neque horum ratio mensurave hominibus innotescebant, ex aequo comparari), absurdissima certe summa, cum ipsis rerum Chaldaearum scriptoribus, tum regibus ipsis relatis, quam eisdem videatur, ipsi nimirum religiosissimo monacho Anniano scriptori et Panodoro alteri monacho coaetaneo eius Historico colligetur. Verum enim vero si cursus annui spatium, quadrimestris tropicus, et duodecim mensium partitio Enoch et eius posteris ante diluvium est manifestata: ergo et ante diluvium mille circiter annis, hoc est nongentis quinquaginta sex noverant homines annis et mensibus solaribus regum ipsorum annos metiri. Nusquam itaque fieri potest, quod a ratione penitus abhorret, ut nimirum annos pro diebus reputemus, ob eam quae est cum divina scriptura et veritate, qua penitus exciderunt, concordiam; neque vero testimoniis eorum de diluvio prolatis, vel alii cuiquam daemonum historiae nostrae fidei aliqua tenus confirmandae attendere necesse est: omnis enim ferme Gentilium Manichaeorumque falsitas ex huiusmodi scriptura velut ex aliquo fonte coenoso, vel origine simili, scaturivit: nec paucae haereseon quae nostram foedaverunt fidem in fallacibus eiusmodi scripturis principia fundamentaque posuerunt. Ea propter animos eorum

μυθάρια ὡς καίρια λογιζομένων τὰς προγραφείσας μαρτυρίας Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν προειρημένων δύο μοναζόντων Ἀννιανοῦ τε καὶ Πανοδώρου τῶν ὁμοχρόνων ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ εἰκοστοῦ δευτέρου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἀκμασάντων καὶ πολλὰ χρήσιμα κεφάλαια ἱστορικὰ πεπονηκότων παραθέσθαι. εἰ καὶ ἐν τῷδε τῷ μέρει δοκοῦντές τι κατορθοῦν οὐδὲν τῇ ἀληθείᾳ κέρδος προσήγαγον, δεξάμενοι τὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ προρρηθέντος περὶ τῆς τῶν
D Χαλδαίων βασιλέων δόξας, ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐν Βαβυλῶνι ἐβασίλευσαν, καὶ τὸν τῶν ἐτῶν μυριαδισμὸν ἀλληγορησάντων, πρὸς τούτοις δὲ καὶ Ἀβυδηνοῦ καὶ Ἀπολλοδώρου περὶ τῶν αὐτῶν, καὶ ἔτι Μανεθῶ περὶ τῆς Αἰγυπτίων δυναστείας πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ παράμοια μυθολογοῦντας, ὧν τὰς χρήσεις, Ἀβυδηνοῦ λέγω καὶ Ἀπολλοδώρου καὶ Μανεθῶ, προστεθῆναι ταύτης ἡγοῦμαι τῆς προθέσεως, ὡς ἂν καὶ ἐξ ἀλλήλων αὐτοῖς τὸ ἀσύμφωνον συναχθῇ καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ τὸ κακὸν ἀνατραπῇ, καὶ οὕτω τοῖς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτεσι τὰ κατὰ μέρος ὅση δύναμις ἐπισημήνασθαι.

P. 35 Τῶν μέντοι προαναφερομένων θεοφιλεστάτων ἱστορικῶν μοναχῶν ἰστέον εἶναι τὴν ἔκδοσιν Ἀννιανοῦ μὲν ἐπιτομωτέραν καὶ ἀκριβεστέραν τῇ ἀποστολικῇ τε καὶ πατρικῇ παραδόσει ἀκόλουθον, ἐν ᾗ τὴν θείαν σάρκωσιν τῷ ,εφ' πληρουμένῳ καὶ ἀρξαμένῳ

2. Ἀννιανοῦ] Vulgo Ἀννιάνου. 9. ἀλληγορήσαντες m. 10. δὲ add. A. Ἀβυδηνοῦ m. Ἀβυδινοῦ G. 11. καὶ ἔτι A. ἔστι καὶ G. 12. μυθολογοῦντος m. Vulgo Ἀβυδινοῦ. 19. Ἀννιανοῦ] αἰννιάνου A. Ἀννιάνου G.

qui fabellis huiusmodi aeque ac aliis veritati consonis fidem praebuerunt, ab errore vindicaturi, atque in tuto posituri, suprascripta Alexandri, nec non Anniani, Panodorique eiusdem aetatis monachorum, qui sub Alexandriae antistitis Theophili vigesimum secundum annum plures historicos tractatus a se elaboratos ediderunt, testimonia producere sumus compulsi. Praefati siquidem Alexandri de regibus ante diluvium Babylonica sceptra tenentibus recepta sententia, probata quoque aliorum qui annorum myriadas allegorice sumendas recensent opinione, ac demum admissis Abydeni et Apollodori de iisdem, adde et Manethonis de Dynastiis Aegyptiorum ante diluvium plurima fabulose comminiscentis auctoritatibus, magnae licet et insignis sese putent. Historicae rei utilitatis auctores extitisse, nullum tamen exinde veritati emolumentum accessit: quod ne levi coniectura confictum a me censeatur, eorum, et Abydeni, Apollodori, et Manethonis dicta huc arcessita palam proferre operae meae pretium esse reor, quo ipsorum ad invicem dissensus colligatur, malumque ruinae sibimet sit causa, atque ita singulis quibusque post diluvium annis, quae divisim et successive contigerunt, quantum feret virtus et ingenium, adscribantur.

Adductorum vero superius religiosorum historiae scriptorum monachorum observandum, Anniani quidem concisiorem, at fideliorem et patriae ac apostolicae traditioni consonam scriptionem, qua divinam incarnationem

τῷ ,εφα' ἀποδείκνυσι, τὴν δὲ ἁγίαν καὶ ὁλόφωτον ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως κε' τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις Μαρτίου μηνός, τοῦ δὲ παρ' Αἰγυπτίοις Φαμενὼθ κθ', ἣν καὶ πρωτόκτιστον ἡμέραν ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ συστάντι πασχαλίῳ τῶν φλβ' ἐτῶν μετά τινων σχολαστικῶν ἐπιστασιῶν διεσάφησε, τῷ ,εφλδ' ἔτει τοῦ κόσμου ἀρξαμένῳ κατὰ αὐτὴν τὴν ζωοποιὸν τοῦ πρώτου κυριακοῦ πάσχα ἡμέραν, [B] οὗτινος πασχαλίου φιλαληθεστάτην ἔκδοσιν εὑρήσει ὁ [V. 28] φιλομαθὴς ἐν τῷδε τῷ πονήματι κατὰ τὸν δέοντα τόπον μετὰ καὶ τοῦ παρ' ἡμῶν πονηθέντος ἰσοδυνάμου αὐτοῦ· τοῦ δὲ Πανοδώρου πολυμερῆ τε καὶ πολυειδῆ, πολλά τε χρήσιμα ἔχουσαν, οὐ μόνον χρονικῆς ἐχόμενα θεωρίας, ἀλλὰ καὶ τῆς κανονικῆς τῶν δύο μεγάλων φωστήρων ἡλίου καὶ σελήνης κινήσεως, ἐν πολλοῖς δὲ ταυτολογοῦσαν καὶ λειπομένην ἔτεσιν ζ' τῶν ,εφ' ἐτῶν τῆς ἀρρήτου ἐνανθρωπήσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ [C] διὰ τοῦτο σφαλλομένην περὶ τὸ πασχάλιον ἡμέραν. τῷ γὰρ ,εφκε' ἔτει τοῦ κόσμου ταύτην γεγενῆσθαι παραδίδωσι μηνὸς Μαρτίου κ', ἤτοι κατ' Αἰγυπτίους Φαμενὼθ κ', ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὸ γενέθλιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἔτος οὐχ ὑγιῶς ἔχουσαν. ἀμφότεροι δὲ αὐτῶν τὸν Καισαρείας Παλαιστίνης Εὐσέβιον καταμέμφονται, ὅτι μὴ δεδύνηται ὡς αὐτοὶ τὸν μυριαδισμὸν τῶν Χαλδαϊκῶν ἐτῶν, ἤτοι τῶν ρκδ', εἰς ἡμέρας νοῆσαι, καὶ ἀναλύσεως ἢ μερίσεως αὐτοὶ πεποιήκασιν, ὡς προδέδεικται, ἵνα σύμφωνος εὐ-

6. αὐτὴν A. τὴν αὐτὴν G. 9. παννοδώρου A. 10. ἔχουσαν m. ἔχουσα G. 15. περὶ τὸ] περὶ τὴν m. ,εφκς' m. 17. Φαμενὼθ κδ' m. 21. οὐ καὶ ἀναλύσεως m. 22. πεποιήκασιν ἔκθεσιν m. ὡς add. A et m.

anno 5500 completo, ac exoriente 5501 contigisse demonstrat: sanctum autem et undequaque lucidum resurrectionis diem 25 iuxta Romanos Martii mensis, iuxta Aegyptios Phamenoth 29, quem et eundem dominicum primo conditum in edita Paschatis tabula 532 annorum, mundi, inquam, anno 5534, ipso vitae reparatore dominici Paschatis die principium anni ducente, accurata argumentorum congerie non obscure convincit; huius autem Paschalis tabulae sinceram editionem studiosus lector loco praesentis operis congruo cum aequali a nobis elaboranda reperiet; Panodori ex adverso copiosa est variisque partibus et argumentis ornata narratio, non modo qua continuam temporum seriem, verum potius qua duorum magnorum luminarium solis et lunae compositum suis legibus motum fideliter oculis subiicit; in plerisque tamen eadem quae Anniano dicta inculcat, licet a domini nostri Iesu Christi arcana nativitate anno 5500 ponenda, septem integris annis brevior deficiat, ac ideo a Paschali die aberret: haec enim 5526 mundi anno eam accidisse, mensis Martii 20, id est secundum Aegyptios 24, tradit, ac pariter circa natalem salvatoris annum non parum hallucinatur. Uterque vero Caesareae Palaestinae Eusebium incusat, quod sicut ipsi myriadismum Chaldaicum, hoc est annorum myriadas 124, dierum vice putandas, non potuerit advertere, quarum distributionem ac partitio-

ρεθῇ τῇ γραφῇ. ἡμεῖς δὲ αὐτὸν μᾶλλον ἀποδεχόμεθα μὴ συμβι- D βάσαντα τὸ ψεῦδος τῇ ἀληθείᾳ. πολυμαθὴς γὰρ ὢν καὶ εἰδὼς Χαλδαίους μὲν ἀπείρους αἰῶνας τῆς κοσμογονίας εἰσάγοντας, Ἕλληνας δὲ καὶ Αἰγυπτίους ἐν εἴκοσι πέντε περιόδοις ἐτῶν τῶν ἀπὸ ͵αυξα', ἤτοι ἐν λϛ' χιλιάσι καὶ φκε' τὴν κοσμικὴν ἀποκατάστασιν γίνεσθαι λέγοντας, ἤγουν ἀπὸ σημείου εἰς σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἀποκατάστασιν, ὡς ἐν τοῖς γενικοῖς Ἑρμοῦ καὶ ταῖς κυραννίσι φέρεται, τούτου χάριν περιττὸν ἡγήσατο τὰς ἀλλοτρίας δόξας ἀλληγορῆσαι, ὡς ἔοικε. μέμφονται δὲ αὐτὸν ἐν ἄλλῳ μέρει εὐλόγως, ὅτι ἐν τῇ ἀνακεφαλαιώσει τοῦ χρονογραφείου αὐτοῦ σϞ' ἔτη ἐσφάλη. ἀντὶ γὰρ ͵εωιϛ' ͵εφκϛ'. ἐστοιχείωσε δὲ οὕ- P. 36 τως· ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τῆς γεννήσεως Ἀβραὰμ συνῆξεν ἔτη ͵γρπδ', καὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως τῆς εἰκοσαετηρίδος Κωνσταντίνου ἐν τῷ κατὰ πλάτος συνῆξε χρόνον ἐτῶν ͵βτμβ'. ἃ γίνεται ἔτη ͵εφκϛ'. ἡ δὲ τοιαύτη παράνοια, φησὶν ὁ Ἀννιανὸς, ἐκ τοῦ ἀνακυκλευτικοῦ τόμου τοῦ πάσχα ἐλέγχεται, ἤτοι ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου τῶν φλβ' ἐτῶν. εἰς ταῦτα γὰρ ἀναλύσαντες τὰ ͵εφκϛ' ἔτη εὑρίσκομεν περιόδους δέκα καὶ λοιπὰ ἔτη σϛ'· ταῦτα εἰσαγαγόντες εἰς τὸν τοῦ πάσχα τόμον ἀκόλουθον εὑρίσκομεν τὴν ιδ' τῆς σελήνης καὶ τὴν ἀναστάσιμον ἡμέραν τὴν κυριακὴν τῷ ͵εωιϛ'. ὡσαύ-

4. ἐτῶν m. ἐτῶν λέγοντας G. 6. ἤγουν m. ἤγουν ἢ G. 9. αὐτὸν] Vide Eusebium I, 18. p. 90. 11. ͵εφκϛ'] ͵εφιϛ' vulgo. ἔγραψεν ͵εφκϛ' m. 13. — ετερίδος A. 15. Ἀννιανὸς] αἰνιᾶνος A. Αἰνιάνος G. Ἀννιάνος m. 16. τόμου A. χρόνου G. 18. λοιπὰ A et m. λοιπὸν G. 20. τῷ] τὰ m.

nem, ut integre scripturae respondere comperiantur, ipsi, ut praemissum est, ediderint. Nos sane laudamus Eusebium potius, qui mendacium veritati non adstruit. Ille siquidem ceu varia praeclarus eruditione, cum Chaldaeos infinitos a mundi natalibus annos intrudere, Aegyptios vero ac Graecos viginti quinque annorum revolutionibus, quarum singulae 1461, hoc est omnes simul triginta sex millibus ac quingentis viginti quinque annis terminarentur, mundi reparationem, intellige a caeli puncto date in idem punctum reditum, ut in Mercurii Genicis et Cyrannidibus fertur, fieri constanter asseverare deprehenderet: huius gratia dissitas a nobis opiniones, in figuratum sensum deflectere, absurdum, ut opinor, iudicavit. Non iniuria vero alio loco conciliant eidem invidiam, quod annis 290 in Chronographiae summa aberravit, et 5816 vice, scripserit 5526. Sic autem numerum ille digessit. Ab Adamo ad Abrahae natalitia 3184, et ab Abrahame ad vicesimum usque Constantini annum diffusius exposita posteriore Chronici sui parte 2342 annos collegit, quorum omnium summa est 5526. Hallucinationis autem causa ex revoluto Paschatis spatio, hoc est ex 532, annorum solari circulo arguitur, inquit Annianus. In quingenta siquidem et triginta duo si 5526 distribuerimus, cyclos huiusmodi decem ac insuper 206 reperiemus; hos si cum Paschali tabula contulerimus, in decimum quartum lunae et dominicum resurrectionis diem consequenter incidemus.

τως ἀναλύσαντες εἰς φλβ' εὑρίσκομεν περιόδους δέκα καὶ λοιπὰ B υϟϛ' ἔτη. ταῦτα εἰσενέγκαντες εἰς τὸν τοῦ πάσχα τόμον εὑρίσκομεν τὴν ιδ' σύμφωνον τοῦ Φαμενὼθ κθ', ὅ ἐστι Μαρτίου κε', τὴν δὲ κυριακὴν Φαρμουθὶ τρίτη, τοῦτ' ἔστι Μαρτίου κθ'. τῶν δὲ παραλειφθέντων ἐτῶν σϟ' τῷ αὐτῷ Εὐσεβίῳ ἡ ἀπόδειξις ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς οὕτω κεῖται· μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τῷ Σὴμ γεννᾶται ὁ Ἀρφαξάδ, εἶθ' οὕτως γεννᾶται Καϊνᾶν· τοῦτον τὸν Καϊνᾶν οὐκ ἐγενεαλόγησεν ὁ Εὐσέβιος τεκνώσαντα ἐν τῷ ρλ' ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ τὸν Σαλά· ἔτι δὲ καὶ Ἀωδὼν τὸν κριτὴν οὐκ ἐστοιχείωσε κρίναντα τὸν Ἰσραὴλ ἔτη δέκα. οἱ δὲ ἑβδομήκοντα C ἑρμηνευταὶ ἑνδέκατον κριτὴν αὐτὸν ἔταξαν. ἔτι δὲ καὶ τὰ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν ἐν τοῖς κριταῖς σποράδην βασιλευσάντων ἐξ ἀλλοφύλων ἔτη ρια' οὐκ ἐψηφίσατο, λογισάμενος ἐν τοῖς κριταῖς λελογίσθαι αὐτά· οἱ δὲ ἑβδομήκοντα ἑρμηνευταὶ ὀνομαστὶ ἡρμήνευσαν αὐτοὺς κρατήσαντας τοῦ Ἰσραὴλ ἔτη ρια', τοὺς ιγ' κριτὰς κρίναντας τὸν Ἰσραὴλ ἔτη σϟθ', ὡς εἶναι ὅλον τὸ τῶν κριτῶν βασίλειον ἐτῶν υι'. ἔτι δὲ καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν Σαμψὼν τοῦ κριτοῦ τῆς ἀναρχίας, ἤτοι εἰρήνης, τοῦ λαοῦ μ' ἔτη ἐν τῷ κατὰ πλάτος οὐκ ἔθηκεν· ὁ δὲ Ἀφρικανὸς αὐτῶν ἐμνημόνευσε καὶ τῇ τοῦ χρονογραφίου αὐτοῦ ὁμάδι συμψηφισάμενος ἥνωσε. D

3. *μαρτίου* A. *τοῦ μαρτίου* G. 6. *οὕτω* A. *οὕτως* G. 7. *Σὴμ*] *σῆμ* A. 8. *ἐγενεαλ* — A. *ἐννεαλ* — G. 9. *Σαλά*] Vulgo *Σάλα*. *Ἀωδὼν*] *Ἀὼδ* m. Vere Anonymus „Aodon eiusque annos 80 recenset Eusebius, at omittit Aelonem eiusque annos 10. vide p. 154 et 164. ult. Itaque hic restitue et lege *Αἰλὼν* vel *Ἀειλών*." 14. *ἡρμήνευσαν*] Vulgo *ἑρμήνευσαν*. 17. *ἔτι δὲ καὶ* A. *καὶ* om. G. *σαμψῶν* A. *τοῦ Σαμψὼν* G. 18. *ἐν τῷ*] *ἐν τῷ δὲ* A.

Annis pariter 5816 in 532 distributis revolutiones decem cum 496 annis invenimus; his ad Paschalem tomum relatis nanciscimur lunam 14, Phamenoth 29, concinentem, qui Martii est 25, ac dominicum diem Pharmuthi 3, id est Martii 29, correspondentem. Omissorum vero ab Eusebio ducentorum nonaginta annorum demonstratio in divinis scripturis hoc pacto iacet. Post diluvium a Sem procreatur Arphaxad, tum Cainan nativitas memoratur. Hunc Cainan filium Sala vitae suae anno 130 suscipientem omisit Eusebius; Aodum insuper iudicantem Israel annis decem non recensuit, quem septuaginta Interpretes undecimo inter iudices loco posuerunt. His adde alienigenarum interrupto tempore passimque regnantium tyrannidisque eorum 111 annos ab eodem, aliorum iudicum regnis regnorumque computis comprehensos aestimante, non numeratos; septuaginta vero Interpretes eosdem per annos 111 in Israel tyrannidem exercentes, et alios tredecim iudices per annos 299 Israeli praefectos exposuerunt, ex quibus iudicum integrum imperium 410 annis stetisse dignoscitur. Sampsone demum e vivis sublato, interregni sive concessae populo pacis annos 40 nullam habuit in Chronicorum diffusiore contextu memoriam, quam tamen egit Africanus, eosdemque collectae Chronographiae summae adiecit.

Ταῦτα Ἀννιανὸς ἐπὶ λέξεώς φησι μεμφόμενος Εὐσέβιον τὸν Παμφίλου δικαίως περὶ τῆς παραλήψεως τῶν σϟ' ἐτῶν. συνῳδὰ δὲ αὐτῷ καὶ Πανόδωρος περὶ τούτων ἐγκαλεῖ, οὗ τὰς χρήσεις περὶ τούτου πάρελκον ἡγούμεθα παραθέσθαι. πλὴν καὶ Εὐσέβιος καὶ Ἰώσηππος καὶ ἄλλοι περὶ τῆς τῶν Χαλδαίων βασιλείας ἱστορικοὶ φαίνονται λέγοντες ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐβασίλευον ἑπόμενοι Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πολυΐστορι καὶ Ἀβυδηνῷ καὶ Ἀπολλοδώρῳ μηδεμίαν ἔχοντες ἀφορμὴν ἐκ τῶν θείων γραφῶν. ὅτι γὰρ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν διαμερισθέντες τὴν οἰκουμένην οἱ τρεῖς
P. 37 *υἱοὶ Νῶε πάλιν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἐξ αὐτῶν ὥρμησαν κἀκεῖθεν, ὥς φησιν ἡ γραφὴ κατ' ἐπανάληψίν τινα, μετὰ τὸν διαμερισμὸν καὶ τὰς γεννήσεις αὐτῶν ἦλθον ἐν γῇ Σενααρ, ἥτις ἐστὶ Βαβυλὼν, ὃ ἑρμηνεύεται σύγχυσις, διὰ τὸ συγκεχύσθαι ἐκεῖ τὰς γλώσσας τῶν τὸν πύργον οἰκοδομούντων, ἀκουστέον τρανῶς τῆς γραφῆς λεγούσης „καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν εὗρον πεδίον ἐν γῇ Σενααρ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ. καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τῷ πλησίον, δεῦτε, πλινθεύσωμεν πλίνθους καὶ ὀπτήσωμεν αὐτὰς πυρί." καὶ μετ' ὀλίγον „καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦν-*
B *τες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς Σύγχυσις." σύγχυσις δὲ Βαβυλὼν ἑρμηνεύεται Ἑβραϊστί. προει-*

1. Ἀννιανὸς] *Αἰνιάνος* vulgo. *Αννιάνος* m. 3. *καὶ παννόδωρος* A. *ὁ Πανόδωρος* G. 7. *Ἀβυδηνῷ* m. *Ἀβυδινῷ* G. 9. *εἰς τὴν* m. 12. *σεναὰρ* A. *Σενναὰρ* G. *βαβυλῶν* A, ut solet. 14. *γραφῆς*] Genes. XI, 2. 16. *σεναὰρ* A. *Σενναὰρ* G. *ὁ* add. A. 17. *πλησίον* A. *πλησίῳ* G. *πλινθεύσωμεν* A. *πλινθεύσομεν* G. 18. *αὐτὰς* A. *αὐτοὺς* G. 20. *αὐτῆς* A. *αὐτοῦ* G.

Haec ad verbum Annianus Eusebium Pamphili 290 annorum omissionis incusans scribit. De his consona ipsi voce conqueritur Panodorus, cuius dicta in medium proferre a proposito ducimus alienum. Verum enim vero Eusebius et Iosephus et alii Chaldaicarum rerum scriptores Alexandrum Polyhistorem, Abydenum et Apollodorum nullo accepto divinis ex scripturis testimonio sequuti, Chaldaeos ante diluvium antiquum exercuisse imperium visi sunt asserere. Praeterito quippe diluvio divisi per orbem universum Noe filii tres, desertis quas occupaverant terris, in orientem iterato commigrarunt; inde vero, prout quadam resumptione testatur scriptura, post orbis divisas regiones ac propagatam sobolem, in terram Senaar, quae Babylon est, et exponitur confusio, quod ibi turrim aedificantium confusae sunt linguae, convenerunt. Verum attendenda ipsius scripturae verba. Et factum est cum proficiscerentur de oriente, invenerunt campum in terra Senaar et habitaverunt in eo. Dixitque vir ad proximum suum: „venite, faciamus lateres et coquamus eos igni." Et paucis adiectis. „Et dispersit illos dominus ex eo loco super faciem terrae. Et cessaverunt aedificare civitatem et turrim. Et idcirco vocatum est nomen eius Confusio." Confusio namque Babylon Hebraice dicitur. Paulo superius autem

ρηκε δὲ πρὸ μικροῦ προλαβοῦσα ὅτι „Χοὺς δὲ ἐγέννησε τὸν Νεβρώδ. οὗτος ἤρξατο εἶναι ἐπὶ τῆς γῆς. οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς ἔναντι κυρίου. καὶ ἐγένετο ἡ ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ Βαβυλὼν, Ὀρὲχ καὶ Ἀρχὰδ καὶ Χαλάνη ἐν γῇ Σεναάρ." τούτων τί σαφέστερον ἀκούειν ἐθέλοιμεν περὶ Βαβυλῶνος, ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ οὐδέπω ὤφθη οὐδὲ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, ἕως τοῦ κινῆσαι τοὺς ἀνθρώπους πληθυνθέντας ἐξ ἀνατολῶν καὶ κατοικῆσαι αὐτοὺς ἐν γῇ Σεναὰρ, καὶ οἰκοδομῆσαι τὴν πόλιν καὶ τὸν C πύργον, προηγουμένου αὐτῶν τοῦ θεομάχου Νεβρὼδ καὶ βασιλεύοντος, κατὰ μίμησίν τε τῶν πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ γιγάντων πάντα τυραννικῶς πράττοντος καὶ πείθοντος τοὺς ὑπηκόους πρῶτον ἀπειθεῖν τῷ θεῷ καὶ πύργον οἰκοδομεῖν οὐρανομήκη κατέναντι αὐτοῦ. διό φησι τὰ λόγια „οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς," τοῦτ᾽ ἔστι μετὰ τὴν τῶν προτέρων γιγάντων ἀπώλειαν οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας πρῶτος τῇ κακίᾳ μετ᾽ ἐκείνους ἐπὶ τῆς γῆς. οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς ἔναντι κυρίου, ἀντίθεος τὸ δὴ λεγόμενον. τῆς δὲ Βαβυλῶνος, ὡς ἀποδέδεικται ταῖς θεολέκτοις φωναῖς, μὴ οὔσης πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ οὐδ᾽ ἡ Χαλδαίων βασιλεία ἔσται τὸ πρότερον ἕως τῆς βασιλείας Νεβρὼδ καὶ τῆς πυργοποιίας, τούτοις δὲ συναποδείκνυται καὶ ἡ παρὰ Μανεθῶ περὶ τῶν πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ δυναστειῶν τῶν Αἰγυπτίων D συγγραφὴ ψευδὴς, πρῶτον μὲν ἐξ ὧν ἑκάτερος αὐτῶν ἑαυτὸν V. 30

1. πρὸ μικροῦ] X, 8. χοῦς δὲ A. Aberat δέ. νεβρώδ A. Νεμβρώδ G. 4. ὀρὲχ A. Ὀρὰχ G. σεναάρ A. Σενναάρ G. 9. νεβρὼδ A. Νεμβρὼδ G. 14. τὴν add. A. 17. ὡς add. A. 19. νεβρὼδ A. Νεμβρὼδ G.

praemiserat. Chus genuit Nembrod. Hic coepit esse super terram. Hic erat Gigas, venator coram domino. Fuit autem principium regni eius Babylon et Orach et Archad et Chalane in terra Senaar. Quaenam his de Babylone disertiora vellemus audire, ut eam ante diluvium, vel etiam retro nusquam fuisse visam constet, donec aucta hominum multitudine migrarent ex oriente, terramque Senaar incolerent et construerent civitatem, duce Nembrod deo rebelli, atque ad instar Gigantum diluvio vetustiorum cuncta vi ac imperio administrante, subditosque commovente spretis dei mandatis turrim caelis altitudine parem ex opposito et adversus eum erigere. Qua de causa scriptura inquit: „hic incepit Gigas esse super terram," hoc est post priorum Gigantum interitum: hic incepit esse Gigas, primus post eos nefandis sceleribus conspicuus super terram; hic erat Gigas venator coram domino, et ut dicitur deo ex adverso oppositus. Babylone vero ex sacris dei eloquiis ante diluvium nusquam existente, utique Chaldaeorum regnum ante Nembrod tyrannidem et turris molimen praeextitisse non asseretur. Nec minus istis Manethonis commentaria de rebus ante diluvium gestis et de Aegyptiorum principatibus falsitatis arguuntur;

συνιστῶν, ἤγουν οἱ τῶν Χαλδαϊκῶν καὶ οἱ τῶν Αἰγυπτιακῶν συγγραφεῖς, θάτερος οὐ μέμνηται οὐδὲ συνιστᾷ ὁ τῶν Αἰγυπτιακῶν τὰ τῶν Χαλδαϊκῶν, περὶ αὐτοὺς, ὥς φασι, ψευδόμενοι γεγονότα, οὐδ' ὁ τῶν Χαλδαϊκῶν τὰ τῶν Αἰγυπτιακῶν, ἀλλ' ἕκαστος τὸ ἴδιον ἔθνος καὶ τὴν πατρίδα δοξάζων ἀράχνας ὑφαίνει· ἔπειτα καὶ ἐκ τοῦ πρώτου τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ τοῦ Μεστρὲμ τοῦ δευτέρου υἱοῦ Χὰμ, κατὰ τὴν γραφὴν, θείου δὲ τοῦ Νεβρὼδ υἱοῦ
P. 38 Χοῦς υἱοῦ Χὰμ τοῦ πρώτου, κατοικισθῆναι καὶ βασιλευθῆναι, ἀφ' οὗ καὶ ἕως τοῦδε τοῦ χρόνου παρ' Ἑβραίοις καὶ Σύροις καὶ Ἄραψι οὕτω καλεῖται ἡ χώρα Μεστραία, καὶ τοῦτο πᾶσίν ἐστιν ἱστορικοῖς πρόδηλον, εἰ καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως ὥσπερ τὰ τῆς Χαλδαϊκῆς, οὕτω καὶ τὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς δυναστείας ψευδηγορήματα στοιχειῶσαι ἠξίωσαν πάντα ψευδῆ πεφυκότα, ὡς ἡ ἀλήθεια μόνη ἀπέδειξεν, ἧς οὐδὲν ἰσχυρότερον. τούτων οὖν οὐ περιττῶς οἶμαι διασαφισθέντων ἀκόλουθόν ἐστιν Ἀβυδηνοῦ τε καὶ Ἀπολλοδώρου μικρὰ κεφάλαια περὶ τῶν αὐτῶν παρα-
B θέντας, ἔτι δὲ καὶ Μανεθῶ πρὸς τελείαν ἀπόδειξιν τῆς ἐκείνων ἀνατροπῆς, καὶ ἵνα μή τις ἐκεῖνα ζητῶν ἀναγνῶναι τὰ συγγράμματα περὶ πολλὰς ἀσχολοῖτο βίβλους, πέρας ἐπιθεῖναι τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ, καὶ οὕτω τῆς λοιπῆς κατὰ δύναμιν ἱστορίας ἐπιλαβέσθαι. λέγει γὰρ ὁ Ἀβυδηνὸς συνᾴδων μὲν, οὐκ ἐν πᾶσι δὲ, τῷ Ἀλεξάνδρῳ·

3. τὰ τῶν A. καὶ τῶν G. 6. ἔπειτα A. ἐπεὶ G. 7. δὲ τοῦ νεβρὼδ A. δὲ Νεμβρὼδ G. 9. τοῦ add. A. 10. Vulgo Μεστραῖα. 13. ψευδῆ] ψεύδει m. 15. Ἀβυδηνοῦ m. Ἀβυδινοῦ G. 17. ἔτι δὲ καὶ A. καὶ om. G. τελείαν A. τὸ λεῖαν G. 21. Ἀβυδηνὸς] Vulgo Ἀβυδινός.

primo quidem quod utrique scriptores sibi propria confirmaturi, Chaldaei scilicet et Aegyptii, nec meminerunt, nec probant, hi quidem res Chaldaicas, quasi mendaciter, ut aiunt, conscriptas, neque Chaldaei, quae spectant Aegyptios, qui dum proprium genus ac suam quique patriam laudant, leves aranearum telas inutiliter contexere videntur; quandoquidem ex quo, ita testante scriptura, a Mestrem filio Cham secundo, Nembrod filii Chus (qui fuit Cham primogenitus) patruo, Aegyptus primum habitata est, et regni nomen accepit; ad hoc etiam usque tempus, nullo ex Historicis istius modi ignaro, ab Hebraeis, Syris et Arabibus regio vocatur Mestraea; qua ratione licet, cum hi qui res Chaldaicas, tum illi qui Aegyptiorum Dynastias scriptis consignarunt, tot fabulis ac paene puris mendaciis narrationes suas potuerint inspergere penitus ignorem, illa vero sola veritas, qua fortius nihil hucusque convicit. His itaque non superflue, reor, declaratis, consequens est Abydeni et Apollodori, nec non et Manethonis paucis quibusdam capitibus, ad confutationis eorum faciliorem demonstrationem in medium allatis, ne quispiam eorumdem legendi studiosus circa plures libros distrahatur, finem demum de ipsis habito sermoni imponere, atque reliquam pro viribus historiam aggredi. Alexandro quippe, quamvis non in cunctis, concinens Abydenus, ait.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΒΥΔΗΝΟΥ.

Περὶ τῆς τῶν Χαλδαίων βασιλείας.

Χαλδαίων μὲν τῆς σοφίης πέρι τοσαῦτα βασιλεῦσαι δὲ τῆς C χώρας πρῶτον λέγεται Ἄλωρον· τὸν δὲ ὑπὲρ ἑωυτοῦ λόγον διαδοῦναι ὅτι μιν τοῦ λεῶ ποιμένα ὁ θεὸς ἀποδεῖξαι. βασιλεῦσαι δὲ σάρους δέκα. σάρος δέ ἐστιν ἑξακόσια καὶ τρισχίλια ἔτεα, νῆρος δὲ ἑξακόσια, σῶσσος δὲ ἑξήκοντα. μετὰ δὲ τοῦτον Ἀλάπαρον ἄρξαι σάρους τρεῖς, μεθ' ὃν Ἀμίλλαρος ἐκ πόλεως Παντιβίβλιος ἐβασίλευσε σάρους ιγ'. ἐφ' οὗ δεύτερον Ἀννήδωτον τὴν θάλασσαν ἀναδῦναι παραπλήσιον Ὠάννῃ τὴν ἰδέαν ἡμιδαίμονα. μεθ' ὃν Ἀμμένων ἐκ Παντιβίβλων ἦρξε σάρους ιβ'. μεθ' ὃν Με- D γάλαρος ἐκ Παντιβίβλων ἦρξε σάρους ὀκτωκαίδεκα· εἶτα Δαὼς ποιμὴν ἐκ Παντιβίβλων ἐβασίλευσε σάρους δέκα, ἐφ' οὗ δ' διφυεῖς γῆν ἐκ θαλάσσης ἀνέδυσαν, ὧν τὰ ὀνόματα ταῦτα, Εὐέδωκος, Ἐνεύγαμος, Ἐνεύβουλος, Ἀνήμεντος. ἐπὶ δὲ τοῦ μετὰ ταῦτα Εὐεδωρέσχου Ἀνώδαφος. μεθ' ὃν ἄλλοι τε ἦρξαν καὶ Σίσουθρος ἐπὶ τούτοις, ὡς τοὺς πάντας εἶναι βασιλεῖς δέκα, ὧν

1. Ἀβυδηνοῦ m. ΑΒΥΔΙΝΟΥ G. 3. πέρι Scaliger p. 5. περὶ G. 4. λέγεται Scaliger. λέγων A. λέχει G. 5. μιν τοῦ λεῶ Scaliger. μὴν τοῦ λεῶς G. 8. μεθ' ὃν Scaliger. μεθ' ὧν G. παντιβίβλιος A, librario semet corrigente, cum prius scripsisset παντιβίβλιος. In relicuis locis ubique habet παντ—. Παντιβίβλου Scaliger. 9. Ἀννήδοτον Scaliger constanter. 10. Ὠάννῃ Scaliger. Ὠάννην G. 11. μεθ' ὃν Scaliger. μεθ' ὧν G. ἦρξε Scaliger. ἦρξαι G. μεγάλανος A. Μεγάλαρον G. 12. ἦρξε Scaliger. ἦρξαι G. 13. διφυεῖς Scaliger. διφυὲς G. 15. Ἐνάβουλος Scaliger. 16. Ἀεδωρέσχου Scaliger. Ἀνώδαφος Scaliger. Ἀνῶ, Δάφος G. ὃν Scaliger. ὧν G. οὓς m. ἄλλοι τε] ἄλλοι τοὶ τε A. ἄλλοι δύο τε anonymus.

EX ABYDENO.

De Chaldaeorum regno.

Et Chaldaeorum quidem sapientia ad huiusmodi culmen adscendit. Regioni vero imperasse primum dicit Alorum populique pastorem a deo se renunciatum famam sparsisse et Saris decem regnasse. Sarus vero tribus millibus et sexcentis annis aestimatur, Nerus sexcentis, Sossus sexaginta. Post hunc Alaparum Saris tribus regnasse, cui successit Amillarus ex urbe Pantibibli, regnavitque Saris tredecim; eius tempore secundum Annedotum semideum Oanni visu quam similem e mari emersisse; hunc excepit Ammenon ex Pantibibliis Sarisque duodecim regnum obtinuit, post quem Megalarus item ex Pantibibliis Saris octodecim imperavit; tum Daus ex Pantibibliis pastor Saris decem populum rexit, cuius tempore quatuor animantia duplici natura constantia in terram e mari proruperunt; eorum nomina sunt: Euedocus, Eneugamus, Eneubulus et Anementus. Euedorescho, qui posterior fuit, Anodaphus successit; post quos imperium tenuerunt alii, tum Sisuthrus rex aliis accessit; atque ita reges omnes nu-

ὁ χρόνος τῆς βασιλείας συνῆξε σάρους ἑκατὸν εἴκοσι. καὶ περὶ τοῦ κατακλυσμοῦ παρόμοια μὲν, οὐκ ἀπαράλλακτα λέγει οὕτως· μετὰ Εὐεδώρεσχον ἄλλοι τινὲς ἦρξαν καὶ Σίσιθρος, ᾧ δὴ Κρόνος προσημαίνει μὲν ἔσεσθαι πλῆθος ὄμβρων Δαισίου ιε΄. κελεύει δὲ πᾶν ὅ τι γραμμάτων ἦν ἐχόμενον ἐν Ἡλιουπόλει τῇ ἐν Σισπό-
P. 39 ροισιν ἀποκρύψαι. Σίσιθρος δὲ ταῦτα ἐπιτελέα ποιήσας εὐθέως ἐπ᾽ Ἀρμενίης ἀνέπλωε, καὶ παραυτίκα μὲν κατελάμβανε τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ. τρίτῃ δὲ ἡμερέῃ ἐπεὶ ὗων ἐκόπασε, μετίει τῶν ὀρνίθων, πείρην ποιεύμενος εἴ που γῆν ἴδοιεν τοῦ ὕδατος ἐκδῦσαν·
V. 31 αἱ δὲ ἐκδεκομένου σφέας πελάγεος ἀμφιχανέος ἀπορέουσαι ὄκῃ καθορμίσονται παρὰ τὸν Σίσιθρον, ὀπίσω κομίζονται, καὶ ἐπ᾽ αὐτὴν ἕτεραι. ὡς δὲ τῇσι τρίτῃσιν ἐτύχεεν, ἀπίκατο γὰρ δὴ πηλοῦ κατάπλεοι τοὺς ταρσοὺς, θεοί μιν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανίζουσι, τὸ
B δὲ πλοῖον ἐν Ἀρμενίῃ περίαπτα ξύλων ἀλεξιφάρμακα καὶ τοῖσιν ἐπιχωρίοις παρείχετο. ἰδοὺ δὴ καὶ οὗτος ἐξηλλαγμένῃ τινὶ φράσει τὰ Μωυσαϊκὰ παραχαράξας χρόνον φησὶ κεχρηματικέναι τῷ Νῶε, ἤτοι Ξισίθρῳ, τῷ παρ᾽ αὐτοῖς οὕτω καλεῖσθαι συμφωνηθέντι, τοῦ Κρόνου πολλοῖς ἔτεσι μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, ὡς δειχθήσε-

3. „Conf. Cyrillus contra Iulian I, 1. et Euseb. Praep. Evang. IX, 12. qui haec verba de Abydeno referunt." Anonymus. ᾧ m. τὸ G. 4. Δαισίου] Vulgo Δεσίου. Conf. ad p. 30 b. ιε΄ A. πέμπτῃ ἐπὶ δέκα G. 5. Ἡλίου πόλει G. Σισπόροισιν] Conf. ad p. 30 b. 6. ἐπιτελέα A. ἔτη τέλεα G. 7. μὲν] μὴν A. 8. ἐπεὶ ὗων] ἐπιτεύων A. ἔπειτα, ὗων G. 9. πείρην] περιῆν A. 10. ἀπορρεοῦσαι A. ὄκῃ καθορμίσονται] ὀκεῖκα θορμίσονται A. ὄκηκα θορμίσονται G. 12. αὐτὴν A. αὐτῇσι G. ἕτεραι] ἑταῖραι A. τῇσι] τισὶ A. ἐτύχεεν] Immo ἔτυχε. ἀπίκατο] ἀπείκατο A. 13. μιν] μὲν A.

mero decem sunt, quorum omnium in imperio tempus Sarorum centum et viginti summam componit. De diluvio supra memoratis eadem, nec in ullo disparia subiungit, hoc pacto. Post Euedoreschum regnaverunt alii quidam, ac demum Sisithrus, cui cum Saturnus pluviarum maximam vim decimo quinto mensis Desii fore praenunciasset, quicquid litteris consignatum erat apud Heliopolin Sisparorum abscondi iussit. Sisithrus haec executus in Armeniam confestim navigavit, et exinde quae a deo decreta essent, coniecit. Tertio vero die quo aquarum inundatio remittebatur, quasdam aves emisit, et num terram alicubi aquis exstantem detegeret, explorabat. Illae vero profundis tantum aquarum vorticibus eas excipientibus, exsilientes exinde ad Sisithrum remeant, et retro in arcam reportantur, et post has pariter aliae. Ut vero tertio id fecisset et rem pro voto fuisset consecutus (volucribus nimirum pedibus limo infectis redeuntibus), illico a diis ex hominum conspectu subducitur, ac navigium in Armeniam delatum, amuleta collo suspendenda e tabularum fragmentis suppeditavit indigenis. En quam iste mutato dictionis stilo res a Mose relatas describens, coaevum Noe, hoc est Sisithro una voce sic ab eis nuncupato, tempus denotat: Saturnus autem ille flagitiosus et hominibus infestus, non nisi pluri-

ται, καὶ τὴν πυργοποιίαν γενομένου μοχθηροῦ τινος καὶ ἀλάστορος.

Πρὸς τούτοις καὶ Ἀπολλόδωρος ὁμοίως τούτοις τερατευόμενος οὕτω λέγει· ταῦτα μὲν ὁ Βήρωσσος ἱστόρησε, πρῶτον γενέσθαι βασιλέα Ἄλωρον ἐκ Βαβυλῶνος Χαλδαῖον· βασιλεῦσαι δὲ σάρους δέκα, καὶ καθεξῆς Ἀλάπαρον καὶ Ἀμήλωνα τὸν ἐκ Παντιβίβλων· εἶτα Ἀμμένωνα τὸν Χαλδαῖον, ἐφ' οὗ φησι φανῆναι τὸν μυσαρὸν Ὠάννην, τὸν Ἀννήδωτον, ἐκ τῆς ἐρυθρᾶς · C ὅπερ Ἀλέξανδρος προλαβὼν εἴρηκε φανῆναι τῷ πρώτῳ ἔτει· οὗτος δὲ μετὰ σάρους τεσσαράκοντα· ὁ δὲ Ἀβυδηνὸς τὸν δεύτερον Ἀννήδωτον μετὰ σάρους εἴκοσιν ἕξ· εἶτα Μεγάλαρον ἐκ Παντιβίβλων πόλεως, βασιλεῦσαι δ' αὐτὸν σάρους ὀκτωκαίδεκα· καὶ μετὰ τοῦτον Δάωνον ποιμένα ἐκ Παντιβίβλων βασιλεῦσαι σάρους δέκα. κατὰ τοῦτον πάλιν φησὶ φανῆναι ἐκ τῆς ἐρυθρᾶς Ἀννήδωτον τέταρτον τὴν αὐτὴν τοῖς ἄνω ἔχοντα διάθεσιν καὶ τὴν ἰχθύος πρὸς ἀνθρώπους μίξιν. εἶτα ἄρξαι Εὐεδώραχον ἐκ Παντιβίβλων, καὶ βασιλεῦσαι σάρους ὀκτωκαίδεκα. ἐπὶ τούτου φησὶν ἄλλον φανῆναι ἐκ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὅμοιον κατὰ τὴν D ἰχθύος πρὸς ἄνθρωπον μίξιν, ᾧ ὄνομα Ὠδάκων. τούτους δέ

3. Ἀπολλόδωρος] Conf. Eusebium I, 1. p. 5. 4. Βήρωσσος] Vulgo Βηρωσσός. 5. βασιλέα A. βασιλέων G. Χαλδαῖον Scaliger. p. 5. et Eusebius. Χαλδαίων G. 6. Ἀλάπαρον] „Supra Ἀλασπ." GOAR. Ἀμήλωνα] Almelon dicitur apud Eusebium. 7. Παντ—] παντ— A constanter: inconstanter Eusebius. 10. Vulgo Ἀβυδινός. τὸν Scaliger p. 5. τὸ G. 11. Μεγάλαρον] Amegalarus dicitur ab Eusebio. 16. ἄρξαι] ηρξαι G. quae editio infra bis ἄρξαι. εὐεδώραχον A. Εὐεδώρεσχον G. Edoranchus apud Eusebium. 19. ὠδάκων A. Οδάκων G.

mis, ut dicetur, a diluvio et aedificata turri saeculis in lucis venit consortium.

Ad haec, prodigiis pariter fidem facturus Apollodorus, ita refert. Regum quidem Babylone natorum Alorum primum fuisse narravit Berosus, Saris vero decem regnasse, ac deinceps Alasparum et Amelonem ex Pantibibliis; tum Chaldaeum Ammenonem, cuius tempestate exsecrandum Oannem, et Annedotum illum e mari rubro prodiisse, quem Alexander praeoccupato tempore anno primo, hic autem exactis quadraginta Saris, Abydenus vero secundum Annedotum post Saros viginti sex visum esse affirmant: tum Megalarum ex Pantibibliorum urbe Saris octodecim regnasse, Daonumque ex Pantibibliis pastorem Saris decem in imperio successisse; ac eius, inquit, tempore, quartus Annedotus eadem prioribus forma, humanae nimirum mixta piscis specie, e mari rubro prodiit: addit ille Euedoreschum ex Pantibibliis Saris octodecim tyrannidem adeptum, ac eo moderante alium pristinis parem, (nomen autem erat Odacon) in quo piscis ad hominem una fuit coniunctio, rursum e mari rubro emersisse. Omnes istos cuncta

φησι πάντας τὰ ὑπὸ Ὠάννου κεφαλαιωδῶς ῥηθέντα κατὰ μέρος ἐξηγήσασθαι. περὶ τούτου Ἀβυδηνὸς οὐδὲν εἶπεν. εἶτα ἄρξαι Ἀμεμψινὸν Χαλδαῖον ἐκ Λαράγχων· βασιλεῦσαι δὲ αὐτὸν ὄγδοον σάρους δέκα. εἶτα ἄρξαι Ὠτιάρτην Χαλδαῖον ἐκ Λαράγχων, βασιλεῦσαι δὲ σάρους η΄. Ὠτιάρτου δὲ τελευτήσαντος τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ξίσουθρον βασιλεῦσαι σάρους ὀκτωκαίδεκα. ἐπὶ τούτου τὸν μέγαν κατακλυσμόν φησι γεγενῆσθαι. ὡς γίνεσθαι ὁμοῦ πάντας βασιλεῖς δέκα, σάρους δὲ ἑκατὸν εἴκοσι.

P. 40 Ταῦτά μοι ἐκ τὰ Χαλδαϊκὰ μεγαλαυχούντων Ἀλεξάνδρου τοῦ Πολυΐστορος καὶ Ἀβυδηνοῦ καὶ Ἀπολλοδώρου προσενήνεκται πρὸς ἔλεγχον τῆς ἀλόγου καὶ μυθώδους αὐτῶν δόξης καὶ ὠφέλειαν τῶν ἀναγινωσκόντων αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἐπιμαρτυροῦντας αὐτοῖς τῶν ἡμετέρων ἱστορικῶν, καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον βλαπτομένους, ὥστε μὴ πείθεσθαι τοῖς λεγομένοις παρ' αὐτῶν ὡς ἀληθέσι. πρόκειται δὲ λοιπὸν καὶ περὶ τῆς τῶν Αἰγυπτίων δυναστείας μικρὰ διαλαβεῖν ἐκ τῶν Μανεθῶ τοῦ Σεβεννύτου, ὃς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ἀρχιερεὺς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ εἰδωλείων χρηματί-
B σας ἐκ τῶν ἐν τῇ Σηριαδικῇ γῇ κειμένων στηλῶν ἱερᾷ φησι διαλέκτῳ καὶ ἱερογραφικοῖς γράμμασι κεχαρακτηρισμένων ὑπὸ Θῶθ τοῦ πρώτου Ἑρμοῦ, καὶ ἑρμηνευθεισῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐκ τῆς ἱερᾶς διαλέκτου εἰς τὴν Ἑλληνίδα φωνὴν γράμμασιν ἱερογλυφικοῖς, καὶ ἀποτεθέντων ἐν βίβλοις ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοδαίμονος

2. Vulgo Ἀβυδινός. 10. Vulgo Ἀβυδινοῦ. 13. βλαπτομένους] δέομαι add. m. 19. Θῶθ] Θαῦθ A. 22. Ἀγαθοδαίμονος m. ἀγαθοῦ δαίμονος G.

summatim ab Oanne dicta sigillatim et per partes exposuisse asserit, de quibus nil penitus memorat Abydenus. Eosdem Amempsinus a Laranchis Chaldaeus princeps ordine octavus Saris decem in regno sequutus est; mox Otiartes e Laranchis Chaldaeus Saris octo regnavit; eoque defuncto filius Xisuthrus Saris octodecim sceptra moderatus est; quo imperante, inquit, famosum illud diluvium contigit, adeo ut reges omnes numero decem computentur, quorum aetas ad Sarorum viginti supra centum spatium prorogetur.

Ex Alexandro Polyhistore, Abydeno et Apollodoro absurdae fabulosaeque eorum sententiae confutandae, lectorumque utilitati promovendae a me haec congesta, quo Historicos nostrates eorum dicta suis adiectis calculis confirmantes, atque gravi damno ex eorum lectione afficiendos, ne dictis eorum ceu veris ducantur, deprecer. Reliquum est igitur, ut ex Manethone Sebennyta Ptolemaei Philadelphi tempore profanorum in Aegypto templorum sacerdote de Aegyptiorum principatu pauca quaedam delibemus; quae ipse ex columnis in Seriadica terra positis sacra, ut ait, sermone, notisque arcano sculpturae genere, a Thoth Mercurio primo exaratis, et retro diluvium ex illa sacratiore lingua, figurisque sacro more sculptis, in Graecanicum sermonem traductis, iisdemque ab Agathodaemone

υἱοῦ τοῦ δευτέρου Ἑρμοῦ, πατρὸς δὲ τοῦ Τὰτ ἐν τοῖς ἀδύτοις τῶν ἱερῶν Αἰγύπτου, προσεφώνησε τῷ αὐτῷ Φιλαδέλφῳ βασιλεῖ δευτέρῳ Πτολεμαίῳ ἐν τῇ βίβλῳ τῆς Σώθεος γράφων ἐπὶ V. 32
λέξεως οὕτως.

Ἐπιστολὴ Μανεθῶ τοῦ Σεβεννύτου πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον.

Βασιλεῖ μεγάλῳ Πτολεμαίῳ Φιλαδέλφῳ σεβαστῷ Μανεθῶ C
ἀρχιερεὺς καὶ γραμματεὺς τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱερῶν ἀδύτων, γένει Σεβεννύτης ὑπάρχων Ἡλιουπολίτης, τῷ δεσπότῃ μου Πτολεμαίῳ χαίρειν.

Ἡμᾶς δεῖ λογίζεσθαι, μέγιστε βασιλεῦ, περὶ πάντων ὧν ἐὰν βούλῃ ἡμᾶς ἐξετάσαι πραγμάτων· ἐπιζητοῦντί σοι περὶ τῶν μελλόντων τῷ κόσμῳ γίγνεσθαι καθὼς ἐκέλευσάς μοι παραφανήσεταί σοι ἃ ἔμαθον ἱερὰ βιβλία γραφέντα ὑπὸ τοῦ προπάτορος τρισμεγίστου Ἑρμοῦ. ἔρρωσό μοι δέσποτά μου βασιλεῦ.

Ταῦτα περὶ τῆς ἑρμηνείας τῶν ὑπὸ τοῦ δευτέρου Ἑρμοῦ βιβλίων λέγει. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ περὶ ἐθνῶν Αἰγυπτιακῶν πέντε ἐν τριάκοντα δυναστείαις ἱστορεῖ τῶν λεγομένων παρ' αὐτοῖς D
θεῶν καὶ ἡμιθέων καὶ νεκύων καὶ θνητῶν, ὧν καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου μνησθεὶς ἐν τοῖς χρονικοῖς αὐτοῦ φησιν οὕτως „Αἰγύ-

3. ἐπὶ A. ἐκ G. 13. καθὼς ἐκέλευσας m. καθέτος κελεύσας G. παραφανήσεται A. περιφανήσεται G. 16. γραφέντων βιβλίων m.
17. πέντε] „Quaenam sunt illae quinque gentes Aegyptiacae? Fortasse quindecim, nam gentium quindecim nomina illae triginta dynastiae prae se ferunt." Anonymus. 19. Εὐσέβιος] Vid. I, 20. p. 93.

secundi Mercurii filio ac Tati genitore in ipsis Aegypti templorum adytis scripto commendatis, memorato regi Philadelpho Ptolemaeo nominis secundo in libro Sotheos hoc pacto ad verbum scribens exposuit.

AD PTOLEMAEUM
Philadelphum Manethonis Sebennytae epistola.

Ptolemaeo Philadelpho regi magno Augusto Manetho sacerdos et sacrorum per Aegyptum penetralium notarius, genere Sebennyta, urbe Heliopoli, domino meo Ptolemaeo salutem.

De rebus omnibus nobis tuo iussu, rex magne, propositis attente cogitandum est. Hac de causa interroganti tibi de iis quae mundo accident, quaeque ex libris ab primogenitore tuo ter magno Mercurio conscriptis mihi sunt nota, prout imperasti, cuncta manifestabuntur. Vale mihi, domine mi rex.

Haec de secundi Mercurii librorum interpretatione scribit: postmodum vero per Dynastias triginta de gentibus Aegyptiacis quinque, deis, semideis, heroibus et mortalibus ab eisdem vocatis texit historiam, quos et memorat in Chronicis Eusebius Pamphili, dicens. „Deorum et semideorum,

πτιοι δὲ θεῶν καὶ ἡμιθέων καὶ παρὰ τούτοις νεκύων καὶ θνητῶν ἑτέρων βασιλέων πολλὴν καὶ φλύαρον συνείρουσι μυθολογίαν. οἱ γὰρ παρ᾽ αὐτοῖς παλαιότατοι σεληναίους ἔφασκον εἶναι τοὺς [,τψ' μηνιαίους τοὺς] ἐνιαυτοὺς ἐξ ἡμερῶν τριάκοντα συνεστῶτας, οἱ δὲ μετὰ τούτους ἡμίθεοι ὥρους ἐκάλουν τοὺς ἐνιαυτοὺς τοὺς ψ' τριμηνιαίους."

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Εὐσέβιος μεμφόμενος αὐτοῖς τῆς φλυαρίας εὐλόγως συνέγραψεν, ὃν ὁ Πανόδωρος οὐ καλῶς, ὡς οἶμαι, ἐν P. 41 τούτῳ μέμφεται, λέγων ὅτι ἠπόρησε διαλύσασθαι τὴν ἔννοιαν τῶν συγγραφέων, ἣν αὐτὸς καινότερόν τι δοκῶν κατορθοῦν λέγει, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς τοῦ Ἀδὰμ πλάσεως ἕως τοῦ Ἐνὼχ, ἤτοι τοῦ καθολικοῦ κοσμικοῦ ,ασπβ' ἔτους οὔτε μηνὸς οὔτε ἐνιαυτοῦ ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐγνωρίζετο, οἱ δὲ ἐγρήγοροι κατελθόντες ἐπὶ τοῦ καθολικοῦ κοσμικοῦ χιλιοστοῦ ἔτους συναναστραφέντες τοῖς ἀνθρώποις ἐδίδαξαν αὐτοὺς τοὺς κύκλους τῶν δύο φωστήρων δωδεκαζωδίους εἶναι ἐκ μοιρῶν τριακοσίων ἑξήκοντα, οἱ δὲ ἀποβλέψαντες εἰς τὸν περιγειότερον μικρότερον καὶ εὐδηλότερον τριαB κονθήμερον σεληνιακὸν κύκλον ἐθέσπισαν εἰς ἐνιαυτὸν ἀριθμεῖσθαι, διὰ τὸ καὶ τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον ἐν τοῖς αὐτοῖς δώδεκα ζωδίοις πληροῦσθαι ἐν ἰσαρίθμοις μοίραις τξ'. ὅθεν συνέβη τὰς

4. ,τψ' μηνιαίους τοὺς seclusit Scaliger p. 6. τοὺς ,τψ' in ἤγουν mutat m. 6. ψ' delet m. 7. καὶ ταῦτα — ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ (p. 41 c.) edidit Scaliger in Notis ad Euseb. p. 408. 8. εὐλόγως add. A. παννόδωρος A. 11. ἐπειδὴ Scaliger. ἐπειδὰν G. ἕως addidit m. μέχρι Scaliger. 12. ,ασπη' Scaliger. 14. χιλιοστοῦ ἔτους] ,ανη' Scaliger. 16. ἐπιβλέψαντες Scaliger. 17. τριακοντήμερον A. 19. τὸν τοῦ A. τὸν om. G.

nec non apud eos heroum, atque mortalium aliorum regum plurimas et nugaces congerunt et nectunt ad invicem confabulationes. Maiores siquidem eorum lunares, hoc est menstruos ex diebus nimirum triginta conflatos asserebant, qui sequuti sunt semidei annos vocabant horos, trimestresque posuere."

Et haec quidem Eusebius fabulas eorum sugillaturus conscripsit, quem immerito proinde, ut arbitror, Panodorus incusat, quasi scriptorum mentem minus assequutum, quam tamen ipse correcturum se ratus, novum aliud ac inauditum omnino protulit in hunc modum. Ab Adamo condito usque ad Enoch, id est ad communem mundi annum 1282, nondum mensis vel anni dierum numerus innotescebat; egregori vero communi mundi anno 1000 propriis sedibus moti, ac cum hominibus conversati, duorum luminarium periodos signis duodecim ac 360 gradibus coaequari docuerunt; illi ad alium terris vicinum breviorem et notiorem versis obtutibus, lunarem circulum diebus triginta coalescentem pro anno computari, perpetua lege sanxerunt: quod solis circulus per ipsa duodecim signa et pares trecentos sexaginta quinque gradus compleretur. Exinde-

βασιλείας τῶν παρ' αὐτοῖς βασιλευσάντων θεῶν γενεῶν ἓξ ἐν δυναστείαις ἓξ ἔτη ἐν σεληνιακοῖς τριακονθημέροις κύκλοις παρ' αὐτοῖς ἀριθμεῖσθαι· ἃ καὶ συνῆξαν σελήνια αʹ ,αϡπεʹ, ἔτη ἡλιακὰ ϡξθʹ· ταῦτα δὲ συναριθμούμενα τοῖς πρὸ τῆς τούτων βασιλείας ἡλιακοῖς ,ανηʹ ἔτεσι συνάγουσιν ὁμάδα ἐτῶν ,βκζʹ. ὁμοίως δὲ κατὰ τὰς δύο δυναστείας τῶν ἐννέα ἡμιθέων τῶν μηδέποτε γεγονότων ὡς γεγονότων ἔτη σιδʹ καὶ ἥμισυ σπουδάζει συνιστᾶν ἀπὸ τῶν ὠνιώ- C
ρων, ἤτοι τροπῶν, ὡς γίνεσθαί φησι σὺν ϡξθʹ. ,αρνγʹ καὶ ἥμισυ ἔτη, καὶ συναπτόμενα τοῖς ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι τῆς τῶν θεῶν βασιλείας ,ανηʹ ἔτεσι συνάγειν ἔτη ,βσμβʹ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ.

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Πανόδωρος τὰς κατὰ θεοῦ καὶ τῶν θεοπνεύστων γραφῶν Αἰγυπτιακὰς συγγραφὰς συμφωνεῖν αὐταῖς ἀγωνίζεται δεικνύναι μεμφόμενος τὸν Εὐσέβιον, μὴ εἰδὼς ὅτι V. 33
καθ' ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἀποδέδεικται ταῦτα αὐτοῦ τὰ ἀναπόδεικτά τε καὶ ἀσυλλόγιστα, εἴ γε, καθὼς προαποδέδεικται ἡμῖν ἐκ τῆς Γενέσεως, οὔτε Βαβυλὼν ἢ Χαλδαϊκὴ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ οὔτε ἡ Αἴγυπτος πρὸ τοῦ Μεστρὲμ ἐβασιλεύθη, οἶμαι δ' ὅτι οὐδ' ᾠκίσθη, καθὼς ἡ προσηγορία τῆς χώρας ἕως καὶ D
νῦν κεκράτηκε κατὰ τὴν Ἑβραΐδα Μεστραία λεγομένη καὶ ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ ἀντιγράφῳ. Αἴγυπτος γὰρ Ἑλληνιστὶ λέγεται κατά

2. κατ' ἔτη m. 3. αʹ A. M G. ,αϡπεʹ Scaliger et anonymus ex p. 18, 35. Vulgo ,αϡπηʹ. 4. τοῖς Scaliger. τῆς G. βασιλείας A. βασιλείοις G. 7. ὠνιώρων] ωνή ὡρῶν vel ωνή ὅρων m. ἐνιαυσίων ὡρῶν Scaliger. 8. ,αρνγʹ] ,αρπγʹ καὶ ἥμισυ m. 9. βασιλείας add. A. 11. 12. τῶν et γραφῶν add. A. 14. αὐτοῦ] αὐτῷ m. τὰ add. A.

que pariter ortum est deorum apud eos regnantium imperia per continuas sex generationes, ac Dynastias sex, annis sive lunaribus triginta dierum circulis apud eos numerari; quibus in unum lectis lunares anni 11988, solares 969 constituuntur: iidemque aliis mille quinquaginta octo solaribus adiuncti, 2027 annorum summam componunt. Annos pariter ducentos quatuordecim cum medio semideorum novem, qui certe nusquam fuerunt, quasi quondam duos principatus gerentium, 858 horis, id est lunaribus annis coacervare satagit, ita ut ex istis et 969, demum anni 1183 cum medio colligantur: iisdemque, aliis 1058 ab Adamo usque ad deorum principatum lapsis solerter appositis, ex utrisque ad diluvium annorum 2242 numerus deprehendatur.

Et haec quidem Panodorus deo caelitusque traditis scriptoris opposita Aegyptiorum monumenta velut ad invicem consona demonstrare contendens, ac Eusebium inscitiae accusans, non animadvertit ipsemet haec, quae nec stare nec supputari queant, veritati ac sibimet contraria se statuisse; siquidem, ut ante nobis ex Genesi demonstratum est, neque Babylonis, aut Chaldaeae ante diluvium, vel ante Mestrem, Aegypti regnum usquam auditum est, sed nec hominum frequentia habitatum, ut et ipsum regionis nomen Mestraeae in Hebraeorum exemplaribus Hebraica voce dictum decla-

τινα συνήθειαν Ἑλληνικὴν, ἣ καὶ οἱ ἑβδομήκοντα ἑρμηνευταὶ ἑπόμενοι οὕτως ἐξέδωκαν, μὴ εἰδότων ἀκούειν τὴν τῆς Αἰγύπτου προσηγορίαν τῶν αἰτησάντων τὰς ἑρμηνείας τῶν Ἑβραϊκῶν θείων γραφῶν, λέγω δὲ Πτολεμαίου τούτου τοῦ φιλολογωτάτου Φιλαδέλφου καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν, ἀλλ' ἢ μόνον Αἴγυπτον ἀπὸ Αἰγύπτου τινὸς καλουμένου τοῦ ἀδελφοῦ Δαναοῦ βασιλεύσαντος ἐπὶ τῆς ιθ' δυναστείας ἑβδόμου ἔτη ξη', χρόνους ὕστερον ἐγγύς
P. 42 που τοῦ τετρακισχιλιοστοῦ κοσμικοῦ ἔτους, ὡς ἐκεῖσε στοιχειωθήσεται, τοῦ καὶ μετονομάσαντος τὴν Μεστραίαν χώραν εἰς τὸ ἴδιον ὄνομα Αἴγυπτον.

Τούτων δὲ οὕτω διειλημμένων ἡμῖν μετέλθωμεν καὶ ἐπὶ τὴν καθεξῆς ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τῶν χρόνων στοιχείωσιν τῇ θείᾳ γραφῇ καὶ τοῖς ἀκολούθως αὐτῇ γράψασιν ἱστορικοῖς ἑπόμενοι. μετὰ γὰρ τὸν κατακλυσμὸν εὐθὺς οὐδαμοῦ δεδήλωται ἐν αὐτῇ βασιλεύς. μόνον δὲ τὸν Νῶε ἡγεμονεύειν τῶν ἑαυτοῦ υἱῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων τὰ ὅλα φησὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη τν'. καὶ μετ' αὐτὸν Σὴμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ διεδέξατο τὴν
B ἀρχὴν ἐπ' ὀλιγανδρίας τὰ λοιπὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ρν', καὶ μετ' αὐτὸν ἡγεμόνευσεν Ἀρφαξὰδ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη λγ', ὡς γίνεσθαι τὰ πάντα τῆς ἡγεμονίας αὐτῶν τριῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη φλδ', ἀπὸ δὲ τοῦ προπάτορος Ἀδὰμ ͵βψοε'. κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀρφαξὰδ, μικρῷ πρότερον ἔτεσιν ἑπτὰ τῆς ἀρχῆς αὐ-

1. οἱ add. m. 4. πτολεμαίου A. τοῦ Πτολεμαίου G. 9. εἰς τὸ m. ἐχ τὸ A. Αχ τὸ G. 20. τριῶν A. τρισαῖς G. 21. φλγ' m.

rat. Aegyptus enim Graeco tantum quodam usu, quem et septuaginta Interpretes sequuti tradiderunt, nuncupatur; sed et nominis eiusmodi appellationem, qui sacrarum ex Hebraeo sermone scripturarum expositionem requirebant, Ptolomaeus iste dico litterarum amantissimus Philadelphus, ac eiusdem propositi asseclae ignorabant; nec nisi ab Aegypto quodam Danai fratre Dynastiae 19, principe 7, annis sexaginta octo postmodum sceptra moderato, circa quatet millesimum mundi annum, prout ibi numerando statuetur, eodemque Mestraeae regionis vocem in proprium sibi nomen traducente, Aegyptus appellari coepit.

His ita succincte tractatis, ad annorum seriem diluvium consequentem, sacrae scripturae ac historicorum ipsi consona scribentium vestigiis inhaerentes, stilum traducamus. Nemo namque a finito statim diluvio tyrannidem ullibi arripuisse legitur; solum Noe in proprios filios a reliquos homines tota sua aetate, annis nempe post diluvium 350 imperium exercuisse commemorant: filius Sem in exigua hominum multitudine regenda patrem excepit residuis vitae suae annis 150, cuius potestatis haeres Arphaxad filius annis 33 homines rexit; atque ita triplicis eorum post diluvium exercitae in homines tyrannidis 533, et ab Adamo primo parente anni 2775 supputantur. Arphaxad vero temporibus, annis antequam imperaret septem, hoc

τοῦ, ἤτοι τῷ καθολικῷ ͵βψλϛʹ ἔτει, ὅπερ ἦν τῆς ζωῆς τοῦ Σὴμ φϟδʹ, τοῦ δὲ Ἀρφαξὰδ υϟγʹ, τοῦ τε Καϊνᾶν, ὃν Εὐσέβιος οὐκ ἐστοιχείωσε, τνηʹ· τοῦ δὲ Σαλὰ σλʹ, καὶ τοῦ Ἔβερ ρληʹ, καὶ τοῦ Φαλὲκ ἔτος τέταρτον, φοβηθέντες οἱ ἀπόγονοι τῶν υἱῶν Νῶε μήποτε πάλιν ἀφανισθῶσιν ὑπὸ κατακλυσμοῦ, ἐβουλεύσαντο κακῶς οἰκοδομῆσαι πύργον ἕως τοῦ οὐρανοῦ φθάνοντα. καὶ C ἐλθόντες εἰς γῆν Σεναὰρ, ὥς φησιν ἡ γραφὴ, ᾠκοδόμουν, κατάρχοντος καὶ βασιλεύοντος αὐτῶν Νεβρὼδ τοῦ υἱοῦ Χοῦς υἱοῦ τοῦ Χὰμ τοῦ υἱοῦ Νῶε, οὗ ἡ ἀρχὴ τῆς βασιλείας ἐγένετο Βαβυλών· ἐπὶ γὰρ ἔτη τεσσαράκοντα οἰκοδομήσαντες, ἐκείνου μάλιστα παρορμῶντος αὐτοὺς εἰς ἀποστασίαν, συνεχύθησαν διαιρεθέντες εἰς πολυγλωσσίαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ. ἐκεῖνος δὲ ἔμεινεν ἐκεῖ κατοικῶν καὶ μὴ ἀφιστάμενος τοῦ πύργου, βασιλεύων μερικοῦ τινος πλήθους, ἐφ᾽ ὃν ὁ πύργος ἀνέμῳ βιαίῳ, ὡς ἱστοροῦσι, καταπεσὼν θείᾳ κρίσει τοῦτον ἐπάταξε. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ Ἰώσηππος οὕτω λέγων· D

Ἰωσήππου περὶ τῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τῆς πυργοποιίας.

Νῶχος δὲ βιοὺς μετὰ τὴν ἐπομβρίαν πεντήκοντα καὶ τριακόσια ἔτη καὶ πάντα τὸν χρόνον τοῦτον εὐδαιμόνως διάγων τε- V. 34

3. σλʹ] σκηʹ m. ρληʹ] ϟηʹ m. 4. οἱ A et m. δὲ οἱ G. 5. ἐβουλεύσαντο m. ἐβουλεύσατο G. 7. σεναὰρ A. Σενναὰρ G. 8. νεβρὼδ A. Νεμβρὼδ G. 10. σημείωσον ὅτι ἐπὶ ἔτη μʹ ᾠκοδόμουν τὸν πύργον margo A. ᾠκοδομήσαντες A. 12. εἰς A et m. δὲ εἰς G. 15. καὶ add. A. 17. Ἰωσήππου] Antiq. I, 4.

est communi 2736 anno, qui erat vitae Sem 594, Arphaxad 493, Cainam ab Eusebio omissi 358, Sala 228, Heber 98. Phalec tandem IV filiorum Noe nepotes, ne forsan iterum diluvio perirent, veriti, de turri ad caelos pertinente construenda noxium sumpserunt consilium: ac in terram Senaar profecti, duce et iam imperium in eos exercente Nembrod filio Chus, filii Cham, filii Noe, cuius regni caput Babylon extitit, aedificium, teste scriptura, adorti sunt: annis siquidem quadraginta in coepto aedificio perseverantes, ipso maxime Nembrod ad rebellionem impellente, demum in confusionem abducti sunt. Illis vero linguarum multiplici varietate a deo divisis, Nembrod arrepto proposito firmius addictus promovebat opificium, et privatae cuidam hominum manui imperitans, ab incepta turri perficienda nulla tenus dimotus est, donec validiore vento turris, ut fertur, eversa, illum, dei iudicio, tremenda nece percussit. Illius porro Iosephus meminit in hunc modum loquutus.

EX IOSEPHO.

De turri post diluvium aedificata.

Noe cum diluvio supervixisset quinquaginta supra trecentos annis, toto isto tempore feliciter exacto, defunctus est expleto annorum 950 nu-

λευτᾷ, ζήσας ἐτῶν ἀριθμὸν ϡν'. μηδεὶς δὲ πρὸς τὸν νῦν βίον καὶ τὴν βραχύτητα τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν ἐτῶν ἀποβλέπων ἃ ζῶμεν συμβαλὼν τὸν τῶν παλαιῶν ψεύδη νομιζέτω τὰ περὶ ἐκείνων λεγόμενα, τῷ μηδὲ νῦν τοσοῦτον ἐν τῷ βίῳ παρατείνειν χρόνον P. 43 τεκμαιρόμενος, μηδὲ ἐκείνους εἰς ἐκεῖνο τὸ μῆκος τῆς ζωῆς ἀφικέσθαι· οἱ μὲν γὰρ θεοφιλεῖς ὄντες καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ θεοῦ γενόμενοι καὶ διὰ τὰς τροφὰς ἐπιτηδειοτέρας πρὸς πλείονα χρόνον οὔσας εἰκότως ἔζων πλῆθος τοσούτων ἐτῶν. ἔπειτα δι' ἀρετὴν καὶ τὴν εὐχρηστίαν ὧν ἐπενόουν ἀστρονομίας καὶ γεωμετρίας πλεῖον ζῆν τὸν θεὸν αὐτοῖς παρασχεῖν. ἅπερ οὐκ ἦν ἀσφαλῶς αὐτοῖς προειπεῖν, μὴ ζήσασιν ἑξακοσίους ἐνιαυτούς. διὰ τοσούτων ἐτῶν ὁ μέγας ἐνιαυτὸς πληροῦται. μαρτυροῦσι δέ μου τῷ λόγῳ πάντες οἱ παρ' Ἕλλησι καὶ βαρβάροις συγγραψάμενοι τὰς ἀρχαιολογίας, Μανεθῶν ὁ τὴν τῶν Αἰγυπτίων ποιησάμενος ἀνα-B γραφὴν καὶ Βήρωσσος ὁ τὰ Χαλδαϊκὰ συνάγων, Μῶχός τε καὶ Ἑστιαῖος, καὶ πρὸς αὐτοῖς τοῖς Αἰγυπτίοις Ἱερώνυμος, οἱ τὰ Φοινικικὰ συγγραψάμενοι συμφωνοῦσι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις. Ἡσίοδός τε καὶ Ἑκαταῖος καὶ Ἑλλάνικος καὶ Ἀκουσίλαος, καὶ πρὸς τούτοις Ἔφορος καὶ Νικόλαος ἱστοροῦσι τοὺς ἀρχαίους ζήσαντας ἔτη χίλια. οἱ δὲ Νώχου παῖδες τρεῖς ὄντες, Σημᾶς καὶ

3. συμβαλὼν τὸν m. συμβαλόντων G. 5. ἀφῖχθαι m. 7. διὰ τὸ τὰς m. 8. οὔσας] εἶναι m. 11. καὶ γὰρ διὰ m. 14. Σημείωσον. εἰσὶν οἱ συγγραφεῖς Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων οὓς μέμνηται, Μανεθῶν, Βηρωσσὸς, Μῶχος, Ἀστιαῖος, Ἱερώνυμος, Ἡσίοδος, Εκταῖος, Ελλάνικος, Ἀκούριος, Εφορος, Νικόλαος, ψεύδοντες ἐν τούτῳ margo A. 15. Βήρωσσος] Vulgo Βηρωσσός. 16. Εστιαῖος m. Αἰστιαῖος G. 17. Φοινικικὰ] Vulgo Φοινικά. συνταξάμενοι m. ὑπ' A. παρ' G. 18. Εκαταῖος m. Εκταῖος G. 20. οἱ δὲ Νώχου] Cap. 50.

mero. Nec est cur aliquis praesentem vitam, annorumque paucitatem cum priscorum rebus conferendo fidem nobis abroget, aut quia nunc non peraeque prorogari videt, coniecturam hinc de illorum longaevitate faciat. Illi enim deo cari cum essent, ipsiusque recens etiam tum opificium, et commodiore victu ad diuturnitatem uterentur, facile diuturniorem vitam protrahebant. Praeterea cum propter studium virtutis, tum propter utilitatem inventarum artium ut astronomiae et geometriae, quarum certitudinem, si minus sexcentis annis (ex totidem quippe magnus annus constat), vixissent, assequi non poterant, deus illis numerosam annorum copiam tribuebat. Attestantur autem mihi cuncti, qui Graecas barbaricasve antiquitates litteris prodiderunt. Namque et Manetho Aegyptiarum rerum scriptor et Berosus Chaldaicarum, ad haec Mochus, Estiaeus, Hieronymus Aegyptius, qui Phoenicum gesta prosequuti sunt, nobiscum consonant. Hesiodus quoque cum Hecataeo, Hellanicus et Acusilaus, Ephorus et Nicolaus narrant priscos homines ad annos mille vitam produxisse. Noe vero filii tres

Ἰαφθᾶς καὶ Χαμᾶς, ἑκατὸν ἔτεσι τῆς ἐπομβρίας ἔμπροσθεν γεγονότες, πρῶτοι κατελθόντες ἀπο τῶν ὀρῶν εἰς τὰ πεδία τὴν ἐν τούτοις οἴκησιν ἐποιήσαντο. καὶ τοὺς ἄλλους δεδιότας σφόδρα διὰ τὸν κατακλυσμὸν τὰ πεδία ἔπεισαν θαρσήσαντας μιμητὰς C *αὐτῶν γενέσθαι. καὶ τὸ μὲν πεδίον εἰς ὃ πρῶτον αὐτοὺς κατῴκισαν καλεῖται Σεναάρ. τοῦ δὲ θεοῦ κελεύσαντος αὐτοὺς εἰς πολυανθρωπίαν στέλλειν ἀποικίας, ἵνα μὴ στασιάζοιεν πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ γῆν πολλὴν γεωργοῦντες ἀπολάβοιεν ἀφθόνως τῶν καρπῶν, ὑπὸ ἀμαθίας παρήκουσαν τοῦ θεοῦ· καὶ διὰ τοῦτο συμφοραῖς περιπεσόντες ᾔσθοντο τῆς ἁμαρτίας. ἐπεὶ γὰρ ἤνθουν νεότητος πλήθει, πάλιν ὁ θεὸς αὐτοῖς συνεβούλευσε ποιεῖσθαι τὴν ἀποικίαν. οἱ δὲ οὐ κατὰ τὴν ἐκείνου εὐμένειαν νομίζοντες ἔχειν τὰ ἀγαθὰ, τὴν δὲ ἰσχὺν αὐτοῖς τὴν οἰκείαν αἰτίαν τῆς εὐπορίας ὑπολαμβάνοντες οὐκ ἐπείθοντο. προσετίθεσαν δὲ τὸ παρακούειν τῆς τοῦ θεοῦ γνώμης καὶ τὸ κατ' ἐπιβουλὴν ἐπινοεῖν εἰς ἀποικίαν αὐτοὺς παρορμᾶν, ἵνα διαιρεθέντες εὐεπιχειρότεροι γένοιντο. ἐξῆρέ τε αὐτοὺς πρὸς ὕβριν τοῦ θεοῦ καὶ καταφρό-* D *νησιν Νεβρώδης, ὃς υἱωνὸς μὲν ὢν Χαμοῦ τοῦ Νώχου, τολμηρὸς δὲ καὶ κατὰ χεῖρα γενναῖος, ἔπειθεν αὐτοὺς μὴ τῷ θεῷ διδόναι τὸ δι' ἐκεῖνον εὐδαιμονεῖν, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ταῦτα παρέχειν αὐτοῖς ἡγεῖσθαι. καὶ περιίστα δὲ κατ' ὀλίγον εἰς τυραννίδα τὰ πράγματα, ἀνόμως οὕτω νομίζων ἀποστήσειν τοὺς*

1. τῆς add. A. 3. δεδιότας σφόδρα διὰ τὸν A. σφόδρα δεδιότας τὸν G. 4. τὰ A. διὰ τὰ G. 5. κατῴκισαν m. κατῴκησαν G. 6. σεναάρ A. Σενναάρ G. 11. ποιεῖσθαι add. A. 15. καὶ τὸ A. τὸ om. G. 18. νεβρώδης A. ὁ Νεμβρώδης G.

Semas, Iaphtas et Chamas, centum annis ante diluvium nati, primi, relictis montibus, planitiem habitare coeperunt, et aliis recenti etiam tam cladis memoria pavidis, nec audentibus a celsiore loco descendere, idem faciendi auctores et exemplum fuere. Campo, quem primum colere sunt aggressi, nomen est Senaar. Caeterum ut evitandis ad invicem tumultibus, terraeque per amplissimos tractus cultae colligendis urbertim fructibus propagandi multiplicandique generis gratia colonias deducerent, rudes et inculti homines deo iubenti non paruerunt: quamobrem calamitatibus implicati, illum errore suo infensum experti sunt. Cum illis enim copiosa iuvenum manu in immensum numerum auctis deus rursum de colonia deducenda agebat. Illi obliti se ipsius benignitate praesentibus commodis perfrui, totamque illam felicitatem suis viribus acceptam ferentes, eius imperio nequaquam parere voluerunt: quodque sceleris culmen fuit, consilium de coloniis, non favorem, sed insidias a numine sibi paratas interpretabantur; ut in terras nimirum dispersi sub iugum mitti facilius et opprimi possent. Superbiam eiusmodi deique contemptum excitavit in eis Nembrodes, nepos Chamae filii Noe, audax et manu promptus homo, subinde iactans, non deo, sed propriae suae virtuti praesentem felicitatem deberi: atque ita sensim homines dei desertores ad tyrannidem excitandam ducebat;

ἀνθρώπους τοῦ φόβου τοῦ θεοῦ, εἰ χρώμενοι τῇ αὐτῇ δυνάμει
διατελοῖεν, ἀμύνεσθαί τε τὸν θεὸν πάλιν ἠπείλει τὴν γῆν ἐπικλύσαι
θελήσαντα. πύργον γὰρ οἰκοδομήσειν ὑψηλότερον ἢ τὸ ὕδωρ μὴ
P. 44 ἀναβῆναι δυνηθείη· μετελεύσεσθαι δὲ καὶ τῆς τῶν προγόνων
ἀπωλείας. τὸ δὲ πλῆθος πρόθυμον ἦν τοῖς Νεβρώδου δόγμασιν
ἕπεσθαι δουλείαν ἡγούμενον εἴκειν τῷ θεῷ, καὶ τὸν πύργον ᾠκο-
δόμουν. ἐλάμβανε δὲ θᾶττον ὕψος ἢ προσεδόκησεν ἄν τις ὑπὸ
πολυχρονίας. τὸ μέντοι πάχος ἦν τοσοῦτον ὥσθ᾽ ὑπ᾽ αὐτοῦ μειοῦ-
σθαι τοῖς ὁρῶσι τὸ μῆκος. ᾠκοδόμητο δ᾽ ἐκ πλίνθου ὀπτῆς
V. 35 ἀσφάλτῳ συνδεδεμένης, ὡς ἂν μὴ περιρρέοι. οὕτω δὲ μεμηνό-
τας ὁρῶν ἀφανίσαι μὲν ἐκ παντὸς οὐκ ἔκρινεν, ὅτι μηδ᾽ ὑπὸ τῶν
πρώτων ἀπολωλότων σωφρονισθεῖεν, εἰς στάσιν δὲ αὐτοὺς ἐνέ-
B βαλλεν ἀλλογλώσσους ἀπεργασάμενος καὶ ὑπὸ πολυφωνίας ποιή-
σας ἑαυτῷ ἀσυνέτους εἶναι. ὁ δὲ τόπος ἐν ᾧ τὸν πύργον ᾠκο-
δόμησαν νῦν Βαβυλὼν καλεῖται διὰ τὴν σύγχυσιν τοῦ περὶ τὴν
διάλεκτον πρῶτον ἐναργοῦς. Ἑβραῖοι γὰρ τὴν σύγχυσιν βαβὲλ
καλοῦσι. καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἰώσηππος περὶ τῶν μετὰ τὸν κατα-
κλυσμὸν καὶ τὸν Νεβρὼδ καὶ τῆς πυργοποιίας καὶ αὐτῆς Βαβυ-
λῶνος. ἀλλὰ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Πολυΐστωρ ὡς ἐκ σιβύλλης τάδε
φησὶ καὶ Ἀβυδηνός.

3. μὴ ἀναβῆναι A. ἀναβῆναι μὴ G. 5. νεβρώδου A. Νεμβρώδου G. 6. ἡγούμενον A. ἡγούμενοι G. 7. ἢ m. ἦν G. 8. πολυχειρίας m. ὥσθ᾽ A. ὡς G. 10. Vulgo περιρέοι. δὲ A. μὲν G. 12. ἐνέβαλλεν A. ἐνέβαλεν G. 13. ὑπὸ A. ἀπὸ G. 14. ἑαυτῶν m. 18. νεβρὼδ A. Νεμβρὼδ G. 20. Ἀβυδηνός] Vulgo Ἀβυδινός.

oblatisque virium suarum et industriae auxiliis, si nonnunquam diluvium aliud intentaret, eius iniuriam aperto Marte propulsaturum se pollicebatur. Turrim enim se exaedificaturum excelsiorem quam quo aqua posset extolli, et insuper maiorum suorum interitum ulturum. Hominum vulgus Nembrodis placitis facile cedens, dei cultum et subiectionem libertatis iacturam credidit: atque ita structuram turris occoeperunt. Cumque ingens esset operarum numerus, praeter spem omnem opus in immensum attollebatur. Tanta quippe moles eius erat, ut intuentium oculos omnino effugeret. Struebant autem lateribus coctis, ad firmitatem bitumine ferruminatis. Hanc eorum vesaniam videns deus, delere quidem omnes noluit, qui nec priore quidem clade ad meliorem mentem reversi sunt, sed dissidium in eos immisit, linguis eorum variatis, ita ut ob diversitatem sermonis alter alterius mentem non perciperet. Turris loco Babylonis nomen deinceps inditum, propter confusam linguam, quae prius omnibus ex aequo una fuerat; nam Hebraei confusionem nominant Babel. Et haec quidem Iosephus de iis quae diluvium exceperunt et de Nembrod et turris opificio et ipsa Babylone: sed et Alexander Polyhistor ipsis paene Sibyllae verbis, et Abydenus pariter haec ait.

Ἀλεξάνδρου τοῦ Πολυΐστορος περὶ τῆς πυργοποιίας.

Σίβυλλα δέ φησιν ὁμοφώνων ὄντων πάντων ἀνθρώπων τινὰς C τούτων πύργον ὑπερμεγέθη οἰκοδομῆσαι, ὅπως εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβῶσι. τοῦ δὲ θεοῦ ἀνέμους ἐμφυσήσαντος ἀνατρέψαι αὐτούς, καὶ ἰδίαν ἑκάστῳ φωνὴν δοῦναι, διὸ δὴ Βαβυλῶνα τὴν πόλιν κληθῆναι. μετὰ δὲ τὸν κατακλυσμὸν Τιτᾶνα καὶ Προμηθέα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν τῆς πυργοποιίας Ἀλέξανδρος ταῦτα μαρτυρῶν καὶ αὐτὸς Βαβυλῶνα διὰ τὴν σύγχυσιν κληθῆναι τὴν πρὸ πολλῶν μυριάδων ἐτῶν μυθολογουμένην παρ' αὐτοῖς βεβασιλευκέναι.

Ἀβυδηνοῦ περὶ τῶν αὐτῶν. D

Ἐντὶ δ' οἳ λέγουσι τοὺς πρώτους ἀνασχόντας ῥώμῃ τε καὶ μεγέθει χαυνωθέντας καὶ δὴ θεῶν καταφρονήσαντας ἀμείνονας εἶναι τύρσιν ἠλίβατον ἀείρειν, ᾗ νῦν Βαβυλών ἐστιν, ἤδη τε ἆσσον εἶναι τοῦ οὐρανοῦ. καὶ τοὺς ἀνέμους θεοῖσι βωθέοντας ἀνατρέψαι περὶ αὐτοῖσι τὸ μηχάνημα, τοῦ δὴ τὰ ἐρείπια λέγεσθαι Βαβυλῶνα. τέως δὲ ὄντας ὁμογλώσσους ἐκ θεῶν

2. Σίβυλλα] Conf. Euseb. I, 4. p. 17. 4. τοὺς θεοὺς ἀνέμους ἐμφυσήσαντος G. Correctum ex A. 6. τίτανα A. 11. Ἀβυδηνοῦ] Vulgo Ἀβυδινοῦ. Compara cum h. l. Euseb. I, 8. p. 24. et Praepar. Evang. IX, 14. 12. Ἐντὶ δ' οἳ Scaliger p. 13. Εν τῇ δῇ G. ἐκ γῆς ἀνασχόντας Scaliger. 13. θεῶν Scaliger, consentiente Eusebio. θεῷ G. 14. ἀείρειν A. ἀείργειν G. 15. θεοῖσι βωθέοντας Scaliger. θεοὶ εἰβοθέοντας. 16. ἐρείπια Scaliger. ἐρίπια G.

EX ALEXANDRO
Polyhistore de turris opificio.

Sibylla hoc pacto. Cum universi homines uno eloquio uterentur, turrim aedificaverunt excelsissimam, quasi ad caelum per eam adscensuri. Dii vero procellis immissis eos subverterunt et suam cuique linguam dederunt; quae causa fuit, ut urbs illa Babylonis vocabulum acceperit. Post diluvium autem Titanem et Prometheum extitisse. Et his quidem verbis Alexander turris opificio testimonium ferens, Babylonem, ab enata in ea confusione vocitatam scribit, quam ipsemet ante plures myriadas annorum sub imperio Babyloniorum fingit extitisse.

Ex Abydeno de iisdem.

Sunt, qui dicant primos homines e tellure ortos viribus et corporum proceritate fisos in contemptum deorum, quasi superiores illis forent, venisse; eam ob rem mirae altitudinis turrim, quae nunc Babylon est, molitos illamque aedificiis iam caelis vicinam adstruxisse, ventos autem diis opi ferendae advolantes vastam illam molem in suos auctores deturbasse ac ruderes, qui superfuerunt, Babylonis nomen accepisse. Homines porro quorum ad id tempus una eademque lingua fuerat, diis ita iubentibus, mul-

πολύθροον φωνὴν ἐνέγκασθαι· μετὰ δὲ Κρόνῳ καὶ Τιτῆνι συστῆναι πόλεμον.

P. 45 *Τρανῶς δὴ καὶ οὗτος ὡς ἐπιλαθόμενος τῶν προτέρων περὶ Βαβυλῶνος κομπασμῶν ὁμολογεῖ ἐπὶ τῆς πυργοποιίας αὐτὴν οὕτω κεκλῆσθαι, διὰ τὴν σύγχυσιν τῶν γλωσσῶν καὶ τῶν ἑβδομήκοντα δύο ἐθνῶν. τῶν δὲ διασπαρέντων κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἣν διεμέρισε Νῶε ὁ δίκαιος τοῖς τρισὶν αὐτοῦ υἱοῖς τῷ ‚βφοϛʹ ἔτει τοῦ κόσμου, ϡλδʹ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, κατὰ τὸν θεῖον δηλονότι χρησμὸν οὕτως.*

Σὴμ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ υἱῷ ἄγοντι ἔτος υλαʹ ἔδωκεν ἀπὸ Περσίδος καὶ Βάκτρων ἕως Ἰνδικῆς μῆκος, πλάτος δὲ ἀπὸ Ἰν-
B *δικῆς ἕως Ῥινοκουρούρων τῆς Αἰγύπτου, ἤτοι τὰ ἀπὸ ἀνατολῆς ἕως μέρους τῆς μεσημβρίας, τήν τε Συρίαν καὶ Μήδειαν καὶ ποταμὸν διορίζοντα αὐτοῦ τὰ ὅρια τὸν Εὐφράτην. Χὰμ δὲ τῷ δευτέρῳ αὐτοῦ υἱῷ ἄγοντι ἔτος υκζʹ ἔδωκε τὰ πρὸς νότον καὶ λίβα καὶ μέρος τῆς δύσεως ἀπὸ Ῥινοκουρούρων τῆς Αἰγύπτου, Αἰθιοπίαν καὶ Αἴγυπτον καὶ Λιβύην, Ἀφρικὴν καὶ Μαυριτανίαν ἕως Ἡρακλείων στηλῶν, ἤτοι ἕως τοῦ δυτικοῦ καὶ Λιβυκοῦ Ὠκεανοῦ, ποταμὸν διορίζοντα τὸν Νεῖλον, ὃς καὶ Γειὼν καὶ*

1. *πολύθροον* m. *πολύθρωον* G. *πολύθρουν* Scaliger. *ἐνέγκασθαι* A. *ἐνάγκασαι* G. *ἐνείκασθαι* Scaliger. *Τιτῆνι* Scaliger. *τί τινι* A. *Τιτᾶνι* G. 6. *τὴν* add. A. 10. *ἄγοντι ἔτος* Scaliger p. 10. *ἔτος ἄγοντι* m. *κατάγοντι* G, omisso *ἔτος*. 11. *Βάκτρων* Scaliger. *Βακτωῶν* G. Vide p. 47 a. 12. *ῥινοκουρούρων* A. *Ῥινοκορούρων* G. *ἤτοι* A. *ἤγουν* G. 13. *Μήδειαν*] *Μηδίαν* Scaliger. 15. *ἄγοντι ἔτος* Scaliger. *κατάγοντι ἔτους* G. 16. *ῥινοκουρούρων* A. *Ῥινοκορούρων* G. 17. *καὶ Ἀφρικὴν* m. 19. *ποταμὸν δὲ* Scaliger. *γειὼν* A. *Γειῶν* G. *Γεὼν* Scaliger.

tiplici et ab invicem diverso loquendi genere discrepasse, ac postmodum enatis dissidiis Saturnum et Titanem inter se bello decertasse.

Hic vero velut inanis illius laudis, qua Babylonem extulerat, oblitus, ob linguas circa turris opificium inter se confusas et gentium septuaginta duarum exortum eam ita denominatam fatetur. Caeterum nationes illae dispersae sunt in orbem universum, quem iustus Noe, oraculo divinitus accepto, distribuit anno mundi 2576, aetatis propriae 934, in hunc modum.

Sem primogenito filio suo annum 434 agenti quicquid a Perside et Bactris usque ad Indiam in longum porrigitur, in latum vero quicquid ab India versus Aegypti Riconorura, ab oriente videlicet usque ad meridiei partem continetur, assignavit; Syriam insuper ac Mediam et fluvium, qui eius confinia disterminat, Euphratem. Cham secundo filio 427 annis nato meridionalem partem et quae versus Africam vergit, nec non et occiduam aliquam ab Aegypti Riconoruris legavit, Aethiopiam et Aegyptum, Lybiam et Africam et Mauritaniam usque ad Herculeas columnas, hoc est ad occiduum et Lybicum oceanum ac fluvium, qui terminos poneret,

Χρυσορρόας λέγεται. Ἰάφεθ δὲ τῷ τρίτῳ υἱῷ αὐτοῦ ἄγοντι ἔτος V. 36 υκε' ἀπὸ Μηδείας τὰ πρὸς ἄρκτον καὶ δυσμὰς ἕως Γαδείρων καὶ Βρεττανικῶν νήσων, Ἀρμενίαν καὶ Ἰβηρίαν, Πόντον, Κόλχους C καὶ τὰς κατόπιν χώρας καὶ νήσους ἕως Ἰταλίας καὶ Γαλλικῆς Σπανικῆς τε καὶ Κελτιβηρίας καὶ Λυσιτανῶν. οὕτω μερίσας καὶ ἐγγράφως διαθέμενος, ὥς φασιν, ἐπαναγνούς τε αὐτοῖς τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐσφραγίσατο, παρ' ἑαυτῷ κατασχὼν, ἕως τοῦ ͵βφϟβ' ἔτους ἀπὸ Ἀδὰμ, ἐν ᾧ καὶ ἐκοιμήθη. μέλλων δὲ τελευτᾷν ἐνετείλατο τοῖς τρισὶν αὐτοῦ υἱοῖς μηδένα ἐπελθεῖν τοῖς τοῦ ἀδελφοῦ ὁρίοις καὶ ἀτάκτως ἐνεχθῆναι πρὸς ἕτερον, ὡς τούτου γενησομένου αἰτίου στάσεως αὐτοῖς καὶ πολέμων τῶν πρὸς ἀλλήλους. τὴν δὲ διαθήκην αὐτοῦ ἔδωκε τῷ Σὴμ, ὡς πρωτοτόκῳ υἱῷ καὶ θεοφιλεστέρῳ, ὃς καὶ τὴν ἡγεμονίαν διεδέξατο μετ' αὐ- D τὸν καὶ τὰς ἐξαιρέτους τῶν παρ' αὐτοῦ εὐλογιῶν ἐκληρώσατο, ὡς καὶ ἐν τῇ Γενέσει φέρεται. καὶ ἐκοιμήθη ἐν ὄρει Λουβάρ.

Ἐν δὲ τῷ ͵βψϟα' ἔτει τοῦ κόσμου, ἤτοι μετὰ διακόσια ἔτη τῆς τελευτῆς Νῶε, νεωτερίσας ὁ τοῦ Χὰμ υἱὸς Χαναὰν ἐπέβη τοῖς ὁρίοις τοῦ Σὴμ καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ παραβὰς τὴν ἐντολὴν Νῶε σὺν τοῖς ἐξ αὐτοῦ γενομένοις ἔθνεσιν ἑπτὰ, Ἀμορραίοις, Χετταίοις, Φερεζαίοις, Εὐαίοις, Γεργεσαίοις, Ἰεβουσαίοις καὶ Χα-

1. χρυσορόας A. 2. Μηδείας] Μηδίας Scaliger. 6. αὐτοῖς Scaliger. αὐτοὺς G. 9. μηδένα Scaliger. μηδείνα A. μὴ δεῖν G. 11. στάσεως A. τῆς στάσεως G. 13. καὶ τὴν A. τὴν om. G. διεδέξατο A. ἐδέξατο G. 15. ὡς]καὶ A. ὥστε G. Γενέσει] IX, 26. 16. ἐν δὲ A. Aberat δέ. 17. νεωτερίσας A. νεωτερίσατο G. 19. ἀμωρραίοις A. Χετταίοις A. Γετταίοις G. 20. εὐαίοις A. Εὐιαίοις G.

Nilum, qui et Gion et Chrysorrhoas appellatur. Iapheth denique tertio filio 425 annum numeranti, quae a Media septentrionem et occidentem ad Gades usque Britannicasque insulas respiciunt, Armeniam et Iberiam, Pontum, Colchos atque ultra positas regiones, insulasque Italiae adiacentes, Gallias, Hispaniam, Celtiberiam et Lusitanos reliquit. Communibus terrae regionibus hoc pacto divisis, scripto voluntatem testatus, ut aiunt, lectum etiam testamentum clausit et sigillo firmavit apudque se detinuit ad 2592 ab Adamo annum, quo leto raptus obdormivit. Iam vero morti proximus, ne quis in fratris fines irrumperet aut iniuria assignatam ipsi partem invaderet, filiis tribus mandavit, alias in dissidia pugnasque ad invicem non facile conciliandas cuncta cessura. Testamentum porro Sem, ceu primogenito ac religione caeteris superiori tradidit, isque patre e vivis sublato totius orbis ducatum excepit atque eximias benedictiones, quas ei precatus fuerat pater, velut haereditario iure, prout in Genesi fertur, adiit. Noe vero in monte Lubar decessit e vivis.

Anno mundi 2791, id est ab obitu Noe ducentis, Chanaan filius Cham novas res molitus, fines Sem invasit, et violato Noe praecepto, adiunctis septem ex se ortis gentibus, Amorrhaeis, Gettaeis, Pherezaeis, Euaeis,

ναναίοις, οὓς διὰ Μωΰσέως καὶ Ἰησοῦ ἐξωλόθρευσεν ὁ θεὸς, καὶ κατά τινας καιροὺς διὰ τῶν κριτῶν ἀπέδωκε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ P. 46 τὴν πατρῴαν γῆν, ὡς ἐκ τοῦ Σὴμ καταγομένοις διὰ γενεῶν λη', ἐτῶν ͵αχπζ'. ὃ καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ ͵δοη' ἔτος, ἤτοι τῷ κγ' τῆς βασιλείας Σαλομῶνος, καθ' ὃν ἐνεκαίνισε τὸν ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντα πολυτελῆ ναὸν, θύσας τῷ πατρῴῳ θεῷ λαμπρῶς· περὶ ὧν ἐν τοῖς ἰδίοις τόποις ἑκάστης τῶν αὐτῶν λη' γενεῶν κατὰ τὸ ἐγχωροῦν στοιχειώδει ἐπιτομῇ σὺν θεῷ λεχθήσεται. νῦν δὲ ἐπανέλθωμεν πάλιν ἐπὶ τὴν πυργοποιίαν καὶ τὴν σύγχυσιν τῶν οβ' ἐθνῶν καὶ γλωσσῶν, αἳ συνεχύθησαν, καὶ εἴπωμεν ἃ τοῖς πολλοῖς τῶν ἱστορικῶν προείρηται, ποῖα καὶ πόσα ἔθνη ἑκάστῳ τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ Νῶε ἔλαχεν ἐκ τῶν διασπαρέντων ἑβδομήκοντα δύο B ἐθνῶν. χρὴ δὲ ἀναμνησθῆναι τῶν προλεχθέντων ἀνωτέρω, ὅτι ἀρξάμενοι τῷ καθολικῷ ͵βψλς' ἔτει οἰκοδομεῖν τὸν πύργον, ὅπερ ἦν τῆς ζωῆς τοῦ Σὴμ φϟδ', τοῦ δὲ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀρφαξὰδ υϟγ', καὶ τοῦ υἱοῦ τούτου Καϊνᾶν τνη', καὶ τοῦ Σαλᾶ σλ' καὶ τοῦ Ἔβερ ϟθ', ἔμειναν οἰκοδομοῦντες ἐπὶ ἔτη τεσσαράκοντα ἕως τοῦ κοσμικοῦ ͵βψος'. ἐν τούτῳ γὰρ τῷ ἔτει διεσπάρησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην οὕτως·

2. ἰσραὴλ A. τοῦ Ἰσραὴλ G. 5. Σαλομῶνος] σαλομῶν A. 7. τοῖς add. A. 9. ἐπὶ τὴν A. εἰς τὴν G. καὶ τὴν A. καὶ εἰς τὴν G. 17. ρλη' ἔτος τοῦ Ἔβερ, τοῦ δὲ Φαλὲκ ἔτος δ' m.

Gergezaeis, Iebuzaeis et Chananaeis, in eis habitavit: hos deus per Mosem et Iesum delevit ac suo deinde tempore iudicum opera paternam haereditatem filiis Israël, ceu ex Sem per gradus triginta octo deductis, per annos nimirum 1687, in mundi annum 4478 incidentes, regni Salomonis intellige tertium et vicesimum, quo felicissimus ille rex augustum templum a se conditum copiosis paterno deo victimis immolatis, dedicavit; de singulis quibusque 38 gradibus digesto breviario, pro viribus, deo duce, propriis in locis tractabitur. Caeterum ad turris opificium et ad 72 gentium linguarumque ad invicem permixtarum iterum sermone revocato, quae quotaeve gentes singulis trium Noe filiorum ex 72 dispersis obtigerunt, quae plerisque Historicorum sunt memoratae, referamus. Neque vero, quod praemissum superius, oblivioni tradendum, videlicet recepto communiter 2736 mundi anno, qui fuit vitae Sem 594, Arphaxad autem eius filii 493, et huius filii Cainan 358, Sala 228 et Heber 98, turrim erigere aggressos, in opere promovendo annis quadraginta perseverasse ad annum mundi 2776, hoc enim anno per orbem universum a deo dispersi sunt hoc pacto.

Τῶν οβ' ἐθνῶν τῶν ἐκ τῶν διασπαρέντων ἀρχηγῶν μετονομασθέντων τὰ ὀνόματα.

Ἐκ τοῦ Σὴμ τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ Νῶε ἔθνη κε' οὕτως C

α' *Ἀρφαξὰδ, ἀφ' οὗ Χαλδαῖοι.*
β' *Ἀλὰμ, ἀφ' οὗ Ἐλουμαῖοι.*
γ' *Ἀσοὺρ, ἀφ' οὗ Ἀσύριοι.*
δ' *Λοὺδ, ἀφ' οὗ Λυδοί.*
ε' *Ἀρὰμ, ἀφ' οὗ Σύροι.*

Υἱοὶ Ἀράμ.

ς' *Ὧς, ἀφ' οὗ Τράχωνες.* V. 37
ζ' *Οὒλ, ἀφ' οὗ Μαγαρδοί.*
η' *Γαθὲρ, ἀφ' οὗ Ἀρμένιοι.* D
θ' *Μοσὸχ, ἀφ' οὗ Μεσήνιοι.*

Υἱοὶ Ἀρφαξάδ.

ι' *Καϊνᾶν, ἀφ' οὗ Γασφηνοί.*
ια' *Σασᾶν, ἀφ' οὗ Κοσαῖοι.*
ιβ' *Ἑβραῒρ, ἀφ' οὗ Ἑβραῖοι.*
ιγ' *Φαλὲκ, ἀφ' οὗ Βάκτροι.*
ιδ' *Ἐλμωδὰμ, ἀφ' οὗ Ἰνδοί.*

5. *Ἐλὰμ, ἀφ' οὗ Ἐλυμαῖοι* m. 6. *Ἀσσοὺρ, ἀφ' ου Ἀσσύριοι* m. 12. *Γατὲρ* m. 16. *Σαλᾶ* m. 17. *Ἕβερ* Scaliger p. 11. 18. *Φαλὶγ* m. 19. *ἐλμωδὰμ* A. *Ἐλμωδὰν* G. *Ἐλμωδὰδ* m.

Gentium septuaginta duarum, quae a ducibus ab invicem divisis vocatae sunt, nomina.

A Sem Noe primogenito gentes 25 prodierunt hoc ordine.

1. Arphaxad, a quo Chaldaei orti sunt.
2. Elam, a quo Elumaei.
3. Assur, a quo Assyrii.
4. Lud, a quo Lydi.
5. Aram, a quo Syri.

Filii Aram.

6. Os, a quo Trachones.
7. Ul, a quo Magardi.
8. Gather, a quo Armeni.
9. Mosoch, a quo Mesenii.

Filii Arphaxad.

10. Cainan, a quo Gaspheni.
11. Sasan, a quo Cosaei.
12. Hebrair, a quo Hebraei.
13. Phalec, a quo Bactri.
14. Elmodan, a quo Indi.

ιε' Ἰεκτὰν, ἀφ' οὗ Μαδιναῖοι.
ις' Ἀραβὼθ, ἀφ' οὗ Ἄραβες.
ιζ' Ἰδουρὰμ, ἀφ' οὗ Καμήλιοι.
ιη' Δερὰ, ἀφ' οὗ Μῆδοι.
P. 47 ιθ' Ἰεζιὰ, ἀφ' οὗ Ἀριανδνοί.
κ' Δεκλὰμ, ἀφ' οὗ Κεδρούσιοι.
κα' Γεβὴλ, ἀφ' οὗ Σκύθαι.
κβ' Ἀβιμεὴλ, ἀφ' οὗ Ὑρκανοί.
κγ' Σαβὰτ, ἀφ' οὗ Ἄραβες Ἰνδῶν.
κδ' Οὐὴρ, ἀφ' οὗ Οὐαρναῖοι.
κε' Εὐὴν, ἀφ' οὗ Γυμνοσοφισταί.

Οὗτοι πάντες ἐκ τοῦ Σὴμ κατάγονται, ὧν ἡ κατοικία ἐστὶ κατὰ μῆκος μὲν ἀπὸ Βάκτρων καὶ Ἰνδικῆς ἕως Ῥινοκουρούρων τῆς ὁριζούσης Συρίαν καὶ Αἴγυπτον καὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἀπὸ στόματος τοῦ κατὰ Ἀρσινόην τῆς Ἰνδικῆς, κατὰ πλά-
B τος δὲ ἀπὸ Περσίδος καὶ Βάκτρων ἕως Ἰνδικῆς. τὰ δὲ ὀνόματα τῶν χωρῶν ταῦτα· Περσὶς καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔθνη, Βακτριανὴ, Ὑρκανία, Βαβυλωνία, Κοδρυαλία, Ἀσσυρία, Μεσοποταμία, εὐδαίμων Ἀραβία, κοίλη Συρία, Κομμαγηνὴ καὶ ἡ φυσικὴ Περ-

2. Σαρμὼθ m. 3. Οδοῤῥὰ m. 5. ἀριανδνοὶ A. Αριαδνοὶ G. 6. Δεκλὰ m. 7. γεβὴλ A. Γεμὴλ G. Αἰβὴλ m. 8. ἀβιμεὴλ A. Αβυμεὴλ G. Αβιμαὲλ m. 9. Σαβὰ m. 10. Οὐφεὶρ m. 11. Εὐεῖλα m. 13. μῆκος μὲν A. μῆκος κόσμου G. Βάκτρων Scaliger. βατρῶν A. Βακτρῶν G. Conf. p. 45 a. ῥινοκουρούρων A. Ρινοκορούρων G. 15. πλάτος δὲ] Legebatur πλάτος μέν. δὲ πλάτος Scaliger. 16. Βάκτρων Scaliger. Βακτρῶν G. 18. Κορδυλία m. 19. εὐδαίμων ἀραβία add. A. κοίλη συρία A. Κοιλησυρία G. Κομαγηνὴ m. Κομαγινὴ G. κομμαγινὴ A.

15. Iectan, a quo Madinaei.
16. Araboth, a quo Arabes.
17. Iduram, a quo Camelii.
18. Dera, a quo Medi.
19. Iesia, a quo Ariadni.
20. Declam, a quo Cedrusii.
21. Gemel, a quo Scythae.
22. Abymeel, a quo Hyrcani.
23. Sabat, a quo Arabes Indici.
24. Uer, a quo Uarnaei.
25. Even, a quo Gymnosophistae.

Istis omnibus a Sem ortis habitatio in longum porrigitur a Bactris et India, ab Arsinoes Indiae faucibus usque Rinocorura Syriam et Aegyptum et mare rubrum disterminantia; in latum vero a Perside et Bactris ad Indiam.

Regionum autem nomina sunt ista: Persis et quas includit gentes, Bactriana, Hyrcania, Babylonia, Codryalia, Assyria, Mesopotamia, Coelesyria, Comagene et Persis proprie dicta.

σίς. τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν γενόμενα ἔθνη ταῦτα· Ἑβραῖοι, Ἰουδαῖοι, Πέρσαι, Μῆδοι, Μαγαρδοί, Πάρθοι, Γερμανοί, Ἐλυμαῖοι, Κοσαῖοι, Ἄραβες ἀρχαῖοι, Κεδρούσιοι, Σκύθαι, Γυμνοσοφισταί. οἱ δὲ ἐπιστάμενοι αὐτῶν γράμματα Ἰουδαῖοι, Πέρσαι, Μῆδοι, Χαλδαῖοι, Ἰνδοί, Ἀσσύριοι. ταῦτα τὰ κε' ἔθνη τοῦ Σὴμ σὺν ταῖς χώραις καὶ ὁρίοις αὐτῶν.

Ἐκ τοῦ Χὰμ τοῦ δευτέρου υἱοῦ Νῶε ἔθνη λβ' οὕτως. C

Υἱοὶ Χὰμ δευτέρου υἱοῦ Νῶε.

α' Χοὺς, ἐξ οὗ Αἰθίοπες.
β' Μεστραΐμ, ἐξ οὗ Αἰγύπτιοι.
γ' Φοὺδ, ἐξ οὗ Τρωγλοδύται.
δ' Χαναὰμ, ἐξ οὗ Χαναναῖοι.

Οὗτοι ἔφυγον ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ κατῴκησαν Τρίπολιν τῆς Ἀφρικῆς, ὡς οὖσαν ἐν τῷ κλήρῳ τοῦ Χάμ.

Υἱοὶ Χοὺς τοῦ Αἰθίοπος τοῦ πρώτου υἱοῦ Χάμ. D

ε' Σαβὰτ, ἐξ οὗ Σαβάτ.
ϛ' Εὐιλὰτ, ἐξ οὗ Γαγγινοί.
ζ' Σεβατὰ, ἐξ οὗ Σαβῖνοι.
η' Ῥεγμὰ, ἐξ οὗ Ἰχθυοφάγοι.
θ' Σεβακαθὰ, ἐξ οὗ . . . . .

8. Υἱοὶ m. Υἱοῦ G. 10. Μεσραΐν m. 12. Χαναὰν Scaliger. 16. Σαβὰ m. 17. Εὐιλὰ m. 18. Σαβαθὰ m. 20. σαβακαθὰ A. Σεβατακὰ G. Σαβαθακὰ, ἐξ οὗ Σαβακτηνοὶ m.

Gentes ex eis propagatae sunt: Hebraei, Iudaei, Persae, Medi, Magardi, Parthi, Germani, Elymaei, Cossaei, veteres Arabes, Cedrusaei, Scythae, Gymnosophistae. Qui litteras inter eos callent Iudaei, Persae, Medi, Chaldaei, Indi, Assyrii. Hae viginti quinque ex Sem nationes deductae cum regionibus ac terminis earum.

E Cham filio Noe secundo nationes triginta duae hoc pacto.

Filii Cham, Noe filii secundi.

1. Chus, e quo Aethiopes.
2. Mestrem, e quo Aegyptii.
3. Phud, e quo Troglodytae.
4. Chanaan, e quo Chananaei.

Isti a conspectu filiorum Israël fugerunt et Tripolin Africanam velut sortis Cham partem incoluerunt.

Filii Chus Aethiopis, primi Cham filii.

5. Sabat, e quo Sabataei.
6. Evilat, e quo Gangis accolae.
7. Sebata, e quo Sabini.
8. Regma, e quo Ichthyophagi.
9. Sebataca, e quo . . . . . .

Υἱοὶ Ῥεγμά.

ι' Σαβὰ, ἐξ οὗ Μαρμαρῖται.
ια' Ἰουδαδὰν, ἐξ οὗ Φοίνικες.
ιβ' Νεβρὼδ, ἐξ οὗ γίγαντες.
V. 38 ιγ' Λουδιεὶδ, ἐξ οὗ .....
ιδ' Νεμεστιεὶμ, ἐξ ὧν .....
P. 48 ιε' Λαβιεὶμ, ἐξ ὧν .....
ις' Νεφθαβιεὶμ, ἐξ ὧν .....
ιζ' Πατροσονιεὶμ, ἐξ ὧν .....
ιη' Χασλονιεὶμ, ἐξ ὧν ......
ιθ' Φυλιστιεὶμ, ἐξ ὧν .....
κ' Καφθονιεὶμ, ἐξ ὧν .....

Υἱοὶ Χαναὰν, ὧν πρωτότοκος Σιδών.

κα' Σιδὼν, ἐξ οὗ Σιδώνιοι.
κβ' Χατταῖος, ἐξ οὗ ....
κγ' Ἰεβουσαῖος, ἐξ οὗ Ἰεβουσαῖοι.
κδ' Ἀμορραῖος, ἐξ οὗ Ἀμορραῖοι.
B κε' Γεργεσαῖος, ἐξ οὗ Γεργεσαῖοι.
κς' Εὐαῖος, ἐξ οὗ Εὐαῖοι.

3. Λαδὰν m. 4. νεβρὼδ A. Νεμβρὼδ G. 5. Λουδιεὶμ m. 6. νεμεστιεὶμ A. Νεμστιεὶμ G. Ενεμεστιεὶμ m. 7. ἐξ ὧν Λίβυες m. 10. Χασμονιεὶμ m. 11. Φιλιστιεὶμ Scaliger. 13. Σιδών] σιδῶν A. 15. χατταῖος A. Χατλαῖος G. Χετταῖος, ἐξ οὗ Χετταῖοι m.

Filii Regma.

10. Saba, e quo Marmaritae.
11. Iudadan, e quo Phoenices.
12. Nembrod, e quo Gigantes.
13. Ludiid, e quo ....
14. Nemetiim, e quibus .....
15. Labiim, e quibus.....
16. Nephtabiim, e quibus.....
17. Patrosoniim, e quibus.....
18. Chasloniim, e quibus.....
19. Philistiim, e quibus.....
20. Caphthoniim, e quibus.....

Filii Chanaan, quorum primogenitus Sidon.

21. Sidon, e quo Sidonii.
22. Chettaeus, e quo Chettaei.
23. Iebusaeus, e quo Iebusaei.
24. Amorrhaeus, e quo Amorrhaei.
25. Gergesaeus, e quo Gergesaei.
26. Euaeus, e quo Euaei.

κζ' Ἀρουκαῖος, ἐξ οὗ *
κη' Ἀσενναῖος, ἐξ οὗ *
κθ' Ἀράδιος, ἐξ οὗ Ἀράδιοι.
λ' Σαμαραῖος, ἐξ οὗ Ὀρθωσιασταί.
λα' Ἀμαθεῖς, ἐξ οὗ Ἀμαθούσιοι.
οἱ πάντες σὺν τῷ Χὰμ λβ'.

Τούτων δὲ ἡ κατοικία ἀπὸ Ῥινοκουρούρων ἕως Γαδείρων τὰ πρὸς νότον· τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν γεννηθέντα ἔθνη Αἰθίοπες, Τρωγλοδύται, Ἀγγαῖοι, Γαγγινοὶ, Σαβῖνοι, Ἰχθυοφάγοι, Ἐλαϊνοὶ, C Αἰγύπτιοι, Φοίνικες, Λίβυες, Μαρμαρῖται, Κᾶρες, Ψυλλῖται, Μυσοὶ, Μοσύλλιοι, Φρύγες, Μάκωνες, Βιθυνοὶ, Νομάδες, Λύκιοι, Μαριανδυνοὶ, Πάμφυλοι, Μοσσυνοὶ, Πισσυνοὶ, Αὐγαλαῖοι, Κίλικες, Μαυρούσιοι, Κρῆται, Μαγάρται, Νούμιδες, [Μάκωνες] καὶ Νασαμῶνες.

Οὗτοι διακρατοῦσιν ἀπὸ Αἰγύπτου ἕως τοῦ δυτικοῦ πρὸς λίβα καὶ νότον Ὠκεανοῦ. οἱ δὲ ἐπιστάμενοι αὐτῶν γράμματα Φοίνικες, Αἰγύπτιοι, Πάμφυλοι, Φρύγες. αἱ δὲ χῶραι αὐτῶν Αἴγυπτος, Αἰθιοπία ἡ βλέπουσα κατὰ Ἰνδοὺς πρὸς εὐρόνοτον, ἄλλη Αἰθιοπία πρὸς νότον, ὅθεν ἐκπορεύεται ὁ Νεῖλος ποτα- D μὸς, ἐρυθρὰ ἡ βλέπουσα κατὰ ἀνατολὰς, Θηβαῒς, Λιβύη ἡ

1. ἐξ οὗ Ἀρουκαῖοι m. 2. ἐξ οὗ Σειναῖοι m. 3. Ἀράδιοι Scaliger p. 12. Ἀραδὶς G. 4. σαμαραῖος A. Σαμοραῖος G. Ὀρθοσῖται Scaliger. 5. Ἀμαθὶ m. 7. ῥινοκουρούρων A. Ῥινοκορούρων G. 9. γαγγινοὶ A. Γογγινοὶ G. Γαγγηνοὶ m. Σαβῖνοι] Σαβαῖοι m. 12. Μαριανδυνοὶ] Vulgo Μαριανδινοί. Πάμφυλοι Scaliger. Πάμφυλλοι G. πισσυνοὶ A. Ποσσυνοὶ G. Πισίδαι m. αἰγαλαῖοι A. Αὐγαλαῖοι G et Scaliger. Αἰολες m. 14. Μάκωνες delet m.

27. Arucaeus, e quo *
28. Asennaeus, e quo *
29. Aradius, e quo Aradis.
30. Samoraeus, e quo Orthosiastae.
31. Amathis, e quo Amathusii.
Isti omnes patri Chamo adiuncti duo et triginta numerantur.

Eorum habitatio pars est mundi meridionalis a Rhinocoruris ad Gades; gentes autem ex eisdem ortae sunt Aethiopes, Troglodytae, Angaei, ad Gangem incolae, Sabaei, Ichthyophagi, Elaeni, Aegyptii, Phoenices, Lybes, Marmaritae, Carii, Psyllitae, Mysi, Mosyllii, Phryges, Macones, Bithyni, Nomades, Lycii, Mariandini, Pamphylii, Mossyni, Pisidae, Augalaei, Cilices, Maurusii, Cretes, Magartae, Numides, Macones et Nassamones.

Occupant isti terras inter Aegyptum et occidentalem oceanum versus Africum et meridiem medias. Litteris eruditiores sunt Phoenices, Aegyptii, Pamphylii, Phryges. Regiones eorum Aegyptus, Aethiopia, quae respicit Indos ad Euronotum sitos, alia Aethiopia versus meridiem, unde Nilus flumen oritur, mare rubrum ad orientem, Thebais, Libya ad Cy-

παρεκτείνουσα μέχρι Κορκυρίνης, Μαρμαρὶς, καὶ τὰ περὶ αὐτὴν πάντα, Σύρτις ἔχουσα ἔθνη τρία, Νασαμῶνας, Μάκωνας, Ταυταμαίους. Λιβύη ἀπὸ Λέπτιος παρεκτείνουσα μέχρι μικρᾶς Σύρτεως, Νουμιδία, Μασσουρὶς, Μαυριτανία, ἡ καὶ Ἀφρικὴ, παρεκτείνουσα μέχρι Ἡρακλεωτικῶν στηλῶν κατέναντι Γαδείρων. ἔχει δὲ ἐν τοῖς κατὰ βορρᾶν τὰ πρὸς θάλασσαν Κιλικίαν, Παμφυλίαν, Πισιδίαν, Μυσίαν, Λυκαονίαν, Φρυγίαν, Καββαλλίαν, Λυκίαν, Λυδίαν, Καρίαν, Τρωάδα, Αἰολίαν, Βιθυνίαν, τὴν
P. 49 ἀρχαίαν Φρυγίαν. ἔχει δὲ νήσους ἐπισήμους τρεῖς Σαρδὼ, Κρήτην, Κύπρον, ἐπικοίνους δὲ Κόρσουλαν, Λιμπαδοῦσαν, Γαῦδον, Μελίτην, Κουροῦναν, Μίνην, Γαλάτην, Γορσύναν, Κρήτην, Γαυλορίδην, Θήραν, Κάρπαθον, Ἀστυπάλαιαν, Χίον, Λέσβον, Τένεδον, Ἴμβρον, Θάσον, Σάμον, Κνίδον, Κῶν, Νίσυρον· ποταμὸν δὲ Γεὼν, τὸν καὶ Νεῖλον, ὃς καὶ κυκλοῖ Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν καὶ διορίζει μεταξὺ τοῦ Χὰμ καὶ Ἰάφεθ. τὸ στόμα τῆς ἑσπερίας θαλάσσης τὰ ἐπίκοινα τοῦ Χὰμ καὶ τοῦ Ἰάφεθ.

1. κορκυρίνης A. Κυρίνης G. Κυρήνης m. 2. Μάκωνας] μάκας A. Μάκωνας καὶ m. ταυταμαίους A. Ταυταμάτους G. 3. Λέπτιος Scaliger. λεπταῖος A. Λέπτως G. 4. Νουμιδία m. νουμηδία A. Νυμιδία G. μασσουρὶς A. Μασσουρία G. 5. μέχρι add. A. 7. Πισιδίαν Scaliger. Πισσιδίαν G. Μυσίαν m. μυδίαν A. Μηδίαν G. om. Scaliger. καββαλλίαν A. Καββαλίαν G. 8. Αἰολίαν Scaliger. Εωλίαν G. Αἰωλίαν m. 9. ἀρχαίαν] ἀρχαν (sic) A. 9. δὲ νήσους A. δὲ καὶ νήσους G. 10. ἐπικοίνους] ἐπ' ἐκείναις m. ἐπικοινοῖ Scaliger. Λιμπαδοῦσαν] Λαμπαδοῦσαν Scaliger. 11. Κουροῦναν] Κωρώνην m. γορσύναν A. Κορσύναν G. 13. τέννεδον A. Θάσον Scaliger. Vulgo Θᾶσσον. Κνίδον] κνίδων A. Κῶν Scaliger. κώων A. Κῶον G. 14. Νίσυρον] Vulgo Νήσουρον. Correxit Scaliger. 15. διορίζει A. διορίζεται G.

renem usque porrecta, Marmaris et adiacentes regiones, Syrtis gentes tres complexa, Nasamonas, Maconas et Tautomaeos; Libya a Lepti ad minorem usque Sirtim protensa, Numidia, Massuria, Mauritania, quae et Africa ad Herculeas usque columnas e Gadium regione extensa. Nacti sunt etiam circa borealem mundi partem regiones ad mare positas Ciliciam, Pamphyliam, Pisidiam, Moesiam, Lycaoniam, Phrygiam, Cabbaliam, Lyciam, Lydiam, Cariam, Troadem, Aeoliam, Bithyniam et veterem Phrygiam. Obtinuerunt quoque nobiliores insulas tres Sardum, Creten et Cyprum, quibus adiunctae fuerunt Cursula, Limpadusa, Gaudus, Melite, Corona, Minae, Galate, Corcyra, Crete, Gauloride, Thera, Carpathus, Astypalaea, Chius, Lesbos, Tenedus, Imbrus, Thassus, Samos, Cnidus, Cos et Nesurus; fluvius illis addictus est Geon, qui et Nilus, Aegyptum ambiens et Aethiopiam atque Cham et Iapheth possessiones dividens. Maris autem occidentalis fauces communes sunt Cham et Iapheth limites.

Ἐκ τοῦ Ἰάφεθ τοῦ τρίτου υἱοῦ Νῶε ἔθνη δεκαπέντε οὕτως. V. 39
Υἱοὶ Ἰάφεθ τοῦ τρίτου υἱοῦ Νῶε ἔθνη δεκαπέντε οὕτως. B

α' Γάμερ, ἐξ οὗ Καππάδοκες.
β' Μαγὼγ, ἐξ οὗ Κέλτοι, οἱ καὶ Γαλάται.
γ' Μαδαΐ, ἐξ οὗ Μῆδοι.
δ' Ἰωνὰμ, ἐξ οὗ Ἕλληνες, οἱ καὶ Ἴωνες.
ε' Θωβὲλ, ἐξ οὗ Θετταλοί.
ς' Μοσὸχ, ἐξ οὗ Ἰλλυριοί.
ζ' Θηρὰς, ἐξ οὗ Θρᾶκες.
η' Χετταεὶμ, ἐξ οὗ Μακεδόνες. C

Οἱ υἱοὶ Γάμερ τοῦ υἱοῦ Ἰάφεθ.

θ' Ἀσχανὰζ, ἐξ οὗ Ῥηγῖνες.
ι' Ῥιχὰθ, ἐξ οὗ Σαυρομάται.
ια' Θοργαμὰ, ἐξ οὗ Ἀρμένιοι.

Οἱ υἱοὶ Ἰωνάν.

ιβ' Ἐλισσὰ, ἐξ οὗ Σικελοί.
ιγ' Θαρσεῖς, ἐξ οὗ Ἴβηρες.

1. τοῦ Νῶε G. τοῦ om. A. 3. γαμὲρ A. Γόμερ G. 5. Μαδοὶ m. 6. Ιωνάν m. 9. θηρὰς A. Θηρᾶς G. Θείρας m. 10. χετταεὶμ A. Χετταλεὶμ G. 12. ἀσχανὰζ A. Ἀσχανᾶς G. 13. Ριφὰθ m. 15. Ιωνὰμ m. 16. Σικελοὶ m. Σικελλοὶ G. 17. ἴβηρες A. Ιβῆρες G.

E Iapheth tertio Noe filio gentes quindecim prodierunt hoc ordine.

Iapheth filii Noe tertii progenies gentes sunt istae quindecim.

1. Gomer, e quo Cappadoces.
2. Magog, e quo Celtae, qui et Galatae.
3. Madai, e quo Medi.
4. Iovam, e quo Graeci, qui et Iones.
5. Thobel, e quo Thessali.
6. Mosoch, e quo Illyrii.
7. Theras, e quo Thraces.
8. Chettalim, e quo Macedones.

Filii Gamer filii Iapheth.

9. Aschanas, e quo Rhegines.
10. Rhichath, e quo Sauromatae.
11. Thorgama, e quo Armenii.

Filii Iovam.

12. Elissa, e quo Siculi.
13. Tharsis, e quo Iberes.

ιδʹ Κίτιοι, ἐξ οὗ Λατῖνοι, οἱ καὶ Ῥωμαῖοι.
ιεʹ Ῥόδιος, ἐξ οὗ Ῥόδιοι.

Ἐκ τούτων ἀφωρίσθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ἕκαστος κατὰ γλῶσσαν αὐτῶν, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς
D ἔθνεσιν αὐτῶν, ὥς φησιν ἡ γραφή. ὁμοῦ ἔθνη ἑβδομήκοντα δύο.

Εἰσὶ δὲ καὶ οἱ Κύπριοι ἐκ τῶν Κιτιαίων καὶ οἱ ἐν τῷ βορρᾷ ὁμόφυλοι τῶν αὐτῶν Κιτιαίων, εἴτ' οὖν Ῥωμαίων, καὶ τὰ ἔθνη τῆς Ἑλλάδος, πλὴν τῶν μετοικησάντων ὕστερον ἐκεῖ Σαϊτῶν καὶ κατοικησάντων τὴν τῆς Ἑλλάδος μητρόπολιν Ἀθήνας καὶ τὰς Θήβας. Σιδωνίων γὰρ οὗτοι ἄποικοι ἐκ Κάδμου τοῦ Ἀγήνορος. οἱ δὲ Χαλδαῖοι Τυρίων εἰσὶν ἄποικοι καὶ εἴ τινες ἄλλοι εἰς Ἑλλάδα μετῴκησαν. τὰ δὲ τοῦ Ἰάφεθ ἔθνη ἀπὸ Μηδείας ἕως τοῦ ἑσπε-
P. 50 ρίου Ὠκεανοῦ κατέσπαρται βλέποντα πρὸς βορρᾶν οὕτως· Μῆδοι, Ἀλβανοί, Γαργανοί, Ἐρραῖοι, Ἀρμένιοι, Ἀμαζόνες, Κολλοί, Κορζηνοί, Δενναγινοί, Καππάδοκες, Παφλαγόνες, Ταβίεννοι, Χάλυβες, Σαρμάται, Θρᾷκες, Μοσσυνοί, Βαστρανοί, Σαυρομάται, Ἰλλυριοί, Μαιῶται, Σκύθαι, Ταῦροι, Μακεδόνες, Ἕλληνες, Ἴστριοι, Δαυνεῖς, Οὐεννοί, Ἰάπυγες, Καλαβροί, Ὀπικοί, Λατῖνοι, οἱ καὶ Ῥωμαῖοι, Γάλλοι, οἱ καὶ Κελταῖοι, Λυγιστῖνοι, Κελτίβηρες, Ἴβηρες, Γάλλοι, Ἀκυτιανοί, Ἰλλυρικοί,

1. κιτίοι A. Κήτιοι m. 3. Ἐκ τούτων] Genes. X, 5. 6. δὲ καὶ οἱ A. καὶ om. G. 7. εἴτ' οὖν] ἤτουν A. καὶ τῶν Scaliger p. 12. 11. εἴ τινες Scaliger. οἵ τινες G. 12. Μηδείας] Μηδίας Scaliger. 13. οὕτως add. A. 14. Ἐρραῖοι] ἑρραιοὶ A. ἀμαζῶνες A. Ἀμάζωνες G. Κολλοί] Κόλχοι corrigit Scaliger. 16. Μοσσυνοὶ Scaliger. Μοσσονοὶ G. 18. Οὐεννοί] Οὐερνοὶ Scaliger. Οὖννοι m. 19. οἱ καὶ Ῥ. Scaliger. οἱ om. G. Λυγιστῖνοι Scaliger. λογιστινοὶ A. Λυγιστινοὶ G. 20. ἀκοιτιανοὶ A. Ἀκουτανοὶ Scaliger.

14. Citii, e quo Latini, qui et Romani.
15. Rhodios, e quo Rhodii.

Ab his divisae sunt insulae gentium in regionibus suis, unusquisque secundum linguam suam, in tribubus et in nationibus suis, ait scriptura. Omnes vero simul septuaginta duae nationes numerantur.

Sunt etiam Cyprii ex Citiaeorum genere, quique ad Boream siti horum Citiaeorum, id est Romanorum, sunt contribules, sicut et Graeciae nationes, praeter Saitas tamen colonias in eam deducentes ac Graeciae metropolin Athenas et Thebas olim occupantes; Sidoniorum enim sunt coloni cum Cadmo Agenoris filio deportati. Chaldaei quoque Tyriorum sunt coloni, et si qui alii in Graeciam transmigrarunt. Caeterum Iapheth nationes a Media ad occidentalem usque oceanum dispersae sunt et ad Boream vergunt: Medi, Albani, Gargani, Errhaei, Armeni, Amazones, Colchi, Corzeni, Dennagini, Cappadoces, Paphlagones, Tabienni, Chabybes, Sarmatae, Thraces, Mossoni, Bastrani, Sauromatae, Illyrii, Maeotides, Scythae, Tauri, Macedones, Graeci, Istrii, Daunenses, Hunni, Iapyges, Calabri, Oppici, Latini et Romani, Galli qui et Celtae, Ligures, Celtiberes, Iberes, Galli

Βάσαντες, Κυρτανοὶ, Λυσιτανοὶ, Οὐὰκ καὶ οἱ Βρεττανικοὶ, οἱ δὲ ἐν ταῖς νήσοις οἰκοῦντες. ἐξ αὐτῶν εἰδότες γράμματά εἰσιν οὗτοι· Ἴβηρες, Λατῖνοι, οἱ καὶ Ῥωμαῖοι, Σπάνοι, Ἕλληνες, Μῆ- B
δοι, Ἀρμένιοι. ἔστι δὲ κατὰ μῆκος τὰ ὅρια ἀπὸ Μηδείας ἕως δυτικοῦ Ὠκεανοῦ τὰ πρὸς βορρᾶν· εὖρος δὲ ἀπὸ Τανάϊδος ποταμοῦ ἕως Μαστουσίας τῆς κατὰ ἥλιον.

Αἱ χῶραι δὲ αὐτῶν Μηδεία, Ἀλβανία, Ἀρμενία μικρὰ καὶ μεγάλη, Ἀμαζονὶς, Παφλαγονία, Καππαδοκία, Γαλατία, Κολχὶς, Βοσποριανὴ, Μαιῶτις, Δερρὶς, Σαρματία, Ταυριανὴ, Βαστρανὴ, Σκυθία, Θρᾴκη, Μακεδονία, Ἑλλὰς, Θεσσαλὴ, Βοιωτὶς, Λοκρία, Αἰτωλία, Ἀχαΐα, Πελοπόννησος, Ἀκαρνανία, Ἠπειρῶτις, Ἰλλυρὶς, Λυχνῖτις, Ἀδριακὴ, ἀφ' ἧς τὸ Ἀδριακὸν πέλαγος ἐκλήθη, Καλαβρία, Ἰταλία, Γαλλία, Θουσκινὴ, Λυ- V. 40
σιτανία, Κελτικὴ, Μεσσαλία, Κελτογαλλία, Σπανογαλλία, Ἰβη- C
ρία, Σπανία ἡ μεγάλη. ἐνταῦθα καταλήγει τὰ ὅρια τοῦ Ἰάφεθ ἕως Βρεττανικῶν νήσων τὰ πρὸς βορρᾶν βλέποντα. ἔχει δὲ νήσους Βρεττανίαν, Σικελίαν, Εὔβοιαν, Ῥόδον, Χίον, Λέσβον, Κύθηρα, Ζάκυνθον, Κεφαλληνίαν, Ἰθάκην καὶ τὰς Κυκλάδας, καὶ μέρος τι τῆς Ἀσίας τὴν Ἰωνίαν καλουμένην· ποταμὸν δὲ Τίγριν διορίζοντα μεταξὺ Μηδίας καὶ Βαβυλωνίας. ἐν τού-

1. Οὐὰκ] Οὔακαι Scaliger in textu: Οὐακκαῖοι in margine. οἱ δὲ] οἱ καὶ m. 4. Μηδείας] Μηδίας Scaliger. 7. Μηδεία] Μηδία Scaliger p. 13. 8. Ἀμαζονὶς Scaliger. Ἀμαζωνὶς G. 11. Ἀχαΐα] Ἀχέα G. Ἀχαιΐα Scaliger. πελοπόνησος A. Ἀκαρνανία Scaliger. Ἀκαρνία G. 13. λυσσιτανία A. 14. μεσσαλλία A. 15. Σπανία A. Ἰσπανία G. 16. ἔχει A. ἔχειν G. 17. Κύθηρα Scaliger. Κύθειραν G. 18. Ζάκυνθον] ζάκυθον A. Κεφαλληνίαν Scaliger. Κεφαληνίαν G. Κυκλάδας Scaliger. Κυκλάδους G.

Aquitanici, Illyrici, Basantes, Cyrtani, Lusitani, Vaci et Britannici qui et insulas incolunt. Litteris inter eos vacantes sunt isti: Iberes, Latini qui et Romani, Hispani, Graeci, Medi, Armenii. Limites vero sunt in longum a Media ad occidentalem oceanum quaecunque septentrionem respiciunt, in latum quicquid a Tanaide fluvio ad Mastusiam soli oppositam porrigitur.

Regiones eorum Media, Albania, Armenia minor et maior, Amazonis, Paphlagonia, Cappadocia, Galatia, Colchis, Bosphorus, Maeotis, Derris, Sarmatia, Tauriana, Bastrana, Scythia, Thracia, Macedonia, Graecia, Thessalia, Boeotis, Locria, Aetolia, Achaia, Peloponnesus, Acarnania, Epirus, Illyricum, Lychnitis, Adria, a qua mari Adriatico nomen, Calabria, Italia, Gallia, Thuscia, Lusitania, Celtica, Messalia, Celtogallia, Hispanogallia, Iberia et magna Hispania. Hic sistunt limites Iapheth in Britannicis insulis quae ad Boream vergunt. Continent autem insulas Britanniam, Siciliam, Euboeam, Rhodum, Chium, Lesbon, Cytheram, Zacynthum, Cephaleniam, Ithacum, Cycladas et Asiae partem quae Ionia vocatur; fluvium vero Tigrin Mediam a Babylonia dividentem. His ergo

τοις οὖν πληροῦνται τὰ τοῦ Ἰάφεθ ὅρια διὰ τὸ εἰρηκέναι τὴν γρα-
D φὴν „πλατύναι ὁ θεὸς τῷ Ἰάφεθ πλεῖστα ὄντα." τὴν πᾶσαν γὰρ Εὐρώπην καὶ μέρος οὐ μικρὸν τῆς μεγάλης Ἀσίας ἀπηνέγκατο· διὸ καὶ εἴρηται „καὶ κατασκηνώσει ἐν τοῖς σκηνώμασι τοῦ Σήμ." οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ κατὰ ἀναγωγικὸν τρόπον, ὅτι πᾶσα ἡ μερὶς τοῦ Ἰάφεθ σχεδὸν τῷ βαπτίσματι καὶ τῇ εἰς Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν θεὸν ἡμῶν πίστει προσετέθη, ἅτινά ἐστι σκηνώματα τοῦ Ἰσραήλ, ἐπεὶ καὶ ἐξ αὐτοῦ καὶ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ οἱ πατριάρχαι, ἐξ ὧν αἱ λοιπαὶ γενεαρχίαι ἕως Χριστοῦ ἡγουμένου σαφῶς γενεαλογοῦνται. τοῦ δὲ Χὰμ πλεῖστα μέχρι καὶ νῦν ἔθνη ἐστὶν ἐν ἀποστασίᾳ κατά τε τὰς Ἰνδίας καὶ Αἰθιοπίας καὶ Μαυριτανίας, ἐν οἷς Ἀραβίαι καὶ Ἰδουμαῖαι κατὰ θεοῦ καὶ
P. 51 τῶν ἁγίων αὐτοῦ θρασύνονται τῇ τοῦ Χὰμ καὶ Χαναὰν κατάρᾳ καθυποβεβλημένοι. διὸ καὶ παῖδα οἰκέτην τὸν Χὰμ τοῦ Σὴμ καὶ τοῦ Ἰάφεθ ἡ γραφὴ ἀπεφήνατο, διὰ τοῦ Χαναὰν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ αὐτὸν σημαίνουσα.

Οὕτως οὖν ὑπὸ τοῦ Νῶε τῆς ὅλης οἰκουμένης διαμερισθείσης θείῳ προστάγματι, ὡς προδεδήλωται, τῷ ͵βφοβʹ ἔτει τοῦ κόσμου, ϡλʹ δὲ τῆς τοῦ δικαίου Νῶε ζωῆς πρὸ νδʹ ἐτῶν τῆς κατὰ τὴν πυργοποιίαν διασπορᾶς, τοῖς τρισὶν αὐτοῦ υἱοῖς, κατὰ τὸν

1. τούτοις οὖν πληροῦνται A. τούτῳ συμπληροῦνται G. τὴν γραφὴν] Genes. IX, 27. 13. "Οτι οἱ τοῦ Χὰμ ὅλοι ἐπικατάρατοι οἱ πλείους καὶ ἄπιστοι margo A. χαναὰν A. τοῦ Χαναὰν G. 15. Χαναὰν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ A. Χὰμ τοῦ υἱοῦ τοῦ αὐτοῦ G. 18. „Superius ͵βφοςʹ" m. 19. ϡλδʹ m. πρὸ σʹ m.

implentur fines Iapheth, eo quod asserat scriptura: „dilatet deus Iapheth plurima." Universam quippe Europam et magnae Asiae partem non modicam sibi tulit, ideoque subiungitur: „et habitabit in tabernaculis Sem." Neque id modo, sed et secundum sublimiorem sensum intelligimus, quod Iapheth tota fere portio ad Baptismum et ad Christi veri dei nostri fidem accessit, quae per Sem tabernacula denotatur; quando etiam Abraham et Isaac et Iacob patriarchae, a quibus perspicue reliquae iuxta sua capita tribus per ordinem usque ad Christum ducem derivantur, originem duxerunt. Cham vero filiorum gentes pleraeque ad hodiernam usque aetatem turpi a Christi fide defectione damnatae sunt in Indiis, Aethiopiis et Mauritaniis, quibus Arabiae quoque adiunguntur et Idumaeae, quae adversus deum et sanctos eius crudeliter insaniunt, exsecrationem, qua Cham et Chanaan percussi, misere subiectae. Eam ob rem Cham servum Sem et Iapheth pronunciavit scriptura, Chanaan filii nomine etiam ipso patre Cham designato. Hoc itaque pacto terra divino iussu a Noe divisa, ut manifestum fuit, anno mundi 2572.

Iusti vero Noe aetatis 934, qui mundi 2576, ante 200 dispersionis circa turris opificium adimpletae annos orbem universum inter filios tres dei

αὐτὸν τρόπον καὶ ἐν τῇ συγχύσει διασπαρὲν κατεκληρώσαντο αἱ
οβʹ φυλαί τε καὶ γλῶσσαι, εἰ καὶ μετὰ ταῦτα κατά τινας και- B
ροὺς ἀπῳκίσθησαν ἄλλοι ἀλλαχοῦ πολέμοις καὶ αἰχμαλωσίαις
καὶ ταῖς κατ᾽ ἀλλήλων πλεονεξίαις καὶ τυραννίσιν ἀλόγως χρησά-
μενοι· περὶ ὧν ἐντυγχάνων τις ταῖς θεοπνεύστοις πρῶτον γρα-
φαῖς, ἔπειτα δὲ καὶ ταῖς Ἰουδαϊκαῖς καὶ Ἑλληνικαῖς καὶ Αἰγυ-
πτιακαῖς ἢ Χαλδαϊκαῖς ἱστορίαις εἴσεται, εἰ καὶ μὴ ἐν πᾶσι χρὴ
ταῖς τῶν ἀλλοπίστων συγγραφαῖς ἕπεσθαι, μάλιστα δὲ ἐν οἷς
περὶ πολυθείας καὶ ἀπείρων ἐτῶν γένεσιν κόσμου εἰσάγουσι. φέ-
ρεται γὰρ παρ᾽ Αἰγυπτίοις παλαιόν τι χρονογραφεῖον, ἐξ οὗ καὶ
τὸν Μανεθῶ πεπλανῆσθαι νομίζω, περιέχον λʹ δυναστειῶν ἐν C
γενεαῖς πάλιν ριγʹ χρόνον ἄπειρον, [καὶ οὐ τὸν αὐτὸν τὸν Μανε-
θῶ] ἐν μυριάσι τρισὶ καὶ ͵ςφκεʹ, πρῶτον μὲν τῶν Αὐριτῶν, δεύ-
τερον δὲ τῶν Μεστραίων, τρίτον δὲ Αἰγυπτίων, οὕτω πως ἐπὶ
λέξεως ἔχον.

Θεῶν βασιλεία κατὰ τὸ παλαιὸν χρονικόν.

Ἡφαίστου χρόνος οὐκ ἔστι διὰ τὸ νυκτὸς καὶ ἡμέρας αὐτὸν
φαίνειν. Ἥλιος Ἡφαίστου ἐβασίλευσεν ἐτῶν μυριάδας τρεῖς.
ἔπειτα Κρόνος, φησί, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες θεοὶ δώδεκα ἐβασί- V. 41

1. διασπαρεῖσαι m. 3. ἀπῳκίσθησαν m. ἀποικίσθησαν G. 7. ἢ A. καὶ G. εἴσεται] Vulgo ἴσεται. 10. παρ᾽ add. A. 12. χρόνον ἄπειρον m. χρόνων ἀπείρων G. καὶ — Μανεθῶ delet m. 13. ἀσι τρισὶ] Incipit B. Dehinc ubi Goari nomen simplipliciter pono, recepta scriptura codicis utriusque consensui debetur. 15. λέξεως] λέξεων A. 16. τὸ om. G. 17. αὐτὸν] αὐτῶν B.

iussu distributum, eodem quoque pacto in linguarum confusione sibi attributum 72 tribus et linguae, quasi a maioribus accepto iure, possidendum adierunt: quamvis deinceps temporum intervallis, bello nonnunquam moto, vi, rapinis et grassationibus in invicem irrumpentes quidam in exteras sibi regiones captivi fuerint abducti; in quorum notitiam veniet, qui primo scripturas a deo revelatas, tum Iudaicas, Graecas, Aegyptiacas et Chaldaicas historias evolvet; quamvis infidelium scripta, ubi maxime deorum multiplicem numerum et infinitos annos circa mundi natalitia comminiscuntur, nullam mereantur fidem. Vetus enim quaedam Chronographica descriptio fertur apud Aegyptios, qua Manethonem in errorem abductum existimo, quaeque triginta principatuum per generationum 113 seriem immenso quodam temporis spatio, annorum videlicet myriadum trium et 6525 distributionem complectitur, ac primo quidem Auritarum, secundo Mestraeorum ac demum Aegyptiorum narrationem hoc fere modo instituit.

DEORUM REGNUM
iuxta vetus Chronicon.

Vulcani tempus, quod interdiu noctuque appareat, haud assignatur. Sol, Vulcani filius, myriadibus annorum tribus regnavit, tum Saturnus, inquit, ac reliqui duodecim dii regnum tenuerunt annis 3984; deinde semi-

λευσαν ἔτη ͵γ𐅻πδʹ. ἔπειτα ἡμίθεοι βασιλεῖς ὀκτὼ ἔτη σιζʹ καὶ μετ᾽ αὐτοὺς γενεαὶ ιεʹ Κυνικοῦ κύκλου ἀνεγράφησαν ἐν ἔτεσι υμγʹ. εἶτα Τανιτῶν ιςʹ δυναστεία, γενεῶν ηʹ, ἐτῶν ϙʹ. πρὸς οἷς ιζʹ δυναστεία Μεμφιτῶν, γενεῶν δʹ, ἐτῶν ργʹ· μεθ᾽ οὓς ιηʹ δυναστεία Μεμφιτῶν, γενεῶν ιδʹ, ἐτῶν τμηʹ· ἔπειτα ιθʹ δυναστεία Διοσπολιτῶν, γενεῶν εʹ, ἐτῶν ϙδʹ. εἶτα κʹ δυναστεία Διοσπολιτῶν, γενεῶν ηʹ, ἐτῶν σκηʹ. ἔπειτα καʹ δυναστεία Τανιτῶν, γενεῶν ςʹ, ἐτῶν ρκαʹ. εἶτα κβʹ δυναστεία Τανιτῶν, γενεῶν γʹ,
P. 52 ἐτῶν μηʹ· ἔπειτα κγʹ δυναστεία Διοσπολιτῶν, γενεῶν βʹ, ἐτῶν ιθʹ. εἶτα κδʹ δυναστεία Σαϊτῶν, γενεῶν γʹ, ἐτῶν μδʹ. πρὸς οἷς κεʹ δυναστεία Αἰθιόπων, γενεῶν γʹ, ἐτῶν μδʹ. μεθ᾽ οὓς κςʹ δυναστεία Μεμφιτῶν, γενεῶν ζʹ, ἐτῶν ροζʹ. καὶ μετὰ τὰς κζʹ δυναστείας Περσῶν εʹ, ἐτῶν ρκδʹ. ἔπειτα κθʹ δυναστεία Τανιτῶν, γενεῶν **, ἐτῶν λθʹ. καὶ ἐπὶ πάσαις λʹ δυναστεία Τανίτου ἑνὸς, ἔτη ιηʹ. τὰ πάντα ὁμοῦ τῶν λʹ δυναστειῶν ἔτη Μγʹ καὶ ͵ςφκεʹ. ταῦτα ἀναλυόμενα, εἴτουν μεριζόμενα παρὰ τὰ ͵αυξαʹ ἔτη εἴκοσι πεντάκις, τὴν παρ᾽ Αἰγυπτίοις καὶ Ἕλλησιν ἀποκατάστασιν τοῦ ζωδιακοῦ μυθολογουμένην δηλοῖ, τοῦτ᾽ ἔστι τὴν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ
B σημείου ἐπὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον, ὅ ἐστι πρῶτον λεπτὸν τῆς πρώτης μοίρας τοῦ ἰσημερινοῦ ζωδίου, κριοῦ λεγομένου παρ᾽ αὐτοῖς,

2. ἐν om. B. 6. ἐτῶν add. B m. 8. Alterum γενεῶν add. Bm. 9. ἔπειτα om. G. 12. μετὰ τὰς κζʹ δυναστείας B. μετὰ κζʹ δυναστείας A. μετὰ τούτους κζʹ δυναστεία G. μετ᾽ αὐτοὺς κζʹ δυναστεία Περσῶν, γενεῶν εʹ Scaliger p. 7. 13. Post ρκδʹ lacunam indicat G. Τανιτῶν — λʹ δυναστεία om. B. 14. Post γενεῶν excidit numerus. 15. Μγʹ (30,000)] Vulgo 𐅻γʹ. μυριάδες γʹ m. 16. εἴτουν] Vulgo ἤγουν. Scaliger ἤτοι.

dei reges fuerunt octo, annis 217. Post hos familiae quindecim Cynici circuli recensitae sunt annis 443; mox Tanitarum principatus 16, generationibus 8, annis 190 stetit; cui 17 principatus Memphitarum, familiarum quatuor, annis 103 accessit; hosque principatus Memphitarum 18, familiarum 14, annis 348 sequutus est. Postmodum Diospolitarum 19 principatus, familiarum 5, annis 194; ac tum principatus 20 Diospolitarum, familiarum 8, annorum 228: mox etiam principatus 21 Tanitarum, familiarum 6, annis 121: insuper principatus 22 Tanitarum, familiarum 3, annis 48: ad haec principatus 23 Diospolitarum, familiarum 2, annis 19: posthac principatus 24 Saitarum, familiarum 3, annis 44: his adiungitur principatus 25 Aethiopum, familiarum 3, annis 44, quibus successit principatus 26 Memphitarum, familiarum 7, annis 177: successit 27 principatus Persarum 5, annis 124....... his addendus 29 principatus, familiarum* annis 39, quibus tanquam cumulus accedit 30 principatus Tanitae unius annis 18. Summa principatuum triginta est 36,525 annorum, qui quinquies et vigesies in 1461 resoluti et distributi decantatam indicant Graecorum et Aegyptiorum fabulis Zodiaci in primum statum reparationem, hoc est in primi gradus aequinoctialis signi arietis apud eos vocati

ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς Γενικοῖς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ ἐν ταῖς Κυραννίσι βίβλοις εἴρηται. ἐντεῦθεν δὲ οἶμαι καὶ Πτολεμαῖον τὸν Κλαύδιον τοὺς προχείρους κανόνας τῆς ἀστρονομίας διὰ κε΄ ἐτηρίδων ψηφίζεσθαι θεσπίσαι, ὡς τοῦ Αἰγυπτιακοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ διὰ ͵αυξα΄ ἔτους ἀποκαθισταμένων, εἰ καὶ διὰ ͵αυος΄ ἐτῶν τὸ κανόνιον τῶν κε΄ ἐτηρίδων ἐξέθετο, διὰ τὸ μὴ ἀπαρτίζειν τὸν ͵αυξα΄ ἀριθμὸν εἰς κε΄, ἀλλὰ λείπεσθαι ιδ΄. τὴν μέντοι μονάδα περιττὴν ἔθετο, διὰ τὸ πλήρη τὰ τοῦ α΄ ἔτους ἐγκεῖσθαι κινή- C ματα καὶ μὴ ἀπ᾽ ἀρχῆς αὐτοῦ, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν μηνιαίων κινημάτων. ἐντεῦθεν δέ ἐστι καὶ τὸ ἀσύμφωνον τῶν τοιούτων ἐκδόσεων πρός τε τὰς θείας ἡμῶν γραφὰς καὶ πρὸς ἄλληλα ἐπιγνῶναι, ὅτι αὕτη μὲν ἡ παλαιοτέρα νομιζομένη Αἰγυπτίων συγγραφὴ Ἡφαίστου μὲν ἄπειρον εἰσάγει χρόνον, τῶν δὲ λοιπῶν κθ΄ δυναστειῶν ἔτη τρισμύρια ͵ςφκε΄, καίτοι τοῦ Ἡφαίστου πολλοῖς ἔτεσι μετὰ τὸν κατακλυσμὸν καὶ τὴν πυργοποιίαν τῆς Αἰγύπτου βασιλεύσαντος, ὡς δειχθήσεται ἐν τῷ δέοντι τόπῳ.

Ὁ δὲ παρ᾽ Αἰγυπτίοις ἐπισημότατος Μανεθῶ περὶ τῶν αὐ- D τῶν λ΄ δυναστειῶν γράψας ἐκ τούτων δηλαδὴ λαβὼν τὰς ἀφορμὰς κατὰ πολὺ διαφωνεῖ περὶ τοὺς χρόνους πρὸς ταῦτα, καθὼς ἔστι καὶ ἐκ τῶν προειρημένων ἡμῖν ἀνωτέρω μαθεῖν καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς λεχθησομένων. τῶν γὰρ ἐν τοῖς τρισὶ τόμοις ριγ΄ γενεῶν ἐν

1. κυραννῆσι B. 3. ἐτερίδων A hic et infra. 4. Ἑλληνικοῦ] ἡλιακοῦ anonymus. 5. εἰ καὶ] εἰ om. G. 8. τὰ τοῦ B. τὰ om. G. 13. κθ΄ om. G. λ΄ add. m. 17. Μανεθῶς G. 21. τρισσὶ B. ριγ΄] „Generationes illae 113. et anni illi 3555. ad vetus chronicon pertinent, non ad Manethonem; nam distat ille toto caelo. Hic igitur deest aliquid." Anonymus.

primum minutum, prout in Mercurii Genicis et in Cyrannidibus libris amplius continetur. Hinc porro Claudium Ptolemaeum arbitror expeditas astronomiae regulas annorum 25, summis ac capitibus numerandas instituisse, Aegyptiorum videlicet ac Graecorum pariter magnis annis per consuetorum solarium annorum 1461 repetitionem restituendis; per mille vero et 476 annorum seriem eteridum viginti quinque laterculum exposuit, quod 1461 numerus ad 25 ob 14 defectum, non attingeret; et adiectitiam demum monadem apposuit, quod plures anno primo motus insint, non tamen ab eius exordio, ut in menstruis motibus solet evenire. Hinc iterum quae ad sanctas nostras scripturas illarumque traditionem ad sese invicem dissonantia manifeste dignoscitur. Quae siquidem Aegyptiorum vetustissima sunt commentaria, Vulcani reliquarumque triginta dynastiarum nimis immensum inducunt spatium annorum videlicet myriadas tres et 6525, quamvis, ut opportuno loco demonstrandum occurret, diluvio turrisque opificio Vulcanus longe posterior Aegypti regnum obtinuerit.

Manethon autem nobilissimus apud Aegyptios scriptor, de triginta eorum dynastiis tractaturus, ex his occasione sumpta, ab eis plurimum iuxta superius adducta ac deinceps quoque dicenda, dissentire comperitur.

δυναστείαις λ' ἀναγεγραμμένων, αὐτῶν ὁ χρόνος τὰ πάντα συνῆξεν ἔτη ͵γφνε', ἀρξάμενα τῷ ͵αφπς' ἔτει τοῦ κόσμου καὶ λήξαντα εἰς τὸ ͵ερμζ' κοσμικὸν ἔτος, ἤτοι πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος κοσμοκρατορίας ἔτη που ιε'· ἐκ τούτων οὖν ἀφελών τις τὰ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ χνς' πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ͵βσμβ'
V. 42 ἐξ Ἀδὰμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ, ὡς ψευδῆ καὶ ἀνύπαρκτα, καὶ
P. 53 τὰ ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἕως τῆς πυργοποιίας καὶ συγχύσεως τῶν γλωσσῶν καὶ διασπορᾶς τῶν ἐθνῶν φλδ', ἕξει σαφῶς τὴν ἀρχὴν τῆς Αἰγυπτιακῆς βασιλείας ἐκ τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος τῆς Αἰγύπτου Μεστραῒμ, τοῦ καὶ Μήνεος λεγομένου παρὰ τῷ Μανεθῶ, ἀπὸ τοῦ ͵βψος' ἔτους τοῦ ἐξ Ἀδὰμ ἕως Νεκταναβῶ τοῦ ἐσχάτου βασιλέως Αἰγύπτου, ὡς εἶναι τὰ πάντα ἀπὸ Μεστραῒμ ἕως τοῦ αὐτοῦ Νεκταναβῶ ἔτη ͵βτξε', ἃ καὶ ἔφθασεν, ὡς προείρηται, εἰς τὸ κοσμικὸν ͵ερμζ' ἔτος πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου ἀρχῆς, ἔτεσι ιε' ἐγγύς, τοῦτο δὲ τὸ ͵βψος' ἔτος τοῦ κόσμου, τοῦ μὲν Φαλὲκ τῆς ζωῆς ἔτος ἦν ε', τοῦ δὲ Ἔβερ τοῦ
B πατρὸς Φαλὲκ ἔτος καὶ αὐτοῦ τῆς ζωῆς ρλη'. τῷ γὰρ ͵βψοα' ἔτει τοῦ κόσμου, ὅπερ ἦν τῆς τοῦ Ἔβερ ζωῆς ρλγ' ἔτος, ἐγεννήθη αὐτῷ ὁ Φαλὲκ, καὶ μετὰ τέσσαρα ἔτη τῆς τοῦ Φαλὲκ γεννήσεως, τοῦτ᾽ ἔστι τῷ κοσμικῷ ͵βψοε' ἔτει συνεχύθησαν αἱ γλῶσσαι. καὶ τῷ ἐπιόντι κοσμικῷ ͵βψος' ἔτει, τοῦ δὲ Ἔβερ ρλη', καὶ

1. αὐτῶν delet m. 2. τῷ om. G. 3. ͵ερμζ'] ͵ερμθ' m. 5. τῶν] τῷ A. 10. μεστραΐμ Bm. Μεστραὶ G. Μήνεος Goarus. Vulgo Μηναῖος. 11. ἐξ om. G. 12. μεστραΐμ B. Μεστρὲμ G. 13. νεκτεναβὼ B. 14. εἰς B. ἕως G. ͵ερμζ'] ͵ερμα' m. ἔτος addidi ex B. 15. τοῦτο δὲ τὸ B. τούτῳ δὲ τῷ G. 25. ἔτος] ἔτει m. 17. ͵βψοα' Bm. ͵βψοδ' A. ͵βψος' G. 18. ρλγ'] ρλδ' m. 20. ͵βψοε' Bm. ͵βψος' G. ἔτει] ἔτη A.

Familiarum enim 113 per dynastias triginta libris tribus ab eo descriptarum tempus omne 3555 annis, mundi 1586, narrationem incipientibus, ac demum 5140 desinentibus, ante Alexandri Macedonis imperii annum circiter quintum decimum, concluditur. Ex his qui 656 diluvium praecedentes annos ad 2242 ab Adamo ad diluvium usque requisitos, ceu fictos ac nulla tenus probandos sustulerit, ac iterum 534 retro diluvium, ad turrim usque conditam et linguarum confusionem et nationum dispersionem; cernet manifeste Aegyptiaci regni a primo rege Mestraim, qui Manethoni, Menaeus, ad Nectanabo ultimo loco regnantem anno ab Adamo condito 2776 posita fundamenta, ita ut anni omnes a Mestrem usque ad Nectanabo lapsi sint numero 2365, quorum terminum attigit hic, ut praemisimus, anno mundi 5141, ante Alexandri conditoris imperium, annos circiter quindecim. Isto vero 2776 mundi anno, aetatis Phalec annus erat quintus, Heber autem patris Phalec 138. Anno siquidem mundi 2771, qui Heber aetatis erat 134, Phalec filius ei natus est; anno deinde a nato Phalec quarto, intellige mundi 2775 linguae confusae sunt; et insequente 2776 Heber ni-

τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Φαλὲκ ἔτει ε΄, διεσπάρησαν εἰς τὴν οἰκουμένην αἱ ἑβδομήκοντα δύο φυλαὶ καὶ γλῶσσαι. ἀπὸ δὲ τοῦ κατακλυσμοῦ ἕως τοῦδε τοῦ χρόνου ἐπὶ ἔτη φλδ΄ ὁ Νῶε καὶ ὁ πρῶτος αὐτοῦ υἱὸς μετ᾽ αὐτὸν Σὴμ καὶ ὁ τούτου παῖς Ἀρφαξὰδ ἡγεμόνευσαν τῶν τηνικαῦτα ἀνθρώπων οὕτως.

Ὁ χρόνος τῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἡγεμονευσάντων τριῶν ἀνδρῶν ἕως τῆς διασπορᾶς. C

Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἡγήσατο κόσμου τὰ λοιπὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη τν΄· Σὴμ ἡγήσατο τοῦ κόσμου τὰ λοιπὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς ἔτη ρν΄· Ἀρφαξὰδ ἔτη λγ΄. ὁμοῦ φλγ΄.

Ἐπειδὴ δὲ τῶν ἀπὸ Μεστραῒμ Αἰγυπτιακῶν ἐτῶν οἱ χρόνοι ἕως Νεκταναβῶ χρειώδεις τυγχάνουσιν ἐν πολλοῖς τοῖς περὶ τὰς χρονικὰς καταγινομένοις ζητήσεις, αὗται δὲ παρὰ Μανεθῶ ληφθεῖσαι τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἱστορικοῖς διαπεφωνημένως κατά τε τὰς αὐτῶν προσηγορίας καὶ τὴν ποσότητα τῶν χρόνων τῆς βα- D
σιλείας ἐκδέδονται, ἐπὶ τίνος τε αὐτῶν Ἰωσὴφ ἡγεμόνευσε τῆς Αἰγύπτου καὶ μετ᾽ αὐτὸν ὁ θεόπτης Μωϋσῆς τῆς τοῦ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου πορείας ἡγήσατο, ἀναγκαῖον ἡγησάμην δύο τῶν ἐπισημοτάτων ἐκδόσεις ἐκλέξασθαι καὶ ταύτας ἀλλήλαις παραθέσθαι, Ἀφρικανοῦ τέ φημι καὶ τοῦ μετ᾽ αὐτὸν Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου καλουμένου, ὡς ἂν τὴν ἐγγίζουσαν τῇ γραφικῇ ἀλη-

2. γλῶσσαι] λ΄ γλῶσσαι G. 5. οὕτως om. G. 8. κόσμου] τοῦ κόσμου G. 10. ἑαυτοῦ ζωῆς] ζωῆς ἑαυτοῦ G. φλγ΄] φλδ΄ B. 12. πολλοῖς τοῖς] τοῖς om. G. 21. ἐγγύζουσαν G.

mirum 138, ac Phalec filii eius 5, in universum orbem septuaginta duae nationes et linguae propagatae sunt. A diluvio demum ad hunc usque annum, spatio nimirum annorum 534, Noe et primogenitus eius Sem, huiusque filius Arphaxad in illius temporis homines imperium exercuerunt.

QUO SPATIO TRES
illi viri post diluvium usque ad dispersionem reliquis imperarint.

Noe in universum orbem summum obtinuit principatum residuis aetatis suae annis 350 post diluvium; Sem pariter reliquis quibus vixit annis 150, Arphaxad quoque 33, summa omnium est 533.

At quoniam Aegyptiorum annorum usque ad Nectanabo spatium omne in plerisque circa chronicas disceptationes versantibus cognitum esse necessum est; ipsa vero numerandi ratio a Manethone assumpta scriptisque tradita non ipsorum modo annorum appellatione, sed et regnorum duratione et mora videtur a reliquis Historicis dissonare; neque ex ea constet, cuius regis aetate potestatem in Aegyptum adeptus est Ioseph, ac post eum divinorum spectator Moses Israëliticae ex Aegypto profectionis dux fuerit constitutus; duorum illustrium scriptorum, Africani dico et actate posterioris Eusebii, qui et Pamphili nomen accepit, opiniones ad invicem conferendas seligere operae

θεία δόξαν ὀρθῶς ἐπιβάλλων καταμάθοι, τοῦτο πρό γε πάντων
εἰδὼς ἀκριβῶς, ὅτι Ἀφρικανὸς μὲν εἴκοσιν ἔτη προστίθησιν ἐν τοῖς
P. 54 ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ χρόνοις, καὶ ἀντὶ ,βσμβʹ ,βσξβʹ
ἔτη βούλεται εἶναι, ὅπερ οὐ δοκεῖ καλῶς ἔχειν. Εὐσέβιος δὲ ,βσμβʹ
ὑγιῶς ἔθετο καὶ ὁμοφώνως τῇ γραφῇ. ἐν δὲ τοῖς ἀπὸ τοῦ κατα-
κλυσμοῦ ἀμφότεροι διήμαρτον ἕως τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Μωϋσέως ἔτεσι
ρλʹ τοῦ δευτέρου Καϊνᾶν υἱοῦ Ἀρφαξὰδ καὶ γενεᾷ μιᾷ, τῇ ιγʹ, παρὰ
τῷ θείῳ εὐαγγελιστῇ Λουκᾷ ἀπὸ Ἀδὰμ κειμένῃ. ἀλλ᾽ ὁ μὲν Ἀφρι-
κανὸς ἐν τοῖς ἀπὸ Ἀδὰμ προστεθεῖσιν αὐτῷ καὶ ἐπὶ τὸν κατα-
κλυσμὸν ἔτεσιν κʹ προαφήρπαζε ταῦτα, καὶ ἐν τοῖς τοῦ Καϊνᾶν
καὶ τῶν μετέπειτα ριʹ μόνα λείπεται. διὸ καὶ ἕως Ἀβραὰμ πρώ-
B του ἔτους ,γσβʹ ἔτη ἐστοιχείωσεν. ὁ δὲ Εὐσέβιος ὁλοκλήρως τὰ
V. 43 ρλʹ ὑφελών, ,γρπδʹ ἕως πρώτου ἔτους Ἀβραὰμ ἐξέδωκε.

Περὶ τῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν Αἰγύπτου δυναστειῶν, ὡς ὁ Ἀφρικανός.

αʹ Μετὰ νέκυας τοὺς ἡμιθέους πρώτη βασιλεία καταριθμεῖται
βασιλέων ὀκτώ, ὧν πρῶτος Μήνης Θεινίτης ἐβασίλευσεν
C ἔτη ξβʹ· ὃς ὑπὸ ἱπποποτάμου διαρπαγεὶς διεφθάρη.

1. τις καταμάθοι m. 4. ἔτη om. G. 5. ὑγειῶς B. 6. τοῦ Ἀβραὰμ] τοῦ om. B. 7. καϊνὰν B, et infra. 10. προαφήρπαξεν B. προαφήρπαξεν A. προαφύρπαξε G. 12. ἔτη om G. In B est ἔτει. 13. γρπδʹ] γρπβʹ G. 14. δυναστειῶν] δυναστείας B. 17. Θεινίτης Scaliger p. 351. Θεεινίτης G. 18. Ἱπποποτάμου m. Ἱπποτάμου G.

pretium duxi, quo deinde veritati scripturarum conformem sententiam quivis deprehendere possit. Prae reliquis autem mihi constat Africanum annis ab Adamo ad diluvium usque numeratis alios viginti adiicere et 2242 vice 2262 ponere, quod a recta ratione penitus alienum videtur. Eusebii vero scripturae assentientis et 2242 scribentis opinio sana est. Certe recensendis a diluvio ad Abrahamum et Mosen annis uterque hallucinatus est annorum 130 errore, omisso nimirum Cainan huius nominis secundo filio Arphaxad, id est una generatione, ordine ab Adamo 13 apud sacrum evangelii scriptorem Lucam posita. Et Africanus quidem additis ab Adamo ante diluvium annis 20, subducendos deinceps censuit; unde et Cainan posterorumque ab eo numeratis annis soli 110 deesse comperiuntur; qua de causa ad primum Abraham annos etiam 3202 posuit. Eusebius vero subtractis 130, solos 3182 arbitratus est ad eandem primam Abraham aetatem effluxisse.

De Aegypti post diluvium dynastiis ad mentem Africani.

1. Sublatis diis manibus semideis primum regnum regum octo tempore excurrit, quorum primus Menes Theeinites annis 62 imperavit et ab Hippopotamo raptus luce privatus est.

β' Ἄθωθις υἱὸς ἔτη νζ', ὁ τὰ ἐν Μέμφει βασίλεια οἰκοδομήσας· οὗ φέρονται βίβλοι ἀνατομικαί, ἰατρὸς γὰρ ἦν.

γ' Κενκένης υἱὸς ἔτη λα'.

δ' Οὐενέφης υἱὸς ἔτη κγ'. ἐφ' οὗ λιμὸς κατέσχε τὴν Αἴγυπτον μέγας. οὗτος τὰς περὶ Κωχώμην ἤγειρε πυραμίδας.

ε' Οὐσαφαΐδος υἱὸς ἔτη κ'.

ς' Μιεβιδὸς υἱὸς ἔτη κς'.

ζ' Σεμέμψης υἱὸς ἔτη ιη'. ἐφ' οὗ φθορὰ μεγίστη κατέσχε τὴν Αἴγυπτον.

η' Βιηνεχὴς υἱὸς ἔτη κς'.

Ὁμοῦ ἔτη σνγ'. D

Τὰ τῆς πρώτης δυναστείας οὕτω πως καὶ Εὐσέβιος ὡς ὁ Ἀφρικανὸς ἐξέθετο.

Δευτέρα δυναστεία Θεινιτῶν βασιλέων ἐννέα·

ὧν πρῶτος Βοηθὸς ἔτη λη'. ἐφ' οὗ χάσμα κατὰ Βούβαστον ἐγένετο, καὶ ἀπώλοντο πολλοί.

β' Καιέχως ἔτη λθ'. ἐφ' οὗ οἱ βόες Ἆπις ἐν Μέμφει καὶ Μνεῦις ἐν Ἡλιουπόλει καὶ ὁ Μενδήσιος τράγος ἐνομίσθησαν εἶναι θεοί.

1. ἄθωθις B. Ἀθῶθις G. Μέμφει] μεμφεῖ B. 2. ἀνατομικαὶ ἰαγόρου βασιλέως in margine B adscriptum. 5. τὰς om. G. περὶ] παρὰ G. 6. οὐσαφάϊδος B. 8. σεμεμψὴς B. Σεμέμφις G. 10. βιηνεχὴς A. βιηνεχῆς B. Βιηναχὴς G. 14. θεινίτων B. 15. Βοηθὸς] Βῶχος m. ἐφ' Bm. ἀφ' G. χάσμα Bm. φάσμα G. 16. ἀπώλοντο Bm. ἀπώλλοντο G. 17. καιέχως B. καὶ ἔχως A. Καιαχῶς G. οἱ βόες] ὁ βοῦς m. Μέμφει m. Μέμφι G. μεμφὶ B. Μνεῦις Scaliger p. 351. Μηνεὺς G. 18. ἡλιουπόλει Bm. Ἰλιουπόλει G.

2. Athoth, filius eius, annis 57, qui Memphii regiam exstruxit, a quo (medicus enim erat) libri de anatomia feruntur scripti.
3. Cencenes filius annis 31.
4. Venephes filius annis 23, sub quo fames ingens Aegyptum afflixit; hic circa Cochomen pyramidas erexit.
5. Usaphaedus filius annis 20.
6. Miebidus filius annis 26.
7. Semempsis filius annis 18, sub quo valida pestis Aegyptum foedavit.
8. Bienaches filius annis 26.

Summa omnium 253.

Primi principatus ordinem Eusebius eo modo quo et Africanus exposuit.

Secundus principatus est Thinitensium regum novem, quorum
1. Boethus annis 38, sub quo portentosus terrae hiatus ad Bubastum, quo plerosque perire contigit.
2. Keachos annis 39, sub quo bos Apis Memphi et Meneus Heliopoli et Mendesius caper habiti sunt dei.

γ' Βίνωθρις ἔτη μζ'. ἐφ' οὗ ἐκρίθη τὰς γυναῖκας βασιλείας γέρας ἔχειν.

P. 55 *δ' Τλὰς ἔτη ιζ'.*

ε' Σεθένης ἔτη μα'.

ς' Χαίρης ἔτη ιζ'.

ζ' Νεφερχέρης ἔτη κε'. ἐφ' οὗ μυθεύεται τὸν Νεῖλον μέλιτι κεκραμένον ἡμέρας ἕνδεκα ῥυῆναι.

Περὶ τῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν Αἰγυπτίων δυναστειῶν, ὡς Εὐσέβιος.

Μετὰ νέκυας καὶ τοὺς ἡμιθέους πρώτην δυναστείαν κατα-
B *ριθμοῦσι βασιλέων ὀκτώ. ὧν γέγονε Μήνης, ὃς διασήμως αὐτῶν ἡγήσατο. ἀφ' οὗ τοὺς ἐξ ἑκάστου γένους βασιλεύσαντας ἀναγραψαμένων ἡ διαδοχὴ τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον.*

α' Μήνης Θενίτης καὶ οἱ τούτου ἀπόγονοι ιζ' (ἐν ἄλλῳ δὲ ζ'), ὃν Ἡρόδοτος Μῆνα ὠνόμασεν, ἐβασίλευσεν ἔτεσιν ξ'. οὗτος ὑπερόριον στρατείαν ἐποιήσατο καὶ ἔνδοξος ἐκρίθη. ὑπὸ [ἵπου] δὲ ἱπποποτάμου ἡρπάσθη.

β' Ἄθωθις ὁ τούτου υἱὸς ἦρξεν ἔτεσιν κζ'. καὶ τὰ ἐν Μέμ-
V. 44 *φει βασίλεια ᾠκοδόμησεν, ἰατρικήν τε ἐξήσκησε καὶ βίβλους*
C *ἀνατομικὰς συνέγραψε.*

1. *βίνωθρις* B. *Βινωθρὶς* G. 3. *τλᾶς* B. 6. Vulgo *κεκραμμένον*. 9. *Εὐσέβιος*] I, 20, 4. p. 94. 14. *τούτου* B. *τούτων* G. *ἐν ἄλλῳ*] *ἐνάλλως* B. 15. *ζ'*] Ita recte apud Eusebium. *Ἡρόδοτος*] II, 4. ubi libri quidam *Μῖνα*, ut apud Eusebium scriptum. *ξ'*] XXX Eusebius. 16. *ἵσκου* A. *ἵκπου* B. *Ισκου* G. 17. *ἱκποτάμου* A. *ἱκοτάμου* B. 18. *ἄθωθις* B. *Αθωσθις* G. *Μέμφει* m. *Μέμφι* G. *μεμφὶ* B.

3. Binothris annis 47, sub quo mulieres regno potiri decretum est.
4. Tlas annis 17.
5. Sethenes annis 41.
6. Chaeres annis 17.
7. Nephercheres annis 25, sub quo Nilum melleo liquori permixtum diebus undecim fluxisse fabulantur.

DE AEGYPTIORUM
dynastiis post diluvium, prout Eusebius exposuit.

Sublatis manibus et semideis primam dynastiam octo regum percenset, quorum

1. Fuit Menes, qui cum gloria fulgeret, reliquorum dux extitit; a quo series omnis (prout ex generibus singulis reges ortos quidam descripserunt), hunc in modum deducitur.

Menes Thenites et eius nepotes 17, alibi 7 leguntur, quem Herodotus Menem nuncupavit, annis 60 regnum obtinuit. Hic ultra regni limites exercitum duxit, et illustris habitus ab ipso Hippopotamo raptus est.

2. Filius eius Athostis annis 27 regnavit, regiacque Memphiticae fundamenta posuit, medicinam exercuit et de dissecandis corporibus libros conscripsit.

γ' Κενκένης ὁ τούτου υἱὸς ἔτη λθ'.

δ' Οὐενέφης ἔτη μβ'. ἐφ' οὗ λιμὸς κατέσχε τὴν χώραν, ὃς καὶ τὰς πυραμίδας τὰς περὶ Κωχώμην ἤγειρε.

ε' Οὐσαφαὴς ἔτη κ'.

ϛ' Νιεβαὴς ἔτη κϛ'.

ζ' Σεμέμψης ἔτη ιη'. ἐφ' οὗ πολλὰ παράσημα ἐγένετο καὶ μεγίστη φθορά.

η' Οὐβιένθης ἔτη κϛ'.

Οἱ πάντες ἐβασίλευσαν ἔτη σνβ'·

ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ βασιλέων ἐννέα. D

Πρῶτος Βῶχος, ἐφ' οὗ χάσμα κατὰ Βούβαστον ἐγένετο, καὶ πολλοὶ ἀπώλοντο.

Μεθ' ὃν καὶ δεύτερος Χῶος, ὅτε καὶ ὁ Ἆπις καὶ ὁ Μνεῦις, ἀλλὰ καὶ ὁ Μενδήσιος τράγος θεοὶ ἐνομίσθησαν.

γ' Βίοφις, ἐφ' οὗ ἐκρίθη καὶ τὰς γυναῖκας βασιλείας γέρας ἔχειν. καὶ μετὰ τούτους ἄλλοι τρεῖς, ἐφ' ὧν οὐδὲν παράσημον ἐγένετο.

2. οὐεννέφης B. ὁ λιμὸς G. 3. κωχώμην B. Κωχώνην G. *Cho oppidum* interpres Eusebii. Legit igitur Χὼ κώμην. 4. οὐσαφαῖς B. 5. bis legitur in A. Νιεβαὴς] Νιεβὲς G. νιεβαῖς B. *Niebaës* Eusebius. 6. σεμεμψῆς A. σεμεμψὴς B. Σεμένψης G. παράσημα] παράσιμα A. 8. οὐβίενθις B. 9. Οἱ] οἱ δὲ G. 10. ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ] βασιλεία B. 12. Πρῶτος Βῶχος] Πρώτου Βωχοῦ G. α' Βῶχος m. κατὰ βούβαστον Bm. καταβουβάστων G. 13. ἀπώλοντο Bm. ἀπώλλοντο G. 14. Χῶος B. Χοὸς G. *Cechous* Eusebius. μνεῦϊς A. μνεύεις B. 17. παράσιμον A.

3. Cencenes eius filius annis 39.

4. Venephes annis 42, cuius tempore fames regionem invasit, qui et pyramidas ad Cochomen erexit.

5. Usaphaës annis 20.

6. Niebes annis 26.

7. Simenpses annis 18, cuius tempore pleraque visa sunt prodigia, horrendaque pestis per regionem grassata est.

8. Ubienthes annis 26.

Omnes simul regnaverunt annis 252:

DYNASTIA SECUNDA regum novem.

1. Bochus, sub quo Bubasti terra ingenti hiatu divisa pluribus necem intulit.
2. Post hunc Choos, quo tempore Apis et Mneuis, sed et Mendesius caper inter deos relati.
3. Biophis, sub quo feminis quoque lege sancita regni consortium delatum est; post istos alii tres sequuti sunt, quorum aetas nil notatu dignum protulit.

P. 56 ζ' Ἐπὶ δὲ τοῦ ἑβδόμου μυθεύεται τὸν Νεῖλον μέλιτι κεκραμένον ἡμέραις ἕνδεκα ῥυῆναι.

η' Σέσωχρις ἔτη μη', ὃς ὕψος εἶχε πηχῶν ε', πλάτος γ'.

θ' Χενερὴς ἔτη λ'.

Ὁμοῦ ἔτη τβ'.

Ὁμοῦ πρώτης καὶ δευτέρας δυναστείας μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη φνε' κατὰ τὴν δευτέραν ἔκδοσιν Ἀφρικανοῦ.

B

ΤΡΙΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

Μεμφιτῶν βασιλέων ἐννέα

α' ὧν Νεχερόφης ἔτη κη', ἐφ' οὗ Λίβυες ἀπέστησαν Αἰγυπτίων καὶ τῆς σελήνης παρὰ λόγον αὐξηθείσης διὰ δέος ἑαυτοὺς παρέδοσαν.

β' Τόσορθρος ἔτη κθ'. οὗτος Ἀσκληπιὸς Αἰγυπτίοις κατὰ τὴν ἰατρικὴν νενόμισται, καὶ τὴν διὰ ξεστῶν λίθων οἰκοδομίαν εὕρατο, ἀλλὰ καὶ γραφῆς ἐπεμελήθη.

γ' Τύρις ἔτη ζ'.

δ' Μέσωχρις ἔτη ιζ'.

C ε' Σώϋφις ἔτη ις'.

ς' Τοσέρτασις ἔτη ιθ'.

ζ' Ἄχης ἔτη μβ'.

1. δὲ om. G. κεκραμένον B. κεκραμμένον G. 2. ἡμέραις] ἡμέρας G. 3. σεσωχρὶς B. πειχῶν B. 4. χενερῆς A. 7. δευτέραν delet m. 9. νεχερωφὴς B. 16. τύρεις B. 18. Σώϊφις G. 20. Ἄχις G.

7. Sub septimo Nilum melle temperatum diebus undecim fluxisse comminiscuntur.

8. Sesochris annis 48, cuius proceritas cubitis 5, latitudo tribus protensa.

9. Cheneres annis 30.

Omnium summa est annorum 302.

Primi vero secundique post diluvium principatus summa est annorum 555 iuxta secundam Africani expositionem.

DYNASTIA TERTIA

regum Memphitarum novem, quorum

1. Necherophes annis 28, cuius aetate Libyes ab Aegyptiis defecerunt, luna tamen praeter communem cursum aucta metu ducti se ipsos dediderunt.
2. Tosorthrus annis 29; hic Aesculapius Aegyptiis ob medicandi peritiam habitus. Sectis lapidibus aedificandi artem invenit et characteribus litterarum recte exarandis laborem et industriam impendit.
3. Tyris annis 7.
4. Mesochris annis 17.
5. Soiphis annis 16.
6. Tosertasis annis 19.
7. Achis annis 42.

η' Σήφουρις λ'.
ϑ' Κερφέρης ἔτη κς'.
Ὁμοῦ ἔτη σιδ'.
Ὁμοῦ τῶν τριῶν δυναστειῶν κατὰ Ἀφρικανὸν ἔτη ψξϑ'.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ V. 45

Μεμφιτῶν συγγενείας ἑτέρας βασιλεῖς η'. D

α' Σῶρις ἔτη κϑ'.
β' Σοῦφις ἔτη ξγ'. ὃς τὴν μεγίστην ἤγειρε πυραμίδα, ἥν φησιν Ἡρόδοτος ὑπὸ Χέοπος γεγονέναι. οὗτος δὲ καὶ ὑπερόπτης εἰς θεοὺς ἐγένετο καὶ τὴν ἱερὰν συνέγραψε βίβλον, ἣν ὡς μέγα χρῆμα ἐν Αἰγύπτῳ γενόμενος ἐκτησάμην.
γ' Σοῦφις ἔτη ξς'.
δ' Μενχέρης ἔτη ξγ'.
ε' Ῥατοίσης ἔτη κε'.
ς' Βίχερις ἔτη κβ'. P. 57
ζ' Σεβερχέρης ἔτη ζ'.
η' Θαμφθὶς ἔτη ϑ'.
Ὁμοῦ ἔτη σοδ'.

1. σήφουρις B. Σίφουρις G. 3. ἔτη] ἐστιν G. 4. κατὰ] κατὰ τὸν G. Ἀφρικανὸν] ἀφρικανοῦ B. 7. σώρις B. 8. σούφις B. ἣν om. B. 9. Ἡρόδοτος] II, 124. ὑπὸ Χέοπος m. ὑπὸ χέοπος AB. ὑποχέοπτον G. ὑπερόπτης B. ὁ Περόπτης G. 11. ἐκτισάμην B. 12. σούφις B. 15. βίχερις B. Βίχερης G. 18. σοδ'] σρζ' B.

8. Siphuris annis 30.
9. Cerpheres annis 26.
Horum summa annorum 214.
Trium simul principatuum ex Africani mente summa 769.

DYNASTIA QUARTA

alterius cognationis Memphitarum regum octo.

1. Soris annis 29.
2. Suphis annis 63. Ille pyramidem omnium maximam erexit, quam a Cheope rege positam Herodotus scribit. Idem Peroptes dictus inter divos relatus est, librumque de sacris conscripsit, quem velut pretiosam suppellectilem in Aegypto mihi comparavi.
3. Suphis annis 66.
4. Mencheres annis 63.
5. Rhatoeses annis 25.
6. Bicheres annis 22.
7. Sebercheres annis 7.
8. Thamphthis annis 9.

Summa 274 annorum.

Ὁμοῦ τῶν δ' δυναστειῶν τῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη ͵αμϛ' κατ' Ἀφρικανόν.

η' Μεθ' ὃν Σέσωχρις μη', ὃς λέγεται γεγονέναι ὕψος ἔχων πηχῶν ε', παλαιστῶν γ' τὸ μέγεθος.

θ' Ἐπὶ δὲ τοῦ θ' οὐδὲν ἀξιομνημόνευτον ὑπῆρχεν. οἳ καὶ ἐβασίλευσαν ἔτεσι σϟζ'.

B Ὁμοῦ πρώτης καὶ δευτέρας δυναστείας ἔτη φμθ' κατὰ τὴν ἔκδοσιν Εὐσεβίου.

Τρίτη δυναστεία Μεμφιτῶν βασιλέων ὀκτώ.

α' Νεχέρωχις, ἐφ' οὗ Λίβυες ἀπέστησαν Αἰγυπτίων καὶ τῆς σελήνης παρὰ λόγον αὐξηθείσης διὰ δέος ἑαυτοὺς παρέδοσαν.

β' Μεθ' ὃν Σέσορθος, ὃς Ἀσκληπιὸς παρὰ Αἰγυπτίοις ἐκλήθη διὰ τὴν ἰατρικήν. οὗτος καὶ τὴν διὰ ξεστῶν λίθων οἰκοδομὴν εὕρατο, ἀλλὰ καὶ γραφῆς ἐπεμελήθη. οἱ δὲ λοιποὶ ἓξ οὐδὲν ἀξιομνημόνευτον ἔπραξαν. οἳ καὶ ἐβασίλευσαν ἔτεσιν ρϟη'.

C Ὁμοῦ τῶν τριῶν δυναστειῶν κατὰ τὸν Εὐσέβιον ἔτη ψμζ'.

Τετάρτη δυναστεία βασιλέων ιζ' Μεμφιτῶν συγγενείας ἑτέρας βασιλείας

ὧν τρίτος Σοῦφις, ὁ τὴν μεγίστην πυραμίδα ἐγείρας, ἥν φησιν

2. ἀφρικανοῦ B. Post Ἀφρικανόν lacunam indicat G. 3. η' addidi ex B. σέσοχρις B. ἔχων om. G. 4. μέγεθος] πλάτος m. 5. τοῦ θ' B. τοὺς ἐννέα G. 10. α' om. G. Ναχέρωχις G. 12. β' om. G. 14. ἐπιμελήθη B. 19. ὁ] ὃς G.

Quatuor post diluvium dynastiarum summa ex Africano est 1046.

Post hunc Sesochris regnavit annis 48, cuius proceritas quinque cubitos, latitudo palmos tres adaequavit.

9. Novem istorum tempore nihil memoria dignum annis occurrit, regnaveruntque 297.

Primae secundaeque dynastiae summa pro Eusebii computo annorum est 549.

Dynastia tertia regum octo Memphitarum.

1. Nacherochis, sub quo Libyes Aegyptiis rebellarunt, lunaeque praeter rationem auctae viso prodigio, metu pulsi deditionem fecere.

2. Post eum Sesorthus, qui ob medicam artem, qua praestabat, Aesculapius Aegyptiis nuncupatus est. Aedium ex sectis lapidibus constructionem adinvenit et litteras bene pingendi studio claruit. Aliis sex nihil laude dignum est actum. Regnarunt annis 198.

Summa trium dynastiarum iuxta Eusebii rationem anni 747.

Dynastia quarta regum 17 Memphitarum cognationis alterius regni, quorum

tertius fuit Suphis, qui pyramidem omnium maximam erexit, quam Hero-

Ἡρόδοτος ὑπὸ Χέοπος γεγονέναι, ὃς καὶ ὑπερόπτης εἰς θεοὺς γέγονεν, ὡς μετανοήσαντα αὐτὸν τὴν ἱερὰν συγγράψαι βίβλον, ἣν ὡς μέγα χρῆμα Αἰγύπτιοι περιέπουσι. τῶν δὲ λοιπῶν οὐδὲν ἀξιομνημόνευτον ἀνεγράφη. οἳ καὶ ἐβασίλευσαν ἔτεσιν υμη'. D

Ὁμοῦ τῶν δ' δυναστειῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ͵αρϟε' κατὰ Εὐσέβιον.

ΚΑΤΑ ΑΦΡΙΚΑΝΟΝ. V. 46

πέμπτη δυναστεία βασιλέων η' ἐξ Ἐλεφαντίνης.

α' Οὐσερχέρης ἔτη κη'.
β' Σεφρὴς ἔτη ιγ'·
γ' Νεφερχέρης ἔτη κ'.
δ' Σισίρης ἔτη ζ'. P. 58
ε' Χέρης ἔτη κ'.
ϛ' Ῥαθούρης ἔτη μδ'.
ζ' Μενχέρης ἔτη θ'.
η' Ταρχέρης ἔτη μδ'.
θ' Ὄβνος ἔτη λγ'.

Ὁμοῦ ἔτη σμη'. γίνονται σὺν τοῖς προτεταγμένοις ͵αμϛ' ἔτεσι τῶν τεσσάρων δυναστειῶν ἔτη ͵ασϟδ'.

4. οἳ καὶ] οἱ δὲ G. ἔτεσιν] ἔτη G. 6. εὐσέβιον Bm. Εὐσεβίου G. 8. η' om. G. 9. Οὐσέρχερις G. 11. νεφερχερὴς B. 12. σισίρης B. Σίσιρις G. 14. ῥαθούρης B. Ραθουρὶς G. 15. μενχέρης A. μενχερὴς B. Μερχερὴς G. 16. Ταρχερὴς G. 17. ὄννος B.

dotus a Cheope rege positam asseruit. Deos contempsit, poenitentiaque ductus sacrum conscripsit librum, quem ceu rem praestantissimam Aegyptii celebrant. Ce reliquis nihil quod laudem mereatur posteriorum memoriae relictum est. Regnaverunt annis 448.

Summa dynastiarum quatuor post diluvium est annorum 1195 iuxta Eusebii computum.

EX AFRICANO.

Dynastia quinta regum ex Elephantina.

1. Usercheris annis 28.
2. Sephres annis 13.
3. Nephercheres annis 20.
4. Sisiris annis 7.
5. Cheres annis 20.
6. Rhathuris annis 44.
7. Mercheres annis 9.
8. Tarcheres annis 44.
9. Obnus annis 33.

Summa est annorum 248, quae cum prioribus 1046 dynastiarum quatuor annorum 1294 summam componit.

ΕΚΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

βασιλέων ἓξ Μεμφιτῶν.

B α' Ὀθόης ἔτη λ', ὃς ὑπὸ τῶν δορυφόρων ἀνῃρέθη.

β' Φιὸς ἔτη νγ'.

γ' Μεθουσοῦφις ἔτη ζ'.

δ' Φίωψ ἑξαέτης ἀρξάμενος βασιλεύειν διεγένετο μέχρις ἐτῶν ρ'.

ε' Μενθεσοῦφις ἔτος ἕν.

ς' Νίτωκρις γεννικωτάτη καὶ εὐμορφοτάτη τῶν κατ' αὐτὴν γενομένη, ξανθὴ τὴν χροιάν, ἣ τὴν τρίτην ἤγειρε πυραμίδα· ἐβασίλευσεν ἔτη ιβ'.

Ὁμοῦ ἔτη σγ' γίνονται σὺν τοῖς προτεταγμένοις ,ασϟδ'. τῶν ε' δυναστειῶν ἔτη ,αυϟζ'.

C Ἑβδόμη δυναστεία Μεμφιτῶν βασιλέων ο', οἳ ἐβασίλευσαν ἡμέρας ο'.

Ὀγδόη δυναστεία Μεμφιτῶν βασιλέων κζ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρμς'.

Γίνονται σὺν τοῖς προτεταγμένοις ἔτη ,αχλθ' τῶν ὀκτὼ δυναστειῶν.

1. δυναστεία Bm. ΔΥΝΑΣΤΕΙΩΝ G. 3. ὀθόης B. ὀθώης A. Ὀθώης G. ἔτη λ' om. G. 5. μεθουσοῦφις A. μεθουσουφὶς B. Μεθουσούφις G. 7. μενθεσούφις AB. Μεντεσοῦφις G. 8. γεννητικωτάτη τε καὶ B. 9. χροᾶν B.

DYNASTIA SEXTA

regum sex Memphitarum.

1. Othoes, qui a satellitibus est occisus.
2. Phius annis 53.
3. Methusuphis annis 7.
4. Phiops sexennis regnare coepit, annis centum vixit.
5. Menthesuphis anno uno.
6. Nitocris nobilissima et formosissima sui temporis mulierum, vultu rubicunda, quae pyramidem tertiam erexit et annis duodecim regnavit.

Summa 203 anni, qui praeordinatis quinque dynastiarum annis 1294 appositi conflant 1497.

Dynastia septima regum 70 Memphitarum, qui diebus 70 regnavere.

Dynastia octava regum 27 Memphitarum, qui annis 146 regnum tenuere.

Supra memoratis itaque comprehensis dynastiarum octo annis insimul sunt 1639.

ΚΑΤΑ ΕΥΣΕΒΙΟΝ.

Πέμπτη δυναστεία βασιλέων τριάκοντα ἑνὸς ἐξ Ἐλεφαντίνης ὧν πρῶτος Ὀθόης. οὗτος ὑπὸ τῶν δορυφόρων ἀνῃρέθη. D

Ὁ δὲ δ΄ Φίωψ ἑξαέτης ἀρξάμενος ἐβασίλευσε μέχρις ἐτῶν ἑκατόν.

Γίνονται οὖν σὺν τοῖς προτεταγμένοις ‚αρϟε΄ ἔτεσι τῶν τεσσάρων δυναστειῶν ‚ασϟε΄.

Ἕκτη δυναστεία.

Γυνὴ Νίτωκρις ἐβασίλευσε τῶν κατ' αὐτὴν γεννικωτάτη καὶ εὐμορφοτάτη, ξανθή τε τὴν χροιὰν ὑπάρξασα, ἣ καὶ λέγεται τὴν τρίτην πυραμίδα ᾠκοδομηκέναι· οἳ καὶ ἐβασίλευσαν ἔτη τρία. ἐν ἄλλῳ σγ΄.

Γίνονται σὺν τοῖς προτεταγμένοις ‚ασϟε΄ τῶν πέντε δυνα- P. 59
στειῶν ἔτη ‚αυϟη΄.

Σημειωτέον ὁπόσον Εὐσέβιος Ἀφρικανοῦ λείπεται ἀκριβείας ἔν τε τῇ τῶν βασιλέων ποσότητι καὶ ταῖς τῶν ὀνομάτων ὑφαιρέ- V. 47
σεσι καὶ τοῖς χρόνοις, σχεδὸν τὰ Ἀφρικανοῦ αὐταῖς λέξεσι γράφων·

Ἑβδόμη δυναστεία Μεμφιτῶν βασιλέων πέντε, οἳ ἐβασίλευσαν ἡμέρας οε΄.

3. ὀθώης A. *Othius* Eusebius p. 97. 6. οὖν om. G. 8. Post δυναστεία lacunam indicat m. 9. γεννητικωτάτη B. 11. ἡ καὶ ἐβασίλευσεν m. *Ab his quoque regnatum est annis* CCIII. Eusebius. 13. γίνεται B. ‚ασϟε΄] ‚ασϟθ΄ B. 15. ὁ εὐσέβιος B.

EX EUSEBIO.

Quinta Dynastia regum 31 ex Elephantina, quorum

1. Othoes a satellitibus occisus.

4. Phiops sexennis imperium auspicatus est et ad centum usque annos vitam regnumque produxit.

Ex praecedentibus 1195 cum istis quatuor dynastiarum colliguntur anni 1295.

Dynastia sexta.

Mulier omnium sui temporis generosissima venustissimaque, ruboris specie miranda, Nitocris nomine, regnum obtinuit, tertiam pyramidem aedificasse fertur, regnavit annis tribus, vel, ut alius codex habet, 203.

Praecedentibus 1295 adiunctis, exsurgunt e dynastiarum 5 summa anni 1498.

Observa, quantum ab Africani fide deficit Eusebius cum in numerandis regibus eorumque nominibus supprimendis, tum etiam in annis ipsis recensendis, quamvis ipsa ferme Africani verba usurpet.

Dynastia septima quinque regum Memphitarum diebus 75 regnum obtinentium.

Ὀγδόη δυναστεία Μεμφιτῶν βασιλέων πέντε, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ἑκατόν.

Γίνονται σὺν τοῖς προτεταγμένοις ἔτη ͵αφϟη' τῶν ὀκτὼ δυναστειῶν κατὰ Ἀφρικανόν.

B

ΕΝΑΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

Ἡρακλεοπολιτῶν βασιλέων ιθ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη υθ'

ὧν ὁ πρῶτος Ἀχθόης δεινότατος τῶν πρὸ αὐτοῦ γενόμενος τοῖς ἐν πάσῃ Αἰγύπτῳ κακὰ εἰργάσατο, ὕστερον δὲ μανίᾳ περιέπεσε, καὶ ὑπὸ κροκοδείλου διεφθάρη.

Δεκάτη δυναστεία Ἡρακλεοπολιτῶν βασιλέων ιθ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρπε'.

C Ἑνδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ιϛ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη μγ'. μεθ' οὓς Ἀμμενέμης ἔτη ιϛ'.

Μέχρι τοῦδε τὸν πρῶτον τόμον καταγήοχε Μανεθῶ.

Ὁμοῦ βασιλεῖς ͵ρϟβ'. ἔτη ͵βτ', ἡμέραι ο'.

ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΟΜΟΥ

Μανεθῶ. δωδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ἑπτά.

D α' Σεσόγχωσις Ἀμμανέμου υἱὸς ἔτη μϛ'.

6. Ἡρακλεωτικῶν G. 8. ἠργάσατο B. ὕστερον δὲ om. G. 9. κροκοδείλου m. κορκοδείλου G. κορκοδήλου B. 10. Ἡρακλεωτικῶν G. 11. ἔτη om. G. 14. καταγήωχε (sic) μανεθῶ B. κατάγει ὁ Χεμμανεθῶ G. καταγήοχεν ὁ Μανεθῶ m. 15. βτ' ἡμέραι B. βτη' μέραι A. βτη' ἡμέρας G. 17. δωδεκάτη B. ιβ' Am. δώδεκα G. δυναστεία B. δυναστεῖαι A. δυναστεῖαι G. διοσπολιτῶν Bm. πολιτῶν AG. 18. Σεσόγχωσις dedi ex Eusebio. Γέσων Γώσης G. γεσονγόσις B. Σεσόγχωρις m.

Dynastia octava quinque regum Memphitarum annis centum regnantium.

Praemissis igitur adiunctis dynastiarum octo anni ex Africani mente 1598 colliguntur.

DYNASTIA NONA

regum 19 Heracleotarum, annis 409 sceptra moderatorum, quorum

1. Achthoes vir maiorum suorum crudelissimus, plura totius Aegypti incolis ferocitatis argumenta dedit, versus est in amentiam, et a crocodilo necatus est.

Dynastia decima regum 19 Heracleotarum totis 185 annis imperantium.

Dynastia undecima 16 regum Diospolitarum annis 43, quibus Ammenemes per annos 16 successit.

Hucusque tomi primi argumentum deducit Manetho.

Reges itaque sunt numero 192, anni 2300, dies 70.

EX MANETHONIS

tomo II. dynastia duodecima regum septem Diospolitarum.

1. Sesonchoris, Ammanemis filius, annis 46.

β' Ἀμμανέμης ἔτη λη', ὃς ὑπὸ τῶν ἰδίων εὐνούχων ἀνῃρέθη.

γ' Σέσωστρις ἔτη μη', ὃς ἅπασαν ἐχειρώσατο τὴν Ἀσίαν ἐν ἐνιαυτοῖς ἐννέα καὶ τῆς Εὐρώπης τὰ μέχρι Θρᾴκης πανταχόσε μνημόσυνα ἐγείρας τῆς τῶν ἐθνῶν σχέσεως, ἐπὶ μὲν τοῖς γενναίοις ἀνδρῶν, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀγεννέσι γυναικῶν μόρια ταῖς στήλαις ἐγχαράσσων, ὃς ὑπὸ Αἰγυπτίων μετὰ Ὄσιριν πρῶτον νομισθῆναι.

δ' Λαχάρης ἔτη η'. ὃς τὸν ἐν Ἀρσινοΐτῃ λαβύρινθον ἑαυτῷ τάφον κατεσκεύασε.

ε' Ἀμμερὴς ἔτη η'. P. 60

ϛ' Ἀμμενέμης ἔτη η'.

ζ' Σκεμίοφρις ἀδελφὴ ἔτη δ'.

Ὁμοῦ ἔτη ρξ'.

ΚΑΤ' ΕΥΣΕΒΙΟΝ.

Ἐνάτη δυναστεία Ἡρακλεοπολιτῶν βασιλέων τεσσάρων, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ἑκατόν

ὧν πρῶτος Ἄχθος δεινότατος τῶν πρὸ αὐτοῦ γενόμενος, τοῖς ἐν πάσῃ Αἰγύπτῳ κακὰ εἰργάσατο, ὕστερον δὲ μανίᾳ περιέ- B πεσε καὶ ὑπὸ κροκοδείλου διεφθάρη.

1. ἔτη] ἐτῶν B. 2. σεσόστρις B. 3. πανταχόσαι B. 4. ἐθνῶν] ἔθνος G. σχέσεως] κατασχέσεως m ex p. 60 c. 5. ἀγενέσι A. 6. ἐνχαράσσων B. ὃς] ὡς m. *quare is* Eusebius. 7. ὅσιρην B. 8. ἐν Ἀρσινοΐτῃ] ἐναρσοΐτῃ G. ἐναρσοΐτην B. 10. ἀμερὴς B. 11. Ἀμμενέμης] ἀμμενέμνης A. ἀμενέμης B. 14. *ΚΑΤΑ* G. 17. ἀχθώης B. *Ochitois* Eusebius. 18. ἠργάσατο B. δὲ addidi ex B. 19. κορκοδήλου B.

2. Ammanemes annis 38, a propriis eunuchis neci traditus.
3. Sesostris annis 48. Hic novem annorum spatio totam Asiam subiugavit cunctasque Thraciam usque regiones, et devictae nationis memoriam erecturus, quos generosos comperisset virorum genitalibus, imbelles muliebribus effictis arguebat. Idem post Osirim ab Aegyptiis primo repositus est loco.
4. Lachares annis 8. Hic Labyrinthum sibi elegit sepulturam.
5. Ammeres annis octo.
6. Ammenemes annis octo.
7. Scemiophris eius soror annis quatuor.
Summa anni 160.

EX EUSEBIO.

Nona dynastia regum IV Heracleopolitarum annis centum regnantium.

1. Achthus omnium retro se crudelissimus, omnibus Aegyptii incolis noxius, amens factus, a crocodilo devoratus est.

Δεκάτη δυναστεία Ἡρακλεοπολιτῶν βασιλέων ιθ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρπε'.

Ἑνδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ις', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη μγ'.

V. 48 Μεθ' οὓς Ἀμμενέμης ἔτη ις'.

Μέχρι τοῦδε τὸν πρῶτον τόμον καταγήοχεν ὁ Μανεθῶ.

Ὁμοῦ βασιλεῖς ρϟβ', ἔτη ͵βτ', ἡμέραι οθ'.

ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΟΜΟΥ

C Μανεθῶ.

Δωδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ἑπτά ὧν ὁ πρῶτος Σεσόγχωσις Ἀμμενέμου υἱὸς ἔτη μς'.

β' Ἀμμανέμης ἔτη λη', ὃς ὑπὸ τῶν ἰδίων εὐνούχων ἀνῃρέθη.

γ' Σέσωστρις ἔτη μη', ὃς λέγεται γεγονέναι πηχῶν δ', παλαιστῶν γ', δακτύλων β'. ὃς πᾶσαν ἐχειρώσατο τὴν Ἀσίαν ἐν ἐνιαυτοῖς ἐννέα καὶ τῆς Εὐρώπης τὰ μέχρι Θρᾴκης πανταχόσε
D μνημόσυνα ἐγείρας τῆς τῶν ἐθνῶν κατασχέσεως, ἐπὶ μὲν τοῖς γενναίοις ἀνδρῶν, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀγεννέσι γυναικῶν μόρια ταῖς στή-

5. ἀμμενεμῆς A. ἀμμενεμῆς B. 6. μέχρι δὲ τὸν α' τόμον B. καταγήωχεν AB. 11. ὁ addidi ex B. σεσόγχοσις (sic) B. σεσόγχωρις A. Σεσύγχωρις G. 12. β' om. AB. ἀμμανέμης hic praebet B, quae constans et vera apud Eusebium scriptura est. Ἀμμενέμης G. ὃς] ὁ G. 13. γ' om. AB. σέσοστρις B. πειχῶν B hic et supra saepius. 15. πανταχόσαι B. 17. ἐπὶ δὲ τοῖς] καὶ ἐπὶ ταῖς G. ἀγενέσι B.

Dynastia decima regum novemdecim Heracleopolitarum annorum 185 spatio imperium exercentium.

Dynastia undecima sedecim regum Diospolitarum annis quadraginta tribus imperantium.

Successit Ammenemes annis 16.

Hucusque tomi primi scripta produxit Manetho.

Summa: reges 192, anni 2300, dies 79.

EX MANETHONIS
tomo secundo.

Dynastia duodecima regum septem Diospolitarum, quorum

1. Sesynchoris Ammenemis filius annis 46.
2. Ammenemes annis 38, a propriis eunuchis occisus.
3. Sesostris annis 48, cuius proceritas cubitis 4, palmis 3, digitis 2 commensurabatur. Totam Asiam annis novem armis subiecit cunctasque ad Thraciam usque Europae provincias; suae in nationes exercitae potestatis monumenta erexit, et virorum quidem animo sublimium insculpta cippis virilia pudendi figura praestantiam testabatur, caelatisque ex adverso

λαις ἐγχαράσσων· ὃς καὶ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων μετὰ Ὄσιριν νομισθῆναι.

Μεθ᾽ ὃν Λάμαρις ἔτη η΄, ὃς τὸν ἐν Ἀρσινοΐτῃ λαβύρινθον ἑαυτῷ τάφον κατεσκεύασεν.

Οἱ δὲ τούτου διάδοχοι ἐπὶ ἔτη μβ΄, οἳ πάντες ἐβασίλευσαν ἔτεσι σμε΄.

ΚΑΤΑ ΑΦΡΙΚΑΝΟΝ. P. 61

Τρισκαιδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ξ΄, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρπγ΄.

Τεσσαρεσκαιδεκάτη δυναστεία Ξοϊτῶν βασιλέων ος΄, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρπδ΄.

Πεντεκαιδεκάτη δυναστεία ποιμένων.

Ἦσαν δὲ Φοίνικες ξένοι βασιλεῖς ς΄, οἳ καὶ Μέμφιν εἷλον, ὧν πρῶτος Σαΐτης ἐβασίλευσεν ἔτη ιθ΄, ἀφ᾽ οὗ καὶ ὁ Σαΐτης B νομός. οἳ καὶ ἐν τῷ Σεθροΐτῃ νομῷ πόλιν ἔκτισαν, ἀφ᾽ ἧς ὁρμώμενοι Αἰγυπτίους ἐχειρώσαντο.

β΄ Βνῶν ἔτη μδ΄.
γ΄ Παχνὰν ἔτη ξα΄.
δ΄ Σταὰν ἔτη ν΄.

1. ἐνχαράσσων B. ὃς] ὡς m. Ὄσιριν] πρῶτον addit m ex p. 59 d. 3. λάμαρις B. Λάβαρις G. *Lampares* Eusebius. 5. ἔτη om. G. 6. ἔτεσι addidi ex B. ἔτη add. m. 9. ἔτη υνγ΄ B. ἔτη ρπδ΄ A. ρπδ΄ ἔτη G. 10 et 11 addidi ex B. Horum loco A in margine habet λείπει ab rec. m. 12. δυναστεία om. G. 14. ὧν — νομός huc retulit B. Legebantur post ἐχειρώσαντο. 15. σαιθροΐτη B. 17. Βνῶν] Βυῶν G. Βηὼν m. 18. παχνὰν B. παχνᾶν G. Απαχνᾶς m.

muliebribus, aliorum ignaviam reddebat notam, adeo ut ab Aegyptiis post Osirin primus haberetur.

Post hunc Labaris annis 8, qui Arsenoiticum Labyrinthum sibi sepulcrum effecit.

Eius posteri 42 annis 245 regnaverunt.

EX AFRICANO.

Dynastia decima tertia regum 60 Diospolitarum annis 184 regnum moderatorum.

Deest nonnihil.

Decima quinta est Pastorum.

Erant vero Phoenices peregrini reges sex, qui Memphim etiam ceperunt; qui in Sethroite quoque tractu condiderunt urbem, ex qua irruptione facta Aegyptios subiugavere, quorum primus Saithes regnavit annis 19, a quo tractus et regio Saites vocata.

2. Beon annis 44.
3. Pachnan annis 61.
4. Staan annis 50.

C ἡμεῖς ἀποδεικνύομεν. ὡς δ' ἡ παροῦσα ψῆφος ἀναγκάζει, ἐπὶ τούτου τὸν Μωϋσέα συμβαίνει νέον ἔτι εἶναι.

ΚΑΤ' ΕΥΣΕΒΙΟΝ.

Ὀκτωκαιδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ιδ', ὧν πρῶτος Ἄμωσις ἔτη κε'.

Κἀνταῦθα Εὐσέβιος δύο βασιλεῖς περιέκρυψεν, ἔτη δὲ προσέθηκε πε', τμη' παραθεὶς ἀντὶ σξγ' τῶν παρ' Ἀφρικανῷ.

Ἰδοὺ δὴ ὁ μὲν Ἀφρικανὸς βουληθεὶς κατὰ τὸ π' ἔτος Μωϋ-
D σέως τὸν Ἄμωσιν ἐκθέσθαι, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ρι' ἐτῶν ἣν
ὑπέστη ἐκ τῆς ιγ' γενεᾶς τοῦ δευτέρου Καϊνᾶν υἱοῦ Ἀρφαξὰδ,
ὡς εἴρηται ἡμῖν καὶ ῥηθήσεται πολλάκις, πλὴν φιλαληθέστερος
ὢν Εὐσεβίου καὶ εἰδὼς τὴν τῶν πολλῶν δόξαν οὕτω κρατοῦσαν,
ὅτι ἐπὶ Ἀμώσεως Φορωνεὺς Ἀργείων ἐβασίλευσε, καὶ πρό γε
τούτου Ἴναχος ὁ τούτου πατὴρ, ἐφ' οὗ Μωϋσῆς γεννᾶται, κατὰ
τὸ μα' ἔτος ἠναγκάσθη, καίπερ οὐ συμφωνούσης τῆς τοιαύτης
V. 50 ψήφου, τελείως ταῖς ἀποδείξεσιν αὐτοῦ, πλὴν διὰ τὸ ἀληθὲς καὶ
μᾶλλον τῇ τῶν πολλῶν ἐξηκολούθησε δόξῃ. οἵ τε γὰρ ἐκ περιτο-
P. 63 μῆς πάντες Ἰώσηππός τε καὶ Ἰοῦστος, οἵ τε ἐξ Ἑλλήνων, Πολέ-

1. ἀποδεικνύομεν A. ἀποδεικνύωμεν B. δεικνύομεν. G. 3. ΚΑΤ' ΕΥΣΕΒΙΟΝ om. AB. 4. βασιλείων G, omisso ιδ'. 5. ἄμωσις B. ἄμμωσης A. Ἀμώσης G. 6. εὐσέβιος δύο βασιλεῖς B. δύο βασιλεῖς ὁ (ὁ om. A) Εὐσέβιος G. περιέκρυψεν] παρέκρυψεν G. 9. ἄμωσιν Bm. ἄμωσην A. Ἀμώσην G. 10. ἐκ τῆς om. B. 13. Ἀμώσεως m. ἄμως ἕως AB. Ἀμος ἕως G. Φορωνεὺς m. φόρων ἕως G. φορωνέως B. 14. τούτου] τούτου ὁ G. Ἴναχος m. Ἰνάχωος G. ἰναχωὸς B. ἐφ' Bm. ἀφ' AG. ὁ Μωϋσῆς G. παραλαβεῖν κατὰ τὸ με' m. 17. δόξῃ] δόξει B. 18. πολέμω B.

demonstrabimus. Eius tamen tempore Mosen inter iuvenes adhuc recensendum ratio praesens fateri cogit.

EX EUSEBIO.

Dynastia decima octava regum Diospolitarum, quorum primus Amoses annis 25 regnavit.

Hic quoque duos reges praeterit Eusebius et annorum 263 apud Africanum lectorum vice 348 scriptis, 85 superaddidisse convincitur.

En certe ut Africanus 80, Mosis anno Amosin Aegypti regem adscribere meditatus, deficientibus ei 110 annis, ex omissa secundi Cainan filii Arphaxad generatione 13, (ut a nobis iam praemissum est et frequentius repetetur), cum veritatem Eusebio sagacius venetur, assertamque nonnullis placere sententiam agnoscat, sub Amosi Phoroneum Argivorum (post patrem Inachum, cuius aetatis 45 Moses lucem adspexit), suscepisse regnum, etiam repugnante propriis demonstrationibus huiusmodi calculo, manifesta nihilominus urgente veritatis vi, ac plurimorum in hoc sequutus mentem, assentiri coactus est. Ex circumcisione siquidem Iosephus et

μων φημὶ καὶ Ἀπίων Ποσειδώνιος καὶ Ἡρόδοτος τὴν ἐξ Αἰγύπτου πορείαν τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ Φορωνέα καὶ Ἄπιδα τοὺς Ἀργείων βασιλεῖς συνέγραψαν, Ἀμώσεως Αἰγυπτίων βασιλεύοντος, οὐ τούτου, ἀλλὰ τοῦ μετ' αὐτὸν τοῦ καὶ Μισφραγμουθώσεως καλουμένου, διώνυμοι γὰρ καὶ τριώνυμοι πολλαχοῦ τῶν Αἰγυπτίων οἱ βασιλεῖς εὕρηνται. ἀμέλει γοῦν καὶ ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ κατὰ τὸ πλεῖστον Φαραὼ λέγονται, ὅπερ ἦν τοῖς πᾶσι κοινόν τε καὶ προσηγορικὸν ὄνομα, καθάπερ καὶ ὁ ἐπὶ Ἀβραὰμ πρῶτος ἐν τοῖς λόγοις φερόμενος Φαραώ, οἵ τε μετέπειτα ἐπὶ Ἰωσὴφ καὶ Ἰακὼβ καὶ τῆς δουλείας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τῆς B αὐτῶν ἐπὶ Μωϋσέως ἐξόδου· καὶ σχεδὸν σπανίως ἔστιν εὑρεῖν κύριον αὐτῶν ὄνομα, πλὴν Σουσακεὶμ καὶ Νεχαὼ καὶ Οὐαφρί, παρ' ὅλην τὴν θείαν γραφήν· εἰ γὰρ ἦσαν ὀνόματα κύρια, οὐκ ἂν τὰ πολλὰ περὶ αὐτοῦ διεφωνήθη.

Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτον τὸν Ἄμωσιν τὸν πρῶτον ἐπὶ τῆς ιη' δυναστείας Αἰγύπτου βασιλεύσαντα ὁ Ἀφρικανὸς Ἄμωσιν ὀνομάζει, ὅτι διώνυμος ἦν Ἄμωσις, ὁ αὐτὸς καὶ Τέθμωσις καλούμενος υἱὸς Ἀσήθ· ἡμεῖς δὲ δεύτερον αὐτὸν τῆς ιη' δυναστείας κατετάξαμεν ἔν τε ἄλλοις ἀντιγράφοις καὶ ἐν τοῖς πρὸς ἔλεγχον Ἀπίωνος Ἰωσήππου δυσὶ λόγοις περὶ τῆς ἐξ Αἰγύπτου πορείας

1. ποσιδώνιος B. Ποσειδωνίου m. 4. Μισφραγμουθώσεως m. μηφραγμουθώσεως B. μὴ Φραγμουθώσεως G. 6. ηὕρηνται B. 7 et 9. φαραῶ AB. 8. καὶ ὁ B. Aberat ὁ. 9. ἐπὶ add. Bm. 12. νεχαῶ A. 13. εἰ γὰρ καὶ A. 15. ἄμωσιν B. ἄμωσην A. Ἀμώσην G. 16. Ἄμωσιν] Ἀμὼς dicebatur: vide p. 69 a. 17. δυώνυμος G. Post ὁ αὐτὸς in B excidit folium, quod pertinuit usque ad ἱστορίαις p. 65 b. 18. ἀσῆθ A. 20. ἰωσήππου Am. Ἰώσηππος G.

Iustus et ex Graecis auctores cuncti, Polemon dico et Apion, Possidonii filius, et Herodotus profectionem Israël ex Aegypto in Phoronei et Apis regum Argivorum et in Amosis (non huius, sed successoris, Misphragmuthosis etiam dicti, quod binomines et trinomines frequentius illi legantur), Aegyptiorum regis tempora revocant. Sane reges Aegyptiorum ut plurimum Pharaones dictos sacra scriptura commemorat, hocque cunctorum erat commune et appellativum nomen; unde fit, ut eorum primum in Abrahae gestis, ac singulos deinceps sive Iacob sive Ioseph seu etiam captivitatis filiorum Israël in Aegypto et exitus eorum atque Mosis tempore Pharaonem celebratum legamus; ac non nisi rarissime, exceptis Susacim, Nechao et Uaphri, toto sacrae scripturae textu propria eorum occurrant nomina. Si namque propria illis essent nomina, nulla foret in eis certo assignandis scribendi varietas.

Sciendum vero Amosem hunc primo dynastiae 18 loco Aegypti regem, Amosin ab Africano nuncupatum, duo siquidem erant eius nomina, et Amosis idemque Tethmosis filius Aseth dicebatur; nos vero plurium exemplarium Iosephique adversus Apionem duobus libris de populi ex Aegypto profectio-

ΕΚΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ
βασιλέων ἓξ Μεμφιτῶν.

B α' Ὀθόης ἔτη λ', ὃς ὑπὸ τῶν δορυφόρων ἀνῃρέθη.

β' Φιὸς ἔτη νγ'.

γ' Μεθουσοῦφις ἔτη ζ'.

δ' Φίωψ ἑξαέτης ἀρξάμενος βασιλεύειν διεγένετο μέχρις ἐτῶν ρ'.

ε' Μενθεσοῦφις ἔτος ἕν.

ϛ' Νίτωκρις γεννικωτάτη καὶ εὐμορφοτάτη τῶν κατ' αὐτὴν γενομένη, ξανθὴ τὴν χροιάν, ἣ τὴν τρίτην ἤγειρε πυραμίδα· ἐβασίλευσεν ἔτη ιβ'.

Ὁμοῦ ἔτη σγ' γίνονται σὺν τοῖς προτεταγμένοις ͵ασϟδ'. τῶν ε' δυναστειῶν ἔτη ͵αυϟζ'.

C Ἑβδόμη δυναστεία Μεμφιτῶν βασιλέων ο', οἳ ἐβασίλευσαν ἡμέρας ο'.

Ὀγδόη δυναστεία Μεμφιτῶν βασιλέων κζ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρμϛ'.

Γίνονται σὺν τοῖς προτεταγμένοις ἔτη ͵αχλθ' τῶν ὀκτὼ δυναστειῶν.

1. δυναστεία Bm. ΔΥΝΑΣΤΕΙΩΝ G. 3. ὀθόης B. ὀθώης A. Ὀθώης G. ἔτη λ' om. G. 5. μεθουσοῦφις A. μεθουσουφὶς B. Μεθουσούφις G. 7. μενθεσούφις AB. Μεντεσοῦφις G. 8. γεννητικωτάτη τε καὶ B. 9. χροᾶν B.

DYNASTIA SEXTA
regum sex Memphitarum.

1. Othoes, qui a satellitibus est occisus.
2. Phius annis 53.
3. Methusuphis annis 7.
4. Phiops sexennis regnare coepit, annis centum vixit.
5. Menthesuphis anno uno.
6. Nitocris nobilissima et formosissima sui temporis mulierum, vultu rubicunda, quae pyramidem tertiam erexit et annis duodecim regnavit.

Summa 203 anni, qui praeordinatis quinque dynastiarum annis 1294 appositi conflant 1497.

Dynastia septima regum 70 Memphitarum, qui diebus 70 regnavere.

Dynastia octava regum 27 Memphitarum, qui annis 146 regnum tenuere.

Supra memoratis itaque comprehensis dynastiarum octo annis insimul sunt 1639.

ΚΑΤΑ ΕΥΣΕΒΙΟΝ.

Πέμπτη δυναστεία βασιλέων τριάκοντα ἑνὸς ἐξ Ἐλεφαντίνης ὧν πρῶτος Ὀθόης. οὗτος ὑπὸ τῶν δορυφόρων ἀνῃρέθη. D

Ὁ δὲ δ′ Φίωψ ἑξαέτης ἀρξάμενος ἐβασίλευσε μέχρις ἐτῶν ἑκατόν.

Γίνονται οὖν σὺν τοῖς προτεταγμένοις ͵αρϟε′ ἔτεσι τῶν τεσσάρων δυναστειῶν ͵ασϟε′.

Ἕκτη δυναστεία.

Γυνὴ Νίτωκρις ἐβασίλευσε τῶν κατ᾽ αὐτὴν γεννικωτάτη καὶ εὐμορφοτάτη, ξανθή τε τὴν χροιὰν ὑπάρξασα, ἣ καὶ λέγεται τὴν τρίτην πυραμίδα ᾠκοδομηκέναι· οἳ καὶ ἐβασίλευσαν ἔτη τρία. ἐν ἄλλῳ σγ′.

Γίνονται σὺν τοῖς προτεταγμένοις ͵ασϟε′ τῶν πέντε δυνα- P. 59
στειῶν ἔτη ͵αυϟη′.

Σημειωτέον ὁπόσον Εὐσέβιος Ἀφρικανοῦ λείπεται ἀκριβείας ἔν τε τῇ τῶν βασιλέων ποσότητι καὶ ταῖς τῶν ὀνομάτων ὑφαιρέ- V. 47
σεσι καὶ τοῖς χρόνοις, σχεδὸν τὰ Ἀφρικανοῦ αὐταῖς λέξεσι γράφων·

Ἑβδόμη δυναστεία Μεμφιτῶν βασιλέων πέντε, οἳ ἐβασίλευσαν ἡμέρας οε′.

3. ὀθώης A. *Othius* Eusebius p. 97. 6. οὖν om. G. 8. Post δυναστεία lacunam indicat m. 9. γεννητικωτάτη B. 11. ἢ καὶ ἐβασίλευσεν m. *Ab his quoque regnatum est annis* CCIII. Eusebius. 13. γίνεται B. ͵ασϛε′] ͵ασϛθ′ B. 15. ὁ εὐσέβιος B.

EX EUSEBIO.

Quinta Dynastia regum 31 ex Elephantina, quorum

1. Othoes a satellitibus occisus.

4. Phiops sexennis imperium auspicatus est et ad centum usque annos vitam regnumque produxit.

Ex praecedentibus 1195 cum istis quatuor dynastiarum colliguntur anni 1295.

Dynastia sexta.

Mulier omnium sui temporis generosissima venustissimaque, ruboris specie miranda, Nitocris nomine, regnum obtinuit, tertiam pyramidem aedificasse fertur, regnavit annis tribus, vel, ut alius codex habet, 203.

Praecedentibus 1295 adiunctis, exsurgunt e dynastiarum 5 summa anni 1498.

Observa, quantum ab Africani fide deficit Eusebius cum in numerandis regibus eorumque nominibus supprimendis, tum etiam in annis ipsis recensendis, quamvis ipsa ferme Africani verba usurpet.

Dynastia septima quinque regum Memphitarum diebus 75 regnum obtinentium.

Ὀγδόη δυναστεία Μεμφιτῶν βασιλέων πέντε, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ἑκατόν.

Γίνονται σὺν τοῖς προτεταγμένοις ἔτη ͵αφϟη΄ τῶν ὀκτὼ δυναστειῶν κατὰ Ἀφρικανόν.

B ΕΝΑΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

Ἡρακλεοπολιτῶν βασιλέων ιθ΄, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη υθ΄

ὧν ὁ πρῶτος Ἀχθόης δεινότατος τῶν πρὸ αὐτοῦ γενόμενος τοῖς ἐν πάσῃ Αἰγύπτῳ κακὰ εἰργάσατο, ὕστερον δὲ μανίᾳ περιέπεσε, καὶ ὑπὸ κροκοδείλου διεφθάρη.

Δεκάτη δυναστεία Ἡρακλεοπολιτῶν βασιλέων ιθ΄, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρπε΄.

C Ἑνδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ις΄, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη μγ΄. μεθ᾽ οὓς Ἀμμενέμης ἔτη ις΄.

Μέχρι τοῦδε τὸν πρῶτον τόμον καταγήοχε Μανεθῶ.

Ὁμοῦ βασιλεῖς ͵ρϟβ΄. ἔτη ͵βτ΄, ἡμέραι ο΄.

ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΟΜΟΥ

Μανεθῶ. δωδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ἑπτά.

D α΄ Σεσόγχωσις Ἀμμανέμου υἱὸς ἔτη μς΄.

6. Ἡρακλεωτικῶν G. 8. ἠργάσατο B. ὕστερον δὲ om. G. 9. κροκοδείλου m. κορκοδείλου G. κορκοδήλου B. 10. Ἡρακλεωτικῶν G. 11. ἔτη om. G. 14. καταγήωχε (sic) μανεθῶ B. κατάγει ὁ Χεμμανεθῶ G. καταγήοχεν ὁ Μανεθῶ m. 15. βτ΄ ἡμέραι B. βτη΄ μέραι A. βτη΄ ἡμέρας G. 17. δωδεκάτη B. ιβ΄ Am. δώδεκα G. δυναστεία B. δυναστεῖαι A. δυναστείαι G. διοσπολιτῶν Bm. πολιτῶν AG. 18. Σεσόγχωσις dedi ex Eusebio. Γέσων Γώσης G. γεσονγόσις B. Σεσόγχωρις m.

Dynastia octava quinque regum Memphitarum annis centum regnantium.

Praemissis igitur adiunctis dynastiarum octo anni ex Africani mente 1598 colliguntur.

DYNASTIA NONA

regum 19 Heracleotarum, annis 409 sceptra moderatorum, quorum

1. Achthoes vir maiorum suorum crudelissimus, plura totius Aegypti incolis ferocitatis argumenta dedit, versus est in amentiam, et a crocodilo necatus est.

Dynastia decima regum 19 Heracleotarum totis 185 annis imperantium.

Dynastia undecima 16 regum Diospolitarum annis 43, quibus Ammenemes per annos 16 successit.

Hucusque tomi primi argumentum deducit Manetho.

Reges itaque sunt numero 192, anni 2350, dies 70.

EX MANETHONIS

tomo II. dynastia duodecima regum septem Diospolitarum.

1. Sesonchoris, Ammanemis filius, annis 46.

β' Ἀμμανέμης ἔτη λη', ὃς ὑπὸ τῶν ἰδίων εὐνούχων ἀνῃρέθη.

γ' Σέσωστρις ἔτη μη', ὃς ἅπασαν ἐχειρώσατο τὴν Ἀσίαν ἐν ἐνιαυτοῖς ἐννέα καὶ τῆς Εὐρώπης τὰ μέχρι Θρᾴκης πανταχόσε μνημόσυνα ἐγείρας τῆς τῶν ἐθνῶν σχέσεως, ἐπὶ μὲν τοῖς γενναίοις ἀνδρῶν, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀγεννέσι γυναικῶν μόρια ταῖς στήλαις ἐγχαράσσων, ὃς ὑπὸ Αἰγυπτίων μετὰ Ὄσιριν πρῶτον νομισθῆναι.

δ' Λαχάρης ἔτη η'. ὃς τὸν ἐν Ἀρσινοΐτῃ λαβύρινθον ἑαυτῷ τάφον κατεσκεύασε.

ε' Ἀμμερὴς ἔτη η'. P. 60

ϛ' Ἀμμενέμης ἔτη η'.

ζ' Σκεμίοφρις ἀδελφὴ ἔτη δ'.

Ὁμοῦ ἔτη ρξ'.

ΚΑΤ' ΕΥΣΕΒΙΟΝ.

Ἐνάτη δυναστεία Ἡρακλεοπολιτῶν βασιλέων τεσσάρων, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ἑκατόν

ὧν πρῶτος Ἄχθος δεινότατος τῶν πρὸ αὐτοῦ γενόμενος, τοῖς ἐν πάσῃ Αἰγύπτῳ κακὰ εἰργάσατο, ὕστερον δὲ μανίᾳ περιέ- B
πεσε καὶ ὑπὸ κροκοδείλου διεφθάρη.

1. ἔτη] ἐτῶν B. 2. σεσόστρις B. 3. πανταχόσαι B. 4. ἐθνῶν] ἔθνος G. σχέσεως] κατασχέσεως m ex p. 60 c. 5. ἀγενέσι A. 6. ἐνχαράσσων B. ὃς] ὡς m. *quare is* Eusebius. 7. ὄσιρην B. 8. ἐν Ἀρσινοΐτῃ] ἐναρσοΐτῃ G. ἐναρσοΐτην B. 10. ἀμερὴς B. 11. Ἀμμενέμης] ἀμμενέμνης A. ἀμενέμης B. 14. *ΚΑΤΑ* G. 17. ἀχθώης B. *Ochitois* Eusebius. 18. ἠργάσατο B. δὲ addidi ex B. 19. κορκοδήλου B.

2. Ammanemes annis 38, a propriis eunuchis neci traditus.
3. Sesostris annis 48. Hic novem annorum spatio totam Asiam subiugavit cunctasque Thraciam usque regiones, et devictae nationis memoriam erecturus, quos generosos comperisset virorum genitalibus, imbelles muliebribus effictis arguebat. Idem post Osirim ab Aegyptiis primo repositus est loco.
4. Lachares annis 8. Hic Labyrinthum sibi elegit sepulturam.
5. Ammeres annis octo.
6. Ammenemes annis octo.
7. Scemiophris eius soror annis quatuor.

Summa anni 160.

EX EUSEBIO.

Nona dynastia regum IV Heracleopolitarum annis centum regnantium.

1. Achthus omnium retro se crudelissimus, omnibus Aegyptii incolis noxius, amens factus, a crocodilo devoratus est.

Δεκάτη δυναστεία Ἡρακλεοπολιτῶν βασιλέων ιθʹ, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρπεʹ.

Ἑνδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ιϛʹ, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη μγʹ.

V. 48 Μεθ' οὓς Ἀμμενέμης ἔτη ιϛʹ.

Μέχρι τοῦδε τὸν πρῶτον τόμον καταγήοχεν ὁ Μανεθῶ.

Ὁμοῦ βασιλεῖς ρϟβʹ, ἔτη ͵βτʹ, ἡμέραι οθʹ.

ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΟΜΟΥ

C Μανεθῶ.

Δωδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ἑπτά ὧν ὁ πρῶτος Σεσόγχωσις Ἀμμενέμου υἱὸς ἔτη μϛʹ.

βʹ Ἀμμανέμης ἔτη ληʹ, ὃς ὑπὸ τῶν ἰδίων εὐνούχων ἀνῃρέθη.

γʹ Σέσωστρις ἔτη μηʹ, ὃς λέγεται γεγονέναι πηχῶν δʹ, παλαιστῶν γʹ, δακτύλων βʹ. ὃς πᾶσαν ἐχειρώσατο τὴν Ἀσίαν ἐν ἐνιαυτοῖς ἐννέα καὶ τῆς Εὐρώπης τὰ μέχρι Θρᾴκης πανταχόσε D μνημόσυνα ἐγείρας τῆς τῶν ἐθνῶν κατασχέσεως, ἐπὶ μὲν τοῖς γενναίοις ἀνδρῶν, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀγεννέσι γυναικῶν μόρια ταῖς στή-

5. ἀμμενεμῆς A. ἀμμενεμὴς B. 6. μέχρι δὲ τὸν αʹ τόμον B. καταγήωχεν AB. 11. ὁ addidi ex B. σεσόγχοσις (sic) B. σεσόγχωρις A. Σεσύγχωρις G. 12. βʹ om. AB. ἀμμανέμης hic praebet B, quae constans et vera apud Eusebium scriptura est. Αμμενέμης G. ὃς] ὁ G. 13. γʹ om. AB. σέσοστρις B. πειχῶν B hic et supra saepius. 15. πανταχόσαι B. 17. ἐπὶ δὲ τοῖς] καὶ ἐπὶ ταῖς G. ἀγενέσι B.

Dynastia decima regum novemdecim Heracleopolitarum annorum 185 spatio imperium exercentium.

Dynastia undecima sedecim regum Diospolitarum annis quadraginta tribus imperantium.

Successit Ammenemes annis 16.

Hucusque tomi primi scripta produxit Manetho.

Summa: reges 192, anni 2300, dies 79.

EX MANETHONIS

tomo secundo.

Dynastia duodecima regum septem Diospolitarum, quorum

1. Sesynchoris Ammenemis filius annis 46.

2. Ammenemes annis 38, a propriis eunuchis occisus.

3. Sesostris annis 48, cuius proceritas cubitis 4, palmis 3, digitis 2 commensurabatur. Totam Asiam annis novem armis subiecit cunctasque ad Thraciam usque Europae provincias; suae in nationes exercitae potestatis monumenta erexit, et virorum quidem animo sublimium insculpta cippis virilia pudendi figura praestantiam testabatur, caelatisque ex adverso

λαις ἐγχαράσσων· ὃς καὶ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων μετὰ Ὄσιριν νομισθῆναι.

Μεθ' ὃν Λάμαρις ἔτη η', ὃς τὸν ἐν Ἀρσενοΐτῃ λαβύρινθον ἑαυτῷ τάφον κατεσκεύασεν.

Οἱ δὲ τούτου διάδοχοι ἐπὶ ἔτη μβ', οἳ πάντες ἐβασίλευσαν ἔτεσι σμε'.

ΚΑΤΑ ΑΦΡΙΚΑΝΟΝ. P. 61

Τρισκαιδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ξ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρνγ'.

Τεσσαρεσκαιδεκάτη δυναστεία Ξοΐτῶν βασιλέων ος', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρπδ'.

Πεντεκαιδεκάτη δυναστεία ποιμένων.

Ἦσαν δὲ Φοίνικες ξένοι βασιλεῖς ς', οἳ καὶ Μέμφιν εἷλον, ὧν πρῶτος Σαΐτης ἐβασίλευσεν ἔτη ιθ', ἀφ' οὗ καὶ ὁ Σαΐτης B νομός. οἳ καὶ ἐν τῷ Σεθροΐτῃ νομῷ πόλιν ἔκτισαν, ἀφ' ἧς ὁρμώμενοι Αἰγυπτίους ἐχειρώσαντο.

β' Βνῶν ἔτη μδ'.

γ' Παχνὰν ἔτη ξα'.

δ' Σταὰν ἔτη ν'.

1. ἐνχαράσσων B. ὃς] ὡς m. Ὄσιριν] πρῶτον addit m ex p. 59 d. 3. λάμαρις B. Λάβαρις G. *Lampares* Eusebius. 5. ἔτη om. G. 6. ἔτεσι addidi ex B. ἔτη add. m. 9. ἔτη ρνγ' B. ἔτη ρπδ' A. ρπδ' ἔτη G. 10 et 11 addidi ex B. Horum loco A in margine habet λείπει ab rec. m. 12. δυναστεία om. G. 14. ὧν — νομός huc retulit B. Legebantur post ἐχειρώσαντο. 15. σαιθροΐτῃ B. 17. Βνῶν] Βνῶν G. Βηῶν m. 18. παχνὰν B. παχνᾶν G. Απαχνᾶς m.

muliebribus, aliorum ignaviam reddebat notam, adeo ut ab Aegyptiis post Osirin primus haberetur.

Post hunc Labaris annis 8, qui Arsenoiticum Labyrinthum sibi sepulcrum effecit.

Eius posteri 42 annis 245 regnaverunt.

EX AFRICANO.

Dynastia decima tertia regum 60 Diospolitarum annis 184 regnum moderatorum.

Deest nonnihil.

Decima quinta est Pastorum.

Erant vero Phoenices peregrini reges sex, qui Memphim etiam ceperunt; qui in Sethroite quoque tractu condiderunt urbem, ex qua irruptione facta Aegyptios subiugavere, quorum primus Saithes regnavit annis 19, a quo tractus et regio Saites vocata.

2. Beon annis 44.
3. Pachnan annis 61.
4. Staan annis 50.

ε' Ἄρχλης ἔτη μθ'.
ϛ' Ἄφοβις ἔτη ξα'.
Ὁμοῦ ἔτη σπδ'.

C Ἑξκαιδεκάτη δυναστεία ποιμένες ἄλλοι βασιλεῖς λβ'. ἐβασίλευσαν ἔτη φιη'.

Ἑπτακαιδεκάτη δυναστεία ποιμένες ἄλλοι βασιλεῖς μγ' καὶ Θηβαῖοι Διοσπολῖται μγ'.

Ὁμοῦ οἱ ποιμένες καὶ οἱ Θηβαῖοι ἐβασίλευσαν ἔτη ρνα'.

V. 49

ΚΑΤΑ ΕΥΣΕΒΙΟΝ.

Τρισκαιδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ξ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη υνγ'.

Τεσσαρεσκαιδεκάτη δυναστεία Ξοϊτῶν βασιλέων οϛ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρπδ'. ἐν ἄλλῳ υπδ'.

D Πεντεκαιδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη σν'.

Ἑξκαιδεκάτη δυναστεία Θηβαῖοι βασιλεῖς ε', οἳ καὶ ἐβασίλευσαν ἔτη ρϟ'.

Ἑπτακαιδεκάτη δυναστεία ποιμένες ἦσαν ἀδελφοὶ Φοίνικες ξένοι βασιλεῖς, οἳ καὶ Μέμφιν εἷλον

ὧν πρῶτος Σαΐτης ἐβασίλευσεν ἔτη ιθ', ἀφ' οὗ καὶ ὁ Σαΐτης

2. Ἀφωφις m. 4. Εκκαιδεκάτη G. ἄλλοι] Ἕλληνες G. 9. In marg. A adscriptum λείπει ab rec. m. 12. τεσσαρισκαιδεκάτη AB. 13. ἔτη addidi ex B. 16. Εκκαιδεκάτη G. 17. ἔτη addidi ex B.

5. Archles annis 49.
6. Aphobis annis 61.
Summa anni 284.

Dynastia decima sexta Graecorum pastorum est, quorum reges 32 annis 518 regnaverunt.

Dynastia decima septima aliorum est pastorum, quorum reges 43 et Thebaei Diospolitae 43.

Summatim tum pastores, tum Thebaei annis 153 imperarunt.

EX EUSEBIO.

Dynastia decima tertia regum Diospolitarum sexaginta annis 453 regnantium.

Dynastia decima quarta regum Xoitarum 76, annis 184, et ut alibi legitur 484, moderatorum.

Dynastia decima quinta regum Diospolitarum annis 250 regnantium.

Dynastia decima sexta quinque regum Thebaeorum annis 190.

Dynastia decima septima ex pastoribus fratribus Phoenicibus peregrinis regibus, qui etiam Memphim ceperunt, quorum

1. Saites annis 19 regnavit, a quo Saites praefectura dicta; iidemque

νομὸς ἐκλήθη, οἳ καὶ ἐν τῷ Σεθροΐτῃ νομῷ πόλιν ἔκτισαν, ἀφ' P. 62
ἧς ὁρμώμενοι Αἰγυπτίους ἐχειρώσαντο.

β' Βνῶν ἔτη μ'.

γ' Ἄφωφις ἔτη ιδ'.

Μεθ' ὃν Ἀρχλῆς ἔτη λ'.

Ὁμοῦ ἔτη ϱγ'.

Κατὰ τούτους Αἰγυπτίων βασιλεὺς Ἰωσὴφ δείκνυται.

Σημειωτέον πῶς ὁ Εὐσέβιος πρὸς τὸν οἰκεῖον σκοπὸν τοὺς τῆς πεντεκαιδεκάτης δυναστείας παρὰ τῷ Ἀφρικανῷ φερομένους κατὰ τὴν ιζ' δυναστείαν γεγονέναι λέγει. ἐπὶ γὰρ πᾶσι συμπεφώ- B
νηται ὅτι ἐπὶ Ἀφώφεως ἦρξεν Ἰωσὴφ τῆς Αἰγύπτου, μὴ ἔχων ὁπωσοῦν ἐπὶ ἄλλου τινὸς αὐτὸν παραθέσθαι μετήγαγε τὸν Ἄφωφιν ἀπὸ τῆς ιε' δυναστείας εἰς τὴν ιζ', κολοβώσας τὰ ἔτη αὐτοῦ ξα' ὑπάρχοντα εἰς λ'. τὰ δὲ τῆς ὅλης δυναστείας ϱνα' ϱγ' παραθεὶς καὶ ἀντὶ τῶν ἓξ βασιλέων δ' μόνους.

ΚΑΤΑ ΑΦΡΙΚΑΝΟΝ.

Ὀκτωκαιδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ις'

ὧν πρῶτος Ἀμώς, ἐφ' οὗ Μωϋσῆς ἐξῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, ὡς

1. σαιθροΐτῃ B. σεθρωΐτῃ scholiasta Platonis p. 425. ed. Bekker. (202. Ruhnk.) ἐκτίσαντο B. 3. βηών m. μ' B cum Eusebio et scholiasta. μγ' G. 4. γ' om. A. Qui hic tertius numeratur rex, apud Eusebium et scholiastam quartus est. 5. ὃν] ὧν B. 6. ἔτη] ἐστὶν G. 7. τούτους Bm. τούτοις G. 11. ἀφῶφ ἕως A. ἀφώφ ἕως B. 12. αὐτὸν Bm. αὐτοῦ G. ἀφωφὶν A. 14. λ'] ιδ' m: recte. Vide infra p. 69 c. 16. ΚΑΤΑ ΑΦΡΙΚΑΝΟΝ om. AB. 18. Ἀμῶς G.

in Sethroite praefectura civitatem aedificavere, ex qua profectione suscepta Aegyptios sibi subdidere.

2. Beon annis 43.

3. Aphophis annis 14.

Archles successit annis 30.

Summa 106 anni.

Eorum tempore Ioseph Aegyptiorum regnum moderatur.

Observa, Eusebium privato sibi fine praestituto, reges ab Africano in decimam quintam dynastiam relatos, decima septima vixisse asserere. Una enim omnium voce fertur, sub Aphophi Ioseph potestatem in Aegyptum exercuisse; at cum nesciret quo eum loco reponeret Eusebius, Aphophim a 15 in 17 transtulit, et ex annis 61 ipsi debitis solos 14 assignavit; totius vero dynastiae annos 251 imminuit, solosque 103 numeravit; ac demum quatuor solos, regum sex vice conscripsit.

EX AFRICANO.

Dynastia decima octava regum 16 Diospolitarum, quorum

Primus fuit Amos, sub quo Moses egressus est ex Aegypto, prout

C ἡμεῖς ἀποδεικνύομεν. ὡς δ' ἡ παροῦσα ψῆφος ἀναγκάζει, ἐπὶ τούτου τὸν Μωϋσέα συμβαίνει νέον ἔτι εἶναι.

ΚΑΤ' ΕΥΣΕΒΙΟΝ.

Ὀκτωκαιδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ιδ', ὧν πρῶτος Ἄμωσις ἔτη κε'.

Κἀνταῦθα Εὐσέβιος δύο βασιλεῖς περιέκρυψεν, ἔτη δὲ προσέθηκε πε', τμή παραθεὶς ἀντὶ σξγ' τῶν παρ' Ἀφρικανῷ.

Ἰδοὺ δὴ ὁ μὲν Ἀφρικανὸς βουληθεὶς κατὰ τὸ π' ἔτος Μωϋ-
D σέως τὸν Ἄμωσιν ἐκθέσθαι, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ρι' ἐτῶν ἣν ὑπέστη ἐκ τῆς ιγ' γενεᾶς τοῦ δευτέρου Καϊνᾶν υἱοῦ Ἀρφαξὰδ, ὡς εἴρηται ἡμῖν καὶ ῥηθήσεται πολλάκις, πλὴν φιλαληθέστερος ὢν Εὐσεβίου καὶ εἰδὼς τὴν τῶν πολλῶν δόξαν οὕτω κρατοῦσαν, ὅτι ἐπὶ Ἀμώσεως Φορωνεὺς Ἀργείων ἐβασίλευσε, καὶ πρό γε τούτου Ἴναχος ὁ τούτου πατὴρ, ἐφ' οὗ Μωϋσῆς γεννᾶται, κατὰ τὸ μα' ἔτος ἠναγκάσθη, καίπερ οὐ συμφωνούσης τῆς τοιαύτης
V. 50 ψήφου, τελείως ταῖς ἀποδείξεσιν αὐτοῦ, πλὴν διὰ τὸ ἀληθὲς καὶ μᾶλλον τῇ τῶν πολλῶν ἐξηκολούθησε δόξῃ. οἵ τε γὰρ ἐκ περιτο-
P. 63 μῆς πάντες Ἰώσηππός τε καὶ Ἰοῦστος, οἵ τε ἐξ Ἑλλήνων, Πολέ-

1. ἀποδεικνύομεν A. ἀποδεικνύωμεν B. δεικνύομεν. G. 3. *ΚΑΤ' ΕΥΣΕΒΙΟΝ* om. AB. 4. βασιλείων G, omisso ιδ'. 5. ἄμωσις B. ἄμμωσης A. Ἀμώσης G. 6. εὐσέβιος δύο βασιλεῖς B. δύο βασιλεῖς ὁ (ὁ om. A) Εὐσέβιος G. περιέκρυφεν] παρέκρυψεν G. 9. ἄμωσιν Bm. ἄμωσην A. Ἀμώσην G. 10. ἐκ τῆς om. B. 13. Ἀμώσεως m. ἄμως ἕως AB. Ἄμος ἕως G. Φορωνεὺς m. φόρων ἕως G. φορωνέως B. 14. τούτου] τούτου ὁ G. Ἴναχος m. Ἰνάχωος G. ἰναχωὸς B. ἐφ' Bm. ἀφ' AG. ὁ Μωϋσῆς G. παραλαβεῖν κατὰ τὸ με' m. 17. δόξῃ] δόξει B. 18. πολέμω B.

demonstrabimus. Eius tamen tempore Mosen inter iuvenes adhuc recensendum ratio praesens fateri cogit.

EX EUSEBIO.

Dynastia decima octava regum Diospolitarum, quorum primus Amoses annis 25 regnavit.

Hic quoque duos reges praeterit Eusebius et annorum 263 apud Africanum lectorum vice 348 scriptis, 85 superaddidisse convincitur.

En certe ut Africanus 80, Mosis anno Amosin Aegypti regem adscribere meditatus, deficientibus ei 110 annis, ex omissa secundi Cainan filii Arphaxad generatione 13, (ut a nobis iam praemissum est et frequentius repetetur), cum veritatem Eusebio sagacius venetur, assertamque nonnullis placere sententiam agnoscat, sub Amosi Phoroneum Argivorum (post patrem Inachum, cuius aetatis 45 Moses lucem adspexit), suscepisse regnum, etiam repugnante propriis demonstrationibus huiusmodi calculo, manifesta nihilominus urgente veritatis vi, ac plurimorum in hoc sequutus mentem, assentiri coactus est. Ex circumcisione siquidem Iosephus et

μων φημὶ καὶ Ἀπίων Ποσειδώνιος καὶ Ἡρόδοτος τὴν ἐξ Αἰγύπτου πορείαν τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ Φορωνέα καὶ Ἄπιδα τοὺς Ἀργείων βασιλεῖς συνέγραψαν, Ἀμώσεως Αἰγυπτίων βασιλεύοντος, οὐ τούτου, ἀλλὰ τοῦ μετ' αὐτὸν τοῦ καὶ Μισφραγμουθώσεως καλουμένου, διώνυμοι γὰρ καὶ τριώνυμοι πολλαχοῦ τῶν Αἰγυπτίων οἱ βασιλεῖς εὕρηνται. ἀμέλει γοῦν καὶ ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ κατὰ τὸ πλεῖστον Φαραὼ λέγονται, ὅπερ ἦν τοῖς πᾶσι κοινόν τε καὶ προσηγορικὸν ὄνομα, καθάπερ καὶ ὁ ἐπὶ Ἀβραὰμ πρῶτος ἐν τοῖς λόγοις φερόμενος Φαραώ, οἵ τε μετέπειτα ἐπὶ Ἰωσὴφ καὶ Ἰακὼβ καὶ τῆς δουλείας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τῆς B
αὐτῶν ἐπὶ Μωϋσέως ἐξόδου· καὶ σχεδὸν σπανίως ἔστιν εὑρεῖν κύριον αὐτῶν ὄνομα, πλὴν Σουσακεὶμ καὶ Νεχαὼ καὶ Οὐαφρῆ, παρ' ὅλην τὴν θείαν γραφήν· εἰ γὰρ ἦσαν ὀνόματα κύρια, οὐκ ἂν τὰ πολλὰ περὶ αὐτοῦ διεφωνήθη.

Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτον τὸν Ἄμωσιν τὸν πρῶτον ἐπὶ τῆς ιη' δυναστείας Αἰγύπτου βασιλεύσαντα ὁ Ἀφρικανὸς Ἄμωσιν ὀνομάζει, ὅτι διώνυμος ἦν Ἄμωσις, ὁ αὐτὸς καὶ Τέθμωσις καλούμενος υἱὸς Ἀσήθ· ἡμεῖς δὲ δεύτερον αὐτὸν τῆς ιη' δυναστείας κατετάξαμεν ἔν τε ἄλλοις ἀντιγράφοις καὶ ἐν τοῖς πρὸς ἔλεγχον Ἀπίωνος Ἰωσήππου δυσὶ λόγοις περὶ τῆς ἐξ Αἰγύπτου πορείας

1. ποσιδώνιος B. Ποσειδωνίου m. 4. Μισφραγμουθώσεως m. μηφραγμουθώσεως B. μὴ Φραγμουθώσεως G. 6. ηὕρηνται B. 7 et 9. φαραῶ AB. 8. καὶ ὁ B. Aberat ὁ. 9. ἐπὶ add. Bm. 12. νεχαῶ A. 13. εἰ γὰρ καὶ A. 15. ἄμωσιν B. ἄμωσην A. Ἀμώσην G. 16. Ἄμωσιν] Ἀμὼς dicebatur: vide p. 69 a. 17. δυώνυμος G. Post ὁ αὐτὸς in B excidit folium, quod pertinuit usque ad ἱστορίαις p. 65 b. 18. ἀσῆθ A. 20. ἰωσήπου Am. Ἰώσηπος G.

Iustus et ex Graecis auctores cuncti, Polemon dico et Apion, Possidonii filius, et Herodotus profectionem Israël ex Aegypto in Phoronei et Apis regum Argivorum et in Amosis (non huius, sed successoris, Misphragmuthosis etiam dicti, quod binomines et trinomines frequentius illi leguntur), Aegyptiorum regis tempora revocant. Sane reges Aegyptiorum ut plurimum Pharaones dictos sacra scriptura commemorat, hocque cunctorum erat commune et appellativum nomen; unde fit, ut eorum primum in Abrahae gestis, ac singulos deinceps sive Iacob sive Ioseph seu etiam captivitatis filiorum Israël in Aegypto et exitus eorum atque Mosis tempore Pharaonem celebratum legamus; ac non nisi rarissime, exceptis Susacim, Nechao et Uaphri, toto sacrae scripturae textu propria eorum occurrant nomina. Si namque propria illis essent nomina, nulla foret in eis certo assignandis scribendi varietas.

Sciendum vero Amosem hunc primo dynastiae 18 loco Aegypti regem, Amosin ab Africano nuncupatum, duo siquidem erant eius nomina, et Amosis idemque Tethmosis filius Aseth dicebatur; nos vero plurium exemplarium Iosephique adversus Apionem duobus libris de populi ex Aegypto profectio-

τοῦ λαοῦ, οὕτως αὐτὸν εὑρόντες. καὶ πρῶτον τὸν πατέρα αὐτοῦ
C Ἀσσὴθ, οὗ μνήμην Ἀφρικανὸς καὶ Εὐσέβιος οὐ πεποίηνται, ἐπεὶ ὁ μὲν Ἀφρικανὸς τοὺς τῆς ἑξκαιδεκάτης καὶ ἑπτακαιδεκάτης δυναστείας ἀνωνύμως ἐξέδωκεν, ὁ δὲ Εὐσέβιος οὔτε τῷ Ἀφρικανῷ οὔτε τῷ Ἰωσήππῳ οὐδ' ἄλλῳ τινὶ συμφωνῶν, τὰ μὲν τῶν ὀνομάτων ἐκ τῆς παρὰ τῷ Ἀφρικανῷ πεντεκαιδεκάτης δυναστείας εἰς τὴν ιζ' μετήγαγε, τοὺς δὲ χρόνους περιέκοψε, σύγχρονον Μωϋσέως δεῖξαι Κέκροπα τὸν διφυῆ ἐπειγόμενος· μαρτυρῶν καὶ αὐτὸς ἐν τῷ τοῦ κανόνος αὐτοῦ προλόγῳ τοὺς προλεχθέντας Ἰώσηππον μὲν καὶ Ἰοῦστον ἐκ περιτομῆς, Ἀφρικανὸν δὲ καὶ Κλή-
D μεντα τὸν Στρωματέα καὶ Τατιανὸν, τοῦ καθ' ἡμᾶς λόγου ἄνδρας ἐν παιδεύσει γνωρίμους πάντας, κατὰ Ἴναχον καὶ Φορωνέα τὸν Ἰνάχου πρώτους Ἀργείων βασιλεῖς γενέσθαι Μωϋσέα, ὧν σύγχρονος ἦν Ὤγυγος αὐτόχθων πρῶτος βασιλεὺς Ἀκτῆς τῆς νῦν Ἀττικῆς, καὶ ὁ κατ' αὐτὸν Ὠγύγον πρῶτος καὶ παλαιὸς ἱστορούμενος Ἕλλησι κατακλυσμὸς κατὰ τὸ π' ἔτος Μωϋσέως, νε' δὲ Φορωνέως, κατὰ τὸν Ἀφρικανὸν ὧδέ πως ἐπὶ λέξεως γραφέντα. φαμὲν τοίνυν ἐκ τοῦδε τοῦ συγγράμματος Ὤγυγον, ὃς τοῦ πρώτου κατακλυσμοῦ γέγονεν ἐπώνυμος πολλῶν διαφθαρέντων
P. 64 διασωθεὶς, κατὰ τὴν ἀπ' Αἰγύπτου τοῦ λαοῦ μετὰ Μωϋσέως ἔξοδον γεγενῆσθαι· τὸν δὲ τρόπον ἐπὶ τὴν πρώτην ὀλυμπιάδα τὴν προειρημένην ἀπὸ Ὠγύγου ~~ἔτη~~ δειχθήσεται ,αχ'. ἀπὸ δὲ πρώ-

2. ὁ Ἀφρικανὸς G. 3. ἑκκαιδεκάτης G. 4 et 5. οὔτε — οὔτε] οὐδὲ — οὐδὲ G. 8. μαρτυρῶ A. 12. φάναι κατὰ m. 17. φορόνεως A. γράφοντα m. 18. ἐκ] Vulgo ἐκ δὲ. ὃς] ὡς G. 21. τρόπον] χρόνον m.

ne scribentis auctoritatem sequuti sede tantum dynastiae 18 secunda locavimus, Asseth autem eius patrem priore reposuimus, cuius nominis apud Africanum et Eusebium nulla est memoria; Africanus quippe nullo regum percensito nomine 16 et 17 dynastias protulit; Eusebius vero nulla cum Africano, Iosepho vel cum alio quolibet habita consensus cura, nomina quaedam ex ea quae apud Africanum est dynastia 15 in 17 transposuit; Cecropem autem naturae constantem ancipiti Mosi coaetaneum ostendere molitus, quosdam annos non est veritus truncare; quamvis ipse testetur in canonis sui praefatione apud praedictos Iosephum et Iustum ex Iudaeis scriptores, Africanum quoque et Clementem a Stromatibus celebrem et Tatianum concordis nobis fidei viros eruditione praestantes cunctos, Inachi Phoroneique eius filii priorum regum Argivorum aetate Mosen vixisse, quorum aetate Ogygus ex Aboriginibus primus Actes, quae nunc Attica, rex floruit et primum illud ab antiquitate decantatum Ogygi tempore diluvium, anno Mosis 80, Phoronei vero 55, contigisse ex mente Africani haec verbo tenus scribentis. Impraesentiarum itaque Ogygum, qui a primo diluvio quo plerique perierunt, ereptus, nomen accepit ea aetate, qua cum Mose populus ex Aegypto profectus est, extitisse asseruimus; ab Ogygo vero usque ad Olympiadem primam annos 1020, ab Olympiade prima ad 55 annum

τῆς ὀλυμπιάδος ἐπὶ πεντηκοστῆς πέμπτης ἔτος πρῶτον, τοῦτ'
ἔστιν ἐπὶ Κύρου βασιλείας ἔτος α', ὅπερ ἦν αἰχμαλωσίας τέλος,
ἔτη σιε'. ἀπὸ Ὠγύγου τοίνυν ἐπὶ Κύρου ἔτη ͵ασλε'. εἰ δὲ ἀνα-
φέροι τις ἀναλογιζόμενος ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς αἰχμαλωσίας τὰ
͵ασλε' ἔτη, κατὰ ἀναλογίαν εὑρήσει ταυτὸν διάστημα ἐπὶ πρῶτον
ἔτος τῆς ἀπ' Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως ἐξόδου Ἰσραὴλ ὅσον ἀπὸ V. 51
τῆς νε' ὀλυμπιάδος ἐπὶ Ὤγυγον, ὃς ἔκτισεν Ἐλευσῖνα. ὅθεν ἐπι- B
σημότερον ἐπικαταλαβεῖν τὴν αὐτὴν χρονογραφίαν· ὀλίγα δὲ
τούτων ἐν Ἀσσυρίοις λόγοις ἀρχαιότερα μυθεύεται. πρῶτος ἦρ-
ξε Νίνος ἁπάσης τῆς Ἀσίας, πλὴν Ἰνδῶν, ἔτεσι τριακοσίοις,
οὐ πολὺ πρότερον Ὠγύγου. τοῦτον διεδέξατο Σεμίραμις ἡ δια-
βόητος, ἣ πολλαχοῦ τῆς γῆς ἤγειρε χώματα προφάσει μὲν διὰ
τοὺς κατακλυσμούς, τὰ δ' ἦν ἄρα τῶν ἐρωμένων ζώντων κατο-
ρυσσομένων οἱ τάφοι, ὡς Κτησίας ἱστορεῖ· ὥστε οὐδὲν ἀξιομνη-
μόνευτον Ἕλλησιν ἱστορεῖται πρὸ Ὠγύγου, πλὴν Φορωνέως τοῦ
συγχρονίσαντος αὐτῷ καὶ Ἰνάχου τοῦ Φορωνέως πατρός, ὃς C
πρῶτος Ἄργους ἐβασίλευσεν, ὡς Ἀκουσίλαος ἱστορεῖ. τούτου
θυγάτηρ Ἰώ, ἣν Ἶσιν μετονομάσαντες σέβουσι.

Καὶ τοσαῦτα μὲν πρὸ Ὠγύγου. κατὰ δὲ τοὺς τούτου χρόνους ἐξῆλθε Μωϋσῆς ἀπ' Αἰγύπτου. καὶ μετ' ὀλίγα· ἀπὸ Ὠγύγου τοίνυν ἐπὶ Κύρου, ὁπόσα ἀπὸ Μωϋσέως ἐπὶ τῶν αὐτῶν χρόνων

5. ταυτὸν] Vulgo αὐτόν. τὸ αὐτὸ m. 8. αὐτὴν m. ναυτικὴν G. 10. Vulgo Νῖνος. τριακοσίοις A. τ' G. νβ' m. 11. οὐ addidi ex A. 15. πλὴν] πλὴν τοῦ G. 18. Ἰώ] Vulgo Ἰοὺς. ἰοῦς A.

primum, hoc est ad Cyri quoque primum, qui captivitatis terminus fuit, 215 fluxisse; ab Ogygo itaque ad Cyrum anni 1235 numerandi. Certe qui mente numerorum non ignara censebit a finita captivitate retro lapsos annos 1235, idem penitus et commensuratum ad annum Israëlis Mose duce profectionis primum reperiet intervallum, quantum videlicet interest a 55 Olympiade usque ad Ogygum, qui Eleusinam fundavit; et ex his eadem annorum temporumque ratio quam clarissime colligitur. Rerum autem istarum praecipuas, ubi de gestis Assyriorum illi sermo, commemorat. Universae Asiae, demptis Indiae populis, annis 52 multo ante Ogygum spatio Ninus imperavit primus. Huic successit illa tot vocibus decantata Semiramis, quae passim per varia terrarum loca diluviorum praetexens metum aggeres congessit, re tamen vera amantium ibi defossorum fuere monumenta, si Ctesias historicus fidem mereatur; nil itaque, Acusilao teste, memoria dignum ante Ogygi tempora scriptis relictum a Graecis, si Phoroneum Ogygi coaetaneum eiusque patrem Inachum, qui primus Argivorum regni posuit fundamenta, dempseris; eius filia fuit Io, quam Isidos nomine coluerunt.

Et haec quidem ante Ogygum, cuius temporibus Moses ex Aegypto profectus est. Mox quibusdam interiectis addit. Certe ab Ogygo ad Cyrum usque numerantur anni 1235, quot nimirum a Mose usque ad illam

ἔτη ͵ασλε΄. ἀλλὰ καὶ Ἑλλήνων δέ τινες ἱστοροῦσι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους γενέσθαι Μωϋσέα. Πολέμων μὲν ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν λέγει· ἐπὶ Ἄπιδος τοῦ Φορωνέως μοῖρα τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ ἐξέπεσεν ἐν Αἰγύπτῳ, οἳ ἐν τῇ Πα-
D λαιστίνῃ καλουμένῃ Συρίᾳ οὐ πόρρω Ἀραβίας ᾤκησαν. οὗτοι δηλονότι οἱ μετὰ Μωϋσέως· Ἀππίων δὲ Ποσειδωνίου περιεργότατος γραμματικῶν ἐν τῇ κατὰ Ἰουδαίων βίβλῳ καὶ ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν φησι κατὰ Ἴναχον Ἄργους βασιλέα, Ἀμώσιος Αἰγυπτίων βασιλεύοντος, ἀποστῆναι Ἰουδαίους, ὧν γίνεσθαι Μωϋσέα. μέμνηται δὲ καὶ Ἡρόδοτος τῆς ἀποστασίας ταύτης καὶ Ἀμώσιος ἐν τῇ δευτέρᾳ, τρόπῳ δὲ καὶ Ἰουδαίων αὐτῶν, ἐν τοῖς περιτεμνομένοις αὐτοὺς καταριθμῶν, καὶ Ἀσσυρίους ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ἀποκαλῶν, τάχα διὰ τὸν Ἀβραάμ. Πτολεμαῖός τε ὁ
P. 65 Μενδήσιος τὰ Αἰγυπτίων ἀνέκαθεν ἱστοριῶν ἅπασι τούτοις συντρέχει, ὡς οὐδὲ ἐπίσημος ἐπὶ πλεῖον ἡ τῶν χρόνων παραλλαγή. σημειωτέον δὲ ὡς εἴ τί ποτε ἐξαίρετον Ἕλλησι δι᾽ ἀρχαιότητα μυθεύεται, μετά γε Μωϋσέα τοῦθ᾽ εὑρίσκεται· κατακλυσμοὶ καὶ ἐκπυρώσεις, Προμηθεύς, Ἰώ, Εὐρώπη, σπαρτοί, κόρης ἁρπαγή, μυστήρια, νομοθεσίαι, Διονύσου πράξεις, Περσεύς, ἆθλοι Ἡράκλειοι, Ἀργοναῦται, Κένταυροι, Μινώταυρος, τὰ περὶ Ἴλιον, Ἡρακλειδῶν

3. τοῦ φορωνέως A. Aberat τοῦ. 5. λεγομένῃ A. 6. Ποσειδωνίου m. Ποσιδοννίου G. 9. γίνεσθαι] ἡγούμενον add. m. 14. ἱστοριῶν] γράψας add. m. 17. καὶ add. A. ἐκπυρώσεις] ἐμπυρώσεις G. 19. Περσεύς, ἆθλοι] Vulgo Περσεῦ ἄθλιοι. Περσέως ἆθλοι m. 20. Ἴλιον m. ἰαυλίαν A. Ιαυλίαν G.

eandem aetatem. E Graecis etiam nonnulli Mosen eadem aetate floruisse commemorant. Polemon quidem primo Graecarum historiarum libro in haec verba. Sub Api Phoronei filio Aegyptiaci exercitus pars Aegypto fuga dilapsa est, quae deinceps Palaestinam, Syriam nuncupatam, ab Arabia non procul occupavit. Eos intellige, qui Mosen sunt sequuti. Apion vero, Possidonii filius, grammaticorum diligentissimus, eo, quod scripsit adversum Iudaeos opere, et quarto historiarum libro refert, eo tempore quo Argivis imperabat Inachus, ab Amosi Aegyptiorum rege, duce Mose, Iudaeos defecisse. Defectionis etiam huius et Amosis meminit Herodotus in secundo, ac certo modo, etiam ipsorum Iudaeorum, quos inter circumcisos recenset; et Abraham forsan, intelligens posteros eius Assyrios Palaestinae incolas vocat. Ptolemaeus quoque Mendesius Aegyptiorum origines posterorum memoriae commendaturus relatis assentitur, ita ut lucidior prae hac nulla possit esse temporum collatio. Hoc unum observatione mihi dignum: Graecos, si quando propter antiquitatem quidquam fabulentur, illud a Mosis aetate inventum et confictum proferre; huiusmodi sunt diluvia, incendia, Prometheus, Io, Europa, Spartani, puellae Proserpinae raptus, arcana, leges positae, Bacchi acta, Persaei labores, Herculei quoque, Argonautae, Centauri, Minotaurus, bellum Iliacum, Heraclidarum expeditio, Ionum colo-

κλειδῶν κάθοδος, Ἰώνων ἀποικία, καὶ ὀλυμπιάδες. ἔδοξε δή μοι τῆς Ἀττικῆς βασιλείας τὸν προειρημένον ἐκτιθέναι χρόνον, παρατιθέναι μέλλοντι ταῖς Ἑβραϊκαῖς ἱστορίαις τὰς Ἑλληνικάς. B ἐξέστω γὰρ τῷ βουλομένῳ παρ' ἐμοῦ τὴν ἀρχὴν κομιζομένῳ λογίζεσθαι τὸν ἀριθμόν, ὁμοίως ἐμοί.

Οὐκοῦν τῶν ͵α καὶ κ' ἐτῶν τῶν μέχρι πρώτης ὀλυμπιάδος ἀπὸ Μωϋσέως τε καὶ Ὠγύγου ἐκκειμένων, πρώτῳ μὲν ἔτει τὸ πάσχα καὶ τῶν Ἑβραίων ἔξοδος ἡ ἀπ' Αἰγύπτου. ἐν δὲ τῇ Ἀττικῇ ὁ ἐπὶ Ὠγύγου γίνεται κατακλυσμὸς καὶ κατὰ λόγον. τῶν γὰρ V. 52 παρ' Αἰγυπτίων ὀργῇ θεοῦ χαλάζαις τε καὶ χειμῶσι μαστιζομένων εἰκὸς ἦν μέρη τινὰ συμπάσχειν τῆς γῆς, ὅτε Ἀθηναίους τῶν αὐτῶν Αἰγυπτίοις ἀπολαύειν εἰκὸς ἦν ἀποίκους ἐκείνων ὑπο- C νοουμένους, ὥς φασιν ἄλλοι τε καὶ ἐν τῷ Τρικαράνῳ Θεόπομπος. ὁ μεταξὺ χρόνος παραλέλειπται, ἐν ᾧ μηδὲν ἐξαίρετον Ἕλλησιν ἱστορεῖται. μετὰ δὲ τέσσαρα καὶ ἐνενήκοντα ἔτη ἦν Προμηθεύς, ὥς τινές.

Ταῦτα ὁ Ἀφρικανὸς ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ φιλαληθῶς καὶ ἐμμαρτύρως ἱστορῶν ἀξιοπιστότερος εἶναί μοι δοκεῖ κατὰ πάντα Εὐσεβίου, ἐν τούτῳ τῷ κατὰ Μωϋσέα καὶ τὴν ἀπ' Αἰγύπτου πορείαν λόγον ἔχων, ὡς προείρηται, καὶ τοὺς ἐκ περιτομῆς ὁμοφώνους καὶ

3. τάς] Incipit B. 4. κομιζομένων G. 6. μέχρι τῆς G. 9. γὰρ om. G. A distinguit non post λόγον, sed post κατακλυσμός. 11. ὅτε] ὥστε m. 14. μεταξὺ δὲ m. 17. τῷ om. B. 19. κατά] κατὰ τὸν G. τὴν ἀπ' Αἰγ.] τῆς Αἰγ. G. 20. λόγων B.

niae traductae et Olympiades. Hoc uno certe operae pretium me facturum puto, si Hebraicis historiis Graecas conferre volenti, Attici regni praememoratum obtulero tempus; illudque per alium mihi sit licitum, quod per me cuivis fas fiet, ut enarrandorum a me principium illum numerum censeam, qui meae conformior sententiae videatur.

Annorum itaque mille et viginti, qui a Mose et Ogygo ad primam usque Olympiadem interiacent, primo equidem Pascha primum fuit institutum, et ab Hebraeis ex Aegypto profectio suscepta; in Attica vero celebratum illud sub Ogygo contigit diluvium. Aequum enim erat alias orbis partes communibus calamitatibus impeti, cum deo vindice Aegyptii grandinibus et procellis affligerentur; similesque Aegyptiis aerumnas Athenienses perpeti et experiri necesse fuit, qui deductis ab eis coloniis orti censebantur, ut cum aliis in Tricarano auctor est Theopompus. Totum autem medium spatium, quo nihil commendatione dignum Graecis visum fuit, a nobis praeteritur. Exactis porro nonaginta et quatuor annis Prometheus, ut quidam censent, extitit.

Haec veraciter tutoque testari mihi videtur Africanus tractatu suo tertio, quo, ut in omnibus ab eo relatis, maiorem apud me, quam Eusebius, promereatur fidem, ubi maxime de Mose et ex Aegypto profectione sermonem instituit, suffragantes adsciscat ex circumcisione scriptores, nec ad-

τοὺς κατὰ Χριστὸν φιλοσοφήσαντας ἐξ Ἑλλήνων Κλήμεντα τὸν
Στρωματέα καὶ Τατιανὸν, ὡς αὐτὸς Εὐσέβιος ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ
D κανόνος ὧδέ πως γράφων συμμαρτυρεῖ· Μωϋσέα γένος Ἑβραῖον,
προφητῶν ἁπάντων πρῶτον, ἀμφὶ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, λέγω δὲ τοῦ
Χριστοῦ, ἀμφί τε τῆς τῶν ἐθνῶν δι' αὐτοῦ θεογνωσίας χρησμοὺς
καὶ λόγια θεῖα γραφῇ παραδεδωκότα, τοῖς χρόνοις ἀκμάσαι κατὰ
Ἴναχον εἰρήκασιν ἄνδρες ἐν παιδεύσει γνώριμοι, Κλήμης, Ἀφρικανὸς, Τατιανὸς, τοῦ καθ' ἡμᾶς λόγου τῶν τε ἐκ περιτομῆς Ἰώσηπ-
P. 66 πος καὶ Ἰοῦστος ἰδίως ἕκαστος τὴν ἀπόδειξιν ἐκ παλαιᾶς ὑποσχὼν
ἱστορίας. Ἴναχος δὲ τῶν Ἰλιακῶν ἔτεσιν ἑπτακοσίοις πρεσβεύει. Ἑλληνικῶν δὲ φιλοσόφων, ὅστις ποτὲ ἦν ἐκεῖνος ἀνὴρ ὁ τὴν καθ' ἡμῶν συσκευὴν προβεβλημένος, ἐν τῇ δ' τῆς εἰς μάτην αὐτῷ πονηθείσης καθ' ἡμῶν ὑποθέσεως πρὸ τῶν Σεμιράμεως χρόνων τὸν Μωϋσέα γενέσθαι φησί· βασιλεύει δὲ Ἀσσυρίων ἡ Σεμίραμις πρόσθεν ἔτεσι ν' πρὸς τοῖς ρ'. ὥστε εἶναι κατὰ τοῦτον τῶν Τρωϊκῶν Μωϋσέα πρεσβύτερον ν' καὶ ω' ἔτεσιν. ἐγὼ δὲ περὶ πολλοῦ τὸν ἀληθῆ λόγον τιμώμενος καὶ τὸ ἀκριβὲς ἀνιχνεῦσαι διὰ σπουδῆς προὐθέμην· ἔνθεν ὁρμηθεὶς ἐν μὲν τῇ πρὸ ταύτης

2. ὡς αὐτὸς B. ὡς αὔτως A. ὡσαύτως G. τῷ προοιμίῳ] P. 221. ed. Mai. 3. ὧδε] οὐδέ G. κατὰ γένος Εβραῖον m. Εβραῖον Scaliger p. 87. Legebatur Εβραίων. 4. τοῦ σωτῆρος Scaliger. τοὺς πρὸ ἐξ G. 6. θεῖα A. θεία B. θείᾳ G. παραδεδωκότα] παραδεδωκότας G. 10. Ιναχον G. Ιλιακῶν m. Ηλιακῶν G. ἔτεσιν B. ἔστησεν A. ἔστησαν G. πρεσβεύει] Legebatur πρεσβεύειν. 11. ἐκεῖνος om. G. 12. αὐτῶν (nam sic AB.) om. G. Recepi Scaligeri correctionem αὐτῷ. 14. μωϋσέα B. Μωσέα G. δὲ καὶ G. 15. τοῦτον] τούτων B. 17. τιμούμενος G.

versos habeat qui ex Graecis ad christianam philosophiam transierunt, Clementem dico Stromaton inventorem et Tatianum. Accedit nihilominus Eusebius testis, et in Canonis praefatione in hunc fere modum scribit. Mosen Hebraeum genere, prophetarum omnium antesignanum, cum quoad ea quae nos, id est, Christum praecesserunt, tum quoad alia, quae de dei notitia per eum accepta sunt oracula, vel etiam quoad divina verba scriptis tradita, tempore Inachi floruisse, viri eruditione conspicui Clemens, Africanus, Tatianus, qui eandem nobiscum profitentur fidem, et ex Iudaeis quoque Iosephus et Iustus, allatis a singulis quibusque privatim ex vetere historia demonstrationibus, affirmaverunt. Inachum vero rebus ad Ilium gestis annis septingentis natu maiorem fuisse statuerunt. Graecanicorum porro philosophorum quisquis fuit ille, qui nostris opinionibus evertendis studuit, libro adversum nos operis conscripti quarto, longe ante Semiramidos aetatem Mosen asseverat vixisse; annis enim centum et quinquaginta prius Assyriis Semiramis imperaverat, adeo ut Troicis temporibus annis quinquaginta supra octingentos, eo quidem iudice, Mosen oporteret esse superiorem. Ego sane, cui veritate nihil est antiquius, quanto potui studio, quod in ea sincerius est et sanctius semper investigare proposui; dataque inde porta cum me ad huiusmodi opus condendum praepararem atque hinc inde

συντάξει ὕλας ἐκπορίζων ἐμαυτῷ χρόνων ἀναγραφὰς συνελεξά- B
μην παντοίας, βασιλείας τε Χαλδαίων, Ἀσσυρίων, Μήδων,
Περσῶν, Λυδῶν, Ἑβραίων, Αἰγυπτίων, Ἀθηναίων, Ἀργείων,
Σικυωνίων, Λακεδαιμονίων, Κορινθίων, Θετταλῶν, Μακεδό-
νων, Λατίνων, οἷς ὕστερον γέγονεν ἐπίκλην ὄνομα Ῥωμαῖοι,
ὁμοῦ γίνονται ιε΄. ἐν δὲ τῷ παρόντι ἐπὶ τὸ αὐτὸ τοὺς χρόνους
συναγαγὼν καὶ ἀντιπαραθεὶς ἐκ παραλλήλου τὸν παρ᾽ ἑκάστῳ
ἔθνει τῶν ἐτῶν ἀριθμὸν χρονικοῦ κανόνος σύνταξιν ἐποιησάμην,
εὑρών τε παρ᾽ Ἑβραίοις διαφόρους τῶν χρόνων ἀποδόσεις, τὴν
μὲν πλεονάζουσαν, τὴν δὲ ἐλλείπουσαν, οὐ τὴν ἐμαυτῷ κεχρη-
σμένην, λέγω δὲ τὴν πλήθουσαν, ἥρπασα, τὴν δὲ ἐνδέουσαν μετ- C
ῆλθον, πλὴν ἀλλὰ καὶ οὕτω κατὰ μὲν Ἴναχον, ὃν πρῶτον
Ἕλληνες Ἄργους βασιλεῦσαί φασι, τῶν Ἑβραίων προπάτορα
Ἰσραὴλ γενόμενον εὗρον, ἐξ οὗ τὸ δωδεκάφυλον τοῦ Ἰουδαίων
ἔθνους τῆς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπωνυμίας ἠξιώθη, κατὰ δὲ τὴν Σεμί-
ραμιν τὸν Ἀβραάμ, Χαλδαῖον μὲν τὸ γένος, ἄλλως δὲ ἄνδρα
θεοφιλῆ καὶ πρῶτον τῶν παρ᾽ Ἑβραίοις προφητῶν εἶναι πεπι-
στευμένον, Μωϋσέα δέ, φιλαληθῶς εἰπεῖν, τούτων μὲν νεώτε-
ρον, τῶν δὲ παρ᾽ Ἕλλησιν ἀρχαιολογουμένων ἁπάντων πρεσβύ- V. 53
τατον, Ὁμήρου λέγω καὶ Ἡσιόδου, καὶ αὐτῶν γε τῶν Τρωϊκῶν, D

1. *συντάξει* B et Scaliger. *προτάξει* G. 3. *λύδων* B. 4. *μακεδόνων* B. *Μακεδονίων* G. 5. *λατείνων* B. 7. *τὸν παρ᾽* A. *τῶν παρ᾽* G. 9. *εὑρὼν δὲ* G. 10. *τὴν δὲ ἐλλείπουσαν — ἥρπασα* addidi ex B. 12. *κατὰ μὲν*] *μὲν* om. B. 13. *τῶν*] *τὸν* G. 14. *εὑρὼν* G. *τοῦ δὲ Ἰουδαίων* G. 15. *κατὰ*] *μετὰ* G. 18. *τούτων*] *τοῦτο* B. 19. *τὸν δὲ — ἀρχαιολογούμενον* B.

varia rerum monumenta, velut materiem praevio dispositam providerem, temporum aetatumque series varias collegi et Chaldaeorum, Assyriorum, Medorum, Persarum, Lydorum, Hebraeorum, Aegyptiorum, Atheniensium, Argivorum, Sicyoniorum, Lacedaemoniorum, Corinthiorum, Thessalorum, Macedonum, Latinorum, qui postmodum Romani sunt dicti, diversorum certe regnorum (numero vero sunt quindecim) in unum rationes contuli; in hoc autem opere, collecta in unum annorum serie, et quo quaecunque natio floruit tempore ex adverso et in invicem comparato, communis chronicae regulae condidi opusculum; repertaque penes Hebraeos diversa computandi ratione, qua excedentem, qua deficientem, hanc sequutus sum. Verum enim vero cum Inachi tempore, quem primum Argivis imperasse referunt Graeci, primum parentem Israëlem, a quo duodecim tribus progenitae sunt, ipsaque Iudaeorum soboles Israëlis cognomen accepit, vixisse compererim; una autem cum Semirami Abraham Chaldaeum quidem genere, virum vero religiosum, ac inter prophetas Hebraeos summum semper habitum extitisse; Mosen autem, ne verum reticeam, his quidem posteriorem fateor, at certe quibusvis aliis a Graecis ex antiquitate laudatis superiorem, Homero dico et Hesiodo, ipsisque etiam Troianis bel-

καὶ ἔτι Διοσκούρων, Ἀσκληπιοῦ, Διονύσου, ἡρώων τε πάντων, Ἑρμοῦ τε καὶ Ἀπόλλωνος, τῶν τε λοιπῶν παρ᾽ Ἕλλησι θεῶν, μυστηρίων τε καὶ τελετῶν, Διός τε αὐτοῦ πράξεων τῶν παρ᾽ Ἕλλησι μνημονευομένων· τούτων γὰρ ἁπάντων τὴν ἱστορίαν νεωτέραν τῆς Κέκροπος ἡλικίας παῖδες Ἑλλήνων παραδιδόασι. Μωϋσέα δὲ ἡ παροῦσα συνεξέτασις τῶν χρόνων γενέσθαι κατὰ Κέκροπα τὸν διφυῆ, ὃν πρῶτόν φασι τῆς Ἀττικῆς βασιλεῦσαι, συνίστησι πρὸ τῶν Ἰλιακῶν ἀμφὶ τὰ τν᾽ ἔτη.

P. 67 Ὅτι μὲν οὖν αὐτὸς ἑαυτῷ τὴν ἀτοπίαν τοῦ λόγου μεμαρτύρηκεν Εὐσέβιος ἀρκεῖ πρὸς κατανόησιν τοῖς γε ποσῶς μετεσχηκόσι παιδεύσεως ἄλλης τε καὶ τῆς ἐν ἱστορίαις παλαιαῖς ὁμολογουμένης. ἓν γὰρ αὐτῷ πρὸς ἀνατροπὴν τῶν συγγεγραμμένων ἤρκει τοῦτο καὶ μόνον, τὸ ταῖς τοσαύταις τηλικούτων δόξαις ἀνδρῶν φιλοσόφων ἀντιπεσεῖν, ἀμάρτυρόν τε τὴν παρ᾽ ἑαυτοῦ παρεισαγαγεῖν. ταῦτα γὰρ ταῖς τῶν πολλῶν, μᾶλλον δὲ τῶν πάντων δόξαις ἀντεισαγόμενα, μόλις ἂν καὶ μετὰ πολλῆς προσδεχθεῖεν τῆς ἀποδείξεως παρὰ τοῖς εὖ εἰδόσι ταῦτα κρίνειν. ὅτι δὲ καὶ ἐξ ἑτέρων τριῶν ὑποθέσεων
B ἑαυτόν τε καὶ τὴν ἀλήθειαν ὦπται παραλογισάμενος ἐντεῦθεν φανερόν. εἰπὼν γὰρ διαφόρους χρόνων ἀποδόσεις παρ᾽ Ἑβραίοις εὑρηκέναι, τὴν μὲν πλήθουσαν, τὴν δὲ ἐλλείπουσαν, ταύτῃ τε

1. ἔτι] ἔστι G. διοσκούρων B. Διοσκόρων G. Ἀσκληπίου G. 5. παραδιδόασι B. παραδιδώασιν G. παραδεδώκασιν G. 6. ἐξέτασις Scaliger. 8. Ἰλιακῶν m. Ἠλιακῶν G. 14. ἑαυτοῦ] αὐτοῦ A. ταῦτα B. τὰ G. 15. ταῖς] τοῖς G.

lis, Castore et Polluce, Aesculapio, Baccho, Heroibusque omnibus, Mercurio quoque et Apolline, reliquisque Graecorum diis, arcanis, sacris, ipsisque insuper a Iove gestis supra modum a Graecorum ore decantatis; horum siquidem omnium historiam Graecorum sequaces Cecropis aetate recentiorem affirmant; instituta vero a nobis temporum series et eorum accurata dispositio Cecropi natura ancipiti, quem primum ante res ad Ilium gestas annos circiter trecentos et quinquaginta Atticae imperasse contendit, Mosen coaetaneum asserit.

Sane absurditatis allatae sibi ipsi Eusebium testem esse facile coniiciet, qui alia quavis eruditione, tum ea maxime, quae in veteribus historiis agnoscendis versatur, leviter fuerit imbutus. Unum enim hoc solumque confutandis eius scriptis sufficeret, quod tot litteratorum virorum sententiis adversetur, suumque ipsius commentum nullo antiquo testimonio probatum in medium intrudat. Dicta quippe plurium, imo vero cunctorum sententiis opposita, vix ac ne vix quidem, nisi valido rationum agmine stipata, obtrudere, sano et recto iudicio utentibus in more positum est. At vero tribus ex argumentis sibi ipsi veritatique voluisse fucum facere, exinde manifestum. Cum enim varias annos numerandi rationes ab Hebraeis usurpari et unam quidem excedere, aliam, quam sequutus est, deficere statue-

κατακολουθῆσαι, πρῶτον μὲν διαψεύδεται· τῇ γὰρ πλεονα̇ζούσῃ τῶν δύο, τῆς τε κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν τῆς τε παρὰ Σαμαρείταις, ἐκδόσει τῶν ο' κέχρηται, ὥς φησιν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ· ἄλλως τε, εἰ καὶ ἀληθεύοι χρησάμενος τῇ ἐλλειπούσῃ, πόρρω φιλαληθοῦς σκοποῦ πέπραχε. τῆς τε γὰρ περὶ τὸ θεωρητικὸν ἀρετῆς μεσότης ἐστὶν ἀλήθεια, τὰς ἐλλείψεις καὶ προσθέσεις, ὡς κακίας καὶ C ψευδεῖς διαφεύγουσα, τῆς τ' αὖ περὶ τὸ πρακτικὸν ἀρεταὶ μὲν αἱ μεσότητες, κακίαι δὲ πρὸς ὑφαιρέσεις μεμαρτύρηνται. οὐκ ἄρα λοιπὸν εὖ πεποίηκεν ἐξακολουθήσας ἐλλειπούσῃ γραφῇ περὶ τοὺς χρόνους. ἴσον γὰρ εἰ καὶ ἐκ διαμέτρου τὸ κακὸν τῇ τε προσθήκῃ παρέπεται, καὶ τῇ ἐλλείψει τὸ ψεῦδος. διαμαρτάνει δὲ τοῦ ἀληθοῦς κἂν τῷ λέγειν Μωϋσέα κατὰ Κέκροπα τὸν διφυῆ πρεσβύτερον πάντων τῶν παρ' Ἕλλησι θεῶν καὶ μυστηρίων, Διός τε αὐτοῦ πράξεων, ἃς νεωτέρας τῆς Κέκροπος ἡλικίας παρ' Ἕλλησι πέφυκε δόξα· τὸν Δία πρώτῃ γυναικῶν μιγῆναι Νιόβῃ τῇ Ἰνάχου· Ἴναχος δὲ κατὰ τὴν Εὐσεβίου σύνθεσιν ἔτεσι τ' προτερεύει Κέκροπος· οὕτω δὲ σχεδὸν καὶ κατὰ τὸν Ἀφρικανόν. ἀλλὰ καὶ αὐ- D τὸς οὗτος Εὐσέβιος περὶ Διὸς καὶ Νιόβης, Φορωνέως τε καὶ Ἰνάχου, κατὰ τὸ ν' ἔτος τοῦ Ἰακὼβ ταῦτα παρέθετο ἐν τῷ κανόνι αὐτοῦ. Φορωνεὺς οὗτος Ἰνάχου καὶ Νιόβης παῖς, ὃς πρῶ-

6. προθέσεις G. 9. περὶ] παρὰ G. 10. προθήκῃ G. 11. διαμαρτάνει Bm. διαμαρτάνῃ G. 12. τοῦ om. G. κἂν] Vulgo κἄν. τῷ λέγειν A. τὸ λέγειν B. Articulum om. G. μωσέα B. τὸν Κέκροπα G. 15. λέγουσι γὰρ καὶ τὸν Δία m. νιωβῆ B. 17. οὕτω] οὕτως G. 18. οὗτος αὐτὸς G. νιωβῆς hic et paullo post B. 20. Φορωνεὺς δ' m.

rit, in mendacium impegisse convincitur; superexcedente siquidem septuaginta Interpretum calculo usus utrumque alium, cum qui penes Hebraeos, tum penes Samaritanos, ut computum abdicat, idem ipse libro primo testatur. Ac licet a veritate non alienum se iactet; deficientem ac imminutum sequutus, a scopo tamen ad quem veri studiosus dicta scriptaque collimat, recessit quam longissime. Contemplativae quippe virtutis perfectio mediumque veritas est, defectus excessusque, velut vitia, mendaciaque ex utroque latere vitare solita, sicut eius quae in actione versatur complementum est temperata mediocritas, ad defectus autem vitium illi adversum declinare praedicatur; peccavit itaque diminutam computandorum annorum viam sequutus. Uno namque modo et ex excessu vitium oppositum et ex defectu mendacium consequitur. A vero quoque aberrat ubi Mosen gemina constanti natura Cecropi aetate parem atque omni Graecorum numine vel religione ipsisque a Iove rebus gestis, quas Cecropis tempore recentiores Graecorum affirmat opinio, longe antiquiorem ponit; cum prima feminarum, cui coniunctus fuerit Iupiter, sit Niobe, Inachi filia. At Inachus, si fidem Eusebii demus computo, annis trecentis Cecrope prior est, in quem calculum inclinat ferme Africanus. Ipseque idem Eusebius quae de Iove et Niobe, Phoroneo et Inacho referuntur, circa quinquagesimum Iacob aetatis annum in temporum ratione a se condita reposuit. Phoroneus porro, Inachi Nio-

τος νόμους καὶ κριτήρια ὥρισε, τινὲς δὲ αὐτοῦ Φορωνέως τὴν Νιόβην θυγατέρα φασὶν Ἕλληνες, ἐξ ἧς ποιεῖται παῖδα Ἄπιν τὸν καὶ Σέραπιν· εἰ δ' ἄρα ταῦτά γε ἀληθῆ ἢ καὶ ψευδῆ ὄντα παρ' Ἕλλησιν, ἐπὶ Ἰνάχου καὶ Φορωνέως τῷ μοιχῷ πέπρακται Διί. φέρονται πράξεις τοῦ αὐτοῦ Διὸς παρ' Ἕλλησι πρὸ Κέκρο-
P. 68 V. 54 πος τοῦ διφυοῦς ἱστορούμεναι, ὧν μία αὕτη καὶ ἐπίσημος ἡ περὶ Νιόβης, ἣν πρώτην γυναικῶν ἐμοιχεύσατο Ζεύς. καὶ μάτην Εὐσέβιος Μωϋσέως τε καταψεύδεται καὶ Ἑλλήνων οὕτω πάλιν. εἰ γὰρ μετὰ Φορωνέα Μωϋσῆς, κατὰ Κέκροπα τὸν διφυῆ, οὐκ ἔστι Διὸς αὐτοῦ πράξεων καὶ πάντων τῶν παρ' Ἕλλησιν ἀρχαιολογουμένων, ὡς δέδεικται, παλαιότερος· εἰ δὲ παλαιότερος, ὡς καὶ αὐτὸς μαρτυρεῖ καὶ πάντες οἱ πρὸ αὐτοῦ, πέφυκε Μωϋσῆς τοῦ Διὸς, κατὰ Ἴναχον καὶ Φορωνέα, ἐνδέχεται αὐτὸν καὶ τῶν παρ' Ἕλλησι πάντων εἶναι πρεσβύτατον. οὐδὲν
B γὰρ Ἕλλησι πρὸ Ἰνάχου καὶ Φορωνέως παιδὸς τῶν πρώτως Ἄργους βασιλευσάντων [Ἕλλησιν] ἱστόρηται· καθ' οὓς πρῶτος καὶ μέγας ἐν τῇ Ἀκτῇ, τῇ νῦν Ἀττικῇ λεγομένῃ, κατακλυσμὸς γέγονε βασιλεύοντος αὐτῇ Ὠγύγου, μεθ' ὃν Κέκροψ ὁ διφυὴς ἔτεσιν ρπθ' ἀβασιλεύτου μεινάσης τῆς χώρας, διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κατακλυσμοῦ πολλὴν φθορὰν τοσούτοις ἔτεσιν· ὥστε ἐκ πάντων δείκνυσθαι διαμαρτάνειν ἐν τοῖς περὶ Μωϋσέως χρόνοις ἔτεσι τοὐλάχιστον διακοσίοις τὸν Εὐσέβιον· ὅθεν καὶ τὴν

2. ἰώβην B. ἐξ ἧς Ζεὺς m. ποιῆται B. 3. εἰ Bm. ἣ G. ἢ om. B. 5. φέρωνται B. τοίνυν addit m. 6. ἱστορούμενος B. αὕτη] Legebatur ταύτῃ. ταῦτα B. 7. νιωβῆς B. 12. οἱ πάντες οἱ G. 14. καὶ τῶν] καὶ om. G. 15. Ἕλλησι delet m.

besque filius, is est, qui leges et iudiciorum instituta in hominum consortium invexit; alii licet Graeci Niobem Phoroneo natam asserant, ex qua Iupiter Apim, qui Serapis est, suscipit; quae quidem, seu vero seu ficte fuerint a Graecis scripta, Inachi Phoroneique temporibus, ab adultero Iove censentur patrata; sane Iovis ipsius res gestae ante Cecropem illum biformem litteris commendatae feruntur, quarum haec de Niobe, quam mulierum primam compressit, censetur praecipua. Sed et frustra in Mosen Graecosque mendacia comminiscitur Eusebius. Nam si Moses Phoroneo posterior ac geminae naturae Cecropi coaetaneus, nulla tenus rebus a Iove gestis antiquisve aliis, de quibus memorant Graeci, censebitur anterior; quod si Iove antiquior, (ut ipse ac alii, qui praecesserunt, testantur), temporibus Inachi Phoroneique natus est Moses; consequens est cunctis Graecorum voce decantatis eum esse maiorem aetate; nullius enim nomen ante Inachum vel filium Phoroneum primos Argivorum reges Graecis historiis celebratur; eorum autem saeculo in Acte, quae nunc Attica, Ogygo regnante, primum illud et celebre diluvium contigit; exactisque demum annis novem supra centum et octoginta, regione tanto spatio propter vastitatem diluvio illatam regibus orbata, Cecrops imperium invasit. Ex quibus singulis annis minimum ducentis, in Mosis aetate recte designanda Eusebium peccare, com-

παρ' Αἰγυπτίοις τῶν λεγομένων δυναστειῶν παρενόθευσε χρονολογίαν καὶ τὴν παρ' Ἀσσυρίοις, ὡς ἐν τῷ τέλει τοῦ κανονίου τῶν C *Ἀσσυρίων βασιλέων δειχθήσεται, καὶ τὴν παρ' Ἕλλησι δέ, καθὼς ἀποδέδεικται. τοῦτο γὰρ ἡμῖν ἐνταῦθα προὔκειτο κατὰ Ἄμωσιν μέν, τὸν καὶ Τέθμωσιν, υἱὸν Ἀσὴθ τοῦ πρώτου βασιλέως τῆς κατ' Αἴγυπτον ὀκτωκαιδεκάτης δυναστείας, δεῖξαι τὴν Μωϋσέως γένεσιν, εἴ γε τριάκοντα ἔτη λογισώμεθα τῷ αὐτῷ Ἀμώσει, καὶ ιϛ' τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἀσήθ· εἰ δέ, ὡς τὰ πλεῖστα καὶ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων, κ' μὲν τῷ Ἀσὴθ, κϛ' δὲ τῷ Ἀμώσει, ἔσται γεννηθεὶς κατὰ κζ' ἢ καὶ κϛ' ἔτος τοῦ αὐτοῦ Ἀσὴθ, ὅπερ ἡμῖν εὕρηται μετὰ πολλῆς τῆς ἀκριβείας, συντρέχων τῷ ͵γψλβ' ἔτει τοῦ κόσμου, νέ δὲ Ἰνάχου τοῦ πρώτου βασιλέως Ἀργείων, καθ' οὓς Ἀσσυρίων μὲν Σφαῖρος, Σικυωνίων δὲ Ὀρ-* D *θόπολις ἐβασίλευον. μετὰ δὲ ἔτη π' Ὤγυγον καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῦ κατακλυσμὸν Ἄπιδος τοῦ Φορωνέως Ἀργείων βασιλεύοντος ἔτι, Αἰγυπτίων δὲ Μισφραγμουθώσεως τοῦ καὶ Ἀμώσιος ἔτι, Ἀσσυρίων δὲ ἔτι καὶ Σικυωνίων.*

Τετάχθωσαν δὲ ἡμῖν ἐφεξῆς αἱ λοιπαὶ δυναστεῖαι τῶν Αἰγύπτου βασιλέων ἀπὸ τῆς αὐτῆς ιη' καὶ τοῦ πρώτου βασιλέως αὐ-

1. *αἰγυπτίοις* Bm. *Αἰγυπτίων* G. 5. *ἀσῆθ* A constanter. 7. *γένεσιν* B. *γέννησιν* G. 8. *ἄμωσει* AB. *ἀσσὴθ* B. *τῷ Ἀμώσει* m. *τῶν ἄμωσει* B. *τὸν Αμωσιν* G. 10. *ιζ' ἢ ιϛ'* m. *ἢ καὶ* B. Aberat *καί*. 11. *ηὕρηται* B. *συντρέχων τῷ*] Legebatur *συντρεχόντων*. *συντρέχων* B. 12. *ἐτῶν* m. *νε'*] *μα'* m. 13. *Σφαῖρος* m. *σφαιρὸς* B. *Σφαιδρὸς* G. 14. *γεγονέναι Ὤγυγον* m. 15. *ἔτι* ter in *ἔτει* mutat m et supplet numeros in Latinis expressos. 16. *Μισφαγουθώσεως* G. *ἀμώσιος* B. *Αμώσεως* G.

pertum est. Quo factum, ut et dynastiarum Aegyptiis ita dictarum Assyriorumque, ut ad calcem indicis Assyriorum regum declarabitur, nec non et Graecorum, ut infra demonstravimus, chronologiam adulterare non sit veritus. Hoc quippe nobis propositum erat, ut Amosis, qui et Tethmosis, Aseth dynastiae decimae octavae primi regis filii temporibus Mosen natum ostenderemus, si nempe Amosi triginta, Asethque eiusdem patri annos sedecim assignemus; verum iuxta plura eaque correctiora exemplaria, huic quidem Aseth annis 20, inde Amosi 26 concessis, anno Aseth eiusdem 17 vel 16, natalis Mosis dies deprehendetur (accurata vero, qua potuimus, arte calculus iste a nobis compositus est), annis nimirum a mundi conditu 3732, una concurrentibus, Inachi regis Argivorum primi labente 41, quo Assyriis quidem imperabat Sphaerus et Sicyoniis Orthopolis; evolutisque demum annis octoginta. Api Phoronei filio Argivis annos (iam quinque) Aegyptiis Misphragmuthosi, qui et Amosis (duodecim) Ascatade Assyriis (primum duntaxat) Echyreo Sicyoniis (tres supra triginta) imperantibus, Ogygus et sub eo diluvium extitit.

Reliquae igitur regum Aegyptiorum dynastiae sua quaeque serie et ordine, a decima nimirum octava et eius rege primo Amos ex Africani sen-

τῆς Ἀμὼς μὲν κατὰ Ἀφρικανὸν, κατὰ δὲ Εὐσέβιον Ἀμώσιος, κατὰ δὲ τὸ παρὸν χρονογραφεῖον καὶ ἕτερα ἀκριβῆ, ὡς δειχθήσεται, δευτέρου τῆς αὐτῆς ιη' δυναστείας Ἀμώσιος.

P. 69
V. 55

ΚΑΤΑ ΑΦΡΙΚΑΝΟΝ.

Ὀκτωκαιδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν ις'

ὧν πρῶτος Ἀμὼς, ἐφ' οὗ Μωϋσῆς ἐξῆλθεν ἀπ' Αἰγύπτου, ὡς ἡμεῖς ἀποδείκνυμεν· ὡς δ' ἡ παροῦσα ψῆφος ἀναγκάζει, ἐπὶ τούτου τὸν Μωϋσέα συμβαίνει νέον ἔτι εἶναι.

B Οἶμαι τὸν Ἀφρικανὸν ἀγνοεῖν ὅτι καὶ ὁ παρ' αὐτῷ Ἀμὼς Ἄμωσις ἐκαλεῖτο ὁ αὐτὸς καὶ Τέθμωσις υἱὸς Ἀσὴθ, ὡς δηλωθήσεται· καὶ ὁ μετ' αὐτὸν ἕκτος Μισφραγμούθωσις ὁμοίως καὶ Ἄμωσις εὕρηται λεγόμενος. ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸν πρῶτον Ἄμωσιν, ἤτοι Ἀμὼς παρ' αὐτῷ, ἢ πρὸ δ' τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐτῶν, Μωϋσῆς γεγένηται, ὡς δεδήλωται, κατὰ τὸ ,γψλβ' ἔτος τοῦ κόσμου· κατὰ δὲ τὸν δεύτερον Ἄμωσιν, τὸν καὶ Μισφραγμούθωσιν, Μωϋσῆς ἐξῆλθεν ἀπ' Αἰγύπτου σὺν τῷ λαῷ, τῷ ,γωιβ' ἔτει τοῦ κόσμου, π' δὲ αὐτοῦ.

2. τὸ om. G. 6. ἐφ' m. ἀφ' G. 7. ἐπιδείκνυμεν G. 10. τέθμωσις Bm. Τεθμωσὴς G. ἀσὴθ B. Ἀσσὴθ G. ἀσσῆθ A. 11. ὁμοίως καὶ] ὁμοίως δὲ G. 12. ἥυρηται B. 14. γεγένηται A. γεγέννηται G. ὡς Bm. ᾧ G. τὸ Bm. τῷ G. 15. τὸν om. B.

tentia, iuxta Eusebium vero Amosi, et iuxta praesentem temporum summam et codices reliquos emendatiores eodem nomine Amosi nuncupando, verum dynastiae 18, sede secunda, prout demonstrabimus, recensendo, nobis disponantur.

EX AFRICANO.

Regum Diospolitarum 16 dynastia decima octava, quorum

Amos primus fuit, sub quo, prout declaravimus, ex Aegypto Moses profectus est. Quin immo regis istius aetate iuveniles adhuc annos Mosen decurrisse sibi concedi praesens calculus exigit.

Virum eundem, qui Amos, Amosin quoque, nec non Tethmosin, qui filius Aseth, dictum (prout ex sequentibus demonstrabitur) et Misphragmuthosin sextum ab eo numeratum Amosis quoque nomine insignitum reperiri, Africanum ignorasse reor. Sane sub Amosi nominis istius primo, qui Amos apud Africanum audit, vel certe annis ante regnum eiusdem quatuor, Moses, ut ex dictis manifesto liquet, in lucem prodiit; anno nimirum ab orbis conditu 3732, sub Amosi vero nominis eiusdem secundo, cui Misphragmuthosis quoque nomen, ex Aegypto cum populi totius comitatu egressus est, ab orbe videlicet creato 3812, aetatis propriae 80.

ΚΑΤΑ ΕΥΣΕΒΙΟΝ. C

Ὀκτωκαιδεκάτη δυναστεία Διοσπολιτῶν βασιλέων ιϛ´ ὧν πρῶτος Ἄμωσις ἔτη κε´.

Πρὸ τούτου τοῦ Ἀμώσεως τέταρτον καὶ τελευταῖον τῆς ιζ´ δυναστείας Ἄφωφιν Εὐσέβιος παρέθετο παραλόγως, καθ᾽ ὃν πάντες ὁμολογοῦσι τὸν Ἰωσὴφ ἄρξαι Αἰγύπτου, ὃν ἐτῶν ιδ´ φησὶ βασιλεῦσαι, πάντων ξα´ ἔτη ὁμολογούντων αὐτὸν βεβασιλευκέ- D *ναι τῶν πρὸ Εὐσεβίου. ὅσα γοῦν πόσοις ἔτεσι τὸν Ἄμωσιν προγεγονέναι Μωϋσέως καὶ τῆς ἐξόδου παρελογίσατο, ἵνα μὴ λέγω συνελογίσατο. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ἀφρικανὸς ἕκτον βασιλέα Ἄφωφιν κατὰ τὴν ιε´ δυναστείαν ἔτη ξα´ τῆς Αἰγύπτου βασιλεῦσαι. εἰ δὲ τοῖς χρόνοις πεπλεονακέναι δοκεῖ ἀπὸ Ἀφώφεως ἐπὶ Ἄμωσιν, τοῦτο παρὰ τῆς Αἰγυπτίων ἔπαθεν ἀσυμφωνίας, οὕτω παρὰ Μανεθῶ κείμενα εὑρών· πλείω γὰρ π´ τῶν ἀπὸ Ἰωσὴφ ἐτῶν ἐπὶ Μωϋσέα.*

1. *ΕΥΣΕΒΙΟΝ*] P. 100. 4. πρὸ τούτου B. πρώτου G. 6. ὃν ἐτῶν Bm. ὧν ἐτῶν G. 7. ξα´] Conf. p. 62 b. ἔτη] Legebatur ἔτος. αὐτὸν m. αὐτῶν G. 8. ὅσα γοῦν πόσοις] πόσοις γοῦν m. 11. ιε´] κ´ G. 13. τοῦτο Bm. τούτῳ G. ἀφωνίας B. 14. εὑρών] εὗρον B. π´ τῶν] ἀπὸ π´ G.

EX EUSEBIO.

Regum Diospolitarum sedecim dynastia decima octava, quorum

Amosis primus annos viginti quinque regnavit.

Ante Amosin dynastiae decimae septimae regem quartum et ultimum alium, Aphophim nomine, praeter ordinem Eusebuis locavit, sub quo Ioseph regiam potestatem in Aegyptum exercuisse apud omnes in confesso est. Annos autem quatuordecim duntaxat sceptris potitum asserit Eusebius; eo tamen aetate superiores Historici omnes uno supra sexaginta regnasse testantur. Quanto igitur annorum spatio Amosin Aegypti regem Mosen et ex Aegypto recessum antevertisse hallucinatus est, ne dicam, collegit Eusebius. Regem vero nomine Aphophim dynastiae 15 sextum annos unum et sexaginta regnasse Africanus profitetur; qui quamvis ab Aphophi ad Amosin usque annis aliquot excedere videatur, id vitii tamen ex solo Aegyptiorum ab invicem dissensu, cum ita scriptum penes Manethonem compererit, contraxisse dicendus est. Ab Ioseph siquidem temporibus ad Mosis aetatem annorum numerus longe superat octogesimum.

P. 70
ΟΙ ΛΟΙΠΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

V. 56
Αἰγύπτου τῆς ιη΄ δυναστείας μετὰ τὸν πρῶτον παρὰ Ἀφρικανῷ Ἄμωσιν.

Δεύτερος κατὰ Ἀφρικανὸν κατὰ τὴν ιη΄ δυναστείαν ἐβασίλευσε Χεβρὼς ἔτη ιγ΄.

Τρίτος Ἀμενωφθὶς ἔτη κδ΄.

Τέταρτος Ἀμερσὶς ἔτη κβ΄.

Πέμπτος Μίσαφρις ἔτη ιγ΄.

Ἕκτος Μισφραγμούθωσις ἔτη κϛ΄, ἐφ' οὗ ὁ ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμός.

B *Ὁμοῦ ἐπὶ Ἀμώσεως τοῦ καὶ Μισφραγμουθώσεως ἀρχῆς κατὰ Ἀφρικανὸν γίνονται ἔτη ξθ΄. τοῦ γὰρ Ἀμὼς οὐδ' ὅλως εἶπεν ἔτη. εἰ δ' ἄρα γε κατὰ τὴν Εὐσεβίου στοιχείωσιν δῶμεν κε΄ ἔτη τοῦ Ἀμὼς καὶ κϛ΄ τοῦ Μισφραγμουθώσεως, ἢ κατὰ Ἀφρικανὸν καὶ Εὐσέβιον ἔσονται ἀπὸ ἀρχῆς Ἀμὼς ἕως τέλους Μισφραγμουθώσεως ἔτη ρκ΄, ὅσα καὶ τῆς ζωῆς Μωϋσέως πεπίστευται εἶναι. καὶ πῶς ἐστι δυνατὸν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς Μωϋσέως, εἴτουν τῆς ἐξ Αἰγύπτου πορείας, ἐὰν κατὰ τὸν Ἀμὼς δῶμεν αὐτὸν ἐξεληλυθέναι, ὡς Ἀφρικανῷ δοκεῖ, ἢ ἀπὸ τῆς νεότητος, ὡς αὐτὸς δια-*
C *σπορεῖ, ἕως τελευτῆς αὐτοῦ Μωϋσέως τοὺς δύο κατακλυσμοὺς*

2. παρὰ ἀφρικανοῦ ἄμουσιν B. 5. χεβρῶς A. 6. κδ΄] κα΄ m. 7. ἀμενσὶς B. 8. μισάφρις B. 9. ἔτη] ἔτι B. 11. ἐπὶ Ἀμώσιος τοῦ καὶ m. Legebatur ἀπὸ Μωσέως. 12. Ἀμῶς G. ἀμὼς B constanter. εἶπεν m. εἰπεῖν G. 13. ἔτη τοῦ] ἔτη τῷ B. 14. τοῦ Μ.] τῷ μ. B. μισφραγμούθεως AB. 15. μισφραγμούθεος A. μισφραγμούθεως B. 16. ρκ΄ Bm. κ΄ G. 17. εἴτουν] Vulgo ἤτουν. ἤτοι m. 19. αὐτὸς m. αὔτως G.

AEGYPTIORUM REGUM
post primum Amosin Africano dictum dynastiae decimae octavae reliqui.

Secundus dynastiae 18 ex Africano regnavit Chebros annis 13.
Tertius Amenophthis annis 21.
Quartus Amersis annis 22.
Quintus Misaphris annis 13.
Sextus Misphragmuthosis annis 26, sub quo Deucalionaeum diluvium.

Summa annorum usque ad Amos, qui et Misphragmuthosis, secundum Africanum annorum est 69. Amos enim nulla ratione recensuit annos. Verum datis Amos 25, Misphragmuthosi autem 26, annis iuxta Eusebii computum, certe ex mente Africani et Eusebii ab Amos imperio usque ad Misphragmuthosis obitum annos 120, qui Mosis vitae creduntur pares, numerabis. At quinam fieri potest, ab accepto a Mose in populum imperio, id est a profectione ex Aegypto, si Amos regnante eam suscepisse concedamus, prout opinatur Africanus, aut a primis Mosis annis, ut ipse suspicatur, ad eius usque obitum duo diluvia tot Graecorum scriptis laudata

παρ' Ἕλλησι βεβοημένους γεγονέναι; λέγω δὴ τὸν πρῶτον ἐπὶ Ὠγύγου ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος ἐν Θετταλίᾳ χρόνοις ὕστερον σμη', ἀναμφιλέκτως συμβάντα ἐπὶ Κραναοῦ αὐτόχθονος δευτέρου βασιλέως Ἀθήνησιν. ἵνα γὰρ ἐπὶ Ἀμὼς δῶμεν αὐτὸν γεγενῆσθαι, ὅπερ μᾶλλον συμφωνεῖ τοῖς Ἰνάχου χρόνοις, καὶ ἐπὶ Μισφραγμουθώσεως τετελευτηκέναι, διπλοῦς ὁ τῶν χρόνων πλείων πέφυκεν ἀριθμός, ὡς αὐτὸς Ἀφρικανὸς μεμαρτύρηκεν ἐν ἀρχῇ τοῦ τρίτου λόγου εἰπών· ἀπὸ μὲν Ὠγύγου, διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ πολλὴν φθορὰν, D *ἀβασίλευτος ἔμεινεν ἡ νῦν Ἀττικὴ ἔτεσιν ρπθ'. εἶτα Κέκροψ ὁ διφυὴς ἔτη ν'. Κραναὸς αὐτόχθων μετὰ Κέκροπα ἔτη θ'. ὁμοῦ γίνονται ἀπὸ τοῦ ἐπὶ Ὠγύγου κατακλυσμοῦ ἐπὶ Κέκροπα πρῶτον βασιλέα Ἀθήνησι, καὶ τὸν μετ' αὐτὸν δεύτερον Κραναὸν ἔτη σμη'. τὰ δ' αὐτὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἐξόδου Μωϋσέως καὶ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου ἕως τοῦ ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμοῦ ἐν Θετταλίᾳ· ὅ τε γὰρ ἐπὶ Ὠγύγου κατακλυσμὸς ἐπὶ Φορωνέως καὶ τῆς ἀπ' Αἰγύπτου πορείας τοῦ λαοῦ ἱστορεῖται τῷ αὐτῷ Ἀφρικανῷ, καὶ ὁ ἐπὶ Δευκαλίωνος ἐπὶ Κραναοῦ δευτέρου βασιλέως Ἀθήνησιν, ὡς ἐκ τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἀποδέδεικται.* P 71 *οὐκ ἄρα καλῶς ἐπὶ Μισφραγμουθώσεως τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος λέγει κατακλυσμόν. ὁ γὰρ Μισφραγμούθωσις μετὰ*

3. *κρανάου* B. *Κρανάο* G. 6. *Μισφραγμουθώσεως* m. *σφραγμούθεως* A. *μισφραγμούθεως* B. *Σφραγμουθώσεως* G. 11. *κράναος* B. 12. *ἀπὸ τοῦ*] *τοῦ* om. B. 13. Legebatur *ἐπὶ Ἀθήνησιν. ἐπὶ* om. B. 14. *κράναον* AB. *μωυσέως* B. *Μωσέως* G. 17. *ἀπ'* om. G. 20. *μισφραγμούθεως* B. *Δευκαλίωνα* G. 21. *μισφραγμουθῶσις* A.

contigisse? Primum dico sub Ogygo in Attica et aliud sub Deucalione in Thessalia annis indubie 248 exactis, sub Cranao indigena secundo Atheniensium rege. Licet enim quod Inachi consonat tempori, sub Amos Mosen natum, sub Misphragmuthosi vero diem ultimum clausisse, demus; duplo maior exsurget annorum numerus, etiam Africano teste, ad libri tertii principium dicente. Ab Ogygi temporibus, ob ingentem illam a diluvio receptam cladem, annis 189 orba regibus quae nunc est Attica remansit; tum Cecrops biformis annis 50 regnum tenuit, deinde Cranaus indigena post Cecropis decessum annis novem imperavit. Ab Ogygi itaque diluvio usque ad Cecropem primum Atheniensium regem et Cranaum, qui secundus eum in regno excepit, anni censentur 248, totidemque ab exitu Mosis et Israël ex Aegypto usque ad Deucalionis diluvium in Thessalia visum. Cum enim Ogygaeum diluvium sub Phoroneo et ex Aegypto Israëlis profectione historicis Africani monumentis celebretur, tum quoque Deucalionaeum sub Cranao secundo Atheniensium rege contigisse referatur, ut iam ex eius scriptis demonstratum; minus igitur recte Deucalionaeum diluvium Misphragmuthosis temporibus coaequat. Misphragmuthosis enim cum ex

τὸν Ἄμωσιν πρῶτον βασιλέα κατ' αὐτὸν καὶ κατὰ τὸν Εὐσέβιον τῆς ιη' δυναστείας μόλις κε' χρόνοις ὕστερον καταλήγει. ὑπολείπεται δὴ λοιπὸν ἡμῖν λογίζεσθαι τὸν ἐπὶ Ὠγύγου κατακλυσμὸν ἐπὶ Μισφραγμουθώσεως γεγονέναι μᾶλλον, ἐφ' οὗ καὶ Μωϋσῆς καθ' ἡμᾶς καὶ ἄλλους ἀκριβεστέρους ἐκπεπόρευται τῆς Αἰγύπτου σὺν τῷ λαῷ, ὅπερ Ἀφρικανὸς, συγγνώτω μοι, διαπορήσας ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Ὠγύγου τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος εἴρηκεν ἑαυτῷ ἀντιπίπτων. καὶ οὕτω μὲν ἐν τούτῳ διήμαρτεν οὐ συλλογισάμενος B ἀκριβῶς ὅτι Κέκροψ ὁ διφυὴς καὶ Κραναὸς οἱ πρῶτοι βασιλεῖς v. 57 Ἀθηναίων μετὰ Ὤγυγον, ἐφ' ὧν καὶ ὁ ἐπὶ Δευκαλίωνος γέγονε κατακλυσμὸς ἐν Θετταλίᾳ, μετὰ Μισφραγμούθωσιν ἦσαν χρόνοις ὕστερον τοὐλάχιστον ρν', ὡς αὐτὸς μαρτυρῶν ἀποδέδεικται. σαφῶς δὴ ἔκ τε τῶν Εὐσεβίου παραλογισμῶν πρὸς τοὺς βελτίονας αὐτοῦ, οἷς ἀντιπίπτων ἀμαρτύρως τὰ δοκοῦντα αὐτῷ συνέγραψεν, ἔκ τε τῶν Ἀφρικανῷ λελεγμένων, ὀρθῶς μὲν ἐν οἷς ἐμμαρτύρως εἴρηκε κατὰ Ἴναχον καὶ Φορωνέα γενέσθαι Μωϋσέα, διηπορημένως δὲ ἐν οἷς ἢ νέον αὐτὸν ἐπὶ Ἀμώσιος εἶναι κατηναγκάσθη παρὰ τῆς ἀληθείας φάναι, ἢ τῆς Αἰγύπτου C ἐκπορευθῆναι, παρέστη ἡμῖν ὅτι ἐπὶ Μισφραγμουθώσεως ἡγήσατο τοῦ λαοῦ, τοῦ καὶ Ἀμώσιος, καὶ ὅτι ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὁ ἐπὶ Ὠγύγου γέγονε κατακλυσμός.

2. χρόνοις B. χρόνους G. 7. ἐπὶ δευκαλίωνος B. Aberat ἐπὶ. εἴρηκεν m. εἰρηκέναι G. ἀντιπίπτον B. 9. κράναος AB. 10. ὧν B. ὃν G. 11. μετὰ] καὶ μετὰ G. ἦσαν Bm. ἤγουν G. 14. αὐτοῦ Bm. αὐτῶν G. 15. λελεγμένων B. λεγομένων G. 19. παρέστη] πάρεστι G.

eius, tum ex Eusebii sententia, vix annis 25 regnum postmodum tenuit. Superest itaque Ogygaeum diluvium sub Misphragmuthosi, cuius tempore, prout nobis aliisque oculatis auctoribus placuit, cum populo Moses egressus est ex Aegypto, contigisse; in quo, pace ipsius dixero, lapsus Africanus ac sibimet ipsi repugnans, Ogygi vice Deucalionem scripsisse deprehenditur. Propterea illi modico examine uso non levis error admissus est, ceu minus attendenti primos Atheniensium reges geminum natura Cecropem et Cranaum, cuius tempore Deucalionis inundatio memoratur, longo intervallo Ogygo et Misphragmuthosi annis ad minus 150 fuisse posteriores, ut testatus in se ipsum, demonstratur. Ex Eusebii igitur hallucinationibus, quas reclamante probatorum auctorum agmine, nulloque suae sententiae teste producto, congessit in unum; ex Africani quoque dictis, recte quidem qua non sine testimoniis Inacho Phoroneoque coaetaneum Mosen ponit, incerto vero qua veritati adversatus, vel eum inter iuvenes adhuc sub Amosi relatum, vel ex Aegypto profectum, coactus est asserere; superest nobis Misphragmuthosis, qui et Amosis, aetate ducem populi eum institutum scribamus, et Ogygaeum diluvium eodem superstite contigisse manifesto concludamus.

Οἱ λοιποὶ βασιλεῖς Αἰγύπτου τῆς ὀκτωκαιδεκάτης δυναστείας μετὰ τὸν πρῶτον παρ' Εὐσεβίῳ Ἄμωσιν.

β' Χεβρὼν δεύτερος ἔτη ιγ'.
γ' Ἀμμενῶφις ἔτη κα'.
δ' Μίφρης ἔτη ιβ'.
ε' Μισφραγμούθωσις ἔτη κϛ'. D

Ὁμοῦ ἀπὸ Ἀμώσεως τοῦ πρώτου τῆς προκειμένης ιη' δυναστείας ἕως Μισφραγμουθώσεως ἀρχῆς κατὰ Εὐσέβιον ἔτη γίνονται οα'. βασιλεῖς πέντε ἀντὶ τῶν ἕξ. τὸν γὰρ τέταρτον Ἀμένσην παραδραμὼν ὁ Ἀφρικανός, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ μέμνηνται, ἔτη κβ' αὐτοῦ ἐκολόβωσεν.

ΟΙ ΛΟΙΠΟΙ ΤΗΣ ΙΗ' P. 72
δυναστείας μετὰ τὸν Μισφραγμούθωσιν κατὰ Ἀφρικανὸν οὕτως.

ζ' Τούθμωσις ἔτη θ'.
η' Ἀμενῶφις ἔτη λα'. οὗτός ἐστιν ὁ Μέμνων εἶναι νομιζόμενος καὶ φθεγγόμενος λίθος.
θ' Ὧρος ἔτη λζ'.

3. β' delet m. χεβρῶν B. 4. ἀμμενώφις B. 5. Μίφρης] *Μιφρὶς* G. μιφρὴς B. *Memphres* Eusebius p. 101. 6. μισφραγμούθως B. κϛ'] „Superius κε'" m. 7. Ἀμώσιος m. *Μωϋσέως* G. 9. ἄμενσην A. ἀμενσὴν B. 10. ὃν ὁ G. μέμνηνται B. μέμνηται G. 16. ἀμένωφις B. 17. λίθους B. 18. ὦρος B. ὧρος A.

Reliqui Aegyptiorum reges dynastiae decimae octavae, post primum ab Eusebio scriptum Amosin.

2. Chebron annis 13.
3. Ammenophis annis 21.
4. Miphris annis 12.
5. Misphragmuthosis annis 26.

Ab Amosi propositae dynastiae primo usque ad Misphragmuthosis regnum ex Eusebii sententia anni sunt 71, regibus nimirum quinque, cum sex scribendi forent, positis; quartum enim Amensem nomine, quem cum Africano memorant reliqui, praeteriit et annos eius vitae 22 omisit Eusebius.

RELIQUI POST
Misphragmuthosin dynastiae 18 reges ex Africani sententia hoc ordine locantur.

7. Tuthmosis annis 9.
8. Amenophis annis 31. Hic Memnon habitus et lapis loquela praeditus.
9. Horus annis 37.

ι' Ἀχερρῆς ἔτη λβ'.
ια' Ῥαθῶς ἔτη ἕξ.
ιβ' Χεβρὴς ἔτη ιβ'.
B ιγ' Ἀχερρῆς ἔτη ιβ'.
ιδ' Ἀρμεσῆς ἔτη ε'.
ιε' Ῥαμεσσῆς ἔτος α'.
ις' Ἀμενωφὰθ ἔτη ιθ'.
Ὁμοῦ ἔτη σξγ'.

ΕΝΝΕΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗ

δυναστεία βασιλέων ζ' Διοσπολιτῶν.

α' Σέθως ἔτη να'.
β' Ῥαψάκης ἔτη ξα'.
γ' Ἀμμενέφθης ἔτη κ'.
δ' Ῥαμεσσῆς ἔτη ξ'.
C ε' Ἀμμενεμνῆς ἔτη ε'.
V. 58 ς' Θούωρις, ὁ παρ' Ὁμήρῳ καλούμενος Πόλυβος, Ἀλκάνδρας ἀνήρ, ἐφ' οὗ τὸ Ἴλιον ἑάλω ἔτη ζ'.
Ὁμοῦ ἔτη σθ'.

1. ἀχερρὴς B. 3. χεβρῆς B. 5. ἀμεσὴς A. ἀρμεσὶς B. 6. ῥαμμεσῆς AB. Ῥαμμεσσῆς G. α' B. ἓν G. 7. ἀμενωφὰθ B. Ἀμενῶφ G. 10. ζ'] Qui enumerantur sex sunt. 13. ἀμμενεφθῆς A. ἀμενεφθῆς B. 14. ῥαμεσσῆς B. Ῥαμεσῆς G. 16. Θουωρὶς G. Ὁμήρῳ] Odyss. δ, 126. Πόλυβος] Legebatur Πολύβους, ς'. Illud ς' om. B. Ἀλκάνδρας ἀνήρ, ἐφ' m. ζ' ἄλκανδρος ἀνὴρ ἐφ' AB. ζ'. Ἄλκανδρος, ἐφ' G. Conf. p. 169 d.

10. Acherres annis 32.
11. Rathos annis 6.
12. Chebres annis 12.
13. Acherres annis 12.
14. Armeses annis 5.
15. Rammeses anno uno.
16. Amenoph annis 19.
Summa anni 263.

DYNASTIA XIX

regum Diospolitarum VII.

1. Sethos annis 51.
2. Raphaces annis 61.
3. Ammenephthes annis 20.
4. Rameses annis 60.
5. Ammenemes annis 5.
6. Thuoris, Polybus Homero dictus, Alcandrae coniux, sub quo captum est Ilium, annis 7.
Summa anni 209.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δευτέρου τόμου Μανεθῶ βασιλεῖς ϟς′ ἔτη ͵βρκα′.

Οἱ λοιποὶ τῆς ιη′ δυναστείας μετὰ τὸν Μισφραγμούθωσιν κατὰ Εὐσέβιον οὕτως.

ς′ Τούθμωσις ἔτη θ′. D

ζ′ Ἀμένωφις ἔτη λα′. οὗτός ἐστιν ὁ Μέμνων εἶναι νομιζόμενος καὶ φθεγγόμενος λίθος.

η′ Ὧρος ἔτη λς′. (ἐν ἄλλῳ λη′.)

θ′ Ἀχενχέρσης ἔτη ις′.

[ι′ Ἄθωρις ἔτη λθ′.
ια′ Χενχέρης ἔτη ις′.]

Κατὰ τοῦτον Μωϋσῆς τῆς ἐξ Αἰγύπτου πορείας τῶν Ἰουδαίων ἡγήσατο.

Μόνος Εὐσέβιος ἐπὶ τούτου λέγει τὴν τοῦ Ἰσραὴλ διὰ Μωϋσέως ἔξοδον, μηδενὸς αὐτῷ λόγου μαρτυροῦντος, ἀλλὰ καὶ πάντων ἐναντιουμένων τῶν πρὸ αὐτοῦ, ὡς μαρτυρεῖ.

ιβ′ Ἀχερρῆς ἔτη η′.

ιγ′ Χερρῆς ἔτη ιε′. P. 78

ιδ′ Ἀρμαῒς ὁ καὶ Δαναὸς ἔτη ε′, μεθ᾽ ἃ ἐκ τῆς Αἰγύπτου

1. μανεθῶθ AB. 4. εὐσέβιον Bm. Εὐσεβίου G. 5. ς′ addidit Bm. 6. *Amenophis* apud Eusebium p. 101. ἐστιν addidi ex B. 8. ὦρος B. ὧρος A. 9. ις′ B. ιβ′ G. 10 et 11. om. B et Eusebius. 17. ἀχερρῆς B. *Ancheres* apud Eusebium. 18. χερρὴς B. 19. ἀρμαῒς B. Ἀρμὲς G. ὁ καὶ] καὶ om. G.

Eodem secundo Manethonis libro reperiuntur reges 96, quorum imperium ad 2121 annos protractum est.

Dynastiae reliqui octodecim reges post Misphragmuthosin ordinem hunc ex Eusebio tenent.

6. Tuthmosis annis 9.
7. Amenophis annis 31, qui et Memnon dictus et lapis loquax.
8. Orus annis triginta sex, in alio codice triginta octo.
9. Achencherses annis 12.
10. Athoris annis 39.
11. Chencheres annis 16.

Huius tempore Moses Iudaeorum ex Aegypto profectionis dux institutus.

Eusebius nullo, ut ipse testatur, sibi adstipulante, quin immo adversam in partem antiquis auctoribus aliis propensis, sub hoc principe susceptam ab Israële, duce Mose, profectionem scribit.

12. Acherres annis 8.
13. Cherres annis 15.
14. Armes Danaus annis quinque, quibus exactis regno excidit et fra-

ἐκπεσὼν καὶ φεύγων τὸν ἀδελφὸν Αἴγυπτον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφικνεῖται, κρατήσας τε τοῦ Ἄργους βασιλεύει Ἀργείων.

ιε' Ῥαμεσσῆς, ὁ καὶ Αἴγυπτος, ἔτη ξη'.

ις' Ἀμένωφις ἔτη μ'.

Ὁμοῦ ἔτη τμη'.

Προσέθηκεν ὑπὲρ τὸν Ἀφρικανὸν ἔτη πε' Εὐσέβιος κατὰ τὴν ιη' δυναστείαν.

B **Ἐννεακαιδεκάτη δυναστεία βασιλέων ε' Διοσπολιτῶν.**

α' Σέθως ἔτη νε'.

β' Ῥαμψὴς ἔτη ξς'.

γ' Ἀμμενεφθὶς ἔτη μ',

δ' Ἀμμενέμης ἔτη κς'.

ε' Θούωρις, ὁ παρ' Ὁμήρῳ καλούμενος Πόλυβος, Ἀλκάνδρας ἀνὴρ, ἐφ' οὗ τὸ Ἴλιον ἑάλω, ἔτη ζ'.

Ὁμοῦ ἔτη ρϟδ'.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ β' τόμου Μανεθῶ βασιλέων ϟβ' ἔτη ͵αρκα'.

3. Ῥαμεσσῆς] ἀμεσσὴς B. Legebatur Ἀμμεσῆς. Correxi ex Eusebio. 4. ις' om. A. μένωφις A. μενωφὶς B. Μέμωφις G. Verum ex Eusebio dedi. 6. ὑπὲρ] ἐπὶ G. 10. ῥαμψὴς B. Ῥάψης G. 11. Ἀμμενεφθὴς G. 12. ἀμμενεμὴς B. Legebatur Ἀμμενεμμῆς. 13. θουωρὶς B. Πόλυβος] Legebatur Πολύβους ς'. Illud ς' om. B. Ἀλκάνδρας m. ς' (ς' om. A.) Ἀλκανδρος G. 16. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ β' m.

trem Aegyptum fugiens secedit in Graeciam et Argo capta dominatur Argivis.

15. Ammeses, qui et Aegyptus, annis 68.

16. Memophis annis 40.

Summa anni 348.

Supra Africani calculos addidit Eusebius ad dynastiam 18 annos 85.

Dynastia decima nona regum Diospolitarum quinque.

1. Sethos annis 55.
2. Rapses annis 66.
3. Ammenephthis annis 40.
4. Ammenemes annis 26.
5. Thuoris, Homero dictus Polybus, Alcandrae coniux, cuius tempore captum est Ilium, annis 7.

Summa anni 194.

Ex eiusdem Manethonis libro secundo reges 92 annis 1121.

ΚΑΤΑ ΑΦΡΙΚΑΝΟΝ. C

τρίτου τόμου Μανεθῶ.

Εἰκοστὴ δυναστεία βασιλέων Διοσπολιτῶν ιβʹ, οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρλεʹ.

Πρώτη καὶ εἰκοστὴ δυναστεία βασιλέων Τανιτῶν ζʹ.

αʹ Σμενδῆς ἔτη κϛʹ.
βʹ Ψουσέννης ἔτη μαʹ.
γʹ Νεφελχερὴς ἔτη δʹ.
δʹ Ἀμενωφθὶς ἔτη θʹ.
εʹ Ὀσοχὼρ ἔτη ϛʹ.
ϛʹ Ψιναχῆς ἔτη θʹ. V. 59
ζʹ Ψουσέννης ἔτη λεʹ. D
Ὁμοῦ ἔτη ρλʹ.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

δυναστεία Βουβαστιτῶν βασιλέων θʹ.

αʹ Σεσόγχωσις ἔτη καʹ.
βʹ Ὀσορθὼν ἔτη ιεʹ.

1. *ΚΑΤΑ*] κατὰ δὲ B. 2. τρίτου B. γʹ G. ἐκ γʹ m. μανεθὼθ B. 5. ζʹ Bm cum Eusebio p. 103. νζʹ G. 6. σμενδὴς B. Σμεδῆς G. 7. ψουσέννης B. ψουσένης A. Ψουσένης ἢ Ψουνέσης G. μαʹ correxi ex Eusebio. Legebatur μϛʹ. 9. Ἀμενενωφθὶς G. 10. ὀσοχὼρ B. ὀσοχὸρ AG. 11. Πιναχὴς G. 12. ψουσεννὴς B. Legebatur Σουσέννης. λεʹ ex Eusebio. Legebatur ιδʹ. λʹ m. 16. αʹ] Πρῶτος G. σεσώγχις B. σέσογχις A. Correxi ex Eusebio. 17. ὀσορθὼν B. ὀσωρθῶν A. Οσωρὼθ G.

EX AFRICANO.

Ex Manethonis libro tertio.

Dynastia vigesima regum 12 Diospolitarum, qui annis 135 regnaverunt.
Dynastia vigesima prima regum Tanitarum septem.
1. Smedes annis 26.
2. Phuneses vel Phusenes annis 46.
3. Nephelcheres annis 4.
4. Amenenophthis annis 9.
5. Osochor annis 6.
6. Pinaches annis 9.
7. Susennes annis 30.
Summa anni 130.

DYNASTIA XXII

Bubastitarum regum IX.

1. Sesonchis annis 21.
2. Osoroth annis 15.

γ' δ' ε' Ἄλλοι τρεῖς ἔτη κε'.
ς' Ταχέλωθις ἔτη ιγ'.
ζ' η' θ' Ἄλλοι τρεῖς ἔτη μβ'.
Ὁμοῦ ἔτη ρκ'.

P. 74 ## ΤΡΙΤΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

Τανιτῶν βασιλέων δ'.

α' Πετουβάτης ἔτη μ', ἐφ' οὗ ὀλυμπιὰς ἤχθη πρώτη.
β' Ὀσορχὼ ἔτη η', ὃν Ἡρακλέα Αἰγύπτιοι καλοῦσι.
γ' Ψαμμοῦς ἔτη ι'.
δ' Ζὴτ ἔτη λα'.
Ὁμοῦ ἔτη πθ'.

B ## ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ.

Βόχχωρις Σαΐτης ἔτη ς', ἐφ' οὗ ἀρνίον ἐφθέγξατο, ἔτη ϡϙ'.

ΠΕΜΠΤΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

Αἰθιόπων βασιλέων τριῶν.

α' Σαβάκων, ὃς αἰχμάλωτον Βόχχωριν ἑλὼν ἔκαυσε ζῶντα, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη η'.

2. ταχέλωθις B. Ταχέλλωθις G. 7. ἐφ' m. ἀφ' G. 8. ὀσορχῶ A. ὀσορχῶ B. 10. λα'] λδ' B. 13. βοχχοριςσαΐτης B. ἔτη ϡϙ'] „Redundant haec aut alia desunt." m. 16. σαβάκων B. Σαββάκων G. βόχχορειν B.

3. 4. 5. Alii tres annis 25.
6. Tacellothis annis 13.
7. 8. 9. Alii tres annis 42.
Summa anni 120.

DYNASTIA XXIII

regum Tanitarum IV.

1. Petubates annis 40, sub quo prima Olympias duxit initium.
2. Osorcho annis 8, quem Herculem vocant Aegyptii.
3. Psammus annis 10.
4. Zet annis 31.
Summa anni 89.

DYNASTIA XXIV.

Bonchoris Saites annis 6, cuius tempore loquutus est agnus annis 990.

DYNASTIA XXV

regum Aethiopum III.

1. Sabbacon, qui Bonchorim in captivitatem redactum combussit vivum, regnavitque annis 8.

β' Σεβιχὼς υἱὸς ἔτη ιδ'.
γ' Τάρκος ἔτη ιη'.
Ὁμοῦ ἔτη μ'.

ΚΑΤ' ΕΥΣΕΒΙΟΝ. C

τρίτου τόμου Μανεθῶ.

Εἰκοστὴ δυναστεία βασιλέων Διοσπολιτῶν ιβ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ροη'.

Εἰκοστὴ πρώτη δυναστεία βασιλέων Τανιτῶν ἑπτά.

α' Σμένδις ἔτη κϛ'.
β' Ψουσέννης ἔτη μα'.
γ' Νεφερχερὴς ἔτη δ'.
δ' Ἀμενωφθὶς ἔτη θ'.
ε' Ὀσοχὼρ ἔτη ϛ'. D
ϛ' Ψινάχης ἔτη θ'.
ζ' Ψουσέννης ἔτη λε'.
Ὁμοῦ ἔτη ρλ'.

Εἰκοστὴ δευτέρα δυναστεία Βουβαστιτῶν βασιλέων τριῶν.

α' Σεσόγχωσις ἔτη κα'.

1. σεβιχὼς B. Σεύηχος G. 4. κατὰ A. 6. Εἰκοστὴ] κ' AB. 8. εἰκοστὴ πρώτη B. κα' A. Πρώτη καὶ εἰκοστὴ G. 9. σμενδὶς B. 11. νεφερχέρης A. 12. ἀμμενωφθὶς B. 13. ὀσοχὼρ A. 18. σεσώγχωσις B. Σεσέγχωσις G.

2. Sevechus eius filius annis 14.
3. Tarcus annis 18.
Summa anni 40.

EX EUSEBIO.

Ex tertio Manethonis libro.

Dynastia vigesima Diospolitarum regum duodecim, qui annis 178 regnum obtinuere.

Dynastia vigesima prima regum Tanitarum septem.

1. Smendis annis 26.
2. Psusennes annis 41.
3. Nephercheres annis 4.
4. Amenophthis annis 9.
5. Osochor annis 6.
6. Psinaches annis 9.
7. Psusennes annis 35.

Summa anni 130.

Dynastia vigesima secunda regum Bubastitarum trium.

1. Sesenchosis annis 21.

β' Ὀσορθὼν ἔτη ιε'.
γ' Τακέλωθις ἔτη ιγ'.
Ὁμοῦ ἔτη μθ'.

P. 75 V. 60 **Εἰκοστὴ τρίτη δυναστεία Τανιτῶν βασιλέων τριῶν.**

α' Πετουβάστις ἔτη κε'.
β' Ὀσορθὼν ἔτη θ', ὃν Ἡρακλέα Αἰγύπτιοι ἐκάλεσαν.
γ' Ψαμμοῦς ἔτη ι'.
Ὁμοῦ ἔτη μδ'.

Εἰκοστὴ τετάρτη δυναστεία.

Βόχχωρις Σαΐτης ἔτη μδ', ἐφ' οὗ ἀρνίον ἐφθέγξατο.
B Ὁμοῦ ἔτη μδ'.

Εἰκοστὴ πέμπτη δυναστεία Αἰθιόπων βασιλέων τριῶν.

α' Σαβάκων, ὃς αἰχμάλωτον Βόχχωριν ἑλὼν ἔκαυσε ζῶντα, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη ιβ'.
β' Σεβιχὼς υἱὸς ἔτη ιβ'.
γ' Ταρακὸς ἔτη κ'.
Ὁμοῦ ἔτη μδ'.

1. ὀσορθὼν B. ὀσωρθῶν A. Οσωρθὼν G. 2. τακέλωθις B. Τακέλλωθις G. ιγ'] ιγ' δ' A. 5. Πετουβάστις B. Πετουβάστης G. 6. β' ὀσορθὼν B. μεθ' ὃν β' ὀσωρθῶν A. β. Μεθ' ὃν Οσωρθῶν G. 7. Ψαμμοὺς G. ι' A. δέκα G. 10. βόχχορις B. ἐφ' Bm. ἀφ' G. 13. σαβάκων B. Σαββάκων G. αἰχμάλωτον βόχχοριν AB. Βόχχωριν αἰχμάλωτον G. 15. σεβιχὼς B. Σεύηχος G. 17. ἔτη addidi ex B.

2. Osorthon annis 15.
3. Tacellothis annis 13.
Summa anni 49.

Dynastia vigesima tertia trium regum Tanitarum.

1. Petubastes annis 25.
2. Successit Osorthon annis 9, eumque Herculem dixerunt Aegyptii.
3. Psammus annis 10.
Summa anni 44.

Dynastia vigesima quarta.

Bonchoris Saites annis 44, sub quo humana voce loquutus est agnus.
Summa anni 44.

Dynastia vigesima quinta regum Aethiopum trium.

1. Sabbacon, qui Bonchorim captum vivum combussit, et annis duodecim regnavit.
2. Sevechus eius filius annis 12.
3. Taracus annis 20.
Summa anni 44.

ΚΑΤΑ ΑΦΡΙΚΑΝΟΝ.

Ἕκτη καὶ εἰκοστὴ δυναστεία Σαϊτῶν βασιλέων ἐννέα. C

α' Στεφινάτης ἔτη ζ'.
β' Νεχεψὼς ἔτη ϛ'.
γ' Νεχαὼ ἔτη η'.
δ' Ψαμμήτιχος ἔτη νδ'.
ε' Νεχαὼ δεύτερος ἔτη ϛ'. οὗτος εἷλε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰωάχαζ τὸν βασιλέα αἰχμάλωτον εἰς Αἴγυπτον ἀπήγαγε.
ϛ' Ψάμμουθις ἕτερος ἔτη ἕξ.
ζ' Οὔαφρις ἔτη ιθ', ᾧ προσέφυγον ἁλούσης ὑπὸ Ἀσσυρίων Ἱερουσαλὴμ οἱ τῶν Ἰουδαίων ὑπόλοιποι.
η' Ἄμωσις ἔτη μδ'.
θ' Ψαμμεχερίτης μῆνας ϛ'. D
Ὁμοῦ ἔτη ρν' καὶ μῆνας ϛ'.

ΕΒΔΟΜΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

Περσῶν βασιλέων η'.

α' Καμβύσης ἔτη ε' τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας Περσῶν ἐβασίλευσεν Αἰγύπτου ἔτη ϛ'.

2. σαϊτῶν Bm. Ἀσαϊτῶν G. 4. νεχεφῶς A. νεχεφὼς B. Νερεφῶς G. 5. νεχαῶ A. ναχαῶ B. 6. ψαμμήτυχος (sic) B. ψαμμίτιχος A. Ψαμμίτικος G. 7. νεχαῶ AB. Ἰωάχαζ] Ιωαχὰς G. 8. αἰχμάλωτον om. G. 10. ὑπὸ] ἀπὸ B. 13. Ψαμμαχερίτης G. 15. ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ] ΒΑΣΙΛΕΙΑ G.

EX AFRICANO.

Dynastia vigesima sexta regum nóvem Saitarum.

1. Stephinates annis 7.
2. Nercpsus annis 6.
3. Nechao annis 8.
4. Psammiticus annis 54.
5. Nechao secundus annis 6. Hic cepit Hierusalem et Ioachas regem in Aegyptum abduxit.
6. Psammuthis alter annis 6.
7. Uaphris annis 19, ad quem Hierusalem ab Assyriis capta Iudaeorum reliqui confugerunt.
8. Amosis annis 44.
9. Psammacherites mensibus sex.

Summa anni 150 cum mensibus 6.

DYNASTIA XXVII

regum Persarum octo.

1. Cambyses quinto sui in Persas regni anno Aegyptum obtinuit annis 6.

β' Δαρεῖος Ὑστάσπου ἔτη λϛ'.
γ' Ξέρξης ὁ μέγας ἔτη κα'.
δ' Ἀρτάβανος μῆνας ζ'.
ε' Ἀρταξέρξης ἔτη μα'.
P. 76 ϛ' Ξέρξης μῆνας δύο.
ζ' Σογδιανὸς μῆνας ζ'.
η' Δαρεῖος Ξέρξου ἔτη ιθ'.
Ὁμοῦ ἔτη ρκδ', μῆνας δ'.

V. 61 ## ΕΙΚΟΣΤΗ ΟΓΔΟΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ.

Ἀμύρτεος Σαΐτης ἔτη ϛ'.

ΕΝΑΤΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ.

Μενδήσιοι βασιλεῖς δ'.

α' Νεφερίτης ἔτη ϛ'.
β' Ἄχωρις ἔτη ιγ'.
B γ' Ψάμμουθις ἔτος α'.
δ' Νεφορίτης μῆνας δ'.
Ὁμοῦ ἔτη κ', μῆνας δ'.

2. ἔτος κα' A. 3. ἀρτάβανος B. Ἀρταβανὸς G. 4. ἔτη Bm. ἔτος G. 7. η' om. A. ἔτη om. G. 10. Ἀμύρτεως G. Conf. p. 77 a. 12. μενδήσιοι AB. Μενδήσιων (sic) G. βασιλεῖς B. βασιλέων AG. 13. νεφερίτης B. Νεφερείτης G. 15. φάμμουθις A. φάμουθις B. Ψαμμουθὶς G. 16. νεφορίτης B. νεφορότις A. Νεφορότης G.

2. Darius Hystaspis filius annis 36.
3. Magnus Xerxes annis 21.
4. Artabanus mensibus septem.
5. Artaxerxes annis 41.
6. Xerxes mensibus duobus.
7. Sogdianus mensibus septem.
8. Darius Xerxis annis 19.
Summa anni 124, menses 4.

DYNASTIA XXVIII.

Amyrteus Saites annis sex.

DYNASTIA XXIX.

regum IV Mendesiorum.

1. Nepherites annis 6.
2. Achoris annis 13.
3. Psammuthis anno uno.
4. Nephorotes mensibus quatuor.
Summa anni 20, menses 4.

ΚΑΤΑ ΕΥΣΕΒΙΟΝ.

Ἕκτη καὶ εἰκοστὴ δυναστεία Σαϊτῶν βασιλέων θʹ.

αʹ Ἀμμέρις Αἰθίοψ ἔτη ιβʹ.
βʹ Στεφινάθις ἔτη ζʹ.
γʹ Νεχεψὼς ἔτη ϛʹ.
δʹ Νεχαὼ ἔτη ηʹ.
εʹ Ψαμμήτιχος ἔτη μεʹ.
ϛʹ Νεχαὼ δεύτερος ἔτη ϛʹ. οὗτος εἷλε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ C Ἰωάχαζ τὸν βασιλέα αἰχμάλωτον εἰς Αἴγυπτον ἀπήγαγε.
ζʹ Ψάμμουθις ἕτερος, ὁ καὶ Ψαμμήτιχος, ἔτη ιζʹ.
ηʹ Οὔαφρις ἔτη κεʹ. ᾧ προσέφυγον ἁλούσης ὑπὸ Ἀσσυρίων τῆς Ἱερουσαλὴμ οἱ τῶν Ἰουδαίων ὑπόλοιποι.
θʹ Ἄμωσις ἔτη μβʹ.
Ὁμοῦ ἔτη ρξγʹ.

Εἰκοστὴ ἑβδόμη δυναστεία Περσῶν βασιλέων ηʹ.

αʹ Καμβύσης ἔτει πέμπτῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐβασίλευσεν D Αἰγύπτου ἔτη γʹ.
βʹ Μάγοι μῆνας ζʹ.
γʹ Δαρεῖος ἔτη λϛʹ.

1. ΚΑΤʹ G. 2. κϛʹ δυν. AB. βασιλέων] βασιλεῖς B. 3. ἀμμέρις B. ἀμμιρὶς A. Αμμερις G. Ameres Eusebius p. 104. 4. στεφινάθις B. Στεφανάθης G. 5. νεχεψὼς B. νέχεψως A. Νεχέψως G. 6 et 8. νεχαῶ AB. 7. ψαμμητιχὸς B. ψαμμίτιχος A. Ψαμμιτιχὸς G. 9. Ιωαχὰς G. 10. ψαμμούθις B. Ψαμμοῦθις G. ψαμμήτιχος B. ψαμμίτιχος A. Ψαμμιτιχὸς G.

EX EUSEBIO.

Dynastia vigesima sexta regum Saitarum novem.

1. Ammeris Aethiops annis duodecim.
2. Stephanathis annis 7.
3. Nechepsus annis 6.
4. Nechao annis 8.
5. Psammitichus annis 45.
6. Nechao secundus annis 6. Hic cepit Hierusalem et Ioachas regem in Aegyptum abduxit captivum.
7. Psammuthis alter, qui et Psammitichus, annis 17.
8. Uaphris annis 25, ad quem captis ab Assyriorum exercitu Hierosolymis Iudaeorum reliqui confugerunt.
9. Amosis annis 42.

Summa anni 168.

Dynastia vigesima septima regum Persarum octo.

1. Cambyses anno regni sui quinto regnavit in Aegypto annis 3.
2. Magi mensibus 7.
3. Darius annis 3.

ι' Ἀχερρῆς ἔτη λβ'.
ια' Ῥαθῶς ἔτη ξξ.
ιβ' Χεβρὴς ἔτη ιβ'.
B ιγ' Ἀχερρῆς ἔτη ιβ'.
ιδ' Ἀρμεσῆς ἔτη ε'.
ιε' Ῥαμεσσῆς ἔτος α'.
ις' Ἀμενωφὰθ ἔτη ιθ'.
Ὁμοῦ ἔτη σξγ'.

ΕΝΝΕΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗ

δυναστεία βασιλέων ζ' Διοσπολιτῶν.

α' Σέθως ἔτη να'.
β' Ῥαψάκης ἔτη ξα'.
γ' Ἀμμενέφθης ἔτη κ'.
δ' Ῥαμεσσῆς ἔτη ξ'.
C ε' Ἀμμενεμνῆς ἔτη ε'.
Υ. 58 ς' Θούωρις, ὁ παρ' Ὁμήρῳ καλούμενος Πόλυβος, Ἀλκάνδρας ἀνὴρ, ἐφ' οὗ τὸ Ἴλιον ἑάλω ἔτη ζ'.
Ὁμοῦ ἔτη σθ'.

1. ἀχερρὴς B. 3. χεβρῆς B. 5. ἀμεσὴς A. ἀρμεσὶς B. 6. ῥαμμεσῆς AB. *Ῥαμμεσσῆς* G. α' B. ἓν G. 7. ἀμενωφὰθ B. *Ἀμενῶφ* G. 10. ζ'] Qui enumerantur sex sunt. 13. ἀμμενεφθῆς A. ἀμενεφθῆς B. 14. ῥαμεσσῆς B. *Ῥαμεσῆς* G. 16. Θουωρὶς G. Ὁμήρῳ] Odyss. δ, 126. *Πόλυβος*] Legebatur *Πολύβους*, ς'. Illud ς' om. B. *Ἀλκάνδρας ἀνὴρ, ἐφ'* m. ζ' ἄλκανδρος ἀνὴρ ἐφ' AB. ζ'. *Ἄλκανδρος, ἐφ'* G. Conf. p. 169 d.

10. Acherres annis 32.
11. Rathos annis 6.
12. Chebres annis 12.
13. Acherres annis 12.
14. Armeses annis 5.
15. Rammeses anno uno.
16. Amenoph annis 19.
Summa anni 263.

DYNASTIA XIX

regum Diospolitarum VII.

1. Sethos annis 51.
2. Raphaces annis 61.
3. Ammenephthes annis 20.
4. Rameses annis 60.
5. Ammenemes annis 5.
6. Thuoris, Polybus Homero dictus, Alcandrae coniux, sub quo captum est Ilium, annis 7.
Summa anni 209.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δευτέρου τόμου Μανεθῶ βασιλεῖς ϟϛʹ ἔτη ͵βρκαʹ.

Οἱ λοιποὶ τῆς ιηʹ δυναστείας μετὰ τὸν Μισφραγμούθωσιν κατὰ Εὐσέβιον οὕτως.

ϛʹ Τούθμωσις ἔτη θʹ. D

ζʹ Ἀμένωφις ἔτη λαʹ. οὗτός ἐστιν ὁ Μέμνων εἶναι νομιζόμενος καὶ φθεγγόμενος λίθος.

ηʹ Ὧρος ἔτη λϛʹ. (ἐν ἄλλῳ ληʹ.)

θʹ Ἀχενχέρσης ἔτη ιϛʹ.

[ιʹ Ἄθωρις ἔτη λθʹ.
ιαʹ Χενχέρης ἔτη ιϛʹ.]

Κατὰ τοῦτον Μωϋσῆς τῆς ἐξ Αἰγύπτου πορείας τῶν Ἰουδαίων ἡγήσατο.

Μόνος Εὐσέβιος ἐπὶ τούτου λέγει τὴν τοῦ Ἰσραὴλ διὰ Μωϋσέως ἔξοδον, μηδενὸς αὐτῷ λόγου μαρτυροῦντος, ἀλλὰ καὶ πάντων ἐναντιουμένων τῶν πρὸ αὐτοῦ, ὡς μαρτυρεῖ.

ιβʹ Ἀχερρῆς ἔτη ηʹ.

ιγʹ Χερρῆς ἔτη ιεʹ. P. 73

ιδʹ Ἀρμαῒς ὁ καὶ Δαναὸς ἔτη εʹ, μεθʼ ἃ ἐκ τῆς Αἰγύπτου

1. *μανεθῶθ* AB. 4. *εὐσέβιον* Bm. *Εὐσεβίου* G. 5. *ϛʹ* addidit Bm. 6. *Amnophis* apud Eusebium p. 101. *ἐστιν* addidi ex B. 8. *ὦρος* B. *ὧρος* A. 9. *ιϛʹ* B. *ιβʹ* G. 10 et 11. om. B et Eusebius. 17. *ἀχερρῆς* B. *Ancheres* apud Eusebium. 18. *χερρῆς* B. 19. *ἀρμαῒς* B. *Ἀρμὲς* G. *ὁ καὶ*] *καὶ* om. G.

Eodem secundo Manethonis libro reperiuntur reges 96, quorum imperium ad 2121 annos protractum est.

Dynastiae reliqui octodecim reges post Misphragmuthosin ordinem hunc ex Eusebio tenent.

6. Tuthmosis annis 9.
7. Amenophis annis 31, qui et Memnon dictus et lapis loquax.
8. Orus annis triginta sex, in alio codice triginta octo.
9. Achencherses annis 12.
10. Athoris annis 39.
11. Chencheres annis 16.

Huius tempore Moses Iudaeorum ex Aegypto profectionis dux institutus.

Eusebius nullo, ut ipse testatur, sibi adstipulante, quin immo adversam in partem antiquis auctoribus aliis propensis, sub hoc principe susceptam ab Israële, duce Mose, profectionem scribit.

12. Acherres annis 8.
13. Cherres annis 15.
14. Armes Danaus annis quinque, quibus exactis regno excidit et fra-

ἐκπεσὼν καὶ φεύγων τὸν ἀδελφὸν Αἴγυπτον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφικνεῖται, κρατήσας τε τοῦ Ἄργους βασιλεύει Ἀργείων.

ιε′ Ῥαμεσσῆς, ὁ καὶ Αἴγυπτος, ἔτη ξη′.

ιϛ′ Ἀμένωφις ἔτη μ′.

Ὁμοῦ ἔτη τμη′.

Προσέθηκεν ὑπὲρ τὸν Ἀφρικανὸν ἔτη πε′ Εὐσέβιος κατὰ τὴν ιη′ δυναστείαν.

B *Ἐννεακαιδεκάτη δυναστεία βασιλέων ε′ Διοσπολιτῶν.*

α′ Σέθως ἔτη νε′.

β′ Ῥαμψὴς ἔτη ξϛ′.

γ′ Ἀμμενεφθὶς ἔτη μ′,

δ′ Ἀμμενέμης ἔτη κϛ′.

ε′ Θούωρις, ὁ παρ᾽ Ὁμήρῳ καλούμενος Πόλυβος, Ἀλκάνδρας ἀνὴρ, ἐφ᾽ οὗ τὸ Ἴλιον ἑάλω, ἔτη ζ′.

Ὁμοῦ ἔτη ρϟδ′.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ β′ τόμου Μανεθῶ βασιλέων ϟβ′ ἔτη ͵αρκα′.

8. *Ῥαμεσσῆς*] *ἀμεσσὴς* B. Legebatur *Ἀμμεσῆς*. Correxi ex Eusebio. 4. *ιϛ′* om. A. *μένωφις* A. *μενωφὶς* B. *Μέμωφις* G. Verum ex Eusebio dedi. 6. *ὑπὲρ*] *ἐπὶ* G. 10. *ῥαμψὴς* B. *Ράψης* G. 11. *Ἀμμενεφθὴς* G. 12. *ἀμμενεμὴς* B. Legebatur *Ἀμμενεμμῆς*. 13. *θουωρὶς* B. *Πόλυβος*] Legebatur *Πολύβους ϛ′*. Illud *ϛ′* om. B. *Ἀλκάνδρας* m. *ϛ′* (*ϛ′* om. A.) *Ἀλκανδρος* G. 16. *Ἐκ τοῦ αὐτοῦ β′* m.

trem Aegyptum fugiens secedit in Graeciam et Argo capta dominatur Argivis.

15. Ammeses, qui et Aegyptus, annis 68.

16. Memophis annis 40.

Summa anni 348.

Supra Africani calculos addidit Eusebius ad dynastiam 18 annos 85.

Dynastia decima nona regum Diospolitarum quinque.

1. Sethos annis 55.

2. Rapses annis 66.

3. Ammenephthis annis 40.

4. Ammenemes annis 26.

5. Thuoris, Homero dictus Polybus, Alcandrae coniux, cuius tempore captum est Ilium, annis 7.

Summa anni 194.

Ex eiusdem Manethonis libro secundo reges 92 annis 1121.

ΚΑΤΑ ΑΦΡΙΚΑΝΟΝ. C

τρίτου τόμου Μανεθῶ.

Εἰκοστὴ δυναστεία βασιλέων Διοσπολιτῶν ιβ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ρλε'.

Πρώτη καὶ εἰκοστὴ δυναστεία βασιλέων Τανιτῶν ζ'.

α' Σμενδῆς ἔτη κϛ'.
β' Ψουσέννης ἔτη μα'.
γ' Νεφελχερὴς ἔτη δ'.
δ' Ἀμενωφθὶς ἔτη θ'.
ε' Ὀσοχὼρ ἔτη ϛ'.
ϛ' Ψιναχῆς ἔτη θ'. V. 59
ζ' Ψουσέννης ἔτη λε'. D
Ὁμοῦ ἔτη ρλ'.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

δυναστεία Βουβαστιτῶν βασιλέων θ'.

α' Σεσόγχωσις ἔτη κα'.
β' Ὀσορθὼν ἔτη ιε'.

1. *ΚΑΤΑ*] κατὰ δὲ B. 2. τρίτου B. γ' G. ἐκ γ' m. μανεθὼθ B. 5. ζ' Bm cum Eusebio p. 103. νζ' G. 6. σμενδὴς B. Σμεδῆς G. 7. φουσέννης B. ψουσένης A. Ψουσένης ἢ Ψουνέσης G. μα' correxi ex Eusebio. Legebatur μϛ'. 9. Ἀμενενωφθὶς G. 10. ὀσοχὼρ B. ὀσοχὸρ AG. 11. Πιναχὴς G. 12. φουσεννὴς B. Legebatur Σουσέννης. λε' ex Eusebio. Legebatur ιδ'. λ' m. 16. α'] Πρῶτος G. σεσώγχις B. σέσογχις A. Correxi ex Eusebio. 17. ὀσορθὼν B. ὀσωρθῶν A. Οσωρὼθ G.

EX AFRICANO.

Ex Manethonis libro tertio.

Dynastia vigesima regum 12 Diospolitarum, qui annis 135 regnaverunt.
Dynastia vigesima prima regum Tanitarum septem.
1. Smedes annis 26.
2. Phuneses vel Phusenes annis 46.
3. Nephelcheres annis 4.
4. Amenenophthis annis 9.
5. Osochor annis 6.
6. Pinaches annis 9.
7. Susennes annis 30.

Summa anni 130.

DYNASTIA XXII

Bubastitarum regum IX.

1. Sesonchis annis 21.
2. Osoroth annis 15.

γ' δ' ε' Ἄλλοι τρεῖς ἔτη κε'.
ϛ' Τακέλωθις ἔτη ιγ'.
ζ' η' ϑ' Ἄλλοι τρεῖς ἔτη μβ'.
Ὁμοῦ ἔτη ρκ'.

P. 74 ΤΡΙΤΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ
Τανιτῶν βασιλέων δ'.

α' Πετουβάτης ἔτη μ', ἐφ' οὗ ὀλυμπιὰς ἤχθη πρώτη.
β' Ὀσορχὼ ἔτη η', ὃν Ἡρακλέα Αἰγύπτιοι καλοῦσι.
γ' Ψαμμοῦς ἔτη ι'.
δ' Ζὴτ ἔτη λα'.
Ὁμοῦ ἔτη πϑ'.

B ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ.

Βόχχωρις Σαΐτης ἔτη ϛ', ἐφ' οὗ ἀρνίον ἐφθέγξατο, ἔτη ϡϟ'.

ΠΕΜΠΤΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ
Αἰθιόπων βασιλέων τριῶν.

α' Σαβάκων, ὃς αἰχμάλωτον Βόχχωριν ἑλὼν ἔκαυσε ζῶντα, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη η'.

2. τακέλωθις B. Τακέλλωθις G. 7. ἐφ' m. ἀφ' G. 8. ὀσορχῶ A. ὀσορχῶ B. 10. λα'] λδ' B. 13. βοχχορισαΐτης B. ἔτη ϡϟ'] „Redundant haec aut alia desunt." m. 16. σαβάκων B. Σαββάκων G. βόχχοριν B.

3. 4. 5. Alii tres annis 25.
6. Tacellothis annis 13.
7. 8. 9. Alii tres annis 42.
Summa anni 120.

DYNASTIA XXIII
regum Tanitarum IV.

1. Petubates annis 40, sub quo prima Olympias duxit initium.
2. Osorcho annis 8, quem Herculem vocant Aegyptii.
3. Psammus annis 10.
4. Zet annis 31.
Summa anni 89.

DYNASTIA XXIV.

Bonchoris Saites annis 6, cuius tempore loquutus est agnus annis 990.

DYNASTIA XXV
regum Aethiopum III.

1. Sabbacon, qui Bonchorim in captivitatem redactum combussit vivum, regnavitque annis 8.

β' Σεβιχὼς υἱὸς ἔτη ιδ'.
γ' Τάρκος ἔτη ιη'.
Ὁμοῦ ἔτη μ'.

ΚΑΤ' ΕΥΣΕΒΙΟΝ. C

τρίτου τόμου Μανεθῶ.

Εἰκοστὴ δυναστεία βασιλέων Διοσπολιτῶν ιβ', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη ροη'.

Εἰκοστὴ πρώτη δυναστεία βασιλέων Τανιτῶν ἑπτά.

α' Σμένδις ἔτη κϛ'.
β' Ψουσέννης ἔτη μα'.
γ' Νεφερχερὴς ἔτη δ'.
δ' Ἀμενωφθὶς ἔτη θ'.
ε' Ὀσοχὼρ ἔτη ϛ'. D
ϛ' Ψινάχης ἔτη θ'.
ζ' Ψουσέννης ἔτη λε'.
Ὁμοῦ ἔτη ρλ'.

Εἰκοστὴ δευτέρα δυναστεία Βουβαστιτῶν βασιλέων τριῶν.

α' Σεσόγχωσις ἔτη κα'.

1. σαβιχὼς B. Σεύηχος G. 4. κατὰ A. 6. Εἰκοστὴ] κ' AB. 8. εἰκοστὴ πρώτη B. κα' A. Πρώτη καὶ εἰκοστὴ G. 9. σμενδὶς B. 11. νεφερχέρης A. 12. ἀμμενωφθὶς B. 13. ὀσοχώρ A. 18. σεσωγχωσις B. Σεσέγχωσις G.

2. Sevechus eius filius annis 14.
3. Tarcus annis 18.
Summa anni 40.

EX EUSEBIO.

Ex tertio Manethonis libro.

Dynastia vigesima Diospolitarum regum duodecim, qui annis 178 regnum obtinuere.

Dynastia vigesima prima regum Tanitarum septem.

1. Smendis annis 26.
2. Psusennes annis 41.
3. Nephercheres annis 4.
4. Amenophthis annis 9.
5. Osochor annis 6.
6. Psinaches annis 9.
7. Psusennes annis 35.
Summa anni 130.

Dynastia vigesima secunda regum Bubastitarum trium.

1. Sesenchosis annis 21.

β' Ὀσορθὼν ἔτη ιε'.
γ' Τακέλωθις ἔτη ιγ'.
Ὁμοῦ ἔτη μθ'.

P. 75 V. 60 **Εἰκοστὴ τρίτη δυναστεία Τανιτῶν βασιλέων τριῶν.**

α' Πετουβάστις ἔτη κε'.
β' Ὀσορθὼν ἔτη θ', ὃν Ἡρακλέα Αἰγύπτιοι ἐκάλεσαν.
γ' Ψαμμοῦς ἔτη ι'.
Ὁμοῦ ἔτη μδ'.

Εἰκοστὴ τετάρτη δυναστεία.

Βόχχωρις Σαΐτης ἔτη μδ', ἐφ' οὗ ἀρνίον ἐφθέγξατο.
B Ὁμοῦ ἔτη μδ'.

Εἰκοστὴ πέμπτη δυναστεία Αἰθιόπων βασιλέων τριῶν.

α' Σαβάκων, ὃς αἰχμάλωτον Βόχχωριν ἑλὼν ἔκαυσε ζῶντα, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη ιβ'.
β' Σεβιχὼς υἱὸς ἔτη ιβ'.
γ' Ταρακὸς ἔτη κ'.
Ὁμοῦ ἔτη μδ'.

1. ὀσορθὼν B. ὀσωρθῶν A. Οσωρθὼν G. 2. τακέλωθις B. Τακέλλωθις G. ιγ'] ιγ' δ' A. 5. Πετουβάστις B. Πετουβάστης G. 6. β' ὀσορθὼν B. μεθ' ὃν β' ὀσωρθῶν A. β. Μεθ' ὃν Οσωρθῶν G. 7. Ψαμμοὺς G. ι' A. δέκα G. 10. βόχχορις B. ἐφ' Bm. ἀφ' G. 13. σαβάκων B. Σαββάκων G. αἰχμάλωτον βόχχοριν AB. Βόχχωριν αἰχμάλωτον G. 15. σεβιχὼς B. Σεύηχος G. 17. ἔτη addidi ex B.

2. Osorthon annis 15.
3. Tacellothis annis 13.
Summa anni 49.

Dynastia vigesima tertia trium regum Tanitarum.

1. Petubastes annis 25.
2. Successit Osorthon annis 9, eumque Herculem dixerunt Aegyptii.
3. Psammus annis 10.
Summa anni 44.

Dynastia vigesima quarta.

Bonchoris Saites annis 44, sub quo humana voce loquutus est agnus.
Summa anni 44.

Dynastia vigesima quinta regum Aethiopum trium.

1. Sabbacon, qui Bonchorim captum vivum combussit, et annis duodecim regnavit.
2. Sevechus eius filius annis 12.
3. Taracus annis 20.
Summa anni 44.

ΚΑΤΑ ΑΦΡΙΚΑΝΟΝ.

Ἕκτη καὶ εἰκοστὴ δυναστεία Σαϊτῶν βασιλέων ἐννέα. C

α′ Στεφινάτης ἔτη ζ′.
β′ Νεχεψὼς ἔτη ϛ′.
γ′ Νεχαὼ ἔτη η′.
δ′ Ψαμμήτιχος ἔτη νδ′.
ε′ Νεχαὼ δεύτερος ἔτη ϛ′. οὗτος εἷλε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰωάχαζ τὸν βασιλέα αἰχμάλωτον εἰς Αἴγυπτον ἀπήγαγε.
ϛ′ Ψάμμουθις ἕτερος ἔτη ἕξ.
ζ′ Οὔαφρις ἔτη ιθ′, ᾧ προσέφυγον ἁλούσης ὑπὸ Ἀσσυρίων Ἱερουσαλὴμ οἱ τῶν Ἰουδαίων ὑπόλοιποι.
η′ Ἄμωσις ἔτη μδ′.
θ′ Ψαμμεχερίτης μῆνας ϛ′. D
Ὁμοῦ ἔτη ρν′ καὶ μῆνας ϛ′.

ΕΒΔΟΜΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

Περσῶν βασιλέων η′.

α′ Καμβύσης ἔτη ε′ τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας Περσῶν ἐβασίλευσεν Αἰγύπτου ἔτη ϛ′.

2. σαϊτῶν Bm. Δσαϊτῶν G. 4. νεχεφῶς A. νεχεφὼς B. Νερεφῶς G. 5. νεχαῶ A. ναχαῶ B. 6. φαμμήτυχος (sic) B. φαμμίτιχος A. Ψαμμίτικος G. 7. νεχαῶ AB. Ἰωάχαζ] Ιωαχὰς G. 8. αἰχμάλωτον om. G. 10. ὑπὸ] ἀπὸ B. 13. Ψαμμαχερίτης G. 15. ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ] ΒΑΣΙΛΕΙΑ G.

EX AFRICANO.

Dynastia vigesima sexta regum nóvem Saitarum.

1. Stephinates annis 7.
2. Nerepsus annis 6.
3. Nechao annis 8.
4. Psammiticus annis 54.
5. Nechao secundus annis 6. Hic cepit Hierusalem et Ioachas regem in Aegyptum abduxit.
6. Psammuthis alter annis 6.
7. Uaphris annis 19, ad quem Hierusalem ab Assyriis capta Iudaeorum reliqui confugerunt.
8. Amosis annis 44.
9. Psammacherites mensibus sex.

Summa anni 150 cum mensibus 6.

DYNASTIA XXVII

regum Persarum octo.

1. Cambyses quinto sui in Persas regni anno Aegyptum obtinuit annis 6.

β′ Δαρεῖος Ὑστάσπου ἔτη λς′.
γ′ Ξέρξης ὁ μέγας ἔτη κα′.
δ′ Ἀρτάβανος μῆνας ζ′.
ε′ Ἀρταξέρξης ἔτη μα′.
P. 76 ς′ Ξέρξης μῆνας δύο.
ζ′ Σογδιανὸς μῆνας ζ′.
η′ Δαρεῖος Ξέρξου ἔτη ιθ′.
Ὁμοῦ ἔτη ρκδ′, μῆνας δ′.

V. 61 *ΕΙΚΟΣΤΗ ΟΓΔΟΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ.*

Ἀμύρτεος Σαΐτης ἔτη ς′.

ΕΝΑΤΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ.
Μενδήσιοι βασιλεῖς δ′.

α′ Νεφερίτης ἔτη ς′.
β′ Ἄχωρις ἔτη ιγ′.
B γ′ Ψάμμουθις ἔτος α′.
δ′ Νεφορίτης μῆνας δ′.
Ὁμοῦ ἔτη κ′, μῆνας δ′.

2. ἔτος κα′ A. 3. ἀρτάβανος B. Ἀρταβανὸς G. 4. ἔτη Bm. ἔτος G. 7. η′ om. A. ἔτη om. G. 10. Ἀμύρτεως G. Conf. p. 77 a. 12. μενδήσιοι AB. Μενδήσιων (sic) G. βασιλεῖς B. βασιλέων AG. 13. νεφερίτης B. Νεφερείτης G. 15. φάμμουθις A. φάμουθις B. Ψαμμουθὶς G. 16. νεφορίτης B. νεφορότις A. Νεφορότης G.

2. Darius Hystaspis filius annis 36.
3. Magnus Xerxes annis 21.
4. Artabanus mensibus septem.
5. Artaxerxes annis 41.
6. Xerxes mensibus duobus.
7. Sogdianus mensibus septem.
8. Darius Xerxis annis 19.
Summa anni 124, menses 4.

DYNASTIA XXVIII.

Amyrteus Saites annis sex.

DYNASTIA XXIX.
regum IV Mendesiorum.

1. Nepherites annis 6.
2. Achoris annis 13.
3. Psammuthis anno uno.
4. Nephorotes mensibus quatuor.
Summa anni 20, menses 4.

ΚΑΤΑ ΕΥΣΕΒΙΟΝ.

Ἕκτη καὶ εἰκοστὴ δυναστεία Σαϊτῶν βασιλέων θʹ.

αʹ Ἀμμέρις Αἰθίοψ ἔτη ιβʹ.

βʹ Στεφινάθις ἔτη ζʹ.

γʹ Νεχεψὼς ἔτη ϛʹ.

δʹ Νεχαὼ ἔτη ηʹ.

εʹ Ψαμμήτιχος ἔτη μεʹ.

ϛʹ Νεχαὼ δεύτερος ἔτη ϛʹ. οὗτος εἷλε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ C Ἰωάχαζ τὸν βασιλέα αἰχμάλωτον εἰς Αἴγυπτον ἀπήγαγε.

ζʹ Ψάμμουθις ἕτερος, ὁ καὶ Ψαμμήτιχος, ἔτη ιζʹ.

ηʹ Οὔαφρις ἔτη κεʹ. ᾧ προσέφυγον ἁλούσης ὑπὸ Ἀσσυρίων τῆς Ἱερουσαλὴμ οἱ τῶν Ἰουδαίων ὑπόλοιποι.

θʹ Ἄμωσις ἔτη μβʹ.

Ὁμοῦ ἔτη ρξηʹ.

Εἰκοστὴ ἑβδόμη δυναστεία Περσῶν βασιλέων ηʹ.

αʹ Καμβύσης ἔτει πέμπτῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐβασίλευσεν D Αἰγύπτου ἔτη γʹ.

βʹ Μάγοι μῆνας ζʹ.

γʹ Δαρεῖος ἔτη λϛʹ.

1. *ΚΑΤ'* G. 2. κϛʹ δυν. AB. βασιλέων] βασιλεῖς B. 3. ἀμμέρις B. ἀμμερὶς A. *Αμμερις* G. *Ameres* Eusebius p. 104. 4. στεφινάθις B. Στεφανάθης G. 5. νεχεψὼς B. νέχεψως A. Ναιέψως G. 6 et 8. νεχαῶ AB. 7. ψαμμητιχὸς B. ψαμμίτιχος A. Ψαμμιτιχὸς G. 9. *Ιωαχὰς* G. 10. ψαμμούθις B. Ψαμμοῦθις G. ψαμμήτιχος B. ψαμμίτιχος A. Ψαμμιτιχὸς G.

EX EUSEBIO.

Dynastia vigesima sexta regum Saitarum novem.

1. Ammeris Aethiops annis duodecim.
2. Stephanathis annis 7.
3. Nechepsus annis 6.
4. Nechao annis 8.
5. Psammitichus annis 45.
6. Nechao secundus annis 6. Hic cepit Hierusalem et Ioachas regem in Aegyptum abduxit captivum.
7. Psammuthis alter, qui et Psammitichus, annis 17.
8. Uaphris annis 25, ad quem captis ab Assyriorum exercitu Hierosolymis Iudaeorum reliqui confugerunt.
9. Amosis annis 42.

Summa anni 168.

Dynastia vigesima septima regum Persarum octo.

1. Cambyses anno regni sui quinto regnavit in Aegypto annis 3.
2. Magi mensibus 7.
3. Darius annis 3.

δʹ Ξέρξης ὁ Δαρείου ἔτη κα΄.
εʹ Ἀρταξέρξης ὁ Μακρόχειρ ἔτη μ΄.
ϛʹ Ξέρξης ὁ δεύτερος μῆνας β΄.
ζʹ Σογδιανὸς μῆνας ζ΄.
ηʹ Δαρεῖος ὁ Ξέρξου ἔτη ιθ΄.
Ὁμοῦ ἔτη ρκ΄ καὶ μῆνας δ΄.

P. 77 *Εἰκοστὴ ὀγδόη δυναστεία.*

Ἀμυρταῖος Σαΐτης ἔτη ϛ΄.

Εἰκοστὴ ἐνάτη δυναστεία Μενδήσιοι βασιλεῖς δ΄.

αʹ Νεφερίτης ἔτη ϛ΄.
βʹ Ἄχωρις ἔτη ιγ΄.
γʹ Ψάμμουθις ἔτος α΄.
δʹ Νεφερίτης μῆνας δ΄.
B εʹ Μοῦθις ἔτος α΄.
Ὁμοῦ ἔτη κα΄ καὶ μῆνας δ΄.

V. 62 ## ΚΑΤΑ ΑΦΡΙΚΑΝΟΝ.

Τριακοστὴ δυναστεία Σεβεννυτῶν βασιλέων τριῶν.

αʹ Νεκτανέβης ἔτη ιη΄.

6. καὶ μῆνας B. Aberat καί. 8. Ἀμυρτάνος G. *Amyrtes* Eusebius p. 106. 9. δ΄] ε΄ m. IV etiam apud Eusebium. 11. ἄχωρις A. Ἀχωρὶς G. 12. ἔτος] ἔτη G. 13. Νεφερίτης] Ἀναφερίτης G. 14. μούθις B. 17. λ΄ δυν. AB. σεβεννυτῶν B. Σεβεννύτων G.

4. Xerxes filius Darii annis 21.
5. Artaxerxes Longimanus annis quadraginta.
6. Xerxes secundus mensibus duobus.
7. Sogdianus mensibus septem.
8. Darius Xerxis annis 19.
Summa anni 120, menses 4.

Dynastia vigesima octava.

Amyrtanus Saites annis 6.

Dynastia vigesima nona regum quinque Mendesiorum.

1. Nepherites annis 6.
2. Achoris annis 13.
3. Psammuthis anno uno.
4. Anapherites mensibus quatuor.
5. Muthis anno uno.
Summa anni 21 et menses quatuor.

EX AFRICANO.

Dynastia trigesima regum trium Sebennytarum.

1. Nectanebes annis 18.

β′ Τεὼς ἔτη β′.
γ′ Νεκτανεβὸς ἔτη ιη′.
Ὁμοῦ ἔτη λη′.

ΠΡΩΤΗ ΚΑΙ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ C

Περσῶν βασιλέων τριῶν.

α′ Ὦχος εἰκοστῷ ἔτει τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας Περσῶν ἐβασίλευσεν Αἰγύπτου ἔτη β′.
β′ Ἀρσῆς ἔτη γ′.
γ′ Δαρεῖος ἔτη δ′.
Ὁμοῦ ἔτη γ′ τόμου ͵αν′.

Μέχρι τῶνδε Μανεθῶ· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἐξ Ἑλληνικῶν συγγραφέων. Μακεδόνων βασιλεῖς ιε′.

ΚΑΤΑ ΕΥΣΕΒΙΟΝ. D

Τριακοστὴ δυναστεία Σεβεννυτῶν βασιλέων τριῶν.

α′ Νεκτανέβης ἔτη ι′.
β′ Τεὼς ἔτη β′.

1. 16. τεὼς B. Τέως G. 2. Νεκτανέβης G. 4. καὶ λ′ A. 6. ὤχος B. 10. γ′] Significat τρίτου: vide p. 486, 18. ͵αν B. αν′ G. 11. Μανεθῶ] Vulgo Μανεθῶς, quod p. 97, 7. et 486, 17. ex codicibus, hic autem et p. 146, 10. ipse emendavi. Non magis ferendum Μανεθῶν p. 78, 14. quod aut Μανεθῶ (ut Ἀπολλῶ, Φαραῶ) scribendum aut Μανέθων Graeca nominis forma, qua utitur p. 194, 10. 18. Memorabile est quod libri praebent μανεθῶθ p. 135, 1. Fortasse Μανεθώθ. 12. βασιλεῖς] βασιλέων G. 15. νεκτανέβις A.

2. Teos annis 2.
3. Nectanebes annis 18.
Summa anni 38.

DYNASTIA XXXI

regum Persarum trium.

1. Ochus vigesimo in Persas regni sui anno imperavit Aegypto annis 2.
2. Arses annis 3.
3. Darius annis 4.

Summa anni 9.
Summa totalis 1050.
Hucusque Manethon.
Quae sequuntur ex Graecis auctoribus petenda.
Macedonum regum quindecim.

EX EUSEBIO.

Dynastia trigesima regum Sebennytarum trium.

1. Nectanebes annis 10.
2. Teos annis 2.

γ' Νεκτανεβὸς ἔτη η'.
Ὁμοῦ ἔτη κ'.

Τριακοστὴ πρώτη δυναστεία Περσῶν βασιλέων τριῶν.

α' Ὦχος εἰκοστῷ ἔτει τῆς αὐτοῦ Περσῶν βασιλείας κρατεῖ P. 78 τῆς Αἰγύπτου ἔτη ϛ'.

β' Μεθ' ὃν Ἀρσῆς Ὤχου ἔτη δ'.

γ' Μεθ' ὃν Δαρεῖος ἔτη ἕξ· ὃν Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν καθεῖλε.

Ταῦτα τοῦ τρίτου Μανεθῶ.

Μέχρι τῶνδε Μανεθῶ· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἐξ Ἑλληνικῶν παρίσταται συγγραφέων.

Τὰ δὲ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, ὡς ὑπόκειται, γενέσεως κόσμου ἔτη ‚βσμγ'·

Τούτῳ τῷ ‚βσμγ' ἔτει ἡ κιβωτὸς ἀνεώχθη καὶ Νῶε ἐξῆλθε σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ.

Τῷ αὐτῷ ‚βσμγ' ἔτει ὁ Σὴμ ρα' ἔτος ἄγων ἐγέννησε τὸν B Ἀρφαξὰδ καὶ ἔζησε Σὴμ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἀρφαξὰδ ἔτη φ' ἕως ‚βψμβ' ἔτους τοῦ κόσμου.

Ἀρφαξὰδ δὲ γενόμενος ἐτῶν ρλε' ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν τῷ ‚βτοζ' ἔτει τοῦ κόσμου καὶ ἔζησε μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν ἔτη υλ' ἕως τοῦ ‚βων' κοσμικοῦ ἔτους.

1. Νεκτανέβης G. 4. αὐτοῦ] αὐτῶν AB. Περσῶν om. G. 5. ϛ'] β' G. 6. Ἀρσης Ὤχου m. ἄρσις ὤχου A. ἀρσηςόχου B. 7. ὁ om. G. 9. τρίτου τόμου Scaliger p. 17. 10. μετ' αὐτὰ B. 12. δὲ om. B. 14. Τούτῳ τῷ — τοῖς μετ' αὐτοῦ om. G. 17. Σὴμ om. G. τὸν Ἀρφαξὰδ om. G. 18. ἔτους B. ἔτος G. 19. ρλε' Bm. λε' G. τῷ om. G. 20. ‚βτοζ'] ‚βτοη' G. 21. ‚βων'] ‚βωη' G.

3. Nectanebes annis 8.
Summa anni 20.

Dynastia trigesima prima regum Persarum trium.

1. Ochus, vigesimo regni sui anno potitur Aegypto, annis 2.
2. Succedit Arses, Ochi filius, annis quatuor.
3. Imperavit Darius annis 6, quem Alexander Macedo sustulit.
Haec ex tertio Manethonis libro.
Hucusque Manetho.
Quae sequuntur ex Graecis scriptoribus depromuntur.

Anni a mundi natalibus, prout sequitur, numerantur 2243

Eodem 2243 anno Sem uno supra centum annos natus genuit Arphaxad, et post natum Arphaxad vixit annis 500 usque ad annum mundi 2742.

Arphaxad autem annis 135 natus, anno mundi 2378 genuit Cainan, eoque genito vixit annis 430 usque ad mundi 2808.

Τούτῳ τῷ ͵βσνα΄ ἔτει, ὥς φασι, Νῶε ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα ἐν ὄρει Λουβὰρ τῆς Ἀρμενίας.

Τούτῳ τῷ ͵βτοβ΄ ἔτει Ἀρφαξὰδ ἔλαβε γυναῖκα ἔτος ἄγων ρλ΄.

Τούτῳ τῷ ͵βτοζ΄ ἔτει Ἀρφαξὰδ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν ἔτος ἄγων ρλε΄.

Καϊνᾶν δὲ γενόμενος ρλ΄ ἐγέννησε τὸν Σαλὰ τῷ ͵βφζ΄ ἔτει τοῦ κόσμου, καὶ ἔζησε Καϊνᾶν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σαλὰ ἔτη τλ΄ ἕως ͵βωλζ΄ κοσμικοῦ ἔτους.

Ἀλέξανδρος ὁ Πολυΐστωρ ἐκ τοῦδε τοῦ ͵βυε΄ κοσμικοῦ ἔτους C *βούλεται πάλιν τὴν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τῶν Χαλδαίων βασιλείαν κατάρξασθαι μυθολογῶν διὰ σάρων καὶ νήρων καὶ σώσσων βεβασιλευκέναι Χαλδαίων καὶ Μήδων βασιλεῖς πς΄ ἐν τρισμυρίοις* V. 63 *ἔτεσι καὶ ͵δϟ΄, τοῦτ᾽ ἔστιν ἐν σάροις θ΄ καὶ νήροις β΄ καὶ σώσσοις η΄, ἅπερ τινὲς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν ἱστορικῶν οὐ καλῶς ἐξελάβοντο πάλιν εἰς ἔτη ἡλιακὰ ϟδ΄ καὶ μῆνας η΄, ἅπερ, ὥς φασιν, εἰς τὸ ͵βυϟθ΄ ἔτος κοσμικὸν συντρέχει. ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ χρόνου τῶν πς΄ δύο μὲν Χαλδαίων βασιλέων, Εὐηχίου καὶ Χωμασβήλου, πδ΄ δὲ Μήδων, Ζωροάστρην καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτὸν ζ΄ Χαλ-* D *δαίων βασιλεῖς εἰσάγει, ἔτη κρατήσαντας ἡλιακὰ ρϟ΄, ὁ αὐτὸς*

3. *ἔτει ἀρφαξὰδ ἔλαβεν γυναῖκα ἔτος ἄγων ρλ΄. τούτῳ τῷ βτοζ* addidi ex B. 6. *καϊνὰν* B bis. *δὲ* addidi ex B bis. *Σαλᾶ* G. *͵βφζ* B. *͵βψζ* A. *͵βψξ* G. *͵βφη΄* m. 8. *ἔτη*] *ἔτει* G. *͵βωλη΄* m. 9. *ὁ* et *τοῦδε* om. G. 11. *σώσσων*] *σσώσσων* (sic) A. *σόσσων* B. 13. *δϟ΄* G. *δπ΄* m. *σώσσοις*] *σόσσοις* AB. 16. *κοσμικὸν* B. *κοσμικοῦ* G. 17. *δύο*] *δεύτερον* G. *Εὐηχίου*] Legebatur *εὐήχοι οὐ*. In B est *εὐήχοι οὐ*. *Evexius* est apud Eusebium I, 4. p. 17. *Εὐήχοον ὃν καὶ Χομάσβηλον* m. *χομασβήλου* B. 18. *ζωροάστρην* B. *Ζωρόαστριν* G. De hoc loco dixit Niebuhrius in scriptis minoribus vol. I. p. 192.

Praesente mundi anno 2251 Noe, ut ferunt, plantavit vineam in Lubar Armeniae monte.

Anno 1378 Arphaxad, aetatis suae anno 135, genuit Cainan.

Cainan 130 annorum genuit Sala anno 2508, et post natum Sala vixit Cainan annis 330 usque ad mundi annum 2838.

Ab anno praesente mundi 2405 Alexander Polyhistor Chaldaeorum regnum post diluvium continuata serie propagatum resumere molitur, octoginta sex Chaldaeorum Medorumque reges per quandam Sarorum, Nerorum et Sossorum seriem annis millibus triginta quatuor et octoginta, hoc est Saris novem, Neris duobus et Sossis octo regnasse commentus, quae quidem ex ecclesiae nostrae Historicis nonnulli in solares annos 94 et menses octo perperam contraxerunt, quae, inquiunt, in annum mundi 2499 coincidunt. Ab octoginta sex praefatorum tempore Evecheum, cui Chosmabelus etiam nomen fuit, Chaldaeorum secundum, Zoroastrem vero Medorum quartum supra octogesimum principem, et septem Chaldaeorum reges eum sequutos annis solaribus 190 imperantes, non ulterius Saris, Ne-

Πολυΐστωρ, οὐκ ἔτι διὰ σάρων καὶ νήρων καὶ σώσσων καὶ τῆς λοιπῆς ἀλόγου μυθικῆς ἱστορίας, ἀλλὰ δι' ἡλιακῶν ἐτῶν. τοὺς γὰρ προγενεστέρους ὡς θεοὺς ἢ ἡμιθέους νομίζοντες καὶ τοὺς μετ' αὐτοὺς τὴν πλάνην εἰσηγούμενοι τῷ ὄντι χρόνους ἀπείρους βεβασιλευκέναι συνέγραψαν, ἀΐδιον εἶναι τὸν κόσμον δοξάζοντες ἐναντίως ταῖς θεοπνεύστοις γραφαῖς· τοὺς δὲ μεταγενεστέρους καὶ πᾶσι φανεροὺς δι' ἡλιακῶν ἐτῶν ὡς θνητούς, καὶ οὐχ ὡς τῷ
P. 79 Πανοδώρῳ δοκεῖ καὶ ἑτέροις τισί, διὰ τὸ ἐσχάτως ὑπὸ Ζωροάστρου τῶν ἡλιακῶν ἐνιαυτῶν ἐκ τῶν τοῦ Ἐνὼχ ἐγνωσμένων ἔκτοτε ἡλιακοῖς ἔτεσιν ἐπιμετρεῖσθαι τὰ τῶν βασιλέων ἔτη. διόπερ ἐκ τῶν θείων γραφῶν πεπεισμένοι καὶ ταῦτα ψευδῆ εἶναι καὶ μηδεμίαν βασιλείαν ἐπὶ τῆς γῆς γενέσθαι ἕως τῆς τοῦ Νεβρὼδ ἐπὶ τῆς πυργοποιίας γιγαντομιμήτου καὶ ἀποστατικῆς τυραννίδος, ὡς καὶ ἀνωτέρω δέδεικται· μόνους δὲ τοὺς τρεῖς ἄνδρας μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἕως τῆς διασπορᾶς ἡγεῖσθαι τῶν πολλῶν εὐσεβῶς,
B λέγω δὴ τὸν δίκαιον Νῶε, τὰ λοιπὰ τῆς ζωῆς ἔτη τν', καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σὴμ, τὰ λοιπὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ρν', καὶ ἔτι μετὰ τοῦτον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀρφαξὰδ τὰ λοιπὰ λδ', τοῦτ' ἔστιν ἔτη φλδ' τὰ γινόμενα σὺν τοῖς ͵βσμβ' τοῦ κατακλυσμοῦ ͵βψος', ταῦτα

1. σώσσων] σόσσων B. 2. δι' B. διὰ G. ἐτῶν] καταριθμεῖ add. m. τοὺς γὰρ] οἱ γὰρ τοὺς m. 3. καὶ οἱ τοὺς m. κατὰ τοὺς Bredovius. 4. τῷ ὄντι B. τὸ ὂν uncis inclusum G. 7. δι' B. διὰ G. 11. πεπείσμεθα m. 12. Νεμβρὼδ G hic et infra. 14. Σημείωσον ὅτι μετὰ τὸν κατακλυσμὸν μόνοι οἱ γ' ἡγήσαντο τῶν πολλῶν εὐσεβῶς Νῶε, Σὴμ καὶ Ἀρφαξὰδ ὁ υἱὸς Σὴμ ἕως διασπορᾶς margo A. 17. ρν' ABm. ρλι' G. ἔτι] ἔτη A.

ris et Sossis reliquisve fabulosae historiae absurditatibus, sed legitimo solarium annorum cursu habita numerandi ratione, Polyhistor idem inducit. Nonnulli siquidem pristinos omnes ceu deos et semideos existimantes, aliique mentem eorum sectati traditum errorem expositurі, mundumque adversus sacras scripturas aeternum rati, immenso quodam et infinito annorum numero eos regnasse censuerunt; posteriorum vero regum ceu mortalium et quorum notitia nullum fugit, aetates, annis solaribus mensurari coepisse commenti sunt; non ut Panodoro aliisque quibusdam visum est, quod a posteris Enoch annuo solari cursu Zoroastri ultimis temporibus manifestato, annis quoque solaribus regum anni coeperint numerari. Propterea sacris scripturis edocti fabulosa ista falsaque nec ullum per orbem universum regnum extitisse usque ad Nembrod tempus, (cuius aetate turris opificium tyrannisque perduellionis crimine ad priorum Gigantum instar occupata, ut superius quoque abunde demonstratum est), certo tenemus, et praeterito confestim diluvio solos tres viros usque ad gentium dispersionem caeteris summa cum religione praepositos affirmamus, iustum Noe dico residuis vitae suae annis 350, filium eius Sem reliquis quoque vitae 150, et post eum filium Arphaxad propriis sibi 34 annis: hoc est summatim annis 534, qui cum aliis diluvium praecedentibus 2242 iuncti annos

οὖν οὕτω μαθόντες καὶ πιστεύοντες καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ἱστορικῶν, ὡς δειχθήσεται, ὁμοφωνοῦντας· ἀπὸ δὲ τοῦ ͵βψος΄ ἔτους, ὅπερ ἦν τοῦ Ἀρφαξὰδ λδ΄ τῆς ἡγεμονίας, ἔχοντες, τῆς δὲ γενέσεως τοῦ Φαλὲκ ἔτος ε΄, ἐξ αὐτοῦ καὶ τὴν τότε τῶν Χαλδαίων βασιλείαν, ἧς πρῶτος Εὐήχιος ὁ καὶ Νεβρὼδ ἡγήσατο, φαμὲν κατάρξασθαι, καὶ τὴν τῶν Αἰγυπτίων, ἧς καὶ αὐτῆς πρῶτος C ὁ οἰκιστὴς Αἰγύπτου Μεστραῒμ ἐβασίλευσε· διὸ καὶ περιττὸν ἡγησάμεθα ἐκθέσθαι κανόνιον ἀπὸ τοῦδε τοῦ ͵βυε΄ ἔτους κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀποδειξάντων βεβιασμένως ἀπὸ τούτου μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἄρξασθαι τὴν τῶν Χαλδαίων βασιλείαν, οὐχ οὕτως ἔχοντος τοῦ ἀληθοῦς λόγου, οὐδὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν ἀμφ᾽ αὐτὸν τὰς ἡμέρας ἔτη καταριθμούντων, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς ἀνατροπὴν τῆς θείας γραφῆς, ὡς πολλάκις εἴρηται, ἀπείρους αἰῶνας εἰσηγουμένων. ἀναγκαίως δὴ λοιπὸν ἀπὸ τοῦ ͵βψος΄ ἔτους ὁ περὶ τῶν δύο τούτων βασιλειῶν λόγος στοιχειωθήσεται D γινομένοις ἡμῖν ἐκεῖσε.

Τῷ ͵βφ΄ ἔτει Καϊνᾶν ἔλαβε γυναῖκα καὶ τῷ ͵βφε΄ ἐγέννησε τὸν Σαλά.

Τοῦτον δὲ τὸν Καϊνᾶν ὁ Εὐσέβιος οὐκ ἐστοιχείωσε, τῷ Ἑβραϊκῷ ἀντιγράφῳ κακῶς ἀκολουθήσας, διὸ καὶ ἐσφάλη ἔτη ρλ΄. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀφρικανὸς διήμαρτε μὴ στοιχειώσας τοῦτον V. 64

1. τοὺς λοιποὺς B. τοῖς λοιποῖς A. τοῖς λοιπῶν G. 2. ὁμοφωνοῦμεν m. 4. τῶν addidi ex B. 5. εὐήχιος B. Legebatur Εὐτύχιος. 7. ὁ οἰκιστὴς] ὁ om. G. 8. τοῦδε B. δὲ G. ͵βυε΄] ͵αε΄ G. 9. βεβιασμένως Bm. βεβιασμένος G. 12. ἀμφ᾽ αὐτοῦ B. 16. γενομένοις G. ἐκεῖσαι B. 17. καϊνὰν B hic et infra. ͵βφη΄ m. 20. κακῶς B. κακῷ G.

2776 componunt. Haec in nostram notitiam hoc pacto venerunt, haec certa credimus, ceu reliquis Historicis, ut declarabitur, consona. Verum enim vero a 2776, qui fuit Arphaxad principatus tricesimus quartus, Phalec vero natalitiorum quintus, initio ducto, ab eo, Chaldaeorum imperium, cui primus Eutychius, idem qui Nembrod, praefuit, Aegyptiorumque pariter, quorum dux atque Aegypti terrae primus incola et princeps fuit Mestraim, asserimus incepisse. Propterea superfluum omnino iudicavimus seriem temporum ac eorum tabulas ab annis mille et quinque in medium proferre ad mentem eorum, quibus veritatis testimonio resistente, a praefato 1005 annorum post diluvium termino Chaldaeorum regni fundamenta ponere, visum est; his quippe adversatur certe rationis sensus; sed neque ipse Alexander, vel qui mentem eius sequuti dies annorum loco statuunt, et innumera, prout diximus, suis narratiunculis fidem scripturis sacris suffuraturi inducunt saecula, suffragantur. Ab annis itaque mundi 2776, ad quos usque sermonem produximus, gemini istius regni deinceps ratio cuncta procedet.

Anno 2500 Cainan uxorem duxit et 2508 genuit Sala.

Cainan istum Eusebius corrupto Hebraeorum exemplari usus non recensuit ac propterea annis centum triginta hallucinatus est. Africanus

τὸν δεύτερον Καϊνᾶν, ὅθεν καὶ ἐν τοῖς ἀπὸ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἕως Ἠλὶ καὶ Σαμουὴλ ἠναγκάσθη ἔτεσι προσθεῖναι χρόνους ἐγγὺς ρμ'. περὶ ὧν ὁ Καισαρεὺς Εὐσέβιος οὗτος σφόδρα αὐτὸν καταμέμφεται πλειοτέρως σφαλεὶς ἐν ταὐτῷ καὶ ἐν
P. 80 τοῖς λοιποῖς, ὡς προδεδήλωται, ἕως ἐτῶν σϟ'. ὁ μέντοι θεῖος εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ιγ' αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ ἐγενεαλόγησε.

Γενεὰ ιγ' Καϊνᾶν.

Τούτῳ τῷ ͵βφδ' ἔτει Νῶε διέθετο καὶ τὴν οἰκουμένην τοῖς τρισὶν αὐτοῦ υἱοῖς διεμέρισε.

Τῷ ͵βφπε' ἔτει Καϊνᾶν διοδεύων ἐν τῷ πεδίῳ εὗρε τὴν γραφὴν τῶν γιγάντων καὶ ἔκρυψε παρ' ἑαυτῷ.

Τῷ ͵βφϟβ' ἔτει τοῦ κόσμου Νῶε ὁ δίκαιος ἐκοιμήθη ἐτῶν ϡν'. [Γενεὰ ι'.]

Τῷ ͵βχκϛ' ἔτει Σαλὰ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκα.

B *Σαλὰ γενεὰ ιδ'.*

Τῷ ͵βχλ' ἔτει τοῦ κόσμου ὁ Σαλὰ ἐγέννησε τὸν Ἔβερ ἔτος ἄγων ρλ'· καὶ ἔζησε Σαλὰ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἔβερ ἔτη τλ' ἕως τοῦ ͵βϡξ' κοσμικοῦ ἔτους.

Τῷ ͵βψλϛ' ἔτει τοῦ κόσμου ἤρξαντο οἰκοδομεῖν τὸν πύργον ἐπὶ ἔτη μ'.

2. προσθῆναι B. 4. πλειωτέρως B. ἐν ταὐτὸ B. 5. ἐτῶν B. τῶν AG. σϟ'] ϟθ' G. 7. καϊνὰν B. καϊνᾶ A. 8. ͵βφδ' G. 10. καϊνὰν B. 13. Γενεὰ ι' delet m. 16. ͵βχλη' m. 17. αὐτὸν τὸν] τὸν om. G. 18. ͵βϡξ'] ϡξ' B. ͵βϡξη' m.

pariter, eodem secundo Cainan non numerato, deflexit a vero; quo factum est, ut a Iesu Nave seniorumque temporibus usque ad Heli et Samuel annos circiter 140 addere fuerit coactus; eo vero tanti erroris incusato Caesariensis Eusebius gravius multo cum in hoc, tum in reliquis, annis, ut manifestatum est, 99, lapsus erravit. Porro divinus evangelista Lucas ab Adamo deducta serie loco 13 reposuit Cainan.

Cainan Generatio xiii.

Hoc anno 2504 testamentum condidit Noe et orbem universum tribus filiis divisit.

Anno 2585 Cainan deambulans in agro scripta de Gigantibus monumenta invenit et penes se reposuit.

Anno a mundi conditu 2592 iustus Noe annis 950 natus obdormivit.

Anno 2626 Sala duxit uxorem.

Sala Generatio xiv.

Anno mundi 2638 Sala annis 130 natus genuit Heber. Sala a nato Heber vixit annis 330 usque ad annum mundi 2968.

Anno mundi 2736 turrim exaedificare coeperunt per annos 40.

Τῷ ‚βψβ' ἔτει Σὴμ ἐκοιμήθη ἐτῶν χ'.
Τῷ ‚βψιδ' ἔτει Ἔβερ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκα.

Ἔβερ γενεὰ ιε'.

Ἔβερ γενόμενος ἐτῶν ρλδ' ἐγέννησε τὸν Φαλὲκ τῷ ‚βψοα' C ἔτει τοῦ κόσμου· καὶ ἔζησεν Ἔβερ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Φαλὲκ ἔτη σο' ἕως τοῦ ‚γμα' κοσμικοῦ ἔτους.

Οὕτως ἀποδεδειγμένου τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ Ἔβερ τὸν Φαλὲκ ἐγέννησε δέκατον ὄντα ἀπὸ Ἀδὰμ, ἄξιον οἶμαι ἐκ παραλλήλου τῶν ἡμῖν ἐπιλογισθέντων ἐν δευτέρῳ κανονίῳ παραθέσθαι καὶ τὰ παρὰ τῷ Ἀφρικανῷ ἔτη ἕως τοῦδε χρόνου, καὶ ἀπὸ τοῦδε μέχρι Ἀβραάμ. καὶ γὰρ προγενέστερος ὁ ἀνὴρ ὑπάρχει τοῦ Εὐσεβίου ἔτεσί που. εἶθ' οὕτω καὶ τὰ παρὰ Εὐσεβίου τριχῶς ἐκτεθέντα, ὡς ἐκεῖνός φησι, κατά τε τοὺς ἑβδομήκοντα σοφοὺς D ἑρμηνέας καὶ κατὰ τὸ παρ' Ἑβραίοις καὶ ἔτι κατὰ τὸ παρὰ Σαμαρείταις ἀντίγραφον. οὕτω γὰρ ἐν πέντε κανονίοις κειμένων τῶν ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τοῦ Φαλὲκ καὶ ἀπὸ τοῦ Φαλὲκ ἕως Ἀβραὰμ ἐτῶν, εὐμαρῶς δειχθήσεται ἡ σύμφωνος τῇ τε Μωϋσαϊκῇ καὶ εὐαγγελικῇ γραφῇ γενεαρχία τε καὶ χρονολογία.

1. ‚βφμβ' m. 4. ‚βφοβ' m. 5. μετὰ τὸ] μετὰ τῷ G. 6. σο' B. σβ' G. ‚γμβ' m. 8. δέκατον] δέκατον καὶ πέμπτον G. ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ G. 10. καὶ τὰ] καὶ om. G. 11. μέχρι] μέχρις G. 12. ἔτεσί που ἑκατὸν m. 16. ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ G.

Anno 2742 Sem annis 600 natus obdormivit.
Anno 2714 Heber accepit sibi uxorem.

HEBER GENERATIO XV.

Heber annis 134 natus genuit Phalec anno mundi 2772, et post natum Phalec vixit annis 270 ad mundi nimirum 3041.

Demonstrato tempore, quo Heber genuit Phalec ab Adamo quintum et decimum; ex adverso seriei iam positae ac in propriam summam contractae, aliam deinceps tabulam ex Africano (hic namque Eusebio annis circiter centum prior dignoscitur), ad memoratum usque tempus et deinceps ad Abraham usque aetatem ob oculos ponere, operae pretium videtur; tum vero quae Eusebio triplicem in seriem digesta sunt, ut ipsemet praedicat, seu ex septuaginta sapientibus Interpretibus, sive ex Hebraeorum, seu denique Samaritanorum exemplaribus, in medium afferre, opus laude sua non censebitur indignum. Hac namque methodo descriptis propria sibi sede in quinque tabulis posteris Adam usque ad Phalec, tum annis Phalec usque ad Abrahamum, annorum demum numerus, deductaque hominum ex eadem stirpe natorum series Mosaicis et evangelicis monumentis concors et plane consona deprehendetur.

P. 81 **Κατὰ τὸ παρὸν χρονογραφεῖον.**

Ἀδὰμ τῷ σλ' ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐγέννησε τὸν Σὴθ ὅμοιον αὐτῷ κατὰ πάντα.

Σὴθ ἐτῶν ὑπάρχων σε' ἐγέννησε τὸν Ἐνὼς υλε'.

Ἐνὼς ἐτῶν ρϟ' ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν χκε'.

V. 65 Καϊνᾶν ἐτῶν ρο' ἐγέννησε τὸν Μαλελεὴλ ψϟε'.

Μαλελεὴλ ἐτῶν ρξε' ἐγέννησε τὸν Ἰάρεδ ϡξ'.

Ἰάρεδ δὲ ἐτῶν ρξβ' ἐγέννησε τὸν Ἐνὼχ ,αρκβ'.

Ἐνὼχ ἐτῶν ρξε' ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα ,ασπζ'.

B Μαθουσάλα ρξζ' ἐγέννησε τὸν Λάμεχ ,αυνδ'.

Λάμεχ ἐτῶν ρπη' ἐγέννησε τὸν Νῶε ,αχμβ'.

ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ.

Ἀδὰμ γενόμενος ἐτῶν σλ' γεννᾷ τὸν Σήθ· καὶ τούτοις ἐπιζήσας ἔτη ψ' ἀπέθανεν, ἤτοι δεύτερον θάνατον.

Σὴθ γενόμενος ἐτῶν σε' ἐγέννησε τὸν Ἐνώς· ἀπὸ Ἀδὰμ τοίνυν μέχρι γενέσεως Ἐνὼς ἔτη τὰ σύμπαντα υλε'.

C Ἐνὼς ὑπάρχων ἐτῶν ρϟε' γεννᾷ τὸν Καϊνᾶν.

Καϊνᾶν δὲ ἐτῶν ρο' γεννᾷ τὸν Μαλελεήλ.

Μαλελεὴλ δὲ ἐτῶν ρξε' γεννᾷ τὸν Ἰάρεδ.

Ἰάρεδ δὲ ἐτῶν ρξβ' γεννᾷ τὸν Ἐνώχ.

1. χρονογραφῖον A. 5. καϊνὰν B constanter. 6 et 7. Μαλαλεήλ G. 8. ἰάρεδ δὲ B. Aberat δέ. 15. σνε' A. 17. ρϟ' m. 18 et 19. Μαλαλεήλ G.

Iuxta praesentem Chronographiam.

Adam aetatis anno 230 genuit Seth in omnibus sibi similem.
Seth annis 205 natus genuit Enos anno mundi 435.
Enos annorum 190 genuit Cainan, mundi 625.
Cainan annorum 170 genuit Maleleel, mundi 795.
Maleleel annorum 165 genuit Iared, mundi 960.
Iared annorum 162 genuit Enoch, mundi 1122.
Enoch annorum 165 genuit Mathusala, mundi 1287.
Mathusala annorum 167 genuit Lamech, mundi 1454.
Lamech annorum 188 genuit Noe, mundi 1642.

EX AFRICANO.

Cum esset Adamus annorum 230 genuit Seth, tum vero superstes annis 700 luce privatur, hoc est secundam mortem obit.

Seth annis 205 natus genuit Enos; ab Adamo itaque usque ad Enos natalem diem numerantur anni 435.

Enos annorum 190 genuit Cainan.
Cainan autem annorum 170 genuit Maleleel.
Maleleel vero annorum 165 genuit Iared.
Iared aetatis 162 genuit Enoch.

Ἐνὼχ δὲ ὑπάρχων ἐτῶν ρξε' γεννᾷ τὸν Μαθουσάλα· καὶ εὐαρεστήσας τῷ θεῷ ἐπιζήσας ἔτη σ' οὐχ εὑρίσκετο.

Μαθουσάλα γενόμενος ἐτῶν ρπζ' ἐγέννησε τὸν Λάμεχ.

Λάμεχ ὑπάρχων ἐτῶν ρπη' γεννᾷ τὸν Νῶε.

Εὐσεβίου πρὸς λέξιν περὶ τῶν ἑβδομήκοντα.

Ἴδωμεν οὖν πρῶτον ὅπως ἡ τῶν ο' ἑρμηνεία τὴν ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι τῆς τοῦ Ἀβραὰμ γενέσεως χρονογραφίαν παρείληφε.

Πρῶτος ἀνθρώπων Ἀδὰμ γενόμενος ἐτῶν σλ' γεννᾷ τὸν Σὴθ καὶ ἐπέζησεν ἔτη ψ' μέχρις ρλε' ἔτους Μαλελεήλ.

Σὴθ γενόμενος ἐτῶν σε' γεννᾷ τὸν Ἐνὼς καὶ ἐπέζησεν ἔτη ψζ' μέχρις εἰκοστοῦ ἔτους Ἐνώχ.

Ἐνὼς γενόμενος ἐτῶν ρϟ' γεννᾷ τὸν Καϊνᾶν, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ψιε' μέχρις νγ' ἔτους Μαθουσάλα.

Καϊνᾶν γενόμενος ἐτῶν ρο' γεννᾷ τὸν Μαλελεήλ, καὶ ἐπέζη- P. 82
σεν ἔτη ψμ' μέχρις πα' ἔτους Λάμεχ.

Μαλελεὴλ γενόμενος ἐτῶν ρξε' γεννᾷ τὸν Ἰάρεδ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ψλ' μέχρις μη' ἔτους Νῶε.

Ἰάρεδ γενόμενος ἐτῶν ρξβ' γεννᾷ τὸν Ἐνὼχ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ω' μέχρις σπ' ἔτους Νῶε.

3. ρπζ' Bm. ρπη' G. 5. Εὐσεβίου] I, 16. p. 53. παρὰ G. 6. εἴδωμεν B. πῶς G. 9. ρλε' ἔτος m. Aberat ἔτους. Μαλελεὴλ om. AB. Μαλαλεὴλ G. 12. ρϟ' AB. ρλ' G. 14. Μαλαλεὴλ G constanter. καὶ ἐπέζησεν om. B. 19. μέχρι G.

Enoch vero annorum 165 genuit Mathusala, annisque ducentis superstes, cum deo placuisset, non ulterius visus est.
Mathusala annis 187 natus genuit Lamech.
Lamech annis 188 natus genuit Noe.

Ex Eusebio verbo tenus ex septuaginta Interpretibus.

Primum itaque qua ratione septuaginta Interpretum expositio temporum rationem ab Adamo usque ad Abraham natalia digesserit, contemplemur.

Primus hominum Adamus exactis a creatione annis 230 generavit Seth, vixitque superstes annis 700 usque ad 135 Maleleel annum.

Seth annis 205 natus genuit Enos, vixitque superstes annis 707 usque ad Enoch annum vigesimum.

Enos annis 190 natus genuit Cainan, et vixit superstes annis 715 usque ad Mathusala 53.

Cainan annis 170 natus genuit Maleleel, vixitque superstes annis 740 usque ad Lamech 81.

Maleleel annis 165 natus genuit Iared, vixitque superstes annis 730 usque ad Noe 48.

Iared annis 162 natus genuit Enoch, vixitque superstes annis 800 usque ad Noe 280.

Ἐνὼχ γενόμενος ἐτῶν ρξε′ γεννᾷ τὸν Μαθουσάλα, καὶ ἐπέζησεν ἔτη σ′, καὶ μετετέθη ἐν ἔτει λγ′ τοῦ Λάμεχ.

Μαθουσάλα γενόμενος ἐτῶν ρξζ′ γεννᾷ τὸν Λάμεχ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ωβ′.

B Λάμεχ γενόμενος ἐτῶν ρπη′ γεννᾷ τὸν Νῶε, καὶ ἐπέζησεν ἔτη φλε′.

Πρῶτος Λάμεχ πρὸ τοῦ ἰδίου πατρὸς τελευτᾷ τοῦ Μαθουσάλα. ἐπέζησε δὲ μέχρις φλε′ ἔτους Νῶε.

Εὐσεβίου πρὸς λέξιν περὶ τοῦ Ἑβραϊκοῦ.

Ταῦτα μὲν κατὰ τὴν τῶν ο′ ἑρμηνείαν, κατὰ δὲ τὸ παρ᾽
V. 66 Ἰουδαίοις Ἑβραϊκὸν Ἀδὰμ γενόμενος ἐτῶν ρλ′ γεννᾷ τὸν Σήθ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ω′ ἕως νς′ ἔτους Λάμεχ.

C Σὴθ γενόμενος ἐτῶν ρε′ γεννᾷ τὸν Ἐνώς, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ωζ′ μέχρι ρξη′ ἔτους Λάμεχ.

Ἐνὼς γενόμενος ἐτῶν ϟ′ γεννᾷ τὸν Καϊνᾶν, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ωιε′ μέχρις πδ′ ἔτους Νῶε.

Καϊνᾶν γενόμενος ἐτῶν ο′ γεννᾷ τὸν Μαλελεήλ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ωμ′ μέχρις ρο′ ἔτους Νῶε.

Μαλελεὴλ γενόμενος ἐτῶν ξε′ γεννᾷ τὸν Ἰάρεδ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ωλ′ μέχρις σλδ′ ἔτους Νῶε.

1. ἐτῶν addidi ex B. 9. παρὰ G. 10. τὴν τῶν] τῶν om. G. παρ᾽ B. παρὰ G. 15. ϟ′ m et Eusebius p. 55. ρϟ′ G. 19. ξε′ m et Eusebius p. 56. ρξ′ G.

Enoch annis 165 natus genuit Mathusala, vixitque superstes annis 200 et Lamech aetatis anno 33 translatus est.

Mathusala annis 167 natus genuit Lamech, vixitque superstes annis 802.

Lamech annis 188 natus genuit Noe, vixitque superstes annis 535.

Lamech ante patrem Mathusala mortem oppetiit primus, vixit autem superstes usque ad Noe 535.

Ex Eusebio verbo tenus ex Hebraeorum exemplari.

Hactenus iuxta septuaginta Interpretes; deinceps iuxta Hebraicum, quod penes Iudaeos est, exemplar.

Adam annis a creatione 130 genuit Seth, mansitque superstes annis 800 usque ad Lamech 56.

Seth annorum 105 genuit Enos, vivensque superfuit annis 807 usque ad Lamech 168.

Enos annis 90 natus genuit Cainan, vixitque superstes annis 815 usque ad Noe 84.

Cainan annis 70 natus genuit Maleleel, vixitque superstes annis 840 usque ad Noe 170.

Maleleel annis 65 natus genuit Iared, vixitque superstes annis 830 usque ad Noe 234.

Ἰάρεδ δὲ γενόμενος ἐτῶν ρξβʹ γεννᾷ τὸν Ἐνὼχ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ωʹ μέχρις τξϛʹ ἔτους Νῶε.

Ἐνὼχ γενόμενος ἐτῶν ξεʹ γεννᾷ τὸν Μαθουσάλα, καὶ ἐπέ- D
ζησεν ἔτη τʹ καὶ μετετέθη ἐν ἔτει ριγʹ Λάμεχ.

Μαθουσάλα γενόμενος ἐτῶν ρπζʹ γεννᾷ τὸν Λάμεχ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ψπβʹ ἕως αὐτοῦ τοῦ κατακλυσμοῦ.

Εὐσεβίου πρὸς λέξιν περὶ τοῦ παρὰ Σαμαρείταις.

Κατὰ δὲ τὸ παρὰ Σαμαρείταις Ἑβραϊκὸν Ἀδὰμ γενόμενος ἐτῶν ρλʹ γεννᾷ τὸν Σὴθ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ωʹ μέχρις σκγʹ ἔτους Νῶε.

Σὴθ γενόμενος ἐτῶν ρεʹ γεννᾷ τὸν Ἐνὼς, καὶ ἐπέζησεν ἔτη P. 83
ωζʹ ἕως τλεʹ ἔτους Νῶε.

Ἐνὼς γενόμενος ἐτῶν ϟʹ γεννᾷ τὸν Καϊνᾶν, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ωιεʹ μέχρις υλγʹ ἔτους Νῶε.

Καϊνᾶν γενόμενος ἐτῶν οʹ γεννᾷ τὸν Μαλελεὴλ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ωμʹ μέχρις φκηʹ ἔτους Νῶε.

Μαλελεὴλ γενόμενος ἐτῶν ξεʹ γεννᾷ τὸν Ἰάρεδ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ωλʹ μέχρις φλγʹ ἔτους Νῶε.

Ἰάρεδ γενόμενος ἐτῶν ξβʹ γεννᾷ τὸν Ἐνὼχ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ψπεʹ μέχρις αὐτοῦ τοῦ κατακλυσμοῦ.

1. δὲ addidi ex B. 2. ωʹ] βʹ A. τξϛʹ B. τξηʹ G. 6. ἔτη om. G. 7. πρὸς λέξιν Bm. προσλέξει G. 14. μέχρι G. 16. ἔτη addidi ex B.

Iared annis 162 natus genuit Enoch, et vixit superstes annis 800 usque ad Noe 368.

Enoch annis 65 natus genuit Mathusala, et vixit superstes annis 300 et anno Lamech 113 translatus est.

Mathusala annis 187 natus genuit Lamech, et vixit superstes annis 782 usque ad diluvium.

Ex Eusebio ad verbum ex codice Samaritano, sive iuxta Hebraicum exemplar, quo utuntur Samaritani.

Adam creationis suae anno 130 generat Seth, vixitque superstes annis 800 usque ad 223 annum Noe.

Seth annis 105 natus genuit Enos, et vixit superstes annis 807 usque ad annum Noe 335.

Enos annis 90 natus genuit Cainan, et vixit superstes annis 815 usque ad 433 Noe.

Cainan annis 70 natus genuit Maleleel, et vixit superstes annis 840 usque ad 528 Noe.

Maleleel annis 65 natus genuit Iared, et vixit superstes annis 830 usque ad 533 Noe.

Iared annis 62 natus genuit Enoch, et vixit superstes annis 785 usque ad ipsum diluvium.

B Ἐνὼχ γενόμενος ἐτῶν ξʹ γεννᾷ τὸν Μαθουσάλα, καὶ ἐπέζησεν ἔτη τʹ, μετετέθη ἐν ἔτει ρπʹ τοῦ Νῶε.

Μαθουσάλα γενόμενος ἐτῶν ξζʹ γεννᾷ τὸν Λάμεχ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη χνγʹ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ.

Λάμεχ γενόμενος ἐτῶν νγʹ γεννᾷ τὸν Νῶε, καὶ ἐπέζησεν ἔτη χʹ μέχρις αὐτοῦ τοῦ κατακλυσμοῦ.

Κατὰ τὸ παρὸν χρονογραφεῖον.

Νῶε ἐτῶν φʹ ἐγέννησε τὸν Σὴμ ͵βρμβʹ.

C Μετὰ δὲ ρʹ ἔτη τῷ χʹ ἔτει τοῦ Νῶε γέγονεν ὁ κατακλυσμός.

Ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη ͵βσμβʹ. οὕτω δὲ καὶ Εὐσέβιος καὶ ὁ ἀληθὴς λόγος καὶ τὰ πλεῖστα τῶν Μωϋσαϊκῶν ἀντιγράφων περιέχουσι κατὰ τὴν τῶν οʹ ἔκδοσιν. ὁ μέντοι Ἀφρικανὸς ͵βσξβʹ ἐπελογίσατο ἔκ τινων σπανίων ἀντιγράφων οὕτω περιεχόντων, οἷς οὐ χρὴ πείθεσθαι. μέχρι τοίνυν τοῦ κατακλυσμοῦ καθὼς πρόκειται διαφωνοῦσι τὰ Ἑβραϊκὰ ἀντίγραφα πρὸς τὸ Σαμαρειτῶν ἀρχαιότατον καὶ τοῖς χαρακτῆρσι διαλλάττον,
V. 67 ὃ καὶ ἀληθὲς εἶναι καὶ πρῶτον Ἑβραῖοι καθομολογοῦσιν, ἔτεσι τμθʹ. πρὸς δὲ τὴν τῶν οʹ ἔκδοσιν τὸ μὲν Ἑβραϊκὸν ἔτεσιν φπϛʹ,
D τὸ δὲ Σαμαρειτῶν ϡλεʹ. Ἀφρικανὸς δὲ πρὸς Εὐσέβιον ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ διαφωνεῖ ἔτη εἴκοσι.

2. ἐν ἔτει om. G. 7. χρονογραφεῖον B. χρονογράφιον G. 8. ἔτει ͵βρμβʹ m. ͵αρμβʹ G. 19. ϡλʹ B. ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ om. G.

Enoch annis 60 natus genuit Mathusala, et vixit superstes annis 300 et anno Noe 180 translatus est.

Mathusala annis 67 natus genuit Lamech, et vixit superstes annis 653 usque ad diluvium.

Lamech annis 53 natus genuit Noe, et vixit superstes annis 600 usque ad ipsum diluvium.

Iuxta praesentem Chronographiam.

Noe annis 500 natus genuit Sem, anno mundi 2142.

Elapsis porro centum annis aetatis Noe 600 factum est diluvium.

Ab Adamo usque ad diluvium 2242. Ita Eusebius et vera temporum ratio et Mosaicorum exemplarium quam plura secundum Septuaginta editionem testantur. Africanus quidem anno 2262 ex quibusdam raris codicibus ac nullius fidei idem scribentibus diluvium adscripsit. A vetustissimo itaque et longe diversis characteribus exarato Samaritanorum exemplari, licet alias fidelissimo, et ab Hebraeis tanquam primo probato, ipsi Hebraici codices annis 349 ad diluvium usque discrepant; a septuaginta Interpretum editione Hebraicum exemplar annis 586, Samaritanum vero 935, Africanus demum ab Eusebio dissonat annis 20.

Ἀφρικανοῦ.

Νῶε ἦν ἐτῶν χ' ὅτε ὁ κατακλυσμὸς ἐγένετο. γίνεται τοίνυν ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Νῶε καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη ‚βσξβ'.

Εὐσεβίου κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα.

Νῶε γενόμενος ἐτῶν φ' γεννᾷ τὸν Σὴμ, τὸν Χὰμ, τὸν Ἰάφεθ, καὶ ἐπέζησε μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη ρ'. ἔτους χ' Νῶε P. 84
ὁ κατακλυσμὸς ἐγένετο, καὶ ἐπέζησε Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη τν' μέχρις πγ' ἔτους Ἔβερ.

Ὁμοῦ τὰ πάντα ἔτη ‚βσμβ'.

Ταῦτα μὲν κατὰ τὴν τῶν ο' ἑρμηνείαν.

Εὐσεβίου.

Κατὰ δὲ τὸ παρὰ Ἰουδαίοις Ἑβραϊκὸν Νῶε γενόμενος ἐτῶν φ' γεννᾷ τὸν Σὴμ, τὸν Χὰμ, τὸν Ἰάφεθ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ρ' μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ.

Ἐν ἔτει χ' τοῦ Νῶε ὁ κατακλυσμὸς ἐγενήθη, καὶ ἐπέζησε B
Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη τν' μέχρις νη' ἔτους Ἀβραάμ.

Ὁμοῦ τὰ πάντα ἔτη ‚αχνς'.

Διαφωνεῖ πρὸς τὴν τῶν ο' ἑρμηνείαν ἔτεσι φπς'.

Ἐν τούτοις οἱ μὲν τῶν ἄλλων τῶν ἀπὸ Ἀδὰμ καὶ ἐπὶ Νῶε

3. ἔτη βσξβ' B. ‚βσξβ' ἔτη G. 8 et 9. ἔτους et ἔτη addidi ex B. 10. τῶν om. G. 13. χὰμ, ἰάφεθ B sine articulis. 15. ἐγενήθη B. ἐγεννήθη G. ἐγένετο m. 17. ‚αχνς' m et Eusebius p. 57. ‚αφνς' AB. ‚βφνς' G. 18. ἔτεσι B. ἐν ἔτεσι G.

Ex Africano.

Ingruente diluvio 600 annorum erat Noe. Ab Adamo igitur versus Noe et diluvium numerantur anni 2262.

Ex Eusebio iuxta septuaginta Interpretum expositionem.

Noe annis 500 natus genuit Sem, Cham et Iapheth, et ad diluvium usque vixit superstes annis centum. Aetatis Noe anno 600 factum est diluvium, praeteritoque diluvio superfuit Noe annis 350 usque ad Heber annum 83.

Summa omnium 2242.

Haec quidem iuxta Septuaginta editionem.

Ex Eusebio iuxta Hebraicum textum penes Hebraeos.

Noe aetatis suae anno 500 genuit Sem, Cham et Iapheth, tum usque ad diluvium superstes vixit annis centum.

Anno vitae Noe 600 contigit diluvium, quo praeterito superstes vixit annis 350 usque ad Abraham 58.

Summa omnium 1656.

A Septuaginta calculo dissentit annis 586.

Praemissarum tabularum ab Adamo versus Noe calculi ante susceptae

χρόνοι πρὸ τῆς ἑκάστου παιδοποιίας διεστήκασι πρὸς τὴν τῶν ο' ἑρμηνείαν, συμφωνοῦσι δὲ αὐτῇ οἱ τοῦ Ἰάρεδ καὶ τοῦ Μαθουσάλα καὶ τοῦ Λάμεχ. ἐκ δὲ τῆς τούτων συμφωνίας πάρεστι λογισμῷ λαβεῖν ὅτι καὶ τὰ πρὸ τούτων βέλτιον ἢ παρ' ἡμῖν ἀνάγνωσις ἔχει. ἀπὸ γὰρ τοῦ πλείονος χρόνου τῶν περὶ τὸν Ἰάρεδ δῆλος ἂν γένοιτο καὶ ὁ τῶν προαγόντων συντρέχειν ὀφείλων τῇ C *τῶν ο' ἐκδόσει. εἰ γὰρ οἱ νεώτεροι καὶ μεταγενέστεροι τοῖς χρόνοις ταῖς τῶν ἑκατοντάδων προσθήκαις εὕρηνται κατὰ τὴν τοῦ Ἑβραϊκοῦ γραφὴν σύμφωνοι τῇ τῶν ο' ἑρμηνείᾳ, πόσῳ πλέον εἰκὸς ἦν τοὺς ἀρχαιοτέρους καὶ αὐτῶν ἐκείνων προπάτορας μᾶλλον τῶν μετέπειτα πολυχρονιωτέρους γενέσθαι; ὁρῶν δὲ ἐν τῇ συγκεφαλαιώσει τῆς ἑκάστου ἀνδρὸς ζωῆς τὸν πρὸ τῆς παιδοποιίας χρόνον καὶ τὸν μετὰ τὴν παιδοποιίαν ἅμα συναγόμενον τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν σώζοντα κατά τε τὴν Ἑβραίων ἀνάγνωσιν καὶ κατὰ τὴν τῶν ο' ἑρμηνείαν, μόνα δὲ τὰ πρὸ τῆς τεκνογονίας ἔτη* D *παρὰ τῶν Ἰουδαίων ἀντιγράφων συνεσταλμένα, κινοῦμαι μήποτε Ἰουδαίων ἔργον ἦν τοῦτο τολμησάντων συστεῖλαι καὶ ἐπιταχῦναι τοὺς πρὸ τῆς παιδοποιίας χρόνους ἐπιτροπῇ ταχυγαμίας. τῶν γὰρ παλαιοτάτων ἀνδρῶν μακροβίων ὄντων καὶ πολυχρονίων, οὕτω δὲ κατὰ τούτους θᾶττον ἐπὶ γάμους καὶ παιδοποιίας ἐλθόν-*

4. ἢ] ὡς G. 5. τῶν περὶ B. τὸν περὶ G. τοῦ περὶ m. 9. πόσῳ πλέον Bm. πῶς ὁ πλέων G. 14. τὴν τῶν Ἑβραίων G. 15. τεκνογονείας B. 17. συστῆλαι B. 18. ταχυγαμείας B. 20. ἐπὶ τοὺς γάμους G.

ab unoquoque prolis annos a septuaginta Interpretum ratione discrepant; soli vero Iared, Mathusala et Lamech anni consentire noscuntur. Ex eorum autem ad invicem concordia, quae praecedunt, ex nostrae lectionis mente, melius esse disposita coniicere fas est. Ab excedente siquidem vitae Iared spatio, eorum qui praeeunt tempus Septuaginta editioni consonare necesse est. Nam si recentiores aetate et posteriores, additis aliquot annorum centuriis in Hebraico textu Septuaginta editioni concordes praedicantur, quanto magis pristinos illos ac maiores annis, alios tempore posteriores aetate longe superare congruebat? Verum enim vero cum in singulorum vitae perstringendis summatim annis tempus, quod procreatam ab eis sobolem praecessit, illudque quod susceptam subsequutum est simul coactum, cum iuxta Hebraeorum lectionem, tum iuxta Septuaginta editionem numerum eundem componere deprehendam; solum vero spatium filiorum procreationem praecedens apud Iudaeorum codices contractius ac brevius multo detegam; ne forsan hoc fuerit a Iudaeis intentatum facinus, ut praecocium nuptiarum licentiam nonnulla voluerint auctoritate munitam, atque ita subducerent et ante susceptam prolem pauciores annos facerent, nonnihil moveor, ut iudicem. Pristinos enim illos ac longioris aevi homines adeo festinanter ad nuptias procreandosque liberos convolantes, quales

των, ὡς ἡ παρ' αὐτοῖς ἀνάγνωσις δηλοῖ, τίς οὐκ ἂν αὐτῶν τὸν ὅμοιον τῆς ταχυγαμίας τρόπον ἐζήλωσεν;

Εὐσεβίου κατὰ τὸ παρὰ Σαμαρείταις Ἑβραϊκόν. P. 85 V. 68

Νῶε γενόμενος ἐτῶν φ' γεννᾷ τὸν Σὴμ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ρ' μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ. ἐν ἔτει τοῦ Νῶε χ' ὁ κατακλυσμὸς ἐγενήθη, καὶ ἐπέζησε Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη τν' μέχρις πγ' ἔτους Ἔβερ.

Ὁμοῦ τὰ πάντα ἔτη ,ατζ'.

Διαφωνεῖ πρὸς μὲν τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔτεσι τμθ', πρὸς δὲ τὴν τῶν ο' ἑρμηνείαν ἔτεσιν ϡλε'.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ. ἐπίωμεν δὲ καὶ B τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους, πρῶτον ἐκεῖνο σημειωσάμενοι, τὸ συμφώνως τοῦ παρ' Ἑβραίοις ἱστορουμένου κατακλυσμοῦ καὶ τὴν Χαλδαίων μνημονεῦσαι γραφὴν τῆς τε κατασκευασθείσης ὑπὸ τοῦ Νῶε κιβωτοῦ. τοῦ δὲ τὸν κατακλυσμὸν ἀρθῆναι ὑπὲρ τὰ ὑψηλότατα τῶν ὀρέων καὶ ἡμῖν τοῖς μετὰ ταῦτα γράφουσιν ἀλήθειαν ἐπιστώσατο αὐτοψία τισὶν ἰχθύων καθ' ἡμᾶς εὑρημένων ἄνω πρὸς αὐταῖς τοῦ Λιβάνου ταῖς ὑψηλοτάταις ἀκρωρείαις. λίθους γὰρ ἐνθένδε εἰς οἰκοδομάς τινες ἀπὸ τῶν ὀρῶν ἐκτέμνοντες θαλαττίων ἰχθύων εὗρον διάφορα γένη, ἃ δὴ ἐπὶ τῶν κατὸ C

1. τὸν ὅμοιον τ. ταχ. B. τ. ταχ. τὸν ὅμοιον G. 2. ταχυγαμείας B. 6. ἐγενήθη B. ἐγεννήθη G. 10. ϡλε' m. ϡλ' G. 15. κατὰ κιβωτοῦ G. κατὰ om. Bm. τοῦ] τὸ G. ὑπὲρ B. ἐπὶ G. 17. τισὶν] τινῶν m.

lectio qua utuntur manifestat, quis nolit, quam primum salutatis et amanter acceptatis nuptiis, imitari?

Ex Eusebio iuxta Hebraicum Samaritanorum exemplar.

Cum esset Noe annorum 500 genuit Sem, et centum annis usque ad diluvium superstes mansit. Anno Noe 600 factum est diluvium, et post diluvium vixit Noe annis 350 usque ad 83 aetatis Heber annum.

Summa annorum 1307.

Dissonat a Iudaico quidem annis 349, a Septuaginta vero editione annis 935.

Et hactenus quidem de iis quae diluvium praecesserunt. Nunc vero eos qui sequuti sunt annos perlustremus. Inprimis illud observatum velim Hebraeos omnes diluvium eiusque tempus concordibus historiarum scriptis celebrare, Chaldaeorumque pariter monumenta constructam a Noe arcam describere. Caeterum diluvii aquas ad summa montium cacumina conscendisse, nobis, qui plurimo annorum spatio interiecto haec scripsimus, piscium aliquot in excelsioribus montium Libani verticibus repertorum fidem facit omni maior exceptione inspectio, excisis enim exinde in aedificia lapidibus marinorum piscium diversae species inventae sunt, qui primo mon-

τὰ ὄρη κοιλωμάτων συναποπαγῆναι τῇ ἰλύϊ καὶ τεταριχευμένων δίκην εἰς δεῦρο διαμεῖναι συνέβη, ὥσθ᾽ ἡμῖν καὶ δι᾽ αὐτῆς τῆς ὄψεως τὴν τοῦ παλαιοῦ λόγου πιστωθῆναι μαρτυρίαν.

Κατὰ τὸ παρὸν χρονογραφεῖον.

Ἔτους β′ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν Σὴμ ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξάδ.

Ἀρφαξὰδ γενόμενος ἐτῶν ρλε′ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν ,βτοζ′.

Καϊνᾶν γενόμενος ἐτῶν ρλ′ ἐγέννησε τὸν Σαλὰ ,βφζ′. τοῦτον D τὸν Καϊνᾶν Εὐσέβιος καὶ Ἀφρικανὸς οὐκ ἐστοιχείωσαν· διὸ καὶ τὰ ρλ′ ἔτη αὐτοῦ σφάλλονται.

Σαλὰ τὸν Ἔβερ ,βχλζ′ ἐτῶν ρλ′.

Ἔβερ τὸν Φαλὲκ ἐτῶν ρλδ′ ,βψοα′.

Φαλὲκ τὸν Ῥαγαῦ ἐτῶν ρλ′ ,βϡα′, καὶ ἔζησεν ἄλλα σθ′. γίνονται ἀπὸ Ἀδὰμ ,γρι′ ἕως τελευτῆς Σαλά.

Ῥαγαῦ ἐτῶν ρλβ′ ἐγέννησε τὸν Σεροὺχ ,γτγ′.

Σεροὺχ γενόμενος ἐτῶν ρλ′ ἐγέννησε τὸν Ναχὼρ ,γρξγ′.

P. 86 Ναχὼρ ἐτῶν οθ′ ἐγέννησε τὸν Θαρὰ ,γσμβ′.

Θαρὰ ἐτῶν ο′ ἐγέννησε τὸν Ἀβραὰμ ,γτιβ′.

1. τὰ ὄρη] τὰ om. G. 2. ὥσθ᾽] ὥστε G. καὶ om. G. 3. πιστωθῆναι] σωθῆναι G. 4. χρονογραφεῖον B. χρονογράφιον G. 6. ἐτῶν addidi ex B. „Superius ,βτοη′." m. 7. „Superius ,βφη′." m. 8. ἐστοιχείωσαν B. ἐστοιχείωσεν G. 10. σαλλὰ A. ἔτει ,βχλη′ m. 11. Φαλὲγ m. ,βψοα′] ,βψοβ′ m. 12. ῥαγαῦ B. ῥαγὰμ A. Ραγὰβ G. ,βϡα′] ,βϡβ′ m. 13. ,γρι′] ,γρια′ m. σαλά B. Σαλᾶ G. Immo Φαλέκ. 14. ῥαγαῦ B. Ραγὰμ G. Ραγὰβ m. ἐτῶν ρλβ′ B. ρλβ′ ἐτῶν G. σεροὺχ B. Σαροὺχ G. ,γτγ′] ,γλγ′ G. ,γλδ′ m. 15. σεροὺχ ABm. Σαροὺχ G. ,γρξγ′] ,βρξγ′ G. ,γβρξδ′ m. 16. Θάῤῥα m. ,γσμγ′ m. 17. θαρὰ B. Θάῤῥα G. ,γτιγ′ m.

tium cavitatibus detenti et occlusi, mox limo adhaerentes sive congelati sive omnimode exsiccati ad hanc usque aetatem conspiciendi perseveraverunt, ita ut antiquum de illis testimonium moderno etiam conspectu confirmetur.

Iuxta praesentem Chronographiam.

Anno a diluvio secundo Sem genuit Arphaxad.

Arphaxad annis 135 natus genuit Cainan anno mundi 2377.

Cainan annis 130 natus genuit Sala anno 2507. Cainan istum nec Eusebius, nec Africanus recensuerunt, ac propterea centum et triginta annis ad eum spectantibus aberrant.

Sala annorum 130 genuit Heber, anno 2637.

Heber annorum 134 genuit Phalec anno 2771.

Phalec annorum 130 genuit Ragab anno 2901, aliisque 209 annis superstes mansit. Summa ab Adamo usque ad obitum Sala est annorum 3111.

Ragau annorum 132 genuit Saruch anno 3033.

Saruch annorum 130 genuit Nachor anno 3163.

Nachor annorum 79 genuit Thara anno 3242.

Thara annorum 70 genuit Abraham anno 3312.

Ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἕως πρώτου ἔτους Ἀβραὰμ ἔτη ͵αο΄. ἀπὸ δὲ Ἀδὰμ ἐπὶ μὲν τὸν κατακλυσμὸν ἔτη ͵βσμβ΄, ὡς δέδεικται, ἐπὶ δὲ τὸ πρῶτον ἔτος Ἀβραὰμ ἔτη ͵γτιβ΄, ὡς ἐν τῷ κανόνι σαφῶς ὑπόκειται. μετὰ δὲ ἔτη οε΄ τῷ ͵γτπε΄ ἔτει ἀπὸ Ἀδὰμ ἐξῆλθεν ἐκ Χαναὰν παροικῆσαι εἰς γῆν Χαναναίων τὴν Παλαιστίνην νῦν καλουμένην.

Ἀφρικανοῦ.

Μετὰ δὲ τὸν κατακλυσμὸν Σὴμ ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξάδ. B

Ἀρφαξὰδ δὲ γενόμενος ἐτῶν ρλε΄ γεννᾷ τὸν Σαλά, ͵βτϟζ΄. V. 69

Σαλὰ γενόμενος ἐτῶν ρλ΄ γεννᾷ τὸν Ἔβερ, ͵βφκζ΄.

Ἔβερ γενόμενος ἐτῶν ρλδ΄ γεννᾷ τὸν Φαλέκ, ͵βχξα΄, οὕτως ἐπικληθέντα διὰ τὸ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ μερισθῆναι τὴν γῆν.

Φαλὲκ ἐτῶν ρλ΄ ἐγέννησε τὸν Ῥαγαῦ, καὶ ἐπιζήσας ἔτη σθ΄ ἐτελεύτησεν.

Ἀπὸ Ἀδὰμ ἐπὶ τελευτὴν Φαλὲκ ἔτη ͵γ΄, κατὰ δὲ Εὐσέβιον ͵βϡπ΄.

Ῥαγαῦ ἐτῶν ρλβ΄ γενόμενος ἐγέννησε τὸν Σερούχ.

Σερούχ ρλ΄ τὸν Ναχώρ. C

Ναχὼρ οθ΄ τὸν Θαρά.

Θαρὰ ο΄ ἐτῶν ὢν τὸν Ἀβραὰμ καὶ Ναχὼρ καὶ Ἀῤῥάν.

1. ἕως τοῦ G. ἔτη addidi ex B. ͵αο΄] ανα΄ m. 2. δὲ om. B. ἐπὶ] ἕως G. ὡς δέδεικται om. G. 3. ͵γτιγ΄ m. 4. ͵γτπε΄] ͵γτπζ΄ G. ͵γτπη΄ m. 5. Χαναὰν] Χαρὰν G. Χαῤῥὰν m. 9. δὲ om. G. 13 et 17. ῥαγαῦ B. Ραγὰμ G. 18. σερούγ B. 19 et 20. Θάρα G. Θάῤῥα Bm. 20. ἀβρὰμ B. ἀῤῥὰν Bm. ἀῤῥάμ A. Ἀράμ G.

A diluvio usque ad primum Abrahae annum 1070 anni. Ab Adamo usque ad diluvium 2242, ad primum autem Abrahae annum 3312, prout in tabulis dilucide positum. Decursis porro annis 75 ab Adamo creato 3387, e Charan egressus est et incoluit peregrinus Chananaeorum regionem, Palaestinam nunc dictam.

Ex Africano.

Post diluvium Sem genuit Arphaxad.
Arphaxad annis 135 natus genuit Sala, anno 2397.
Sala annis 130 natus genuit Heber, anno 2527.
Heber annis 134 natus, anno 2661 genuit Phalec, sic vocatum, quod eius aetate divisa fuerit terra.
Phalec annis 130 natus genuit Ragam, et superstes annis 209 morte sublatus est.
Ab Adamo usque ad mortem Phalec anni 3000. Iuxta Eusebium 2980.
Ragam annis 132 natus genuit Saruch.
Saruch anno centesimo trigesimo genuit Nachor.
Nachor anno septuagesimo nono genuit Thara.
Thara anno 70 genuit Abraham, Nachor et Aram.

Συνάγεται τοίνυν εἰς τὴν ἐπίβασιν τῆς κατηγγελμένης γῆς Ἀβραὰμ ἀπὸ μὲν τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ Νῶε γενεῶν δέκα ἔτη ,αιε', ἀπὸ γενεῶν Ἀδὰμ κ', ἔτη ,γσοζ'.

Εὐσεβίου μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, κατὰ τὴν τῶν ο' ἑρμηνείαν.

Ἔτους δευτέρου Σὴμ υἱὸς Νῶε γεννᾷ τὸν Ἀρφαξὰδ, καὶ ἐπέ-
D ζησεν ἔτη φ' μέχρις ρα' ἔτους Φαλέκ.

Ἀρφαξὰδ γενόμενος ἐτῶν ρλε' γεννᾷ τὸν Σαλὰ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη υγ' μέχρι θ' ἔτους Ῥαγαῦ.

Σαλὰ γενόμενος ἐτῶν ρλ' γεννᾷ τὸν Ἔβερ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη υς' μέχρις ζ' ἔτους Σερούχ.

Ἔβερ γενόμενος ἐτῶν ρλδ' γεννᾷ τὸν Φαλὲκ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη υλγ' μέχρις λη' ἔτους Ναχώρ.

Φαλὲκ γενόμενος ἐτῶν ρλ' γεννᾷ τὸν Ῥαγαῦ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη σθ', ,β϶π', μέχρις οε' ἔτους Σερούχ.

P. 87 Ἐν ταῖς ἡμέραις Φαλὲκ διεμερίσθη ἡ γῆ, δι' ὃ καὶ σημαίνει τὸ Φαλὲκ τῇ Ἑβραίων φωνῇ μερισμόν. καὶ οὗτος πρὸ τοῦ πατρὸς τελευτᾷ δεύτερος. κατὰ τοῦτον ἡ πυργοποιία συνέστη, καὶ ἀπὸ μιᾶς τῆς πάλαι διαλέκτου πολυφωνία γέγονε, καὶ ἡ καθ' ἕκαστον ἔθνος τῶν γλωσσῶν διαφορά.

1. ἐπίβασιν ἐπηγγελμένης G. 8. μέχρι G. 8 et 13. ῥαγαῦ B. Ῥαγὰμ G. 10. σερούγ B. 13 et 15. Φαλὲκ] φαλὲγ B. 12. υλ' m. 14. ἕως τοῦ ,β϶πα' τοῦ κόσμου m. ἔτος G. 15. διεμερίσθη ἡ γῆ, δι' ὃ καὶ σημαίνει τὸ φαλὲκ (τὸν φαλὲγ codex) addidi ex B. 15 et 16. φαλὲγ B. 16. μερισμόν B. μερισμός G.

Ad transitum itaque Abrahae in terram promissam a diluvio et decem Noe generationibus numerantur anni 1015, a viginti ab Adamo generationibus anni 3277.

Ex Eusebio de iis, quae diluvium sunt sequuta, iuxta Septuaginta interpretationem.

Anno secundo Sem filius Noe genuit Arphaxad, et vixit superstes annis 500 usque ad centesimum primum annum Phalec.

Arphaxad annis 135 natus genuit Sala, et vixit superstes annis 403 usque ad annum nonum Ragam.

Sala annis 130 natus genuit Heber, et vixit superstes annis 406 usque ad septimum annum Seruch.

Heber annis 134 natus procreat Phalec, et vixit superstes annis 430 usque ad 38 annum Nachor.

Phalec annis 130 natus genuit Ragam, et vixit superstes annis 209 ad annum 2981, et 75 Seruch.

Tempore Phalec, qui Hebraeorum lingua divisionem sonat, terra divisa est. Hic ordine secundus prior patre moritur. Sub eodem turris condi coepta est, et ab una sola lingua vocum omnium varietas disseminata et per diversas regiones diversarum linguarum discrimen pervagatum.

Μετὰ δὲ τὸν Φαλὲκ Ῥαγαῦ γενόμενος ἐτῶν ρλε΄ γεννᾷ τὸν Σερούχ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη σζ΄ μέχρις οζ΄ ἔτους Ναχώρ.

Σερούχ γενόμενος ἐτῶν ρλ΄ γεννᾷ τὸν Ναχώρ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη σ΄ μέχρις να΄ ἔτους Ἀβραάμ.

Ναχὼρ γενόμενος ἐτῶν οθ΄ γεννᾷ τὸν Θαρὰ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ριθ΄, μέχρις οζ΄ ἔτους Ἀβραάμ.

Θαρὰ γενόμενος ἐτῶν ο΄ γεννᾷ τὸν Ἀβραὰμ, καὶ ἐπέζησεν B *ἔτη ρλε΄ μέχρις λε΄ ἔτους Ἰσαάκ.*

Ἀβραὰμ ἔτος πρῶτον.

Οὗτος ἦν ὁ τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους προπάτωρ. κατὰ τοῦτον Ἀσσυρίας καὶ τῆς Ἀσίας πάσης ἐβασίλευσε Νίνος καὶ Σεμίραμις. ὁμοῦ ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Ἀβραὰμ ἔτη ϡμβ΄. ἦν δὲ τὰ ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ ἐπὶ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη ͵βσμβ΄.

Τὰ πάντα συνάγεται ἔτη ͵γρπδ΄.

Εὐσεβίου. V. 70

Κατὰ δὲ τὸ παρὰ Ἰουδαίοις Ἑβραϊκὸν ἔτους δευτέρου μετὰ C *τὸν κατακλυσμὸν Σὴμ υἱὸς Νῶε γεννᾷ τὸν Ἀρφαξὰδ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη φ΄ μέχρις τοῦ νε΄ ἔτους Ἰακώβ.*

1. *ῥαγαῦ* B. *Ραγὰμ* G. *ἐτῶν* addidi ex B. *ρλε΄*] *ρλβ΄* m. 2. *σζ΄*] *σξ΄* A. *ἔτους* om. G. 3. *σερούγ* B. 5. *οθ΄* Bm. *σθ΄* G. *γεννᾷ* om. B. 5 et 7. *Θαρὰ*] *θάρα* B. *Θάῤῥα* G. 11. *νίνος* B. *Νῖνος* G. 17. *δὲ* om. G. 19. *τοῦ* add. B.

Mortuo Phalec Ragam annorum 132 genuit Seruch, et vixit superstes annis 207 usque ad 77 Nachor.

Seruch annorum 130 genuit Nachor, et vixit superstes annis 200 usque ad 51 Abraham.

Nachor annorum 79 generat Thara, et vixit superstes annis 119 usque ad 77 Abraham.

Thara annorum 70 genuit Abraham, et vixit superstes annis 135, usque ad 35 Isaac.

Abrahae primus annus.

Hic primus Iudaeorum gentis sator.

Eius aetate Ninus et Semiramis Assyriae totiusque Asiae principatum sunt adepti. A diluvio usque ad primum Abrahae anni censentur 942, ab Adami conditu ad diluvium 2242.

Cuncti simul numerantur 3184.

Ex Eusebio, penes Hebraicum exemplar, quo Iudaei utuntur.

Anno secundo post diluvium Sem filius Noe procreat Arphaxad, et vixit superstes annis 500 usque ad annum quinquagesimum quintum Iacob.

Ἀρφαξὰδ γενόμενος ἐτῶν λε' γεννᾷ τὸν Σαλὰ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη υγ' μέχρις μη' ἔτους Ἰσαάκ.

Σαλὰ γενόμενος ἐτῶν λ' γεννᾷ τὸν Ἔβερ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη υγ' μέχρις ιη' ἔτους Ἰακώβ.

Ἔβερ γενόμενος ἐτῶν λδ' γεννᾷ τὸν Φαλὲκ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη υλ' μέχρις οθ' ἔτους Ἰακώβ.

D Φαλὲκ γενόμενος ἐτῶν λ' γεννᾷ τὸν Ῥαγαῦ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη σθ' μέχρις μη' ἔτους Ἀβραάμ.

Ῥαγαῦ γενόμενος ἐτῶν λβ' γεννᾷ τὸν Σεροὺχ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη σζ' μέχρις οη' Ἀβραάμ.

Σεροὺχ γενόμενος ἐτῶν λ' γεννᾷ τὸν Ναχὼρ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη σ' μέχρι πρώτου ἔτους Ἰσαάκ.

Ναχὼρ γενόμενος ἐτῶν κθ' γεννᾷ τὸν Θαρὰ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ριθ' μέχρις μθ' ἔτους Ἀβραάμ.

Θαρὰ γενόμενος ἐτῶν ο' γεννᾷ τὸν Ἀβραὰμ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ρλε' μέχρις λε' ἔτους Ἰσαάκ.

P. 88 Ἀβραὰμ ἔτος πρῶτον.

Ὁμοῦ τὰ ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Ἀβραὰμ ἔτη σϟβ', τὰ δὲ πάντα ἀπὸ Ἀδὰμ ἔτη ͵αϡμη'. διαφωνεῖ πρὸς τὴν τῶν ο' ἑρμηνείαν ἔτεσι ͵ασλε'.

5. φαλὲγ B. 11. ἀχὼρ A. 13 et 15. Θαρὰ B. Θάῤῥα G.
18. κατακλυσμοῦ ἕως τοῦ α' ἔτους Ἀβραὰμ G.

Arphaxad annis natus 35 genuit Sala, et vixit superstes annis 403 usque ad 48 Isaac.

Sala annis 30 natus genuit Heber, et vixit superstes annis 403 usque ad decimum octavum Iacob.

Heber annis 34 natus genuit Phalec, et vixit superstes annis 430 usque ad 79 Iacob.

Phalec annis 30 natus genuit Ragau, et vixit superstes annis 209 usque ad 48 Abraham.

Ragau annis 32 natus genuit Seruch, et vixit superstes annis 207 usque ad 78 Abraham.

Seruch annis 30 natus genuit Nachor, et vixit superstes annis 200 usque ad annum primum Isaac.

Nachor annis 29 natus genuit Thara, et vixit superstes annis 119 usque ad 49 Abraham.

Thara annis 70 natus genuit Abraham, et vixit superstes annis 135 usque ad 35 Isaac.

Abrahae primus annus.

Summa a diluvio usque ad primum annum Abrahae anni 292. Ab Adamo vero numerantur anni 1948. A septuaginta Interpretibus annis 1235 dissonat.

Εὐσεβίου.

Κατὰ δὲ τὸ Σαμαρειτῶν Ἑβραϊκὸν ἔτους β' μετὰ τὸν κατακλυσμὸν Σὴμ υἱὸς Νῶε γεννᾷ τὸν Ἀρφαξὰδ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη φ' μέχρις ρα' ἔτους Φαλέκ.

Ἀρφαξὰδ γενόμενος ἐτῶν ρλε' γεννᾷ τὸν Σαλὰ, καὶ ἐπέζησεν B ἔτη τγ' μέχρις λθ' ἔτους Φαλέκ.

Σαλὰ γενόμενος ἐτῶν ρλ' γεννᾷ τὸν Ἕβερ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη τγ' μέχρις λθ' ἔτους Ῥαγαῦ.

Ἕβερ γενόμενος ἐτῶν ρλδ' γεννᾷ τὸν Φαλὲκ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη σο' μέχρις ρμ' ἔτους Ῥαγαῦ.

Φαλὲκ γενόμενος ἐτῶν ρλ' γεννᾷ τὸν Ῥαγαῦ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ρθ' μέχρις ρθ' ἔτους Ῥαγαῦ.

Ῥαγαῦ γενόμενος ἐτῶν ρλβ' γεννᾷ τὸν Σερούχ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη σζ' μέχρις οζ' ἔτους Ναχώρ.

Σερούχ γενόμενος ἐτῶν ρλ' γεννᾷ τὸν Ναχὼρ, καὶ ἐπέζησεν C ἔτη ρ' μέχρις κα' ἔτους Ἀβραάμ.

Ναχὼρ γενόμενος ἐτῶν οθ' γεννᾷ τὸν Θαρὰ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ξθ' μέχρις ξθ' ἔτους Θαρά.

Θαρὰ γενόμενος ἐτῶν ο' γεννᾷ τὸν Ἀβραὰμ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη οε' μέχρις οε' ἔτους Ἀβραάμ.

2. σαμαρειτῶν B. Σαμαρικὸν G. 5. ρλε' m et Eusebius p. 64. ρλ' G. 6. φαλέγ B ter deinceps. 9 et 11. ἐτῶν add. B. 13 et 15. σερούγ B. σερούμ primo loco A. 16. Ἀβραάμ] Θάῤῥα m. 17. 18 et 19. Θαρὰ] Θάρα B. Θάῤῥα G.

Ex Eusebio iuxta Hebraicum codicem a Samaritanis receptum.

Anno secundo a diluvio Sem filius Noe generat Arphaxad, et vixit superstes annis 500 usque ad annum centesimum primum Phalec.

Arphaxad annorum 135 genuit Sala, et vixit superstes annis 303 usque ad 39 Phalec.

Sala annorum 130 genuit Heber, et vixit superstes annis 303 usque ad 39 Ragau.

Heber annorum 134 genuit Phalec, et vixit superstes annis 270 usque ad 140 Ragau.

Phalec annorum 130 genuit Ragau, et vixit superstes annis 109 usque ad ipsius Ragau 109.

Ragau annorum 132 genuit Seruch, et vixit superstes annis 207 usque ad 77 Nachor.

Seruch annorum 130 genuit Nachor, et vixit superstes annis 100 usque ad 21 Thara.

Nachor annorum 79 genuit Thara, et vixit superstes annis 69 usque ad 69 ipsius Thara.

Thara annorum 70 genuit Abraham, et vixit superstes annis 75 usque ad 75 Abrahae.

Ἀβραὰμ ἔτος πρῶτον.

Ὁμοῦ ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Ἀβραὰμ
V. 71 ἔτη ͵ϡμβʹ, ὁπόσα ἦν καὶ κατὰ τὴν τῶν οʹ ἑρμηνείαν. συνᾴδει
D τοίνυν τῇ παρ' ἡμῶν ἀναγνώσει ἡ παρὰ Σαμαρείταις φερομένη
Ἑβραϊκὴ γραφὴ κατὰ τὰς πρώτας τῶν ἐτῶν ἀποδόσεις τὰς πρὸ
τῆς παιδοποιίας. διαφωνεῖ δὲ πρὸς τὸ Ἰουδαίων Ἑβραϊκὸν ἔτεσι
χνʹ. ἦν γὰρ τὰ ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Ἀβραὰμ
κατὰ τὴν τῶν Ἰουδαίων γραφὴν ἔτη σϟβʹ.

Ἐπεὶ τοίνυν φαίνονται κατὰ τὸ παλαιότατον Ἑβραϊκόν, ὃ
δὴ παρὰ Σαμαρείταις ἔτι καὶ νῦν σώζεται, τῇ τῶν οʹ ἑρμηνείᾳ
συμφώνως οἱ ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ ἐπὶ Ἀβραὰμ μετὰ τὰς
P. 89 προκειμένας τῶν ἐτῶν ἑκατοντάδας καὶ τὸν ἐπὶ τούτοις ἀριθμὸν
παῖδας ποιησάμενοι, ποῖος ἐρεῖ λόγος τοὺς τούτων πρεσβυτέ-
ρους, καίπερ ἔτεσι πολὺ πλείοσι τῶν μετὰ ταῦτα βεβιωκότας,
τάχιστα ἐπὶ τὴν παιδοποιίαν ἐλθεῖν, καὶ μὴ μᾶλλον κατὰ τοὺς
παρὰ τοῖς οʹ σεσημειωμένους χρόνους; τούτων δ' οὖν καὶ ὁ σώ-
φρων λογισμὸς ὑποβάλλει νοεῖν, ὥστε ἀνάγκη διημαρτῆσθαι
ὁμολογεῖν τὴν μὲν παρὰ Ἰουδαίοις γραφὴν ἐν τοῖς ἀπὸ Ἀδὰμ καὶ
ἐπὶ Ἀβραὰμ χρόνοις ἐκτὸς τριῶν περὶ τὸν Ἰάρεδ, τὴν δὲ παρὰ
Σαμαρείταις ἐν τοῖς ἀπὸ Ἀδὰμ καὶ ἐπὶ τὸν κατακλυσμὸν μόνοις.
τὰ γὰρ ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ ἐπὶ τὸν Ἀβραὰμ ἔτη σύμφωνα
B εὕρηται τῇ παρὰ τοῖς οʹ φερομένῃ τῶν ἐτῶν σημειώσει. ἄντικρυς

3. τὴν om. G. 16. τοῖς οʹ B. τοὺς οʹ G. 17. ἐπιβάλλει G. διημαρτῆσθαι A. διημαρτεῖσθαι B. διαμαρτῆσαι G. 21. ἀπὸ Bm. ἐπὶ G.

Abrahae primus annus.

Summa a diluvio usque ad primum Abraham anni 942, quot nimirum iuxta Septuaginta supputationem numerantur. Usitatae itaque nostrae lectioni Hebraicus textus a Samaritanis receptus, quoad primas ante procreatos liberos annorum designationes, consonat; ab alio nihilo secius Iudaeorum manibus vulgo trito textu annis 650 dissentit. A diluvio quippe usque ad primum Abraham ex Iudaeorum textu anni 292 censebantur.

Quandoquidem igitur qui diluvio posteriores Abraham praecesserunt, post designatas annorum centurias subiunctumque eisdem numerum prolem primum susceperunt; tempore nimirum in vetustissimo Hebraeorum exemplari quod apud Samaritas etiam num asservatur, a quo septuaginta Interpretum calculus nulla tenus dissentit, quaenam ratio maiores eorum, multo prolixiore vita donatos, ad liberos procreandos citius et non potius signatis apud Septuaginta temporibus festinasse suadebit? Inclinat, ut in eam mentem eamus, humanus ipse sensus, atque ita in ponenda ab Adamo usque ad Abrahamam annorum ratione, praeterquam in tribus circa Iared, receptum a Iudaeis textum, errasse fatendum est, ac eum pariter cuius apud Samaritas est usus, circa eos qui ab Adamo usque ad diluvium scripti sunt penitus incertum; alii namque a diluvio versus Abraham vulgato septuaginta Interpretum calculo consonare noscuntur. Oppositum vero er-

δὲ φαίνεται διημαρτημένως ἔχειν τὸ παρὰ Ἰουδαίοις Ἑβραϊκόν. συνάγει γὰρ κατὰ τὸ αὐτὸ τοῖς χρόνοις τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν Νῶε, ὅπερ οὐδεμία παρίστησιν ἱστορία. εἰ γὰρ κατὰ τὴν Ἰουδαίων γραφὴν ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ ἐπὶ Ἀβραὰμ ἔτη τυγχάνει σϟβ΄, ἔζησε δὲ Νῶε κατὰ τοὺς αὐτοὺς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη τν΄, δῆλός ἐστι παρατείνας τὴν ζωὴν μέχρι νη΄ ἔτους Ἀβραάμ. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως τὴν ἀτοπίαν συνιδεῖν τῶν παρ᾽ Ἰουδαίοις ἀντιγράφων, ἀπὸ τοῦ τριακονταέτεις ἀναγράψαι τοὺς πρὸ τοῦ Ἀβραὰμ πεπαιδοποιημένους· ὁπότε οἱ μετὰ τὸν Ἀβραὰμ ἱστοροῦνται πρεσβύτεροι τῶν λ΄ ἐτῶν ἐπὶ τὴν παιδοποιίαν ἐλθεῖν. πανταχόθεν C *τοιγαροῦν τῆς τῶν ο΄ ἑρμηνείας ἐκ παλαιᾶς, ὡς ἔοικε, καὶ ἀδιαστρόφου Ἑβραίων γραφῆς μεταβεβλῆσθαι συνισταμένης, εἰκότως ταύτῃ καὶ ἡμεῖς κεχρήμεθα κατὰ τὴν παροῦσαν χρονογραφίαν, ὅτε μάλιστα καὶ ἡ καθ᾽ ὅλης τῆς οἰκουμένης ἡπλωμένη Χριστοῦ ἐκκλησία ταύτῃ μόνῃ προσέχει τῶν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἀποστόλων τε καὶ μαθητῶν ἀρχῆθεν ταύτῃ χρῆσθαι παραδεδωκότων.*

Ἔστι τοίνυν κατὰ τοὺς ο΄ τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ ἐπὶ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη ͵βσμβ΄, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐπὶ τὸ α΄ ἔτος Ἀβραὰμ ἔτη ϡμβ΄, τὰ πάντα ἔτη ͵γρπδ΄. κατὰ δὲ τὸ παρὰ Ἰουδαίοις Ἑβραϊκὸν ἀπὸ Ἀδὰμ ἐπὶ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη ͵αχνς΄, D *ἀπὸ δὲ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Ἀβραὰμ ἔτη σϟβ΄.*

8. τριακονταετεῖς m. τριακονταέτης G. 13. καὶ om. G. 16. ταύτῃ A. ταύτην B. αὐτῇ G. 19. *ἐπὶ τὸ α΄ ἔτος*] ἕως τοῦ πρώτου ἔτους G.

rorem quasi data opera tueri videtur qui penes Iudaeos est memoratus Hebraicus codex. Iisdem enim annis Abraham et Noe copulat ac suppares repraesentat, quod equidem nulla historiarum affirmat auctoritas. Etenim si ex Iudaeis recepto textu a diluvio usque ad Abrahamum anni solummodo 292 interponuntur, Noe vero ex eorum mente diluvio superfuit annis 350, eundem certe ad 58 Abrahae vitam produxisse meridiana luce manifestius est. Alio quoque argumento reperta Iudaicis in exemplaribus absurda sententia convincitur, quod annis 30 solum natos homines ad prolem suscipiendam ante Abraham convolasse, Abraham vero nepotes non nisi annis triginta maiores illi primum laborasse describat. Antiqua igitur septuaginta Interpretum editione, ceu ex incorrupto, ut videtur, Hebraico fonte quondam traducta, per totam hanc Chronographiam passim merito sumus usi, cum maxime quaqua patet universus terrarum orbis dilatata Christi ecclesia receptam eam habeat, et salvatoris nostri apostolorum ac discipulorum eius auctoritate usibus nostris a principio fuerit commendata.

Itaque ab Adamo usque ad diluvium iuxta septuaginta Interpretes anni recensentur 2242; a diluvio usque ad primum annum Abrahae 942, quibus simul iunctis 3184 numerus conflatur. Iuxta Hebraicum exemplar Iudaeis usitatum, ab Adamo usque ad diluvium anni 1656, a diluvio usque ad primum annum Abrahae 292, quorum omnium summa est 1948. Iuxta

τὰ πάντα ἔτη ͵αϡμη΄. κατὰ δὲ τὸ παρὰ Σαμαρείταις Ἑβραϊκὸν ἀπὸ Ἀδὰμ ἐπὶ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη ͵ατζ΄, ἀπὸ δὲ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Ἀβραὰμ ἔτη ϡμβ΄, τὰ πάντα ὁμοῦ ἔτη ͵βσμθ΄.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Τῷ ͵βψοϛ΄ ἔτει τοῦ κόσμου ἡ διασπορὰ τῶν οβ΄ ἐθνῶν γέγονε, Φαλὲκ δὲ ἦν ἐτῶν ε΄.

P. 90 V. 72 Τῷ ͵βψϞ΄ ἔτει τοῦ κόσμου Χαναὰν ἐπέβη τοῖς ὁρίοις τοῦ Σὴμ, ἁρπάσας βιαίως τὴν γῆν τὴν ἐσχάτην δοθεῖσαν τῷ Ἀβραάμ.

Τῷ ͵βωζ΄ ἔτει τοῦ κόσμου Ἀρφαξὰδ ἀπέθανε.

Τῷ ͵βωλη΄ ἔτει τοῦ κόσμου, τοῦ δὲ Φαλὲκ ξζ΄ ἔτει, Καϊνᾶν ἀπέθανε, καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Σὴμ ἐπολέμησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Χὰμ περὶ τῶν ὁρίων τῆς Παλαιστίνης.

Τῷ ͵βωμθ΄ ἔτει τοῦ κόσμου οἱ διασπαρέντες ἤρξαντο κτίζειν πόλεις.

Τῷ ͵βϡα΄ ἔτει τοῦ κόσμου, τοῦ δὲ Φαλὲκ ρλ΄, ἐγέννησεν ὁ Φαλὲκ τὸν Ῥαγαῦ.

Γενεὰ ιζ΄.

B Ῥαγαῦ ἔτη ρλβ΄ τοῦ κόσμου ͵βϡβ΄.

Τῷ ͵γλγ΄ ἔτει τοῦ κόσμου Ῥαγαῦ ἐγέννησε τὸν Σεροὺχ τῷ ρλβ΄ ἔτει αὐτοῦ.

3. τὰ πάντα ὁμοῦ B. ὁμοῦ τὰ πάντα G. 6. ἔτει add. B. 9. τὴν ἐσχάτην] τὴν om. G. 11. ͵βλη΄ B. 19 et 20. ἔτη — Ῥαγαῦ om. B.

Hebraicum, quo Samaritae utuntur, ab Adamo usque ad diluvium anni 1307, a diluvio vero usque ad primum Abrahae anni 942, qui simul collecti sunt 2249.

ANNI MUNDI.

Anno mundi 2776 septuaginta duarum nationum facta est dispersio, porro Phalec erat annorum quinque.

Anno mundi 2790 fines Sem invasit Chanaan, rapta vi terra, quae ultimis temporibus Abrahae donata est.

Anno mundi 2807 Arphaxad mortuus est.

Anno mundi 2838, Phalec vero 67, Cainan vita functus est. Porro filii Sem de terminis Palaestinae decertantes in filios Cham bellum gesserunt.

Anno mundi 2849 homines per orbem dispersi civitates aedificare coeperunt.

Anno mundi 2901, cum esset Phalec annorum 130, genuit Ragau.

GENERATIO XVII.

Ragau anni 132 a mundi 2902 incipiunt.

Anno mundi 3033 Ragau genuit Seruch, anno aetatis 132.

Γενεὰ ιη'.

Σερούχ ἔτη ρλ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γλδ'.

Τῷ ,βψοϛ' ἔτει τοῦ κόσμου οἱ Χαλδαῖοι πρῶτοι ἀνηγόρευ- C σαν ἑαυτοὺς βασιλεῖς, ὧν πρῶτος Εὐήχιος, ὁ παρ' ἡμῖν Νεβρώδ, ἐβασίλευσε Βαβυλῶνος ἔτη ϛγο'.

Χαλδαίων β' ἐβασίλευσε Χωμάσβηλος ἔτη ζ◡. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,βψπβ'.

Χαλδαίων γ' ἐβασίλευσε Πῶρος ἔτη λε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,βψϟ.

Χαλδαίων δ' ἐβασίλευσε Νεχούβης ἔτη μγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,βωκε'.

Χαλδαίων ε' ἐβασίλευσε Νάβιος ἔτη μη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,βωξη'.

Χαλδαίων ϛ' ἐβασίλευσεν Ὀνίβαλλος ἔτη μ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν D ἔτος ,βϡμϛ'.

Χαλδαίων ζ' ἐβασίλευσε Ζίνζηρος ἔτη μϛ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,βϡνϛ'.

Ἕως τοῦ σκε' διήρκεσεν ἡ μετὰ τὴν διασπορὰν τῶν ζ' Χαλδαίων βασιλέων ἀρχὴ, ἀπὸ τοῦ ,βψοϛ' κοσμικοῦ ἔτους ἕως τοῦ

Post 2 in marg. AB est *Χαλδαίων βασιλεῖς μετὰ τὸν κατακλυσμόν. πρῶτος νεβρώδ*, quae in textum intulit G, *Νεμβρώδ* scripto. 4. *ἑαυτοῖς* B. *Εὐήχιος*] *εὐήχοιος* AB. *Εὐήχοος* G. *Νεμβρώδ* G constanter. 5. *γ'* (½) AB. *γο'* G. delet m. 6. *Χωμάσβηλος*] Legebatur *Χοσμάσβολος*. *χοσμάσβηλος* B. *ζ*◡] *ζ' μετὰ ἡμίσεως* G. 12. *ναβιὸς* B. *Ἄβιος* G. *ἦν ἔτος* B. *ἔτος ἦν* A. *ἔτος* om. G. 14 et 16. *δὲ* om. B. 15. *,βϡμϛ'* B. *βϡνϛ'* G. *βϡιϛ'* m. 16. *ζίνζηρος* B. *Ζίνζιρος* G. *μϛ'* B. *με'* G. 18. *τοῦ*] *τούτου* B. 19. *βασιλέων ἀρχὴ* B. *βασιλεία. ἄρχει* G. *ἕως— ἔτους* om. B.

GENERATIO XVIII.

Seruch anni 130 a mundi 3034.

Anno mundi 2776 Assyrii reges se primi renunciaverunt, quorum Primus et celeberrimus fuit Evechios, qui nobis Nembrod, et regnavit in Babylone annis sex.

Chaldaeorum secundus rex Chosmasbolus annis 7 cum medio, anno mundi 2782.

Chaldaeorum tertius rex Porus annis 35, anno mundi 2790.

Chaldaeorum quartus rex Nechubes annis 43, anno mundi 2825.

Chaldaeorum quintus rex Abius annis 48, anno mundi 2868.

Chaldaeorum sextus rex Oniballus annis 40, anno mundi 2916.

Chaldaeorum septimus rex Zinzirus annis 45, anno mundi 2956.

Floruit post nationum dispersionem Chaldaeorum regum septem imperium annis 225, coepit 2776 mundi anno, desiit 3000. A ter millesimo pri-

,γ' κοσμικοῦ· ἀπὸ δὲ τοῦ ,γα' κοσμικοῦ ἔτους διεδέξαντο τὴν Χαλδαίων βασιλείαν Ἄραβες ἐπὶ ἔτη σιε', βασιλεῖς ϛ', ἕως τοῦ ,γσιε' κοσμικοῦ ἔτους, ὧν ὁ χρόνος ὡς ὑποτέτακται.

P. 91 *Τῷ ,βψος' ἔτει τοῦ κόσμου ὁ πρῶτος οἰκήσας τὴν Μεστραίαν χώραν, ἤτοι Αἴγυπτον, ἐβασίλευσεν ἐν αὐτῇ πρῶτος ἔτη λε'.*

Αἰγύπτου τῆς πάλαι Μεστραίας βασιλέων ἔτη.

α' Μεστραῖμ ὁ καὶ Μήνης ἔτη λε'.

V. 73 B *Αἰγύπτου δεύτερος ἐβασίλευσε Κουρώδης ἔτη ξγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,βωια'.*

Αἰγυπτίων τρίτος ἐβασίλευσεν Ἀρίσταρχος ἔτη λδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,βωοδ'.

Αἰγυπτίων τέταρτος ἐβασίλευσε Σπάνιος ἔτη λϛ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,β϶η'.

Αἰγυπτίων βασιλέων β', ε' καὶ ϛ', ἀνεπιγράφων ἔτη οβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,β϶μδ'.

Αἰγυπτίων ζ' ἐβασίλευσεν ὁ Σέραπις ἔτη κγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γιϛ'.

C *Αἰγυπτίων η' ἐβασίλευσε Σεσόγχωσις ἔτη μθ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γλθ'.*

4. *Μεστραῖμ* praefixit G. *Τίνες διεδέξαντο τῶν Χαλδαίων βασιλείαν* margo A. 7. *βασιλεῖς* G. 8. *Μήνης* m. *Μίνης* G. *ἔτη λε'* add. ABm. om. G. Praeterea *τοῦ δὲ κόσμου ἔτη ,βψος'* add. m. 9. *κουρώδης* B. *Κουρουδὴς* G. 15. *βασιλέων β' ε' καὶ ϛ'* B. *δύο βασιλέων ε'. ϛ'* G. 16. 18. et 20. *ἦν* om B. 16. *ἔτος* om. G. 17. *ὁ Σέραπις*] *ὠσιροπὶς* B.

mo Chaldaeorum imperium collegerunt Arabes, quorum reges sex obtinuerunt illud annis 215 usque ad mundi 3215, quorum regnum, ut proprio loco sequetur, duravit.

Anno mundi 2776 primus Mestraeam regionem, id est Aegyptum, incoluit et in ea primus regnavit Mestraim annis 35.

Aegypti quondam Mestraeae regionis reges et eorum anni.

Primus Mestraim, qui et Menes, annis 35, anno mundi 2776.
Aegypti secundus rex Curudes annis 63, anno mundi 2811.
Aegyptiorum tertius rex Aristarchus annis 34, anno mundi 2874.
Aegyptiorum quartus Spanius annis 36, anno mundi 2908.
Quinti et sexti duorum Aegypti regum absque nomine anni 72, anno mundi 1944.
Aegyptiorum septimus rex Serapis annis 23, anno mundi 3016.
Aegyptiorum octavus rex Sesonchosis annis 49, anno mundi 3039.

Αἰγυπτίων θ' ἐβασίλευσεν Ἀμενέμης ἔτη κθ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γπη'.

Θηβαίων βασιλεῖς.

Ἀπολλόδωρος χρονικὸς ἄλλην Αἰγυπτίων τῶν Θηβαίων λεγομένων βασιλείαν ἀνεγράψατο βασιλέων λη', ἐτῶν ,αοϛ'. ἥτις ἤρξατο μὲν τῷ ,βϡ' ἔτει τοῦ κόσμου, ἔληξε δὲ εἰς τὸ ,γμε' ἔτος τοῦ κόσμου, ὧν τὴν γνῶσιν, φησὶν ὁ Ἐρατοσθένης, λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασι καὶ ὀνόμασι κατὰ πρόσταξιν βασιλικὴν τῇ Ἑλλάδι φωνῇ παρέφρασεν οὕτως·

Θηβαίων βασιλέων τῶν μετὰ ,αρκδ' ἔτη τῆς διασπορᾶς λη' βασιλειῶν. D

α' ἐβασίλευσε Μήνης Θηβινίτης Θηβαῖος, ὃ ἑρμηνεύεται αἰώνιος· ἐβασίλευσεν ἔτη ξβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,βϡ'.

β' Θηβαίων δεύτερος ἐβασίλευσεν Ἀθώθης υἱὸς Μήνεως ἔτη νθ'. οὗτος ἑρμηνεύεται Ἑρμογένης. ἔτος τοῦ κόσμου ,βϡξβ'.

γ' Θηβαίων Αἰγυπτίων τρίτος ἐβασίλευσεν Ἀθώθης ὁμώνυμος ἔτη λβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γκα'.

1. *ἀμενεμὴς* B. *Ἀμενεμῆς* G. 6. *,γμε'*] *,γϡοϛ'* m. 9. *οὕτως* Bm. *οὗτος* G. 10. *ρκδ'* m. *ἔτει* A. 11. *βασιλέων* G. *βασιλευόντων* m. 12. *α'*] *Πρῶτος* G. *μήνης* A. *μηνισ* B. *Μίνης* G. *Θεινίτης*] Legebatur *Θηβινίτης*. *θηνίτης* B. *Thynites* Eusebius p. 95. *αἰώνιος* Iablonskius apud Vignolium II. p. 736. Legebatur *Διόνιος*. *διώνιος* B. 14. *β'* om. G. *μήνεως* B. *Μίνεως* G. 15. *ἔτους* A. 16. *γ'* om G. 17. *ἦν* om. B.

Aegyptiorum nonus rex Amenemes annis 29, anno mundi 3088.

Thebaeorum reges.

Apollodorus annalium scriptor Aegyptiorum, qui Thebaei dicuntur, aliud descripsit regnum regum videlicet 38, quorum imperium annis 1076 duravit. Coepit porro anno 2900, desiitque mundi 3976, quorum, inquit, notitiam cum ex Aegyptiacis commentariis per singula nomina collegisset Eratosthenes, cuncta Graecis litteris regio iussu hoc pacto exposuit.

Thebaeorum 38 regum post annum dispersionis 124 imperantium.

Primus regnavit Mines Thebinites Thebaeus, qui Dionius exponitur; regnavit annis 62, anno mundi 2900.

Thebaeorum secundus regnavit Atheus, filius Minis, annis 59, anno mundi 2962. Hic exponitur Hermogenes.

Thebaeorum Aegyptiorum tertius rex Atheus eiusdem nominis annis 32, anno mundi 3021.

P. 92

Ἀράβων βασιλεῖς.

Ἀράβων βασιλέων τῶν μετὰ τοὺς ϛʹ Χαλδαίων βασιλεῖς, ὧν πρῶτος Μαρδοκέντης ἐβασίλευσεν ἔτη μεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γαʹ.

βʹ Ἀράβων δεύτερος ἐβασίλευσε Μαρδακὸς ἔτη μʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γμαʹ.

γʹ Ἀράβων τρίτος ἐβασίλευσε Σισιμόρδακος ἔτη κηʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γπϛʹ.

δʹ Ἀράβων τέταρτος ἐβασίλευσε Νάβιος ἔτη λζʹ. τοῦ κόσμου ἦν ἔτος ͵γριδʹ.

εʹ Ἀράβων πέμπτος ἐβασίλευσε Πάραννος ἔτη μʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γρναʹ.

B ϛʹ Ἀράβων ἕκτος ἐβασίλευσε Ναβούνναβος ἔτη κεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γρϙαʹ.

Ἡ τῶν Ἀράβων βασιλεία διαδεξαμένη τὴν τῶν Χαλδαίων διήρκεσεν ἔτη σιεʹ, ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ καθολικοῦ κοσμικοῦ ͵γαʹ ἔτους καὶ λήξασα εἰς τὸ παρὸν ͵γσιεʹ. ταύτην Ἀσσυρίων μαʹ διεδέξαντο βασιλεῖς, οἳ καὶ ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ ͵γσιϛʹ καθολικοῦ ἔτους κόσμου ἔληξαν εἰς τὸ ͵δχοεʹ ἔτος τοῦ κόσμου, διαρκέσαντες ἔτη ὅλα ͵αυξʹ ἀπὸ τοῦ πρώτου αὐτῶν Βήλου ἕως τοῦ μαʹ Μακοσκολέρου τοῦ καὶ Σαρδαναπάλλου, ὡς συμφωνοῦσι πολλοὶ τῶν C ἐπισήμων ἱστορικῶν, Πολύβιος καὶ Διόδωρος, Κεφαλίων τε καὶ Κάστωρ καὶ Θάλλος καὶ ἕτεροι.

2. αʹ. ὧν AB. 4. γαʹ Bm. γμαʹ G. 5. βʹ Ἀράβων — ἔτος ͵γμαʹ addidi ex B. 7. σισιμόρδακος B. Σισιμέρδακος G. 9. 11 et 13. δʹ εʹ ϛʹ om. A. 13. ναβούνναβος A. Ναβόνναβος G. 14. γϙαʹ B. 20. Θωνοσκονκολέρου m. 21. σαρδαναπάλου Bm. Legebatur Σαρδανάπαλος. 22 et 23. κεφαλίων et θάλλος Bm. Κεφαλλίων et Θάλλως G.

Arabum reges.

Arabum regum post Chaldaeorum reges sex series, quorum
Primus Mardocentes regnavit annis 44, anno mundi 3001. . . . .
3. Arabum 3 regnavit Sisimardacus annis 28, anno mundi 3086.
4. Arabum 4 regnavit Nabius annis 37, anno mundi 3114.
5. Arabum 5 regnavit Parannus annis 40, anno mundi 3151.
6. Arabum 6 regnavit Nabonnabus annis 25, anno mundi 3191.

Arabum regnum Chaldaico succedens viguit annis 215, a communi mundi anno 3001 principium habuit et eo, de quo sermo est, 3215, desiit. Arabas exceperunt in imperio Assyriorum reges 41, summam potestatem anno 3216 adepti, et 4675 amiserunt, cum illud tenuissent annis integris 1460 a primo eorum Belo usque ad Macoscolerum, qui primus supra quadragesimum extitit, et Sardanapalus, prout plerique nobiles historici Polybius, Diodorus, Cephalion, Castor, Thallus et alii testantur, dictus est.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ. V. 74

Γενεὰ ιθ'.

Ναχὼρ ἔτη οθ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γρξδ'.

Εὐσέβιος τῷ ,γρπδ' ἔτει τοῦ κόσμου φησὶ τὸν Ἀβραὰμ γεννηθῆναι. σφάλλεται ὁ Εὐσέβιος ἐν τοῖς ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως Ἀβραὰμ χρόνοις τὰ ρλ' ἔτη τοῦ δευτέρου Καϊνᾶν μὴ στοιχειώσας υἱοῦ Ἀρφαξὰδ, ὃν οἱ ο' ἀριθμοῦσι, καὶ τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον ιγ' ἀπὸ Ἀδάμ.

Ἀφρικανὸς ἀπὸ Ἀδὰμ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Ἀβραὰμ ἔτη ,γσβ' D ἐπελογίσατο. σφάλλεται δὲ καὶ οὗτος τὰ αὐτὰ ρλ' ἔτη τοῦ δευτέρου Καϊνᾶν υἱοῦ Ἀρφαξὰδ, ὑφαιρουμένων τῶν κ' ἐτῶν τοῦ Μαθουσάλα, ἅτινα προσομοίως τῷ Εὐσεβίῳ καὶ οὗτος.

[Τῷ ,γρπδ' ἔτει τοῦ κόσμου.]

Τῷ οθ' αὐτοῦ ἔτει ὁ Ναχὼρ ἐγέννησε τὸν Θαρά.

Γενεὰ εἰκοστή.

Θαρὰ ἔτη ο'. τοῦ κόσμου ἦν ἔτος ,γσμγ'.

Κατὰ Ἀφρικανόν. P. 93

Τῷ ,γσοζ' ἔτει τοῦ κόσμου ἐπέβη Ἀβραὰμ τῆς ἐπηγγελμένης Χαναανίτιδος γῆς, ὅπερ ἀδύνατον πέφυκε.

6. υἱοῦ B. οἱ υἱοῦ G. τοῦ υἱοῦ m. 12. πρὸς ὁμοίως AB. καὶ οὗτος B. καὶ οὕτως G. παρέλιπεν καὶ οὗτος m. 13. Delet m. 14 et 16. Θάρα B. Θάῤῥα G.

ANNI MUNDI.

Generatio XIX.

Nachor anni 79 a mundi 3164 incipiunt.

Eusebius anno 3184 Abraham natum scribit. Signandis ab Adamo usque ad Abraham annis decipitur Eusebius, Cainan filii Arphaxad, quem Septuaginta numerarunt, et evangelium Lucae 13 ab Adamo ponit, centum triginta annis silentio suppressis.

Ab Adamo usque ad primum Abrahae annum recensuit Africanus annos 3202. Fallitur et ipse in recensendis iisdem 130 secundi Cainan, filii Arphaxad, annis (subtractis a Mathusala 20), quos non absimili Eusebio errore praetermisit.

Anno mundi 3184.

Nachor septuagesimo nono aetatis anno genuit Thara.

Generatio XX.

Thara aetatis anni 70 a mundi 3243 decurrunt.

Ex Africano.

Anno mundi 3277 terram Chananitidem sibi promissam ingressus est Abraham. Verum hoc nulla ratione constare potest.

Τῷ ͵γτιβ' ἔτει τοῦ καθολικοῦ κόσμου, ὅπερ ἦν τῆς ζωῆς Θαρὰ τοῦ πατρὸς Ἀβραὰμ ἔτος ο', ἐγέννησεν ὁ αὐτὸς Θαρὰ τὸν Ἀβραάμ, ὥς φησιν ἡ γραφή, καὶ μετὰ οε' ἔτη, τοῦτ' ἔστι μετὰ ρμε' τῆς γεννήσεως Θαρά, τῷ ͵γτπζ' ἔτει τοῦ κόσμου, ἐξῆλθεν Ἀβραὰμ ἐκ Χαρρὰν οε' ἔτος ἄγων, ὥς φησι πάλιν ἡ γραφή·
B *ὅτι Ἀβραὰμ ἦν ἐτῶν οε', ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ Χαρράν. εἰ τοίνυν τῷ ο' ἔτει τοῦ Θαρὰ ἐγεννήθη ὁ Ἀβραάμ, ὅπερ ἐστίν, ὡς πρόκειται, ͵γτιβ' τοῦ κόσμου ἔτει, καὶ τῷ οε' ἔτει μετὰ τὸ γεννηθῆναι αὐτὸν ἐξῆλθεν ἐκ Χαρρὰν θείᾳ προσκλήσει, φανερόν ἐστιν ὅτι τῷ ρμε' ἔτει τοῦ Θαρὰ ἐξῆλθεν ἐκ Χαρράν, ὅπερ συνάγεται ἔτος ἀπὸ Ἀδὰμ ͵γτπζ'. οὐ γὰρ φαίνεται ἡ γραφὴ τρανῶς φάσκουσα ὅτι μετὰ θάνατον τοῦ Θαρὰ ἐξῆλθεν ὁ πατριάρχης Ἀβραὰμ ἐκ Χαρράν, εἰ καὶ τὸν περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Θαρὰ λόγον προτάττει, καὶ οὕτως ἐπάγει τὸ περὶ τῆς ἐξόδου τοῦ Ἀβραάμ· οὕ-*
C *τω τῆς συνεχείας ἀπαιδευτούσης τοῦ λόγου, καὶ τοῦ θεόπτου Μωϋσέως, ὡς οἶδεν ὁ χρηματίζων πρὸς αὐτόν, οὕτω σοφῶς φθεγγομένου κρείττω ἢ κατὰ ἄνθρωπον· ἐπεὶ κατὰ τοῦτο περιεργούντων ἡμῶν εὑρεθήσεται ἐν πολλοῖς ἡ γραφὴ σφαλλομένη ὑπερβατικῶς λέγουσα τὰ πρῶτα ἔσχατα καὶ τὰ ἔσχατα πρῶτα· ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς εὐλογίαις τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ Νῶε ἀρξαμένη μὲν ἀπὸ*

1. *τοῦ καθολικοῦ κόσμου* B. *τοῦ κόσμου τοῦ καθολικοῦ* G. 2. *Θάῤῥα* G p. 93/ 94. 95. *θάρα* constanter B. *ἔτος* addidi ex B. 5 et infra *Χαρὰν* G. *χαῤῥὰν* B constanter. A modo *χαῤῥᾶν*, modo *χαρᾶν*. 6. *ἦν* m. *δὲ ἦν* G. 8. *κόσμου ἔτη* B. 10. *ἔτος* B. *ἐντὸς* G. 15. *εὐπαιδευτούσης* G.

Anno mundi communi 3312, qui fuit Thara patris Abrahae 70, ipse Thara, prout ait scriptura, genuit Abraham. Et elapso anno 75, hoc est 145 a Thara nato, anno mundi 3387, Abraham aetatis suae 75, eadem scriptura teste, profectus est ex Aran, quia annorum erat 75, cum ex Aran exivit. Abraham quippe ad Tharae annum 70, in mundi 3312, ut praemissum, incidentem, si ponitur natus, et a natalibus 75, deo iubente, ex Aran egressus, certe Tharae anno 145, qui intra 3387 ab Adamo creato concluditur, eum profectum constat. Statim namque a Tharae obitu patriarcham Abraham ex Aran discessisse scriptura non asserit manifesto, quamvis de Tharae obitu sermonem praemiserit, et deinceps de Abrahae exitu narrationem contexat; sermonis enim contextus ac rerum series, ipseque rerum divinarum speculator Moses, (qua ratione novit is, qui ad eum oracula promebat), adeo profunde subtiliterque sublimia quaeque quam possit homo mente consequi loquutus, ad id coniiciendum nos manu ducunt; ex adverso vero curiosius haec indaganti et fidem elevare cupienti, perturbato narrationis ordine, ultima primo, priora postremo ordine scriptura frequentius constituens fraudem et fucum obiicere reperietur; cuius exemplum manifestissimum suggerit in trium filiorum Noe benedictionibus,

τοῦ μέσου υἱοῦ αὐτοῦ Ἰάφεθ, ἐλθοῦσα δὲ εἰς τὸν πρῶτον υἱὸν
Σὴμ διὰ μέσου τοῦ Χάμ, ὃς ἦν ὕστατος· καὶ αὖθις πρὸ τοῦ
εἰπεῖν περὶ τῆς συγχύσεως τῶν γλωσσῶν καὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ
πύργου, ἡνίκα καὶ Βαβυλὼν κυρίως ἐκλήθη διὰ τὴν σύγχυσιν,
εἰρηκυῖα περὶ τοῦ Νεβρὼδ ὅτι καὶ ἐγένετο ἡ ἀρχὴ τῆς βασιλείας
αὐτοῦ Βαβυλών· καὶ ἐν ἄλλοις δὲ πλείοσιν ὑπερβατοῖς εὑρήσεις
τὴν γραφὴν χρησαμένην καὶ μηδαμοῦ σφαλλομένην. τὸ γάρ τοι D
παρά τινων ὡς ἄπορον ἡμῖν προτεινόμενον εἰρῆσθαι τῷ θείῳ V. 75
Λουκᾷ ὡς ἐκ τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου πρὸς τοὺς Ἰουδαίους
ὅτι „ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ
Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν· καὶ εἶπε
πρὸς αὐτόν, ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου,
καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων
κατῴκησεν ἐν Χαρράν. κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα
αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην, εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν P. 94
κατοικεῖτε." καὶ ὅτι κατὰ τοῦτον τὸν λόγον δυοῖν θάτερον ἀνάγ-
κη εἶναι, ἢ τὸν Ἀβραὰμ γεννηθέντα κατὰ τὸν θεῖον Μωϋσῆν
τῷ ο' ἔτει τοῦ Θαρά, ὡς ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ εἶναι ἐτῶν ρλε'
πρὸ τῆς εἰς τὴν Χανανίτιδα γῆν πορείας, ἢ οε' ἔτος ἄγοντα κατὰ
τὴν γραφήν, καὶ μετὰ θάνατον Θαρά, πορευθέντα ἐκ Χαρρὰν
εἰς γῆν Χαναναίαν κατὰ τὴν τῶν πράξεων ἀψευδῆ γραφὴν καὶ

1. αὐτοῦ] τοῦ G. 3. οἰκοδομίας G. 5. περὶ τοῦ Bm. περὶ τὸν G. Νεβρὼδ] Νεμρὼδ G. 6. δὲ om. G. 9. Λουκᾷ] Actor. VII, 2. 10. ὄντι] ὅτι G. 11. ἐν Bm. ἐκ G. 14. Legebatur μετῴκησεν. 15. νῦν om. B. 18. ὡς delet m. 19. γῆν om. G. ἔτους A.

quibus ille a medio Iapheth prius incipit, et per Cham fratrum postremum ad primum Sem progreditur; eademque rursus, nonnisi de Nembrod ac Babylone, quae regni principium eius fuit, mentione habita, confusionis linguarum aedificataeque turris, ubi propter confusos sermones Babylonis vocabulum sollerter excogitatum, historiam pertexit; ac sexcentis pariter aliis rerum gestarum transpositionibus scripturam invenias usam, nusquam tamen fraudem passam dixeris. Ipsi sane velut urgens dubium opponunt a divino Luca scriptum et Stephani apud eum Iudaeos alloquentis auctoritate firmatum in haec verba: deus gloriae apparuit patri nostro Abrahae, cum esset in Mesopotamia, priusquam habitaret in Charan, et dixit ad illum: „exi de terra tua et de cognatione tua et veni in terram, quam monstrabo tibi." Tunc egressus de terra Chaldaeorum habitavit in Charan. Et inde, postquam mortuus est pater eius, transtulit illum in terram istam, in qua nunc vos habitatis. Ex sermonis equidem istius contextu e duobus alterum sequi necesse est, aut ex sacri Mosis sententia Thara anno 70 Abraham lucem primum adspexisse, ita ut circa patris obitum ante susceptam in terram Chananitidem profectionem annum 135 attigerit, aut annos 75 natum, scriptura teste, et sublato iam e vivis patre e Charan in Chananaeam provinciam migrasse, quod certior actuum auctoritas et magni

τὸν λόγον τοῦ μεγάλου πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου Στεφάνου μὴ εἶναι οε' ἐτῶν, ἀλλ' ρλε', εἴπερ σε' ἐτῶν τέθνηκεν ὁ Θαρά· καὶ κατ' ἄμφω τοὺς τρόπους, εἴτε τὴν Γένεσιν, εἴτε τὰς πράξεις, B ὥς φασιν ἐκεῖνοι, σφάλλεσθαι. προστιθέασι δὲ καὶ τὴν λύσιν τῆς ἀπορίας μηδὲν ἔχουσαν ἀληθὲς ἢ πιθανὸν, ὅτι συντομίας χάριν καὶ οὐκ ἀκριβείας εἴρηται τῇ γραφῇ, τῷ ο' ἔτει τοῦ Θαρὰ γεγεννῆσθαι τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν Ναχὼρ καὶ τὸν Ἀρρὰν, ὡς τότε ἀρξαμένου γεννᾶν τοῦ Θαρὰ, ἐπεὶ μηδὲ τριδιδύμους αὐτοὺς ἴσμεν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐκεῖνοι καλῶς δῆθεν ἐπαπορήσαντες, ἀπόρως δὲ ἐπιλύσαντες, καὶ ἀλλοτρίως ἀναγκαίας καὶ ἐνδεχομένης ἀποδείξεως· καὶ ἀναγκαίας μὲν ὅτι δεῖ τὰς ἄμφω θείας γραφὰς ὡς θεοπνεύστους ἀληθεύειν, καὶ τῷ ο' ἔτει τοῦ Θαρὰ τὸν πατριάρχην Ἀβραὰμ ὁμολογεῖν γεγεννῆσθαι καὶ οε' ἄγειν ἐν τῇ ἀπὸ Χαρρὰν εἰς τὴν Χαναναίαν γῆν παροικίᾳ ἀναγκαίως καὶ ἀραρότως. C τῷ δ' ἀναγκαίῳ συμπεριέχεται καὶ τὸ ἐνδεχόμενον. οὐκοῦν καὶ μετὰ θάνατον τοῦ Θαρὰ οὕτως ἔχειν ἐνδέχεται σαφῶς τοῖς βουλομένοις τὸν γραφικὸν νοῦν θηρᾶσαι προκειμένου, καὶ τὸν ψυχικὸν θάνατον νοοῦσι τεθνάναι πρὸ τοῦ φυσικοῦ, διὰ τὸ πρὸς εἰδωλολατρείαν κεχηνέναι καὶ αἰσχροκερδίαν, εἰδωλοποιὸν ὄντα, καὶ μὴ συμπορεύεσθαι τῷ Ἀβραὰμ, ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ μὲν ἐξελ-

5. ἀπορείας G. πειθανὸν B. 7. ἀρρὰν B. Ἀρὰμ G. 12. δεῖ Bm. δὴ G. 14. γεγεννῆσθαι B. γεγενῆσθαι G. 15. τὴν add. B. ἀραρώτως B. 16. τῷ δ' ἀναγκαίῳ B. τὸ δ' ἀναγκαῖον G. συνπεριέχεται AB. 18. θηρᾶσαι A. θηράσαι B. θηρεῦσαι G.

protomartyris et apostoli Stephani testimonium confirmat; adeoque non 75, sed 135 (siquidem Thara anno suae aetatis 205 obiit), Abraham natum opponunt; et alterutro dato sive Genesin, sive apostolorum actus asserunt in errorem lapsos. Verum enim vero propositae dubietatis enodationem, quae nullam cum veritate vel probabili coniectura teneat affinitatem, ipsimet subnectere moliuntur; nimirum brevitatis non certae rationis assignatae gratia positum in scriptura, Thara aetatis suae anno 70, Abraham Nachor et Aram genuisse; ceu qui prolem tunc primum susceperit, non quasi tergemini simul sint ei filii nati.

Et haec quidem illi subtiliter obiiciunt; at minus argute solvunt, quin immo a necessaria probabilive ratione quam aliene. A necessaria, inquam, quia divinas utrimque scripturas verum enunciare necesse est; ac patriarcham Abraham Thara patris anno 70 lucem adspexisse et Charan in Chananaeam provinciam profectum aetatis 75 certo et indubitanter attigisse. Necessaria vero probatio probabilem quoque complectitur. Post obitum igitur Thara hoc ita se habuisse probabili ratione non caret penes eos maxime, qui propositi argumenti secretiorem sensum indagare student atque ante naturalem spiritualem, animae mortem in eo coniectant. Nam cum sculpendi arte peritus simulacris fingendis assuesceret, nec itineris comitem se Abraham adiunxisset, ad idolorum cultum et turpe lucrum in-

θόντα, καθὼς γέγραπται, ὅτι καὶ ἔλαβε Θαρὰ τὸν Ἀβραὰμ καὶ
τὸν Ναχὼρ καὶ τὸν Λὼτ καὶ τὴν Σάρραν καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς
ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν τῶν Χα-
ναναίων γῆν· καὶ ἦλθεν ἕως Χαρρὰν καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ· μετα- D
μεληθέντα δὲ στῆναι ἐν Χαρρὰν τῇ κατειδώλῳ, ἕως τοῦ σε' ἔτους
τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἐν ᾧ καὶ τέθνηκεν. ἐνταῦθα γὰρ μᾶλλον ἡ γρα-
φὴ συνέτεμε τὰ κατὰ τὸν Θαρὰ συνάψασα, τά τε πρὸ τῆς πο-
ρείας τοῦ Ἀβραὰμ ἐπὶ τὴν γῆν Χαναὰν καὶ τὰ μετὰ τὴν πορείαν,
ἅπερ ἦν, ὡς δείκνυται, τὰ ἀπὸ τοῦ ρμ' ἔτους ἕως τοῦ σε' ἔτους
τοῦ θανάτου αὐτοῦ. φησὶ γὰρ ὅτι καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι
Θαρὰ ἐν Χαρρὰν ἔτη σε' καὶ ἀπέθανε Θαρὰ ἐν Χαρρὰν ἀντὶ τοῦ
εἰπεῖν ὅτι ἐκεῖ διέτριβον ἕως θανάτου. οὐ γὰρ δὴ τὰ σε' ὅλα τῆς P. 95
ζωῆς αὐτοῦ ἔτη ἐν Χαρρὰν ἐγένοντο. εἶτα ἐπάγει „καὶ εἶπε κύριος
τῷ Ἀβραάμ, ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου" καὶ τὰ ἑξῆς, προσδιοριζομένη
ὅτι ἦν ἐτῶν οε', ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ Χαρρὰν Ἀβραὰμ ἑβδομηκοστῷ V. 76
ἔτει γεννηθεὶς τοῦ Θαρά, ἅτινα ὁμοῦ γινόμενά ἐστιν ρμε' τῆς
ζωῆς Θαρά, ἡνίκα καὶ παρεγένετο ἐν Χαρρὰν εἰς τὴν Χαλδαίων
γῆν. οὐ μόνον δὲ ἐντεῦθεν ἡμῖν παρίσταται ὅτι πρὸ τῆς τελευ-
τῆς Θαρὰ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραὰμ ἐξελθεῖν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ,
ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων τῷ πρωτομάρτυρι, ὅτι πρὸ τοῦ κατ-

1. καὶ om. G. 2. σάρραν B. Σάρα G. 3. πορευθῆναι B. πορεύεσθαι G. 5. ἕως τοῦ σε' ἔτους B. ἕως ἔτους σε' G. 9. τοῦ] τὸ A. ρμ'] ρμε' m. 10. φησὶ] Genes. XI, 32. 13. ἐπάγει] XII, 1. 15. ἑβδομηκοστῷ ἔτει B. ο' ἔτη G. 16. γινόμενα B. γενόμενα G. 17. ἐς Χαρρὰν B. 20. εἰρημένων] Actor. VII, 2.

biasse profitentur atque in eum maxime finem emigrasse; testante scriptura Thara secum sumpsisse Abraham, Nachor, Loth et Saram, ut e Chaldaeorum regione illos educeret et in Chananaeorum terras deportaret, tum in Charan reversum ibi mansisse, processuque temporis in eadem idolis dedita regione primi propositi poenitentem, ad annum usque 205, quo decessit e vita, sedes fixisse. Hic enim praecipue brevitati studuit scriptura et quae profectionem Abraham in terram Chanaan praecedunt et quae subsequuntur, ab anno nempe 145 usque ad mortis eius ducentesimum quintum, ut praemissum est, inclusa, simul in unum contraxit. Ait enim: „et facti sunt dies Thara in Charan annorum ducentorum quinque, et mortuus est in Charan," cum dicere debuisset: et ibi ad obitum usque sunt morati. Nusquam quippe annos 205 in Charan peregit. Subdit autem: dixit dominus Abrahamo: „egredere de terra tua," et quae deinceps. Praemiserat autem Abraham aetatis suae anno septuagesimo quinto e Charan profectum, patre nimirum iam septuagenario natum; illi vero anni simul coacti, centum quadraginta quinque Thara aetatis constituunt, quibus in Charan Chaldaeorum regionem advenit. Neque vero hinc solum ea nobis fides adstruitur, qua deum Abraham iussisse, ut e terra sua egrederetur, sed ex dictis etiam protomartyris credimus: priusquam, inquit, moraretur

B οἰκῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρρὰν ὤφθη αὐτῷ ὁ θεὸς ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ Χαλδαίων γῇ. οὐκοῦν ὀρθῶς νοηθήσεται μὴ μετὰ θάνατον τοῦ Θαρὰ κεχρηματίσθαι τῷ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἔτι ὄντι καὶ τῷ θεῷ ἀνακειμένῳ, ἀποστρεφομένῳ τε τὰ τοῦ πατρὸς εἴδωλα, ὡς πολλαχοῦ ἱστορεῖται, ἃ καὶ ἐνέπρησεν ἐν νυκτί, ὥς φασι, καὶ συγκατεκαύθη αὐτοῖς Ἀρρὰν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, σβέσαι θέλων τὸ πῦρ ἐνώπιον τοῦ Θαρά, ὥς φασιν, αἰνιττομένη τοῦτο καὶ ἡ γραφή, ὅτι ἀπέθανεν Ἀρρὰν ἐνώπιον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Θαρὰ ἐν τῇ γῇ ᾗ ἐγεννήθη, ἐν C τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων, ἐν Σοὺρ τῇ πόλει. ὥστε ἐκ πάντων τούτων δείκνυσθαι ἐξελθεῖν μὲν καὶ τὸν Θαρὰ καὶ τοὺς λοιποὺς σὺν τῷ Ἀβραὰμ ἐπαγγελλομένους συμπορευθῆναι εἰς γῆν Χαναάν, ὥς φησιν ἡ γραφή, ταῖς παραινέσεσι δηλονότι νοούντων ἡμῶν τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ· ἐν Χαρρὰν δὲ ἐλθόντας τῇ μέχρι τοῦ νῦν κατειδώλῳ κατοικῆσαι ἐκεῖ δι' αἰσχροκερδίαν καὶ εἰδωλομανίαν, καὶ οὕτω τὸν Ἀβραὰμ ὁρῶντα αὐτοὺς τεθνηκότας κατὰ ψυχὴν καὶ μὴ βουλομένους συγκληρονομῆσαι αὐτῷ τὰς θείας ἐπαγγελίας, ἀπιστοῦντας θεῷ μετοικισθῆναι ὑπὸ τοῦ θεοῦ μετὰ θάνατον τοῦ πατρός, τὸν ψυχικὸν δηλαδή, εἰς τὴν γῆν τῆς D ἐπαγγελίας. οὕτω γὰρ καὶ ὁ κύριος ἡμῶν νεκροὺς οἶδε τοὺς μὴ πιστεύοντας αὐτῷ, κἂν ζῶσι τὴν πρόσκαιρον ζωήν, ὥς πού

2. τῇ Χαλδαίων] τῇ om. B. 3. κεχρηματεῖσθαι AB. 8. ὅτι B. ὅτι καὶ G. 10. σοῦρ AB. ὥστε καὶ ἐκ G. 12. χαναὰν AB. Χαῤῥὰν G. 17. αὐτῷ B. αὐτοὺς G. 18. μετοικησθῆναι B. 19. τῆς add. B. 20. οἶδεν ABm. οἶδας G. 21. αὐτῷ κἂν ζῶσι B. αὐτόν, καὶ ζῶσιν G.

in Charan, apparuit ei deus in Mesopotamia, id est, in Chaldaeorum terra. Colligitur itaque rectissime divinum oraculum, sublato iam e vivis Thara non fuisse Abrahae manifestatum, verum cum adhuc paterni soli foret incola, dei mancipatus obsequio, atque a paternis idolis, prout historiae sacrae passim narrant, totis affectibus aversus; quae quidem, aiunt, noctu subiecto igne combussit, eorumque incendio, frater Aran flammas exstincturus sub paternis obtutibus absumptus est, subindicante hoc scriptura, cum ait: Aran in terra in qua natus est, in civitate Sur Chaldaeorum regionis, in patris Thara conspectu mortem oppetiit. Ex quibus omnibus liquet, Thara reliquosque ad quos pollicita divina spectabant, in regionem Charan iuxta scripturae dicta progressos, maxime si, quantum suasibus et hortatibus ad profectionem eos impulerit patriarcha Abraham, diligenter perpendamus. In Charan vero regionem utique in simulacrorum cultum insanientem profectos, ex vesana turpis lucri colligendi simulacraque colendi cupiditate, habitasse, illisque in hunc modum secundum animam mortuis, divinaque pollicita secum adire detrectantibus atque eius praeceptis obsequi renuentibus, Abrahamum a deo, patre iam animae vita privato, in promissionis terram evocatum. Dominus enim ipse incredulos, hac licet vita fruentes, mortuos vocare nonnullo loco novit: „sine," inquit, „mortuos

φησιν, ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς. καὶ ταῦτα μὲν ἡμῖν κατὰ δύναμιν νενόηται πρὸς λύσιν τῆς προταθείσης ἀπορίας, ὡς ἂν ἡ τῆς Γενέσεως καὶ τῶν πράξεων βίβλος σύμφωνος εἴη ἐκ τοῦ αὐτοῦ θείου πνεύματος ὑπαγορευθεῖσαι ἑκάτεραι καὶ ἐν μηδενὶ τῆς ἄλλης διαφέρουσα κατὰ τὴν ἀλήθειαν. εἰ δέ τινι φίλον ἄλλην τινὰ συμφωνοτέραν ἔννοιαν ἐφευρεῖν πρὸς τὴν προκειμένην ἀπορίαν, ταύτῃ καὶ ἡμεῖς πειθόμεθα χάριν τῆς ὀνήσεως ὁμολογήσοντες.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς. P. 96

Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ι' Ἄμασις ἔτη β'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γριζ'.

Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ια' Ἀκεσέφθρης ἔτη ιγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γριθ'.

Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ιβ' Ἀγχορεὺς ἔτη θ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γρλβ'.

Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ιγ' Ἀρμιϋσῆς ἔτη δ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γρμα'.

Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ιδ' Χαμοῖς ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γρμε'.

Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ιε' Μιαμοὺς ἔτη ιδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν B ἔτος ,γρνζ'.

2. ἡμῖν ABm. ἡμῶν G. προτεθείσης G. 3. βίβλος om. G. 4. ἑκάτερον G. 7. ὠνήσεως B. 10. Ἄμωσις m. 14. Ἀχορεὺς G. 16. ἀρμινσὴς B. 18. χαμόις A. 20. In marg. AB annotatum εὐσέβιός φησιν ὅτι παρ' αἰγυπτίοις ἐτύγχανεν ις' δυναστεία, καθ' ἣν ἐβασίλευσαν θηβαῖοι ἔτη ρξ', ἐν τισὶ δὲ ἀντιγράφοις ρϟ', νίνου βασιλεύοντος ἀσσυρίου (Ἀσσυρίας Bredovius). 20 et 21. in marg. scripta habet A. 20. μιαμοὺς (μιαμοῦς A.) ἔτη ιδ' B et in margine A. Ἀμεσίσης ἔτη ξε' G et A in textu. 21. ,γρνζ Bm et A in margine. ,γροα' G et A in textu.

sepelire mortuos suos." Et haec quidem dubii propositi solutionem allatura Minerva nostra excogitavit: ut utrinque Geneseos et actuum scriptura divino spiritu dictata sibimet consona, nec in apice a semet ipsa discrepare convincatur. Porro si cuiquam alteri memoratam difficultatem congruentiore commento dissolvere sit animus, illi nos quoque communis utilitatis gratia assensuros profitemur.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 10 Amasis annis 2, anno mundi 3117.
Aegyptiorum rex 11 Acesephthres annis 13, anno mundi 3119.
Aegyptiorum rex 12 Achoreus annis 9, anno mundi 3132.
Aegyptiorum rex 13 Amiyses annis 4, anno mundi 3141.
Aegyptiorum rex 14 Chamois annis 12, anno mundi 3145.
Aegyptiorum rex 15 Amesises annis 65, anno mundi 3157.

Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ιϛʹ Ἀμεσῆσις ἔτη ξεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γροαʹ.

C Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ιζʹ Οὔσης ἔτη νʹ., τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γσλϛʹ.

V. 77 Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ιηʹ Ῥαμεσῆς ἔτη κθʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γσπϛʹ.

Θηβαίων βασιλεῖς.

Θηβαίων ἐβασίλευσε δʹ Διαβιῆς υἱὸς Ἀθώθεως ἔτη ιθʹ. οὗτος ἑρμηνεύεται φιλέταιρος· τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γνγʹ.

Θηβαίων ἐβασίλευσε εʹ Πεμφῶς υἱὸς Ἀθώθους, ὅ ἐστιν Ἡρακλείδης, ἔτη ιηʹ· τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γοβʹ.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ϛʹ Τοιγαράμαχος Μομχειρὶ Μεμφίτης ἔτη οθʹ. οὗτος ἑρμηνεύεται τῆς ἀνδρὸς περισσομελής· τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γϡʹ.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ζʹ Στοῖχος υἱὸς αὐτοῦ, ὅ ἐστιν Ἄρης ἀναίσθητος, ἔτη ϛʹ· τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γρξθʹ.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ὄγδοος Γοσορμίης, ὅ ἐστιν Ἐτησιπαντός, ἔτη λʹ· τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γροεʹ.

1. ιϛʹ ἀμεσῆσις ἔτη ξεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γροαʹ B. ιϛʹ, reliquis omnibus omissis A. ιϛʹ ....ἔτη ιδʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γσκβʹ G. 3. οὔσης B. Οὔση G. 8. διαβιὴς B. ἀθώθεως B. Ἀθώσεως G. 9. φιλέτερος AB. φιλέστερος G. Φιλεταῖρος Scaliger p. 18. 10. πεμφὼς B. Σεμφῶς Iablonskius apud Vignolium II, p. 789. 12. τοιγαράμαχος B. τοιγὰρ ἄμαχος A. Τοῖγαρ Ἄμαχος G. 13. τῆς ἀνδρὸς] Τίσανδρος Scaliger p. 18. proximo vocabulo omisso. Vulgo περισσομέλης. 15. στοῖχος B. ὁ υἱὸς G. 16. Ἄρης] ἄρις Iablonskius. 18. αἰτήσι παντὸς B.

Aegyptiorum rex 16 . . . . . annis 14, anno mundi 3222.
Aegyptiorum rex 17 Use annis 50, anno mundi 3236.
Aegyptiorum rex 18 Rameses annis 29, anno mundi 3286.

Thebaeorum reges.

Thebaeorum rex 4 Diabies, filius Athosis, qui dicitur Humanior, annis 19, anno mundi 3053.

Thebaeorum rex 5 Pemphos, filius Athothi, qui dicitur Heraclides, annis 18, anno mundi 3072.

Thebaeorum Aegyptiorum rex 6 Toegar Amachus Momchiri Memphites, qui dicitur vir membris redundans, annis 79, anno mundi 3090.

Thebaeorum Aegyptiorum rex 7 Stoechus, filius eius, qui Mars absque sensu dicitur, annis 6, anno mundi 3169.

Thebaeorum Aegyptiorum rex 8 Gosormies, qui dicitur Etesipantus, annis 30, anno mundi 3175.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν θʹ Μάρης υἱὸς αὐτοῦ, ὃ ἐστιν D Ἡλιόδωρος, ἔτη κϛʹ· τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γσεʹ.

Ἀσσυρίων βασιλεῖς.

Ἀσσυρίων πρῶτος ἐβασίλευσε Βῆλος ἔτη νεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γσιϛʹ.

Ἀσσυρίων βʹ ἐβασίλευσε Νίνος ἔτη νβʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γσοαʹ.

Ἀσσυρίων γʹ ἐβασίλευσε Σεμίραμις ἔτη μβʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γτκγʹ.

Ἀσσυρίω δʹ ἐβασίλευσεν Νινύας, ὁ καὶ Ζάμις, υἱὸς Νίνου καὶ P. 97 Σεμιράμεως, ἔτη ληʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γτξεʹ.

Σικυωνίων βασιλεῖς πῶς καὶ πόθεν ἤρξαντο.

Αἱ παρ' Ἕλλησιν ἀρχαιολογίαι πᾶσαι μὲν ἀσύμφωνοι φέρονται παρὰ τοῖς συλλεξαμένοις αὐτὰς ἱστορικοῖς, ἐξαιρέτως δὲ αἱ πρὸ τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος. τούτων πρώτη καὶ πάντων παλαιοτάτη ἀνεγράφη ἡ Σικυωνίων ἀρχή, ἧς πρῶτος ἡγήσατο Αἰγιαλεύς, ἀφ' οὗ καὶ Αἰγιάλεια ἡ νῦν Πελοπόννησος τὸ πρὶν B ἐκαλεῖτο.

Σικυωνίων βασιλεῖς ἔτη ϡξζʹ καὶ ἱερεῖς ϛʹ.

Τῷ ͵γσλθʹ ἔτει τοῦ κόσμου, οϛʹ τοῦ Ναχὼρ ἡ Σικυωνίων

6. Vulgo Νῖνος. 8. ἦν ἔτος om. B. 10. Νινύας m. Νινύας ἔτη λη G. ζάμις B. Ζάμης G. 14. συναλλαξομένοις G. 17. Αἰγιάλεια m. Αἰγιάλια G. πελοπόννησος AB. 19. Post βασιλεῖς G lacunam indicat.

Thebaeorum Aegyptiorum rex 9 Mares, filius eius, qui dicitur Heliodorus, annis 26, anno mundi 3205.

Assyriorum reges.

Assyriorum rex 1 Belus annis 55, anno mundi 3216.
Assyriorum rex 2 Ninus annis 52, anno mundi 3271.
Assyriis 3 imperavit Semiramis annis 42, anno mundi 3323.
Assyriorum rex 4 Ninyas, qui et Zames, filius Nini et Semiramis, annis 38, anno mundi 3365.

Quomodo et quando Sicyoniorum reges coeperint.

In nullo consentiunt antiqua Graecorum monumenta primam maxime Olympiadem praecedentia, etiam apud eos, qui illis conciliandis studuerunt, historiarum scriptores. Primum omnium et antiquissimum Sicyoniorum est imperium, quo primum potitus est Aegialus, a quo Aegialia, nunc Peloponnesus, prius vocabatur.

Sicyoniorum reges annis 967 et sacerdotes sex.

Anno mundi 3239, Nachor 76.

βασιλεία ἤρξατο ἀπὸ πρώτου βασιλέως Αἰγιαλέως, ἕως κϛ´ βασιλέως Ζευξίππου, ἐπὶ ἔτη διαρκέσασα ϡξζ´. μεθ᾽ οὓς ἄρχοντες ἱερεῖς ϛ´ ἔτη λγ´. ὁμοῦ τὰ πάντα τῆς Σικυωνίων ἀρχῆς ἔτη ͵α, ὡς Ἀπολλόδωρος καὶ ἕτεροι, ἐν οἷς καὶ Εὐσέβιος, ἔγραψαν. ἔστιν C οὖν ἀπὸ ͵γσλθ´ κοσμικοῦ ἔτους ἕως ͵δσλη´, ὡς ὑπόκειται.

V. 78 **Κάστορος περὶ τῆς βασιλείας τῶν Σικυωνίων.**

Παρατίθεμεν δὲ καὶ τοὺς Σικυῶνος βασιλεύσαντας, ἀρχομένους μὲν ἀπὸ Αἰγιαλέως τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος, λήγοντας δὲ ἐπὶ Ζεύξιππον. οἱ μὲν οὖν βασιλεῖς κατέσχον ἐτῶν χρόνον ϡνθ´. μετὰ δὲ τοὺς βασιλεῖς κατεστάθησαν ἱερεῖς τοῦ Καρνίου ἕξ. οὗτοι δ᾽ ἱεράτευσαν ἔτη λγ´. μεθ᾽ οὓς κατεστάθη ἱερεὺς Χαρίδημος, ὃς καὶ οὐχ ὑπομείνας τὴν δαπάνην ἔφυγε.

D Πάντων μὲν Ἑλλήνων παλαιότατοι τοῖς χρόνοις ἀναγράφονται Σικυώνιοι καὶ βασιλεῖς οἱ Σικυῶνος ἡγησάμενοι, ὧν πρῶτος ἦρξεν Αἰγιαλεὺς κατὰ Βῆλον καὶ Νίνον γεγονὼς τοὺς πρώτους Ἀσσυρίων βασιλεῦσαι τῆς Ἀσίας μνημονευομένους, ἐξ οὗ Αἰγιάλεια τὸ πρὶν ἡ νῦν Πελοπόννησος ἐκαλεῖτο. συγχρονίζειν δὲ τῷ Ναχὼρ καὶ τῷ Θαρὰ πατρὶ τοῦ Ἀβραὰμ ὁ ἀκριβὴς καὶ καθ᾽ ἡμᾶς ἀποδείκνυσι λόγος.

4. Εὐσέβιος] I, 24. p. 125. 5. γσλθ´ Bm. γλθ´ G. 6. σικύωνος (sic) B. Σικυῶνας G. 11. χαρίδημος ὃς B. Χαριδήμοσος G. 13. παλαιότατα G. 14. καὶ add. B. σικύωνος B constanter. 15. Νῖνον G. γεγονὸς B. τοὺς πρώτους Bredovius. τοῦ πρώτου G, quod vereor, ut in codicibus scriptum sit. 16. μνημονευομένου G. 17. πελοπόνησος AB. 18. θάρα B. Θαῤῥὰ G.

Sicyoniorum regnum a primo rege Aegialeo coepit et ad 26 Zeuxippum duravit annis 967, quibus sacrorum praefecti sex successerunt annis triginta tribus. Summa itaque Sicyoniorum imperii est annorum 1000, prout Apollodorus et alii, inter quos est Eusebius, scriptum reliquerunt; eiusdemque duratio est a 3239 mundi anno usque ad 4238, ut in sequentibus patet.

Ex Castore de Sicyoniorum regno.

Sicyoniorum reges ab Aegialeo omnium primo coepisse et in Zeuxippo desiisse demonstramus. Reges itaque annis 959 potiti sunt imperio; quibus sublatis Carnii sacerdotes sex sceptrum obtinuerunt, rebusque sacris intenderunt annis 33, iisdemque suffectus in sacerdotio Charidemosus expensis faciundis minor, fuga se regno eripuit.

Omnium quidem antiquissimi celebrantur a Graecis Sicyoniorum reges; Sicyonis nimirum praefecti, quorum imperium primus auspicatus est Aegialeus, Beli Ninique, cuius nomine primum Assyriorum regnum inscribitur, temporibus; ab Aegialeo, quae nunc Peloponnesus, Aegialia quondam dicebatur; eumque Nachor et Thara patri Abraham coaetaneum fideliora nostrarum historiarum monumenta declarant.

Σικυωνίων πρῶτος ἐβασίλευσεν Αἰγιαλεὺς ἔτη νβʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γσλθʹ.

Σικυώνιοι ἐλέγοντο ἀπὸ Σικυῶνος πόλεως πρώτης ἐν Πελοποννήσῳ.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ. P. 98

Γενεὰ καʹ.

Ἀβραὰμ ἔτη ρʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γτιγʹ.

Ἀβραὰμ Χαλδαῖος ὢν τῷ γένει τὴν πρώτην ἡλικίαν παρὰ Χαλδαίοις ἐτράφη καὶ τῆς παρ' αὐτοῖς ἀστρολογίας καὶ λοιπῆς μετέσχε σοφίας. θεοφιλὴς δὲ ὢν καὶ τοῖς κτίσμασι τὸν νοῦν ἑαυτοῦ μὴ καταδεξάμενος ἐᾶσαι ἐνδιατρίβειν, ἀλλ' ἐπὶ τὸν γενεσιουργὸν ἐκ τῆς τῶν κτισμάτων ἀναχθεὶς καλλονῆς θείας ἐλλάμψεως ἠξιώθη, ἔτι διατρίβων ἐν τῇ πατρίδι, ὥς φησιν ἐν ταῖς πράξεσιν ὁ πρωτομάρτυς, καθὼς καὶ προσεσήμανται. B

Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ Χαλδαῖοι ἀπὸ τοῦ Σὴμ κατάγονται, ἐξ ὧν ὁ Ἀβραάμ.

Τὸν κατὰ μητέρα πάππον τοῦ Ἀβραὰμ ἡ λεπτὴ Γένεσίς φησιν ὅτι Ἀβραὰμ ἐκαλεῖτο, ἡ δὲ Σάρρα ἀδελφὴ ὁμοπατρία τοῦ Ἀβραὰμ ὑπῆρχε.

Πρῶτος Ἀβραὰμ δημιουργὸν τὸν τῶν ὅλων θεὸν ἀνεκήρυξε.

1. ἔτη νβʹ addidi ex Bm et Eusebio p. 126. 3. πελωπονήσῳ B. 12. ἐλάμψεως B.

Sicyoniorum rex primus Aegialeus imperavit annis 52, anno mundi 3239.

Sicyonii a Sicyone Peloponnesi praecipua civitate vocati sunt.

ANNI MUNDI.

Generatio XXI.

Abraham anni 100 a mundi annis 3313.

Abraham Chaldaeus genere primam aetatem apud suos egit et astrorum notitia et reliqua Chaldaeorum eruditione non leviter imbutus fuit. Summa vero in deum religione praeditus animum circa vilem creaturarum congeriem non permisit versari, verum earum specie doctus in auctorem mente traducta etiam patrio detentus adhuc solo divinis irradiationibus plenum lumen mente accepit, ut praedicat protomartyr Stephanus in actibus et nos quoque superius indicavimus.

Observa Chaldaeos, ex quibus Abraham ortus est, a Sem primam originem duxisse.

Abraham maternum avum eodem Abraham nomine apud parvam Genesin nuncupari legimus, Saramque ex eodem cum Abraham patre progenitam.

Abraham deum rerum omnium conditorem publica voce professus est.

Πρῶτος Ἀβραὰμ ἐκύκλου τὸ θυσιαστήριον κλάδοις φοινίκων καὶ ἐλαιῶν.

C *Ἐπὶ Ἀβραὰμ πρῶτος ὠνόμασται ἄγγελος ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ.*

Παρ' αὐτοῦ Αἰγύπτιοι τὴν τῶν ἀστέρων θέσιν καὶ κίνησιν ἔμαθον καὶ τὴν ἀριθμητικὴν ἐπιστήμην.

Τῷ ιδ' ἔτει αὐτοῦ ὁ Ἀβραὰμ ἐπιγνοὺς τὸν τῶν ὅλων θεὸν προσεκύνει, τὰ δὲ εἴδωλα τοῦ πατρὸς συντρίψας κατέκαυσε σὺν τῷ οἴκῳ. συγκατεκαύθη δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀῤῥὰν ὁ ἀδελφὸς Ἀβραὰμ σβέσαι τὸ πῦρ σπουδάζων. ἐνουθέτει δὲ καὶ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ ἀποστῆναι τῆς εἰδωλολατρείας καὶ εἰδωλοποιίας, ὥς φησιν ὁ Ἰώσηππος.

Τούτοις τοῖς χρόνοις ἤκμαζε Μελχισεδὲκ ὁ πρῶτος ἀρχιε-
D *ρεὺς καὶ πρῶτος βασιλεὺς Σαλὴμ ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ καταγγελλό-*
μενος, παρθένος, καὶ ἀγενεαλόγητος ἐν τοῖς λογίοις φερόμενος,
καὶ ἐν ἄρτῳ καὶ οἴνῳ τὴν ἀναίμακτον θυσίαν τοῦ ἀμήτορος ἄνω-
θεν καὶ ἀπάτορος κάτωθεν Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ καὶ σω-
V. 79 *τῆρος ἡμῶν προτυπῶν· καθ' ἣν εὐλογήσας τὸν Ἀβραὰμ κυριω-*
τέραν τῆς ἐν νόμῳ λατρείας τὴν καθ' ἡμᾶς ἐν πνεύματι καὶ ἀλη-
θείᾳ ἀπέφηνε, κρείττων ἐν ἀνθρώποις μόνος φανεὶς τοῦ πα-
τριάρχου Ἀβραάμ, εἴπερ ἀναμφιλέκτως κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστο-

8. ὁ *Ἀῤῥὰν* ὁ G. 9. *καὶ* om. G. *ἑαυτοῦ* B. *αὐτοῦ* G. 11. *Ἰώσηππος*] Antiq. I, 8. 12. ὁ *Μελχισεδὲκ* ὁ G. 13. *πρωτοβασιλεὺς* G. *σαλεὶμ* B. 19. *κρείττων* m. *κρεῖττον* G. *μόνος* Bm. *μόνοις* G. 20. *ἀπόστολον*] Epist. ad Hebr. VII.

Palmarum olivarumque ramis primus omnium altare circumcinxit.

Ubi de illo narrat, de angelis quoque primum sermonem exaratum declaravit scriptura.

Ab Abrahamo siderum positiones et motus perfectamque numerorum scientiam acceperunt Aegyptii.

Anno aetatis decimo quarto deum universorum opificem agnoscens Abraham supremum ei religionis cultum exhibuit, comminutaque patris simulacra cum aede propria incendit; Aran porro frater eius incendium exstinguere sollicitus flammis eisdem absumptus est. Caeterum ut a condendis colendisque idolis patrem averteret Abraham, Iosepho teste, studium omne semper apposuit.

Vivebat ista tempestate Melchisedec, primus pontifex et rex Salem primus a divina scriptura memoratus, de servata virginitate laudatus, de cuius maioribus nullum exstat monumentum, qui in pane et vino incruentum Christi veri dei et salvatoris nostri, cuius nulla in caelis mater, in terris pater nullus, sacrificium praefiguravit, quo benedictione Abrahae impetrata et impertita, veriorem in lege nostra secundum spiritum et veritatem cultum futurum designavit; solus indubie patriarcham Abraham virtute donisque caelestibus superare visus, cum iuxta divinum

λον καὶ τὴν ἀλήθειαν τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται καὶ ἀποδεκατοῦται.

Ἀρχὴ τοῦ μα' Ἰωβηλαίου παρ' Ἑβραίοις. P. 99

Ἰωβὴλ δὲ παρ' αὐτοῖς ἡ πεντηκονταετηρίς, ὡς εἶναι ἀπὸ Ἀδὰμ κατ' αὐτοὺς ἐπὶ μγ' ἔτος Ἀβραὰμ ἔτη ͵βν'.

Ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Μωϋσῇ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι τὸν Ἀβραὰμ ἐγὼ ἐδίδαξα τὴν Ἑβραΐδα γλῶσσαν κατὰ τὴν ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως λαλεῖν τὰ πάτρια πάντα, ὡς ἐν λεπτῇ κεῖται Γενέσει.

Τῷ ͵γτογ' ἔτει τοῦ κόσμου, Ἀβραὰμ δὲ ξα', ἐνεπύρισεν B Ἀβραὰμ τὰ εἴδωλα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ συγκατεκαύθη αὐτοῖς Ἀρρὰν θέλων σβέσαι τὸ πῦρ ἐν νυκτί· καὶ ἐξῆλθε Θαρὰ σὺν Ἀβραὰμ τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Χαναὰν, καὶ μεταγνοὺς ᾤκησεν ἐν Χαρρὰν εἰδωλομανῶν ἕως θανάτου αὐτοῦ.

Τούτῳ τῷ ͵γτπζ' ἔτει τοῦ κόσμου, ὅπερ ἦν οε' ἔτος Ἀβραὰμ, ἐξῆλθεν ἐκ Χαρρὰν κατὰ θεῖον χρησμὸν, καὶ ἦλθεν εἰς Συχὲμ, καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήριον ἀνὰ μέσον Βαιθὴλ καὶ Ἀγγαὶ τῷ ος' ἔτει αὐτοῦ.

Τῷ ͵γτϟγ' ἔτει τοῦ κόσμου, πα' Ἀβραὰμ, κατῆλθεν εἰς Αἴγυπτον μετὰ Σάρρας τῷ ζ' ἔτει τῆς παροικίας αὐτοῦ, ὥς τινες.

1. ἀπὸ G. 4. πεντηκονταετερὶς A. πεντηκονταετερὴς B. 5. με'] νγ' m. ἔτος B. ἔτους G. βν'] βα' m. 6. μωσεῖ B. τὸν] τῶν B. 7. ἵνα κατ' αὐτὴν ὡς ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως λαλήσῃ m. 11. Ἀρρὰν] ὁ Ἀῤῥὰν G. θάρα B. Θάῤῥα G. 16. βαιθὴλ B. Βεθὴλ G. 18. ἀβραὰμ add. Bm.

apostolum et veritatem, minor a maiore benedici ac decimari consuetus sit.

Quadragesimi primi Hebraeorum Iubilaei principium.

Iobel penes Hebraeos annorum quinquaginta revolutio est, atque ita secundum eorum computum, ad quinquagesimum tertium Abraham aetatis, anni sunt a mundi principio 2001.

Angelus familiari colloquio cum Mose solitus uti dixit ei: Hebraeam linguam, qualis primitus purior erat, ego docui Abrahamum, ut ea velut patria loqui noverit. Haec refert parva Genesis.

Anno mundi 3373, Abraham vero 61, ipse Abraham patris idola succendit; Aran autem nocturnum incendium exstinguere molitus illo eodem absorptus est. Profectusque Thara cum Abraham, ut in terram Chananaeorum migraret, mutata sententia, insano simulacrorum cultu allectus in Charan ad obitum usque remansit.

Anno mundi 3387, Abraham vero 75, ipse divino iussu e Charan egressus et in Sychem profectus erexit altare inter Bethel et Haggai septuagesimo sexto aetatis anno.

Anno mundi 3393, Abraham 81, ipse ducta secum Sara descendit in Aegyptum anno migrationis septimo, ex quorumdam sententia.

C **Ἀφρικανοῦ περὶ Ἀβραάμ.**

Ἔνθεν ἄρχεται τῶν Ἑβραίων ἡ προσωνυμία. Ἑβραῖοι γὰρ οἱ Περάται ἑρμηνεύονται, διαπεράσαντος Εὐφράτην Ἀβραάμ, καὶ οὐχ, ὥς οἴονταί τινες, ἀπὸ Ἕβερ τοῦ προειρημένου. συνάγεται τοίνυν εἰς τὴν ἐπίβασιν τῆς κατηγγελμένης γῆς Ἀβραὰμ ἀπὸ μὲν τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ Νῶε γενεῶν δέκα ἔτη ͵αιε΄, ἀπὸ δὲ Ἀδὰμ γενεῶν εἴκοσιν ἔτη ͵γσζ΄.

Λείπεται πρὸς τὴν προκειμένην ἀκριβῆ χρονολογίαν ἡ παρὰ τῷ Ἀφρικανῷ χρόνοις ρι΄ ἐκ τῶν ρλ΄ ἐτῶν τοῦ δευτέρου Καϊνᾶν.
D *τὰ γὰρ ἄλλα εἴκοσιν ἐκ τῶν αὐτῶν ρλ΄ ἡ ἀπὸ Ἀδὰμ ἐπὶ τὸν κατακλυσμὸν τῶν ͵βσξβ΄ ἐτῶν παραύξησις προαφήρπασε προστεθέντων αὐτῶν τοῖς τοῦ Μαθουσάλα χρόνοις.*

Εὐσέβιος τὰ υλ΄ ἔτη ἀπὸ τοῦ ε΄ καὶ ο΄ ἔτους Ἀβραάμ, ἤτοι ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς παροικίας αὐτοῦ εἰς γῆν Χαναάν, ἕως τοῦ πα΄ ἔτους Μωϋσέως καὶ ἀπ' Αἰγύπτου πορείας τοῦ Ἰσραήλ, ἀπαριθμεῖ.

P. 100 *Ἡ δὲ βίβλος τῆς Γενέσεως τὴν θείαν ἀπόφασιν περὶ τούτου μετὰ τὴν ἐξ Αἰγύπτου ἐπάνοδον καὶ τὸν πρὸς τοὺς βασιλεῖς πόλεμον καὶ τὰς εὐλογίας τοῦ Μελχισεδὲκ ὑπογράφει, καθὼς ἔξεστι μα-*
V. 80 *θεῖν ἀκριβῶς ἐντυγχάνοντι τῷ βουλομένῳ. Ἀβραὰμ ἦν ἐτῶν πς΄, ἡνίκα ἔτεκεν Ἄγαρ τὸν Ἰσμαὴλ τῷ Ἀβραάμ, ὡς γέγραπται ἐν*

7. ͵γσοζ΄ m. 9. τῶν ρλ΄ Bm. τῶν ρλέ G. 11. ͵βσμβ΄ G. ἐτῶν om. G. παραύξησις Bm. παράξησις G. 13. Εὐσεβίου. Τῷ υλ΄ ἀπὸ G.

Ex Africano de Abrahamo.

Hic primum nomen Hebraeorum auditum est. Hebraei namque transmigrantes exponuntur, qui cum Abrahamo traiecerunt Euphratem, et non, ut quidam autumant, ab Heber, de quo alibi sermo habitus. A praeterito itaque diluvio, Noeque temporibus, usque ad ingressum Abrahae in terram promissam, generationum decem anni 1015 colliguntur, ab Adamo vero generationum viginti anni 3277.

Propositae temporum rationi, ne fiat accurata, ex secundi Cainan annis 230 desunt 110. Aliorum quippe viginti, ex iisdem 130, defectum sustulit, facta in praemissis annorum intrusio supra spatium 2242, ab Adamo usque ad diluvium elapsorum, ubi ad Mathusala aetatem nonnihil additum est.

Ex Eusebio.

Annos quadringentos triginta ab Abrahae quinto supra septuagesimum, id est, a primo migrationis eius in terram Chanaan, usque ad 81 Mosis et exitus Israël ex Aegypto retro recenset Eusebius.

Divinam vero circa hoc editam sententiam post Abrahae reditum ex Aegypto et ab eo debellatos reges adversarios et benedictionem a Melchisedec acceptam subiungit Geneseos liber, ut cuilibet accuratiorem notitiam quaerenti patet. Abraham erat annorum 86, cum ex Agar suscepit Ismaël,

βίβλῳ τῆς Γενέσεως· τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γτҁλʹ. ἐκ τούτου τὸ γένος τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἤτοι Ἀγαρηνῶν, οἱ αὐτοὶ καὶ Σαρακηνοί εἰσιν ἀπὸ Σάρρας ἑαυτοὺς μετονομάσαντες, ὥς τινές φασιν, ἀπαξιοῦντες καλεῖσθαι Ἀγαρηνοὶ δουλικῶς. ἕτεροι δὲ τοὺς Ἰσμαηλίτας Σαρακηνοὺς καλεῖσθαί φασιν, ὅτι Σάρρα τὴν Ἄγαρ κενὴν ἐξαπέστειλε κληρονομίας. Ἀβραὰμ ἀσεβεῖ μὴ συναπολέ- B σθαι δίκαιον ἐδυσώπει, διὰ Λὼτ τὸν ἀδελφιδοῦν αὐτοῦ. Λὼτ σὺν τῇ γαμετῇ καὶ ταῖς θυγατράσιν ἐκπεμφθεὶς εἰς Σηγὼρ περισώζεται, τῆς γυναικὸς μόνης ἐπιστραφείσης, καὶ διὰ τοῦτο παγείσης εἰς στήλην ἁλὸς ἀδιάλυτον, ἣν εἰς ἔτι πολλοὶ χάριν ἱστορίας ὁρῶσιν ἐρχόμενοι. Σηγὼρ δὲ ἡ πόλις διὰ τὸν Λὼτ ἐσώθη τῶν ἐν αὐτῇ διαφθαρέντων ἀνδρῶν, ὥς φασι, καὶ τῆς λίμνης ἅμα τῇ γῇ ἀνατραπείσης.

Ἀβραὰμ παρῴκησεν ἐν Γεράροις, ἣν τινες Ἀσκαλῶνά φασιν εἶναι, ὡς καὶ Ἀφρικανός. Ἀβραὰμ ἔλαβε τὴν Χεττούραν γυναῖκα μετὰ τελευτὴν Σάρρας ἐν τῷ γήρᾳ αὐτοῦ, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱοὺς C εʹ, Ζεμβριάμ, Ἰεκσάν, Μαδάμ, Μαδιάμ, Ἰεσβώκ.

Ἀφρικανοῦ.

Λιμοῦ κατασχόντος τὴν γῆν τὴν Χαναν῀ιτιδα κατῆλθεν εἰς Αἴγυπτον Ἀβραάμ, δεδιὼς δὲ μὴ διὰ τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς

1. ἦν om. B. 2. ἀγαρινῶν et ἀγαρινοὶ B. 3. σάρρας B. Σάρας G. 5. Vulgo Σάρα. 6. ἐξαπέστειλεν B. ἀπέστειλεν G. ἀσεβεῖ] εὐσεβῆ G. 13. ἀνατειλάσης m. 15. χεττοῦραν AB. Χετοῦραν G. 16. σάρρας B. Σάρας G. γήρᾳ] Scribebatur γήρει. 17. Ζεμβριὰμ] Ζεμωριὰμ G. Ζομβρᾶν m. Ἰεκσὰν] Ιεκτὰν G. Ιεζὰν m. Μαδὰμ] Μαδὰλ m. 20. δὲ add. B.

prout Geneseos liber manifestat, mundi vero annus erat 3398. Ab Ismaële genus Ismaëlitarum, hoc est, Agarenorum propagatum. Iidem porro sunt qui Saraceni, a Sara sibi vindicato nomine, ut quidam asserunt, et Agarenorum servili penitus repudiato. Ismaëlitas alii Saracenos nuncupatos existimant, quod Sara ab viri haereditate adeunda voluerit Agar exclusam. Ne iustus impiorum suppliciis involveretur, exorabat et vitam nepoti Loth deprecabatur. Loth cum coniuge et filiabus in Segor emissus leto eripitur; coniux sola retro conversa in solidam et illiquefactam salis statuam compingitur; eamque nonnulli rei gestae probandae gratia visum eunt et, ut narratur, conspiciunt. Segor urbs deletis eius civibus propter Loth servatur, ut aiunt, et e terra lacus erupit.

Abraham habitavit in Geraris, Ascalonem alii vocant, inter quos est Africanus. Abraham defuncta Sara Cheturam uxorem duxit iam senex et ex ea quinque filios tulit: Zombram, Iezan, Madal, Madian et Iesboc.

Ex Africano.

Fame per terram Chananitidem grassante Abraham descendit in Aegyptum; at ne ob uxoris venustam speciem occideretur, fratris nomine si-

ἀναιρεθῇ, ἀδελφὸς εἶναι σκέπτεται. ἐπαινεθεῖσαν δὲ ἠγάγετο Φαραώ. οὕτω γὰρ Αἰγύπτιοι τοὺς βασιλεῖς ἑρμηνεύουσι· καὶ ὁ μὲν δίκας ἔτισε τῷ θεῷ· ὁ δ' ἅμα τοῖς ἰδίοις Ἀβραὰμ ἤδη πλουτῶν ἀπηλλάσσετο. ἐν Χαναὰν διεπληκτίσαντο ποιμένες τοῦ τε Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Λώτ, καὶ δόξαντος αὐτοῖς ἐχωρίσθησαν, D *ἑλομένου Λὼτ ἐν Σοδόμοις οἰκεῖν δι' ἀρετὴν καὶ κάλλος τῆς γῆς ἐχούσης πέντε πόλεις, Σόδομα, Γόμορρα, Ἄδαμα, Σεβωείμ, Σηγώρ, καὶ τοσούτους βασιλεῖς. τούτοις οἱ πλησιόχωροι τέσσαρες βασιλεῖς Σύρων ἐπολέμησαν, ὧν ἡγεῖτο Χοδολλαγομὸρ βασιλεὺς Αἰλάμ. συνέβαλλον δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τὴν ἁλικὴν, ἣ καλεῖται νῦν θάλαττα νεκρά· ἐν ταύτῃ πλεῖστα τῶν θαυμασίων τεθέαμαι. ζώων τε γὰρ οὐδὲν ἐκεῖνο φέρει τὸ ὕδωρ, καὶ νεκροὶ μὲν ὑποβρύχιοι φέρονται, ζῶντες δὲ οὐδ' ἂν ῥᾳδίως βαπτίσαιντο. λύχνοι δὲ καιόμενοι μὲν ἐπιφέρονται, σβεννύμενοι δὲ* P. 101 *καταδύουσιν. ἐνταῦθά εἰσιν αἱ τῆς ἀσφάλτου πηγαί· φέρει δὲ στυπτηρίαν καὶ ἅλας, ὀλίγον τι τῶν ἄλλων διαφέροντα· πικρά τε γάρ ἐστι καὶ διαυγῆ. ἔνθα δ' ἂν καρπὸς εὑρεθῇ κάπνου πλέον εὑρίσκεται θολερωτάτου. τὸ δὲ ὕδωρ ἰᾶται τοὺς χρωμένους αὐτῷ, λήγει τε παντὶ ὕδατι πάσχον τὰ ἐναντία. εἰ δὲ μὴ Ἰορδάνην εἶχε τὸν ποταμὸν τροφὴν ὡς πορφύραν διατρέχοντα*

2. *φαραῶ* AB. 3. *αἴτισε* B. 4. *διεπληκτήσαντο* B. 5. *τε* om. G. 7. *Σεβοείμ* G. 10. *συνέβαλον* G. 12. *φέρει τὸ ὕδωρ* B. *τὸ ὕδωρ φέρει* G. 13. *βαπτήσαιντο* B. 14. *δὲ καιόμενοι μὲν* B. *μὲν καιόμενοι δὲ* G. 15. *εἰσὶν* B. *δὲ εἰσὶν* G. 16. *ἅλα* G. *ὀλίγων* B. 18. *χρομένους αὐτὸ* B. 20. *διατρέχοντα* B. *διατρέφοντα* (χ written above φ) A. *διατρέφοντα* G.

mulate accepto servatur. Saram forma laudatam abducit Pharao; hoc quippe nomine reges appellant Aegyptii; et ille quidem simul cum domesticis poenas deo solvit, Abraham vero cum famulitio multis divitiis auctus dimittitur. Pastores Abraham et Loth rixis pugnisque contendunt, ipsi tamen communi sententia separantur ab invicem, Loth propter terrae quinque civitatibus, Sodomis, Gomorrha, Adama, Seboim et Segor, totidemque regibus insigni, ubertatem et gratam planitiem Sodomis habitare seligente. His vicini Syrorum reges quatuor, quorum dux praecipuus erat Chodollagomor rex Elam, bellum intulerunt et ad mare salis, nunc mortuum, manus conseruerunt. In isto mari quam plurima portenta visu digna observavi. Nullum animans nutrit eius aqua et mortua quidem cadavera in eam cito merguntur, viva vero corpora enatant nec imum facile petunt; faces ardentes in ea sursum feruntur, exstinctae merguntur. In eadem bituminis origo et officina; producit alumen et paucum salem, nonnihil a reliquis discrepantia, amara sunt enim et pellucida. Ubicunque circa eam fructus enascitur turbido tantum fumo turget. Aqua haec utentibus admodum salubris est ac more cuilibet aquae contrario exsiccatur, et nisi Iordanem ad instar conchae nutritium et continuum humorem subministrantem haberet ac velut exsiccationis periculo obsistentem, citius quam

καὶ ἐπὶ πολὺ ἀντέχοντα, ἔληξεν ἂν θᾶττον ἢ φαίνεται. ἔστι δὲ παρ᾽ αὐτὴν πάμπολυ τοῦ βαλσάμου φυτόν. ὑπονοεῖται δὲ ἀνατετράφθαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ διὰ τὴν τῶν περιοικούντων ἀσέβειαν.

Τῷ ρʹ ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, ἔτει κοσμικῷ ͵γυιβʹ.

Ἀβραὰμ ἔζησε τὰ πάντα ἔτη ροεʹ καὶ ἐκλείπων, ὥς φησιν B
ἡ γραφή, ἀπέθανεν ἐν γήρᾳ καλῷ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ἰσαὰκ καὶ Ἰσμαὴλ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν εἰς τὸν ἀγρὸν Ἐφρὼν τοῦ Σαὰρ τοῦ Χετταίου, ὅ ἐστιν ἀπέναντι Μαμβρῆ τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον V. 81
ὃ ἐκτήσατο ὁ Ἀβραὰμ παρὰ τῶν υἱῶν Χέτ· ἐκεῖ ἔθαψαν Ἀβραὰμ καὶ Σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγύπτου ἐβασίλευσεν ιθʹ Ῥαμεσσομενὴς ἔτη ιεʹ. τοῦ δὲ κόσμου C
ἦν ἔτος ͵γτιεʹ.

Αἰγύπτου ἐβασίλευσεν κʹ Οὐσιμάρης ἔτη λαʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γτλʹ.

Αἰγύπτου ἐβασίλευσεν καʹ Ῥαμεσσήσεως ἔτη κγʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γτξαʹ.

Αἰγύπτου ἐβασίλευσε κβʹ Ῥαμεσσαμένω ἔτη ιθʹ. οὗτος πρῶ-

2. αὐτὴν B. αὐτῇ G. πάνπολυ B. 7. ἡ γραφή] Genes. XXV, 8. γήρᾳ] Scribebatur γήρει. καὶ πλήρης] καὶ om. G. 8. οἱ om. G. εἰς τὸ] εἴς τι G. 9. ἐφρὼν Bm. Εφρὼμ G. ἐφρῶμ A. 10. εἰς τὸν ἀγρὸν m. 11. ἐκτίσατο B. 12. σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ B. σάρρα τὴν μητέρα αὐτῶν καὶ γυναῖκα αὐτοῦ A, quod recepit G, omissis καὶ γυναῖκα αὐτοῦ. 14. ῥαμεσσομενὴς B. τοῦ δὲ κόσμου ͵γτιεʹ add. Bm. om. G. 16. οὐσιμάρης A. οὐσιμάρη B. Θυσιμάρης G. 17 et 19. ἦν om. B. 20. Ραμεσσεμένω G.

videatur defecisset. Circumquaque non minima balsami plantae copia est, quam quidem ob vicinorum incolarum imprŏbitatem a deo dicunt profligatam penitus et exstirpatam.

Abraham aetatis anno centesimo genuit Isaac, qui mundi fuit 3412.

Fuerunt autem dies vitae Abrahae 175 anni. Et deficiens, ut scripturae verbo utar, in senectute bona et aetate provecta, plenus dierum mortuus est. Et sepelierunt eum Isaac et Ismaël, filii eius, in spelunca duplici, quae sita est in agro Ephron filii Saar Chettaei, e regione Mambre; in agro videlicet et spelunca, quam sibi comparavit Abraham a filiis Chet. Ibi sepelierunt Abraham et Sara matrem Isaac.

Aegyptiorum reges.

Aegypti rex 19 Ramessomenes annis 15, anno mundi 3315.
Aegypti rex 20 Thysimares annis 31, anno mundi 3330.
Aegypti rex 21 Ramesseseus annis 23, anno mundi 3361.
Aegypti rex 22 Ramessemeno annis 19. Hic primus Pharao nomine in

τος Φαραὼ ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ μνημονεύεται. ἐπὶ τούτου ὁ πατριάρχης Ἀβραὰμ κατῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γτπδʹ.

Αἰγύπτου ἐβασίλευσε κγʹ Ῥαμεσσῆ Ἰουβασσῆ ἔτη λθʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γυγʹ.

Θηβαίων βασιλεῖς.

D Θηβαίων Αἰγυπτίων ιʹ ἐβασίλευσεν Ἀνωϋφὶς, ὅ ἐστιν ἐπίκωμος, ἔτη κʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γσλαʹ.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ιαʹ ἐβασίλευσε Σίριος, ὅ ἐστιν υἱὸς κόρης, ὡς δὲ ἕτεροι ἀβάσκαντος, ἔτη ιηʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γσναʹ.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ιβʹ ἐβασίλευσε Χνοῦβος Γνευρὸς, ὅ ἐστι Χρύσης Χρύσου υἱὸς, ἔτη κβʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γσξθʹ.

P. 102 Θηβαίων Αἰγυπτίων ιγʹ ἐβασίλευσε Ῥαύωσις, ὅ ἐστιν ἀρχικράτωρ, ἔτη ιγʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γϡαʹ.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ιδʹ ἐβασίλευσε Βιϋρης ἔτη ιʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γτδʹ.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ιεʹ ἐβασίλευσε Σαῶφις κωμαστὴς, κατὰ δὲ ἐνίους χρηματιστὴς, ἔτη κθʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γτιδʹ.

1. φαραῶ AB. 4. Ῥαμεσσῆ Ἰουβασσῆ Scaliger p. 20. ῥαμεσσῆ ἰούβασση (sic) A. ῥαμεσσηῒ ουβαση B. Ῥαμεσσῆ τοῦ Βαητῆ G. 7. Ἀνωυφὴς G. ὃ ἐστιν B. ὃ ἐστιν υἱὸς G. ἐπίκωμος B. ἐπίκομος A. ἐπίκοινος G. 8. δὲ om. G. ἦν om. B. 9. κόρης B. κόῤῥης G. 10. ἦν om. B. ἔτους B. 15. ἀρχηκράτωρ B. 16. γϡαʹ B. 17. Βιῦρις G. 18. ἦν om. B. 19. Αἰγυπτίων] βασιλέων G. σαωφὶς B. κωμαστὴς B. Κομαστὴς G. 21. ἦν ἔτος om. B.

sacra scriptura celebratur; et eius tempore Abraham patriarcha descendit in Aegyptum, anno mundi 3384.

Aegypti rex 23 Ramesses Baëtis filius annis 39, anno mundi 3403.

Thebaeorum reges.

Thebaeorum Aegyptiorum rex 10 Anoyphes, qui filius communis exponitur, annis 20, anno mundi 3231.

Thebaeorum Aegyptiorum rex 11 Sirius, qui genae filius dicitur et secundum alios Abascantus, annis 18, anno mundi 3251.

Thebaeorum Aegyptiorum 12 Chnubus Gnurus, qui Aureae vel Aurei filius, annis 22, anno mundi 3269.

Thebaeorum Aegyptiorum rex 13 Ranosis, qui princeps robustorum exponitur, annis 13, anno mundi 3291.

Thebaeorum Aegyptiorum rex 14 Biyris annis 10, anno mundi 3304.

Thebaeorum Aegyptiorum rex 15 Saophis comatus, secundum alios negotiator, annis 29, anno mundi 3314.

Σικυωνίων βασιλεῖς.

Σικυωνίων δεύτερος ἐβασίλευσεν Εὔρωψ ἔτη με'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γσϟα'.

Κατὰ τὸ κ' ἔτος Εὔρωπος τούτου τοῦ δευτέρου βασιλέως B Σικυωνίων, ἤτοι Πελοποννησίων, γεννᾶται ὁ παρ' Ἑβραίοις Ἀβραάμ. ἐκ τούτου φασί τινες τὴν Εὐρώπην προσαγορευθῆναι πᾶσαν ἤπειρον ἑνὶ ὀνόματι καὶ οὕτω μέχρι νῦν ὀνομάζεσθαι, τοῦτ' ἔστι τὴν ἀντικειμένην τῇ μεγάλῃ Ἀσίᾳ γῆν.

Σικυωνίων γ' ἐβασίλευσε Τελχὶν ἔτη κθ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γτλϛ'.

Σικυωνίων δ' ἐβασίλευσεν Ἄπις ἔτη κε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γτξε'.

Σικυωνίων ε' ἐβασίλευσε Θελξίων ἔτη νβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν C ἔτος ,γτϟ'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Γενεὰ κβ'.

Ἰσαὰκ ἔτη ξ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυιγ'.

Ἰσαὰκ γέλως μεθ' ἡδονῆς ἑρμηνεύεται. διὰ γὰρ τὸ ἐπιμει- V. 82 διάσαι τὴν Σάρραν τῇ θείᾳ τοῦ ἐν γήρᾳ τοκετοῦ ἐπαγγελίᾳ, οὕτω κέκληται, κατὰ τὴν περατικὴν διάλεκτον.

2. Εὔρωφ m. εὔρωψ B. Εὔροψ G. 3. ἦν om. B. ,γϟα' B. 4. κ'] κβ' m. εὔρωπος B. Εὔροπος G. 5. πελοποννησίων B. 8. τὴν om. G. 9. Τελχὶν Scaliger p. 21. Scribebatur Τελχήν. 11. ἦν ἔτος addidi ex B. 13. ην add. B. 17. ἦν om. B. 18. γὰρ μειδιᾶσαι G. 19. σάρραν B. Σάῤῥα G. γήρᾳ AB. γήρει G. εὐαγγελίᾳ G.

Sicyoniorum reges.

Sicyoniorum regum secundus fuit Europs annis 45, anno mundi 3291.

Vigesimo secundo Europis istius Sicyoniorum vel Peloponnesiorum regis secundi anno Abraham apud Hebraeos nascitur. Ab eo quidam Europam, continentem omnem uno nomine dictam, putant et usque in hodiernum diem ita nuncupari, hoc est magnae Asiae terram oppositam.

Sicyoniorum rex 3 Telchen annis 29, anno mundi 3336.

Sicyoniorum rex 4 Apis annis 25, anno mundi 3365.

Sicyoniorum rex 5 Thelxion annis 52, anno mundi 3390.

ANNI MUNDI.

Generatio XXII.

Isaac anni sexaginta ab annis mundi 3413 sumunt initium.

Isaac risus voluptate conditus exponitur. Nam quia divino partus in senectute futuri nuncio risu soluta est Sara, huiusmodi nomine, migrantium, id est Hebraeorum lingua, donatus est.

Μαστιφὰμ ὁ ἄρχων τῶν δαιμονίων, ὥς φησιν ἡ λεπτὴ Γένεσις, προσελθὼν τῷ θεῷ εἶπεν, εἰ ἀγαπᾷ σε Ἀβραάμ, θυσάτω σοι τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

Τῷ ͵γυλζ΄ ἔτει τοῦ κόσμου, κε΄ τοῦ Ἰσαάκ, προσήνεγκεν D'Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαάκ, ὥς φησιν Ἰώσηππος, ἐν τῷ ὄρει Σιών.

Σάῤῥα ἐτῶν ρκζ΄ ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν Χεβρών, ἣ νῦν Ἐλευθερόπολις καλεῖται, ἐν τῷ σπηλαίῳ ὃ ὠνήσατο ὁ Ἀβραὰμ παρὰ Ἐφρὼν τετρακοσίων διδράχμων ἐπὶ μαρτύρων τῶν υἱῶν Χέτ· ὡς ἐκ τούτου δοκεῖν μήπω τὰ διὰ γραμμάτων συμβόλαιά ποτε χρηματίζειν, ἅπερ Βαβυλωνίων εὑρήματα λέγουσιν οἱ νεώτεροι ἐκ γῆς Χαλδαίων κομισθέντα Φοίνιξι πρώτοις μεταδοθῆναι ὑπὸ Ἀβραάμ, ἀφ' ὧν Ἕλληνες ὁμολογοῦσι ταῦτα μετειληφέναι. Σάῤῥαν τινὲς τῷ λβ΄ ἔτει τοῦ Ἰσαάκ φασι τελευτῆσαι.

P. 103 Ἰσαὰκ ἐτῶν μ΄ γενόμενος ἔλαβε τὴν Ῥεβέκκαν θυγατέρα Βαθουήλ. Βαθουὴλ δὲ ἦν υἱὸς Ναχώρ. οὗτος η΄ καὶ τελευταῖος. ὀκτὼ γὰρ ἦσαν ἀπὸ Μελχᾶς αὐτῷ παῖδες. Ναχὼρ δὲ ὁ πατὴρ Βαθουὴλ ἦν ἀδελφὸς Ἀβραάμ. οὗτος ἔσχεν ἀπὸ Μελχᾶς ὀκτὼ παῖδας, ὡς εἴρηται, ὧν ὁ ἔσχατος Βαθουὴλ ἦν πατὴρ Ῥεβέκκας καὶ Λάβαν τοῦ πενθεροῦ Ἰακώβ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γυνβ΄.

1. μαστιφὰμ B. Μαστιφᾶμ G. 2. ἀγαπάτω A. 3. σοι om. G. 5. ὁ Ἀβραὰμ G. σιῶν B. 6. χεβρῶν B. 8. ἐφρῶν B. 9. μήπω τὰ B. μήποτε G. 10. εὑρέματα AB. 11. καὶ ἐκ m. 12. ἀφ' ὧν] ἐφ' ὧν AB. ἐφ' ᾧ G. ἀφ' οὗ m. 13. τῷ et ἔτει om. G. 14. ῥεβέκαν B. ῥεβέκκα A. 15. ναχῶρ A. οὗτος om. B. 16 et 17. μελχὰς B. 19. τοῦ πενθεροῦ Bm. τὸν πενθερὸν G. ἦν om. B.

Mastipham daemoniorum supremus, inquit parva Genesis, deum his verbis interpellavit: si te diligit Abraham, filium in sacrificium offerat.

Anno mundi 3437, Isaac autem 25, refert Iosephus Abrahamum filium suum Isaac in monte Sion obtulisse.

Sara aetatis anno 127 vita defungens in Hebron, quae nunc Eleutheropolis, sepulta est, in spelunca quadringentis didrachmis ab Ephron empta, testibus filiis Chet; ita ut exinde videatur, pacta conventaque scriptis nondum firmari solita, quae fuerunt Babyloniorum inventa. Litteras e terra Chaldaeorum delatas Phoenicibus primum ab Abrahamo traditas recentiores asserunt; a Phoenicibus Graeci notitiam earum accepisse profitentur. Anno Isaac 32 Saram obiisse nonnulli affirmant.

Isaac aetatis suae 40 Rebeccam Bathuel filiam uxorem accepit; Bathuel autem e Nachor ortus est octavus et novissimus filiorum, octo siquidem liberos ex Melcha suscepit. Nachor iste Bathuel pater, Abraham frater extitit, cui ex Melcha liberi octo nati sunt, ut praemissum est, quorum postremus fuit Bathuel pater Rebeccae et Laban soceri Iacob, anno mundi 3452.

Ῥεβέκκα στεῖρα οὖσα μετὰ εἴκοσιν ἔτη ἐγέννησε δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. τῷ ξ' ἔτει αὐτοῦ Ἰσαὰκ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυοβ'. B

Ἀσσυρίων βασιλεῖς.

Ἀσσυρίων ε' ἐβασίλευσεν Ἄρειος ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυγ'.

Ἀσσυρίων ϛ' ἐβασίλευσεν Ἀράλιος ἔτη μ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυλγ'.

Ἀσσυρίων ζ' ἐβασίλευσε Ξέρξης ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυογ'.

Ἀσσυρίων η' ἐβασίλευσεν Ἀρμαμίθρης ἔτη λη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυοζ'.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς. C

Αἰγυπτίων κδ' ἐβασίλευσε Ῥαμεσσῆ Οὐάφρου ἔτη κθ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυμβ'.

Αἰγυπτίων κε' ἐβασίλευσε Κόγχαρις ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυοα'.

Τούτῳ τῷ ε' ἔτει τοῦ κε' βασιλεύσαντος Κογχάρεως τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς ιϛ' δυναστείας τοῦ Κυνικοῦ λεγομένου κύκλου παρὰ τῷ Μανεθῷ, ἀπὸ τοῦ πρώτου βασιλέως καὶ οἰκιστοῦ Μεστραῒμ τῆς Αἰγύπτου, πληροῦνται ἔτη ψ', βασιλέων κε', τοῦτ'

2. Ἡσαυ] ἰσαὰκ A. 3 et 7. ἦν om. B. 5. ἀρεῖος B. 9. ἀσσυρίων ζ B. Ἑβδομος Ἀσσυρίων G. 11. ἀρμαμήθρης B. 12. γφγ' m. 14. ῥαμεσσὴ B. οὐάφρου B. Οὐαφροῦ G. 16. κογχαρης (sic) B. ε'] ϛ' m. 18. ε'] ϛ' m. 20. μεστραΐμ B. Μεστρὲμ G.

Rebecca sterilitatis annis 20 exactis Iacob et Esau partu edidit. Isaac annorum sexaginta genuit Iacob, anno mundi ter millesimo quadringentesimo septuagesimo secundo.

Assyriorum reges.

Assyriorum rex 5 Arius annis 30, anno mundi 3403.
Assyriorum rex 6 Aralius annis 40, anno mundi 3433.
Assyriorum rex 7 Xerxes annis 30, anno mundi 3473.
Assyriorum rex 8 Armamithres annis 38, anno mundi 3503.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 24 Ramesses Uaphris annis 29, anno mundi 3442.
Aegyptiorum rex 25 Concharis anuis 6, anno mundi 3471.

Anno sexto Concharis istius Aegypti regis 25 decimae sextae dynastiae, Cycli apud Manethonem dicti Cynici, a Mestraim primo rege et incola Aegypti, regum 25 complentur anni 700, hoc est a communi mundi an-

ἔστιν ἀπὸ τοῦ καθολικοῦ κοσμικοῦ ͵βψοϛʹ ἔτους, καθ᾽ ὃν χρόνον ἡ διασπορὰ γέγονεν, ἐν τῷ λδʹ ἔτει τῆς ἡγεμονίας Ἀρφαξάδ, εʹ
D δὲ ἔτει τοῦ Φαλέκ. καὶ διεδέξαντο Τανῖται βασιλεῖς δʹ, οἳ καὶ ἐβασίλευσαν Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς ιζʹ δυναστείας ἔτη σνδʹ, ὡς ἑξῆς ἐστοιχείωται.

Ἰώσηππος δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ πρὸς ἔλεγχον Ἀπίωνος λόγῳ περὶ τῆς ἐξ Αἰγύπτου πορείας τοῦ λαοῦ γενομένης ἱστορῶν ἐπὶ τοῦ ιβʹ μετὰ τοὺς προγραφέντας κεʹ, τοῦτ᾽ ἔστιν ἐπὶ τοῦ Μισφραγ-
V. 83 μουθώσεως, ἤτοι Φαραώ, ϛʹ βασιλέως Αἰγύπτου, κατὰ τὴν ιηʹ παρὰ τῷ Μανέθωνι δυναστείαν, λζʹ ὄντος ἀπὸ τοῦ Μεστραΐμ, χρόνον ἡμῖν ἐξέθετο Αἰγυπτίων βασιλέων κγʹ, ἐτῶν δὲ φϟδʹ, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ κοσμικοῦ ͵γυοζʹ ἔτους καὶ λήξας εἰς τὸ ͵δοʹ
P. 104 ἔτος, οὐκ ἐν πᾶσιν ὁμοφωνήσας τῷ Μανεθῷ κατὰ τοὺς μερικοὺς τῶν βασιλέων χρόνους, οὔτε μὴν τελείως ἐν τῇ τούτων ὁμαδικῇ στοιχειώσει, ὡς δειχθήσεται ἐν τῇ πινακικῇ αὐτῶν στοιχειώσει. ἐν γὰρ τῇ κανονικῇ τοῦτο παρήκαμεν διὰ τὴν σύγχυσιν.

Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ παρὰ τῷ Ἰωσήππῳ οὗτοι κγʹ οἱ αὐτοί εἰσι τοῖς παρὰ τῷ Μανέθωνι ἐπὶ τῆς ιζʹ δυναστείας καὶ ιηʹ καὶ ιθʹ φερόμενοι ἐν χρόνοις ͵φϟβʹ. οὗτος γὰρ ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ ͵γυοεʹ ἔληξεν εἰς τὸ ͵δξζʹ ἔτος τοῦ κόσμου. ἡμεῖς δὲ μᾶλλον τῷ Ἰωσήππῳ διὰ τὴν γραφικὴν συμφωνίαν ἐν τούτῳ ἑπόμενοι ἀπὸ τοῦ

3. δὲ ἔτει B. δὲ ἔτη G. ταvεῖται B. 9. φαραῶ AB. 10. Μανεθῶνι G. 12. ἔτους om. G. 14. νομαδικῇ A. 15. ὡς δειχθήσεται — στοιχειώσει addidi ex B. 17. οἱ παρὰ] οἱ om. G. 18. μανέθωνι B. Μανεθῶνι G. ιηʹ B. ὁ ιηʹ G. 19. ͵γυσεʹ AB. ͵γυεʹ G. ͵γυοεʹ m. 21. ὁμοφωνίαν G.

no 2776, quo tempore imperii Arphaxad 34, anno Phalec quinto nationum contigit divisio. Successerunt Tanitae reges quatuor, qui sub decima septima dynastia regnum annis ducentis quinquaginta quatuor obtinuerunt, ut in sequentibus manifestum fiet.

Iosephus autem secundo adversus Apionem libro populi ex Aegypto migrantis historiam texens, sub duodecimo post superiores reges viginti quinque, hoc est, sub Misphragmuthosi, sexto Pharaone dicto, ac a Mestraim temporibus sede trigesima septima locato in dynastia iuxta Manethonem decima octava; tempus deinde 23 regum per annos 594 ab anno mundi 3477 principio ducto, ac eorum termino circa 4070 posito, nobis exposuit; nec Manethoni quoad privatas regum aetates, ac neque quoad intervalla temporum simul collecta ex integro consentit; nos vero confusionis vitandae gratia in positis superius tabulis idem omisimus.

Observandum laudatos a Iosepho 23 eosdem esse, qui Manethonis dynastia decima septima, octava et nona per annos 592 recensentur. Hic namque sumpto principio ab anno 3475 a mundi conditu 4067 finem numerandi posuit. Nos autem propter maiorem cum scriptura consensum a

,γυοζʹ ἔτους τοῦ κόσμου στοιχειοῦμεν ἐφεξῆς ἕως τοῦ ,δοʹ ἔτους, ὡς ὑποτέτακται.

Αἰγυπτίων κϛʹ ἐβασίλευσε Σιλίτης ἔτη ιθʹ. B

Πρῶτος τῶν ϛʹ τῆς ιζʹ δυναστείας παρὰ Μανεθῷ· τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυοζʹ.

Θηβαίων βασιλεῖς.

Θηβαίων ιϛʹ ἐβασίλευσε Σαῶφις βʹ ἔτη κζʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γτμγʹ.

Θηβαίων ιζʹ ἐβασίλευσε Μοσχερῆς Ἡλιόδοτος ἔτη λαʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γτοʹ.

Θηβαίων ιηʹ ἐβασίλευσε Μοσθῆς ἔτη λγʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυαʹ.

Θηβαίων ιθʹ ἐβασίλευσε Παμμῆς Ἀρχονδὴς ἔτη λεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυλδʹ.

Θηβαίων κʹ ἐβασίλευσεν Ἀπάππους μέγιστος. οὗτος, ὥς φασι, παρὰ ὥραν μίαν ἐβασίλευσεν ἔτη ρʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυξθʹ. C

Θηβαίων καʹ ἐβασίλευσεν Ἐχεσκοσοκάρας ἔτος αʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γφξθʹ.

Θηβαίων κβʹ ἐβασίλευσε Νίτωκρις γυνὴ ἀντὶ τοῦ ἀνδρός, ὅ ἐστιν Ἀθηνᾶ νικηφόρος, ἔτη ϛʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γφοʹ.

7. ἐβασίλευσεν σαώφις AB. ἐβασίλευσεν Σενσαῶφις G. 9. μοσχερῆς B. Μόσχερις G. 11. μοσθῆς B. Μουσθὶς G. 13. παμμῆς ἀρχονδῆς B. Πάμμος Ἀρχόνδης G. 14. ἦν om. B. 18. ἐχεσκοσοκάρας B. ἐχεσκὸς ὀκάρας A. Ἀχεσκὸς Ὀκάρας G. 19. ,γφξθʹ Bm. ,γφζθʹ G. 20. νιτροκὶς B.

mundi 3477 computi seriem usque ad 4070 Iosephum sectati deinceps ordinamus, modo sequente.

Aegyptiorum rex 26 Silites annis 19.

Is est eorum sex primus, qui dynastia 17 apud Manethonem collocantur, anno mundi 3477.

Thebaeorum reges.

Thebaeorum rex 16 Sensaophis secundus annis 27, anno mundi 3343.

Thebaeorum rex 17 Moscheris Heliodotus annis 31, anno mundi 3370.

Thebaeorum rex 18 Musthis annis 33, anno mundi 3401.

Thebaeorum rex 19 Pammus Archondes annis 35, anno mundi 3434.

Thebaeorum rex 20 Apappus Maximus. Hic, aiunt, 100 annis una hora minus regnavit, anno mundi 3469.

Thebaeorum rex 21 regnavit Achescus Ocaras anno 1, anno mundi 3569.

Thebaeis 22 loco imperavit Nictoris femina viri sceptris potita annis sex, haec est Minerva victrix, anno mundi 3570.

Θηβαίων κγʹ ἐβασίλευσε Μυρταῖος Ἀμμωνόδοτος ἔτη κβʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γφϟηʹ.

D **Σικυωνίων βασιλεῖς.**

Σικυωνίων ϛʹ ἐβασίλευσεν Αἴγυδρος ἔτη λδʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυμβʹ.

Σικυωνίων ζʹ ἐβασίλευσε Θουρίμαχος ἔτη μεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυοϛʹ.

Σικυωνίων ηʹ ἐβασίλευσε Λεύκιππος ἔτη νγʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γφκαʹ.

Σικυωνίων θʹ ἐβασίλευσε Μέσσαπος ἔτη μζʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γφοδʹ.

Σικυωνίων ιʹ ἐβασίλευσεν Ἔραστος ἔτη μϛʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχκαʹ.

P. 105 Τινὲς τὸν αὐτόχθονα Κρῆτα πρῶτον Κρήτης βασιλεῦσαί φασι, κατὰ τόνδε τὸν χρόνον ὃν ἀνωτέρω ἱστορήσαμεν, κατὰ ἄλλους ἐπὶ Νινύα, ἐπισημηνάμενοι ὅτι τε εἷς ἐστι τῶν λεγομένων Κουρήτων καὶ ὅτι Ζεὺς παρ' αὐτῷ κρυβεὶς ἐτράφη καὶ ὅτι ἡ νῆσος Κρήτη πρῶτον ἐξ αὐτοῦ προσηγορεύθη.

V. 84 **ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.**

Γενεὰ κγʹ.

Ἰακὼβ ἦν ἐτῶν πβʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυογʹ.

1. ἀμμονόδοτος B. 2. ,γφοϛʹ m. 5. ,γυμβʹ Bm. ,γυμεʹ G. 6. δὲ om. G. 8. ἦν ἔτος add. B. 10. Scribebatur Μέσαππος. μέσασπος A. 11. ,γφκαʹ B. 12. ἔραστος B. Ἐραστὸς G. 14. Κρῆτα m. ἀκρητὰν B. Κριτᾶν G. Conf. p. 125 d. 15. τόνδε B. δὲ G. ὃν] ὃ B. 17. κουρητῶν B. Κουριτῶν G. κρυβεὶς B. κρυβὸς G. 21. ἦν om. B.

Thebaeorum rex 23 Myrtaeus Ammonodotus annis 22, anno mundi 3576.

Sicyoniorum reges.

Sicyoniorum rex 6 Aegydrus annis 34, anno mundi 3442.
Sicyoniorum rex 7 Thurimachus annis 44, anno mundi 3476.
Sicyoniorum rex 8 Leucippus annis 53, anno mundi 3521.
Sicyoniorum rex 9 Messapus annis 47, anno mundi 3574.
Sicyoniorum rex 10 Erastus annis 46, anno mundi 3621.

Cretem inter indigenas numeratum primum Cretae regem quidam asserunt, alii secundum tempus a nobis relatum superius ad Nini aetatem illum revocant et inter Curetes dictos recensitum clam Iovem educasse ac tandem ab eo Cretam insulam primo nomen accepisse subindicant.

ANNI MUNDI.

Generatio xxiii.

Iacob aetatis anni 82 ab annis mundi 3473 numerantur.

Κολλυρίδας ποιήσασα Ῥεβέκκα, ὥς φησιν Ἰώσηππος, ἔδωκε B τῷ Ἰακὼβ καὶ εἰσήγαγε μεθ᾽ ἑτέρων δώρων πρὸς Ἰσαάκ. καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν Ἰσαὰκ καὶ εὐλογῶν αὐτὸν πολυτρόπως καὶ κατέχων αὐτὸν ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ ἐτελεύτησεν, ἀφυπνώσαντος τοῦ Ἀβραὰμ τῷ ιε' ἔτει τῆς ζωῆς Ἰακώβ.

Τῷ με' ἔτει Ἰακὼβ Ἡσαῦ καὶ αὐτὸς ὢν ἐτῶν με'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ‚γφιβ'. ἔλαβε δύο γυναῖκας, Ἰουδὶθ, τὴν θυγατέρα Βεὴρ τοῦ Χετταίου, καὶ τὴν Βασεμὰθ, θυγατέρα Αἰλὼν τοῦ Εὐαίου, ὥς φησιν ἡ γραφή· καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῇ Ῥεβέκκᾳ. Ἰσαὰκ δὲ ἦν ἐτῶν ρ', ὥστε μετὰ τὸ ρ' ἔτος ἔκλεψεν Ἰακὼβ τὰς τοῦ Ἡσαῦ εὐλογίας ταῖς μητρικαῖς εἰσηγήσεσι· προεῖχε δὲ αὐτὰς παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ, ὡς Ἰώσηππος βεβαιοῦται, καὶ πιστὸς ὁ λόγος. C

Ἰώσηππός φησιν ὅτι ὁ Ἰακὼβ ἐτῶν ὑπάρχων ξγ' οὐκ ἔγνω ὅλως γυναῖκα, ὡς αὐτὸς ἐξεῖπε τῇ μητρὶ Ῥεβέκκᾳ.

Ὁ Ἀφρικανὸς οζ' ἐτῶν λέγει τὸν Ἰακὼβ ἐλθεῖν εἰς Μεσοποταμίαν, ὡς ἐκ τῆς γραφῆς.

Ἡ δὲ γραφὴ οὐδαμοῦ τοῦτο φαίνεται λέγουσα, ἄλλως τε, εἰ τοῦτο δῶμεν, ἔσται ὁ Ἰωσὴφ κατὰ τὸ ϞϚ' τοῦ Ἰακὼβ γεννηθεὶς, ὅπερ ἀδύνατον.

2. πρὸς B. παρὰ G. 3. ἰσαὰκ Bm. Ἀβραὰμ G. εὐλογῶν αὐτῶν B. 6. ἡσαῦ B. Ισαῦ G. 7. ‚γφιη' m. ἔλαβεν δύο B. Ἔλαβεν δὲ δύο G. Conf. Genes. XXVI, 34. Scribebatur Ἰουδήθ. ἰουδεὶν B. 8. Αἰλὼν] Ἐλὼν m. 10. τὴν ῥεβέκκα A. ρ', ὥστε] ρι' ὥστε G. μετὰ B. καὶ μετὰ G. 11. ἰακὼβ B. ὁ Ἰακὼβ G. ἡσαῦ B. Ισαῦ G. 16. οζ' ἐτῶν λέγει τὸν ἰακὼβ ἐλθεῖν B. Ἑβδομήκοντα ἑπτὰ ἐτῶν λέγεται ἐλθεῖν τὸν Ἰακὼβ G. 18. φαίνεται τοῦτο G.

Pinsas a se collyridas, scriptore Iosepho, Rebecca dedit Iacob aliaque dona simul oblaturum induxit ad Isaac. Benedixit ille Iacob, variisque votis cumulatum sinu complexus occubuit, cum prius Abraham Iacob anno decimo quinto decessisset.

Annus Iacob 45 fuit idem Esau 45, mundi vero 3518.

Esau duas uxores duxit, Iudeth, Beer Chetaei filiam, et aliam Basemath, ex Elon Evaeo natam, ut asserit scriptura, illaeque Isaac et Rebeccam rixis lacessebant. Isaac iam annum centesimum attigerat atque ita benedictiones Esau maternis hortatibus post Isaac annum centesimum Iacob surripuit; eas tamen, teste Iosepho, ac fideli relatione suffragante, a patriarcha Abraham prius obtinuerat.

Iacob sexaginta tribus annis iam provectum, ipsomet hoc matri Rebeccae referente, feminam nulla tenus cognovisse, scribit Iosephus.

Ex Africano.

Iacob septuaginta septem annis iam natum in Mesopotamiam profectum, quasi ex scripturae verbis referunt.

Nusquam scripturam hoc docere legimus; alias hoc concesso Ioseph anno patris Iacob 96 natum affirmabimus, quod omnino repugnat.

D Τῷ ογ' ἔτει τοῦ Ἰακώβ, τοῦ δὲ κόσμου ͵γφμε', κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς ἀπέδρα ὁ Ἰακώβ, καὶ δουλεύσας ἔτη ζ' ἔλαβε τὴν Λείαν καὶ ἐγέννησε τὸν Ῥουβὴν τῷ π' ἔτει καὶ τὸν Συμεὼν τῷ πα', τὸν δὲ Λευὶ τῷ πβ', τὸν Ἰούδαν τῷ πγ', τὸν Δὰν τῷ πέ, τὸν Νεφθαλεὶμ τῷ πς', τὸν Γὰδ τῷ πζ', τὸν Ἀσὴρ τῷ πη', τὸν Ἰσσάχαρ τῷ πθ', τὸν Ζαβουλὼν καὶ τὴν Δεῖναν ἐκ Λείας τῷ ϟ', τὸν Ἰωσὴφ ἐκ τῆς Ῥαχὴλ τῷ ϟα'. καὶ ἔμεινε παρὰ τῷ Λάβαν ἄλλα δύο ἔτη, τῷ ϟγ' ἀπέδρα ἀπὸ τοῦ οἴκου Λάβαν. τινὲς βεβαιοῦνται ὡς ἐκ τῆς γραφικῆς ἀκολουθίας ὅτι μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν Ῥαχὴλ τὸν Ἰακὼβ ἤρξατο τίκτειν ἡ Λεία.
P. 106 ἐπεὶ πῶς ε' ἐστιν ὁ Δὰν ἀπὸ Βαλλᾶς παιδίσκης Ῥαχήλ, καὶ ς' ὁ Νεφθαλεὶμ, ἐὰν ἀπὸ α' ἔτους Λείας ἐγένοντο, εἶτα ζ' ὁ Γὰδ ἀπὸ Ζελφᾶς, καὶ οἱ ἐφεξῆς; Ἰώσηππος λέγει ζ' ἡμέρας τὸν Ἰακὼβ δουλεῦσαι τῷ Λάβαν μετὰ τὸν γάμον Λείας, καὶ μετὰ τὰς ζ' ἡμέρας λαβεῖν τὴν Ῥαχήλ, καὶ μετὰ ταῦτα εἶναι παρὰ τῷ Λάβαν ἕως τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ.

Οὔτε κατὰ τὸν Ἀφρικανόν μοι δοκεῖ δυνατὸν εἶναι τὸν Λευὶ γεννηθῆναι τῷ πζ' ἔτει τοῦ Ἰακὼβ οὔτε κατὰ τὸν Εὐσέβιον τῷ αὐτῷ πζ'. εἰ γὰρ ὁ Ἰωσὴφ μ' ἐτῶν ἦν τῷ ρλ' ἔτει τοῦ Ἰακώβ, ἡνίκα κατῆλθε πρὸς αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, ἀνάγκη πᾶσα τὸν Ἰακὼβ ϟα'
B αὐτοῦ ἔτει γεννῆσαι τὸν Ἰωσὴφ ἐκ τῆς Ῥαχήλ. ὁ δὲ Λευὶ ὁμολο-

2. ὁ om. G. 3. λεῖαν Bm. Λίαν G. Ῥουβὴν m. Ῥουβὶν G. 6. ἰσσάχαρ Bm. Ἰσάχαρ G. Δεῖναν] Scribebatur Δεῖνα. δεῖνα B. 10. λεῖα AB. 11. βαλλὰς B. 12. εἶτα καὶ G. 14. τῷ B. τὸν G. 21. ἔτει add. B.

Anno Iacob 73, mundi vero 3545, prout accuratior temporis fert ratio, Iacob paterna domo excessit, et annis septem in servitute exactis Liam uxorem duxit et genuit Ruben anno aetatis 80, Symeon sequenti 81, Levi 82, Iudam 83, Dan 85, Nephthalim 86, Gad 87, Aser 88, Isachar 89, Zabulom et Dinam ex Lia 90. Ioseph ex Rachel suscepit 91. Aliisque duobus annis apud Laban mansit, e cuius domo annum agens 93 aufugit. Quidam quasi ex consentientibus scripturae verbis ducta Rachel in uxorem, Liam primum foetus suos concepisse affirmant; alias, quomodo Dan ex Bala Rachel ancilla quintus et Nephthalim sextus foret, ac deinde septimus Gad ex Zelpha et reliqui deinceps, si iam a primo Liae anno in lucem prodiissent? Iacob Lia in uxorem ducta Laban serviisse Iosephus asserit, et elapsis septem diebus accepisse Rachel ac deinde usque ad discessum apud Laban mansisse.

At nec secundum Africanum fieri posse videtur, ut Iacob annum 87 agenti natus fuerit Levi, in quam sententiam Eusebius ivisse legitur. Nam si posuerimus Ioseph annorum fuisse quadraginta patris sui Iacob centesimo et trigesimo, cum nimirum ad eum in Aegyptum divertit; eundem cum genuit Ioseph ex Rachel 91 attigisse necessario sequitur. Levi vero

ουμένως πρὸ Ἰωσὴφ θ' ἔτεσιν, ἢ τοὐλάχιστον η' προγεγενημένος ἦν οὕτως

α' Λευὶ ἔτος α' τοῦ τρίτου υἱοῦ Λείας.
β' Ἰούδας μετὰ Λευὶ τέταρτος υἱὸς Λείας.
γ' Δὰν ἐκ Βαλλᾶς παιδίσκης Ῥαχήλ. V. 85
δ' Νεφθαλεὶμ ἐκ τῆς αὐτῆς Βαλλᾶς.
ε' Γὰδ ἐκ Ζελφᾶς παιδίσκης Λείας.
ϛ' Ἀσὴρ ἐκ τῆς αὐτῆς Ζελφᾶς.
ζ' Ἰσσάραχ πέμπτος υἱὸς Λείας.
η' Ζαβουλὼν ἕκτος υἱὸς Λείας.
θ' Δεῖνα θυγάτηρ Λείας.
ι' Ἰωσὴφ πρῶτος υἱὸς Ῥαχήλ.

Ἰδοὺ δὴ φανερὸν ὅτι ἐκ τῶν ϟα' ἐτῶν τοῦ Ἰακὼβ ἀφαιρου- C μένων θ', ἀναστρεφόντων ἡμῶν ἀπὸ τοῦ Ἰωσὴφ ἐπὶ τὸν Λευὶ πβ' ὑπολειφθήσονται· καλῶς ἄρα ἡμῖν ἐστοιχείωται ὁ Λευὶ τῷ πβ' ἔτει τοῦ Ἰακὼβ γεννηθείς.

Γενεὰ κδ'.

Λευὶ ἔτη μζ', τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γφνε'.

1. πρὸ B. παρὰ A. περὶ G. προγεγενημένος m. προγεγεννημένος B. προσγεγενημένος G. 2. οὕτως m. οὗτος G. 5. δὰν B. Δᾶν G. 5 et 6. βάλλας B. 7. ἐκ τῆς G. 7 et 8. ζελφὰς B. 11. δεῖνα B. δεῖνα A. Δίνα G. 13. ἀφαιρουμένων Bm. ἀφαιρούμενον G. 15. ἡμῖν ἄρα G.

novem aut ad minus annis octo ante Ioseph lucem adspexisse, apud omnes seriem sequentem hanc contemplaturos erit in confesso.

1. Levi tertii Liae filii primus annus.
2. Iudas quartus Liae filius Levi minor.
3. Dan ex Bala Rachel ancilla natus.
4. Nephthalim ex eadem Bala.
5. Gad ex Zelpha Liae ancilla.
6. Azer ex eadem Zelpha.
7. Isachar Liae filius quintus.
8. Zabulon Liae filius sextus.
9. Dina Liae filia.
10. Ioseph Rachel primus filius.

En ut ex Iacob annis 91, si novem subtraxerimus et a Ioseph versus Levi retro ierimus, quam manifeste 82 relinquentur. Vides quam recte Iacob anno 82 Levi primas lucis auras hausisse a nobis fuerit constitutum.

Generatio XXIV.

Anni Levi 47 a mundi 3555 incipiunt.

Ἀφρικανοῦ.

Ἀπὸ Ἀδὰμ τοίνυν ἐπὶ τὴν τελευτὴν Ἰωσὴφ ἐκ τῆσδε τῆς βίβλου γενεαὶ μὲν κγ', ἔτη δὲ ͵γφξγ'.

D Διαμαρτάνει προφανῶς ἔτη ρι'. τῷ γὰρ ͵γφξγ' ἔτει τοῦ κόσμου ἐγεννήθη Ἰωσὴφ, ὡς ὑπόκειται. τῷ θ' ἔτει τῆς ζωῆς τοῦ Λευὶ ἐγέννησε Ῥαχὴλ τὸν Ἰωσὴφ τῷ Ἰακώβ. ἦν δὲ τῆς ζωῆς Ἰακὼβ ἔτος ϟα', κόσμου δὲ ͵γφξγ'.

Πρῶτον ἔτος τῆς ζωῆς Ἰωσὴφ, τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γφξγ'.

Τῷ ϟγ' ἔτει Ἰακὼβ, ια' δὲ τοῦ Λευὶ καὶ γ' τοῦ Ἰωσὴφ ἀπέδρα Ἰακὼβ ἀπὸ Μεσοποταμίας, καὶ τῷ ἀδελφῷ συντυχὼν δώροις κατήλλαξε. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γφξε'.

P. 107 Ὁ Ἰακὼβ Ἰσραὴλ μετεκλήθη διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπευλογήθη ιβ' ἔτει τοῦ Λευί. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γφξς'.

Ἰακὼβ ἀποδεκατώσας τὰ ἑαυτοῦ τὸν Λευὶ ιη' ἐτῶν ὄντα ἀρχιερέα ἀνέδειξεν, ι' ὄντα ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου κατὰ τὸν τῆς ἀναστροφῆς λόγον. Ῥουβὴν γὰρ διὰ τὴν παλλακὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐστερήθη βασιλείας καὶ ἱερωσύνης, πρωτότοκος ὢν, ἔτει κοσμικῷ ͵γφοβ'.

Ῥαχὴλ ἐν τῷ τίκτειν τὸν Βενιαμὶν ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη μεταξὺ Βηθλεὲμ καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν ἱππόδρομον. ἦν δὲ τοῦ B Λευὶ ἔτος κα'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γφοε'. ταύτης ἐγὼ τὴν

2. ἐκ m. καὶ G. 4. διαμαρτάνη A. τῷ γὰρ B. τῷ γὰρ αὐτῷ G. 9. Ἰακὼβ] τοῦ Ιακὼβ G. 13. ἔτει add. B. 14. Ο Ιακὼβ G. 15. τῆς add. B. 16. ῥουβὶμ A. 17. ἱεροσύνης B. 19. βενιαμὴν B.

Ex Africano.

Ab Adamo igitur usque ad obitum Ioseph ex hoc quidem libro generationes 23, anni vero 3563 numerantur.

Aberrat aperte annis 110. Anno siquidem mundi 3563 Ioseph ortus est, prout sequitur. Anno Levi 9 Iacob suscepit Ioseph ex Rachel, aetatis suae 91, mundi ter millesimo quingentesimo sexagesimo tertio.

Annus primus Ioseph fuit mundi ter millesimus quingentesimus sexagesimus tertius.

Iacob aetatis anno 93, undecimo Levi, Ioseph tertio, fugit e Mesopotamia; fratremque obviam factum donis placavit; anno mundi ter millesimo quingentesimo sexagesimo quinto.

Iacob Iordanem traiecturus Israël cognominatus est, tunc ei bene precatus est angelus anno Levi duodecimo, mundi 3566.

Iacob decimam bonorum suorum partem deo oblaturus, Levi annos 18 natum, filiorum ordine retrogrado decimum, pontificem declaravit. Ruben enim, quamvis primogenitus, ob incestuosam cum patris pellice copulam, regno sacerdotioque excidit anno mundi 3572.

Rachel, dum pareret Beniamin, mortua est et inter Bethlehem et Hierusalem ad Hippodromum sepulta. Levi vero iam 21 aetatis annum atti-

λάρνακα τῆς γῆς ὑπερκειμένην πολλάκις ἐκεῖσε παροδεύων ἐπὶ Βηθλεὲμ καὶ τὴν παλαιὰν λεγομένην λαύραν τοῦ ὁσίου Χαρίτωνος ἑώρακα.

Ἰωσὴφ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν διὰ φθόνον ἐπράθη ἑπτακαιδέκατον ἔτος ἄγων, μετὰ ε' ἔτος τῆς τελευτῆς Ῥαχὴλ, ἐπισήμως ὑπὸ θεοῦ ἐνυπνιαζόμενος, καὶ ὑπὸ τοῦ πατρὸς διὰ πολλὴν φρόνησιν ἀγαπώμενος. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γφοθ'.

Τῷ ,γφπθ' ἔτει τοῦ κόσμου, τοῦ δὲ Λευὶ λε', Ἰωσὴφ καθείρχθη ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ.

Τῷ τριακοστῷ ὀγδόῳ ἔτει τῆς ζωῆς Λευὶ, ρκ' τοῦ Ἰακὼβ, C τοῦ δὲ κόσμου ,γφϟβ', Ἰωσὴφ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς Αἰγύπτου ἀναβιβάζεται, ὅπερ ἦν τῆς μὲν τοῦ Ἰωσὴφ ἔτος λ', ὥς φησιν ἡ γραφὴ, Ἀφώφεως δὲ τῆς βασιλείας, τοῦ καὶ Φαραὼ, ἔτος ιζ'. εἰσὶν οὖν τὰ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ εὐθηνίας ἔτη ζ' ἀπὸ τοῦ λα' ἔτους Ἰωσὴφ, λθ' τοῦ Λευὶ, ρκα' Ἰακώβ. τῷ δὲ λη' Ἰωσὴφ ἤρξατο ἡ λιμὸς καὶ μετὰ δύο ἔτη κατῆλθεν Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, ρλ' ἔτει αὐτοῦ, τοῦ δὲ Ἰωσὴφ μ'.

Τῷ ρκ' ἔτει τοῦ Ἰακὼβ ἐτελεύτησεν Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ζήσας ἔτη ρπ'. ἐτάφη δὲ ὑπὸ Ἰακὼβ καὶ Ἡσαῦ τῶν παίδων αὐτοῦ. V. 86

Ἡ ποιμενικὴ σκηνὴ τοῦ Ἰακὼβ ἐν Ἐδέσῃ σωζομένη κατὰ D τοὺς χρόνους Ἀντωνίνου Ῥωμαίων βασιλέως διεφθάρη κεραυνῷ,

2. λεγομένην om. G. 8. ἔτει om. G. 13. τῆς om. G. φαραῶ constanter AB. 14. τὰ τῆς B. ταύτης G. 15. ἡ λιμὸς B. ὁ λιμὸς A. Articulum om. G. Conf. p. 109 d. 119 a. 111 d. 16. ἔτει] ἔτη A. 18. ἰσαὰκ B. ὁ Ἰσαὰκ G. 19. ὑπὸ] ἀπὸ G. ἠσαῦ B. Ἰσαῦ G. 21. ῥωμαίων βασιλέως B. βασιλέως Ῥωμαίων G. κεραυνῶν G.

gerat, anno mundi 3575. Huius ego tumulum terra exstantem versus Bethlehem et antiquam B. Charitonis Lauram iter faciens conspexi.

Ioseph annum agens decimum septimum a matris Rachel obitu anno quinto, insignibus revelationibus per somnum ei datis, ac propterea ob singularem prudentiam a patre dilectus, a fratribus per invidiam venundatus est, anno mundi 3579.

Anno mundi 3589, Levi vero 35, Ioseph carceris ergastulo detentus est.

Anno aetatis Levi 38, Iacob 120, mundi 3592, Ioseph ad Aegypti imperium est evectus; erat autem Ioseph ipsius, teste scriptura, trigesimus annus, regni Aphophis, qui et Pharao dictus, anno 17. Numerantur itaque fertilitatis Aegyptiacae anni septem a Ioseph 31, Levi 39, Iacob 121. Incepit autem fames Ioseph 38, et elapsis duobus annis descendit Iacob in Aegyptum aetatis 130, Ioseph vero 40.

Anno Iacob vigesimo supra centesimum Isaac pater eius aetatis 180 defunctus est, et a filiis Iacob et Esau sepulturae mandatus.

Pastorale Iacob tentorium Edessae usque ad Antonini Romanorum Im-

ὥς φησιν ὁ Ἀφρικανὸς, ἕως τῶν χρόνων αὐτοῦ Ἀντωνίνου ἱστορήσας.

Ἰακὼβ ἀπαρεσθεὶς τοῖς ὑπὸ Συμεὼν καὶ Λευὶ πραχθεῖσιν ἐν Σικίμοις διὰ τὴν τῆς ἀδελφῆς φθορὰν εἰς τοὺς ἐπιχωρίους, θάψας ἐν Σικίμοις οὓς ἐφέρετο θεοὺς παρὰ τὴν πέτραν ὑπὸ τὴν θαυμασίαν τερέβινθον, ἥτις μέχρι νῦν εἰς τιμὴν τῶν πατριαρχῶν ὑπὸ τῶν πλησιοχώρων τιμᾶται, μετῆρεν εἰς Βαιθήλ· ταύτης παρὰ πρέμνον βωμὸς ἦν, ὥς φησιν ὁ Ἀφρικανὸς, τῆς τερεβίνθου, ἐφ᾽ ὃν τὰς ἐκτενὰς ἀνέφερον ἐν ταῖς πανηγύρεσι τῆς
P. 108 χώρας ἔνοικοι, ἡ δ᾽ οὐ κατεκαίετο δοκοῦσα πίπρασθαι. παρὰ ταύτην ὁ τάφος Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαάκ. φασὶ δέ τινες ῥάβδον εἶναί τινος τῶν ἐπιξενωθέντων ἀγγέλων τῷ Ἀβραὰμ φυτευθεῖσαν αὐτόθι.

Τῆς Γενέσεως.

Τῷ Ἡσαῦ ἔφη ἐν ταῖς εὐλογίαις ὁ Ἰσαάκ, ἔσται δὲ ἡνίκα ἂν καθέλῃς καὶ ἐκλύσῃς τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου σου. [πλημμελήσῃς εἰς θάνατον].

Ἰωσήππου.

Τῷ ρνγ´ ἔτει τοῦ Ἰσαὰκ ἐπανῆλθεν Ἰακὼβ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ

7. ἐντεῦθεν μετῆρεν m. βαιθὴλ B. Βεθὴλ G. 8. παρὰ πραίμνον B. παρὰ τὸ πρέμνον G. 10. πιπρᾶσθαι G. πηπρᾶσθαι B. πιμπρᾶσθαι m. 12. φυτεύθησαν B. 14. Γενέσεως] XXVII, 40. 15. ἡσαῦ B. Ισαῦ G. 16. ἐκλύσεις AB. 17. πλημμελήσῃς εἰς θάνατον seclusi. 19. ἔτει om. G. ἀπὸ] ἐκ G.

peratoris tempora servatum fulmine deiectum est, ut testis est Africanus, qui ad imperium usque Antonini deduxit historiam.

Tristatus Iacob de caede Sichimorum a Symeone et Levi sororis Dinae stuprum ulturis perpetrata, cum patrios illius gentis deos a suis coli non ferret, ad petram sub mirabili terebintho, quae usque in hunc diem ab incolis in honore est, simulacra cuncta sepelivit ac inde migravit in Bethel. Ante terebinthi istius stipitem erat exstructum altare, scribit Africanus, ad quod protensas et humiles ex ecclesiae more preces celebrioribus festis et populi conventibus fundebant regionis incolae; terebinthus autem licet arderet, nihil tamen damni patiebatur.

Ad eam Abraham et Isaac sepulcra posita. Baculum unius ex angelis hospitio receptis ab Abraham eius ibi manu plantatum quidam esse affirmant.

Ex Genesi.

Inter benedictiones Esau enunciavit istam Isaac: veniet tempus que excutias et solvas iugum de cervicibus tuis.

Ex Iosepho.

Anno patris Isaac 153 Iacob ad eum e Mesopotamia reversus est, et

Μεσοποταμίας. καὶ ἀναβλέψας Ἰσαὰκ καὶ ἰδὼν τοὺς υἱοὺς Ἰακὼβ ηὐλόγησε τὸν Λευὶ ὡς ἀρχιερέα καὶ τὸν Ἰούδαν ὡς βασιλέα B καὶ ἄρχοντα. ἡ Ῥεβέκκα ᾔτησε τὸν Ἰσαὰκ ἐν τῷ γήρᾳ παραινέσαι τῷ Ἡσαῦ καὶ τῷ Ἰακὼβ ἀγαπᾶν ἀλλήλους. καὶ παραινέσας αὐτοῖς προεῖπεν ὅτι ἐὰν ἐπαναστῇ τῷ Ἰακὼβ ὁ Ἡσαῦ, εἰς χεῖρας αὐτοῦ πεσεῖται. μετὰ οὖν τὸ τελευτῆσαι τὸν Ἰσαὰκ κινηθεὶς ὑπὸ τῶν υἱῶν ὁ Ἡσαῦ καὶ ἀθροίσας ἔθνη ἦλθε κατὰ τοῦ Ἰακὼβ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς πόλεμον. Ἰακὼβ δὲ ἀποκλείσας τὰς πύλας τῆς βάρεως παρεκάλει τὸν Ἡσαῦ μνησθῆναι τῶν γονικῶν ἐντολῶν. τοῦ δὲ μὴ ἀνεχομένου, ἀλλ' ὑβρίζοντος καὶ ὀνειδίζοντος, βιασθεὶς Ἰακὼβ ὑπὸ τοῦ Ἰούδα ἐνέτεινε τόξον καὶ πλήξας κατὰ τοῦ δεξιοῦ μαζοῦ τὸν Ἡσαῦ κατέβαλε. τοῦ δὲ θανόντος C ἀνοίξαντες τὰς πύλας οἱ υἱοὶ Ἰακὼβ ἀνεῖλον τοὺς πλείστους.

Ταῦτα ἐν λεπτῇ Γενέσει φέρεται.

Λευὶ ἐγέννησε τὸν Καὰθ μζ' ἔτος ἄγων. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γχβ'.

Ἀσσυρίων βασιλεῖς.

Ἀσσυρίων θ' ἐβασίλευσε Βήλωχος ἔτη λε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γφμα'.

Ἀσσυρίων ι' ἐβασίλευσε Βαλαιὸς ἔτη νβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γφοϛ'.

1. καὶ ἰδὼν B. εἶδεν G. 3. Vulgo γήρει. 6. τὸ om. G. μνηθεὶς G. 7. ὁ add. B. 8. υἱὸν B. 10. ἀλλ' ὀνειδίζοντος καὶ ὑβρίζοντος G. 13. οἱ om. B. 15. καὰκ B. ἦν om. B.

coniectis oculis Iacob filios animadvertit, et Levi tanquam pontifici, Iudae ceu regi principique bene precatus est. Ab Isaac iam senectute confecto postulavit Rebecca, ut Esau et Iacob ad fraternum mutuumque amorem suis monitis hortaretur. Ille conciliata inter eos pace vaticinium subiunxit ac Esau, ne in potestatem Iacob incidat, ab insultibus in fratrem deterruit. Isaac vita functo irritatus a liberis Esau, collecta populorum vicinorum manu, Iacob eiusque filios bello lacessebat. Iacob occlusis castrorum portis fratrem, ut paternorum memor esset monitorum, exorabat. Eo preces non ferente, quin imo conviciis et iniuriis precantem appetente, Iacob a Iuda provocatus tetendit arcum ac sub dextera mamilla vulneratum Esau deiecit in terram; eoque sublato portas aperuere filii Iacob et plures eorum gladiis confecerunt.

Haec in parva Genesi narrantur.

Levi aetatis 49 genuit Caath, anno mundi 3602.

Assyriorum reges.

Assyriorum rex 9 Belochus annis 35, anno mundi 3541.

Assyriorum rex 10 Balaeus annis 52, anno mundi 3576.

D Ἀσσυρίων ια' ἐβασίλευσε Σέθως ἔτη ν'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχλζ'.

Ἀσσυρίων ιβ' ἐβασίλευσε Μαμυθὸς ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχξ'.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγυπτίων κζ' ἐβασίλευσε Βαίων ἔτη μδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γυϟϛ'.

V. 87 Αἰγυπτίων κη' ἐβασίλευσεν Ἀπαχνᾶς ἔτη λϛ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γφμ'.

Αἰγυπτίων κθ' ἐβασίλευσεν Ἄφωφις ἔτη ξα'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γφοϛ'.

P. 109 Τοῦτον λέγουσί τινες πρῶτον κληθῆναι Φαραώ, καὶ τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὸν Ἰωσὴφ ἐλθεῖν εἰς Αἴγυπτον δοῦλον. οὗτος κατέστησε τὸν Ἰωσὴφ κύριον Αἰγύπτου καὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, τῷ ιζ' ἔτει τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἡνίκα καὶ τὴν τῶν ὀνείρων διασάφησιν ἔμαθε παρ' αὐτοῦ, καὶ τῆς θείας συνέσεως αὐτοῦ διὰ πεῖρας γέγονεν. ἡ δὲ θεία γραφὴ καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ Ἀβραὰμ βασιλέα Αἰγύπτου Φαραὼ καλεῖ.

Θηβαίων βασιλεῖς.

Θηβαίων κδ' ἐβασίλευσεν Οὐοσιμάρης κραταιός, ὅ ἐστιν ἥλιος,
B ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γφϟη'.

1. ν'] λβ' m. 2. ,γχλζ B. ,γχλϛ' A. ,γχκη' G. 6. ἦν om. B. 8. ἀπαχνὰς B. 9. ἦν om. B. 15. καὶ add. m. 18. Αἰγύπτου om. G. 20. Οὐοσιμάρης Iablonskius. Θυοσίμαρης A. Θυωσίμαρης B.

Assyriorum rex 11 Sethos annis 32, anno mundi 3628.
Assyriorum rex 12 Mamythus annis 30, anno mundi 3660.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 27 Baeon annis 44, anno mundi 3496.
Aegyptiorum rex 28 Apachnas annis 36, anno mundi 3540.
Aegyptiorum rex 29 Aphophis annis 61, anno mundi 3576.

Hunc quidem Pharaonis nomine primo dictum et regni eius anno quarto Ioseph servi specie in Aegyptum venisse volunt. Hic universae Aegypti regni dominum Ioseph constituit anno imperii 17, percepta nimirum ab eo somniorum expositione et sumpto de divina eiusdem eruditione experimento. Divina nihilo secius scriptura alium Pharaonem Abrahae tempore vocatum testatur.

Thebaeorum reges.

Thebaeorum rex 24 Thyosimares Robustus, qui dicitur sol, annis 12, anno mundi 3598.

Θηβαίων κε' ἐβασίλευσε Θίνιλλος, ὅ ἐστιν αὐξήσας τὸ πάτριον κράτος, ἔτη η'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχι'.

Θηβαίων κϛ' ἐβασίλευσεν Σεμφρουκράτης, ὅ ἐστιν Ἡρακλῆς Ἁρποκράτης, ἔτη ιη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχιη'.

Θηβαίων κζ' ἐβασίλευσε Χουθὴρ Ταῦρος τύραννος ἔτη ζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχλϛ'.

Θηβαίων κη' ἐβασίλευσε Μευρὴς Φιλόσκορος ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχμγ'.

Θηβαίων κθ' ἐβασίλευσε Χωμαεφθὰ κόσμος Φιλήφαιστος ἔτη C *ια'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχνε'.*

Θηβαίων λ' ἐβασίλευσε Σοικουνιόσοχος τύραννος ἔτη ξ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχξϛ'.

Σικυωνίων βασιλεῖς.

Σικυωνίων ια' ἐβασίλευσε Πλημναῖος ἔτη ν'. κατὰ δὲ ἄλλους μη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχξζ'.

Σικυωνίων ιβ' ἐβασίλευσεν Ὀρθόπολις ἔτη ξγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γψιζ'.

Σικυωνίων ιγ' ἐβασίλευσεν Ἐχυρεὺς ἔτη νε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γψπ'.

1. *θίριλλος* A. *σεθίνιλος* B. 2. *ἦν* om. B. 5. *Χουσθερταῦρος* Iablonskius. 6 et 8. *ἔτος* add. B. 9. *χωμαεφθὰ* B. *Χομαεφθὰ* G. *Φιλήφαιστος* Salmasius. *Φιλέφαιστος* G. *φιλέφεστος* A. 10. *γχνε'* Bm. *γνε'* G. 11. *συκούνιος ὀχοτύραννος* A. *σοικούνιος ὀχοτύραννος* B. *Αγκούνιος Οχοτύραννος* G. 12. *ἔτος* add. B. 15. *ἔτος* add. B. 17 et 18. *ἦν ἔτος* add. B.

Thebaeorum rex 25 Thinillus, qui dicitur augens patrium imperium, annis 8, anno mundi 3610.
Thebaeorum rex 26 Semphrucrates, qui et Hercules Arpocrates, annis 18, anno mundi 3618.
Thebaeorum rex 27 Chuter Taurus tyrannus annis 7, anno mundi 3636.
Thebaeorum rex 28 Meures Philoscorus annis 12, anno mundi 3643.
Thebaeorum rex 29 Chomaephtha, Mundus Philephaestus, annis 11, anno mundi 3655.
Thebaeorum rex 30 Ancunius Ochytyrannus annis 60, anno mundi 3666.

Sicyoniorum reges.

Sicyoniorum rex 11 Plemnaeus annis 50, at ut alii volunt 48, anno mundi 3667.
Sicyoniorum rex 12 Orthopolis annis 63, anno mundi 3717.
Sicyoniorum rex 13 Echireus annis 55, anno mundi 3780.

D

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Γενεὰ κέ.

Καὰθ ἔτη ξ´. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γχβ´.

Τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς λιμοῦ κατῆλθον οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον, ὅπερ ἦν τοῦ Ἰωσὴφ λθ´ ἔτος, τοῦ δὲ Ἰακὼβ ρκθ´, τοῦ δὲ Λευὶ μζ´, κόσμου δὲ ͵γχα´. προσελθόντες δὲ ἀγοράσαι σῖτον διεγνώσθησαν ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀγνοούμενοι, καὶ αἰτιαθέντες κατασκοπεῖν ὅμηρον κατέλιπον τὸν Συμεὼν μετὰ πολλὰς ἀπολογίας· ἐν οἷς τὰ κατὰ τὸν Βενιαμὶν καὶ τὸ κόνδυ, ὅ ἐστιν εἶδος ποτηρίου, καὶ ὁ ἀναγνωρισμὸς τοῦ Ἰωσὴφ πρὸς αὐτούς.

P. 110 Τῷ α´ ἔτει τῆς ζωῆς Καὰθ, ὅπερ ἦν τοῦ μὲν Ἰακὼβ ρλ´, τοῦ δὲ Λευὶ μη´, κατῆλθεν Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον πρὸς Ἰωσήφ, ὥς φησιν ἡ θεία γραφὴ ὅτι, εἶπε δὲ Ἰακὼβ τῷ Φαραώ, αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου ἃς παροικῶ ρλ´ ἔτη. Ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐτῶν μ´.

Τῷ αὐτῷ ρλ´ ἔτει τοῦ Ἰακὼβ διότι, ὥς φασιν οἱ περὶ τὸν Ἀφρικανόν, ο´ ἔζησεν Ἰωσὴφ ἔτη μετὰ τὸ παροικῆσαι τὸν Ἰακὼβ ἐν Αἰγύπτῳ, τὸ ζ´ καὶ τελευταῖον ἔτος τῆς λιμοῦ, τὸ ε´ ἔτος Καάθ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γχϛ´.

V. 88 Ἰακὼβ ἐν τῷ καιρῷ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ προτυπῶν τὸ ζωο- B ποιὸν τοῦ σταυροῦ σημεῖον, τοὺς υἱοὺς Ἰωσὴφ σταυροειδῶς εὐ-

1. κόσμου Bm. ΚΟΣΜΙΚΟΥ G. 3. ἦν ἔτος add. B. 5. τοῦ μὲν Ιωσὴφ G. 6. κόσμου B. κοσμικοῦ G. 9. βενιαμὴν B. 13. γραφὴ] Genes. XLVII, 9. ὅτι delet m. φαραῶ AB. 14. ἃς] ἣ G. 17. ἰωσὴφ B. ὁ Ιωσὴφ G. 18. τῆς B. τοῦ G. 21. τοὺς] τοῦ G. υἱοὺς ἰωσὴφ B. Ιωσὴφ υἱοὺς G.

ANNI MUNDI.

Generatio XXV.

Caath anni 60 a mundi 3602 numerantur.

Anno quo fames grassata est secundo descenderunt fratres Ioseph in Aegyptum; fuit autem Ioseph 39, Iacob 129, Levi 47, mundi 3601. Profecti vero tritici coemendi gratia nescii ab eo cogniti sunt, et velut exploratores accusati prolatis defensionibus obsidem reliquerunt Symeon; in his res Beniamin, tum Kondy, quod genus poculi est, et agnitio Ioseph memorantur.

Anno primo aetatis Caath, qui Iacob 130, Levi 48, Iacob ad Ioseph progressus est in Aegyptum, testante scriptura Iacob Pharaoni dixisse: „dies annorum vitae meae quibus peregrinatus sum centum triginta anni sunt." Ioseph autem erat annorum 40.

Annus hic Iacob 130 ab Africani sequacibus post adventum Iacob in Aegyptum annis 70 Ioseph vixisse scribentibus asseritur septimus et ultimus famis, Caath quintus, mundi vero 3606.

Iacob vivificum crucis signum mortis hora praefiguraturus, filiis Io-

λόγησεν, ἐναλλὰξ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας τὴν δεξιὰν ἐπὶ τὸν Ἐφραῒμ καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὸν Μανασσῆν. ὁ δὲ Ἰωσὴφ τὸν Μανασσῆν ἐν τοῖς δεξιοῖς τοῦ Ἰακὼβ ἔστησεν, ὡς πρωτότοκον, τὸν δὲ Ἐφραῒμ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς.

Τῷ ͵γχκʹ ἔτει τοῦ κόσμου, Καὰθ δὲ ιηʹ, ἤτοι νζʹ τῆς ζωῆς Ἰωσὴφ, ἐτελεύτησεν Ἰακὼβ, καὶ ἐτάφη ὑπὸ Ἰωσὴφ καὶ τῶν λοιπῶν τέκνων αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ εἰς Χεβρών.

Ἰακὼβ κατελθὼν πρὸς Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον ἐν οεʹ ψυχαῖς κατῳκίσθη ἐν γῇ Γεσὲμ, ἥτις ἐστὶν ἡ πρὸς τῇ Αἰγύπτῳ Ἀραβία.

Ῥουβὴν ὁ πρῶτος υἱὸς Ἰακὼβ συνελθὼν τῇ παλλακῇ τοῦ C πατρὸς αὐτοῦ τῶν τε πρωτοτοκίων ἀφῃρέθη καὶ ἱερωσύνης καὶ βασιλείας, καὶ τὰ μὲν πρωτοτόκια ἔλαβον οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰωσὴφ, διὰ τὴν τοῦ πατρὸς σωφροσύνην, ἡ δὲ βασιλεία τῷ Ἰούδᾳ ἐδόθη, διότι καὶ αὐτὸς ἐν γυναικὶ ἐδικαιώθη τῇ Θάμαρ ἑαυτὸν κατακρίνας, καὶ μὴ διαφθείρας αὐτὴν, ὡς μοιχαλλίδα, καὶ ὅτι πρὸς ζῆλον θεοῦ καὶ ἐκδίκησιν ἑτοιμοτέρα ἡ τούτου δέδεικται φυλή· ἱερωσύνη τῷ Λευὶ ἐδόθη, ὅτι δέκατος ὑπάρχων ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου τῶν υἱῶν Ἰακὼβ σὺν πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσι τοῦ πατρὸς τῷ θεῷ ἀπεδεκατώθη, καθὼς προσηύξατο Ἰακὼβ λέγων, καὶ πάντα ὅσα ἄν μοι δῷς ἀποδεκατώσω αὐτά. καὶ ὅτι ὁ Ἰσαὰκ ἀναβλέψας ὅτε παρεγένετο ὁ Ἰακὼβ ἐκ Μεσοποταμίας, καὶ ἰδὼν τὸν Λευὶ καὶ

2. ἐπὶ τὸν] τὸν om. G. 8. ἰακὼβ B. δὲ Ἰακὼβ G. 9. κατῴκησεν G. 10. ῥουβὴν B. Ῥουβὶμ G. 11. ἱεροσύνης B. 15. μοιχαλλίδα B. μοιχαλίδα G. πρὸς] εἰς G. 16. θεοῦ om. G. 17. ἡ ἱερωσύνη G. ἡ om. AB. 19. ἰακὼβ B. οἱ Ἰακὼβ G. λέγων] Genes. XXVIII, 20. 20. δὸς B.

seph, inverso crucis in morem ac decussato manuum situ, dextra Ephraim, sinistra Manassi imposita, bene precatus est. Ioseph autem Manasseu ceu primo natum a dextris, Ephraim minorem a sinistris Iacob constituerat.

Anno mundi 3620, Caath 18, id est Ioseph 57, Iacob vita functus est et a Ioseph reliquisque filiis in Chebron spelunca duplici sepulcrali loculo repositus.

Iacob ad Ioseph in Aegyptum cum animabus 75 profectus terram Gesem incoluit, quae est Arabia Aegypto vicinior.

Ruben filiorum Iacob primus cum patris pellice congressus, iure primogenitis debito, sacerdotio regnoque exutus est. Et primogeniturae quidem iura filii Ioseph ob eius temperantiam obtinuerunt; Iudae regnum obtigit, quod, se ipso propria sententia condemnato, feminae Thamar, quam velut adulteram nece mulctandam noluit, ius reddiderit; quodque ad iram et vindictam promptior fuerit eius tribus; sacerdotium tandem Levi fuit assignatum; Levi namque filiorum Iacob decimus cum omnibus bonis in decimatum deo fuit oblatus, ut Iacob prius voverat: ex omnibus quae dederis mihi decimas offeram. Isaac quoque, regresso Iacob e Mesopotamia, coniectis oculis in Iudam et Levi, hunc, ut testis est Iosephus, velut sa-

D τὸν Ἰούδαν, εὐλόγησε τὸν μὲν ὡς ἱερέα, τὸν δὲ ὡς βασιλέα, καθά φησιν Ἰώσηππος. Ῥουβὴν πολὺς καὶ ἀναρίθμητος διὰ τὸ περισῶσαι τὸν Ἰωσὴφ ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἀφανιζόμενον.

Ἰσραηλῖται κοινῶς λέγονται πάντες οἱ ἐκ τῶν ιβʹ φυλῶν κατ' ἐξοχὴν ἐκ τοῦ πατρὸς Ἰσραήλ· Ἰουδαῖοι δὲ ὅτι τῶν λοιπῶν διαφθαρεισῶν οἱ τοῦ Ἰούδα διεφυλάχθη φυλή.

Τῷ ,γχξαʹ ἔτει τοῦ κόσμου ἐγέννησεν ὁ Καὰθ τὸν Ἀμβρὰμ, ξʹ ἔτος ἄγων· ἕτεροι δὲ τῷ ,γχςʹ ἔτει τοῦ κόσμου φασίν.

P. 111 Γενεὰ κςʹ.

Ἀμβρὰμ ἔτος οεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχξβʹ.

Μετὰ οʹ ἔτη τῆς καθόδου τοῦ Ἰακὼβ ἐν Αἰγύπτῳ ἐτελεύτησεν Ἰωσήφ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχοβʹ.

Τῷ ,γχοβʹ ἔτει τοῦ κόσμου, ἤγουν τῷ ιβʹ τῆς ζωῆς Ἀμβρὰμ πατρὸς Μωϋσέως ἐτελεύτησεν Ἰωσὴφ ζήσας ἔτη ριʹ, ὥς φησιν ἡ βίβλος τῆς Γενέσεως οὕτως· καὶ ἐτελεύτησεν Ἰωσὴφ ὢν ἐτῶν ριʹ. ἕως τούτου τοῦ ,γχοβʹ κοσμικοῦ ἔτους ἱστορεῖ ἡ αὐτὴ θεόπνευστος πρώτη βίβλος.

Ὁ μέντοι Ἀφρικανὸς ἔτη ρθʹ διαμαρτήσας κατ' ἔλλειψιν οὕ-
B τω γράφει·

2. ῥουβὴν B. Ρουβὶμ G. 7. Ἀμβρὰμ m. ἄμβραμ hic et infra B. Ἀβραμ G. 10 et 13. Ἀμβρὰμ m. ἄμβραμ B. Ἀβραμ G. 10. ,γχξβʹ Bm. ,γχοβʹ G. 11. οαʹ m. 12 et 13 et 16. ,γχογʹ m. 15. Γενέσεως] L, 25.

cerdotem, illum velut regem felicibus votis prosequutus est. Ruben autem soboles et eius bona, eo quod Ioseph a fratribus neci tradendum eripuerit et incolumem servaverit, creverunt in immensum.

Israëlitae vulgo dicuntur, qui ex duodecim tribubus et maxime ex patre Israële hoc nomine insignito sunt orti, at qui ex tribu Iuda, reliquis dispersis ac paene ignotis, sanguinem duxerunt, Iudaei vocati sunt.

Anno mundi 3661, Caath aetatis 60, genuit Abraham, cuius natalia 3606 alii reponunt.

GENERATIO XXVI.

Abraham anni 75 unaque mundi 3662.

Post annum adventus Iacob in Aegyptum 71 mortuus est Ioseph, anno mundi 3673.

Anno mundi 3673, hoc est Abram, qui pater Mosis, aetatis 12 Ioseph post exactos vitae 110 annos migravit e vita. Ita Geneseos liber.

Et expletis centum et decem vitae suae annis Ioseph mortuus est, anno nimirum mundi 3673, ad quem usque volumen illud divinitus inspiratum historiam prosequitur.

Africanus quidem annis 109 minus a vero numero aberrans ita scribit.

Ἀφρικανοῦ.

Ἀπὸ Ἀδὰμ τοίνυν ἐπὶ τελευτὴν Ἰωσὴφ ἐκ τῆσδε τῆς βίβλου γενεαὶ μὲν κγʹ, ἔτη δὲ ͵γφξγʹ.

Ὁ δὲ Εὐσέβιος ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως πρώτου Ἀβραὰμ ἔτους ͵γρπδʹ
ἔτη, καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους Ἀβραὰμ ἕως τέλους Ἰωσήφ, ἐν
ᾧ καταλήγει χρόνῳ τῆς Γενέσεως ἡ βίβλος, ἤγουν τῷ ριʹ ἔτει τῆς
ζωῆς Ἰωσήφ, ἔτη τξαʹ ἐπελογίσατο· γίνονται οὖν κατὰ Εὐσέ- V. 89
βιον ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τῆς τελευτῆς Ἰωσὴφ ἔτη ͵γφμεʹ.

Διαμαρτάνει δὲ οὗτος ἔτεσιν ρκζʹ ὡς πρὸς ͵γχοβʹ. C

Ἕως τοῦδε τοῦ ͵γχοβʹ ἔτους ἀπὸ τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδὰμ ἱστορεῖ Μωϋσῆς ὁ θεόπτης ἐν τῇ πρώτῃ θεοπνεύστῳ τῆς Γενέσεως βίβλῳ.

Εὖ δ᾽ ἂν εἴη κεφαλαιωδῶς ἐκθεμένου τὰ αὐτὰ ͵γχοβʹ κοσμι-
κὰ ἀπὸ Ἀδὰμ ἔτη ἕως τῆς Ἰωσὴφ τελευτῆς ἐκ τῆς αὐτῆς ἱερᾶς
βίβλου κατὰ τὴν τῶν οʹ σοφῶν ἔκδοσιν οὕτω χωρῆσαι πρὸς τὴν
τῶν ἐφεξῆς ἀκριβῆ κατὰ τὸ δυνατὸν χρονολογίαν. συντρέχει γὰρ
τῷ ριʹ ἔτει τῆς ζωῆς τοῦ σώφρονος Ἰωσὴφ τὸ αὐτὸ ͵γχοβʹ ἔτος ἐξ
Ἀδὰμ, ἐν ᾧ καὶ ἐτελεύτησε, μετὰ πʹ ἔτη τῆς ἡγεμονίας Αἰγύ-
πτου. τριακοντούτης γὰρ αὐτῆς ἦρξε, ζήσας ἔτη οʹ μετὰ τὴν D
τοῦ πατρὸς πρὸς αὐτὸν ἐν Αἰγύπτῳ πανοικικὴν κάθοδον καὶ
αὐτόθι παγγενῆ παροικίαν, ἥτις γέγονε μετὰ ιʹ ἔτη τῆς ἀρχῆς

2. ἐκ m. καὶ G. τῆς om. G. 9. διαμαρτάνη B. πρὸς B. πρὸ G. 10. τοῦδε τοῦ B. τοῦ om. G. 11. πρώτῃ B. πρώτῃ τῇ G. 15. οʹ om. G. 17. τὸ αὐτὸ Bm. τῷ αὐτῷ G.

Ex Africano.

Ab Adamo itaque usque ad Ioseph obitum secundum librum hunc generationes sunt 23, anni vero 3563.

Eusebius autem ab Adamo usque ad primum Abrahae annos recenset 3184, et ab Abrahae primo usque ad Ioseph obitum, quo Geneseos liber finem ponit, id est circa Ioseph aetatis 110, annos 361 numerat. Ab Adamo itaque usque ad diem ultimum Ioseph iuxta computum Eusebii numerabuntur anni 3545.

Ab annis itaque 3672 errat aliis 127.

Ad annum usque hunc a protoparente Adamo 3672 primi voluminis scripturae dei spiritu dictatae tota historia contexta est.

Summatim autem expositis ex eodem sacro libro ab Adamo usque ad Ioseph mortem 3672 annis, quem quidem calculum etiam sapientiorum opinio tuetur; exinde pro viribus ad reliquam temporum rationem diligentius exponendam operae pretium est procedere. Centesimus enim decimus aetatis Ioseph annus, (exactis nimirum in Aegypto regenda annis 80, quo tempore quoque in aliam vitam translatus est), in annum mundi 3672 coincidit. Tricenarius enim Aegypti dominatum obtinuit, et post patris cum tota familia in Aegyptum adventum et moram annis septuaginta fuit superstes, coeperunt autem illi ex divinis eisdem scriptis anno potestatis

αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν θεόπνευστον γραφὴν, τῶν ζ' διελθόντων τῆς εὐθηνίας ἐτῶν, τῷ δὲ τρίτῳ τῆς λιμοῦ κατελθόντος Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον, ἡνίκα καὶ ἦν αὐτὸς μὲν Ἰακὼβ ἐτῶν ρλ', ὡς ἔφη πρὸς Φαραὼ πρὸς αὐτοῦ ἐρωτηθείς. Ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐτῶν μ', εἴπερ τριακοντούτης τῆς Αἰγύπτου τὴν ἀρχὴν ἐγκεχείρισται, δεκάτῳ δὲ τότε ἔτει μετ' αὐτὴν ἀπέλαβε τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς, ὡς ἐντεῦθεν ἡμῖν καὶ ἄλλο τι τῶν ἀναγκαίων συναποδείκνυσθαι
P. 112 ζήτημα· τὸν μὲν Ἰωσὴφ κατὰ τὸ ϟα' ἔτος Ἰακὼβ τεχθῆναι αὐτῷ ἐκ τῆς Ῥαχὴλ, πρῶτον ἐπὶ θυγατρὶ μιᾷ Δείνᾳ καὶ παισὶν ἄρρεσι ι'. τούτοις κατὰ τὸν τῆς ἀναστροφῆς λόγον ἐν ἕνδεκα τοὐλάχιστον ἔτεσι πρὸ Ἰωσὴφ τεχθεῖσιν, ἑνὸς ἔτους ἑκάστῳ νεμομένου κατὰ τὴν τῶν λογίων ἔμφασιν, τὸν Λευὶ τῷ πβ'. εἰσὶν οὖν οἱ πάντες ἐν Μεσοποταμίᾳ παῖδες ι' καὶ θυγάτηρ μία Δεῖνα, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἔσχατος μὲν τῇ τάξει, ιβ' γὰρ ἀπὸ Ῥουβὴν, ὁ Ἰωσὴφ, πρῶτος δὲ ἐκ τῆς Ῥαχὴλ κατὰ τὸ ϟα' ἔτος Ἰακὼβ γεννηθεὶς, ὡς προαποδέδεικται. εἰ δὲ κατὰ ἀντιστροφὴν τῶν χρόνων τῆς ἑκά-
B στου γενέσεως ἀπαρίθμησις ἀρχομένοις ἀπὸ τοῦ Ἰωσὴφ καὶ λήγουσιν ἐπὶ τὸν Ῥουβὴν, οὕτω πως ἔχει· Ἰωσὴφ δωδέκατος καὶ ἔσχατος τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ παίδων τοῦ Ἰακὼβ ἐγεννήθη τῷ ϟα' ἔτει αὐτοῦ ἐκ τῆς Ῥαχὴλ πρῶτος· Δεῖνα ἑπτάπαις Λείας πρὸ ἑνὸς ἔτους Ἰωσὴφ ἐγεννήθη τῷ ϟ' ἔτει Ἰακὼβ ἑνδεκάτη. Ζαβουλὼν

2. τῷ δὲ τρίτῳ B. τοῦ δὲ τρίτου G. 4. αὐτὸν B. ἦν add. A. 7. ἡμῖν] ἡμεῖς G. 8. ϟα'] ϟ' G. 11. πρὸ m. πρὸς G. νεμομένῳ AB. 14. ῥουβὴν B per totam p. 112. Ρουβὶμ G. 17. ἀρχομένης G. γένοιτο ἀρχομένης m. ληγούσης G. 18. ἔχει Bm. ἔχειν G. ἰωσὴφ Bm. Ιωσὴφ δὲ G.

eius decimo numerari, septem nimirum fertilitatis annis elapsis, famis invalescentis tertio profecto Israël in Aegyptum, aetatis Iacob 130, prout ipse a Pharaone interrogatus retulit. Ioseph vero quadragenarius erat, tricenarius siquidem in Aegyptiaci imperii venit consortium, ac post annum decimum patrem ac fratres suscepit, atque ex his alia quaestio cognitu non inutilis superest elucidanda. Ioseph nimirum circa 91 Iacob annum ex matre Rachel in lucem venisse, susceptis prius liberis, masculis quidem decem, unica vero puella nomine Dina. Istis ordine retrogrado annis ad minus undecim ante Ioseph natis, uno nimirum in singulos annos distributo, secundum numerandi legem constat Levi 82 aetatis Iacob ortum. Suscepit igitur in Mesopotamia filios in universum decem et Dinam filiam unicam ac omnium novissimus (a Rubem namque duodecimus est) primus nihilominus ex Rachel, circa 91 eius annum natus est Ioseph, prout iam abunde demonstravimus. Retrograda itaque serie, ducto ab Ioseph principio et fine in Rubem posito, singularum generationum si fiat enumeratio, hoc pacto se habet. Duodecimus et novissimus filiorum Iacob natus est Ioseph Rachel primogenitus in Mesopotamia anno patris 91. Dina septimo Liae partu, ante natalia Ioseph anno uno, filiorum undecima, patris Iacob anno nonagesimo lucem adspexit; Zabulon sextus Liae filius,

ἕκτος υἱὸς Λείας πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ Ἰωσὴφ ἐγεννήθη ι' ἀπὸ Ῥουβήν· Ἰσσάχαρ πέμπτος υἱὸς Λείας πρὸ ἐτῶν γ' τοῦ Ἰωσὴφ ἐγεννήθη· τέταρτος ὢν πρὸ αὐτοῦ Ἀσὴρ ἐκ Ζελφᾶς παιδίσκης Λείας β', ἀπὸ δὲ Ἰωσὴφ ε' κατὰ ἀναστροφὴν καὶ ὄγδοος ἀπὸ Ῥουβήν. Γὰδ πρῶτος ἐκ Ζελφᾶς παιδίσκης Λείας, ς' ἀπὸ Ἰωσὴφ κατὰ C ἀναστροφὴν καὶ ζ' ἀπὸ Ῥουβήν· Νεφθαλεὶμ β' υἱὸς Βαλλᾶς παιδίσκης Ῥαχήλ, η' ἀπὸ Ἰωσὴφ κατὰ ἀναστροφὴν καὶ ε' ἀπὸ Ῥουβήν· Ἰούδας δ' υἱὸς Λείας, θ' ἀπὸ Ἰωσὴφ κατὰ ἀναστροφὴν καὶ δ' ἀπὸ Ῥουβήν· Λευὶ γ' υἱὸς Λείας, ι' ἀπὸ Ἰωσὴφ ἀναστρέφοντι καὶ γ' ἀπὸ Ῥουβὴν, ἐγεννήθη τῷ πατριάρχῃ Ἰακὼβ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῷ πβ' ἔτει αὐτοῦ, ὡς πρόδηλόν ἐστι. τοῦτον V. 90 ἀριθμήσας ἀπὸ τοῦ Βενιαμὶν ἔτι ὄντος ἐν τῇ γαστρὶ Ῥαχὴλ ι' ὄντα ἐν ἄρρεσιν, ἀφιέρωσε τῷ θεῷ καὶ ἀρχιερέα ἀνέδειξεν, ὡς Ἰώσηππος, κατὰ τὸν τῆς ἀναστροφῆς λόγον, συναποδεκατώσας D αὐτῷ πάντα τὰ ὑπάρχοντα καὶ ἀναθέμενος τῷ θεῷ, καθὰ προσηύξατο πορευόμενος εἰς Μεσοποταμίαν, ὅτι καὶ πάντα ὅσα ἂν μοι δῷς ἀποδεκατώσω αὐτά. Συμεὼν β' υἱὸς Λείας τῷ πα' ἔτει Ἰακὼβ ἐγεννήθη· Ῥουβὴν πρωτότοκος Ἰακὼβ υἱὸς καὶ Λείας τῷ π' ἔτει Ἰακὼβ ἐγεννήθη. σαφῶς ἄρα παρίσταται ἡμῖν ἐκ τούτων ὅτι πρὸ ζ' ἐτῶν ἦλθεν Ἰακὼβ πρὸς Λάβαν, τῷ ογ' ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

Οὕτως προδιειλημμένων τῶν περὶ τῆς ἑκάστου τῶν πατριαρ-

1. ῥουβὶν A. 12. βενιαμὴν B. 15. προσηύξατο.] Genes. XXVIII, 22. 17. ἔτει B. ἔτει αὐτοῦ G. 22. Οὕτω προδεδηλωμένων τῶν περὶ ἑκάστου G.

Ioseph annis duobus maior decimus a Rubem ortus est; Isachar quintus Liae filius triennio Ioseph anterior vitam accepit; quartus ante illum est Aser, qui secundus ex Zelpha Liae ancilla traxit originem; et inverso gradu a Ioseph quintus est; directo octavus a Rubem numeratur; Gad primus ex Zelpha Liae ancilla genitus retrogrado processu ab Ioseph sextus est et a Rubem septimus; Nephthalim Balae Rachel ancillae filius secundus, ordine immutato ab Ioseph octavus est et a Rubem quintus; Iudas quartus Liae filius retrorsum procedendo ab Ioseph nonus est et a Rubem quartus; Levi tertius Liae filius ab Ioseph numeranti decimus et a Rubem tertius occurrens natus est patriarchae Iacob in Mesopotamia aetatis anno 82, ut ex superioribus patet. Hunc inversa serie a Beniamin adhuc Rachel utero clauso numeratum ac inter mares loco decimo repertum deo dicavit, teste Iosepho, et pontificem declaravit pater ac simul cum eo bonorum omnium decimam partem obtulit ac deo consecravit, prout se votis in Mesopotamia obstrinxerat: cunctorum quae dederis mihi decimas offeram. Symeon secundus Liae filius anno Iacob 81, Rubem vero primogenitus ex eadem Lia natus 80 fuit a patre susceptus. Hinc manifesto sequitur, ante septem annos Iacob in domum Laban aetatis nimirum 73 adventasse.

Expositis hoc pacto singulorum patriarcharum generationibus et dili-

P. 113 χῶν γενέσεως χρόνων ἀκριβοῦς θεωρίας ἐγκείσθω καὶ τὰ ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τελευτῆς Ἰωσὴφ ἔτη.

Ἀπὸ Ἀδὰμ πάλιν.

Ἀδὰμ γενόμενος ἐτῶν σλ' ἐγέννησε τὸν Σήθ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ψ' καὶ ἀπέθανε.

Σὴθ γενόμενος ἐτῶν σε' ἐγέννησε τὸν Ἐνώς, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ψζ' καὶ ἀπέθανε. τούτου τῷ ψ' ἔτει, ἤτοι ϡλ' ἔτει τοῦ κόσμου, ἀπέθανεν.

Ἐνὼς γενόμενος ἐτῶν ρϟ' ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν τῷ χκε' ἔτει τοῦ κόσμου, τϟε' τοῦ Σήθ, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ψιε' ἕως τοῦ ,ατμ' κοσμικοῦ ἔτους. τούτου τῷ ϟε' ἔτει Ἀδὰμ ἀπέθανε. τῷ δὲ ψζ' αὐτοῦ ὁ Σήθ.

B Καϊνᾶν γενόμενος ἐτῶν ρο' ἐγέννησε τὸν Μαλελεὴλ τῷ ψϟε' ἔτει τοῦ κόσμου, φξ' ἔτους Σήθ, τξ' δὲ τοῦ Ἐνώς· καὶ ἐπέζησεν ἔτη ψμ' ἕως τοῦ ,αφλε' κοσμικοῦ ἔτους. τούτου τῷ τε' ἔτει Ἀδὰμ ἀπέθανε, τῷ δὲ φιζ' αὐτοῦ ὁ Σήθ, τῷ δὲ ψιε' αὐτοῦ ὁ Ἐνώς.

Μαλελεὴλ γενόμενος ἐτῶν ρξε' ἐγέννησε τὸν Ἰάρεδ, τῷ ϡξ' ἔτει τοῦ κόσμου, ψλ' τοῦ Σήθ, φκε' τοῦ Ἐνώς, τλε' τοῦ Καϊνᾶν, καὶ ἐπέζησεν ἔτη ψλ' ἕως ,αχϟ' κοσμικοῦ ἔτους. τούτου τῷ ρλε' ἔτει Ἀδὰμ ἀπέθανε· τῷ δὲ τμζ' αὐτοῦ ὁ Σήθ, καὶ τῷ φμε'

1. τὰ] τῷ B. 7. τούτῳ τῷ AB. τῷ τῷ (sic) G. τῷ τῷ ψ' — ἀπέθανεν seclusit G. ἤτοι B. ἤτοι τῷ G. 11. τούτου τῷ ϟε' m: unde τούτου pro τούτῳ posui. 13. ψϟε' ABm. ψϟ' G. 14. φξ'] φξε' m. δὲ om. G. 15. τούτου Bm. τούτῳ G. 18. ρξε' Bm. ρξ' G. 19. τὸν καϊνὰν B.

genti temporum examine praemisso, ab Adamo condito usque ad Ioseph obitum annos recensere congruum est.

Ab Adamo rursus.

Adamus aetatis 230 genuit Seth et superstes annis 700 mansit, ac vita tandem functus est.

Seth aetatis 205 genuit Enos et vixit superstes annis 707, et mortuus est: (hoc 700, id est mundi 930, mortuus est.)

Enos aetatis 190 genuit Cainan, mundi 625, Seth 395 et vixit superstes annis 715 usque ad mundi 1340. Huius anno 495 Adam vivis ereptus est, Seth vero 707 aetatis eius anno.

Cainan aetatis 170 genuit Maleleel, anno mundi 795, Seth 565, Enos vero 360, et vixit superstes annis 740 usque ad mundi 1535. Huius 305 anno mortuus est Adamus, Seth eiusdem 517, Enos vero 715.

Maleleel annorum 165 genuit Iared, anno mundi 960, Seth 730, Enos 525, Cainan 335, et vixit superstes annis 730 usque ad mundi 1690. Huius anno 135 Adamus diem ultimum obiit, Seth eiusdem anno 347, eius-

τοῦ αὐτοῦ Μαλελεὴλ ὁ Ἐνώς· τῷ δὲ ψμ' αὐτοῦ ἔτει Καϊνᾶν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

Ἰάρεδ γενόμενος ἐτῶν ρξβ' ἐγέννησε τὸν Ἐνώχ· τῷ δὲ ͵αρκβ' C ἔτει τοῦ κόσμου, ὅπερ ἦν τοῦ μὲν Σὴθ ωϟβ', τοῦ δὲ Ἐνὼς χπζ', τοῦ δὲ Καϊνᾶν υϟζ', τοῦ δὲ Μαλελεὴλ τκζ', ὁ αὐτὸς δὲ Ἰάρεδ ἐπέζησεν ἔτη ω' ἕως τὸ ͵αϡκβ' ἔτος τοῦ κόσμου. τοῦ δὲ αὐτοῦ Ἰάρεδ ἔτει ρπβ' Σὴθ ἀπέθανεν, Ἐνὼς δὲ τῷ τπ', Καϊνᾶν δὲ φοε' αὐτοῦ Ἰάρεδ· Μαλελεὴλ δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ τῷ ψλ' τοῦ Ἰάρεδ ἔτει θνήσκει.

Ἐνὼχ γενόμενος ἐτῶν ρξε' ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα τῷ ͵ασπζ' ἔτει τοῦ κόσμου. τούτου, φημὶ δὴ τοῦ Ἐνὼχ, ἔτει κ' Σὴθ ἀπέθανεν. ἦν δὲ τοῦ μὲν Ἐνὼς ἔτος, καθ' ὃ ὁ Ἐνὼχ ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα, ωνβ', τοῦ δὲ Καϊνᾶν χξβ', τοῦ δὲ Μαλελεὴλ υϟβ', τοῦ δὲ Ἰάρεδ τκζ'. οὗτος ὁ Ἐνὼχ ἐπέζησε μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐ- D τὸν τὸν Μαθουσάλα ὁρώμενος ὑπὸ τῶν τηνικαῦτα ἀνθρώπων ἔτη σ', καὶ εὐαρεστήσας τῷ θεῷ μετετέθη καὶ οὐχ εὑρίσκετο. μετετέθη δὲ τῷ ͵αυπζ' ἔτει τοῦ κόσμου. τῷ οὖν κ' ἔτει αὐτοῦ, ὡς προείρηται, Σὴθ μετήλλαξε. τῷ δὲ σιη' ἔτει αὐτοῦ Ἐνὼχ ἀπέθανεν Ἐνώς.

Μαθουσάλα γενόμενος ἐτῶν ρξζ' ἐγέννησε τὸν Λάμεχ τῷ ͵αυνδ' ἔτει τοῦ κόσμου, ὅπερ ἦν τοῦ μὲν Καϊνᾶν ἔτος ωκθ', τοῦ δὲ Μαλελεὴλ χνθ', τοῦ δὲ Ἰάρεδ ἔτος υϟδ', τοῦ δὲ Ἐνὼχ τλβ' ἔτος. ὁ δ' αὐτὸς Μαθουσάλα μετὰ τὸ γεννῆσαι τὸν Λάμεχ ἐπέ-

1. δὲ add. B. καῖν A. 6. ω' B. β' G. ϡξβ' m. ἕως τὸ — ἔτος B. ἕως τοῦ — ἔτους G. 7. ἔτει Bm. ἔτη G. σὴθ B. Σὴμ G. 8. φοε' αὐτοῦ m. φο' ἑαυτοῦ G. 11. ἔτει Bm. ἔτη G. 17. δὲ om. G. 18. σιη'] σκγ' m.

demque Maleleel anno 545. Enos vita functus est, Cainan autem pater eius anno 740.

Iared aetatis 162 genuit Enoch anno mundi 1122, qui fuit Seth 892, Enos 687, Cainan 497, Maleleel 327. Ipse vero Iared vixit superstes annis 962 usque ad mundi 1922. Eius autem anno 182 Sem moritur, Enos 380, Cainan 575 eiusdem Iared, cuius pater Maleleel eius anno 730 e vita decedit.

Enoch aetatis 165, Mathusala anno mundi 1287, huius, inquam, Enoch anno 20, Seth vitae terminum attigit. Annus porro quo Enoch genuit Mathusala fuit aetatis Enos 852, Cainan 662, Maleleel 492, Iared 327. Enoch iste visibilis et superstes inter eius temporis homines conversatus est annis 200 et cum gratus esset deo ab illo translatus e terris nusquam amplius repertus est. Translatus est autem anno mundi 1487. Vigesimo itaque eius anno Seth, ut praefatum est, vitam cum morte mutavit, ac eiusdem etiam anno ducentesimo vicesimo tertio mortuus est Enos.

Mathusala aetatis 167 genuit Lamech anno mundi 1454, qui erat Cainan 829, Maleleel 659, Iared 494, Enoch 332. Ipse Mathusala a natali-

V. 91 ζησεν ἔτη ωβʹ μέχρι τοῦ ͵βσνϛʹ ἔτους τοῦ κόσμου. οὗτος μακροβιώτατος πάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀποθανόντων γέγονεν. οὗτος P. 114 κατὰ τὰς ἁπανταχοῦ τῆς Γενέσεως βίβλους ὑπερέβη τὸν κατακλυσμὸν ἔτεσι ιεʹ, ὡς ἄπορον εἶναι ποῦ διεσώθη ἐν τῷ κατακλυσμῷ. τινὲς δέ φασιν, ὧν εἷς καὶ ὁ Εὐσέβιος, ἔχειν τινὰ τῶν ἀντιγράφων ὅτι ψπβʹ ἔτη ἐπέζησε μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν, ὡς γίνεσθαι τὸν πάντα τῆς ζωῆς αὐτοῦ χρόνον ἔτη ϡμθʹ. ὅπερ οὐκ εὖ ἔχειν δοκεῖ. ἔσονται γὰρ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον αἱ ἀνὰ πάσας τὰς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ ἱεραὶ βίβλοι τῆς Γενέσεως διεσφαλμέναι, ϡξθʹ ἔτη ἱστοροῦσαι τὸν Μαθουσάλα· ἔσται δὲ καὶ Ἰάρεδ μακροβιώτερος αὐτοῦ ἔτη κγʹ, ϡξβʹ ζήσας ἔτη, ὅπερ οὐδενὶ συμπεφώνηται. διόπερ οὐ χρὴ διὰ τὸ φάναι συναπολέσθαι αὐτὸν τοῖς ἐν τῷ κατακλυσμῷ, διὰ τοῦτο ϡμθʹ μόνα ἔτη βεβιωB κέναι. ἀλλὰ οὐδὲ τῷ Ἀφρικανῷ πειθόμεθα προστιθέντι τὰ αὐτὰ κʹ ἔτη καὶ ϡπθʹ λέγοντι τοῦ Μαθουσάλα ἀντὶ ϡξθʹ. λοιπὸν οὖν κρεῖσσον εἶναι δοκεῖ ταῖς καθ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην ἑπομένους ἱεραῖς βίβλοις ϡξθʹ λέγειν τῆς ζωῆς Μαθουσάλα, εἰ καὶ τὸν κατακλυσμὸν ὑπερβέβηκεν ἔτεσι ιεʹ, τοῦ θεοῦ κἀκεῖνον ἴσως, ὡς τὸν Ἐνὼχ, περισώσαντος παραδόξως καθ᾽ οὓς οἶδε τρόπους καὶ τόπους.

Λάμεχ γενόμενος ἐτῶν ρπηʹ ἐγέννησε τὸν Νῶε, τῷ ͵αχμβʹ

4. ιεʹ] ιδʹ m. 5. καὶ om. G. 6. ἔτη om. G. 7. τὸν om G. 8. αἱ ἀνὰ πάσας Bm. αἰὰν ἀπάσας G. 11. κγʹ] ιγʹ m. 12. συναπολέσθαι Bm. συναπολλέσθαι G. 13. τῷ om. G. 16. ἐπομέναις A. ἐπωμέναις B. 18. ιεʹ] ιδʹ m.

bus Lamech superfuit in vivis annis 802 usque ad mundi 2256. Cunctorum ante eum mortalium longissimis iste gavisus est annis. Idemque, si cunctis aliis Geneseos libris fidem dederimus, annis 14 diluvium supergressus est, ita ut quis locus eum a diluvio servaverit penitus sit ignotum. Asserunt aliqui, quorum unus est Eusebius, filio primogenito annis 782 supervixisse, nonnullos codices testari, ita ut omnes eius vitae anni numerentur 949, quam quidem sententiam stare non posse liquet. Ita fieret enim, ut omnes per universam dei ecclesiam Geneseos libri de Mathusala narrantes annos 969 a vero calculo aberrarent, essetque Iared eo magis longaevus annis 13, concessis eius vitae annis 962, quae sententia cunctis aliis repugnat. Ac eam ob rem ut eum communi diluvio involutum interiisse dicamus 949, tantum annos eius vitae assignare minus necesse est. Sed neque dictis Africani alios viginti annos superaddentis ac vice 969 Mathusala 989 vixisse asserentis, suademur. Satius est igitur sacris per universum orbem vulgatis libris data fide, Mathusala diluvium licet annis quatuordecim superaverit, annos tamen 969 attigisse dicamus; deo nimirum praeter hominum opinionem iis modis et locis quae novit, eum una cum Enoch a communi pernicie conservante.

Lamech aetatis 188 genuit Noe anno mundi 1642, qui fuit Maleleel

ἔτει τοῦ κόσμου, ὅπερ ἦν τοῦ Μαλελεὴλ μὲν ἔτος ωμζʹ, τοῦ δ' Ἰάρεδ χπβʹ, τοῦ δ' Ἐνὼχ φκʹ, ὅπερ ἐστὶ μετὰ τὴν μετάθεσιν αὐτοῦ ἔτος ρνεʹ. τὸ αὐτὸ δ' ἔτος τνεʹ ἐχρημάτιζε τοῦ Μαθου- C *σάλα. ἐπέζησε δὲ Λάμεχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μαθουσάλα ἔτη φλεʹ μέχρι τοῦ ͵βροεʹ κοσμικοῦ ἔτους, καὶ ἀπέθανε πρὸ ξηʹ ἐτῶν τοῦ κατακλυσμοῦ. ὁ αὐτὸς Λάμεχ πρῶτος ἐν τοῖς γενάρχαις ἀπέθανε πρὸ τοῦ ἰδίου πατρὸς Μαθουσάλα ἔτεσιν παʹ, τοῦτ' ἔστι τῷ ωπηʹ τοῦ ὀγδόου ἐξ Ἀδὰμ Μαθουσάλα ἔτει. κατὰ δὲ τὸ σλϛʹ ἔτος τοῦ Λάμεχ ὁ Μαλελεὴλ ἀπέθανεν. ὁ δὲ Ἰάρεδ κατὰ τὸ ξηʹ τοῦ αὐτοῦ Λάμεχ ἔτος. ὁ μέντοι θεῖος Ἐνὼχ τῷ λγʹ ἔτει τοῦ Λάμεχ μετετέθη.*

Νῶε ἐτῶν φʹ ἐγέννησε τὸν Σὴμ, τὸν Χὰμ, τὸν Ἰάφεθ, ͵βρμαʹ ἔτει τοῦ κόσμου, τοῦ δὲ Νῶε ἔτει μθʹ Μαλελεὴλ ἀπέθανεν· D *ὁ δὲ Ἰάρεδ τῷ σπʹ τοῦ Νῶε. Μαθουσάλα δὲ ἔτος ἦν κατὰ τὸ ͵βρμαʹ ἔτος τοῦ κόσμου, λέγω δὲ τῷ φʹ ἔτει τοῦ Νῶε, καθ' ὃ καὶ ὁ πρῶτος υἱὸς αὐτοῦ Σὴμ ἐγεννήθη ωνεʹ, τοῦ Λάμεχ πατρὸς Νῶε ἔτος χπζʹ, τῷ δὲ χʹ ἔτει τοῦ Νῶε, ρʹ δὲ τῆς ζωῆς τοῦ Σὴμ καὶ ϡνεʹ τοῦ μακροβιωτάτου Μαθουσάλα ὁ κατακλυσμὸς γέγονεν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐπέζησε Μαθουσάλα σὺν τῷ αὐτῷ ἔτει τοῦ κατακλυσμοῦ ἕως ͵βσνϛʹ κοσμικοῦ ἔτους λοιπὰ ἔτη ιεʹ, εἴπερ ἀληθεῖς εἶναι πιστεύομεν τὰς περὶ αὐτοῦ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ φε-*

1. δ' ante Ἰάρεδ om. A. 3. τὸ αὐτὸ Bm. τῷ αὐτῷ G. 4. αὐτὸν τὸν] Νῶε add. m. 5. φλεʹ] φλγʹ m. 6. ξηʹ] ξζʹ m. ἐτῶν] ἔτους G. γενεάρχαις G. 8. ἔτει Bm. ἔτη G. 9. τὸ σλϛʹ ἔτος Bm. τῷ σλϛʹ ἔτει G. 10. ξηʹ] ξʹ G. υξηʹ m. λγʹ] λεʹ G. 12. καὶ τὸν Ιάφεθ G. 13. μθʹ] μηʹ m. 16. σὴμ ἐγεννήθη B. Inverso ordine G. 19. ἐπιζήσας G. 21. πιστεύωμεν B. τῶν] τὰς G.

quidem annus 847, Iared vero 682, Enoch autem 520, qui ab eius translatione 155 numeratur; idemque erat Mathusala aetatis 355. Superfuit autem Lamech a filii Noe natali die annis 533 usque ad mundi 2175, eiusque mors 67 annis diluvium praevenit. Idem Lamech primus inter pristinos familiarum duces annis 81 patre Mathusala prior occubuit, hoc est ipsius Mathusala octavi ab Adamo Genearchae anno 888, Lamech autem aetatis anno 236, Maleleel occubuit; Iared vero Lamech eiusdem anno 468. Caeterum divinus Enoch Lamech anno 33 translatus est.

Noe aetatis 500 genuit Sem, Cham et Iapheth anno mundi 2142. Anno Noe 48 Maleleel mortuus est, Iared autem eiusdem Noe 280. Porro Mathusala anno mundi 2141 inter vivos agebat, natus annis 855, dico Noe 500, quo primogenitus eius Sem in lucem venit; Lamech vero pater Noe annorum erat 687, Noe anno 600, aetatis Sem 100, Mathusala cunctorum hominum longaevissimi 955 diluvium universum orbem invasit. Eodem nihilominus diluvii anno numerato usque ad mundi 2256, aliis 15, annis supervixit Mathusala, si tamen sinceras et a deo quam verissime dictatas

ρομένας ἐν ἱεραῖς δέλτοις ἀψευδεῖς καὶ θεοπνεύστους ἱστορίας καὶ ἔτι τῶν μετ' αὐτῶν, ὡς ὑποταχθήσεται.

P. 115 Σὴμ ὁ πρῶτος υἱὸς Νῶε γενόμενος ἐτῶν ργ', ἔτους β' μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξὰδ, τῷ ,βσμγ' ἔτει τοῦ κόσμου, ὅπερ ἦν χα' τῆς ζωῆς τοῦ Νῶε. καὶ ἐπέζησεν φ' ἕως τοῦ ,βψμβ' κοσμικοῦ ἔτους ὁ Σήμ. ὁ δὲ Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔζησεν ἔτη τν', καὶ ἀπέθανε τῷ ,βφϟβ' ἔτει τοῦ κόσμου, κατὰ τὸ υν' ἔτος τῆς τοῦ Σὴμ ζωῆς.

Ἀρφαξὰδ γενόμενος ἐτῶν ρλε' ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν τῷ ,βτοζ' ἔτει τοῦ κόσμου, καὶ ἔζησεν ἔτη τνε' ἕως τοῦ ,βψλβ' κοσμικοῦ ἔτους· καὶ ἀπέθανε πρὸ τοῦ ἰδίου πατρὸς Σὴμ ἔτεσι ι'. τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων, ὡς καὶ Εὐσεβίου, υγ' ἔχουσι τοῦ Ἀρφαξὰδ μετὰ
V. 92 τὸ γεννῆσαι τὸν Σάλα, οἷς οὐδ' ὅλως ἑπόμεθα, πάντῃ τῆς ἀλη-
B θείας τῶν χρόνων καὶ τῶν γενεῶν διημαρτηκόσιν. ἀντὶ γὰρ τοῦ Καϊνᾶν τὸν Σάλα φασὶ γεννηθῆναι τῷ Ἀρφαξὰδ Ἀφρικανός τε καὶ Εὐσέβιος, καὶ τὴν ιδ' γενεὰν τοῦ Σάλα ιγ' τάττουσι, μνήμην τοῦ δευτέρου Καϊνᾶν οὐδ' ὅλως ποιησάμενοι, ὃν αἱ πανταχοῦ τῆς Γενέσεως ἱεραὶ βίβλοι καὶ τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον τοῦ Ἀρφαξὰδ υἱὸν ἐκδεδώκασι, καὶ ιγ' ἀπὸ Ἀδὰμ, πατέρα δὲ τοῦ Σάλα ιδ' ἀπὸ Ἀδὰμ ὄντος.

1. θεοπνεύστους Bm. θεοπνεύστοις G. 3. ἐτῶν add. B. ργ'] ρα' m. 9 ἐτῶν addidi ex AB. Toties hoc et ceteros casus omisit Goarus, ut de eo in posterum non sim moniturus, nisi ubi ex alterutro tantum codice sumpsero. Idem de articulis vel additis vel omissis aliisque vitiis levioribus dictum esto. 12. τοῦ] τὸν G. 13. τὸν σάλα B. αὐτὸν Σάλα G. 14. διημαρτηκόσιν B. διημαρτηκέναι G. 15. φασὶ γεννηθῆναι] γεννηθῆναι φασὶ G. τῷ Bm. τὸν G. 18. τῆς Γενέσεως om. G.

sacris in paginis positas de illo vel de reliquis patriarchis narrationes, ut inferius declarabitur, existimemus.

Sem primogenitus Noe aetatis 101, a diluvio anno secundo genuit Arphaxad, mundi 2243, Noe 601, annis vero superstes fuit 500 usque ad mundi 2742. Noe porro vixit a diluvio annis 350 et anno mundi 2592 functus est vita, Sem aetatis 450.

Arphaxad aetatis 135 genuit Cainan anno mundi 2377 vixitque annis 355 usque ad 2732, et patre Sem annis 10 prior obiit. Caeterum exemplaria nonnulla, ut et Eusebii scripta, post Sala natum, Arphaxad annis 403, inter vivos egisse referunt, quibus ceu a temporum generationumque numero aberrantibus haud quaquam possumus assentiri; vice namque Cainan Sala genuisse Arphaxad Africanus et Eusebius narrant; et quartam quidem decimam Sala ponunt tertiam decimam, nulla secundi Cainan mentione facta, quem sacri passim libri ac evangelium Lucae studio scriptum Arphaxad filium, tertium quidem decimum ab Adamo, Sala vero ab eodem protoparente Adamo 14, patrem referunt.

Καϊνᾶν γενόμενος ἐτῶν ρλ' ἐγέννησε τὸν Σάλα, τῷ ͵βφζ' ἔτει τοῦ κόσμου, καὶ ἐπέζησεν ἔτη υλ'. τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων τλ' περιέχουσι.

Σάλα γενόμενος ἐτῶν ρλ' ἐγέννησε τὸν Ἔβερ τῷ ͵βχλζ' ἔτει C *τοῦ κόσμου, καὶ ἐπέζησε Σάλα τλ' ἔτη ἕως τοῦ ͵βϡξζ' κοσμικοῦ ἔτους. τῷ δὲ σκ' ἔτει τοῦ Σάλα Ἀρφαξὰδ ἀπέθανεν.*

Ἔβερ γενόμενος ἐτῶν ρλδ' ἐγέννησε τὸν Φαλὲκ, τῷ ͵βψοα' ἔτει τοῦ κόσμου, καὶ ἔζησεν Ἔβερ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Φαλὲκ ἔτη σο' ἕως τοῦ ͵γμ' κοσμικοῦ ἔτους. τῷ οὖν ρ' ἔτει Ἔβερ, ὅπερ ἦν ͵βψλς' ἔτος τοῦ κόσμου, ἤρξαντο οἰκοδομεῖν τὸν πύργον. τῷ δὲ ρμ', ἤτοι κοσμικῷ ͵βψος', συνεχύθησαν αἱ γλῶσσαι, ἔτει ε' τῆς ζωῆς Φαλὲκ, καὶ διεσπάρησαν ἔτει ϛ', ὥς τινες ἠκριβολογήσαντο οὐκ ἀπεικότως οἶμαι.

Φαλὲκ γενόμενος ἐτῶν ρλ' ἐγέννησε τὸν Ῥαγαῦ, καὶ ἔζησεν ἔτη σθ'. καὶ ἀπέθανε πρὸ τοῦ ἰδίου πατρὸς, καὶ οὕτως Ἔβερ δεύτερος μετὰ τὸν Λάμεχ ἔτη σλ'.

Ῥαγαῦ γενόμενος ἐτῶν ρλβ' ἐγέννησε τὸν Σερούχ τῷ ͵γλγ' ἔτει D *τοῦ κόσμου, σξβ' ἔτει τοῦ Φαλέκ.*

Σερούχ γενόμενος ἐτῶν ρλ' ἐγέννησε τὸν Ναχὼρ τῷ ͵γρξγ' ἔτει τοῦ κόσμου.

Ναχὼρ γενόμενος ἐτῶν οθ' ἐγέννησε τὸν Θαρὰ τῷ ͵γσμβ' ἔτει τοῦ κόσμου.

1. *ἐτῶν* add. B. 9. *γμ'*] *γμα'* m. 12. *ἔτει*] *ἔτη* A. 14 et 17. *ῥαγαῦ* B. *Ῥαγάμ* G. 15. *καὶ οὗτος δεύτερος μετὰ τὸν Λάμεχ ἀπέθανεν πρὸ τοῦ ἰδίου πατρὸς Ἔβερ ἔτη ρϟα'* m. *οὕτως*] *οὗτος* B. 17 et 21. *ἐτῶν* addidi ex B. 21. *Θάρα* B. *Θάῤῥα* G. 22. *καὶ ἐπέζησεν ἔτη σ'* add. m.

Cainan aetatis 130 genuit Sala anno mundi 2507 mansitque superstes annis 450, licet exemplarium nonnulla 330 scribant.

Sala aetatis 130 genuit Heber anno mundi 2637, superstes mansit annis 330 usque ad mundi 2967. Arphaxad porro Sala 230 ex hac luce migravit.

Heber aetatis 134 genuit Phalec, anno mundi 2771, a cuius natalibus usque ad mundi 3041 vixit Heber annis 270. Huius igitur anno centesimo, qui mundi 2736 numerabatur, turrim exaedificare coeperunt, ac 140, hoc est mundi 2776, confusae sunt linguae, Phalec aetatis quinto; homines porro, prout non indiligenter, me iudice, quidam rationes digesserunt, dispersi sunt sexto.

Phalec aetatis anno trigesimo supra centesimum genuit Ragam et postmodum vixit annis novem et ducentis. Hic ordine secundus post Lamech proprii patris Heber letum annis 191 moriens praevenit.

Ragam aetatis anno 132 genuit Seruch anno mundi 3033, anno Phalec ducentesimo sexagesimo secundo.

Seruch aetatis anno 130 genuit Nachor, anno mundi 3163, et vixit superstes annis ducentis.

Nachor aetatis 79 genuit Thara anno mundi 3242.

Θαρὰ γενόμενος ἐτῶν ο΄ ἐγέννησε τὸν Ἀβραάμ· ἐπέζησε δὲ ἔτη ρλε΄ ἕως τοῦ λε΄ ἔτους τοῦ Ἰσαάκ· τούτου ρμε΄ ἔτει Ἀβραὰμ καταλιπὼν αὐτὸν ἐν Χαρρὰν παρῴκησεν εἰς γῆν Χαναὰν κατὰ
P. 116 *θεῖον χρησμὸν γεννηθεὶς μὲν τῷ ,γτιγ΄ ἔτει τοῦ κόσμου, ἐπιβὰς δὲ τῆς ἐπηγγελμένης γῆς τῷ ,γτπζ΄ ἐξ Ἀδάμ, οε΄ ὄντι τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτει.*

Ἀβραὰμ γενόμενος ἐτῶν ρ΄ ἐξ ἐπαγγελίας ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ.

Ἰσαὰκ γενόμενος ἐτῶν ξ΄ ἐγέννησε τὸν Ἰακὼβ τῷ ,γυογ΄ ἔτει τοῦ κόσμου. τὸ δ᾽ αὐτὸ ἦν καὶ τοῦ Ἀβραὰμ ἔτος ρξα΄. ὡς εἶναι δῆλον ὅτι ὁ Ἰακὼβ κατὰ τὸ ροε΄ ἔτος Ἀβραάμ, ἐν ᾧ μετήλλαξεν, ιδ΄ ἐτῶν ἦν τοὐλάχιστον.

Ἰακὼβ ἔτει πβ΄ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐγέννησε τὸν Λευί, καθὼς ἐν τῇ προλαβούσῃ συντάξει σαφῶς ἀποδέδεικται. ἀνάγκη γὰρ
B *ἅπασα μεταξὺ τῆς γενέσεως Ἰωσὴφ καὶ Λευὶ θ΄ μεσεμβολεῖν ἔτη, ἐπεὶ καὶ ἔνατος ἐτέχθη μετ᾽ αὐτόν. ἀποδείκνυται δὲ Ἰωσὴφ ἐκ τῆς γραφῆς τῷ ϟα΄ Ἰακὼβ τεχθείς, εἴ γε ρκ΄ ἔτει τοῦ πατρὸς λ΄ ἔτος ἄγων ἐπὶ τῆς ἀρχῆς Αἰγύπτου ἀναβιβάζεται. συναποδέδεικται δὲ καὶ Λευὶ διὰ τοῦτο πρὸ θ΄ ἐτῶν αὐτοῦ τῷ πβ΄ ἐξ ἀνάγκης γεννηθεὶς τοῦ Ἰακὼβ ἔτει. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ἐπισυνάγεται πρὸ δέκα τῆς γενέσεως ἐτῶν τοῦ Λευὶ παραγενέσθαι*

1. Θάρα B. Θάῤῥα G. 2. τοῦ om. G. λε΄ Bm. λ΄ G. τοῦ add. B. 3. εἰς γῆν B. ἐν γῇ G. 4. ,γτιβ΄ m. 7. Ita B. ἐγέννησεν τὸν Ισαὰκ ἐξ ἐπαγγελίας G. 9. τὸ δ᾽ αὐτὸ m. τῷ δ᾽ αὐτῷ G. τοῦ B. τῷ G. 10. δῆλον ὅτι] Vulgo δηλονότι. ἐν ᾧ add. B. 15. ἐπεὶ Bm. ἑπτὰ G. ἔννατος B. θ΄ G. αὐτὸν Bm. αὐτῶν G. δὲ om. G. 18. πρὸ θ΄ ἐτῶν B. πρὸς θ΄ ἐτῶν A. πρὸς θ΄ ἔτους G. 19. τοῦ] τῷ G. ἔτει Bm. ἔτη G. ἔτι] ἔτει Bm. 20. δέκα τῆς m. δεκάτης G.

Thara aetatis septuagesimo genuit Abraham, superstes autem fuit annis 135 usque ad trigesimum quintum Isaac annum. Eo aetatis suae 145 relicto Abraham divinis iussis obsequutus peregrinatus est in terram Chanaan; ac primam quidem lucem adspexit anno mundi 3312, et ab Adamo creato anno 3387 promissam terram vitae suae anno 75 est ingressus.

Abraham aetatis centesimo iuxta dei pollicita genuit Isaac.

Isaac aetatis sexagesimo genuit Iacob anno mundi 3473, qui erat Abraham 161, Iacob Abrahae anno 175, quo decessit etiam e vivis, quatuordecim ad minus erat annorum.

Iacob aetatis octogesimo secundo genuit Levi, prout iam praecedente syntagmate demonstratum est. Novem siquidem annos inter Ioseph et Levi natalia interponere penitus est necessarium, eum post hunc nonus sit ille genitus. Ioseph autem nonagesimo primo Iacob aetatis natum scriptura declarat, quandoquidem ipse patris 120, annum agens 30, ad moderandam Aegyptum evehitur; simul vero annis novem prior, patris nimirum 82, Levi natus indubie colligitur; ac insuper annis decem ante Levi

τὸν Ἰσραὴλ εἰς Μεσοποταμίαν. ζʹ γὰρ ἔτη δουλεύσας ὑπὲρ τῆς Ῥαχὴλ πρῶτα καὶ παρὰ γνώμην τῇ Λείᾳ μιχθεὶς τρίτον ἔσχε V. 93 παῖδα τὸν Λευὶ παρ' αὐτῆς ἐν τρισὶν ἔτεσι δηλονότι. ὥστε οὔτε C τῷ Ἀφρικανῷ πιστευτέον πζʹ ἔτει τοῦ Ἰακὼβ λέγοντι γεννηθῆναι τὸν Λευὶ οὔτε τῷ Εὐσεβίῳ λέγοντι τῷ πϛʹ ἔτει. κατ' ἄμφω γὰρ ἢ τῷ ϟϛʹ ἢ τῷ ϟεʹ τῆς ζωῆς Ἰακὼβ εὑρεθήσεται γεννηθεὶς ὁ Ἰωσήφ· ὅπερ ἀσύμφωνον τῇ θείᾳ γραφῇ παριστώσῃ τοῦτον ἐτῶν λʹ ἄρξαντα τῆς Αἰγύπτου καὶ μετὰ τὰ δέκα ἔτη, ἑπτὰ λέγω τῆς εὐθηνίας καὶ τρία τῆς λιμοῦ, ἀπολαβόντα τὸν πατέρα Ἰσραὴλ πανοικὶ ρλʹ ἐτῶν, τεσσαρακοντούτην ὄντα δηλονότι. ὥστε ἐκ τούτων ἀκριβῶς παρίσταται ἡ ἑκατέρου γένεσις, καὶ οὕτως ἡμῖν στοιχειωθήσεται ἔχουσι καὶ ἑτέρους μεταγενεστέρους ἐκκλησιαστικοὺς ἱστορικοὺς συνᾴδοντας, μὴ μέντοι μετὰ D τῆς προκειμένης αἰτιολογίας καὶ ἀκριβοῦς ἀποδείξεως. Ἰακὼβ ἔτει ϟαʹ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ, ἔσχατον πάντων τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ τεχθέντων αὐτῷ παίδων, πρῶτον δὲ ἐκ τῆς Ῥαχήλ. Ἰωσὴφ δὲ μετὰ τὴν ἐν γῇ Χαναὰν ἐπάνοδον τοῦ πατρὸς φθόνῳ τῶν ἀδελφῶν δοῦλος πραθεὶς κατήχθη εἰς Αἴγυπτον τῷ ρζʹ ἔτει τοῦ Ἰακώβ, αὐτὸς ὢν ἐτῶν ιζʹ, καὶ μετὰ ιγʹ ἔτος ἐτῶν ὑπάρχων λʹ τὴν ἡγεμονίαν Αἰγύπτου ἐγχειρίζεται ἐπὶ Ἀφώφεως Φαραὼ βα-

1. ὑπὲρ B. περὶ G. 4. ἔτει B. ἔτη G. 7. θείᾳ om. B. 9. τῆς λιμοῦ B. τοῦ λιμοῦ G. 10. τεσσαρακοντούτην m. σεραχοντούτην G: quod nihili est. Novae Graecitatis esset σαραντούτην. 11. ἡ om. G. 12. ἔχουσιν καὶ AB. καὶ om. G. 15. ἔτει B. ἔτη G. 17. ἐν γῇ χαναὰν ἐπάνοδον B. ἐπάνοδον τῆς ἐν γῇ Χαναὰν G.

natalia Iacob in Mesopotamiam convincitur migrasse. Septem enim annis Rachel procatus serviit ac praeter sententiam Liae commixtus, tertium e liberis Levi, tertio nimirum anno lapso suscepit; atque ita nullam apud me fidem meretur Africanus anno Iacob 87 Levi natum affirmans, vel Eusebius qui 86 eiusdem adscribit natalia. Ex utriusque quippe mente vel 96 vel 95 Iacob aetatis anno Ioseph ortus comperietur, quod quidem a divina scriptura ad Aegyptiaci imperii dignitatem anno trigesimo promotum ac decem deinde lapsis annis, ubertatis dico septem et famis tribus, cum ipse quadragenarius esset, patrem Israël 130 provectum cum tota familia ad se vocasse referente penitus alienum est. Atque ita luce clarius utriusque nativitatis tempus arguitur, eoque pacto a nobis, concinente etiam posteriorum Historicorum voce, (nec enim propositis solum argumentis vel diligentiori nostro computo innitimur), statutum est. Iacob aetatis 91 postremum in Mesopotamia, primum autem ex Rachel susceptorum, genuit Ioseph. Ille post patris in terram Chanaan reditum fratrum invidia in servum pretio venditus in Aegyptum anno patris 107, aetatis propriae 17, deducitur, ac 13 in servitute exactis annis, cum ipse annorum triginta esset, sub Aphophi Pharaone Aegypti rege, dynastia decima septima

σιλέως Αἰγύπτου, κατὰ τὴν δυναστείαν, τῷ ρκ' ἔτει τοῦ πατρός. καὶ μετὰ ἔτη ι', ἕβδομον μὲν τῆς εὐθηνίας, τρίτον δὲ τῆς λιμοῦ, κατῆλθεν Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, ἔτει μ' τοῦ Ἰωσήφ, ρλ' ἄγοντος P. 117 ἔτος, καὶ ἐπέζησεν ἐν Αἰγύπτῳ ἔτη ιζ', ὡς ἡ θεία γραφὴ τῆς Γενέσεως μαρτυρεῖ. ἦν δ' ἄρα καὶ Ἰωσὴφ κατὰ τὴν ἀκόλουθον ἀπαρίθμησιν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θανάτου Ἰακὼβ ἐτῶν νζ'. τοῦ δὲ πατρὸς αὐτοῦ τῷ ρμζ' τῆς ζωῆς αὐτοῦ μεταλλάξαντος ἔτει, ὅπερ ἦν κοσμικὸν ,γχιθ'. αὐτὸς ἐπέζησεν Ἰωσὴφ ἔτη λοιπὰ νγ'. ὁμοῦ γίνονται ἔτη τῆς ζωῆς Ἰωσὴφ ρι', κόσμου δὲ ,γχοβ'. μέχρι μὲν οὖν τῆς αὐτοῦ τελευτῆς ἡ ἱερὰ Γένεσις ἱστορεῖ, μηδαμοῦ χρόνους ἡμῖν τοῦ Λευὶ διαγράφουσα, καθ' οὓς ἐγέννησε τὸν Καὰθ ἢ τοὺς τοῦ Καὰθ, καθ' οὓς οὗτος τὸν Ἀμβρὰμ ἢ ὁ Ἀμβρὰμ τὸν Μωϋσῆν. ἡ δὲ τῶν υλ' ἐτῶν ἀπαρίθμησις τῆς ἐν γῇ Χα-B ναὰν παροικίας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, κατὰ τὴν πρὸς Ἀβραὰμ τοῦ θεοῦ πρόῤῥησιν, κατὰ πάντας τοὺς ἑρμηνευτὰς καὶ ἱστορικούς, ἀπὸ ε' καὶ ο' ἔτους ἀριθμεῖται· καὶ ἔστιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ οε' ἔτους Ἀβραὰμ ἕως τελευτῆς Ἰωσὴφ καὶ τῆς βίβλου τῆς Γενέσεως ἔτος τῆς αὐτῆς παροικίας σ' οὕτως· ἀπὸ οε' ἔτους Ἀβραὰμ ἕως γεννήσεως τοῦ Ἰσαὰκ ἔτη κε'. Ἰσαὰκ ἐγέννησε τὸν Ἰακὼβ ἔτει αὐτοῦ ξ'. Ἰακὼβ ἐτῶν ρλ' μετῆρε πρὸς Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον, δεκάτῳ ἔτει τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, καὶ μ' τῆς ζωῆς

1. ιζ' δυναστείαν m. 2. εὐθηνείας B. 3. ἔτει B. ἔτη G. 8. ἄγοντος B. ἄγων G. 7. αὐτοῦ μεταλλ.] μεταλλ. αὐτοῦ G. 11. καθ' οὓς Bm. καθὼς G. 12. Ἀμβρὰμ bis m. ἄμβραμ B. ἄβραμ altero loco A. Ἀβραὰμ G. 15. πάντας τοὺς] τοὺς πάντας G. ἑρμηνευτὰς B. ἑρμηνεύσαντας G. 16. ε' B. τοῦ ε' G. 18. ἔτος B. ἔτους G. σπε' ἔτη καὶ ἕως τοῦ ἐσχάτου ἔτους τῆς παροικίας σιε' ἔτη, οὕτως m. 19. τοῦ ἰσαὰκ B. Aberat τοῦ. 20. μετῆρεν Bm. μετήρας G.

locato, anno paternae aetatis 120 gubernandam Aegyptum accepit. Praeteritis decem annis, ubertatis videlicet septem ac famis tribus, Iacob 130 agens annum, Ioseph autem 40, descendit in Aegyptum et, teste Geneseos scriptura, annis 17 fuit superstes; ac iam morituri Iacob tempore, (decessit autem ille aetatis 147, qui mundi fuit 3619), annum 57 numeravit ac insuper aliis 53 vixit, omniumque vitae Ioseph annorum summa est 110, a mundi natalibus 3672. Sane ad eius usque mortem narranda quaeque sigillatim et enucleate persequitur scriptura, Levi vero annos, quo nimirum tempore Caath vel Caath posteros, ex quibus deinde Amram vel Amram Mosen suscepit, nulla tenus explicat. Quadringenti vero triginta anni Abraham a deo praenunciati, quibus Israël in terra Chanaan peregrinaretur et in Aegypto moram facturus esset, communi cum Interpretum, tum Historicorum suffragio, a 75 Abraham anno ducunt exordium; recensentur autem ab eiusdem Abraham anno 75 usque ad Ioseph obitum vel libri Geneseos finem anni 285 et usque ad ultimum in terra Chanaan habitationis 215, hoc pacto. Ab anno Abrahae 75 usque ad Isaac natalia anni 25, Isaac aetatis 60, genuit Iacob; hic aetatis 130 ad Ioseph in Aegyptum profectionem suscepit, anno imperii eius decimo ac eiusdem

ὑπάρχοντι. ἔζησε δὲ Ἰωσὴφ μετὰ τὸ ρλʹ ἔτος Ἰσραὴλ, ἤτοι τὸ μʹ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἔτη οʹ. ἦν ἄρα κατὰ μὲν τὸ ρλʹ ἔτος Ἰακὼβ ἔτος τῆς θείας προρρήσεως καὶ τῆς ἐν γῇ Χαναὰν παροικίας σιεʹ. C ὡς ἅπαντες σὺν τῇ γραφῇ καθομολογοῦσι, κόσμου δὲ ͵γχʹ. ἐπέζησε δὲ Ἰωσὴφ ἔτη οʹ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ παροικίας. λείπονται δὲ εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν υλʹ ἐτῶν ἀπὸ ριʹ Ἰωσὴφ ἔτους ἕως ἐξόδου καὶ ἐλευθερίας υἱῶν Ἰσραὴλ, ἥτις γέγονεν ἐπὶ Μωϋσέως πʹ, λοιπὰ ἔτη ρμεʹ. τούτων ὁμολογουμένων ἔχομεν τὰ πʹ Μωϋσέως, τὰ δὲ λοιπὰ ξεʹ ἀπὸ τελευτῆς Ἰωσὴφ καὶ τῆς βίβλου τῆς Γενέσεως ἕως πρώτου ἔτους Μωϋσέως σεσίγηνται τῇ γραφῇ μηδαμοῦ φερόμενα· μόνον δὲ ἐκ τῆς προκειμένης πρόσθεν ἀφαιρέσεως τῶν υλʹ τῆς παροικίας ἡμῖν ὄντα πρόδηλα, ὅτι ξεʹ ἔτη εἰσὶν ἀπὸ τῆς τε- V. 94 λευτῆς Ἰωσὴφ ἐπὶ τὴν Μωϋσέως γέννησιν, ἅτινα γενεαλογεῖν ἀπὸ D Ἰωσὴφ καὶ κατιέναι ἐπὶ Μωϋσέα ἀδύνατον, διὰ τὸ ἐξ ἄλλης φυλῆς τὸν αὐτὸν κατάγεσθαι Μωϋσέα τῆς Λευιτικῆς. ἀνάγκη δὴ πᾶσα λοιπὸν ἐνταῦθα παραθεμένους τὰ φανερῶς τῇ γραφῇ λελεγμένα καὶ πᾶσιν ὁμολογούμενα ὡς ἐπ᾽ ἄλλην ἀναδραμεῖν ἀρχήν. τὸ πρῶτον ἔτος Λευὶ, τοῦτο δὲ ἦν, ὡς πρὸ βραχέος δέδεικται, κατὰ τὸ πβʹ τοῦ Ἰακὼβ, τὸ δ᾽ αὐτὸ πάλιν τῆς μὲν ἐν τῇ Χανανίτιδι γῇ παροικίας ἔτος ἦν ρξζʹ οὕτως· ὁ Ἀβραὰμ ἀπὸ οεʹ ἔτους

1. τοῦ Ἰσραὴλ G. ἤτοι τὸ m. ἤτοι τῷ G. 2. ἔτη] ἔτει AB. μὲν τὸ Bm. μὲν τῷ G. 4 ͵γχβʹ m. 6. ἀπὸ] ἀπὸ τῶν G. ἔτους B. ἔτος G. ἐτῶν m. 7. μωϋσέως A. Μωσέως G. 8. ἔχωμεν B. 10. ἕως τοῦ πρώτου m. ἕως τοῦ om. G. 16. λοιπὸν] λοιπὰ G. τὰ om. G. 18. βραχέος] Scribebatur βραχέως. 19. κατὰ τὸ Bm. κατὰ τῷ G. τὸ δ᾽ αὐτὸ Bm. τῷ δ᾽ αὐτῷ G.

aetatis quadragesimo; post patris autem Israël 130, hoc est post sui ipsius 40, vixit Ioseph annis 70, erat itaque circa Iacob 130 annus divinis oraculis futurae in terra Chanaan habitationis, ex omnium cum scriptura consensu 215, mundi vero 3602, migrationi deinde in Aegyptum superfuit Ioseph annis 70. Ad completum autem 130 annorum numerum usque ad exitum et restitutam filiis Israël libertatem, quae anno Mosis octogesimo contigit, residui desunt anni 145. His ita statutis penes nos iam sunt 80 Mosis anni, reliqui licet sexaginta quinque ab obitu Ioseph et libri Geneseos termino ad primum usque Mosis annum, silentio velati nullo scripturae loco memorantur; ex praefato siquidem peregrinationis in terra Chanaan spatio et ex subductione ab annis 430 facta dignoscuntur; sunt enim ab obitu Ioseph usque ad Mosis natalia 65 numerandi, quos quidem per generationum seriem ab Ioseph percensere et ad Mosen usque deducere, quod Moses ex alia tribu, Levitica nimirum, sit ortus, impossibile est; ac proinde ad eos quos apertius recenset scriptura, quique sunt apud omnes in confesso, velut ad certius communiusque principium recurrere nos necessitas urget. Primus Levi annus, erat vero ille, prout nuper praemisimus, Iacob 82, ac peregrinationis in terra Chanaan 167, hoc pacto. Abra-

P. 118 ἐπὶ ρκε΄ ἔτη. Ἰσαὰκ ἕως πρώτου Ἰακὼβ ξ΄. Ἰακὼβ ἕως πρώτου ἔτους Λευὶ πβ΄. ὁμοῦ ρξζ΄ λοιπὰ τῶν υλ΄ τῆς παροικίας σξγ΄. ἅτινα μαρτυρούμενα ὑπὸ τῆς γραφῆς οὐδαμοῦ φαίνεται, πλὴν τῶν π΄ Μωϋσέως. τὰ δὲ λοιπὰ ρπγ΄ ἀπὸ πρώτου ἔτους Λευὶ ἕως πρώτου ἔτους Μωϋσέως οὕτως πᾶσιν ἀψευδῶς συμπεφώνηται. Λευὶ ἐτῶν μζ΄ ἐγέννησε τὸν Καάθ· Καὰθ ἐτῶν ξ΄ ἐγέννησε τὸν Ἀμβράμ. Ἀμβρὰμ ἐτῶν οε΄ ἐγέννησε τὸν Μωϋσῆν. Μωϋσέως ἔτος πρῶτον. ὁμοῦ γίνονται ρπγ΄ ἀπὸ πρώτου ἔτους Λευὶ ἐπὶ
B πρῶτον ἔτος Μωϋσέως. ἐπὶ δὲ τῷ πα΄ τοῦ αὐτοῦ Μωϋσέως, καθ' ὅ τι ἐξ Αἰγύπτου πορείας τοῦ Ἰσραὴλ ἡγήσατο, ἔτη σξγ΄. ἦν δὲ καὶ αὐτὰ ἀπὸ οε΄ ἔτους Ἀβραὰμ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Λευὶ ρξζ΄ ἔτη. ὁμοῦ τῆς ἐν γῇ Χαναὰν καὶ Αἰγύπτου παροικίας Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ τῶν πατριαρχῶν ἔτη υλ΄ ἕως πα΄ ἔτους Μωϋσέως.

Μή τις δὲ νομιζέτω διαφωνεῖν τὴν περὶ τῶνδε τῶν χρόνων ἔννοιαν πρὸς τοῦ θεοῦ τῷ Ἀβραὰμ εἰρημένην. ἐν τῇ Γενέσει μέν, ᾗ φησι „γινώσκων γνώσῃ ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς καὶ κακώσουσι καὶ ταπεινώσουσιν αὐτοὺς υ΄ ἔτη." ἐν δὲ τῇ βίβλῳ τῆς Ἐξόδου „ἡ δὲ
C κατοίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἣν κατῴκησαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέ-

1. πρῶτον Ἰσαὰκ ἔτη κε΄ m. 3. ὑπὸ B. μὲν ἀπὸ G. 5. ἔτους τοῦ Μωϋσέως G. 7. Ἀμβρὰμ bis m. ἄμβραμ B. Ἀβρὰμ G. 9. τῷ πα΄ τοῦ B. τὸ πα΄ ἔτος τοῦ G. μωσέως B. 11. καὶ et ἔτους add. B. 16. Γενέσει] XV, 13. 17. ἣ φησὶν AB. ᾗ φησὶν G. γνώσῃ] γνώσει G. 18. οὐκ] οὐχ AB. —ουσιν] —ωσιν ter A. 19. Ἐξόδου] XII, 40.

ham a 75 aetatis anno ad Isaac natalia numerat 25, Isaac usque ad primum Iacob 60, Iacob usque ad Levi primum 82. Summa omnium 167. Reliqui 263 in transmigratione Aegyptiaca exacti, nec non ad totam molem 430 complendam desiderati, demptis 80 vitae Mosis, nullum in scriptura quo patefiant reperiunt testimonium; ii tamen qui a primo Levi ad primum usque Mosis annum 183 numerantur consensu omnium approbantur hoc pacto. Levi aetatis 47 genuit Caath; Caath aetatis 60 genuit Amram; Amram aetatis 75 Mosen; Mosis primus annus. A primo Levi usque ad primum Mosis annum summa anni 183, ad 81 vero, quo profectionis ex Aegypto se ducem exhibuit, anni simul 263, erant autem a 75 Abrahae usque Levi primum anni 167. Summa igitur peregrinationis Abraham, Isaac et Iacob reliquorumque patriarcharum in terra Chanaan et Aegypti ad Mosis annum 81, 430 annorum est.

Nullus autem annorum numerum Abraham a deo praenunciatum allatae nuper temporum rationi contrarium existimet, ac Geneseos quidem locum hunc quo dicit deus: „scito praenoscens quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua et subiicient eos servituti et affligent et humiliabunt quadringentis annis." Hinc alteri Exodi libro comparet: „habitatio filiorum Israël, qua ipsi et patres eorum habitaverunt in terra

ρες αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῇ Χαναὰν ἔτη υλ'. καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ υλ' ἔτη, ἐξῆλθε πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου ἐκ γῆς Αἰγύπτου νυκτός." ἄμφω γὰρ ἀληθῆ. τά τε υ' μετὰ τὸ ρ' ἔτος Ἀβραὰμ ἀριθμούμενα ἀπὸ τῶν χρόνων Ἰσαὰκ ἔτη, ὃς ἦν καὶ κυρίως σπέρμα αὐτοῦ ἐξ ἐπαγγελίας θεοῦ καὶ πίστεως, τά τε υλ' ἀπὸ τοῦ οε' ἔτους Ἀβραὰμ καὶ τῆς πρώτης παροικίας εἰς γῆν Χαναάν. τὸ δὲ δουλώσουσι καὶ κακώσουσι καὶ ταπεινώσουσι διεζευγμένως καὶ ἀπροσδιορίστως νοητέον τῶν υ' ἐτῶν, ὡς ἄν τις εἴποι. πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ ἔτη υ' καὶ δουλώσουσι καὶ κακώσουσιν αὐτό. ὁ γάρ τοι τῆς δουλείας χρόνος ἐν ὅλοις ἔτεσιν εὑρίσκεται τοῖς ἀπὸ τελευτῆς Ἰωσὴφ ἕως πα' ἔτους Μωϋσέως συμπεραιούμενος [D] ρμε', ἀρξάμενος μὲν ἐκ κουφοτέρων τῶν συμφορῶν μετὰ τὴν Ἰωσὴφ λῆξιν, αὐξηθεὶς δὲ κατὰ πρόσβασιν κατὰ Μωϋσέα καὶ Ἀαρὼν καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτούς.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν βραχεῖ τῷ πέρατι τῆς Γενέσεως ἐπισεσήμανται χρησιμεύοντα κἂν τοῖς πρὸ Μωϋσέως καὶ ἐπ' αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν χρόνοις, περὶ ὧν ἥ τε τῆς Ἐξόδου καὶ τοῦ Λευιτικοῦ Ἀριθμῶν τε καὶ Δευτερονομίου περιέχουσιν ἱεραὶ βίβλοι. ὑπολείπεται δὲ ἡμῖν μικρὰ περὶ τῶν δώδεκα φυλάρχων πατριαρχῶν διαλαβεῖν πρὸ τῆς κατὰ μέρος κανονογραφίας. οὗτοι δὴ τὸν ἀριθμὸν ὄντες ιβ' τῷ Ἰακὼβ παῖδες ἐκ δ' γυναικῶν, δύο μὲν [P. 119] ἐλευθέρων τῆς Λείας καὶ τῆς Ῥαχήλ, δύο δὲ παιδισκῶν Ζελφᾶς

1. αἰγύπτῳ B. Αἰγύπτου G. 2. μετὰ τὰ υλ' ἔτη B. μετὰ υλ' ἔτη A. μετὰ ἔτη υλ' G. ἡ om. B. 9. οὐκ] οὐχ B. 10. αὐτό] αὐτοὺς G. 20. δὴ τὸν ἀριθμὸν B. δὲ τῶν ἀριθμῶν G.

Aegypti et in terra Chanaan, quadringentis triginta annis expletur; et factum est post annos 430, ut omnis exercitus domini egressus sit ex Aegypto nocte." Verum est etenim utrobique dictum. Nam et 400 anni ab aetatis Abraham 100, et primis Isaac, qui proprium ex dei fideique promissione fuit eius semen, temporibus numerantur; nec non etiam 430 ab Abrahamo 75 et prima per terram Chanaan peregrinatione; at quod dicitur: et subiicient eos servituti et affligent et depriment eos; divisim et indefinite per quadringentos illos annos animo percipiendum; ac si dicat quispiam: peregrinum erit semen tuum in aliena terra annis 400 et subiicient eos servituti et affligent; servitutis enim spatium decursis a morte Ioseph usque ad Mosis 81, manifesto dignoscitur annis 145 conclusum; et a levioribus quidem calamitatibus defuncto Ioseph confestim incepisse, ac tandem ad Mosis, Aaron et coaetaneorum annos magis ac magis excrevisse.

Et haec quidem proposito nostro, nec non Mose prioribus et posterioribus ipsiusque aetati melius percipiendae idonea Geneseos calce concluduntur, de quibus Exodi, Levitici, Numerorum et Deuteronomii libri pluribus disserunt. Pauca nunc de patriarchis tribuum duodecim principibus, priusquam privatos singularum ordines et indices proponamus, incumbit explicare. Fuerunt illi numero duodenario Iacob filii ex quatuor coniugibus, duabus quidem Lia et Rachel liberis, duabusque aliis, Zelpha

V. 95 καὶ Βαλλᾶς, Ῥουβὴν πάντων ἦν τῷ χρόνῳ πρωτότοκος, καὶ τῇ φύσει, ὃς τῇ παλλακῇ συνελθὼν τοῦ πατρὸς ἱερωσύνην ἀφῃρέθη καὶ βασιλείαν σὺν τοῖς πρωτοτοκίοις. ηὐλόγηται δὲ καὶ πολὺς ἐν ἀριθμῷ γέγονε τὸν Ἰωσὴφ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν διαφθαρῆναι μὴ συγχωρήσας. φασὶ δ' ὅτι καὶ ἀνῆλθε μὲν ἐπὶ τὴν πατρικὴν κοίτην, οὐ συνῆλθε δὲ τῇ παλλακῇ. ὅπερ οὐ συμφωνεῖ τῇ γραφῇ. B τούτοις τοῖς πρωτοτοκίοις ἐτιμήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ τοῦ σώφρονος παῖδες, ὅτι τε ἐν γυναικὶ τοῦ Ῥουβὴν ἀτιμωθέντος Ἰωσὴφ ἐν γυναικὶ τῇ Αἰγυπτίᾳ μὴ συνελθὼν ἐδοξάσθη καὶ ὅτι πρωτότοκος ἐκ Ῥαχήλ. τούτοις Ἰσραὴλ τὰς χεῖρας ἐναλλὰξ καὶ σταυροειδῶς ἐπιθεὶς, τῷ Μανασσῇ μὲν ἐκ δεξιῶν ἑστῶτι, ὡς πρωτοτόκῳ τοῦ Ἰωσὴφ τὴν ἀριστερὰν, τῷ δὲ Ἐφραῒμ τὴν δεξιὰν, καίπερ ἐξ ἀριστερῶν ἑστῶτι, ὡς δευτέρῳ, προφητικοῖς ηὐλόγησεν ὄμμασί τε καὶ ἰδιοποιήσατο φυλάρχους ἀναδείξας τοὺς δύο καὶ πατριάρχας ἀντὶ Ἰωσήφ. οὗτος γὰρ καθ' ἑαυτὸν οὐκ ἐνηρίθμηται, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ Λευὶ σὺν τῷ Ἐφραΐμ. ἡ γὰρ τοῦ Λευὶ φυλὴ C ἱερατικὴ οὖσα τῶν ιβ' χωρίς ἐστι καὶ καθ' ἑαυτήν. τιμῆς δὲ τοιαύτης ἠξιώθη, ὅτι τε ἀπὸ Ῥουβὴν τρίτος ὁ Λευὶ καὶ ὅτι κατὰ ἀναστροφὴν ἀπὸ τοῦ ὑστάτου πάντων Βενιαμὶν δέκατος εὑρεθεὶς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀποδεκατώσεως πάντων τῶν προσόντων τῷ πατρὶ τῷ θεῷ ἀφιερώθη. φεύγων γὰρ τὸν Ἡσαῦ ὁ Ἰακὼβ ηὔξατο

1. Βαλλᾶς m. Βαλᾶς G. ῥουβὴν hic et infra B. Ρουβὶμ constanter G. 3. πρωτοτόκοις B. πολὺς B. πολλοῖς A πολλῶν G. 9. πρωτοτόκου AB. 11. τῷ Bm. τὸν G. 14. ὄμμασι] ῥήμασι m. φυλάρχους AB. φυλάρχας G.

et Bala ancillis, nati. Rubem ut natu, sic tempore cunctorum maximus, cum patris pellice congressus sacerdotio excidit et regnum cum primogenitorum iure amisit. Benedictionem nihilo secius velut e fratrum turba quilibet alius accepit, quod Ioseph a fratribus necari non permisisset. Cubile quidem patris eum conscendisse, non cum pellice congressum, nonnulli referunt, quorum sententia scripturis omnino repugnat. Primogenitorum donis aucti sunt continentis Ioseph filii; et Rubem mulieris causa deiecto Ioseph ab Aegyptia muliere sibi temperans ad summos honores sublatus est, cum aliunde primogeniti titulo, ceu Rachel natu primus, non careret. Eius itaque filiis commissas et in crucis modum actas manus Israël imponens, Manassi quidem, ceu Ioseph primogenito, a dextris stanti, sinistra manu, Ephraim autem, ceu minori et a sinistris posito, dextera applicata, propheticis verbis benedixit, eosque sibi vice Ioseph adoptatos patriarchas et tribuum duces renunciavit. Ioseph enim nusquam proprio nomine, sed loco Levi, Ephraim connumeratus fuit. Levi quippe tribus cum ex sacerdotibus tota sit sola sibi relicta, nec non a reliquis separata fuit. Eiusmodi vero dignus honore Levi habitus est, quod quamvis a Rubem tertius, retrogrado tamen ordine a Beniamin omnium novissimo, tempore, quo pater cunctorum bonorum decimas deo consecrabat decimus numeratus, eam ob rem deo fuerit consecratus. Fratrem siquidem Esau cum

ὁπόσα ἂν κτήσαιτο ἀποδεκατῶσαι κυρίῳ. ἄλλως τε εἰ ἀπὸ τοῦ Ῥουβὴν ὁ δέκατος Ἀσὴρ ἱερώθη, παιδίσκης ἂν ἱεράτευεν ἐπονείδιστον γένος, ὅπερ οὐκ ἤρεσε τῷ θεῷ. μετὰ δὲ τὸ εὐλογῆσαι τὸν Ἰακὼβ τοὺς υἱοὺς Ἰωσὴφ, προσκαλεσάμενος τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ εὐλόγησε πάντας ἀπὸ Ῥουβὴν ἀρξάμενος. ἐλθὼν δὲ ἐπὶ τὸν Ἰούδαν ὡς βασιλέα ηὐλόγησεν, ὅτι, φασί, καὶ αὐτὸς ἐν γυναικί, D τῇ ἰδίᾳ νύμφῃ Θάμαρ, ἐδικαιώθη, ἀγνοίᾳ ἁμαρτήσας καὶ ἑαυτὸν κατακρίνας. ταύτην ἐκ γένους Ἀβραὰμ οὖσαν, ὥς τινες, ὁ Ἢρ υἱὸς Ἰούδα, ὡς ἐκ τῆς Χαναανίτιδος, ὢν ἀνὴρ, αὐτὸς πρῶτος οὐκ ἔγνω αὐτήν. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Αὐνὰν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὸ ἴδιον σπέρμα ἠφάνιζε τῆς αὐτῆς μητρὸς, παῖς ὢν Σαύας, ἥτις ἐκώλυσε καὶ τὸν Σηλὼμ ζευχθῆναι τῇ Θάμαρ, τῷ αὐτῷ μίσει κρατουμένη.

Λευὶ ἐτῶν ρλζ΄ ἐτελεύτησεν ἐν Αἰγύπτῳ, τῷ κη΄ ἔτει τοῦ P. 120 Ἀμβρὰμ πατρὸς Μωϋσέως. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γχϟ΄.

Τῷ ξβ΄ ἔτει Ἀμβρὰμ ἐγεννήθη Μαρία ἡ ἀδελφὴ Μωϋσέως. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γψκδ΄.

Τῷ οβ΄ ἔτει Ἀμβρὰμ ἐγεννήθη Ἀαρών. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γψλδ΄.

Τὸν δὲ Μωϋσέα τεχθέντα μετὰ τριμηνιαῖον χρόνον οἱ γονεῖς

1. ἀποδεκατῶσαι] ἀποδεκατώσειεν A. ἀποδεκατώσει ἐν B. ἀποδεκατώσῃ ἐν G. 6. εὐλόγησεν A. 9. τῆς B. γῆς G. 10. αὐνᾶν AB. Ἀβνὰμ G. 11. Σαύας] Σαβᾶς G. 12. σιλὼμ B. 14. ἐτῶν add. B. 15. Ἀμβρὰμ m. ἄμβραμ B. Ἀβραὰμ G. ἦν ἔτος add. B. 16. Ἀμβρὰμ m. ἄμβραμ B. Ἀβρὰμ G. μαρία B. ἡ Μαρία G. 17. ἔτος add. B. 18. ἄμβραμ B. ἀβραὰμ A. Ἀβρὰμ G. 20. τριμηναῖον B.

fugeret Iacob, omnium a se possidendorum decimas deo se oblaturum spopondit. Aliunde vero si decimus a Rubem Aser sacerdotalem dignitatem accepisset, probrosum ancillae genus sacra pertractasset, quod nusquam deo placitum fuit. Felicibus votorum auspiciis cumulatis filiis Ioseph, propriis etiam ad se advocatis, a Rubem initio facto, benedictionis vota cunctis impertivit; tum ad Iudam ordine progressus, quali regem decet benedictione illum prosequitur; quod, aiunt, erga mulierem propriam videlicet nurum se iustum ostenderit; criminis siquidem ex ignorantia commissi se ipsum reum egit et damnavit. Thamar enim Abrahae genere natam, ut quidam narrant, Her Iudae filius ex coniugio cum Chananaea satus in uxorem ductam cognoscere noluit, ac pariter frater eius Abnam semen extra vulvam uxoriam disperdebat; erat quippe Sabae filius, quae odio Thamar Selom tertium fratrem ab eiusdem coniugio prohibuit.

Levi aetatis 137 obiit in Aegypto, Amram patris Mosis anno 28, mundi vero 3690.

Amram annis 62 natus Mariam Mosis sororem suscepit, anno mundi 3724.

Amram aetatis 72 genuit Aaron, anno mundi 3734.

Mosen natum, elapso trium mensium spatio, Amram et Iochabed quo-

ἐν θήβῃ κατησφαλτωμένῃ καταθέμενοι Ἀμβρὰμ καὶ Ἰωχάβετ ἡ
μητὴρ πρὸς ταῖς ὄχθαις τοῦ ποταμοῦ, φόβῳ τοῦ προστάγμα-
B τος Φαραῶ, μὴ ζωογονεῖσθαι πᾶν ἄρρεν Ἑβραίοις κελεύσαντος,
ἔρριψαν, τοῦτο μὲν διὰ πολλὴν ἀστειότητα κατοκνοῦντες θανάτῳ
τοιοῦτον κάλλος ἐξαφανίσαι, τοῦτο δ' ὅτι προκεχρημάτιστο θεό-
θεν τὰ κατ' αὐτὸν τῷ πατρὶ θεοφιλεῖ ὄντι, καθώς τινες τῶν
ἐκ περιτομῆς ἱστορήκασιν, ὅτι γε τοῦ Ἰσραὴλ καθηγήσεται καὶ
V. 96 ὅτι τὴν Αἰγυπτίων δυναστείαν θείῳ συντρίψει πολέμῳ. τοῦτον
ἡ θυγάτηρ Φαραῶ περιτυχοῦσα κατά τινα θείαν πρόνοιαν καὶ
τὸ κάλλος ἐκπλαγεῖσα τοῦ βρέφους ἐν τῷ περιέναι σὺν ταῖς
ἄβραις τοὺς αὐτόθι λειμῶνας, πολλαῖς θηλείαις ἀλλοτρίαις προσ-
αγαγοῦσα, πάσας εὗρεν ἀποστρεφόμενον· τροφῷ δὲ χρησαμένη
τῇ ἰδίᾳ μητρὶ Ἰωχάβετ ὡς ἀλλοτρίᾳ, τῇ συμβουλῇ Μαρίας τῆς
ἀδελφῆς, ἣ καὶ παρείπετο σκοποῦσα ῥιφέντι τὸ ἐκβησόμενον,
C ὡς οἰκεῖον ἡ ἀλλοτρία τὸν παῖδα τροφεύεσθαι κελεύεται, μισθοὺς
ὑποσχομένη τῆς τιτθείας, Μωϋσέα τε μετονομάζει μετὰ τὴν
πρώτην ἡλικίαν ἀνδρυνθέντα, διότι, φησίν, ἐκ τοῦ ὕδατος αὐ-
τὸν ἀνειλόμην, τὸν Μελχίαν ὑπὸ τῶν γονέων πρὶν κληθέντα·
ἦν δ' ἄρα διπλῆ τις καὶ ἀξία τῶν ἐπ' αὐτῷ πραχθέντων ἡ τη-

1. θήβῃ AB. θήκῃ G. ἄμβραμ καὶ ἰωχάβετ ἡ B. Μάβραμ καὶ Ιωχὰμ ἔτη (ἔτι A) G. 3. φαραῶ AB. τοῦ Φαραὼ G. ἄρρεν B. ἄρσεν G. 4. τοῦτον μὲν AB. 5. ἐξαφανῆσαι B. 6. τῶν] τὸν A. 7. Legebatur καθηγήσηται. 8. ὅτι τῶν Αἰγυπτίων τὴν δ. θ. συντρίψαιτο G. 9. θείαν om. G. 10. περιέναι] περινέσαι G. 11. ἄβραις m. αὔραις AB. αὔραις G. τοῦ αὐτόθι λειμῶνος G. θηλαῖς B. προσάγουσα G. 13. Vulgo Ιωχαβέτ. Ιωχαβὲδ m. Μαρίας om. G. 14. ἀδελφῆς αὐτοῦ B. αὐτοῦ om. G. 16. τιτθείας B. τιθείας G. ὀνομάζει G. 17. ἐκ] ἀπὸ G. 19. ἐπ' αὐτῷ B. ὑπ' αὐτῶν G.

que mater regii mandati metu, (Pharao siquidem nulli masculo vitam servari praeceperat), in cista bitumine illita ad ripas fluminis depositum proiecerunt eumque propter amandam oris venustatem et hilaritatem festinae morti obiicere sunt veriti; nisi satius, quod nonnulli ex circumcisione referunt, eius patri ceu viro religione praestanti divino revelatum fuisse vaticinio, filium ducem Israël futurum et Aegyptiaci regni robur caelestibus armis comminuturum, dixero. Hunc cum, secreto numine duce, filia Pharaonis cum puellis fluminis oras navigio lustrans forte collegisset, gratam pueri formam mirata, plurium alieno sanguine ortarum commissum ulnis, cunctas aversari conspexit; propria vero pueri matre Iochabed nomine, velut aliena nutrice, sororis eius quod eventurum proiecto puero foret contemplaturae consilio usa, ipsa puero aliena velut sibi proprium propriae matri mercedem alimentorum pollicita commendat, exactaque infantiae aetate puerascentem vocat Mosen; eo quod, ait, ex aquis eum eripuerim, cum prius a parentibus Melchiae nomen accepisset. Gemino itaque nomine fuit insignitus et rerum ab eo gestarum commendatio geminae

λικαύτη προσηγορία. Μελχίας γὰρ βασιλεὺς ἑρμηνεύεται· Μωϋσῆς δὲ ἐκ τοῦ ὕδατος τῇ ἱερᾷ παρ' Αἰγυπτίοις φωνῇ. ὁ δ' αὐτὸς υἱὸς τῇ θυγατρὶ Φαραὼ Θερμούθιδι, τῇ καὶ Φαρίῃ, βασιλίδι οὔσῃ εἰσποιηθεὶς, καὶ πᾶσαν Αἰγυπτίων ἀσκηθεὶς παίδευσιν, ὡς βασιλίδος υἱὸς, δικαίως ἂν κληθείη κατὰ κόσμον βασιλεὺς ἐξ ὕδατος, ἵνα τὰ μετὰ ταῦτα κατὰ τὴν ἐρυθρὰν ἐπ' αὐτῷ πραχθέντα περὶ τὴν τοῦ λαοῦ δι' αὐτῆς πορείαν καὶ τὸν ὄλεθρον Αἰγυπτίων ἐν αὐτῇ τις ἐάσας τὴν ἐν τοῖς βασιλείοις ἀνα- D γωγὴν αὐτοῦ καταμάθοι, καὶ ἔτι τὴν κατὰ τῶν Αἰθιόπων στρατηγικὴν εὐδοκίμησιν, ἔνθα φασὶ πολιορκηθῆναι τὴν Αἰθιόπων Σαβᾶ καλουμένην πόλιν πρὸ αὐτοῦ, καὶ προδοθῆναι τελείως ὑπὸ Θαρβῆς θυγατρὸς τοῦ τηνικαῦτα βασιλέως Αἰθιόπων, ἁλούσης τῆς κόρης τῷ Μωϋσέως ἔρωτι. τοσαύτην γὰρ αὐτῷ μαρτυροῦσιν αἵ τε θεῖαι γραφαὶ αἵ τε λοιπαὶ ἱστορίαι καὶ πρὸ τῆς θεοπτίας τὴν ὡραιότητα, ὡς πάντας ὁρῶντας αὐτὸν ἐπιλανθάνεσθαι καὶ καταλιμπάνειν τὸ ἐν χερσὶ σπουδαζόμενον. ταύτῃ τοι P. 121 καὶ ἡ θυγάτηρ Φαραὼ Θέρμουθις αὐτὸν υἱοθετήσατο, καὶ Θαρβῆ θυγάτηρ Αἰθιόπων βασιλέως ἐκπλαγεῖσα τὸ κάλλος αὐτοῦ τὴν εἰρημένην Σαβᾶ μητρόπολιν, ὡς Ἰώσηππος, προὔδωκεν, ἣν χρόνοις ὕστερον Καμβύσης ἑλὼν ὁ Κύρου Μερόην εἰς ὄνομα καλεῖσθαι τῆς ἀδελφῆς ἐκέλευσε. φασὶ δ' ὅτι ποτὲ τοῦτον ἡ θετὴ

3. Θερμουτίδι G. Φαρίῃ] φαριῇ A. 8. τῶν Αἰγυπτίων G. 9. ἀγωγὴν G. 10. τὴν Αἰθ.] τῶν Αἰθ. G. 11. σαβὰ B. 15. τὴν om. G. 16. καταλειμπάνειν B et καταλειμπάνει p. 121 d. 17. θερμουθὶς B. υἱοθετήσατο B. υἱοθετήσασα G. Θαρβὴ G. 18. θυγάτηρ Φαραὼ G. Φαραὼ om. B. 19. σαβὰ B. Ἰώσηππος] Antiq. II, 5. προὔδεκεν B. 20. ὁ Κῦρος G.

titulus extitit appellationis. Melchias enim rex, Moses, sacra Aegyptiorum lingua, ex aquis ereptus, exponitur. Idem autem a Thermutide Pharaonis filia, quae et Pharia, regina adoptatus, litteris Aegyptiorum apprime, velut reginae filius eruditus, regnantis ex aquis nomine merito suspiciendus vocatus est; eo maxime, ut silentio praeteritis, quae circa mare rubrum populo educendo mittendisque in perniciem Aegyptiis gesta sunt mirandis facinoribus, eiusdem in regia educationem virtutemque bellicam adversus Aethiopas probatam quilibet percipiat obsessam; sane ab eo civitatem Aethiopum Saba nomine et a Tharbe regis Aethiopum filia Mosis amore capta proditam ex integro ferunt. Tantum enim ei corporis orisque decus insitum, etiam ante familiare illud habitum cum deo colloquium, ut eius spectatores extra se rapti, quod carum sibi prae manibus foret desererent, tum divinae scripturae, tum aliae testantur historiae. Eaque de causa Thermuthis, Pharaonis filia sibi voluit adoptatum eiusque specie victa regis Aethiopum filia Tharbe praefatam Sabam regni caput, ut Iosephus ait, prodere non metuit, quam Cambyses Cyrus deinceps subiectam, Meroem, de sororis nomine, dicendam mandavit. Phariam autem

μήτηρ Φαρία προσαγαγοῦσα τῷ Φαραῷ τὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον βασιλικὸν ἀφελὼν περιέθηκε τῷ Μωϋσῇ νηπιάζοντι· τοῦτον δὲ ῥίψαντα καταπατῆσαι αὐτὸν λόγος. τὰ μέντοι B τῶν Ἑβραίων ἄρρενα, φησὶν Ἰώσηππος, ἀναιρεῖσθαι προσέταξε Φαραὼ, δεινοῦ τινος Ἑβραίων ἱερογραμματέως πρόρρησιν εἰπόντος ἀκούσας, ὅτι γεννώμενον παιδίον τὴν Αἰγυπτίων ἀρχὴν καταλύσει. τοιαύτη τις ἐκ βρέφους τῷ Μωϋσῇ θεία χάρις προσῆπται καὶ δύναμις καὶ ἐν τοῖς Αἰγυπτίων βασιλείοις ἐξουσία, ἕως τοῦ χρόνου τῆς ζωῆς Φαρίης καὶ Ἀμώσιος Φαραῶ, τοῦ κατὰ τινὰς μὲν πατρὸς, καθ' ἑτέρους δὲ ἀδελφοῦ αὐτῆς. ἄμφω γὰρ παῖδας αὐξηθῆναι βούλονται τοῦ πρὸ Ἀμώσιος, ἐφ' οὗ καὶ Μωϋσέα γεννηθῆναι βεβαιοῦνται. ἀλλ' ἡμῖν ἐπὶ Ἀμώσιος ἐπι-C λελόγισται ἔτη δύο αὐτοῦ κατὰ Ἴναχον πρῶτον Ἄργους βασιλέα, καθ' ὃν καὶ πάντες οἵ τε ἐκ περιτομῆς οἵ τε ἐκ χάριτος ἱστορικοὶ, Ἰώσηππος καὶ Ἰοῦστος, Κλήμης ὁ ἱερὸς στρωματεὺς, Τατιανός τε καὶ Ἀφρικανὸς συνομολογοῦσι κατὰ Ἴναχον γεννηθῆναι Μωϋσέα καὶ κατὰ Φορωνέα τὸν Ἰνάχου παῖδα καὶ Νιόβης ἀκ-V. 97 μαῖον, κατὰ Ἄπιδα δὲ τῆς ἐξ Αἰγύπτου πορείας τοῦ Ἰσραὴλ ἡγήσασθαι, τὰς ἀποδείξεις καὶ ἐκ τῶν παρ' Ἕλλησι δοκουμένων ὑποσχόντες ἱστορικῶν, οἷς μόνος ὁ Καισαρεὺς Εὐσέβιος καὶ ἑαυτῷ

1. προσάγουσα G. 2. μωσεῖ B. ῥιπίζοντι G. 5. δινοῦ B. εἰπόντος om. G. 6. γεννόμενον B. 7. καταλύσῃ B. μωσεῖ B. προσήπτε B. 10. ἀδελφοὺς A. 11. παῖδας Bm. παῖδες G. 13. ἔτη δύο] ἔτει δευτέρῳ m. αὐτοῦ om. G. 17. Νιόβης] νηοβῆς B. ἀκμαῖον] ἀκμὰς B. 20. ὑποσχόντες anonymus comparata p. 66 a. Legebatur ὑποσχόντι.

matrem illam adoptione comparatam, eum quandoque ad Pharaonis conspectum adduxisse, detractamque patri regiam coronam ludibundi Mosis capiti ioco imposuisse, quam illum in terram deiectam pedibus calcasse narrant; ac propterea Iudaeorum masculos necari Pharaonem iussisse tradit Iosephus, quod eruditi cuiusdam Hebraeorum sacri doctoris vaticinium, quo a puero iam nato Aegyptiorum imperium devastandum praediceretur, audivisset. Talis a puero Mosi divina gratia, virtus et in Aegyptiorum regiam potestas, toto vitae Phariae et Amosios Pharaonis, eius, ut quidam volunt, patris, ut alii fratris eiusdem spatio fuerat concessa; ambos enim (Aseth) eius qui Amosim hunc praecessit, sub quo Mosen nostrum lucem adspexisse reor, liberos ac simul educatos volunt. Verum Amosis anno secundo, Inacho Argivis imperante, cuncti tum ex circumcisionis, tum ex gratiae lege Historici Iosephus et Iustus, Clemens sacer Stromaton inventor, Tatianus et Africanus Mosen lucem primam adspexisse uno consensu testantur et deinceps Phoronei Inachi Niobesque filii tempore viris adnumeratum et Apis tandem aetate profectionem ex Aegypto suscepisse, iam certa temporum ratione declaravimus; et in hunc finem sagaciorum apud Graecos Historicorum demonstrationes praemisimus. Verum non annorum modo calculis, sed et sibi ipsi Caesariensis Eusebius adversatus,

ἀντιπίπτων χρόνοις ὕστερον κατὰ Κέκροπα τὸν διφυῆ, πρῶτον Ἀθήνησι βασιλέα, μετὰ Ὤγυγον, καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῦ κατακλυσμὸν ἔφη γενέσθαι Μωϋσέα, καίτοι τῶν εἰρημένων ἐπιμνησθεὶς σοφωτέρων ἀνδρῶν· πρὸς ὃν ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἀρκούντως D οἶμαι τῆς ἀληθείας ἡμῖν ὁ λόγος διήνυσται καὶ περιττὸν ἐνταῦθα ταυτολογεῖν. Μωϋσῆς οὖν ἀνδρωθεὶς καταλιμπάνει τὴν ἀνθρωπίνην πᾶσαν εὐημερίαν, καὶ πρὸς τοὺς ὁμοφύλους χωρεῖ κακοχουμένους. καὶ κατανοήσας δέ ποτε τύπτοντα Αἰγύπτιόν τινα τῶν Ἑβραίων, πατάξας τῇ ἄμμῳ κρύβει. αὖθίς τε δυσὶ μαχομένοις Ἑβραίοις πειρασθεὶς καταστεῖλαι τὴν μάχην, φονεὺς τοῦ χθὲς ἀναιρεθέντος Αἰγυπτίου δημοσίως ἐλέγχεται πρὸς τοῦ Ἑβραίου, καὶ ὁ λόγος ἐπὶ τὸν κρατοῦντα τῆς Αἰγύπτου χωρεῖ. κἀντεῦθεν εἰς γῆν Μαδιὰμ ὑποχωρεῖ, μείζονος φιλοσοφίας ἀρχὴν P. 122 ἐσχηκὼς τὴν ἐρημικὴν καὶ διεζευγμένην ζωὴν τῶν πολλῶν. ταύτῃ καθαρθεὶς ἕως π' αὐτοῦ τῆς ζωῆς ἔτους, ἀπὸ μ' τῆς ζωῆς ἔτους ποιμαίνων κατὰ τὸ Σιναῖον ὄρος, θεοφανείας τινὸς ἐν σταθερᾷ μεσημβρίᾳ καταξιοῦται φοβερᾶς, κρείττονι φωτὶ τοῦ ἡλιακοῦ τὰς ὄψεις καταυγασθείς. ἐφ' ᾧ θαμβηθεὶς θάμνον ἀτενίσας ὁρᾷ βάτον πυροειδῶς ἐξάπτοντα καὶ τοῖς κλάδοις ὡς ἐν δρόσῳ συνθάλλοντα. πρὸς οἷς τὴν ἀκοὴν φωνῇ καλούσῃ μειζόνως ἐκπλαγεὶς

4. ἀρκοῦντος B. 6. διήνοισται B. 7. πᾶσαν hoc loco B: post καλιμπάνει G. 9. τῶν ἑβραίων B. τὸν Ἑβραῖον G. 10. παραθεὶς G. 12. ἐπὶ] πρὸς G. 13. ἀρχὴν Bm. ἀρχικὴ G. 15. αὐτοῦ τῆς ζωῆς B. τῆς ζωῆς αὐτοῦ G. 16. σίναιον B. Vulgo σταθηρᾷ. 18. θαμβηθεὶς] θαυμασθεὶς G. 19. συνθάλλοντα B. συνθάλποντα G.

longe posteriore tempestate Cecropis nimirum gemina natura constantis Atheniensium regis primi, post Ogygum et visum eius tempore diluvium Mosen extitisse, facta etiam eruditissimorum auctorum mentione affirmavit; adversus quem abunde, reor, in superioribus veritatis defensa sunt momenta, ac prolixiore de iisdem habito examine, semel dicta iterum ingerere vanum est et a recta ratione alienum. Moses itaque virili iam aetate provectus humanam omnem repudiat felicitatem et ad contribules calamitatibus oppressos se recipit; Aegyptiumque quendam durius Hebraeum verberibus tractantem cum animadvertisset, caesum arena occubuit; rursumque conflictantes inter se duos Hebraeos correpturus, pugnamque sedaturus, occisi nuper Aegyptii publice reus agitur ab Hebraeo et ad Aegypti moderatorem causa defertur. Ea de causa subducit se Aegypto et in terram Madian digreditur solitariamque et separatam ab humanis tumultibus vitam agens, sublimioris philosophiae per eam attingendae principium sumpsit. Illa dudum expurgatus per annos quadraginta a quadragesimo ad octogesimum aetatis annum pascendis pecoribus in Sinaeo monte intentus, ipso meridiei momento, divina quadam et tremenda visione, clariore supra solarem luce perstrictis eius oculis, donatur. Admiratione suspensus ad spineta divertit oculos ac flammarum instar rubum exardescentem et igne, velut rore, ramusculos confoventem animadvertit. Ter-

ἀνυπόδετος καὶ ἀβαρὴς δερματίνων περιβόλων προσβῆναι τῷ B ὄρει, καὶ τῆς γῆς, ὡσεὶ τηλικούτῳ φωτὶ περιήστραπτο, προσψαῦσαι κελεύεται. καὶ δὴ προσελθὼν εὐλαβείᾳ πολλῇ τὰς ὄψεις ἐπὶ θείοις αὐτῷ ῥήμασι λαλουμένοις ἀποστρέφεται, καὶ τὴν ἡγεμονίαν τῶν ὁμοφύλων μετὰ πλείστην παραίτησιν ἐγχειρίζεται. σημείοις δὲ καὶ τέρασι καθοπλισθεὶς εἰς Αἴγυπτον ἅμα δυσὶ παισὶ καὶ γυναικὶ κάτεισιν, ᾧτινί τις ἄγγελος ἐπιστὰς λέγεται θάνατον ἀπειλεῖν, ὃν ἱλεώσατο, καίπερ οὖσα ἀλλόφυλος ἡ γυνή, τῷ τῆς περιτομῆς αἵματι τοῦ παιδός· συναντήσας δ᾽ αὐτῷ Ἀαρὼν θεόθεν σταλεὶς κοινολογεῖται περὶ τῆς τοῦ λαοῦ συνελεύσεως εἰς μίαν ἐκκλησίαν καὶ περὶ τῶν λαληθησομένων αὐτοῖς, ὡς ἐκ θεοῦ C ῥημάτων, ὅσα τε περὶ τῆς ἐλευθερίας ἐχρῆν ἀγγελθῆναι τοῖς χρόνῳ πολλῷ πεποιηκόσιν, οὐ γεγονότος, καὶ τῶν περὶ τὴν ῥάβδον καὶ τὴν χεῖρα Μωϋσέως ἀπολευκουμένην καὶ αὖθις ἀποκαθισταμένην θαυμάτων καὶ ποτάμιον ὕδωρ αἱματούμενον, πρὸς αὐτὸν ἤδη λοιπὸν ἠγωνίζετο Φαραώ. εἰς γὰρ τὸν λεγόμενον Μισφραγμούθωσιν ἐλθόντες καὶ τοὺς θείους παρρησίᾳ ποιούμενοι διεδείκνυντο λόγους· ἐφ᾽ οἷς χαλεπήνας ὁ τύραννος ἐπέτεινε τοῖς Ἰσραηλίταις τὴν κάκωσιν, ἀντισοφισάμενος μὲν καὶ διὰ γοητικῆς μαγγανείας φαντασίᾳ μόνῃ, καὶ οὐκ ἐνεργείᾳ, τοῖς εὐεξαπατή-

2. ὡσεὶ] ἢ m. 8. ἀλλόφυλος οὖσα G. 9. συναντίσας B. 12. ὅσα τε] τε om. G. 13. οὐ γεγονότος B. οὔτε γεγονότος G. μήποτε γεγονότα m. 14. ἀποκαθισταμένην B. ἀποκαθισταμένων G. 15. καὶ πρὸς m. 20. μαγγανίας B.

ritus insuper auditu ob vocem clarius nomen eius personantem, discinctis pedibus et pellium involucris undequaque nudatis, ad montem accedere terramque illam tanta luce collustratam contingere iubetur. Loci ergo religione correptus progreditur, divinisque auribus eius verbis insonantibus faciem avertit et post plerasque productas excusationes, ducis illi in contribules committitur auctoritas. Signorum deinde prodigiorumque edendorum virtute munitus in Aegyptum cum uxore duobusque liberis proficiscitur; eique tunc angelus quidam adstans mortem dicitur comminatus, quem nihilominus filii circumcisi sanguine placavit coniux alieno sanguine nata. Exinde divino ductu fratri Aaron obviam factus, de populo ad comitia convocando et de allocutione, velut ex ore dei, cum eo habenda, tractat; quae nimirum longa iam servitute oppressis forent nuncianda, res nunquam auditas, quae rubum, quae leprae candore Mosis tinctam manum, quae iterata miracula et fluvialem aquam in cruorem versam spectarent, qua ratione in populum evulgarent, deliberant, iamque de ineundo cum ipso Pharaone certamine colloquuntur. Processu temporis ipsum Misphragmuthosin dictum conveniunt et intrepide divina enunciant mandata. His irritatus tyrannus Israelitarum oppressiones adauxit, praestigiisque divina miracula eludentibus, magicis etiam portentis, specie non re exstantibus, populum mente simpliciorem in errorem traxit; quamvis demum a Mosaica

τοις τὸν νοῦν παραδεικνύσης, αἰσχυνθεὶς δὲ σὺν τοῖς γόησι καταβρωθεισῶν αὐτοῖς τῶν ῥάβδων ὑπὸ τῆς ῥάβδου Μωϋσέως. D ὁρῶν δ' αὐτὸ ὁ Μωϋσῆς ἀπειθοῦντα τῷ θεῷ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν πρώτην ἐπάγει κοινὴν τῷ ἔθνει πληγὴν, αἷμα τὸ πᾶν ὕδωρ V. 98 προστάγματι ποιήσας θεοῦ, ὡς καὶ τὴν γῆν ὅλην Αἰγύπτου καὶ τοὺς λίθους καὶ τὰ ξύλα τοῦ αἵματος γέμειν. Μωϋσῇ δὲ καὶ Ἀαρὼν καὶ τοῖς Ἑβραίοις ἐπίνετο τὸ ὕδωρ. ἔνθεν γὰρ καὶ τοῖς γόησιν ἀντεσοφίσθη τὸ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις εὑρισκόμενον ὕδωρ αἷμα δοκεῖν φαίνεσθαι. τὸ δ' αὐτὸ νοητέον καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας πλη- P. 123 γῆς τῶν βατράχων. Αἰγυπτίους μὲν πάντας τῷ πάθει μαστίζεσθαι, μόνην δὲ τὴν Ἑβραίων ζωὴν καθαρεύειν τοῦ μύσους. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν σκνιπῶν καὶ τῆς κυνομυίας, τοῦ τε θανάτου τῶν κτηνῶν καὶ τῶν ἐπὶ τῷ αἰθαλώδει κονιορτῷ φλυκτίδων, τῆς χαλάζης μετὰ βροντῶν διαφθειρούσης, τῆς ἀκρίδος, τοῦ ψηλαφητοῦ σκότους, καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῦ θανάτου τῶν πρωτοτόκων ἔν τε ἀνθρώποις, ἕως αὐτοῦ Φαραῶ, καὶ ἐν κτήνεσιν· ὃν ἔφυγον τῇ προχύσει τοῦ αἵματος ἐπὶ τῶν σταθμῶν καὶ τῆς φλιᾶς. σκυλεύσαντες δὲ Αἰγυπτίους ἐξῆλθον κατὰ τὴν αὐτὴν B νύκτα ἐκ Ῥαμεσσῆ εἰς Σοκχὼθ ἔτει πα' Μωϋσέως ἀρχομένῳ. τῶν

1. αἰσχυνθεὶς δὲ] Vulgo αἰσχυθεὶς τε. αἰσχύνεται δὲ m. αἰσχυνθεὶς — ῥάβδου Μωϋσέως om. B. 3. δ' αὐτὸ ὁ] δ' αὐτὸν G. τῷ om. B. 4. πρῶτον G. 6. τοῦ om. G. Vulgo Μωσεῖ. 7. τοῖς om. G. 9. τὸ δ' αὐτὸ Bm. τῷ δ' αὐτῷ G. 11. τὴν] τῶν G. 12. δὲ καὶ] καὶ om. G. 13. σκνηπῶν B. αἰθαλώδῃ AB. 15. ψηλαφιτοῦ B. 19. εἰς ὀκχὸθ A. Vulgo Ραμεσῆ εἰς Σοκχὺθ.

virga propriis eorum absorptis in eius incantatorumque vituperium et ignominiam cuncta cesserint commenta. At Moses cum ipsius, tum praestigiatorum erga deum pervicacia perspecta, primam et communem in eius subditos plagam inducit, versis dei mandato in sanguinem cunctis Aegypti aquis, ita ut e tellure undequaque, e lapidibus, e lignis scaturiret sanguis; a Mose vero, Aaron et reliquis Hebraeis hausta biberetur aqua. Quamquam hoc quoque ludificationibus exsequerentur praestigiatores, ut reperta apud Hebraeos aqua sanguinis colore videretur tincta. Hoc etiam idem de secunda ranarum plaga coniiciendum; Aegyptios nimirum omnes eo fuisse calamitatis verbere afflictos, solum vero Hebraeorum contubernium tali piaculo remansisse expurgatum. Idem insuper de culicibus et cynomyia, de animantium lue, de cinereo pulvere, de pustulis, de grandine fulminibus admixta cunctaque devastante, de locusta, palpabilibusque tenebris et primogenitorum cunctorum hominum, etiam Pharaonis ipsius, nec non animantium leto, a quo tamen Hebraei, domorum postibus et liminibus effuso sanguine tinctis mira fuere ratione servati, ac eadem nocte Aegyptios depraedati e Ramesse profecti sunt in Socchoth, Mose annum aeta-

δὲ χρόνων ἡ τάξις ἀπὸ πρώτου Μωϋσέως ἑξῆς ἐν τῷ κανόνι συντέτακται.

Ἀσσυρίων βασιλεῖς.

Ἀσσυρίων ιγ' ἐβασίλευσεν Ἀσχάλιος ἔτη κη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γχϟ'.

Ἀσσυρίων ιδ' ἐβασίλευσε Σφαῖρος ἔτη κβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γψιη'.

Ἀσσυρίων ιε' ἐβασίλευσε Μάμυλος ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος
C ͵γψμ'.

Ἀσσυρίων ις' ἐβασίλευσε Σπαρθέως ἔτη μβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γψο'.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγυπτίων λ' ἐβασίλευσε Σέθως ἔτη ν'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γχλζ'.

Αἰγυπτίων λα' ἐβασίλευσε Κήρτως ἔτη κθ' κατὰ Ἰώσηππον, κατὰ δὲ τὸν Μανεθῶ ἔτη μδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γχπζ'.

Αἰγυπτίων λβ' ἐβασίλευσεν Ἀσὴθ ἔτη κ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γψις'.

D Οὗτος προσέθηκε τῶν ἐνιαυτῶν τὰς ε' ἐπαγομένας, καὶ ἐπὶ αὐτοῦ, ὥς φασιν, ἐχρημάτισεν τξε' ἡμερῶν ὁ Αἰγυπτιακὸς ἐνιαυ-

1. μωσέως B. 4. κη'] κβ' m. Ἀσχάλιος] Βασχάλεος scribitur p. 124 d. 6. κβ'] κη' m. 6. 8. 10. ἦν ἔτος add. B. 7. γψιβ' G. 10. σπαρθέως A. σπαρθέος B. Σπαρθαίως G. 13. ἦν ἔτος add. B. 15. κῆρτως (sic) B. Κῆρτος G. 16. ἔτη μδ'] ἔτη om. B. ἦν om. B. 17. ἀσὴθ A. ἀσσῆθ B. κ'] κδ' m. ἦν ἔτος add. B.

tis 81 numerare incipiente. Annorum autem series a primo Mosis censenda sequentibus tabulis exponetur.

Assyriorum reges.

Assyriorum rex 13 Aschalius annis 22, mundi vero 3690.
Assyriorum rex 14 Sphaerus annis 28, mundi vero 3712.
Assyriorum rex 15 Mamylus annis 30, mundi vero 3740.
Assyriorum rex 16 Sparthaeus annis 42, mundi vero 3770.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 30 Sethus annis 50, mundi vero 3637.
Aegyptiorum rex 31 Certus ex Iosepho annis 29, ex Manethone 44, imperium obtinuit; mundi vero 3687.
Aegyptiorum rex 32 Aseth annis 24, mundi vero 3716.

Hic dies quinque totius anni circulum complentes addidit, ac sub eo annus qui prius 360 diebus solis numerabatur apud Aegyptios 365, ut fe-

τὸς τξ' μόνον ἡμερῶν πρὸ τούτου μετρούμενος. ἐπὶ αὐτοῦ ὁ Μόσχος θεοποιηθεὶς Ἄπις ἐκλήθη.

Αἰγυπτίων λγ' ἐβασίλευσεν Ἄμωσις ὁ καὶ Τέθμωσις ἔτη κς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γψλς'.

Θηβαίων βασιλεῖς.

Θηβαίων λα' ἐβασίλευσε Πετεαθυρῆς ἔτη ις'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γψκς'.

Θηβαίων λβ' ἐβασίλευσε Σταμμενεμῆς β' ἔτη κγ'. τοῦ δὲ κό- P. 124
σμου ἦν ἔτος ,γψξη'.

* * *

Θηβαίων λδ' ἐβασίλευσε Σιστοσιχερμῆς Ἡρακλῆς κραταιὸς ἔτη νε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γψϟα'.

Θηβαίων λε' ἐβασίλευσε Μάρις ἔτη μγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος V. 99
,γωμς'.

Θηβαίων λς' ἐβασίλευσε Σιφόας, ὁ καὶ Ἑρμῆς, υἱὸς Ἡφαίστου, ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωπθ'.

Σικυωνίων βασιλεῖς.

Σικυωνίων ιδ' ἐβασίλευσε Μαραθώνιος ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου B
ἦν ἔτος ,γωλε'.

1. μόνον B. μόνων G. 3. λγ' Bm. γ' G. κς' B. κβ' G. 4. ἦν ἔτος add. B. γψμ' m. 5. om. A. 6. πετεαθυρῆς B. Πεντεαθυρὶς G. ις'] μβ' m. 7. ἦν ἔτος add. B. 8. σταμμενέμης B. Σταμενεμῆς G. 9. ἦν ἔτος add. B. Indicavi lacunam. 10. λδ' B. λγ' G. σιστοσιχερμῆς A. Σιστοσιχερμῆς G. Ἑρτοσιχερμῆς Iablonskius. ἡρακλῆς κραταῖος AB. Ηράκλεος κράτος G. 11. ἔτος add. B. 12. λε' B. λδ' G. μάρης B. Μάρις G. 12 et 15. ἦν ἔτος add. B. 14. λς' B. λε' G. σιφόας B. Σιφωὰς G. 18. ἦν ἔτος quinquies deinceps add. B.

runt, perfici coepit. Sub eodem vitulus inter divos relatus vocatus est Apis.

Aegyptiorum rex 33 Amosis, qui etiam Tethmosis, annis 22, mundi vero 3740.

Thebaeorum reges.

Thebaeorum rex 31 Penteathyris annis 16, mundi vero 3726.

Thebaeorum rex 32 Stamenemes secundus annis 23, mundi vero 3768.

Thebaeorum rex 33 Sistosichermes Herculis robur annis 55, mundi vero 3791.

Thebaeorum rex 34 Maris annis 43, mundi vero 3846.

Thebaeorum rex 35 Siphoas, qui et Mercurius, Vulcani filius, annis 5, mundi vero 3889.

Sicyoniorum reges.

Sicyoniorum rex 14 Marathonius annis 30, mundi vero 3835.

Σικυωνίων ιε' ἐβασίλευσε Μαράθιος ἔτη κ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωνε'.

Σικυωνίων ιϛ' ἐβασίλευσε Κόραξ ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωπε'.

Σικυωνίων ιζ' ἐβασίλευσεν Ἐπωπεὺς ἔτη λβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡιε'.

Σικυωνίων ιη' ἐβασίλευσε Λαομέδων ἔτη μγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡμζ'.

Ἀργείων βασιλεῖς.

C Δευτέρα μετὰ τὴν Σικυωνίων βασιλείαν κατὰ τὴν Εὐρώπην λέγεται γενέσθαι καὶ αὕτη ἀρχαιοτάτη τῶν Ἀργείων χρόνοις ὕστερον ὀνομαζομένων ἀπό τινος Ἄργου βασιλεύσαντος. ταύτης πρῶτος Ἴναχος ἐβασίλευσεν ἔτη ν', ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα πρῶτον Ἰναχία ἐλέγετο, ἕως Ἄργου. βασιλεύει δὲ Ἴναχος κατὰ Βασχάλεον ιγ' βασιλέα Ἀσσυρίων ἔτους αὐτοῦ γ', τῆς δὲ Ἀσσυρίων ἀρχῆς ἔτει υνγ', καθ' ὃν Αἰγύπτου μὲν Κήρτως, Σικυωνίων δὲ Πλημναῖος ἐβασίλευσεν. ὁ δὲ χρόνος τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἀσύμφωνος φέρεται παρ' Ἕλλησι διὰ τὴν ἀρχαιότητα, καθάπερ τῶν D λοιπῶν. ἔστι δὲ κατὰ τοὺς πολλοὺς ἀπὸ μὲν τοῦ πρώτου Ἰνάχου ἕως τοῦ θ' Σθενέλου ἐτῶν υιγ'. τὸν δὲ Σθένελον Δαναὸς ἐκβαλὼν ἐκράτησε τοῦ Ἄργους, ὡς μαρτυροῦσι πάντες ἱστορικοί,

2. ,γωνε' B. ,γωξε' G. 5. Εποπεὺς vulgo. λβ'] XXXV Eusebius p. 128. 7. μγ'] XL Eusebius. 12. ἀπό] ὑπό G. 13. ν'] „Infra νϛ'." m. 16. ἔτει m. ἔτη G. υνγ'] υοϛ' m. ὃν] ὃ m. κήρτως B. Κίρτος G. 17. πλήμναιος B. 19. μὲν om. G.

Sicyoniorum rex 15 Marathius annis 20, mundi vero 3865.
Sicyoniorum rex 16 Corax annis 30, mundi vero 3885.
Sicyoniorum rex 17 Epopeus annis 32, mundi vero 3915.
Sicyoniorum rex 18 Laomedon annis 43, mundi vero 3947.

Argivorum reges.

Secundum hoc in Europa post Sicyoniorum dicitur constitutum regnum praecipua vetustate commendatum, Argivis ultimo tempore a quodam Argo rege nuncupatum. Regnum primus obtinuit Inachus annis 56, a quo regio primitus Inachia dicebatur ad Argum usque regem. Regnavit autem Inachus Baschalei 13 Assyriorum regis tempore, eius videlicet anno tertio, Assyriorum imperii anno 476, quo Certus Aegypto, Sicyoniis autem Plemnaeus imperabat. Quo tamen ipse vel posteri et reliqui plures regnaverint spatio, Graecis ob nimiam temporis vetustatem penitus incertum est; plurium nihilominus obtinet sententia, ab Inacho usque ad Sthenelum principem ab eo nonum annos 413 decurrisse, eiecto vero Sthenelo tyrannidem invasit Danaus et ad posteros transmisit, ut testes sunt omnes

σὺν τοῖς ἀπογόνοις, ἔτη ρξβʹ. ὁμοῦ ἔτη φοεʹ ἀπὸ Ἰνάχου ἐπὶ Ἀκρίσιον πέμπτον ἀπὸ Δαναοῦ βασιλέως τοῦ Ἄργους. μετὰ δὲ Ἀκρίσιον ἔσχατον τῶν Δαναϊδῶν εἰς Μυκήνας μετετέθη ἡ βασιλεία τῶν Ἀργείων, κατὰ Εὐρυσθέα τὸν Σθενέλου, τοῦ Περσέως. καὶ διεδέξαντο τὴν βασιλείαν οἱ Πελοπίδαι, ὧν πρῶτος ἐβασίλευσε Πέλοψ, ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα Πελοπόννησος. οὗτος Ὀλυμπίων προέστη. βασιλεύει δὲ ἔτη νγʹ. ἐν δὲ τοῖς πρὸ αὐτοῦ ἔτεσι P. 125
διαφωνεῖται ἔτη κζʹ, κατὰ Οἰνόμαον ἴσως ὑπονοούμενα, μετατεθείσης τῆς ἀρχῆς εἰς Μυκήνας μετὰ Ἀκρίσιον ἐπὶ Εὐρυσθέως, ὃν οἱ μὲν πρὸ Πέλοπος ἔτη φασὶ βασιλεῦσαι πγʹ, οἱ δὲ μετὰ Πέλοπα ἔτη μεʹ. εἶτα Πελοπίδαι. μετὰ Πέλοπα Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης ἔτη ξεʹ. μεθ' οὓς Ἀγαμέμνων Ἀτρέως παῖς ἔτη σὺν ἀδελφῷ Μενελάῳ κατὰ μὲν τινὰς λγʹ, κατὰ δὲ ἄλλους λʹ ἢ καὶ κηʹ. Αἴγισθος ζʹ ἢ ιζʹ. Ὀρέστης Ἀγαμέμνονος υἱὸς καὶ Πενθίλος καὶ Κομήτης ἔτη νηʹ. Ἡρακλειδῶν κάθοδος, οἳ Πελοπόννησον λαβόντες ἐκράτησαν μετὰ τοὺς Πελοπίδας ἔτη νηʹ. ἀφ' ἧς ἐπὶ τὴν B
Ἰώνων ἀποικίαν ἔτη ξʹ. ἀπὸ δὲ τῆς Ἰώνων ἀποικίας ἐπὶ πρώτην ὀλυμπιάδα ἔτη ἀναγράφουσιν σξζʹ.

2. ἀκράσιον B. 3. Vulgo *Δαναΐδων*. 5. διεδέξαντο Bm. διεδέξατο G. *Πελοπίδαι* m. *Πελοπίδες* G. 6. πελοπόνησος AB. 7. προέστη Bm. πρόεστιν G. νγ] νς' m. 8. κζ] κδ' m. 10. ὃν m. ὧν G. 11. *Πελοπίδαι* m. *Πελοπίδες* G. 12. μεθ' οὓς Bm. μεθ' οὗ G. 12. ἔτη B. ἔτι A. ἔστη G. 13. ἢ καὶ B. καὶ om. G. 14. πενθείλος B. *Πένθιλος* G. 15. *Κομήτης*] Vulgo *Κομίτης*. πελοπόνησον AB.

Historici, per annos 162. Omnium summa est annorum 575, ab Inacho nimirum usque ad Acrisium, a Danao Argivorum rege, quintum. Acrisio Danaidum ultimo sublato Mycenas translatum est Argivorum regnum Eurysthei Stheneli filii, qui Perseo natus erat, tempore. Regnum exceperunt Pelopidae quibus primus imperavit Pelops, a quo regio Peloponnesus dicta. Hic Olympiis praefuit et annis 56 regno potitur. De quatuor ac viginti annis eius aetate superioribus et Oenomao forsan assignandis, non levis est inter auctores controversia. Acrisio sublato sub Eurystheo Mycenas regni sedes translata. Hunc ante Pelopem annis 83 quidam imperasse narrant, alii post Pelopem annis 45 deinde Pelopidae successerunt. Atreus et Thyestes annis 65 post eos regni fuit haeres cum Menelao fratre; filius Atrei Agamemnon iuxta nonnullos annis 33, secundum alios 30 vel 28, mox Aegisthus annis 7 vel 17, tum Orestes Agamemnonis filius et Penthilus et Comites annis 58. Reduces postmodum Heraclidae occupata Peloponneso regnum moderati sunt post Pelopidas annis 58. Descensui Heraclidarum successerunt Ionum coloniae annis 60. A deductis autem Ionum coloniis ad primam usque Olympiadem numerant nonnulli annos 267.

Ἀρχὴ βασιλείας Ἀργείων.

V. 100 Ὧν πρῶτος βασιλεὺς Ἴναχος ἔτη νϛ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γχϟβ'.

Οὔ μοι δοκεῖ καλῶς ὁ Ἀφρικανὸς ἐν γ' λόγῳ τῶν ἱστορικῶν αὐτοῦ φάναι τὴν Ἀργείων βασιλείαν τῷ σ' ἔτει τῆς Ἀσσυρίων
C βασιλείας ἄρξασθαι ἐπὶ Ἀρείου πέμπτου βασιλέως Ἀσσυρίων. ἔσται γὰρ κατὰ τοῦτο Μωϋσῆς πρὸς τῷ τέλει τῆς ζωῆς Ἀμβρὰμ τεχθείς· εἴ γε πάντες ὁμολογοῦσι τὸ πρῶτον ἔτος Ἀμβρὰμ κατὰ τὸ μδ' ἔτος Νίνου τοῦ δευτέρου βασιλεύοντος μετὰ Βῆλον Ἀσσυρίων. Βήλου γὰρ νε', Νίνου μδ', Ἀμβρὰμ ρα'. ἔσται ἄρα Μωϋσῆς κατὰ τὸ ρα' ἔτος Ἀμβράμ, ὅπερ ἀδύνατον. ὁμολογεῖ δὲ αὐτὸν κατὰ Ἴναχον.

Ἀργείων β' ἐβασίλευσε Φορωνεὺς ἔτη ξ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γψμη'.

D Φορωνεὺς παῖς Ἰνάχου καὶ Νιόβης πρῶτος λέγεται νόμους καὶ κριτήρια παρ' Ἕλλησι θέσθαι. φασὶ δέ τινες Νιόβην Φορωνέως εἶναι θυγατέρα, ὅπερ οὐκ ἀληθές.

Σποράδην.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἐβασίλευσε Κρήτης Κρὴς αὐτόχθων, ὃν ἕνα λέγουσι τῶν Κουρήτων, παρ' οἷς ὁ παρ' Ἕλ-

2. ἦν om. B. ἔτος] ἔτη B. 7. 8. 10. 11. ἄμβραμ B. ἄβραμ A. Ἀβραάμ G. 10. βῆλον B. Βῆλον G. Βῆλος γὰρ νε'. ἐβασίλευσεν. Νίνου δὲ μδ'. Ἀβραάμ πρῶτον ἐστιν m. 13. ἔτη ξ' — Φορωνεὺς addidi ex AB. (φωρονεὺς bis B et νιωβῆς). 16. νιωβὴν φωρονέως B. 19. κρὴς add. B. Conf. p. 105 a. et Eusebium p. 267.

Regni Argivorum principium.

Quorum primus moderator fuit Inachus annis 56, anno mundi 3692.

Non placet Africanus tertio historiarum libro scribens Argivorum regnum Assyriorum anno 200 Arii quinti regis tempore coepisse; ex hoc namque Mosen circa finem vitae Abraham natum colligeremus, siquidem primum Abrahae annum, in Nini secundi post Belum Assyriorum regis quadragesimum quartum, incidentem cuncti statuunt. Belus enim annis 55 regnavit, Nini vero 44 fuit Abrahae primus. Poneretur itaque Moses circa Abrahae centesimum primum annum, quod fieri nulla tenus potest. Eundem enim Inacho coaetaneum statuit.

Secundus Argivis imperavit Phoroneus, Inachi et Niobes filius, annis 60, anno mundi 3748.

Hic primus leges et iudicia Graecis posuisse memoratur. Nioben vero quidam Phoronei filiam fabulantur, quod a veritate alienum.

Miscellanea.

Eo tempore regnavit Cres quidam indigena, quem etiam dicunt unum Curetum, a quibus Iupiter falso deus Graecis habitus, clam educatus est

λησι ψευδώνυμος θεὸς Ζεὺς κρυφθεὶς ἀνετράφη, καὶ Κρήτης ἐτυράννησεν. ἐξ αὐτοῦ τοῦ Κρητὸς ἡ νῆσος ὠνομάσθη Κρήτη. τοὺς αὐτούς φασι Κούρητας κτίσαι πόλιν Κνωσὸν ἐν Κρήτῃ καὶ ἱερὸν Κυβέλης μητρός.

[Ἄργος καὶ Σικυὼν πόλεις Πελοπόννησος.] P. 126

Ἡ θυγάτηρ Ἰνάχου Ἰὼ εἰς Αἴγυπτον ἐλθοῦσα Ἶσις ὠνομάσθη, ἣν Αἰγύπτιοι σέβουσιν Ἶσιν Φαρίαν καλοῦντες διὰ τὸ πρώτως ἐν Φάρῳ τῇ νήσῳ παραγενέσθαι. φασὶ δὲ αὐτήν τινες γημαμένην Τηλεγόνῳ τὸν Ἔπαφον γεννῆσαι.

Ἀπὸ Ἰνάχου ποταμὸς Ἴναχος ἐν Ἄργει ὠνομάσθη καὶ ὁ Βόσπορος ἐπώνυμος τῆς Ἰοῦς.

Κάσος καὶ Βῆλος Ἰνάχου παῖδες πρὸς τῷ Ὀρόντῃ ποταμῷ καὶ τὴν νῦν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας πόλιν ἔκτισαν.

Νιόβῃ γαμετῇ Ἰνάχου, μητρὶ δὲ Φορωνέως πρώτῃ γυναικῶν ἐμίγη Ζεύς, ἐξ ἧς ἔσχεν Ἆπιν υἱόν, τὸν Σάραπιν. B

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους μυθεύονται Ἕλληνες μιγῆναι τὸν αἰσχρότατον Δία καὶ τῇ θυγατρὶ Ἰνάχου, ἣν καὶ βοῦν ἐποίησεν, ἀφ᾽ ἧς ὁ Βόσπορος ἐκλήθη.

Πᾶσα παρ᾽ Ἕλλησι θαυμαζομένη πρᾶξις ἀπὸ τῶν Ἰνάχου

1. ψευδώνυμος B. λεγόμενος ψευδόμενος G. 3. Κουρῆτας m. κουρήτας AB. Κουρίτας G. 4. Κυβέλης] σκυβέλης B. σκυβέλλης A. Κυβέλλης G. Post μητρὸς in neutro codice interpungitur. 5. Ἄργος] ἄργους AB. πελοπόνησος A (non B). Πελοποννήσου m. 9. Τηλεγόνῳ m. τινὶ Λέγωνον G. τ̓λέγον̂ B. 10. Ἄργει] Ἄργῳ G. 11. Ἰοῦς] ἰσοῦς AB. 12. τῷ] τὸ B. ὀρέντῃ A. ὀρέντι B. 13. καὶ delet m. 14. νηωβῆ B. φωρονέως B, quae constans in hoc libro scriptura est. 17. ἐσχρότατον B. δία Bm. Δίαν G. καὶ delet m. ἣν m. ἢ G. ἡ B. καὶ] Legebatur ὗν καὶ. In B est νἶν καὶ.

et Cretes tyrannidem obtinuit. Ab hoc Crete Creta insula nomen accepit. Memoratos Curetas Cnosum urbem Cretae construxisse et Cybeles matris fanum consecrasse narrant.

Argos et Sicyon urbes Peloponnesi.

Io, Inachi filia, in Aegyptum profecta Isis nuncupata est eamque Aegyptii Phariae Isidos nomine, quod primum in Pharum insulam appulerit, colunt; eam vero Telegono cuidam nupsisse et Epaphum peperisse scribunt.

Ab Inacho fluvius Inachus apud Argos dictus est et Bosphorus Ius nomine.

Casus et Belus, Inachi filii, ad fluvium Orontem, Antiochiam nunc appellatam, Syriae civitatem exstruxere.

Niobe Inachi coniugi, matri Phoronei, primae cunctarum mulieri Iupiter commixtus est, ex qua Apis qui et Serapis ortus.

Iisdem temporibus spurcissimum Iovem Inachi filiae copulatum eamque in suem et bovem mutatam, e qua Bosphoro nomen fabulantur Graeci.

Facta insolita et admiratione digna Graecorum monumentis celebrata

χρόνων καὶ Φορωνέως εἰς τὰ μετέπειτα φέρεται. διὸ καὶ Πλάτων ἐν Τιμαίῳ τῷ διαλόγῳ τῶν Φορωνέως ἐπιμέμνηται χρόνων ὡς πάνυ παλαιῶν καὶ Νιόβης καὶ τοῦ κατὰ Ὤγυγον ἀρχαιοτάτου κατακλυσμοῦ, ὃς λέγεται κατὰ Φορωνέα καὶ Ἄπιδα γενέσθαι.

Θεσσαλία.

C Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους πρῶτος ἐβασίλευσε Θεσσαλίας ὁ Γραικοῦ παῖς Θέσσαλος, ἀφ᾽ οὗ καὶ ἡ χώρα ἕως νῦν ὠνόμασται.

Ὤγυγος πρῶτος βασιλεὺς Ἀκτῆς, τῆς νῦν Ἀττικῆς, τούτοις τοῖς χρόνοις ἐγνωρίζετο.

V. 101 Ὤγυγος ἐν Ἀκτῇ.

Τριτώνιδι λίμνῃ Ἀθηνᾶ παρ᾽ Ἕλλησιν ὠνομάσθη.

Τελχῖνες καὶ Καρσιάται πρὸς Φορωνέα καὶ Παρρασίους ἐπολέμησαν.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Μωϋσέως ἔτη ρκ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γψλζ'.

Τῷ ͵γωις' ἔτει τοῦ κόσμου, Μωϋσέως π', πληρωθέντι καὶ
D ἀρξαμένῳ πα', πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, κατὰ τὴν σελήνην ιδ', μεσούσης τῆς νυκτός, κύριος ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπὸ πρωτοτόκου Φαραὼ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ

3. νηωβῆς A. 5. Vulgo Θεσσάλια. 6. Θεσσαλίας] Θεσσαλίων G. 7. ἡ om. G. 11. Ἐν Τριτώνιδι m. 12. καρρσιάται B. παρασιοὺς B. 14. ἔτη Bm. ΕΤΟΣ G. 15. ἦν ἔτος add. B. 17. πρώτῃ] ἀρξαμένῃ G. Vide Exod. XII, 29.

ab Inachi et Phoronei moxque sequutis temporibus contigisse praedicantur. Eam ob rem Phoronei ac Niobes temporum, ut vetustarum rerum et antiquissimi diluvii Ogygi tempestate visi, Phoroneique et Apis aetati adscripti, Plato meminit in Timaeo dialogo.

Thessalae res.

Temporibus istis Thessalis primus imperavit Thessalus Graeci filius, a quo toti regioni nomen.

Ogygus primus Actes, quae nunc Attica, rex iisdem temporibus celebrabatur.

Ogygus in Acte.

A Tritonide lacu Minervae nomen imposuerunt Graeci.

Telchines et Cares Phoroneo Parrhasiisque bellum inferunt.

ANNI MUNDI.

Mosis anni 120 a mundi 3737 incipiunt.

Anno mundi 3816, Mosis 80 completo iamque 81 incepto, exorto Azymorum die, luna 14 nocte media, percussit dominus omne primogenitum in terra Aegypti, a Pharaonis in throno sedentis primogenito, ad ca-

θρόνου, καὶ ἕως πρωτοτόκου τῆς αἰχμαλωτίδος τῆς ἐν τῷ λάκκῳ, καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνους. καὶ ἀνέστη Φαραὼ καὶ πάντες οἱ θεράποντες αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἐγενήθη κραυγὴ μεγάλη ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. οὐ γὰρ ἦν οἰκία ἐν ᾗ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ τεθνηκός. καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἀνάστητε καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ λαοῦ ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· βαδίζετε καὶ λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καθὰ λέγετε. καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας ὑμῶν ἀναλαβόντες πορεύεσθε, καθάπερ εἰρήκατε. εὐλογήσατε δὴ κἀμέ. καὶ κατε- P. 127
βιάζοντο οἱ Αἰγύπτιοι τὸν λαὸν σπουδῇ ἐκβαλεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς. εἶπον γὰρ ὅτι πάντες ἡμεῖς ἀποθνήσκομεν. ἀνέλαβε δὲ ὁ λαὸς τὸ στέας αὐτῶν, πρὸ τοῦ ζυμωθῆναι τὰ φυράματα αὐτῶν ἐνδεδεμένα ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν, ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν, καὶ ᾔτησαν παρὰ τῶν Αἰγυπτίων σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν. καὶ κύριος ἔδωκε χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων. καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς· καὶ ἐσκύλευσαν τοὺς Αἰγυπτίους. ἀπάραντες δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Ῥαμεσσῆ εἰς Σοκχὼθ εἰς χʹ χιλιάδας πεζῶν οἱ ἄνδρες, πλὴν τῆς ἀποσκευῆς· καὶ ἐπίμικτος πολὺς συνανέβη αὐτοῖς, καὶ πρόβατα καὶ βόες καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα. καὶ ἔπεψαν τὸ στέας, ὃ ἐξήνεγκαν ἐξ Αἰγύ- B

4. πάσῃ Bm. πᾶσι G. οἰκεία A. ἐν ᾗ] ἐνὶ A. 5. τεθνηκός] τε θρηνός G. μωϋσῆν B. μωυσῆ A. Μωσῆ G. 6. ἐξέλθετε B. ἐξέλθητε A. ἐξέλθατε G. 9. δὴ B. δὲ A. om. G. καὶ om. G. 10. τὸν λαὸν B. τῶν λαῶν G. ἐκ τῆς γῆς om. G. 11. ἀποθνήσκωμεν B. ἀνελάβομεν A. 12. στέας] στέαρ G. τὰ φυράματα αὐτῶν] αὐτῶν om. G. 14. ᾔτησαν B. ᾐτήσαντο G. καὶ ἱματισμόν — Αἰγυπτίων. καὶ addidi ex B. 17. ῥαμεσσῆ A. ῥαμεσῆ B. 19. πολὺς Bm. πολλοῖς G. ἔπεμψαν G. στέας] στέαρ G.

ptivae, quae in fovea, primogenitum et usque ad omnis animantis primogenitum. Et surrexit Pharao et omnes famuli eius Aegyptiique cuncti, et exortus est clamor ingens in terra Aegypti, nulla namque domus planctus expers erat. Vocavitque Pharao Mosen et Aaron noctu, quibus ait: surgite, egredimini e populo vos et filii Israël; exite et ex animo deum vestrum colite; ovibus bobusque vestris assumptis, prout expetiistis, procedite et mihi bene precemini. Urgebantque Aegyptii populum, et omni studio, ut quam cito proficisceretur, compellebant. Dixerunt enim: omnes nos moriemur. Tulit autem populus subactam farinam antequam fermentaretur, massamque ligavit in palliis et humeris imposuit; vasaque aurea et argentea ab Aegyptiis mutuo petita secum adportavit et Aegyptios depraedatus est. Profectique sunt filii Israël de Ramesse in Socchoth sexcenta fere millia virorum peditum absque impedimentis; sed et promiscuum vulgus immensum adscendit cum eis oves et armenta et animantia diversi generis quam plurima. Coxeruntque subactam farinam ex Aegypto adporta-

πτου, ἐγκρυφίας ἀζύμους· οὐ γὰρ ἐζυμώθη. ἐξέβαλον γὰρ αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἐπιμεῖναι, οὐδὲ ἐπισιτισμὸν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰς τὴν ὁδόν.

Ἡ δὲ κατοίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἣν κατῴκησαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῇ Χαναὰν, ἔτη υλʹ. καὶ ἐγένετο μετὰ υλʹ ἔτη ἐξῆλθε πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου ἐκ γῆς Αἰγύπτου νυκτός. προφυλακή ἐστι κυρίῳ, ὥστε ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. ἐκείνη ἡ νὺξ αὐτὴ προφυλακή ἐστι τῷ κυρίῳ, ὥστε εἶναι πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εἰς γενεὰς αὐτῶν. τούτους ὁ
C *θεὸς ἐξαγαγὼν ἐξ Αἰγύπτου οὐκ ἤγαγε τὴν σύντομον ἐπὶ Φυλιστιεὶμ ὁδὸν, ἣ τὴν διὰ μέσου τῆς Σερβωνίδος λίμνης καὶ τῆς κατ' Αἴγυπτον θαλάσσης ἔτι συντομωτέραν, ἀλλὰ κύκλῳ διὰ νοτιωτέρας γῆς καὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, ὡς ἂν μὴ παλινδρομήσωσι μεταμεληθέντες εἰς Αἴγυπτον οἱ ἀπειθεῖς. τριῶν δὲ ἡμερῶν ἀποστᾶσιν αὐτοῖς Αἰγύπτου ἐκ Ῥαμεσσῆ εἰς Σοκχὼθ καὶ ἐκ Σοκχὼθ εἰς Νονθὼμ παρὰ τὴν ἔρημον καὶ ἀπὸ Νονθὼμ ἀνὰ μέσον Μαγδώλου καὶ ἀνὰ μέσον θαλάσσης ἐρυθρᾶς ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως, καὶ ἐξ ἐναντίας Βεελσεφῶν ἔδοξαν Αἰγυπτίοις πλανᾶσθαι· καίτοι στύλῳ πυρὸς ὁδηγούμενοι νυκτὸς, ἡμέρας δὲ*
D *στύλῳ νεφέλης, οὐ τῆς συνήθους ἐξ ἀτμῶν καὶ ἀναθυμιάσεων*

1. ἐξέβαλον B. ἐξέβαλλον G. 2. ἐδυνήθησαν B. 3. ἑαυτοῖς Bm. ἑαυτοὺς G. 6. ἔτη add. B. ἡ om. B. 7. προφυλακὴ ἐστὶν B. ἐστιν προφυλακὴ G. 10. Φιλιστιεὶμ G. 11. ἣ B. ἢν A. ἣν G. σερβωνίδος B. Σερβωνίτιδος G. 12. διὰ νοτιωτέρας] διανοτειωτέρας B. διανοητοτέρας A. διανοητέρας G. δι' ἐνδοτέρας m. 15. ῥαμεσσὴ B. 16. παρὰ τὴν ἔρημον om. G. Vide Exodi XIII, 20. 18. βεελσεφὼν B. Βελεσεφῶν G. αἰγυπτίοις Bm. Αἰγυπτίους G. 19 et 20. στύλη G.

tam et fecerunt ex ea cubcinericios panes azymos, erat enim infermentata. Expulerunt enim eos Aegyptii, ne moram longiorem traherent, neque commeatum in viam sibi parare potuerunt.

Mora porro filiorum Israël, qua tum ipsi, tum patres eorum in Aegypti Chanaanque terra morati sunt, annorum est 430. Evolutoque 430 annorum spatio cunctus exercitus domini e terra Aegypti profectus est nocte, quae custodia domini, ut eos educeret ex Aegypto. Illa nox, illa custodia domini filiis Israël et eorum nepotibus solennis. Hos cum dominus educeret ex Aegypto compendioso versus Philistiim itinere, medio nimirum inter Serbonitidem lacum et Aegyptiacum mare, breviore non deduxit, sed in gyrum per intimos terrarum tractus et mare rubrum, ne relicto pervicaciter proposito, in Aegyptum retro commearent. Iam vero viae trium dierum spatio e Ramesse in Socchoth et e Socchoth in Nonthom et e Nonthom inter Magdalum et mare rubrum, e suburbii regione, contra Beelsephon profecti, Aegyptiis a via errasse visi sunt. Columna tamen ignis per noctem, per diem autem columna nubis, non solitae cuiuslibet,

συνισταμένης συμπιλουμένου τοῦ ἀέρος ἐξ ὀμιχλώδους συστάσεως τοῖς πνεύμασι πρὸς ἑαυτὸν, ἀλλ' ἄλλης τινὸς ὑψηλοτέρας τῆς ἀνθρωπίνης ἐννοίας θαυμαστῶς ἐπιτειχιζούσης αὐτοῖς, ἡμέρας τὴν τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος φλόγωσιν, πολλὴν οὖσαν κατὰ τὴν οἴ- V. 102
κησιν τῆς χώρας ἐκείνης καὶ δροσοειδῶς σκιαζούσης τὸν λαὸν, ἀφ' ἑσπέρας δὲ ἕως ὄρθρου καταλαμπούσης, ὑφ' ἧς ὁδηγούμενοι πρὸς τὸ ἐρυθραῖον ἦλθον πέλαγος. τούτους Φαραὼ σὺν ἅρμασι καὶ ἵπποις καὶ τοῖς ἐκλεκτοῖς Αἰγύπτου τριστάταις καταλαβὼν μέσους ἔσχεν αὐτοῦ καὶ τῶν θαλαττίων ὑδάτων πάσης φυγῆς ἠπορημένους, βοῶντας δὲ μόνον πρὸς κύριον, ὡς τὰ λόγια, P. 128
καὶ Μωϋσέως καταγογγύζοντας, ὅτι γε συμφερούσης δουλείας ἀπήλλαξε καὶ ἐρημοταφεῖς κατέστησεν· ἀλλὰ θαρρεῖν αὐτοὺς παραινέσας τοῖς χείλεσι, κατὰ νοῦν δὲ σφόδρα πονούμενος, ἔπληξε ῥάβδῳ τὴν θάλασσαν, ὡς ὑπὸ θεοῦ προστάττεται, κατὰ τὴν ἑωθινὴν τῆς νυκτὸς ὥραν· καὶ τὸν λαὸν, ὡς ἐν ἠπείρῳ δι' αὐτῆς διαβιβάσαι, τῆς ἡμέρας ἤδη καταυγαζούσης· ὃ δὴ καὶ γέγονε. πλήξαντος γὰρ Μωϋσέως κατάκρουτον αἰγιαλὸν τοῦ ὕδατος, τὸ πᾶν ὑπερράγη πέλαγος ἕως ἄκρου τῆς ἀντικειμένης ὄχθης, συμπεπηγότων καὶ τῶν κυμάτων τοῖς ὕδασιν, οἷόν τι συμβαίνειν φιλεῖ περὶ τὴν θερμὴν ὕαλον, εἰ κατὰ ἓν ῥαγείη μέρος, πρὸς τὸ ἕτερον πέρας ἡ ῥῆξις εὐθυτόμως διεξέρχεται. οὕτω B

1. *συμπιλουμένου* ut videtur B. *συμπληρουμένου* A. *συμπληρωμένου* G. 2. *τοῖς πνεύμασι πρὸς ἑαυτὸν* delet m. 7. *τούτους* Bm. *τούτοις* G. 9. *αὐτοῦ* G. 10. *ὡς τὰ λόγια* delet m. 12. *αὐτοὺς* B. *αὐτοῖς* G. 13. *νοῦν* Bm. *νοοῦν* G. 16. *διεβίβασεν* m. 17. *μωσέως* B. 21. *εὐθυτόμως* B. *εὐθυστόμως* G.

aëre caliginosa densitate repleto, ex vaporibus et exhalationibus compactae, verum ex alia quapiam materia captum omnem humanum excedente, ac de die solarium radiorum ardorem regionis illius incolas plurimum infestantem, populum undequaque vallante et roridum eidem umbraculum exhibente, ducebantur; a vespera autem ad diluculum usque clara luce eum circumlustrante muniebantur et eadem duce ad rubrum mare pervenerunt. Eos Pharao cum curribus et equis et praecipuis Aegypti ducibus, inter se pelagique limites medios, speque fugae destitutos adorsus obsedit; sola supererat illis ad deum clamandi facultas, quamvis insimul obtrectarent Mosi, qui eos servitute, quam sibi commodam putabant, liberavit et in desertum ne felice quidem sepulcro donandos eduxit. Verum ille verbis animos addens, mente tamen ob angustiam sauciatus, dei iussu, circa matutinam noctis tempestatem, virga mare percussit et per eius profundum, non secus ac per continentem, die iam illucescente transmissurum promisit, quod et factum est. Aquarum siquidem littus percutiente cum impetu Mose, universus maris sinus usque ad oppositae ripae extrema, fluctibus etiam ipsis aquis devinctis ad invicem et suspensis, discissus et apertus est, quale quid ad siccum terrae littus contingere solet, ut illiso partem in unam fluctu, mox velut ore terrae partem in oppositam eructatus refluat.

τε σὺν τῷ πλήθει ποσὶ διῆλθεν ἀβρόχοις πυθμένα, θαλαττίων τείχεσιν ὑδάτων καὶ κυμάτων περιφρουρούμενος. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι, τοῦ θεοῦ συντάξαντος αὐτοῖς τὴν παρεμβολὴν ἐν στύλῳ πυρὸς καὶ νεφέλης, ἤτοι βρονταῖς καὶ ἀστραπαῖς ὄμβροις τε καὶ χαλάζαις, ἔφυγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ τῆς ἐρυθρᾶς, καὶ ἐξετίναξε κύριος ὁ θεὸς πάντας τοὺς Αἰγυπτίους ἐν αὐτῇ σὺν τῷ Φαραῷ, Μωϋσέως ἐπιστραφέντος καὶ ἐγκαρσίως τῇ ῥάβδῳ πλήξαντος τὰ ὕδατα C σταυρικῷ τύπῳ, προστάξει θεοῦ· φασὶ δέ τινες προεκβρασθέντας Αἰγυπτίους νεκροὺς ἐνόπλους εὑρεθῆναι, οὓς Ἰουδαῖοι διαβάντες ἐσκύλευσαν πρὸς τῷ πέρατι τῆς ἐρυθρᾶς. ἐξάραντες δὲ ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς ἦλθον ὁδὸν ἡμερῶν γ′ εἰς ἔρημον Σοὺρ ἄνυδρον δίψει φρυγόμενοι, ἔνθα πάλιν Μωϋσέως καταστασιάζουσι ὕδατι πικρῷ λίμνης τινὸς ἀπότου παρεμβάλλοντες, Μερρᾶς διὰ τοῦτο καλουμένης, ἧς τὸ πικρὸν ξύλου τινὸς ἐμβολῇ Μωϋσῆς ἰάσατο θεόθεν ὑποδειχθέντος εἰς τύπον τοῦ ζωοποιοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ. ἐκεῖθεν ἦλθον εἰς Αἰλείμ, τῆς νεφέλης μετανισταμένης αὐτοῖς ἑκάστοτε κατὰ βούλησιν θεοῦ καὶ πάλιν ἱσταμένης κατὰ D τοὺς τόπους τῆς ἀναπαύσεως σημαινούσης τε τῇ στάσει τὰς μονὰς καὶ τῇ κινήσει τὰς μεταστάσεις, ἀεὶ παρ᾽ ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἐν ἐρήμῳ διατριβῆς. εὗρον δὲ εἰς Αἰλεὶμ ιβ′ πηγὰς ὑδάτων πο-

1. τε] τέως G. πυθμένας G. 2. παραφρουρούμενος G. 3. αὐτοῖς] Εβραίοις m. 5. ἐρυθρᾶς θαλάσσης G. θαλάσσης om. B. ἐξετείναξε B. 7. ἐνκαρσίως AB. τῇ ῥάβδῳ om. G. 10. ἐξάραντες δὲ ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς add. B. 11. σοῦρ AB. 12. δίψη B. 13. Μεῤῥᾶ m. Conf. Exod. XV, 23. 14. ξύλου τινὸς B. τινὸς ξύλου G. 16. Αἰλεὶμ] ἐλήμ AB. Ελλμ G. 20. εὗρον δὲ εἰς] εὑρόντες ἐν G. Αἰλεὶμ] ἐλεὶμ A. ἐλὴμ B. Ελεὶμ G.

Hoc pacto cum omni populi multitudine, ne pedibus quidem leviter aqua tinctis, marinis aquis et fluctibus ceu moenibus circumvallatus Moses pelagi profunda traiecit, atque ita deo castra Hebraeorum componente in columna nubis et ignis, hoc est, ex ea fulmina fulguraque grandines et imbres eiaculante, Aegyptii rubri maris undas subierunt; mox Mose retro verso deique imperio transversim et in crucis figuram aquas percutiente, cunctos cum ipso Pharaone Aegyptios deus in eas excussit. Narrant autem nonnulli mortuos Aegyptios, etiam armis tectos, ad littus deportatos, eosdemque a Iudaeis confestim ingruentibus et praeda potitis spoliatos ad rubri maris littora. Hinc trium dierum iter emensi in desertum Sur, locum inaquosum, siti penitus confecti appulerunt, et ad insuavem potu amarumque lacum, Mera propterea vocatum, castris positis adversus Mosen tumultuantur. Ille, ligno quodam in vivifici ligni crucis figuram caelitus ostenso et in aquas misso, amaritudinem omnem ex iis sustulit. Exhinc in Elim sunt profecti, nube per singulos dies, deo ita volente, coram eis mota ac rursum circa stationum loca fixa, et quiete quidem stationes habendas, motu vero profectionem suscipiendam, tot morae in desertis factae spatio praesignante. In Elim autem aquarum suavium fontes et se-

τίμων καὶ φοίνικας ο'. τύποι δὲ τῶν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἦσαν αὗται μαθητῶν, οἵτινες τοῖς θείοις νάμασι τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας τὸν νοητὸν κατήρδευσαν Ἰσραὴλ σὺν τοῖς ο' συμφοιτηταῖς καθ' ὅλην διασπαρεῖσι τὴν οἰκουμένην ὑπὸ τῶν ιβ'. ἀπὸ δὲ Αἰλεὶμ ἦλθον ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾷ. αὕτη ἀνὰ μέσον Αἰλεὶμ καὶ ὄρους Σινᾶ κεῖται. ἐνταῦθα κατεβόων Μωϋσέως καὶ Ἀαρὼν, λέγοντες, ὤφελον ἐν Αἰγύπτῳ πληγαῖς θεοῦ τεθνήκαμεν ἀπολαύον- P. 129 τες τῶν ἐν αὐτῇ κρεῶν καὶ ἄρτων. δίδοται δ' αὐτοῖς ἄρτος οὐκ ἐκ γῆς, ἀλλ' ἀπ' οὐρανοῦ δροσοειδῶς καταρρέων, καὶ κρυσταλλοειδῶς πηγνύμενος, ἐμφερὴς κορίου σπέρματι λευκῷ κατὰ τὸν ὄρθρον· τὸ δὲ γεῦμα ὡς ἐγκρὶς ἐν μέλιτι. ὅπερ ἀγνοοῦντες οἱ ἀπειθεῖς ἠρώτων, τί ἐστι; πρὸς ἀλλήλους· διὸ καὶ μάννα κέκληται· μέτρον ἑκάστῳ τῆς συλλογῆς πρὸς θεοῦ ὥριστο Γομὸρ, V. 103 τῷ δυνατῷ καὶ ἀδυνάτῳ, ὅπερ ὁ πλέον συλλέξας τὸ αὐτὸ μέτρον ἔχων ηὑρίσκετο καὶ ὁ ὀλίγον ὁμοίως. τῷ γὰρ πλεονάζοντι παραδόξως ἠλαττοῦτο καὶ τῷ λειπομένῳ προσετίθετο. τούτου μοῖρα φυ- B λαττομένη εἰς αὔριον εἰς φύσιν σκωλήκων μετεποιεῖτο χωρὶς τῆς ἡμέρας τῶν σαββάτων, ὃ καὶ παραδοξότατον ἦν. τὸ γὰρ αὐτὸ συλλεγόμενον καὶ ἴσον ταῖς ἄλλαις ἡμέραις ἐν τῇ πρὸ τῶν σαββάτων ἡμέρᾳ διπλοῦν ἐγένετο ταῖς δύο ἡμέραις ἐπαρκοῦν τῇ παρασκευῇ τε καὶ τῷ σαββάτῳ, μηδ' ὅλως διαφθειρόμενον. ἐτύπου

4. ὑπὸ B. ἀπὸ G. 5. Vulgo Ἐλείμ. ἐλὴμ B. Σινᾷ] Σινά G. Rectum est Σίν: vide Exod. XVI, 1. Addidi ἀνά. 6. Σινὰ G. 7. ὤφελον B. ὤφελλον G. 11. ἐνκρὶς AB. 13. γόμωρ B. 15. ηὑρίσκετο B. εὑρίσκετο G. 16. τοῦτο G.

ptuaginta palmas invenerunt. Illi figurae sunt duodecim salvatoris apostolorum, qui, cum septuaginta discipulis in universum orbem a primis illis duodecim missi, sacris evangelicae doctrinae fluentis animas hominum irrigaverunt. Ab Elim in desertum Sina transierunt. Porro medium est illud inter Elim et Sina montem. Ibi tumultuosis vocibus Mosen et Aaron impetierunt dicentes: utinam plagis divinitus in nos immisis, panibus et carnibus in Aegypto oblatis prius exsatiati, moreremur. Panis itaque non e terra conditus, sed e caelo roris in morem lapsus guttatimque concretus, candido coriandri semini non absimilis, diluculo subministratur; gustus autem eius tanquam laganum cum melle. Eius porro pervicacis mentis homines inexperti inquirebant, quid est hoc? Ideoque Manna vocatus est. Mensura quam colligerent singuli sive robusti sive imbecilles, deo sanciente, erat Gomor, qua qui collegerat amplius quantitatem eandem et qui paucius, parem habere reperiebatur. Abundantius enim habenti minuebatur et parcius colligenti praeter omnem exspectationem excrescebat. Quaecunque pars eius, quod dictu mirum, in crastinum reservata, in vermium naturam, excepto Sabbati die, mutabatur. Eadem quippe quantitate reliquis diebus collectum, die qui Sabbatum praecedit duplo augebatur, quantum parascevae et sabbato sufficeret, nec ullo pacto

δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἀδιάφθορον τοῦ δεσποτικοῦ σώματος κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ὑπὲρ ἡμῶν αὐτοῦ ταφῆς, σταυρῷ μὲν καὶ τοῖς ἥλοις καὶ τῇ λόγχῃ φυσικῶς πεπονθὸς ὁμοιοπαθῶς ἡμῖν τὰ τῆς φθορᾶς νύγματα δι᾽ οἶκτον χωρὶς πάσης ἁμαρτίας, διαφθορὰν δὲ καὶ C διάλυσιν μηδ᾽ ὅλως ὑπομεμενηκός. ἔχει μέντοι καὶ ἄλλους λόγους μυστικῶς εἰκονίζοντας τόδε τὸ μάννα τήν τε πάναγνον θεομήτορα καὶ τὸν κατ᾽ ἀρετὴν βίον, περὶ ὧν οὐ πρόκειται νῦν λέγειν. τοῦτο μὲν οὖν τὸ μάννα κομισθὲν ἐκ τῆς Παρθικῆς εἶδον ἐγὼ καὶ μετέσχον αὐτοῦ, τῆς αὐτῆς γεύσεως ὄν, ἀλλ᾽ οὐχ οὕτω πλουσίως οἷον ὤφθη ποτέ, οὐδὲ κατὰ τήνδε τὴν ἔρημον. κατὰ δὲ τὰς ἑσπέρας αὐτοῖς εἶδος πετεινῶν ἀνέβαινε καὶ ἐκάλυπτε τὴν παρεμβολήν, ὀρτυγομήτρα λεγόμενον, πρὸς βρῶσιν. ἔφαγον τοίνυν τὸ μάννα τεσσαράκοντα ἔτη πολλάκις αὐτὸ βδελυξάμενοι, ὡς D διάκενον ἄρτον, οἱ τῶν θειῶν ἀνάξιοι παροχῶν. ἀπέθετο δὲ καὶ Ἀαρὼν ἐν στάμνῳ χρυσῇ Γομὸρ τοῦ μάννα, ἐναντίον τοῦ θεοῦ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν, ὃν τρόπον κύριος συνέταξε τῷ Μωϋσῇ.

Ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σινᾶ ἀπάραντες διὰ ῥήματος κυρίου, ἦλθον εἰς Ῥαφιδεὶν ἄνυδρον τόπον, ἔνθα λοιδορηθεὶς Μωϋσῆς σφόδρα πρὸς τοῦ λαοῦ εὐξάμενος τῷ θεῷ χρησμοδοτεῖται πατάξαι ῥάβδῳ τὴν πέτραν καὶ δοῦναι τοῖς παραπικρασταῖς ὕδατα.

1. καὶ om. G. 2. αὐτοῦ om. G. 3. πεπονθὸς AB. τὰ] κατὰ B. 5. ὑπομεμενηκώς A. μέντοι καὶ] μὲν τοὺς G. 6. τόδε τὸ] τὸ δὲ G. τήν τε] τε om. G. 8. παρθηκῆς ἴδον B. 9. ὂν] ὢν B. 12. λεγόμενον B. λέγομεν G. 15. γομὼρ B. μάννα] Vulgo μάν. 16. συνέταξε κύριος τῷ μωσεῖ B. 18. ῥαφιδεῖν B. ῥαφιδὴμ A. Ραφιδὶν G. Vide Exod. XVII, 1. 19. πρὸς] ὑπὲρ m.

corrumpebatur. Incorruptum porro dominici corporis statum, toleratae pro nobis sepulturae tempore, referebat; cruce siquidem et clavis et lancea ex miserationis affectu et absque peccato naturali lege et pari nobiscum patiendi more, corruptionis vulnera persensit ille, corruptionem vero vel perniciem nulla tenus sustinuit. Habet insuper alias rationes mysticum quidpiam referentes hoc manna, purissimam puta dei matrem et vitam cum virtute coniunctam, de quibus nunc loqui non est animus. Huiusmodi manna e Parthica regione delatum vidi, eodemque sapore praeditum probavi, at non adeo suavi sicut in deserto collectum illud abundabat. Vespertinis horis volucris species quaedam adscendebat et cooperiebat castra, ortygometram dicimus, qua fruerentur ad obsonium. Quadraginta igitur annis manducabant manna, ab eoque, ceu ab inani cibo, divinis indigni donis, nauseantes abhorrebant. Reposuit quoque Aaron in urna aurea, Gomor dicunt, in conspectu domini manna, ut etiam apud posteros, prout Mosi dominus praeceperat, non ignotum foret miraculum.

A deserto Sina dei iussu solventes venerunt Raphidin aquarum penuria laborantem locum, quo conviciis a populo Moses exceptus, fusis pro eo precibus divino movetur oraculo petram percutere et procaci populo aquas

καὶ ἐπωνόμασε τὸν τόπον πειρασμὸς καὶ λοιδόρησις. ἔνθα Ἀμαλὴκ ἐλθὼν ἐπολέμησε τὸν Ἰσραὴλ, οἷς ἐπιπέμψας Μωϋσῆς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ναυῆ, καλούμενον Αὐσῆ πρὸ τούτου, μετὰ δυνά- P. 130 *μεως ἐκλεκτῆς στρατηγὸν, αὐτὸς τῇ τῶν χειρῶν ἐκτάσει σταυροειδῶς τυπούμενος, προσανεῖχε τῷ θεῷ. μέχρι μὲν οὕτω ταύτας ἐτύπου Μωϋσῆς ἐπαίρων εἰς ὕψος, ἐκράτει τῶν ἐναντίων ὁ Ἰσραὴλ, ἡνίκα δ' ἂν καθῆκε ταύτας διὰ βάρος, ἡττῶντο. τότε ἐπικαθίσας λίθῳ ὑπὸ Ἀαρὼν καὶ Ὢρ ἕως ἡλίου δυσμῶν τὰς χεῖρας ἐξέτεινε στηριζόμενος· καὶ Ἰησοῦς ἅπαντα τὸν Ἀμαλὴκ ἐν φόνῳ μαχαίρας ἐτροπώσατο τῇ τῆς νίκης αἰτίᾳ, σταυροειδεῖ τῶν χειρῶν ἐκτάσει, τοῦ νομοθέτου τροπαίῳ χρησάμενος. τότε Ἰοθὸρ ὁ τοῦ Ῥαγουὴλ γαμβρὸς Μωϋσέως παρεγένετο πρὸς αὐτὸν σὺν γυναικὶ αὐτοῦ Σεπφώρᾳ καὶ δυσὶ παισὶν ἐξ αὐτῆς τεχθεῖσι τῷ* B *Μωϋσῇ κατὰ τὴν ἔρημον Μαδιὰμ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας πλησιάζουσαν τῷ ὄρει Σινᾷ, περὶ οὗ καὶ ὁ θεῖος ἀπόστολος ἔφη, τὸ δὲ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν Ἀραβίᾳ, ἥτις ἐστὶ διαθήκη εἰς δουλείαν γεννῶσα. ὀνόματα δὲ τοῖς παισὶν ἦν Γηρσὰμ καὶ Ἐλιέζερ· τούτοις οὐδὲν ἄξιον μνήμης πέπρακται. ἀκούσας δὲ Ἰοθὸρ τὰ κατ' Αἴγυπτον καὶ τὴν ἐρυθρὰν θαύματα ἐξέστη, καὶ εὐλόγησε τὸν θεὸν, θύσας αὐτῷ ὁλοκαυτώματα. καὶ συνεστιαθεὶς Μωϋσῇ* V. 104

2. *ἐπολέμησε* B. *ἐπολέμει* G. 3. *Ναυῆ*] *ναυὴ* B. *αὐσὴ* B. 6. *εἰς ὕψος* om. G. 7. *διαβαρῶς* B. 8. *ἐπικαθήσας* AB. *ὑποκαθήσας* G. Narrantur haec Exod. XVII, 12. 9. *ἔτεινε* G. 10. *σταυροειδῆ* AB. 11. *Ιοθὸρ* m. *Ιοθὼρ* G. 12. *τοῦ* om. G. 13. *Σεπφόρᾳ* G. 14. *μωσεῖ* B. 15. *Σινὰ* G constanter. *ἔφη*] *φησὶν* G. 17. *γηρσὰμ* B. *γιρσὰμ* A. *Γερσὰμ* G. 18. Vulgo *Ιοθώρ*. *ἰωθὼρ* B. 19. *ἐξέστι* A. 20. *θεὸν* B. *κύριον* G.

largiri, et impositum est loco nomen tentatio et maledicentia. Illuc irruens Amalec bello lacessebat Israël, adversus quem misso Iesu filio Nave, Ause prius dicto, electae militum manus duce, ipse Moses crucis in morem manibus extensis ac formatis belli sollicitudinem omnem in deum referebat. Cum itaque manus in crucem compositas et elatas teneret Moses, adversarios Israël superabat, cum autem prae gravitate dimitteret et ipse profligabatur. Tunc lapidi manus innixas usque ad solis occasum, ab Aaron et Or sustentatus, extendebat; et fugavit Iesus Amalecitas omnes in caede gladii, victoriae datrice, manuum expansione, legislatoris tropaeo usus. Eo tempore Iothor filius Raguel, Mosis socer ad eum, cum eius uxore Sepphora et duobus ex ea susceptis liberis accessit, iuxta desertum Madian Arabiae felicis monti Sina contiguum, de quo divinus apostolus ait: Agar Sina mons est in Arabia, quod est testamentum in servitutem generans; nomina vero filiorum erant Gersam et Eliezer, quibus memoria dignum nihil actum est. Auditis itaque quae circa Aegyptum et rubrum mare gesta sunt portentis obstupuit et immolatis victimis benedixit dominum; celebratoque cum Mose et Aaron et omnibus senioribus Israël

καὶ Ἀαρὼν καὶ πᾶσι τοῖς πρεσβυτέροις Ἰσραὴλ, περί τε δικαστηρίων χρηστὰ συμβουλεύσας ἀνέζευξεν εἰς Μαδιὰμ προπεμφθεὶς C *ὑπὸ Μωϋσέως· τοῦ δὲ μηνὸς τοῦ τρίτου τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον τὴν Σιναΐ, καὶ παρέβαλλεν ἐκεῖ Ἰσραὴλ κατέναντι τοῦ ὄρους, καὶ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ. τότε μυσταγωγηθεὶς Μωϋσῆς τὰ πρὸς τὸν λαὸν καταβὰς ἀπήγγειλε τοῖς πρεσβυτέροις, τῶν δὲ συνθεμένων ὑπείκειν θεῷ κατὰ πάντα, ἀνήγαγε πρὸς τὸν θεὸν τοὺς λόγους αὐτῶν. καὶ καταβὰς πάλιν διεμαρτύρατο τῷ λαῷ πάντων μολυσμῶν καθαρθῆναι καὶ περιρραντισμοῖς ἀφαγνίσασθαι τρισὶν ἡμέραις ἀπεχομένους καὶ τοῦ γάμου. τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ πρὸς ὄρθρον φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ γεγόνασι. καὶ νεφέ*D*λη γνοφώδης ἐπὶ τοῦ ὄρους, ὡς ἀφανὲς ἐν κύκλῳ τοῦ ὄρους εἶναι τῷ γνόφῳ συνειλημμένον, φοβεράν τε τὴν θέαν ἐμποιεῖν τοῖς ὁρῶσι καπνιζόμενον κύκλῳ πυρὶ καὶ σάλπιγγος καταπλήκτῳ φωνῇ περιηχούμενον. ἐφ᾽ οἷς ἅπας ἐξέστη ὁ λαὸς αὐξανομένης σφόδρα τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος ἐπὶ τῇ καταβάσει τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους, Μωϋσέως τε διαλεγομένου καὶ τοῦ θεοῦ ἀποκρινομένου. τότε ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν τὴν νομικὴν δεκάλογον.*

p. 131 *α´ Ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου.*

2. *συμβουλεύσασαν ἔζευξεν* G. Correctum ex B. 5. *τὴν σιναΐ* B. *τὴν σινᾶ* A. *τοῦ Σινὰ* G. 6. *Μωϋσῆς* AB. *Μωσῆς* G. 9. *καὶ* om. G. 10. *περιραν*— A. 11. *καὶ* om. G. 13. *κύκλῳ τοῦ ὄρους* B. *κύκλῳ τὸ ὄρος* G. 16. *ἐξέστη* Bm. *ἐξέστι* G. *αὐξανομένη* A. 17. *ἐπὶ τοῦ*] *ἐπὶ* om. B. 19. *μωϋσῆν* AB. *Μωσῆν* G. 20. Praefixit G *οὗτοι οἱ δέκα λόγοι οὓς εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ Μωσῇ ἐν ὄρει Σινά.*

convivio datisque ad iudicia promovenda consiliis utilibus, in Madian a Mose deductus, reversus est. Tertio vero mense ab exitu filiorum Israël de terra Aegypti, eodem quo exierant die, venerunt in desertum Sina, ubi ex montis adverso Israël est castra metatus, et Moses ad dei montem conscendit. Tunc Moses de regendo populo caelestibus oraculis eruditus, descendens e monte cuncta senioribus enunciavit; ipsis autem deo se obsequuturos pollicitis ad deum eorum verba retulit. Iterato descendens cunctis sordibus expurgari et lustrationibus expiari populum et nuptiali commercio tribus diebus continere obtestabatur. Tertio vero die circa diluculum factae sunt voces et fulgura et nubes caliginosa super montem fumo circumtectum coacta eum oculis eripuit; imo mons ipse suffumante per gyrum igne vallatus et terribili tubae sonitu perstrepens totus, horrendum cernentibus exhibebat spectaculum et invalescente magis ac magis tubae sonitu, deo in montem descendente, Moseque cum deo sermones familiarius conferente, ipsoque vicissim Mosi colloquente, populus omnis stabat animis consternatus. Tunc legis decalogum audiente Mose dominus pronunciavit.

I. Ego sum dominus deus tuus, qui eduxi te de terra Aegypti. Non

β' Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ. οὐ ποιήσεις ἑαυτῷ εἴδωλον οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα.

γ' Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ κενῷ. οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ κύριος τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

δ' Μνήσθητι τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἁγιάζειν αὐτήν.

ε' Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένη- B
ται καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

ς' Οὐ μοιχεύσεις.

ζ' Οὐ φονεύσεις.

η' Οὐ κλέψεις.

θ' Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου.

ι' Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου. οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστίν. C

Αὕτη ἡ δεκάλογος γενικῶν ἐντολῶν ἐστι διάταξις.

Ταῦτα τὰ θεῖα διατάγματα φοβερᾷ τινι ἐνάρθρῳ φωνῇ διατέτακται, ὁρῶντος τοῦ λαοῦ καὶ ἀκούοντος, ἧς τὸ κατάπληκτον καὶ ἀκοαῖς δυσάντητον μὴ φέροντες ᾔτησαν διὰ Μωϋσέως τὰ

1. β' om. G. ποιήσης B. ἑαυτῷ AB, σοι G. σεαυτῷ Exod. XX, 4. 3. γ'] β' G et γ' — θ' pro δ' — ι'. λήψει B. 5. ματαίῳ] μάτην G. 13. ι' Οὐκ ἐπιθυμ. τὴν οἰκίαν G. 17. τῷ] τοῦ G. 18. Αὐτὴ G. ἐστι] ἐστιν AB. ἐστιν ἡ G. 19. διατάγματα B. διδάγματα G. τινὶ καὶ ἐνάρθρῳ G.

erunt tibi dii alii praeter me. Non facies tibi idolum, nec cuiusquam similitudinem.

II. Non assumes nomen domini dei tui in vanum: non enim innoxium habebit dominus, qui sumpserit nomen eius in vanum.

III. Memento diei Sabbati, ut eum sanctifices.

IV. Honora patrem tuum et matrem tuam, ut bene tibi sit et ut longaevus sis super terram.

V. Non moechaberis.

VI. Non occides.

VII. Non furaberis.

VIII. Non falso testaberis contra proximum tuum.

IX. Non concupisces uxorem proximi tui.

X. Non concupisces domum proximi tui, non eius agrum, non eius servum, non eius ancillam, non eius bovem, non eius subiugale, neque ullum pecus eius, neque quaecunque proximi tui sunt.

Haec decem verba generalium mandatorum series est.

Ista divina documenta tremenda quadam et articulata voce vidente populo et audiente sunt pronunciata, cuius terrorem et gravem auribus sonum non ferentes Israëlitae, reliqua capitibus octo sancita et comprehen-

λοιπὰ τῶν ἐφεξῆς ἰδικῶς αὐτοῖς ἐν πεντήκοντα κεφαλαίοις νομοθετηθέντων λαληθῆναι. ἦσαν δὲ περί τε οἰκετῶν καὶ φόνων ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων, ἀτιμίας γονέων καὶ κακολογίας, κλοπῆς, πατάξεως ἐν μαχαίραις πρὸς ζωὴν καὶ πρὸς θάνατον, ἐλευθέρων πρὸς ἐλευθέρους καὶ δεσπότου πρὸς δοῦλον καὶ ἀνδρῶν πρὸς
V. 105 ἔγκυον γυναῖκα, καὶ ἐκβολῆς ὀφθαλμοῦ δούλου καὶ δούλης, κε-
D ρατισμοῦ ταύρου πρὸς θάνατον καὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ὀρυγῆς λάκκου καὶ κτηνῶν ἐμπτώσεως ἐν τούτῳ, κερατισμοῦ ταύρου πρὸς ταῦρον, κλοπῆς μόσχου καὶ θανῆς τοῦ κλέπτου ἐν τῷ διορύγματι κατὰ βοσκημάτων, καὶ ἅλωνος ἐμπρησμοῦ, παρακαταθήκης ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ ὑποζυγίων καὶ παντοίων κτηνῶν χρήσεως παρὰ τῷ πλησίον, φθορᾶς παρθένου, καὶ θανάτου, φαρμάκου, κτηνοβασίας, καὶ θυσίας εἰδώλων, κακώσεως προσηλύτου, καὶ ὀρφανῶν καὶ χηρῶν δανειζομένων, κακολογίας εἰς θεὸν καὶ ἄρχοντας λαοῦ, ἀπαρχῶν ἅλωνος καὶ ληνοῦ, πρωτοτόκων υἱῶν μόσχων τε καὶ προβάτων καὶ ὑποζυγίων, τοῦ εἶναι
P. 132 αὐτοὺς ἄνδρας ἁγίους θεῷ, καὶ κρέα θηριαλώτων μὴ ἐσθίειν, ἀλλὰ κυσὶν ἀπορρίπτειν, μὴ παραδέχεσθαι ἀκοὴν ματαίαν, μὴ συμμαρτυρεῖν ἀδίκῳ, μὴ συνεῖναι πολλοῖς ἐπὶ κακίᾳ, μὴ ἐκκλῖναι μετὰ πολλῶν κρίσιν, μήτε ἐλεῆσαι πτωχὸν ἐν κρίσει, ἀποστρέφειν καὶ ἀποδιδόναι τὸν βοῦν καὶ τὸ ὑποζύγιον τοῦ ἐχθροῦ

1. πεντήκοντα B. ν' A. η' G. νομοθετηθέντων B. νομοθετηθέντα G. 2. ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων B. ἀκουσίων καὶ ἑκουσίων G. 4. μαχαίραις] μάχαις B. 5. δοῦλον B. δούλου A. δούλους G. 6. ὀφθαλμοῦ B. ὀφθαλμῶν G. 11. ὑποζυγίων B. ὑποζυγίου G. 12. παρὰ] περὶ G. 15. ἄρχοντα G. 17. θηριάλωτον B. θηριάλωτα G. 19. μὴ ἐκκλῖναι B. καὶ ἐκκρῖναι G. 20. κρίσιν] κρίσει G. μήτε] καὶ G.

sa privatim sibi postmodum a Mose postulaverunt exponi. Illa vero de famulis et involuntariis spontaneisque caedibus, de parentum contemptu et in eos maledicentia, de furto, gladii percussione ad vitam et mortem, a liberis in liberos factam, a domino in servos, a viris in mulierem praegnantem, excaecatione oculorum servi et ancillae, vulnere cornuum tauri in mortem, et de eius domino, de fossione foveae et iumentorum in eam casu, pugna tauri in taurum, furto vituli, et furis dum murum diripiendis pecoribus effoderet nece, de area incensa, argenti vel auri deposito, subiugali et omnium armentorum usu proximis concesso, virginum stupro, de morte et veneficio, coitu cum bestia, idolorum cultu, advenis et orphanis vexatis, viduis mutua accipientibus, maledicentia in deum et populi magistratum, areae et torcularis primitiis, primogenitis, et tandem de vitulis, ovibus et subiugalibus edisserit; edocet insuper qua ratione sanctos ac deo votos esse conveniat, ne carnes a bestiis captas comedant, sed canibus proiiciant, ne vanam auditionem suscipiant, ne faventes impio sint testes, ne cum pluribus malo proposito conversentur vel cum iis a iudicio declinent, ne in iudicio pauperis misereantur, retro agant bovem

πλανώμενον, εὑρόντα καὶ πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον συνεγείρειν, μὴ διαστρέφειν κρίσιν πένητος δικαίαν, ἀπὸ παντὸς ῥήματος ἀδίκου ἀφίστασθαι, μὴ ἀναιρεῖν ἀθῷον καὶ δίκαιον, μὴ δικαιοῦν τὸν ἀσεβῆ, δῶρα μὴ λαμβάνειν ὡς ἐκτυφλοῦντα βλέποντας καὶ τὸ δίκαιον λυμαινόμενον. προσήλυτον εὖ ποιεῖν, ἓξ ἔτη σπείρειν τὴν γῆν καὶ τῷ ἑβδόμῳ ἄφεσιν αὐτῇ παρέχειν εἰς ἀπόλαυσιν πτωχοῖς B ἢ θηρίοις· ὁμοίως καὶ τὸν ἀμπελῶνα καὶ τὸν ἐλαιῶνα ἓξ ἡμέρας ἐργάζεσθαι τῆς ἑβδομάδος, τῷ δὲ σαββάτῳ ἀναπαύεσθαι. ὀνόματι θεὸν ἀλλότριον μὴ ὀμνύειν, μήτε προσφέρειν διὰ στόματος· τρεῖς καιροὺς τοῦ ἔτους ἑορτάζειν· τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων πρώτην ἑπτὰ ἡμερῶν τῷ μηνὶ τῶν νέων ἤτοι κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔαρος πανσέληνον· δευτέραν ἑορτὴν θερισμοῦ πρωτογεννημάτων· καὶ τρίτην συναγωγῆς ἔργων τοῦ ἀγροῦ συντελείας ἀπὸ ἐξόδων ἐνιαυτοῦ. μὴ ὀφθῆναι κενὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ πᾶν ἄρσεν ὀπτάνεσθαι ἐνώπιον κυρίου κατὰ τὰς τρεῖς ἑορτὰς ταύτας. μὴ C θύειν ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυσιάσματος κυρίου, ἀλλ' ἐπ' ἀζύμοις· μὴ μένειν ἕως πρωῒ στέαρ τῆς ἑορτῆς, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν πρωτογεννημάτων τῆς γῆς εἰσάγειν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ. ἐφ' ἅπασι μὴ ἕψειν ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

Ταῦτα τὰ δικαιώματα τοῦ θεοῦ Μωϋσῆς ἐλθὼν ἀπήγγειλε τῷ λαῷ μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν θείων παραινέσεων, καὶ ἀπεκρίθη

1. εὑρόντα] εὑρῶντα B. εὑρόντας m. πεπτωκὼς B. συναγείρειν G. συναρεῖς est Exod. XXIII, 5. 5. λυμαινόμενα m. 7. ὁμοίως δὲ τὸν G. 9. θεῶν ἀλλοτρίων G. προφέρειν m. 10. ἑωρτάζειν B et infra ἑωρτῆς. 12. αἴαρος B. πρωτογεννημάτων B. 13. τρίτην m. τρίτον G. συναγωγὴν G. ἔργων Bm. ἔργον G. 19. Vulgo ἑψεῖν. 21. τινῶν om. G.

ad dominum et subiugale errans restituant, si sub onere prolapsum inveniant, ipsi sublevent, ne iustum pauperis iudicium pervertant, ab omni verbo iniusto abstineant, ne innocentem et iustum morti tradant, ne impium iustificent, ne dona ceu videntium oculos excaecantia et ius omne pervertentia accipiant, ut advenis benefaciant, sex annis terram serant et septimo in pauperum et bestiarum escam requiem ei praebeant, vites pariter et oliveta sex hebdomados diebus colant et Sabbato a labore cessent, per alienorum deorum nomen ne iurent vel ore solo proferant, tribus anni temporibus festum agant: primum Azymorum festum diebus septem, novorum mense, hoc est circa primum veris novilunium; secundum messis primitivorum; et tertium festum consummationis de anni proventibus in collectione operum agri; ne vacui coram domino appareant, cuncti masculi tribus his festis diebus in domini conspectu se sistant, ne super fermento, sed super Azymis sacrificii sanguinem offerant; ne usque mane festi adeps remaneat, primitivorum primitias in domini domum inferant et prae omnibus ne in matris suae sanguine agnum coquant.

Has dei iustificationes ac simul omnia sacra documenta populo Moses exposuit et una voce populus omnis respondit: omnia verba domini facie-

πᾶς ὁ λαὸς μιᾷ φωνῇ, λέγοντες, πάντας τοὺς λόγους κυρίου ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα. καὶ ἔγραψε ταῦτα πάντα. τότε ὀρθρίσας ᾠκοδόμησε θυσιαστήριον ὑπὸ τὸ ὄρος καὶ ιβ' λίθους κατὰ φυλὴν ἔστησε· καὶ θύσας τῷ θεῷ μόσχους προσέχεε τὸ ἥμισυ τοῦ αἵματος πρὸς τὸ θυσιαστήριον· ἐπανέγνω τε αὖθις εἰς τὰ D ὦτα τοῦ λαοῦ τὸ βιβλίον τῆς διαθήκης, καὶ εἶπον, πάντα ὅσα ἐλάλησε κύριος ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα. καὶ λαβὼν τὸ ἄλλο ἥμισυ τοῦ αἵματος τῶν θυσιῶν ἐν κρατῆρι κατεσκέδασε τοῦ λαοῦ καὶ εἶπεν, ἰδοὺ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς διέθετο πρὸς ἡμᾶς κύριος περὶ πάντων τῶν λόγων τούτων. παραλαβὼν δὲ Μωϋσῆς τὸν Ἀαρὼν καὶ Ναδὰβ καὶ Ἀβιοὺδ σὺν ἄλλοις ο' τῆς γερουσίας ἀνέβη, οὗ εἱστήκει ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. καὶ εἶδον τὸν τόπον καὶ τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡσεὶ ἔργον λίθου σαπφείρου, καὶ ὥσπερ εἶδος στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ τῇ καθαρότητι, καὶ τῶν ἐπιλέκτων P. 133 τοῦ Ἰσραὴλ οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς. καὶ ὤφθησαν ἐν τῷ τόπῳ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.

V. 106 Τοῖς οὖν γενικοῖς καὶ ἰδικοῖς νόμοις Μωϋσῆς προκαταρτηθεὶς τὴν διάνοιαν ἐπὶ τὴν ἀκρώρειαν ἀνελθεῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσετάχθη, ἔνθα σὺν Ἰησοῦ τῷ τοῦ Ναυῆ μόνῳ προσαναβὰς ἐπὶ τελειοτέραν μυσταγωγίαν ἀνάγεται, ναοῦ τινος αὐτῷ παραδειχθέντος παμποικίλου καὶ δυσερμηνεύτου, προπυλαίοις καὶ

2. ποιήσωμεν AB. ἀκουσόμεθα B. ἀκουσώμεθα A. ἀκούσομεν G. Vide Exod. XXIV, 3. ἔγραψεν AB. ἔγραψαν G. 3. καὶ om. G. 4. φυλὰς G. 5. πρὸς B. εἰς G. τὰ om. B. 6. εἶπον Bm. εἰπὼν G. 7. ποιήσωμεν καὶ ἀκουσώμεθα AB. 10. περὶ om. G. τὸν λόγον τοῦτον A. 11. ναδὰβ B. Ναδὰμ G. ο' om. G. 12. εἶδον m. ἰδὼν G. 13. ὡσεὶ] ὥσπερ G. 19. ναυὴ B.

mus et audiemus. Et ea cuncta descripserunt. Surgens autem Moses mane aedificavit altare ad montis radicem duodecim positis lapidibus pro duodecim tribuum numero; et immolatis deo vitulis medium sanguinis effudit in altare; rursumque testamenti librum audiente populo perlegit et exclamaverunt cuncti: omnia quaecunque locutus est dominus faciemus et audiemus. Acceptamque aliam sanguinis victimarum partem mediam respersit in populum et ait: ecce sanguis testamenti, quod disposuit dominus de omnibus verbis istis. Et assumptis Aaron, Nadam et Abiud cum aliis e senioribus, adscendit Moses in locum, quo steterat deus Israël. Et viderunt locum et quae sub pedibus eius, velut speciem lapidis Sapphiri ac velut speciem firmamenti caeli in sua puritate. Et de primoribus Israël non contradixit vel unus. Et visi sunt in loco, et comederunt et biberunt.

Communibus itaque privatisque legibus Moses instructus, ad montis cacumen a deo conscendere iussus est; illucque solus cum Iesu Nave penetrans, ad sublimiorem rerum divinarum agnitionem elevatur, ostenso ei quodam templo rerum difficile explicandarum varietate ornato ac vestibu-

στύλοις καὶ παραπετάσμασι τραπέζῃ τε καὶ λύχνοις καὶ θυμιατηρίῳ καὶ ἀνεπιβάτοις ἀδύτοις κεκαλλωπισμένου· ὧν τὴν τῆς κατασκευῆς ἱστορίαν οὐ γραφῇ παραδοῦναι μόνῃ κελεύεται, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς ἔργοις ὅσον ἀνθρώποις ἐκμιμήσασθαι δυνατὸν τὴν ἄϋλον ἐκείνην καὶ θαυμαστὴν δημιουργίαν ἐν ὑλικῇ κατασκευῇ, B
διὰ τῶν κατὰ γῆν εὑρισκομένων τιμιωτάτων ὑλῶν ἐκμιμήσασθαι σκηνῆς τύπῳ συμπεριφερομένης τοῖς ἐκ τόπου τόπον ἀμείβουσι μετανάσταις. ἐν δὲ τῇ κατασκευῇ πλέον μὲν ὁ χρυσὸς παρελήφθη κύκλῳ περικεχυμένος τοῖς στύλοις, κατὰ δὲ τὰς κορυφὰς καὶ τὰς βάσεις καὶ ὁ ἄργυρος. ἔστι δέ που καὶ ὁ χαλκὸς ἐν κεφαλαῖς καὶ βάσεσι τῶν ἀργυρῶν κιόνων. ὁ δὲ περίβολος τοῦ ναοῦ καὶ ὁ τῶν κιόνων ὄροφος τά τε παραπετάσματα καὶ καταπετάσματα πάντα δι' ὑφασμάτων ὑακινθίνων καὶ πορφυρῶν καὶ κοκκίνων βαπτῶν καὶ τοῦ λαμπροῦ καὶ αὐτοφυοῦς λευκοτάτου βύσσου ἐμπείρως καθυφασμένων. ἔν τισι δὲ καὶ λίνον καὶ τρίχες καὶ ἐρυθρὰ δέρματα παρελήφθη πρὸς τὴν κατάλληλον ἑκάστου χρείαν. C
ἐφ' οἷς ἱερατικὴ στολὴ δι' ἐπωμίδων ἐκ διαφόρων βαφῶν, ἐξ ὧν ἦν καὶ τὸ καταπέτασμα πεποικιλμένον, πλέον ἐχουσῶν τοῦ χρυσοῦ νήματος, τῶν τε πορπῶν καθ' ἕτερον μέρος, αἳ συνέχουσι τὰς ἐπωμίδας σμαράγδοις ἐν κύκλῳ διαχρύσοις περισφίγγουσαι, τῇ χλοερᾷ φύσει τῶν λίθων διαλαμπουσῶν, αὐτῶν τε τῶν λίθων

1. περιπετάσμασι G. 7. τύπῳ B. τύπον G. τόπων ἀμείβουσαν B. 8. παρελήφθη A. παρελείφθη G. 10. βάσεις καὶ] καὶ om. G. ἔστι] ἔτι G. 12. περιπετάσματα G. 14. αὐτοφαοῦς G. Correctum ex B. 15. λίνον Bm. λίνων G. 17. ἱερατικῇ στολῇ AB. ἐπωμίδων] ἐπωμίδα G.

lis, columnis, velis, mensa, lucernis, thuribulis et inaccessis penetralibus sacris arte mira absoluto, quorum apparatus historiam non solum scripto mandare, verum etiam, quantum hominum ferrent vires, ipsis factis mirandum illud et materiei expers opus in materiali mole exquisitis pretiosae supellectilis ornamentis varium, tentorii, inquam, de loco in locum a vagis et incertae stationis hominibus circumferendi figuram imitari iubetur. In his vero disponendis frequentius aurum columnis circumducendum, basibus autem et capitellis argentum, nonnunquam etiam aes in episteliis et sustentaculis argentearum columnarum conflandis est adhibitum. Templi vero septum et columnarum tectum, aulaea et vela cuncta erant ex opere textili, hyacintho, purpura, cocco tincto et bysso pellucida genuinoque candore coruscante perite intertextis. Interdum etiam linum et lana rubraeque pelles venerunt in usum, prout respondentia sibi invicem opera exigebant. His praecipuum ornamentum sacerdotale additum est; humerale nimirum, diversis coloribus (quibus velum etiam distinctum erat) et aureis filis, quibus maxime abundabat radians; accedebant quoque altera ex parte fibulae, (quae smaragdis auro per gyrum inclusis humeralia constringunt et continent), lapidibus innato virore micantibus illustres, alii vero lapides sena

ἐγγεγλυμμένα τὰ τῶν πατριαρχῶν ἀνὰ ἓξ ἐχόντων ὀνόματα, καὶ τὰ τούτων ἀπηρτημένα κοσμίως ἀσπίδια κατὰ τὸ ἔμπροσθεν μέρος, αἵ τε καθ᾽ ἑκάτερον μέρος ἀπὸ τῆς πόρπης ἄνωθεν καθει-
D μέναι τῶν ἀσπίδων διάπλοκοι σειραὶ ἐν ἀλλήλων διαλλὰξ κατά τινα ῥυθμὸν, ἐκ χρυσοῦ δικτυοειδῶς πεπλεγμέναι καὶ βαφαῖς συνηνθισμέναι. τούτοις ἑξῆς τὸ λόγιον τῶν κρίσεων τοῦ στήθους προβεβλημένον τοῦ ἀρχιερέως κατὰ ῥυθμὸν τῆς ἐπωμίδος, ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένον κατεσκεύαστο καὶ βύσσου, τετράγωνον, διπλοῦν, ἰσόπλευρον, σπιθαμῆς μῆκος καὶ πλάτος ιβʹ, λίθοις ἐν τέτρασι στίχοις κειμένοις καὶ ἐγκαθυφασμένοις οὕτως· πρῶτος στίχος λίθων τριῶν, σάρδιον, τοπάζιον καὶ σμάραγδος. δεύτερος στίχος, ἄνθραξ,
P. 134 σάπφειρος, ἴασπις. τρίτος στίχος, λιγύριον, ἀχάτης, ἀμέθυστος. τέταρτος στίχος, χρυσόλιθος, βηρύλλιον, ὀνύχιον. οὗτοι οἱ ιβʹ λίθοι, φέροντες τὰ τῶν ιβʹ φυλῶν ὀνόματα τοῦ Ἰσραὴλ ἐγγεγλυμμένα καθ᾽ ἕνα αὐτῶν περικεχρυσωμένοι καὶ ἐνδεδυμένοι χρυσίῳ καθαρῷ, ἐπὶ τοῦ λογίου ἦσαν. τὸ δὲ λόγιον κροσσοῖς συμπεπλεγμένοις ἁλυσιδέτοις ἐκ χρυσίου καθαροῦ καὶ δυσὶ δακτύλοις χρυσοῖς ἀπεκρέματο τῶν ὤμων τοῦ ἀρχιερέως συμβεβλημένοις μηχανήμασι σφιγκτοῖς πρὸς τὰς δύο ἐπωμίδας, ὡς κεῖσθαι αὐτὸ κατὰ μέσον τοῦ στήθους τοῦ ἀρχιερέως ἐν ταῖς εἰσόδοις ταῖς εἰς τὸ ἅγιον· ἐπὶ δὲ τὸ λόγιον, φησὶ, τῆς κρίσεως ἐπιθή-

7. προβεβλημένον B. προβεβλημένων G. 10. τέτρασι] τέσσαρσι m. στίχοις] στοιχεὶ (sic) B. 13. ἀχάτις A. 14. βηρύλλιος G. 15. φέροντες δὲ G. 18. ἁλυσειδέτοις A. ἁλύσει δὲ τοῖς B. ἁλυσιδέσιν G. Fortasse ἁλυσιδωτοῖς B dare voluit. Conf. Exod. XXVIII, 22. 19. ἀπεκρέμματο A. 21. αὐτὸ B. αὐτὸν G. 22. φησὶ] Exod. XXVIII, 30.

hinc inde gerebant patriarcharum insculpta nomina, scutulaque pariter de pectore eleganter pendentia, tum catenae ex utroque humero fibulis superius annexae et scutulis demissae, in invicem et alterne arte mirabili implexae diversisque coloribus auro permixtis radiabant. Erat praeter ista rationale iudiciorum pectori pontificis appensum ad humeralium modum, auro, hyacintho, purpura, cocco et bysso intextis compositum, quadrangulum, duplex, per latera aequale, palmo uno longum et latum, duodecimque lapidibus per quatuor ordines fixis et insitis distinctum, hoc pacto. Primus lapidum trium ordo: sardius, topazius et smaragdus. Secundus ordo: carbunculus, sapphirus et iaspis. Tertius ordo: ligurius, achates et amethystus. Quartus ordo: chrysolitus, beryllius et onychinus. Duodecim isti lapides duodecim tribuum Israël insculpta sibi singulis nomina praeferentes, auro puro inclusi et rationali erant affixi. Rationale vero fimbriis ex auro puro concatenatis et implexis et duabus ansulis tenacibus apte versus humeralia duo commissis ex pontificis humeris ita pendebat, ut in eius medio pectore, eo in sancta penetrante, positum effulgeret. Et impones, in-

σεις τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ στήθους Ἀαρών, ὅταν εἰσπορεύηται εἰς τὸ ἅγιον ἔναντι κυρίου, καὶ οἴσει Ἀαρὼν ἔναντι κυρίου τὰς κρίσεις τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἐπὶ τοῦ στήθους διὰ παντός.

Περὶ τούτου τοῦ λογίου φησὶν ὁ Ἰώσηππος ἐν τρίτῳ ὅτι οἱ δύο σαρδώνυχοι οἱ ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ ἀρχιερέως καὶ οἱ ἐπὶ τοῦ στήθους δωδεκάλιθοι λόγιον ἐκαλοῦντο, διὰ τὸ σημαίνειν ἔκ τε τῆς V. 107 αὐγῆς τὰ χρηστὰ καὶ ἐκ τῆς ἐπισκοτήσεως τὰ δεινὰ ἐν πολέμοις· καὶ ἄλλοις παντοίοις πράγμασι τῷ Ἰσραήλ. ἡ δὲ τοιαύτη σημασία δήλωσις ἐλέγετο καὶ ἀλήθεια ἐν τῷ λογίῳ θεόθεν ἀναφαινομένη, ἥτις κατὰ ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ, φησίν, ἐπαύσατο ἐνεργοῦσα C τῶν Ἰωσήππου χρόνων πρότερον ἔτεσι διακοσίοις. μετὰ τὸ λόγιον ὑποδύτην ποδήρη ὅλον ὑακίνθινον ὑφαντὸν ἔνδον ἐπωμίδων ἐξ αὐχένος εἰς πόδας κατιόντα προστέτακται, τοῖς τῶν κοσυμβῶν διαστήμασιν εὐπρεπῶς κεκοσμημένον, τὸ κράσπεδόν τε ἐξ ὑφαντικῆς ποικιλίας καὶ χρυσῶν ἀπαρτημάτων ἔχοντα κώδωσι καὶ ῥοΐσκοις ἐκ παραλλήλου κεκαλλωπισμένον, τεκτήνασθαι. εἶτα πέταλον χρυσοῦν ἁγίῳ τινὶ καὶ ἀρρήτῳ χαράγματι κατασεσημασμένον ἐπιτίθεσθαι τῷ μετώπῳ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ κίδαριν καὶ ζώνην. καὶ ὁ τῶν κρυφίων κόσμος καὶ ὅσα ἄλλα περὶ ἱερα-

2. τοῦ Ἀαρὼν G. τοῦ om. B. Legebatur εἰσπορεύεται. εἰσπορευόμενος A. 5. ὁ add. B. ἐν τρίτῳ] Cap. 8. 6. σαρδόνυχοι B. 8. ἐπισκοτήσεως A. ἐπισκοτίσεως B. σκοτήσεως G. 13. καὶ ὑποδύτην m. ὑποδύτην] Exod. XXVIII, 31. ὑφαντὸν Bm. ὑφαντῶν G. 14. προστέτακται om. G. κοσύμβρων A. 15. κεκοσμημένον Bm. κεκοσμημένων G. 16. ποικιλίας B. ποικίλλης A. ποικίλης G.

quit, super rationale iudicii demonstrationem et veritatem. Et erit super pectus Aaron, quando ingredietur in sanctum ante dominum. Et offeret Aaron iudicia filiorum Israël super pectus ante dominum semper.

De rationali isto refert Iosephus in tertio, duos in humeris pontificis sardonychos et duodecim in pectore gestatos lapides, rationale vocatos, quod ex splendore fortunata, ex obscuritate adversa, cum in bellis tum in rebus aliis ab Israël gerendis, praenunciarent. Illud porro vaticinium, demonstratio videlicet et veritas in rationali caelitus manifestata, propter populi peccata ducentis annis ante Iosephi aetatem nullius rei futurae dabat indicium. Praeter rationale et talarem tunicam puri coloris hyacinthini textilem, sub humeralibus a cervice ad pedes usque demissam, subligaculorum discriminibus decenter ornatam, fimbriasque eius textiles et varias aureis pensilibus, tintinnabulis nimirum et malis punicis collustratas iussit componi, mox laminam auream sancto quodam et secreto charactere exaratam pontificis fronti, mitramque et zonam superaddi. Interior autem ornatus et alia quaecunque circa pontificiam dignitatem memorata, sub vestimentorum ostentatione virtutum figuras et indicia oculis obiiciebant.

τικῆς ἐκπέφανται δι' αἰνιγμάτων ἀρετῆς ἐν περιβολῇ σχήματος.
D ταῦτα πάντα ἐν ἡμέραις μ' μυηθεὶς καὶ ὅσα λοιπὰ κατὰ μέρος περὶ κατασκευῆς τῆς σκηνῆς καὶ ἱερωσύνης καὶ θυσιῶν καὶ ἐξιλασμῶν. ἔτι τε δύο πλάκας ἱερὰς καὶ θεοτεύκτους οἷόν τι δῶρον ἀχειροποίητον ἐκ θεοῦ λαβὼν θείῳ δακτύλῳ γεγραμμένας κατῄει ταύτας ἐπιφερόμενος, εἰπόντος πρὸς αὐτὸν τοῦ θεοῦ, βάδιζε, κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν, ἠνόμησε γὰρ ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου. παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετειλάμην αὐτοῖς. ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον καὶ προσκεκυνήκασιν αὐτῷ καὶ τεθύκασιν αὐτῷ, καὶ εἶπαν, οὗτοι οἱ θεοί σου Ἰσραήλ, οἵτινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. καὶ νῦν ἔασόν με, καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ ἐκτρίψω αὐτούς, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ ἰσχυρότερον ἢ τοῦτο. ταῦτα πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, αὐτοῦ τε
P. 135 δεηθέντος ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ ἐξιλασαμένου οὕτω κατῄει. ἀκούσας δὲ Ἰησοῦς τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ κραζόντων λέγει πρὸς Μωϋσῆν, φωνὴ πολέμου ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ λέγει Μωϋσῆς οὐκ ἔστι φωνὴ ἐξαρχόντων κατ' ἰσχύν, οὐδὲ φωνὴ ἐξαρχόντων τροπῆς, ἀλλὰ φωνὴν ἐξαρχόντων οἴνου ἀκούω ἐγώ. ἡνίκα δὲ ἤγγισε τῇ παρεμβολῇ παρὰ τὸν μόσχον καὶ τοὺς χορούς, ὀργισθεὶς θυμῷ Μωϋσῆς ἔρριψεν ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὰς δύο πλάκας καὶ συνέτριψεν αὐτὰς ὑπὸ τὸ ὄρος, καὶ λαβὼν τὸν μόσχον κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν πυρὶ καὶ κατήλεσεν αὐτὸν λεπτόν, καὶ ἔσπειρεν αὐ-

6. εἰπόντος] Exod. XXXII, 7. πρὸς αὐτὸν] αὐτῷ G. 7. ἠνόμισε G. σου] μου B. 9. προσκεκοινήκασιν A. 10. εἶπαν] εἶπον G. 12. ἐκτρίψω B. ἐκτρίβω G. 13. εἰπόντος πρὸς αὐτὸν G. 17. ἐξαρχ — ter m. ἐξ ἀρχ — G. Post οὐδὲ φωνὴ ἐξ ἀρ — in B excidit folium, quod pertinuit usque ad παρεμβολῇ p. 136 d. 22. Legebatur ἔσπειρεν αὐτό. Vide Exod. XXXII, 20.

Cunctis istis et reliquis sigillatim aliis, quae tabernaculi fabricam, sacerdotium victimas et expiationes spectant per quadraginta dies initiatus, demum sacris duabus tabulis apud deum repertis divinoque digito exsculptis et inscriptis ceu munere nulla hominis arte edito donatur; tum eas acceptas adportans descendit e monte, deo praecipiente. Vade, descende hinc celeriter. Iniquitatem enim fecit populus tuus, quem eduxisti de terra Aegypti; transgressi sunt cito de via quam mandasti eis. Fecerunt sibi vitulum et adoraverunt eum et sacrificaverunt ei et dixerunt: hi dii tui Israël, qui te eduxerunt de terra Aegypti; et nunc sine me et indignatus conteram eos et faciam te in gentem magnam et ista longe potentiorem. Haec deo Mosi dicente ipse pro eis precatus est, et placato deo descendit de monte. Et audiens Iesus vocem populi clamantium ait ad Mosen. Vox belli in castris. Non est vox praecinentium secundum fortitudinem, neque vox praecinentium fugam, sed vocem praecinentium vinum ego audio. Ut vero castris appropinquavit, iuxta vitulum et choros, iratus furore Moses, proiecit de manibus suis duas tabulas et comminuit eas sub monte. Et vitulum assumptum combussit igni et contrivit eum minutim et sparsit eum

τὸν ἐπὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπότισεν αὐτὸ τοῖς Ἰσραηλίταις. ἔνθα δὴ
θυμῷ καὶ ζήλῳ θεοῦ κατὰ τῶν ἀσεβῶν κινηθεὶς καὶ ἐμφυλίῳ
πολέμῳ τὸ θεῖον ἱλεωσάμενος τῇ καθάρσει τῶν ἡγησαμένων τῆς B
μανίας, ἄλλην ἡμερῶν τεσσαρακοντάδα νηστεύει, καθὰ καὶ τὸ
πρότερον, μηδενὸς προσδεηθεὶς τῶν συνήθων τῇ φύσει βρώματος,
ἀλλ' ἄλλῳ τρόπῳ βιοτεύων ἐξηλλαγμένῳ, πλάκας τε λαμβάνει,
χερσὶν αὐτοῦ Μωϋσέως εἰργασμένας, θείᾳ δὲ δυνάμει γεγραμ-
μένας. τότε εἶδε καὶ τὴν δόξαν κυρίου παρὰ τὴν τῆς πέτρας ὀπὴν
καθίσας. καὶ ἐδοξάσθη τῷ προσώπῳ, ὡς μὴ δύνασθαι ἀτενίζειν
τῷ προσώπῳ αὐτοῦ κατελθόντος ἀπὸ τοῦ ὄρους τόν τε Ἀαρὼν
καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. αὐτὸς δὲ ἠγνόει ὅτι δεδόξασται ἡ ὄψις
αὐτοῦ, ἕως τοῦ λαλῆσαι αὐτοῖς καὶ ἰδεῖν ὅτι ἐφοβοῦντο ἐγγίσαι C
αὐτῷ. μετὰ δὲ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς ὅσα ἐνετείλατο κύριος αὐτῷ,
ἐπέθηκε κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. ἡνίκα δ' ἂν εἰσεπο-
ρεύετο ἔναντι κυρίου περιῃρεῖτο τὸ κάλυμμα. τότε τὴν σκηνὴν
ἐπήξατο παραδοὺς τὰ νομικὰ καὶ τὴν θείαν ἱερωσύνην κατὰ τὴν
θείαν ὑφήγησιν, ἐμπλήσαντος τοῦ θεοῦ τὸν Βεσελεὴλ τὸν τοῦ V. 108
Οὐρῆ τὸν τοῦ Ὢρ ἐκ φυλῆς Ἰούδα πνεῦμα θεῖον σοφίας καὶ συνέ-
σεως καὶ ἐπιστήμης ἀρχιτεκτονεῖν πάντων, ποιεῖν τὸ χρυσίον καὶ
τὸ ἀργύριον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ λιθουργεῖν τὸν λίθον καὶ πᾶν ξύ-
λον σὺν τῷ Ἐλιὰβ τῷ τοῦ Ἀχισαμὲχ ἐκ φυλῆς Δάν. τοῦτον τὸν
Βεσελεὴλ Ἰώσηππος υἱὸν εἶναι Μαρίας τῆς ἀδελφῆς Μωϋσέως
διαβεβαιοῦται καὶ τοῦ Ὢρ, ὃς σὺν τῷ Ἀαρὼν ἀνεῖχε τὰς χεῖρας

7. δυνάμει δὲ A. δὲ om. G. 8. κυρίου A. τοῦ θεοῦ G. 9. καθήσας A. 22. Ἰώσηππος] Antiq. III, 10. 22. ἀνεῖχε A. ἀνεῖλε G.

super aquam et ex eo potum dedit Israëlitis. Exhinc furore zeloque in impios motus, expiatis ferro tantae vesaniae ducibus, civilibus armis divinum numen placavit; mox ut prius secunda dierum quadragesima corpus affligit, nec ullum naturae consuetum cibum admittit, verum longe diverso usus, praeparatas propriis manibus tabulas, dei tamen exaratas manu meretur accipere. Eo tempore considens ille ad os speluncae gloriam dei contemplatus est, tantusque splendor in eius vultu circumfulsit, ut descendentem de monte nulla ratione fixis oculis vel filii Israël vel ipse Aaron possent intueri. Ignorabat tamen ipse proprii vultus gloriam usque dum cum eis colloqueretur et, quam vererentur ei viciniores fieri, probaret. Expositis vero cunctis a deo sibi iniunctis, faciem texit velamine, ad deum autem propiorem se facturus, velamen auferebat. Tunc legibus positis, sacrisque sacerdotii ritibus ex dei praecepto institutis, implevit deus Beseleel filium Ure, qui Or, de tribu Iuda, divino spiritu sapientiae et intellectus et scientiae omnium ad fabricandum perite, ad faciendum aurum et argentum et aes et operandum lapides et omne lignum, cum Eliab filio Achisamech ex tribu Dan. Beseleel istum filium Or, qui cum Aaron Mosis manus adversus Amalec sustentavit et Mariae Mosis sororis Iosephus affir-

D Μωϋσέως κατὰ τοῦ Ἀμαλήκ. καὶ πιθανὸς ὁ λόγος. ἄλλοι τὸν Ὀζιὴλ φασιν εἶναι ἄνδρα Μαρίας, οὐκ ἔχοντες δεῖξαι πόθεν. φησὶ δὲ Ἰώσηππος ὅτι ἐν ἑπτὰ μησὶν ἐτελειώθη πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς ἐξόδου. τοῦτο δὲ καὶ ἡ γραφὴ τῆς Ἐξόδου μαρτυρεῖ πέρας ἐν τούτοις ἔχουσα.

Τὰ ἐν τῇ τρίτῃ Μωϋσαϊκῇ βίβλῳ τοῦ λεγομένου Λευιτικοῦ περί τε προσαγόντων καὶ προσαγομένων θυσιῶν ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱερέων περί τε ἱλασμοῦ ἁμαρτιῶν καὶ εἰσόδου τῶν ἱερέων καὶ ἐξόδου εἰς τὰ ἅγια, χρίσεώς τε Ἀαρὼν καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ Ναβὰδ καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ προχειρισμοῦ αὐτῶν, οἳ καὶ διεφθά-
P. 136 ρησαν κατ' αὐτὸ μετὰ πολλὰς ἡμέρας πῦρ χειρόηθες τοῖς θυσιαστηρίοις προσφέροντες, ὅπερ προαπηγόρευτο, πυρὸς οὐρανίου τὰς θυσίας καταναλίσκοντος ἀεὶ, ἐξ οὗ καὶ θυμιᾶν ἐχρῆν· τά τε περὶ τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς σκηνῆς καὶ τῶν ἱερῶν καὶ λοιπῶν ἠθικῶν νομίμων καὶ κολάσεων τοῖς παραβαίνουσιν, ὅσα τε τῶν τετραπόδων καὶ πετεινῶν καὶ νηκτῶν βρώσιμα, καὶ περὶ τοῦ λιθοβοληθέντος διὰ τὴν βλασφημίαν υἱοῦ τῆς Ἰσραηλίτιδος καὶ τοῦ Αἰγυπτίου ἐν τῇ πρὸς Ἑβραῖον μάχῃ, καὶ περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὅλως προσφέρειν ἀλόγως τὸ θεῖον ὄνομα, κατὰ τοῦτο τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐξόδου Αἰγύπτου πέπρακταί τε καὶ διατετύπωται.

B Τῷ δ' αὐτῷ δευτέρῳ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ, ὡς φησιν ἡ τετάρτη

1. Vulgo πειθανός. 5. Legebatur ἐξόδου ἔτη. ἔτη delet m. καὶ add. A. 10. χρήσεως A. 11. οἳ]. ὃς A. καὶ add. A.

mat, et dictum meretur fidem. Alii Mariae virum asserunt Oziel, qua auctoritate proferre nequeunt. Septem vero mensibus cuncta tabernaculi opera scribit Iosephus absoluta, primi videlicet mensis anni secundi ab exitus primo die. Et haec quidem Exodi scriptura finem historiae factura recenset.

Res libro tertio Mosaico, Levitici dicto, comprehensae, de offerentibus et oblatis a populo et sacerdotibus victimis, de peccatorum expiatione, ingressu sacerdotum in sancta et eorum egressu, de unctione Aaron et Nadab et Abiud filiorum eius et eorum ordinatione, qui domestico igni postmodum altaribus admoto, quod nefas, igne caelesti nimirum victimas consumere solito, ex quo etiam tus adolere necesse erat, repentina morte sublati sunt; de tabernaculo et vasis eius dedicandis, de reliquis iuribus mores spectantibus et reorum poenis; de iis, quae ex quadrupedibus, volucribus et natatilibus cedere possunt in cibum; de Israëlitidis filio propter blasphemiam lapidibus obruto et Aegyptio cum Hebraeo decertante et qua ratione divinum nomen temere proferre non oporteat. Secundo ab exitu Aegypti anno sancita sunt haec et stabilita.

Eodem anno secundo, secundi mensis primo die, loqnutus est dominus ad Moseu in deserto Sina, referente quarto Mosaico libro Numerorum

Μωϋσαϊκὴ βίβλος τῶν Ἀριθμῶν, ἐξαριθμῆσαι τὸν λαὸν ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω καὶ εὑρέθησαν μυριάδες ξ΄ καὶ ͵γφν΄ χωρὶς τῶν Λευιτῶν. οὗτοι γὰρ ταχθέντες προστάγματι θεοῦ λειτουργεῖν τῷ Ἀαρὼν καὶ φυλάσσειν τὰς φυλακὰς αὐτοῦ καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἀντὶ πρωτοτόκων τῷ θεῷ ἐλογίσθησαν τῶν ιβ΄ φυλῶν· οἳ καὶ ἐπισκεπέντες εὑρέθησαν χιλιάδες κβ΄. ἐφ' οἷς ἀριθμοῦνται τὰ προσενεχθέντα εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν ιβ΄ φυλῶν ἐν ἡμέραις ιβ΄, καὶ ὁ τῶν Λευιτῶν ἀφαγνισμός· καὶ αἱ δύο σάλπιγγες αἱ ἀργυραῖ γεγόνα- C σιν ἐλαταὶ καὶ αἱ σημασίαι αὐτῶν ἐτάχθησαν πρὸς τὸ ἐξάγειν τὰς παρεμβολὰς καὶ πρὸς τοὺς πολεμίους. τῇ δὲ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ δευτέρου μηνὸς ἔτους δευτέρου τῆς ἐξόδου ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σιναῒ ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον Φαράν, ἀναβάσης τῆς νεφέλης ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. ἡ δὲ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου προεπορεύετο αὐτῶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. διεγόγγυζον οὖν οἱ Ἰσραηλῖται κατὰ θεοῦ καὶ ἀνηλώθησάν τινες κεραυνοῖς· ὅθεν ὁ τόπος ἐμπυρισμὸς ἐκλήθη. ἔκλαιον δὲ οἱ λοιποὶ δι' ἐπιθυμίαν κρεῶν καὶ ἰχθύων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ, σικύων τε πεπόνων καὶ πράσων κρομμύων τε καὶ σκόρδων, μισοῦντες D τὸ μάννα. τότε δίδονται πρὸς βοήθειαν Μωϋσέως ἄνδρες ο΄ κατὰ πνεῦμα θεόθεν κοινωνήσαντες αὐτῷ, ὧν δύο τινὲς Ἐλδὰδ

10. ἀφαγνισμὸς A. ἀφανισμὸς G. σάλπιγγες αἱ A. αἱ om. G. 11. ἐξάγειν] ἐξάρειν A. ἐξαίρειν G. 14. σιναῒ A. Σινὰ G. 16. κυρίου A. τοῦ κυρίου G. 18. λοιποὶ A. πολλοὶ G. 19. σικύων] συκίων m. 20. τε πεπόνων] Legebatur τε καὶ πεπόνων.

vocato, ut populum omnem a viginti annos natis ad aetate superiores recenseret; et myriades hominum 60 cum 3550 absque Levitis repertae sunt. Illi namque, dei iussu, ministraturi Aaron et custodias eius et filiorum Israël custodias observaturi et ad operas quasvis testimonii tabernaculum exercendas sunt destinati et primogenitorum duodecim tribuum vice deo consecrati; qui etiam recensiti viginti duorum millium numerum composuere. Ad haec, ad altare dedicandum oblata quaevis a duodecim tribuum principibus per dies duodecim recognoscuntur, Levitarum strages, duae tubae ductiles conflatae et earum signa ad movenda castra hostesque aggrediendos instituta. Vigesimo deinde mensis eiusdem secundi annique pariter ab exitu secundi profecti filii Israël e deserto Sina et nube e testimonii tabernaculo adscendente venerunt in desertum Pharan. Arca porro testamenti domini praecedebat eos diebus tribus. Murmurabant itaque adversus deum Israëlitae et eorum nonnulli fulminibus consumpti sunt; unde loco nomen datum: incendium. Plurimi vero manna pertaesi carnium et Aegyptiorum piscium, ficuum et peponum et porrorum, caepium et aliorum cupidine ducti lugebant. Eo tempore Mosis socii et auxiliarii septuaginta viri spiritus eius participes sunt deputati; quorum duo Eldad et Modad a Mose

καὶ Μωδὰδ τῶν καταγεγραμμένων ὄντες ὑπὸ Μωϋσέως ἐν τοῖς ο' μὴ εὑρεθέντες ἐν τῇ σκηνῇ σὺν τοῖς ξη' προεφήτευσαν ἀπόν-
V. 109 τες ἐν τῇ παρεμβολῇ. τότε δίδοται αὐτοῖς ὀρτυγομήτρα, καίτοι Μωϋσέως διστάζοντος ἀπείρως, ὡς ἐμφορηθέντες πληγῆναι διὰ τὸ ἀκόρεστον ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ ἀποθανεῖν πολλοὺς σφόδρα. τὸ δὲ ὄνομά τοῦ τόπου μνήματα κληθῆναι ἐπιθυμίας, ὅτι ἐκεῖ
P. 137 ἔθαψαν τὸν ἐπιθυμητὴν λαόν. ἀπὸ μνημάτων ἐπιθυμίας ἦλθον εἰς Ἀσηρὼθ, καὶ ἐλάλησαν κατὰ Μωϋσέως ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Μαριὰμ καὶ Ἀαρὼν μεμφόμενοι ὅτι γυναῖκα ἔλαβεν Αἰθιόπισσαν Μωϋσῆς, καὶ ὅτι λελάληκεν ὁ θεὸς καὶ ἡμῖν ὡς κἀκείνῳ. καὶ ἤκουσε κύριος καὶ ἐξήλεγξεν αὐτούς. καὶ Μαριὰμ ἐλεπρώθη ἕως Μωϋσῆς ὁ πάντων τῶν τηνικαῦτα ἀνθρώπων πραότατος ἐδεήθη κυρίου, καὶ ἰάθη· πλὴν ἠφορίσθη ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἡμέρας ἑπτά. ἐξ Ἀσηρὼθ ἦλθον πρὸς τῇ ἐρήμῳ Φαρὰν καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς κατὰ πρόσταγμα κυρίου ἄνδρας δώδεκα ἀρχη-
B γοὺς, ἕνα κατὰ φυλὴν, ἐν οἷς ἦν Χαλὲβ τῆς φυλῆς Ἰούδα, εἷς τῶν ιβ', καὶ Αὐσῆς, ἤγουν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ, ἐκ φυλῆς Ἐφραΐμ, κατασκοπῆσαι τὴν γῆν Χαναάν· οἳ πορευθέντες μεθ' ἡμέρας μ' ἐπανῆλθον, φέροντες τοῦ καρποῦ τῆς γῆς βότρυν σὺν τῷ κλήματι ἐπ' ἀναφορέως καὶ ῥόας καὶ σῦκα ἐπ' ἄλλων, δεικνύντες

1. ἐν τοῖς ο' add. A. 3. δέδοται B. 4. διατάξαντος G. ἔμελλον πληγῆναι m. 8 et 14. ἀσηρὼθ B. ἀσιρὼθ A. Ἀσιρὼθ G. 8. μωϋσέως B. Μωσέως G. 10. Μωϋσῆς] μωσῆς B. καὶ] δὲ G cum diversa interpunctione. Vide Numer. XII, 1. λελάληκεν B, ἐλάλησεν G. καὶ ἡμῖν] καὶ om. G. κἀκεῖνον A. 11. ἡ Μαριὰμ G. 13. ἠφορίσθη] εἰφορίσθη G. ἀφωρίσθη Numer. XII, 15. 15. κυρίου] θεοῦ G. 16. Χαλὲβ] χαλὲκ AB. Καλὲβ G. 17. αὐσῆς B. ναυῆ B. 20. ἐπ' ἀναφορέως] ἐπαναφορέως AB. ἐπαναφορέματα G.

descripti non tamen cum aliis 68 in tabernaculo reperti, absentes in castris vaticinati sunt. Datur quoque Israëlitis ortygometra, comminante licet in immensum Mose, exsaturatorum ingluviem a deo puniendam et quam plurimos exinde morituros. Loco vero nomen monumenta concupiscentiae inditum, quod ibi concupiscentem populum sepulturae mandassent. A sepulcris concupiscentiae venerunt in Asiroth; et obloquuti sunt adversus Mosen Maria, soror eius, et Aaron ob ductam uxorem Aethiopissam. Aaron autem aiebat: quia nobis sicut et ipsi deus loquutus est. Et audivit dominus et corripuit eos. Maria quidem lepra fuit infecta donec Moses hominum eius temporis mitissimus rogavit dominum et sanata est, cum prius a castris diebus septem segregata mansisset. Ex Asiroth iuxta desertum Pharan profecti sunt et iubente deo viros principes duodecim ex singulis tribubus unum, (e quorum numero fuit Chaleb de tribu Iuda et Auses, hoc est, Iesus filius Nave de tribu Ephraim), misit Moses terram Chanaan exploraturos. Illi profecti lapsis 40 diebus redierunt, botrum cum palmite, tanquam e convivio reliquias e terrae fructibus nec non et mala pu-

τῷ λαῷ τὴν τῆς γῆς ἀρετήν. οἱ δὲ ἄλλοι δέκα κατεπτόησαν τὸν λαόν, τὴν γῆν εἰπόντες πονηρὰν κατεσθίουσαν τοὺς οἰκήτορας, καὶ ἄνδρας οἰκεῖν ἐν αὐτῇ φοβεροὺς, πρὸς οὓς ἑαυτοὺς ὡς ἀκρίδας φαίνεσθαι ἔλεγον.

Ἀναλαβοῦσα δὲ θρῆνον ἡ πᾶσα συναγωγὴ παννύχιον ἔκλαιον καταγογγύζοντες Μωϋσέως καὶ Ἀαρών. καὶ ὤφελον ἀπεθάνομεν C ἐν Αἰγύπτῳ, βοῶντες, ἢ κἂν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ. ἐβουλεύοντό τε τὰ περὶ τῆς εἰς Αἴγυπτον ἐπανόδου, τίς ὁ στρατηγήσων ἔσται αὐτοῖς. Μωϋσῆς τε καὶ Ἀαρὼν ἐπὶ πρόσωπον ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. μόνοι δὲ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ καὶ Χαλὲβ διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια ἐπὶ τῇ ἀλόγῳ δειλίᾳ τήν τε γῆν ἔλεγον θαυμαστὴν καὶ τοὺς οἰκοῦντας ἐν αὐτῇ καταβρῶμα ἔσεσθαι αὐτοῖς, ὅτι κύριος ἀφέστηκεν ἀπ' αὐτῶν. ἀλλ' οὗτοι μὲν ἔμελλον καταλιθοβολεῖσθαι λέγοντες τὰ ἀληθῆ, καὶ ἐθυμώθη κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦ ἐκτρῖψαι αὐτὸν, εἰ μὴ ἐξιλεώσατο Μωϋσῆς τὸν θεόν. πλὴν ὤμοσε μὴ ὄψεσθαι αὐτοὺς πάντας, ὅσοι δὲ κατὰ τοῦτον ἤδη τὸν τρόπον ἐπείρασαν τὸν κύριον, ἰδόντες τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τὰ σημεῖα τὰ κατ' Αἴγυπτον καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, τούτους πάντας μὴ ἰδεῖν τὴν ἐπηγγελμένην γῆν, πλὴν Χαλὲβ καὶ Ἰησοῦ καὶ τῶν παίδων D

1. τῷ λαῷ Bm. τὸν λαὸν G. κατεπτώησαν B. 6. ὤφελον] Vulgo ὤφειλον. Conf. p. 128 d. ἀπεθάνομεν] Vulgo ἀπεθάνωμεν consentientibus AB. Vide Numer. XIV, 2. 7. ἐν Αἰγύπτῳ om. G. ἐν τῇ om. G. 8. τῆς Αἰγύπτου G 9. μωσῆς AB. τε] δὲ m. 10. Ἰησοῦς ὁ] ὁ Ἰησοῦς G. ναὴ B. χαλὲμ A. διαρήξαντες A. 12. οἰκητὰς G. 15. ὁ Μωϋσῆς G. 16. πάντας] τὴν τῆς ἐπαγγελίας γῆν add. m. 17. ἐπείρασαν τὸν κύριον B. τ. κ. ἐ. G. 18. τούτους πάντας μὴ ἰδεῖν delet m. 19. Καλὲβ G.

nica ficusque ac insuper alia deferentes, telluris ubertatem populo exposuerunt, aliis decem populum terrentibus atque infelicem terram incolas suos devorantem, virosque in ea terribiles adspectu, quibus ipsi collati locustae viderentur affirmantibus. Propterea luctu per integram noctem ducto tota multitudo Israël in Mosen et Aaron invehebatur. Utinam mortui essemus, vociferabantur illi, saltem in isto deserto. Iamque de reditu in Aegyptum consilium inibant, et quis eorum dux esset futurus? Moses autem et Aaron vidente populo in faciem corruerunt. Soli vero Iesus Nave et Chaleb fractis ob insanum illum timorem vestibus terram optimam et habitatores eius, quod dominus ab eis recessisset, escam sibi futuros praedicabant; at licet quod verum erat publice profiterentur, iam iam lapides in se mittendos exspectabant. Et actus est in furorem dominus, ut populum contereret, nisi eum placatum reddidisset Moses. Iuravit nihilo secius eos omnes, (quotquot nimirum visa eius gloria, signisque per Aegyptum et per desertum probatis eum hoc pacto tentassent), omnes, inquam, praeter Chaleb et Iesum et pueros tantae pravitatis expertes, nusquam promissionis

τοῦ λαοῦ τῶν μὴ εἰδότων κακίαν, ἀλλὰ πάντας κατὰ τὴν αὐτὴν
ἔρημον ἀναλωθήσεσθαι, ἐπὶ ἄλλα ἔτη λη', ὡς ᾐτήσαντο. οἱ δὲ
ἄλλοι δέκα ἄνδρες οἱ συγκατάσκοποι Ἰησοῦ καὶ Χαλὲβ ἀπέθα-
νον θείᾳ πληγῇ, ὡς ψευσάμενοι κατὰ τοῦ θεοῦ καὶ τῆς αὐτοῦ
ἐπαγγελίας. ἐπὶ τούτοις ἐπένθησεν ὁ λαὸς σφόδρα καὶ ἀνέβησαν
παρὰ γνώμην Μωϋσέως πολεμῆσαι πρὸς Ἀμαλὴκ, ἔνθα πολλοὶ
ἀνῃρέθησαν τοῦ Ἰσραήλ. τότε ἀνῃρέθη κατὰ πρόσταγμα θεοῦ
τις εὑρεθεὶς ξυλευόμενος ἐν σαββάτῳ. τότε καὶ κατὰ Μωϋσέως
P. 138 ἀνέστησαν Κορὲ καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν, συναποστατήσαντες ἀρ-
χηγοὺς ἄνδρας σν', ὧν Δαθὰν μὲν καὶ Ἀβειρὼν σὺν γυναιξὶ καὶ
τέκνοις καὶ πάσῃ τῇ ἀποσκευῇ κατεπόθησαν ὑποῤῥαγείσης αὐτοῖς
τῆς γῆς. Κορὲ δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ σν' πυρίφλεκτοι γεγόνασι. τοῦ
V. 110 δὲ λαοῦ ἔπεσον χιλιάδες ιδ' καὶ ψ'. ἔλαβε δὲ Μωϋσῆς ἀφ' ἑκά-
στης φυλῆς ῥάβδον κατὰ πρόσταγμα κυρίου, καὶ ἀπέθετο τὰς
ιβ' ἐν τῇ σκηνῇ καταγεγραμμένας τῷ ὀνόματι τῶν φυλῶν, καὶ
τὴν ῥάβδον Ἀαρὼν μέσον αὐτῶν γεγραμμένην τῷ οἴκῳ Λευὶ,
ἥτις εὑρέθη βλαστήσασα τῇ ἐπαύριον μέσῃ τῶν λοιπῶν ῥάβδων
B βλαστοὺς καὶ ἄνθη καὶ κάρυα εἰς πίστιν τοῖς ἀνηκόοις. ἦλθε δὲ
εἰς τὴν ἔρημον Σιναΐ τῷ πρώτῳ μηνὶ τοῦ μ' ἔτους τῆς ἐξόδου
καὶ κατέμεινεν Ἰσραὴλ ἐν Κάδης. ἐκεῖ ἐτελεύτησε Μαρία καὶ ἐτά-
φη. ὁ δὲ τόπος ἄνυδρος, ἔνθα καταβοήσαντες Μωϋσέως τοσοῦ-

1. τὴν κακίαν G. πάντας — ἀναλωθήσεσθαι Bm. πάντες ἀναλωθήσεσθε G. αὐτὴν om. G. 3. Καλὲβ G. 5. ἐπένθησαν G. 6. μωϋσέως B. Μωσέως G. 7. τοῦ θεοῦ G. 8. καὶ om. G. 9. ἀνέστησαν A. ἀντέστησαν B. ἀνέβησαν G. 9 et 12. κορὲ B. Κοῤῥὲ G. 10. γυναικὶ G. 12. περίφλεκτοι G. 13. μωϋσῆς B. Μωσῆς G. 15. καταγεγραμμένα τὰ ὀνόματα G. Correctum ex B. 18. κάρυα Bm. κάροια G. ἦλθεν B. ἦλθον G.

terram visuros, sed omnes, prout eorum ferebat animus, per annos 38 perituros in deserto cunctos; alii vero decem cum Iesu et Chaleb ad explorandum missi, ut in deum et eius pollicita mentiti, inflicta caelitus plaga necati sunt. His visis ingentem luctum egit populus et invito Mose adversus Amalec profectus est in praelium et ex Israël non pauci ceciderunt. Eo tempore, qui ligna Sabbato colligens deprehensus fuerat, deo sententiam ferente, ultimo supplicio damnatus est. Tunc temporis in Mosen insurrexerunt Core, Dathan et Abiron et perduellionis socios quinquaginta et ducentos viros principes secum egerunt, e quibus Dathan et Abiron cum uxoribus, filiis et cuncta supellectile terra subtus eos hiante sunt absorpti. Core et 250 socii misso caelitus igne consumpti perierunt, et ex populo quatuordecim millia septingenti ceciderunt. Moses autem accepta iuxta domini mandatum a singulis tribubus virga, descriptisque in iisdem tribuum duodecim nominibus et media virga Aaron Levi nomine signata; haec postero die virgarum aliarum in medio frondes, flores et fructus ad procaciores penitus convincendos emisisse deprehensa est. Venerunt deinde in Sinai desertum mense primo quadragesimi ab exitu anni et moratus est Israël in Cades. Ibi Maria defuncta est et sepulta. Ille vero locus aqua-

τον παρεπίκραναν τὸν ἠπιώτατον, ὥστε διαστεῖλαι ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, κελεύσαντος αὐτῷ τοῦ θεοῦ, πλῆξαι τὴν πέτραν τῇ ῥάβδῳ τοῦ Ἀαρὼν, καὶ εἰπεῖν πρὸ τοῦ πατάξαι αὐτὴν, ἀκούσατέ μου οἱ ἀπειθεῖς, μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύτης ἐξάξωμεν ὑμῖν ὕδωρ; ἐφ᾽ οἷς πατάξας ἐξήγαγεν ὕδατα εἰς πλησμονὴν αὐτοῖς καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν. τότε εἶπεν ὁ θεὸς αὐτῷ τε καὶ τῷ Ἀαρὼν, οὐ μὴ εἰσάξετε τὸν λαὸν εἰς τὴν γῆν τῆς κληρουχίας, διότι C οὐκ ἐπιστεύσατέ μοι. τὸ δὲ ὕδωρ λοιδορίας ἐκλήθη.

Τότε Μωϋσῆς ἐπρεσβεύσατο πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ διελθεῖν διὰ τῆς χώρας αὐτοῦ. καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῷ Ἐδώμ. ἐκκλίνας δὲ ἐξ Ἐδὼμ ἦλθεν εἰς ὄρος τὸ Ὢρ σὺν παντὶ Ἰσραήλ· ἔνθα ἀναβιβάσας Ἀαρὼν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, ἐξέδυσε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνέδυσεν αὐτὰ Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ κατὰ πρόσταξιν θεοῦ. καὶ ἀπέθανεν Ἀαρὼν ἐκεῖ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τῷ μ´ ἔτει τῆς ἐξόδου. Ἀαρὼν τελευτήσαντος Ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτοῦ ἀρχιεράτευσε. τότε ὁ Χαναναῖος παρεδόθη τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἀνεθεματίσθη σὺν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ, ὅθεν ὁ τόπος ἀνάθεμα λέγεται. ἀπὸ τοῦ ὄρους Ὢρ ἀπάραντες ἦλθον ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθρὰν, κύκλῳ γῆς Ἐδώμ· καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ D καὶ Μωϋσέως περὶ ἄρτου καὶ ὕδατος, μεμφόμενοι τὸ μάννα ὡς διάκενον ἄρτον. καὶ ἐπαπέστειλεν αὐτοῖς κύριος ὄφεις ἀναιροῦν-

2. αὐτῷ B. αὐτοῦ G. 3. τῇ ῥάβδῳ Bm. τῆς ῥάβδου G. 4. ἐξάξομεν G. 5. οἷς] ἧς G. 6. ὁ θεὸς hoc loco B: post Ἀαρὼν G. 7. εἰσάξεται B. 9. ὁ Μωϋσῆς G. 11. τὸ ὢρ AB. 13. υἱὸν αὐτοῦ B. ἴδιον αὐτοῦ υἱὸν G. 16. ἀρχιεράτευσεν B. ἱεράτευσεν G. 20. μωσέως AB. 21. ἐπαπ — B. ἐξαπ — G.

rum penuria laborans, quo adversus Mosen vociferati sunt et hominum mitissimum irritaverunt adeo, ut labiis distingueret et deo quantumvis iubente, ut virga feriret petram et priusquam percuteretur, diceret: audite contumaces, numquid ex hac petra vobis aquas educemus? Quo dicto et percussa petra magnam aquarum copiam ipsis et eorum armentis eduxit. Tum ipsi et Aaron dixit deus: non introducetis populum in terram concessae sortis, eo quod non credideritis mihi. Locus, inquam, ille et aqua convicii vocatus est.

Tunc Moses missa legatione ad regem Edom rogavit, ut per eius regionem transitum haberet; verum non acquievit Edom. Deflectens itaque ab Edom venit in montem Or cum omni Israël; quo cum fratrem Aaron spectante populo iussisset adscendere spoliavit sacerdotalibus vestimentis, quibus confestim, dei iussu, proprium eius filium Eleazarum induit, et demum in montis vertice quadragesimo profectionis anno Aaron mortuus est. Illo e vivis exempto filius eius Eleazar pontificale munus obiit. Tunc Chananaeus in manus Israël traditus est, et cum urbibus ab eo possessis anathemati subiectus, ex quo anathema loco nomen factum. A monte Or digressi peragrata per gyrum terra Edom ad rubrum mare appulerunt, et causa panis et aquae obtrectaverunt deo et Mosi et mannae velut inanis cibi fastidio sunt affecti. Eam ob rem serpentes venenosos immisit in eos

τας. καὶ εὐξάμενος Μωϋσῆς ὑπὲρ αὐτῶν προσετάγη ποιῆσαι χαλκοῦν ὄφιν, πρὸς ὃν ἀποβλέποντες κείμενον ἐπί τινος σημείου ἔζων οἱ δηχθέντες. ἔνθεν ἀπάραντες εἰς Ὠβὼθ ἦλθον. ἐκ δὲ Ὠβὼθ εἰς Ἀχελσεεὶν κατὰ πρόσωπον Μωάβ. κἀκεῖθεν ἦλθον εἰς P. 139 φάραγγα Ζαρέδ. ἀπὸ φάραγγος Ζαρὲδ εἰς τὸ πέραν ἦλθον Ἀρνῶν κατὰ τὸ φρέαρ, ὃ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, συνάγαγε τὸν λαὸν καὶ δώσω αὐτοῖς ὕδωρ πιεῖν· ἀπὸ τοῦ φρέατος εἰς Μαθναΐ· ἀπὸ Μαθναῒ εἰς Ναχαιήλ· καὶ ἀπὸ Ναχαιὴλ εἰς Βαμώθ· καὶ ἀπὸ Βαμὼθ εἰς Νάπην ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ· καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς πρὸς Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, αἰτῶν παρελθεῖν διὰ τῆς γῆς αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἔδωκε Σηών, ἀλλ' ἐξῆλθε πολεμῶν τὸν Ἰσραήλ. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ Ἰσραὴλ ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἐκυρίευσε τὴν γῆν καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν, ὧν ἦν πρωτεύουσα Ἐσε- B βών. καὶ κατῴκησεν ἐν αὐταῖς. ἐπιστρέψαντες δὲ ἐπὶ Βασάν, ἥ ἐστι Σκυθόπολις, ἐξῆλθεν Ὢγ βασιλεὺς Βασὰν πολεμῶν τὸν Ἰσραήλ. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὸν λαόν, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτοῦ.

Ἐκεῖθεν ἀπάραντες ἦλθον εἰς Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ. τότε Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωὰβ ἀκούσας τὰ περὶ τοῦ Σηὼν καὶ τοῦ Ὢγ, ὅπως παρεδόθησαν τῷ

1. ὁ Μωϋσῆς G. 4. ἀχελσεεὶν B. Ἀχελαίην G. Ἀχαλγαὶ Numer. XXI, 11. 5. Ζαρὲδ m ex Numer. Ζερὲθ G. Ζαρὲδ] Vulgo Ζαρὲθ. εἰς τὸ π. ἦλθον B. ἦλθον εἰς τὸ π. G. ἀρνῶν B. Ἀρνὼν G. 7. Μαθναΐ] Μανθαναεὶν Numer. XXI, 18. et Νααλιὴλ pro Ναχαιήλ. 9. Νάπην] Ράπην G. Ἰανὴν Numer. Μωάβ] νωὰμ A. 13. Ἐσεβὼν Numer. ἐσσεβὼν B. Εὐσεβὼν G. 14 et 15. βασὰν B. βασσᾶν A. Βασσὰν G. 15. τὸν ἰσραὴλ A. τῷ Ισραὴλ G. 16. λαὸν B. λαὸν αὐτοῦ G. 17. ἐκληρονόμησαν B. ἐκληρονόμησα G. 18. ἀραβῶθ μωὰμ B. 19. ἱεριχῷ A. ἱεριχῶ B.

dominus, precatusque pro eis Moses aeneum serpentem iussus est conflare, ut coniectis in eum ex quodam signo suspensum oculis, qui venenatis serpentum morsibus affligerentur, vitam denuo reciperent. Inde solventes venerunt in Oboth, ex Oboth in Achalgai ex adverso Moab profecti sunt et hinc in praerupta Zared, a praeruptis Zared venerunt trans Arnon, iuxta puteum, de quo dixit dominus Mosi: congrega populum et dabo eis aquam in potum; a puteo in Manthanain, a Manthanain in Naaliel, a Naaliel in Bamoth, a Bamoth in Ianen in campestribus Moab. Misitque Moses legatos ad Seon, Amorrhaeorum regem, transitum per eius terram deprecaturos. Recusavit Seon et egressus est bellum cum Israël commissurus. Et percussit eum Israël gladio et terram eius obtinuit et civitates, quarum prima fuit Esebon et habitavit in eis. Arreptoque versus Basan, quae deinde Scythopolis, itinere rex Basan Og processit obviam Israël in praelium. Et debellavit eum et filios et populum eius et terram eius possedit.

Motisque inde castris venerunt in Araboth Moab ad Iordanem iuxta Iericho. Eo tempore Balac, filius Sephor, rex Moab audita Seon et Og nece et ut in potestatem Israël venerunt, magno terrore correptus est;

Ἰσραήλ, ἐφοβήθη σφόδρα· καὶ μεταπεμψάμενος Βαλαάμ τινα διαβόητον μάντιν καὶ οἰωνοσκόπον, δαιμόνων ἐνεργείᾳ πολλοὺς V. 111
τροπωσάμενον (κατὰ θεοῦ συγχώρησιν, ἥτις καὶ τούτῳ τὰ πρῶτα τὴν ἀπέλευσιν ὁράμασι διεκώλυε, τὸ δὲ δεύτερον ἐπιτρέψασα τί C
πράξοι, τῇ φωνῇ τῆς ὄνου μὴ εὐοδοῦσθαι ἐσήμανε, δι' ἣν ὤδινε κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ ἔννοιαν, ἄλλην αὐτῷ μηδαμόθεν ἔσεσθαι φθορὰν ἢ διὰ τοῦ μολυσμοῦ τοῦ εἰς τὰς ἀλλοφύλους, δι' οὗ καὶ εἰδωλολατρεῖν αὐτοὺς εὐχερῶς κατεσκέπτετο) ἐδυσώπει διὰ τῆς συνήθους κακοτεχνίας ἐπῳδαῖς τισι τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἀραῖς ἀποστρέψασθαι. ὁ δὲ θύσας ἐπὶ βωμοὺς ἑπτὰ κατὰ διαφόρους τόπους κατὰ πάντας ἔνθους γενόμενος ἐκ τρίτου τὸν Ἰσραὴλ εὐλόγησεν ἄκων ἐνώπιον Βαλὰκ καὶ τῶν ἀρχόντων Μωάβ, ὡς προφητείαν καὶ ἄντικρυς εἶναι τὴν αὐτὴν εὐλογίαν τῆς εἰθισμένης δαιμονιώδους αὐτῷ ἐπικλήσεως καὶ ἀρᾶς. μετὰ δὲ ταῦτα συνεβούλευσεν αὐτῷ περὶ τῆς πορνείας τοῦ λαοῦ, καὶ ἐβεβηλώθη ὁ D
λαὸς εἰς τὰς Μωαβίτιδας καὶ εἰς τὰς θυσίας τοῦ Βεελφεγώρ. καὶ ὠργίσθη κύριος καὶ προσέταξε τῷ Μωϋσῇ παραδειγματίσαι τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς λύσσης ἔναντι τοῦ ἡλίου, καὶ ἀναιρεθῆναι παρὰ τῶν ὁμοφύλων τοὺς μιανθέντας πορνείᾳ καὶ εἰδωλολατρείᾳ. καὶ ἀνῃρέθησαν κδ' χιλιάδες. τότε καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν θείῳ ζήλῳ διήλασε τοὺς ἐν ἀσχημοσύνῃ παρανομοῦντας.

1. ἐφοβήθησαν B. τὸν Βαλλαάμ G. τὸν om. AB. τὸν Βαλαάμ m. 5. τῆς ὄνου] τοῦ ὄνου G. 6. κατὰ τοῦ m. ἀτάκτου G. ἄλλην] αὐτός m. ἐπινοῶν ἔσεσθαι G. ἐπινοῶν om. B. 7. δι' οὗ B. διὸ G. 8. διὰ τῆς] κατὰ G. 9. τισι καὶ ἀραῖς Ἰσραὴλ G. 12. Βαλὰκ] χαλὰκ B. 13. ἠθισμένης B.

et advocato Balaam celebri vate et haruspice daemonum ope plurimis olim perniciem inferente, (ita permittente deo, qui primo visionibus eum a profectione deterruit, tum vero quid ageret etiam iniunxit et asini voce quod conceperat adversus Israël scelus haud felici exitu consummandum admonuit; propterea nullam aliunde Israël incursurum noxam quam ex polluto cum alienigenis consortio Balaam opinatus, hac eum arte in idololatriam pellicere moliebatur), rogabat Balac, ut ex qua pollebat nocendi facultate populum Israëliticum incantationibus prohibitum et diris devotum a se Balaam averteret. Ille per varia loca, altaribus septem positis peracto sacrificio iisdemque locis secreto numine percitus, etiam invitus in Balac et Moabitarum procerum conspectu bene precatus est Israël usque tertium, ita ut solitarum ipsi ex daemonum arte incantationum et dirarum vice, loqueretur oraculis et felicibus votis Israël prosequeretur. His peractis de inducendo ad scortandum populo consilium suggessit; et Moabitidum amplexibus et Beelphegor sacrificiis est populus contaminatus. Et exarsit ira dominus et tam vesani sceleris auctores iussit sub solis conspectu in reliquorum exemplum a Mose traduci et fornicationibus idololatriaque pollutos a contribulibus trucidari. Hinc hominum viginti quatuor millia neci tradita sunt; ac Phinees, filius Eleazar, qui Aaron, divino zelo accensus,

(ἦσαν δὲ ἀνὴρ Ἰσραηλίτης Ζαμβρὶ υἱὸς Σαλὼμ ἄρχων υἱῶν Συ-
μεὼν καὶ γυνὴ Μαδιανῖτις, Χασβὶ θυγάτηρ Σοὺρ ἄρχοντος ἑνὸς
P. 140 Μαδιὰμ) ἐξιλεώσατο τὴν θείαν ὀργὴν ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ἐλογίσθη
αὐτῷ εἰς διαθήκην ἱερατείας αἰώνιον καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ, ὅτι
ἐζήλωσε τῷ θεῷ αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ τὴν πληγὴν ἠρίθμησε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ τὸν
λαὸν προστάξει θεοῦ. καὶ εὗρε χιλιάδας ἑξακοσίους καὶ χιλίους
ψλ' ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω χωρὶς τῶν Λευιτῶν, οἵτινες
ἰδίως εὑρέθησαν ἀριθμῷ τρεῖς καὶ κ' χιλιάδες πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ
μηνιαίου καὶ ἐπάνω. αὕτη ἡ ἀπαρίθμησις ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ
γέγονε, πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ. ἐν τούτοις πᾶσιν οὐκ
ἦν ἄνθρωπος τῶν ὑπὸ Μωϋσέως καὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σιναΐ
B καταριθμηθέντων, πλὴν Χαλὲβ υἱοῦ Ἰεφοννὴ καὶ Ἰησοῦ υἱοῦ
τοῦ Ναυῆ· ὅτι κύριος εἶπε πάντας ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ.
ἀπὸ τοῦ τρίτου ἔτους τῆς ἐξόδου ἕως μ' ἔτη λη'. περιάξας αὐ-
τοὺς ὧδε κἀκεῖσε ἕως τοῦ ἐξαναλωθῆναι αὐτούς· τότε προσελ-
θοῦσαι αἱ θυγατέρες Σαλπαὰδ τοῦ Ὀφὲρ, υἱοῦ Γαλαὰδ, δήμου
Μανασσῆ, αἳ ἦσαν πέντε, ᾐτήσαντο κατασχεῖν ἀποθανόντος
τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ μὴ καταλείψαντος ἄρρενα.
καὶ ἐδόθη αὐταῖς προστάξει θεοῦ κληρονομία πατρικὴ μέσον τῶν

1. ζαμβρεῖ B. Σαλὼμ] Σαλμὼν Numer. XXV, 14. 2. μαδιανίτις A. Μαδιανίτης G. χασβεὶ B. Χασύβη G. Χασβὶ Numer. 3. καὶ ἐξιλ — m. 4. τῷ σπέρματι G. 6. μωϋσῆς B. Μωσῆς G. 9. ἀρσενικὸν B. ἀρσενικοῦ G. 10. Vulgo μηναίου. μωὰμ A. 13. Καλὲβ G. Ἰεφοννὴ m. ἰεφωννῆ B. Ἰεφθονῆ G. Vide Numer. XXXII, 12. 14. ναυῆ B. 17. θυγατέραι A. σαλπαὰδ Am. Ἀλπαὰδ G. δήμου add. B.

foedo volutatos flagitio, gladio confodit, (erant autem vir quidem Israëlites Zambri filius Salmon, Symeon filiorum princeps, mulier vero Madianitis Chasbi, filia Sur unius principum Madian), et divinum furorem placatum avertit a populo et reputatum est ei ac posteris eius in testamentum sacerdotii sempiternum, eo quod ardenti zelo motus tanto scelere non fuerit passus deum laedi.

Sub cladis istius tempus Moses, opem ferente Eleazar, dei nutu, populum numeravit, et hominum sexcenta millia ac insuper mille septingentos triginta recensuit, demptis utique Levitis, qui privato numero ad viginti tria millia mares omnes a mense et supra sunt recensiti. Haec descriptio in Araboth Moab, trans Iordanem iuxta Iericho, facta est. Inter istos omnes ne ullus quidem fuit eorum, qui prius numerati sunt a Mose et Aaron in deserto Sinai, praeter Chaleb, filium Iephone, et Iesum filium Nave, quod statuisset dominus omnes in deserto morte delendos, a tertio exodi anno usque ad quadragesimum, huc et illuc per annos triginta octo circumducens eos, donec e medio singuli tollerentur. Accesserunt autem filiae Salpaad, filii Opher, filii Galaad, qui Manassi, numero quinque, et earum patre in deserto sublato, nulla mascula prole relicta, haereditatem eius adire postulaverunt; deoque sententiam ferente simul cum earum fra-

ἀδελφῶν αὐτῶν· καὶ κύριος ἐνομοθέτησεν, ἐὰν ἀποθάνῃ ἄνθρωπος μὴ ἔχων υἱὸν, κληρονομεῖσθαι ὑπὸ τῆς θυγατρός· εἰ δὲ οὐκ ἔστιν αὐτῷ θυγάτηρ, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ κληρονομήσει αὐτόν· ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν αὐτῷ ἀδελφοὶ, ὁ ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· εἰ δὲ C μὴ τοῦ πατρὸς ἀδελφοί εἰσι, δίδοσθαι τὰ αὐτοῦ τῷ ἀγχιστεύοντι αὐτῷ ἐκ τῶν συγγενῶν. ἀλλὰ ταῦτα τοῖς ἄρχουσιν οὐκ ἀρέσκει τοῦ κόσμου, οὗ χάριν ἔνοχοι τῆς θείας δίκης πεφύκασιν. ἐκ τούτων ἐπιπέμψας Μωϋσῆς μυρίους δισχιλίους κατὰ τῶν υἱῶν Μαδιὰμ διὰ ῥήματος κυρίου, ἀπέκτεινε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν γῇ Μαδιὰμ καὶ τοὺς πέντε βασιλεῖς αὐτῶν καὶ τὸν μάντιν Βαλαὰμ σὺν V. 112 αὐτοῖς, ἐν ῥομφαίᾳ ἐκδικήσας τὸν Ἰσραὴλ ἐξ αὐτῶν. οὗτος γὰρ συνεβούλευσε τὸν Βαλὰκ καταπορνεῦσαι τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὰς θυγατέρας Μαδιάμ. τὰς δὲ παρθένους μόνας ἐζωογόνησε Μωϋ- D σῆς. ἡ δὲ προνομὴ γῆς Μαδιὰμ αὕτη προβάτων χιλιάδες χοέ, βοῶν χιλιάδες οβ', ὄνοι χιλιάδες ξα'. παρθένοι αἳ οὐκ ἔγνωσαν κοίτην ἀνδρὸς χιλιάδες λβ', χωρὶς χρυσίου καὶ ἀργυρίου καὶ τῶν λοιπῶν σκύλων. τότε οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, ἔχοντες κτήνη πολλὰ, ἰδόντες κτηνοτρόφον τὴν χώραν Ἰαζὴρ καὶ τὴν χώραν Γαλαὰδ προσῆλθον πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἐλεάζαρ αἰτοῦντες δοθῆναι ταύτας αὐτοῖς ἐν κλήρῳ. καὶ συνέστησεν αὐτοὺς Μωϋσῆς Ἐλεάζαρ καὶ Ἰησοῦ υἱῷ Ναυῆ P. 141

4. εἰ δὲ μὴ] Legebatur εἰ δὲ μηδὲ (μήτε AB). 6. ἐκ om. G. 12. Βαλὰκ] βαλαὰκ AB. 17. οἱ υἱοὶ] Aberat οἱ. ῥουβὴν B. ῥουβὶμ A. καὶ οἱ υἱοὶ B. οἱ om. G. 19. μωσῆν B. Μωσῆ G. 21. συνέστησαν G. αὐτοὺς] αὐτοῖς B. Ιησοῦς G. υἱῷ B. υἱοῦ A. υἱὸς G. Conf. Numer. XXXII, 28. ναυὴ B.

tribus paterna bona illis concessa fuere; unde et legem tulit dominus: si mortuus fuerit homo absque filio masculo, bona filiae relinquito; si nulla sit ei filia, frater eius haereditatem adito; si fratres non habuerit, patris frater haeres succedito; si vero neque patris fratres supersint, bona eius cuncta ad praecipuum et propinquiorem consanguineorum transeunto. Mundi magistratibus displicent haec sancita, quo crimine divinae vindictae semper exstant obnoxii. Moses missis millibus hominum duodecim adversus filios Madian, mares cunctos ex domini praecepto interfecit; et quinque regionis principes et simul cum eis Balaam ariolum tantam Israëli iniuriam inferentem gladio confecit; is enim Balac auctor consilii fuerat, ut mulierum Madianitidum lenocinio Israël ad scortandum induceret; quapropter solas ex eis virgines vitae servatas voluit Moses. Praeda vero terrae Madian fuit ovium sexcenta et septuaginta quinque millia, boum duo et septuaginta millia, asinorum unum et sexaginta millia; virginum demum, quae nondum viriles amplexus fuissent expertae, triginta duo millia absque auro et argento reliquisque spoliis. Tunc filii Ruben et filii Gad et dimidia tribus Manasse, pecorum copia ditati, regionis Iazer et Galaad pascuis abundantis ubertate conspecta, Mosen et Eleazar convenientes eam sibi in sortem concedi postulaverunt. Et constituerunt eos Moses et Eleazar et Iesus filius Nave coram principibus

καὶ τοῖς ἄρχουσιν Ἰσραήλ, καὶ εἶπεν, ἐὰν διαβῶσιν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ υἱοὶ Γὰδ μεθ' ὑμῶν τὸν Ἰορδάνην πᾶς ἐνωπλισμένος εἰς πόλεμον ἔναντι κυρίου, καὶ κατακυριεύσητε τῆς γῆς τῆς ἀπέναντι ὑμῶν καὶ δώσετε αὐτοῖς τὴν γῆν Γαλαὰδ ἐν κατασχέσει. καὶ εἶπον οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, οὕτως ποιήσομεν. καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν καὶ τοῖς υἱοῖς Γὰδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ υἱῶν Ἰωσὴφ τὴν βασιλείαν Σηὼν βασιλέως τῶν Ἀμορραίων καὶ τὴν βασιλείαν Ὢγ βασιλέως τῆς Βασὰν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰς πόλεις αὐτῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου πόλεις ιβ'.

Αὗται μὲν οὖν αἱ ἐπισημότεραι φέρονται πράξεις ἐν βίβλῳ δ' Μωϋσέως, ἃς πρὸς ταῖς ἄλλαις ταῖς προεπιτμηθείσαις ἡμῖν
B παρεθέμεθα σὺν ταῖς ἐπισήμοις ἀπάρσεσι τῶν παρεμβολῶν καὶ τοῖς τόποις ἐν οἷς παρενέβαλον, ἐν πᾶσι τῇ θείᾳ γραφῇ κατακολουθοῦντες καὶ πάντα ἐξ αὐτῆς ἀναλεξάμενοι, πρός τε ἡμετέραν ὠφέλειαν καὶ κεφαλαιώδη τῶν ἐντυγχανόντων. τὰς γὰρ κατὰ μέρος ἀπάρσεις ἤτοι τοὺς σταθμοὺς, ὡς ἐξῆλθον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὁ αὐτὸς θεοδίδακτος νομοθέτης πρὸς τῷ τέλει τῆς ἱερᾶς βίβλου τῶν Ἀριθμῶν ἔγραψε, καὶ ὅτι Ἀαρὼν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐτελεύτησεν ἐν Ὢρ τῷ ὄρει, πέμπτῳ μηνὶ ἀρχομένῳ, ἐτῶν ὑπάρχων ρκγ'. καὶ τὰ λοιπὰ τὰ μέχρι τοῦ ὄρους Ἀβαρὶμ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼ,

1. καὶ τοῖς] καὶ delet m. εἶπον G. 1 et 5. ῥουβὴν B. Ῥουβὶμ G. 2. ὑμῶν B. ἡμῶν G. ἐνοπλησμένος B. 3. κατεκυριεύσητε B. 4. δώσεται B. 5. οὕτως — υἱοῖς Γὰδ om. G. ποιήσομεν] ποιήσωμεν AB. 6. Ῥουβὴν] ῥουβὶμ A. τῷ ἡμίσει dedi ex Numer. XXXII, 33. Vulgo τὸ ἥμισυ. 8. Βασὰν] βασσᾶν A. 9. αὐτῆς] αὐτοῦ G. 10. οὖν] αἱ G. 15. καὶ om. B. 17. ὁ αὐτὸς] αὐτὸς ὁ G. 21. ἀβαρεὶμ B. σαβαρεὶμ A. Σαβαρὶμ G. Ἀβαρὶμ Numer. XXXIII, 48.

Israël et dixerunt: si filii Rubem et filii Gad armis instructi nobiscum coram domino processerint, ut terram sub adspectu vestro positam bello subactam adeatis, date illis terram Galaad possidendam. Filii vero Rubem et filii Gad et dimidia tribus Manasse filiorum Ioseph responderunt. Regnum Seon, regis Amorrhaeorum, et Og, regis Basan, regnum et terram et civitates eius trans Iordanem numero duodecim.

Haec praecipua observatione digna quarto Mosis libro narrantur gesta, quae aliis in compendium iam alias coactis, cum insignioribus castrorum metationibus vel locis quibus metabantur, scripturarum ubique vestigia legentes et ex eis cuncta decerpentes, ad nostram utilitatem lectorumque commodum in medium protulimus. Singulas enim quasque castrorum metationes, stationes dico ex Aegypto proficiscentibus fixas, Moses ipse a deo legislator edoctus ad sacri Numerorum libri calcem apposuit; narratque, ut Aaron post quadragesimum filiorum Israël exitus annum, mense quinto iam incepto, annis 123 natus, in Or monte obierit et reliqua usque ad montem Abarim trans Iordanem contra Iericho, ubi filiis Israël edixit,

ἔνθα καὶ ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ὅπως χρήσονται καὶ ἐχθρανοῦσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς παραδοθησομένοις αὐτοῖς καὶ πόθεν ἔσται C τὰ ὅρια τῆς κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ ἕως ποῦ κατά τε λίβα καὶ δυσμὰς καὶ βορρᾶν καὶ ἀνατολὴν καὶ νότον ταῖς ἐννέα καὶ ἡμίσει φυλαῖς, καὶ περὶ τῶν κατακληρονομούντων αὐτοῖς τὴν γῆν ἀρχόντων ἀνδρῶν καθ' ἑκάστην φυλήν, ὧν πρῶτοι Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ καὶ ἔτι περὶ τοῦ κλήρου τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ἓξ πόλεων τῶν φυγαδευτηρίων, περί τε φόνων καὶ τοῦ κλήρου τῶν θυγατέρων Σαλπαάδ. καὶ ἐπλήρωσε τὴν αὐτὴν τετάρτην τῶν Ἀριθμῶν βίβλον. ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ αὐτῇ ἱερᾷ βίβλῳ τῶν Ἀριθμῶν μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ λαοῦ ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ γενομένην ὑπὸ Μωϋσέως καὶ Ἐλεάζαρ κατὰ τὸ αὐτὸ μ' ἔτος τῆς ἐξόδου, τελευτήσαντος ἤδη τοῦ Ἀαρὼν πρὸ ὀλίγου καὶ πάσης τῆς D γενεᾶς τῶν ἀπειθῶν προκαταναλωθείσης, εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τοῦτο ὄρος Ναβαῦ, καὶ ἰδὲ τὴν γῆν Χαναὰν καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου καὶ σὺ καθὰ καὶ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου, διότι παρέβητε τὸ ῥῆμά μου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σιναΐ ἐν τῷ ἀντειπεῖν τὴν συναγωγὴν τοῦ ἁγιάσαι με, οὐχ ἡγιάσατέ με ἐν τῷ ὕδατι ἐνώπιον αὐτῶν. τοῦτό ἐστιν ὕδωρ ἀντιλογίας Κάδης ἐν τῇ ἐρήμῳ Σιναΐ. αὐτὸς δὲ ᾐτήσατο προχειρισθῆναι πρὸς τοῦ θεοῦ τὸν ποιμα- V. 113

1. χρήσονται B. χρήσωνται G. Vulgo ἐχθρανῶσι. 4. βορρὰν B. βόῤῥα G. 5. κατακλ—] κα'. κλ— G. 7. ναὴ B. 9. τετάρτην om. G. 10. ἐπειδὴ] ἔπειτα m. 11. μωὰβ B. Μωὰμ G. 15. ἐν τῷ om. G. 16. ναβᾶθ A. ναβᾶβ B. Ναβὰθ G. Ναβὰν m. προστεθείσῃ AB. 17. καθὰ καὶ] καὶ ὁ G. 19. ἡγιάσατε — ἐν — ἐνώπιον B. ἡγιάσετε — ἐπὶ — ἐναντίον G. 20. Καδῆς G. 21. προχ— B. τὸ προχ— G.

ut se haberent ac perpetuum bellum gentibus sibi tradendis indicerent; quinam deinde forent ad Africum ventum et occidentem et boream et orientem et meridiem, novem et mediae tribubus, a 12 singulis ex unaquaque tribu selectis principibus, quorum praecipui Eleazar sacerdos et Iesus filius Nave, terram sorte divisuris assignandi termini, de Levitarum insuper possessione et sex refugii civitatibus, de caedibus et filiarum Salpaad haereditate conscripsit; ac tandem ipsum Numerorum librum absolvit. Ad haec vero ipso sacro Numerorum libro, post populum a Mose et Eleazar in Araboth Moab eodem quadragesimo profectionis anno, mortuo nuper Aaron ac omni rebellium et incredulorum progenie sublata recensitum; dixit dominus Mosi: adscende in montem trans Iordanem, in montem istum Naban et contemplare terram Chanaan et ad populum tuum adiungeris tu et frater tuus Aaron, quia verbum meum transgressi estis in deserto Sinai, cum resisteret synagoga populi, ne me sanctificaret, non sanctificastis me super aqua coram eis. Haec est aqua contradictionis Cades in deserto Sinai. Moses autem, qui post se pasceret Israël postulavit a deo instituen-

νοῦντα τὸν Ἰσραὴλ μετ' αὐτόν. ἔλαβέ τε Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ναυῆ
P. 142 θείᾳ ψήφῳ, καὶ στήσας ἔναντι Ἐλεάζαρ καὶ παντὸς Ἰσραὴλ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν καὶ συνέστησεν αὐτόν, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος.

Ταῦτα πάντα ἀνακεφαλαιωσάμενος ἐν τῇ ε' βίβλῳ τοῦ Δευτερονομίου, τά τε τῆς ὁδοιπορίας τῶν τε κατ' αὐτὴν παραβάσεων καὶ τὴν πατρῴαν αὐτῶν ἀπείθειαν, ἥτις αὐτῷ τε καὶ Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ γέγονε θείας ὀργῆς καὶ ἀποφάσεως αἰτία, μὴ ἐπιβῆναι τῆς ἐπηγγελμένης αὐτοῖς γῆς ἀναμνήσας, ὅπως τε ἐπὶ λ' καὶ η' ἔτη περιεπόλουν εἰς Κάδης Βαρνὴ ἐπιστραφέντες πρὸς τὴν τῆς ἐρυθρᾶς ἔρημον, ἐκύκλουν τὸ ὄρος Σηεὶρ ἐφ' ἡμέρας πολ-
B λάς, καὶ πάλιν ἀπὸ τούτου ἐπεστράφησαν πρὸς βορρᾶν, ἕως διέπεσον πᾶς ἀπειθὴς ἐν ἐρήμῳ, καίτοι τῆς ὅλης ὁδοῦ ἀπὸ Κάδης Βαρνὴ ἕως φάραγγος Ζαρὲδ μὴ οὔσης ε' ἡμερῶν, ὡς ἡμεῖς ἐπειράθημεν, ἥτις αὐτοῖς καταρεμβευομένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐν λ' καὶ η' χρόνοις διήνυσται. τούτων οὖν αὐτοὺς ἀναμνήσας ὁ θεῖος νομοθέτης καὶ πολλὰ περὶ εἰδωλολατρείας καὶ τῶν λοιπῶν ἀπηγορευμένων ἐθνικῶν ἐθῶν παραινέσας διδάσκει τὰς θείας νομοθεσίας, πολλάκις ἐπαναλαμβανόμενος καὶ ἀναμιμνήσκων αὖθις τῶν κατὰ τὴν ἔρημον θείων πειρατηρίων, ἀπολογούμενος ἔν τισιν ὅτι διὰ τοῦτο ὑμᾶς ἐκάκωσε κύριος καὶ ἐλιμαγχόνησεν ἐν τῇ

1. ναυὴ B. 7. αὐτῶν] αὐτοῦ G. 9. αὐτοῖς γῆς B. γῆς αὐτῆς A. γῆς, αὐτοῖς G. 10. Βαρνὴ] βαρνεὶ AB. Βαρνῆ G. 11. Σηεὶρ ἐφ'] Vulgo Σιηρέφ. σηειρὲφ B. 14. βαρνῆ A. βαρνεῖ B. ζαρὲδ B. Ζαρὲθ G. Ζαρὲτ Deuteron. II, 13. 16. αὐτοὺς add. B. 21. τούτου ἡμᾶς G.

dum. Tum divinae electionis nutu Iesum filium Nave assumpsit et in conspectu Eleazar totiusque Israël constituto manus imposuit et, prout praeceperat dominus, ducem creavit.

Cuncta haec quinto, qui Deuteronomii libro, itinerum scilicet ac transgressionum memoriam, paternam eorum contumaciam, quae cum ipsi, tum Aaron fratri, divinae ultionis, et ne promissionis in terram ingrederentur latae in eos sententiae causa fuit, fuse prosequitur, ut nimirum triginta et octo annis in Cades Barne sunt vagati ac in maris rubri desertum regressi diebus plurimis montem Seir circularunt rursumque in boream oppositum reversi cuncti deo inobedientes perierunt in deserto, quamvis spatium a Cades Barne usque ad vallem Sared medium dierum quinque, ut nos ipsi sumus experti, viam non excedat, id tamen ipsi, deo disponente, hinc inde vagi et instabiles, non nisi annis triginta octo sunt emensi. Talia mentibus Hebraeorum contemplanda divinus legislator obiicit et ab idolorum cultu aliisque prohibitis ritibus eos dehortatus divinas leges repetitas saepius et inculcatas edocet; ac insuper, quae de iis sumpserat experimenta deus in deserto revocat in memoriam et de nonnullis defensionem instituit; propterea, inquiens, dominus afflixit vos et angustiis pressos in deserto ten-

ἐρήμῳ πειράζων ὑμᾶς, εἰ φυλάξετε τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ μὴ C φυλάξαντας οὐ τελείως διέφθειρεν, ἐμοῦ πολλάκις ὑπὲρ ὑμῶν δεηθέντος, ἀλλ' ἐψώμισε τὸ μάννα, ἵνα γνῶτε ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐν παντὶ τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ, ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ὡς εἴ τις παιδεύσαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐτροφοφόρησεν ἄμοχθον ζωὴν χαρισάμενος. ἄρτον οὐκ ἐφάγετε καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐκ ἐπίετε ἔτη μ'. τὰ ἱμάτια ὑμῶν οὐκ ἐπαλαιώθη, οὐδὲ τὰ ἱμάντια κατετρίβη τῶν ποδῶν ὑμῶν. μετὰ τούτους τοὺς λόγους καὶ ἄλλους πλείστους ἀξιοθέους καὶ χάριτος θείας πεπληρωμένους ἀναγράψας ἐν βίβλῳ παρέδωκε τοῖς ἱερεῦσιν ἀποθέσθαι ἐκ πλαγίου τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου, καταστήσας Ἰησοῦν υἱὸν Ναυῆ τοῦ D Ἰσραὴλ ἄρχειν ἀντ' αὐτοῦ θείᾳ ψήφῳ, καὶ τὴν δευτέραν ᾄσας ᾠδὴν, ἣν πάντα τὸν λαὸν ἐκμαθεῖν προσέταξε κύριος, ὡς μέγα τι χρῆμα καὶ θεῖον τοῖς εἰς ἀνάμνησιν ἐσόμενον παραδοὺς τῷ ια' μηνὶ τοῦ μ' ἔτους τῆς ἐξ Αἰγύπτου πορείας, ρκ' ὄντι τῆς ζωῆς αὐτοῦ, εὐλογήσας πάντας ἀνῆλθεν εἰς ὄρος Ναβαῦ ἤτοι Ἀβαρὶμ κείμενον ἐν τῇ Μωαβίτιδι πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ πρόσωπον Ἱεριχοῦς. καὶ κατοπτεύσας τὴν ἐπηγγελμένην τῷ Ἰσραὴλ γῆν ἐτελεύτησεν ἐκεῖ κατὰ πρόσταγμα θεοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Γαῖ ἐγγὺς P. 143

4. ἐν παντὶ B. ἐπὶ παντὶ G. 5. διὰ] ἀπὸ G. 6. ἐτροφόρησεν G. 8. ἐτῶν G. 9. καὶ] τοὺς G. 10. ἀξιοθέους Bm. ἀξιωθέους G. 11. πλαγείου B. 12. ναυὴ constanter B. 15. ἐσόμενον B. ἐσομένοις G. 17. πάντας B. πάντα G. ναβαῦ B. Ναβὰμ AG. Vide Deuteron. XXXIV, 1. ἀβαρεὶμ B. ἀμαρεῖμ A. Ἀμαρτὶμ G. 19. ἱεριχοῦς A. ἱεριχοὺς B. Ἱεριχὼ G. 20. ἐν γαὶ B. ἔγγαὶ A. Ἄγγαὶ G.

tavit, ut probaret, num eius mandata custodiretis; transgressos autem non penitus exstinxit, me pro vobis interpellante, quin potius manna subministravit, ut cognoscatis quod non in solo pane vivit homo, sed in omni re de ore dei procedente; corripuit vos, ut quivis homo filium corripere solet, enutrivit vero et vitam curae laborisque expertem exhibuit. Panem non comedistis et vinum siceramque annis quadraginta non bibistis; vestimenta vestra vetustate non sunt trita, neque pedum vincula confracta. His habitis sermonibus ac pluribus aliis deo dignis ac caelesti gratia plenis conscriptis, librum a latere testamenti testimonii reponendum sacerdotibus tradidit ac Iesum filium Nave divino suffragio vices proprias obiturum Israëlis instituit ducem. Edidit porro secundum canticum, quod tanquam divinum monimentum posteritatis memoriae consignandum iussit dominus; ac demum mense undecimo anni quadragesimi profectionis ex Aegypto susceptae, anno aetatis centesimo et vigesimo felicibus votis singulos prosecutus, ab eorum se consortio subduxit. Adscendit autem in montem Naban, qui Abarim, in terra Chanaan trans Iordanem, contra Iericho positum; ac terram Israël promissam contemplatus, ibi, deo iubente, reddidit spiritum

οἴκου Φογώρ· καὶ οὐκ οἶδεν οὐδεὶς τὴν ταφὴν αὐτοῦ. οὗτος ὁ μέγας θεόπτης καὶ προφήτης παιδαγωγός τε καὶ νομοθέτης τοῦ Ἰσραὴλ ἐτῶν ρκʹ τελευτήσας οὐκ ἠμαυρώθη τοὺς ὀφθαλμούς· εἰκότως. τούτοις γὰρ τὴν θείαν δόξαν ἑώρακεν, οὐδὲ τὰ περὶ τὸ πρόσωπον διὰ γῆρας ἐρυτιδώθη. ὅμοιος αὐτῷ προφήτης, ὥς φησιν ἡ γραφή, οὐκ ἀνέστη, ᾧ ὤφθη κατὰ πρόσωπον κύριος, ἕως Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ὁ αὐτὸς θεοδίδακτος πρῶτος ἐν V. 114 *ἀνθρώποις ἱστορίαν ἔγραψε χρονικὴν ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τοῦ ρκʹ ἔτους αὐτοῦ, ὅπερ ἐστὶ κοσμικὸν ͵γωνςʹ κατὰ τήνδε τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν.*

B *Μετὰ τὴν τελευτὴν Μωϋσέως εἶπε κύριος τῷ Ἰησοῦ υἱῷ Ναυῆ, ἀναστὰς διάβηθι τὸν Ἰορδάνην σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς. πᾶς τόπος οὗ ἐὰν ἐπιβῆτε τῷ ἴχνει τῶν ποδῶν ὑμῶν, ὑμῖν δώσω αὐτόν, ὃν τρόπον εἴρηκα τῷ Μωϋσῇ. τὴν ἔρημον καὶ τὸν Ἀντιλίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου Εὐφράτου καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ἀφ' ἡλίου δυσμῶν ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν. καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσι λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ ἑτοιμασθῆναι καὶ ἐπισιτίσασθαι, ἵνα μετὰ τρεῖς ἡμέρας διαβῶσι τὸν Ἰορδάνην. καὶ ἀπέστειλεν ἐκ* C *Σαττεὶμ δύο ἄνδρας κατασκοπεῦσαι τὴν Γαὶ καὶ τὴν Ἱεριχὼ δύο πόλεις. οἳ καὶ εἰσελθόντες εἰς Ἱεριχὼ παρὰ Ῥαὰβ τῇ πόρνῃ κατ-*

3. *ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ* G. *αὐτοῦ* om. B. 5. *ἐρυτιδώθη* B. *ἐῤῥυτιδώθη* G. 6. *κύριος*] *θεὸς* G. 9. *τήνδε τὴν* B. *δὲ τὴν* G. 11. *εἶπεν* AB. *εἶπεν ὁ* G. Vide Iosuae cap. I. 14. *αὐτὸν*] *αὐτῷ* A. *μωϋσεῖ* B. 19. *ἐκ σαττεὶμ* B. *ἐξ Ἀττεὶμ* G. 20. *κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν τῆς Ιεριχὼ, καὶ τῆς Γαῒ δύο πόλεις* G. Correxi ex B. 21. *οἳ καὶ*] *οἱ δὲ* G. *ῥαὰβ* B. *Ραβαὰμ* G.

et in Gai, prope domum Phogor, sepultus est, nec quisquam sepulcrum eius novit. Hic magnus dei contemplator et propheta et paedagogus et legislator Israël anno aetatis 120 vita functus est, nec ei caligine sunt obducti oculi, et merito quidem, iisdem enim divinam conspexerat gloriam; sed neque ob senectutem facies rugis deturpata est. Aequalis ei propheta non surrexit, inquit scriptura, cui deus ex facie fuerit visus usque ad Ioannis baptistae tempus. Ipse primus inter homines a deo edoctus historiam ac simul temporum rationem ab Adamo usque ad aetatis suae annum 120, qui iuxta veriorem ac tutiorem Chronologiam fuit a mundi conditu 3856, conscripsit.

Sublato e vivis Mose dixit dominus Iesu filio Nave: exsurgens transi Iordanem tu et omnis populus iste in terram, quam ego do eis. Omnis locus super quem adscenderitis vestigio pedum vestrorum, dabo eum vobis, quemadmodum dixi Mosi: desertum et Antilibanum usque ad magnum flumen Euphratem et usque ad mare magnum ab occasu solis erunt fines vestri. Et mandavit Iesu scribis, ut de expeditione et commeatu populum alloquerentur ac post dies tres transirent Iordanem. Et misit ex Sattin duos viros terram Iericho et Gai, duas urbes, exploraturos. Illi Iericho in-

ἔλυσαν, ζητούμενοί τε ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἱεριχὼ, ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς ἀπεκρύβησαν, ὀμόσαντες αὐτῇ τὰ περὶ τῆς σωτηρίας. ἐπανελθόντες δὲ πρὸς Ἰησοῦν ἐν Σαττεὶμ ἀπήγγειλαν τὰ τῆς κατασκέψεως. καὶ ὀρθρίσας Ἰησοῦς τῷ πρωῒ ἐκ Σαττεὶμ ἦλθεν εἰς τὸν Ἰορδάνην σὺν τῷ λαῷ. ἔνθα προαγνίσας τὸν Ἰσραὴλ διεβίβασε μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὸν Ἰορδάνην, προηγουμένης τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου σὺν τοῖς αἴρουσιν αὐτὴν ἱερεῦσιν, ὧν ἐπειδὴ μόνον οἱ πόδες ἐβάφησαν εἰς μέρος τοῦ ὕδατος, ἔστη τὰ ὕδατα καταβαίνοντα ἄνωθεν εἰς πῆγμα ἐν πόρρω διαιρεθὲν ἄναν- D
τες εἰς μέρος Καριαθηαρείμ· τὰ δὲ καταβαίνοντα κατέβη εἰς θάλασσαν Ἄραβα, θάλασσαν ἁλῶν, ἕως ἐξέλιπε. καὶ ὁ λαὸς εἱστήκει ἀπέναντι Ἱεριχώ. καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου, ἕως διέβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἰορδάνην ἐπὶ ξηρᾶς, καὶ συνέταξεν Ἰησοῦς δώδεκα ἄνδρας ἐνδόξους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ διὰ ῥήματος κυρίου, καὶ ἀναλαβόντες λίθους ιβʹ ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου διεκόμισαν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς μνημόσυνον. ἔστησέ τε ἄλλους ιβʹ λίθους Ἰησοῦς ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν ἱερέων, καὶ εἰσὶν ἐκεῖ ἕως σήμερον. καὶ προσέταξε τοῖς ἱερεῦσιν Ἰησοῦς, P. 144
καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς, κατέβη τὸ ὕδωρ ὁρμῆσαν ὡς ἦν πρότερον. αὐτοὶ δὲ ἀναβάντες

1. ἱεριχῶ AB pene constanter. 4. τῷ πρωῒ addidi ex B: solum πρωῒ est in A. Vide Iosuae III, 1. ἐκ σαττεὶμ B. ἐξ Ἀττεὶμ G. ἐκ Σαττὶν Iosua. 5. διαγνίσας G. 10. καριαθηαρεὶμ B. Καριαθειαρεὶμ G. Καριαθιαρὶμ Iosua III, 16. 11. ἐξέλειπε B. 14. Ἰησοῦς] ἐν ἴσῳ G. 16. λίθους B. πλίνθους G. εἰς μέσην τὴν G. 17. λίθους addidi ex B. Ἰησοῦς] ἴσω G. 19. ἕως] ὡς G.

gressi ad Raab meretricem diverterunt; et a rege Ierícho perquisiti, absconditi sunt in eius domo, dato ei de salute et securitate iuramento. Reversi vero ad Iesum de exploratu habito retulerunt. Et diluculo surgens Iesus ex Sattin venit cum populo ad Iordanem, ubi expiato Israële, post dies tres Iordanem traiecit, praecedente testimonii domini arca cum portantibus eam sacerdotibus, quorum pedes ubi solum aquae parte tincti sunt, aquae descendentes desuper steterunt in unam concretionem longe superius divisam et oppositam usque ad partem Cariathiarim. Quae autem descendebat, descendit in mare Araba, in mare salis, donec penitus deficeret. Et populus stetit contra Iericho. Et steterunt sacerdotes levantes arcam testamenti domini super aridam in medio Iordanis, donec per aridam transiret omnis populus Iordanem; et constituit aequo numero duodecim honoratos viros filiorum Israël ex praecepto domini, qui assumptos duodecim lapides in perpetuum monumentum ex medio Iordanis detulerunt in castra. Statuitque pariter alios duodecim in Iordane, in loco qui fuit sub pedibus sacerdotum levantium arcam et sunt ibi usque in hodiernum diem. Et mandavit Iesus sacerdotibus: et factum est ut exierunt et posuerunt pedes super terram, descendit aqua impetu suo fluens sicut prius. Ipsi

ἐστρατοπέδευσαν ἐν Γαλγάλοις κατὰ ἀνατολὰς ἀπέναντι Ἱε-
ριχώ.
Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων καὶ οἱ βασι-
λεῖς οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Φοινίκης κατετάκησαν ἐκπλα-
γέντες ταῖς διανοίαις. Ἰησοῦς δὲ θείᾳ προστάξει περιέτεμε τὸν
λαὸν μαχαίραις πετρίναις ὅσοι διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, ὅτι, φη-
σὶν, ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἔτη ἀνέστραπται Ἰσραὴλ ἐν τῇ
B ἐρήμῳ· καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν οἱ πλεῖστοι τῶν μαχίμων ἀπερίτμη-
τοι· τοῦτο δ' ἦν αἴτιον ὅτι καθ' ἑαυτοὺς ὄντες παντὸς ἀλλογε-
νοῦς κεχωρισμένοι χρείαν οὐκ εἶχον τῆς περιτομῆς. καλῶς ἄρα
εἴρηται τῷ θείῳ ἀποστόλῳ ὅτι οὔτε περιτομή τί ἐστιν οὔτε ἀκρο-
βυστία, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν. τῷ δὲ μβ' ἔτει πεποιηκέναι δοκεῖ
πως ἄπορον εἶναι· τεσσαράκοντα γὰρ ἔτη πανταχοῦ ἐν ταῖς λοι-
παῖς θείαις γραφαῖς ὁ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ φαίνεται ἀναστρα-
φεὶς, εἰ μή πού τις ἐνταῦθα τὸ π' ἔτος Μωϋσέως καὶ τὸ πρῶτον
Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ συναριθμεῖσθαι νοήσοι τοῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ μ'
C ἔτεσι καὶ οὕτως εἶναι μβ'. οὗτοι περιτμηθέντες ἡσύχασαν ἕως
V. 115 τοῦ θεραπευθῆναι, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου Γάλγαλα.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα τῇ ιδ' τοῦ πρώτου μηνὸς
ἀπὸ ἑσπέρας ἐπὶ δυσμῶν εἰς Ἱεριχὼ ἐν τῷ πεδίῳ. καὶ ἔφαγον ἀπὸ
τοῦ σίτου τῆς γῆς ἄζυμα καινὰ, τοῦτ' ἔστιν ἀπὸ σίτου νέου,

3] Iosuae cap. V. 4. κατετάγησαν G. 5. ταῖς B. τε ταῖς G. δὲ om. G. 9. ἑαυτοῖς A. 10. ἄρα B. ἄρ' G. 11. ἀκροβυστεία B. 15. τὸ B. τῷ G. ἔτος] ἔτους A. 16. συναριθμεῖσθαι B. συναριθμῆσαι G. 17. ἕως addidi ex B. 19. τοῦ] τούτου B. 20. δυσμὸν A. 21. καινὰ B. κενὰ G. καὶ νέα Iosua V, 11.

vero conscendentes castra metati sunt in Galgalis, ad partem quae est ad ortum solis ab Iericho.

His auditis reges Amorrhaeorum et reges Phoeniciae, qui iuxta mare, magno mentis terrore consternati sunt. Iis ita turbatis Iesus divino iussu populum omnem, qui transierat Iordanem, cultris lapideis circumcidit; eo quod, aiebat, quadraginta et duobus annis versatus est Israël in deserto, ac eam ob rem incircumcisi erant pugnatorum plurimi; cuius ea fuit causa, quod privatim ad se invicem agentes atque ab omni alienigena separati circumcisione non indigebant; propterea que praeclare divinus apostolus enunciavit: neque circumcisio est aliquid, neque praeputium, sed mandatorum dei observantia. Hoc vero quadragesimo secundo anno praestitisse videtur aliqua ratione dubium. Passim enim in scripturis quadraginta annis legitur Israël in deserto conversatus; nisi forsan aliquis quadraginta in deserto peractis annis Mosis octogesimum et Iesu primum adiungendum excogitaverit; atque ita quadraginta duos annumerandos. Isti porro circumcisionis dolore iactati, medelae habendae causa quieverunt, unde loco nomen inditum Galgala. Et fecerunt filii Israël pascha quarto decimo die mensis primi a vespera ad succedentem solis occasum ad occidentalem partem Hiericho in planitie. Et comederunt de frumento terrae azyma et no-

ὅπερ μέχρι νῦν ἔστιν ἰδεῖν ἐν Ἱεριχὼ κατὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν γενόμενον θερισμὸν σίτου νέου κατὰ τοὺς θερμοτέρους τόπους συμφθάζοντα. ἐξ οὗ καὶ ἡ κατὰ Ἱεροσόλυμα ἁγιωτάτη ἐκκλησία συνήθως προσφέρει τὴν ἀναίμακτον θυσίαν τῷ καιρῷ τῆς ζωηφόρου ἀναστάσεως Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ἐν αὐτῇ, φησί, τῇ D ἡμέρᾳ ἐξέλιπε τὸ μάννα μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔτι ὑπῆρχε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μάννα. ἐκαρπώσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. ὄντων δὲ αὐτῶν εἰς Ἱεριχὼ ἀναβλέψας Ἰησοῦς ὁρᾷ ἄνθρωπον ἑστηκότα κατέναντι αὐτοῦ καὶ ἡ ῥομφαία ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, ἡμέτερος εἶ ἢ τῶν ὑπεναντίων; ὁ δὲ εἶπεν, ἐγὼ ἀρχιστράτηγος κυρίου δυνάμεως νῦν παραγέγονα. καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπε, δέσποτα, τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ; καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος κυρίου πρὸς Ἰησοῦν, λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ σὺ ἕστηκας τόπος ἅγιός ἐστι. P. 145

Καὶ Ἱεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῆς ἐξεπορεύετο οὐδὲ εἰσεπορεύετο. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμί σοι τὴν Ἱεριχὼ ὑπὸ χεῖρα καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ, δυνατοὺς ὄντας ἰσχύϊ. σὺ δὲ περίστησον αὐτῇ πάντας τοὺς μαχίμους κύκλῳ. καὶ ἔσται ὅταν σαλπίσωσι τῇ σάλπιγγι, ἀνακραγέτω πᾶς ὁ λαὸς ἅμα. καὶ ἀνακεκραγότων αὐτῶν πε-

1. νῦν B. σήμερον G. 3. συμφθάνοντα m. 6. ἐξέλειπε B. 12. ἐναντίων G. ἐγὼ et δυνάμεως om. G. 16. ἐφ' B. ἐν G. σὺ add. B. 17] Iosuae cap. VI. 18. ἐξεπορεύετο] ἐκπορεύετο G. 19. ἐγὼ om. G. 22. Vulgo ἀνακεκραγέτω.

va, hoc est de frumento novo; quod quidem usque in hodiernum diem facillimum expertu est Hierichuntinis; circa aequinoctium vernum scilicet calidioribus in locis novi frumenti praecocem messem fieri, ex qua sanctissimae Hierosolymorum ecclesiae consuetum est incruentae hostiae celebrari oblationem in vivificae resurrectionis Christi nostri dei solennitate. In eo, inquit, die defecit manna, postquam ipsi manducaverunt de frumento terrae et non ultra adfuit filiis Israël manna. Et comederunt de fructu regionis Phoenicum in anno illo. Cum autem essent in Hiericho respiciens Iesus vidit hominem stantem contra se, et gladius evaginatus in manu eius, et accedens Iesus dixit ei: noster es an adversariorum? Ille vero dixit: princeps militiae domini nunc adveni. Et Iesus cecidit in faciem super terram et dixit ei: domine quid praecipis servo tuo? Et ait princeps militiae domini ad Iesum: solve calceamentum de pedibus tuis; locus enim in quo stas, locus sanctus est.

Et Hiericho clausa atque munita et nemo prodibat ex illa neque introibat. Et dixit dominus ad Iesum: ecce subiectam tibi trado Hiericho et regem eius qui est in ea et potentes qui sunt in fortitudine. Tu autem admove illi bellatores in circuitu. Et erit postquam cecinerint tuba, conclamet omnis populus simul. Et conclamantibus eis cadent sponte moenia

σεῖται πᾶν τὸ τεῖχος τῆς πόλεως αὐτόματον καὶ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας ἕκαστος κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν. καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ ἀγγέλου ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας κυκλῶν τὴν πόλιν προηγουμένης τῆς κιβωτοῦ· καὶ τῇ ἑβδόμῃ ἠλάλαξεν B ὁ λαὸς, καὶ τὰ τείχη κατέπεσε. καὶ εἰσελθόντες ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως γυναικὸς καὶ ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου καὶ ἕως μόσχου καὶ ὑποζυγίου ἐν στόματι ῥομφαίας, χωρὶς Ῥαὰβ τῆς πόρνης καὶ τοῦ οἴκου αὐτῆς. καὶ ἐνεπυρίσθη Ἱεριχὼ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ πλὴν ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου. ταῦτα γὰρ θεῷ ἀφιερώθη. ἐξ ὧν Ἄχαρ νοσφισάμενος υἱὸς Χαρμὶ υἱοῦ Ζαμβρὶ υἱοῦ Ζαρὰ φυλῆς Ἰούδα ψιλὴν ποικίλην καὶ διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου καὶ γλῶσσαν χρυσῆν, ἐλιθοβολήθη ὑπὸ τοῦ Ἰσραὴλ σὺν τέκνοις καὶ γυναικὶ καὶ τοῖς ὑπάρχουσιν εἰς φάραγγα Ἀχώρ. καὶ κατηράσατο Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν Ἱεριχὼ ἔναντι κυρίου εἰ- C πών, ἐπικατάρατος ἄνθρωπος ὅστις οἰκοδομήσει τὴν πόλιν ἐκείνην, ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσει αὐτὴν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς. καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἀζὰ ὁ ἐκ Βαιθήλ. ἐν τῷ Ἀβιρὼν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ Σεγοὺβ τῷ διασωθέντι ἐλαχίστῳ ἐπέστησε τὰς πύλας αὐτῆς.

6. πάντα om. G. 9. τοῦ ἀργυρίου G. 10. χρυσοῦ G. 11. ἄχαρ νοσφισάμενος B. Ἀχαρνος φησάμενος G. Χαρμὶ] Vulgo Χαρμῆ. χαρμεὶ B. υἱοῦ Ζαμβρὶ addidi ex Iosuae VII, 1. υἱοῦ Ζαρὰ] Vulgo υἱὸς Ζαρά. 12. ψιλὴν m. ψέλλην G. 18. Ἀζὰ] Ὀζᾶν Iosua VI, 25. Ἀχιὴλ Regum III. 16, 34. 19. ἀβηρῶν A. ἀβειρὼν B. Ἀβηρὼν G. 20. Σεγοὺβ m ex Reg. III. 16, 34. σεγοῦς AB. Σεγοὺς G.

civitatis et introibit omnis populus impetum faciens unusquisque secundum faciem in civitatem. Et fecit Iesus iuxta verbum angeli per septem dies circumiens civitatem, praeeunte arca domini; septimo vero vociferatus est populus et ceciderunt moenia. Et ingressi devoverunt eam et quaecunque erant in ea, ab homine usque ad mulierem et a iuvene usque ad seniorem et usque ad vitulum et subiugale in ore gladii, dempta Raab meretrice et eius domo. Et incensa est Hiericho cum omnibus quae erant in ea, excepto argento et auro et aere et ferro, haec namque deo consecrata sunt. Achar vero, filius Charmi, filii Zambri, filii Zara, ex tribu Iuda, defraudavit et subtraxit vestem variam et ducentas didrachmas argenti et linguam auream; propterea ab Israël cum filiis et uxore ac omnibus ad eum spectantibus in valle Achor lapidibus est necatus. Et maledixit Iesus Hiericho in die illo coram domino dicens: maledictus homo qui civitatem illam aedificaverit, in primogenito fundamenta eius ponet et in filiorum postremo portas eius addet. Et fecit ita Achiel Bethelita: in primogenito Abiron fundavit eam et in Segus iuniore filio imposuit portas eius.

Τότε παρέδωκε κύριος τῷ Ἰησοῦ τὴν Γαὶ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς. καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐκρέμασε τὸν βασιλέα ἐπὶ ξύλου διδύμου ἕως ἑσπέρας. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν πόλιν ἐπίσημον καὶ οἱ κατοικοῦντες τὰς πόλεις τοῦ Εὐαίου δεινότητι σπονδὰς ἐποιήσαντο πρὸς Ἰησοῦν, πόρρωθεν παραγεγονέναι προσποιησάμενοι· οὓς ἐπιγνοὺς V. 116 ὕστερον διακονεῖν καὶ ξυλοφορεῖν τῷ θεῷ προσέταξε. τούτοις D Ἀμορραῖοι ἐπεστράτευσαν ὡς αὐτομολήσασι πέντε βασιλεῖς τῶν Ἰεβουσαίων, ὧν ἦν πρῶτος Ἀδωνιβεζὲκ βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ σὺν τοῖς στρατεύμασι. πρὸς οὓς ἀναβὰς Ἰησοῦς σὺν τῷ Ἰσραὴλ Γαβαωνίτας μὲν ἐλυτρώσατο, τοὺς δὲ Ἀμορραίους κατέκοψε φεύγοντας σὺν τοῖς βασιλεῦσιν αὐτῶν. οἳ καὶ ἐν σπηλαίῳ κρυβόμενοι καταληφθέντες ἐκεῖ κατεκλείσθησαν ἕως κατέπαυσεν ὁ πόλεμος. ἔνθα πολλοὶ μὲν ὑπὸ τοῦ Ἰσραὴλ κατεκόπησαν, πλείονες δὲ λίθοις χαλάζης οὐρανόθεν ἐπιρριπτομένοις αὐτοῖς ἀπέθανον. P. 146 τότε θείᾳ δυνάμει προσευξάμενος Ἰησοῦς ἔστησε τὸν ἥλιον κατὰ Γαβαὼν καὶ τὴν σελήνην κατὰ φάραγγα Αἰλὼν, ἕως ἐξεπολέμησε τοὺς ἐχθρούς. καὶ ἐξαγαγὼν τοὺς πέντε βασιλεῖς ἐκ τοῦ σπηλαίου προσέταξε τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ πολέμου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καταπατῆσαι τοὺς τραχήλους αὐτῶν, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς καὶ παρέλαβε τὰς πόλεις αὐτῶν, αἳ ἦσαν αὐτοῖς πέντε,

1] Iosuae cap. VIII. Ἰησοῦ] Immo Ἰησοῖ et p. 146. 2. αὐτὴν] καὶ ἔθηκεν add. m. εἰς τὸν αἰῶνα addidi ex B. 9. ἀδωνιβεζὲκ B. Ἀδὼμ Βεζὲκ G. Vide Iosuae X, 1. 11. κατέκοψεν B. συνέκοψεν G. 13. καταλειφθέντες AB. 15. λίθους A. ἐπιριπτουμένοις B. 17. Vulgo Ἐλών. Correctum ex Iosuae X, 12.

Eodem tempore tradidit dominus Iesu urbem Gai et regem eius. Et incendit eam et tumulum inhabitabilem eam fecit et regem eius suspendit super lignum geminum usque ad vesperam. His auditis qui Gabaon urbem insignem habitabant, quique munitas Evaeorum urbes occupabant; ex remotis locis se venisse simulantes, cum Iesu foedus inierunt; detecta vero eorum arte iussit eos ministrare et ligna inferre in dei tabernaculum. In hos velut in communis societatis desertores bellum moverunt Amorrhaei et quinque reges Iebuzaeorum, quorum prior erat Adonibezec, rex Hierusalem, adiuncto sibi valido exercitu; in eos vero cum Israël Iesus profectus, Gabaonitas quidem liberavit, Amorrhaeos vero confecit cum regibus eorum, qui quidem in spelunca latentes deprehensi, in ea donec cessaret conflictus inclusi fuerunt, ibidemque gladiis Israël non pauci in frusta concisi, plures autem ex eis grandinis lapidibus caelitus immissis necati sunt. Tunc Iesus orans divina virtute solem supra Gabaon et lunam supra vallem Aelon, donec hostes debellaret, moratus est. Eductisque demum e spelunca quinque regibus a filiorum Israël belli ducibus iussit eorum colla pedibus calcari; et occidit eos et urbes eorum invasit numero

Μακηδὰ καὶ Λόμνα, Λαχὶς, καὶ τὸν βασιλέα Γαζὲρ Ἰαρὰμ βοηθοῦντα τοῖς ἐν Λαχὶς, τήν τε Ὀδολλὰμ καὶ τὴν Χεβρών. τότε παρέλαβε καὶ τὴν Δαβεὶρ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ πᾶσαν τὴν ὀρεινήν.

B *Ἰαβεὶν δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀσὼρ ἀθροίσας τοὺς περὶ αὐτόν τε καὶ Σιδῶνα τὴν μεγάλην βασιλεῖς, τούς τε ἀπὸ βορρᾶ καὶ τῆς πεδινῆς καὶ τοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν παραλίους Χαναναίους, Χορραίους τε καὶ Ἀμορραίους καὶ Εὐαίους καὶ Ἰεβουσαίους καὶ Φερεζαίους καὶ Χετταίους, τοὺς ὑπὸ τὴν ἔρημον πολλοὺς ὄντας ὡσεὶ ἄμμος τῆς θαλάσσης καὶ δυνατοὺς ἐν ἅρμασι καὶ ἵπποις, ἦλθε πολεμῆσαι πρὸς τὸν Ἰησοῦν· οὓς πάντας παραλαβὼν ἀνεῖλε σκυλεύσας αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν. πάντες οἱ βασιλεῖς οὓς παρέδωκε κύριος τῷ Ἰησοῦ κθʹ, ὧν τὰ ὀνόματα γέγραπται ἐν βίβλῳ. Ἰη-*
C *σοῦς δὲ πρεσβύτερος προβεβηκὼς, καὶ προσέταξεν αὐτῷ κύριος καὶ ἐκληροδότησε πᾶσαν τὴν γῆν ταῖς ἐννέα καὶ ἡμίσει φυλαῖς, αὐτὸς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἀρχιερεὺς, ἔναντι κυρίου ἐν Σιλώμ. τῷ δὲ Ἰησοῦ ἐδόθη Θαμναθὰ ἐν ὄρει Ἐφραΐμ, καὶ τῷ Χαλὲβ υἱῷ Ἰεφοννῇ αἰτήσαντι ἐδόθη Χεβρὼν, ὃς καὶ ἐξήλειψε τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνὰκ, τοὺς καλουμένους γίγαντας. τῷ δὲ Γοθονοὴλ ὁμομητρίῳ*

1. *Μακηδὰ, καὶ Λεβνὰ, καὶ Λαχὶς, καὶ Ἐλὰμ τὸν βασιλέα Γαζὲρ βοηθοῦντα τῆς Λαχὶς παρέλαβεν, τήν τε Ὀδολλὰμ, καὶ τὴν Χεβρών. τότε παρέλαβεν καὶ τὴν Δαβὶρ, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς* m. Vide Iosuae X, 29. *Λαχὶς*] *λάχης* A. *λαχεὶς* B. *ἰαρὰμ* B. *Ιαράβ* G. 2. *τοῖς ἐν λάχεις* B. *τοῖς ἐλάχης* A. *τῆς Ἐλάχης* G. *ὀδολλὰμ* B. *Ὀδόλὰμ* G. *χεβρὼν* B. *Χεβρὼμ* G. 6. *σιδόνα* B. *βορρᾶ* B. *βοῤῥᾶν* G. 8. *φερεζώους* B. 9. *ὡσεὶ* B. *ὡς ἡ* G. 10. *ἦλθεν* AB. *ἦλθον* G. 14. *καὶ προβεβηκὼς* G. *κύριος* B. *ὁ κύριος* G. 16. *Σηλὼ* m. 17. Vulgo *Ιεφωνία*. *ἰεφοννὶ* B. 19. *Γοθονιὴλ* G.

quinque, Maceda et Lebna, Lachis et regem Gazer Elam Lachis urbi suppetias laturum et Odollam et Chebron. Mox cepit Dabir et regem eius et vicos eius et omnem montanam regionem.

At Iabin, rex Asor, collectis sibi vicinis Sidonique magnae regibus, nec non qui ad septentrionem vel planitiem vel ad orientem siti sunt, maritimis Chananaeis, Chorraeis, Amorrhaeis, Evaeis, Iebusaeis, Pherezaeis et Chettaeis ad deserti plagam vergentibus et copias ad instar arenae maris conflantibus innumeras, viribus, animo, curribus et equis instructas, in Iesum bellum illaturus movit; ille captos occidit cunctos, diripuit exercitum et urbes depraedatus est. Omnes reges a domino Iesu traditi sunt numero viginti novem eorumque nomina in eius libro descripta reperiuntur. Iesus autem iam senior erat et provectus aetate; et praecipiente ei domino novem et dimidiae tribubus ipse et Eleazar pontifex terram omnem coram domino in Selo sorte divisit. Iesu vero data est Thamnatha in monte Ephraim et Chaleb filio Iephoniae petenti Chebron, qui tres filios Enac, Gigantes vocatos, profligavit. Fratri vero Gothoniel ex eadem matre,

ἀδελφῷ αὐτοῦ υἱῷ Κενὲζ τῷ νεωτέρῳ, καταλαβομένῳ τὴν πόλιν τῶν γραμμάτων Καριαθσεφαρὶν Δαβὶρ Ὀξὰν ἔπαθλον τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα δέδωκε Χαλὲβ εἰς γυναῖκα. αἱ δὲ δύο ἥμισυ φυλαὶ τοῦ Ῥουβὴν καὶ τοῦ Γὰδ καὶ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ εἰς τὰς οἰκείας κατασχέσεις ἐπανῆλθον, ἃς ἔδωκεν αὐτοῖς Μωϋσῆς, ἔνθα γενόμενοι θυσιαστήριον ἤγειραν, οἷς πολεμῆσαι βουληθέντες D αἱ ἀπὸ τῶν θ'‿ φυλῶν, ὡς ἁμαρτάνουσιν εἰς θεόν, ὅτι ποιοῦσιν ἔξω τῆς κιβωτοῦ προσφοράν· ἐπαύσαντο μετ' εὐλαβείας ἀπολογησαμένων τῶν δύο ἥμισυ φυλῶν, καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς θυσιαστήριον μαρτύριον προσηγόρευον. ἐδόθησαν δὲ καὶ τοῖς Λευίταις πόλεις μη'. τότε Ἰησοῦς συναγαγὼν τὸν Ἰσραὴλ ἅπαντα σὺν τοῖς ἄρχουσι πλεῖστα παραινέσας περὶ θεοσεβείας ἐξαπέστειλεν. αὐτὸς δὲ ἐτελεύτησε ζήσας ἔτη ρι'. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Θαμνασαρὰχ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραῒμ ἐν ὁρίοις αὐτοῦ, συνθάψαντες αὐτῷ καὶ τὰς πετρίνας μαχαίρας.

Ἀσσυρίων βασιλεῖς. P. 147 V. 117

Ἀσσυρίων ιζ' ἐβασίλευσεν Ἀσκατάδης ἔτη λη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωιβ'.

Ἀσσυρίων ιη' ἐβασίλευσεν Ἀμύντης ἔτη με'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γων'.

1. καταλ—] τῷ καταλ— G. 2. Vulgo γραμματέων. Correctum ex Iosuae XV, 16. Καριαθσεφαρὶν] καριαθσεφαρεὶ ἐν B. Καριὰθ σεφαρὶ ἐν (Σεφαρὶμ m.) G. Δαβὶρ m. Δαβεὶρ G. Ὀξὰν] Ἀσχὰν Iosuae XV, 17. 4. ῥουβὴν B. Ρουβὶμ G. Γὰδ] γὰμ A. γὰν B. 7. θ'‿] ἐννέα ἥμισυ G. 11. ὁ Ἰησοῦς G. 12. εὐσεβείας G. 13. θαμνὰς σαρὰχ AB. 14. ὁρίοις] βορείοις m ex Iosuae XXIV, 30. 19. ἀμυντὴς B.

verum patre Cenez nato, iuniori, qui Cariathsepharim Dabir civitatem litterarum expugnaverat, Ascham filiam in praemium Chaleb tradidit. Duae porro tribus Ruben et Gad et dimidia Manasse in proprias possessiones, quas dedit illis Moses, redierunt; reversique altare construxerunt; quibus ideo velut in deum peccantibus ac loco ab arca semoto sacrificium offerentibus, novem et dimidia tribus bellum inferre decernebant; a quo tamen religiose duabus et dimidia tribubus respondentibus abstinuerunt; ac altari nomen fecerunt testimonium. Datae sunt quoque Levitis quadraginta et octo civitates. Tunc Iesu congregato Israël ac cunctis proceribus, longos de religione sermones habuit et ad reliquos misit; ipse vero aetatis 110 mortuus est et sepelierunt eum in Thamnasarach, in monte Ephraim, ad plagam aquilonarem, ubi simul cultros lapideos circumcisionis reposuerunt.

Assyriorum reges.

Assyriorum rex 17 Ascatades annis 38; erat vero mundi annus 3812.
Assyriorum rex 18 Amyntes annis 45, erat vero mundi annus 3850.

Ἀσσυρίων ιθ' ἐβασίλευσε Βήλοχος ἔτη κε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωϟε'.

Ἀσσυρίων κ' ἐβασίλευσε Βαλατόρης ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡκ'.

Ἀσσυρίων κα' ἐβασίλευσε Λαμπρίδης ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡν'.

B Ἀσσυρίων κβ' ἐβασίλευσε Σωσάρης ἔτη κ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡπ'.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγυπτίων λδ' ἐβασίλευσε Χεβρὼν ἔτη ιγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γψξ'.

Αἰγυπτίων λε' ἐβασίλευσεν Ἀμεμφῆς ἔτη ιε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γψοε'.

Αἰγυπτίων λϛ' ἐβασίλευσεν Ἀμενσῆς ἔτη ια'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γψϟ'.

C Αἰγυπτίων λζ' ἐβασίλευσε Μισφραγμούθωσις ἔτη ιϛ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωα'.

Αἰγυπτίων λη' ἐβασίλευσε Μισφρὴς ἔτη κγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωζ'.

Αἰγυπτίων λθ' ἐβασίλευσε Τούθμωσις ἔτη λθ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωμ'.

Θηβαίων βασιλεῖς.

Θηβαίων λζ' ἐβασίλευσε Φρουορῶ, ἤτοι Νεῖλος, ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωπθ'.

3. βαλατόρης B. Βαλετόρης G. 11. ,γφξβ' m. 12. ἀμεμφὶς B. Ἀμέφης G. 19. ,γωιζ m. Post 22. G addit Θηβαίων λϛ'. ἐβασίλευσεν . . . . ἔτη ιδ'. τοῦ δέ κόσμου ἦν ,γωϟδ'. 23. φρουορῶ B. φρουορῶν A. Φρουρῶν G. 24. ,γϡη' m.

Assyriorum rex 19 Belochus annis 25, mundi vero 3895.
Assyriorum rex 20 Baletores annis 30, mundi vero 3920.
Assyriorum rex 21 Lamprides annis 30, mundi vero 3950.
Assyriorum rex 22 Sosares annis 20, mundi vero 3980.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 34 Chebron annis 13, anno vero mundi 3762.
Aegyptiorum rex 35 Amephes annis 15, mundi vero 3775.
Aegyptiorum rex 36 Amenses annis 11, mundi vero 3790.
Aegyptiorum rex 37 Misphragmuthosis annis 16, mundi vero 3801.
Aegyptiorum rex 38 Misphres annis 23, mundi vero 3817.
Aegyptiorum rex 39 Tuthmosis, annis 39, mundi vero 3840.

Thebaeorum reges.

[Thebaeorum rex 36 . . . . annis 14, mundi vero 3894.]
Thebaeorum rex 37 Phruron, hoc est Nilus, annis 5, mundi vero 3908.

Θηβαίων λη' ἐβασίλευσεν Ἀμουθαρταῖος ἔτη ξγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡιγ'.

Ἡ τῶν λη' βασιλέων τῶν κατ' Αἴγυπτον λεγομένων Θηβαίων, D *ὧν τὰ ὀνόματα Ἐρατοσθένης λαβὼν ἐκ τῶν ἐν Διοσπόλει ἱερογραμματέων παρέφρασεν ἐξ Αἰγυπτίας εἰς Ἑλλάδα φωνὴν, ἐνταῦθα ἔληξεν ἀρχὴ, ἀρξαμένη μὲν ἀπὸ τοῦ ,βϡ' κοσμικοῦ ἔτους, ἔτεσιν ρκδ' μετὰ τὴν σύγχυσιν τῶν γλωσσῶν, λήξασα δὲ εἰς τοῦτο τῷ ,γϡοε' τοῦ κόσμου ἔτει.*

Τῶν δὲ τούτοις ἐφεξῆς ἄλλων νγ' Θηβαίων βασιλέων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀπολλοδώρου παραδεδομένων τὰς προσηγορίας περιττὸν ἡγούμεθα ἐνταῦθα, ὡς μηδὲν συμβαλλομένας ἡμῖν, παραθέσθαι· ἐπεὶ μηδὲ αἱ πρὸ αὐτῶν.

Σικυωνίων βασιλεῖς. P. 148

Σικυωνίων ιθ' ἐβασίλευσε Σικυὼν ἔτη μβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡϞ'.

Σικυωνίων κ' ἐβασίλευσε Πόλυβος ἔτη μγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δλβ'.

Σικυωνίων κα' ἐβασίλευσεν Ἴναχος ἔτη με'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δοε'.

1. *ἀμουθαρταῖος* B. *ἀμουθάρταιος* A, ut videtur. *Αμουθανταῖος* G. 7. Post *σύγχυσιν* ex B excidit folium unum, quod pertinuit usque ad *ἱστορικοὶ* p. 149. extrema. 13. om. A. *ἰστέον ὅτι ἡ πρώτη στοιχείωσις σύμφωνος ἀκριβῶς μετὰ ἔτη τῶν βασιλέων ἤγουν ἔτη ,γϡοε', ταύτῃ δὲ ἡ στοιχείωσις ἓν ἔτος ἔχει περισσόν. οἶμαι δὲ ὅτι αἱ προσθῆκαι καὶ ἐλλείψεις τῶν ἐτῶν ἐξ αἰτίας τῶν καλλιγράφων γεγόνασι.* margo A. 16. *Πόλυβος*] Vulgo *Πολύβιος*. Correxi ex Eusebio p. 128. Polybius ante Megalopolitanum nullus fuit.

Thebaeorum rex 38 Amuthantaeus annis 63, mundi vero 3913.

Regum, quibus in Aegypto Thebaeorum nomen inditum, (quorum etiam privata quaeque nomina ex sacris litteris Diospoli desumpta ex Aegyptia in linguam Graecam transtulit Erastothenes), imperium hic desinit. Post linguarum confusionem in orbem inductam et annum ab ea 124 duxit originem, hoc est a mundi conditu 2900 et praesenti tandem 3975 sublatum est.

Aliorum, qui sequuntur, regum Thebaeorum 53 nomina ab eodem Apollodoro scriptis tradita, ceu nullius boni accessioni futura, in medium huc advocare superfluum omnino duximus, cum priorum notitia nullam secum vehat utilitatem.

Sicyoniorum reges.

Sicyoniorum rex 19 Sicyon annis 42, mundi vero 3990.
Sicyoniorum rex 20 Polybus annis 43, mundi vero 4032.
Sicyoniorum rex 21 Inachus annis 45, mundi vero 4075.

Σικυωνίων κβ′ ἐβασίλευσεν Ἥφαιστος ἔτη ι′. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρκ′.

Σικυωνίων κγ′ ἐβασίλευσεν Ἄδραστος ἔτη ζ′. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρλ′.

V. 118 *Σικυωνίων κδ′ ἐβασίλευσε Πολυφείδης ἔτη λα′. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρλζ′.*

Σικυωνίων κε′ ἐβασίλευσε Πελασγὸς ἔτη κ′. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρξη′.

Ἀργείων βασιλεῖς.

Ἀργείων γ′ ἐβασίλευσεν Ἆπις ἔτη λε′. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωη′.

C *Ὁ ἐπὶ Ὠγύγου παλαιότατος παρ᾽ Ἕλλησιν ἱστορούμενος ἐν Ἀκτῇ, τῇ νῦν Ἀττικῇ, κατακλυσμὸς, τούτοις γέγονε τοῖς χρόνοις. διαφόρως γὰρ ἱστορεῖται, τῶν μὲν ἐπὶ Φορωνέως, τῶν δὲ ἐπὶ Ἄπιδος λεγόντων. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἀπ᾽ Αἰγύπτου πορεία τοῖς Ἑλλήνων ἱστορικοῖς οὕτω φέρεται διαφόρως κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τῷ ἐπὶ Ὠγύγου κατακλυσμῷ. συμφωνοῦσι δὲ τούτοις ἐν τούτῳ καὶ Ἰώσηππος καὶ Ἰοῦστος Ἰουδαῖοι ἱστορικοὶ καὶ τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς λόγου Κλήμης ὁ στρωματεὺς καὶ Τατιανὸς καὶ Ἀφρικανὸς, οὗ καὶ χρῆσιν ἑξῆς παραθώμεθα.*

Ἀφρικανὸς ἐν τρίτῳ λόγῳ φησὶ „Φαμὲν τοίνυν ἔκ γε τοῦδε τοῦ συντάγματος Ὤγυγον, ὃς τοῦ πρώτου κατακλυσμοῦ γέγονεν

16. *αὐτοὺς* Scaliger p. 25. *αὐτοῦ* G. 21. *ἀφρικανοῦ* A.

Sicyoniorum rex 22 Vulcanus annis 10, mundi vero 4120.
Sicyoniorum rex 23 Adrastus annis 7, mundi vero 4130.
Sicyoniorum rex 24 Polyphides annis 31, mundi vero 4137.
Sicyoniorum rex 25 Pelagus annis 20, mundi vero 4168.

Argivorum reges.

Argivorum rex 3 Apis annis 35, mundi vero 3808.

Priscum Graecorum historiis celebratum diluvium, quod Ogygi tempore in Actes, quae nunc Attica, regione dicitur accidisse, ad aetatis istius spatium revocandum est; non una quippe ratione narratur. Illi etenim sub Phoroneo, isti Apis aevo contigisse referunt. Ex Aegypto quoque suscepta profectio et eiusdem aetatis ambitu, quo diluvium Ogygaeum circumscribenda, non uno pacto relata in Graecorum monumentis legitur. Illis Iosephus et Iustus rerum Iudaicarum scriptores in hoc consentiunt; sed e nostris Clemens, Stromaton auctor, Tatianus et Africanus, cuius dicta in sequentibus referenda.

Libro operum suorum tertio scribit Africanus: „ex hoc igitur laterculo Ogygum, cui a priori diluvio factum nomen, pluribus e medio sublatis ser-

ἐπώνυμος, πολλῶν διαφθαρέντων διασωθεὶς μετὰ τὴν ἀπ᾽ Αἰ- D
γύπτου τοῦ λαοῦ μετὰ Μωϋσέως ἔξοδον γεγενῆσθαι." καὶ μετ᾽ ὀλίγα „Μετὰ δὲ Ὤγυγον διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ πολλὴν φθορὰν ἀβασίλευτος ἔμεινεν ἡ νῦν Ἀττικὴ μέχρι Κέκροπος ρπθ΄. τὸν μὲν γὰρ Ὤγυγον Ἀκταῖον, ἢ τὰ πλασσόμενα τῶν ὀνομάτων, οὐδὲ γενέσθαι φησὶν ὁ Φιλόχορος." καὶ μεθ᾽ ἕτερα „Ἀπὸ Ὠγύγου τοίνυν ἐπὶ Κῦρον, ὅπως ἀπὸ Μωϋσέως ἐπὶ τὸν αὐτοῦ χρόνον ἔτη ͵ασλε΄. ἀλλὰ καὶ Ἑλλήνων δέ τινες ἱστοροῦσι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους γενέσθαι Μωϋσέα· Πολέμων μὲν ἐν πρώτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν λέγων, ἐπὶ Ἄπιδος τοῦ Φορωνέως μοῖρα τοῦ Αἰγυπτίων στρατοῦ ἐξέπεσεν Αἰγύπτου, οἳ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ καλου- P. 149
μένῃ Συρίᾳ οὐ πόρρω Ἀραβίας ᾤκησαν, οὗτοι δηλονότι οἱ μετὰ Μωϋσέως. Ἀπίων δὲ Ποσειδωνίου περιεργότατος γραμματικῶν ἐν τῇ κατὰ Ἰουδαίων βίβλῳ καὶ ἐν δ΄ τῶν ἱστοριῶν φησι κατὰ Ἴναχον Ἄργους βασιλέα Ἀμώσιος Αἰγύπτου βασιλεύοντος ἀποστῆναι Ἰουδαίους, ὧν γίνεσθαι Μωϋσέα. μέμνηται δὲ καὶ Ἡρόδοτος τῆς ἀποστασίας ταύτης καὶ Ἀμώσιος ἐν τῇ δευτέρᾳ, τρόπῳ δέ τινι καὶ Ἰουδαίων, ἐν τοῖς περιτεμνομένοις αὐτοὺς καταριθμῶν."

Τοῦτον τὸν Ἄπιν φησὶ πρῶτον Αἰγυπτίοις νομισθῆναι θεὸν καὶ Σάραπιν κληθῆναι. οὗτος τὸν ἀδελφὸν Αἰγιαλέα τῆς Ἀχαΐας,

1. μετὰ] κατὰ superscr. in A. ἀπ᾽ αἰγύπτου A. Αἴγυπτον G. 2. γεγενῆσθαι Scaliger. γενήσεσθαι G. γενέσθαι m. 3. Ὤγυγον Scaliger. Ὠγύγου G. 11. οἳ Scaliger p. 26. ἡ G. 12. Vulgo Ἀῤῥαβίας. 13. Vulgo Ποσιδωνίου. 15. Vulgo Ἀμώσιος. 16. γίνεσθαι A. γενέσθαι G.

vatum, aevo illo, quo cum populo Moses profectus est, extitisse affirmamus." Et post nonnulla: „devastato diluvii aquis hominum genere usque ad Cecropis aetatem et annos 189 post Ogygum absque regibus Attica nunc dicta regio permansit. Verum enim vero Actaeum Ogygum vel quaevis alia ficta nomina nusquam extitisse Philochorus affirmat." Aliisque interiectis: „ab Ogygo usque ad Cyrum, velut a Mose ad eundem usque terminum anni numerantur 1235.

Quin immo Graecarum historiarum scriptores spatio temporis eodem Mosen vixisse profitentur; Polemon quidem libro primo dicens: Api Phoronei filio regnante Aegyptiaci exercitus haud modica manus deleta est; fuerunt isti, qui Mosi comites adiuncti Palaestinam, alio nomine dictam Syriam, ab Arabia non longe positam, occupaverunt. Apion autem, Posidonii filius, Grammaticorum accuratissimus, opere adversus Iudaeos edito, Historicorum videlicet quarto refert: Inachi Argivorum regis aetate ab Amosi Aegypti rege Iudaeos Mose duce defecisse. Sane defectionis istius ac pariter Amosis et certo quodam pacto Iudaeorum etiam, quos circumcisorum numero accenset, libro secundo meminit Herodotus.

Apim istum Serapis nomine insignem divinis honoribus ab Aegyptiis exceptum primumque inter divos relatum narrant. Idem fratrem Aegia-

B ὥς φασι, κατέστησε βασιλέα. αὐτὸς εἰς Αἴγυπτον ἐστάλη σὺν ὄχλῳ.

Τελχῖνες ἐκπεσόντες Πελοποννήσου Ῥόδον ᾤκησαν νῆσον τὴν καλουμένην Ὀφιοῦσσαν.

Τότε Μέμφις ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τούτους ἐκτίσθη τοὺς χρόνους.

Σπάρτα ἐκτίσθη ὑπὸ Σπάρτου παιδὸς Φορωνέως.

V. 119 Ἀργείων βασιλεῖς.

Ἀργείων δ' ἐβασίλευσεν Ἄργος ἔτη ο'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωμθ'.

Ἀργείων ε' ἐβασίλευσε Κρίασος ἔτη νε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος
C ,γ϶ιγ'.

Σποράδην.

Τούτοις τοῖς χρόνοις, ὥς φασι, Προμηθεὺς ἦν, ὃς ἐμυθεύετο πλάττειν ἀνθρώπους ἐξ ἀπαιδευσίας καὶ ἀλογίας εἰς παίδευσιν μετάγων, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, ὁ τὴν παλαιὰν κωμῳδίαν, ἐν Σοφισταῖς

Προμηθία γάρ ἐστιν ἀνθρώποις ὁ νοῦς.

ἑρμηνεύουσι δὲ οἱ Ἀναξαγόρειοι τοὺς μυθώδεις θεοὺς νοῦν μὲν τὸν Δία, τὴν δὲ Ἀθηνᾶν τέχνην, ὅθεν καὶ τὸ

D Χειρῶν ὀλλυμένων ἔρρει πολύμητις Ἀθήνη.

4. Vulgo Ὀφιοῦσαν. 8. om. A. 10. ,γωμγ' m. 15. πλάττειν A. πλάττων G. 16. μετάγων A. μετάγειν G. 18. Scribebatur Προμηθεία. ἐν ἀνθρώποις G. ἐν om. A. 19. Vulgo Ἀναξαγόριοι. 21. χεῖρον A. Vulgo ἐρεῖ.

eum, ut vulgo creditur, Achaiae regem instituit. Ipse in Aegyptum cum instructo exercitu missus fuit.

Telechines Peloponneso eiecti Rhodum insulam, Ophiusam prius appellatam, incoluerunt.

Sub idem tempus et istorum annos Memphis in Aegypto fundata est.

Argivorum reges.

Argivis 4 imperavit Argus annis 70; erat porro mundi annus 3843.
Argivis 5 imperavit Criasus annis 55, anno mundi 3913.

Miscellanea.

His, ut aiunt, temporibus vivebat Prometheus, qui e barbaro et agresti victu ad mansuetum et rationi consonum vivendi genus hominibus traductis, eos, referente Platone vetustae comoediae auctore in Sophistis, e luto finxisse commentitie celebrabatur. Promethia enim, sive providentia, hominum mens est; atque expositores ipsi fabulosos deos interpretantur et explanant: mentem quidem Iovem, Minervam artem, unde illud:

Si periere manus, perit ingeniosa Minerva.

'Αφρικανοῦ.

Καλλίθυια Πείραντος ἐν Ἄργει πρῶτον ἱεράτευσε τῆς Ἥρας.

Τούτοις τοῖς χρόνοις Ἄτλας ὁ Προμηθέως ἀδελφὸς ἄριστος ἀστρολόγος διέλαμπεν, ὡς ἐπιστήμης ἕνεκεν τὸν οὐρανὸν αὐτὸν φέρειν πεφήμισται. Εὐριπίδης δὲ τὸν Ἄτλαντα ὄρος εἶναί φησιν ὑπερνεφές.

Οὗτος κατὰ τοὺς χρόνους Γοθονιὴλ ἤκμαζεν, ὡς μαρτυροῦσι πάντες οἱ ἐκ τοῦ καθ' ἡμᾶς λόγου ἱστορικοί, ἐν οἷς καὶ Ἀφρικανός φησιν „Οἱ ἀπὸ τῆς Κουρητείας τῆς νῦν Ἀκαρνανίας P. 150 *Κουρῆτες καὶ Κορύβαντες Κνωσσὸν ᾤκισαν, οἱ τὴν ἐν ὅπλοις ἔρρυθμον κίνησιν εὑρόντες. τούτοις τοῖς χρόνοις Σύρος ἱστορεῖται γεγονέναι γηγενής, οὗ ἐπώνυμος ἡ Συρία. ἄλλοι δὲ πρότερον ἔτεσιν ρ'. καὶ περὶ Προμηθέως δὲ καὶ Ἐπιμηθέως τὸ αὐτὸ διαφόρως ἱστοροῦσι καὶ Ἄτλαντος Ἄργου τε καὶ Ἰοῦς τῆς Προμηθέως θυγατρὸς καὶ Πανόπτου. οἱ μὲν γὰρ ὅτι κατὰ Κέκροπα τὸν διφυῆ γεγόνασιν, οἱ δ' ὅτι πρότερον ἔτεσιν ξ', ἄλλοι δὲ ϟ'."*

Πᾶσι δὲ τοῖς πρὸ αὐτοῦ σοφωτάτοις ἱστορικοῖς Χριστια- B *νοῖς τε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησιν ἀντιπίπτων Εὐσέβιος Κέκροπα τὸν διφυῆ πρῶτον βασιλεύσαντα μετὰ Ὤγυγον τῆς τότε μὲν*

2. *Καλλίθυια Πείραντος* m. *Καλλιθυσία Σπείραντος* G. *ἱεράτευσε* Scaliger p. 26. *ἱερατεῦσαι* G. 5. *ὡς* A. *τῆς* G. *ὅς* Scaliger. 6. *φησιν* Scaliger. *φασὶν* G. 8. *γαθονιὴλ* A. 11. *Κουρῖται* m. *κουρήτες* B. *Κνωσσὸν*] Vulgo *Κνῶσον*. *κνώσον* B. *ᾤκισαν* Scaliger p. 26. Vulgo *ᾤκησαν*. 12. *ἔρρυθμον*] Vulgo *εὔρυθμον*. *ἔνρυθμον* Scaliger. 15. *Ἄργου* Scaliger. *ἄργος* A. *Ἄργους* G. 17. *οἱ δ'* B. *οὐδ'* G.

Ex Africano.

Callithya, Pirantis filia, prima sacerdotio functa et Iunoni Argis sacra fecisse traditur.

Temporibus istis Atlas peritissimus astrologus florebat et ob disciplinae praestantiam caelum sustinere affirmatus est. Euripides autem Atlantem nubibus montem altiorem esse testatur.

Ille circa Gothoniel aetatem celebratur; prout cuncti partium nostrarum Historici asserunt, inter quos Africanus haec habet: „Curetes, Curetia, nunc Acarnania, oriundi, alio nomine Corybantes vulgo dicti, Cnossum incoluerunt; et armatorum hominum ad numerum compositi motus inventores extiterunt. Sub idem tempus Syrus, a quo Syriae factum nomen, e tellure ortus dicitur; alii annis centum priorem asserunt; et de Prometheo quidem, de Epimetheo, de Atlante, Argo et Io, Promethei filia, et Panopto diversa evulgant; et isti quidem Cecropi gemina forma conspicuo tempore aequalem, illi annis sexaginta, nonnulli tandem nonaginta antiquiorem memorant."

Cunctis porro Christianorum nec non Iudaeorum, seu etiam malis Graecorum Historicis quavis licet eruditione spectatis adversatus Eusebius, Cecropem bina natura constantem retro Ogygum, Actes regnum, quae nunc

Ἀκτῆς, νῦν δὲ Ἀττικῆς, ὃς ἦν κατὰ Φορωνέα καὶ τὸν μέγα Μωϋσέα πρὸ ἐτῶν τούτων, ἐν οἷς Κέκροψ ἡμῖν ἐστοιχείωται λίαν ἀκριβῶς, ἐπὶ Μωϋσέως γενέσθαι ἀλόγως ἀπεφήνατο τὸν αὐτὸν Κέκροπα καὶ ἀμαρτύρως.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

C Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἔτη κζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γωνζ'.

Οἱ μετὰ Ἰησοῦν πρεσβύτεροι ἡγήσαντο τοῦ Ἰσραὴλ ἔτη ιη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γωπδ'.

Σημειωτέον ὅτι τὸν Φινεὲς υἱὸν Ἐλεάζαρ μετὰ υ' ἔτη φησὶν ἡ τῶν κριτῶν βίβλος παρεστάναι ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ια' φυλῶν κατὰ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν περὶ τῆς με-
V. 120 λισθείσης γυναικός. τὰ ὀστᾶ Ἰωσὴφ ἀνήγαγον ἐξ Αἰγύπτου οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Σικίμοις ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ, ἣν ἐξώνηται ἀμνῶν ρ' ὁ Ἰακὼβ παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμώρ, φασὶ δ' ὅτι καὶ τῶν λοιπῶν πατριαρχῶν. ἀποθανόντος δὲ καὶ
D Ἐλεάζαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν διεδέξατο τὴν ἱερωσύνην Φινεὲς ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ἐτάφη δὲ καὶ Ἐλεάζαρ ἐν ὄρει Ἐφραΐμ, ἐν Γαβαὰθ τῇ μερίδι Φινεὲς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἔνθα καὶ αὐτὸς Φινεὲς τελευτήσας ἐτάφη ἱερατεύσας τοῦ Ἰσραὴλ ἕως τελευτῆς.

5. om. A. 6. ἰησοῦ B. Ιησοῦς G. ἔτος] ἔτη B. ͵γωνζ' Bm. ͵γωπδ' G. 7 et 8. Ita edidi ex B. Horum loco Goarus posuit Οἱ πρεσβύτεροι μετὰ τὸν Ἰησοῦν ἡγεμόνευσαν ἔτη ιη'. τοῦ δὲ κόσμου ͵γωπδ', quae ex margine A sumpta esse ait: sed ibi non leguntur. 9. „Locus corruptus." m. μετὰ υ' ἔτη seclusit G. 16. ἐδέξατο G. 17. ἐμφαίμ A. Γαβαὰρ m.

Attica, reliquorum primum suscepisse asseruit. Caeterum ut Phoronei, ita et magni Mosis aetate Ogygus vixit, ante annos nimirum illos, quibus Cecropem, qua potuimus diligentia, vixisse demonstravimus. Eusebius autem ratione nulla, nulliusque auctoris fide nixus Mosis temporibus Cecropem extitisse quasi e tripode pronunciavit.

ANNI MUNDI.

Iesus filius Nave populi dux annis 27; erat porro a mundi conditu annus 3857.

Seniores post Iesum Nave filium populi duces extiterunt annis 18, a mundi nimirum anno 3884.

Observa Phinees Eleazari filium coram arca constitisse Iudicum librum asserere, undecim nimirum tribubus mulieris membratim divisae causa Beniamin tribum bello ulturis. Ossa Ioseph (addunt nonnulli et reliquorum patriarcharum), Aegypto exportata in parte agri, quem emit Iacob ab Emor filiis, filii Israël reposuerunt. Eleazar autem Aaron filio vivis erepto Phinees, eius filius, sacerdotii munus excepit. Eleazar iste in monte Ephraim, in Gabaar, id est in filii Phinees sorte, qua Phinees ipse sepultus, peracta Israël nomine sacerdotis vice, humo reconditus est.

Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ μετὰ τὴν Ἰησοῦ τελευτὴν καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἐπηρώτησαν ἐν κυρίῳ, τίς ἀναβήσεται ἀφηγούμενος πολεμεῖν ἐπὶ τὸν Χαναναῖον; καὶ ἐρρήθη αὐτοῖς ὅτι Ἰούδας. καὶ ἀνέβη Ἰούδας καὶ Συμεών, καὶ ἔδωκε κύριος τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ ἔλαβε τὸν Ἀδωνιβεζὲκ βασιλέα Ἱερουσαλήμ, καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν πυρί. καὶ ἦν κύριος μετ' αὐτῶν, ἕως ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἔναντι αὐτοῦ. καὶ ἀπέ- P. 151
δοτο αὐτοὺς ἔτη η' δουλεύειν τῷ Χουσαρσαθὼμ βασιλεῖ Συρίας Μεσοποταμίας.

Ἀσσυρίων βασιλεῖς.

Ἀσσυρίων κγ' ἐβασίλευσε Λαμπραὴς ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δ'.

Ἀσσυρίων κδ' ἐβασίλευσε Παννὰς ἔτη με'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δλ'.

Ἀσσυρίων κε' ἐβασίλευσε Σώσαρμος ἔτη κβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δοε'.

Ἀσσυρίων κϛ' ἐβασίλευσε Μιθραῖος ἔτη κζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δϟζ'.

Ἀσσυρίων κζ' ἐβασίλευσε Τεύταμος, ὁ καὶ Ταυτάνης παρά τισι B
λεγόμενος, ἔτη λβ'. ἐπὶ τούτου Ἴλιον Εὐσέβιός φησιν ἁλῶναι. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δρκ'.

2. ἐπηρώτησεν B. ἐν B. τῷ G. Vide Iudic. I, 1. ἀναςήσεται G. 3. ἐρρήθη Bm. ἐρήθη G. 5. φεζαῖον B. ἄδωνι βεζὲκ B. ἀδὼν βεζὲκ A. Ἀδὼμ-Βεζεκ G. 8. αὐτοῖς B. χουσαρσαθὼμ B. Χουσαρσαθὼθ G. Χουσαρσαθαὶμ m. 10. Lemma om. A. 11. λαμπραῆς AB. 13. παννὰς AB. Παννᾶς G. 21. ͵δρκδ' G.

Porro filii Israël, Iesu nec non senioribus reliquis leto exemptis, domini oraculum consuluerunt. Quis ad bellandum in Chananaeos dux exsurget? Et responsum acceperunt: Iudas adscendet. Et Iudas Symeone comite adscendit et Chananaeum et Pherezaeum in eius manus dominus misit; comprehensoque Hierusalem rege Adonibezec urbem incendio vastaverunt. Aderatque eis dominus donec coram eo malum facerent. Quare Chursarsathaim regi Syriae Mesopotamiae captivos in servitutem subiecit.

Assyriorum reges.

Assyriorum rex 23 Lampraes annis 30; erat porro mundi annus 4000.
Assyriorum rex 24 Panyas annis 45, mundi vero 4030.
Assyriorum rex 25 Sosarmus annis 22, mundi vero 4075.
Assyriorum rex 26 Mithraeus annis 27, mundi vero 4097.
Assyriorum rex 27 Teutamus, a nonnullis Tautanes vocatus, annis 32. Eius tempore captum Ilium scribit Eusebius; erat vero mundi annus 4124.

Ἀσσυρίων κη' ἐβασίλευσε Τευταῖος ἔτη μδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρνς'.

Ἀσσυρίων κθ' ἐβασίλευσεν Ἀραβῆλος ἔτη μβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσ'.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγύπτου μ' ἐβασίλευσεν Ἀμενῶφθις ἔτη λδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γωοθ'.

C Οὗτος ὁ Ἀμενῶφθίς ἐστιν ὁ Μέμνων εἶναι νομιζόμενος καὶ φθεγγόμενος λίθος. ὃν λίθον χρόνοις ὕστερον Καμβύσης ὁ Περσῶν τέμνει, νομίζων εἶναι γοητείαν ἐν αὐτῷ, ὥς Πολύαινος ὁ Ἀθηναῖος ἱστορεῖ.

Περὶ Αἰθιόπων πόθεν ἦσαν καὶ ποῦ ᾤκησαν.

Αἰθίοπες ἀπὸ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἀναστάντες πρὸς τῇ Αἰγύπτῳ ᾤκησαν.

Αἰγυπτίων μα' ἐβασίλευσεν Ὧρος ἔτη μη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡιγ'.

D Αἰγυπτίων μβ' ἐβασίλευσεν Ἀχενχερὴς ἔτη κε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡξα'.

Αἰγυπτίων μγ' ἐβασίλευσεν Ἀθωρὶς ἔτη κθ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡπς'.

Αἰγυπτίων μδ' ἐβασίλευσε Χενχερὴς ἔτη κς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,διε'.

3. ἀραβῆλος A. ἀραβίλος B. Ἀράβηλος G. 5. A. β. B. B. A. G. 8. ὁ add. B. ἀμμενοφθὶς B. 12 in margine habet B.

Assyriorum rex 28 Teutaeus annis 44; erat vero mundi annus 4156.
Assyriorum rex 29 Arabelus annis 42; erat vero mundi annus 4200.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 40 Amenophthis annis 34, mundi vero 3879.

Hic Amenophthis aestimatur Memnon lapis loquax et sermone praeditus; quem sequutis temporibus Persarum rex, Polyaeno Atheniensi teste, praestigiis in eo latere creditis, in fragmenta concidit.

De Aethiopibus unde orti et quam mundi partem incoluerunt.

Aethiopes ab Indo fluvio profecti supra Aegyptum sedem sibi elegerunt.

Aegyptiorum rex 41 Horus annis 48, mundi vero 3913.
Aegyptiorum rex 42 Achencheres annis 25, mundi vero 3961.
Aegyptiorum rex 43 Athoris annis 29, mundi vero 3986.
Aegyptiorum rex 44 Chencheres annis 26, mundi vero 4015.

Σικυωνίων βασιλεῖς. V. 121

Σικυωνίων κϛʹ ἐβασίλευσε Ζεύξιππος ἔτη λ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δρπηʹ.

Ἕως τούτου τοῦ ͵δσεʹ ἔτους τοῦ κόσμου ἡ τῶν Σικυωνίων ἤτοι Πελοποννησίων λεγομένων βασιλεία διήρκεσεν ἐν γενεαῖς μέν, ἤτοι βασιλεῦσιν κϛʹ, ἔτεσιν ϡξζʹ. ἀρξαμένη γὰρ τῷ καθολικῷ κοσμικῷ ͵γσλθʹ ἔτει κατεπαύθη ἐν τῷδε τῷ ͵δσεʹ ἔτει. μεθ᾽ οὓς κϛʹ βασιλεῖς, ὥς φησιν, ἡγοῦντο αὐτῶν οἱ ἱερεῖς τοῦ Καρνίου ἔτη λγʹ. P. 152

Ὁμοῦ τὰ πάντα τῆς Σικυωνίων ἀρχῆς ἔτη χίλια.

Ἀργείων βασιλεῖς.

Ἀργείων ϛʹ ἐβασίλευσε Φόρβας ἔτη κεʹ. οὗτος Ῥόδου ἐκράτησε. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γϡξηʹ.

Ἀργείων ζʹ ἐβασίλευσε Τριόπας ἔτη λϛʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γϡϟγʹ. B

Ἀργείων ηʹ ἐβασίλευσε Κρότωπος ἔτη κδʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δκθʹ.

Ἀργείων θʹ ἐβασίλευσε Σθένελος ἔτη ιαʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δνγʹ.

1. om. A. 4. Ἕως τούτου ἡ τῶν Πελοποννησίων βασιλεία. ἀσύμφωνά ἐστι τὰ ἔτη τῶν Σικυωνίων βασιλέων πρὸς τὴν στοιχείωσιν. ιβʹ. γὰρ ἔτη πλέον ὑπερηκόντισαν τῆς στοιχειώσεως. τοῦτο δὲ οἶμαι σφάλμα ἦν ἐκ τῶν καλλιγράφων margo A. 6. ἔτεσιν add. B. ϡξζʹ m. ͵δξζʹ G. Aliter Eusebius p. 128. 8. καρνίου Bm. Κανίου G. 16. κρότοπος AB. 17. ͵δκθʹ Bm. ͵δνγʹ G. 18 et 19. om. A.

Sicyoniorum reges.

Sicyoniorum rex 26 Zeuxippus annis 30, mundi vero 4188.

Ad annum usque praesentem mundi nimirum 4205 Sicyoniorum Peloponnesiorum, inquam, regnum stetit annis 967 in generationibus, hoc est, regibus 26. Cum enim communi mundi anno 3239 principium habuisset, praesente hoc 4205 desiit. Regibus istis 26 sublatis Carni, ut aiunt, sacerdotes regnum tenuerunt annis 33.

Summa annorum omnium, quibus Sicyoniorum imperium stetit, est annorum mille.

Argivorum reges.

Argivorum rex 6 Phorbas annis 25. Hic Rhodum invasit; mundi vero erat annus 3968.

Argivorum rex 7 Triopas annis 36, mundi vero 3993.

Argivorum rex 8 Crotopus annis 24, mundi vero 4029.

Argivorum rex 9 Sthenelus annis 11, mundi vero 4053.

Φασί τινες ὅτι μετὰ Σθένελον Ἄργους ἐβασίλευσε Γελάνωρ, ὃν Ἀργεῖοι τῆς ἀρχῆς παύσαντες Δαναὸν Ἄργους ἐβασίλευσαν. ὃς ἐκπεσὼν Αἰγύπτου καὶ κρατήσας τοῦ Ἄργους ἔνυδρον αὐτὸ κατεστήσατο ὁ αὐτὸς Δαναὸς διὰ τῶν λεγομένων Δαναΐδων. C *αὗται δὲ ἦσαν αὐτῷ θυγατέρες πεντήκοντα, αἳ τοὺς πεντήκοντα υἱοὺς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Αἰγύπτου διεχρήσαντο χωρὶς ἑνὸς τοῦ Λυγκέως, ὃς καὶ ἐβασίλευσε μετ' αὐτόν. οὐκ ἄπιστον δὲ ἐν βαρβάροις ἡ πολυτεκνία διὰ τὸ πλῆθος τῶν παλλακῶν.*

Σποράδην.

Ἡ Ἰὼ ἡ δευτέρα εἰς Αἴγυπτον ἐλθοῦσα κατά τινας, ἣ καὶ Ἶσις προσηγορεύθη Φαρία, γημαμένη Τηλεγόνῳ Ἔπαφον ἐγέννησεν.

Ἔπαφος Ἰοῦς τῆς δευτέρας ἐβασίλευσεν Αἰγύπτου καὶ Μέμφιν ἔκτισε.

D *Κόρινθος ἡ πάλαι Ἐφύρα καλουμένη ἐκτίσθη.*

Φοίνιξ καὶ Κάδμος ἀπὸ Θηβῶν τῶν κατ' Αἴγυπτον ἐξελθόντες εἰς τὴν Συρίαν Τύρου καὶ Σιδῶνος ἐβασίλευσαν.

Βούσιρις Ποσειδῶνος καὶ Λιβύης τῆς Ἐπάφου παῖς τῶν κατὰ τὸν Νεῖλον τόπων ἐτυράννει καὶ τοὺς παροδεύοντας κατέθυε ξένους.

Τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν ἐνεπρήσθη ὑπὸ Φλεγύου.

1. *γελάνων* A. 3. *αὐτὸ* Bm. *αὐτῷ* G. 4. *κατεστήσαντο* A. *δάναος* B constanter. 5. *αἳ* addidit Scaliger p. 27. 6. *διεχρήσαντο* Scaliger. *διεχρήσατο* G. 10. *Ἡ* om. G. 16. *Φοῖνιξ* G. 21. *Φλεγίου* G.

Stheneli successorem Gelanorem Argis imperasse nonnulli referunt; eique mox regia dignitate abrogata Danaum ab ipsis Argivis in imperio suffectum. Hic Aegypto pulsus et Argivorum sceptro potitus aquarum copia locum reddidit amoenum. Danaus iste filiarum Danaidum gladiis, (illae vero numero quinquaginta fuerunt), fratris Aegypti filios quinquaginta, uno Lynceo dempto, qui etiam regnum eo sublato adeptus est, confecit. Tanta porro liberorum copia, permissa barbaris pellicum multitudine, fidem omnem a se non avertit.

Miscellanea.

Io nomine secunda, quae et Isis Pharia vocata, in Aegyptum veniens ac Telegono nupta, Epaphum filium peperit.

Epaphus Ius secundae filius Aegypti rex declaratus Memphin urbem condidit.

Corinthus quondam Ephyra coepit aedificari.

Phoenix et Cadmus Thebis Aegyptiis in Syriam profecti, Tyri Sidonisque sedibus et imperio potiuntur.

Busiris Neptuno et Libya, quae fuit Epaphi filia, natus, loco quopiam ad Nilum tyrannice occupato, praetereuntes peregrinos mactabat.

Delphicum fanum, Phlegio flammas supponente, incendio absumitur.

Κρητῶν ἐβασίλευσεν Ἀστέριος.
Εὐρώπῃ τῇ Φοίνικος μυθεύεται Ζεὺς μιγῆναι. ὁ δ' ἦν τεθνεώς· ὡς ἐν Κρήτῃ μαρτυρεῖ ὁ τάφος. αὐτὴ δ' ἦν Ἀστερίου τοῦ
Κρητῶν βασιλέως γαμετή, ἐξ ἧς ἔσχε τρεῖς υἱούς, Μίνωα καὶ Ῥα- P. 153
δάμανθυν καὶ Σαρπηδόνα, οἳ καὶ Διὸς ἐμυθεύοντο παῖδες εἶναι.

Ἀθηναίων βασιλεῖς. V. 122

Ἀθηναίων πρῶτος ἐβασίλευσε Κέκροψ ὁ διφυὴς ἔτη ν'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡμε'.

Κέκροψ ὁ διφυὴς τῆς τότε Ἀκτῆς, νῦν δὲ Ἀττικῆς, ἐβασίλευσεν ἔτη ν', διὰ μῆκος σώματος οὕτω καλούμενος, ὥς φησιν ὁ Φιλόχορος, ἢ ὅτι Αἰγύπτιος ὢν τὰς δύο γλώσσας ἠπίστατο. οὗτος ἀπὸ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν πόλιν Ἀθήνας ὠνόμασεν. ἐπὶ αὐτοῦ
ἡ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἐλαία πρώτως ἐφύη. ἀπ' αὐτοῦ δὲ Κεκροπία B
ἡ χώρα ἐκλήθη. οὗτος πρῶτος βοῦν ἐθυσίασε καὶ Ζῆνα προσηγόρευσεν, ὥς τινες. ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ πρώτην ὀλυμπιάδα βασιλεῖς ις', ἄρχοντες δὲ διὰ βίου ια', ἔτη δὲ ψ'.

Σποράδην.

Κατὰ τούτους τὰ παρ' Ἕλλησι θαυμαστὰ δοκοῦντα μυθολογεῖται.

3. αὐτοῦ ὁ τάφος G. αὐτοῦ om. B. αὐτὴ Scaliger. ταύτῃ B. ταῦτα G. 4. γαμετὴ B. γαμετὴν G. 11. αἰγύπτιος ὢν B. τῶν Αἰγυπτίων G. 13. πρώτη G. 14. ἐθυσίασε] Vulgo ἐθαύμασεν. ἔθυσεν Scaliger p. 28. 16. ιγ'. ἔτη δὲ φλ'. m. 17. Σποράδην om. AB. 18. τούτοις (sic) A.

Asterius Cretensibus imperat.
Europae Phoenicis filiae fingitur Iupiter commixtus. Illius vero mors certior iam comperta erat, et sepulcrum a Cretensibus ostendi solitum eandem confirmat. Europa certe Asterii Cretensium regis uxor fuit, e qua filios tres suscepit, Minoëm, Rhadamanthum et Sarpedonem, Iovis filios solis fabularum commentis habitos.

Atheniensium reges.

Atheniensium regnum primus instituit Cecrops, biformis dictus, regnavitque annis 50, mundi vero 3945.

Cecrops natura geminus Actes prius, nunc Atticae vocatae, regnum obtinuit annis 50; ob corporis proceritatem, aut quia geminam Aegyptiorum linguam egregie callebat, appellationem huiusmodi, auctore Philochoro, consequutus. Hic a Pallade Athena urbem Athenas vocavit. Eius tempestate prior omnium oliva in arce Atheniensi plantata est et eius nomine proprio regio Cecropia nuncupata. Primus omnium bovem immolavit et ex nonnullorum placito Iovem imploravit. Ab eius temporibus usque ad primam Olympiadem reges numerantur sedecim, principes perpetui tredecim, anni tandem 730.

Miscellanea.

Quae horum saeculo gesta sunt miranda, ea posteris fabularum involucris tecta narrantur.

C *Ἡ τῶν θεῶν κρίσις Ποσειδῶνος καὶ Ἀθηνᾶς ἐπὶ Κέκροπος μυθεύεται Ἕλλησι περὶ τῆς χώρας.*

Τὸ ἐν Δήλῳ ἱερὸν Ἀπόλλωνος Δηλίου ὑπὸ Ἐρυσίχθονος υἱοῦ Κέκροπος ἱδρύνθη.

Χαλδαῖοι κατὰ Φοινίκων ἐστράτευσαν.

Μουσικὸς ὁ Εὐκταίου καὶ Νύμφης ἤκμαζε.

Δευκαλίων βασιλεύειν τῶν κατὰ Παρνασσὸν ἤρξατο.

Κέκροψ Ἀθήνας τὰς καὶ Διάδας ἐν Εὐβοίᾳ ἔκτισεν. Εὐβοεῖς δὲ ταύτην Ὀρχομενὸν μετωνόμασαν.

Ἕλλην υἱὸς Δευκαλίωνος ἐγνωρίζετο, ἀφ' οὗ Ἕλληνες οἱ Γραικοὶ μετεκλήθησαν.

D *Ἀμπελουργία ὑπὸ Διονύσου ἐγνωρίσθη, οὐχὶ τοῦ ἐκ Σεμέλης.*

Ἄρειος πάγος ἐκλήθη καὶ δικαστήριον κατέστη.

Τῷ μέ ἔτει Κέκροπος τοῦ διφυοῦς πρώτου βασιλέως Ἀθηναίων τὴν ἐξ Αἰγύπτου πορείαν τοῦ Ἰσραὴλ διὰ Μωϋσέως φησὶν ὁ Παμφίλου ἐμβρόντητος Εὐσέβιος γενέσθαι, ὅπερ κατὰ μὲν τὸν ἐκείνου παραλογισμὸν τῶν ἐξ Ἀδὰμ ἔτος ἦν ͵γχπθ', κατὰ δὲ τὸν ἀληθῆ καὶ ἀκριβέστατον λόγον ͵γϡϑ', κβ' δὲ Ἀώδ.

Ἡρακλέα τινές φασιν ἐν Φοινίκῃ γνωρίζεσθαι Δισανδὰν ἐπιλεγόμενον, ὡς καὶ μέχρι νῦν ὑπὸ Καππαδόκων καὶ Ἰλίων.

3. *Τὸ*] *τῶν* AB. *Ἐρυσίχθονος* Scaliger. *Ερυχθόνος* G. 6. *Musicus* etiam Eusebius p. 281. Est Musaeus. 8. *δυάδας* AB. *εὐβόϊς* A. *ἐβόης* B. *Εὐβοιεῖς* G. 9. *ὀρχόμενον* B. *ὠρχωμενὸν* A. *Ὠρχόμενον* G. 13. *ἄριος* B. 17. *ἔτος*] *ἐτῶν* G. *͵γχπθ' — λόγον* addidi ex B. 18. *τοῦ Λωδ* G. 19. *δισανδὰν* B. *διβδᾶν* A. *Διωδᾶν* Scaliger p. 29. 20. *καππαδοκῶν* B. *Ἰλίων*] *Ηλιαίων* m. Addebatur *οὕτω καλεῖσθαι*, quae om. B.

Cecropis aetate deorum Neptuni et Palladis iudicium et de nomine regioni imponendo fabula confingitur.

Delium Apollinis Delii fanum ab Erysichthone Cecropis filio constructum.

Chaldaei Phoenicibus bellum inferunt.

Musaeus Euctaei et Nymphae filius florebat.

Deucalion iis, qui ad Parnassum, imperitare coepit.

Cecrops Athenas, quas et Diadas vocant, in Euboea fundavit; hanc urbem Euboici Orchomenon posteris temporibus appellaverunt.

Hellen Deucalionis filius agnoscebatur; ab eo Hellenes Graeci nuncupati sunt.

Vitium colendarum industria a Baccho, non eo tamen qui vulgo Semeles filius habetur, reperta est.

Areopago nomen impositum et iudicii tribunal in eo institutum.

Anno biformis Cecropis regis Atheniensium primi quinto supra quadragesimum Israëlis ex Aegypto, Mose duce, profectionem stupidus Pamphili Eusebius assignat; eademque hallucinantibus eius calculis anno ab Adamo creato 3989, Aod autem 22, contingere debuerat.

Herculem cognomento Dibdan in Phoenicia floruisse quidam referunt, eoque nomine ad hunc usque diem a Cappadocibus et Eliensibus celebrari.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ. P. 154

Τῆς βίβλου τῶν κριτῶν ἔτη.

Χουσαρσαθὼμ βασιλεὺς Συρίας Μεσοποταμίας ἐκράτησε τοῦ Ἰσραὴλ ἔτη ηʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γϡβʹ.

Γοθονοὴλ πρῶτος κριτὴς τοῦ Ἰσραὴλ ἀνέστη ὑπὸ τοῦ θεοῦ δοθεὶς, ἀδελφὸς Χαλὲβ ὁ νεώτερος, ἐκ φυλῆς Ἰούδα, ἔτη μʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γϡιʹ.

Ὁ Ἰσραὴλ ἁμαρτήσας παρεδόθη τῷ Αἰγλὼμ βασιλεῖ Μωαβιτῶν ἔτη ιηʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γϡνʹ.

Ἀὼδ κριτὴς δεύτερος ἐπιστρέψαντι τῷ Ἰσραὴλ ἐδόθη παρὰ τοῦ B θεοῦ. οὗτος ἀνελὼν τὸν Αἰγλὼμ βασιλέα Μωαβιτῶν ἡγήσατο τοῦ Ἰσραὴλ ἔτη πʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵γϡξηʹ.

Ἑβδομηκοστῷ ἔτει τοῦ Ἀὼδ φησὶν ὁ Ἀφρικανὸς τὸν ἐπὶ Δευ- V. 123 καλίωνος κατακλυσμόν. ἀλλ᾽ οὐκ ἔστι τοῦτο ἀκριβῶς ἀποδεῖξαι τῶν παρ᾽ Ἕλλησι πάντων χρόνων διασφαλλομένων ὅσοι πρὸ τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος ἱστόρηνται, πλὴν ὅτι τοῦ ἀληθοῦς ἐγγὺς ἐστοχάσατο, ἐπεὶ καὶ ἡμεῖς παραπλησίως, μὴ ἔχοντες ἄλλο τι περισσότερον δεῖξαι.

Μετὰ τὴν τελευτὴν Ἀὼδ ἀνέστη Σεμέγαρ υἱὸς Ἀνὰθ, καὶ ἔσωσε C

3. Τί λέγει περὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν ὅτι ἐδούλευσαν τῷ βασιλεῖ Συρίας ἔτη ηʹ. διὰ τὸ ποιῆσαι πονηρὸν ὁμοίως καὶ τῷ βασιλεῖ Αἰγλὼν margo A. χουσαρσαθὼμ B. χουσὰρ σαθῶμ A. Κουσὰρ Σαθὼμ G. τοῦ B. τὸν G. 5. γοθονοὴλ B. Γοθονιὴλ G. Conf. ad p. 146 c. 8 et 11. αἰγλὼμ B. Αἰγλὼμ G. Ἐγλὼμ Iudic. III. 19. Σεμέγαρ] Σαμεγὰρ Iudic. III, 31. Ἀνὰθ] Δινὰχ Iudic.

ANNI MUNDI.

Libri Iudicum anni.

Chusarsathaim Syriae Mesopotamiae rex Israël oppressit annis 8, mundi vero 3902.

Gothoniel frater; Caleb iunior ex tribu Iuda, primus iudex a deo datus, exsurrexit et populum gubernavit annis 40, mundi vero 3910.

Israël praevaricatus Aeglon regi Moab traditus est annis 18, mundi vero 3950.

Aod iudicum secundus Israëli ad deum converso liberator concessus est. Hic Aeglon Moabitarum rege occiso rexit Israël annis 80, mundi vero 3968.

Anno Aod 70 diluvium, quod sub Deucalione contigit, Africanus assignat. At cum temporum rationes Olympiade prima superiores fallaces apud Graecos et incertae sint cunctae, annum eius et tempus fideliter indicere, res est operosa et omnium difficillima. Illum tamen a sincero veritatis scopo longius haud aberrasse inficias non ierim; cumque res alia, quae proferatur certior, non suppetat, quam ut in idem circiter tempus referrem apud me nihil antiquius fuit.

Aod defuncto surrexit Samegar, filius Dinach, qui deletis bello alienige-

καὶ αὐτὸς τὸν Ἰσραὴλ πατάξας τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰδωλομανεῖν, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ Ἰαβὶν βασιλέως Χαναὰν ἔτη κʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δμηʹ.

Δεβῶρρα προφῆτις γυνὴ Ἀφειδὼδ φυλῆς Ἐφραῒμ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ. διὰ ταύτης ἡγήσατο Βαρὰκ υἱὸς Ἀβικοεὶμ ἐκ φυλῆς Νεφθαλεὶμ τῆς κατὰ Σισάρα μάχης τοῦ ἀρχιστρατήγου Ἰαβίν. καὶ ἐκράτησε πάσης τῆς δυνάμεως
D αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ τοῖς ποσὶ διαφυγὼν ὁ Σισάρα ὑπὸ Ἰαὴλ γυναικὸς Χαβὲρ τοῦ Κιναίου ἀνῃρέθη πασσάλῳ κατὰ τῆς γνάθου διαπαρείς. τότε ᾖσε Δεβῶρρα σὺν Βαρὰκ ᾠδὴν ἐπινίκιον τῷ θεῷ. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἔτη μʹ.

Δεβῶρρα σὺν Βαρὰκ ἡγήσατο τοῦ Ἰσραὴλ μʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δξηʹ.

Ἀσσυρίων βασιλεῖς.

Ἀσσυρίων λʹ ἐβασίλευσε Χάλαος ἔτη μεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δσμβʹ.

P. 155 Ἀσσυρίων λαʹ ἐβασίλευσεν Ἄνεβος ἔτη ληʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δσπζʹ.

Ἀσσυρίων λβʹ ἐβασίλευσε Βάβιος ἔτη λζʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δτκεʹ.

2. οἱ add. B. 8. ἰαβεῖν B. Ιακὼβ G. Ἰαβὶν Iudic. IV, 2. 5. Δεββῶρα γυνὴ Λαφιδὼθ dicitur Iudic. IV, 4. ἐκ φυλῆς m. 6. τούτου B. 7. ἀβεινοεὶμ B. Ἀβινεὶμ Iudic. σεισάρα B. 8. ἰαβεὶν B. ἰωακεὶμ A. Ιωαχεὶμ G. 9. ὁ σεισάρα B. ὡς ἡσάρα A. 10. Χαβὲρ] χαμὲρ AB. κειναίου B. 11. δεβόρρα B. 12. ἡ γῆ B. ἐν γῇ A. 15. om. A.

nis liberavit Israël. Et adiecerunt filii Israël insanire in idola; et tradidit eos dominus in manus Asor regis Chanaan annis 20, anno mundi vero 4048.

Debbora mulier prophetissa, uxor Lapidoth ex tribu Ephraim, temporibus istis iudicabat Israël. Eius hortatu Barac filius Abineem ex tribu Nephthalim pugnae adversus Sisaram ducem Iabin ineundae ducem oppositum sese exhibuit et inimicum omnem exercitum delevit. Ipse vero Sisara pedes fugiens, ab Iaël Chaber Cinaei uxore paxillo circa maxillam confossus interiit. Debbora felicis illius successus et victoriae hymnum, Barac concinente, deo persolvit. Et quievit terra annis 40.

Debbora una cum Barac rexit Israël annis 40, erat porro mundi annus 4068.

Assyriorum reges.

Assyriorum rex 30 Chalaus annis 45, mundi vero 4242.
Assyriorum rex 31 Anebus annis 38, mundi vero 4287.
Assyriorum rex 32 Babius annis 37, mundi vero 4325.

Βάβιος οὗτός ἐστιν ὁ παρ' Ἕλλησι Τιθωνὸς λεγόμενος Ἀσσυρίων λβ' βασιλεύς. τούτου παῖς Μέμνων, ὃς συνεμάχησε τῷ Πριάμῳ κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ διεφθάρη ὑπὸ Ἀχιλλέως. φέρεται δὲ καὶ ἀντίγραφος τῆς Πριάμου ἐπιστολῆς. ὁ αὐτός ἐστι δὲ καὶ δεύτερος Ταυτάνης.

Ἀσσυρίων λγ' ἐβασίλευσεν . . . . ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτξβ'.

Ἀσσυρίων λδ' ἐβασίλευσε Δερκύλος ἔτη μ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτϟβ'. B

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγυπτίων με' ἐβασίλευσεν Ἀχερρῆς ἔτη η' ἢ καὶ λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δυμα'.

Αἰγυπτίων μς' ἐβασίλευσεν Ἀρμαῖος, ὁ καὶ Δαναός, ἔτη θ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δυμθ'.

Ἀρμαῖος, ὁ καὶ Δαναός, φεύγων τὸν ἀδελφὸν Ῥαμεσσῆν τὸν Αἴγυπτον ἐκπίπτει τῆς κατ' Αἴγυπτον βασιλείας αὐτοῦ, εἰς Ἑλλάδα τε ἀφικνεῖται. Ῥαμεσσῆς δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ καὶ Αἴγυπτος καλούμενος, ἐβασίλευσεν Αἰγύπτου ἔτη ξη', μετονο- C
μάσας τὴν χώραν Αἴγυπτον τῷ ἰδίῳ ὀνόματι, ἥτις πρότερον Με- V. 124
στραία, παρ' Ἕλλησι δὲ Ἀερία ἐλέγετο. Δαναὸς δέ, ὁ καὶ Ἀρμαῖος, κρατήσας τοῦ Ἄργους καὶ ἐκβαλὼν Σθένελον τὸν Κρο-

1. *τίθωνος* B. 4. *ἀντίγραφος*] Apud Eusebium p. 44. *δὲ* delet m. 6. Lacunae indicio caret A. *Θιναῖος* supplevit Scaliger p. 29. 7. *,δτξβ'* om. B. 8. *δέρκυλος* AB. 11. *ἀχερρὴς* B. *Ἀχερὴς* G. 12. *,δμα'* m. 14. *,δμθ'* m. 16. *αἰγύπτιον* AB. *Αἰγύπτων* G. *Αἴγυπτον* Scaliger. 18. *αἰγύπτιος* AB. *Αἰγύπτος* G. *Αἴγυπτος* Scaliger. 20. *ἀερεία* B. 21. *ἐκβαλὼν* B. *ἐμβαλὼν* G.

Babius iste Tithonus est Graecorum vocibus laudatus Assyriorum rex 32, cuius filius Memnon adversus Graecos Priamo tulit auxilium et Achillis manu sublatus est. Epistolae ad eum a Priamo datae inter nonnullos circumfertur exemplar. Idem secundus Tautanes agnoscitur.

Assyriorum rex 33 [Thinaeus] annis 30, mundi vero 4362.

Assyriorum rex 34 Dercylus annis 40, mundi vero 4392.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 45 Acheres annis 8 vel 30, mundi vero 4041.

Aegyptiorum rex 46 Armaeus, qui et Danaus, annis 9, mundi vero 4049.

Armaeus, qui et Danaus, fratrem Ramessem Aegyptum fugiens, quod tenebat, Aegypti regno excidit et in Graeciam profectus est. Frater eius Ramesses, Aegyptus etiam dictus, Aegypti regnum occupavit annis 68 et ex eius proprio nomine regioni Mestraeae nonnullis, Graecis autem Aeriae primitus vocatae, Aegypti nomen indidit. Danaus porro, qui et Armaeus, Argis potitus, in Argivos, Sthenelo Crotopi filio eiecto, tyrannidem arri-

τωποῦ Ἀργείων ἐβασίλευσε· καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ μετ' αὐτὸν Δαναΐδαι καλούμενοι ἐπ' Εὐρυσθέα τὸν Σθενέλου τοῦ Περσέως. μεθ' οὓς οἱ Πελοπίδαι ἀπὸ Πέλοπος παραλαβόντες τὴν ἀρχὴν, ὧν πρῶτος Ἀτρεύς.

Ἀργείων βασιλεῖς.

D Ἀργείων ι' ἐβασίλευσε Δαναὸς ἔτη νη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δξδ'.

Ἀργείων ια' ἐβασίλευσε Λυγκεὺς ἔτη λε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρκβ'.

Ἀργείων ιβ' ἐβασίλευσεν Ἄβας ἔτη λζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρνζ'.

Ἀργείων ιγ' ἐβασίλευσε Προῖτος, ὁ καὶ Περσεὺς, ἔτη ιζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρϟδ'.

Ἀργείων ιδ' ἐβασίλευσεν Ἀκρίσιος ἔτη λα'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσια'.

Μετὰ Ἀκρίσιον, ὥς φασι, τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀργείων εἰς Μυ-
P. 156 κήνας μετατεθείσης διεγένοντο βασιλεῖς οἵδε· Περσεὺς, ὃς ἀνεῖλεν ἀκουσίως τὸν Ἀκρίσιον, Σθένελος, Εὐρυσθεὺς, Πέλοψ, Ἀτρεὺς, Θυέστης, Ἀγαμέμνων, Αἴγισθος, Ὀρέστης, Τισαμενὸς, Πενθεὺς καὶ Κομήτης. μεθ' οὓς Ἡρακλειδῶν κάθοδος.

Ἕως τούτου ,δσμγ' κοσμικοῦ ἔτους γίνονται τῆς Ἀργείων

8. οὓς Scaliger. Legebatur ἧς. 8. Λυγκεὺς Eusebius p. 131. λυγεὺς A. λυγεῦς B. Λογεὺς G. 9. ,δρκβ' m. ,δρνζ' G. 10 et 11. om. AB. 10. addidi ἦν ἔτος. 12. ὁ add. B. 14. λα'] λγ' m. 16. μυκήνους B. 17. ὃς add. B. 19. θυεστὴς AB. 20. κομήτης A. Κομίτης G. ἡρακλείδης A. 21. Σημείωσον πρὸς τὴν στοιχείωσιν ὑπειλήφει τῶν βασιλέων ἔτη ς'. margo A.

puit; tum eius posteri, Danaidae ab eo nuncupati, ad Eurystheum filium Stheneli, qui Perseo natus est, regnum exceperunt; quibus Pelopidae, potestate a Pelope transmissa, successerunt. Horum primus fuit Atreus.

Argivorum reges.

Argivorum rex 10 Danaus annis 58, erat porro mundi annus 4064.
Argivorum rex 11 Lynceus annis 35, mundi vero 4122.
Argivorum rex 12 Abas annis 37, mundi vero 4157.
Argivorum rex 13 Proetus, qui et Perseus, annis 17, mundi vero 4194.
Argivorum rex 14 Acrisius annis 33, mundi vero 4211.

Post Acrisium, regno Argis Mycenas translato, reges isti, prout fertur, successerunt. Perseus, qui Acrisium incautus sustulit, Sthenelus, Eurystheus, Pelops, Atreus, Thyestes, Agamemnon, Aegisthus, Orestes, Tisamenus, Pentheus et Comites, quos excepit reducum Heraclidarum descensus.

Ad praesentem ab orbe condito annum 4243 Argivorum imperii nume-

βασιλείας ἔτη φνα' ἐν γενεαῖς ιδ', ἤτοι βασιλεῦσιν· ὧν θ' μὲν κυρίως Ἀργεῖοι λέγονται, ε' δὲ Δαναΐδαι οἱ ἀπὸ Δαναοῦ ἕως Ἀκρισίου ἄρξαντες, καθ' οὓς καὶ Δαναοὶ Ἀργεῖοι ἐλέγοντο. μετὰ δὲ τούτους ἐβασίλευσε τοῦ Ἄργους Πέλοψ, παρ' Ὁμήρῳ τῷ ποιητῇ λεγόμενος πλήξιππος ἐν τῇ Ἰλιάδι τὸ σκῆπτρον τῆς βασιλείας παρ' αὐτοῦ Διὸς εἰληφέναι· οὗτος Ἀτρεῖ παιδὶ κατέλιπε B *τὴν βασιλείαν. μεθ' οὓς Θυέστης, εἶτα Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος υἱοὶ Ἀτρέως, οἳ καὶ κατὰ τῆς Τροίας διὰ τὴν Ἑλένης κλοπὴν ἐπιστρατεύσαντες σὺν Ἀχιλλεῖ καὶ Ὀδυσσεῖ, Αἴαντι καὶ τοῖς λοιποῖς τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν νήσων βασιλεῦσι καὶ ναυσὶ καὶ στρατεύμασι. μεθ' οὓς Αἴγισθος, εἶτα Ὀρέστης καὶ οἱ λοιποὶ Πελοπίδαι Ἀργείων καὶ αὐτοὶ βασιλεῖς ἀναγορευόμενοι κατὰ τὴν Ὁμήρου ποίησιν· κατὰ δέ τινας τῶν ἱστορικῶν, Μυκηνῶν, διὰ τὸ κυριεύειν ἄμφω τῶν χωρῶν, οἷς καὶ Εὐσέβιος ἕπεται. ἡμεῖς δὲ αὐτοὺς Ἀργείων ἐφεξῆς κατατάττομεν λογιζόμενοι κατὰ συνέχειαν τῶν Δαναϊδῶν τοῦ Ἄργους μὲν βασιλεύσαντας, Πελοπί-* C *δας δὲ καλουμένους ἀπὸ Πέλοπος, εἰς ὃν καὶ τὸ γένος ἀναφέρουσι, καὶ τὴν Ἀργείων ἀρχὴν ἐπὶ πλέον αὐξήσαντας. τινὲς δὲ διαφέρονται λέγοντες μετὰ Ἀκρίσιον εἰς Μυκήνας μετατεθείσης τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀργείων βασιλεῦσαι Περσέα, Σθένελον, Εὐρυσθέα πρὸ τοῦ Ἀτρέως, Πέλοπος μνήμην οὐδ' ὅλως ποιούμενοι, οἷς οὐχ ἑπόμεθα μάρτυρα ἔχοντες Ὅμηρον.*

2. *ε' δὲ — ἐλέγοντο* addidi ex B. *δανάου* et *δάναοι* B, ut solet. 6. *κατέλειπεν* B. 9. *καὶ Αἴαντι* m. 15. *αὐτοὺς* A. *αὐτὸς* B. omisit G. *κατατάκτομεν* A. *κατατάπτωμεν* B. 16. *δαναΐδων* AB. 18. *δὲ* add. B. 21. *πρὸ*] *πρὸς* B.

rantur anni 551 in generationibus, id est, regibus 14, e quibus novem proprie nuncupantur Argivi. His exactis Pelops Argis imperavit, equorum agitator apud Homeri poetae Iliadem et a Iove ipso regni sceptrum accepisse celebratur. Hic filio Atreo regnum reliquit; post quem imperavit Thyestes, deinde Agamemnon et Menelaus Atrei filii, qui raptae Helenes iniuriam ulturi cum Achille, Ulysse, Aiace et reliquis Europae insularumque regibus, navibus et exercitibus in Troiam profectionem susceperunt. Successit Aegisthus deinde Orestes et Pelopidae reliqui, quibus Argivorum, apud Homeri opera, iuxta alios autem Historicos, quorum usum sequitur Eusebius, Mycenarum regum, quod utriusque loci domini fuerint, appellatio adscripta est. Eos sane ad Argivorum laterculum adnectimus Danaidas continuata serie Argis imperium exercuisse contemplati; qui etiam a Pelope, in quem generis referunt originem, Pelopidarum nomen mutuantur et Argivorum fines et imperium plurima locorum accessione propagasse leguntur. His adversa tenent, qui Mycenas translato Argivorum regno post Acrisium sentiunt imperasse Perseum, deinde Sthenelum, mox Eurystheum, ante Atreum, Pelopis autem regnum omissuri, ne quidem eius nomen memoratum volunt, quorum sententiam certiore Homeri testimonio firmati sequi non possumus.

V. 125 *Σποράδην.*

D *Ἀμφίων Θηβῶν ἐβασίλευσεν, ὡς ἄλλοι· οὗτος ἐμυθεύετο κιθαρίζων θέλγειν τοὺς λίθους, οὓς εὐλόγως ὑποληπτέον ἠλιθίους τινὰς ἀνθρώπους.*

Ζῆθος δὲ καὶ Ἀμφίων ἀδελφοὶ ἦσαν ποιμένες λυρικοὶ καλούμενοι διὰ τὸ κιθαρίζειν ποιμενικῶς.

Ὀρφεὺς Θρᾷξ ἐγνωρίζετο. τούτου μαθητὴς Μουσαῖος ὁ Εὐμόλπου υἱός.

Τὰ κατὰ Ὑψιπύλην ἐν Λήμνῳ καὶ σφίγγα. Παλαίφατος
P. 157 *Κάδμου γυναῖκά φησι γενομένην διὰ ζῆλον Ἁρμονίας ἀποστᾶσαν Καδμείοις πολεμεῖν. τά τε περὶ Οἰδίπου, ὡς εἷλεν αὐτήν, καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀργῶ καὶ τοὺς Ἀργοναύτας, ἐν οἷς ἦσαν Ἡρακλῆς καὶ οἱ Διόσκοροι καὶ Ἀσκληπιός. εἰ δὲ τούτοις οἱ Διόσκοροι συνήκμαζον, πῶς δύναται τούτων εἶναι ἀδελφὴ Ἑλένη, εἰ μή που μετὰ πολλὰ ἔτη παρθένος ἁρπάζεται ὑπὸ Θησέως;*

Ἐν Ἄργει ἱεράτευσεν Ὑπερμνήστρα Δαναοῦ.

Ζῆθος καὶ Ἀμφίων Κάδμον ἐκβαλόντες Θηβῶν ἐβασίλευσαν.

Κρήτης ἐβασίλευσε Λάπις.

Κρήτης ἐβασίλευσεν Ἀπτέρας, ὃς καὶ τὴν πόλιν ἔκτισεν.

5. δὲ delet m. 9. *Τὰ*] τῷ A. *Λήμνῳ* Scaliger. *λίμνῳ* G. 11. ὡς] ὃς *καὶ* G. 12. τὰ add. A. ἀργῷ B. 13. ὁ *Ἀσκληπιὸς* G. 14. εἶναι add. B. 18. *Λάπις*] λάπης A. λάμπης B. 19. *Ἀπτέρας* ὃς] Legebatur *Ἀπτέρας* τε. ἀπτέρασθε AB.

Miscellanea.

Amphion, ut plures alii, Thebis regnavit. Hic cithara delinitos lapides quo vellet trahere fictus est; verum stolidis et agrestibus nonnullis hominibus ad civilem vitam eius ingenio traductis portentum eiusmodi aequiori sensu asserendum.

Zethus et Amphion fratres fuere pastores inter lyricos numerati, quod pastoritias cantilenas ad citharae modulos componerent.

Orpheus Thracia oriundus hac aetate florebat. Eius discipulus Musaeus Eumolpi filius extitit.

Ea quae de Hypsipile in Lemno memorantur.

Sphingem Cadmi uxorem scribit Palaephatus, eamque concepta in Harmoniam invidia virum deseruisse et Cadmeis bellum indixisse narrat. Res deinde ab Oedipo gestae, tum quae Argo navem et Argonautas attinent; in quibus Hercules, Castor et Pollux Dioscori, nec non Aesculapius numerabantur. Verum si Dioscori memoratis tempore fuerint aequales, quomodo soror eorum Helena a Theseo deinceps potuit rapi, nisi forsan post annos plurimos virgo permanserit?

Hypermnestra, Danai filia, sacerdotio apud Argos functa est.

Zethus et Amphion Thebarum regnum Cadmo eiecto occupant.

In Creta regnavit Lapis.

In Creta regnavit Apteras, qui et urbem condidit.

Ἀθηναίων βασιλεῖς. B

Ἀθηναίων δεύτερος ἐβασίλευσε Κραναὸς αὐτόχθων ἔτη θ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γϡϟε'.

Κραναοῦ τούτου δευτέρου βασιλέως τῆς Ἀττικῆς θυγάτηρ ἦν Ἀτθὶς, καθ' ἣν Ἀττικὴ ἡ χώρα ὠνομάσθη, πρότερον Ἀκτὴ λεγομένη.

Κατὰ τοῦτον τὸν Κραναὸν ὁ ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμὸς ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ ὁ ἐπὶ Φαέθοντος ἐμπρησμὸς ἐν Αἰθιοπίᾳ. πολλαὶ δὲ καὶ ἄλλαι γεγόνασιν Ἕλλησι τοπικαὶ φθοραὶ, ὡς Πλάτων ἐν Τιμαίῳ.

Ἀπὸ δὲ Ἕλληνος τοῦ Δευκαλίωνος Ἕλληνες οἱ Γραικοὶ καλοῦνται.

Ἀθηναίων τρίτος ἐβασίλευσεν Ἀμφικτύων ἔτη ι', υἱὸς Δευκαλίωνος, γαμβρὸς Κραναοῦ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δδ'. C

Κατὰ Ἀμφικτύωνα τὸν Δευκαλίωνος υἱόν τινές φασι Διόνυσον εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐλθόντα ξενωθῆναι Σημάχῳ καὶ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ νεβρίδα δωρήσασθαι. ἕτερος δ' ἦν οὗτος ἐκ Σεμέλης.

Ἀθηναίων δ' ἐβασίλευσεν Ἐριχθόνιος ἔτη ν', τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,διδ'.

Οὗτος Ἐριχθόνιος Ἡφαίστου ὁ παρ' Ὁμήρῳ Ἐρεχθεύς ἐστιν. Ἐριχθόνιος ἅρμα πρῶτος Ἕλλησιν ἐφεῦρεν. ἦν γὰρ παρὰ βαρβάρων.

5. ἀττθὶς (sic) AB. 17. νεβρίδα B. νευρίδα G. οὗτος hic B. Legebatur post Σεμέλης. 19. ἐριχθόνιος AB. 21. ἐρεχθόνιος A.

Atheniensium reges.

Atheniensium rex secundus Cranaus indigena annis 9, mundi vero 3995.

Cranai regis huius Atticae secundi filia fuit Atthis, a qua regio Acte prius dicta, Atticae nomen deinceps accepit.

Ad Cranai eiusdem tempus Deucalionaeum diluvium in Thessalia ac Phaëtontis incendium in Aethiopia revocantur. Plures etiamnum clades et strages per varia loca grassatae sunt, de quibus Plato in Timaeo.

Ab Hellene vero Deucalionis Graeci Hellenes nuncupati sunt.

Atheniensium rex tertius Amphictyon, Deucalionis filius, Cranai gener annis 10 imperavit; erat porro mundi annus 4004.

Amphictyone Deucalionis filio regnante Bacchum in Atticam profectum a Semacho receptum hospitio ac eius filiae pellem cervinam donasse narrant. Alius autem a Semeles filio hic Bacchus extitit.

Atheniensium rex 4 Erichthonius annis 50, mundi vero 4014.

Erichthonius iste, Vulcani filius, Erechtheus Homero dicitur. Erichthonius primus e Graecis currum invenit; iam enim in usu erat apud barbaros.

V. 126 *Ἀθηναίων ε΄ ἐβασίλευσε Πανδίων ἔτη μ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δξδ΄.*

Τούτου θυγατέρες Πρόκνη καὶ Φιλομήλα τοῦ Πανδίονος.

Σποράδην.

Λακεδαιμονία ἐκτίσθη ὑπὸ Λακεδαίμονος τοῦ ἐκ Μεσσήνης.

P. 158 *Ἔπαφος Ἰοῦς τῆς δευτέρας καὶ Διὸς υἱὸς Μέμφιν ἔκτισεν ἐν Αἰγύπτῳ.*

Ἀρκὰς ὁ Καλλιστοῦς καὶ Διὸς υἱὸς Πελασγῶν κρατήσας Ἀρκαδίαν τὴν χώραν μετωνόμασε.

Δάρδανος ἔκτισε Δαρδανίαν.

Κάδμος Θηβαίων ἐβασίλευσεν, οὗ τῆς θυγατρὸς Σεμέλης υἱὸς ὁ Διόνυσος ἐκ μοιχείας, ὃν Ἕλληνες Διός φασι μυθικῶς. κατὰ τούτους Λίνος καὶ Ἀμφίων καὶ Ζῆθος λυρικοὶ Θηβαῖοι καὶ μουσουργοὶ ἐγνωρίζοντο, ὥς τινες· ἄλλοι δὲ μετὰ ταῦτα.

B *Φοίνιξ Τυρίοις ἐβασίλευσε.*

Μίνως Κρήτης ἐβασίλευσεν ὁ Εὐρώπης.

Ῥαδάμανθυς καὶ Σαρπηδὼν Λυκίων ἦρχον.

Ἀμφίων καὶ Ζῆθος Θηβαίων ἑπταπύλων ἐβασίλευον.

Δαρδανίας Ἐριχθόνιος Δαρδάνου ἐβασίλευσεν.

1. *Δίων* G. 4. *Σποράδην* G ante *Τούτου θυγατέρες* posuit. 5. *μεσσίνης* (sic) B. *Μεσήνης* G. 6. *Ἰοῦς*] *υἱὸς* B. 8. *καλιστοὺς* B. 10. *δαρδάνος* B. 12. *μοιχίας* B. 13. *Λίνος* Scaliger p. 30. *αἰνὸς* B. *ἐνὸς* G. 15. *φοίνιξ* B. *Φοῖνιξ* G. 19. *δαρδανείας* B *ἐρυχθόνιος* AB. *Δαρδάνου* Scaliger. *Δάρδανος* G. *δαρδάνος* B.

Atheniensium rex 5 Pandion annis 40, mundi vero annus erat 4064. Huius Pandionis Procne et Philomela filiae celebrantur.

Miscellanea.

Lacedaemonia a Lacedaemone Messenio construitur.

Epaphus, Ius secundae nomine Iovisque filius, Memphim in Aegypto condidit.

Arcas, Callistus et Iovis filius, Pelasgis superatis Arcadiae nomen imposuit regioni.

Dardanus condidit Dardaniam.

Cadmus Thebanorum regnum tenuit, cuius filiae Semeles Bacchus filius ex scortatione natus est, quem Graeci Iove natum fabulose narrant. Horum tempore, ut quidam scribunt, Linus et Amphion et Zethes lyrici Thebani musicesque peritissimi memorabantur; ex aliorum vero sententia posterioribus saeculis vixere.

Phoenix Tyriis imperavit.

Minos Europae filius Cretae rex designatur.

Rhadamanthus et Sarpedon Lyciorum principes effecti.

Amphion et Zethus Thebarum septem portis illustrium regno sunt potiti.

Dardanus Erichthonius regnat in Dardania.

Εὐρώπης ἁρπαγή.

Ἁρμονία ἡρπάγη ὑπὸ Κάδμου.

Οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι, οἱ σίδηρον εὑρόντες, κατὰ τούτους ἦσαν.

Μῆλος καὶ Θάσος καὶ Ἀλκίσθη ἐκτίσθησαν καὶ Πάφος. C

Βιθυνία ἐκτίσθη ὑπὸ Φοίνικος, ἡ πρὶν Μαριανδυνὴ καλουμένη.

Ἐφύρα ἡ νῦν Κόρινθος ὑπὸ Σισύφου ᾠκίσθη.

Κόρης ἁρπαγὴ Περσεφόνης ὑπὸ Ἀϊδωνέως τοῦ Μολοσσῶν βασιλέως, ὃς εἶχε κύνα παμμεγέθη τὸν λεγόμενον Κέρβερον, ᾧ τὸν Πειρίθουν ὕστερον διεχρήσατο παραγενόμενον ἐφ' ἁρπαγῇ τῆς γυναικὸς ἅμα Θησεῖ. Θησέα δὲ παρατυχὼν Ἡρακλῆς ἐρρύσατο μέλλοντα συνδιαφθείρεσθαι τῷ Πειρίθῳ. διὰ δὲ τὸ τοῦ κινδύνου προῦπτον ἐξ Ἅιδου νομίζεται Θησεὺς ἀνεληλυθέναι, ὡς Φιλόχορος ἱστορεῖ ἐν Ἀτθίδος δευτέρῳ. D

Ἐλευσῖνος πόλεως Κελεὸς ἐβασίλευσε, καθ' ὃν Τριπτόλεμος ἦν, ὅν φησιν ὁ Φιλόχορος μακρῷ πλοίῳ προσβαλόντα ταῖς πόλεσι τὸν σῖτον διδόναι, ὑπονοεῖσθαι δὲ πτερωτὸν ὄφιν εἶναι τὴν ναῦν· ἔχειν δέ τι καὶ τοῦ σχήματος.

Ἀχαΐα ὑπὸ Ἀχαιοῦ ἐκτίσθη.

3. *Ἰδαῖοι Δάκτυλοι* Scaliger. *ἰδασυδάκτυλοι* AB. *δὲ Ηδασοδάκτυλοι* G. *οἱ σίδηρον*] *οἱ* om. G. *τούτους* B. *τούτοις* G. 5. *ἀλκισθῆ* A. *ἀλκισθὴ* B. *Καλλίσθη* m. 6. *Μαριανδυνὴ* Scaliger. *Μαριανδινὴ* G. 8. *ἔφυρα* B. 9. *περσεφόνη* A. *περσεφώνη* B. *Ἀϊδωνέως* Scaliger. *ἀνδωνέως* A. *ἀνδονέως* B. *Αὐδωνέως* G. 11. *περίθουν* AB. 12. *ἀμηθήσει* B. 13. *διαφθείρεσθαι* G. *τῷ Περίθῳ* Scaliger. *τῷ περίθου* B. *τὸ Περίθου* G. *διὰ δὲ τὸ τοῦ*] *διὰ τὸ* G. 16. *τριπόλεμος* AB.

Europae raptus.

Harmonia a Cadmo rapta.

Idaei Dactyli, ferri et operum eius inventores, his temporibus vivebant.

Melus, Thasus, Callista et Paphus conditae.

Bithynia, prius Mariandyne dicta, a Phoenice constructa.

Ephyra, quae nunc Corinthus, a Sisypho habitatur.

Proserpinae puellae raptus ab Aedoneo Molossorum rege, cui canis erat ingentissimus nomine Cerberus, quo deinde Pirithoum cum Theseo ad rapiendam uxorem profectum ultus est. Theseum vero iam in mortis periculo constitutum adveniens Hercules liberavit, unde propter insperatam ex imminenti periculo salutem, ex inferis reversus creditur Theseus, prout Philochorus rerum Atticarum libro secundo narrat.

Eleusinae Celeus regnavit, cuius tempore Triptolemus celebrabatur, quem Philochorus ait longa navi vectum ad urbes varias accedentem, frumentum suppeditasse, unde navis serpens alis instructus aestimata ac nonnihil serpentis figuram retulisse.

Achaia ab Achaeo fundata.

Καδμεία ἐκτίσθη καὶ Σίδη ἐν Κιλικίᾳ.
Διονύσου γένεσις ἐκ Σεμέλης.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Ὁ Ἰσραὴλ ἁμαρτήσας παρεδόθη τοῖς Μαδιναίοις ἔτη ζ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρη΄.

P. 159 *Γεδεὼν ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἔτη μ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δριε΄.*

Γεδεὼν ἐπαναστὰς κατὰ ἀλλοφύλων ὁ ἐκ φυλῆς Μανασσῆ υἱὸς Ἰωᾶς τοῦ Ἀβιεζρεί, ἀγγέλου ἐπιστασίᾳ τότε πατρικὸν καθεῖλε
V. 127 *θυσιαστήριον καὶ θεῖον ἀντῳκοδόμησε, ἀνοίσας τὸν μοσχὸν τὸν σιτευτὸν τῷ θεῷ ὁλοκαύτωσιν ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ἄλσους, οὗ ἐξέκοψε τοῦ Βαάλ. οὗτος τὸ πνεῦμα θεοῦ λαβὼν καὶ τοῖς ἐπὶ τῷ πόκῳ σημείοις πεπιστευκώς, ποτὲ μὲν ὑγρῷ, ποτὲ δὲ ξηρῷ γε-*
B *γονότι, παραδόξως σὺν λάψασι τριακοσίοις ιβ΄ μυριάδας ἀνδρῶν ἐτρωπώσατο, συλλαβὼν τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζὴβ καὶ τοὺς δύο μεγάλους ἄρχοντας Ἀμαλὴκ καὶ τὸν Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανά, δύο βασιλεῖς Μαδιάμ, καὶ ἀνελὼν αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ. τούτῳ τῷ Γεδεὼν ο΄ υἱοὶ γεγόνασιν ἐκ τῶν γυναικῶν αὐτοῦ, καὶ Ἀβιμέλεχ ἐπὶ τούτοις ὁ ἐκ τῆς παλλακῆς αὐτοῦ.*

Ἀβιμέλεχ ἔτη γ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρνε΄.

Τοῦτον τὸν Ἀβιμέλεχ καὶ τοὺς ο΄ ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἡ̊ βίβλος

1. *Καδμεία* Scaliger. Vulgo *Καδμία*. 6] Iudic. cap. VI. 8. *Ἀβιεζρεὶ*] Ἐσδρὶ Iudic. 9. ἀνοίσας B. ἀνύσας G. Vide Iudic. VI, 26. 11. θεοῦ B. τοῦ θεοῦ G. 13. σὺν λαμψάσι (sic) Bm. συμλαμψάσι G. 14. ὀρὴβ B. καὶ τοὺς B. καὶ om. G. 18. ὁ ἐπὶ G. 19] Iudic. cap. VIII. IX.

Caducea et Side in Cilicia constructae.
Bacchi nativitas e Semele.

MUNDI ANNI.

Israël praevaricatus traditus est Madianitis annis 7, erat vero mundi annus 4108.

Gedeon iudicavit Israël annis 40, mundi vero 4115.

Gedeon e tribu Manasse ducens originem, filius Ioas, filii Esdri, arreptis adversus alienigenas armis, angeli monitis paternum diruit altare ac aliud in honorem dei construxit taurumque pinguem in holocaustum obtulit ex lignis luci Baal, quem exscidit. Ille divino spiritu motus ac portentis in vellere, nunc quidem rorido, nunc autem exsiccato visis confisus, duodecim exercitus adversi myriades, solis trecentis viris lampadibus instructis stipatus, praeter omnem exspectationem vertit in fugam; Orebque et Zeb praecipuos Amalecitarum principes et Zebee et Salmana, duos reges Madian, gladio confecit. Isti Gedeon septuaginta filii ex variis uxoribus suscepti sunt ac demum Abimelech ex pellice natus.

Abimelech populum rexit annis tribus, anno mundi 4155.

Abimelech istum et septuaginta eius fratres liber Iudicum, primo qui-

τῶν κριτῶν πρῶτον μὲν τοῦ Γεδεὼν υἱοὺς λέγει τρανῶς, ἔπειτα δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τοῦ Ἱεροβαάλ, ὃς συνῴκησε τῷ Γεδεὼν περὶ τὰ τέλη αὐτοῦ, ὡς αὐτόθι γέγραπται, καὶ δοκεῖ πως ἄπο- C ρον εἶναι. Ἀφρικανὸς δὲ τοῦ Ἱεροβαὰλ αὐτοὺς λέγει πάντας. Ἀβιμέλεχ ὁ ἐκ τῆς παλλακῆς υἱὸς Γεδεὼν ἀποκτείνας πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ πλὴν Ἰωνάθου τοῦ νεωτέρου ἐξεπόρνευσε τὸν λαόν. Ἰωνάθης δ' ἀνελθὼν εἰς ὄρος τὸ Γαριζὶν τὸ ἐν Σαμαρείᾳ, ὃ ἑρμηνεύεται ὄρος ἅγιον, τὸν περὶ τῶν ξύλων μῦθον ἐξεῖπε, προδηλῶν τὴν ἐσομένην τοῖς ὑπηκόοις τῷ Ἀβιμέλεχ φθορὰν ἐξ αὐτοῦ. οὗτος τὴν Βαιθὴλ πολιορκῶν ὕστερον λίθῳ μυλικῷ πληγεὶς τὸ κρανίον ὑπὸ γυναικὸς ῥιφέντι διεφθάρη, κρατήσας ἔτη γ'.

Θωλὰ ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ υἱὸς Φουὰ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἔτη κγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρνη'.

Ἀσσυρίων βασιλεῖς.

Ἀσσυρίων λε' ἐβασίλευσεν Εὐπάκμης ἔτη λη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν D ἔτος ,δυλβ'.

Ἀσσυρίων λϛ' ἐβασίλευσε Λαοσθένης ἔτη με'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δυο'.

Ἀσσυρίων λζ' ἐβασίλευσε Περτιάδης ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφιε'.

Ἀσσυρίων λη' ἐβασίλευσεν Ὀφραταῖος ἔτη κα'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφμε'.

7. ἰωνάθης Bm. Ἰωνάθῃ G. ὄρος B. τὸ ὄρος G. Vulgo Γαρίζιν. γαρίζειν B. Σαμαρίᾳ G. 8. τὸν] τὸ B. 9. τῷ] τοῦ G. 10. μυλικῷ om. B. 12] Iudic. cap. X. Vulgo Ἰσάχαρ. φουᾶ B. 15. Ευπάκμης G. 21. ὀφραταιὸς B.

dem Gedeon filios manifeste nuncupat, postmodum fratris eius Hierobaal, qui circa vitae illius terminum vicinam sibi habitationem selegit, ut ibidem scribitur, licet hoc dubium omnino videatur; Africanus vero Hierobaal patrem omnium fuisse testatur. Abimelech ex pellice Gedeon ortus fratres omnes, uno Ionatha iuniore dempto necavit et seduxit Israël. Ionathas autem in Garizin Samariae montem profectus (montem sanctum alias dixeris) exposita de lignis ficta fabula, perniciem subditis Abimelech ex eius societate iam iam imminentem praedixit. Ille admota circa Baethel obsidione molari lapide a muliere proiecto caput percussus interiit, cum imperium tenuisset annis tribus.

Thola ex tribu Isachar filius Phua iudicavit Israël annis 23, mundi vero 4158.

Assyriorum reges.

Assyriorum rex 35 Empacmes annis 38, mundi vero 4432.
Assyriorum rex 36 Laosthenes annis 45, mundi vero 4470.
Assyriorum rex 37 Pertiades annis 30, mundi vero 4515.
Assyriorum rex 38 Ophrataeus annis 21, mundi vero 4545.

P. 160 Ἀσσυρίων λθ' ἐβασίλευσεν Ἐφεχερῆς ἔτη ς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφξς'.

Ἀσσυρίων μ' ἐβασίλευσεν Ἀκραγάνης ἔτη μβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχιη'.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγυπτίων μζ' ἐβασίλευσε Ῥαμεσσῆς ὁ καὶ Αἴγυπτος ἔτη ξη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δνη'.

Αἰγυπτίων μη' ἐβασίλευσεν Ἀμένωφις ἔτη η'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δξς'.

V. 128 Αἰγυπτίων μθ' ἐβασίλευσε Θούωρις ἔτη ιζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρλδ'.

Αἰγυπτίων ν' ἐβασίλευσε Νεχεψὼς ἔτη ιθ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρνα'.

Αἰγυπτίων να' ἐβασίλευσε Ψάμμουθις ἔτη ιγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρο'.

Αἰγυπτίων νβ' ἐβασίλευσεν . . . . . . ἔτη δ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρπγ'.

Αἰγυπτίων νγ' ἐβασίλευσε Κήρτως ἔτη ις'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρπζ'.

Αἰγυπτίων νδ' ἐβασίλευσε Ῥάμψις ἔτη με'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσζ'.

C Αἰγυπτίων νε' ἐβασίλευσεν Ἀμενσὴς ὁ καὶ Ἀμμενέμης ἔτη κς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσνβ'.

1. ἐφεχερῆς A. Εφεχερὴς G. ς'] νβ' m cum Scaligero. 6. Αἴγυπτος Scaliger p. 30. Αἰγύπτιος G. 8. ἀμενωφὴς A. ἀμενωφὶς B. Αμενοφὶς G. 9. ,δξς'] ,δνη' B ex superiore versu. ,δρκς' m. 14. ψαμμουθὶς B. 18. Vulgo Κῆρτος. κήρτος B. ις'] κ' m. 22. ὁ om. G. ἀμμενέμης B. ἀνμενέμης A. Αμενέμης G.

Assyriorum rex 39 Ephecheres annis 52, mundi vero 4566.
Assyriorum rex 40 Acraganes annis 42, mundi vero 4618.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 47 Rameses, qui Aegyptus, annis 68, mundi vero 4058.
Aegyptiorum rex 48 Amenophis annis 8, mundi vero 4126.
Aegyptiorum rex 49 Thuoris annis 17, mundi vero 4134.
Aegyptiorum rex 50 Nechepsus annis 19, mundi vero 4151.
Aegyptiorum rex 51 Psammuthis annis 13, mundi vero 4170.
Aegyptiorum rex 52. . . . annis 4, mundi vero 4183.
Aegyptiorum rex 53 Certus annis 20, mundi vero 4187.
Aegyptiorum rex 54 Rhampsis annis 45, mundi vero 4207.
Aegyptiorum rex 55 Amenses, qui et Amenemes, annis 26, mundi vero 4252.

Ἀργείων βασιλεῖς.

Μυκηνῶν Ἀργείων ιε΄ ἐβασίλευσε Πέλοψ ἔτη λε΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δσμδ΄.

Τὸν Πέλοπα τινὲς οὐ μόνον Ἀργείων καὶ Μυκηνῶν ἱστοροῦσι βασιλεῦσαι, ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς Πελοποννήσου.

Οὗτος Ὀλυμπίων προέστη καὶ στρατεύσας ἐπὶ Ἴλιον ἡττήθη ὑπὸ Δαρδάνου.

Ἀπ' αὐτοῦ Πελοπόννησος ὠνομάσθη.

Οὗτος Ἱπποδάμειαν ἔγημε.

Τινὲς δὲ νγ΄ ἔτη καὶ ἄλλοι ξγ΄ λέγουσιν αὐτὸν βασιλεῦσαι, D
καὶ ἕτεροι λε΄.

Μυκηνῶν Ἀργείων ις΄ ἐβασίλευσαν Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης ἔτη λγ΄, κατὰ δὲ ἄλλους ἔτη ξε΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δσοθ΄.

Μετὰ τὴν Πέλοπος τελευτὴν ἐμερίσαντο τὴν ἀρχὴν Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης τῶν Μυκηνῶν κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους. ὧν θανόντων Ἀγαμέμνων διεδέξατο τὴν ἀρχὴν Μυκηνῶν καὶ Ἀργείων. Μενέλαος δὲ Ἀγαμέμνονος ἀδελφὸς Λακεδαιμονίων ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Ἀτρέως θάνατον, ὡς ἑξῆς σύγκειται.

2. καὶ Ἀργείων m. 5. πελοπονήσου B. 6. ἐπὶ B. κατὰ G. 8. αὐτοῦ ἡ G. πελοπόνησος B. ὠνόμασται A. 9. ἱπποδαμίαν B. 10. καὶ ἄλλοι B. ἄλλοι δὲ G. solum ἄλλοι G. 12. καὶ Ἀργείων m. ἐβασίλευσαν A. ἐβασίλευσεν G. 14. τὴν] δὲ G. 15. τῶν Scaliger p. 31. δὲ G. καὶ ὁ μὲν Ἀργείων ἐβασίλευσεν, ὁ δὲ m.

Argivorum reges.

Mycenarum et Argivorum rex 15 Pelops annis 35, mundi vero 4244.

Non Argorum modo et Mycenarum imperium gessisse Pelopem nonnulli memorant, sed et totius Peloponnesi.

Hic Olympiis quoque praefuit et in Ilium expeditione suscepta victus est a Dardano.

Ab eo Peloponneso datum nomen.

Hippodamiam duxit uxorem.

Illum annis 53 regnasse quidam memorant, alii 63, alii denique 35.

Mycenarum et Argivorum rex 16, Atreus et Thyestes annis 33, iuxta nonnullos annis 65, mundi vero 4279.

Mortuo Pelope diviserunt imperium Atreus et Thyestes; et hic quidem Argivorum, ille Mycenarum urbem adiit eadem temporis tempestate; iisque vita functis Mycenarum et Argivorum regno successit Agamemnon. Menelaus autem, Agamemnonis frater, post obitum Atrei Lacedaemoniis imperavit, ut ex sequentibus manifestum erit.

P. 161 Ἀθηναίων βασιλεῖς.

Ἀθηναίων ϛʹ ἐβασίλευσεν Ἐρεχθεὺς ἔτη νʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δρδʹ.

Ἐρεχθέως τούτου θυγατέρα Βορέας υἱὸς Ἀστραίου Θρᾷξ ἥρπασεν Ὠρείθυιαν. ὁ δὲ μῦθος τὸν ἄνεμον, ὡς Φιλόχορος ἐν δευτέρᾳ φησίν.

Ἐπὶ τούτου δὲ καὶ τὰ λεγόμενα μυστήρια ἤρξαντο.

Ἀθηναίων ζʹ ἐβασίλευσε Κέκροψ ἔτη μʹ, ὁ δεύτερος Ἐρεχθέως ἀδελφός. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δρνδʹ.

B Ἀθηναίων ηʹ ἐβασίλευσε Πανδίων Ἐρεχθέως ἔτη κεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δρϟδʹ.

Ἀθηναίων ἐβασίλευσεν Αἰγεὺς Πανδίονος ἔτη μηʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δσιθʹ.

V. 129 Σποράδην.

Κατὰ τούτους Φρίξος, ὃς ἔδοξε τισὶν ὀχεῖσθαι ἐπὶ χρυσομάλλῳ κριῷ ἅμα τῇ ἀδελφῇ Ἕλλῃ φεύγων μητρυιὰν ἐπιβουλεύουσαν. καὶ ηὐτύχησε πλοίου, ᾧ τὸ παράσημον κριὸς ἦν. Παλαίφατος δὲ Κριόν φησι καλεῖσθαι τὸν διασώσαντα αὐτοὺς τροφέα.

C Ὁ κατὰ Εὔμολπον πόλεμος, ἀφ' οὗ οἱ Εὐμολπίδαι Ἀθήνησιν.

Τὰ κατὰ Πρόκνην καὶ Φιλομήλαν θυγατέρας Πανδίονος.

5. Ὠρείθυιαν] Vulgo Ὀριθυίαν. ὠριθυῖαν B. ἐν τῷ δευτέρῳ G. 7. μνηστήρια B. 12. Vulgo Πανδίωνος hic et alibi. 14. Σποράδην in margine habet A. 16. Ἕλλῃ Scaliger. Vulgo Ἀέλλῃ. 17. ηὐτύχησε B. εὐτύχησεν G. 18. σώσαντα G.

Atheniensium reges.

Atheniensium rex 6 Erechtheus annis 50, mundi vero 4104.

Orithyam, Erechthei huius filiam, Boreas Thrax, Astraei filius, rapuit; puellam, teste Philochoro in secundo, a vento raptam fabula praedicavit.

Mysteria dicta huius tempore coeperunt.

Atheniensium rex 7 Cecrops secundus Erechthei frater annis 40, mundi vero 4154.

Atheniensium rex 8 Pandion Erechthei filius annis 25, mundi vero 4194.

Atheniensium rex 9 Aegeus, Pandionis filius, annis 48, mundi vero 4219.

Miscellanea.

Horum aetate Phrixus dictus, a nonnullis ariete aureo vellere conspicuo vectus, cum Helle sorore novercam insidias molientem fugiens navem, cuius insigne aries fuit, prospere sortitur. Palaephatus autem nutritium eos servantem Crium, id est arietem, vocatum asserit.

Bellum in Eumolpum, a quo Eumolpidae.

Res a Procne et Philomela, Pandionis filiabus, Athenis gestae.

Πυθοῖ Φημονόη χρησμῳδὸς πρώτη δι' ἑξαμέτρων ἱστορεῖται προθεσπίσαι.

Τῆς Δαρδανίας ἐβασίλευσε Τρὼς καὶ Ἶλος, ἀφ' οὗ Τρῶες καὶ Τρωὰς ἡ πόλις καὶ Ἴλιον.

Καθ' οὓς Τάνταλος ἐβασίλευσε τῆς Φρυγίας ἤτοι Μαιονίας, ἀφ' ἧς καὶ Μαίονες.

Τιτυὸς συνεχρόνισε Ταντάλῳ.

Κατὰ δὲ Τιτυὸν Λητώ, ἀφ' ἧς Ἀπόλλων, ὃς καὶ σὺν Ἡρακλεῖ τῷ Ἀδμήτῳ ἐδούλευσε.

Σποράδην. D

Γανυμήδην ὁ Τάνταλος ἁρπάσας υἱὸν τοῦ Τρωὸς ὑπ' αὐτοῦ κατεπολεμεῖτο Τρωός, ὡς ἱστορεῖ Δίδυμος ἐν ἱστορίᾳ ξένῃ καὶ Φανοκλῆς. μάτην ἄρα τοῦ Διὸς ὡς ἀετοῦ τοῦτον ἁρπάσαντος ὁ μῦθος καταψεύδεται.

Ἴλιον ὑπὸ Ἴλου ἐκτίσθη.

Μελάμπους μάντις ἐγνωρίζετο.

Τὰ κατὰ Φρίξον καὶ Μελικέρτην, ἐφ' οὗ τὰ Ἴσθμια.

Τὰ κατὰ Δήμητραν, ἥν τινες Ἶσίν φασι.

Καὶ τὰ περὶ Δανάην, ἐξ ἧς ὁ Περσεύς. Περσεὺς τὰς στρατείας ἐπετέλει καὶ ἐπὶ Πέρσας ἐστράτευσε, τὴν δὲ Γοργόνα ἑκα-

1. φημονόη B. φῆμονον A. φασὶ μονὸν G. 3. Τρῶς Scaliger. Vulgo Τρῶος. Ἴλος B. Ἰλλος G. οἱ Τρῶες G. 7 et 8. τίτυος et τίτυον AB. 10. Σποράδην delet m. 15. Ἴλου Scaliger. Vulgo Ἰλίου. 19. Alterum Περσεὺς addidi ex B. Conf. Euseb. p. 290.

Phemonoe Pythia prima e fatidicis hexametris versibus narratur de futuris vaticinata.

Tros et Ilus, a quibus Troes populi et Troas urbs et Ilium, regnant in Dardania.

Horum tempore Phrygiae, id est Maeoniae, unde Maeones, Tantalus regnum tenuit.

Tityus Tantalo coaevus.

Tityi vero aetate vixit Latona, e qua natus Apollo, qui Herculis consors Admeti famulatum subiit.

Tantalus ob raptum Ganymedem, Trois filium, multas belli sustinuit calamitates, prout Didymus in peregrina historia et Phanocles referunt; frustra igitur in Iovem, quasi sub aquilae forma puerum rapientem, fabula mentitur.

Ilium ab Ilo fundatum.

Melampus vates agnoscitur.

Res circa Phrixum et Melicertem, sub quo Isthmia celebrata.

Cereris acta, quam quidam Isim vocant.

Res pariter ad Danaen spectantes, ex qua Perseus, qui, expeditione suscepta, Persis bellum intulit; Gorgonem vero, formosissimum scortum,

P. 162 ρατόμησεν ἑταίραν εὔμορφον διὰ κάλλους ἐξιστῶσαν τοὺς θεατὰς, ὡς ἀπολιθοῦσθαι δοκεῖν. Δίδυμός φησιν ἐν ἱστορίᾳ ξένῃ καὶ παρατίθεται τὸν συγγραφέα ταύτης. ὁ Πήγασος, τάχα τις ἵππος ὀξὺς, κτῆμα τῆς γυναικός. ὡς δὲ Παλαίφατος, Βελλεροφόντου πλοῖον ἦν ὁ Πήγασος.

Τὰ πρὸς Μελέαγρον καὶ Οἰνέα ἐν Αἰτωλίᾳ.

Κυρήνη ἐκτίσθη ἐν Λιβύῃ.

Ἴων πολέμαρχος γεγονὼς Ἴωνας τοὺς Ἀθηναίους ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὠνόμασε.

B Διόνυσος ἐπὶ Ἰνδοὺς ἐστράτευσε καὶ Νῦσαν πόλιν ἔκτισε πρὸς τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ.

Μίδας Φρυγῶν ἐβασίλευσε.

Λάϊος Χρύσιππον ἥρπασε.

Μίλητος ἐκτίσθη πόλις.

Ὁ ἐν Ἐλευσῖνι νεὼς ἐκτίσθη.

Εὐρώπη Ἀγήνορος ὑπὸ Κρητῶν ἡρπάγη ἐμπόρων, ὥς φησιν Ἡρόδοτος· τοῦ δὲ πλοίου παράσημον ἦν ταῦρος. ταύτης ἐπὶ ζήτησιν ὁ Κάδμος ἐξελθὼν κτίζει τὴν Καδμείαν καὶ Θηβῶν ἐβασίλευσε· τοὺς δὲ πλησιοχώρους αἰφνιδίως ἐπελθόντας αὐτῷ, C διὰ τὸ πανταχόθεν ὡς ἀπὸ γῆς συρρεῖν κατ᾽ αὐτοῦ, Σπάρτους ὠνόμασεν, ὡς Παλαίφατος ἐν πρώτῳ φησί.

1. κάλλος G. 3. τὸν Scaliger. Vulgo τῷ. 4. Vulgo Βελλερεφόντου. βελερεφάντου A. βελοραφάντου B. 6. οἰνέα A. ὑναία B. Πηλέα G. 7. Κυρήνη Scaliger. Vulgo Κυρίν. 8. ἀφ᾽ B. ἐφ᾽ G. 10. καὶ τὴν G. Νῦσαν] Vulgo Νύσσαν. 13. χρύσιππος A. 18. καδμίαν B. 19. ἀφνηδίως B. ἐπελθόντας B. ἐπανελθόντας G.

illecebris et specie spectatores exanimans, ac idcirco in lapides vertisse dictum, capite truncavit, inquit Didymus in peregrina historia, scriptoris alterius adiuncto testimonio. Pegasus celocissimus forsan equus a muliere possessus; ut autem memorat Palaephatus Bellerophontis navis fuit Pegasus.

Res a Meleagro et Peleo in Aetolia gestae.

Cyrene in Libya construitur.

Ion dux praeclarus Iones Athenienses de suo nomine nuncupatos voluit.

Bacchus in Indos expeditionem suscipit et Nyssam civitatem ad Indum fluvium aedificat.

Midas Phrygum rex constituitur.

Laius Chrysippum rapit.

Miletus civitas construitur.

Fanum quoque Eleusinum erigitur.

Europa, Agenoris filia, rapitur a Cretensibus mercatoribus, ut scribit Herodotus; taurus autem ad navis eorum insigne pictus erat. Cadmus ad eam repetendam profectus Cadmeam aedificat et Thebarum imperium arripit. Vicinos autem populos derepente in se motos, Spartanos nuncupavit, quod velut e terra prodeuntes undequaque in se confluerent, ut Palaephatus in primo historiarum edisserit.

*Διονύσου πράξεις καὶ τὰ περὶ Ἰνδοὺς, Λυκοῦργόν τε καὶ
Ἀκταίωνα καὶ Πενθέα, ὅπως τε Περσεῖ συστὰς εἰς μάχην ἀναι-
ρεῖται, ὥς φησι Δείναρχος ὁ ποιητὴς, οὐχ ὁ ῥήτωρ. τῷ δὲ βου-
λομένῳ πάρεστιν ἰδεῖν αὐτοῦ τὴν ταφὴν ἐν Δελφοῖς παρὰ τὸν
Ἀπόλλωνα τὸν χρυσοῦν, ἔνθα καὶ τὸ ὅπλον ἀνάκειται Αὐγούστου* V. 130
*Καίσαρος καὶ Νέρωνος ἡ κιθάρα. βάθρον δέ τι νομίζεται τοῖς
ἀγνοοῦσιν ὁ Διονύσου τάφος, στρατηγὸς δὲ δοκεῖ γενέσθαι, καὶ
οὕτω γράφεται θηλύμορφος διά τε ἄλλας αἰσχρὰς αἰτίας καὶ
διὰ τὸ μιξόθηλυν στρατὸν ὁπλίζειν· ὥπλιζε γὰρ σὺν τοῖς ἄρρεσι* D
τὰς θηλείας, ὥς φησιν ὁ Φιλόχορος ἐν δευτέρῳ.

Λίνος διδάσκαλος Ἡρακλέους ἐγνωρίζετο.

Ἀνδρόγεως ἐδολοφονήθη ἐν Ἀθήναις.

Φιλάμμων ὁ Δελφὸς ἤκμαζεν, ὁ πρῶτος στήσας Πυθοῖ χορόν.

*Τὰ κατὰ Δαίδαλον, ὃς ἔδοξεν ἀγάλματα κινούμενα ποιεῖν.
πρῶτος γὰρ διέστησε τοὺς τῶν ἀγαλμάτων πόδας, ὡς ὁ Παλαί-
φατος ἱστορεῖ, τῶν πρὸ αὐτοῦ πάντων συμπεφυκότας αὐτοὺς* P. 163
*πλαττόντων. οὗτος ἀποπτῆναι μυθεύεται σὺν Ἰκάρῳ τῷ υἱῷ αὐ-
τοῦ πλοίου λαβόμενος, καὶ διαφυγὼν τὸν Μίνωα διὰ τὸ ἀνεύρε-
τον γενέσθαι τῷ διώκοντι.*

2. *ἀκτέωνα* B. 3. *δίναρχος* B. *Δήχαρνος* G. Vide Euseb. p. 292. 5. *χρυσὰν* B. 9. Legebatur *μιξοθηλύστρατον*. Correxit Scaliger. *ὁπλίζειν*] *ὀπλίζει* A. 10. *καὶ τὰς* G. *καὶ* om. B. *φασὶν* B. 13. *ὁ δελφιὸς* B. *ὁ ἀδελφιὸς* A. *ὁ Δέλφειος* Scaliger. *ὁ Δέλφιος* G. *χορὸν* B. *χῶρον* G. 14. *δέδαδον* A. 17. *ἀποπτῆναι*] *ἀποστῆναι* G.

Bacchi acta et res ab eo adversus Indos, Lycurgum, Actaeonem et Pentheum gestae; ut commisso in Perseum praelio mortem oppetierit, Decharnus poeta, non ille rhetor, commemorat. Eius autem sepulcrum apud Delphos ad auream Apollinis statuam, ubi Caesaris Augusti repositae sunt armorum exuviae et Neronis cithara cuilibet curiosius inspectanti cernere licet. At non nisi gradus quidam aut statuae basis ab ignaris Bacchi sepulcrum creditur; plurimam licet bellici ducis referat speciem; ad femineum tamen adspectum accedit eius figura, cum propter eiusdem turpes et nefandas occasiones, tum propter armatas et admixtas viris feminas in eius exercitu. Ut enim mares, ita, referente Philochoro in secundo, feminas armis instructas in campum et aciem educebat.

Linus Herculis praeceptor summa laude florebat.

Androgeus Athenis dolo peremptus est.

Philammon Delphicus nobilis habetur, qui primus apud Pythium chorum constituit.

Eae, quae de Daedalo fabulae feruntur, qui visus est simulacra fecisse se moventia. Prior siquidem omnium, ut auctor est Palaephatus, statuarum pedes ad sese invicem a sculptoribus compactos discriminavit. Hic arrepta nave cum Icaro filio Minoem fugiens, quod deinde minime ab insequente attingi potuerit, ob discessum praeclarae fabulae suggessit argumentum.

Θάμυρις ὁ Φιλάμμωνος ἤκμαζε.

Μίνως ἐθαλασσοκράτει καὶ Κρησὶν ὡς παρὰ Διὸς ἐνομοθέτει, κομίζων τοὺς νόμους ἐξ ἄντρου τοῦ ἐν τῇ Ἴδῃ διὰ ἐννεαετηρίδος, ὅπερ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς Νόμοις ἐλέγχει.

Ἡρακλῆς τοὺς ἄθλους ἐτέλει καὶ Ἀνταῖον ἐν Λιβύῃ καταπαλαίσας ἀναιρεῖ τὸν λεγόμενον γηγενῆ, διὰ τὸ ἐπιστήμονα εἶναι
B *τὸν λεγόμενον παρὰ τοῖς παλαισταῖς τρόπον χαμαί, ὡς ἀπὸ τῆς μητρὸς γῆς βοηθεῖσθαι δοκεῖν, ὃν Ἡρακλῆς ἰσχυρὸς ὢν μὴ προσδεηθεὶς ζώσας τὸν Ἀνταῖον τοῖς ἅμμασι καὶ μετεωρίσας διεχειρίσατο.*

Τὴν δὲ Ὕδραν τὸ μυθευόμενον ζῶον ὁ Πλάτων σοφίστριαν λέγει, δι' ἣν ὁ αὐτὸς Ἡρακλῆς τὸ Ἴλιον ἐπόρθησε.

Μήδεια Κολχὶς ἀνεχώρησεν Αἰγέως.

Πόλεμος Κενταύρων καὶ Λαπιθῶν. Κένταυροι δὲ Θεσσα-
C *λῶν ἦσαν ἱππεῖς ἄριστοι, ὥς φησι Παλαίφατος ἐν πρώτῃ ἀπίστων.*

Οἱ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας ἐστράτευσαν.

Τὰ περὶ τὸν Μινώταυρον, ὡς μὲν ὁ μῦθος, ὅτι δὴ ἐκ ταύρου τοῦ ζώου καὶ Πασιφάης μιξόθηρ ἐγένετο καὶ τὸν παρ' Ἀθηναίων δασμὸν κομιζόμενος ἐθοινᾶτο τοὺς παῖδας. αὐτοὶ δὲ οἱ Κνώσιοι λέγουσιν εἶναι τοῦ Μίνω στρατηγὸν, ὃς ὠνομάζετο

2. *Κρησὶν ὡς* Bredovius. *κρίσινος* A. *κρίσιν ὅς* B. *κρίσιν* G. *Κρησὶ* Scaliger p. 31. 3. *ἐξάνδρου* B. *τῇ* om. G. *Ἴδῃ διὰ* Bredovius. Legebatur *ἰδίᾳ*. *ἐννεατηρίδος* AB. *ἐννεατηρίδι* G. 5 et 9. *ἄνταιον* B. 8. *δοκεῖ* A. 12. *Ἴλιον* Scaliger. *τὸ ἴλεον* B. *τὸ εἴλεον* A. *τὸν Εἴλεον* G. 18. *Ἀθηναίων* Scaliger. *ἀθήναιον* AB. *Ἀθήναις* G. 20. *Μίνω*] *μίνως* B. *Μίνωος* G.

Thamyris Philammonis filius florebat.

Minos maris principatum obtiuuit, deportatisque ex antro nono quoque anno legibus, ius, quasi a Iove ad hoc munus institutus, dicebat, quod tamen reprehenditur a Platone tractatu de legibus.

Hercules labores et certamina obibat, luctaque decertans cum Anteo terrigena aestimato, eo quod luctatoribus laudatum inclinato corpore pugnandi modum perite calleret, eam ob rem a terra matre, quasi opem ferente, vires recipere est habitus; hunc Hercules palaestrae vinculis liber ceu corporis robore validus loris revinctum in altum sustulit et confecit.

Hydram autem animalis nomine celebratam Plato sophisticam interpretatur.

Hercules Ilium depopulatus est.

Medea Colchensis ab Aegaeo discessit.

Bellum inter Centauros et Lapithas. Centauri porro Thessalorum equites fuere peritissimi, inquit Palaephatus in primo rerum paradoxarum.

Septem duces adversus Thebas expeditionem susceperunt.

Sequuntur quae ad Minotaurum attinent, de quibus fabulae frequentius personant; ut ex tauro animante et Pasiphae femina semiferus homo feraque simul est natus, qui pueros ab Atheniensibus tributi onere pensos devorabat. Ipsi vero Cnossii ducem sub Minoe promereutem, Taurum no-

Ταῦρος, τὴν δὲ φύσιν ὠμὸς καὶ ἀνήμερος ἦν. ἐπεὶ δὲ Μίνως ἀγῶνα ἐπ' Ἀνδρογέῳ ἐτίθει, ὃν ἀπέκτειναν Ἀθηναῖοι, τοὺς Ἀττικοὺς δὲ παῖδας ἔπαθλον ἐδίδου, ἰσχυρὸς ὢν ὁ Ταῦρος πάντων κατεκράτει. ὡς δὲ καὶ τῷ Θησεῖ τοῦ ἀγῶνος μετεδόθη καὶ τὸν Ταῦρον κατεπάλαισε, συνέβη καὶ τοὺς παῖδας διασωθῆναι καὶ D τὴν πόλιν ἀφεθῆναι τοῦ δασμοῦ, ὡς Φιλόχορος ἱστόρησεν ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος.

Οἱ Ἐπίγονοι τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας ἐστράτευσαν. V. 131

Φαίδρα Ἱππολύτου ἠράσθη.

Μίνως ἐπὶ Σικελίαν στρατεύσας διὰ Δαίδαλον ἀναιρεῖται ὑπὸ τῶν Κωκάλου θυγατέρων.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Σαμψὼν ἦν, ὁ παρ' Ἕλλησι βοώμενος Ἡρακλῆς, ὃς μετὰ τοὺς ἄθλους καὶ τὴν Ἀνταίου ἀναίρεσιν P. 164 τοῦ γηγενοῦς ἐν Λιβύῃ καὶ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνα καὶ τὴν πρώτην ὑπ' αὐτοῦ ἅλωσιν Τροίας ἐπὶ Λαομέδοντος πατρὸς Πριάμου βασιλέως Τροίας λοιμώδει νόσῳ περιπεσὼν εἰς πῦρ ἐνήλατο, καὶ οὕτως ἐξ ἀνθρώπων ἐγένετο, βιώσας τὰ πάντα ἔτη νβ'. τινὲς δὲ πρὸ τούτου μικρὸν ἱστοροῦσι γενέσθαι Ἡρακλῆν, ἄλλοι τε πλείονα ἔτη ζῆσαί φασιν αὐτόν.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Ἰαΐρ τὸν Γαλααδίτην κριτὴν ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Ἰσραὴλ μετὰ

5. καὶ τοὺς] δὲ τοὺς G. 6. ἀφεθῆναι B. ἀφαιρεθῆναι G. 9. φαιδρὰ B. ἐράσθη AB. 16. νόσῳ B. ἀγνοίᾳ AG. 17. ἐνήλατο B. ἐνήλλατο G. οὗτος A. 19. φασιν add. B. 21] Iudic. cap. X. XI. Vulgo Ἰαήρ. Ἰαείρ B.

mine, moribus ferum et immitem ferunt. Porro certamine in Androgei memoriam ab Atheniensibus occisi a Minoe instituto, quo pueros Atticos in praemium victoribus dividebat, cum Taurus viribus praestaret, cunctorum facile superior evadebat. Consertis autem cum Theseo manibus devictus est; quocirca pueri Atticorum liberati ac urbs Athenarum imposito tributo facta immunis; ita Philochorus scripto reliquit rerum Atticarum libro secundo.

Septem ducum interfectorum posteri, Epigoni dicti, in Thebas expeditionem susceperunt.

Phaedra Hippolyti amore capta.

Bello in Siciliam Daedali causa moto Minos a Cocali filiabus occiditur.

Temporibus istis vivebat Sampson, a Graecis Herculis nomine celebratus, qui post diversos labores exantlatos, post Antaei terrigenae caedem in Libya, post Olympicum agonem ac Troiam sub Laomedonte Priami regis primo captam, pestilentiali morbo mentis insaniam provocante correptus, insiluit in ignem et ex hominibus sublatus est, cum vixisset integris annis 52. Herculem nonnulli Sampsonem praecessisse memorant, alii pluribus annis vitam produxisse.

ANNI MUNDI.

Iair Galaaditem dedit deus iudicem Israël post Tholam, qui filios ha-

B τὸν Θωλᾶν, ὃς εἶχεν υἱοὺς λβʹ καὶ λβʹ πόλεις, ὧν ἦρχεν. οὗτος ἔκρινε τὸν λαὸν ἔτη κʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δρπαʹ.

Ἀμανῖται ἐκράτησαν τοῦ Ἰσραὴλ ἔτη ιηʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσαʹ.

Μετὰ τὸν Γαλααδίτην Ἰαῒρ ἁμαρτήσας ὁ Ἰσραὴλ παρεδόθη Ἀμανίταις δουλεύειν ἔτη ιηʹ. ἐξομολογησαμένοις δὲ αὐτοῖς τῷ θεῷ ἐδόθη αὐτοῖς Ἰεφθάε ὁ ἐκ φυλῆς Μανασσῆ, υἱὸς Γαλαὰδ καὶ γυναικὸς πόρνης. οὗτος εὐξάμενος τῷ θεῷ θύσειν μετὰ τὴν

C κατὰ Μωαβιτῶν νίκην τὸ συναντῆσαν αὐτῷ ζῶον ἐπανιόντι τοῦ πολέμου ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, εἰ νικήσοι. μιᾶς αὐτοῦ μονογενοῦς θυγατρὸς δʹ οὔσης καὶ φιλτάτης συναντησάσης αὐτῷ ταύτην ἔθυσε τῷ θεῷ οὐκ ἄκουσαν, ἐπὶ μῆνας δύο τὴν παρθενίαν αὐτῆς προπενθήσασαν.

Ἰεφθάε ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἔτη ςʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσιθʹ.

Οὗτος ἐπολέμησε τοῖς υἱοῖς Ἐφραῒμ μεμφομένοις αὐτῷ ὅτι οὐ παρέλαβεν αὐτοὺς ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἀπέκτεινε τρισμυρίους δισχιλίους αὐτῶν.

D Ὁ Ἰεφθάε τὰ ἀπὸ Μωϋσέως ἕως αὐτοῦ τʹ λέγει εἶναι ἐν τῇ βίβλῳ τῶν κριτῶν, δηλονότι χωρὶς τῆς τῶν ἀλλοφύλων ἐπικρατήσεως. οὕτω γὰρ χρὴ νοεῖν καὶ οὐχ ὡς Εὐσέβιος, συναριθμῶν τοῖς τῶν κριτῶν χρόνοις τοὺς τῶν ἀλλοφύλων καὶ μὴ λογιζόμενος αὐτοὺς ἰδίως ἑκάστου, ὡς ἡ γραφή.

3 et 6. ἀμαν — B. Ἀμμαν — G. 5. Vulgo Ἰαήρ. ἰαεὶρ B. 10. αὐτοῦ B. αὐτοῖς A. αὐτῆς G. 19. κριτῶν] XI, 26. χωρὶς add. B. 20. γὰρ om. G. 20. ὁ Εὐσέβιος G. ὁ om. B. 22. ἑκάστους G.

buit 32, paris numeri civitatum principes; hic Israël annis 20 indicavit; erat porro mundi annus 4181.

Ammanitae Israël subiectum tenuerunt annis 18, mundi vero 4201.

Defuncto Iair Galaadite Israël filii criminum rei Ammanitarum servitute sunt oppressi annis 18, iisdemque deo peccata confessis datus est liberator Iephthaë ex tribu Manasse, filius Galaad et mulieris meretricis. Hic voto facto se primum illud animans immolaturum deo, quod e pugna redeunti, repertata a Moabitis hostibus victoria, occurreret, filiam e coniugio solam susceptam et carissimam semper habitam, obviam e domo prodeuntem, aris destinavit, non invitam quidem et mori detrectantem, at obtentis tantummodo duorum mensium induciis de virgineo decore nihil sibi profuturo luctum ducentem.

Iephthaë iudicavit Israël sex annis, anno mundi 4219.

Hic filiis Ephraim, quod eos belli socios non adscivisset, incusantibus bellum intulit et ex ipsis triginta duo millia delevit.

A Mose ad suam aetatem trecentos supputat annos Iephthaë in libro Iudicum, dempto videlicet alienigenarum imperii numero. Id solerter advertendum et ab Eusebii, Iudicum annos alienigenarum imperio connumerantis, nec uniuscuiusque ad scripturae instar proprios annos computantis, errore cavendum.

Ἐσέβων καὶ Ἐσβὰλ ἔκριναν τὸν Ἰσραὴλ ἔτη ζ' μετὰ τὸν Ἰεφθάε. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσκε'.

Ἐσέβων ὁ Βηθλεεμίτης φυλῆς Ἰούδα, πατὴρ λ' υἱῶν καὶ θυγατέρων λ', ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ.

Ἀειλὼν κριτὴς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἔτη ι' μετὰ τὸν Ἐσέβωνα ἐκ P. 165
φυλῆς Ζαβουλών. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσλβ'.

Ἀβδὼν κριτὴς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἔτη η'. Ἀφρικανὸς ἔτη κ' φησίν, οὐ καλῶς. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσμβ'.

Ἀβδὼν υἱὸς Σελήμ, πατὴρ παίδων λ' καὶ ἐκγόνων λ', ἔκρινε τὸν
Ἰσραὴλ ἔτη η'. μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν παραβὰς ὁ V. 132
Ἰσραὴλ ἀπεδόθη πάλιν τοῖς ἀλλοφύλοις ἔτη μ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσν'.

Ἀλλόφυλοι Φυλιστιαῖοι ἐκράτησαν τοῦ Ἰσραὴλ ἔτη μ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσν'.

Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου τὰ μ' ἔτη ταῦτα τῶν ἀλλοφύλων τοῖς B
τοῦ Σαμψὼν συναριθμεῖ ἀλόγως καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ κριτῶν ἔτεσι, μὴ στοιχειώσας αὐτὰ ἐν τῷ κανόνι αὐτοῦ, μηδὲ τῶν λοιπῶν ἀλλοφύλων, κατά τινα, φησίν, Ἑβραίων παράδοσιν. προφανῶς δέ, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, ἀντίκειται τῇ γραφῇ.

1 et 3. Ἐσέβων] Ἀβαισσὰν m ex Iudic. XII, 8. 5. Ἀειλὼν] Αἰλὼμ Iudic. 8. ,δσκβ' A. 9. Σελὴμ] Ἐλλὴλ m. λ'] μ' m. ἐκγόνων B. ἐγγόνων G. 13. Φιλισταῖοι G. τοῦ δὲ — ,δσν' add. B.

Abaessan et Esbal iudicaverunt Israël annis 7 post Iephthaë; erant porro a conditu mundi anni 4225.
Abaessan Bethleemites de tribu Iuda, pater filiorum 30 et filiarum 30, iudicavit Israël.
Aelom iudex ex tribu Zabulon iudicavit Israël post Abaessan 10 annis, mundi vero 4232.
Abdon iudex iudicavit Israël annis 8, scribit Africanus 20, verum erranter; mundi vero 4242.
Abdon, filius Ellel, filiorum 40 et nepotum 30 pater, iudicavit Israël annis 8; post illius vero mortem transgressus Israël iterum Allophylis traditus est annis 40, mundi vero 4250.
Allophyli Philistaei egerunt Israël in servitutem annis 40.
Eusebius Pamphili quadraginta Philistaeae servitutis annos, cum Sampson, et eorum qui sequuti sunt, iudicum propriis, absque ratione confusos annumerat, nec illos vel aliorum Allophylorum annos, quandam, inquit, Hebraeorum traditionem amplexus, in tabularum seriem componit; in eo vero, sicut in aliis plerisque, scripturae manifesto contradicit.

Ἀσσυρίων βασιλεῖς.

Ἀσσυρίων μα΄ ἐβασίλευσε Θῶνος ὁ λεγόμενος Κονκόλερος, Ἑλληνιστὶ Σαρδανάπαλλος, ἔτη κ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχξ΄.

C Σαρδανάπαλλος Ταρσὸν ἔκτισε καὶ Ἀγχιάλην τὰς πόλεις ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.

Ἡ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεία εἰς τὸ καθολικὸν κοσμικὸν ,δχοε΄ ἔτος ἔληξε, διαρκέσασα ἔτη ,αυξ΄ ἀπὸ τοῦ κοσμικοῦ ,γσις΄ ἔτους.

Ἕως τοῦδε τοῦ ,δχοε΄ ἔτους τοῦ κόσμου διαρκέσασα ἡ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεία ἐπὶ ,αυξ΄ ἔτη κατελύθη τῷ κ΄ ἔτει τοῦ Σαρδαναπάλλου τοῦ μα΄ βασιλέως Ἀσσυρίων, ὃς παρά τισι Θῶνος Κονκόλερος ὠνομάζετο, περὶ οὗ καὶ ὁ Διόδωρος λέξεσιν αὐταῖς οὕτω γράφει „Σαρδανάπαλλος δὲ τριακοστὸς μὲν καὶ πέμπτος ἀπὸ Νίνου τοῦ συστησαμένου τὴν ἡγεμονίαν, ἔσχατος δὲ γενό-
D μενος βασιλεὺς Ἀσσυρίων, ὑπερῆρεν ἅπαντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ τρυφῇ καὶ ῥᾳθυμίᾳ." καὶ μετ' ὀλίγα „καὶ τοιοῦτος ὢν τὸν τρόπον οὐ μόνον αὐτὸς αἰσχρῶς κατέστρεψε τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀσσυρίων ἡγεμονίαν ἄρδην ἀνέστρεψε πολυχρονιωτάτην γενομένην τῶν μνημονευομένων. Ἀρβάκης γάρ τις, Μῆδος μὲν τὸ γένος, ἀνδρείᾳ δὲ καὶ ψυχῆς λαμπρότητι διαφέρων, ἐστρατήγει Μήδων τῶν κατ' ἐνιαυτὸν ἐκπεμπομένων εἰς τὴν Νίνον. κατὰ δὲ τὴν

3. Vulgo Σαρδανάπαλος hic et infra. κ΄] ιε΄ G. 5. ἔκτισεν m. Vulgo ᾤκησεν. ᾤκισεν Scaliger p. 32. 10. κ΄ ἔτει] κ΄ ἔτη G. ιε΄ ἔτει m. 11. τοῦ μα΄ Bm. τῷ G. ὃς παρά τισιν m. Vulgo ὡς παρίστησι. ὅς πέρ τισι Scaliger. 12. Διόδωρος] II, 23. 13. μὲν om. G. 14. τοῦ om. G. στησαμένου G. 16. τὸν add. B. 21. τῶν] καὶ G. νίνον B. Νῖνον G.

Assyriorum reges.

Assyriorum rex 41 Thonus, dictus Concolerus, Graece Sardanapalus, annis 15, mundi vero 4660.

Sardanapalus Tarsum et Anchialen urbes uno die construxit.

Assyriorum regnum annis 1460 stans, a mundi nimirum vulgari anno 3216 ad annum 4675 finem sortitur.

Ad hunc usque 4675 mundi annum Assyriorum regnum annis 1460 stabilitum, 15 Sardanapali anno, qui fuit Assyriorum rex 41, et a nonnullis Thonus Concolerus vocatus, eversum est; de quo Diodorus haec ad verbum scribit: „Sardanapalus, a Nino primo imperii fundatore tricesimus quintus ac postremus Assyriorum princeps, maiores omnes luxuria vitaeque socordia superavit." Et paucis interiectis, „pravis huiusmodi moribus infectus non foedo solum exitu finivit vitam, sed et Assyriorum imperium cunctorum memoria vetustissimum funditus evertit. Arbaces enim quidam genere Medus, viribus et animi celsitudine praeclarus, Medorum copiis per singulos annos Niniven missis praefectus, ob rei bellicae societatem Babylonio-

στρατείαν γενόμενος συνήθης τῷ στρατηγῷ τῶν Βαβυλωνίων ὑπ' ἐκείνου παρεκλήθη καταλῦσαι τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονίαν." ταῦτα ὁ Διόδωρος περὶ τῆς Σαρδαναπάλλου καταστροφῆς, καὶ ὅτι λε' ἀπὸ Νίνου γέγονε βασιλεὺς Ἀσσυρίων, ὃν πρῶτον εἶναι βασιλέα τῶν αὐτῶν Ἀσσυρίων προλαβὼν ἀνωτέρω ἔφη οὕτως P. 166 „τὸ παλαιὸν τοίνυν κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπῆρχον ἐγχώριοι βασιλεῖς, ὧν οὔτε πράξεις ἐπίσημοι οὔτε ὀνόματα μνημονεύεται. πρῶτος δὲ τῶν ἱστορίᾳ καὶ μνήμῃ παραδεδομένος Νίνος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων μεγάλας πράξεις ἐπετελέσατο." καὶ μεθ' ἕτερα „μετὰ δὲ ταῦτα γεννήσας ἐκ Σεμιράμιδος υἱὸν Νινύαν ἐτελεύτησε, τὴν γυναῖκα ἀπολιπὼν βασίλισσαν. τὸν δὲ Νίνον ἡ Σεμίραμις ἔθαψεν ἐν τοῖς βασιλείοις." καὶ ἐπάγει „αὕτη μὲν οὖν βασιλεύσασα τῆς Ἀσίας ἁπάσης πλὴν Ἰνδῶν ἐτελεύτησε τὸν προειρημένον τρόπον, βιώσασα μὲν ἔτη ξβ', βασιλεύσασα δὲ δύο πρὸς τοῖς μ'." καὶ B μεθ' ἕτερα „παραπλησίως δὲ καὶ οἱ λοιποὶ βασιλεῖς παῖς παρὰ πατρὸς διαδεχόμενοι τὴν ἀρχὴν ἐβασίλευσαν ἐπὶ γενεὰς με' μέχρι Σαρδαναπάλλου. ἐπὶ τούτου γὰρ ἡ τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονία μετέπεσεν εἰς Μήδους ἔτη διαμείνασα πλείω τῶν ͵α' καὶ τ', καθάπερ φησὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἐν τῇ β' βίβλῳ. τὰ δὲ ὀνόματα τῶν V. 133 βασιλέων καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐτῶν οὐ κατεπείγει γράφειν, διὰ τὸ

1. στρατείαν] Vulgo στρατηγίαν. στρατηγείαν B. Correxi ex Diodoro. 4. ὃν Scaliger. Vulgo ὧν. 5. τὸν αὐτὸν G. ἀνωτέρω] Cap. 1. Conf. Eusebium I, 14. p. 37. οὕτως B. οὗτος G. 6. παλαιὸν] πάλαι G. 8. παραδιδομένων AB. τῶν om. B. 9. ἀπετέλεσεν B. μεθ' ἕτερα] Cap. 7. 12. τοῖς om. G. 15. δὲ καὶ] καὶ om. G. παῖς B. παῖδες G. 16. με'] λ' ἐβασίλευσαν Diodorus cap. 21. 20. βασιλειῶν B. οὐκ ἐπεγεγράφει G.

rum duci coniunctus, eius hortatibus ac monitis Assyriorum exstinxit imperium." Haec de infelici Sardanapali a Nino regis Assyriorum quinti supra tricesimum exitu Diodorus. Ninum autem memoratorum Assyriorum primum regem extitisse, auctor idem in superioribus hoc pacto declarat: „olim quidem in Asia ex indigenis creabantur reges, quorum gesta vel nomina nulla hominum memoria celebrat. Primus autem quorum historiae vel hominum notitiae fama commendata est, fuit Ninus Assyriorum rex memorandorum facinorum auctor." Et aliis interiectis, „filio Ninya ex Semiramide suscepto, regnique habenis uxori commendatis, occubuit. Semiramis in regia Nino tumulum posuit." Ad haec infert: „haec itaque cum universae Asiae, demptis Indis, imperasset, modo praefato morte sublata est, vitae quidem annum agens 62, imperii vero secundum supra quadragesimum." Et post nonnulla, „in hunc ferme modum reliqui reges decessorum haeredes, suscepto a patribus regno, ad capita 35, hoc est, ad Sardanapalum, potestatem sunt adepti; eius enim temporibus Assyriorum imperium quod a primo exortu plus quam per annos mille et trecentos steterat, ad Medos postremo translatum est, ut sentit etiam Ctesias Cnidius libro secundo. Regum vero nomina vel eorum numerum, quod nihil ipsis

μηδὲν ἐπ᾽ αὐτῶν πεπρᾶχθαι μνήμης ἄξιον. μόνη γὰρ τέτευχεν ἀναγραφῆς ἡ πεμφθεῖσα συμμαχία τοῖς Τρωσὶν ὑπὸ Ἀσσυρίων, ἧς ἐστρατήγει Μέμνων ὁ Τιθωνοῦ. Ταυτάνου γὰρ βασιλεύοντος C τῆς Ἀσίας, ὃς ἦν κςʹ ἀπὸ Νίνου τοῦ Σεμιράμιδος, φασὶ τοὺς μετὰ Ἀγαμέμνονος Ἕλληνας ἐπὶ Τροίαν στρατεῦσαι τὴν ἡγεμονίαν ἐχόντων τῆς Ἀσίας Ἀσσυρίων ἔτη πλείω τῶν χιλίων."

Ταῦτα ὁ Διόδωρος ἡμῖν παραδίδωσι μηδ᾽ οὕτω θαρρήσας ἀποφήνασθαι τὸν τῶν βασιλέων ἀριθμὸν ἢ χρόνου τὴν ἀκριβῆ ποσότητα προσηγορίας τε αὐτῶν καὶ ἐπὶ τίνος ἡ κατὰ Τροίας τῶν Ἀχαιῶν ἔφοδος γέγονεν, ἀλλὰ πάντα φειδόμενος διὰ τὸ τῶν παλαιοτέρων αὐτοῦ ἱστορικῶν ἀσύμφωνον, μόνον δ᾽ ὅτι πλείω τῶν D ͵ατʹ ἐτῶν ὁ χρόνος τῶν ἀπὸ Νίνου λεʹ βασιλέων ἐστὶν ἀπεφήνατο· καὶ ὅτι τὴν Τροίας ἅλωσιν ἐπὶ τοῦ κςʹ ἀπὸ Νίνου βασιλεύσαντος Ἀσσυρίων Ταυτάνου φασὶ γενέσθαι μετὰ ͵αʹ ἔτη πλείω, ἄλλοις ἐπιγράφων τὰ λεγόμενα, ὡς μὴ πάντη συντιθέμενος. ὁ γὰρ Ταυτάνου χρόνος τῷ ϡμβʹ ἔτει συντρέχει τῆς Ἀσσυρίων ἀρχῆς, κζʹ λογιζομένου Ταυτάνου ἀπὸ Βήλου. εἰ γὰρ τὰ Βήλου νεʹ ἔτη ἀφέλωμεν ἐκ τῶν ϡμβʹ, πολλοῖς ἔτεσι κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον ἐλαττωθήσεται ἐκ τῶν ͵αʹ πλείω χρόνων ἢ μετὰ ͵αʹ πλείω κατὰ

1. τέτευχεν B. τέτυχε G. 3. Ταυτάνου] Τευτάμου Diodorus. 4. ὃς ἦν κςʹ ἀπὸ m. ἦν ἀπὸ κςʹ G. 6. ἔτη ex Diodoro additum. 14. ταυτάνου B. ταῦτά μοι G. φασὶ] φησὶ G. πλείω] ἢ πλείω m. 16 et 18. ϡμβʹ] ϡθʹ m. 17. κζʹ B. κʹ καὶ ἑπτὰ A. κʹ καὶ ζʹ G.

dignum memoria sit actum, colligere non studuit; sola namque Assyriorum auxilia ad Troiam missa, quorum dux fuit Memnon Tithoni filius, scriptis celebrantur. Teutamo enim in Asia regnante, qui vigesimus sextus est a Ninya Semiramidis filio, Graecos, imperatore Agamemnone, bello Troiam obsedisse ferunt; cum plus mille annis Assyrii imperium Asiae iam tenuissent."

Haec Diodorus, neque regum numerum aut aetatis cuiusque durationem vel etiam, quibus nuncupabantur, nomina, vel sub quo imperatore Graecorum in Troiam suscepta profectio, describere confisus, ad nos transmisit. Priscorum autem Historicorum ad invicem dissensus, ut parce et ieiune litteris haec mandaret, causa fuit. Quare quod a Nino per regum quinque supra triginta aetates sequutum est spatium annos mille et trecentos exsuperare, unaque simul, quae sub Assyriorum principe sexto supra vicesimum Nino posteriore Troiana clades accidit, post mille et amplius annos visam, demonstrasse eidem fuit satis. Ac ne rerum omni ex parte fictarum narrationes instituisse crimen ferat, ex relatis a se plurima, sibimet non constans, aliis gaudet adscribere. Tautani namque tempus, (Tautano videlicet sede 27 post Belum locato), in Assyriorum principatus annum 909 incidere reperitur. Insuper ex 909 illis, si proprios Beli annos 55 subduxerimus, tantum abest, ut iuxta Diodorum ad verum usque Troianae calamitatis terminum annos mille et amplius superesse quis credat,

Διόδωρον καὶ τὴν ἀληθῆ ἀνάλωσιν Τροίας. καλῶς ἄρα ἡμῖν P. 167
ἐστοιχείωται καὶ τοῖς ἐκθεμένοις ἐγγύς που τοῦ ͵αρ' ἔτους τῆς Ἀσσυρίων ἀρχῆς κατὰ τὸ ͵δτκθ' ἔτος τοῦ κόσμου ἡ Τροίας ἅλωσις, ἐπὶ τοῦ λβ' βασιλέως Ἀσσυρίων Βαβίου, ἐπὶ Δημοφῶντος τοῦ Θησέως ιβ' βασιλέως Ἀθηναίων, οἷς κατηκολουθήσαμεν.

Ὅτι δὲ ἀσυμφώνως οἱ τῶν Ἑλλήνων ἱστορικοὶ γεγράφασι περὶ τῶν χρόνων καὶ τῶν βασιλέων τούτων παρέστω Κεφαλίων ἐπίσημος εἷς, οὐχ ὁ τυχών, οὕτω φάσκων „ἄρχομαι γράφειν ἀφ' ὧν ἄλλοι τε ἐμνημόνευσαν καὶ τὰ πρῶτα Ἑλλάνικός τε ὁ Λέσβιος καὶ Κτησίης ὁ Κνίδιος, ἔπειτα Ἡρόδοτος ὁ Ἁλικαρνασεύς. τὸ B
παλαιὸν τῆς Ἀσίας ἐβασίλευσαν Ἀσσύριοι, τῶν δὲ ὁ Βήλου Νῖνος." εἶτ' ἐπάγει γένεσιν Σεμιράμεως καὶ Ζωροάστρου μάγου ἔτει νβ' τῆς Νίνου βασιλείας. μεθ' ὃν Βαβυλῶνα, φησίν, ἡ Σεμίραμις ἐτείχισε τρόπον ὡς πολλοῖσι λέλεκται, Κτησίᾳ, Ζήνωνι, Ἡροδότῳ καὶ τοῖς μετ' αὐτούς. στρατείην τε αὐτῆς κατὰ τῶν Ἰνδῶν καὶ ἧτταν καὶ ὅτι τοὺς ἰδίους ἀνεῖλεν υἱοὺς καὶ ὑπὸ Νίνου τῶν παίδων ἑνὸς ἀνῃρέθη τοῦ διαδεξαμένου τὴν ἀρχήν." καὶ μεθ' ἕτερα „καὶ τῶν λοιπῶν εἰς ͵α' ἐτῶν ἀριθμὸν ἦρχον, παῖς C
παρὰ πατρὸς ἐκδεχόμενος τὴν ἀρχὴν καὶ ἔχων ἧττον αὐτῶν οὐδὲ

2. ἐγγύπου B. 5. ἀθηναίων B. Ἀθηναίου G. 10. Vulgo Κτησίας. τησίης B. Ἀλικαρνασσεὺς G. 11. οἱ Ἀσσύριοι G. τῶν Scaliger p. 32. Vulgo τόν. 12. ζωροαστρουβάτου A. ζοροαστρουβάτου B. Ζωροάστρου βάτου G. Ζωροάστρου μάγου Scaliger. Conf. Eusebium p. 41. ἔτει Scaliger. Vulgo ἔτη τε. 13. ὃν Scaliger. Vulgo ὤν. 15. στρατίειν B. αὐτῆς Scaliger. αὐτοὺς G. 17. καὶ μεθ' ἕτερα] καὶ μεθέται B. 19. ἧττον] ἧτταν Scaliger.

quin ex opposito summam mille longe minorem emergere persentiet. Solerter igitur nobis et quos sequuti sumus, expositoribus, Troianam cladem illam circa millesimum et centesimum Assyriorum imperii, ab orbe vero condito anno 4329, Babio nimirum eorum rege 32 imperante, sub Atheniensium rege 12 Demophonte, accidisse statutum est.

Caeterum quam absurde de temporibus et regibus istis Graecorum Historici scripserint, praeclarus alter scriptor, ac non unus e turba, Cephalion nobis declaret, hoc pacto dicens: „res illas, de quibus memoriam egerunt alii, atque in primis Hellanicus Lesbius et Ctesias Cnidius ac deinde Herodotus ex Halicarnasso scribere aggredior. Olim quidem in Asia regnaverunt Assyrii; his Ninus Beli filius imperavit." Tum Semiramidis et Zoroastri magi natalia subiungit et Nini regnantis annos 52 percenset. Mox quibus artibus Babylonem Semiramis moenibus instauravit, quod a plerisque, Ctesia maxime, Zenone, Herodoto, nec non aliis eorumdem in scribendo posteris enarratum est, deinde susceptam adversus Indos expeditionem, et ab eis cladem acceptam, propriorum quoque eius filiorum caedem et ut tandem ab illorum quopiam neci tradita est, fusius explanat. Et nonnullis interpositis: „reliqui cuncti ad annorum usque mille spatium tenuerunt imperium, singulis videlicet filiis haeredum iure paternum solium

εἰς ἐτελεύτησεν ἐτῶν κ'. τὸ γὰρ ἀπόλεμόν τε καὶ ἀφιλοκίνδυνον
καὶ γυναικῶδες αὐτοῖς ἦν ἀσφαλές. ἔνδον γὰρ ἔμενον οὐδέ τι αὐ-
τοῖς ὧν ἔργον ἐπρήσσετο, οὐδὲ ἑώρα τις αὐτοὺς πλὴν αἵ τε παλ-
λακίδες καὶ τῶν ἀνδρῶν οἱ γυναικώδεις. τοὺς δὲ βασιλεῖς τούσδε
εἴ τις εἰδῆσαι βούλεται, Κτησίης ἐστὶν ὁ λέγων ὀνόματα αὐτῶν
κ', οἶμαι, καὶ γ'. ἐμοὶ δὲ ἡ γραφὴ τί τερπνὸν ἢ τί χάριεν ἤμελ-
V. 134 λεν ἕξειν, ὀνομακλήδην ἄνευ πράξεων βαρβάρους φανέοντι τυ-
ράννους δειλοὺς καὶ μαλακούς;" πρὸς οἷς ἐπάγει τὰ περὶ τῶν
D ἐτῶν αὐτῶν „ἐτέων δὲ ὄντων ἀπὸ Νίνου τεσσαράκοντά που καὶ
χ' Βέλιμος ἐβασίλευσεν Ἀσσυρίων. καὶ ἀφικνεῖται Περσεὺς ὁ Δα-
νάης εἰς τὴν χώρην αὐτοῦ, ναῦς ἄγων ρ'. ἔφευγε δὲ Περσεὺς Διό-
νυσον τὸν Σεμέλης υἱέα." καὶ μετέπειτα „ὑστέρῃ δὲ γενεῇ κατὰ
Πανύαν ἄρχοντα ὁ τῶν Ἀργοναυτῶν στόλος ἔπλευσεν ἐπί τε Φῦ-
σιν καὶ Μηδείην τὴν Κολχίδα, καὶ Ἡρακλέα πλανηθέντα ἀπὸ
τῆς νεὼς διὰ τὸν ἔρωτα τὸν Ὕλα λέγουσι περὶ τοὺς Καππαδό-
P. 168 κας ἀληθῆναι." καὶ αὖθις „α' δὲ ἐτῶν ἀπὸ Σεμιράμεως εἰς Μη-
τραῖον βασιλέα ἂν ἀριθμοῖ τὸ περιτελλόμενον. Μήδεια Κολχὶς

1. ἐτελεύτησεν delet Maius ad Eusebium p. 42. 2. καὶ γυν — B. Aberat καί. ἦν αὐτοῖς ἀσφαλὲς G. 3. ὧν ἔργον Scaliger. ἣν ἔργον G. ἣν ἔργον ὃ m. ἓν ἔργον Maius. 5. κτησίης AB. Κτησίας G. 7. ὀνομακλήδην Scaliger. ὄνομα κλήδην G. βαρβάρους] Legebatur βαρβάρῳ. 8. μαλακούς] Delevi quae addebantur βαρβάρους οὓς, post quae G lacunae signa posuit, quae nulla sunt in AB. Apud Eusebium additur *et prope sylvestrium*. 9. ἐτέων] ἐτέον B. ἐτέρων A. 11. χώρην B. χώραν G. ἔφυγε G. τὸν Διόνυσον τὸν G. 13. Vulgo Πανίαν. ἀργοναύτων A. ἄργων αὐτῶν B. Hoc est Ἀργωναυτῶν. ἐπί τε] ἐπεί τε AB. 14. Vulgo Μηδέην. 15. τὸν ἔρωτα τὸν] τὸν ἔρωτα τῶν G. τὸν ἔρωτα τοῦ Scaliger. Ὕλα Scaliger. υλα' G. 17. Post περιτελλόμενον lacunam indicat G.

adeuntibus et ab avita nobilitate successive deficientibus, adeo ut vicennalis obiret nullus. A belli siquidem tumultu quies, a periculis immunitas, muliebrisque, qua foedabantur, indoles asylus erat illis tutissimus. Ad haec in aedium secretiore penetrali versari solitis laude dignum opus nullum gerebatur, nec ulli, nisi pellicibus aut eviratis eunuchis videndi se copiam faciebant. Reges porro huiusmodi recenseri sibi desideranti Ctesias, reor, singulorum 23 nomina enumerabit. Hec meum quippe opus quid gratum aut iucundum exhiberet absque praeclari alicuius gesti memoria nuda prorsus nomina sigillatim et rustice inclamans et timidos ac molles tyrannos nuncupans?" — His quae ad annos ipsos spectant adiungit: „annorum circiter 600 et 40 post Ninum elapso spatio Belimus tandem Assyriorum imperium adeptus est. Mox Perseus, Danaes filius, naves secum agens centum et Bacchum Semeles filium fugiens eius regnum invasit." Ad haec: „postrema, inquit, aetate, sub Paniae nimirum principis imperium Argonautarum classis enavigavit; tuncque demum Medeam Colcho natam, nec non Herculem Hylae cupidine tractum, nave sociisque relictis, circa Cappadociam errasse memorant." Et iterum: „a Semiramide vero ad Metraeum usque regem si quispiam annorum mille spatium numeravit. —

ἀνεχώρησεν Αἰγέως, ἧς υἱὸς Μῆδος, ἐξ οὗ Μῆδοι καὶ ἡ χώρα ἐκλήθη Μήδεια." εἶτά φησι „Μητραίου δὲ τὴν ἀρχὴν διαδέχεται Ταύτανος ζῶν καὶ αὐτὸς κατὰ ἔθη τὰ Ἀσσυρίων καὶ νόμους. καὶ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐγένετο οὐδὲ ἐπὶ τούτου καινὸν ἔργον. Ἀγαμέμνων δὲ καὶ Μενέλαος οἱ Μυκηναῖοι ἐστρατεύσαντο σὺν Ἀργείοισι καὶ τοῖσι ἄλλοισιν Ἀχαιοῖς εἰς Ἴλιον πόλιν τῆς Πριάμου τοῦ Φρυγὸς στρατηγίης."

Ἕως τούτων ἀρκεῖν ἡγησάμεθα τὴν ἐκ τῶν Κεφαλίωνος γραφῶν B πρὸς τὸν Διόδωρον διαφωνίαν παραθέσθαι τοῖς ἀκριβῶς ἐπιστῆσαι βουλομένοις. ὁ μὲν γὰρ λε΄ βασιλεῖς ἀπὸ Νίνου καὶ αὐτοὺς ἐξέθετο καὶ τὴν ἅλωσιν Τροίας μετὰ ͵α΄ ἔτη πλείω φησίν, ὥς τινές, ἐπὶ κς΄ βασιλέως Ἀσσυρίων Ταυτάνου· ὁ δὲ τοὺς πάντας κγ΄ ἀπὸ Βήλου καὶ τὴν Τροίας ἅλωσιν καὶ μετὰ ταῦτα ͵α΄ ἔτη· ὅπερ ἀδύνατον. ἵνα γὰρ κβ΄ ἀπὸ Βήλου τις ὑπολάβοι τὸν Ταύτανον πρὸ τοῦ ἐσχάτου Σαρδαναπάλλου, καὶ οὕτω πολλοῖς ἐλαττωθήσεται χρόνοις ὁ Κεφαλίων πρὸς τὸν Διόδωρον. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἐξ ἁπάντων τὸ ἄτοπον ἑνὶ τῶν ἀμφοτέρων συνάγεται, ἵνα μὴ λέγω καὶ τοῖς δυσί, διὰ τὸ μᾶλλον τὸν Διόδωρον τῇ ἀληθείᾳ C προσεγγίζειν, πλείω τῶν ͵ατ΄ εἰρηκότα τὸν ὅλον τῆς Ἀσσυρίων ἀρχῆς χρόνον καὶ αὐτὸν ἀπὸ Νίνου ἕως Σαρδαναπάλλου.

Ὁ μέντοι Εὐσέβιος καίπερ πραγματείαν οὐ τὴν τυχοῦσαν

1. ἀνεχώρισεν G. 2. μήδεια AB. Μηδεία G. 3. ζῶν] ζ΄ G. 8. τούτου G. 11. αὐτοὺς] αὐτὸς G. 13. καὶ μετὰ B. καὶ om. G. 14. τις om. G. 15. Post Σαρδαναπάλου lacunam indicat G.

Medea Colchis Aegeo discessit. Medus, a quo Medi et regio Media, eius filius fuit." Ait deinde: „Metraei regno successit Tautanus ordine 22 iuxta consuetudinem et leges ab Assyriis usitatas rex acceptus; his quod addatur, nullum opus susceptum, neque novum aliquod eius aetate legitur editum. Caeterum Agamemnon et Menelaus Mycenaei Argivis aliisque Graecis comitibus in Ilium Priami Phrygis militarem arcem bellum movit."

Hucusque scripta Cephalionis a Diodori dictis dissensum accuratius nosse cupientibus sufficere putavimus. Hic enim regibus a Nino triginta quinque recensitis, Troianum excidium post annos mille et amplius, (in quo nonnullis aliis assentitur), sub Tautano videlicet Assyriorum principe 26 contigisse affirmat; ille vero a Beli exordiis spatium omne, etiam eo, quod Troiae cladem sequutum est, incluso, annis mille duntaxat, quod a ratione penitus alienum est, sub regibus solis 23 metitur. Tautanum quippe regem secundum et vicesimum a Belo numeraturus ante Sardanapalum Assyriis postremo imperantem locandum aestimavit, — atque ita Cephalion Diodoro compositus annis pluribus minor comperitur, et ut summatim dicam, amborum alteri, ne dicam utrique, (Diodorus enim concessis a Nino usque ad Sardanapalum Assyriorum regno annis supra 1300 magis ad veritatem accedit), aliquid absurdi colligitur.

Eusebius sane variam licet rerum notitiam velut pretiosam suppellecti-

συλλεξάμενος φιλοπόνως καὶ ταύτῃ τὴν ἑαυτοῦ χρονικὴν συγγραφὴν κατασεμνύνας, τάς τε προκειμένας χρήσεις Διοδώρου καὶ Κεφαλίωνος προθεὶς ἐν λϚʹ βασιλεῦσι τὴν Ἀσσυρίων ἀρχὴν περιέλαβεν, ἔτεσι δὲ ͵ατʹ, τῷ Κάστορι μᾶλλον ἀκολουθήσας, οὗ καὶ
D μαρτυρίαν παρήγαγε, ͵ασπʹ ἔτη φάσκουσαν τοὺς Ἀσσυρίων βασιλεῖς ἄρξαι, καὶ τοῦτο διὰ τὸ συμβάλλεσθαι τῷ παραλογισμῷ αὐτοῖ κατὰ τοὺς χρόνους, ὃν πέπονθεν ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἕως Ἀβραὰμ χρόνοις, μὴ χρονολογήσας μετὰ τὸν κατακλυσμὸν Καϊνᾶν υἱὸν τοῦ Ἀρφαξὰδ, ὃν ὁ θεῖος εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἐν τῷ κατ᾽ αὐτὸν εὐαγγελίῳ ιγʹ ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ ἐγενεαλόγησεν, ἣ δὲ τῆς Γενέσεως πρώτη Μωϋσέως βίβλος τῷ ρλʹ ἔτει αὐτοῦ φησι τὸν αὐτὸν Καϊνᾶν γεγεννηκέναι τὸν Σάλα ἐν τοῖς ἠκριβωμένοις τῶν ἀντιγράφων, ὡς καὶ ἡμεῖς ἐστοιχειώσαμεν. ἔν τισι γὰρ τῷ ρλθʹ φέρεται αὐτοῦ Καϊνᾶν.

V. 135 P. 169 Θαυμάσαι δέ μοι μεγάλως ἔπεστιν ὅπως ὁ αὐτὸς κατά τινας κληθεὶς φρόνιμος Εὐσέβιος, δηλαδὴ κατὰ ἀντίφρασιν, οὕτω προδήλως ταῖς θείαις γραφαῖς ἀντιπεσεῖν τετόλμηκεν, ὁ πᾶσαν ἀκρίβειαν ἐπαγγειλάμενος καὶ τἀληθοῦς εὕρεσιν, ὥς φησιν, ἐκ τῆς παρ᾽ Ἑβραίοις καὶ Σαμαρείταις καὶ τοῖς οʹ ἑρμηνευταῖς φερομένης διαπεφωνημένης γραφῆς διὰ τὸ τῶν ἀντιγράφων ἀσύμφωνον, καὶ τριχῶς παραθέμενος τοὺς χρόνους, ἐν οὐδεμιᾷ τῶν τριῶν παρα-

2. διοδώρου B. Διοδώρῳ G. 5. παρήγαγε B. Vulgo προήγαγεν. ἔτη] ἔτει B. 9. ὃν B. ὧν A. οὓς G. 18. καὶ τἀληθοῦς B. κατὰ ἀληθοῦς G. 19. ἑρμηνευταῖς om. G. 20. διαπεφωνημένης B. διὰ τῆς φωνημένης G. τὸ om. B. 21. τριῶν B. τριχῶν A. τριχῶς G.

lem hinc inde non indiligenti mentis studio in unum congesserit, qua Chronicum opus a se editum adornavit ac demum Diodori Chephalionisque dicta prōtulerit in medium; Castoris tamen Assyriorum imperii tempus annorum 1280 limitibus includentis auctoritate producta et approbata, imperium illud omne Assyriorum regum 36 laterculo et annorum 1000 et 300 decursu comprehensum asseruit; eo nimirum consilio, ut errorem falsis annorum ratiociniis prius collectum circa annos a diluvio ad Abraham elapsos et post diluvium Cainan Arphaxad filii a divino evangelista Luca post Adamum loco 13 numerati nomen et annos praetergressus repararet. Primus autem Geneseos a Mose conscriptus liber, si modo correctiora prostent exemplaria, ea qua putavimus ratione Cainan aetatis anno centesimo trigesimo, aliis licet 139 scribentibus, Cainan filium Sala genuisse testatur.

Illud autem mirari non desino, quod cum Eusebius solertis nomine (contrario nimirum sensu) insignitus, adeo manifeste divinis scripturis adversari ausus fuerit, et ex vulgatis receptisque cum apud Hebraeos, tum Samaritas, tum penes septuaginta Interpretes textibus requirendae veritati diligentiam omnem a se adhibendam pollicitus, ob exemplarium discordiam annis trifariam expositis, in nulla triplicis istius descriptionis edi-

θέσει τοῦ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν Καϊνᾶν υἱοῦ Ἀρφαξὰδ ἐμνήσθη. εἰ γὰρ ἐν ταύταις οὐχ ηὕρηται, πόθεν αἱ ἀνὰ πάσας τὰς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἀναγινωσκόμεναι ἱεραὶ βίβλοι τῆς Γενέσεως B τοῦτον ἐμφαίνουσι; πόθεν δὲ καὶ Λουκᾶς ὁ θειότατος, ὁ πᾶσαν θείαν τε καὶ ἀνθρωπίνην ἠσκημένος φιλοσοφίαν καὶ μυρίων Εὐσεβίων ἀσυγκρίτως προὔχων, ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ εὐαγγελικῇ αὐτοῦ βίβλῳ ιγ' ἐξ Ἀδὰμ ἔθετο τοῦτον; ἀποδέδεικται μὲν οὖν οὗτος καὶ ἑτέροις πρὸ ἡμῶν διημαρτηκὼς ἐτῶν ἀριθμοῦ κατ' ἐλάττωσιν σϟ' ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τῆς εἰκοσαετηρίδος Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ πανευσεβοῦς βασιλέως Χριστιανῶν πρώτου. ἀντὶ γὰρ ͵εωιϛ' ἐτῶν ͵εφκζ' συνελογίσατο. οὐκοῦν πρόδηλον ὅτι διὰ τὸν ἑαυτοῦ παραλογισμὸν καὶ τοὺς Ἀσσυρίων χρόνους ἠλάττωσε καὶ τὴν ἅλωσιν Τροίας οὐκ ἀληθῶς ἐστοιχείωσε. ταῦτα δὲ ἡμῖν ἐνταῦθα οὐ C παρέργως ἐπεσημάνθη, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀναγκαῖον εἶναι τὸν ἀκριβῆ χρόνον τῆς τε ἁλώσεως Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῦ ναοῦ πυρπολήσεως καὶ αἰχμαλωσίας τῆς τε τῶν φυλῶν ἐν Σαμαρείᾳ γεγονυίας καὶ τῆς τῶν φυλῶν ἐπὶ Ναβουχοδονόσωρ βασιλέως Χαλδαίων ἀπὸ Ναβονασάρου.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγυπτίων νϛ' ἐβασίλευσεν Ὀχυρὰς ἔτη ιδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δσοη'.

4. τοῦτον Bm. τούτων G. καὶ λουκᾶς B. ὁ Λουκᾶς G. 8. ἑτέροις B. ἕτερος G. ἀριθμοῦ] Legebatur ἀριθμῶν. ἀριθμὸν B. 9. εἰκοσαετερίδος A.

tione Cainan filii Arphaxad retro diluvium nati meminisse deprehensus est. At si Cainan in scripturis nusquam exstaret, qua ratione lecti per omnes ecclesias sacri Geneseos libri palam illum promunt? Qua, inquam, ratione divinissimus ille vir Lucas humanae caelestisque sapientiae peritus et pluribus Eusebiis sine discrimine praestantior, sacro et evangelico suo volumine ab Adam decimum tertium numeravit? Falso igitur et minori, quam par foret, annorum 290 ratiocinio, ab Adam videlicet ad Constantini magni pientissimi Romanorum Imperatoris primi annum vigesimum cum Eusebium, tum alium quendam aetate nostra vetustiorem peccasse constat, et 5816 vice annos 5527 duntaxat collegit. Dolum igitur sponte passus, adscribendos Assyriis annos imminuit et cladis Troianae tempus erranter exposuit. Haec non obiter, sed accuratae temporum percipiendae notitiae, quis nimirum excidii Hierusalem, quis vastati templi, vel illatae in tribus decem per Samariam captivitatis, vel quam reliquae a Nabuchodonosor Assyriorum rege 17 passae sunt, quis, inquam, certus horum omnium computus in aera Nobonasari tenendus, hucusque nobis dicta sunto.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 56 Ochyras annis 14, mundi vero 4278.

Αἰγυπτίων νζʹ ἐβασίλευσεν Ἀμένδης ἔτη κζʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δσϟβʹ.

D Αἰγυπτίων νηʹ ἐβασίλευσε Θούωρις ἔτη νʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δτιθʹ.

Οὗτός ἐστιν ὁ παρ' Ὁμήρῳ Πόλυβος Ἀλκάνδρας ἀνὴρ ἐν Ὀδυσσείᾳ φερόμενος, παρ' ᾧ φησι τὸν Μενέλαον σὺν τῇ Ἑλένῃ μετὰ τὴν ἅλωσιν Τροίας κατῆχθαι πλανώμενον.

Αἰγυπτίων νθʹ ἐβασίλευσεν Ἄθωθις, ὁ καὶ Φουσανὸς, ἐφ' οὗ σεισμοὶ κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἐγένοντο, μηδέπω γεγονότες ἐν αὐτῇ πρὸ τούτου, ἔτη κηʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δτξθʹ.

P. 170 Αἰγυπτίων ξʹ ἐβασίλευσε Κενκένης ἔτη λθʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δτϟζʹ.

Αἰγυπτίων ξαʹ ἐβασίλευσεν Οὐεννέφης ἔτη μβʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δυλϛʹ.

Ἀργείων βασιλεῖς.

Ἀργείων ιζʹ ἐβασίλευσεν Ἀγαμέμνων ἔτη ιηʹ. κατὰ τοὺς ἄλλους ἔτη λεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δτιβʹ.

Τῷ ηʹ ἔτει Ἀγαμέμνονος ὁ κατὰ τῆς Τροίας ἤρξατο πόλεμος διὰ τὴν Ἑλένης ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Πάριδος κλοπὴν υἱοῦ Πριά-
V. 136 μου βασιλέως Ἰλίου, καὶ διήρκεσεν ἔτη ιʹ ἕως ἁλώσεως Ἰλίου, ἥτις τῷ ὑποκειμένῳ ιζʹ ἔτει Ἀγαμέμνονος γέγονεν.

Ἀγαμέμνονος Ἀργείων καὶ Μυκηνῶν βασιλεύοντος, Μενε-

1. ἀμενδῆς B. ἀμεδῆς A. Αμεδῆς G. 3. θούωρης AB. 5. ὁ om. G. Πόλυβος] Vulgo Πολύβους. ἄλκανδρος AB. 8. ἐφ' B. ἀφ' G. 13. οὐέννεφις B. μβʹ] λβʹ B. 14. ͵δυλϛʹ Bm. ͵δτλϛʹ G. 16. ιηʹ] ιθʹ m. 18. ηʹ] θʹ m. Τροίας] Vulgo Τροίης. 21. ἥτις B. εἴ τι G. ιζʹ] ιθʹ m.

Aegyptiorum rex 57 Amedes annis 27, mundi vero 4292.

Aegyptiorum rex 58 Thuoris annis 50, mundi vero 4319.

Hic est Polybus, Alcandrae coniux, Homeri Odyssea celebratus, ad quem, ait, Menelaus diruta Troia vagus et errans cum Helena divertit.

Aegyptiorum rex 59 Athothis, qui et Phusanus, sub quo terrae motus per Aegyptum ad id usque temporis nondum editi contigerunt, annis 28. mundi erat annus 4369.

Aegyptiorum rex 60 Cencenes annis 39, mundi vero 4397.

Aegyptiorum rex 61 Vennephes annis 42, mundi vero 4436.

Argivorum reges.

Argivorum rex 17 Agamemnon annis 19, secundum alios 35, mundi vero 4312.

Anno Agamemnonis nono, rapta ab Alexandro Paride, Priami regis Ilii filio, Helena, bellum adversus Troiam initum per annos decem usque ad Ilii excidium, ad sequentem videlicet Agamemnonis annum 19, productum est.

Agamemnone Argivis et Mycenis imperante, Lacedaemoniis autem eius

λάου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Λακεδαιμονίων, Πρίαμος υἱὸς Λαομέδοντος τῆς Τροίας καὶ Ἰλίου ἐβασίλευσε. τούτου τοῦ Πριάμου παῖς Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Πάρις εἰς Πελοπόννησον ἐλθὼν θῦσαι τοῖς αὐτόθι δαίμοσι ξεναγωγεῖται παρὰ Μενελάῳ ἐν Λακεδαιμονίᾳ. Μενελάῳ δὲ ἦν γυνή τις Ἑλένη σφόδρα περικαλλής. ταύτης ἐρασθεὶς Ἀλέξανδρος καὶ μοιχεύσας ἥρπασε· καὶ ἀποπλεύσας εἰς C *Σιδῶνα τῆς Φοινίκης ἄκων ἐκρίπτεται. ξενισθεὶς δὲ καὶ παρὰ τῶν Σιδωνίων βασιλεῖ ἐπιβουλεύει αὐτῷ καὶ πολλὰ χρήματα καὶ ἐσθῆτα κομισάμενος ἀπὸ Σιδῶνος, μεθ' ὧν ἐκεκλόφει σὺν Ἑλένῃ, καὶ ἀπὸ Λακεδαίμονος ὡς ἀριστεύσας ἐπάνεισιν εἰς Τροίαν παρὰ τῷ πατρὶ Πριάμῳ. Ἀγαμέμνων δὲ καὶ Μενέλαος πρὸς Πρίαμον καὶ τοὺς υἱοὺς πρεσβευσάμενοι διαφόρως περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου εἰς αὐτοὺς ἐπιβουλῆς διά τε Ὀδυσσέως καὶ Διομήδους καὶ αὐτοῦ Μενελάου, ἐπεὶ μηδὲν ἤνυον, καίπερ τῶν περὶ Πρίαμον δημαγωγῶν πρεσβυτέρων συμβουλευόντων, ἐν οἷς ἦρχεν Ἀντήνωρ, ἀποδοθῆναι τὴν Ἑλένην, πόλεμον αἴρονται κατὰ τῆς Τροίας καὶ Πριάμου δεινὸν ἔτεσι ι' κροτηθέντα· κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ* D *δέκατον ἁλούσης Ἰλίου καὶ Πριάμου καὶ τῶν τέκνων τοῖς Ἕλλησιν. ἦν δὲ τῶν ἐξ Ἀδὰμ ,δτλ' ἔτος. ἀπὸ δὲ τῆς Ἀβραὰμ γενέσεως καὶ μγ' ἔτους τῆς Νίνου τοῦ δευτέρου βασιλέως Ἀσσυρίων βασιλείας ἔτη συνάγεται ,αιη'. ἀπὸ δὲ Μωϋσέως γενέσεως, ἥτις ἦν κατὰ μς' ἔτος Ἰνάχου τοῦ πρώτου βασιλέως Ἀργείων, κόσμου δὲ*

3. *πελοπόνησον* B. 5. *δὲ* add. B. *ταύτης*] Vulgo *ταύτην*. *ταύτῃ* B. 6. Vulgo *ἥρπαξεν*. 9. *ἐκεκλόφῃ* B. 10. *ὡς* add. B. 17. *καὶ*] *τοῦ* G. 19. *γενήσεως* G. 21. *μωυσέως* B. *Μωσέως* G. 22. *κατὰ* B. *κατά τε* G.

fratre Menelao, Priamus, Laomedontis filius, Troiae et Ilii regnum tenebat. Huius filius Alexander, qui etiam Paris, sacrorum diis tutelaribus faciendorum nomine in Peloponnesum profectus, apud Menelaum in Lacedaemonia hospitio excipitur. Menelao uxor fuit forma non vulgari, quam adamavit Alexander, et adulterio stupratam rapuit; tum mari patriam repetens, ventorum ad oram Phoeniciae Sidonisque invitus eiicitur. Hic Sidoniorum regi, cuius humanitate et hospitio usus fuerat, insidias molitur, et eius thesauris, veste pretiosa, copiosaque suppellectile Sidone furto exportatis, una cum iis, quae rapta Lacedaemone Helena detulerat, quasi facinoribus praeclare gestis ovans, ad Priamum patrem Troiam revertitur. Agamemnon et Menelaus de illatis ab Alexandro iniuriis per legatos Ulyssem, Diomedem et Menelaum ipsum frequentius et varie conquesti, nihil se proficere, nec seniorum reipublicae Troianae, quorum unus erat Antenor, consilium de reddenda Helena probari contemplati, grave bellum adversus Troiam et Priamum ad annos decem protrahendum suscipiunt; et ineunte decimo, Ilium, Priamus et eius filii a Graecis capti sunt, anno ab Adam creato 4330. A natali porro Abrahae die et Nini Assyriorum regis secundi anno 43, alii colliguntur 1018. A Mosis item exortu, qui Inachi regis Argivorum primi anno 46 illuxit, mundi vero 3737,

κατὰ τὸ ,γψλη', ἔτη συνάγεται φλβ' ἐπὶ τὴν Τροίας ἅλωσιν, εἰ καὶ Εὐσεβίῳ οὐ δοκεῖ διαμαρτάνοντι σις' ἔτεσι κατάλειψιν.

Μυκηνῶν Ἀργείων ιη' ἐβασίλευσεν Αἴγισθος ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτλ'.

P. 171 Μυκηνῶν Ἀργείων ιθ' ἐβασίλευσεν Ὀρέστης ἔτη κγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτλε'.

Ὀρέστης Πύρρον τὸν Ἀχιλλέως ἀναιρεῖ ἐν Δελφοῖς εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν προδοθέντα ὑπὸ Μαχαιρέως τοῦ ἱερέως· καὶ οἱ Ἕκτορος παῖδες τὸ Ἴλιον ἀνεκτήσαντο τοὺς Ἀντηνορίδας ἐκβαλόντες Ἑλένου γνώμῃ.

Μετὰ τὴν ἅλωσιν Τροίας.
Λατίνων βασιλεῖς.

B Πολλῆς διαφωνίας γενομένης παρὰ τοῖς πολλοῖς περὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς μὲν ἐσχάτως μετὰ Ῥωμύλου βασιλείας ὀνομασθείσης ἀπ' αὐτοῦ, πρὸ αὐτοῦ δὲ Λατίνων, ἀπὸ Λατίνου τοῦ βασιλεύσαντος πρὸ Αἰνείου κατὰ τοὺς Τρωϊκοὺς χρόνους, τὸν αὐτὸν πρὸ αὐτοῦ καλούμενον Ἄλβανον, ἀπὸ Ἀλβάνου Κρόνου τοῦ πάντων κατὰ τὴν Ἰταλίαν βασιλέων πρώτου λεγομένου, πάρελκον ἡγούμεθα κανονικῇ θεωρίᾳ τὰς τούτων παραθέσθαι χρήσεις, τοῦτο μόνον σημαίνοντες ὅτι πρὸ Αἰνείου α' φασὶ Πεῖκον υἱὸν

1. γψλζ' m. φλγ' m. 2. σις'] τια' m. ἔτεσι] ἔτη G. κατάλειφιν B. καταλείψειν G. 6. ,δτλε' Bm. ,δτλθ' G. 7. πύρον A. τὸν] τοῦ G. 8. Alterum τοῦ om. G. 12. λατείνων B, quae constans in hoc codice scriptura est. 13. γεναμένης AB. 14. Ρωμύλου G. 15. ἀπ'] ὑπ' G. 16. καὶ τὸν αὐτὸν m. 17. τοῦ Ἀλβάνου G. τοῦ] τῶν G. 20. Πῆκον G.

ad dirutae Troiae terminum anni numerantur 593, quamquam Eusebius annis 311 omissis peccans sententiam huiusmodi non admittat.

Mycenarum et Argivorum rex 18 Aegisthus annis 5, mundi vero 4330.

Mycenarum et Argivorum rex 19 Orestes annis 23, mundi vero 4335.

Pyrrhum, Achillis filium, a Machaereo sacerdote proditum Delphis in templo Apollinis Orestes interficit. Hectoris posteri, Antenoridis Heleni consilio post captam Troiam eiectis, Ilium restaurarunt.

Latinorum reges.

Vario sententiarum conflictu a multis hucusque certatum est de Romani imperii origine, (quod demum a Romuli temporibus ab ipso nomen sortitum, Latinorum regnum prius habebatur a Latino Troianis calamitatibus aequali et Aeneae in ipso Latinorum regno praecessore, quo paulo antiquior fuit etiam Albanus, ab Albano Saturno regum omnium per Italiam primo ita dictus), diversorum eam ob rem dicta scriptorum in medium proferre temporis et annorum rationi consonum et accommodum fore duximus, hoc uno praemisso, Picum Saturni filium temporibus Aenea superio-

Κρόνου βασιλεῦσαι χώρας Λαυρέντου λζ΄. εἶναι δὲ τὴν χώραν ἕως τῆς νυνὶ Ῥώμης πόλεως, μεθ᾽ ὃν Φαῦνον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πείκου τοῦ καὶ Διὸς ἔτη μδ΄. τοῦτον δέ φασί τινες Ἑρμῆν, καθ᾽ C ὃν Ἡρακλῆς ἀπὸ Σπανίας ἐπανελθὼν ἐν φόρῳ τῷ λεγομένῳ V. 137 βοαρίῳ βωμὸν ἤγειρε, διότι ἀνεῖλε Κάκος τὸν Ἡφαίστου υἱόν· ὡς δέ τισιν ἔδοξε, καὶ ἐβασίλευσε μετὰ Φαῦνον ἔτη λε΄ ὁ Ἡρακλῆς. ἔπειτα Λατῖνος ἔτη λς΄. τούτου κατὰ τὸ λγ΄ ἔτος Αἰνείας ἐξ Ἰλίου παραγενόμενος σὺν τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ ὅπλοις καὶ πλούτῳ παρεσκευασμένος, συμμαχήσας τε αὐτῷ Λατίνῳ κατὰ Ῥουτούλων καὶ Τοῦρνον ἀνελὼν Λαβινίᾳ ζεύγνυται Λατίνου θυγατρὶ τοῦ βασιλέως, καὶ βασιλεύει τῆς χώρας μετὰ τὸν Λατῖνον ἔτη γ΄, κτίσας πόλιν ἐπ᾽ ὀνόματι τῆς γυναικὸς Λαβινίαν, ἐν ᾗ καὶ ἐβασίλευσε. τινὲς ἔτη η΄ φασὶ τὸν Αἰνείαν βασιλεῦσαι Λατίνων, ἔτη D δ΄ μετὰ τὴν ἅλωσιν Τροίας, ἕτεροι δὲ τρία μόνα βασιλεῦσαι ἀπὸ τοῦ θ΄ ἔτους μετὰ τὴν αὐτὴν ἅλωσιν, ὥστε αὐτὸν κατὰ τὸ ιβ΄ ἔτος αὐτῆς ἀποθανεῖν. ὅπως δὲ εἰς Ἰταλίαν ἐλθὼν ἐκράτησε Λατίνων καὶ περὶ τῶν μετ᾽ αὐτὸν βασιλευσάντων ιβ΄ βασιλέων ἐν ἔτει υ΄ ἕως Ῥωμύλου τοῦ κτίστου Ῥώμης, εὑρήσεις ἐν τοῖς κατὰ Ῥωμύλον χρόνοις.

Αἰνείας μετὰ τὴν ἅλωσιν Τροίας Λατίνων ἐβασίλευσεν ἔτη γ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτμ΄.

1. λαβρέντου AB. 5. Κάκος m. Κακῶς G. 7. λγ΄ ἔτος] τρίτον G. 8. σὺν τοῖς — παρεσκευασμένος om. G. 9. Ῥουτούλων m. Ῥούτουλον G. 10. Λαβανίᾳ et infra Λαβηνίαν G. Correctum ex B. 11. τὸν om. G. 13. ἄλλοι ἔτη δ΄ m. 20. γ΄ B. κγ΄ G.

ribus Laurentis regionis obtinuisse dominatum annis 37. Est autem ager ille ubi nunc Roma sita est, post quem Faunus, ipsius Pici, Iovis etiam dicti, filius, annis 44 regnum moderatus est. Hunc Mercurium vocant nonnulli, cuius tempestate ex Hispania redux Hercules, in foro nomine Boario, Caci Vulcani filii nece victor aram exstruxit; post Faunum ex eorumdem sensu annis 35 regnavit Hercules, deinde Latinus annis 36, cuius anno 3 Aeneas Ilio adveniens, inita cum illo armorum societate adversus Rutulos dimicans Turnum interfecit, et Laviniae Latini regis filiae coniugio copulatus, urbe coniugis nomine condita, in ea regni sedem posuit et post Latinum toti regioni annis tribus imperavit. Aeneam annis octo quidam regnasse affirmant, alii quatuor, reliqui ab obtento Latinorum regno, post exactos in bellis continuis annos novem, aliis duntaxat tribus sceptra tenuisse testantur, atque ita excidii Troiani duodecimo vitam finiisse. Caeterum qua ratione in Italiam primum adveniens Latinorum regno potitus fuerit, deque regibus duodecim per annorum quadringentorum spatium ad Romulum usque Romae conditorem, eo vivis erepto regiam sedem ordine consequutis, Romuli tempore dicenda reperies.

Aeneas excisa Troia Latinis imperavit annis 3, mundi vero 4340.

P. 172 **Σποράδην.**

Καρχηδόνα φησὶ Φίλιστος κτισθῆναι ὑπὸ Ἀζώρου καὶ Καρχηδόνος τῶν Τυρίων κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον.

Ἡρακλῆς τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνα ἔθηκεν, ἀφ' οὗ ἐπὶ πρώτην ὀλυμπιάδα νο' ἔτη, κατὰ δὲ ἄλλους υλ'.

Ἀδμάτα θυγάτηρ Εὐρυσθέως ἐν Ἄργει ἱεράτευσεν ἔτη λη'. αἳ δ' ἀπὸ ταύτης τὴν ἱερωσύνην διαδεξάμεναι Φαλίδες ἐκαλοῦντο.

B Πρίαμος υἱὸς Λαομέδοντος μετὰ τὸν πατέρα Τροίας καὶ Ἰλίου ἐβασίλευσε. τούτου παῖς Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Πάρις.

Ἀμαζόνες κατὰ Ἀθηναίων ἐστράτευσαν.

Κάπρου Καλυδωνίου θήρα διὰ Μελεάγρου.

Μενέλαος Λακεδαίμονος ἐβασίλευσεν.

Ἀμαζόνες Πριάμῳ συνεμάχησαν.

Ἴλιον ἥλω τῷ φθινοπώρῳ πρὸ ιζ' ἡμερῶν τῆς χειμερινῆς τροπῆς.

Λυδοὶ οἱ καὶ Μαίονες ἐθαλασσοκράτησαν ἔτη ϟβ'.

C **Ἀθηναίων βασιλεῖς.**

V. 138 Ἀθηναίων ι' ἐβασίλευσε Θησεὺς Αἰγέως ἔτη λα'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δσξζ'.

2. καρχηδῶνα et καρχηδῶνος B. ἀζώρου AB. Ἐξώρου G et Scaliger. p. 33. 6. Ἀδμάτα Heynius ad Apollodor. vol. II. p. 155. Legebatur Ἀδάμαντα. ἀδάματα B. 9. καὶ Ἰλίου om. G. 11. Ἀθηναίους G. 17. Ἀθηναίων m. Πρῶτοι Ἀθηναίων G.

Miscellanea.

Ab Ezoro et Carchedone Tyriis Carthaginem hoc tempore conditam scribit Philistus.

Hercules Olympicum certamen instituit. Ab eo ad Olympiadem primam anni 470, secundum alios 430 numerantur.

Adamanta Eurysthei filia sacerdotium Argis tenuit annis 38, quae sacerdotium susceperunt Phalides ab ea nuncupatae sunt.

Priamus, Laomedontis filius, patre mortuo regnum excepit; huius filius Alexander, qui et Paris, extitit.

Amazones bellum in Athenienses moverunt.

Apri Calydonii venatio a Meleagro suscepta.

Menelaus Lacedaemone regnavit.

Amazones Priamo opem tulerunt.

Ilium autumno, diebus nimirum ante tropicum hibernum septendecim, captum est.

Lydii, qui Maeones, maris imperium tenuerunt annis 92.

Primi Atheniensium reges.

Atheniensium rex 10 Theseus Aegei filius annis 31, mundi vero 4267.

Θησεὺς Ἑλένην ἥρπασεν, ἣν αὖθις ἀπέλαβον οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης, τὴν μητέρα Θησέως αἰχμαλωτίσαντες ἀποδημοῦντος τοῦ Θησέως.

Θησεὺς Ἀθηναίους κατὰ χώραν διεσπαρμένους εἰς ἓν συναγαγὼν, ἤτοι εἰς μίαν πόλιν, πρῶτος ἐξωστρακίσθη, αὐτὸς πρῶτος θεὶς τὸν νόμον.

Θησεὺς ἔφυγεν ἀπὸ Ἀθηνῶν.

Ἀθηναίων ια' ἐβασίλευσε Μενεσθεὺς Πετεῶ τοῦ Ὀρνέως τοῦ Ἐρεχθέως ἔτη λγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δσϟη'. D

Ἐπὶ τούτου ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος συνέστη ἕνεκα μήλου χρυσοῦ, ὃ κάλλους ἔπαθλον ἦν γυναικῶν τριῶν, ὑπὸ μιᾶς αὐτῶν προτεθείσης Ἑλένης τῷ κριτῇ. βουκόλος δ' οὗτος ἦν Ἰλιεὺς, ὡς ἡ κωμῳδία.

Μενεσθεὺς οὗτος Ἕλλησι κατὰ τῶν Τρώων συνεμάχησε.

Τούτου τῷ λγ' ἔτει Ἴλιον ἥλω· ἐπανιὼν δὲ ἀπὸ Τροίας ἐν Μήλῳ τῇ νήσῳ τελευτᾷ.

Ἀθηναίων ιβ' ἐβασίλευσε Δημοφῶν Θησέως ἔτη κγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δτλα'. P. 173

Ἐπὶ τούτου τὰ περὶ Ὀδυσσέα καὶ Ὀρέστην.

8. πετέω B. 9. Ἐρεχθέως] ὀρεχθέως A. 10. συνέστη ἕνεκα Scaliger p. 33. συνέστησεν καὶ A. συνέστη ἔνκαι B. συνέστη καὶ G. 11. δ B. ὃν G. ὑπὸ] ὑπὲρ πάσας m. 12. Post βου — ex B exciderunt folia duo, quae pertinuerunt usque ad ͵δχκθ' p. 177 b. 12. ὡς ἡ κωμῳδία seclusit Scaliger. Et videndum ne τραγῳδία scribi praestet: nam tragicos potius quam comicos in hac re commemorari consentaneum est.

Theseus Helenam rapuit, quam postmodum absente Theseo et eius matre facta captiva, Castor et Pollux fratres receperunt.

Theseus Athenienses per agros prius dispersos in unum, hoc est civitatem unam, collegit; primus etiam populi suffragiis in exsilium pulsus, cum ipse primus exostracismi, id est, inferendi exsilii, instituta lege, auctorem se praebuisset.

Theseus Athenis exsul discessit.

Atheniensium rex 11 Menestheus, qui et Peteo, Ornei Erechtheique avi filius, annis 33, mundi vero 4298.

Huius tempore expeditio in Troiam suscepta mali aurei gratia, quod elegantium forma mulierum trium contentionis praemium extitit, reliquis una earum Helena a iudice praeposita. Ille vero bubulcus erat Iliensis, prout fert acta de hoc comoedia.

Menestheus iste Graecis in Troianos suppetias tulit.

Anno eiusdem 33 Ilium captum est; Troia vero rediens in Melo insula defunctus est.

Atheniensium rex 12 Demophoon, Thesei filius, annis 23, mundi vero 4331.

Eius tempore, quae Ulyssem et Orestem spectant, gesta.

Αἰνείας τε ἐβασίλευσε Λαβινίου.

Τὰ κατὰ Ὀδυσσέα καὶ Σκύλλαν καὶ Χάρυβδιν καὶ Σειρῆνας.

Ἀθηναίων ιγ' ἐβασίλευσεν Ὀξύντης Δημοφῶντος ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτνδ'.

Ἀθηναίων ιδ' ἐβασίλευσεν Ἀφείδας ἔτος ἕν· τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτξε'.

Σποράδην.

B *Ἡσίοδός τε ἐγνωρίζετο, ὃν Ἔφορος ἀνεψιὸν καὶ σύγχρονον Ὁμήρου φησί.*

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Σαμψὼν ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἔτη κ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δσϞ'.

Τῷ Ἰσραὴλ καταπονουμένῳ καὶ πρὸς θεὸν ἐπιστρέψαντι δίδοται Σαμψὼν τῷ Μανωὲ ἐκ φυλῆς Δὰν, ἀγγέλου χρηματίσαντος τῇ μητρὶ στείρᾳ οὔσῃ, ὃς γεννηθεὶς καὶ τραφεὶς ἐρᾷ γυναικὸς ἐν Θαμναθὰ ἀλλογενοῦς. κατιὼν δὲ πρὸς μνηστείαν αὐτῆς σὺν
C *τοῖς γονεῦσι λέοντα χερσὶ διασπᾷ, οὗ τῷ προβλήματι τριάκοντα στολὰς ἀλλοφύλοις ἐν συμποσίῳ καταδικάζεται δοῦναι, γυναικὸς ἀπατηθεὶς, ἃς καὶ ἀποδοὺς, ἀνελὼν λ' ἀλλοφύλους εἰς Ἀσκάλωνα ἀνεχώρησεν ὀργιζόμενος. ἀλλόφυλοι δὲ τὴν αὐτὴν γυναῖκα τῷ*

1. Vulgo *Λαβηνίου*. 3. *ὀξύντης δημωφόωντος* A. *ὁ Ζύντις Δημοφόωντος* G. 5. *ἀφιδᾶς* A. *Ἀφειδᾶς* G. 6. *,δτξδ'* m. 7. *Σποράδην* addidi ex A. 9. *ὁμήρου* A. *ὁμοῦ* G. 11. *ἦν ἔτος*] Legebatur *ἔτη*. 12] Iudic. cap. XIII. 13. *τῷ* A. *τοῦ* G. 14. *ὃς* A. *ὡς* G. 15. *θαμναθὰ* A. *Θαμνατᾷ* G. 16. *διασπάσας οὕτω προ—* G. Correctum ex A. 19. *ἀνεχώρησεν* A. *ἀνεχώριζεν* G.

Aeneas regnat Lavinii.

Gesta Ulyssis circa Scyllam, Charybdim et Sirenes.

Atheniensium rex 13 Zyntis, Demophoontis filius, annis 10, mundi vero 4354.

Atheniensium rex 14 Aphidas anno uno, mundi vero 4364.

Hesiodus florebat, quem Ephorus nepotem et sibi coaevum celebrat.

MUNDI ANNI.

Sampson iudicavit Israël annis 20, mundi vero 4290.

Populo Israël servitutis calamitate oppresso et ad deum reverso, Sampson filius Manoe ex tribu Dan liberator conceditur. In lucem editum et educatum, mulierem alienigenam deperiturum matri sterili angelus praedixit. Ad puellam deinde ducendam in Thamnata cum parentibus profectus Sampson obvium leonem manibus discerpsit; dubiisque et aenigmatibus convivantium coetui propositis, ab uxore deceptus, vestium triginta alienigenis compotatoribus dandarum mulcta damnatur; vestes quidem ex condicto solvit, verum alienigenis viris triginta occisis ereptas; quo perpetrato iracundia motus Ascalonem secessit, ab alienigenis eius amasia in rivalis

ἀντεραστῇ παρέσχον. ὁ δὲ τὰς ἀλώπεκας θηράσας καὶ κέρκον πρὸς κέρκον δήσας τάς τε ἀρούρας καὶ τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν ἐνεπύρισεν, ἡνίκα ἀλλόφυλοι κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ ἀνελθόντες ἔλαβον δέσμιον καλῳδίοις, ὃς τὰ καλώδια περιρρήξας ὄνου γνάθῳ χιλίους αὐτῶν ἀνεῖλε καὶ δίψει περικαεὶς εὐχῇ τῇ πρὸς θεὸν πηγὴν D
ὕδατος τὸν τῆς σιαγόνος ὁλμόν. ἄλλῃ δὲ φιλωθεὶς ἐν Γάζῃ ἔνδοθεν ἐδόκει φρουρεῖσθαι περικλεισάντων αὐτῷ τὰς θύρας τῆς πόλεως τῶν ἀλλοφύλων, ἃς περὶ μέσας νύκτας ἀναλαβὼν ὤμοις σὺν μοχλοῖς καὶ σταθμοῖς ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ἀπέθετο. τρίτῃ δὲ τῇ Δαλιδᾷ γυναικὶ συναπαχθεὶς καὶ τὴν ἐπὶ τῆς κόμης αὐτοῦ θείαν ἰσχὺν ἐξειπὼν ὑπ' αὐτῆς κείρεται καὶ ἀλλοφύλοις προδοθεὶς τυφλοῦται ἐν μύλωνι πεπεδημένος καθειρχθείς, οὗ τὴν ἅλωσιν μετά τινα χρόνον ἑορτάζοντες, τῶν τριχῶν αὐτῷ ἐξανθου- V. 199
σῶν ἤδη μικρὸν προήγαγον παίζειν αὐτὸν κελεύσαντες. ὁ δὲ τοῖς P. 174
κίοσι διὰ τοῦ χειραγωγοῦντος αὐτὸν ἐπιστηριχθεὶς εὐξάμενος παρὰ θεοῦ τὴν κατ' αὐτῶν ἐκδίκησιν, τούς τε ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν στεγῶν ἀνιόντας ἀμφὶ τοὺς γ' κατέχωσε, ἐπισπασάμενος τοὺς κίονας καὶ συνδιαφθαρεὶς αὐτοῖς· ὃν ἔθαψαν οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ γονεῖς κρίναντα τὸν Ἰσραὴλ ἔτη κ'.

Τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ πρῶτον ὑφ' Ἡρακλέους ἀγῶνα ἀπὸ τοῦ

4. περιρῆξας A. 5. δίψει A. διψῇ G. 6. ὁλμόν] λάκκον Iudic. XV, 19. ἔσχεν add. m. φιλωθεὶς] φιλλωθεὶς A. φή. ἀλωθεὶς G. ἐν Γάζῃ] Iudic. XVI. 8. τῶν add. A. 10. τῇ add. A. 11. αὐτοῦ add. A. 12. μύλωνι A. μύλῳ G. 13. αὐτῷ A. αὐτοῦ G.

sinum traducta. Venatus ille vulpes non paucas cepit, earumque caudis ad invicem colligatis, agros hostium et vineas igne succenso vastavit. Propterea alienigenae bello in Israël moto rudentibus vinctum ceperunt; quibus disruptis et concisis asini mandibula hostium mille homines delevit; sitique subinde exustus, precibus ad deum fusis, uberem aquae fontem ex mandibulae foramine eduxit. Gazae detentus et occlusis ab alienigenis civitatis portis vigilanter custoditus, mediae noctis silentio, portas loco disiectas et cum vectibus et postibus humeris sublatas in monte deposuit. Dalidae tandem nomine uxoris tertiae forma captus, evulgata, quae comae inerat divina virtute, a muliercula tondetur et alienigenis traditus oculis mulctatur et ad molam revinctus sub custodia detinetur; de cuius captivitate post breve temporis spatium solemne festum acturi, capillis nonnihil iam repullulantibus, in medium velut in scenam productum, ludicrum spectaculum exhibere coegerunt. Ille ductoris ope columnis manu apprehensis innixus, de hostibus ultione a deo precibus expetita, cunctos sive intra domus claustra sive ad supremi solarii fastigia sedentes, virorum nempe tria millia concussis columnis obruit aedium ruina, eodem cum eis leti genere involutus. Mortuum fratres et parentes tradiderunt sepulturae, postquam annis 20 Israël iudicasset.

Certamen primum Olympicum sub Sampsonis annum primum ab Her-

πρώτου ἔτους Σαμψὼν, ἀριθμὸν εὑρήσεις ἔτη υλ' ἕως πρώτης ὀλυμπιάδος.

B Ἀναρχίας καὶ εἰρήνης ἔτη μ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτι'.

Τὰ κατὰ τὸν Μιχᾶ, ὃς ἐποίησε γλυπτὸν καὶ Ἐφοὺδ καὶ οἶκον τῷ θεῷ, καὶ ἱερέα κατέστησεν, ὃν οἱ χ' ἐκ φυλῆς Δὰν ἐλθόντες ἔλαβον, ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις ἦν. καὶ τὰ κατὰ τὴν γυναῖκα τὴν μελισθεῖσαν, καὶ ὁ κατὰ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν πόλεμος, ἔνθα ζῆν τὸν Φινεὲς υἱὸν Ἐλεάζαρ λέγει ἡ γραφή. τὰ περὶ τῆς μελι- C σθείσης γυναικὸς ἐν Γαβαὼν, καὶ τὸν πόλεμον τῶν ια' φυλῶν πρὸς τὴν φυλὴν Βενιαμὶν, μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰησοῦ φησιν Ἰώσηππος εὐθέως, καὶ ὁ κατὰ τὸ τέλος τῶν κριτῶν, πολλῆς διαφωνίας οὔσης περὶ τῶν χρόνων τῶν ἀπὸ Μωϋσέως ἕως Ἠλεὶ ἱερέως.

Τὰ μὲν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν πρεσβυτέρων ἡ γραφὴ παρεσιώπησεν. ἡ δὲ ἄγραφος συνήθεια τοῦ μὲν Ἰησοῦ κζ', τῶν δὲ πρεσβυτέρων ιη' παρέδωκε· καὶ οὕτω σχεδὸν πάντες ὁμοφωνοῦσιν. Εὐσέβιος δὲ μόνος ὁ Καισαρεὺς τὰ τῶν πρεσβυτέρων οὐ παρέλαβεν, ὁ δὲ Ἀφρικανὸς ἔτη λ' αὐτοῖς ἀπένειμεν, ᾧ πλεῖστα κατεγκαλεῖ ὁ Εὐσέβιος ὡς μεγάλα, φησὶ, διαμαρτόντι D καὶ τολμηροτάτῳ πράγματι ἐπικεχειρηκότι, πρὸς τούτοις ἄλλα ο'

1. καὶ ἀριθμὸν m. υλ'] υλε' m. 4. Μιχᾶ] Μιχαίας hominis nomen est Iudic. cap. XVIII. Ἐφὼδ Iudic. 10. Ἰώσηππος] Antiq. V, 2. 12. ἕως add. m. τοῦ add. A. 14. μετὰ αὐτῶν A. 18. ᾧ] ὡς A. 19. κατεγκαλεῖ A. ἐπεγκαλεῖ G. διαμαρτόντι A. διαμαρτάνοντι G. 20. ἐπικεχειρικότι A.

cule celebratum reperies, unaque ad Olympiadem primam annos 435 numerabis.

Interregni et summae pacis anni 40, mundi vero 4310.

Michaeas, qui sculptile conflavit et Ephod aedemque deo et sacerdotem instituit, quemque tribus Dan sexcenti viri agentes iter secum abduxerunt, his temporibus vivebat. Res circa mulierem in frusta divisam gestae. Bellum tribui Beniamin illatum, quo Eleazari filium inter vivos extitisse affirmat scriptura. Quae mulieris membratim conscissae gratia in Gabaon gesta sunt, bellum quoque undecim tribuum adversus Beniamin domum post Iesu mortem confestim subiicit Iosephus, ac pariter ea quae ad libri Iudicum calcem posita sunt; de spatio quippe inter Mosen et Heli statuendo non levis est inter auctores discordia.

Annos quidem Iesu filii Nave, et qui secuti sunt seniorum, conticuit scriptura, traditio vero scriptis haud exarata Iesu 27, senioribus 18 annos impertitur, et hac arte dissonae ab invicem sententiae in concordiam revocantur. Seniorum annos Eusebius Caesariensis solus in numerum haud retulit; eisdem vero annos 30 assignavit Africanus, quem pluribus insequitur Eusebius, ceu lapsum in errorem, et negotium vires proprias superans aggredi ausum; quodque demum annos 70, interregni nimirum 40 et triginta

ἔτη, μʹ μὲν τὰ τῆς ἀναρχίας, λʹ δὲ τὰ τῆς εἰρήνης οἴκοθεν παρεμβαλόντι, τὰ ὅλα ρʹ. ἀλλ' ὁ μὲν Ἀφρικανὸς περὶ τούτων ὡς διαφωνουμένων ἐν τέλει τοῦ εʹ λόγου καθομολογεῖ.

Ὁ δὲ Εὐσέβιος τὰ παρὰ τῷ θείῳ ἀποστόλῳ ἐν ταῖς πράξεσι τῶν κριτῶν ἔτη υνʹ συστῆσαι βουληθεὶς συνεχρήσατο τούτων τισί, διαπορεῖ μέντοι λέγων τὰ μετὰ τὴν Μωϋσέως τελευτὴν ἄλλως κεῖσθαι μέχρι Σολομῶνος καὶ τῆς τοῦ ἱεροῦ ἐπισκευῆς ἐν τῷ τρίτῳ τῶν βασιλειῶν. λέγει γὰρ „καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ υμʹ ἔτει τῆς [P. 175] ἐξόδου τῆς ἀπ' Αἰγύπτου ἤρξατο οἰκοδομεῖν Σολομὼν τὸν ναόν." τὸ δὲ Ἑβραϊκὸν „καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ υʹ καὶ πʹ ἔτει." ταῦτα δέ, φησίν, οἱ τῶν Ἰουδαίων διδάσκαλοι ἀκριβῶς συνάγεσθαι ἔλεγον μόνης τῆς τῶν ἐξ Ἰσραὴλ κριτῶν χρονοκρατίας ἀριθμουμένης καὶ μὴ λογιζομένης ἰδίως τῆς τῶν ἀλλοφύλων, ἀλλὰ τῆς τῶν κριτῶν συννοουμένης· ὅπερ οὐ συνᾴδει τῇ ἱερᾷ τῶν κριτῶν βίβλῳ. τόν γε μὴν ἱερὸν ἀπόστολόν φησιν υνʹ ἔτη τῶν κριτῶν οὐκ ἀκριβολογούμενον εἰπεῖν, ἀλλ' ἐκδοχῇ κοινοτέρᾳ. ἐὰν οὖν κατὰ τὸν ἀπόστολον τὰ τῶν κριτῶν υνʹ ἔτη καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἐρήμου μʹ ἔτη [B] Μωϋσέως Ἰησοῦ τε κζʹ καὶ τῶν μετὰ Ἰησοῦ πρεσβυτέρων ιηʹ, [V. 140] καὶ ἔτι Ἠλεὶ τοῦ ἱερέως κʹ, Σαμουὴλ κʹ καὶ Σαοὺλ μʹ, Δαβὶδ τε μʹ καὶ Σολομῶνος δʹ συναριθμήσωμεν, ἔσται ὁ πᾶς ἀπὸ τῆς ἐξόδου χρόνος ἐπὶ τὴν τοῦ ναοῦ κατασκευὴν ἐτῶν χνθʹ, κατὰ δὲ

1. μʹ m. τε μʹ G. 4. ἀποστόλῳ] Actor. XIII, 18. 6. τὴν A. τοῦ G. 8. τρίτῳ] Cap. VI. 18. Immo μετὰ Ἰησοῦν. 20. Σολομῶνος] Vulgo Σολομῶν.

pacis, et universim centum annorum summam interposuerit, reum omnino traducit. Africanus certe de istis quasi plenam consensionem ad invicem non continentibus rationem reddit et oppositionem fatetur ad libri 5 calcem.

Eusebius autem memoratos a divino apostolo penes actuum librum Iudicum annos 450 stabilire ac ratos haberi cupiens, ex eius dictis quibusdam errorem passus est. Enim vero annos a Mosis morte ad Salomonem et templi instaurationem alio pacto Regum libro tertio consignatos dicens, in magnam animi angustiam incidit. Ait quippe: „et factum est in anno 440 profectionis ex Aegypto coepit Salomon aedificare templum." Hebraicus autem textus: „et factum est 80 supra 400 anno." Annos autem istos, ait, Hebraeorum doctores accurate colligi, solius Israël iudicum regiminis ratione habita, non ita infidelium dominatus spatio separatim aestimato, sanxerunt; quod sane sacro Iudicum volumini nulla tenus consonat. Enim vero sanctum apostolum Iudicum scriptis serio vel diligenter non attendisse, sed vulgata inter homines traditione abductum de annis 450 sententiam pronunciasse affirmat. Recensitis ergo ex apostoli decreto iudicum annis 450, aliisque 40, Mose per desertum duce exactis, si Iesu rectore alios 27, sub senioribus Iesum sequutis 18, sub Heli sacerdote 20, sub Samuele 20, alios regni Saul 40, David 40 et Salomonis tandem quatuor priores composuerimus; integrum a profectione ex Aegypto spatium ad templi instau-

Εὐσέβιον χ', καὶ κατὰ Ἀφρικανὸν ὑπὲρ τὰ ψμ'. καθ' ἕκαστον δὲ τῶν τριῶν τούτων ἀριθμὸν αἵ τε ἐκ φυλῆς Ἰούδα αἵ τε ἐκ φυλῆς Λευὶ διαγενόμεναι γενεαὶ ἢ καὶ μεριζόμεναι, ἀπίθανον C ἕξουσι τὴν παιδοποιίαν. ἀπὸ γὰρ Ἀβραὰμ ἕως Δαβὶδ γενεαὶ ιδ'. τούτων ἐνάτη ἦν ἐπὶ Μωϋσέως ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθ' ἣν ἐγνωρίζετο Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδὰμ ἄρχων φυλῆς Ἰούδα, οὗ τὴν ἀδελφὴν Ἐλισάβετ Ἀαρὼν ἀρχιερεὺς ἔγημεν· ὃς ἐν τῇ ἐρήμῳ τελευτᾷ. ἀπὸ Ναασσὼν δὲ ἕως Δαβὶδ γενεαὶ ε' οὕτως· Σολομὼν υἱὸς Ναασσών, ὃς ἠγάγετο Ῥαὰβ τὴν πόρνην ἐπὶ Ἰησοῦ, ἐγέννησε τὸν Βοόζ. Βοὸζ δὲ τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥοὺθ, Ὠβὴδ δὲ τὸν Ἰεσσαὶ καὶ Ἰεσσαὶ τὸν Δαβίδ· πῶς οὖν δυνατὸν τὰς ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Μωϋσέως θ' διαγενέσθαι γενεὰς ἐν νο' ἔτεσι, πέντε δὲ μόνας ἀπὸ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἐν χ' ἔτεσιν ἕως Δαβίδ; ἔσται γὰρ ἕκαστος ρκ' ἐτῶν ἐν τῷ καιρῷ τῆς παιδοποιίας, ἵνα τὰ χ' τυχὸν ἐπ' ἴσης D μερίσωμεν. οὐ μόνον δὲ αἱ ἐξ Ἰούδα ε' γενεαὶ ἀπὸ Ναασσὼν ἕως Δαβὶδ κολοβῶσαι τοὺς χρόνους τῶν υν' ἐτῶν ἀναγκάζουσιν, ἀλλὰ καὶ οἱ τῶν κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀρχιερατευσάντων ς' ἀπὸ Ἐλεαζάρου τοῦ ἱερέως καὶ Ἰησοῦ ἕως τὸν Σαμουὴλ χρόνοι ἥττονες ὀφείλοντες εἶναι. μετὰ γὰρ τὸν Ἀαρὼν καὶ Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν

2. ἀριθμῶν φησὶν Εὐσέβιος m. 3. Vulgo ἀπείθανον. 5. μωυσέως A. Μωϋσέα G. 8. οὕτως m. οὗτος G. σαλομῶν A. Σολομῶν G. Σαλμὼν m. 9. ῥαὰβ A. Ῥαὰμ G. 10. ὠβὴδ A bis. Ὀβὴδ G. 11. οὖν A. εἶναι G. 14. ἐπ' ἴσης] ἐφίσης A. ἐξ ἐφίσης G. Voluit fortasse ἐξ ἴσης. 16. κολωβῶσαι (sic) A. κολοβῶσθαι G. 19. ὀφείλοντες A. ὀφείλουσιν G.

rationem annis 659, secundum Eusebium 600, ex Africani mente supra 740 conflabitur. Verum posito quocumque trium istorum numero, inquit Eusebius, productae per seriem sibi propriam sive tribus Iuda sive tribus Levi generationes, aut etiam per spatia sua divisae, non probanda penitus aetate ad procreandam sobolem comperientur accessisse. Numeratis quippe ab Abraham ad David generationibus 14, ad earum nonam Moses inter vivos exstabat, cum Naasson videlicet tribus Iuda princeps agnoscebatur; cuius sororem Elisabet sacerdos supremus Aaron uxorem duxerat, quique in deserto e vivis excessit. A Naasson deinde usque ad David generationes quinque hoc pacto numerantur. Salmon filius Naasson, qui Raab meretricem coniugem accepit, Iesu tempore genuit Booz, Booz suscepit Obed ex Ruth, Obed pater Iessae extitit, Iessae vero David. His positis, ut ab Abraham ad Mosen generationes 9 annorum 470 spatio, solas vero quinque per annos solidos sexcentos succedant, quanam arte constabit? Singulos enim quosque annorum centum et viginti virili in aetate, qua proles suscipitur, oportebit esse provectos, ut ex aequo, si tamen res ferat, annos numero 600 distribuamus; quamvis non quinque modo generationes per Naasson ex Iuda ad David usque deductae ex annorum 450 summa partem maximam imminui expostulent; sed et eorum sex, qui ab Eleazaro sacerdote et Iesu usque ad Samuel per illa tempora pontificatum obierunt, aetates multo breviores constitui necesse est. Post Aaron enim et Eleazar eius filium pon-

αὐτοῦ Φινεὲς ἀρχιεράτευσε, μεθ᾽ ὃν Ἀβιοὺδ, εἶτα Μοχθεὶ καὶ Ὀζεὶ καὶ Ἡλεὶ καὶ Ἀχιτώβ. ὥστε ἐκ πάντων δείκνυσθαι, φησὶν, ἀναγκαῖον τὸ ὑπεξαιρεῖν τὰς τοῦ Ἰσραὴλ δουλείας, ἤτοι τὰς τῶν ἀλλοφύλων ρκ', ἵνα καὶ αἱ γενεαὶ προσφόρως καὶ τὰ υμ' ἔτη ἀπὸ P. 176
τῆς ἐξόδου ἐπὶ τὴν τοῦ ναοῦ κατασκευὴν καὶ Σολομῶνα, κατὰ τὴν τρίτην τῶν βασιλειῶν, συναντήσωσιν. ἐγὼ δὲ τῷ θείῳ Παύλῳ καὶ τῇ βίβλῳ τῶν κριτῶν ἕπομαι.

Τὰ κατὰ Ἀφρικανὸν ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τέλους τῶν κριτῶν καὶ ἀρχῆς Ἡλεὶ τοῦ ἱερέως ἔτη ,δσϟβ', κατὰ δὲ Εὐσέβιον τὸν Παμφίλου ,δμδ', κατὰ δὲ τὴν ἀκριβῆ καὶ εὐαγγελικὴν παράδοσιν καὶ τόδε τὸ χρονογραφεῖον ,δτνβ'. τὰ δὲ υν' ἔτη τῶν κριτῶν κατὰ τὸν θεῖον B
ἀπόστολον ἀπὸ τοῦ ,γϡβ' ἔτους τοῦ κόσμου ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Ἡλεὶ πληροῦται, ἑνὸς ἔτους ὑπολειπομένου. ὅπερ Ἀφρικανὸς τὸν Σεμέγαρ λέγει κρατῆσαι τὸν Ἰσραὴλ τῆς γραφῆς οὐκ εἰπούσης χρόνον.

Ἡλεὶ ἱερεὺς ἡγήσατο τοῦ Ἰσραὴλ ἔτη κ' κατὰ τοὺς ο', κατὰ δὲ V. 141
τὸ Ἑβραϊκὸν, ᾧ καὶ Εὐσέβιος ἠκολούθησεν, ἔτη μ', καὶ οὐχ οὕτως ἐπαγγειλάμενος. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτν'. C

Τελευτήσαντος Ἡλεὶ τοῦ ἱερέως ἡ κιβωτὸς ὑπὸ ἀλλοφύλους γίνεται, καὶ μετὰ ταῦτα ἄγεται εἰς οἶκον Ἀμιναδὰμ ἔτη κ'.

1. *ἀρχιεράτευσεν* A. *ἀρχιερατεύσας* G. 3. *ὑπεξαιρεῖν*] *ὑφαιξαίρειν* A. *ὑφεξαίρειν* G. 4. *υμ'*] *υπ'* m. 5. *ἐπὶ* A. *ἕως* G. 7. *βίβλῳ τῶν κριτῶν* A. *τῶν κριτῶν βίβλῳ* G. 11. Vulgo *χρονογράφιον*. *δτν'* m. 12. Vulgo *Ἡλί*. 13. *ὅπερ*] *ὁ δὲ* m. *Σεμέγαρ*] Vulgo *Σεμεῒ γάρ*. *Σαμεγὰρ* m. 19. *ἀλλοφύλους* A. *ἀλλοφύλων* G. 20. *Ἀμιναδὰβ* m.

tificatum obtinuit Phinees, cui successit Abiud, deinde Mochtei, tum Ozi, mox Heli et Achitob; adeo ut, inquit, Israël servitutes, hoc est alienigenarum imperia annorum viginti supra centum demonstrentur subducenda, ut tum generationes praefatae, cum etiam anni 480 ab Aegypti discessu ad Salomonem usque, et templi conditum Regnorum libro tertio descriptum numerandi congruenter et ex aequi norma ad invicem sibi comparentur. Ego vero divini Pauli Iudicumque libri auctoritatem sequutus adversam tueor sententiam.

Ab Adamo usque ad iudicum postremos fines et ab Heli sacerdote potestatem in populum exercitam ex Africani computo anni colliguntur 4292, Eusebius Pamphili 4044 censet; ex fidelioris vero rationarii et evangelii norma chronographicum hocce laterculum 4350 numerandos decernit. Porro iudicum anni 450 a divino apostolo statuti ab anno conditi orbis 3902 ad annum Heli primum, si tamen unum, qui excedit, subtraxeris, explentur. Samgar in Israël iudicis officio functum scribit Africanus, scriptura nullum ei potestatis spatium assignante.

Heli sacerdos ex septuaginta Interpretum dictis praefecturam Israël assequitur annis 20, iuxta Hebraicam vero litteram, quam Eusebius contrarium etiam pollicitus amplectitur, annis 40; erat vero mundi annus 4350.

Heli sacerdote defuncto in alienigenarum manus arca labitur et in domum Aminadab postmodum reducitur annis 20.

Σαμουὴλ ὁ καὶ προφήτης ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἔτη κ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτο'.

ΣΑΟΥΛ πρῶτος ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν ἔτη μ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτϟ'.

D Δαβὶδ ὁ μέγας ἐν προφήταις καὶ βασιλεῦσιν, υἱὸς Ἰεσσαί, Βηθλεεμίτης, ἐκ φυλῆς Ἰούδα, οὗτος ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραὴλ ἔτη μ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δυκη'.

Αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας Ἱερουσαλὴμ τὴν Σιών, σκηνὴν ἐν αὐτῇ τῷ θεῷ πηξάμενος, ἐν ᾗ τὴν κιβωτὸν ἀπέθετο.

Ὁ ἐπ' αὐτοῦ Γὰδ καὶ Νάθαν καὶ Ἀσὰφ προεφήτευον.

Ἐπ' αὐτοῦ ὁ μέγας ποιητὴς Ὅμηρος παρ' Ἕλλησι καὶ Ἡσίοδος.

Αὐτὸς νόμῳ πολέμου Συρίαν ὅλην ἕως Εὐφράτου ποταμοῦ καθυπέταξε.

Τὰ περὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ θεοπάτορος Δαβὶδ οἰκείας τυχόντα τῆς ἱστορίας ἐν τῇ βίβλῳ τῶν βασιλειῶν ἔξεστιν ἐντυχεῖν.

P. 177

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγυπτίων ξβ' ἐβασίλευσε Σουσακεὶμ ἔτη λδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δυοη'.

Σουσακεὶμ Λίβυας καὶ Αἰθίοπας καὶ Τρωγλοδύτας παρέλαβε πρὸ τῆς Ἱερουσαλήμ.

7. ,δυλ' m. 15. θεοκάτορος A. θεουκάτορος G. 18 et 20. σουσάκειμ A. Σουσσακεὶμ G.

Samuel propheta iudicavit Israël annis 20, mundi vero 4370.

Saul rex primus de tribu Beniamin regnum obtinuit annis 40, mundi vero 4390.

David, filius Iessae, Bethleemites, ex tribu Iuda, inter prophetas et reges magnus, regnavit in Israël annis 40; erat vero mundi annus 4430.

Hic in excelsiore urbis Hierusalem loco Sion nimirum cacumine aedes suas posuit, et tabernaculo numini dicato, arcam in eo locavit.

Gad, Nathan et Asaph eius tempore vaticinabantur.

Eiusdem aetate Homerus et Hesiodus clari inter Graecos poetae vixerunt.

Syriam omnem usque ad fluvium Euphratem belli lege subditam sibi David reddidit.

Res a deiparente David summa virtute gestas propriamque sortitas historiam Regnorum in volumine fas est cuique legendo percurrere.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 62 Sussacim annis 34, mundi vero 4478.

Sussacim Libyes, Aethiopes et Trogloditas priusquam Hierusalem subiugavit.

Αἰγυπτίων ξγʹ ἐβασίλευσε Ψούενος ἔτη κεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφιβʹ.

Αἰγυπτίων ξδʹ ἐβασίλευσεν Ἀμμενῶφις ἔτη θʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφλζʹ.

Αἰγυπτίων ξεʹ ἐβασίλευσε Νεφεχέρης ἔτη ϛʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν B
ἔτος ,δφμϛʹ.

Αἰγυπτίων ξϛʹ ἐβασίλευσε Σαΐτης ἔτη ιεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφνβʹ.

Αἰγυπτίων ξζʹ ἐβασίλευσε Ψινάχης ἔτη θʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφξζʹ.

Αἰγυπτίων ξηʹ ἐβασίλευσε Πετουβάστης ἔτη μδʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφοϛʹ.

Αἰγυπτίων ξθʹ ἐβασίλευσεν Ὀσώρθων ἔτη θʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχκʹ.

Αἰγυπτίων οʹ ἐβασίλευσε Ψάμμος ἔτη ιʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχκθʹ.

Αἰγυπτίων οαʹ ἐβασίλευσε Κόγχαρις ἔτη καʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχλθʹ.

Λατίνων βασιλεῖς. C V. 142

Λατίνων βʹ ἐβασίλευσεν Ἀσκάνιος ἔτη λζʹ, ὁ υἱὸς Αἰνείου, ὃς ἔκτισε πόλιν Ἄλβαν· ἐφ᾽ οὗ τὰ κατὰ Ὀρέστην καὶ τὸν Αἰγίσθου φόνον ὑπ᾽ αὐτοῦ καὶ τῆς μητρὸς Κλυταιμνήστρας. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτμγʹ.

Λατίνων γʹ ἐβασίλευσε Σιλούϊος Αἰνείου ἔτη κθʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δτπʹ.

3. ἀμμενῶφις A. Ἀμμενώφης G. 21. ἀλβὰν AB.

Aegyptiorum rex 63 Psuenus annis 25, mundi vero 4512.
Aegyptiorum rex 64 Ammenophes annis 9, mundi vero 4537.
Aegyptiorum rex 65 Nephecheres annis 6, mundi vero 4546.
Aegyptiorum rex 66 Saites annis 15, mundi vero 4552.
Aegyptiorum rex 67 Psinaches annis 9, mundi vero 4567.
Aegyptiorum rex 68 Petubastes annis 44, mundi vero 4576.
Aegyptiorum rex 69 Osorthon annis 9, mundi vero 4620.
Aegyptiorum rex 70 Psammus annis 10, mundi vero 4629.
Aegyptiorum rex 71 Concharis annis 21, mundi vero 4639.

Latinorum reges.

Latinorum rex 2 Ascanius, Aeneae filius, annis 37. Hic Albam condidit; eius tempore Orestis facta resque circa Aegysthi matrisque Clytemnestrae caedem contigerunt; erat porro mundi annus 4343.
Latinorum rex 3 Sylvius Aeneae annis 29, mundi vero 4380.

Λατίνων δʹ ἐβασίλευσε Σιλούϊος Ἰούλιος ἔτη λαʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δυθʹ.

D Λατίνων εʹ ἐβασίλευσεν Αἰνείας Σιλούϊου ἔτη νʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δυμʹ.

Λατίνων ϛʹ ἐβασίλευσε Σιλούϊος ἔτη λʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δυϟʹ.

Σποράδην.

Ὁ τῶν Λυκίων ἀγὼν πρῶτος ἐτέθη.

Ἡρακλειδῶν κάθοδος Ὕλλου τοῦ πρεσβυτέρου παιδὸς Ἡρακλέους ἡγουμένου τῆς κατὰ Πελοποννησίων μάχης, ἥτις ἐπεκράτησεν ἱκανοῖς ἔτεσι μεταξὺ Πελοποννησίων καὶ τῶν Ἡρακλειδῶν. τότε Ῥόδος ἡ νῆσος οἰκίζεται παρὰ Λακεδαιμονίων, ὡς Δέξιππος

P. 178 ἱστορεῖ, μετοικησάντων ἐκ Πελοποννήσου διὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν ἐπίθεσιν.

Τότε καὶ ἡ τῶν Μυκηνῶν ἀρχὴ κατελύθη διαρκέσασα χρόνους σʹ κατά τινας, κατὰ δὲ ἄλλους ἥττονας.

Ἀμαζόνες τῇ Ἀσίᾳ ἐπῆλθον ἅμα Κιμμερίοις.

Αὗται καὶ τὸ ἐν Ἐφέσῳ ἱερὸν προενέπρησαν.

Ἀθηναίων βασιλεῖς.

Ἀθηναίων ιεʹ ἐβασίλευσε Θυμοίτης ἔτη θʹ, Ἀφείδαντος ἀδελφός. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δτξεʹ.

1. Ἰούλιος] ἰοῦ AB. 3. Σιλουΐου] Σιλούϊος G. 9. ἡρακλείδων AB constanter. Ὕλλου Scaliger p. 34. Vulgo Ὕλου. Ἡρακλέους Scaliger. Ἡρακλείους G. 12. δέξιππος B. Ζεύξιππος G. 13. μετοικισάντων G. Correctum ex B. 20. Θυμοίτης] Vulgo Θυμίτης G.

Latinorum rex 4 Sylvius Iulius annis 31, mundi vero 4409.
Latinorum rex 5 Aeneas Sylvius annis 50, mundi vero 4440.
Latinorum rex 6 Sylvius annis 30, mundi vero 4490.

Miscellanea.

Lyciorum primum certamen ludicrum institutum.

Heraclidarum descensus Hyla seniore Herculis filio belli adversus Peloponnesios duce. Annis haud paucis Peloponnesios inter et Heraclidas stetit discordia. Tunc Lacedaemonii Heraclidarum invasionibus afflicti, ut Zeuxippus auctor est, Peloponneso migrantes Rhodum insulam incoluerunt.

Eo quoque tempore Mycenarum regnum annis ex quorundam calculo 200, ex aliorum opinione paucioribus, hucusque perseverans, dissipatum est.

Amazones Cimmeriis adiunctae in Asiam irruperunt.

Eaedem templum Ephesinum primo incendio vastaverunt.

Atheniensium reges.

Atheniensium rex 15 Thymites Aphidantis frater annis 9, mundi vero 4365.

Ἐπὶ τούτου ἡ τῶν Ἐρεχθειδῶν βασιλεία κατελύθη παρὰ B
Ἀθηναίοις Ἀττικῶν λεγομένη, καὶ μετῆλθεν εἰς ἕτερον γένος.
Θυμοίτην γὰρ προσκαλεσαμένου Ξάνθου τοῦ Βοιωτίου καὶ μὴ
ὑπακούσαντος τοῦ Θυμοίτου, Μέλανθος Ἀνδροπόμπου Πύλιος
ἀναδεξάμενος ἐμονομάχησε καὶ νικήσας ἐβασίλευσεν. ἔνθεν Ἀθή-
νησιν ἡ τῶν Ἀπατουρίων ἑορτὴ ἄγεται διὰ τὸ σὺν ἀπάτῃ γενέσθαι
τὴν νίκην.

Ἀθηναίων ιϛʹ ἐβασίλευσε Μέλανθος Ἀνδροπόμπου Πύλιος ἔτη
λζʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δτοδʹ.

Ἀθηναίων ιζʹ ἐβασίλευσε Κόδρος Μελάνθου ἔτη καʹ. τοῦ δὲ C
κόσμου ἦν ἔτος ͵δυιαʹ.

Ἐπὶ τούτου ἡ τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδος εἰς Πελοπόννησον
γέγονεν.

Ἴωνές τε εἰς Ἀθήνας κατέφυγον ἐκπεσόντες ἐξ Ἀχαΐας.

Πελοποννήσιοι ἐστράτευσαν ἐπ᾽ Ἀθήνας, οἷς ἑαυτὸν ἐξέ-
δωκε διὰ χρησμὸν Κόδρος Μελάνθου.

Καὶ οὐκ ἔτι βασιλεῖς, ἄρχοντες δὲ διὰ βίου τοῖς Ἀθηναίοις
καθίσταντο.

Ἀθηναίων ιηʹ ἐβασίλευσε Μέδων Κόδρου ἔτη κʹ. οὗτος πρῶτός V. 143
ἐστι τῶν διὰ βίου λεγομένων ἀρχόντων παρ᾽ Ἀθηναίοις. τοῦ
δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δυλβʹ. D

2. ἕτερον] ὕστερον G. 3. θυμοίτην B. Θυμίτην G. 4. Vulgo Θυμίτου. 5. ἐβασίλευσεν ἐν Ἀθήνησιν. Η τῶν G. 6. συναπάτῃ B. 16. χρησμὸν Scaliger p. 35. κόσμου G. 18. καθίστατο B. 19. Legebatur Μελόδων et infra Μελόδοντος. Correctum ex Eusebio p. 136. Κόδρου, quod in AB κο. scriptum est, om. G.

Eius aetate Erechthidarum regnum, quod Atticorum Athenienses dixere, eversum est et ad genus aliud translatum Xantho namque Boeotio Thymitem ad pugnam provocante et Thymite conflictum recusante, Melanthus Pyliensis Andrópompi filius, cum singulare certamen sustinuisset, superior evasit et Athenis regnavit.

Apaturiorum festum celebratur, quod dolo parta fuisset victoria.

Atheniensium rex 16 Melanthus Pyliensis, Andropompi filius, annis 37, mundi vero 4374.

Atheniensium rex 17 Codrus, Melanthi filius, annis 21, mundi vero 4411.

Eius tempore Heraclidae in Peloponnesum profectionem susceperunt.

Iones Achaia pulsi Athenas se receperunt.

Peloponnesii adversus Athenienses bellum moverunt, quibus ex oraculi responso Codrus, Melanthi filius, se tradidit.

Hinc non ulterius reges, sed praesides perpetui Atheniensibus praeficiebantur.

Atheniensium gubernator 18 Melodon annis 20. Iste perpetuorum praesidum primus apud Athenienses institutus; mundi vero 4432.

Ἀθηναίων ιθʹ ἄρχων βʹ Ἄκαστος Μέδοντος ἔτη λεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δυνβʹ.

Ἐπὶ Ἀκάστου Ἰώνων ἀποικία. καὶ Ὅμηρος ἱστορεῖται γεγονὼς παρ' Ἕλλησιν, ὥς τινές, οἱ δὲ ὀλίγῳ πρότερον καὶ ἄλλοι ὕστερον.

Λακεδαιμονίων βασιλεῖς.

Λακεδαιμονίων αʹ ἐβασίλευσεν Εὐρυσθεὺς ἔτη μβʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δυκγʹ.

P. 179 Εὐρυσθεὺς καὶ Προκλῆς Σπάρτης ἐκράτησαν.

Λακεδαιμονίων βʹ ἐβασίλευσεν Ἆγις ἔτος αʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δυξεʹ.

Λακεδαιμονίων γʹ ἐβασίλευσεν Ἐχέστρατος ἔτη λεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δυξϛʹ.

Λακεδαιμονίων δʹ ἐβασίλευσε Λαβώτης ἔτη λζʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφαʹ.

Λακεδαιμονίων εʹ ἐβασίλευσε Δόρυσθος ἔτη κθʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφληʹ.

B Ἐκ τῶν Διοδώρου περὶ τῆς τῶν Κορινθίων ἀρχῆς.

Κορινθίων βασιλεῖς.

Τούτων ἡμῖν διευκρινημένων λείπεται περὶ τῆς Κορινθίας καὶ Σικυωνίας εἰπεῖν ὃν τρόπον ὑπὸ Δωριέων κατῳκίσθησαν. τὰ γὰρ

1 et 3. Legebatur Ἄκατος et Ἀκάτου. 4. ὀλίγον G. 9. Vulgo Πρόκλης. σπαρτῆς B. 18. Διοδώρου] Apud Eusebium I, 34. p. 163. Est ex libro VI. τῆς om. G.

Atheniensium gubernator 19 praeses 2 Acatus, Melodontis filius, annis 35, mundi vero 4452.

Acati tempore coloniae Ionum missae; Homerum pariter apud Graecos nonnulli ortum narrant; quidam aliquo temporis spatio superius, alii multo posterius.

Lacedaemoniorum reges.

Lacedaemoniorum rex 1 Eurystheus annis 42, mundi vero 4423.

Eurystheus et Procles Spartam sibi fecere subditam.

Lacedaemoniorum rex 2 Agis anno uno, mundi vero 4465.

Lacedaemoniorum rex 3 Echestratus annis 35, mundi vero 4466.

Lacedaemoniorum rex 4 Labotes annis 37, mundi vero 4501.

Lacedaemoniorum rex 5 Doristhus annis 29, mundi vero 4538.

Ex Diodoro de Corinthiorum imperio.

Corinthiorum reges.

His ita positis de Corinthia et Sicyone, qua ratione a Doriensibus habitatae fuerint, superest dicendum. Nationes enim per Peloponnesum ferme

κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἔθνη σχεδὸν πάντα, πλὴν Ἀρκάδων, ἀνάστατα συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν. οἱ τοίνυν Ἡρακλεῖδαι κατὰ τὴν διαίρεσιν ἐξαίρετον ποιησάμενοι τὴν Κορινθίαν καὶ τὴν ταύτης πλησιόχωρον διεπέμψαντο πρὸς τὸν Ἀλήτην, παραδιδόντες αὐτῷ τὴν προειρημένην χώραν. ἐπιφανὴς δὲ ἀνὴρ γενόμενος καὶ τὴν Κόρινθον αὐξήσας ἐβασίλευσεν C ἔτη λη'. μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν ὁ πρεσβύτατος ἀεὶ τῶν ἐκγόνων ἐβασίλευσε μέχρι τῆς Κυψέλου τυραννίδος, ἥτις τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν ὑστερεῖ ἔτεσι υμζ'. καὶ πρῶτος μὲν παρ' αὐτοῖς διεδέξατο τὴν βασιλείαν Ἰξίων ἔτη λη'. μεθ' ὃν ἦρξεν Ἀγέλας ἔτη λζ'. μετὰ δὲ τούτους Πρύμνης ἔτη λε', καὶ Βάκχις ὁμοίως τὸν ἴσον χρόνον γενόμενος ἐπιφανέστατος τῶν πρὸ αὐτοῦ. διὸ καὶ συνέβη τοὺς μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντας οὐκ ἔτι Ἡρακλείδας, ἀλλὰ Βακχίδας προσαγορεύεσθαι. μετὰ τοῦτον Ἀγέλας μὲν ἔτη λ', Εὔδημος δὲ ἔτη κε', Ἀριστομήδης ϛ' καὶ λ'. οὗτος δὲ τελευτήσας ἀπέλιπεν υἱὸν Τελέστην παῖδα τὴν ἡλικίαν, οὗ τὴν κατὰ D γένος βασιλείαν ἀφείλατο θεῖος ὢν καὶ ἐπίτροπος Ἀγήμων, ὃς ἦρξεν ἔτη ις'. μετὰ τοῦτον κατέσχεν Ἀλέξανδρος ἔτη κε'. τοῦτον ἀνελὼν Τελέστης ὁ στερηθεὶς τῆς πατρῴας ἀρχῆς ἦρξεν ἔτη ιβ'. τούτου δ' ὑπὸ τῶν συγγενῶν ἀναιρεθέντος Αὐτομένης μὲν ἦρξεν ἐνιαυτόν, οἱ δ' ἀπὸ Ἡρακλέους Βακχίδαι πλείους ὄντες διακο-

5. ἀλήτην B. Ἀλίτην G. 8. κυψέλου B. Κυψέλλου G. 11. πρύμνης B. Προύμνης G. *Primnis* Eusebius. Βάκχις] Vulgo Βάκχης. 12. Quod post χρόνον repetebatur ὁμοίως om. B. 15. Εὔδημος m. Εὔδαμος G. ϛ' καὶ] ἔτη G. 16. ἀπέλειπεν B. Vulgo Τελεστὴν hic et infra. 20. δ' om. G.

cunctas Heraclidarum descensu et irruptionibus vastari penitus et everti contigit. Heraclidae itaque cum armis parta regio divideretur, Corinthia cum agris vicinis praecipua victoriae portione aestimata, Aleti ad se advocato in manus memoratam regionem tradidere. Ille, ceu virtute illustris auctae a se Corintho annis 38 imperavit. Eo morte sublato semper e posteris qui aetate prior erat regnum moderatus est usque ad Cypselli tyrannidem, quae Heraclidarum descensu annis 447 posterior habetur. Ac primus quidem ex ipsis Ixion annis 38 imperavit; post quem Agelas successit annis 37, quos excepit Prumnes annis 35, et Bacches pariter aequali spatio cunctorum se priorum illustrissimus ubique aestimatus, quo factum, ut qui deinceps sceptra tenerent, non Heraclidae, sed Bacchidarum nomen ferrent. Post hunc Agelas quidem annis 30, Eudemus autem 25 et Aristomedes 30 regnavit. Hic moriens filium reliquit Telestem aetate puerum, cui regnum avitum patruus ac curator Agemon ademit et postmodum annis 16 occupavit. Potestatem deinde Alexander obtinuit annis 25, quo sublato Telestes patrio sceptro orbatus ad illud restitutus est, tenuitque annis 12, eo mox a consanguineis occiso Automenes quidem anno solo regnavit, Bacchidae vero Herculis posteri numero plus quam ducenti pote-

σίων κατέσχον τὴν ἀρχὴν καὶ κοινῇ μὲν προειστήκεισαν τῆς πό-
V. 144 λεως ἅπαντες, ἐξ αὐτῶν δὲ ἕνα κατ' ἐνιαυτὸν ᾑροῦντο πρύτανιν, ὃς τὴν τοῦ βασιλέως εἶχε τάξιν, ἐπὶ ἔτη Ϟ, μέχρι τῆς Κυψέλου τυραννίδος, ὑφ' ἧς κατελύθησαν.

P. 180 *Εἰσὶν οὖν οἵδε βασιλεῖς Κορινθίων.*

Βάκχις ἔτη λε'. ρπγ'.
Ἀλήτης ἔτη λη'.
Ἰξίων ἔτη λη'. ος'.
Ἀγέλας ἔτη λζ'. ριγ'.
Πρύμνης ἔτη λε'. ρμη'.
Ἀγέλας ἔτη λ'. σιγ'.
Εὔδημος ἔτη κε'. σλη'.
Ἀριστομήδης ἔτη λε'. σογ'.
Ἀγήμων ἔτη ις'. σπθ'.
B *Ἀλέξανδρος ἔτη κε'. τιδ'.*
Τελέστης ἔτη ιβ'. ὁμοῦ τκς'.
Αὐτομένης ἔτος ἕν. τκζ'.

1. προειστήκησαν B. 3. σκυφέλου B. Κυφέλλου G. 5. Haec Goarus in margine ita correxit: Αλήτης ἔτη λη'. Ιξίων ἔτη λη'. ὁμοῦ ος'. Αγέλας ἔτη λζ. ὁμοῦ ριγ'. Πρύμνης ἔτη λε'. ὁμοῦ ρμη'. Βάκχης ἔτη λε'. ὁμοῦ ρπγ'. Αγελαστὴς ἔτη λ'. ὁμοῦ σιγ'. Εὔδημος ἔτη κε'. ὁμοῦ σλη'. Αριστομήδης ἔτη λε'. ὁμοῦ σογ'. Αγήμων ἔτη ις'. ὁμοῦ σπθ'. Αλέξανδρος ἔτη κε'. ὁμοῦ τιδ'. Τελεστὴς ἔτη ιβ'. ὁμοῦ τκς'. Αὐτομενὴς ἔτος ἕν. 6. Vulgo Βάκχης. ρπγ' B. ρπε' G. 9. Ἀγέλας] Vulgo Ἀγελαστής. 10. λε'] λ' B. 14. Vulgo Ἀγήμνων. σπθ' B. σπη' G. 16. ὁμοῦ add. B. 17. τκζ' add. B.

statem et regni ius sibi vindicaverunt et ex aequo civitatis praefecturam cuncti exercuere. Ex suorum autem consortio per annos singulos gubernatorem unum regis vices exsequentem deligere solebant, ad annum usque 90, quo Cypsellus tyrannide occupata Bacchidarum nomen et potestatem exstinxit.

Isti sunt itaque Corinthiorum reges.

Bacches annis 35, summa 185.
Aletes annis 38.
Ixion annis 38, summa 76.
Agelas annis 37; 113.
Prymnes annis 35; 148.
Agelastes annis 30; 313.
Eudemus annis 25; 238.
Aristomedes annis 35; 273.
Agemnon annis 16; 288.
Alexander annis 25; 314.
Telestes annis 12; 326.
Automenes anno uno.

Μεθ' οὓς ἐνιαύσιοι πρυτάνεις ἔτη ϟ'.

Ὁμοῦ υιζ'.

Διϭολογία περὶ τῶν αὐτῶν.

Κορινθίων α' ἐβασίλευσεν Ἀλήτης ἔτη λη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δυκγ'.

Κορινθίων β' ἐβασίλευσεν Ἰξίων ἔτη λη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δυξα'. C

Κορινθίων γ' ἐβασίλευσεν Ἀγέλας ἔτη λε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δυϟθ'.

Κορινθίων δ' ἐβασίλευσε Πρύμνης ἔτη λε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφλδ'.

Κορινθίων ε' ἐβασίλευσε Βάκχις ἔτη λε'. ἀφ' οὗ οἱ μετὰ αὐτὸν βασιλεῖς ἐκλήθησαν Βακχίδαι. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφξθ'.

Κορινθίων ϛ' ἐβασίλευσεν Ἀγέλας ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχα'.

Σποράδην.

Πελασγοὶ β' ἐθαλασσοκράτησαν ἔτη πε'. D

Νειλεὺς Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων ἡγούμενος εἰς Ἀσίαν ἐλθὼν τὰς Ἰωνίας ᾤκισε πόλεις ἐκβαλὼν τοὺς Κᾶρας.

Ὅμηρον τὸν παρ' Ἕλλησι μέγαν ποιητὴν οἱ μὲν πρὸ τῆς Ἡρα-

12. Vulgo Βάκχης. λε'] λβ' m. αὐτὸν B. τὸν A. τοῦτον G. 17. Σποράδην om. AB. 19. νελεὺς A. 20. τὰς] τῆς G. ᾤκισε Scaliger p. 36. ᾤκησεν G.

Sequuti sunt gubernatores, quorum potestas in annum solum prorogabatur, annis 90.
Summa omnium anni 417.

Iterata eorundem describendi ratio.

Corinthiorum rex primus Aletes annis 38, erat porro mundi annus 4423.
Corinthiorum rex 2 Ixion annis 38, erat vero mundi 4461.
Corinthiorum rex 3 Agelas annis 35, erat vero mundi 4499.
Corinthiorum rex 4 Prumnes annis 35, erat vero mundi 4534.
Corinthiorum rex 5 Bacches, a quo posteri Bacchidae vocati, annis 32; erat vero mundi 4569.
Corinthiorum rex 6 Agelas annis 30, mundi vero 4601.

Miscellanea.

Pelasgi secundo loco maris dominatum obtinuerunt annis 85.
Nileus Peloponnesiorum et Atheniensium dux in Asiam transfretans, eiectis Cariae incolis Ioniis in urbibus habitavit.
Homerum celebrem apud Graecos poetam hi quidem ante Heraclida-

κλειδῶν καθόδου φασὶ γεγονέναι περικρατήσαντα, οἱ δὲ περὶ Ἐρατοσθένην μετὰ ἔτη ρ' τῶν Τρωϊκῶν, οἱ δὲ περὶ Ἀρίσταρχον κατὰ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν μετὰ ἔτη ρ', οἱ δὲ περὶ Φιλόχορον ἐπὶ τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας, καθ' ἕνα τῶν διὰ βίου ἀρχόντων Ἀθήνησιν Ἄρχιππον μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἔτεσιν ρπ'. οἱ δὲ περὶ Ἀπολλόδωρον
P. 181 *τὸν Ἀθηναῖον ὕστερον τῶν Ἰλιακῶν ἔτη σμ'. ἄλλοι μικρὸν πρὸ τῶν ὀλυμπιάδων ἔτεσι υ' ἐγγὺς μετὰ Ἰλίου ἅλωσιν, καὶ ἕτεροι κατὰ Ἀρχίλοχον περὶ τὴν κγ' ὀλυμπιάδα μετὰ ἔτη φ' που τῆς ἁλώσεως Τροίας· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ὁ περὶ αὐτοῦ χρόνος πάντη τοῖς παλαιοῖς ἀσύμφωνος.*

Μυρίνα ἡ παρά τισι Σμύρνα λεγομένη ἐκτίσθη ἐν Ἀσίᾳ.

Ἔφεσος ἐκτίσθη ἐν Ἀσίᾳ ὑπὸ Ἀνδρονίκου.

Κύμη ἐκτίσθη ἐν Ἰταλίᾳ.

Καρχηδὼν ἐπεκτίσθη ὑπὸ Καρχηδόνος τοῦ Τυρίου, ὡς δ'
V. 145 *ἄλλοι ὑπὸ Διδοῦς τῆς ἐκείνου θυγατρὸς μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἔτεσιν ρλγ'. ἐκαλεῖτο δὲ πρὸ τούτου Ὀριγώ.*

B *Τρίτοι ἐθαλασσοκράτησαν Θρᾷκες ἔτη οθ'.*

Θρᾷκες ἀπὸ Στρυμόνος διαβάντες κατέσχον τὴν νῦν Βιθυνίαν, τότε δὲ Βεβρυκίαν καλουμένην.

Θρᾷκες ἐθαλασσοκράτουν.

3. *ἐπὶ* Scaliger. *τὸν* G. 4. *ἀποικίας*] *γραφία* add. m. 11. *σκοράδην* praefixum in B. *μυρίνα* AB. *Μυρῖνα* G. *ἡ* om. G. 13. *κυμῆ* B. 16. *ὀριγῶ* A. *ὀριγὼ* B. *Ορίγω* G. 18. *στρυμῶνος* AB. *Στρύμωνος* G.

rum descensum extitisse scribunt, alii, Eratosthenis nimirum asseclae, Troianis rebus annis 100 supparem, quidam ad Aristarchi mentem post alios annos centum, quibus Ionicae coloniae deducebantur; Philochorum rerum Ionicarum et coloniarum scriptorem qui sequuntur, circa unius perpetui Atheniensium principis Archippi videlicet aetatem annis ab excidio Troiano 180, qui Apollodoro Atheniensi favent, post res Iliacas annis 240, alii paulo ante institutas Olympiadas annos circiter a capta Troia 400, ultimi denique Archilochi auctoritate ad Olympiadem 23 ab urbis Troiae excidio annis 500 numeratis; et ut semel dicam eius aetas antiquis omnibus magno discrimine controvertitur.

Myrina, nonnullis Smyrna nuncupata, in Asia constructa est.

Ephesus in Asia ab Andronico fundata.

Cumae in Italia aedificatae.

Carthago a Tyrio Carchedone absoluta; ut vero nonnulli aestimant, a Didone eius filia, post res Troicas annis 133; prius autem Origo dicebatur.

Ordine tertio maris dominium obtinuere Thraces annis 79.

Strymone traiecto Bithyniam, Bebryciam olim dictam, Thraces occupaverunt.

Thraces maris domini.

Τέταρτοι ἐθαλασσοκράτησαν Ῥόδιοι, κατὰ δέ τινας πέμπτοι, ἔτη κγ'.

Κατὰ δέ τινας Ὅμηρος ἤκμαζε.

Φρύγες πέμπτοι ἐθαλασσοκράτησαν ἔτη κε'. κατὰ δέ τινας ἔτη ς'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Σολομὼν υἱὸς Δαβὶδ ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραὴλ ἔτη μ'. τοῦ δὲ κό- C
σμου ἦν ἔτος ͵δυο'.

Αὐτὸς τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ πρῶτον ναὸν ᾠκοδόμησε τῷ β' ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἔνθα ὁ Δαβὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν Σιὼν ἐπήξατο, σὺν αὐτῷ καὶ βασιλικοὺς οἴκους ἐκπρεπῶς δειμάμενος· πάντας τε τοὺς πλησιοχώρους βασιλεῖς δορυφόρους ἐκτήσατο. οὗτος ἐν σοφίᾳ θείᾳ καὶ ἀνθρωπίνῃ πλούτῳ τε καὶ δόξῃ πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ ὑπερῆρε, μέγας καὶ θεοφιλὴς ἐν νεότητι φανεὶς, ἕως τοῦ παρατραπῆναι εἰς γυναικομανίαν. οὗ τὴν σοφίαν βασίλισσα νότου πόρρωθεν ἦλθεν ἀκοῦσαι, καὶ πολλοῖς προβλήμασι καὶ αἰνίγμασι τοῦτον πειράσασα πάντων ηὗρεν ἀνώ- D
τερον· ὅθεν καὶ τὴν νομικὴν πολιτείαν ἐξ αὐτοῦ μαθοῦσα τὸν ὑπ' αὐτῇ συνετῶς ἐξεπαίδευσε λαόν.

7. σολομὼν B. Σαλομὼν G. 9. πρῶτον] τὸν πρῶτον G. β' Bredovius. Vulgo ιβ'. 11. ἐκπρεπῶς B. εὐπρεπῶς A. εὐπρεπεῖς G. 12. δορυφόρους A. δωροφόρους BG. ἐκτήσατο A. ἐκτίσατο B. om. G. 15. τοῦ] τὸ G. 16. ἡ βασίλισσα G. 17. ηὗρεν B. εὗρεν G. 19. ἐπαίδευσε G.

Quarto loco maris principatum Rhodii assecuti sunt (alii ordine quinto reponunt) annis 23.

Hac aetate ex nonnullorum calculis Homerus florebat.

Phrygii quinto ordine maris domini annis 25, ex aliorum sensu non ulterius annis sex.

MUNDI ANNI.

Salomon, filius David, regnavit in Israël annis 40, erat porro mundi annus 4470.

Templi Hierosolymorum primi ipse fundamenta posuit regni sui anno 12, ubi pater eius David tabernaculum in Sion fixerat; regias et ornatissimas aedes una cum templo construxit, regesque vicinos omnes, quorum donis colebatur, longo spatio superavit. Hic maiores suos divina humanaque sapientia antecessit, pietate summus et religione praestans iuveniles annos exegit, donec insano mulierum amore de mentis statu deturbatus est; eius sapientiam austri regina auditura remotis e regionibus venit, multisque dubiis et obscuris quaestionibus propositis, de eius scientia sumpto experimento, eruditis quibuscunque superiorem comperit; quocirca legum peritiam et iuris dicundi solertiam ab eo docta subiectum sibi populum prudenter deinceps instruxit.

Ἐπ᾽ αὐτοῦ προεφήτευον Νάθαν καὶ Ἀχίας ὁ Σιλωνίτης Σαμμαίας τε καὶ Ἀδδὼ καὶ Σαδώκ.

Σολομὼν τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ ναὸν ἀρξάμενος κτίζειν ἀπὸ δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ὅπερ ἦν ιδ´ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἐν ζ´ ἔτεσιν ἐτελείωσεν, ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, κ´ δὲ ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

Εἰσὶν οὖν ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως η´ ἔτους αὐτοῦ ἔτη ͵δυοη´, κατὰ δὲ τὸν Ἀφρικανὸν ͵δυνζ´, κατὰ δὲ Εὐσέβιον ͵δρο´, ἐκ δὲ τῶν θείων
P. 182 γραφῶν ἔξεστι καταμαθεῖν τῷ βουλομένῳ τὴν τοῦ ἡμετέρου λόγου ἀκρίβειαν.

Ἑβραίων ἀρχιερεὺς η´ ἀπὸ Ἀαρὼν Σαδὼκ ἐγνωρίζετο κατὰ τὸν Εὐσέβιον, κατὰ δὲ τὸν ἀκριβῆ λόγον ια´ ἐστὶν ὁ Σαδὼκ ἀπὸ Ἀαρὼν οὕτως· α´ Ἀαρὼν, β´ Ἐλεάζαρ, γ´ Φινεὲς, δ´ Ἀβιοὺδ, ε´ Βοχεὶ, ς´ Ὀζεὶ, ζ´ Ἠλεὶ, η´ Ἀχιτὼβ, θ´ Σαμουὴλ, ι´ Ἀβιάθαρ, ια´ Σαδώκ.

Ὁ Τυρίων βασιλεὺς ἀπέστειλε Σολομῶνι πρὸς βοήθειαν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ μυριάδας ἀνδρῶν η´.

Εἰράμου τοῦ Τυρίων βασιλέως θυγατέρα ἔγημε Σολομὼν, ὡς Τατιανὸς ἱστορεῖ.

1. ἐπροφήτευον G. ἀχιὰς AB. *Τίνες προεφήτευον ἐπὶ Σολομῶντος τοῦ βασιλέως. Πότε ἤρξατο Σολομὼν κτίζειν τὸν ναὸν, καὶ πότε ἐτελείωσεν; β´. ἔτει τῆς βασιλείας ἤρξατο, καὶ ἐτελείωσεν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, κ´. η´. τῆς βασιλείας* margo A. 4. ὅπερ — βασιλείας αὐτοῦ addidi ex B. 5. κ´ δὲ ἔτει τῆς] εἰκοστοῦ δὲ τῆς G. 8. ͵δυνζ´] ͵δυνξ´ B. 14. βοχεῖ AB. *Βοχᾶ* G. ὀζεῖ AB. ἠλεὶ A. Vulgo *Ἠλί*. οἰκοδομίας G. 18. *Εἰράμου*] σιράμου AB. *Αἰράμου* G. De hoc nomine dictum ab Hamakero Miscell. Phoenic. p. 209. ἔγημεν ὁ G. ὁ om. B.

Eius tempore Nathan, Achias Silonites, Sammaeas et Addo prophetiae dono clarebant.

Anno regni secundo Hierosolymorum templum aedificare Salomon aggressus est; perfecit aetatis vicesimo.

Ab Adamo igitur ad eius aetatis annum 8 anni numerantur 4478, ex Africani computo 4457, ex Eusebii 4170. Huius autem rei plenam investiganti notitiam ex sacrae scripturae testimoniis calculorum nostrorum integritatem et accuratam seriem fas est coniicere.

Hebraeorum post Aaron pontifex summus Sadoc recensetur octavus ex Eusebii scriptis, iuxta sanioris laterculi ordinem sede undecima reponitur, hoc pacto: 1 Aaron, 2 Eleazar, 3 Phineea, 4 Abiud, 5 Bocha, 6 Ozi, 7 Heli, 8 Achitob, 9 Samuel, 10 Abiathar, 11 Sadoc.

Tyriorum rex ad promovendum templi opificium myriadas hominum 8 misit ad Salomonem.

Irami Tyriorum regis filiam Salomon duxit uxorem, prout Tatianus narrat.

Ἰωσήππου ἐκ τῆς Φοινίκων μαρτυρίας περὶ τῆς Τυρίων βασιλείας καὶ τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ. B

Ἔστι τοίνυν παρὰ Τυρίοις ἀπὸ παμπόλλων ἐτῶν γράμματα δημοσίᾳ γραφέντα καὶ πεφυλαγμένα λίαν ἐπιμελῶς, ἐν οἷς γέγραπται ὅτι ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ᾠκοδομήθη ναὸς ὑπὸ Σολομῶνος τοῦ βασιλέως ἔτεσι θᾶττον ρμγ´ καὶ μησὶν ὀκτὼ τοῦ κτίσαι Τυρίους Καρχηδόνα. ἀνεγράφη δὲ παρ' ἐκείνου οὐκ ἀλόγως ἡ τοῦ ναοῦ κατασκευὴ V. 146 τοῦ παρ' ἡμῖν. Σίρωμος γὰρ ὁ τῶν Τυρίων βασιλεὺς φίλος ἦν τοῦ βασιλέως ἡμῶν Σολομῶνος, πατρικὴν φιλίαν πρὸς αὐτὸν διαδε- C ξάμενος. οὗτος οὖν συμφιλοτιμούμενος εἰς τὴν τοῦ κατασκευάσματος τῷ Σολομῶνι λαμπρότητα χρυσίου μὲν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἔδωκε τάλαντα· τεμὼν δὲ καλλίστην ὕλην ἐκ τοῦ ὄρους, ὃ καλεῖται Λίβανος, εἰς τὸν ὄροφον ἀπέστειλεν. ἀντεδωρήσατο δὲ αὐτῷ ὁ Σολομὼν ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ διττὰ καὶ χώραν τῆς Γαλιλαίας ἐν τῇ Χαβόλῳ λεγομένῃ. μάλιστα δ' αὐτοὺς εἰς φιλίαν ἡ τῆς σοφίας συνήγαγεν ἐπιθυμία. προβλήματα γὰρ ἀλλήλοις ἀντέστελλον λύειν κελεύοντες, καὶ κρείττων ἐν τούτοις ἦν ὁ Σολομὼν καὶ τὰ ἄλλα σοφώτερος. σώζονται δὲ μέχρι δεῦρο παρὰ τοῖς Τυρίοις πολ- D λαὶ τῶν ἐπιστολῶν, ἃς ἐκεῖνοι πρὸς ἀλλήλους ἔγραφον. ὅτι δὲ οὐ λόγος ἐστὶν ὑπ' ἐμοῦ συγκείμενος ὁ περὶ τῶν παρὰ τοῖς Τυ-

1. Ἰωσήππου] Antiq. VIII, 2. c. Apion. I. 17. 18. Conf. Eusebium I, 17. p. 79. Ἰώσηππος G. 5. ὁ om. G. 5 et 9. σολόμωνος AB. Σολομῶντος G. 7. ἐκείνοις m. 11. εἴκοσι om. B. 15. Ζαβουλὼν m. φιλίαν ἡ τῆς] τὴν φιλίαν ἡ G. 16. ἐπήγαγεν G. 17. κρείττων m. κρείττω B. κρεῖττον G. 20. οὐ] ὁ G.

Iosephus ex Phoenicum relationibus de Tyriorum regno et de Hierosolymorum templo.

Litterae publicis monimentis consignatae ab annis plurimis in hodiernum usque diem fideliter apud Tyrios asservantur, in quibus legitur, annis 143 et mensibus octo, priusquam a Tyriis Carthago construeretur, a Salomone rege Hierosolymis templum fuisse constructum. Nostri vero templi apparatus et ornatus scitissime ab eo describitur. Iromus enim Tyriorum rex summa necessitudine Salomoni regi nostro, paterno foedere ad eum servato, devinctus erat, mutuisque benevolentiae signis ab eo exceptus, ad praeparandae templi materiae cultum, Salomoni auri quidem talenta 120 donavit, et ex monte, cui nomen Libanus, ad tecti contignationem exstruendam, immensam excisorum lignorum silvam transmisit; aequali vero munerum pretio compensavit eum Salomon, tum aliis plerisque, tum etiam concessa Galilaeae regione Zabulon, Chabalonis appellationem sortita. Utrumque demum supra modum sapientiae studium ad invicem constrinxit; missis quippe mutuo dubiis quaestionibus, superior usquequaque ac scientia praestare Salomon visus est; et ad hanc usque tempora plures ex epistolis ad sese invicem missis apud Tyrios asservantur. Sane sermoni de Tyriorum litteris a me in medium prolato testem adiungam

ρίοις γραμμάτων παραθήσομαι μάρτυρα δεξιὸν ἄνδρα περὶ τὴν Φοινικικὴν ἱστορίαν ἀκριβῆ γεγονέναι πεπιστευμένον Δίωνα. οὗτος τοίνυν ἐν ταῖς περὶ Φοινίκων ἱστορίαις γράφει τὸν τρόπον τοῦτον „Ἀβιβάλου τελευτήσαντος υἱὸς αὐτοῦ Σίρωμος ἐβασίλευσεν. οὗτος τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη τῆς πόλεως προσέχωσε καὶ μεῖζον τὸ ἄστυ ἐποίησε καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς τὸ ἱερὸν καθ' ἑαυτὸ ὂν ἐν ἴσῳ χώσας τὸν μεταξὺ τόπον συνῆψε τῇ πόλει καὶ χρυσοῖς P. 183 ἀναθήμασιν ἐκόσμησεν. ἀναβὰς δὲ εἰς τὸν Λίβανον ὑλοτόμησε πρὸς τὴν τῶν ἱερῶν κατασκευήν. τὸν δὲ τυραννοῦντα Ἱεροσολύμων Σολομῶνα πέμψαι φασὶ πρὸς τὸν Σίρωμον αἰνίγματα καὶ παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ἀξιοῦν· τὸν δὲ μὴ δυνηθέντα διακρῖναι τῷ λύσαντι χρήματα ἀποτίνειν. ὁμολογήσαντα δὲ τὸν Σίρωμον καὶ μὴ δυνηθέντα λῦσαι τὰ αἰνίγματα, πολλὰ τῶν χρημάτων εἰς τὸ ἐπιζήμιον ἀναλῶσαι. εἶτα δι' Ἀβδήμονόν τινα Τύριον ἄνδρα τά τε προτεθέντα λῦσαι καὶ αὐτὸν ἄλλα προβαλεῖν, ἃ μὴ λύσαντα τὸν Σολομῶνα πολλὰ τῷ Σιρώμῳ προσαποτῖσαι χρήματα." Δίων B μὲν οὕτως περὶ τῶν προειρημένων ἡμῖν μεμαρτύρηκεν. ἀλλὰ πρὸς τοῦτο παραθήσομεν καὶ Μένανδρον τὸν Ἐφέσιον. γέγραφε δ' οὗτος τὰς ἐφ' ἑκάστου τῶν βασιλέων πράξεις τὰς παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ βαρβάροις γενομένας, ὅς φησι περὶ Σιρώμου· τελευτήσαντος δὲ Ἀβιβάλου διεδέξατο τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σίρω-

1. δεξιὸν] δῖον m. 5. τῆς πόλεως add. Bm. 7. ἐν νίσῳ m. 9. ὑλοτόμησε m. ὑλοτομῆσαι G. 12. Vulgo ἀποτείνειν. 14. Ἀβδήμονον m. Ἀβδάμονον G. 18. τοῦτον G. παραθήσομαι m. 19. οὗτος] οὕτως G. 20. γενομένοις G. ὅς m. ὡς G.

fidelissimum, Phoenicum videlicet historiae scriptorem diligentissimum et apud omnes fidem promeritum Dionem. Ille igitur sua de Phoenicibus narratione in hunc modum scribit: Abibalo vivis erepto filius eius Iromus regnavit, qui ad orientalem urbis plagam aggere comportato, ampliorem eam reddidit et Iovis Olympii templum ab omni vicinarum aedium strue seiunctum et in plano positum aggere interiecto, copulavit urbi immensisque ex auro donis appensis ditavit. E Libano quoque ad templorum apparatum silvam comportavit. Ferunt insuper Salomonem Hierosolymorum regem, missis obscuris quaestionibus ab Iromo responsum expetiisse ac pariter rogasse, ut aeque difficiles a se solvendas proponeret; eo pacto, ut qui nequiret exponere, ab interprete mulctam impositam exigeretur; conditione accepta cum Iromus dubia non potuisset enodare, in ignorantiae poenam magnam pecuniarum vim expendit. Abdemonum deinde Tyrium virum solvendorum huiusmodi aenigmatum peritum alia quaedam Salomoni proposuisse, circa quae cum dandi responsi fuisset impos repertus, Iromo non modicam pecuniarum summam exsolvit. Ita de his Dion testatus est; sed et Maenandrum Ephesium adiungamus." Singulorum quippe regum cum Graecorum, tum barbarorum gesta conscripsit et de Iromo nonnihil delibat. Abibalo vita functo, Iromus filius eius regnum excepit, qui vita

μος, ὃς βιώσας ἔτη νγ' ἐβασίλευσεν ἔτη λδ'. οὗτος ἔχωσε τὸν εὐρύχωρον, τόν τε χρυσοῦν κίονα ἐν τοῖς τοῦ Διὸς ἀνέθηκεν. ἐπί τε ὕλην ξύλων ἀπελθὼν ἔκοψεν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου ὄρους κέδρινα ξύλα εἰς τὰς τῶν ἱερῶν στέγας. εἶτα ἐπὶ τούτου ἦν Ἀβδήμονος C παῖς νεώτερος, ὃς ἀεὶ ἐνίκα τὰ προβλήματα ἃ ἐπέτασσε Σολομὼν ὁ Ἱεροσολύμων βασιλεύς. ψηφίζεται δὲ ὁ χρόνος ἀπὸ τούτου τοῦ βασιλέως ἄχρι Καρχηδόνος κτίσεως οὕτως· Σίρωμος ἔτη λδ'. Βααλβάζερος υἱὸς ἔτη ιζ'. Ἀβδάσταρτος υἱὸς ἐβασίλευσεν ἔτη θ'. τοῦτον οἱ τῆς τροφοῦ αὐτοῦ τρεῖς παῖδες ἀνεῖλον· καὶ ἐβασίλευσεν ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν· μεθ' ὃν Ἄσταρτος Ἐλεαστάρτου ιβ'. μεθ' ὃν Ἀσθάρυμος ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἔτη θ'. ὃν ἀδελφὸς Φέλλης ἀνελὼν μῆνας η' ἐβασίλευσε. τοῦτον Εἰθόβαλος ὁ τῆς Ἀστάρτης βασιλεὺς κτείνας ἐβασίλευσεν ἔτη λβ'. μεθ' ὃν Βαλέζερος υἱὸς ἔτη η'. τούτου Μέτινος υἱὸς ἔτη κε'. μεθ' ὃν Μυγδαλίων Φυ- V. 147 σμανοῦν ἔτη μζ'. τούτου ἔτει ζ' ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Καρθάγενα φυ- D γοῦσα ἐν Λιβύῃ πόλιν ἔκτισε Καρθάγεναν, τὴν καὶ Καρχηδόνα. ἔτει ιβ' τῆς Σιρώμου βασιλείας ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸς ᾠκοδομήθη. γίνονται ἔτη ἀπὸ τούτου ἕως Καρχηδόνος οἰκοδομῆς ρμγ', μῆνες η'.

4. ἀβδήμοννος AB. 5. τὰ om. B. 6. δὲ] γὰρ B. 7. οὗτως AB. οὕτω G. 8. Βαλβάζερος G. Αὐδάσταρτος G. 9. αὐτοῦ om. G. 12. εἰθόβαλος B. Εἰθόβαλλος G. ἀστάρτης B. Ἀστάρτου G. 13. βασιλεὺς] ἱερεὺς m. Βάλζερος G. Vide Hamakeri Miscell. Phoenic. p. 181. 14. μέτινος A. μέτηνος B. Λετῖνος G. Μυγδαλίων] Πυγμαλίων m. φυσμανοῦν AB. Φυσιμανοῦν G. delet m. Vide Hamaker. l. c. p. 203. 15. ἔτει m. ἔτη G. Ὅτι Μυγδαλίωνος ἀδελφὴ Καρθάγεναν ἔκτισεν margo A. 16. καρθάγεναν B. Καρθάγενα G. 17. ἔτει B. ἔτη G.

ad annum 53 producta, 34 in regno exegit. Aggere composito, vastissimum exaequavit locum et auream columnam in Iovis templo consecravit; et ad lignorum silvam profectus, e Libano construendis templorum tectis cedros excidit. Eius aetate Abdemonus puer iunior clarebat, qui problematum a Salomone Hierosolymorum rege explicari iussorum difficultatem omnem ingenii subtilitate superabat. Spatium autem omne ab hoc rege usque ad Carthaginem conditam hoc pacto dimetiuntur. Iromus regnavit annis 34, Balbazerus filius annis 17, Audastartus filius annis novem. Hunc nutricis suae filii tres interfecerunt eiusque sedem senior eorum invasit; cui Astartus, Eleastarti filius, successit annis 12, hunc Astarymus fratris eius filius excepit annis 9, quem frater Phelles cum occidisset, mensibus 8 tyrannidem arripuit; cui vitamque regnumque ademit Ithoballus, Astartis sacerdos, qui deinde sceptra tenuit annis 32; post quem Balzerus filius sedem annis 8 occupavit, deinde Letinus eius filius annis 25, tum Pygmalion annis 47. Huius anno 7 soror nomine Carthagena fugiens in Libyam, civitatem Carthaginem aedificavit, Graecis dictam Carchedonem. Anno 12 regis Iromi templum Hierosolymis exstructum est. Ab huius imperio usque ad Carthaginis posita fundamenta fluxerunt anni 143 cum mensibus octo.

Σολομὼν ἐλάτρευσε τῇ Ἀστάρτῃ, καταλείψας τὸν θεὸν καὶ τῷ Χαμὼς βδελύγματι Μωαβιτῶν καὶ τῷ Μολὼχ Ἀμανιτῶν, γυναιξὶν ἐθνικαῖς ἀπατηθείς. εἶχε γὰρ ἑπτακοσίας γαμετὰς Ἰσραη-
P. 184 λίτιδάς τε καὶ ἐθνικὰς, τριακοσίας δὲ παλλακάς. πάσας δὲ τὰς ἐθνικὰς παρὰ τὴν θείαν ἐντολὴν ἠγάγετο. ἕνα δὲ μόνον ἔσχεν ἄρσενα, καὶ τοῦτον ἐξ ἀλλοφύλου Ναάμας τῆς Ἀμανίτιδος ἀνάξιον τῆς ἀρχῆς.

Ἀχίας ὁ Σιλωνίτης προεφήτευσε τῷ Ἱεροβωὰμ ὅτι βασιλεύσει τῶν ι' φυλῶν, ὅπερ ἀκούσας Σολομὼν ἐζήτει ἀνελεῖν τὸν Ἱεροβωάμ. ὁ δὲ προσφυγὼν τῷ Σουσακεὶμ βασιλεῖ Αἰγύπτου γαμβρὸς αὐτοῦ γίνεται ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ μετὰ θάνατον Σολομῶνος κρατεῖ τῶν αὐτῶν ι' φυλῶν.

Τῷ ,δφζ' ἔτει τοῦ κόσμου Σολομὼν ἐτελεύτησε, καὶ ἐσχίσθη
B ἡ βασιλεία τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς δύο κατὰ τὴν θείαν ἀπόφασιν τὴν ἐξενεχθεῖσαν κατὰ Σολομῶνος καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πρὸς Ἱεροβωὰμ, δι' Ἀχία τοῦ Σιλωνίτου. καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβωὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ τῶν δύο φυλῶν, τοῦ τε Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν· αἱ δὲ ἄλλαι ι' φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσαν ἑαυταῖς ἐν Σαμαρείᾳ τὸν Ἱεροβωὰμ δοῦλον Σολομῶνος, καὶ ἔμειναν οὕτω διῃρημέναι αἱ δύο βασιλεῖαι ἕως τῆς εἰς Χαλδαίους αἰχμαλωσίας.

2. χαμῶς AB. 4. παλλακίδας G. 6. ἄῤῥενα G. 8. 9 et 15. ἱεροβωὰμ B. Ιερωβοὰμ G. 9. ι'] ιβ' G. 11. 15 et 19. Vulgo Σολομῶντος. 13. „Infra ,δφι'." m. 16. δι' ἀχιᾶ A. διὰ ἀχιᾶ B. δι' Ἀχίου G. ἐβασίλευσεν ῥοβωὰμ B. ἐβασίλευσεν ὁ Ροβοὰμ G. 17. ἐν] ἐν τοῦ G. 19. ἱεροβωὰμ B. ἱερωβοὰμ A. Ιεροβοὰμ G. δοῦλον τοῦ G. 20. εἰς Χαλδαίους om. G.

Salomon relicto deo, Astarten et Chamos Moabitarum execrandum idolum, et Moloch Ammonitarum deum, a mulieribus gentilibus seductus coluit. Septingentas autem sive ex Israël sive ex gentibus uxores selectas penes se habuit, pellices ter centum; gentilesque huiusmodi dei mandatum praetergressus duxit. Ex cunctis porro solum unum marem filium suscepit, eundemque alienigenae mulieris Naamae Ammanitidis copula procreatum et imperio penitus indignum.

Achias Silonites praedixit Hieroboam decem tribuum imperio potiturum; quo audito necis Hieroboam inferendae captabat Salomon occasionem. Ille vero ad Susacim Aegypti regem fugiens, gener eius filia ducta efficitur; mortuoque Salomone tribuum decem principatum assequitur.

Anno mundi 4510 Salomon excessit e vivis et dei sententia in Salomonem et eius filium lata, per Achiam prophetam ad Hieroboam, regnum filiorum Israël in duas partes divisum est; duarumque tribuum, Iuda nimirum et Beniamin, Roboam obtinuit imperium in Hierusalem; aliae vero decem Israël tribus Hieroboam Salomonis servum sibi praefecerunt regem in Samaria; et utrumque regnum ab alio divisum permansit usque ad captivitatem.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγυπτίων οβ' ἐβασίλευσεν Ὀσόρθων ἔτη ιε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχξ'. C

Αἰγυπτίων ογ' ἐβασίλευσε Τακαλῶφις ἔτη ιγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχοε'.

Αἰγυπτίων οδ' ἐβασίλευσε Βόκχωρις ἔτη μδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχπη'.

Βόκχωρις Αἰγυπτίοις ἐνομοθέτει, ἐφ' οὗ λόγος ἀρνίον φθέγξασθαι.

Αἰγυπτίων οε' ἐβασίλευσε Σαβάκων Αἰθίοψ ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψλβ'.

Οὗτος τὸν Βόκχωριν αἰχμάλωτον λαβὼν ζῶντα ἔκαυσεν.

Αἰγυπτίων ος' ἐβασίλευσε Σεβήχων ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψνς'. D

Λατίνων βασιλεῖς.

Λατίνων ζ' ἐβασίλευσεν Ἀγχίσης Σιλουΐου ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφκ'.

Λατίνων η' ἐβασίλευσεν Αἰγύπτιος Σιλουΐος ἔτη κ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφλ'.

Λατίνων θ' ἐβασίλευσε Κάπυς Σιλουΐος ἔτη λδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφν'.

Λατίνων ι' ἐβασίλευσε Τιβέριος ἔτη μη', ἀφ' οὗ καὶ ὁ ποταμὸς

2. ὀσόρθων AB. Οσορθὼν G. 4. τακαλώφις B. τακελώφης A. Τακελόφης G. 6. βόκχορης (sic) B. βόκχαρις A. μδ'] μ' B. 8. βόκχωρης B. λόγος om. G. φθέγξασθαι B. ἐφθέγξατο AG. 10. ἔτη ιβ' αἰθίωψ B. 14. ,δψμδ' m. 18. κ'] λδ' B. 19. ,δφλ' m. ,δφλη' G. 20. κάππυς B. Κάσκος G. Κάπυς Scaliger p. 36. λδ' AB. λα' G. 22. Legebatur ἔτη ν'. ἔτη η' AB: ergo scribendum ἔτη μη'. ἀφ' οὗ — καλούμενος G posuit post ,δφκα'. Transposui auctore B. καὶ ὁ add. B.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 72 Osorthon annis 15; erat porro annus mundi 4660.
Aegyptiorum rex 73 Tacelophes annis 13, mundi vero 4675.
Aegyptiorum rex 74 Bocchoris annis 44, mundi vero 4688.
Bocchoris Aegyptiis leges ponebat, sub quo agnus est locutus.
Aegyptiorum rex 75 Sabacon Aethiops annis 12, mundi vero 4732.
Hic Bocchorim factum captivum combussit vivum.
Aegyptiorum rex 76 Sebechon annis 12, erat vero mundi 4744.

Latinorum reges.

Latinorum rex 7 Anchises Sylvii annis 10; erat vero mundi 4520.
Latinorum rex 8 Aegyptius Sylvius annis 20, mundi vero 4530.
Latinorum rex 9 Capis Sylvius annis 31, mundi vero 4550.
Latinorum rex 10 Tiberius annis 51, mundi vero 4581.

P. 185 Τίβερος προσηγορεύθη, ὁ πρὶν Ἀλβὰς καλούμενος. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφπδʹ.

V. 148 Λατίνων ιαʹ ἐβασίλευσεν Ἀρέμουλος Σιλούϊος ἔτη ιθʹ. οὗτος ἐκεραυνώθη διὰ πολλὴν ἀσέβειαν. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δχλβʹ.

Ἀθηναίων βασιλεῖς.

Ἀθηναίων κʹ ἐβασίλευσεν Ἄρχιππος Ἀκάστου ἔτη ιθʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δυπζʹ.

Ἀθηναίων καʹ ἐβασίλευσε Θέρσιππος Ἀρχίππου ἔτη μʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφϛʹ.

Ἀθηναίων κβʹ ἐβασίλευσε Φόρβας Θερσίππου ἔτη λʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφμϛʹ.

B Ἀθηναίων κγʹ ἐβασίλευσε Μεγακλῆς Φόρβαντος ἔτη κηʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφοϛʹ.

Ἀθηναίων κδʹ ἐβασίλευσε Διόγνητος Μεγακλέους ἔτη κηʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δχδʹ.

Ἀθηναίων κεʹ ἐβασίλευσε Φερεκλῆς Διογνήτου ἔτη ιθʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δχλβʹ.

Ἀθηναίων κϛʹ ἐβασίλευσεν Ἀρίφρων Φερεκλέους ἔτη κʹ. κατὰ δὲ Ἀφρικανὸν ἔτη λαʹ. κατὰ τοῦτον τὸν Ἀρίφρονα ἡ τῶν Ἀσσυρίων κατελύθη ἀρχή, ὡς πάντες συμφωνοῦσι. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δχναʹ.

2. ͵δφπδʹ AB. ͵δφπαʹ G. 6. Vulgo Ἀκάτου. 7. ͵δυπζʹ Bm. ͵δυπθʹ G. 10. φορβὰς B. 13. ͵δφοϛʹ m. ͵δφοʹ G. 14. διόγνηστος A. 19. τὸν om. B. 20. πάντες Bm. πάντα G.

Ab eo fluvius, prius Albas vocatus, Tiberis nomine est insignitus.

Latinorum rex 11 Aremulus Sylvius annis 19, qui etiam ob summam impietatem fulmine percussus est; mundi vero 4632.

Atheniensium reges.

Atheniensium rex 20 Archippus, Acati filius, annis 19, mundi vero 4487.

Atheniensium rex 21 Thersippus, Archippi filius, annis 40, mundi vero 4506.

Atheniensium rex 22 Phorbas, Thersippi filius, annis 30, mundi vero 4546.

Atheniensium rex 23 Megacles, Phorbantis filius, annis 28, mundi vero 4576.

Atheniensium rex 24 Diognetus, Megaclis filius, annis 28, mundi vero 4604.

Atheniensium rex 25 Phereclos, Diogneti filius, annis 19, mundi vero 4632.

Atheniensium rex 26 Ariphron, Phereclis filius, annis 20, secundum Africanum annis 31. Huius Ariphronis tempore regnum Assyriorum deletum est, ut omnes consentiunt; mundi vero 4651.

Λακεδαιμονίων βασιλεῖς. C

Λακεδαιμονίων ϛʹ ἐβασίλευσεν Ἀγησίλαος ἔτη μαʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφξζʹ.

Λακεδαιμονίων ζʹ ἐβασίλευσεν Ἀρχέλαος ἔτη ξʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχηʹ.

Λακεδαιμονίων ηʹ ἐβασίλευσε Τήλεκλος ἔτη μʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχοʹ.

Λακεδαιμονίων θʹ ἐβασίλευσεν Ἀλκαμένης ἔτη λζʹ. οὗτος τελευταῖός ἐστι τῆς πρώτης οἰκίας. τῆς δὲ δευτέρας οἰκίας κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐβασίλευσαν ἓξ βασιλεῖς. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψθʹ.

Ἀπολλόδωρος Λυκούργου νόμιμα ἐν τῷ ηʹ Ἀλκαμένους. D

Ἐν Λακεδαιμονίᾳ πρῶτος ἔφορος κατεστάθη.

Κορινθίων βασιλεῖς.

Κορινθίων ζʹ ἐβασίλευσεν Εὔδημος ἔτη κεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχλαʹ.

Κορινθίων ηʹ ἐβασίλευσεν Ἀριστομήδης ἔτη λεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχνζʹ.

Κορινθίων θʹ ἐβασίλευσεν Ἀγήμων ἔτη ιϛʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχϟβʹ.

Κορινθίων ιʹ ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ἔτη κεʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψηʹ.

2. μαʹ] μδʹ AB. 6. Τήλεκλος Scaliger p. 37. Vulgo Τήλεκτος. τίλεκτος B. 7. ,δχξηʹ m. 8. ἀλκμένης B. οὗτος — ἓξ βασιλεῖς G posuit post ,δψθʹ. ,δψθʹ] ,δψηʹ m. 12. ἀλκμένους B. χρόνοις τοὺς Λακεδαιμονίους καταδεχθῆναι γράφει addit m. 15. κεʹ B. καʹ G. κϛʹ m. 17. λεʹ Bm. λαʹ G.

Lacedaemoniorum reges.

Lacedaemoniorum rex 6 Agesilaus annis 41, mundi vero 4567.
Lacedaemoniorum rex 7 Archelaus annis 60, mundi vero 4608.
Lacedaemoniorum rex 8 Telectus annis 40, mundi vero 4668.
Lacedaemoniorum rex 9 Alcamenes annis 37, mundi vero 4708.

Primae stirpis fuit hic postremus. Ex secunda stirpe per eadem tempora reges sex ad solium provecti sunt.

Alcamenis aetate Lycurgi leges Lacedaemonios suscepisse scribit Apollodorus libro octavo.

Lacedaemone primus Ephorus magistratus instituitur.

Corinthiorum reges.

Corinthiorum rex 7 Eudemus annis 26, mundi vero 4631.
Corinthiorum rex 8 Aristomedes annis 35, mundi vero 4657.
Corinthiorum rex 9 Agemon annis 11, mundi vero 4692.
Corinthiorum rex 10 Alexander annis 25, mundi vero 4708.

P. 186 Κορινθίων ια' ἐβασίλευσε Τελέστης ἔτη ιβ', τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψλγ'.

Κορινθίων ιβ' ἐβασίλευσεν Αὐτομένης ἔτος ἕν. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψμε'.

Οἱ Λακεδαιμονίων βασιλεῖς καὶ οἱ Κορινθίων ἕως τοῦδε τοῦ χρόνου διήρκεσαν ἔτεσι τν', μεθ' οὓς ἐνιαύσιοι πρυτάνεις, ὡς μὲν τινὲς, ἐπὶ Αἰσχύλου ἄρχοντος καὶ τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος, ὡς δὲ ἕτεροι, μετὰ ταῦτα, ὡς πρόκειται.

V. 149

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

B

Βασιλέων Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν ἔτη.

Ὧν πρῶτος ἐβασίλευσε Ῥοβωὰμ υἱὸς Σολομῶνος ἔτη ιζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφι'.

Ῥοβωὰμ υἱὸς Ναάμας τῆς Ἀμανίτιδος μόνος ἄρσην ἐγένετο παῖς τῷ Σολομῶνι ἐκ χιλίων γυναικῶν, καὶ αὐτὸς ἀνάξιος τῆς βασιλείας, ὡς ἀλλοφύλου γέννημα μητρός. τούτῳ πολεμῶν ὁ Ἱεροβωὰμ οὐκ ἐπαύετο, αὐτός τε σὺν τῷ Ἰούδα τοῖς εἰδώλοις προσέσχε καὶ τελευτᾷ βασιλεύσας ἔτη ιζ'.

C Τῷ ε' ἔτει Ῥοβωὰμ υἱοῦ Σολομῶν, τοῦ δὲ κόσμου ͵δφιζ', ἀνέβη Σουσακεὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔλαβε πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ πάντα τὰ ὅπλα τὰ χρυσᾶ.

1. Vulgo Τελεστής. 2. ͵δψλγ' Bm. ͵δψμε' G. 3 et 4 om. A. 6. ἔτεσι] σχεδὸν add. m. 9. ἔτος A. 10. Conf. Euseb. I, 17. p. 84. 11. ῥοβωὰμ B hic et infra. Ροβοὰμ G. 13. ἄρσην] Vulgo ἄρσυς. ἄρσις A. 18. Τῷ ε'] ε' om. G. Vid. Paralip. II. 12, 2. ͵δφιδ' m. 20. κυρίου — οἴκου om. B.

Corinthiorum rex 11 Telestes annis 12, mundi vero 4733.
Corinthiorum rex 12 Automenes anno uno, mundi vero 4745.
Lacedaemoniorum Corinthiorumque reges hucusque perseveraverunt annis ferme 350, quibus annui magistratus successerunt, ut nonnulli quidem sentiunt, circa Aeschyli archontis aetatem et primam Olympiadem, ut vero alii, etiam multo serius, ut manifestum est.

MUNDI ANNI.

Regum Iuda et Beniamin anni.

Quorum primus regnavit Roboam filius Salomonis annis 17, mundi vero 4510.

Roboam filius Naama Ammanitidis solus ex mille feminis Salomoni compressis masculeo sexu natus est, sceptro penitus indignus, ceu matris alienigenae foetus. Illum armis lacessere nunquam destitit Hieroboam; idemque cum Iuda idolorum cultorem se exhibuit; moriturque regno potitus annis 17.

Anno Roboam filii Salomonis 5, mundi vero 4514, Susacim rex Aegypti adscendit in Hierusalem et tulit omnes thesauros domus domini et thesauros regiae domus et arma cuncta aurea.

Ὁ Ἀβιὰ πολεμῶν τῷ Ἱεροβωὰμ ἀπέκτεινε τοῦ Ἰσραὴλ μυριάδας ν΄.

Τοῦ Ἰούδα ἐβασίλευσε β΄ Ἀβιὰ υἱὸς Ῥοβωὰμ ἔτη γ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφκζ΄.

Τοῦ Ἰούδα γ΄ ἐβασίλευσεν Ἀσὰ υἱὸς Ἀβιὰ ἔτη μα΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφλ΄. D

Οὗτος ἀποστὰς τῆς πατρικῆς ἀσεβείας τὰ εἴδωλα καθεῖλε καὶ τὰ ἄλση ἐξέκοψε, τὴν ἑαυτοῦ τε μητέρα ἔπαυσε τοῦ εἰδωλομανεῖν.

Οὗτος Ζαρὲ τὸν Αἰθίοπα κατὰ τῆς Ἰουδαίας στρατεύσαντα μετὰ πλήθους Λιβύων ἐτροπώσατο ἐν μυριάσιν ρ΄ ἐπελθόντα.

Ἑβραίων ἀρχιερεὺς Ἀβιμέλεχ ἐγνωρίζετο.

Προεφήτευον δὲ Ἀχιὰ Σαμαίας καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ θυσιαστηρίου Ἰηού, Ἰωήλ, Ἀζαρίας ὁ καὶ Ἀδδὼ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ζαχαρίας ὁ καὶ Ἰωδή, Ἀνανὶ καὶ Ἰωπᾶς.

Τοῦ Ἰούδα ἐβασίλευσε δ΄ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσὰ ἔτη κε΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφοα΄.

Καὶ οὗτος εὐσεβής, ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀσά, ἐξάρας τὴν P. 187 εἰδωλολατρείαν, πλὴν τῶν ὑψηλῶν. οὗτος τῷ Μωϋσέως νόμῳ τὸν Ἰσραὴλ ἐξεπαίδευσε. πρὸς Ἀχαὰβ δὲ εἰρηνεύων κατεγινώσκετο.

Προεφήτευεν Ἰηού, προεφήτευεν Ἀνανί, προεφήτευον παρ'

1. ὁ ἀβιὰ B. οβιᾶ A. Ἀβιᾶ G. 5. Τοῦ δὲ G. δὲ om. B. 10. ζοραὶ A. ζαραῒ B. Ἐζοραὶ G. Ζαρὲ correctum ex Paralip. II. 14, 9. 13. ἀχιὰ AB. Ἀχίας G. 15. ἀνανὶ B. Ἀνανία G. 19. εἰδωλολατρίαν B. τῷ B. τὰ G. 20. δὲ om. G.

Abias bello cum Hieroboam decertans Israëlitarum myriadas 50 delevit.

Iuda rex 2 Abias filius Roboam annis 3, mundi vero 4527.

Iuda rex 3 Asa filius Abiae annis 41, mundi vero 4530.

Hic patris impietate relicta cultum idolorum abrogavit, lucos excidit et ipsam matrem ab insana simulacrorum religione compescuit

Idem Zare Aethiopem centum myriadibus hominum in Iudaeam irrumpentem, eamque populorum Libyae multitudine vastare parantem, in fugam vertit.

Abimelech Hebraeorum pontifex agnoscebatur.

Spiritu prophetiae clarebant Achias, Samaeas, et adversus Samariae altare Iehu, Ioël, Azarias et Addo et filius eius Zacharias, qui Iode dictus est, Ananias et Iopas.

Iuda rex 4 Iosaphat filius Asa annis 25, mundi vero 4571.

Ipse quoque patris pietatem imitatus idolorum cultum, demptis excelsorum sacrificiis, abrogavit; Mosis instituta Israël edocuit et cum Achaab foedus et pacem iniisse damnatus est.

Prophetiae lumine Iu, Ananias, Elias, Abdias, Oziel, Michaeas apud

Ἑβραίοις Ἡλίας, Ἰηού, Ἀβδιού, Ὀζιήλ, Μιχαίας. ψευδοπροφῆται δὲ Σεδεκίας, Ἐλιέζερ καὶ ἕτεροι.

Ἰωσαφὰτ σὺν τῷ Ἀχαὰβ ἦν πολεμῶν, τῶν ἀλλοφύλων ἐπὶ Ἰωσαφὰτ καὶ τῶν Ἰουδαίων συνελθόντων ἀλλήλους κατέσφαξαν θείᾳ ῥοπῇ.

Τοῦ Ἰούδα ε' ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς Ἰωσαφὰτ ἀσεβὴς ἔτη η'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δφϟϛ'.

B *Οὗτος ἀνεῖλε τοὺς ἰδίους ἀδελφοὺς καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων τοῦ λαοῦ, δεινῶς τε νοσήσας τὰ ἔντερα σὺν τῇ κοιλίᾳ κατέσπασε.*

Τούτου τῷ ζ' ἔτει Ἡλίας ὁ Θεσβίτης ἀνελήφθη. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχβ'.

Προεφήτευον Ἀμὼς καὶ Ἐλισσαῖος.

Οὗτος γαμβρὸς ἦν τοῦ Ἀχαὰβ καὶ τῆς Ἰεζάβελ ἐπὶ θυγατρὶ Γοθολίᾳ.

V. 150 *Τοῦ Ἰούδα ϛ' ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ ἔτος ἕν. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχδ'.*

C *Τοῦ Ἰούδα ζ' ἐβασίλευσε Γοθολία μητὴρ Ὀχοζία, θυγάτηρ Ἀχαάβ, ἣν ἐλιθοβόλησεν ὁ λαὸς κατὰ πρόσταξιν Ἰωδαὲ τοῦ ἀρχιερέως ἔτη ζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχε'.*

Αὕτη καθεῖλε τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

[*Τοῦ Ἰούδα η' ἐβασίλευσεν Ἰωὰς ἔτη μ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχιγ'.*]

1. ὀζειὴλ B. 3. ἀχὰβ B. 4. κατασφαξάντων m. 10. τούτου Bm. τούτῳ G. θεσβήτης B. 12. *Αμὼς* m. *Αμμὼς* G. 14. Vulgo *Γοδολίᾳ*. 16. ,δχδ' m. ,δχιδ' G. 18. ἰωδαὲ B. Ιουδαὲ G. 19. ,δχε' m. ,δχιϛ' G. 20. *Αὐτὴ* G. 21 et 22 om. AB. Suppleverat Scaliger p. 37.

Hebraeos ornabantur; Sedecias, Eliezer et alii falsis vaticiniis attendebant.

Iosaphat belli socium se adiunxit Achaab. Alienigenae adversus Iosaphat et Iudaeos irruentes mutua se caede divino nutu peremerunt.

Iuda rex 5 Ioram filius Iosaphat impietati deditus annis 8, mundi vero 4596.

Hic fratres proprios et populi proceres e medio sustulit et viscerum tormine agitatus moto ventris profluvio animam reddidit.

Huius anno 7 Elias Thesbites ex hominum convictu assumptus est; erat porro mundi 4602.

Amos et Elissaeus vaticiniis clari.

Ioram, Achaab et Iesabel ducta eorum filia Gotholia gener fuit.

Iuda rex 6 Ochosias filius Ioram anno uno; erat vero mundi 4604.

Iudae regnum septima tenuit Gotholia mater Ochoziae, Achaab filia, a populo Iodae pontificis iussu lapidibus obruta est; regnat autem annis 6, mundi vero 4605.

Haec sacras dei aedes destruxit.

Iuda rex octavus Ioas annis 40, mundi vero 4613.

Ἰωὰς ἀνῳκοδόμησε τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, ὃν καθεῖλε Γοθολία.

Μετὰ δὲ ταῦτα εἰδωλολατρεῖ καὶ ἀναιρεῖ Ζαχαρίαν τὸν προφήτην τὸν υἱὸν Ἰωδαὲ τοῦ ἀρχιερέως παραινοῦντα αὐτῷ τὰ πρὸς ἐπιστροφήν. τοῦτον ἀπέκτειναν οἱ παῖδες αὐτοῦ τῷ μ' ἔτει τῆς D βασιλείας αὐτοῦ.

Ἰωδαὲ θεοφιλὴς ἀρχιερεὺς ἐγνωρίζετο βιώσας ἔτη ρλ' μόνος ἀπὸ τῶν χρόνων Μωϋσέως. τούτου υἱὸς Ζαχαρίας προεφήτευσε καὶ Ἐλισσαῖος. τὸν Ἰωὰς εἰδωλομανοῦντα παρῄνει καὶ τὸν λαὸν Ζαχαρίας ὁ προφήτης υἱὸς Ἰωδαὲ ἀποστῆναι, ὃν διὰ τοῦτο ἐν τῷ ναῷ ἀνεῖλεν Ἰωάς.

Παρ' Ἑβραίοις Ζαχαρίας ὁ προφήτης ἀναιρεῖται ὑπ' Ἰωὰς τοῦ βασιλέως, ἐν ἄλλῳ δὲ Ἀζαρίας.

Ἐλισσαῖος ὁ προφήτης ἐτελεύτησεν ἔτει λζ' τοῦ Ἰωάς. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δχμη'.

Δύναμις Συρίας τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ἀπέκτεινε.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ. P. 188

Βασιλέων Ἰσραὴλ δέκα σκήπτρων ἔτη.

Ὧν πρῶτος ἐβασίλευσεν Ἱεροβωὰμ ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη κβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφιγ'.

Ἱεροβωὰμ δοῦλος μὲν ἦν Σολομῶνος, πόρνης δὲ υἱός. τούτῳ ἐγένοντο υἱοὶ κη' καὶ θυγατέρες ξζ'.

1. ἀνοικοδόμησεν B. 3. αὐτῷ B. αὐτὸν G. 4. μ' B. Μωσέως G. 5. αὐτοῦ B. Ναυῇ G. 6. ἰουδαὲ A. 7. ἐπροφήτευσεν G. 14. ͵δχμθ' m. 15. ἰούδαν B. Ἰούδα G. ἀπέκτειναν G. 19. ἱεροβωὰμ B constanter. Ἱεροβοὰμ G constanter. 21. μὲν δοῦλος G. τούτῳ δὲ G. 22. ξζ'] ξ' B.

* Ioas dei domum a Gotholia deiectam reparavit.

Ipse demum idolis addictus Zachariam prophetam pontificis Iodae filium poenitentiam consulentem trucidavit, et a filiis interfectus est.

Iodae religiosus pontifex clarebat; solus a Mosis temporibus annis 130 vixit. Huius filius Zacharias et Elissaeus prophetiae dono illustres. Ioas regem populumque idolorum cultui deditum Zacharias filius Iodae propheta dato flagitii deserendi consilio commonens occiditur in templo.

Zacharias Hebraeis dictus, ab aliis vero Azarias, propheta a rege Ioas vita privatur.

Elissaeus propheta moritur anno Ioas 37, mundi vero 4649.

Validus Syriae exercitus Iudae regnum eiusque proceres delevit.

ANNI MUNDI.

Regum Israël ac sceptrorum decem anni.

Quorum primus fuit Hieroboam in Samaria annis 22, mundi vero 4513.

Servus quidem Salomonis fuit Hieroboam, meretricis vero filius. Illi filii 28 nati, filiae 67.

Προεφήτευον ὁ οἰκῶν ἐν Βαιθὴλ καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου [B] *εὑρὼν αὐτὸν ὁ ἐξ Ἰούδα προφήτης ἐλθών, θύοντα ταῖς χρυσαῖς δαμάλεσι, καὶ προφητεύσας αὐτῷ περὶ Ἰωσίου ἐξ οἴκου Δαβὶδ τεχθησομένου βασιλέως καὶ ἀναιρήσοντος τοὺς τῶν εἰδώλων ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὑπερράγη, ἐν ᾧ Ἱεροβωὰμ ἐπέθυε· συλλαβεῖν δὲ αὐτὸν προστάξας τὴν χεῖρα ξηραίνεται, καὶ δεηθεὶς τοῦ προφήτου θεραπεύεται. ὁ δὲ προφήτης ἐπανιὼν ὑπὸ τοῦ λέοντος διεφθάρη, ὅτι μετέσχε τροφῆς παρὰ τῷ ἄλλῳ προφήτῃ τῷ ἐν Βαιθὴλ, ἀπατηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ὃν καὶ ἐφύλαξεν ὁ θήρ, ἕως ἐλθὼν ὁ ἀπατήσας αὐτὸν παρελθεῖν τὴν θείαν ἐντολὴν ἔθα-* [C] *ψεν αὐτόν. τὰς δύο χρυσᾶς δαμάλεις διὰ τοῦτο ἐποίησεν, ἐκκόψαι θέλων, ὥς φασι, τὸν ὑπ' αὐτὸν λαὸν τῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀνόδου ὁ Ἱεροβωάμ.*

Τοῦ Ἰσραὴλ β' ἐβασίλευσε Ναδὰβ ἔτη β'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφλε'.

Τοῦ Ἰσραὴλ γ' ἐβασίλευσε Βαασὰ υἱὸς Ἀχιὰ ἔτη κδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφλζ'.

Οὗτος τὸν Ναδὰβ ἀνελὼν υἱὸν Ἱεροβωὰμ ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραήλ. ὁ αὐτὸς ἐπολέμει τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα ἀνελθὼν ἐν [V. 151] *Ῥαμά. Ἀσὰ δὲ χρήμασι φιλωθεὶς τῷ βασιλεῖ Συρίας υἱῷ Ἄδερ* [D] *τοῦτον ἔπεισεν ἀντιπορθεῖν τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραήλ, καὶ οὕτως ἀπέστη Βαασὰ ἐκ τῆς Ῥαμά.*

1. *βεθὴλ ὁ καὶ ἐπὶ* B. 2. *ἐλθὼν προφήτης* G. 4. *τεχθησόμενον* AB. 6. *αὐτὸν* Bm. *αὐτῷ* G. 9. *βεθὴλ* B. 11. *ἐκκόψαι* Bm. *ἐγκόψαι* G. 12. *φασι* B *φησι* G. *αὐτὸν*] *αὐτοῦ* G. 18. *ἀδὰβ* A. 20. *συρίας* B. *Ἀσσυρίας* G.

Vaticinabantur prophetae, tum qui Baethel incolebat, tum is, qui ex Iuda venit et iuvencis aureis in altari ipso immolantem Hieroboam reperit, a quo vaticinio de Iosia e domo David nascituro et idolorum sacerdotes super altari mactaturo libere pronunciato, altare quo sacra faciebat Hieroboam diruptum est. Eidem prophetam apprehendi iubenti exsiccata est manus; et prophetam deprecanti sana restituitur. Porro propheta, quod mensae consortem alteri seductori prophetae Baethel incolae se fecisset, a leone in via discerptus est; mortuum nihilominus asservavit fera usque dum accedens qui divini mandati contemnendi dolosus auctor extiterat, sepulturae mandaret. Sculptiles iuvencas eo consilio Hieroboam posuit, ut subiectus, aiebat, populus a repetendis Hierosolymorum sacris averteretur.

Israël rex 2 Nadab annis 2, mundi vero 4535.

Israël rex 3 Baasa filius Achiae annis 24, mundi vero 4537.

Hic Nadab filio Hieroboam interfecto regnavit in Israël. Idem Asa regi Iudae bello indicto urbem Rhama obsessam invadere molitus est. Asa vero regem Assyriorum Ader pecuniis in amicitiam et belli societatem vocatum Israël urbes armis est vastitate incessere compulit; atque ita a Rhama infestanda destitit Baasa.

Ἀσὰ ὑπὸ τοῦ προφήτου διὰ τὴν εἰς Σύρους πεποίθησιν καὶ οὐκ εἰς θεὸν ὀνειδίζεται.

Ἰηοὺ υἱὸς Ἀνανὶ προεφήτευσε τῷ Βαασὰ, ὅτι ἀπολεῖται ὁ οἶκος αὐτοῦ, ὡς ὁ οἶκος Ἱεροβοὰμ, διότι εἰδωλολάτρησε καὶ γέγονε κατὰ τὴν προφητείαν αὐτοῦ. ἀποθανόντος γὰρ τοῦ Βαασὰ Ζαμβρὶ ὁ ἐπὶ τῶν ἁρμάτων υἱοῦ αὐτοῦ ἀνεῖλεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσε.

Τοῦ Ἰσραὴλ δ΄ ἐβασίλευσεν Ἠλὰ ἔτη β΄ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ζαμβρὶ ἡμέρας ζ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφξα΄.

Μετὰ τὸ ἀνελεῖν τὸν Ἠλὰ Ζαμβρὶ ἐβασίλευσεν ἡμέρας ζ΄. P. 189 *ὃς ἀκούσας ὅτι ὁ λαὸς τὸν Ἀμβρὶ ἀνηγόρευσεν ἑαυτὸν ἐνέπρησεν. ὁ δὲ Ἰσραὴλ εἰς δύο διῃρέθη, καὶ τὸ μὲν ἥμισυ αὐτοῦ ὀπίσω Ἀβεννῆ, τὸ δὲ ἥμισυ ὀπίσω Ἀμβρί.*

Ἀποθανόντος δὲ Ἀβεννῆ πάντες ὑπὸ τὸν Ἀμβρὶ γεγόνασι.

Τοῦ Ἰσραὴλ ε΄ ἐβασίλευσεν Ἀμβρὶ ἔτη ιβ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφξγ΄.

Ἀμβρὶ ὁ ε΄ βασιλεὺς Ἰσραὴλ κτίζει τὴν Σαμαρέων πόλιν, τὴν νῦν καλουμένην Σεβαστὴν, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὴν Σεμμὴρ εἰς B *ὄνομα Σομὼρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους.*

Τοῦ Ἰσραὴλ ϛ΄ ἐβασίλευσεν Ἀχαὰβ ὁ υἱὸς Ἀμβρὶ ἔτη κβ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφοε΄.

3. Ἀνανὶ] Legebatur Ἀνανίου. 6. ζαμβρὶ hic et infra AB. Ζαμβρὶ G. τοῦ υἱοῦ G. 11. ἀμβρὶ B. ζαμβρὴν A. Ζαμβρὶ G. 13. Ἀβεννῆ] Θαμνὶ m. ἀμβρὶ B. ἀμβρὴ A. Ἀμρή G. 14. τὸν ἀμβρὶ B. τὸν ἀμβρὴ A. τοῦ Ἀμρὶ G. 15. 17 et 20. Ἀμβρὴ G. 17. βασιλεὺς B. ἐβασίλευσεν G. 18. σεμμὴρ B. Ζεμβὴρ G. Σαμάρειαν m. 19. σομὼρ B. σομῶρ A. Σαμὼρ G.

Asa fiduciae maioris in Syris, quam in deo positae reus, a propheta arguitur.

Ihu filius Ananiae domum Baasa idolorum cultui deditam, ad instar Hieroboam domus evertendam praedixit; quod ex vaticinii praescripto postmodum contigit. Baasa namque vivis erepto, filii eius curruum praefectus Zambri dominum interfecit et tyrannidem arripuit.

Israël rex 4 Ela annis 2, et regnavit Zambri diebus 7, mundi vero 4561.

Ela occiso Zambri diebus 7 regnum tenuit; qui cum Ambri regem a populo constitutum audiisset, incendio mortem sibi paravit. Exinde populus in partes duas divisus et eius quidem pars media Thamni, altera dimidia Ambri sequuta est.

Thamni demum sublato cuncti Ambri subiiciuntur.

Israël rex 5 Ambri annis 12, mundi vero 4563.

Ambri rex Israël quintus Samaritanorum urbem, Sebasten nunc dictam, fundavit et Samor domini montis, in quo sita est, nomine Samariam appellavit.

Israël rex 6 Achaab, filius Ambri, annis 22, mundi vero 4575.

Οὗτος ἔλαβε γυναῖκα Ἰεζάβελ θυγατέρα Ἐθαὰλ βασιλέως Σιδωνίων, δι' ἣν τῷ Βαὰλ δουλωθεὶς τὴν θεοσέβειαν ἐξωρκίσατο.

Τότε καὶ τὴν Ἱεριχὼ ἀνέστησεν Ἀζὰν ὁ ἐκ Βαιθὴλ, ἀποθανόντος αὐτῷ τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ ἐν τῷ θεμελιοῦν αὐτὴν Ἀβιρὼν καὶ τοῦ νεωτέρου Σεγοὺβ ἐν τῷ ἐφιστᾶν τὰς πύλας ἐπὶ συμπληρώσει τῆς οἰκοδομῆς, κατὰ τὴν ἐξενεχθεῖσαν διὰ Ἰησοῦ θείαν ἀράν.

C Τότε καὶ Ἠλίας ὁ Θεσβίτης ἐλθὼν ᾤκησε κατὰ ἀνατολὰς λάθρα παρὰ τὸν χείμαρρον Χαρεσθὰ, προκαταγγείλας τῷ Ἀχαὰβ τὴν τριετῆ ἀνομβρίαν, κόραξιν ἀρτοφόροις καὶ σαρκοβόροις ὑπηρετούμενος· ἐκλείποντος δὲ αὐτῷ τοῦ κατὰ τὸν χείμαρρον ὕδατος, εἰς Σεραφθὰ τῆς Σιδωνίας ἄπεισι θεοῦ προστάξει, ξενισθείς τε παρὰ τῆς χήρας ἐσθίει τὴν μονοήμερον αὐτῆς βρῶσιν, τόν τε καψάκην εὐλογεῖ σὺν τῇ ὑδρίᾳ τοῦ ἐλαίου καὶ τὸν παῖδα θανόντα ἀνίστησιν. ἐπανελθὼν δὲ πρὸς Ἀχαὰβ μετὰ τρία ἔτη καὶ συναντήσας αὐτῷ θάνατον ἀπειλοῦντι πράττει τὰ κατὰ τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ τοὺς ἱερεῖς τῶν εἰδώλων ων' ὄντας, καὶ ὑπὸ Ἰεζά-
D βελ διατρεφομένους, τῆς τοὺς θείους προφήτας ἀναιρούσης, οὓς Ἀβδιοὺ διέσωζεν, εἰς προφητείαν τε πρόεισιν ἔτι παῖς ὤν, διὰ τοῦτο καίπερ μόνος ἐν προφήταις ἐκ προγόνων προφητῶν μὴ

1. ἐθαὰλ B. Αἰθαὰλ G. Ιεθεβαὰλ m. 2. θεοσέβειαν αὐτοῦ G. αὐτοῦ om. B. ἐξωρκήσατο B. 3. Ἀζὰν] Αχιὴλ m. βεθὴλ B. 4. Ἀβιρὼν] ἀβειρὼν B. Αβειρὼ G. 5. καὶ] δὲ G. σεγοῦβ B. Σεγοῦν G. ἐπὶ] ἐν τῇ G. 6. κατὰ] διὰ G. 8. καὶ] ὁ G. 9. παρὰ B. πρὸς G. χαρεσθὰ B. χαρεσθᾶ A. Χαρέσθω G. Χορρὰθ Reg. III. 17, 3. 12. Σαρεπτὰ Reg. 14. Vulgo καμψάκην. Correctum ex Reg. 15. τὸν Αχαὰβ G. τὸν om. B. 19. ἀβδιοῦ διέσωζεν B. Αβδιρὺδ ἔσωζεν G.

Hic Iezabel Iethebaal regis Sidoniorum filiam uxorem accepit, cuius suasu Baal idoli obsequio mancipatus, omnem animo verae religionis sensum exspuit.

Ea tempestate Achiel Baethelites reparavit Hiericho et iuxta diras a Iesu votas, fundamentis positis primogenitus eius Abiron morte sublatus est; iunior quoque filius Segub fixis portis et urbe absoluta interiit.

Elias Thesbites veniens ad orientem torrentis Chorrath latenter habitavit et a carnivoris corvis cibos et obsequia deferentibus enutritus famem impendentem triennio duraturam Achaab regi praenunciavit. Torrente exsiccato et aquae penuria laborans, dei iussu Sareptam Sidonum oppidum proficiscitur et a vidua hospitio exceptus, residuum eius cibum diei soli sufficientem comedit, et lecytho oleique hydriae bene precatus, filium viduae a mortuis revocavit. Elapso demum triennio reversus ad Achaab et letum minitanti factus obviam, deceptores et falsos vates idolorumque sacrificulos numero 850 delendos aggreditur. Iezabel divinis prophetis omnibus mactatis, victum falsidicis suis subministrabat. Porro prophetarum reliquos servarat Abdiud a puero prophetiae lumine donatus; quae causa fuit,

γενεαλογούμενος. ἐπεὶ δὲ ἀνεῖλε τοὺς ἱερεῖς ὁ ζηλωτὴς Ἠλίας τοὺς τῆς αἰσχύνης, ὀμβρῷ τὴν γῆν δι' εὐχῆς ἐπικλύζει καὶ πάλιν φεύγει εἰς Βηρσαβεὲ, κἀκεῖθεν εἰς τὴν ἔρημον, φοβηθεὶς ἀπειλοῦσαν αὐτῷ θάνατον τὴν Ἰεζάβελ· ἔνθα θάνατον αἰτοῦντι παραστὰς ἄγγελος ὑπνώσαντι μεταλαβεῖν θεοσδότου τροφῆς κελεύει καὶ ποτοῦ, ᾗ καὶ ἐνισχύσας μόνῃ, μ' νυχθημέρων ὁδὸν ἐπορεύετο V. 152 ἐν Χωρὴβ τῷ ὄρει ἤτοι Σιναίῳ, καὶ κατέπαυσεν ἐν τῷ σπηλαίῳ P. 190 Μωϋσέως. ἐρωτώμενος δὲ παρὰ κυρίου δι' ἣν ἐκεῖ ἦλθεν αἰτίαν, τὰ τοῦ ζήλου τοῦ κατὰ θεὸν ἐκαυχᾶτο καὶ ὅτι μόνος θεοσεβὴς ὢν διώκεται ζητούμενος ἀναιρεθῆναι. κελευσθεὶς δὲ παραστῆναι τῇ ἑξῆς ἐνώπιον κυρίου παριόντος πρῶτον θεωρεῖ πνεῦμα μέγα κραταιὸν διαλῦον ὄρη καὶ συντρῖβον πέτρας προπορευόμενον κυρίου, καὶ δεύτερον συσσεισμὸν, καὶ τρίτον πῦρ· ἐν οἷς, φησὶν, οὐκ ἦν ὁ τούτων κύριος. μεθ' ἃ αὔρας λεπτῆς φωνῆς ἀκούει, ἐπικαλύψας τε τὸ πρόσωπον πρὸ τοῦ σπηλαίου ἵσταται. καὶ αὖθις ἐπερωτᾶται τίνος χάριν αὐτόθι παραγέγονε; καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ πάλιν ἀποκρίνεται. καὶ ἀκούει προστάττουσαν θείαν φωνὴν B ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἔρημον Δαμασκοῦ, καὶ χρῖσαι βασιλέα μὲν Συρίας τὸν Ἀζαὴλ, προφήτην δὲ ἀνθ' αὐτοῦ τὸν Ἐλισσαιὲ, μὴ ἀγνοεῖν δὲ ὅτι καὶ ἄλλοι εἴησαν ἑπτακισχίλιοι θεοφιλεῖς ἐξ Ἰσραὴλ μοι θεῷ πεφυλαγμένοι. ἐν οἷς παιδευθεὶς ταπεινοῦσθαι θεῷ

3. Βερσαβεὲ G. ἀπειλούσης G. 6. νυχθημέρων B. νυχθήμερον G. 9. τοῦ κατὰ θεὸν addidi ex B: in A est τῷ θεῷ. 10. διώκετο G. 12. συντρίβων B. 13. κυρίου om. G. 15. καλύψας G. 16. αὐτόθεν G. 19. ἀντ' αὐτοῦ τὸν Ἐλισσαῖον G. 20. εἴησὰν B. ἦσαν G. 21. ταπεινοῦται G.

ut inter prophetas solus a maioribus prophetis stirpem duxisse non recenseatur. Sacrificulorum grege deleto, Elias dei zelo fervidus, impetrata precibus pluvia, terram adaquat et inundat, moxque rursum migrat in Bersabee, indeque in desertum, Iezabel mortem intentantis metu perterritus. Ibi mortem invocanti, et somnis gravato conspicuum se fecit angelus, et cibo potuque caelitus missis iubet gaudere; quibus solis ille roboratus dierum quadraginta integrorum iter Choreb versus, id est Sina montem, conficit et in Mosis spelunca labore recreandus quiescit. A domino viae causam rogatus, suum in dei obsequium ardorem praedicat, et ut solus verae religionis fautor servatus ad necem quaereretur, exponit. Die sequenti coram transeunte domino stare iussus ventum validum montes dissolventem et conterentem petras reliqua videnda praecedentem percipit; terram deinde horribili motu concussam, tertio loco, ignem conspicit, in quibus, ait, non erat istorum dominus. Vocem postmodum aurae tenuem audit et operto vultu ad speluncae limen stans, de accessus causa rursum rogatur et prioribus eadem responsa refert. Audit demum divinam vocem ad Damasci desertum migrare iubentem, et Azaël in Syriae regem et Elissaeum vice sua prophetam futurum inungere. Virorum insuper divinum numen vera religione colentium millia septem in Israël superesse edocetur. Ita eruditus deo mentem omni-

ἐλέγχει πάλιν τὸν Ναβουθαὶ θάνατον τῷ Ἀχαὰβ ἀδίκως εἰσπραχθέντα διὰ τὸν ἀμπελῶνα. ὁ Ἀχαὰβ ἀπατηθεὶς τοῖς ψευδοπροφήταις συμβαλὼν Σύροις ἀναιρεῖται Μιχαίου προειρηκότος τοῦ προφήτου τὸ ἐκβάν.

C *Τοῦ Ἰσραὴλ ζʹ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ ἔτη βʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφϞζʹ.*

Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ παρανομώτατος ἦν πάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ. τούτῳ συμμαχήσας Ἰωσαφὰτ κατεγνώσθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ.

Τῷ Ὀχοζίᾳ νοσοῦντι καὶ χρησμὸν ἀποστείλαντι λαβεῖν ἐν εἰδωλίᾳ μυίας Ἀκκαρὼν συντυχὼν Ἠλίας ὁ Θεσβίτης ὀνειδίζει τὴν εἰδωλολατρίαν. προσκληθεὶς δὲ διαφθείρει τοὺς δύο πεντηκοντάρχους ἅμα τοῖς στρατιώταις. ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ δυσωπηθεὶς ἦλθε πρὸς Ὀχοζίαν καὶ τὸν θάνατον αὐτῷ κατήγγειλε.

D *Τοῦ Ἰσραὴλ ηʹ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ ἀδελφὸς Ὀχοζίου ἔτη ιβʹ, καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀχαάβ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δφϞηʹ.*

Μωὰβ ἀθετήσαντι μετὰ θάνατον Ἀχαὰβ ὁ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ βασιλεύων τοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβη πολεμεῖν Μωαβίταις, παραλαβὼν καὶ Ὀχοζίαν βασιλέα Ἰούδα καὶ τὸν βασιλέα Ἐδώμ. ἑπτὰ δὲ ἡμέραις ἀνυδρίᾳ μέλλοντες διαφθείρεσθαι προσέδραμον τῷ προφήτῃ Ἐλισσαίῳ, ὃς προεφήτευσεν αὐτοῖς ὕδατά τε λαβεῖν εἰς πλησμονὴν ἐκ τοῦ χειμάρρου καὶ τὰς πόλεις Μωὰβ ἐν αὐτῇ

1. ναβουθαὶ A. ναβουθὲ B. Ναβουθὸν G. 4. τὸ B. τοῦτο G. τούτῳ A. ἐκβάν] Vulgo ἐκβᾶν. 5. ἐβασίλευσεν B. βασιλεὺς G. 9. Πρὸς τῷ Ὀχοζίαν νοσοῦντα G. 10. ἀκκαρῶν B. Ἀκαρὼν G. 11. εἰδωλολατρείαν G. πεντηκοντάρχας G. 14. τοῦ B. Τῷ G. 17. βασιλεὺς G.

no subiicit. De Nabutho rursum iniusta morte ob vineam damnato arguit Achaab. Tandem falsorum vatum Achaab deceptus verbis, cum Syriis bello congressus occiditur, Michaea propheta, Israël haec eventura, praenunciante.

Israël rex 7 Ochozias, filius Achaab, annis 2; erat porro mundi 4597.

Ochozias filius Achaab cunctorum se maiorum iniquissimus extitit. Huic opem ferens Iosaphat a deo condemnatur.

Nuncio ad Muscae Accaron Idolium misso, et vaticinia Ochoziae aegrotantis gratia quaerenti factus obviam Elias Thesbites cultum idolorum improperat. Vocatus insuper arroganter duces duos quinquagenarios et socios milites leto committit; a tertio demum humiliter rogatus ad Ochoziam accedit et mortis nuntium indicit.

Israël rex 8 Ioram frater Ochoziae, ipse quoque filius Achaab, annis 12, mundi vero 4598.

Moab perduellionis reo, Ioram filius Achaab, mortuo patre, rex Israël constitutus, cunctis Ochoziae regis Iuda et regis Edom auxiliis bellum indicit. Aquae vero penuria per dies septem laborantes ad Elissaeum prophetam confugerunt, qui copiosos latices e torrente hausturos pollicitus,

τῇ ἡμέρᾳ, καὶ πάσας τὰς πηγὰς ἐμφράξαι, καὶ πᾶσαν οἰκοδομὴν Μωαβιτῶν καθελεῖν.

Νοσοῦντος τοῦ υἱοῦ Ἄδερ βασιλέως Συρίας ὁ προφήτης
Ἐλισσαῖος προθεσπίζει τῷ Ἀζαὴλ περὶ τῆς βασιλείας καὶ τῶν μελ- P. 191
λόντων κακῶν τῷ Ἰσραὴλ δι' αὐτοῦ.

Πέμπτῳ ἔτει Ἰωρὰμ ἐβασίλευσεν Ἀζαὴλ Συρίας υἱὸς Ἄδερ βασιλέως Συρίας. ἀπέστειλε δὲ δύναμιν συλλαβεῖν τὸν Ἐλισσαῖον εἰς Βαιθὴλ, οὓς τυφλώττοντας καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀντιστρεφομένους εἰς Σαμάρειαν Ἐλισσαῖος ἐπιστὰς σώζει μέλλοντας ἀπόλλυσθαι.

Ὁ υἱὸς Ἄδερ τὴν Σαμάρειαν καὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐπολιόρκησεν,
ὥστε λιμῷ τακῆναι σφοδρῷ τοὺς ἐν τῇ πόλει καί τινας γυναῖκας
τὰ ἴδια τέκνα φαγεῖν. Ἰωρὰμ δὲ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἀποτεμεῖν V. 153
τὸν Ἐλισσαῖον ἀποφηνάμενος, λύσιν λαμβάνει τῆς λιμοῦ, θείᾳ B
φυγόντων ἐκστάσει τῶν πολεμίων καὶ πάντα καταλειψάντων τὰ
πρὸς ζωὴν τῷ Ἰσραήλ.

Ἐλισσαιὲ μετὰ Ἠλία θαυματουργὸς καὶ προφήτης ἐγνωρίζετο.

Ἐλισσαιὲ τὸν Ἰηοὺ πέμψας ἔχρισε βασιλέα Ἰσραήλ.

Τοῦ Ἰσραὴλ θ' ἐβασίλευσεν Ἰηοὺ ἔτη κη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δχι'.

Ἐπὶ τούτου λιμὸς καὶ σεισμὸς μέγας κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ἐγένετο.

3. ἄδερ B. Ἀβδὲρ G. 6. Ante υἱὸς G indicavit lacunam, quam verbis ἦν δὲ Βεναδὰβ explet m. 7. βασιλέως] βασιλεὺς B. 8. βεθὴλ B. 13. τοῦ Ἰσραὴλ G. 16. τῷ Ἰσραὴλ B. τοῦ Ἰσραὴλ G. 17 et 18. ἐλισσαιὲ A. Ἐλισσαῖος G. 17. ἠλίαν B. 19. τοῦ B. Τῷ G.

eodem die urbes Moab devastandas, fontes obstruendos et Moabitarum aedificia quaecunque subvertenda vaticinatus est.

Aegrotante porro Ader regis Syriae filio, de obtinendo regno, deque malis ab eo perpetrandis Elissaeus propheta Azaëli futura revelat.

Ioram anno quinto Azaël regnavit in Syria. Erat porro Benadab filius Ader regis Syriae. Hic copioso exercitu Elissaei apprehendendi causa in Baethel misso, oculorum caligine percussos et ad hostem in Samariam commeantes, iam iam neci tradendos servavit Elissaeus.

Filius Ader adeo dura et immani obsidione Samariam et Israël premebat, ut fame tabescerent et mulieres nonnullae natorum carnibus vescerentur. At Ioram rex sententia capitis in Elissaeum lata, hostibus de mentis statu deiectis, et cuncta vitae necessaria post fugam Israëli relinquentibus, famis periculo liberatur.

Elissaeus simul cum Elia miraculorum auctor et propheta clarebat.

Elissaeus nuntii missi opera Ieu regem Israël unxit.

Israël rex nonus Ieu annis 28, mundi vero 4510.

Eius tempore pestis et terrae motus ingens per Iudaeam grassatus est.

C *Οὗτος ἀνεῖλε τὸν Ὀχοζίαν καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀχαὰβ καὶ Ἰεζάβελ τὴν Σιδωνίαν.*

Ἰούδας βασιλεὺς Ἰσραὴλ προσεκύνει ταῖς χρυσαῖς δαμάλεσιν, ἃς ἐποίησεν Ἱεροβωὰμ ἐν Βαιθὴλ καὶ ἐν Δὰν, τῇ νῦν Πανεάδι καλουμένῃ.

Τούτῳ Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας ἐπιστρατεύσας ἀνεῖλε πλείστους κατὰ τὸ ῥῆμα Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου.

Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας πορθήσας τὸν Ἰσραὴλ κατὰ τοῦ Ἰωὰς καὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἡτοιμάζετο. τούτῳ δὲ ἀποστείλας πάντα τὰ ἅγια καὶ τὸ χρυσίον Ἰωὰς ἔπεισεν ἀναστρέψαι.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

D *Αἰγυπτίων οζ' ἐβασίλευσε Ταράκης ἔτη κ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψνς'.*

Αἰγυπτίων οη' ἐβασίλευσεν Ἀμαὴς ἔτη λη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψος'.

Αἰγυπτίων οθ' ἐβασίλευσε Στεφινάθης ἔτη κζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωιδ'.

Αἰγυπτίων π' ἐβασίλευσε Νεχεψὸς ἔτη ιγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωμα'.

Λατίνων βασιλεῖς.

Λατίνων ιβ' ἐβασίλευσε Κάρμεντος ἔτη ις'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχνα'.

3. Ἰούδας] *Ἰοὺ* m. *προσεκύνη* B. 4. *παναιάδι* B. 9. *τούτῳ* B. *τοῦτο* G. 14. *ἀμαῆς* B. *Ἀμάης* G. *Ἀρμαῖς* Scaliger p. 38. 18. *Νακεψὸς* G.

Hic Ochoziam et filios Achaab, et Iezabel Sidoniam interfecit.

Ieu rex Israël iuvencas aureas in Baethel et in Dan, nunc Paneade, ab Hieroboam positas colebat.

Azaël rex Syriae moto iuxta verbum Elissaei in Israël exercitu plures interfecit.

Azaël rex Syriae, praeda ex Israël abacta, adversus Ioas et Hierusalem aciem instruebat; Ioas autem sacra supellectile et auri non exigua copia ad eum missa, secessum suasit.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 77 Taraces annis 20, mundi vero 4756.
Aegyptiorum rex 78 Amaës annis 38, mundi vero 4776.
Aegyptiorum rex 79 Stephinathes annis 27, mundi vero 4814.
Aegyptiorum rex 80 Nachepsus annis 13, mundi vero 4841.

Latinorum reges.

Latinorum rex 12 Carmentus annis 16, mundi vero 4651.

Λατίνων ιγʹ ἐβασίλευσε Σιλούϊος ἔτη ιηʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχξζʹ. P. 192

Λατίνων ιδʹ ἐβασίλευσε Περκὰς Σιλούϊος ἔτη λβʹ. κατὰ τοῦτον ἡ πρώτη ὀλυμπιάς. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχπεʹ.

Λατίνων ιεʹ ἐβασίλευσεν Ἄμουλος Σιλούϊος ἔτη κγʹ καὶ Νομίτωρ, ὡς τισι δοκεῖ, ἔτη βʹ μετὰ Ἄμουλον ἰδίως, τινὲς δὲ σὺν αὐτῷ φασι. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψιζʹ.

Ῥῶμος καὶ Ῥωμύλος ἐγεννήθησαν Ἄρει καὶ Ἰλίᾳ τῇ ἐμέτερος, κατὰ δὲ τινὰς πρὸ ἐτῶν ιʹ.

Ῥωμύλον φασὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς ζʹ ὀλυμπιάδος βασιλεῦσαι B *τῶν Λατίνων ἀπὸ Αἰνείου, Ῥώμην τε κτίσαι καὶ μετονομάσαι τὴν πόλιν καὶ τὸ ἔθνος τῷ ἰδίῳ ὀνόματι Ῥωμαίους, τοὺς πρότερον λεγομένους Λατίνους· ἄλλοι δὲ κατὰ τὴν ϛʹ ὀλυμπιάδα καὶ ἕτεροι κατὰ τὴν ηʹ φασί, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν πολλὴ γέγονε διαφωνία περί τε τοῦ χρόνου τῆς κτίσεως αὐτῆς καὶ τῶν οἰκιστῶν.*

Κεφαλίων γὰρ ὁ Γεργησαῖος συγγραφεὺς πάνυ παλαιὸς μετὰ δευτέραν τῆς Τροίας ἁλώσεως γενεάν φησι τὴν πόλιν ἐκτίσθαι V. 154 *ὑπὸ Ῥώμου ἑνὸς τῶν Αἰνείου παίδων δʹ, ἀδελφοῦ δὲ Ἀσκανίου* C *καὶ Εὐρυλέοντος καὶ Ῥωμύλου, οὓς φησι γεγενῆσθαι τῷ Αἰνείᾳ.*

3 et 4 om. B. 3. *Περκὰς*] *Προκᾶς* Scaliger. *σιλούϊος* A. *Σιλουΐου* G. 5. *ιεʹ*] *ιδʹ* B. *νομήτωρ* AB. 8. *ῥώμυλλος* B. *Ἰλίᾳ* Scaliger. *Ηλίᾳ* G. *ἠλείᾳ* B. *τῇ ἐμέτερος* AB. *τῇ ἐμήτερος* G. *τῇ μητρὶ* m. Scribendum videtur *τῇ Νομίτωρος*. 10. *ῥώμυλλον* B. 13. *λεγομένους* B. *καλουμένους* G. 15. *οἰκιστῶν* B. *οἰκιτόρων* A. *οἰκητόρων* G. 16. *Κεφαλίων* B hic et infra. *Κεφαλλίων* G. *γεργησαῖος* B cum Eusebio I, 45. p. 204. *Γεργισαῖος* G. *Γεργήθιος* m. Debebat *Γεργίθιος*. 18. *δʹ* om. G. 19. *ῥωμύλλου* B. *φησι* B. *φασι* G. *γεγεννῆσθαι* AB.

Latinorum rex 13 Sylvius annis 18, mundi vero 4667.

Latinorum rex 14 Procas Sylvii filius, cuius aetate Olympias, prima instituta, annis 32; mundi vero 4685.

Latinorum rex 15 Amulius Sylvius annis 23, et Numitor, ut quibusdam placet, annis 2 post Amulium videlicet privatim regnans, vel, ut alii asserunt, una cum eo; mundi vero 4717.

Patre Marte, Ilia matre, Remus et Romulus nati sunt, Numitoris aetate, vel, ut aliis placet, annis decem prius.

Romulum circa Olympiadis 7 finem Latinis post Aeneam imperasse, Romam condidisse urbem, gentem Latinorum antiquioribus dictam, Romanorum postmodum suo de nomine fecisse narrant; quamvis nonnulli ad Olympiadem 6, ad 8 alii haec edidisse publicent. Verum, ut summatim dicam, non unus et concors est, sed varius, de primo fundatae urbis tempore et primis eius incolis apud auctores sensus.

Cephalion quippe Gergethius scriptor antiquitate laudatus post aetatem a capta Troia secundam a Romo altero ex Aeneae filiis, Ascanii videlicet, Euryleontis et Romuli, quos Aenea genitos asserunt, fratre, Ro-

συμφωνοῦσι δὲ τῷ Κεφαλίωνι Δημαγόρας τε καὶ Ἀγάθυμος καὶ ἄλλοι πολλοὶ περὶ τοῦ χρόνου τούτου καὶ Ῥώμου τοῦ κτιστοῦ Ῥώμης καὶ οἰκιστοῦ αὐτῆς, κατὰ τὸν Κεφαλίωνα, ἑνὸς αὐτοῦ πεφυκότος τῶν ἐξ Ἰλίου διασωθέντων καὶ ἡγεμόνος τῆς ἀποικίας Ῥώμου. ὁ δὲ τὰς ἐν Ἄργει συναγαγὼν ἱερείας οἰκιστὴν γενέσθαι τῆς Ῥώμης φησὶ τὸν Αἰνείαν ἐκ Μολοττῶν εἰς Ἰταλίαν ἐλθόντα σὺν Ὀδυσσεῖ, καὶ ταύτην εἰς ὄνομα Ῥώμης μιᾶς τῶν σὺν αὐτῷ Ἰλιάδων ὀνομάσαι, τῆς ἐμπρησάσης ἅμα ταῖς ἄλλαις Τρῳάσι τὰ σκάφη, βαρουμένης τῇ πλάνῃ. ὁμολογεῖ δὲ σὺν ἄλλοις ταῦτα καὶ Δαμαστὴς ὁ Σιγειεύς.

Ἀριστοτέλης δὲ ὁ φιλοΐστωρ τινὰς τῶν ἀπὸ Τροίας ἀναχθέν-
D των Ἀχαιῶν περὶ τὸν Μάλεον πλέοντας χειμῶνι μεγάλῳ καταληφθῆναι ὑπὸ τῶν πνευμάτων τε πλανωμένους πολλαχῇ τοῦ πελάγους εἰς τόπον τῆς Ὀπικῆς καλούμενον Λάτιον ἐλθεῖν ἐπὶ τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει κείμενον, ἔνθα τὰς ναῦς ἀνελκύσαντες κατὰ χειμερινὴν ὥραν παρεσκευάζοντο πρὸς τὴν ἄπαρσιν ἔαρος ἀρχῇ. γυναῖκες δέ τινες αἰχμαλωτίδες ἐξ Ἰλίου συνοῦσαι τὰς ναῦς αὐτοῖς ἐνέπρησαν, ἵνα μὴ δοῦλαι κατ' οἴκους αὐτῶν ἐπανιοῦσαι γένων-

1. Ἀγάθυμος] Ita etiam Eusebius. Corrige Ἀγάθυλλος ex Dionysio I, 72. 4. ἐξ] ἀπ' G. 5. ἐνεργεῖς B. συνεργεῖς G. Reposui ἐν Ἄργει ex Dionysio. 6. ἐκ Μολοττῶν εἰς dedi ex Dionysio. Legebatur ἐκμολωτὸν (ἐκμωλώτον A.) τὸν εἰς. 9. ταῦτα καὶ om. G. 10. Legebatur Δαμαστίς. Correctum ex Dionysio. Σιγειεύς] σιγιεὺς B. αἰγειεὺς A. Αἰγιεὺς G. *Sidetes* apud Eusebium. 11. ἀπαχθέντων G. 12. Ἀχαιῶν add. A. om. G. In B est ἀχεῶν. μάλαιον A. Recte Μαλέαν Dionysius. *maleum* Eusebius p. 205. 13. πλανωμένους om. G. 14. Legebatur Λατίων. λατείων B. τῷ om. G. 15. τυρινικῷ B. τυρικῷ AG. 16. ἔπαρσιν G.

mam aedificatam testatur. Huiusmodi de Romae conditae tempore, de eius conditore, nec non incola Remo, eodemque cum reliquis aliis ab Ilii strage servato et coloniae Romanae duce Cephalionis sententiam, Demagoras, Agathymus et alii plures amplectuntur. Ille vero consonas ad invicem colligens historias Aeneam una cum Ulysse captivum in Italiam venisse, Romae habitasse et Iliadum, (quae longissimi itineris pertaesae, aliis Troadibus mulieribus adiunctae naves succenderant), unius nomine urbem Romam nuncupasse scribit; aliorum autem sententiam Damastes Sigeus profitetur.

Aristoteles autem sedulus ille veritatis scrutator nonnullos patriis Troiae sedibus abductos circa Maleum promontorium exorta tempestate vexatos, variis ventorum flatibus et fluctibus latos refert, ad Opicae plagam Tyrrheno mari obiectam, (quae Latium est) appulisse, subductisque ad terram navibus et captata hiemandi occasione, mox reparato vere naves iterum resumendo itineri mari commisisse; quo cognito mulieres quaedam captivae virorum fortunam ab Ilio illuc usque temporis sequutae, ne ad eorum domos reversae pristina servitute opprimerentur, igne subiecto na-

ται. οἱ δὲ μὴ βουλόμενοι τὸν τόπον κατῴκισαν, οὐκ ἔχοντες ὅπως ἐπὶ τὰ σφέτερα πλεύσωσι.

Πρὸς τούτοις καὶ Καλλίας ὁ τὰς πράξεις Ἀγαθοκλέους γρά- P. 193 φων γυναῖκά τινα Ῥώμην τοὔνομά φησι Τρῳάδα τὸ γένος σὺν τοῖς Τρωσὶν ἐλθοῦσαν τῷ τηνικαῦτα βασιλεύοντι Λατίνῳ τῆς Ἰταλίας γήμασθαι καὶ τεκεῖν αὐτῷ παῖδας τρεῖς, Ῥῶμον καὶ Ῥωμύλον καὶ Τηλέγονον, ὃν οἰκῆσαι ἐν ἄλλοις χωρίοις ἐλέγετο· Ῥῶμον δὲ καὶ Ῥωμύλον παῖδας Λατίνου καὶ Ῥώμης τῆς Τρῳάδος τὴν πόλιν κτίσαι καὶ Ῥώμην καλέσαι τῷ μητρῴῳ ὀνόματι, τούς τε ἀπὸ Λατίνου Λατίνους, τοὺς καὶ Ἀβοριγίνας πρότερον λεγομένους, Ῥωμαίους προσαγορεῦσαι.

Πάλιν Ξεναγόρας ὁ ξυγγραφεὺς Ῥῶμον, Ἀντίαν καὶ Ἀρδίαν, τρεῖς υἱοὺς Ὀδυσσέως καὶ Κίρκης λέγει εἶναι, οἳ καὶ τρεῖς κτίσαν- B τες ἐπωνύμους πόλεις ᾤκισαν.

Ὁ δέ γε Χαλκιδεὺς Διονύσιος τὸν οἰκιστὴν τῆς πόλεως Ῥῶμον κατὰ μέν τινας Ἀσκανίου, κατὰ δὲ ἄλλους Ἠμαθίωνος υἱὸν ἀποφαίνει.

Καὶ ἕτεροι ὑπὸ Ῥώμου τοῦ Ἰταλοῦ καὶ Λεύκης τῆς μητρὸς αὐτοῦ φασιν ἐκτίσθαι τὴν πόλιν Ἑλλήνων συγγραφεῖς καὶ ἄλλοι ἄλλως διαφερόμενοι.

Κατὰ δὲ τοὺς Ῥωμαίων λογογράφους ὕστερον γεγονότας,

1. Legebatur κατῴκησαν. 2. ἐπὶ B. εἰς G. 3. τοῦ Ἀγαθοκλέους G. 4. Vulgo Τρωϊάδα et infra Τρωϊάδος. 7 et 8. Vulgo Ῥωμύλλον. ῥώμυλλον B hic et infra constanter. 7. τιλέγονον (sic) B. Vulgo Τηλεγόνα. 8. λατείνου B. Vulgo Λατίνων. 9. τοὺς m. τοῖς G. 10. ἀπὸ] Vulgo ὑπό. Scribebatur Ἀβοριείγινας. 12. Ῥῶμον καὶ G. ἀντίαν B. Ἀρτίαν G. 13. οἳ καὶ] οἱ δὲ G. 14. ᾤκισαν] Vulgo ᾤκησαν. 15. Χαλκιεὺς G. 21. γεγονότας B. γεγονότες A. γεγόνασιν G.

ves incenderunt; quare viri etiam inviti, desperato ad proprias domos reditu, sedem locis in illis fixerunt.

Ad haec Callias rerum ab Agathocle gestarum scriptor mulierem quampiam nomine Romam, genere Troadem, cum Troianis aliis profectam Italiae tunc regi Latino coniugio locatam, filios tres Romum, Romulum et Telegonem, quem alia loca incoluisse ferunt, peperisse narrat; Romum vero et Romulum Latino Romaque Latina procreatos urbem condidisse, materno que Romae nomine indito, Latinos regi Latino subditos, Aborigines prius dictos, nuncupasse Romanos.

Xenagoras insuper Historicus Ulyssis et Circes filios tres Romum, Artiam et Ardeam ponit urbium eiusdem nominis trium conditores et incolas.

Dionysius Chalciensis Romum urbis incolam primum, ex quorundam relatu Ascanii, secundum alios Hemathionis filium declarat.

Quidam denique a Romo, patre Italo, et matre Leuca nato, urbem olim constructam produnt; et hoc pacto varios Graecorum auctores variis inter se modis discrepasse comperimus.

Romani postmodum scriptores, (apud eos etenim nullus vetustate com-

ἐπεὶ παλαιὸς οὐδεὶς παρ' αὐτοῖς, οἱ μὲν Αἰνείου Ῥωμύλον καὶ Ῥῶμον φάσκουσιν υἱούς, ἕτεροι δὲ θυγατρὸς Αἰνείου, τίνος πατρὸς ἀγνοοῦντες, καὶ τούτους ὑπ' Αἰνείου δοθῆναι Λατίνῳ πρὸς ὁμηρίαν εἰρήνης, ὃς ἄπαις τελευτῶν μοῖραν τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς ἀπένειμε.

C Τινὲς δ' αὖ φασιν Ἀσκάνιον τὸν Αἰνείου υἱὸν μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν νείμασθαι τὴν ἀρχὴν ἅμα Ῥώμῳ καὶ Ῥωμύλῳ τοῖς ἀδελφοῖς, κτίσαι δὲ αὐτὸν μὲν τὴν Ἄλβαν καὶ ἄλλας πόλεις, Ῥέμον δὲ Καπύην ἀπὸ Κάπυος προπάππου, Ἀγχίσην δὲ ἀπὸ Ἀγχίσου τοῦ πάππου, Αἰνείαν δὲ τὴν μετὰ ταῦτα κληθεῖσαν Ἰάνικλον εἰς ὄνομα τοῦ πατρός, Ῥώμην δὲ εἰς ἑαυτοῦ ὄνομα, ἥτις μετά τινα χρόνον ἐρημωθεῖσα ὑπὸ Ῥωμύλου καὶ Ῥέμου τῶν ἀδελφῶν ἀνεκτίσθη, χρόνοις ἔπειτα τῆς Ἀλβανῶν ἀποικίας ἡγησαμένων, κατὰ τὴν ὀλυμπιάδα . . . . μετὰ ιε' γενεάς.

V. 155 D Ἀντίοχος δὲ ὁ Συρακόσιος καὶ πρὸ Τρωϊκῶν φησι τὴν Ῥώμην ἐκτίσθαι, βασιλεύοντος Μόργητος Ἰταλίας ἀπὸ Τάραντος ἄχρι Ποσειδωνίας, μετὰ τὸν πρῶτον λεγόμενον Ἰταλὸν βασιλέα καταγεγηρακότα.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν παλαιῶν αὐτῆς κτίσεων. τὴν μέντοι μετέπειτα καὶ αὐτὴν ἀσυμφώνως γράφουσι κτίσιν αὐτῆς,

2. Vulgo *Αἰνείου τινός.* *πατρὸς* addidi ex B. 3. Delevi *τε* (*τ'* B.), quod post *τούτους* legebatur. *λατείνῳ* B. Vulgo *Λατίνων.* 4. *ἄπαις* om. G. 6. *Τινὲς* m. *Τινὰς* G. 8. *ἀλβὰν* B. 9. *Ῥέμον τε Καππύην* G. *Ἀγχίσην*] Vulgo *Ἀγχισαν.* 10. *Ἰάνικλον*] Vulgo *Ἄνεικλον.* 12. *ῥέμου* B. *Ῥέμα* G. 13. *σαλβανῶν* AB. 14. Lacunae indicium om. AB. Suppleri haec possunt ex Dionysio et Eusebio. 15. *ὁ* om. G. Vulgo *Συρακούσιος.* *συρρακούσιος* A. *τρωϊκῶν* B. *Τρωϊκὸν* G. 16. Vulgo *Μόργιτος.* 17. *ποσιδονίας* B. *ἰταλὸν* B. *Ιταλῶν* G.

mendandus occurrit), hi quidem Romulum et Romum Aeneae, alii rerum historicarum penitus ignari Aeneae filia procreatos litteris consignarunt; eosdemque Latino regi firmandae pacis ergo traditos obsides ab eo proxime morituro adoptatos imperii partem accepisse.

Alii Ascanium Aeneae filium, defuncto patre, una cum Romo et Romulo fratribus divisisse regnum; et ipsum quidem Albam et urbes alias condidisse, Remum vero Capuam Capys proavi, Anchisam Anchisis avi, Aeneamque civitatem, Aniclum posthaec dictam, patris Aeneae, Romam denique nomine suo nuncupatam voluisse, quae tempore procedente destructa, demum a Romulo Remoque fratribus Albanorum coloniae ducibus post aetates hominum quindecim Olympiade . . . . . restaurata est, opinantur.

Antiochus autem Syracusanus etiam ante res ad Troiam gestas, Morgite in Italia a Tarento Posidoniam usque regnante, post regem primum Italum nomine, eius ultima senectute Romam asseruit fundatam.

Haec quidem illi de primaevo Romae conditu; restaurationis autem sequuto tempore susceptae historiam diversa quoque ratione describunt.

Τίμαιος μὲν πρὸ η' καὶ λ' τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος λέγων ἐτῶν ἐκτίσθαι Ῥώμην, Λεύκιος δὲ Κίγκλιος, εἷς τοῦ βουλευτικοῦ συνεδρίου Ῥώμης, κατὰ τὸ δ' ἔτος τῆς ιβ' ὀλυμπιάδος, Φάβιος δὲ Κόϊντος ἀρχομένης η' ὀλυμπιάδος, Πόρκιος δὲ Κάτων, ἀνὴρ φι- P. 194 *λόπονος περὶ συναγωγὴν τῶν ἀρχαιολογουμένων ἱστοριῶν, μετὰ τὰ Τρωϊκὰ χρόνοις ὕστερον υλβ'. οὗτος δὲ ὁ χρόνος κατὰ τὴν Ἐρατοσθένους χρονολογίαν τῷ πρώτῳ ἔτει συμπίπτει τῆς ζ' ὀλυμπιάδος.*

Καὶ ταῦτα μὲν ἀρκούντως ἡμῖν περί τε τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐκτίσθη Ῥώμη περί τε τοῦ κτίστου καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ προσηγορίας Ῥωμαίων. πρὸ δέ γε τούτου Λατῖνοι μὲν ἀπὸ Λατίνου παιδὸς, ὥς φασιν, Ἡρακλέους ἐλέγοντο καὶ πρὸ Λατίνου Ἀβορίγινες ἐκ τῶν παρὰ Λατίνου Ῥωμαίοις γενεαρχησάντων πρωτογόνων, οὕτω γὰρ ἑρμηνεύεται παρὰ Ῥωμαίοις ἡ τῶν Ἀβοριγίνων προσηγορία, οὓς αὐτόχθονάς φασιν Ἰταλίας· καὶ πρό γε τούτων Σικελούς τι- B *νας, ἔθνος αὐθιγενὲς καὶ βάρβαρον οἰκῆσαι τὴν χώραν· ὧν πρεσβυτέραν ἱστορίαν οὐκ ἔστιν εὑρεῖν, ὡς Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς ἐν πρώταις Ῥωμαϊκαῖς ἱστορίαις.*

1. πρὸ η'] Legebatur πρώην. καὶ λ' τῆς πρώτης] Legebatur καὶ Λαὰς τὰ τῆς α'. In B est καὶ λάτης πρὸ τῆς, omisso α'. Dionysius I, 74. *Τίμαιος μὲν ὁ Σικελιώτης οὐκ οἶδ' ὅτῳ κανόνι χρησάμενος ἅμα Καρχηδόνι κτιζομένῃ γενέσθαι φησὶν ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ πρότερον ἔτει τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος.* λέγων] λέγουσιν G. 2. Κίγκλιος] Ita etiam Eusebius p. 208. Recte apud Dionysium Κίγκιος. 3. τὸ δ' ἔτος B. τῷ δ' ἔτει G. Φάβιος] φαΐος AB. Φαίος G. Correctum ex Dionysio I, 6. 4. καὶ Πόρκιος δὲ G. 7. τὴν τοῦ Ἐρατοσθένους G. τῆς om. G. ζ' addidi ex B. 12. ἡρακλέους B. Ἡρακλέως G. Vulgo Ἀβορήγινες. ἀβορείγινες B. 13. παρὰ B. πρὸ G. 14. Vulgo Ἀβορηγίνων. ἀβορειγίνων B. 15. φησιν B. 16. οἰκῖσαι A. 17. Ἀλιχαρνασσεὺς G.

Timaeus sane et Laas primitus quidem, at circa Olympiadis primae annos Romae iacta fundamenta affirmant; Lucius Caecilius vir ordinis senatorii anno Olympiadis 12 quarto; Fabius Quintus Olympiade octava ineunte; demum Porcius Cato antiquorum historiae monumentorum studiosus collector Troianis rebus posterius annis 432. Illa porro temporis meta in Olympiadis . . . . annum primum iuxta chronologicam Eratosthenis rationem incidit.

Hucusque de tempore quo Roma condita, vel de illius fundatore, nec non derivata ab illo Romanorum appellatione dissertum est abunde. Romani prius quondam Latini a Latino Herculis, aiunt, filio vocabantur, ac superiore rursum tempore Aborigines *ab* iis maiorum suorum qui primae ante Latinum *originis*, (ea est enim Aboriginum nominis significantia), fuerunt auctores; quos ex Italica tellure natos vulgo ferunt; et istis iterum prius Siculos quosdam, gentem nimirum ex illo solo natam et barbarorum more victitantem, regionem incoluisse, quibus historiam vetustiorem, ut edito de Romanorum gestis opere Dionysius Halicarnassaeus testis est, difficile reperias.

Περὶ τῆς ἀρχαιογονίας Ῥωμαίων ἐκ τῆς ζ' Διοδώρου Σικελιώτου.

Ἔνιοι μὲν οὖν τῶν συγγραφέων πλανηθέντες ὑπέλαβον τοὺς
C περὶ τὸν Ῥωμύλον ἐκ τῆς Αἰνείου θυγατρὸς γεννηθέντα κεκτικέναι τὴν Ῥώμην· τὸ δ' ἀληθὲς οὐχ οὕτως ἔχει, πολλῶν μὲν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ τοῦ τε Αἰνείου καὶ Ῥωμύλου γεγονότων βασιλέων, ἐκτισμένης δὲ τῆς πόλεως κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ζ' ὀλυμπιάδος. αὕτη γὰρ ἡ κτίσις ὑστερεῖ τῶν Τρωϊκῶν ἔτεσι τρισὶ πλείω τῶν υ' καὶ λ'. Αἰνείας γὰρ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας ἐτῶν τριῶν παρελθόντων παρέλαβε τὴν τῶν Λατίνων βασιλείαν, καὶ κατασχὼν τριετῆ χρόνον ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθη καὶ τιμῶν ἔτυχεν ἀθανάτων. τὴν δ' ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἀσκάνιος υἱὸς ἔκτισεν Ἄλβαν τὴν νῦν καλουμένην Λόγγαν, ἣν ὠνόμασεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ τότε
D μὲν Ἀλβᾶ καλουμένου, νῦν δὲ Τιβέρεως ὀνομαζομένου. περὶ δὲ τῆς προσηγορίας ταύτης Φάβιος ὁ τὰς Ῥωμαίων πράξεις ἀναγράψας ἄλλως μεμυθολόγηκε. φησὶ γὰρ Αἰνείᾳ γενέσθαι λόγιον τετράπουν αὐτῷ καθηγήσασθαι πρὸς κτίσιν πόλεως. μέλλοντος δ' αὐτοῦ θύειν ὗν ἔγκυον τῷ χρώματι λευκὴν ἐκφυγεῖν ἐκ τῶν χειρῶν καὶ διωχθῆναι πρός τινα λόφον, πρὸς ᾧ κομισθεῖσαν τεκεῖν λ' χοίρους. τὸν δὲ Αἰνείαν τό τε παράδοξον θαυμάσαντα καὶ τὸ λόγιον ἀνανεούμενον ἐπιχειρῆσαι μὲν οἰκῆσαι τὸν τόπον, ἰδόντα

1. Διοδώρου] Conf. Euseb. I, 46. p. 210. 4. κεκτηκέναι B. 8. γὰρ delet m. τρισὶ add. B. 12. ἀλβὰν B. 14. ἀλβὰ B. ἀλαὰ A. τιβέρεως B. Τιβέριος G. 16. Αἰνείᾳ m et Eusebius. Αἰνείαν G. 17. αὐτῷ] αὐτὸ B. 18. δ' om. G. 19. καὶ διωχθῆναι] Legebatur καταδιωχθῆναι. ᾧ B. ὃ A. ὃν G.

De antiquo Romanorum ortu ex Diodori Siculi libro septimo.

Nonnulli sane scriptores eo lapsi sunt erroris, ut Romuli ex Aeneae filia nati socios urbem Romam condidisse existimaverint, quod a vero procul alienum. Tempore siquidem Romulum inter et Aeneam medio regibus interpositis pluribus, et urbe non nisi Olympiadis septimae anno secundo condita, prima eius fundamenta rebus ad Troiam gestis annis plus quam 400 et 30 posteriora aestimare necesse est. Annis enim tribus post Troiae cladem evolutis, Latinorum regnum Aeneas tenuit eodemque per triennium alterum potitus, ex hominum convictu raptus, diis deferri solitos honores consequutus est. Ascanius filius sceptri potestatisque successor Albam Longam nunc dictam, de Albae fluvii, Tiberis hac aetate vocati, nomine fundavit. De huiusmodi appellatione Fabius, qui res a Romanis gestas in scripta retulit, fabulam hoc pacto contexuit. Datum videlicet Aeneae portentum, animans quadrupes, suem fetam et candidam urbis condendae locum vestigiis demonstrantem et sacra iam iam facturo occurrisse. Haec manibus et oculis lapsa, mox vero diligenti cura quaesita, in colle quodam porcellos triginta enixa reperitur. Aeneas portentum miratus, et vaticinium mente revolvens, locum exstruere aggreditur; at viso per som-

δὲ κατὰ τὸν ὕπνον ὄψιν ἐναργῶς διακωλύουσαν καὶ συμβουλεύουσαν μετὰ λ' ἔτη κτίζειν, ὅσοσπερ ὁ τῶν τεχθέντων ἀριθμὸς ἦν, ἀποστῆναι τῆς προθέσεως.

Ῥωμαίων βασιλεῖς. P. 195 V. 156

Ῥωμαίων πρῶτος ἐβασίλευσε Ῥωμύλος, ις' δὲ ἀπὸ Αἰνείου. ἐβασίλευσε δὲ ἔτη λη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψμβ'.

Ἀπὸ Ῥωμύλου οἱ πρότερον καλούμενοι Λατῖνοι Ῥωμαῖοι προσηγορεύθησαν.

Οὗτος ὁ Ῥωμύλος ἀνελὼν Ῥέμον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βασιλεύει μόνος καὶ κτίζει καὶ τειχίζει Ῥώμην κατὰ τὴν ζ' ὀλυμπιάδα, ἢ ὥς τινες κατὰ τὴν ὀγδόην, ἥτις τοῖς χρόνοις Ἀχὰζ συντρέχει καὶ τῷ ͵δψνβ' ἔτει τοῦ κόσμου.

Οὗτος δὲ πρῶτος πόλεις λέγεται κτήσασθαι ὑποτελεῖς Ῥώμης. B

Ἀπὸ Ἰλίου ἁλώσεως, ἣ γέγονε τῷ ͵δτα' ἔτει τοῦ κόσμου, ἕως κτίσεως Ῥώμης καὶ τοῦ ͵δψνε' κοσμικοῦ ἔτους γίνονται ἔτη υκδ'.

Ῥωμύλος πρῶτος ἐκ τοῦ δήμου ἐστράτευσεν ἄνδρας συγκλητικούς τε ρ' γέροντας ἐποίησε, καὶ πατρικίους ἐξ αὐτῶν ἐκάλεσε, ναούς τε καὶ τείχη ἐν Ῥώμῃ ᾠκοδόμησε.

Ῥωμύλος ἐν τῷ Ῥωμαίων βουλευτηρίῳ δολοφονηθεὶς ἀποθνήσκει.

Ἐν τῷ ιγ' ἔτει τῆς βασιλείας Ῥωμύλου κτίζεται ἡ Ῥώμη.

2. ὅσοσπερ B. ὅς ὥσπερ G. 3. Vulgo ἀποστῆναι δὲ. δὲ delet m. 5. ις' om. G. δὲ] καὶ G. ἐβασίλευσεν ἔτη G. 13 et 16. πρῶτος] Vulgo α'. 13. πόλεις m. πόλις G. λέγεται B. γέγονε G. κτήσασθαι] Legebatur κτίσασθαι. ὑποτελεῖς Bm. ὑποτελῆς G. 14. ͵δτα'] ͵δτλ' m. 15. ͵δψνε'] ͵δψνδ' m. υκδ' AB. υμδ' G.

num apparente non obscure deterritus, annorum 30, qualis erat edictorum fetuum numerus, moram interponere iubetur, ac subinde a proposito destitit.

Romanorum reges.

Romanorum post Aeneam rex primus Romulus annis 38, mundi vero 4742.

Latini ita prius dicti Romanorum appellatione a Romulo insigniti sunt.

Romulus iste, Remo fratre interfecto, regnat solus, urbem condit et cingit moenibus Olympiade septima, aut ut nonnulli coniectant octava, quae in Achaz tempus et in mundi 4752 incidit.

Primus etiam urbes alias Romae vectigales fieri decrevit.

Ab Ilii excidio, quod contigit ab orbe condito anno 4330, ad Romam usque conditam intercesserunt anni quadringenti viginti quinque.

Romulus e populo viros militiae adlegit primus; senes vero centum senatores instituit et ex eis patricios designavit et templis moenibusque exstructis urbem amplificavit.

Romulus in media senatorum Curia dolis confossus interiit.

Romuli regnantis anno 13 Romae fundamenta ponuntur.

Ἀθηναίων βασιλεῖς.

C Ἀθηναίων κζʹ ἐβασίλευσε Θεσπιεὺς Ἀρίφρονος ἔτη κζʹ, κατὰ δὲ ἄλλους ἔτη μʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δχοαʹ.

Ἀθηναίων κηʹ ἐβασίλευσεν Ἀγαμήστωρ Θεσπιέως ἔτη ιζʹ, κατὰ δὲ ἄλλους ἔτη κζʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δχϟηʹ.

Ἀθηναίων κθʹ ἐβασίλευσεν Αἰσχύλος ἔτη ιδʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψιεʹ.

Αἰσχύλου τῷ ιβʹ ἔτει πληρουμένῳ καὶ ἀρχομένῳ τῷ ιγʹ αὐτοῦ ἔτει, ὃς ἦν κθʹ βασιλεὺς Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ αʹ αὐτῶν Κέ-
D κροπος τοῦ διφυέος, ιβʹ δὲ τῶν διὰ βίου ἀρχόντων, ἡ πρώτη ὀλυμπιὰς ἤχθη κατὰ τὸ ͵δψκαʹ ἔτος ἀπὸ Ἀδὰμ, Ἀζαρίου δὲ βασιλέως Ἰούδα ἔτη λθʹ, ὡς πρόκειται.

Ὀλυμπιὰς δέ ἐστι παρ' Ἕλλησι τετραετηρικὸς χρόνος, οὗ κατὰ τὴν συμπλήρωσιν ἀρχομένου τοῦ ἔτους ὁ Ὀλυμπιακὸς ἀγὼν ἤγετο. τοῦτον Ἑλλήνων παῖδες ἀσυμφώνως ἱστοροῦσι καταδεδεῖχθαι. τινὲς γὰρ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὑπὸ Ἡρακλέους τοῦ Ἀλκμήνης τοῦ ἀγῶνος θέσεως τὸ πρῶτον ἦρχθαι τὸ τῆς Ὀλυμπιακῆς ἀθλήσεως εἶδός φασι πρὸ χʹ ἐτῶν τῆσδε τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος· ἄλλοι δὲ ὑπὸ Ἀεθλίου
P. 196 τεθῆναι τὸν ἀγῶνα, κἀντεῦθεν ἀθλητὰς ὀνομάζεσθαι τοὺς ἀγωνιστὰς, μεθ' ὃν Ἐπειὸς παῖς αὐτοῦ, εἶτα Ἐνδυμίων, ἔπειτα

1 om. A. 5. κζʹ B. μʹ G. 8. ιβʹ] Legebatur βʹ. Correxi ex Eusebio p. 137. ιγʹ] Legebatur γʹ. 10. διφυέος] Immo διφυοῦς. διφυέως AB. 11. ͵δψκαʹ] ͵δψκϛʹ m. τοῦ Ἀδὰμ G. 12. λθʹ] μεʹ m. ὡς πρόκειται] ὑπόκειται G. 14. τοῦ εʹ ἔτους G. 15. τοῦτον] Legebatur τούτων. 16. ὑπὸ om. G. ἡρακλέος A. ἡρακλέως B. ἀγωνοθέσεως G. 17. τῆς om. G. 18. χʹ m. ͵δχʹ G. 20. ὃν B. ὧν G. Ἐπειὸς] Legebatur Ἄπιος. Correctum ex Eusebio p. 140.

Atheniensium reges.

Atheniensium rex 27 Thespieus, Ariphronis filius, annis 27, et ut aliis videtur 40, mundi vero 4671.

Atheniensium rex 28 Agamestor, Thespiei filius, annis 17, secundum aliorum computum 40, mundi vero 4698.

Atheniensium rex 29 Aeschylus annis 14, mundi vero 4715.

Aeschyli anno undecimo expleto et ineunte duodecimo, (fuit autem Aeschylus a biformi Cecrope rege primo nonus et vicesimus, praesidum perpetuorum 12), coepit Olympias prima, ab Adam creato anno 4726, Azariae regis Iuda 45, prout in sequentibus exponitur.

Olympias porro quadriennale spatium Graecis habetur; ad cuius finem ineunte iam anno quinto, Olympica ludicra instaurabantur. Exordium illorum primum non una ratione Graeci referunt. A primo siquidem certaminum illorum positu ab Hercule Alcmenes filio quondam adinvento Olympicae celebritatis formam et prima statuta inolevisse ante annos nimirum huius Olympiadis primae sexcentos nonnulli arbitrantur. Alii ab Aethlie positos agones docent, unde athletis de palma decertantibus factum nomen, cui in huiusmodi instituto filius Apius successit, deinde Endymion, tum

Ἀλεξῖνος, καὶ μετὰ τοῦτον Οἰνόμαος, καὶ μετὰ τοῦτον, ὥς φασι, Πέλοψ εἰς τιμὴν τῇ πατρίδι προέστη τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς θυσίας. ἀριθμοῦσί τε ἀπὸ τοῦ Ἀλκμήνης Ἡρακλέους ἕως τοῦδε τοῦ χρόνου γενεὰς ι', ἄλλοι δὲ τρεῖς τελείας φασὶν ὀλυμπιάδας ἐπὶ Ἴφιτον τὸν ἀνανεωσάμενον τὸν ἀγῶνα. τοῦτον γὰρ Ἠλεῖον ὄντα καὶ προνοούμενον τῆς Ἑλλάδος παῦσαί τε σπεύδοντα πολέμων τὰς πόλεις ἐκ πάσης Πελοποννήσου πέμψαι θεωροὺς τοὺς πευσομένους περὶ τῆς τῶν πολέμων ἀπαλλαγῆς, χρησμόν τε λαβεῖν B
Πυθικὸν τοῦτον

Ὦ Πελοποννήσου ναίεται παρὰ βωμὸν ἰόντες V. 157
θύετε καὶ πείθεσθε τά κεν μάντεις ἐνέπωσιν,
Ἠλεῖοι πρόπολοι πατέρων νόμον ἰθύνοντες.

τοῖς δὲ Ἠλείοις τάδε προαγορεῦσαι

Τὴν αὐτῶν ῥύεσθε πάτραν, πολέμου δ' ἀπέχεσθε,
κοινοδίκου φιλίης ἡγούμενοι Ἑλλήνεσσι,
ἔστ' ἂν ἐνὶ ξυνόδοις ἔλθῃ φιλόφρων ἐνιαυτός.

Τούτου χάριν καὶ Ἴφιτος κατήγγειλε τὴν ἐκεχειρίαν ἐπὶ ἡμέρῳ C
τροφῇ χρῆσθαι ὑπὸ Ἡρακλέους καὶ χεῖρας ἀλλήλοις οὐκ ἐπέφερον. τὸν δὲ ἀγῶνα τετέλεκεν Ἴφιτος Ἡρακλείδης σὺν Λυκούργῳ συγ-

1. Ἀλεξῖνος ex Eusebio emendatum. Legebatur Ἀλέξιος. 2. καὶ om. G. 3. ἡρακλέως AB. τοῦδε om. G. τοῦ om. B. 4. Addidi δέ. 5. Ἠλεῖον] Vulgo Ἴλιον. Recte Eusebius. 7. πέμψας G. 10. B etiam hic πελοπονήσου. παρὰ βωμὸν Scaliger p. 39. περιβώμιον AB. περιβώμι' G. 11. τά κεν Scaliger. Vulgo τὰ καί. 12. Ἠλεῖοι] ἣν ἴλιοι AB. 13. ἰλίοις AB. et similiter infra. προσαγορεῦσαι B. 14. ῥύεσθαι et ἀπέχεσθαι AB. 15. φιλίας AB. Ἑλλήνεσσι om. AB. 16. ἔστ'] εὖτ' G. ξυνόδοις] Legebatur τριόδοις. ξυνωδοῖσιν AB. 17. ἐπὶ] ἔτι G.

Alexius, cui munere functo Oenomaus suffectus est, quem, aiunt, Pelops excepit ob patriae honorem sacris in certamine celebratis praefectus. Scriptores isti ab Hercule, Alcmenes filio, ad praesens usque tempus aetates numerant decem; tres tantum integras Olympiades recensent alii usque ad Iphitum agonis reparatorem. Hic in Elide natus, Graeciae sibi commissa potestate, cunctas Peloponnesi urbes a belli tumultibus liberas et immunes reddere sollicitus, missis exploratoribus, qui de bello sedando et componenda pace rogarent oraculum, divinum istiusmodi Pythiae responsum tulit.

O Peloponnesi incolae qui deorum simulacra aditis
Ferte sacra et vatum oraculis obedite.
Qui in Elide deorum cultum et paterna instituta observant.

Eliensibus pariter oraculum hoc datum narrant:

Patriam vestram liberate et a bellis abstinete,
Communis foederis duces facti Graecis,
Donec annuis tribus periodis lapsis iucundior et concors altera redeat.

Huius gratia, induciis indictis, quasi Herculis iussu, ne bello manus consererent et urbano ad invicem convictu uterentur, Iphitus suasit. Idemmet deinde cum Lycurgo consanguineo, (erant enim ambo Heraclidae), lu-

γενεῖ. ἑκάτεροι δὲ Ἡρακλεῖδαι. τότε δὲ ἀγὼν σταδίου μόνον ἦν καὶ οὐδεὶς ἀνεγράφετο νικηφόρος, ἀμελούντων τῶν τηνικάδε. ὀγδόῃ δὲ καὶ εἰκοστῇ ὀλυμπιάδι Κόροιβος Ἠλεῖος ἀνεγράφη στάδιον νικήσας, καὶ ἡ κατ' αὐτὸν ὀλυμπιὰς πρώτη ἐτάχθη, ἀφ' ἧς Ἕλληνες ἀριθμεῖν τι δοκοῦσιν ἀκριβῶς χρονικόν. ταῦτα Ἀριστόδημος ἱστορεῖ καὶ συνῳδὰ τούτῳ Πολύβιος. Καλλίμαχος δέ φησιν ὀλυμπιάδας ιγ' παρεῖσθαι μὴ ἀναγραφείσας, τῇ δὲ ιδ'
D Κόροιβον Ἠλεῖον νικῆσαι. ὥστε ἐκ πάντων ἡμῖν δείκνυσθαι τὸν περὶ τῶν ὀλυμπιάδων λόγον οὐ παρὰ πᾶσιν εἶναι τὸν αὐτόν. ὅθεν καὶ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἱστορικοῖς οὐ συμπεφώνηται, ὡς ἔστι μαθεῖν τοὺς βουλομένους τοῖς ἐκείνων συγγράμμασιν ἐντυγχάνοντας. ἡμῖν γὰρ τοῦτο μόνον ἐσπούδασται, σαφῆ τινα καὶ κεφαλαιώδη τοῖς ἀγνοοῦσι θεωρίαν ἐκθέσθαι, οὐχ ὅτι ταῖς θείαις γραφαῖς περὶ ὀλυμπιάδων τι εἴρηται, ἀλλ' ὅτι πολλοῖς ὁ περὶ αὐτῶν λόγος πατράσιν ἐν χρήσει γέγονε, διὰ τὸ μετρεῖσθαι αὐτὰς παρά τε Μακεδόσι καὶ Ῥωμαίοις καὶ Πέρσαις καὶ Αἰγυπτίοις καὶ αὐτοῖς Ἰουδαίοις, ὡς μαρτυρεῖ Φίλων καὶ Ἰώσηππος ὀνομάζοντες αὐτάς.

P. 197 Οὐκ ἄμουσον δ' ἂν εἴη καὶ τὴν παρ' Αἰγυπτίοις περὶ τῶν τετραετηρικῶν ὀλυμπιάδων ἔννοιαν ἄλλην τινὰ τῆς παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις οὖσαν ἐν βραχεῖ δηλῶσαι τοῖς ἀγνοοῦσιν. ἡ γὰρ σελή-

1. μόνον ἦν B. ἦν μόνον G. 3. εἰκοστῇ Scaliger. Vulgo εἰκάδι. Vulgo Κόρυβος et infra Κόρυβον. 14. τι om. G. πολλοῖς add. B. πολὺς A. om. G. 17. ὡς] καὶ G. 20. τῆς] Legebatur τήν.

dicrum certamen consecravit. Caeterum de solo in stadio cursu agon erat primitus institutus; et ex incuria victoris nullius nomen in fastos referebatur. Coroebo deinde Eliensi Olympiade 28 victore proclamato et eius nomine publicis tabulis consecrato, ea, qua vicit, Olympias omnium prima deinceps habita, ex qua rationem temporum accuratiorem deducendam Graecis placitum. De his narrationem Aristodemus contexuit et ei consentanea Polybius; Olympiades licet 13 omissas, 14 vero Coroebum victorem pronunciatum in adversum Callimachus contendat. Quare non omnium apud omnes Olympiadum esse rationem, nec ecclesiasticis Historicis concordem in iis sententiam esse, eorum evolventibus scripta haud difficulter constabit. Nobis vero illud solummodo consilium fuit, ut Olympiadum insciis brevem ac dilucidam earum proferremus expositionem, non quod Olympiadum sermo a scripturis divinis tractetur, sed quod nonnulla sit earum apud sanctos patres mentio et a Macedonibus, Romanis, Persis, Aegyptiis et ipsis quoque Iudaeis memorentur, e quorum grege Philo et Iosephus non obscurum iisdem testimonium ferunt.

Ut vero labore nostro nonnulla fiat litteris accessio, agedum aliam quadriennalium Olympiadum ab Aegyptiis excogitatam rationem et ab Atheniensibus usitata diversam compendio, quantum res feret, non exper-

νη παρ' Αἰγυπτίοις κυρίως ὀλυμπιὰς καλεῖται, διὰ τὸ κατὰ μῆνα περιπολεῖν τὸν ζωδιακὸν κύκλον, ὃν οἱ παλαιοὶ αὐτῶν Ὄλυμπον ἐκάλουν. αὕτη γὰρ ἀπὸ καρκίνου τοῦ ἰδίου οἴκου ὡς ἀπὸ κέντρου προερχομένη τὰ ιβ' κατασπάζεται ζώδια ἐν νυχθημέροις κθ' καὶ ἡμίσει καὶ λεπτοῖς λγ', γ'. τῷ δὲ ἐνιαυτῷ ὅλῳ δωδεκάκις αὐτὰ περιπολοῦσα πληροῖ νυχθήμερα τνδ' καὶ ὥρας η' καὶ λεπτὰ μ'. B *ὁ δὲ ἥλιος ἐν νυχθημέροις τξε' δ' περιπολεῖ τὸν αὐτὸν Ὄλυμπον, ὡς λείπεσθαι τὸν σεληνιακὸν ἐνιαυτὸν τοῦ ἡλιακοῦ νυχθήμερα ι', ὥρας κα', λεπτὰ ε'. πληροῖ οὖν ὁ ἥλιος ἐν ὀλυμπιάδι μιᾷ τετραετηρικῇ ἡμέρας ͵αυξα', ἡ δὲ σελήνη νυχθήμερα ͵αυιζ', ὥρας ια', λεπτὰ κθ'. σελήνιον ἓν καὶ ἥμισυ. ἐν δὲ ὀλυμπιάσι δύο γίνονται σελήνια ϟθ', νυχθήμερα δὲ ͵βϡκβ', ἃ καὶ ὁ ἥλιος ἐν τοῖς η' ἔτεσι. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ τῶν Αἰγυπτίων δόξα περὶ ὀλυμπιάδων.*

Τῷ δὲ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ὀλυμπιάδων ἀνεγράφησαν σταδιονῖκαι σμη' μόνοις ἐτῶν ϡπθ', ἀρξαμένων ἀπὸ τοῦ καθολικοῦ κοσμικοῦ ͵δψκε' ἔτους ἕως τοῦ ͵εψιϛ', τοῦτ' ἔστιν ἀπὸ τοῦ με' C *ἔτους Ὀζίου.*

Εὐσέβιος δὲ τὴν πρώτην ὀλυμπιάδα ἐπὶ Ἰωαθὰμ συνάγει τοῦ μετὰ η' ἔτη βασιλεύσαντος τοῦ Ἰούδα καὶ τὸν Ἀφρικανὸν προφέρει συνᾴδοντα αὐτῷ ἐν τούτῳ. ὁ δὲ Ἀφρικανὸς μᾶλλον ἐναν- V. 158

8. ἀπὸ] ὑπὸ A. 9. οὖν] δὲ G. 11. κθ'] κε' B. σελήνιον ἓν καὶ ἥμισυ delet m. 13. τῶν Ὀλυμπιάδων G. 14. Τῷ] Τῶν G. σταδιονῖκαι m. σταδίων ι' καὶ G. 15. ἐτῶν] ἔτεσιν m. ἀρξαμένων B. ἀρξαμένου G. ἀρξαμένοις m. 16. ͵δψκε'] ͵αψκε' A. 18. Εὐσέβιος] P. 319. Conf. Chronicon Pasch. p. 104. ἰώθαμ B. Ιωάθαν G. 19. τοῦ Ἰούδα] τοῦ om. A.

tis referamus. Luna sane proprio vocabulo Aegyptiis dicitur Olympias, quod mensibus singulis Zodiaci (id antiquis Olympus nuncupatur) circularem ambitum peragret; a Cancro quippe propria sibi domo profecta, signa Zodiaci duodecim obit diebus integris 29 cum medio et minutis 33 additis secundis tribus; circumlustratis autem per annum duodecies signis cunctis, dies adimplet 354, horas 8 et minuta 40. Sol vero diebus 365 et alterius quadrante Olympum peragrat eundem, adeo ut solari lunaris alter diebus integris 10, horis 21, scrupulis 5 minor sit. Explet demum sol in una tetraeteride Olympica dies 1461, luna dies noctesque vertentes et integras 1417, horas 11, scrupula 29. Olympiadibus porro duabus menstruae periodi numerantur 99, dies cum noctibus 2922, quae sol pariter annorum 8 circulo metiri deprehenditur. Hic de Olymp. Aegypt. sensus.

In Atheniensium porro fastos sola cursu victorum 248 nomina relata sunt annis 989 a communi mundi anno 4725 posito numeri principio, ultimo vero limite anno 5716; ab Oziae nimirum regni 45.

Eusebius, Africano teste sibi consentiente producto, sub Ioatham, cuius in Iuda regnum annis octo Oziae quinto et quadragesimo posterius agnoscitur, Olympiadem primam colligit; Africanus autem Eusebii sententiam

τιοῦται τῷ Εὐσεβίῳ, κατὰ τὸ α' ἔτος Ἄχαζ τὴν πρώτην ὀλυμπιάδα φάσκων ἦρχθαι ἔν τε τῷ τρίτῳ καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ λόγῳ τῶν ἱστορικῶν αὐτοῦ τρανῶς, ἐν οἷς ὧδε γράφει· ἀναγραφῆναι δὲ πρώτην τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην, ἡνίκα καὶ Κόροιβος στάδιον. τότε ἐβασίλευσεν Ἄχαζ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἔτος πρῶτον. εἶτα ἐν τῷ τετάρτῳ φησίν· ἦν δ' ἄρα τοῦ Ἄχαζ βασιλείας ἔτος πρῶτον, ᾧ
D συντρέχειν ἀπεδείξαμεν τὴν πρώτην ὀλυμπιάδα.

Μήδων βασιλεῖς.

Μήδων α' ἐβασίλευσεν Ἀρβάκης, ὁ καταλύσας τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἀρχὴν, ἔτη κη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δχος'.

Μήδων β' ἐβασίλευσε Μανδαύκης ἔτη κ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψδ'.

Μήδων γ' ἐβασίλευσε Σώσαρμος ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψκδ'.

Μήδων δ' ἐβασίλευσεν Ἀρτύκας ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψνδ'.

P. 198 Μήδων ε' ἐβασίλευσε Δηιόκης ἔτη νδ'. Δηιόκης ὁ Μήδων βασιλεὺς ἔκτισεν Ἐκβάτανα τὴν πόλιν μεγάλην καὶ διαβόητον. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψπδ'.

2. ἔν τε] ἐν δὲ G. 4. τεσσαρισκαιδεκάτην A. ἡνίκα B. Vulgo Κόρυβος. στάδιον] ἐνίκα add. m. 5. ἀχὰς A. ἄχας B. 6. δ' add. B. ἄρα] ἱάρα A. Ἄχαζ] ἄχας AB. ᾧ m. ὡς AB. ὧς G. 7. συντρέχειν Bm. συντρέχει AG. 15. ἀρτύκας AB. 17. Δηιόκης bis correxi ex Eusebio p. 47. 323. Vulgo Διοίκης. διοικὴς B. διοικῆς altero loco A. 18. ἐκβακτάα (sic) AB. 19. τοῦ — ͵δψπδ' G supra posuit post νδ'.

opposita destruit auctoritate ad Achaz tempus Olympiadem primam tertio et quarto Historicorum libro apertis hisce verbis initium habuisse affirmans: „Olympiadem primam quae tamen quarta et decima fuit, cum stadio victor Coroebus renunciatus est ad Achaz in Hierusalem regnantis annum primum revocandum censeo." Subiungit in quarto: „Achaz porro regni fuit hic annus primus, in quem Olympiadem primam incidere demonstravimus."

Medorum reges.

Medorum rex primus Arbaces, qui Assyriorum regnum evertit, annis 28, mundi vero 4676.

Medorum rex 2 Mandauces annis 20, mundi vero 4704.

Medorum rex 3 Sosarmus annis 30, mundi vero 4724.

Medorum rex 4 Artycas annis 30, mundi vero 4754.

Medorum rex 5 Dioeces annis 54, mundi vero 4784.

Dioeces Medorum rex Ecbatana magnam et celebrem urbem condidit.

Μακεδόνων βασιλεῖς.

Κάρανος ὁ Ἀργεῖος Φείδωνος ἀδελφὸς, τοῦ τότε βασιλέως Ἄργους, ἰδίαν κτήσασθαι χώραν σπεύδων δύναμιν λαβὼν παρὰ B *Φείδωνος τοῦ ἀδελφοῦ, ἔκ τε Ἄργους καὶ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου τοῖς κατὰ Μακεδονίαν τόποις ἐπῆλθε. συμμαχήσας δὲ καὶ τῷ τῶν Ὀρεστῶν βασιλεῖ κατὰ τῶν πλησιοχώρων Ἐορδανῶν λεγομένων, τῆς κατακτηθείσης χώρας τὸ ἥμισυ προσλαβὼν διὰ τὴν συμμαχίαν, παρέλαβε τὴν Μακεδονίαν καὶ ἔκτισε πόλιν ἐν αὐτῇ κατὰ χρησμὸν, ἐξ ἧς ὁρμώμενος συνεστήσατο τὴν Μακεδονικὴν βασιλείαν, ἣν καθεξῆς οἱ ἀπ' αὐτοῦ διεδέχοντο. ἦν δὲ ὁ Κάρανος ἑνδέκατος ἀπὸ Ἡρακλέους, ζʹ δὲ ἀπὸ Τημένου τοῦ μετὰ τῶν ἄλλων Ἡρακλειδῶν κατελθόντος εἰς Πελοπόννησον.*

Κάρανος Μακεδόνων αʹ ἐβασίλευσεν ἔτη λʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν C *ἔτος ͵δψαʹ. πρὸ τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος ἔτεσιν ιηʹ. ἀπὸ Καράνου τοῦ αʹ βασιλέως Μακεδόνων ἕως Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου βασιλεῦς Μακεδόνων κδʹ ἔτη .....*

Φείδων Ἄργους κρατῶν ἀδελφὸς Καράνου τοῦ αʹ βασιλέως

1. In G praemissum *Περὶ τῆς τῶν Μακεδόνων ἀρχῆς· πόθεν ἤρξατο*, quae om. B. 2. *κάραμος* B. Legebatur *τούτου τότε βασιλείας Ἀργείας*. Emendavit Scaliger p. 39. 5. *τοῖς — τόποις* B. *τοὺς — τόπους* G. 6. *Ἐορδανῶν*] *Δαρδάνων* Scaliger. *Eordensibus* Eusebius p. 169. 7. *κατακτηθείσης* Scaliger. Vulgo *κατατιθείσης*. 14. *ιη'*] *κε'* m. 16. *βασιλεῖς* B. *βασιλεῖ* A. *βασιλείας* G. *ἔτη*] *υνε'* add. m. Sed vide ne *ἔτη* deleri oporteat. Lacunae indicium in neutro codice.

De Macedonum imperio; unde coepit exordium.

Macedonum reges.

Caranus Argivus Phidonis ea tempestate Argivorum regis frater propriam sibi regionem possidendi cupiditate motus, adiuncta Phidonis fratris militum manu, et Argis totaque Peloponnesi ditione collecto exercitu, posita ad Macedoniam loca invasit. Missis etiam adversus vicinos Eordanos Orestorum regi copiis auxiliaribus, devictae et armis recens partae regionis parte media, ceu opis latae mercede, accepta, Macedoniam possedit; et ex oraculi consulto in ea condidit urbem, ex qua feliciter in vicinos irruptionibus factis, Macedonicum imperium posuit, quod deinde posteri successionis iure tenuerunt. Erat porro Caranus ab Hercule undecimus, et a Temeno cum Heraclidis aliis in Peloponnesum suscepta expeditione profecto, septimus.

Caranus Macedonum rex primus regnavit annis 30, mundi vero 4701.

Hic Olympiadem primam annis 25 antecessit.

A Carano Macedonum rege primo ad Alexandrum Macedonum imperii illustrem instauratorem et regem 24 anni 455 interponuntur.

Phidon Argorum princeps Carani Macedonum regis primi frater men-

Μακεδόνων μέτρα καὶ στάθμια πρῶτος ἐφεῦρεν, ὥς τινες· ἦσαν δὲ καὶ πρὸ τούτου.

V. 159 *Μακεδόνων β' ἐβασίλευσε Κοῖνος ἔτη κη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψλα'.*

D

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Τοῦ Ἰούδα θ' ἐβασίλευσεν Ἀμεσίας ἔτη κθ', υἱὸς αὐτοῦ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχνγ'.

Ἀμεσίας ἐστράτευσε κατὰ τῶν Ἰδουμαίων καὶ τῶν υἱῶν Σηεὶρ, καὶ ἔλαβε νικήσας τοὺς θεοὺς αὐτῶν, καὶ ἀγαγὼν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐλάτρευσεν αὐτοῖς.

Ἀνῃρέθησαν δὲ ἐν τῷ πολέμῳ ἐκ τοῦ Ἰούδα ἄνδρες ,γ ὑπὸ τῶν ι' φυλῶν.

Τὰ κατὰ Νεεμὰν τὸν ἀρχιστράτηγον βασιλέως Συρίας, καὶ
P. 199 *ὅπως τῆς λέπρας ἀπηλλάγη. ταύτην τε Γιεζὶ ὁ δοῦλος Ἐλισσαίου χρήμασιν ἐπεσπάσατο ψευσάμενος τῷ προφήτῃ.*

Προφήτῃ ξυλευομένῳ παρὰ τὸν Ἰορδάνην ἐξέπεσε τὸ σιδήριον τοῦ στελέου, ὅπερ ἀναπλεῦσαν ὡς ξύλον προστάξει Ἐλισσαίου ἀπέλαβεν ὁ προφήτης.

Ἀμεσίας ἐπαναστάσεως γινομένης ἀνῃρέθη φυγὼν εἰς Λαχὶς, βασιλεύσας ἔτη κθ'.

1. *εἶσαν* B. 8. Vulgo *Κοινός.* *κη'* B et Eusebius p. 170. *κθ'* G. 6. *Ἀμασίας* G. *αὐτοῦ*] H. e. *Ἰωάς.* Vide p. 187 c. 8. *Ἰδουμαίων — Σηεὶρ* correctum ex Paralip. II. 25, 14. Vulgo *Ἰουδαίων — Σιεὶρ.* 13. *Ναιμὰν* dicitur Reg. IV, 5. 14. *γιεζὶ* B. *Γιεζῆ* G. 19. *γενομένης* G. *λαχεὶς* AB.

suras et pondera, ex quorundam relatu primus invenit; eorum tamen usum eius tempore priorem esse certum est.

Macedonum rex 2 Coenus annis 28, mundi vero 4731.

ANNI MUNDI.

Iuda rex 9 Amesias annis 29, mundi vero 4653.

Amesias in Idumaeos et filios Seir educto exercitu, deos eorum, parta victoria, in Hierusalem invectos coluit.

Bello adversus Iudam a tribubus decem moto, virorum tria millia perierunt.

Res circa Naeman Assyriorum regis ducem gestae; ut lepra curatus, quam Giezi Elissaei servus pecuniarum cupiditate in mendacium coram propheta abductus contraxit.

Ad Iordanis ripam ligna caedenti prophetae securis ferrum manubrio excussum in aquam decidit; eductum autem et Elissaei iussu ad instar ligni flumini supernatans a propheta recipitur.

Amesias populi seditione orta fugiens in Lachis trucidatur anno regni 29.

Τοῦ Ἰούδα ι' ἐβασίλευσεν Ἀζαρίας ὁ καὶ Ὀζίας, υἱὸς Ἀμεσίου, ἔτη νβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχπβ'.

Οὗτος εὐσεβὴς ἦν καὶ τοῖς περιοίκοις τῶν ἐθνῶν πολεμήσας πόλεις ἔλαβε πλείστας. φιλεργότατος δὲ ὢν πύργοις καὶ τείχεσι B *τὰς πόλεις κατεφρούρησε τήν τε ἔρημον λάκκοις ὑδάτων κατεφρεάτωσεν.*

Οὗτος Ὀζίας εἰσελθεῖν εἰς τὰ ἅγια πειραθεὶς, κωλύοντος αὐτὸν Ἀζαρίου τοῦ ἀρχιερέως, ἐλεπρώθη· καὶ ἦν ἀπρόσιτος διὰ τὸ αἶσχος. Ἰωαθὰμ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐδίκαζεν ἀντ' αὐτοῦ τὸν Ἰούδαν.

Προεφήτευον δὲ Ἀμὼς, Ὡσηὲ, Ἡσαΐας.

Πρώτη ὀλυμπιὰς ἤρξατο ἔτει Ὀζίου με'.

Τοῦ Ἰούδα ια' ἐβασίλευσεν Ἰωαθὰμ υἱὸς Ὀζίου ἔτη ις'. τοῦ δὲ C *κόσμου ἦν ἔτος ,δψλδ'.*

Ἀρχὴ ὀλυμπιάδος γ'.

Ἰωαθὰμ εὐσεβὴς ὢν ᾠκοδόμησε τὴν πύλην οἴκου κυρίου, Ἀμμανίταις τε χρήματα ἐπετάξατο.

Ἔτι προεφήτευον Ὡσηὲ, Ἰωὴλ, Ἡσαΐας, Ὠδὴδ, Μιχαίας.

Ἰωαθὰμ πλεῖστα ᾠκοδόμησεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

Τοῦ Ἰούδα ιβ' ἐβασίλευσεν Ἄχαζ ἔτη ις'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψν'.

1. Ὀζίας] *Ochosias* Eusebius p. 84. *ναμεσίου* AB. 8. *ἀπρόιτος* A. *ἀπρόητος* B. 9. *ἰωάθαμ* B. *Ἰωάθαν* G. 10. *Ἰούδα* G. 12. *ἔτει* B. *ἔτη* G. 13 Vulgo *Ἰωάθαμ* hic et infra. 14. *,δψλδ'* m. *,δψλ'* G. 15. *ὀλυμπιάδος γ'*] *ὀλυμπιάδος γ' πρώτη* AB. *τρίτης Ὀλυμπιάδος* G. 18. *Ἔτι*] *ἔτη* A. *ὠδῆδ* A. *Ὀδὴδ* G.

Iuda rex 10 Azarias, qui et Ozias, filius Amesiae, annis 52, mundi vero 4682.

Hic religiosus extitit et armis in vicinas gentes motis plures earum urbes obtinuit. Publicorum operum studiosus turribus ac moenibus urbes communivit et aquarum cisternis et puteis deserta quaeque loca locupletavit.

Ozias iste, Azaria pontifice vetante, in sancta ingredi ausus, in lepram incidit, qua vultu eius omnino deturpato a populi accessu summotus est. Ioathan autem filius patris vices exsequuturus ius in populum dicebat.

Amos, Ozee, Esaias prophetiae gratia clari.

Olympiadis primae exordium anno Oziae 45 affigitur.

Iuda rex 11 Ioatham Oziae filius annis 16, mundi vero 4734.

Olympiadis tertiae initium.

Ioatham religionis observantissimus domus domini portam aedificavit; annuumque pecuniarum vectigal annis duobus ab Ammanitis exegit.

Ozee, Ioël, Esaias, Oded, Michaeas, prophetiae spiritu conspicui.

Ioatham publicas aedes plurimas in Hierusalem exstruxit.

Iuda rex 12 Achaz annis 16, mundi vero 5750.

D Ἄχαζ συντυχὼν τῷ Θεγλαφαλασὰρ ἐν Δαμασκῷ θυσιαστήριόν τι εἰδωλικὸν εἶδε. τούτου λαβὼν τὰ μέτρα ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Οὐρίαν τὸν ἀρχιερέα, κελεύσας ὅμοιον αὐτοῦ ποιῆσαι, ἐφ' ᾧ τοῖς θεοῖς Σύρων ἔθυεν ὑποστρέψας· τὸν δὲ ναὸν τοῦ θεοῦ ἔκλεισεν.

Ἔτι προεφήτευον Ἡσαΐας, Ὠσηέ, Μιχαίας.

Τοῦ Ἰούδα ιγʹ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας ἔτη κθʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψξϛʹ.

Ἐζεκίας υἱὸς Ἄχαζ καὶ Ῥαβουνᾶ τῆς θυγατρὸς Ζαχαρίου πάντων εὐσεβέστερος γέγονε τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων ἐν
P. 200 V. 160 Ἱερουσαλὴμ μετὰ τὸν Δαβίδ. οὗτος τὰ εἰδωλεῖα κατέσκαψε καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συνέτριψε, τά τε ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καθεῖλεν ἀπὸ Σολομῶνος μέχρις αὐτοῦ θυμιώμενα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ τὰ ἄλση ἐξέκοψεν, ἀφανίσας καὶ τὸν ὄφιν, ὃν ὕψωσε Μωϋσῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸν χαλκοῦν, ἕως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ λαοῦ θυμιώμενον καὶ λατρευόμενον μετὰ τῶν λοιπῶν βδελυγμάτων.

Ἐζεκίας μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ τὸ κατασκάψαι τὰ εἰδωλεῖα καὶ τὰ ἄλση ἐκκόψαι καὶ τὸν χαλκοῦν ὄφιν ἐξαλεῖψαι τοὺς εὑρισκομένους εἰδωλολατροῦντας ἐξ Ἰουδαίων ἐθανάτου. το-
B σοῦτον γὰρ τῇ εἰδωλολατρείᾳ συνείχοντο ὥστε τῶν θυρωμάτων ὄπισθεν ζωγραφεῖν τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς, καὶ ἵνα τῶν παρ' Ἐζεκίου ψηλαφᾶν πεμπομένων κρύβοιντο

1. Θαλγαθφελλασάρ est Reg. IV. 15, 29. et alibi. 6. καὶ Μιχαίας G. 9. Ῥαβουνᾶς G. 13. σολομῶνος B. Σολομῶντος G. ὑπὸ] παρὰ G. 15. θυμιώμενον om. G.

Cum Theglathphellasar Damasci colloquutus Achaz, conspecto idolis consecrato altari, eiusque exemplari ad Uriam pontificem misso, aliud simile erigi iussit; in quo reversus Syrorum diis victimas immolavit et dei templum clausit.

Esaias, Osee et Michaeas prophetiis enunciandis adhuc supererant.

Iuda rex 13 Ezecias annis 29; erat porro mundi vulgaris annus 4766.

Ezecias, Achaz et Rabuna, Zachariae filia natus, maiorum omnium suorum a David aetate Hierusalem regno potitorum piissimus extitit. Subversis idolorum templis et simulacris minutim confractis, aras in montium cacuminibus positas, in quibus a Salomonis aetate thus adolebant Iudaei, sustulit; lucos etiam omnes excidit, et serpentem aheneum a Mose quondam in deserto elatum, et usque huc temporis cum nefandis aliis superstitioso cultu a populo observatum exterminavit.

Ezecias itaque rex Iuda effossis templis, lucis excisis, aheneo quoque serpente deleto, ex Iudaeis idola coluisse repertos capite plectebat. Eo siquidem laborabant idololatriae aestu, ut abominanda quaeque gentium simulacra adoraturi retro portas appingerent; ut iis apertis nec visu nec tactu, qui ab Ezecia missi fuerant, attrectare vel deprehendere possent.

ἀνοιγομένων τῶν θυρῶν. ἦν δὲ καὶ Σολομῶνος γραφή τις ἐγκεκολαμμένη τῇ πύλῃ τοῦ ναοῦ παντὸς νοσήματος ἄκος περιέχουσα, ᾗ προσέχων ὁ λαὸς καὶ τὰς θεραπείας νομιζόμενος ἔχειν κατεφρόνει τοῦ θεοῦ· διὸ καὶ ταύτην Ἐζεκίας ἐξεκόλαψεν, ἵνα πάσχοντες τῷ θεῷ προσέχωσιν.

Ἐπολέμησε δὲ τοῖς ἀλλοφύλοις μέχρι Γάζης.

Ἀσσυρίων τε ἀπέστη πρότερον ὑπήκοος ὢν καὶ τὰ διεφθαρ- C
μένα τείχη τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνεκαίνισεν, δεύτερον αὐτῇ περιθεὶς τείχισμα, ἀφανίσας δὲ τὰ πέριξ τῆς πόλεως ὕδατα διὰ δίψαν τῶν πολεμίων καὶ μόνην ἀποστρέψας ἔνδον τῆς πόλεως τὴν τοῦ Σιλωὰμ πηγήν.

Ἐπιστρατεύσαντος δ' αὐτῷ τοῦ Σενναχηρὶμ καὶ τὰς πέριξ πορθοῦντος πόλεις συγγνώμην αὐτῷ τῆς ἀποστασίας ᾔτει, δοὺς καὶ τριακόσια τάλαντα ἀργυρίου χρυσίου τε τριάκοντα. ὁ δὲ ταῦτα λαβὼν οὐκ ἀπέστη, ἀλλὰ Ῥαψάκην στρατηγὸν αὐτοῦ σὺν ὄχλῳ βαρεῖ κατὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ πέμψας ἀπειλὰς ἔγραψε πρὸς Ἐζεκίαν D
καὶ εἰς θεὸν βλασφημίας. τὸ δὲ βιβλίον τῆς γραφῆς ταύτης ἐνώπιον κυρίου ἁπλώσας ἐθαρρύνετο πρὸς τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, μὴ φοβεῖσθαι δὲ τοὺς ἀσεβεῖς, ὡς ὑπὸ θεοῦ πτοηθησομένους. τότε ἄγγελος κυρίου νυκτὸς διέφθειρε παραδόξως ρπε' χιλιάδας

1. *Σολομῶνος*] Legebatur *Σολομῶν ὡς*. *ἐγκεκολλαμένη* AB. 2. *τοῦ ναοῦ* et *ἄκος* om. G. 5. *προσέχουσιν* B. 7. *Ἀσσυρίας* G. 9. *ὕδατα* om. G. 12. *Σενναχηρὶμ*] *σεναχηρεὶμ* A. *σενναχειρεὶμ* B. 15. *τὸν στρατηγὸν* G. 17. *συγγραφῆς* G. 19. *δὲ* om. G. *πτωηθησομένους* B.

Ad scripturae porro modum tabulae cuidam a Salomone caelati characteres inerant ac portae affixi, morborum omnium remedia intuentibus exhibentes; istis inspiciendis cum populus attentius adverteret et infirmitatum curam se consequuturum ratus, dei potentiam aspernaretur, caelaturam delevit Ezecias et aegritudinibus iactatos ad dei opem implorandam reduxit.

Adversus alienigenas Gazae incolas expeditionem suscepit.

Ab Assyriis, eorum excussa servitute, defecit, reparatisque, ubi disiecta erant, Hierusalem moenibus, altero muro urbem per gyrum circumvallavit. Scaturientes circa civitatem latices aquae penuriam hostibus inducturus, solo Siloam fonte in eam invecto obturavit.

Caeterum a Sennacherim bellum movente ac vicinas urbes depopulante, defectionis veniam petebat Ezecias, datis ultro argenti trecentis et auri talentis triginta.

His acceptis Sennacherim arma vel iram non deposuit; quin immo Rapsace copiosi exercitus duce in Hierusalem misso, minis Ezeciam, deum blasphemiis lacessebat. Apertis autem et expansis in domini conspectu tabulis, animos addebat Esaias propheta, neve timeret hostes a deo brevi deterrendos et profligandos, exhortabatur. Tunc in Assyriorum castris hominum centum et octoginta quinque millia, praeter spem nocte una, angelus do-

ἀνδρῶν τῆς τῶν Ἀσσυρίων παρεμβολῆς. καὶ Σενναχηρὶμ σὺν τοῖς ὑπολοίποις ἀνέζευξεν ἀδόξως εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, ἀκηκοὼς ὅτι καὶ ὁ τῶν Αἰθιόπων βασιλεὺς Βαραθὰχ ἔρχεται πολεμήσων αὐτόν. ἐλθὼν δὲ εἰς Νινευὶ τοὺς αἰχμαλώτους τοῦ Ἰσραὴλ ἐκακούχει, αὐτός τε ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀναιρεῖται τέκνων.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἐζεκίας νοσήσας πρὸς θάνατον τῷ ιε' ἔτει
P. 201 *τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπηγορεύθη τοῦ ζῆν ὑπὸ Ἡσαΐου καὶ στραφεὶς καὶ δακρύσας πρὸς θεὸν ἐτῶν ιε' προσθήκην ζωῆς ἔλαβε, διὰ τοῦ παραδόξου σημείου πιστουμένην, τῆς ἐπανόδου τοῦ ἡλίου ἐκ τῆς φυσικῆς κινήσεως δέκα βαθμοὺς ἀναποδισάσης καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, ὡς εἶναι τὴν ἡμέραν ἐκείνην μόνην χωρὶς τῆς ἰδίας νυκτὸς ὡρῶν κβ'.*

Οὗτος Ἐζεκίας πρὸ τῆς νόσου, φασί, σωφροσύνην ἤσκει, ἀθάνατος δι' αὐτῆς ἔσεσθαι ἐλπίζων καὶ τὸ „οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα" εἰς τοῦτο νοῶν. ἐν δὲ τῷ ἀσθενεῖν ηὔξατο ἀναστὰς παιδοποιήσειν. ὁ δὲ Μαροδὰχ Βαλαδὰν ἐκπλαγεὶς τῷ σημείῳ τῆς
V. 161 *ἡλιακῆς ἀναποδίσεως, ἀκούσας τε τὰ κατὰ τὴν Ἐζεκίου συμ-*
B *βάντα νόσον, ἀπέστειλε πρέσβεις καὶ δῶρα, συνηδόμενος αὐτῷ τῆς ζωῆς. ὁ δὲ Ἐζεκίας ἀφεὶς διηγεῖσθαι τὰς δυνάμεις τοῦ θεοῦ τὸν ἐν τοῖς βασιλείοις ὑπεδείκνυε πλοῦτον. Ἡσαΐας δὲ τῆς ἀλα-*

1. σεναχηρεὶμ AB. Σεναχειρεὶμ G. 3. βαραθὰχ B. βαραχὰθ A. Βαραχὰθ G. Θαρακὰ Reg. IV. 19, 9. 9. ἐκ om. G. 10. ἀναποδησάσης B et infra ἀναποδήσεως. 11. τῆς om. B. 13. εὐφροσύνην G. 14. τὸ] Genes. XLIX, 10. 16. βαλαδὰν B. Βαλαδὰμ G. Vide Reg. IV. 20, 12. 17. τὴν om. G. 18. συνηδόμενος B. συνειδόμενος G.

mini delevit; quare Sennacherim de bello sibi ab Aethiopum rege Tharaca parato per nuncium certior factus, in Assyriam cum exercitus reliquiis ignominiose revertitur. In Niniven autem regressus et captivos Israëlitas durius excipiens a propriis filiis interficitur.

Anno regni 15 gravi aegritudine laborans rex Ezecias, Esaiae quoque verbis mortis quasi certo sequuturae damnatus, ad deum cum gemitu conversus annorum 15 promissam accessionem solis per gradus decem in propria vestigia retrogrado motu commeantis portentoso regressu firmatam accepit; adeo ut per orbem universum dies ille absque tenebris et propria sibi nocte fuerit horarum duarum et viginti.

Ezecias iste, aiunt, continentia plurima coniugalisque commercii fuga vitam castigatam, immortalitatis consequendae spe, nec non prophetico sermone „non deficiet princeps ex Iuda" confisus; morbi vero periculo deterritus, prolis edendae operam subiturum, voto etiam emisso, se devinxit. Audito mox solaris regressus portento, et Ezeciae morbi nuncio accepto, donis legatisque ad eum missis, de propagata illius vita Marodach Baladan congratulatus est. Ezecias divinae portentiae laude suppressa, palam faciendis legatorum conspectui regiae suae opibus studuit; quocirca

ζονείας αὐτὸν καταμεμψάμενος ὡς ἐν ἐπιτιμίῳ τὴν μέλλουσαν τῶν ὑποδειχθέντων τοῖς ἐχθροῖς ἅλωσιν προεφήτευσεν.

Ἐζεκίας ὕδασι κατάρρυτον ἐποίησε τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ἐπὶ τούτου Μιχαίας προεφήτευσε κατὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ ὅτι Σιὼν ὡς ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται καὶ Ἱερουσαλὴμ ἄβατος ἔσται, καὶ οὐκ ἀνῃρέθη ὑπὸ Ἐζεκίου. C

Τῷ ιδ' ἔτει Ἐζεκίου, κόσμου δὲ ,δψοη', ἀνέβη Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα τὰς ὀχυρὰς καὶ ἔλαβεν αὐτάς· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἐζεκίας πᾶν τὸ ἀργύριον οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως.

Τοῦ Ἰσραὴλ ι' ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς Ἰηοὺ ἔτη ιζ'. οὗτος ὑπόσπονδος Σύροις ἐγένετο, μετὰ δὲ ταῦτα πολεμήσας αὐτοῖς ἐρρύσατο τὸν Ἰσραήλ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχλη'. D

Τοῦ Ἰσραὴλ ια' ἐβασίλευσεν Ἰωὰς ἔτη ις'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δχνε'.

Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ τροπωσάμενος πολέμῳ τὸν Ἰούδαν συνέλαβεν Ἀμεσίαν τὸν βασιλέα Ἰούδα καὶ καθεῖλε τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ πήχεις υ', καὶ σκυλεύσας αὐτὴν ἐπανῆλθεν εἰς Σαμάρειαν.

2. προεφήτευεν G. 3. κατάρυτον B. 5. ζιῶν A. ἀροτριασθήσεται G. Correxi ex B. Vide Mich. III, 12. 6. ἰεζεκίου A. ἐζικίου B. 7. δψοθ' m. σεναχηρεὶμ AB. Σεναχερεὶμ G. Vide Reg. IV. 18, 13. 11. Βασιλεῖς Ἰσραὴλ praefixit G. ἰωαχὰς A. Ἰηοὺ] Ἰοὺ Reg. IV. 13, 1. 16. βασιλεὺς] ἐβασίλευσεν G. ἰούδαν B. Ἰούδα G. 17. τὰ add. B. 18. πήχεις B. πήχοις G.

reprehensa eius iactantia, instantem criminis poenam laudatarum videlicet divitiarum direptionem Esaias praenunciavit.

Hierusalem aquarum fluentis scaturientem reddidit Ezecias.

Eius tempore adversus Hierusalem Michaeas vaticinatus est: „Sion velut ager aratro subigetur et inaccessa fiet Hierusalem;" ex quo nullum ei mortis periculum ab Ezecia illatum.

Anno Ezeciae 14, vulgari autem mundi 4779, Sennacherim Assyriorum rex in civitates Iuda munitas exercitum movit et bello cepit; quare pacis habendae causa argentum omne domus domini, nec non regiarum aedium divitias Ezecias ei tradidit.

Reges Israël.

Israël rex 10 Ioachaz filius Ihu annis 17, mundi vero 4638.

Hic Syriis foedere primum iunctus, armis postmodum cum eis decertans, liberavit Israëlem.

Israël rex 11 Ioas annis 16, mundi vero 4655.

Ioas Israël regno potitus Iuda bello lacessitum fugat, Amesiam regem capit, moenium Hierusalem cubitos 400 evertit, et, praeda plurima secum abacta, in Samariam revertitur.

Τούτοις τοῖς χρόνοις προεφήτευσεν Ὠσηὲ, Ἀμὼς Ἰωνᾶς, Ναοὺμ, ἡνίκα καὶ Ἰωνᾶς ἐκπεμφθεὶς εἰς Νινευὶ εἰς Θαρσὶς φεύ-
P. 202 γει καὶ ὑπὸ κήτους καταποθεὶς τριήμερος ἀνεμεῖται. Θαρσὶς δὲ Ῥόδον καὶ Κύπρον Ἀφρικανὸς λέγει εἶναι.

Τοῦ Ἰσραὴλ ιβʹ ἐβασίλευσεν Ἱεροβωὰμ ἔτη μαʹ υἱὸς Ἰωάς. οὗτος ἀπέδωκε τὸ ὅριον Ἰσραὴλ κατὰ τὴν προφητείαν Ἰωνᾶ τοῦ Ἀμαθὶ τοῦ Γετθαίου τοῦ προφήτου. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δχοαʹ.

Τοῦ Ἰσραὴλ ιγʹ ἐβασίλευσε Ζαχαρίας μῆνας ϛʹ, μεθ' ὃν ιδʹ Σελοὺμ ἡμέρας λʹ. τοῦτον ἀποκτείνας Μαναὴμ ὁ τοῦ Γαδὶ ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραὴλ ἔτη ιʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψιβʹ.

B Τοῦ Ἰσραὴλ ιεʹ ἐβασίλευσε Μαναὴμ ἔτη ιβʹ. τὰ δὲ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ἔτη ιʹ ἔχουσι. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψκβʹ.

Οὗτος τοὺς μὴ δεχομένους αὐτὸν ἐν τάφοις διέφθειρε καὶ τὰς ἐγκύους γυναῖκας ἀνέρρηξεν ἀσεβῶς.

Τοῦ Ἰσραὴλ ιϛʹ ἐβασίλευσε Φακεσίας υἱὸς Μαναὴμ ἔτη ιʹ. Ἀφρικανὸς δὲ ἔτη βʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψλγʹ.

Τὸν Φακεσίαν ἀποκτείνας Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραήλ.

V. 162 Τοῦ Ἰσραὴλ ιζʹ ἐβασίλευσε Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου ἔτη κηʹ
C κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψμγʹ. οὕτω

2. καὶ — φεύγει om. B. Θαρσὶς] Vulgo Θαρσεὶς bis deinceps. 3. καταποθεὶς B. καταπωθεὶς G. 5. ἱεροβοὰμ B. Ἱερωβοὰμ G. 7. ἀμαθεὶ B. Γεταίου G. 9. σελοὺμ B. Σιλοὺμ G. Σελλοὺμ Reg. IV. 15, 10. 10. ἀπέκτεινεν G. Γαδδὶ Reg. IV. 15, 14. 14. τάκφοις B. 18. ἀπέκτεινεν G. 20. ῥωμελίου A. ῥωμελείου B.

His temporibus Osee, Amos, Ionas et Naum prophetae clarebant. At ubi Ionas Ninivem mittitur, in Tharsis fugiens et a ceto devoratus, triduanus evomitur. Tharsis porro vocabulo Rhodum vel Cyprum intellectam iubet Africanus.

Israël rex 12 Hieroboam filius Ioas annis 41 restauravit ille fines Israël iuxta Ionae filii Amathi Gettaei prophetae vaticinium; anno vero mundi 4671.

Israël rex 13 Zacharias mensibus sex, cui Silum rex 14 successit diebus 30, quem occidit Manahem filius Gaddi, et regnum tenuit annis 10, mundi vero 4712.

Israël rex 15 Manahem annis 12, plura exemplaria scribunt 10, mundi vero 4713.

Qui se regem agnoscere recusarent, occidit Manahem in sepulcris et mulieres uterum gestantes medias atrociter scidit.

Israël rex 16 Phacesias filius Manahem annis 10, ex Africani computo duobus, mundi vero 4723.

Phacesiam sustulit Phacee, filius Romeliae, et Israël tyrannidem arripuit.

Israël rex 17 Phacee, filius Romeliae, secundum accuratiorem calculum annis 28, mundi vero 4733.

γὰρ εὑρεθήσεται τὸ θ' ἔτος τοῦ ιη' καὶ τελευταίου βασιλέως τῶν ι' φυλῶν Ὠσηὲ συντρέχον τῷ ς' ἔτει Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα κατὰ τὴν γραφὴν καὶ καλῶς, καθ' ὃ γέγονεν ἡ πρώτη τοῦ Ἰσραὴλ αἰχμαλωσία. εἰσὶ μέντοι τινὰ τῶν ἀντιγράφων κ' ἔχοντα ἔτη τοῦ Φακεὲ, ὡς καὶ Ἀφρικανὸς καὶ Εὐσέβιος, καὶ ἕτερα ιη', ἀλλ' οὐ χρὴ πείθεσθαι, διὰ τὴν εἰρημένην ἀναγκαίαν αἰτίαν.

Φακεὲ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ῥαασσὼν βασιλεὺς Συρίας πο- D
λεμήσαντες τῷ Ἄχαζ ἀνεῖλον τοῦ Ἰούδα ιβ' μυριάδας ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, γυναικῶν δὲ καὶ παίδων ἔλαβον κ' μυριάδας αἰχμαλώτους· οὓς συμβουλῇ Ἰωβὴλ τοῦ προφήτου ἀπέλυσαν.

Ἄχαζ δὲ τὸ ἐν τοῖς θησαυροῖς ἀργύριον πέμψας τῷ Ἀσσυρίων βασιλεῖ Θεγλαφασὰρ εἰς βοήθειαν αὐτὸν ἤγαγε, μὴ ὑπακούσας Ἡσαΐου τοῦ προφήτου κωλύοντος καὶ σημεῖον τὴν τίκτουσαν παρθένον διδόντος, ὃς ἐλθὼν τήν τε Συρίαν καὶ τὸν Ἰσραὴλ πορθεῖ καὶ τοῦ λαοῦ πλεῖστον ἀποικίζει εἰς Ἀσσυρίους.

Ὠσηὲ δὲ ἀνελὼν τὸν Φακεὲ ἐβασίλευσε.

Πολλὰ καμὼν περὶ τῆς συμφωνίας τῶν δύο βασιλειῶν τῶν P. 203
Ἑβραίων τῶν διαιρεθεισῶν μετὰ Σολομῶνα ἕως Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα καὶ Ὠσηὲ βασιλέως Ἰσραὴλ ιη' καὶ ἐσχάτου τῶν ἐν Σαμαρείᾳ, διὰ τὸ τὰς ἱερὰς τῶν βασιλέων δέλτους μὴ ἀκριβῶς

2. συντρέχον m. συντρέχων G. 3. καλῶς anonymus. Legebatur οὐ καλῶς. 4. μέντοι] μὲν G. 7. ῥασσῶν AB. 8. τοῦ] τὸν τοῦ B. 12. θεγλαφασὰρ AB. Θαγλαφασὰρ G. βοήθειαν] συνήθειαν G. αὐτὸν om. G. 15. ἀποικίζει] ἀπῳκίζει AB. ἀπῴκισεν G. 17. βασιλειῶν m. βασιλέων G. 19. τῶν ἐν] ἐν τῇ G.

Hac quippe ratione, quae nusquam apud me valet, decimi octavi et ultimi regis tribuum decem Osee annus nonus, ad scripturae mentem in Ezeciae regis Iuda 6, ad quem Israël captivitas prima contigit, incidet. Caeterum codices nonnulli, quos sequuntur Africanus et Eusebius annos 20 assignant, alii 18 duntaxat, quibus nulla tenus attendendum, ob validam illam rationem adductam.

Phacee Israël et Raasson Syriae reges regem Achaz hostiliter aggrediuntur, et una die ex Iuda hominum myriadas duodecim trucidant, mulierum vero ac puerorum myriadas 20 abducunt captivas, quas tamen Iobel prophetae suasibus liberas dimiserunt.

Achaz missis, ad Thaglathphellasar Assyriorum regem, quas in thesauris repositas invenit opibus, ad amicitiam secum ineundam pellexit, contemptis Esaiae prophetae in fidei argumentum virginem parituram polliciti monitis. Ille valido exercitu Syriam et Israël depopulatur, populique copiam immensam in Assyrios captivam transportavit.

Osee occiso Phacee regnum occupavit.

Ut geminum Hebraeorum regnum a Salomonis aetate ad suum usque et Osee regis Israël 18 et ultimi in Samaria regnantis tempus, divisum in unum coiret, omni studio Ezecias contendit.

Sane cum ita sit, ut sacri de regum gestis codices quoto anno regum

ἐμφαίνειν ἐν ποίῳ χρόνῳ τῶν βασιλέων Ἰούδα ἕκαστος τῶν ἐν Σαμαρείᾳ βασιλευσάντων ἤρξατο βασιλεύειν, μηδ᾽ αὖ πάλιν ἕκαστος τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ βασιλευσάντων ἐν ποίῳ ἔτει τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ ἤρξατο κρατεῖν, μόλις ἠδυνήθην σύμφωνον εὑρεῖν τὸ πρῶτον ἔτος Ὠσηὲ πρὸς τὸ ιβʹ Ἄχαζ, διὰ τὸ πάντα σχεδὸν B τὰ ἀντίγραφα τὸν Φακεὲ υἱὸν Ῥομελίου ἢ ιηʹ ἔτη ἢ κʹ λέγειν κεκρατηκέναι τῶν ἐν Σαμαρείᾳ ιʹ φυλῶν. ἐν ἑνὶ δὲ ἀντιγράφῳ λίαν ἠκριβωμένῳ κατά τε στιγμὴν καὶ προσῳδίαν ἐκ τῆς ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας ἐλθόντι εἰς ἐμὲ βιβλιοθήκης, ἐν ᾧ καὶ ἐπεγέγραπτο ὡς ὁ μέγας καὶ θεῖος Βασίλειος τὰ ἐξ ὧν ἐκεῖνο ἀπεγράφη ἀντιβαλὼν διωρθώσατο βιβλία, ἐν τούτῳ οὖν εὗρον κηʹ ἔτη τῆς βασιλείας Φακεέ, καὶ συγκρίνας πρὸς τὸ εἰρημένον ιβʹ ἔτος Ἄχαζ μᾶλλον ἐγγίζειν τὸ πρῶτον ἔτος Ὠσηὲ κατὰ τὴν τῶν βασιλειῶν γραφήν, οὕτω καὶ ἐστοιχείωσα. φησὶ γὰρ πρὸς λέξιν ἡ δʹ τῶν βασιλειῶν „ἐν ἔτει ιβʹ Ἄχαζ βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευ- C σεν Ὠσηὲ υἱὸς Ἠλὰ ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ Ἰσραὴλ θʹ ἔτη.” εἰ τοίνυν δῶμεν τὸν Φακεέ, ὡς τὰ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων, οἷς καὶ Εὐσέβιος ἠκολούθησεν, ἔτη ιηʹ ἢ καὶ κʹ, εὑρεθήσεται ἡ ἀρχὴ τῆς βασιλείας Ὠσηὲ τῷ βʹ ἔτει πληρουμένῳ τοῦ Ἄχαζ καὶ ἀρχομένῳ τῷ τρίτῳ. τὸ δὲ τέλος, ὅπερ ἐστὶν θʹ τοῦ αὐτοῦ Ὠσηέ, τῷ ιαʹ

6. ῥωμελίου AB. 8. ἐν καισαρείας A. 10. ἐκεῖνο m. ἐκείνῳ G. 15. δʹ] Cap. XVII, 1. 18. ἢ καὶ B. καὶ om. G. 19. βʹ Bm. ιβʹ G. πληρουμένῳ m. πληρουμένου G. ἀρχομένῳ Bm. ἀρχομένου G.

Iuda regum Israël singuli Samariae regnum adierint; et ex adverso quo regum Israël anno singuli quique regum Iuda moderari coeperint, non aperte significent; attentis et profundius expensis regum aetatibus et annis, vix ac ne vix quidem Osee annum primum in Achaz duodecimum convenientem potui deprehendere; quod Phacee filium Romeliae, vel annis 18 vel certe 20, tribuum duodecim regnum in Samaria tenuisse cuncta ferme exemplaria testentur; alter tamen codex ob summam cum accentuum tum propriorum cuique dictioni characterum integritatem commendatus, et ex Caesariensi Cappadociae bibliotheca ad manus meas delatus, cuius insuper praefixa inscriptio libros priores ex quibus exscriptus fuerat, a magno Basilio comparatos ad invicem et correctos defert argumentum; codex, inquam, ille annos Phacee regno assignandos octo et viginti repraesentat; quare computis ad invicem collatis ad praefatum Achaz annum 12 Osee primum iuxta Regnorum et scripturae verba propius accedere animadverti; atque hunc in modum regum laterculum mihi digestum est. Sacer quippe Regnorum liber 4 verbo tenus exprimit. „Anno 12 Achaz regis Iuda regnavit Osee filius Ela in Samaria super Israël annos 9.” Concessis igitur, ut exemplaria quaedam exigunt, iisque Eusebius assentitur, Phacee annis 18 aut 20 exordium regni Osee in annum secundum Achaz iam completum, et ineuntem iam tertium incidere, terminum autem, qui eiusdem Osee nonus

Ἄχαζ, καὶ εὑρεθήσεται ἡ αὐτὴ θεία γραφὴ οὐ μόνον ἐν τούτῳ σφαλλομένη, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ φάσκειν ἔπειτα ὅτι καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ δʹ βασιλεῖ Ἐζεκίᾳ, αὐτὸς ὁ ἐνιαυτὸς ζʹ Ὡσηὲ υἱῷ Ἠλὰ βασιλεῖ Ἰσραήλ, ἀνέβη Σαλμανασὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ V. 163 Σαμάρειαν, καὶ τὰ ἑξῆς. λείπεται γὰρ τὸ δʹ ἔτος Ἐζεκίου ἐκ τοῦ D ιηʹ ἔτους Φακεέ, βʹ δὲ Ἄχαζ, οὐχ ἑπτά, ἀλλὰ ιδʹ, ἅ ἐστι διπλασίονα, πρὸς δὲ τὴν ἀκριβῆ στοιχείωσιν συμφωνεῖ. τῷ ιαʹ ἔτει Ἄχαζ βασιλέως Ἰούδα τὸ θʹ ἔτος Ὡσηὲ συνέταξεν Εὐσέβιος ἐν τῷ κανόνι αὐτοῦ· ὅπερ πάντη ἀσύμφωνον.

Τοῦ Ἰσραὴλ ιηʹ καὶ τελευταῖος ἐβασίλευσεν Ὡσηὲ ἔτη θʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψοβʹ.

Χαλδαίων βασιλεῖς. P. 204

Τὸ πρῶτον ἔτος Ναβονασάρου Χαλδαίων βασιλέως ἀπὸ τοῦ ͵δψμϛʹ ἔτους τοῦ κόσμου δεῖ ἀριθμεῖν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἕως τελευτῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἔτη υκδʹ, ὡς εἶναι ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως Ἀλεξάνδρου τελευτῆς ͵εροʹ.

Σαλμανασὰρ ὁ καὶ Ναβονάσαρος Χαλδαίων πρῶτος ἐβασίλευσεν ἔτη κϛʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψμϛʹ.

Σαλμανασὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων κατὰ τοῦ Ὡσηὲ ἐλθὼν τὴν Σαμάρειαν καὶ τὸν Ἰσραὴλ ὑπόφορον ἔθετο. ἔπειτα δὲ μαθὼν B

2. ἔπειτα] Cap. XVIII, 9. 3. βασιλείας Εζεκία G. υἱοῦ Ηλοῦ βασιλέως G. 5. τὸ δʹ] ἐπὶ τὸ αʹ m. 7. τὸ ἡμέτερον συμφωνεῖ m. 13. ναβονασάρου B. ναβονασσάρου A. Ναβουνασσάρου G. 14. ͵δψμζ m. τελευτῆς B. τελευτὴν G. 15. τοῦ Μακεδόνος — Ἀλεξάνδρου om. B. 17. ναβονάσαρος B. ναβονασαῖος A. Ναβονεσαῖος G. 18. κεʹ et ͵δψμζ m.

est, Achaz undecimo aequalem annotabimus; ipsaque sacra scriptura non in hoc modo arguetur fallaciae, sed in eo pariter, quod subiungit: et factum est in anno quarto regis Ezeciae, ipse est 7 Osee filii Ela regis Israël, adscendit Salmanasar Assyriorum rex in Samariam, cett. Ab anno quippe Phacee 18, et ab Achaz 2, non septem modo, sed annorum 14 summa deesse comperitur; computus autem noster accuratae rationi concors iudicatur. Achaz regis Iuda anno 11 Osee nonum composuit Eusebius, quod penitus absonum.

Israël 18 et postremus rex Osee annis 9, mundi vero 4761 usque ad 4770.

Chaldaeorum reges.

Nabonassari Chaldaeorum regis annum primum a communi mundi 4747, et ab eo deinceps ad Alexandri Macedonis obitum annos 424, adeo ut ab Adamo ad Alexandri mortem anni putentur 5170.

Salmanasar, qui et Nabonassarus, Chaldaeorum rex 1 tenuit imperium annis 25, a vulgari mundi anno 4747.

Salmanasar Assyriorum rex bello Osee moto Samariam et Israël vectigales reddidit. De Osee postmodum, qui missis legatis Adramelech Ae-

τὸν Ὠσηὲ πρεσβευόμενον εἰς βοήθειαν ἐλθεῖν τῷ Αἰθίοπι Ἀδραμέλεχ, τῷ κατὰ τὴν Αἴγυπτον, καὶ Σηγὼρ βασιλεῖ Αἰγύπτου, τόν τε Ὠσηὲ καθεῖρξεν ἐν φυλακῇ καὶ τὰς ι′ φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ ᾐχμαλώτευσεν. ἡ τῶν ἐν Σαμαρείᾳ δέκα φυλῶν λεγομένων τοῦ Ἰσραὴλ βασιλευομένων Ἑβραίων ἀρχή.

Τούτῳ τῷ ζ′ ἔτει Ὠσηὲ τοῦ τελευταίου βασιλέως αὐτῶν ἤρξατο πολιορκεῖσθαι, ὅπερ ἦν ἀρχὴ τοῦ δ′ ἔτους Ἐζεκίου, ὥς φησιν ἡ δ′ τῶν βασιλειῶν, ὅτι ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ δ′ βασιλεῖ C Ἐζεκίᾳ, αὐτὸς ὁ ἐνιαυτὸς ζ′ Ὠσηὲ υἱῷ Ἠλὰ βασιλεῖ Ἰσραήλ, ἀνέβη Σαλμανασὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Σαμάρειαν καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτὴν καὶ κατεβάλετο αὐτήν, ἀπὸ τέλους τριῶν ἐτῶν ἐν ἔτει ϛ′ Ἐζεκία. οὗτος ἐνιαυτὸς θ′ τῷ Ὠσηὲ βασιλεῖ Ἰσραήλ. καὶ συνελήφθη Σαμάρεια καὶ ἀπῴκισε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν Σαμάρειαν εἰς Ἀσσυρίους καὶ ἔθηκεν αὐτοὺς ἐν Χαλχὰλ καὶ ἐν Ἀβὼρ ποταμῷ Γωζὰν καὶ ὄρη Μήδων, ὅτι οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ αὐτῶν. αὕτη πρώτη τοῦ Ἰσραὴλ αἰχμαλωσία πέφυκεν εἰς Ἀσσυρίους, ἥτις γέγονεν ἀρχομένῳ ϛ′ ἔτει Ἐζεκίου, κοσμικῷ δὲ ἔτει ͵δψο′ πληρουμένῳ. διήρκεσε δὲ ἡ αὐτὴ τῶν δέκα φυλῶν βασιλεία ἐν Σαμαρείᾳ ἀπὸ τοῦ πρώτου βασιλέως αὐτῶν D Ἱεροβωὰμ δούλου Σολομῶνος ἐν βασιλεῦσι ιη′, ἔτεσι δὲ σξ′.

1. συνήθειαν G. 2. σιγὼρ B. 4. ᾐχμαλώτευσεν B. ᾐχμαλώτισεν G. 5. ἔληξεν ἀρχὴ m. 6. τὰς τελευταίας βασιλείας G. Correctum ex Bm. 7. δ′] Cap. XVIII, 9. 8. βασιλέως Ἐζεκία G. 9. υἱοῦ Ἠλᾶ βασιλέως G. 10. σαμάρεια B. 11. καὶ κατεβάλετο (κατεβάλλετο A.) αὐτὴν addidi ex AB. τριῶν ἐτῶν] γ′ ἔτους G. 12. συνελείφθη AB. 13. Vulgo ἀπῴκησεν. 14. Vulgo ἔθηκαν. Χαλχὰλ] Ἀλαὲ Reg. 15. ὄρη] ὄρεσι p. 205 c. 16. θεοῦ] τοῦ θεοῦ G. 20. ἱεροβοὰμ B. Ἱεροβοάμ G. σαλομῶντος B. Σολομῶντος vulgo.

thiopem Aegypto proximum, et Segor (Taracem) Aegypti regem in belli societatem vocaverat, certior factus, ipsum Osee captum coniecit in vincula et Israëliticas decem tribus in servitutem misit. Tribuum decem Israël vocatarum, et Hebraeorum Samariae subditorum regnum hic desiit.

Isto regis Israël ultimi anno 7, qui fuit Ezeciae 4, iniit obsidio Samariae, scriptura Regnorum 4 referente: et factum est in anno 4 regis Ezeciae, (ipse annus 7 Osee filii Ela regis Israël), adscendit Salmanasar rex Assyriorum in Samariam et obsedit eam, a fine tertii anni, in anno sexto Ezeciae, ipse annus nonus Osee regis Israël. Et capta est Samaria et transtulit rex Assyriorum Samariam in Assyrios; et posuerunt eos in Alae et Abor fluvio Gozan et ore Medorum; eo quod non obediverint voci domini dei sui. Haec captivitas Israël prima et ad Assyrios migratio anno Ezeciae 6 ineunte, communi vero mundi 4770 completo facta est. Stetit autem tribuum decem regnum per reges 18 sibi succedentes ab Hieroboam Salomonis servo earum rege primo annis 260. A mundi siquidem

ἀπὸ γὰρ τοῦ κοσμικοῦ ͵δφιγʹ ἀρξαμένη εἰς τὸ ὑποτεταγμένον
͵δψοαʹ ἔληξε, κατὰ δὲ Ἀφρικανὸν ͵δψνʹ, κατὰ δὲ Εὐσέβιον ͵δφνεʹ.
Εὐσέβιος δὲ ὁ Καισαρεὺς σνʹ ἔτη ἐπελογίσατο καὶ ἄλλοι σμςʹ,
πλὴν τὸ ἀκριβέστερον καὶ τῇ γραφῇ τῶν βασιλειῶν συμφωνότε-
ρον ὡς πρὸς τὸ ςʹ ἔτος Ἐζεκίου καὶ αὐτὸ ἀρχόμενον συναντᾷ τὸ
θʹ ἔτος Ὠσηὲ καὶ αὐτὸ πληρούμενον. οὕτω γὰρ χρὴ νοεῖν τὸ τέ-
λος τοῦ θʹ ἔτους Ὠσηὲ ἀρχὴν τοῦ ςʹ ἔτους Ἐζεκίου. οὕτως γὰρ
ἂν ὀρθῶς νοηθείη.

Ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ὑπὸ Σαλμανασὰρ γενομένης τῶν ιʹ
φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ τῶν ἐν Σαμαρείᾳ ἦν Τωβίας ὁ δικαιότατος
φυλῆς Νεφθαλεὶμ ἐν Νινευὶ τῇ πόλει. οὗτος τοὺς ὑπὸ Σαλμα-
νασὰρ καὶ τῶν λοιπῶν Χαλδαίων ἀναιρουμένους θάπτων διαγνω- P. 205
σθεὶς φεύγει καταλείψας τὴν κτῆσιν αὐτοῦ. τοῦ δὲ Σενναχηρὶμ ἀναι-
ρεθέντος ὑπὸ τῶν τέκνων αὐτοῦ καὶ τοῦ Σαλμανάσαρ ἀποθανόν-
τος, Ἀρχεδὼν υἱὸς Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἀδελφιδοῦν V. 164
τοῦ Τωβίου Ἀρχίκαρον ἔταξεν ἐπὶ τὴν ἐκλογιστείαν, ὃς τὸν Τω-
βίαν αἰτήσας ἔλαβε παρὰ τοῦ βασιλέως. ὁ δ' αὐτὸς ὥρᾳ καύματός
τινα τῶν Ἑβραίων θάψας ὕπνωσεν ἐν τῇ αὐλῇ παρὰ τὸ τεῖχος
ὑπὸ στρούθων νοσσιὰν, τούτου τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀφοδεύσαντες
ἐπήρωσαν οἱ στροῦθοι. ὁ δὲ πρεσβύτατος ἅμα καὶ τυφλὸς ὢν ἐν B
Ῥαγαῖς τῆς Μηδείας τὸν υἱὸν ἀποστέλλει Τωβίαν πρός τινα

1. τεταγμένον G. 3. ἐπελογήσατο AB. ἄλλοις μςʹ AB. 11. νηνευῒ B. Debebat potius Νινευή. 13. σεναχηρεὶμ AB. Σεναχερεὶμ G. 14. τέκνων] παίδων G. 15. ἀρχεδὼν B. Ἀρχεδὼμ G. Ἀσαρδὰν m. σεναχειρὶμ B. σεναχηρεὶμ A. Σεναχερεὶμ G. 16. ἐκλογιστείαν B. ἐκλογιστίαν G. 18. ὑπνώσας G. 21. Μηδίας m.

4513 initio ducto, praefato 4771 finem ultimum reperit; qui secundum Africanum 4750 contigit; prout autem scribit Eusebius 4555, Eusebius quidem Caesariensis annos 250 colligit, alii solos 246. Ea vero est fidelissima omnium ratio, quae Ezeciae annum 6 ineuntem Osee nono iam finito copulat; ita namque Osee noni finem Ezeciae sexti principio coniunctum opinari necesse est; eo quippe pacto computus hic recte concipitur.

Ex tribuum decem in Niniven a Salmanasar ducta captivitate Tobias e tribu Nephthalim civium Samariae iustissimus unus extitit. Hic contribules a Salmanasar et reliquis Chaldaeis interfectos sepelire deprehensus, bonis relictis, fuga salutem quaerere cogitur. Sennacherim autem a filiis occiso et Salmanasar pariter vivis erepto, Asordan Sennacherim filius Assyriorum rex Archicarum Tobiae nepotem regni computis praefecit, qui Tobiam sibi donari precatus, eum a rege recepit. Tobias deinde iustis cuidam Hebraeo persolutis, diurni aestus hora somno correptus, et ad areae murum sub passerculorum nido quiescenti, eiectum et lapsum in oculos avicularum stercus caecitatis causa fuit. Senectute gravis et oculis orbus filium nominis sui Tobiam ad contribulem quendam Raguel argenteo-

Γαβαὴλ ὁμόφυλον ἀγαγεῖν παρακαταθήκην ταλάντων ἀργυρίων δέκα. ὁ δὲ ἀπιὼν μισθωτὸν ὁδοδείκτην ἐπιζητήσας εὗρεν ἀγνοῶν Ῥαφαὴλ τὸν ἀρχάγγελον, ὑφ' οὗ μυηθεὶς τὰ περὶ τῆς χολῆς τοῦ ἰχθύος καὶ τοῦ ἥπατος καὶ τῆς καρδίας, τά τε κατὰ τὴν δαιμονιῶσαν συγγενίδα πράττει καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρὸς ἀνοίγει ἐπανελθών.

Ἀναγκαῖον δὲ οἶμαι τῇ παρούσῃ αἰχμαλωσίᾳ ζητῆσαι πῶς τῆς τῶν Ἀσσυρίων βασιλείας πρὸ ϟϛ' ἐτῶν καθαιρεθείσης ὑπὸ
C Ἀρβάκου τοῦ Μήδου τοῦ ταύτην εἰς Μήδους μετενέγκαντος ἡ γραφὴ τὸν Σαλμανασὰρ βασιλέα Ἀσσυρίων καλεῖ καὶ τὴν ἀποικίαν εἰς Ἀσσυρίους φησὶ τῶν ι' φυλῶν. εἶτα τὴν τοπικὴν θέσιν τῆς κατοικίας αὐτῶν ἐν Χαλχὰλ καὶ ἐν Ἀβὼρ ποταμοῖς Γωζὰν καὶ ὄρεσι Μήδων. ἢ δῆλον ὅτι Μήδων μὲν γένος κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ Ἀρβάκου ἐβασίλευσεν, ἡ δὲ βασιλεία καὶ Ἀσσυρίων ἐλέγετο διὰ τὸ εὐγενὲς καὶ παλαιὸν τῆς ἀρχῆς καὶ τὸ τῆς χώρας ὄνομα, καὶ Μήδων διὰ τὸ ὄψιμον τῆς ἐξουσίας καὶ τὴν χώραν Μηδείαν λεγομένην. Σαλμανασὰρ δὲ καλῶς ἄν, οἶμαι, νοηθείη αὐτὸς οὗτος ὁ ἀπὸ Ἀρβάκου βασιλεύων Ἀσσυρίων καὶ Μήδων, ὃς ἦν
D τῶν Ἀσσυρίων μὲν ἀρχηγός, ὑπὸ δὲ τὴν ἡγεμονίαν ἄρτι κατατεταγμένος. οὕτω γάρ φασιν οἱ τὰ Βαβυλωνιακὰ γράψαντες, ὅτι Ἀρβάκης τὴν βασιλικὴν προσηγορίαν καὶ τὸν πλοῦτον εἰς Μή-

1. Γαβαὴλ] Ραγὀυὴλ G. 2. ὁδοῦ δεικτὴν G. 3. μνησθεὶς G. 13. ὄρεσι μήδων B. Ορεσι καὶ Μήδων G. 16. Μηδείαν] μηδίαν A recte. 18. καὶ Μήδων delet m. 19. ἄρτυ B. 21. τὴν] τῶν G. βασιλικὴν B. βασιλέων G.

rum decem talentorum sponsione exhibita summam relaturum in Rages Mediae civitatem mittit. Profectus ille viae ducem mercede conducturus, archangelum Raphaël inscius reperit, a quo monitus, quae fel, cor et iecur piscis, tum quae cognatam daemonio vexatam spectant, exsequitur; domumque reversus oculos patri restituit.

Captivitatis equidem, de qua sermo, narrationi magnam accessionem me facturum reor, si, Assyriorum regno ante annos 96 ab Arbace everso et ad Medos ab eodem translato, qua denum ratione Salmanasar Assyriorum regem, et, quod rem spectat, deportatas ad Assyrios tribuum decem reliquias affirmet scriptura, sermonem instituam. Quis captivitatis loci situs, quae terra recepit habitaturos in Alae et in Abor fluviis Gozan et in ore Medorum. Succiduis temporibus Medorum genus ab Arbace imperium tenuisse procul est omni dubio. Regnum autem ipsum, qua vox Assyriorum nobilitate, antiquitate et regionis appellatione spectata signabat, qua Medorum nomen ob nuperam potestatem, et ipsam Mediae provinciam indigitabat. Salmanasar porro ille, de quo frequentior hic memoria, non absurde, me quidem iudice, qui ab Arbace Assyriorum moderator institutus est, qui Assyriorum quidem princeps fuerit, verum Arbacis potestati plene modo subiectus. Ita referunt rerum Babylonicarum scriptores: Arbacem nimirum, regum appellationem et opes ad Medos transtulisse, re-

δους μετήγαγεν. Ἀσσυρίων δὲ βασιλέα κατέστησε Βέλεσυν ὑπ' αὐτὸν δηλονότι. καὶ οὗτοι λοιπὸν ἦσαν κατὰ διαδοχὴν ὑπὸ Μήδους τεταγμένοι, ὥς τισι δοκεῖ, ἕως τοῦ η' βασιλέως Ἀσσυρίων καὶ Μήδων Δαρείου τοῦ καὶ Ἀστυάγους, ὃν Κῦρος καθελὼν εἰς Πέρσας τὴν βασιλείαν μετήνεγκεν, ὥς τισιν ἔδοξεν. ἕτεροί φασι μετὰ Σαρδανάπαλλον κρατῆσαι καὶ τῆς Ἀσσυρίων ἀρχῆς Νίνον, ὥς που καὶ Κάστωρ ἐν τῷ κανόνι αὐτοῦ φησιν ὧδε· Πρώτους P. 206 *μὲν οὖν τοὺς Ἀσσυρίων βασιλεῖς κατετάχαμεν, τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ Βήλου πεποιημένους, τῷ δὲ τὰ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔτη μὴ παραδεδόσθαι σαφῶς τοῦ μὲν ὀνόματος μνημονεύομεν, τὴν δὲ ἀρχὴν τῆς χρονογραφίας ἀπὸ Νίνου πεποιήμεθα, καὶ καταλήγομεν ἐπὶ Νίνον τὸν διαδεξάμενον τὴν βασιλείαν παρὰ Σαρδαναπάλλου. ἐκ δὲ τῶν ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ μνημονευομένων ὀνομάτων φαίνονται τρεῖς ἀρχαὶ πρὸ τῆς Κύρου βασιλείας μετὰ Σαρδανάπαλλον. ἕως γὰρ τούτου λόγος κρατεῖ Ἀσσυρίους ἄρχειν τῶν δύο λοιπῶν, λέγω δὴ Μήδων καὶ Χαλδαίων, μετὰ δὲ Σαρδανάπαλ-* B *λον ποτὲ μὲν Μήδους ἄρχειν τῶν Ἀσσυρίων, ποτὲ δὲ Χαλδαίους. καὶ ἡ μὲν τῶν Μήδων ἀρχὴ ἤδη ἀνωτέρω ἡμῖν ἐν κανονίῳ ἐστοι-*

1. *ἤγαγεν* G. *βελεσὺν* A. *Βέλεσιν* Scaliger p. 46. 2. *οὗτοι* B. *οὕτω* G. 5. *μετήνεγκεν*] *μετήγαγεν* G. 6. *σαρδανάπαλλον* B. *Σαρδανάπαλον* G. 7. *Κάστωρ*] Apud Eusebium I, 13. p. 37. 8. *οὖν*] *εἶναι* G. *ἀσσυρίων* B. *Ἀσσυρίους* G. 9. *τὰ* Scaliger. *τῷ* G. om. B. *ἔτη* Scaliger. Vulgo *ἔτει*. 10. *παραδεδῶσθαι* B. *μνημονεύωμεν* B. 11. *πεποιήμεθα* B. *πεποιήκαμεν* G. 12. *νίνου* A. *παρὰ*] *ἀπὸ* G. Vulgo *Σαρδαναπάλου*. *σαρδανάπαλον* B. 14. *πρὸ*] *πρὸς* B. 15. *λογοκρατεῖ* G. *Ἀσσυρίων* G. *ἄρχειν* B. *ἀρχὴν* G. 16. *μετὰ δὲ τὸν* G. Vulgo *Σαρδανάπαλον*.

gem autem Assyriis Belesym, sibi videlicet subditum dedisse. Hunc in modum nonnullis ita sentientibus Medis suppositi regnum excipiebant Assyrii ad Darium usque Medorum et Assyriorum principem octavum, cui nomen etiam Astyages, quo sublato, ut quibusdam visum, ad Persas regnum transtulit Cyrus. Post Sardanapalum Assyriorum imperium Ninum obtinuisse alii asserunt, e quorum numero prodiit Castor, qui canonis ab eo editi nonnullo loco in haec verba scribit. Primo quidem ordine reges Assyriorum generis et imperii seriem a Belo ducentes locavimus, quamquam de eius imperii tempore certa et aperta notitia non constet. Nominis equidem agimus memoriam; a Nino quoque Chronographiae principium duximus et in Ninum Sardanapali successorem desinimus. Imperiorum porro divino scripturae textu celebratorum et trium maxime nationum nomina tempore Cyrum praeeunte et Sardanapalum sequuto offerunt se perpendenda. Ad eius enim aetatem de Assyriis in scriptura praecipua fit mentio; reliqua duo imperia Medorum, dico, et Chaldaeorum ita inter se ad invicem legimus comparata, ut Sardanapalo succedentibus annis, qua Medos Assyriis dominatos, qua Chaldaeos imperasse comperiamus. Et Medorum quidem imperium ab Arbace derivatum proprio sibi laterculo

V. 165 χειώθη ἰδιάζοντι ἀπὸ Ἀρβάκου· ἡ δὲ τῶν Χαλδαίων λείπεται στοιχειωθῆναι, ἥτις ἀπὸ Σαλμανασάρ, ὃν καὶ Ναβονάσαρον καλοῦσι, λαμβάνεται παρά τε Χαλδαίοις ἐν τῇ τῶν ἀστέρων ψηφοφορίᾳ καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήνων μαθηματικοῖς, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ὁ σοφώτατος Κλαύδιος Πτολεμαῖος ἐν τῇ μεγάλῃ συντάξει τῇ τῆς ἀστρονομίας, τοῖς ἀπὸ Ναβονασάρου χρώμενος ἔτεσιν,
C ἔν τε ταῖς τῶν δύο φωστήρων ἐποχαῖς συνόδοις τε καὶ πανσελήνοις καὶ ταῖς κατ' αὐτὰς συμβαινούσαις σεληνιακαῖς καὶ ἡλιακαῖς ἐκλείψεσιν, ἔν τε ταῖς τῶν πέντε πλανωμένων κατὰ μῆκος καὶ πλάτος ψηφοφορίαις καὶ τῶν λοιπῶν ἀπλανῶν ἀστέρων. πάντων γὰρ αὐτὴν ἀκριβεστέραν ὁμολογοῦσιν εἶναι, συνάγουσαν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ Ναβονασάρου ἐπὶ τὸ πρῶτον ἤτοι ζ' ἔτος Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνων καὶ Περσῶν καὶ πάσης σχεδὸν τῆς οἰκουμένης βασιλεύσαντος ἔτη υιθ', ἐπὶ δὲ τὴν τελευτὴν τοῦ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου ἔτη υκδ'. ἐπεὶ δὲ συμφωνεῖν ἀναγκαῖον ἡγησάμεθα
D δεῖξαι τοῖς καθ' ἡμᾶς ἔτεσι τοῦ κόσμου τὴν τῶν οὐρανίων κίνησιν, σύμφωνος δὲ τοῖς Χαλδαίων καὶ Ἑλλήνων σοφοῖς ὁ ἀπὸ Ναβονασάρου χρόνος μεμαρτύρηται, κοινή τις ἔστω ἀρχὴ τὸ ,δψμζ' ἔτος, τὸ αὐτὸ ὑπάρχον τῷ πρώτῳ ἔτει Ναβονασάρου, ϑν', εἴ τις βουληθείη κατὰ τὰς ἐν τῇ μεγάλῃ συντάξει τοῦ μεγάλου Πτολεμαίου ἐκτεθειμένας γραμμικὰς ἢ κανονικὰς δείξεις ψη-

2. ναβονάσαρον A. ναβουννάσαρον B. Ναβονασὰρ G. 5. ὁ Πτολεμαῖος G. 6. Ναβονασάρου m. Βανασάρου G. 8. καὶ ἐν ταῖς G. αὐτὰς m. αὐταῖς G. 17. δὲ τοῖς B. δὲ καὶ τοῖς G. 18. τὸ Bm. τῷ G. 21. γραμμικὰς B. γραμματαίας A. γραμματείας G.

superius descriptum est. Sola superest Chaldaeorum regni exponenda series, quae a Salmanasar, Nabonasar eis pariter dicto, sumit initium; cuius computi cum apud Chaldaeos in putandis astrorum motibus, tum apud Graecos matheseon peritos frequentior est consuetudo, prout eruditissimus Claudius Ptolemaeus luculento de astronomia opere testatur, Nabonasareis ipse usus annis sive maioris utriusque luminaris certos status inspiceret, sive congressus eorum aut plenilunia vel in utroque defectus occurrentes lunae nimirum et solis eclipses, sive demum errantium quinque siderum et aliorum caelo fixorum iuxta longitudinem et latitudinem numeros colligeret. Omnium quippe accuratissimum ferunt computum, qui a Nabonasaro ad primum usque, septimum intellige Alexandri Macedonis, Macedonibus ipsis, Persis ac toti ferme orbi dominantis annos 419 et ad ipsius usque Alexandri obitum annos 424 colligit. At quoniam cum vulgaribus et usitatis mundi annis caelestium corporum motus concordiam servare necessarium duximus ostendere; et insuper de Nabonasari computo unam apud Graecorum Chaldaeorumque sapientes sententiam teneri fassi sumus; agedum commune nobis principium hoc ponatur. Annus 4747 anno Nabonasari primo aequalis est; adeo ut si quis secundum positas in magna eruditi Ptolemaei collectione demonstrationes et regulas caelestium motuum

φοφορίαν τινὰ τῶν οὐρανίων φορῶν ἐπιλογίσασθαι, λαμβάνων τὰ ἀπὸ τοῦ ,δψμζ' ἔτους τοῦ κόσμου, εἶτα ἀπὸ πρώτου ἔτους Ναβονασάρου μίαν καὶ τὴν αὐτὴν εὕροι ἐποχὴν μέχρι τελευτῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου, καθ' ἣν κόσμου μὲν ἔτος ,ερο' ὑπῆρχεν, ἀπὸ δὲ τοῦ πρώτου ἔτους Ναβονασάρου ἔτη γίνονται υκδ', ὡς P. 207 προείρηται. τὰς μέντοι ἀπὸ τῆς τελευτῆς Ἀλεξάνδρου ψηφοφορίας τῶν ἀστέρων ὁ αὐτὸς φιλόσοφος ἐν προχείροις κανόσιν ,αυος' ἐτῶν περιόδων, ἤτοι ἀποκαταστάσει Αἰγυπτιακοῦ ἑνὸς ἔτους ἐξέθετο. πλὴν καὶ ἀπὸ τοῦδε τοῦ χρόνου ἤτοι ἀπὸ τῆς τελευτῆς Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ ,ερο' κοσμικοῦ ἔτους, ἡνίκα ὁ ἀπὸ Φιλίππου τοῦ μετὰ Ἀλέξανδρον τὸν κτίστην χρόνος, τῶν προχείρων κανόνων τὴν ἀρχὴν εἴληφεν. εἴ τις βουληθείη σύνοδον, πανσέληνον ἢ ἄλλην τινὰ ψηφοφορίαν τῶν ἀστέρων ἐπιλογίσασθαι κατὰ τὴν προκειμένην ἀκριβῆ τῶν κοσμικῶν ἐτῶν ποσότητα, B ἤγουν καὶ πασχαλίων, ἄπταιστον εὑρήσει καὶ τὴν αὐτὴν ἀκριβῆ κατάληψιν τοῖς τε κατὰ τὴν μεγάλην σύνταξιν Πτολεμαίου ἀπὸ Ναβονασάρου ἔτεσι καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς τελευτῆς Ἀλεξάνδρου, ἤτοι ἀρχῆς Φιλίππου τοῦ μετὰ Ἀλέξανδρον τὸν κτίστην ἕως Αὐγούστου Καίσαρος καὶ ἔτι ἕως Διοκλητιανοῦ, καὶ αὖθις ἕως τοῦ παρόντος ,στβ' ἔτους. ἀπὸ δὲ Ναβονασάρου τοὺς χρόνους τῆς τῶν ἀστέρων κινήσεως Χαλδαῖοι ἠκρίβωσαν καὶ ἀπὸ Χαλδαίων

1. ἐπιλογήσασθαι G. 7. αὐτὸς] αὐτοῖς A. 13. ψηφιφορίαν B. Hoc est ψηφηφορίαν. 15. πασχαλίων] πασχουαλίων B. Πασχουάλιον G. Hanc formam tacite correxi supra p. 63, 4. ex editione Veneta, quae ibi πασχαλίῳ et πασχαλίου dedit, hic autem πασχάλιον. εὑρήσει B. εὕρῃς G. 20. ,στβ' B. ,στνβ' G.

rationem et numeros in praesenti habere desideret, a communi mundi anno 4747 et una pariter ab anno Nabonasari primo ducto putandi principio, certam utrobique temporis epocham reperiat usque ad Alexandri conditoris obitum, qui mundi 5170 asseritur, et a Nabonasari primo alios, ut praemisimus, 424 colligat. Ab Alexandri quidem obitu siderum numeros ac rationes sapiens ille vir in expeditis tabulis annorum 1476 periodo, id est, anni unius Aegyptiaci reparatione nobis exposuit; verum ab hoc quoque semper temporis limine, a morte nimirum Alexandri et a vulgari mundi anno 5170, quo post Alexandrum imperii conditorem expeditarum regularum spatium a Philippo ducitur, sumpsit exordium. Ad haec, si quis concursum, plenilunium vel quamvis aliam astrorum rationem colligere studet, ex praemisso accuratiore mundi annorum numero et paschalem tabulam ab errore penitus immunem et certam eandem excogitandi viam, a positis huiusmodi iuxta magnam Ptolemaei collectionem a Nabonasaro annis et iis qui Alexandri morte signantur reperiat; id est a Philippi imperio Alexandri conditoris supparis usque ad Augustum Caesarem, imo ad Diocletianum Augustum, ac rursus ad annum 6352 praesentem. A Nabonasaro vero astrorum motus spatia ac tempora diligenter annotarunt Chal-

οἱ παρ' Ἕλλησι μαθηματικοὶ λαβόντες, ἐπειδή, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος καὶ Βήρωσσός φασιν οἱ τὰς Χαλδαϊκὰς ἀρχαιολογίας περιει- C ληφότες, Ναβονάσαρος συναγαγὼν τὰς πράξεις τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων ἠφάνισεν, ὅπως ἀπ' αὐτοῦ ἡ καταρίθμησις γίνεται τῶν Χαλδαίων βασιλέων. εἰσὶν οὖν, ὡς πρόκειται ἐν κανονίῳ, V. 166 οἱ αὐτοὶ ἀπὸ Ναβονασάρου χρόνοι υκδ' κατά τε τὴν μαθηματικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν ἔκδοσιν, τὰ μὲν καθ' ὅλου ἔτη τὰ αὐτὰ συνάγοντες υκδ', τὰ δὲ κατὰ μέρος οὐ πανταχοῦ τὰ αὐτά· οἷον Κύρου μὲν ἡ θεία γραφὴ λα' ἔτος ὑποφαίνει τῆς βασιλείας καὶ ἐν τοῖς κοσμικοῖς ἔτεσιν οὕτως στοιχειοῦμεν, ὁ δὲ μαθηματικὸς κανὼν θ' μόνα ἔτη Κύρῳ νέμει. καὶ ἐν ἄλλοις δέ τισιν αὐτοῦ τε Ναβονασάρου διαφορὰν εὑρήσεις ἐν τοῖς κατὰ μέρος, ἐν δὲ τῷ D τέλει τὴν ἰσότητα.

Τὰ ἀπὸ Ναβονασάρου ἔτη, τοῦ καὶ Σαλμανασάρ, βασιλέως Χαλδαίων, ἕως Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου τελευτῆς κατὰ τὸν ἀστρονομικὸν κανόνα.

α'	Ναβονασάρου ἔτη	ιδ'.
β'	Ναβίου ἔτη β'.	ις'.
γ'	Χινζήρου καὶ Πώρου ἔτη ε'.	κα'.
δ'	Ἰλουλαίου ἔτη ε'.	κς'.

1. μαθητικοὶ B. ἐπειδὴ B. ἐπειδὰν G. 2. βήρωσσος A. βηρώσος B. Βηρωσσὸς G. φασιν m. φησὶν G. 4. ἠφάνησεν B. 6. μαθητικὴν B. 17. Cum hoc regum indice comparetur Ptolemaei canon p. 139. ed. Halmae. 14. σαλμανασὰρ B. Σαλμονασάρ G. 19. πώρου Bm. πύρου A. Πύῤῥου G.

daei et a Chaldaeis matheseos Graeci interpretes edocti; quandoquidem, ut Alexander et Berosus Chaldaicarum antiquitatum collectores nobis reliquerunt, Nabonasarus collectis priorum regum gestis, qua ratione posteriorum Chaldaeorum regum enumeratio a se inciperet, edixit. Sunt itaque stabiles et certi, prout ex indice demonstratur, cum iuxta mathematicam, tum iuxta ecclesiasticam traditionem, iidem a Nabonasaro anni, ac in universum 424 numero concluduntur; separatim autem sumpti non iidem sunt apud omnes; exempli gratia Cyri regnum divina scriptura annis 31 metitur, eosdemque in vulgarium mundi annorum summa Cyro concedimus, quamvis mathematicus ordo solos novem tribuendos edocet. Et in nonnullis quidem privatim locis ac ipsamet Nabonasari limitanda aetate discrimen facile notaveris; in fine vero concordiam et inter cuncta paritatem.

Anni a Nabonasaro Chaldaeorum rege, qui et Salmonasar, ad Alexandri conditoris obitum iuxta regulam astronomicam.

1. Nabonasari anni 14.
2. Nabili anni duo, summa 16.
3. Chinzeri et Pori anni 5, summa 21.
4. Ilulaei anni 5, summa 26.

ε' Μαρδοκεμπάδου ἔτη ιβ'.	λη'.	P. 208
ϛ' Ἀρκεανοῦ ἔτη ε'.	μγ'.	
ζ' Ἀβασίλευτος ἔτη β'.	με'.	
η' Βηλίβου ἔτη γ'.	μη'.	
θ' Ἀπαραναδίσου ἔτη ϛ'.	νδ'.	
ι' Ἡριγεβάλου ἔτος α'.	νε'.	
ια' Μεσησιμορδάκου ἔτη δ'.	νθ'.	
ιβ' Ἀβασίλευτος ἄλλος ἔτη η'.	ξζ'.	
ιγ' Ἰσαρινδίνου ἔτη ιγ'.	π'.	
ιδ' Σαοσδουχίνου ἔτη θ'.	πθ'.	
ιε' Κινηλαδάλου ἔτη ιδ'.	ργ'.	
ιϛ' Ναβοπαλασάρου πατρὸς Ναβουχοδονόσωρ ἔτη κα'.	ρκδ'.	B
ιζ' Ναβοπαλασάρου τοῦ καὶ Ναβουχοδονόσωρ ἔτη μγ'.	ρξζ'.	
ιη' Ἰλλοαρουδάμου ἔτη γ'.	ρο'.	
ιθ' Νιριγασολασάρου ἔτη ε'.	ροε'.	
κ' Ναβοναδίου τοῦ καὶ Ἀστυάγους ἔτη λδ'.	σθ'.	
κα' Κύρου ἔτη θ'.	σιη'.	
κβ' Καμβύσου ἔτη η'.	σκϛ'.	

3. Legebatur Ἀβασιλεύτου. 4. βηλίβου B. Βηλίθου G. Βέλιμος dicitur p. 167. 5. ἀπαραννσδίσου B. Ἀποραναδίσου G. 6. Ἰριγεβάλου ἔτη α' G. 8. Ἀβασιλεύτου ἄλλου G. Mutavi ex B. 9. ἰσαριηδίνου A. ἰσαριηδήνου B. 10 om. A. Vulgo Σαοσδουχίου. σαοδουχίνου B. 11. κινηλαδάλου B. Κινιλαδάλου G. Verum videtur Κινηλαδάνου. 12. ναβουχοδονόσωρ B hic et infra. Ναβουχοδονόσορ G constanter. κα'] μγ' B. 13. ναβουκολασάρου A. ναβουκολασσάρου B. Ναβουπαλασάρου G. 14. Ἰλλουαρουδάμου G. 15. νιρηγασολασάρου B. Νηρηγασολασάρου G.

5. Mardocempadi anni 12, summa 38.
6. Arceani anni 5, summa 43.
7. Interregni anni 2, summa 45.
8. Belithi anni 3, summa 48.
9. Aporanadisi anni 6, summa 54.
10. Irigebali annus unus, summa 55.
11. Mesesimordaci anni 4, summa 59.
12. Alterius interregni anni 8, summa 67.
13. Isarindini anni 13, summa 80.
14. Saosduchii anni 9, summa 89.
15. Ciniladali anni 14, summa 103.
16. Nabopalassari patris Nabuchodonosor anni 21, summa 124.
17. Nabupalasari, qui et Nabuchodonosor, anni 43, summa 167.
18. Illuarudami anni 3, summa 170.
19. Nerogasolasari anni 5, summa 175.
20. Nabonadii, qui et Astyages, anni 34, summa 209.
21. Cyri anni 9, summa 218.
22. Cambysis anni 8, summa 226.

	κγ' Δαρείου ἔτη λϛ'.	σξβ'.
	κδ' Ξέρξου ἔτη κα'.	σπγ'.
	κε' Ἀρταξέρξου α' ἔτη μα'.	τκδ'.
C	κϛ' Δαρείου β' τοῦ καὶ Νόθου ἔτη ιθ'.	τμγ'.
	κζ' Ἀρταξέρξου δευτέρου ἔτη μϛ'.	τπθ'.
	κη'. Ὤχου ἔτη κα'.	υι'.
	κθ' Σάρου ἔτη β'.	υιβ'.
	λ' Δαρείου τρίτου τοῦ καὶ Ἀρσάμου ἔτη ϛ'.	υιη'.
	λα' Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου ἔτη ϛ'.	υκδ'.

Τὰ ἀπὸ Σαλμανασὰρ, ἤτοι Ναβονασάρου, ἔτη κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν στοιχείωσιν, ἕως Κύρου, καὶ ἔπειτα Ἀλε-
D *ξάνδρου τοῦ Μακεδόνος.*

α' Ναβονάσαρος ὁ καὶ Σαλμανασὰρ ἐν τῇ γραφῇ λεγόμενος ἔτη κε'.

β' Νάβιος ἔτη η'.

γ' Χίνζηρος καὶ Πῶρος ἔτη ε'.

δ' Ἰλουλαῖος ἔτη ε'.

V. 167 ε' Μαρδοκέμπαδος ἔτη ιβ'.

ϛ' Ἀρκεανὸς ἔτη ε'.

4. Νόθου] νόνου B. 6. ὤχου B. Ὠχοῦ G. ἔτη] ἔτος B. 7. Σάρου] Ἄρσου Scaliger p. 46. 8. Ἀρσάμου in utroque codice inventum om. G. 10. σαλμανασὰρ B. Σαλμονασὰρ G. 13. ναβονάσσαρος B. 17. Vulgo Πλουλαῖος. Ἰλολαιὸς B. 18. Vulgo Μαρδοκεμπάδοκος. μαρδοκεμπαδὸς B.

23. Darii anni 36, summa 262.
24. Xerxis anni 21, summa 283.
25. Artaxerxis primi anni 41, summa 324.
26. Darii secundi, qui Nothus, anni 19, summa 343.
27. Artaxerxis secundi anni 46, summa 389.
28. Ochi anni 21, summa 410.
29. Arsis anni 2, summa 412.
30. Darii tertii, qui et Arsami filii, anni 6, summa 418.
31. Alexandri magni anni 6, summa 424.

Anni a Salmanasar, hoc est a Nabonasaro, iuxta ecclesiasticum computum, usque ad Cyrum et deinde ad Alexandrum Macedonem.

1. Nabonasarus, qui et Salmanasar in scriptura vocatus, regnavit annis 25.
2. Nabius annis 8.
3. Chinzerus et Porus annis 5.
4. Illulaeus annis 5.
5. Mardocempadocus annis 12.
6. Arceanus annis 5.

ζ' Ἀβασίλευτος ἔτη β'.
η' Βήλιλος ἔτη γ'.
θ' Ἀπαρανάδισος ἔτη ς'.
ι' Ἠριγέβαλος ἔτος α'.
ια' Μεσησιμόρδακος ἔτη δ'. P. 209
ιβ' Ἀβασίλευτος ἄλλος ἔτη η'.
ιγ' Ἰσαρινδῖνος ἔτη ιγ'.
ιδ' Σαοσδουχῖνος ἔτη θ'.
ιε' Κινηλάδανος ἔτη ιδ'.
ις' Ναβοπαλάσαρος ἔτη κα'.
ιζ' Ναβουχοδονόσωρ υἱὸς ἔτη μγ'.
ιη' Εὐειλὰδ Μαροδὰχ ἔτη ε'.
ιθ' Νιριγλήσαρος ὁ καὶ Βαλτάσαρ ἔτη γ'.
κ' Ναβονάδιος ὁ καὶ Ἀστυάγης Δαρεῖος Ἀσσουήρου καὶ Ἀρταξέρξης ἔτη ιζ'.
κα' Κῦρος Περσῶν πρῶτος βασιλεὺς ἔτη λα'.
κβ' Καμβύσης υἱὸς Κύρου ἔτη η'. B
κγ' Μάγοι ἀδελφοὶ β' Σμέρδιος καὶ Παυζούτης μῆνας ζ'.
κδ' Δαρεῖος υἱὸς Ὑστάσπου ἔτη λς'.

2. βηλιλὸς B. Βήληλος G. 4. Ιρηγίβαλλος G. ἔτος B: ἔτη G. 5. μεσησιμόρδακος B. μεσισικόρδακος A. Μεσσισιμόρδακος G. 7. Vulgo Ισααριδηνός. ἰσααρρήδινος B. 8. σαοσδούχινος B. Σαὸς Δούχιος G. 9. Κινηλαδανᾶς G. 10. ναβοπαλάσσαρος B. 11. ναβοχοδονόσωρ B. 12. εὐειλὰδ μαροδὰχ B. εὐϊδᾶν βαροχὰδ A. Εβιδὰν Μεροδὰχ G. 13. Νιρηγλήσαρος G. νηριγλήσαρος AB. 14. Δαρεῖος m. δάρσιος AB. Δάρσειος G. ἀσουήρου AB. 16. ἐβασίλευσεν A. ἔτη] ἔτος B. 18. ἐμέρδιος B. καὶ addidit m. 19. ὑστάπου AB.

7. Interregnum annis 2.
8. Belithus annis 3.
9. Aporanadisus annis 6.
10. Iregiballus anno uno.
11. Messisimordacus annis 4.
12. Alterum interregnum annis 8.
13. Isarindinus annis 13.
14. Saosduchius annis 9.
15. Cineladanas annis 14.
16. Napobalasarus annis 21.
17. Nabuchodonosor filius eius annis 43.
18. Ebidan Merodach annis 5.
19. Niregiesarus, qui et Baltasar, annis 3.
20. Nabonadius, qui et Astyages, Darius, Assverus et Artaxerxe annis 17.
21. Cyrus Persarum primus rex annis 31.
22. Cambyses Cyri filius annis 8.
23. Magi fratres duo Smerdius et Panzutes mensibus 7.
24. Darius Hystaspis filius annis 36.

κε΄ Ξέρξης υἱὸς Δαρείου μῆνας κ΄.
κϛ΄ Ἀρταξέρξης Ξέρξου ὁ μακρόχειρ ἔτη μγ΄.
κζ΄ Ξέρξης υἱὸς Ἀρταξέρξου μῆνας β΄.
κη΄ Σογδιανὸς μῆνας ζ΄.
κθ΄ Δαρεῖος ὁ Νόθος ἔτη ιθ΄.
λ΄ Ἀρταξέρξης ὁ Μνήμων ἔτη μ΄.
λα΄ Ὦχος Ἀρταξέρξου υἱὸς ἔτη ε΄.
λβ΄ Ἄρσου ἀδελφοῦ Ὤχου ἔτη δ΄.
C λγ΄ Δαρείου γ΄ Ἀρσάμου ἔτη ϛ΄.
λδ΄ Ἀλεξάνδρου Μακεδόνος ἔτη ϛ΄.

Χαλδαίων βασιλεῖς.

Χαλδαίων β΄ ἐβασίλευσε Νάβιος ἔτη η΄, κατὰ δὲ ἄλλους β΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψοβ΄.

Χαλδαίων γ΄ ἐβασίλευσε Χίνζηρος καὶ Πῶρος ἔτη ε΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψπ΄.

Χαλδαίων δ΄ ἐβασίλευσεν Ἰλουλαῖος ἔτη ε΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψπε΄.

Χαλδαίων ε΄ ἐβασίλευσε Μαρδοκέμπαδος ἔτη ιβ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψϟ΄.

D Χαλδαίων ϛ΄ ἐβασίλευσεν Ἀρκεανὸς ἔτη ε΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωβ΄.

1. μῆνας] ἔτη m. 2. μγ΄] μα΄ m. 5. Νόθος] Legebatur νοθοσίνομος. In B est νοθοσήνομος. Fluctuavit librarius inter νόθος ἢ νόμος. 9. δαρείου γ΄ B. Δαρεῖος τρίτος G. 12. Νάβιος ἐβασίλευσεν G. 16. ἰλούλαιος AB.

25. Xerxes, filius Darii, annis 20.
26. Artaxerxes, Xerxis filius, Macrochir annis 41.
27. Xerxes, Artaxerxis filius, mensibus 2.
28. Sogdianus mensibus 7.
29. Darius Nothosinomus annis 19.
30. Artaxerxes Memor annis 40.
31. Ochus, Artaxerxis filius annis 5.
32. Arses, Ochi frater. annis 4.
33. Darius 3 Arsami filius annis 6.
34. Alexandri Macedonis anni 6.

Chaldaeorum reges.

Chaldaeorum rex 2 Nabius annis 8, et ut alii censent 2, mundi vero 4772.
Chaldaeorum rex 3 Chinzerus et Porus annis 5, mundi vero 4780.
Chaldaeorum rex 4 Ilulaeus annis 5, mundi vero 4785.
Chaldaeorum rex 5 Mardocempadus annis 12, mundi vero 4790.
Chaldaeorum rex 6 Arceanus annis 5, mundi vero 4802.

Χαλδαίων ζ' ἐβασίλευσεν ἀβασίλευτος ἔτη β'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωζ'.

Χαλδαίων η' ἐβασίλευσε Βήλιβος ἔτη γ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωθ'.

Χαλδαίων θ' ἐβασίλευσεν Ἀπαρανάδισος ἔτη ς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωιβ'.

Χαλδαίων ι' ἐβασίλευσεν Ἡριγέβαλος ἔτος α'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωιη'.

Χαλδαίων ια' ἐβασίλευσε Μεσησιμόρδακος ἔτη δ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωιθ'.

Χαλδαίων ιβ' ἐβασίλευσεν ἀβασίλευτος ἄλλος ἔτη η'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωκγ'. P. 210

Χαλδαίων ιγ' ἐβασίλευσεν Ἰσαρινδῖνος ἔτη ιγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωλα'.

Χαλδαίων ιδ' ἐβασίλευσε Σαοσδουχῖνος ἔτη θ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωμδ'.

Χαλδαίων ιε' ἐβασίλευσε Κινηλαδὰν ἔτη ιδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωνγ'. V. 168

Χαλδαίων ις' ἐβασίλευσε Ναβοπαλάσαρος ἔτη κα', ὁ πατὴρ τοῦ Ναβουχοδονόσωρ, κατὰ δὲ ἄλλους ἔτη κε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωξζ'.

5. Legebatur *Παρνάδιος*. In B *παρανάδιος*. 7. *Ιρηγέβαλος ἔτη* G. 9. Vulgo *Μεσισιμόρδακος*. *μεσισημμόρδακος* B. 11. *ἀβασίλευτος* addidi ex B. 13. *ἰσαρινδῖνος* A. *ἰσαρινδίνος* B. *Ἰσαρίνδινος* G. 15. *σαοσδουχῖνος* A. *σαοσδουχίνος* B. *Σαοσδούχινος* G. 17. *κινηλαδὰν* B. *Κινηλαδᾶν* G. Corrige *Κινηλάδανος*. 19. *ναβοπολάσαρος* G. 20. *ναβουχοδονόσωρ* B hic et infra. *Ναβουχοδονόσορ* G.

Chaldaeorum rex 7 nullus, sed interregnum annis 2, mundi vero 4807.
Chaldaeorum rex 8 Belithus annis 3, mundi vero 4809.
Chaldaeorum rex 9 Aporonadisus annis 6, mundi vero 4812.
Chaldaeorum rex 10 Iregebalus anno uno, mundi vero 4818.
Chaldaeorum rex 11 Mesisimordacus annis 4, mundi vero 4819.
Chaldaeorum rex 12 alius annis 8, mundi vero 4823.
Chaldaeorum rex 13 Isarindinus annis 13, mundi vero 4831.
Chaldaeorum rex 14 Saosduchinus annis 9, mundi vero 4844.
Chaldaeorum rex 15 Cineladanus annis 14, mundi vero 4853.
Chaldaeorum rex 16 Nabopolasarus pater Nabuchodonosor annis 21, et ut alii sentiunt annis 25, mundi vero 4867.

B Τοῦτον ὁ Πολυΐστωρ Ἀλέξανδρος Σαρδανάπαλλον καλεῖ πέμψαντα πρὸς Ἀστυάγην σατράπην Μηδείας καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἀμυΐτην λαβόντα νύμφην εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ναβουχοδονόσωρ. οὗτος στρατηγὸς ὑπὸ Σάρακος τοῦ Χαλδαίων βασιλέως σταλεὶς, κατὰ τοῦ αὐτοῦ Σάρακος εἰς Νίνον ἐπιστρατεύει· οὗ τὴν ἔφοδον πτοηθεὶς ὁ Σάρακος ἑαυτὸν σὺν τοῖς βασιλείοις ἐνέπρησε, καὶ τὴν ἀρχὴν Χαλδαίων καὶ Βαβυλῶνος παρέλαβεν ὁ αὐτὸς Ναβοπαλάσαρος, ὁ τοῦ Ναβουχοδονόσωρ πατήρ.

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγυπτίων πα' ἐβασίλευσε Νεχαὼ ἔτη η'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωνδ'.

C Αἰγυπτίων πβ' ἐβασίλευσε Ψαμμήτιχος ἔτη ιδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωξβ'.

Αἰγυπτίων πγ' ἐβασίλευσε Νεχαὼ β' Φαραὼ ἔτη θ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωος'.

Αἰγυπτίων πδ' ἐβασίλευσε Ψάμμουθις ἕτερος, ὁ καὶ Ψαμμήτιχος, ἔτη ιζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωπε'.

1. „Ex Polyhistore Sarax sive Saracus non est Nabopolasarus; at Saracus est ipse Sardanapalus. Legendum videtur: Hunc Polyhistor dicit a Sardanapalo missum ad Astyagem. Vitiose obrepsit nomen Sardanapali pro Saraco, qui Chyniladanus esse debet. Ex Polyhistore Saracus est Sardanapalus, Astyages est Arbaces, Nabopolasarus est Belesys. De Sachora et Tilgamo regibus Babyloniorum Aelian. de N. A. I. 12. 21. De Sargon sive Arna Isaias 20, 1. non est ergo huius temporis; Saracus rex esse potest Scytharum, qui sub Cyaxare per annos 28 Asiam tenuerunt." Anonymus. Vulgo Σαρδανάπαλον. 2. Μηδείας] Μηδίας recte m hic et alibi. 3. Ἀμυΐτην] Ἀρωΐτην G. Amuhiam dicit Eusebius p. 21. 25. 4. Χαλδαίου G. 8. ναβοχοδονόσορ A. 10 et 14. νεχαὼ B. Νεχαὰβ G. 12. ψααμμίτιχος A. ψαμίτειχος B. Ψαμμίτιχος G. 16. ψάμμουθης A. ψαμουθὴς B. Vulgo Ψαμμιτικός. Ψαμμίτιχος m. Ψαμιτικὸς B.

Hunc Sardanapalum vocat Polyhistor Alexander, qui ad Astyagem Mediae satrapam miserit et filiam eius Aroitem uxorem filio suo Nabuchodonosor sumpserit. Hic traditis sibi copiis a Saraco Chaldaeorum rege praepositus, in Saracum ipsum et Ninivem civitatem arma vertit; cuius impetum et adventum veritus Saracus, incensa regia igne se absumpsit; imperium vero Chaldaeorum et Babylonis collegit Nabopolasarus, pater Nabuchodonosor.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 81 Nechaab annis 8, mundi vero 4854.

Aegyptiorum rex 82 Psammitichus annis 14, mundi vero 4862.

Aegyptiorum rex 83 Nechaab secundus Pharao annis 9, mundi vero 4876.

Aegyptiorum rex 84 Psammuthis alter, qui et Psammitichus, annis 17, mundi vero 4885.

Αἰγυπτίων πε' ἐβασίλευσεν Οὔαφρις ἔτη λδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡβ'.

Αἰγυπτίων πϛ' ἐβασίλευσεν Ἄμωσις ἔτη ν'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡλϛ'.

Ἕως τοῦ ,δϡπϛ' χρόνου ἡ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεία διαρκέ- D σασα ἀπὸ τοῦ ,βψοϛ' κοσμικοῦ ἔτους ἐν δυναστείαις ι', βασιλεῦσι δὲ πϛ', ἔτεσι ,βσια', ὑπὸ Καμβύσου καθῃρέθη ἐπὶ τοῦ πϛ' βασιλεύσαντος τῆς Μεστραίας ἤτοι Αἰγύπτου χώρας Ἀμώσεως, ὑπὸ τοῦ πρώτου αὐτῶν Μεστραῒμ τοῦ καὶ Μηνέως. ἐπὶ τούτου γὰρ ἀποστᾶσαν τῆς κατ' αὐτὸν ἀρχῆς τὴν Αἴγυπτον ὅπλοις καὶ μάχαις κρατεραῖς ὑπηγάγετο Καμβύσης ταύτην, ἔνθα καὶ Πυθαγόραν εὑρὼν ἐπιξενωθέντα διὰ φιλοσοφίαν σὺν τοῖς αἰχμαλώτοις εἰς Πέρσας τελεῖ, ἡνίκα φασὶν αὐτὸν εἰς Χαλδαίους ἐλθεῖν καὶ τὴν παρ' ἐκείνοις σοφίαν μετελθεῖν καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀνα- P. 211 ζεύξαντα εἰς Ἰταλίαν χωρῆσαι, φυγόντα τὴν πατρίδα Σάμον διὰ Πολυκράτην τὸν τύραννον, καὶ διαζῆσαι τὴν Ἰταλικὴν διατριβὴν συστησάμενον. ἔμεινε δὲ ἡ Αἴγυπτος ὑπὸ Πέρσας ἔτι ἕως Δαρείου τοῦ Ξέρξου. ἔστιν οὖν κζ' δυναστεία, καθ' ἣν Πέρσαι ἐκράτησαν ἀπὸ ε' ἔτους Καμβύσου.

1. Legebatur Οὐαφρῆς. οὔαφρης AB, quod est Οὔαφρις. Vide p. 141, 10. 3. Ἄμωσις m. Vulgo Ἄμασις. 6. ἔτους] ἔτος B. 7. ἔτεσι — τοῦ πϛ' addidi ex B. 8. μεστραίας B. Μαιστραίας G. 9. μεστραὶμ τοῦ καὶ μηνέως AB. Μαιστραῒμ τοῦ καὶ Μηννέως (Μηνεος m.) G. 10. κατ' αὐτὸν B. κατὰ τῶν G. 12. φιλοσοφίαν] ὁ Καμβύσης εἰς Πέρσας ἀπάγει, ὅθεν Πυθαγόρας add. m. 13. εἰς om. G. 17. ἔτη . . . . ἕως G. 19. ε' om. G.

Aegyptiorum rex 85 Vaphres annis 34, mundi vero 4902.
Aegyptiorum rex 86 Amosis annis 50, mundi vero 4936.

Aegyptiorum regnum a vulgari mundi anno 2776 per dynastias 10, reges vero 86 perseverans ad annum 4944, eidem Maestraeae, hoc est Aegypti regioni post Maestraem, qui et Menes dictus est, primum eius principem, imperante Amosi defecit. Aegyptum autem Amosis tempore a debito regibus obsequio secedentem armisque et continuis tumultibus agitatam Cambyses subiecit; Pythagoramque ob philosophiae studium in ea peregrinantem Cambyses in Persas transfert; et exinde cum reliquis captivis inter Persas Pythagoras versatur, Chaldaeorumque contubernio usus, receptam ab eis philosophiam edocetur; indeque digressus, patriam Samon et Polycratis tyrannidem devitans, in Italiam se confert, in qua vitam egit diuturniorem et Italicis institutis originem dedit. Caeterum subiecta Persis permansit Aegyptus usque ad Darium Xerxis filium annis . . . . . Vigesima igitur septima est dynastia, qua Persae tenuerunt Aegyptum ab anno Cambysis quinto.

Ῥωμαίων βασιλεῖς.

Ῥωμαίων ιζ' ἐβασίλευσε Νουμᾶς Πομπίλιος ἔτη μα'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψπ'.

B Νουμᾶς μετὰ Ῥωμύλον βασιλεύσας Ῥώμης πρῶτος νόμους Ῥωμαίοις εἰσήγαγεν. ὁ αὐτὸς τὸ Καπετώλιον ἐκ θεμελίων ᾠκοδόμησεν. ὁ αὐτὸς τῷ ἐνιαυτῷ δύο μῆνας προσέθηκε, τόν τε Ἰανουάριον καὶ τὸν Φεβρουάριον, δεκαμηνιαίου τοῦ ἐνιαυτοῦ πρὸ τούτου χρηματίζοντος. ὁ αὐτὸς καὶ γογγιάριον ἔδωκεν, ἀσσάρια ξύλινα καὶ σκύτινα καὶ ὀστράκινα.

V. 169 Ῥωμαίων ιη' ἐβασίλευσε Τοῦλλος Ὁστίλιος ἔτη λβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωα'.

C Οὗτος καὶ Σίλβιος παρά τισι λέγεται. τοῦτόν φασι πρῶτον περιβαλέσθαι πορφύραν ἐν βασιλεῦσι Ῥωμαίων καὶ ῥάβδον κατασχεῖν. οὗτος τῆς οἰκίας αὐτῷ καταφλεχθείσης σκηπτῷ συγκαυθεὶς τελευτᾷ. ἄλλοι δέ τινες τῶν ἱστορικῶν τέταρτον αὐτὸν ἀπὸ Ῥωμύλου τάττουσιν ἢ ε' Ἀγκῶνα Μαρκίωνα μετὰ Νουμᾶν προτάττοντες αὐτοῦ καὶ Πρίσκον Ταρκύνιον καὶ Σίλβιον Τοῦλλον, καὶ μετὰ τούτους τὸν Τοῦλλον Ὁστίλιον.

2. *Πομπίλιος* Scaliger p. 47. Vulgo *Πόμπιος*. 4. *ῥώμυλον* B. *Ρωμύλλον* G. *νόμους ῥωμαίοις* B. *Ρῶμος Ρωμαίους* G. 6. *ἰαννουάριον* B. 7. *καὶ τὸν* B. *τὸν* om. G. *δεκαμηναίου* AB. 8. *αὐτὸς καὶ*] *καὶ* om. G. *ἀσάρια* B. 10. *ἐβασίλευσεν ιη'* A. *τοῦλος* B. *ὀστίλλιος* A. *ἔτη λβ'* addidi ex B. 11. *,δωκα'* m. 12. Ante *Οὗτος* vulgo legebantur *οὗτος πρῶτος πορφύραν περιβάλλεται* (*περιεβάλετο* B.) *καὶ ῥάβδον κατέσχεν*, quae in margine habet B. 13. *τὸν τοῦλλον* B. *τὸν Τούλλιον* G. *ὀστίλλιον* A.

Romanorum reges.

Romanorum rex 17 Numa Pompilius annis 41, mundi vero 4720.

Numa Romulo vivis erepto regnavit. Ille Capitolium a fundamentis erexit. Idem decimestri prius anno existenti duos menses Ianuarium et Februarium adiecit. Ipse congiarium populo dedit, nummos videlicet ligneos, coriaceos et testaceos.

Romanorum rex 18 Tullus Hostilius annis 32, mundi vero 4821.

Hic regum primus purpuram induit et sceptrum regium insigne manu tenuit. Hic Sylvii quoque nomen apud aliquos sortitur. Eundem e regibus primum purpura se ornasse et sceptrum manibus tenuisse ferunt. Incensa domo fulmine percussus interiit. Historicorum nonnulli quartum a Romulo ponunt, alii quintum eum numerant, Anco Martio, Prisco Tarquinio, et Sylvio Tullo post Numam ei praepositis, ac tandem retro hunc Tullum Hostilium.

Ἀθηναίων βασιλεῖς.

Ἀθηναίων λ' ἐβασίλευσεν Ἀλκμαίων ἔτη β'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψκθ'.

Ἐπὶ τούτου Ἀθήνησιν ἡ διὰ βίου κατελύθη ἀρχὴ μετὰ Ἀλ- D
κμαίωνα τὸν λ' βασιλέα Ἀθηναίων κατεστάθησαν ἄρχοντες δεκαετεῖς ζ'.

Ὧν πρῶτος ἄρχων δεκαετὴς Ἀθηναίων Χάροψ Αἰσχύλου ἔτη ι'. οὗτος πρῶτος δεκαετής. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψλα'.

Ἀθηναίων λβ' ἐβασίλευσεν Αἰσιμίδης ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψμα'.

Ἀθηναίων λγ' ἐβασίλευσε Κλεόδικος ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψνα'.

Ἀθηναίων λδ' ἐβασίλευσεν Ἱππομένης ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψξα'.

Ἀθηναίων λε' ἐβασίλευσε Λεωκράτης ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν P. 212
ἔτος ,δψοα'.

Ἀθηναίων λϛ' ἐβασίλευσεν Ἄψανδρος ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψπα'.

Ἀθηναίων λζ' ἐβασίλευσεν Ἐρυξίας ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψϟα'.

Ἕως τοῦδε τοῦ ,δωα' ἔτους ἐξ Ἀδὰμ οἱ Ἀθηναίων βασιλεῖς πρῶτοι ιζ' καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ διὰ βίου λεγόμενοι ἄρχοντες ιγ'. ἔπειτα δεκαετεῖς ζ'. ὁμοῦ πάντα λζ', κρατήσαντες τῆς Ἀθηναίων

5. δεκαετεῖς ζ' Scaliger p. 47. ι' ἔτεσι σζ' G. 7. Ἀθηναίων — δεκαέτης (nam sic codex) addidi ex B. Χάροψ] Codex α' χαρώψ. 12. ,δψξα' A. 14. ,δψνα' A. ,δξα' B. 19. Legebatur Εὐρυεξίας. *Eresias* Eusebius p. 138. Εὐρυξίας Scaliger p. 47.

Atheniensium reges.

Atheniensium rex 30 Alcmaeon annis 2, mundi vero 4729.

Eius tempore imperium perpetui principis vita prorogatum abrogatur. Post Alcmaeonem trigesimum Atheniensium regem praesides decennales instituti sunt septem:

Quorum primus Charops decennalis extitit; anno mundi 4731.
Atheniensium 32 rexit Aesimides annis 10, mundi vero 4741.
Atheniensium 33 rexit Cleodicus annis 10, mundi vero 4751.
Atheniensium 34 rexit Hippomenes annis 10, mundi vero 4761.
Atheniensium 35 rexit Leocrates annis 10, mundi vero 4771.
Atheniensium 36 rexit Apsander annis 10, mundi vero 4781.
Atheniensium 37 rexit Euryexias annis 10, mundi vero 4791.

Ad annum 4801 ab Adam creato Atheniensium reges primi fuere 17, in quorum locum magistratus tota vita prorogati 13, quibus decennales septem suffecti; quorum omnium summa est 37, imperium Atheniensium

οἱ παρ᾽ Ἕλλησι μαθηματικοὶ λαβόντες, ἐπειδὴ, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος καὶ Βήρωσσός φασιν οἱ τὰς Χαλδαϊκὰς ἀρχαιολογίας περιειC ληφότες, Ναβονάσαρος συναγαγὼν τὰς πράξεις τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων ἠφάνισεν, ὅπως ἀπ᾽ αὐτοῦ ἡ καταρίθμησις γίνεται τῶν Χαλδαίων βασιλέων. εἰσὶν οὖν, ὡς πρόκειται ἐν κανονίῳ,
V. 166 οἱ αὐτοὶ ἀπὸ Ναβονασάρου χρόνοι υκδ´ κατά τε τὴν μαθηματικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν ἔκδοσιν, τὰ μὲν καθ᾽ ὅλου ἔτη τὰ αὐτὰ συνάγοντες υκδ´, τὰ δὲ κατὰ μέρος οὐ πανταχοῦ τὰ αὐτά· οἷον Κύρου μὲν ἡ θεία γραφὴ λα´ ἔτος ὑποφαίνει τῆς βασιλείας καὶ ἐν τοῖς κοσμικοῖς ἔτεσιν οὕτως στοιχειοῦμεν, ὁ δὲ μαθηματικὸς κανὼν θ´ μόνα ἔτη Κύρῳ νέμει. καὶ ἐν ἄλλοις δέ τισιν αὐτοῦ τε Ναβονασάρου διαφορὰν εὑρήσεις ἐν τοῖς κατὰ μέρος, ἐν δὲ τῷ
D τέλει τὴν ἰσότητα.

Τὰ ἀπὸ Ναβονασάρου ἔτη, τοῦ καὶ Σαλμανασὰρ, βασιλέως Χαλδαίων, ἕως Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου τελευτῆς κατὰ τὸν ἀστρονομικὸν κανόνα.

α´	Ναβονασάρου ἔτη	ιδ´.
β´	Ναβίου ἔτη β´.	ις´.
γ´	Χινζήρου καὶ Πώρου ἔτη ε´.	κα´.
δ´	Ἰλουλαίου ἔτη ε´.	κς´.

1. μαθητικοὶ B. ἐπειδὴ B. ἐπειδὰν G. 2. βήρωσσος A. βηρῶσος B. Βηρωσσὸς G. φασιν m. φησὶν G. 4. ἠφάνησεν B. 6. μαθητικὴν B. 17. Cum hoc regum indice comparetur Ptolemaei canon p. 139. ed. Halmae. 14. σαλμανασὰρ B. Σαλμονασὰρ G. 19. πώρον Bm. πύρον A. Πύῤῥου G.

daei et a Chaldaeis matheseos Graeci interpretes edocti; quandoquidem, ut Alexander et Berosus Chaldaicarum antiquitatum collectores nobis reliquerunt, Nabonasarus collectis priorum regum gestis, qua ratione posteriorum Chaldaeorum regum enumeratio a se inciperet, edixit. Sunt itaque stabiles et certi, prout ex indice demonstratur, cum iuxta mathematicam, tum iuxta ecclesiasticam traditionem, iidem a Nabonasaro anni, ac in universum 424 numero concluduntur; separatim autem sumpti non iidem sunt apud omnes; exempli gratia Cyri regnum divina scriptura annis 31 metitur, eosdemque in vulgarium mundi annorum summa Cyro concedimus, quamvis mathematicus ordo solos novem tribuendos edoceat. Et in nonnullis quidem privatim locis ac ipsamet Nabonasari limitanda aetate discrimen facile notaveris; in fine vero concordiam et inter cuncta paritatem.

Anni a Nabonasaro Chaldaeorum rege, qui et Salmonasar, ad Alexandri conditoris obitum iuxta regulam astronomicam.

1. Nabonasari anni 14.
2. Nabii anni duo, summa 16.
3. Chinzeri et Pori anni 5, summa 21.
4. Ilulaei anni 5, summa 26.

ε′ Μαρδοκεμπάδου ἔτη ιβ′. λη′. P. 208
ϛ′ Ἀρκεανοῦ ἔτη ε′. μγ′.
ζ′ Ἀβασίλευτος ἔτη β′. με′.
η′ Βηλίβου ἔτη γ′. μη′.
θ′ Ἀπαραναδίσου ἔτη ϛ′. νδ′.
ι′ Ἡριγεβάλου ἔτος α′. νε′.
ια′ Μεσησιμορδάκου ἔτη δ′. νθ′.
ιβ′ Ἀβασίλευτος ἄλλος ἔτη η′. ξζ′.
ιγ′ Ἰσαρινδίνου ἔτη ιγ′. π′.
ιδ′ Σαοσδουχίνου ἔτη θ′. πθ′.
ιε′ Κινηλαδάλου ἔτη ιδ′. ργ′.
ιϛ′ Ναβοπαλασάρου πατρὸς Ναβουχοδονόσωρ ἔτη κα′. ρκδ′. B
ιζ′ Ναβοπαλασάρου τοῦ καὶ Ναβουχοδονόσωρ ἔτη μγ′. ρξζ′.
ιη′ Ἰλλοαρουδάμου ἔτη γ′. ρο′.
ιθ′ Νιριγασολασάρου ἔτη ε′. ροε′.
κ′ Ναβοναδίου τοῦ καὶ Ἀστυάγους ἔτη λδ′. σθ′.
κα′ Κύρου ἔτη θ′. σιη′.
κβ′ Καμβύσου ἔτη η′. σκϛ′.

3. Legebatur Ἀβασιλεύτου. 4. βηλίβου B. Βηλίθου G. Βέλιμος dicitur p. 167. 5. ἀπαραννδίσου B. Ἀποραναδίσου G. 6. Ιριγεβάλου ἔτη α′ G. 8. Ἀβασιλεύτου ἄλλου G. Mutavi ex B. 9. ἰσαρινδίνου A. ἰσαρινδήνου B. 10 om. A. Vulgo Σαοσδουχίου. σαοδουχίνου B. 11. κινηλαδάλου B. Κινιλαδάλου G. Verum videtur Κινηλαδάνου. 12. ναβουχοδονόσωρ B hic et infra. Ναβουχοδονόσορ G constanter. κα′] μγ′ B. 13. ναβουκολασάρου A. ναβουκολασσάρου B. Ναβουκαλασάρου G. 14. Ιλλουαρουδάμου G. 15. νιρηγασολασάρου B. Νηρηγασολασάρου G.

5. Mardocempadi anni 12, summa 38.
6. Arceani anni 5, summa 43.
7. Interregni anni 2, summa 45.
8. Belithi anni 3, summa 48.
9. Aporanadisi anni 6, summa 54.
10. Irigebali annus unus, summa 55.
11. Mesesimordaci anni 4, summa 59.
12. Alterius interregni anni 8, summa 67.
13. Isarindini anni 13, summa 80.
14. Saosduchii anni 9, summa 89.
15. Ciniladali anni 14, summa 103.
16. Nabopalassari patris Nabuchodonosor anni 21, summa 124.
17. Nabupalasari, qui et Nabuchodonosor, anni 43, summa 167.
18. Illuarudami anni 3, summa 170.
19. Nerogasolasari anni 5, summa 175.
20. Nabonadii, qui et Astyages, anni 34, summa 209.
21. Cyri anni 9, summa 218.
22. Cambysis anni 8, summa 226.

κγ' Δαρείου ἔτη λϛ'. σξβ'.
κδ' Ξέρξου ἔτη κα'. σπγ'.
κε' Ἀρταξέρξου α' ἔτη μα'. τκδ'.
C κϛ' Δαρείου β' τοῦ καὶ Νόθου ἔτη ιθ'. τμγ'.
κζ' Ἀρταξέρξου δευτέρου ἔτη μϛ'. τπθ'.
κη'. Ὤχου ἔτη κα'. υι'.
κθ' Σάρου ἔτη β'. υιβ'.
λ' Δαρείου τρίτου τοῦ καὶ Ἀρσάμου ἔτη ϛ'. υιη'.
λα' Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου ἔτη ϛ'. υκδ'.

D *Τὰ ἀπὸ Σαλμανασὰρ, ἤτοι Ναβονασάρου, ἔτη κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν στοιχείωσιν, ἕως Κύρου, καὶ ἔπειτα Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος.*

α' Ναβονάσαρος ὁ καὶ Σαλμανασὰρ ἐν τῇ γραφῇ λεγόμενος ἔτη κε'.
β' Νάβιος ἔτη η'.
γ' Χίνζηρος καὶ Πῶρος ἔτη ε'.
δ' Ἰλουλαῖος ἔτη ε'.
V. 167 ε' Μαρδοκέμπαδος ἔτη ιβ'.
ϛ' Ἀρκεανὸς ἔτη ε'.

4. Νόθου] νόνου B. 6. ὤχου B. Ὤχοῦ G. ἔτη] ἔτος B. 7. Σάρου] Ἄρσου Scaliger p. 46. 8. Ἀρσάμου in utroque codice inventum om. G. 10. σαλμανασὰρ B. Σαλμονασὰρ G. 13. ναβονάσσαρος B. 17. Vulgo Πλουλαῖος. ἰλολαιὸς B. 18. Vulgo Μαρδοκεμπάδοκος. μαρδοκεμπαδὸς B.

23. Darii anni 36, summa 262.
24. Xerxis anni 21, summa 283.
25. Artaxerxis primi anni 41, summa 324.
26. Darii secundi, qui Nothus, anni 19, summa 343.
27. Artaxerxis secundi anni 46, summa 389.
28. Ochi anni 21, summa 410.
29. Arsis anni 2, summa 412.
30. Darii tertii, qui et Arsami filii, anni 6, summa 418.
31. Alexandri magni anni 6, summa 424.

Anni a Salmanasar, hoc est a Nabonasaro, iuxta ecclesiasticum computum, usque ad Cyrum et deinde ad Alexandrum Macedonem.

1. Nabonasarus, qui et Salmanasar in scriptura vocatus, regnavit annis 25.
2. Nabius annis 8.
3. Chinzerus et Porus annis 5.
4. Illulaeus annis 5.
5. Mardocempadocus annis 12.
6. Arceanus annis 5.

ζ' Ἀβασίλευτος ἔτη β'.
η' Βήλιλος ἔτη γ'.
θ' Ἀπαρανάδισος ἔτη ϛ'.
ι' Ἡριγέβαλος ἔτος α'.
ια' Μεσησιμόρδακος ἔτη δ'. P. 209
ιβ' Ἀβασίλευτος ἄλλος ἔτη η'.
ιγ' Ἰσαρινδῖνος ἔτη ιγ'.
ιδ' Σαοσδουχῖνος ἔτη θ'.
ιε' Κινηλάδανος ἔτη ιδ'.
ιϛ' Ναβοπαλάσαρος ἔτη κα'.
ιζ' Ναβουχοδονόσωρ υἱὸς ἔτη μγ'.
ιη' Εὐειλὰδ Μαροδὰχ ἔτη ε'.
ιθ' Νιριγλήσαρος ὁ καὶ Βαλτάσαρ ἔτη γ'.
κ' Ναβονάδιος ὁ καὶ Ἀστυάγης Δαρεῖος Ἀσσουήρου καὶ Ἀρταξέρξης ἔτη ιζ'.
κα' Κῦρος Περσῶν πρῶτος βασιλεὺς ἔτη λα'.
κβ' Καμβύσης υἱὸς Κύρου ἔτη η'. B
κγ' Μάγοι ἀδελφοὶ β' Σμέρδιος καὶ Παυζούτης μῆνας ζ'.
κδ' Δαρεῖος υἱὸς Ὑστάσπου ἔτη λϛ'.

2. βηλιλὸς B. Βήληλος G. 4. Ιρηγίβαλλος G. ἔτος B: ἔτη G. 5. μεσησιμόρδακος B. μεσισικόρδακος A. Μεσσισιμόρδακος G. 7. Vulgo Ἰσααριδηνός. ἰσααρρήδινος B. 8. σαοσδούχινος B. Σαὸς Δούχιος G. 9. Κινηλαδανᾶς G. 10. ναβοπαλάσσαρος B. 11. ναβοχοδονόσωρ B. 12. εὐειλὰδ μαροδὰχ B. εὐϊδᾶν βαροχὰδ A. Εβιδὰν Μεροδὰχ G. 13. Νιρηγλήσαρος G. νηριγλήσαρος AB. 14. Δαρεῖος m. δάρσιος AB. Δάρσειος G. ἀσουήρου AB. 16. ἐβασίλευσεν A. ἔτη] ἔτος B. 18. ἐμέρδιος B. καὶ addidit m. 19. ὑστάπου AB.

7. Interregnum annis 2.
8. Belithus annis 3.
9. Aporanadisus annis 6.
10. Iregiballus anno uno.
11. Messisimordacus annis 4.
12. Alterum interregnum annis 8.
13. Isarindinus annis 13.
14. Saosduchius annis 9.
15. Cineladanas annis 14.
16. Napobalasarus annis 21.
17. Nabuchodonosor filius eius annis 43.
18. Ebidan Merodach annis 5.
19. Nireglesarus, qui et Baltasar, annis 3.
20. Nabonadius, qui et Astyages, Darius, Assverus et Artaxerxe annis 17.
21. Cyrus Persarum primus rex annis 31.
22. Cambyses Cyri filius annis 8.
23. Magi fratres duo Smerdius et Panzutes mensibus 7.
24. Darius Hystaspis filius annis 36.

κε' Ξέρξης υἱὸς Δαρείου μῆνας κ'.
κς' Ἀρταξέρξης Ξέρξου ὁ μακρόχειρ ἔτη μγ'.
κζ' Ξέρξης υἱὸς Ἀρταξέρξου μῆνας β'.
κη' Σογδιανὸς μῆνας ζ'.
κθ' Δαρεῖος ὁ Νόθος ἔτη ιθ'.
λ' Ἀρταξέρξης ὁ Μνήμων ἔτη μ'.
λα' Ὦχος Ἀρταξέρξου υἱὸς ἔτη ε'.
λβ' Ἄρσου ἀδελφοῦ Ὤχου ἔτη δ'.
C λγ' Δαρείου γ' Ἀρσάμου ἔτη ς'.
λδ' Ἀλεξάνδρου Μακεδόνος ἔτη ς'.

Χαλδαίων βασιλεῖς.

Χαλδαίων β' ἐβασίλευσε Νάβιος ἔτη η', κατὰ δὲ ἄλλους β'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψοβ'.

Χαλδαίων γ' ἐβασίλευσε Χίνζηρος καὶ Πῶρος ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψπ'.

Χαλδαίων δ' ἐβασίλευσεν Ἰλουλαῖος ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψπε'.

Χαλδαίων ε' ἐβασίλευσε Μαρδοκέμπαδος ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψϟ'.

D Χαλδαίων ς' ἐβασίλευσεν Ἀρκεανὸς ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωβ'.

1. μῆνας] ἔτη m. 2. μγ'] μα' m. 5. Νόθος] Legebatur νοθοσίνομος. In B est νοθοσήνομος. Fluctuavit librarius inter νόθος ἢ νόμος. 9. δαρείου γ' B. Δαρεῖος τρίτος G. 12. Νάβιος ἐβασίλευσεν G. 16. Ἰλούλαιος AB.

25. Xerxes, filius Darii, annis 20.
26. Artaxerxes, Xerxis filius, Macrochir annis 41.
27. Xerxes, Artaxerxis filius, mensibus 2.
28. Sogdianus mensibus 7.
29. Darius Nothosinomus annis 19.
30. Artaxerxes Memor annis 40.
31. Ochus, Artaxerxis filius annis 5.
32. Arses, Ochi frater. annis 4.
33. Darius 3 Arsami filius annis 6.
34. Alexandri Macedonis anni 6.

Chaldaeorum reges.

Chaldaeorum rex 2 Nabius annis 8, et ut alii censent 2, mundi vero 4772.
Chaldaeorum rex 3 Chinzerus et Porus annis 5, mundi vero 4780.
Chaldaeorum rex 4 Ilulaeus annis 5, mundi vero 4785.
Chaldaeorum rex 5 Mardocempadus annis 12, mundi vero 4790.
Chaldaeorum rex 6 Arceanus annis 5, mundi vero 4802.

Χαλδαίων ζ' ἐβασίλευσεν ἀβασίλευτος ἔτη β'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωζ'.

Χαλδαίων η' ἐβασίλευσε Βήλιβος ἔτη γ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωθ'.

Χαλδαίων θ' ἐβασίλευσεν Ἀπαρανάδισος ἔτη ϛ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωιβ'.

Χαλδαίων ι' ἐβασίλευσεν Ἡριγέβαλος ἔτος α'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωιη'.

Χαλδαίων ια' ἐβασίλευσε Μεσησιμόρδακος ἔτη δ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωιθ'.

Χαλδαίων ιβ' ἐβασίλευσεν ἀβασίλευτος ἄλλος ἔτη η'. τοῦ δὲ κό- P. 210
σμου ἦν ἔτος ͵δωκγ'.

Χαλδαίων ιγ' ἐβασίλευσεν Ἰσαρινδῖνος ἔτη ιγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωλα'.

Χαλδαίων ιδ' ἐβασίλευσε Σαοσδουχῖνος ἔτη θ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωμδ'.

Χαλδαίων ιε' ἐβασίλευσε Κινηλαδὰν ἔτη ιδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν V. 168
ἔτος ͵δωνγ'.

Χαλδαίων ιϛ' ἐβασίλευσε Ναβοπαλάσαρος ἔτη κα', ὁ πατὴρ τοῦ Ναβουχοδονόσωρ, κατὰ δὲ ἄλλους ἔτη κε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωξζ'.

5. Legebatur Παρνάδιος. In B παρανάδιος. 7. Ἰρηγέβαλος ἔτη G. 9. Vulgo Μεσισιμόρδακος. μεσισημόρδακος B. 11. ἀβασίλευτος addidi ex B. 13. ἰσαρινδῖνος A. ἰσαρινδίνος B. Ἰσαρίνδινος G. 15. σαοσδουχῖνος A. σαοσδουχίνος B. Σαοσδούχινος G. 17. κινηλαδὰν B. Κινηλαδᾶν G. Corrige Κινηλάδανος. 19. ναβοπολάσαρος G. 20. ναβουχοδονόσωρ B hic et infra. Ναβουχοδονόσορ G.

Chaldaeorum rex 7 nullus, sed interregnum annis 2, mundi vero 4807.
Chaldaeorum rex 8 Belithus annis 3, mundi vero 4809.
Chaldaeorum rex 9 Aporonadisus annis 6, mundi vero 4812.
Chaldaeorum rex 10 Iregebalus anno uno, mundi vero 4818.
Chaldaeorum rex 11 Mesisimordacus annis 4, mundi vero 4819.
Chaldaeorum rex 12 alius annis 8, mundi vero 4823.
Chaldaeorum rex 13 Isarindinus annis 13, mundi vero 4831.
Chaldaeorum rex 14 Saosduchinus annis 9, mundi vero 4844.
Chaldaeorum rex 15 Cineladanus annis 14, mundi vero 4853.
Chaldaeorum rex 16 Nabopolasarus pater Nabuchodonosor annis 21, et ut alii sentiunt annis 25, mundi vero 4867.

B *Τοῦτον ὁ Πολυΐστωρ Ἀλέξανδρος Σαρδανάπαλλον καλεῖ πέμψαντα πρὸς Ἀστυάγην σατράπην Μηδείας καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἀμυΐτην λαβόντα νύμφην εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ναβουχοδονόσωρ. οὗτος στρατηγὸς ὑπὸ Σάρακος τοῦ Χαλδαίων βασιλέως σταλεὶς, κατὰ τοῦ αὐτοῦ Σάρακος εἰς Νίνον ἐπιστρατεύει· οὗ τὴν ἔφοδον πτοηθεὶς ὁ Σάρακος ἑαυτὸν σὺν τοῖς βασιλείοις ἐνέπρησε, καὶ τὴν ἀρχὴν Χαλδαίων καὶ Βαβυλῶνος παρέλαβεν ὁ αὐτὸς Ναβοπαλάσαρος, ὁ τοῦ Ναβουχοδονόσωρ πατήρ.*

Αἰγυπτίων βασιλεῖς.

Αἰγυπτίων πα' ἐβασίλευσε Νεχαὼ ἔτη η'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωνδ'.

C *Αἰγυπτίων πβ' ἐβασίλευσε Ψαμμήτιχος ἔτη ιδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωξβ'.*

Αἰγυπτίων πγ' ἐβασίλευσε Νεχαὼ β' Φαραὼ ἔτη θ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωος'.

Αἰγυπτίων πδ' ἐβασίλευσε Ψάμμουθις ἕτερος, ὁ καὶ Ψαμμήτιχος, ἔτη ιζ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωπε'.

1. „Ex Polyhistore Sarax sive Saracus non est Nabopolasarus; at Saracus est ipse Sardanapalus. Legendum videtur: Hunc Polyhistor dicit a Sardanapalo missum ad Astyagem. Vitiose obrepsit nomen Sardanapali pro Saraco, qui Chyniladanus esse debet. Ex Polyhistore Saracus est Sardanapalus, Astyages est Arbaces, Nabopolasarus est Belesys. De Sachora et Tilgamo regibus Babyloniorum Aelian. de N. A. I. 12. 21. De Sargon sive Arna Isaias 20, 1. non est ergo huius temporis; Saracus rex esse potest Scytharum, qui sub Cyaxare per annos 28 Asiam tenuerunt." Anonymus. Vulgo *Σαρδανάπαλον*. 2. *Μηδείας*] *Μηδίας* recte m hic et alibi. 3. *Ἀμυΐτην*] *Ἀρωΐτην* G. *Amuhiam* dicit Eusebius p. 21. 25. 4. *Χαλδαίου* G. 8. *ναβοχοδονόσορ* A. 10 et 14. *νεχαὼ* B. *Νεχαὰβ* G. 12. *ψααμμίτιχος* A. *ψαμίτειχος* B. *Ψαμμίτιχος* G. 16. *ψάμμουθης* A. *ψαμουθὴς* B. Vulgo *Ψαμμιτικός*. *Ψαμμίτιχος* m. *Ψαμιτικὸς* B.

Hunc Sardanapalum vocat Polyhistor Alexander, qui ad Astyagem Mediae satrapam miserit et filiam eius Aroitem uxorem filio suo Nabuchodonosor sumpserit. Hic traditis sibi copiis a Saraco Chaldaeorum rege praepositus, in Saracum ipsum et Ninivem civitatem arma vertit; cuius impetum et adventum veritus Saracus, incensa regia igne se absumpsit; imperium vero Chaldaeorum et Babylonis collegit Nabopolasarus, pater Nabuchodonosor.

Aegyptiorum reges.

Aegyptiorum rex 81 Nechaab annis 8, mundi vero 4854.
Aegyptiorum rex 82 Psammitichus annis 14, mundi vero 4862.
Aegyptiorum rex 83 Nechaab secundus Pharao annis 9, mundi vero 4876.
Aegyptiorum rex 84 Psammuthis alter, qui et Psammitichus, annis 17, mundi vero 4885.

Αἰγυπτίων πε΄ ἐβασίλευσεν Οὔαφρις ἔτη λδ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡβ΄.

Αἰγυπτίων πς΄ ἐβασίλευσεν Ἄμωσις ἔτη ν΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡλς΄.

Ἕως τοῦ ,δϡπς΄ χρόνου ἡ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεία διαρκέσασα D ἀπὸ τοῦ ,βψος΄ κοσμικοῦ ἔτους ἐν δυναστείαις ι΄, βασιλεῦσι δὲ πς΄, ἔτεσι ,βσια΄, ὑπὸ Καμβύσου καθῃρέθη ἐπὶ τοῦ πς΄ βασιλεύσαντος τῆς Μεστραίας ἤτοι Αἰγύπτου χώρας Ἀμώσεως, ὑπὸ τοῦ πρώτου αὐτῶν Μεστραῒμ τοῦ καὶ Μηνέως. ἐπὶ τούτου γὰρ ἀποστᾶσαν τῆς κατ᾽ αὐτὸν ἀρχῆς τὴν Αἴγυπτον ὅπλοις καὶ μάχαις κρατεραῖς ὑπηγάγετο Καμβύσης ταύτην, ἔνθα καὶ Πυθαγόραν εὑρὼν ἐπιξενωθέντα διὰ φιλοσοφίαν σὺν τοῖς αἰχμαλώτοις εἰς Πέρσας τελεῖ, ἡνίκα φασὶν αὐτὸν εἰς Χαλδαίους ἐλθεῖν καὶ τὴν παρ᾽ ἐκείνοις σοφίαν μετελθεῖν καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀναζεύξαντα P. 211 εἰς Ἰταλίαν χωρῆσαι, φυγόντα τὴν πατρίδα Σάμον διὰ Πολυκράτην τὸν τύραννον, καὶ διαζῆσαι τὴν Ἰταλικὴν διατριβὴν συστησάμενον. ἔμεινε δὲ ἡ Αἴγυπτος ὑπὸ Πέρσας ἔτι ἕως Δαρείου τοῦ Ξέρξου. ἔστιν οὖν κζ΄ δυναστεία, καθ᾽ ἣν Πέρσαι ἐκράτησαν ἀπὸ ε΄ ἔτους Καμβύσου.

1. Legebatur Οὐαφρῆς. οὐαφρῆς AB, quod est Οὔαφρις. Vide p. 141, 10. 3. Ἄμωσις m. Vulgo Ἄμασις. 6. ἔτους] ἔτος B. 7. ἔτεσι — τοῦ πς΄ addidi ex B. 8. μεστραίας B. Μαιστραίας G. 9. μεστραὶμ τοῦ καὶ μηνέως AB. Μαιστραῒμ τοῦ καὶ Μηννέως (Μηνεος m.) G. 10. κατ᾽ αὐτὸν B. κατὰ τῶν G. 12. φιλοσοφίαν] ὁ Καμβύσης εἰς Πέρσας ἀπάγει, ὅθεν Πυθαγόρας add. m. 13. εἰς om. G. 17. ἔτη . . . . ἕως G. 19. ε΄ om. G.

Aegyptiorum rex 85 Vaphres annis 34, mundi vero 4902.
Aegyptiorum rex 86 Amosis annis 50, mundi vero 4936.

Aegyptiorum regnum a vulgari mundi anno 2776 per dynastias 10, reges vero 86 perseverans ad annum 4944, eidem Maestraeae, hoc est Aegypti regioni post Maestraem, qui et Menes dictus est, primum eius principem, imperante Amosi defecit. Aegyptum autem Amosis tempore a debito regibus obsequio secedentem armisque et continuis tumultibus agitatam Cambyses subiecit; Pythagoramque ob philosophiae studium in ea peregrinantem Cambyses in Persas transfert; et exinde cum reliquis captivis inter Persas Pythagoras versatur, Chaldaeorumque contubernio usus, receptam ab eis philosophiam edocetur; indeque digressus, patriam Samon et Polycratis tyrannidem devitans, in Italiam se confert, in qua vitam egit diuturniorem et Italicis institutis originem dedit. Caeterum subiecta Persis permansit Aegyptus usque ad Darium Xerxis filium annis . . . . . Vigesima igitur septima est dynastia, qua Persae tenuerunt Aegyptum ab anno Cambysis quinto.

Ῥωμαίων βασιλεῖς.

Ῥωμαίων ιζ' ἐβασίλευσε Νουμᾶς Πομπίλιος ἔτη μα'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψκ'.

B Νουμᾶς μετὰ Ῥωμύλον βασιλεύσας Ῥώμης πρῶτος νόμους Ῥωμαίοις εἰσήγαγεν. ὁ αὐτὸς τὸ Καπετώλιον ἐκ θεμελίων ᾠκοδόμησεν. ὁ αὐτὸς τῷ ἐνιαυτῷ δύο μῆνας προσέθηκε, τόν τε Ἰανουάριον καὶ τὸν Φεβρουάριον, δεκαμηνιαίου τοῦ ἐνιαυτοῦ πρὸ τούτου χρηματίζοντος. ὁ αὐτὸς καὶ γογγιάριον ἔδωκεν, ἀσσάρια ξύλινα καὶ σκύτινα καὶ ὀστράκινα.

V. 169 Ῥωμαίων ιη' ἐβασίλευσε Τοῦλλος Ὁστίλιος ἔτη λβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωα'.

C Οὗτος καὶ Σίλβιος παρά τισι λέγεται. τοῦτόν φασι πρῶτον περιβαλέσθαι πορφύραν ἐν βασιλεῦσι Ῥωμαίων καὶ ῥάβδον κατασχεῖν. οὗτος τῆς οἰκίας αὐτῷ καταφλεχθείσης σκηπτῷ συγκαυθεὶς τελευτᾷ. ἄλλοι δέ τινες τῶν ἱστορικῶν τέταρτον αὐτὸν ἀπὸ Ῥωμύλου τάττουσιν ἢ ε' Ἀγκῶνα Μαρκίωνα μετὰ Νουμᾶν προτάττοντες αὐτοῦ καὶ Πρίσκον Ταρκύνιον καὶ Σίλβιον Τοῦλλον, καὶ μετὰ τούτους τὸν Τοῦλλον Ὁστίλιον.

2. *Πομπίλιος* Scaliger p. 47. Vulgo *Πόμπιος*. 4. *ῥώμυλον* B. *Ρωμύλλον* G. *νόμους ῥωμαίοις* B. *Ρῶμος Ρωμαίους* G. 6. *ἰαννουάριον* B. 7. *καὶ τὸν* B. *τὸν* om. G. *δεκαμηναίου* AB. 8. *αὐτὸς καὶ*] *καὶ* om. G. *ἀσάρια* B. 10. *ἐβασίλευσεν ιη'* A. *τοῦλος* B. *ὀστίλλιος* A. *ἔτη λβ'* addidi ex B. 11. *,δωκα'* m. 12. Ante *Οὗτος* vulgo legebantur *οὗτος πρῶτος πορφύραν περιβάλλεται* (*περιεβάλετο* B.) *καὶ ῥάβδον κατέσχεν*, quae in margine habet B. 18. *τὸν τοῦλλον* B. *τὸν Τούλλιον* G. *ὀστίλλιον* A.

Romanorum reges.

Romanorum rex 17 Numa Pompilius annis 41, mundi vero 4720.

Numa Romulo vivis erepto regnavit. Ille Capitolium a fundamentis erexit. Idem decimestri prius anno existenti duos menses Ianuarium et Februarium adiecit. Ipse congiarium populo dedit, nummos videlicet ligneos, coriaceos et testaceos.

Romanorum rex 18 Tullus Hostilius annis 32, mundi vero 4821.

Hic regum primus purpuram induit et sceptrum regium insigne manu tenuit. Hic Sylvii quoque nomen apud aliquos sortitur. Eundem e regibus primum purpura se ornasse et sceptrum manibus tenuisse ferunt. Incensa domo fulmine percussus interiit. Historicorum nonnulli quartum a Romulo ponunt, alii quintum eum numerant, Anco Martio, Prisco Tarquinio, et Sylvio Tullo post Numam ei praepositis, ac tandem retro hunc Tullum Hostilium.

Ἀθηναίων βασιλεῖς.

Ἀθηναίων λ' ἐβασίλευσεν Ἀλκμαίων ἔτη β'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψκθ'.

Ἐπὶ τούτου Ἀθήνησιν ἡ διὰ βίου κατελύθη ἀρχή μετὰ Ἀλ- D
κμαίωνα τὸν λ' βασιλέα Ἀθηναίων κατεστάθησαν ἄρχοντες δεκαετεῖς ζ'.

Ὧν πρῶτος ἄρχων δεκαετὴς Ἀθηναίων Χάροψ Αἰσχύλου ἔτη ι'. οὗτος πρῶτος δεκαετής. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψλα'.

Ἀθηναίων λβ' ἐβασίλευσεν Αἰσιμίδης ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψμα'.

Ἀθηναίων λγ' ἐβασίλευσε Κλεόδικος ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψνα'.

Ἀθηναίων λδ' ἐβασίλευσεν Ἱππομένης ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψξα'.

Ἀθηναίων λε' ἐβασίλευσε Λεωκράτης ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν P. 212
ἔτος ,δψοα'.

Ἀθηναίων λϛ' ἐβασίλευσεν Ἄψανδρος ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψπα'.

Ἀθηναίων λζ' ἐβασίλευσεν Ἐρυξίας ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψϟα'.

Ἕως τοῦδε τοῦ ,δωα' ἔτους ἐξ Ἀδὰμ οἱ Ἀθηναίων βασιλεῖς πρῶτοι ιζ' καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ διὰ βίου λεγόμενοι ἄρχοντες ιγ'. ἔπειτα δεκαετεῖς ζ'. ὁμοῦ πάντα λζ', κρατήσαντες τῆς Ἀθηναίων

5. δεκαετεῖς ζ' Scaliger p. 47. ι' ἔτεσι σζ' G. 7. Ἀθηναίων — δεκαέτης (nam sic codex) addidi ex B. Χάροψ] Codex α' χαρώψ. 12. ,δψξα' A. 14. ,δψνα' A. ,δξα' B. 19. Legebatur Εὐρυεξίας. *Erexias* Eusebius p. 138. Εὐρυξίας Scaliger p. 47.

Atheniensium reges.

Atheniensium rex 30 Alcmaeon annis 2, mundi vero 4729.

Eius tempore imperium perpetui principis vita prorogatum abrogatur. Post Alcmaeonem trigesimum Atheniensium regem praesides decennales instituti sunt septem:

Quorum primus Charops decennalis extitit; anno mundi 4731.

Atheniensium 32 rexit Aesimides annis 10, mundi vero 4741.

Atheniensium 33 rexit Cleodicus annis 10, mundi vero 4751.

Atheniensium 34 rexit Hippomenes annis 10, mundi vero 4761.

Atheniensium 35 rexit Leocrates annis 10, mundi vero 4771.

Atheniensium 36 rexit Apsander annis 10, mundi vero 4781.

Atheniensium 37 rexit Euryexias annis 10, mundi vero 4791.

Ad annum 4801 ab Adam creato Atheniensium reges primi fuere 17, in quorum locum magistratus tota vita prorogati 13, quibus decennales septem suffecti; quorum omnium summa est 37, imperium Atheniensium

ἀρχῆς ἀπὸ τοῦ ͵γϡμε' κοσμικοῦ ἔτους ἐπαύσαντο, διαρκέσαντες B ἐπὶ ἔτη ὅλα ͵ωνς'. μετὰ τούτους ἄρχοντες ἐνιανσιαῖοι εὑρέθησαν ἐξ εὐπατριδῶν, ἐννέα τε ἀρχόντων Ἀθήνησιν ἀρχὴ κατεστάθη· ἡ δὲ τῶν ἐνιανσιαίων ἤρχθη τῷ ͵δωδ' ἔτει τοῦ κόσμου, Κρέοντος πρώτου ἄρχοντος ἡγησαμένου ἐπὶ τῆς ιθ' ὀλυμπιάδος, οἱ δὲ ἐπὶ κε'. ἀφ' οὗ ἐπὶ σν' ὀλυμπιάδα ἄρχοντες ϡγ' μέχρι Φιλίνου, καθ' ὃν ὑπάτευον Γράτος Σαβινιανὸς Ῥωμαίων καὶ Σέλευκος, ἀπὸ τῶν περὶ Βροῦττον μετὰ τοὺς βασιλεῖς ὑπατευσάντων, ψκε' καταριθμούμενοι ἐπὶ τὸ ͵εψκγ' ἔτος τοῦ κόσμου, κατὰ τὸν Ἀφρικανὸν, ὅπερ ἦν Ἀντωνίνου, τοῦ καὶ Αὐγέντου Ῥωμαίων βασιλέως ἔτος γ'.

Σποράδην.

C Ἀρκτῖνος Μιλήσιος ἐποποιὸς ἤκμαζεν.

Ἐν Ἰταλίᾳ Πανδοσία καὶ Μεταπόντιον πόλεις ἐκτίσθησαν.

Ἀθήνησι πρώτη ἐναυπηγήθη τριήρης ὑπὸ Μηνοκλέους.

V. 170 Θηβαῖοι Κυρήνην ᾤκισαν κατὰ χρησμόν. οἰκιστὴς δὲ αὐτῆς Βάττος ὁ καὶ Ἀριστοτέλης.

2. ἐνιαύσιοι G. 3. Vulgo εὐπατρίδων. 4. Vulgo ἐνιανσίων. ἦρχθη B. ἤρχθαι A. ἠνῴχθαι (sic) G. ͵δωα' G. 6. ϡκγ' m. Φιλήνου G. 7. σαβινιανὸς AB. Σευηριανὸς G. 8. Βροῦτον G. 9. ἐπὶ τὸ — ἔτος B. ἐπὶ τῷ — ἔτος A. ἐπὶ τῷ — ἔτους G. 10. αὐγέντου AB. Αὐγούστου G. 13. ἀρκτῖνος B. ἀρκτίωνος A. Ακτίων ὁ G. *Arctius* Eusebius p. 319. μιλίσιος B. ἐποποιὸς Bredovius. ἐπίποιος B. ἐπίπνος A. *versificator* Eusebius. 14. Μεταπόντιον Scaliger p. 47. μετὰ πόντιος AB. Μεταπόντις G. *Metapontus* Eusebius. 15. τριήρις ὑπὸ μινοκλέους B. Αμηνόκλεος m. 16. Θηραῖοι Scaliger. *Thebani* Eusebius p. 320. ᾤκισαν Scaliger. Vulgo ᾤκησαν.

gesserunt a communi mundi anno 4945, exstincti sunt tandem postquam integros annos 856 stetit eorum potestas. Iis sublatis annui magistratus excogitati sunt et ex Patriciis assumpti; novemque magistratuum potestas stabilita. Annuorum porro magistratuum imperium visum est primum anno mundi 4801, Creonte primo principe instituto circa 19, et ut aliis placet, circa 25 Olympiadem; a quo ad 250 Olympiadem et Philenum magistratum, alii medii 923, numerantur. Huius Phileni tempore consulatum Romae gerebant Gratus Severianus et Seleucus, ex iis qui circa Bruti aetatem regibus exactis, creati sunt consules 725 numero usque ad vulgarem mundi annum 5723, ut auctor est Africanus, qui Antonini Augusti fuit annus tertius.

Miscellanea.

Action Milesius florebat.

Pandosia et Metapontius Italiae civitates conditae.

Prima triremis ab Amenocle Athenis fabrefacta.

Ex oraculi edicto Theraei Cyrenem incoluerunt; Battus, qui et Aristoteles, eius conditor extitit.

Ἐν Πόντῳ Τραπεζοῦς ἐκτίσθη.
Ἐν Σικελίᾳ Νάξος ἐκτίσθη.
Ἐν Σικελίᾳ Χερρόνησος ἐκτίσθη.

Μήδων βασιλεῖς. D

Μήδων ς′ ἐβασίλευσεν Ἀφραάρτης ἔτη να′. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωλη′.

Μήδων ζ′ ἐβασίλευσε Κυαξάρης ἔτη λβ′. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωπθ′.

Μακεδόνων βασιλεῖς.

Μακεδόνων γ′ ἐβασίλευσε Τύρμας ἔτη με′. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δψνθ′.

Μακεδόνων δ′ ἐβασίλευσε Περδίκκας ἔτη μη′. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωδ′.

Μακεδόνων ε′ ἐβασίλευσεν Ἀργαῖος ἔτη λδ′. τοῦ δὲ κόσμου ἦν P. 213 ἔτος ͵δωνβ′.

Οὗτος ὁ Ἀργαῖος πρῶτος ἐν Μακεδονίᾳ τείχη ἤγειρε.

Σποράδην.

Ἀρχίλοχος καὶ Σιμωνίδης καὶ Ἀριστόξενος οἱ μουσικοὶ ἐγνωρίζοντο.

Γυμνὴ παιδεία πρῶτον ἐν Λακεδαιμονίᾳ ἤχθη.

1. τραπεζοῦς Bm. Τραπεζεὺς G. 2. Νάξος Scaliger. Vulgo Ναός. *Anaxus* Eusebius p. 321. 3. χερόνησος AB. 8. ͵δωπη′ B. 10. τυρμᾶς B. 12. περδικκὰς B. Vulgo Περδίκας. 13. ͵δωδ′ m. Vulgo ͵δωνβ′. 14 et 16. ἄργαιος B. 14. λδ′ B. λβ′ G. 18. ὁ καὶ Σιμωνίδης G. οἱ om. G.

Trapezus in Ponto constructa.
Naxus in Sicilia aedificata.
Cherronesus quoque in Sicilia fundata.

Medorum reges.

Medorum rex 6 Aphraartes annis 51, mundi vero 4838.
Medorum rex 7 Cyaxares annis 32, mundi vero 4889.

Macedonum reges.

Macedonum rex 3 Tyrmas annis 45, mundi vero 4759.
Macedonum rex 4 Perdiccas annis 48, mundi vero 4804.
Macedonum rex 5 Argaeus annis 32, mundi vero 4852.
Argaeus iste primus in Macedonia muros exstruxit.

Miscellanea.

Archilochus, Simonides et Aristoxenus musicae peritia clari.
Nudorum corporum exercitatio in Lacedaemoniam primum inducta.

Ἔτι Σιβύλλη Σαμία χρησμῳδὸς ἡ καὶ Ἡροφίλα ἐγνωρίζετο.

B ἡ γὰρ Κυμαία κατὰ τοὺς Τρωϊκοὺς χρόνους ἤκμαζε.

Κύζικος ᾠκίσθη.

Ζάλευκος ὁ νομοθέτης Λοκρῶν ἤκμαζε.

Κύψελος Κορίνθου ἐτυράννησεν ἔτη κη'.

Λέσχης Λέσβιος ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα ποιήσας καὶ Ἀλκμαίων ἤκμαζεν.

Ἐν Πόντῳ πόλις Ἴστορος ἐκτίσθη.

Ἄκανθος καὶ Στάγειρα ἐν Ἑλλάδι ἐκτίσθησαν.

Λάμψακος καὶ Ἄβδηρα ἐκτίσθησαν.

Τέρπανδρος μουσικὸς ἐγνωρίζετο.

Ἐν Σικελίᾳ Σελινοῦς ἐκτίσθη.

Δωδώνης τῷ μαντείῳ κατὰ τούτους Ἕλληνες τοὺς χρόνους ἐχρήσαντο.

Φάλαρις Ἀκραγαντίνων ἐτυράννησε.

C Θαλῆς Ἐξαμύου Μιλήσιος φιλόσοφος εἷς τῶν ζ' σοφῶν ἐγνωρίζετο, ὃς λέγεται ζῆσαι ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη.

Ἐν Πόντῳ Βορυσθένης ἐκτίσθη.

1. *Σίβυλλα* G. ἡ] *ἦν* AB. *eademque* Eusebius p. 325. 4. *ὄνομα θέτης λόκρων* B. 5. Vulgo *Κύψελλος*. 6. *Ἀλκμὰν* Scaliger p. 48. *Alcmaeon* etiam Eusebius p. 326. 8. *Ἴστρος* Scaliger. *Istorus* Eusebius. 9. *στάγειρα* AB. 12. Vulgo *Σεληνοῦς*· *σεινοὺς* B. 15. *φίλαρις* B. 16. Vulgo *Θάλλης*. *θαλὴς* B. *Ἐξαμύου* dedi ex chronico paschali p. 143. Vulgo *Ἐξαμοίου*. Male Scaliger *Ἐξαμίου*. Apud Diogenem Laert. I, 22. ex codice Arundeliano *Ἐξαμύου* restituendum, quod ibidem sect. 29. recte praebuit editio Basileensis, temere mutarunt critici. *Examii* Hieronymus p. 122. *Examilae* Eusebius p. 327. Hoc est *Examyae*. 17. ὃς om. G. 18. *Βορυσθένης* Scaliger. Vulgo *Βουρυσθένης*.

Sibylla Samia, nomine Herophila, vaticinatur; Cumaea enim altera Troianis temporibus vivebat.

Cyzicus aedificata.

Zaleucus Locrorum legislator florebat.

Cypsellus tyrannidem exercet Corinthi annis 28.

Lesches Lesbius parvae Iliados auctor, ut et Alcmaeon, vivebat.

Istrus civitas in Ponto aedificata.

Acanthus et Stagira urbes in Graecia conditae.

Lampsacus et Abdera constructae.

Terpander musicus agnoscebatur.

Selenus in Sicilia erecta.

Dodonae oraculo Graeci hoc tempore utebantur.

Phalaris in Agrigentinos tyrannidem exercet.

Thales, Examii filius, e septem philosophis unus celebrabatur. Annos centum superasse dicitur.

Borysthenes in Ponto construitur.

Σινώπη ἐκτίσθη.

Μυρταῖος Ἀθηναῖος ποιητὴς ἐγνωρίζετο.

Ἔτι Τέρπανδρος μελοποιός, ὃς τὴν ἑπτάτονον ἁρμονίαν εὑρεῖν λέγεται, ἤκμαζε.

Βάττος Κυρήνην ἐπέκτισε.

Κορινθίων Περίανδρος ὁ Κυψέλου ἐτυράννησε.

Λιπάρα ἐκτίσθη.

Ἐπίδαμνος, ἡ νῦν καλουμένη Δυρράχιον, ἐκτίσθη.

Προύσια ἐκτίσθη.

Φάλαρις τυραννῶν κατελύθη. D

Δράκων κατά τινας ἐνομοθέτει.

Ἀρίων ἐγνωρίζετο Μηθυμναῖος. οὗτος ἐπὶ δελφῖνος εἰς Ταίναρον διεσώθη.

Ἀλκμὰν κατά τινας ἐγνωρίζετο.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ. V. 171

Τοῦ Ἰούδα ιδ' ἐβασίλευσε Μανασσῆς ἔτη νε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δψϟβ'.

Μανασσῆς υἱὸς Ἐζεκίου καὶ Ἐψιβαὰλ ιβ' ἐτῶν βασιλεύσας τοῦ Ἰούδα μιαρώτατος γέγονε καὶ ἀσεβέστατος εἰδωλολατρείαις P. 214

1 et 2. G posuit post 4. 5. *κυρίνην* AB. 6. Vulgo *Κυψέλλου*. *κυμψέλου* B. 7. Vulgo *Λίπαῤῥα*. *λειπάρα* B. 10. *φίλαρις* B. 12. *Αρίων* m. *Αῤῥίων* G. *ἄρειον* B. *τέναρον* B. 14. *ἀλκμᾶν* AB. 17. *,δψϟε'* m. 18. Ἐψιβαὰλ] *Αψιβὰ* m. 19. *μειαρώτατος* B. *εἰδωλολατρίαις* A.

Rursus Terpander musicae studiosus septem vocum concordiae inventor vigebat.
Sinope fundatur.
Myrtaeus Atheniensis poeta clarebat.
Battus Cyrenem absolvit.
Periander, Cypselli filius, Corinthiorum tyrannidem obtinuit.
Lipara condita.
Epidamnus, nunc Dyrrhachium, aedificatur.
Prussiae fundamenta iaciuntur.
Phalaris tyrannus e medio tollitur.
Draco, ex quorundam sententia, legibus ponendis vacat.
Arion Methymnaeus, ut volunt quidam, florebat. Delphino insidens ad Taenarum vectus servatur.
Alcman, ut quibusdam videtur, agnoscebatur.

MUNDI ANNI.

Iuda rex 14 Manasses anni 55, mundi vero 4795.

Manasses, Ezecia et Apsiba satus annis 12 sceptrum Iuda moderatus, nequissimus et impiissimus, idololatriae, caedibus iniustis, auguriis, veneficiis et scortationibus intentus vitam egit foedissimam. In aede do-

καὶ αἱματεκχυσίαις ἀδίκοις, οἰωνισμοῖς τε καὶ φαρμακείαις καὶ μοιχείαις συζῶν. οὗτος ἐν οἴκῳ κυρίου Διὸς ἄγαλμα τετραπρόσωπον ἔστησεν. ἁλοὺς δὲ ὑπὸ Ἀσσυρίων βασιλέως ἐπιστρατεύσαντος αὐτῷ καὶ εἰς ἄγαλμα χαλκοῦν κατακλεισθεὶς ἐδεήθη τοῦ θεοῦ τὴν ᾠδὴν ᾄσας, ἥτις μέχρι καὶ νῦν θαυμαστή τις ἔστι καὶ γέμουσα κατανύξεως, ἐφ' ᾗ δυσωπηθεὶς ὁ θεός, διαρραγέντος τοῦ ἀγάλματος, διεσώθη ἀποκαταστὰς εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. οὗτος πεῖραν λαβὼν τῆς ἀφάτου φιλανθρωπίας τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοῖς
B μετανοοῦσι τῆς εἰδωλολατρείας καὶ λοιπῆς ἐπαύσατο ματαιότητος, τὸ τοῦ Διὸς εἴδωλον ἐκβαλὼν ἐξ οἴκου κυρίου, ὃ ἦν αὐτὸς εἰσαγαγών, καὶ ῥίψας ἔξω τῆς πόλεως σὺν τοῖς λοιποῖς βδελύγμασιν. ὁ αὐτὸς τὸ νότιον τεῖχος τῆς Ἱερουσαλὴμ ᾠκοδόμησε καὶ τὸν ναὸν ἀνεκτήσατο, ζήσας τὸ λοιπὸν ἐν εὐσεβείᾳ.

Προεφήτευον Ἰωὴλ, Ἀβδιοῦ, Ἰωνᾶς, Ναοὺμ, Ἀμβακούμ. Ὀλδὰ γυνὴ παρ' Ἑβραίοις προεφήτευε.

Τοῦ Ἰούδα ιε' ἐβασίλευσεν Ἀμὼς υἱὸς Μανασσῆ ἔτη β'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωμζ'.

C Οὗτος πονηρότατος ἦν. τοῦτον τῷ β' ἔτει αὐτοῦ ἀνεῖλον οἱ περὶ αὐτόν· ὁ δὲ λαὸς ἐπεξῆλθε τῷ φόνῳ τὸν Ἀμὼς υἱὸν Μανασσῆ. δώδεκα ἔτη Εὐσέβιος λέγει βασιλεῦσαι κατὰ τοὺς ο'. ψεύδεται δέ.

1. αἱματεκχυσίαις B. αἱματοχυσίαις G. φαρμακίαις καὶ μοιχίαις AB. 3. ἐπιστρατεύσαιτο G. 10. ἐκβαλὼν B. ἐκβάλλων G. 13. ναὸν anonymus. Vulgo λαόν. ἀνεκτήσατο] ἀνεκτίσατο B. 14. Προεφήτευσεν G. 15. προεφήτευσεν G. 17. ,δων' m. 19. τοῦ Ἀμὼς υἱοῦ G. 20. δώδεκα ἔτη] ιβ' ἔτη G. δωδεκαετεῖ B. Εὐσέβιος] P. 20 et 326. τοὺς ο'] Reg. IV. 21, 19. Vide Maium ad Eusebium p. 20.

mini quadrifrontem Iovis statuam posuit. A rege vero Assyriorum captus, quod belli societatem cum eo non iniisset, in aeream statuam immissus et conclusus, edito cantico usque in hodiernum diem exstante, mirandi argumentum, et poenitentis animi dolorem testante, deum precatus est et ad clementiam adeo inflexit, ut rupta statua salvus evaderet et in regnum restitueretur. Hic dei nunquam enarrandae erga poenitentes humanitatis sumpto experimento, ab idolorum cultu et omnibus vanis ritibus abstinuit; simulacrum quod Iovi consecraverat ipse deiecit et cum reliquis sordibus extra urbem deportavit. Murum ad meridiem Hierosolymorum positum instauravit, et plebis reparavit damna, residuosque vitae annos summa cum pietate exegit.

Ioël, Abdias, Ionas, Naum, Abacum spiritu prophetiae insignes; mulier quoque Olda eodem vaticinandi dono clara.

Iuda rex 15 Amos, filius Manassis, annis 2, mundi vero 4850.

Hic maiores nequitia superavit; eumque secundo regni sui anno domestici confoderunt; populus autem Amos filii Manassis caedem ultus est.

Eusebius ex septuaginta Interpretum mente, quibus tamen mendacium imponit, annis 12 regnasse asseverat.

Τοῦ Ἰούδα ιϛʹ ἐβασίλευσεν Ἰωσίας υἱὸς Ἀμὼς ἔτη λαʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωμθʹ. καὶ Γεδαιδὰ τῆς Ὀζίου θυγατρός.

Σκύθαι τὴν Παλαιστίνην κατέδραμον καὶ τὴν Βασὰν κατέσχον τὴν ἐξ αὐτῶν κληθεῖσαν Σκυθόπολιν.

Χελκίας ἀρχιερεὺς ἱεράτευσε πατὴρ Ἱερεμίου καὶ Σωσάννης. D

Σοφωνίας προεφήτευε.

Τῷ ιγʹ ἔτει Ἰωσίου, κόσμου δὲ ͵δωξγʹ ἤρξατο προφητεύειν Ἱερεμίας. ἀπὸ δὲ τοῦ εʹ ἔτους τῆς προφητείας αὐτοῦ, τοῦτ' ἔστιν ἀπὸ τοῦ ιηʹ ἔτους Ἰωσίου, ἀριθμοῦσί τινες τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη τῆς αἰχμαλωσίας ἕως τοῦ πρώτου ἔτους Κύρου.

Ὀλδὰ γυνὴ Ἑβραία προεφήτευεν.

Ἰωσίας υἱὸς Ἀμὼς καὶ Γεδδιδὰς τῆς Ὀζίου θυγατρὸς ἐβασί-
λευσε τοῦ Ἰούδα, ὀκταέτης ὢν ἀρξάμενος τοῦ βασιλεύειν ἔτη λαʹ.
οὗτος εὐσεβέστατος πάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν βασι-
λευσάντων ὤφθη. ἐπὶ αὐτοῦ Χελκίας ἀρχιερεὺς εὑρὼν ἐν τῷ ναῷ P. 215
βιβλίον τοῦ νόμου καὶ Σαφατεὶ τῷ γραμματεῖ κοινωσάμενος ἐπέ-
δειξε τῷ Ἰωσίᾳ. ὁ δὲ τοὺς θείους λόγους ἐπαναγνωσθέντας ἀκού-
σας, σφόδρα θεοφιλὴς ὤν, διέρρηξε τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ καὶ
τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καθαρίσας, ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων ὧν ἔστη-
σεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀμώς, τήν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ὅλον τὸν Ἰού- V. 172

2. ͵δωμθʹ] ͵δωνβʹ m. γεδαιδὰ B. γαιδεδᾶ A. Γεδαιδᾶ G. Ιεδῆας m. Ὀζίου] Εδεϊὰ m. Vide Reg. IV. 22, 1. 5. χελκίας B. Χαλκίας G. 6. σοφονίας AB. 7 et 11. προεφήτευσεν G. 7. δὲ ͵δωξγʹ B. δὲ ἔτη ͵δωξγʹ G. δὲ ἔτει ͵δωξδʹ m. 12. γεδδιδὰς B. γαιδδιδᾶς A. Γαιδαιδὰς G. Ιεδίας m. Ὀζίου] Εδεϊὰ m. ἐβασίλευε B. ἐβασίλευσεν G. 13. λαʹ] λδʹ AB. 15. Χαλκίας G. 16. σαφατεῖ AB. ἐνέδειξεν G. 19. θεοῦ] κυρίου G. καθαρήσας B. 20. ἰοῦδαν B. Ιαύδα G.

Iuda rex 16 Iosias, Amos patre et Iedia Oziae filia natus, annis 31, mundi vero 4852.

Scythae Palaestinam incursionibus depopulantur et Basan occupant, eorum nomine dictam postmodum Scythopolin.

Chalcias, pater Hieremiae et Susannae, pontificatum tenuit.

Sophonias propheta clarus.

Anno Iosiae 13, mundi vero 4864 Hieremias prophetico spiritu cepit praedicare. A quinto vaticiniorum ipse ceptorum anno, ab Iosiae 18 intellige, septuaginta captivitatis annos ad Cyri primum nonnulli numerant.

Olda quoque mulier Hebraea prophetia donata.

Annos octo Iosias filius Amos ex Iedia Oziae filia natus ad imperium provectus est octennis et annis uno supra 30 obtinuit. Hic omnium se priorum piissimus, nulli pariter postremum religione secundus extitit. Eius aetate repertum in templo legis librum Chalcias pontifex Saphati scribae communicavit et uterque Iosiae commonstravit. Lectis perceptisque dei verbis ceu religione praestans, vestimenta discidit et ab idolorum inquinamentis, quae pater eius Amos intulerat, domini templum et Hierusa-

δαν ἀποστήσας τῆς εἰδωλολατρείας τὰ εἴδωλα καὶ τὰ τῶν ἀσεβῶν ὀστᾶ τοῖς θυσιαστηρίοις ἐπέκαυσε, παντοίως ἐκπορθήσας τὰ κατὰ πᾶσαν τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Σαμάρειαν μιάσματα, καθὼς προεφήτευσε περὶ αὐτοῦ ὁ ἐξ Ἰούδα παραγενόμενος προφήτης πρὸς Ἱεροβωάμ, ὃν ἐθανάτωσεν ὁ λέων ὑποστρέφοντα B διότι ἔφαγεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ συμπροφήτου αὐτοῦ. ἐπὶ αὐτοῦ τὸ θαυμαστὸν ἤχθη πάσχα. οὗτος συμβαλὼν εἰς πόλεμον τῷ Νεχαῷ Φαραῷ οὐκ ἐπελθόντι αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ παραιτουμένῳ τὴν πρὸς αὐτὸν μάχην, κατατοξευθεὶς Ἰωσίας ἐτελεύτησεν, ἀποκομισθεὶς εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἰωσίας υἱὸς Ἀμὼς υἱοῦ Μανασσῆ λ' καὶ ἓν ἔτος βασιλεύσας ἐν Ἱερουσαλὴμ πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεῖς ὑπερῆρε τῷ θείῳ ζήλῳ, τά τε πανταχοῦ εἴδωλα καὶ σεβάσματα καθελὼν καὶ τοὺς εἰδωλολατροῦντας ἐξάρας, τοὺς μὲν ζῶντας, τοὺς δὲ θανόντας ἐν τοῖς τάφοις αὐτῶν. C τῷ ιη' ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγένετο πάσχα ἐν Ἱερουσαλήμ, οἷον, φησὶν ἡ τῶν Παραλειπομένων δευτέρα βίβλος, οὐκ ἐγένετο ἐν Ἰσραὴλ ἀπὸ ἡμερῶν Σαμουὴλ τοῦ προφήτου καὶ παντὸς βασιλέως Ἰσραήλ, οὐκ ἐποίησαν ὡς τῷ Φασέκ, ὃ ἐποίησεν Ἰωσίας καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ πᾶς Ἰούδας καὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν Ἱερουσαλήμ· οὗτος τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας καὶ τὰ θεραφὶμ καὶ τὰ εἴδωλα καὶ τὰ Καρεσεὶμ, ἃ ἦν

1. εἰδωλολατρίας A. 5. Vulgo Ἱεροβοάμ. ὑποστρέφαντα G. 8. νεχαῷ φαραῷ B. νεχαᾷ φαραῷ A. Νεχαὼ Φαραὼ G. 10. υἱοῦ] τοῦ G. λ' καὶ ἓν B. λα' G. 13. ἐξεύρας G. 16. Παραλειπομένων δευτέρα] Cap. 35, 18. 17. ἰσραὴλ A. Ἱερουσαλὴμ G. 18. ὡς τῷ] ὡς τὸ G. 20. ἐνγαστριμύθους B. 21. θεραφῖμ A. θεραφεὶμ B. Τεραφὶμ G.

lem omnem expurgavit; cumque a simulacrorum cultu Iudaeam totam avocasset, simulacra ipsa impiorum ossibus admixta et altaribus superimposita consumpsit igne, sordibus huiusmodi ex omni Iudaea et Samaria eliminatis, prout propheta ex Iudaea profectus, quique ob sumptum in comprophetae domo cibum iter agens a leone praefocatus fuit, Hieroboam olim praedixerat. Eius tempore pascha multo apparatu celebratum. Idem praelio cum Nechao Pharaone arma non movente, imo bellum aversato congressus, sagittae vulnere interiit et Hierusalem delatus est. Iosias, Amos filius, Manassis nepos, uno supra tricesimum anno sceptris potitus, cum maiores, tum posteros omnes pietatis ardore superavit. Idolis delubrisque cunctis passim profligatis, simulacrorum etiam cultoribus ad poenam exquisitis; vivos quidem in aris mulctavit, nec non defunctos propriis in sepulcris insequutus est. Anno regni eius 18 actum est pascha in Hierusalem, quale testatur Paralip. liber II. a Samuelis prophetae vel regis alterius par nullum in Hierusalem celebratum. Non egerunt, inquam, tale Phasec, quale Iosias et sacerdotes et levitae, et omnis Iuda et Israël, qui reperti sunt in Hierusalem, peregerunt. Hic ventriloquos et cognitores sive divinos et Theraphim et idola et Caresim sive offendicula, quae fuerant in terra

ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐνεπύρισεν, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους
τοὺς γεγραμμένους τοῦ νόμου ἐπὶ τοῦ βιβλίου ὃ εὗρε Χελκίας
ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου. ὅμοιος Ἰωσίου οὐκ ἐγενήθη ἔμπρο-
σθεν αὐτοῦ, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ
ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νό- D
μον Μωϋσῇ; καὶ μετὰ τοῦτον οὐκ ἀνέστη ὅμοιος αὐτῷ. πλὴν
οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου, οὗ
ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰούδᾳ ἐπὶ πάντα τὰ παροργίσματα
ἃ παρώργισε Μανασσῆς. καὶ εἶπε κύριος, καί γε τὸν Ἰούδαν
ἀποστήσω ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν Ἰσραήλ,
καὶ ἀπωσάμην τὴν πόλιν, ἣν ἐξελεξάμην, Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸν οἶ-
κον, ὃν εἶπα. ἔστω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. καὶ ἀνέβη Νεχαὼ Φα-
ραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων ἐπὶ τὸν ποτα-
μὸν Εὐφράτην, καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς Ἰωσίας εἰς συνάντησιν
αὐτῷ. καὶ ἀπέστειλε Νεχαὼ πρὸς Ἰωσίαν ἀγγέλους λέγων, τί
ἐμοὶ καὶ σοὶ βασιλεῦ Ἰούδα; καὶ οὐκ ἐπὶ σὲ ἥκω σήμερον πόλε- P. 216
μον πολεμῆσαι. καὶ ὁ θεὸς εἶπε κατασπεῦσαί με· πρόσεχε ἀπὸ
τοῦ θεοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ μὴ καταφθείρῃ σέ. καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν
Ἰωσίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτὸν
ἐκραταιώθη. καὶ οὐκ ἤκουσε τὸν λόγον Νεχαὼ διὰ στόματος

1. Ἰσραὴλ] Ιερουσαλὴμ G. ἐνεπύρησεν B. 2. ἐπὶ B. ἐκ G. Χελκίας] ὁ Χαλκίας G. 3. ὅμοιος Bm. ὁμοίως G. Vid. Reg. IV. 23, 25. ἐγενήθη B. ἐγεννήθη G. 5. καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ add. B. 6. μωϋσεῖ B. Quae forma ubique restituenda videtur. 7. οὐ κατεστράφη G. ὀργῆς θυμοῦ B. θυμοῦ om. G. 8. θυμῷ addidi ex B. θυμοῦ A. 9. παρώργησεν B. 9. ἰοῦδαν B. Ιούδα G. 12. ἔστω] ἔσται G. νεχαῶ φαραῶ constanter AB. 18. καταφθείρῃ B. διαφθείρῃ G. Vide Paralip. II. 35, 21. 20. διὰ] ἀπὸ G.

Iuda et in Hierusalem, consumpsit igne, ut firmaret verba legis scripta in libro, quem invenit Chalcias sacerdos in domo domini. Similis Iosiae rex ante tempus eius non fuit, qui reversus fuerit ad dominum in toto corde suo et in tota virtute sua secundum omnem legem Mosi, et post eum non surrexit similis illi. Verum tamen non est aversus dominus a furore suo vehementi, quo indignatus est dominus in Iuda, super irritamentis, quibus irritavit eum Manasses. Et dixit dominus: etiam Iuda removebo a facie mea, sicut removi Israël, et abiiciam civitatem, quam elegeram Hierusalem et domum, de qua dixi: erit nomen meum ibi. Et adscendit Pharao Nechao rex Aegypti in regem Assyriorum ad flumen Euphratem; et profectus est Iosias obviam. Et misit Nechao legatos ad Iosiam, dicens: quid mihi et tibi rex Iuda? Adversum te nullum mihi est hodie bellum susceptum. Deus autem me festinare iussit. Cave tibi a deo mihi comite adiuncto, ne te confodiat. Et non avertit Iosias faciem suam ab eo, sed ad impugnandum eum animum viresque sumpsit. Et non audivit verba Ne-

θεοῦ, καὶ ἦλθε τοῦ πολεμῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ Μαγεδών. καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξόται ἐπὶ βασιλέα Ἰωσίαν. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν αὐτοῦ, ἐξαγάγετέ με, ὅτι ἐπόνησα σφόδρα. καὶ ἐξήγαγον οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἅρματος, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον, ὃ ἦν αὐτῷ. καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, B καὶ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ πᾶς Ἰούδας καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐπένθησεν ἐπὶ Ἰωσίαν. καὶ ἐθρήνησεν Ἱερεμίας ἐπὶ Ἰωσίαν καὶ εἶπον πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ ἄρχουσαι θρῆνον ἐπὶ Ἰωσίαν ἕως τῆς σήμερον. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν πρόσταγμα ἐπὶ Ἰσραήλ, ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν θρήνων.

Εἶτα, καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, V. 173 καὶ ἔχρισαν αὐτὸν καὶ κατέστησαν αὐτὸν εἰς βασιλέα ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. εἴκοσι τριῶν ἐτῶν Ἰωάχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἔδησεν αὐτὸν C Φαραὼ Νεχαὼ ἐν Δεβλαθὰ ἐν γῇ Ἐμὰθ τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐπέβαλε φόρον ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ τάλαντον χρυσίου. καὶ κατέστησε Φαραὼ Νεχαὼ τὸν Ἐλιακεὶμ υἱὸν Ἰωσίου βασιλέα, καὶ μετέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακείμ, καὶ τὸν Ἰωάχαζ ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰσήγαγεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωακεὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ

1. ἐτόξευσεν ὁ τοξότης G. 3. ἐξαγάγεται B. ἐπόνησα B. ἐπόνεσα G. 4. ἀνεβήβασεν B. 5. ἦν] ἐνῆν G. 9. αὐτὸν] αὐτὸ G. 11. Εἶτα] Paralip. II. 36, 1. 13. υἱὸς εἴκοσι — Paralip. βασιλεύειν] βασιλεῦσαι G. 15. δεβλαθὰ B. Δεβλαθᾶ G. 17. γῆν] Ἱερουσαλὴμ G. 18. Τότε πρῶτον ὑπόφορος ἐγένετο ἡ γῆ, ὥς φησιν Ἀφρικανός margo AB.

chao per os dei; et venit manus conserturus in campum Mageddon. Et direxit telum sagittarius in regem Iosiam. Et dixit rex pueris suis: educite me, quoniam gravi dolore sum perculsus. Et eduxerunt eum pueri eius de curru et imposuerunt eum in secundum currum pone repertum. Et adduxerunt eum in Hierusalem et mortuus sepultus est cum patribus suis, et omnis Iuda et Hierusalem luxerunt super Iosiam. Et lamentatus est Hieremias super Iosiam; et dixerunt omnes principes et dominae lamentationem super Iosiam, cuius est etiam hodierno die memoria; et dedit eam praeceptum Israël: et ecce scripta est in lamentationum libro.

Sequitur. Et assumpsit populus terrae Ioachaz filium Iosiae et unxerunt eum et constituerunt eum regem pro patre suo. Filius viginti trium annorum erat Ioachaz, cum regnum assumpsit et menses tres regnavit in Hierusalem. Et ligavit eum Pharao Nechao in Deblata in terra Amath, ut non regnaret in Hierusalem. Et transtulit eum in Aegyptum, et imposuit tributum super Hierusalem argenti talenta centum et auri talentum. Et constituit Pharao Nechao Eliacim filium Iosiae regem, et commutavit nomen eius Ioacim et Ioachaz fratrem eius duxit in Aegyptum et mortuus est ibi. Erat porro annorum viginti quinque Ioacim, cum regno potitus

ια' ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. συνῳδὰ δὲ καὶ ἡ τετάρτη τῶν βασιλειῶν τούτοις γράφει. εὗρον δὲ ἔν τινι ἀντιγράφῳ ὅτι μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰωσίου Ἱερεμίας ὁ προφήτης κατὰ χρησμὸν θεῖον προσέταξε τοῖς ἱερεῦσιν ἆραι τὴν θείαν κιβωτὸν καὶ τὴν σκηνὴν καὶ ἀκολουθῆσαι αὐτῷ. καὶ ἐξελθὼν τὴν πόλιν ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, D ὅπου καὶ Μωϋσῆς ἀναβὰς εἶδε τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. καὶ εὑρὼν σπήλαιον εἰσήγαγεν ἐν αὐτῷ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τὴν τράπεζαν καὶ τὴν λυχνίαν καὶ τὰ λοιπὰ ἅγια σκεύη φράξας τὴν εἴσοδον. τινὲς δὲ τῶν σὺν αὐτῷ ἱερέων ὑπέστρεψαν ἐπισημήνασθαι τὸν τόπον, καὶ ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν. οἷς καὶ ἐμέμψατο Ἱερεμίας γνοὺς τῷ πνεύματι ἄγνωστον ἔσεσθαι τὸν τόπον, εἰπών, ἕως ἐπισυναγάγῃ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἵλεως γένηται τῷ Ἰσραήλ.

Τοῦ Ἰσραὴλ ιζ' ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ μῆνας γ', υἱὸς Ἰωσίου.

Τοῦτον τὸν Ἰωάχαζ Ἰεχονίαν ὀνομάζει ὁ Ἔσδρας οὕτω λέγων πρὸς λέξιν· καὶ ἀναλαβόντες οἱ ἐκ τοῦ ἔθνους τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν

1. συνῳδὰ] Vulgo συνῳδᾷ. δὲ om. G. ἡ τετάρτη] Cap. 23. ab v. 30. 2. γράφει B. γραφὴ G. 6. ὁ Μωσῆς G. ὁ om. AB. ἴδεν B. 10. ἐπέστρεψαν G. τὸν τόπον] τῆς τόπου G. καὶ ἐκρύβη — ἔσεσθαι τὸν τόπον addidi ex B. 12. ἐπισυναγάγῃ B. ἐπισυνάγει G. 13. τῷ Ἰσραὴλ om. G. 15. In margine AB haec adscripta sunt ὅπερ κατὰ τὴν ὑποκειμένην στοιχείωσιν ὤφειλεν εἶναι ͵δωπ'. τὰ δὲ τρία ἔτη ταῦτα τὰ προτρέχοντα ἐν ποίοις προσώποις προσετέθησαν (προσετέθη G.) ἀγνοοῦμεν. αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν βίβλον συντάξας καὶ τὸν ἑβδομηκονταετῆ (τὸν ο' ἐτῆ B. τῷ ο' ἔτει G.) χρόνον τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ τοῦ δ' Ἰωακεὶμ ἀριθμήσας οὕτως ἐστοιχείωσεν. ἀριθμοῦνται (ἀριθμεῖται G.) δὲ τὰ ο' ἔτη τῆς αἰχμαλωσίας οὕτως. Ἰωακεὶμ ἔτη η'. Τῶν β' Ἰεχονιῶν (Vulgo Ἰεχονίων) ἔτος α'. Σεδεκίου ἔτη ια'. Ναβουχοδονόσωρ (Vulgo — σορ) ἀπὸ τοῦ ιθ' ἔτους τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὰ λοιπὰ ἔτη κδ'. Εὐιλὰδ Μαροδὰχ (Μεροδὰχ G.) ἔτη ε'. Νιριγλησάρου τοῦ καὶ Βαλτάσαρ ἔτη γ'. Δαρείου Ἀστυάγους ἀπὸ κα' ἔτους τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὰ λοιπὰ (τὰ add. G.) ιζ'. Κύρου ἔτος ἕν. Ὁμοῦ ἑβδομήκοντα. Τὸν om. B. ἰεχωνίαν A. 16. τὸν om. G. ἰεχωνίαν A.

est; et undecim annis regnavit in Hierusalem. His consona Regnorum liber IV. enarrat. Caeterum in quodam exemplari legi, prophetam Hieremiam, divinis oraculis monitum, iussisse sacerdotes post mortem Iosiae arcam dei et tabernaculum efferre ac se sequi, mox egressum civitate conscendisse montem, e cuius cacumine terram promissionis Moses prospexit; repertaque spelunca, tabernaculum, arcam, altare, mensam, lucernam et reliqua sancta vasa in eam intulisse atque ingressum obstruxisse; quosdam vero sacerdotum signasse locum . . . . . . dicens: donec colligat dominus populum et propitius fiat . . . . . .

Israël rex 17 Ioachaz, filius Iosiae, mensibus tribus.

Ioachaz hunc Esdras Iechoniam vocat ad verbum haec dicens: et assumentes qui erant ex gente Iechoniam filium Iosiae constituerunt regem.

P. 217 Ἰωσίου ἀνέδειξαν βασιλέα. εἶτα καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ μῆνας γ΄. καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν βασιλεὺς Αἰγύπτου βασιλεύειν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐζημίωσε τὸ ἔθνος ἀργυρίου τάλαντα ρ΄ καὶ χρυσίου τάλαντα ι΄. καὶ ἀνέδειξε βασιλέα Ἰωακεὶμ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

Τοῦ Ἰούδα ιη΄ ἐβασίλευσεν Ἐλιακεὶμ, ὁ καὶ Ἰωακεὶμ, ἔτη ια΄. τοῦ δὲ κοσμου ἦν ἔτος ,δωπγ΄.

Τὸ δ΄ ἔτος Ἰωακεὶμ υἱοῦ Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα, κόσμου δὲ ἦν ἔτος ,δωπγ΄, καὶ πρῶτον ἔτος βασιλέως Βαβυλῶνος Να-
B βουχοδονόσωρ ὁ μέγας Ἱερεμίας φησί· τὸ δ᾽ αὐτὸ κγ΄ ἔτος τῆς ἑαυτοῦ προφητείας πρὸς τὸν λαὸν Ἰούδα ἐξαριθμεῖ ἀπὸ τοῦ ιγ΄ ἔτους Ἰωσίου βασιλέως ἀρχόμενον, ἀφ᾽ οὗ καί τινες τῶν ἐξηγητῶν, ἐν οἷς καὶ Εὐσέβιος, τὸν ἑβδομηκονταετηρικὸν τῆς αἰχμαλωσίας χρόνον βούλονται μετρεῖσθαι, ἕως τοῦ πρώτου ἔτους Κύρου γινόμενον ἔτη ἑβδομήκοντα. κατὰ δὲ δεύτερον τρόπον ὁ αὐτὸς ἑβδομηκονταετὴς χρόνος συνάγεται ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος δ΄ ἔτους Ἰωακεὶμ, ἀφ᾽ οὗ καὶ ὁ θεὸς διὰ τοῦ προφήτου ἐγκαλεῖ τῷ λαῷ τοῦ Ἰούδα περὶ τῆς ἀπειθίας, ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ αὐτοῦ
C Κύρου. κατὰ δὲ γ΄ καὶ τελευταῖον ἀπὸ τοῦ θ΄ ἔτους Σεδεκίου ἕως τοῦ δευτέρου ἔτους Δαρείου. τισὶ δὲ ἀκριβέστερον δοκεῖ ἀπὸ τοῦ ε΄ ἔτους τῆς προφητείας Ἱερεμίου, ὡς φησιν Εὐσέβιος,

1. εἶτα καὶ] καὶ om. G. 7. ,δωπδ΄ m. 10 et infra — σωρ B. — σορ G. 13. Εὐσέβιος] Vide Eusebium p. 86. 17. τοῦ λαοῦ G. 18. ἀπειθίας B. ἀπειθείας G. 19. θ΄ B. ια΄ G.

Et inferius: regnavit in Israël et Hierusalem mensibus tribus. Et amovit eum rex Aegypti, ne regnaret in Hierusalem. Et multavit gentem argenti talentis centum et auri talentis decem. Et constituit regem Ioacim fratrem eius.

Iuda rex 18 Eliacim, qui et Ioacim, annis 11, mundi vero 4884.

Ioacim filii Iosiae regis Iuda annus 4 in mundi 4883 incurrit, et magno Hieremia teste, in Nabuchodonosor regis Babylonis primum; eundemque suorum ad plebem Iudaeam vaticiniorum tertium ac vicesimum idem propheta observat, qui videlicet a regis Iosiae decimo tertio exordiatur; ab eo siquidem expositorum nonnulli, inter quos reperitur Eusebius, septuagenum captivitatis spatium ad annum Cyri primum, quo anni 70 manifesto complentur, volunt numeratum. Altera vero ratione septuagenum annorum summa ab anno Ioacim quarto ineunte, quo deus prophetae verbo populum contumaciae damnabat ad memorati Cyri annum primum computari dignoscitur. Tertio et postremo modo ab undecimo Sedeciae ad Darii annum secundum a quibusdam colligitur; aliis ex opposito certiorem et veriorem annorum rationem, e quorum grege Eusebius observatur, tenere se iactantibus, summa nimirum annorum 70 ab anno Hieremiae vaticiniorum 5

τὰ ἐπὶ τὸ α' ἔτος Κύρου ἀριθμεῖν. ἀλλ' οὐδ' οὕτως ἀκριβῶς σώζεται.

Οὐρίας υἱὸς Ἀμὼς κατὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ προεφήτευσεν. Οὐ- V. 174 ρίας προφητεύων κατὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ φεύγει εἰς Αἴγυπτον. μεταπεμψάμενος δὲ αὐτὸν Ἰωακεὶμ καὶ ἀγαγὼν ἀπ' Αἰγύπτου ἀναιρεῖ.

Τῷ δ' ἔτει Ἰωακεὶμ λέγει ὁ Ἱερεμίας ὅτι ἐπάταξεν ὁ Ναβουχοδονόσωρ τὸν Νεχαὼ Φαραώ. τὸ δὲ τέλος τοῦ τετάρτου ἀρχὴ τοῦ πέμπτου ἐστὶ καὶ οὐδὲν διαφέρει. D

Τῷ αὐτῷ ἔτει γέγονεν ὁ λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν περὶ τοῦ χάρτου, ὃ ἀνέγνω Βαροὺχ τῷ πέμπτῳ ἔτει Ἰωακεὶμ, μηνὶ ἐνάτῳ, κατὰ πρόσωπον κυρίου καὶ πάσης τῆς ἐκκλησίας Ἰούδα, ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν οἴκῳ Γαμαρίου τοῦ γραμματέως· ἔνθεν καὶ ὁ ἑβδομηκονταετὴς χρόνος.

[Σχόλ. Στοιχείωσις ἀκριβὴς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῶν ο' ἐτῶν τῆς αἰχμαλωσίας μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν παροῦσαν συντάξαντα βίβλον, ἀπὸ δ' ἔτους Ἰωακεὶμ, κόσμου ,δωπγ', ἕως ὅτ' ἀπελύθη ἡ αἰχμαλωσία, ἤγουν P. 218 α' ἔτος Κύρου, ἔτη ο'. καὶ ἀπὸ τοῦ β' ἔτους Κύρου, ὅτε ὁ ναὸς ἐθεμελιώθη ἡγεμονεύοντος Ζοροβάβελ καὶ ἀρχιερατεύοντος Ἰησοῦ, ἕως συμπληρώσεως ἐτῶν Ὀνείου ἀρχιερέως τοῦ τελευταίου

1. τὰ ο' ἐπὶ G. 14. χρόνος] χρόνος ἔχεται G. χρόνος ἄρχεται m. 15. Σχόλ. om G. Seclusi hoc scholion. 18. ὅτ' A. ὅτε B. τὸ G. 19. α' ἔτος] πρώτου ἔτους G. 20. Ζωροβάβελ G hic et p. 219. ἀρχιερεύοντος A. 21. ἐτῶν B. ε' ἐτῶν G. Ὀνείου] Vulgo Ὀνίου. ὠνίου G.

ad Cyri 1 deducta; eo licet commento mutilum semper et errans probetur eorum ratiocinium.

Urias filius Amos infesta quaeque Hierusalem praedicit. Urias adversa pleraque Hierusalem civitati praenuncians fugit in Aegyptum; ex Aegypto tamen revocatum et reducem e vivis tollit rex Ioacim.

Quarto regnantis Ioacim anno Nechao Pharaonem a Nabuchodonosor profligatum refert Hieremias; quarti anni finem intellige, qui quinti principium est, nec ista discrimen habent.

Eodem anno factum est verbum domini ad Hieremiam de tabulis a Baruch quinto Ioacim anno, mense nono, in conspectu domini et omni Iuda et Hierusalem, ecclesia audiente, in domo Gamariae scribae lectis, unde septuaginta annorum primus decurrere perhibetur.

Accuratus computus a primo e 70 captivitatis annis, ad ipsam Christi domini secundum carnem nativitatem, ex auctoris praesentis libri mente, est huiusmodi. A quarto Ioacim, qui fuit communis mundi 4883, donec dimitteretur captivitas, hoc est, ad Cyri annum primum 70 anni; et a Cyri anno 2 cum duce Zorobabel et pontificium administrante Iesu templi fundamenta sunt posita, ad ultimum annum, qui terminus est tredecim an-

ἔτη τξγʹ. κόσμου ἔτη ͵ετιεʹ. καὶ ἀπὸ ἀρχῆς τῶν ἀνιέρων διὰ χρημάτων κρατησάντων Ἰάσονος, Μενελάου καὶ Λυσιμάχου ἐπὶ τῆς ἀπιστίας Ἀντιόχου ἕως Ἰούδα υἱοῦ Ματθίου ἔτη ιθʹ. κόσμου δὲ ἔτη ͵ετλδʹ. καὶ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς Ἰούδα ἀρχιερέως υἱοῦ Ματθίου ἕως λγʹ ἔτους Ἡρώδου, τεσσαρακοστοῦ δὲ τρίτου ἔτους Αὐγούστου Καίσαρος, ὅτε τὸ κατὰ σάρκα ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου ὁ κύριος ἐτέχθη, ἔτη ρξζʹ, κόσμου δὲ ͵εφαʹ, μηνὶ Δεκεμβρίῳ ἰνδικτ. αʹ.]

B Τέσσαρες γεγόνασιν οἱ υἱοὶ τοῦ μακαρίου Ἰωσίου, Ἰωάχαζ, Ἐλιακεὶμ ὁ καὶ Ἰωακεὶμ, Ἰωνὰν, Σεδεκίας ὁ καὶ Ἰεχονίας, καὶ τέταρτος Σαλούμ. καὶ τὸν μὲν Ἰωάχαζ ὑπὸ τοῦ λαοῦ μετὰ θάνατον Ἰωσίου πατρὸς χρισθέντα εἰς βασιλέα μετέστησε Νεχαὼ Φαραὼ εἰς Αἴγυπτον, ἔνθα καὶ ἀποθνήσκει. φόρον τε ἀργυρίου ταλάντων ρʹ καὶ χρυσίου ταλάντου ἑνὸς, ἢ ὥς τινες ιʹ, τῇ Ἰουδαίᾳ ἐπέθηκε, καταστήσας Ἐλιακεὶμ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βασιλέα τὸν καὶ Ἰωακεὶμ μετακληθέντα ὑπ' αὐτοῦ. ἀναιρεθέντος δὲ τοῦ αὐτοῦ Νεχαῶ Φαραῶ ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσωρ τῷ δευτέρῳ ἔτει C τῆς βασιλείας αὐτοῦ, κατὰ τὸ δʹ ἔτος Ἰωακεὶμ, ὥς φησιν Ἱερεμίας, ἀνελθὼν κατεδουλώσατο τὸν Ἰωακεὶμ ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἔτη γʹ, τουτ' ἔστιν ἕως τοῦ ηʹ ἔτους αὐτοῦ Ἰωακείμ. ἀποστάντα δὲ πάλιν

1. ἔτη] ἔτους G. κόσμου ἔτη] κόσμου ἔτος G. 2. χρημάτων — ἰάσονος B. χρήματα — Ἰάσωνος G. 3. ἀπιστείας B. 6. τὸ om. G. ὁ κύριος addidi ex B. 7. μηνὶ δεκεμβρίῳ ἰνδικτ. αʹ B. μηνὸς Δεκεμβρίου αʹ (κεʹ m.) G. 9. Τέσσαρες — τέταρτος m comparato Paralip. I. 3, 15. Legebatur Πέντε — πέμπτος. οἱ om. G. 10. ὁ καὶ ἰωακεὶμ B. Aberat ὁ. ἰωνᾶν addidi ex AB in Ἰωνὰν mutatum. 11. σαλοὺμ B. σαλοῦμ A. Σαλουμὼν G. 12. πατρὸς B. τοῦ πατρός G. 14. ταλάντων] τάλαντα G. 15. ἐπέθηκεν B. ἀπέθηκεν G. Ἐλιακεὶμ] τὸν Ἐλιακεὶμ G. 19. ἀνελθὼν B. ἀλλ' ἐλθὼν G. 20. ἔτη] ἔτει G.

norum pontificii Oniae anni 363 numerantur mundi 5315 et ab exordio sacrilegorum ac pecuniis pontificium obtinentium Iasonis, Menelai et Lysimachi ad infidelis Antiochi probatam saevitiam, ad Iudam nimirum Matthiae filium anni 19, qui mundi 5334 et ab Iudae pontificis Matthiae filii principio ad 33 Herodis annum, qui Augusti Caesaris fuit 43, cum secundum carnem ex sancta virgine natus est Christus, anni 167, qui adscendunt ad vulgares mundi annos 5501, mensis decembris 25.

Liberi beato Iosiae nati sunt quatuor: Ioachaz, Eliacim, qui etiam Ioacim, Sedecias, qui et Iechonias, et quintus Salum. Et Iosia quidem patre vivis erepto, Ioachaz a populo regem unctum transportavit Nechao Pharao in Aegyptum, ubi diem obiit; et imposito Iudaeae talentorum argenti centum et unius, vel ut quibusdam placet, decem auri talentorum tributo, Eliacim fratrem eius, Ioacim deinde ab eo vocatum, principem constituit. Nechao vero Pharaone a Nabuchodonosor secundo regni eius, Ioacim vero regni quarto, sublato, ut testis est Hieremias; profectus in Ioacim Nabuchodonosor regni sui 3 servum sibi reddidit, hoc est, ad ipsius

χειρωσάμενος ἠχμαλώτισε, καταστήσας ἀντ' αὐτοῦ τὸν Ἰωαχεὶμ
υἱὸν αὐτοῦ παῖδα ὀκταέτη. ἡ μὲν ἱερὰ βίβλος τῶν Παραλειπομέ-
νων μετὰ τὸ ἀποικισθῆναι τὸν Ἰωακεὶμ σὺν τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς
λοιποῖς ἐμφανέσι τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν, κατὰ τὸ
η' ἔτος τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσωρ, δεθέντα πέδαις χαλκαῖς
ὑπ' αὐτοῦ, καὶ αἰχμάλωτον εἰς Βαβυλῶνα ληφθέντα, φησὶν ὅτι
κατέστησε τὸν Ἰωαχεὶμ υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ τὸν καὶ Ἰεχονίαν
παῖδα ὀκταέτη ὑπόφορον· καὶ μετὰ τρεῖς μῆνας καὶ δέκα ἡμέρας D
ἔλαβεν αὐτὸν πολιορκήσας σὺν τῇ μητρὶ καὶ τοῖς λοιποῖς ἄρχου-
σιν Ἰούδα καὶ τοῖς εὐνούχοις καὶ τοῖς δυνατοῖς τῆς γῆς καὶ πᾶσι
τοῖς θησαυροῖς αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐβασίλευσε τὸν
Ματθανίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, κγ' ὄντα ἐτῶν, δῆλον δ' ὅτι
τοῦ Ἰωσίου υἱόν. συμφωνεῖ δὲ καὶ ἡ δ' τῶν βασιλειῶν. ὁ δὲ ἱερὸς
Ἱππόλυτος ἐν τῷ κατὰ τὴν Σωσάνναν καὶ τὸν Δανιὴλ συγγράμματι
τρία ἔτη λέγει τὸν υἱὸν Ἰωακεὶμ Ἰωαχεὶμ, τὸν καὶ Ἰεχονίαν μετὰ V. 175
τὸν πατέρα κρατήσαντα μετοικισθῆναι εἰς Βαβυλῶνα σὺν τοῖς
λοιποῖς, ὡς πρόκειται. τὸν δὲ Δανιὴλ καὶ τοὺς τρεῖς παῖδας τῆς
παρούσης αἰχμαλωσίας λέγει. τοῦτον δὲ λέγει καὶ τῆς Σωσάννης P. 219
ἄνδρα εἶναι· καὶ πιθανὸς ὁ λόγος. τὴν δὲ Σωσάνναν Χελκίου
τοῦ ἀρχιερέως εἶναι θυγατέρα βεβαιοῦνται τοῦ εὑρόντος ἐπὶ Ἰω-
σίου τὸ βιβλίον. ταύτης ἀδελφὸς Ἱερεμίας, ὥς φησι, καὶ εἰκό-

1. ἠχμαλώτησε B. 3. Vulgo ἀπῳκισθῆναι. 5. βασιλείας τοῦ G. 7. ἰεχωνίαν A hic et infra. 12. τὸν υἱὸν G. ὅτι τοῦ] ὅτι τὸν G. 13. δ' τῶν βασιλειῶν] Cap. 24, 15. 14. τὸν δανιὴλ B. τῷ Δανιὴλ G. συγγράμματι] γράμματι G. 15. τὸν υἱὸν B. τοῦ υἱοῦ G. 18. σουσάννης B. 19. πειθανὸς B. 20. εἶναι θυγατέρα B. θυγατέρα εἶναι G. 21. φησι B. φασιν G.

Ioacim annum octavum, perduellionisque reum iterato devinctum, Ioachim filio eius octenni eius vice in regem substituto, captivum egit in Babylonem. Sacer equidem Paralipomenon liber post deportatum Ioacim cum sacerdotibus ac reliquis Iudaeorum illustribus sacrisque vasis octavo regni Nabuchodonosor anno, eundemque vinculis aereis compeditum captivum in Babylonem missum, filium eius Ioachim, alio nomine Iechoniam vocatum, puerum octennem, patris vice in solio locatum, narrat; tribus autem mensibus et decem diebus exactis, posita circa urbem obsidione eundem cum matre ac reliquis proceribus Iuda et eunuchis et robustis quibusque terrae viris, nec non cum omnibus thesauris, captivum abduxit in Babylonem; eius vero filium Mathaniam annos 23 natum, Iosiae utique filium, regem pro eo constituit, quibus etiam 4 Regnorum liber assentitur. Sacer autem Hippolytus edito de Sosanna et Daniele opere, Ioachim alio nomine Iechoniam, tres annos, patre Ioacim amoto, regnum moderantem, in Babylonem cum reliquis, ut praemissum est, translatum asseverat. Danielem vero ac tres pueros captivitatis huius consortes, eum vero Sosannae coniugem scribit; nec aliena est a veritate sententia. Sosannam quoque Chelciae pontificis, qui sub Iosia legis reperit librum, filiam affirmant. Hieremiam Sosannae

τως. ἐκ τούτων λέγει γεννηθῆναι τὸν Ἰεχονίαν, οὗ μέμνηται ὁ θεῖος εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος. τοῦ δὲ Ἰεχονίου υἱόν φησι τὸν Σαλαθιὴλ, καὶ τοῦ Σαλαθιὴλ τὸν Ζοροβάβελ, καὶ οὕτω τὴν γενεαλογίαν τοῦ σωτῆρος ἐκ τῆς ἱερατικῆς καὶ βασιλικῆς κατάγεσθαι φυλῆς μέχρι Ἰωσὴφ τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἁγίας παρθένου B *καὶ θεοτόκου. ἀπαγορεύει δὲ τὸν Σαλαθιὴλ ἀπὸ Σεδεκίου τεχθῆναι, ὃν καὶ Ἰεχονίαν καλεῖ, ὡς βδελυκτοῦ τῷ θεῷ γεγονότος· καὶ εἰκότως. ἐπειδὴ δὲ ὁ χρόνος τῶν δ' γενεῶν εἰς ξη' ἔτη μεριζόμενος ἀπὸ πρώτου ἔτους Ναβουχοδονόσωρ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Κύρου, καθ' ὃ ὁ Ζοροβάβελ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς αἰχμαλωσίας ἡγήσατο, μᾶλλόν τινες τὸν Σαλαθιὴλ τοῦτον αὐτοῦ τὸν Ἰεχονίου καὶ τῆς Σωσάννης ὑπολαμβάνουσιν υἱὸν εἶναι, ἵνα τὸν Ζοροβάβελ δείξωσιν εἴκοσί που χρόνων κατὰ τὴν ἀνάκλησιν.*

Τοῦ Ἰούδα ιθ' ἐβασίλευσεν Ἰεχονίας υἱὸς Ἰωακεὶμ, ὁ καὶ Ἰωαχεὶμ, μῆνας τρεῖς, ἄλλοι δὲ ἔτη τρία, ὡς καὶ ὁ ἱερὸς Ἱπ- C *πόλυτος. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωϞε'.*

Τούτου, φησὶ, τῷ τρίτῳ ἔτει γέγονεν ἡ πρώτη μετοικεσία ὑπὸ Ναβουχοδονόσωρ μεταστήσαντος αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα καὶ ι' χιλιάδας ἀνδρῶν, ἐν οἷς καὶ τὸν Δανιὴλ καὶ τοὺς τρεῖς παῖδας συναπενεχθῆναί φησι. τοῦτον λέγει εἶναι τὸν ἄνδρα Σωσάννης Ἰωακείμ.

1. λέγειν B. 2. τοῦ δὲ] τὸν δὲ G. 3. σαλαθαὴλ A bis. 4. σωτῆρος] πατρὸς G. κατάγεσθαι B. καταγενέσθαι G. 7. βδελυκτοῦ] Legebatur βδελυκτόν. 8. ἐπειδὴ] ἐπειδὰν G. 9. τοῦ πρώτου G. 11. αὐτοῦ τὸν] αὐτοῦ τοῦ G. 12. υἱὸν εἶναι B. εἶναι υἱὸν G. 14. ὁ καὶ ἰωαχεὶμ AB. ὁ καὶ Ἰωακεὶμ G. 21. Ἰωαχεὶμ G.

fratrem asserunt, et merito. Ex eis porro Iechoniam, cuius divinus evangelista Matthaeus meminit, natum dicit, cuius filium ait Salathiel; ex Salathiel, Zorobabel ortum; quocirca patris progeniem, ex sacerdotali simul et regia stirpe, ad Ioseph usque Iustum et ad sanctam et deiparam virginem, apud eum esse deductam constat. Salathiel autem ab Sedecia, quem Iechoniam pariter vocat, natum haud censet, quod exosus deo fuerit; et iure sane. At quoniam quatuor generationum tempus annis sexaginta et octo expenditur, a primo Nabuchodonosor ad primum Cyri annum, quo, Zorobabel, libertate post captivitatem reparata, reducibus se praebuit ducem; ea potius de causa Iechoniae Sosannaeque filium suspicantur Salathiel, ut reditus tempore Zorobabel 20, circiter aetatis annum attigisse demonstrent.

Iuda rex 19 Iechonias, qui et Ioachim, filius Ioacim, mensibus tribus, vel ut nonnullis, inter quos est sacer Hippolytus, placuit, annis 3, mundi vero 4895.

Huius, ait ille, tertio anno facta est prima in Babylonem transportatio, rege Nabuchodonosor cum decem millibus hominum, in quibus Danielem et tres pueros servitutis socios migrasse tenet, eum transferente. Sosannae coniugem celebrem illum Ioachim esse existimat.

Τοῦ Ἰούδα κʹ ἐβασίλευσε Σεδεκίας ἔτη ιαʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωϞϛʹ.

Ἀφρικανὸς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους Σεδεκίου τὰ οʹ ἔτη τῆς αἰχμαλωσίας ἀριθμεῖ.

Τῷ εʹ ἔτει Σεδεκίου, κόσμου δὲ ͵δϡʹ, ἤρξατο προφητεύειν D ὁ μέγας προφήτης Ἰεζεκιήλ. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας Ἰωακεὶμ Σεδεκίας τοῖς ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλώτοις ἐδήλωσεν ὅτι μετὰ οʹ ἔτη ἀναζεύξουσιν ἐκ Βαβυλῶνος κατὰ τὴν Ἱερεμίου προφητείαν.

Ἀνανίας ψευδοπροφήτης ἀνθιστάμενος Ἱερεμίᾳ θνήσκει, καθ' ὃν χρόνον Ἰεζεκιὴλ προφητεύει ἐν Βαβυλῶνι.

Ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐγένοντο δούλων ἐλευθερίαι.

Τοὺς υἱοὺς Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ εἰσελθόντας ἐπὶ τῆς Σεδεκίου πολιορκίας εἰς Ἱερουσαλὴμ ὁρῶν Ἱερεμίας μὴ πίνοντας οἶνον μηδὲ ὑπὸ στέγην οἰκοῦντας, διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἐντολήν, τοὺς P. 220 Ἰουδαίους ὠνείδιζεν ἀπειθοῦντας τῷ θεῷ, καὶ μηδὲ κἂν ὡς οὗτοι τῷ πατρὶ πειθομένους τῷ κτίσαντι.

Ἱερεμίας ὁ προφήτης ἐξελθὼν εἰς πόλιν Βενιαμὶν ὠνήσασθαι ἀγρὸν συνελήφθη ὑπό τινος Ἱερούα, τῷ Σεδεκίᾳ τε παρεδόθη καὶ εἰς τὴν φυλακὴν καθείρχθη. ἔνθα προφητεύων τὰ τῇ πόλει

3. τὰ οʹ ἔτη B. τῷ οʹ ἔτει A. τῷ οʹ G, omisso ἔτη. 4. ἀριθμεῖ hoc loco B. Legebatur ante τῆς. 7. Σεδεκίας addidi ex B. τοῖς αἰχμαλώτοις ἐν Βαβυλῶνι G. Transposui auctore B. 8. μετὰ addidi ex p. 223. c. 10. ἱερεμίᾳ B. Ἱερεμίου G. 13. ἰωναδὰβ υἱοῦ ῥηχὰβ B. Ἰωναδὰμ υἱοῦ Ῥηχὰμ G. 16. ὀνειδίζει G. κἂν ὡς] καλῶς G. 17. κτήσαντι G. 18. βενιαμεὶν B. ὠνήσεσθαι G. 19. παρεδώθη B.

Iuda rex 20 Sedecias annis 11, mundi vero 4896.

A Sedeciae anno primo septuaginta captivitatis annos Africanus numerare exorditur.

Sedeciae anno quinto, mundi vero 4900, magnus propheta Ezeciel futuris praenunciandis principium dedit. Eodemque Ioacim captivitatis anno, reliquis ea calamitate pressis in Babylonia, reditum ex illius angustiae loco, iuxta Hieremiae alterum vaticinium, Sedecias praedixit.

Ananias propheta fallax Hieremiae adversarius vitam efflat, quo tempore Ezeciel Babylone futura revelat.

Servi in Hierusalem libertate donati.

Ionadam filii Recham nepotes in Hierusalem ad Sedeciae obsidionis tempore auxilium ingressos prospiciens Hieremias vini potu abstinentes vel ob paterni mandati reverentiam a domibus longe habitantes, Iudaeos in deum contumaces, nec patri ad eorum instar obsequentes, coarguit.

Hieremias propheta egressus in civitatem sortis Beniamin agrum empturus, ab Ierua quodam tentus, Sedeciae traditur et in carcerem mittitur, in quo, cum civitati tum genti Iudaicae praenuncians eventuras ca

καὶ τῷ ἔθνει συμβησόμενα εἰς λάκκον ἐνεβλήθη. τοῦτον ὁ Αἰ-
V. 176 θίοψ Ἀβδεμέλεχ οἰκεῖος Σεδεκίου ἀνείλατο τοῦ λάκκου, δυσωπήσας τὸν βασιλέα. τούτῳ προσαχθεὶς ὁ Σεδεκίας καί τινα μαθὼν παρ' αὐτοῦ πρὸς σωτηρίαν οὐχ ὑπήκουσεν. ἦν δὲ φυλαττόμενος ἐν τῇ αὐλῇ ἕως ὅτε ἡ πόλις ἥλω.

B

Χαλδαίων βασιλεῖς.

Χαλδαίων ιζ' ἐβασίλευσε Ναβουχοδονόσωρ ἔτη μγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωπη'.

Ἄξιον δὲ περὶ τοῦ Ναβουχοδονόσωρ ὀλίγα παραθέσθαι καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐκ τῶν Βηρώσσου λέγοντος οὕτως· ἀκούσας δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ναβοπαλάσαρος ὅτι τεταγμένος σατράπης ἔν τε Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς περὶ Συρίαν τὴν κοίλην καὶ τὴν Φοινίκην τόποις
C ἀποστάτης γέγονε, οὐ δυνάμενος αὐτὸς ἔτι κακοπαθεῖν συστήσας τῷ υἱῷ Ναβουκοδροσόρῳ μέρη τινὰ τῆς δυνάμεως ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτόν. συμμίξας δὲ Ναβουκοδρόσορος τῷ ἀποστάτῃ καὶ παραταξάμενος αὐτοῦ τε κρατεῖ καὶ τὴν χώραν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ἐποιήσατο. τῷ τε πατρὶ αὐτοῦ συνέβη Ναβοπαλασάρῳ ἀρρωστήσαντι μεταλλάξαι τὸν βίον βασιλεύσαντι ἔτη κα'. αἰσθόμενος δὲ μετ' οὐ πολὺν χρόνον τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν

1. αἰθίωψ B. 3. τούτῳ] τοῦτον G. 5. ὅτε] Legebatur ὅταν. 7. κγ'] μγ' m. 10. βηρώσσου AB. Βηρωσσοῦ G. Excerpta autem haec sunt ex Euseb. I, 11. p. 30. οὕτω A. 11. ἔν τε] ἐν τῇ G. 13. δυνάμενος] δυνόμενος AB. 14. Ναβουκοδροσόρῳ] ναβοκοδροσόρῳ AB. Ναβουχοδονοσόρῳ G. Nabucodrossorus apud Eusebium scribitur. 15. αὐτόν] αὐτῶν G. ναβουκοδρόσορος A. ναβοχοδρόσορος B. Ναβουχοδονόσορος G. 16. αὐτοῦ] Legebatur αὐτῶν. Correctum ex Iosepho Antiq. X, 11. vol. I. p. 537.

lamitates, in cisternam coniicitur. Aethiops Abdemelech Sedeciae domesticus eruit e cisterna Hieremiam, eiusque salutem a rege deprecatur. Advocat prophetam Sedecias et de rebus commune bonum spectantibus edoctus, assentiri detrectat. Propheta detinetur in aula vinctus usque ad urbis excidium.

Chaldaeorum reges.

Chaldaeorum rex 17 Nabuchodonosor annis 43, mundi vero 4888.

Nonnulla de Nabuchodonosor et eius patre ex Beroso, hic inserere proposito nulla tenus alienum est. Haec ille scribit. Cognita rebellione satrapae, qui in Aegypto locisque ad Coelesyriam et Phoenicen positis, quorum praefecturam gerebat, res novas moliebatur, Nabuchodonosori pater Nabopalasarus mala istiusmodi non ferenda ratus, coactam virium partem filio commendat et in desertorem mittit. Instructa igitur acie collatisque cum eo signis superior Nabuchodonosorus evadit, liberatamque provinciam, quemadmodum prius suo restituit imperio. Eo tempore patri Nabopalasaro graviori morbo correpto annis 21 sceptra moderato excessus e vita contigit. Mora modica interiecta patris mortem percepit Nabucho-

Ναβουχοδρόσορος, καταστήσας τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον πράγματα καὶ τὴν λοιπὴν χώραν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους Ἰουδαίων τε καὶ Φοινίκων καὶ Σύρων τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἐθνῶν συντάξας D τισὶ τῶν φίλων μετὰ τῆς βαρυτάτης δυνάμεως καὶ τῆς λοιπῆς ὠφελείας ἀνακομίζειν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, αὐτὸς ὁρμήσας ὀλιγοστὸς παρεγένετο διὰ τῆς ἐρήμου εἰς Βαβυλῶνα. καταλαβὼν δὲ τὰ πράγματα διοικούμενα ὑπὸ Χαλδαίων καὶ διατηρουμένην τὴν βασιλείαν ὑπὸ τοῦ βελτίστου αὐτῶν, κυριεύσας ὁλοκλήρου τῆς πατρικῆς ἀρχῆς, τοῖς αἰχμαλώτοις ἔταξε τὰς κατοικίας. αὐτὸς δὲ ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἐκ τῶν λαφύρων τό τε Βήλου ἱερὸν καὶ τὰ λοιπὰ φιλοτίμως κοσμήσας, τήν τε ὑπάρχουσαν ἐξ ἀρχῆς πόλιν καὶ ἑτέραν ἔξωθεν προσκαταχαρισάμενος καὶ ἀνακαινίσας πρὸς τὸ μηκέτι δύνασθαι τοὺς πολιορκοῦντας τὸν ποταμὸν ἀναστρέ- P. 221 φοντας ἐπὶ τὴν πόλιν κατασκευάζειν, ὑπερεβάλλετο τρεῖς μὲν τῆς ἔνδον πόλεως περιβόλους, τρεῖς δὲ τῆς ἔξω. τούτων δὲ τοὺς μὲν ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου, τοὺς δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς πλίνθου. καὶ τειχίσας ἀξιολόγως τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας κοσμήσας ἱεροπρεπῶς προκατεσκεύασε τοῖς πατρικοῖς βασιλείοις ἕτερα βασίλεια ἐχόμενα ἐκείνων, ὑπὲρ ὧν τὸ μὲν ἀνάστημα καὶ τὴν λοιπὴν πολυτέλειαν μακρὸν ἴσως ἔσται ἐάν τις ἐξηγῆται, πλὴν ὄντα ὑπερ-

1. Ναβουχοδονόσορος G. 5. ὁρμίσας A. 8. ὁλοκλήρου B. ὁλοκλήρως G. 9. τὴν κατοικίαν G. 11. κοσμήσας B. κοσμίσας G. 12. προσκαταχαρησάμενος B. προσκαταχρησάμενος A. προκαταχρησάμενος G. ἀνακαινίσας ex Iosepho dedi. Legebatur ἀναγκάσας. 14. περιεβάλετο Iosephus. 17. τειχήσας B. 18. προκατεσκεύασεν AB. κατεσκεύασεν G. Correctum ex Iosepho. 20. μακρὸν B. μικρὸν G.

donosorus, rebusque per Aegyptum et alias regiones ad mentem constitutis, captivisque Iudaeis, Phoenicibus et Syris, earum quae ad Aegyptum sunt nationum, valida militum manu reliquoque commeatu stipatis et in Babyloniam deducendis, fideli cuique amico commendatis, ipse, paucis secum viae comitibus assumptis, per desertum Babylonem repetit. Redux in patriam res a Chaldaeis feliciter administratas reperit, et a viro inter eos integerrimo servatum sibi regnum; mox paternum imperium omni ex parte assequutus, captivis habitandas provincias assignat. Ipse Nabuchodonosor nominis ac famae studiosus Beli templum et publica quaeque opera victorum spoliis ornat et auget; fundatam olim a principio reparat urbem, novam extra prioris ambitum exstruere molitur, ac ne aquis sursum revocatis in urbis perniciem, si forte obsideretur, flumine hostes uterentur, eam a fundamentis erigit; et ternos intimae, ternosque pariter extimae civitati murorum ambitus circumposuit; et eorum quidem aliquos ex coctis lateribus et bitumine, alios solis lateribus compegit. Iam vero civitate suis moenibus circumvallata, portisque sacro decentique more adornatis, paternae regiae novam aliam adiungere aggreditur, cuius amplitudine et varietate forsan inferior erit omnis quantumcunque elaborata descriptio, verum ampla quamvis fuerit et lapidum congerie tumens ac superba, diebus

βολῇ μεγάλα καὶ ὑπερήφανα, συνετελέσθη ἡμέραις ιε'. ἐν δὲ τοῖς βασιλείοις τούτοις ἀναλήμματα λίθινα ὑψηλὰ ἀνοικοδομήσας B καὶ τὴν ὄψιν ἀποδοὺς ὁμοιοτάτην τοῖς ὄρεσι, καταφυτεύσας δένδρεσι παντοδαποῖς, ἐξειργάσατο· καὶ κατεσκεύασε τὸν καλούμενον κρεμαστὸν παράδεισον, διὰ τὸ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐπιθυμεῖν τῆς ὀρείας διαθέσεως, τεθραμμένην ἐν τοῖς κατὰ Μήδειαν τόποις. ταῦτα ὁ Βήρωσσος ἱστορεῖ περὶ τοῦ Ναβουχοδονόσωρ καὶ ἕτερα πλεῖστα ἐν τρίτῃ τῶν Χαλδαϊκῶν βίβλῳ, μεμφόμενος τοῖς ψευδῶς γράψασιν Ἑλλήνων ἱστορικοῖς ὑπὸ τῆς Ἀσσυρίας Σεμιράμεως κτισθῆναι Βαβυλῶνα καὶ τὰ κατ' αὐτὴν θαυμάσια.

V. 177 Τὸν Φαραὼ Νεχαὼ Ναβουχοδονόσωρ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀνεῖλε κατὰ τὸν Εὐφράτην ἐπὶ μάχῃ κρατερᾷ, ε' ἔτει C Ἰωακεὶμ ἀρχομένῳ, καὶ ἐλθὼν ἐπὶ Ἰωακεὶμ καὶ τὴν Ἰουδαίαν κατεδουλώσατο τὸν Ἰωακεὶμ γ' ἔτη, ὥς φησιν ἡ δ' τῶν βασιλειῶν καὶ ἡ β' τῶν Παραλειπομένων. καὶ μετὰ τρία ἔτη ἠθέτησεν αὐτῷ, καὶ ἀπέστειλε κύριος αὐτῷ τοὺς μονοζώνους τῶν Χαλδαίων καὶ τοὺς μονοζώνους Συρίας καὶ Μωὰβ καὶ υἱῶν Ἀμμών, καὶ κατίσχυσαν ἐν γῇ Ἰούδα κατὰ τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. ταῦτα παρ' αὐτοῖς προφη-

2. Vulgo ἀναλήματα. 4. ἐξεργάσατο B. κατεσκεύασεν B. κατεσκευάσας A. κατασκευάσας G. 5. κρεμμαστὸν παρὰ θειᾶς A. 6. ὀρείας] Vulgo ὀρίας. Correctum ex Iosepho c. Apion. I, 19. vol. II. p. 451. Μήδειαν] Μηδίαν et hic corrigendum et ubicunque vel hoc modo vel Μηδείαν scriptum legitur. 7. Βήρωσσος] Vulgo Βηρωσσός. 12. ἔτει] ἔτη A. 14. ἔτη] ἔτει G. ἡ δ'] Cap. 24. 15. ἡ β'] Cap. 36. 17. μωὰβ B. Μωὰμ G. 18. κατίσχυσαν B. κατίσχυσεν G. ἐν τῇ χειρὶ τῶν δούλων G.

tamen solis quindecim absoluta est et perfecta. Regia in illa moles e lapidibus exstruxit excelsas, easdemque variis arboribus consitas, speciem montibus quam simillimam referre excogitavit. Hinc horti nuncupati pensiles, quibus uxorem in Media educatam et iucundo agrorum ac nemorum situ delectari solitam sibi conciliabat. Haec Berosus et alia pleraque de Nabuchodonosor tertio Chaldaicarum antiquitatum libro narrat, mendacii insimulans historicos Graecorum scriptores, qui Babylonem ab Assyria Semiramide constructam referunt, eamque miranda quaeque illius opera edidisse temere pronunciant.

Nabuchodonosor imperii sui anno secundo cruento cum Pharaone Nechao inito conflictu superior evasit et eum occidit ad Euphratem, ineunte Ioacim regnantis anno quinto. Tum armis in Ioacim et Iudaeam versis, Ioacim captum abduxit anno regni sui tertio, ut quartus Regnorum et secundus Paralipomenon libri testantur. Tum annis tribus exactis defecit a Nabuchodonosor. Dominus autem auxiliarios ad eum misit expeditos Chaldaeorum et expeditos Syriae et Moab et filiorum Ammon; et praevaluit in terram Iuda iuxta verbum domini, quod locutus est in manu servorum suorum prophetarum. Haec eodem tempore Urias Ammaei filius (quem fugien-

τεύων κατὰ τοὺς χρόνους τούτους Οὐρίας υἱὸς Ἀμμαίου, ὃν φυγόντα εἰς Αἴγυπτον ἀγαγὼν ὁ Ἰωακεὶμ ἀνεῖλε, καὶ Ἱερεμίας ἀρξάμενος καὶ αὐτὸς, ὡς προδεδήλωται, τῆς προφητείας ἀπὸ τοῦ ιγ' ἔτους Ἰωσίου. D

Τὸν Ναβουχοδονόσωρ ὁ Μεγασθένης ἐν τῇ δ' τῶν Ἰνδικῶν Ἡρακλέους ἀλκιμώτερον ἀποφαίνει, ὃς ἀνδρείᾳ μεγάλῃ Λιβύης τὸ πλεῖστον καὶ Ἰβηρίας κατεστρέψατο. συμφωνεῖ δὲ αὐτῷ καὶ Φιλόστρατος ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἔνθα καὶ περὶ τῆς Τύρου πολιορκίας καὶ τῶν Φοινίκων πάλαι, αἵτινες ἱστορίαι φέρονται περὶ τοῦ Ναβουχοδονόσωρ, ὅτι Συρίαν καὶ Αἴγυπτον καὶ πᾶσαν τὴν Φοινίκην κατεστρέψατο πολέμοις.

Ναβουχοδονόσωρ τὸν Ἰωακεὶμ χειρωσάμενος ια' ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀρχομένῳ σὺν πολλοῖς τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν ἱερῶν P. 222 σκευῶν αἰχμάλωτον εἰς Βαβυλῶνα ἀπήγαγε, δήσας αὐτὸν πέδαις χαλκαῖς, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Παραλειπομένων γέγραπται. τὸν δὲ Ἰωαχεὶμ υἱὸν αὐτοῦ, τὸν καὶ Ἰεχονίαν, παῖδα ὀκταέτη καταστήσας βασιλέα ὑπόφορον μετὰ τρεῖς μῆνας καὶ δέκα ἡμέρας, πάλιν ἐπελθὼν τῇ Ἰουδαίᾳ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐπολιόρκησε τὴν Ἱερουσαλήμ· πρὸς ὃν ἐξῆλθεν Ἰωαχεὶμ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ σὺν αὐτῷ καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ εὐνοῦχοι αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν ἔτει η' τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐξήνεγκε πάντας

1. ἀμαίου B. 3. προδεδήλωται] P. 217 b. 4. ιγ' B. τρίτον G. 6. ἀλκημότερον B. 7. τὸ πλεῖστον B. τῷ πλείστῳ G. 12. χειρησάμενος B. ἔτει] ἔτη A. 15. τῶν om. B. 20. καὶ οἱ εὐνοῦχοι] καὶ οἱ addidi ex B. οἱ habet etiam A. Vide Reg. IV. 24, 12.

tem in Aegyptum ac inde revocatum interfecit Ioacim) et Hieremias pariter vaticiniis, ut manifestum est superius, a tertio Iosiae anno dato initio, praedixerant.

Nabuchodonosor Hercule, (quamvis Libyae et Iberiae plurimam partem vastaverit), validiorem demonstrat Megasthenes rerum Indicarum quarto. Concordi voce loquitur Philostratus in historiis, ubi de Tyriorum obsidione et de antiquorum Phoenicum excidio tractat; illae siquidem de Nabuchodonosor et de illius in Syriam, Aegyptum et Phoenicem bellis ac victoriis narrationes instituerunt.

Nabuchodonosor Ioacim regni sui 11 ineunte bello cepit, et cum Iudaeorum plurimis ac sacris vasis et aereis compedibus vinctum Babylonem transportavit, ut in Paralipomenon 2 scriptum legimus. Ioachim vero filium eius, alio nomine Iechoniam nuncupatum, puerum octennem tributo pendendo subiectum, regem constituit ac post tres menses et dies decem recrudescente in Iudaeam bello, Hierusalem obsidione coegit ad deditionem. Ad eum exivit Ioachim et filii eius et mater eius cum eo et proceres eunuchi eius. Et accepit eos rex Babylonis octavo regni sui anno et ingressus ci-

B τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ συνέκοψε πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησε Σαλομὼν βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ναῷ κυρίου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου· καὶ ἀπῴκισε πᾶσαν τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς δυνατοὺς ἰσχύϊ αἰχμαλωσίᾳ καὶ δέκα χιλιάδας αἰχμαλωτίσας, καὶ πάντα τὰ τέκνα καὶ τὸν συγκλείοντα, καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς. καὶ ἀπῴκισε τὸν Ἰωαχεὶμ εἰς Βαβυλῶνα καὶ τὴν μητέρα καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς εὐνούχους καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς ἀπήγαγεν αἰχμαλωσίας ἀποικεσίαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πάντας τοὺς ἄνδρας
C τῆς δυνάμεως, ἄνδρας ἰσχύος, ποιοῦντας πόλεμον, ͵ζ, καὶ τὸν τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα, χιλίους, πάντες δυνατοὶ ποιοῦντες πόλεμον. καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος μετοικεσίαν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐβασίλευσε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Ματθίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. καὶ ἐπέθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σεδεκίαν. υἱὸς κ' ἐτῶν Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ια' ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

Ταῦτα πρὸς λέξιν ἐν τῇ δ' τῶν βασιλειῶν γεγραμμένα παρεθέμην, ὥστε εἰδέναι τοὺς ἐντυγχάνοντας διαφόρους αἰχμαλωσίας τοῦ Ἑβραίων γένους γεγενῆσθαι, καὶ διὰ τοῦτο τὰς τῶν προφητῶν προῤῥήσεις μὴ καθ' ἕνα τρόπον ἢ χρόνον νοεῖσθαι εἰρηκό-
D των, ἔτη ἑβδομήκοντα διαρκέσει τὸ ἔθνος ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας

2. σαλομῶν B. Σολομὼν G. 3. ναῷ τοῦ κυρίου G. 4 et 7. Vulgo ἀπῴκησεν. 5. καὶ τοὺς addidi ex B. αἰχμαλωτήσας B. αἰχμαλωτίσιν A. ἠχμαλώτισεν G. 14. Ματθίαν] Vide Reg. IV. 24, 17. 16. Σεδεκίας om. B. 18. ταῦτα B. ταύτῃ G.

vitatem, abstulit omnes thesauros domus domini et thesauros domus regiae et cuncta vasa aurea, quae Salomon rex Israël in templo domini iuxta verbum domini fecerat, comminuit. Et transtulit omnem Hierusalem, principes omnes et potentes fortitudine in captivitatem et decem millia misit in servitutem, et omnes pueros et inclusorem, nec ullus remansit, nisi e mendicorum grege. Et transtulit Ioachim in Babylonem et matrem et uxores regis et eunuchos eius et fortes terrae abduxit in captivitatis transmigrationem ex Hierusalem in Babylonem; et omnes viros virtutis, viros robore praestantes, bello idoneos, septem millia, et fabrum et inclusorem, mille numero; hi cuncti robusti erant et militiae periti. Et transtulit illos rex Babylonis transmigrationem in Babylonem. Et regem fecit rex Babylonis Matthaniam filium eius pro eo et imposuit ei nomen Sedeciam. Filius annorum 20 erat Sedecias cum regnum collegit et undecim annis regnavit in Hierusalem.

Haec ad verbum ex 4 Reg. in medium protuli, quo percipiant lectores gentis Hebraeorum varias extitisse captivitates; ac idcirco prophetarum vaticinia non uno modo vel tempore complenda, ubi pronunciant; septuaginta annis permanebit populus in Babylone captivus. Quorum porro diver-

αἰχμάλωτον· ὧν δὲ ἡ ἀρχὴ διάφορος, τούτων καὶ τὸ τέλος διάφορον. ὅθεν κατὰ μὲν τοῦ Ἔσδρα τὴν γραφὴν τῷ πρώτῳ ἔτει Κύρου ὁ ἑβδομηκονταετὴς χρόνος ἐπληρώθη ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ δ' ἔτους Ἰωακεὶμ, ἡνίκα καὶ ἀπόφασις τοῦ θεοῦ ἐξῆλθε διὰ στόματος Ἱερεμίου· κατὰ δὲ τὴν προφητείαν Ζαχαρίου τοῦ προφήτου βοῶντος μετὰ ἔτη μβ', κύριε ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσῃς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, ἃς ὑπερεῖδες; τοῦτο ἑβδομηκοστὸν ἔτος. ἄλλοθέν ποθεν ὁ αὐτὸς οὗτος ἑβδομηκονταετὴς χρόνος ἕξει τὴν ἀρχήν. οὗτος δὲ ἀπὸ τῆς τελευτῆς Ναβουχοδονόσωρ εὑρίσκεται λαμβανόμενος ἐπὶ τὴν τελείαν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ, ἥτις ἀρξαμένη μὲν τὸ πρῶτον ἀπὸ τοῦ α' ἔτους Κύρου ἐπαύθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Κύρου μόνων τῶν θεμελίων ὑπερβληθέντων, μέχρις ἔτους δευτέρου Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου. τῷ δὲ δευτέρῳ ἔτει τοῦ αὐτοῦ Δαρείου τελείας ἀφέσεως δοθείσης τῷ ἔθνει καὶ τῇ ἀνοικοδομῇ τοῦ ναοῦ, τῷ ϛ' ἔτει Δαρείου ἐτελειώθη τὸ ἔργον, ὡς ἐφεξῆς δειχθήσεται ἐκ τῆς ἱερᾶς τοῦ Ἔσδρα γραφῆς. εἰσὶν οὖν τὰ ἀπὸ τοῦ δ' ἔτους Ἰωακεὶμ ἕως πρώτου ἔτους Κύρου ο' ἔτη τῆς τοῦ Ἰούδα αἰχμαλωσίας ταῦτα. Ἰωακεὶμ ἀπὸ τοῦ δ' ἔτους ἕως ια' ἔτη η'. Σεδεκίου ἔτη ια'. Ναβουχοδονόσωρ ἔτη κε'. Εὐειλὰδ Μαροδὰχ ἔτη ε'. Νιριγλησάρου τοῦ καὶ Βαλτάσαρ ἔτη γ'. Δαρείου Ἀστυάγους ἔτη ιζ'. Κύρου α'. ὁμοῦ ο'. τὰ δὲ ἀπὸ τῆς

V. 178 P. 223

6. ἐλεήσεις B. Vide Zachar. I, 12. 7. ὑπερίδες B. 9. τῆς τοῦ G. 10. οἰκοδομεῖν B. 11. μὲν om. G. 12. ὑπὸ B. ἀπὸ G. 15. ἀνοικοδομεῖ B. 16. λεχθήσεται G. 19. εὐειλὰδ A. Εὐιλὰδ G. 20. Μαρωδὰχ G. νιριγλισάρου AB.

sum principium, varium quoque finem esse necessum est. Quocirca annorum septuaginta decursus ab Ioacim quarto, ita deo Hieremiae verbis ferente sententiam exordium sumens, anno Cyri primo, iuxta Esdrae fidem nostram sibi conciliantis testimonium finitus dignoscitur. Zacharia tamen oppositam in partem assensum trahente et retro annos duos et quadraginta vociferante: domine, quousque non misereberis Hierusalem et urbium Iuda, quas despexisti; iste annus septuagesimus est. Sane septuagenum hocce spatium aliud exordium sortiri detegitur, ac nonnunquam ab ipsius Nabuchodonosor obitu numerari, ut circa templi restaurationem absolutam terminum aptius consequatur. Et illa quidem anno Cyri primo coepta est, cum ipsius Cyri mandato, positis duntaxat fundamentis, ad secundum Darii Hystaspis filii suspensa non processit ulterius; secundo postmodum eiusdem Darii anno, libera facultate, genti templique operae concessa, sexto Darii anno tota moles ultima manu fuit absoluta, ut in sequuturis ex sacris Esdrae monumentis declarandum. Numerantur itaque ab Ioacim anno 4 ad primum Cyri captivitatis Iuda anni 70, hoc pacto. Ab Ioacim anno quarto ad undecimum anni 8, Sedeciae anni 11, Nabuchodonosor anni 25, Evilad Merodach anni 5, Niriglesari, qui et Baltasar, anni 3, Darii Astyagis anni 17, Cyri unus: summa 70. Qui vero a Nabuchodonosor obitu ad

B τελευτῆς Ναβουχοδονόσωρ ἐπὶ τὴν τελείαν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ καὶ τοὺς χρηματισμοὺς Ζαχαρίου τοῦ προφήτου πάλιν ο' ἔτη συναριθμεῖται οὕτως· Εὐειλὰδ Μαροδὰχ ἔτη ε'. Νιριγλήσαρος ἔτη γ'. Δαρεῖος Ἀστυάγης ἔτη ιζ'. Κῦρος λα'. Καμβύσης η'. Δαρεῖος Ὑστάσπου ς'. ἐτελειώθη ὁμοῦ ο'. ἐκ ταύτης τῆς αἰχμαλωσίας ἦν Δανιὴλ ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ Ἀνανίᾳ, Ἀζαρίᾳ, Μιζαήλ. οὗτος ὁ Δανιὴλ παιδευθεὶς τὴν παιδείαν εὐάρεστος ἐγένετο τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσωρ. ταῦτα καὶ ὁ Ἀφρικανὸς μαρτυρῶν, ὅτι ἐκ τῆς β' αἰχμαλωσίας Ἰούδα ἦν, ὅ τε Δανιὴλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες. Πανόδωρος δὲ καὶ ἕτεροι τῶν ἱστορικῶν ἐκ τῆς ἐν Σαμαρείᾳ ὑπὸ
C Σαλμανασὰρ αἰχμαλωσίας.

Τοῦ Ἰούδα κ' ἐβασίλευσε Σεδεκίας ἔτη ια'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωϞς'.

Ἀφρικανὸς ἀπὸ τοῦ α' ἔτους Σεδεκίου τὰ ο' ἔτη τῆς αἰχμαλωσίας ἀριθμεῖ.

Τῷ ε' ἔτει Σεδεκίου, κόσμου δὲ ͵δϡ', ἤρξατο προφητεύειν ὁ μέγας προφήτης Ἰεζεκιήλ. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας Ἰωακεὶμ Σεδεκίας τοῖς ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλώτοις ἐδήλωσεν ὅτι
D μετὰ ο' ἔτη ἀναζεύξουσιν ἐκ Βαβυλῶνος κατὰ τὴν Ἱερεμίου προφητείαν.

Ἀνανίας ψευδοπροφήτης ἀνθιστάμενος Ἱερεμίᾳ θνήσκει, καθ' ὃν χρόνον Ἰεζεκιὴλ προφητεύει ἐν Βαβυλῶνι.

Ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐγένοντο δούλων ἐλευθερίαι.

3. Εὐιλὰδ Μαρωδὰχ G. ἔτη ε' B. ἔτη om. G. Vulgo Νιριγλησάρου. νιριγλίσαρος B. 4. κῦρος AB. Κύρου G. Conf. p. 230 b. 10. ἐκ B. ἐν G. 14. ο' om. G.

ultimam templi structurae manum impositam et Zachariae prophetae vaticinia intercluduntur anni, hunc in modum colliguntur. Evilad Merodach anni 5, Niriglesari anni 3, Darii Astyagis anni 17, Cyri anni 31, Cambysis 8, Darii Hystaspis filii 6: summa est 70. Captivitate ista Daniel cum sociis Anania, Azaria et Mizael abductus est. Daniel omni scientiarum cultu exornatus regis Nabuchodonosor animum sibi conciliavit. Haec Africanus, secunda Iudae captivitate Danielem et socios pueros fuisse delatos testatus; Panodorus autem et alii historiarum scriptores Samariae servitute, cuius auctor fuit Salmanasar, deportatum contendunt.

Iuda rex 20 Sedecias annis 11, mundi vero 4896.

A Sedeciae anno primo captivitatis intervallum computat Africanus.

Quinto Sedeciae anno, mundi vero 4900 magnus propheta Ezeciel futurorum eventus coepit praedicere; eodemque Ioacim captivitatis anno Sedecias captivis Babylone detentis post annos 70 ex Babylone revocandos in patriam iuxta Hieremiae vaticinia manifestavit.

Ananias pseudopropheta Hieremiae adversarius interiit ea tempestate, qua Ezeciel Babylone prophetiae lumine claret.

Servorum manumissiones in Hierusalem factae.

Τοὺς υἱοὺς Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ εἰσελθόντας ἐπὶ τῆς Σεδεκίου πολιορκίας ὁρῶν Ἱερεμίας μὴ πίνοντας οἶνον μηδὲ ὑπὸ στέγην οἰκοῦντας, διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἐντολήν, τοὺς Ἰουδαίους ὠνείδιζεν ἀπειθοῦντας τῷ θεῷ, καὶ μηδὲ κἂν ὡς οὗτοι τῷ πατρὶ πειθομένους τῷ κτίσαντι.

Ἱερεμίας ὁ προφήτης ἐξελθὼν εἰς πόλιν Βενιαμὶν ὠνήσασθαι ἀγρὸν συνελήφθη ὑπό τινος Ἱερούα, τῷ Σεδεκίᾳ τε παρεδόθη καὶ εἰς τὴν φυλακὴν καθείρχθη. ἔνθα προφητεύων τὰ τῇ πόλει P. 224
καὶ τῷ ἔθνει συμβησόμενα εἰς λάκκον ἐνεβλήθη. τοῦτον ὁ V. 179
Αἰθίοψ Ἀβδεμέλεχ οἰκεῖος Σεδεκίου ἀνείλατο τοῦ λάκκου, δυσωπήσας τὸν βασιλέα. τούτῳ προσαχθεὶς Σεδεκίας καί τινα μαθὼν παρ' αὐτοῦ πρὸς σωτηρίαν οὐχ ὑπήκουσεν. ἦν δὲ φυλαττόμενος ἐν τῇ αὐλῇ ἕως ὅτε ἡ πόλις ἥλω.

Τὰ τῆς τετάρτης τῶν βασιλειῶν περὶ τῆς τελείας αἰχμαλωσίας Σεδεκίου καὶ τῶν καταλειφθέντων ἐπὶ Ἰωακεὶμ B *Ἰουδαίων καὶ ἱερῶν οἴκου κυρίου καὶ ἐρημώσεως Ἱερουσαλήμ.*

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ θ' τῆς βασιλείας Σεδεκίου, ἐν τῷ μηνὶ τῷ ι', ια' τοῦ μηνός, ἦλθε Ναβουχοδονόσωρ βασιλεὺς Βα-

1. *ἰωναδὰβ* B. *Ιωναδὰμ* G. *Ῥηχὰβ* dedi ex p. 219 d. *ῥιχὰβ* B. *ῥιχὰμ* A. *Ρεχὰμ* G. 4. *καὶ μηδὲ κἂν*] *μηδὲ, καὶ* G. 5. Legebatur *πεποιθομένους*. Correxi ex p. 220 a. 6. *βενιαμεὶν* B. 7. *Ἱερούα*] *Ιερουὰ* G. *παρεδώθη* B. 10. *αἰθίωψ* B. *Σεδεκία* G. 13. *ὅτε*] Legebatur *ὅταν*. 16. *ἱερῶν σκευῶν* G. 18. *Καὶ*] Cap. 25. 19. *ὁ βασιλεὺς* G. *ὁ* om. B.

Filios Ionadam filii Recham obsidionis sub Sedecia tempore Hierusalem ingressos contemplatus Hieremias vino abstinere et a domibus procul habitare patris mandatum reveritos, Iudaeos in deum contumaces, neque horum more patri conditori obsequutos increpat.

Hieremias propheta egressus in urbem Beniamin, ut agrum emeret, a quodam Ierua portae custode detentus, Sedeciaeque traditus, carcere conclusus ibidemque civitati et genti eventura praenuncians, in cisternam missus est; quem subinde Abdemelech Aethiops Sedeciae domesticus rege precibus interpellato, e cisterna eripuit. Sedecias collatis cum eo sermonibus nonnulla, quae salutem spectarent, accepit monita, quibus nihilo secius parere detrectavit; Hieremias autem ad urbis usque ultimum excidium sub aulae custodia tenebatur.

Excerpta ex Regum libro 4 de consummata captivitate, de Sedecia et relictis ab Ioacim tempore Iudaeis, de sacris domus domini vasis et de Hierusalem desolatione.

Et factum est in anno Sedeciae regis nono, in mense 10, die vero mensis 11, venit Nabuchodonosor rex Babylonis, ipse et virtus eius omnis

βυλῶνος, αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐπ' αὐτὴν περίτειχος κύκλῳ. καὶ ἦλθεν ἡ πόλις εἰς περιοχὴν ἕως τοῦ ια' ἔτους βασιλέως Σεδεκίου, θ' τοῦ μηνός. καὶ ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει καὶ C *οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. καὶ ἐῤῥάγη ἡ πόλις καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πολέμου νυκτὸς ἐξῆλθον ὁδὸν πύλης τῆς ἀνὰ μέσον δύο τειχέων, αὕτη ἐστὶ τοῦ κήπου τοῦ βασιλέως. καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ κατὰ δυσμὰς κατὰ Ἱεριχώ. καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν Ἄραβα. καὶ ἐδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἱεριχώ. καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ διεσπάρη ἐπάνωθεν αὐτοῦ. καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Ὀβλαθὰ, καὶ ἐκρίθη πρὸς αὐτὸν λόγοις. καὶ τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἔσφαξε κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς* D *ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις. καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἐννεακαιδέκατος τοῦ Ναβουχοδονόσωρ ἦλθε Ναβουζαρδὰν ἀρχιμάγειρος ἑστὼς ἐνώπιον βασιλέως Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πάντας τοὺς οἴκους Ἱερουσαλήμ. καὶ πάντα οἶκον ἐνέπρησεν ἐν πυρί. καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κατέλυσε κύκλῳ ἡ δύναμις Χαλδαίων, ὁ ἀρχιμάγειρος.*

1. *πᾶσα ἡ* B. *ἡ πᾶσα* G. 2. *παρενέβαλεν* B. *παρέλαβεν* G. *περίτειχον* G. 3. *περιοχὴν κύκλῳ* G. *κύκλῳ* om. B. *βασιλείας* G. 4. *τοῦ μηνός*] *τοῦ* om. B. 5. *εἴσαν* B. 7. *ἀναμέσον* B. *ἀνὰ μέσων* G. 9 et 11. *Ἱεριχῶ* AB. 9. Vulgo *Ἀραβά*. 13. *Ῥεβλαθὰ* Reg. 17. *ὁ ἐνιαυτὸς* G. 18. *ἀρχημάγειρος* B. 21. *οἶκον* om. G. 22. *καὶ ὁ* m. *ὁ ἀρχιμάγειρος* om. Reg.

in Hierusalem. Et castra metatus est super eam et aedificavit super eam vallum in circuitu. Et cirumvallata est et clausa civitas per gyrum, ad annum undecimum regni Sedeciae, nona mensis. Et invaluit fames in civitate; et non erant panes populo terrae. Et scissa est civitas; et egressus est rex omnesque viri bellatores nocte pariter exierunt via portae inter duos muros exstructae, haec est regiorum hortorum porta; et Chaldaei civitatem per gyrum obsidebant ad occidentem versus Hiericho. Et profecti sunt via Araba. Et insecuta est virtus Chaldaeorum post regem et ceperunt eum ad desertum Hiericho; et omne robur eius dispersum est ab eo. Et ceperunt regem et duxerunt eum ad regem Babylonis in Reblatha; et locutus est iudicium cum eo. Et filios Sedeciae iugulavit ante oculos eius; et oculos Sedeciae excaecavit et ligavit eum compedibus et duxit eum in Babylonem. Et in mense quinto, die septima mensis, (ipse annus nonus et decimus Nabuchodonosor), venit Nabuzardan princeps coquorum stans coram rege Babylonis, in Hierusalem; et incendit domum domini et domum regis et omnem domum Hierusalem et omnia flammis consumpsit. Et murum Hierusalem in circuitu diruit virtus Chaldaeorum et princeps coquorum,

καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ τὸ καταλειφθὲν ἐν τῇ πόλει καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἳ ηὐτομόλησαν πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ στηρίγματος μετῆρες, καὶ ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς γῆς ὑπέλιπεν εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ εἰς γεωργούς. καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τοὺς μεχωνὼθ καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ P. 225
Χαλδαῖοι, καὶ ἦραν τὸν χαλκὸν αὐτῶν, τοὺς λέβητας καὶ τοὺς λαμπτῆρας καὶ τὰ ἱμάτια καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς θυΐσκας καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ, ἐν οἷς λειτουργοῦσιν, ἐν αὐτοῖς ἔλαβον, καὶ τὰ πύρια καὶ τὰς φιάλας τὰς χρυσᾶς καὶ τὰς ἀργυρᾶς ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος, στύλους δύο, τὴν θάλασσαν τὴν μίαν καὶ τὰς βάσεις, ἃς ἐποίησε Σαλομὼν τῷ οἴκῳ κυρίου. οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ τῶν σκευῶν· καὶ τὰ ἑξῆς.

Ταῦτα μὲν ἐν τῇ δʹ τῶν βασιλειῶν. ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς δευτέρας τῶν Παρακλειπομένων περὶ τῶν οʹ ἐτῶν τῆς αἰχμαλωσίας οὕτως φησί· καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς δούλους ἕως B
βασιλείας Περσῶν καὶ Μήδων τοῦ πληρωθῆναι λόγον κυρίου διὰ στόματος τοῦ Ἱερεμίου, ἕως τοῦ προσδέξασθαι τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς σαββατίσαι εἰς συμπλήρωσιν ἐτῶν οʹ. Ναβου- V. 180
ζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος δοῦλος τοῦ Ναβουχοδονόσωρ ἐμπρήσας τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ ναὸν καὶ τὰ βασίλεια, τὰ σκηνώματά τε τῶν δυναστῶν καὶ τῶν λοιπῶν, τοὺς ἐπισήμους ἀπήγαγε πρὸς Ναβου-

1. περισσὸν B. πεσσὸν G. 3. μετῆρεν AB. μετήρας G. 4. ὑπέλειπεν B. 5. μεχωνὼθ B. μεχωνῶθ A. μαχωνὼθ G. 7. αὐτῶν B. αὐτὸν G. 11 et 20. ἀρχημάγειρος B. 11. στύλλους A. 16. εἶσαν B. 19. σαββατῆσαι B. Ναβουζαρδὰν ὁ] ὁ Ναβουζαρδὰν G. 20. καὶ δοῦλος G.

qui residuum populi quod remanserat in civitate, et eos qui deiecto animo ad regem Babylonis defecerant, et reliquum populi robur secum abduxit; et de mendicis terrae reliquit in vinitores et in agricolas. Et columnas aereas in domo domini erectas et bases et mare aereum in domo domini positum contriverunt Chaldaei; et tulerunt aes eorum. Lebetes insuper et et lucernas et vestes et phialas et mortariola et omnia vasa, in quibus ministrant, abstulit; et thuribula et phialas aureas et argenteas cepit princeps coquorum; columnas duas et mare unum et bases, quas fecit Salomon in domo domini. Non erat pondus aeris omnium vasorum; et quae sequuntur.

Hactenus ex 4 Regnorum libro; ad calcem vero Paralipomenon secundi de captivitatis annis 70 haec habentur. Et erant ipsi et filiis eius in servos usque ad Persarum et Medorum regnum, ut adimpleretur verbum domini per os Hieremiae; donec frueretur terra Sabbatis suis, et ea sabbatizaret in complementum annorum 70, Nabuzardan princeps coquorum et servus Nabuchodonosor Hierusalem templo, regia et procerum tabernaculis et reliquis igne devastatis, praestantes quosque et insignes eorum ad Na-

χοδονόσωρ, οἳ καὶ ἀνῃρέθησαν ὑπ' αὐτοῦ. οὗτος πένητάς τινας κατέλιπεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ προφάσει γεωργίας ἡγεμόνα αὐτοῖς καταστήσας τὸν Γοδολίαν. Ἱερεμίας δὲ καίτοι προτραπεὶς ὑπ' αὐτοῦ, εἰ βούλοιτο συναπελθεῖν καὶ τιμῆς ἀξιωθῆναι, μᾶλλον τοῖς πένησι συναπέμεινεν. Ἰσμαὴλ δέ τις μετὰ δύο μῆνας ἀναπεισθεὶς C ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀμανιτῶν ἅμα τισὶν ἄλλοις ἐπελθὼν εἰς Μασσίφατον, Γοδολίαν ἀναιρεῖ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ Χαλδαίους καὶ Ἰουδαίους· ἐν οἷς καὶ π' ἄνδρας ἀπὸ Σαμαρείας καὶ τῆς λοιπῆς Ἰουδαίας πενθοῦντας τὴν ἅλωσιν τοῦ ναοῦ καὶ προσφορὰς προσάγοντας συνανεῖλεν· Ἰωνᾶς δέ τις παραλαβὼν τοὺς καταλοίπους τῶν Ἰουδαίων, Ἱερεμίου κωλύοντος αὐτὸν, καὶ Ἱερεμίαν ἄκοντα, προσφεύγει σὺν αὐτοῖς Οὐαφρεὶ τῷ Αἰγυπτίων βασιλεῖ· ἔνθα πάλιν προφητεύει Ἱερεμίας αὐτοῖς τὰ τῆς ἐσχάτης ἁλώσεως καὶ ἀπωλείας ἅμα τοῖς Αἰγυπτίοις ἐσόμενα ὑπὸ Χαλδαίων, ἃ καὶ γέγονε τῷ κη' ἔτει Ναβουχοδονόσωρ, ἀφ' οὗ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Κύρου πληροῦται ἔτη μ' κατὰ τὴν προφητείαν Ἰεζεκιήλ. οὗτοι D εἰδωλολατρήσαντες ἐν Αἰγύπτῳ ἐλεγχόμενοί τε ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἱερεμίου ἐλιθοβόλησαν αὐτόν.

Ταύτης τελείας αἰχμαλωσίας καὶ πυρπολήσεως ἔτη ἀπ' ἐντεῦθεν ἀριθμοῦνται, ἤγουν ἀπὸ τοῦ ια' ἔτους Σεδεκίου, κόσμου δὲ ͵δϡγ'. καὶ εἰσὶ κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον ἀπὸ τοῦ κ' ἔτους Ναβου-

1. οἳ καὶ] οἱ δὲ G. 2. κατέλειπεν B. 3. καίτοι] εἰ καὶ G. 6. ἀμμανιτῶν B. μασίφατον B. 8. οἷς καὶ B. καὶ om. G. 10. ἰωνὰς B. 12. Οὐασφρεῖ G. οὐαφρεῖ AB. 14. ἃ B. ὡς G. 15. τὸ πρῶτον ἔτος B. τῷ α' ἔτει G. 20. ἀριθμεῖται G.

buchodonosor deportavit, qui omnes ab eo iugulati sunt. Ille agros colendos causatus, egenos quospiam in Iudaea reliquit, duce Godolia praefecto. Hieremias autem licet invitatus, et ut cum eo discederet honoribus allectus, cum egenis moram facere elegit. Exactis porro mensibus duobus, quidam Ismaël nomine Ammanitarum regis consilio motus, Massiphato cum nonnullis aliis occupato, Godoliam et repertos cum eo Chaldaeos et Iudaeos interficit, e quorum numero erant viri 80 ex Samaria et reliqua Iudaea lugendo urbis excidio et primitiis offerendis intenti, quos omnes una crudeliter necat. Alius quidam Ionas adiunctis Iudaeorum reliquis, Hieremia in contrarium sensum renitente, ipsoque Hieremia secum ducto, ad regem Aegypti Vaphri confugit; ibi postremi calamitatem excidii proximique interitus et necis a Chaldaeis impendentis ipsis et Aegyptiis comminatur Hieremias; quae probavit eventus anno Nabuchodonosor 28, a quo ad primum Cyri annum, complentur anni 40 iuxta Ezechielis prophetiam. Illi idolorum cultus in Aegypto studiosi redditi, et eo nomine ab Hieremia reprehensi, lapidibus ei mortem inferunt.

Captivitatis istius universae et integri excidii anni ducunt hinc exordium, ab anno videlicet undecimo Sedeciae, mundi vero 4903. Accuratum autem et diligentius expensum ratiocinium a 20 Nabuchodonosor ad annum

χοδονόσωρ ἕως τοῦ α' ἔτους τῆς βασιλείας Κύρου ἔτη οὕτως· Ναβουχοδονόσωρ τὰ λοιπὰ ἔτη κδ'. μγ' γὰρ τὰ ὅλα ἐβασίλευσε Χαλδαίων, ἀπὸ δὲ τοῦ ιθ' ἔτους αὐτοῦ ἐβασίλευσε καὶ τῶν Ἰουδαίων· τὰ λοιπὰ ἔτη κδ'. μετὰ τοῦτον ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εὐειλὰδ P. 226 Μαροδὰχ λεγόμενος ἔτη δύο μετὰ θάνατον τοῦ πατρὸς Ναβουχοδονόσωρ ἐβασίλευσεν, ὡς μαρτυροῦσιν οἱ τὰ Χαλδαϊκὰ συγγραψάμενοι Ἀλέξανδρος καὶ Ἀβυδηνὸς, οἷς καὶ Ἰώσηππος καὶ πάντες ἐν τούτοις ἕπονται, συμφωνούσης καὶ τῆς θείας γραφῆς.

Τοῦτον τὸν Εὐειλὰδ Μαροδὰχ διὰ πολλὴν περὶ τὰ πράγματα παρανομίαν καὶ ἀσέλγειαν Νιριγλήσαρος γαμβρὸς αὐτοῦ ἐπ' ἀδελφῇ ἀνελὼν διεδέξατο, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη δ' Χαλδαίων καὶ Ἰουδαίων καὶ τῶν λοιπῶν. μεθ' ὃν υἱὸν αὐτοῦ Λαβοσάροχόν φασιν ἐπὶ μῆνας θ' κρατῆσαι τῆς ἀρχῆς, καὶ διὰ τρόπων κακοήθειαν B ὑπὸ τῶν φίλων ἐπιβουλευθῆναι. τούτου δὲ μνήμην αἱ θεῖαι γραφαὶ οὐ ποιοῦνται, οὐδὲ ἐν χρονικοῖς κανονίοις αὐτὸν οἱ πολλοὶ τάττουσιν· ἕτεροι τοῖς χρόνοις τοῦ πατρὸς Νιριγλησάρου συναριθμοῦσιν, ἀντὶ τεσσάρων πέντε συνάγοντες. μετὰ τοῦτον παρέθηκαν τὴν βασιλείαν οἱ ἐπιβουλεύσαντες αὐτῷ κοινῇ γνώμῃ ἑνὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπισυστάσεως αὐτῶν Ναβοννήδῳ τῷ Ἀσσουήρῳ Δαρείῳ καλουμένῳ τῷ καὶ Ἀστυάγει, οὗ κατὰ τὸ ιζ' ἔτος τῆς βασιλείας Κῦρος ἐκ Περσίδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς ἐξεληλυθὼς καὶ

4. εὐειλὰδ B. Εὐιλὰδ G. 5 et 9. Μεροδὰχ G. 7. Vulgo Ἀβυδινός. ἀβυδῖνος B. Ἰώσηππος] Antiq. X, 11. p. 53. c. Apion. I, 20. p. 451. 8. τούτῳ G. 9. εὐειλὰδ B. Εὐιλὰδ G. 10. νιριγλίσαρος A. 12. ὃν υἱὸν B. ὧν υἱῶν G. 18. δὲ αὐτῷ AB. 19. ἐκ τῆς addidi ex B. ἐπισυστάσεως B. ἐπὶ συστάσεως G. Ναβοννίδῳ G.

Cyri regnantis primum hoc pacto colligitur. Reliqui Nabuchodonosor anni putantur 24, tribus siquidem et quadraginta Chaldaeis imperavit, et iam a 19 Iudaeos sub iugum misit; supersunt itaque 24. Post eum Evilad Merodach filius eius ita dictus, patre nimirum Nabuchodonosor vivis erepto, regnum annis duobus obtinuit, ut Chaldaicarum rerum scriptores Alexander et Abydenus testantur, quos etiam assentiente divina scriptura, cum aliis sequitur Iosephus.

Evilad Merodach istum ob summam in rebus administrandis vecordiam et vitae luxum Niriglesarus ex sororis coniugio levirum interfectum excepit, Chaldaeisque, Iudaeis et aliis sibi subiectis imperavit annos 4. Eo sublato filium eius Labosarochum regnum tenuisse referunt menses 9, et propter morum improbitatem ab amicis insidiose necatum. Huius nullam mentionem sacra monumenta fecere, nec in chronologicis suis laterculis plures eundem recensent; alii Niriglesari patris spatio, quinque vice quatuor positis annis, comprehensum volunt, et utriusque unum putant imperium. Exstincto Labosarocho cuidam facinoris in eum perpetrati participi Nabonnido Assvero, Dario etiam dicto vel Astyagi, qui paraverant insidias, communibus suffragiis deferunt regnandi potestatem; cuius regni

πᾶσαν καταλαβόμενος πολέμῳ τὴν λοιπὴν ἀρχὴν, αὐτόν τε τὸν Ἀστυάγην μετὰ κρατερὰν μάχην προσφυγόντα τῇ ὑπ᾽ αὐτοῦ τει-
C χισθείσῃ πλείονος ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου Βαβυλῶνι, πολιορκήσας ἐχειρώσατο καὶ τὰ τείχη κατέσκαψε, φιλανθρώπως αὐτῷ χρησάμενος καὶ χώραν Καρμανίαν δοὺς οἰκητήριον.

V. 181 Ταῦτα, φησὶν Ἰώσηππος, καὶ σύμφωνον ἔχει ταῖς ἡμετέραις βίβλοις τὴν ἀλήθειαν· γέγραπται γὰρ ἐν αὐταῖς ὅτι Ναβουχοδονόσωρ ιη′ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἔτει τὸν παρ᾽ ἡμῖν ναὸν ἠρήμωσε, καὶ ἦν ἀφανὴς ἐπὶ ἔτη ν′. δευτέρῳ δὲ τῆς Κύρου βασιλείας ἔτει τῶν θεμελίων ὑποβληθέντων, ϛ′ πάλιν τῆς Δαρείου βασιλείας ἐτελέσθη. εἰσὶν οὖν τὰ ἀπὸ τοῦ ιθ′ ἔτους Ναβουχοδονόσωρ ἔτη κε′. Εὐει-
D λὰδ Μαροδὰχ υἱοῦ αὐτοῦ ἔτη β′. Νιριγλησάρου γαμβροῦ αὐτοῦ ἔτη ε′, σὺν τοῖς θ′ μησὶ τοῦ παιδός. Ναβοννήδου τοῦ καὶ Ἀσσουήρου Δαρείου τοῦ καὶ Ἀστυάγους καλουμένου ἔτη ιζ′. Κύρου α′ ἔτος, ἐν ᾧ καὶ ἡ πρώτη ἄφεσις γέγονεν. ὁμοῦ ἔτη ν′.

Ὁ μέντοι Εὐσέβιος τὸν Ἀστυάγην ἀπὸ τοῦδε τοῦ Σεδεκίου ἐστοιχείωσε βασιλεύσαντα Μήδων ἔτη λη′, ἤτοι ἀπὸ τοῦ ιβ′ ἔτους Ναβουχοδονόσωρ ἕως τοῦ ε′ ἔτους Νιριγλησάρου· τούτου τὸ ε′ ἔτος λογισάμενος πρῶτον ἔτος τῆς Κύρου βασιλείας ἐν τῷ κανονίῳ αὐτοῦ, τῆς δὲ ἐπὶ Σεδεκίου αἰχμαλωσίας ἔτος λα′, καὶ μηδ᾽

6. Ἰώσηππος] Contra Apion. I, 21. p. 452. Conf. Euseb. p. 34. καὶ B. πῶς καὶ G. 7. ὅτι ὁ G. 8. τῆς αὐτοῦ B. αὐτοῦ τῆς G. τῆς om. A. 9. δευτέρῳ — ἔτει B. δευτέρου — ἔτη G. 11. εὐειλὰδ B. Εὐιλὰδ G. 12. νιρηγλησάρου A. 13. Vulgo Ναβοννίδου. ναβονήδου B. 17. Μήδων om. G. ἀπὸ τοῦ] τοῦ om. G. 18. τοῦ Ναβ — G. τοῦ om. B. ε′ om. G. 19. πρῶτον B. α′ G.

anno 17 Cyrus e Perside cum copioso exercitu egressus, toto quaqua versus subiugato eius imperio victor, ipsum tandem Astyagen, amisso praelio, Babylone muris e coctis lateribus et bitumine a se circumvallata receptum et obsessum cepit; et moenibus dirutis, eo capto humaniter usus est, data ad habitandum Caramania provincia.

Haec Iosephus refert: et concordem (ait) obtinet e nostris libris veritatem, quibus legimus; Nabuchodonosor anno regni 18 templum nostrum in terram deiecisse, quod eo pacto per annos 50 iacuit eversum. Restauratis autem Cyri regnantis anno secundo fundamentis, secundo rursum Darii consummatum fuit. A Nabuchodonosor igitur nono et decimo anni 25 numerantur; Evilad Merodach filii eius duo; Niriglesari eius leviri anni 5 cum novem, quibus filius regno potitus est, mensibus; Nabonnidi, qui et Asseverus Darius et Astyages nuncupatur, anni 17. Annus denique Cyri unus, quo prima populi facta est dimissio; quorum omnium summa est 50.

Eusebius porro Astyagem iam a Sedeciae temporibus regno potitum describit, ab anno nimirum Nabuchodonosor 12 ad quintum usque Niriglesari; post eius vero postremum annum, digesto a se laterculo, regni Cyri primum ordinat. Annorum autem illorum Astyagis septendecim a re-

ὅλως λογισάμενος τὰ Δαρείου τοῦ Ἀστυάγους ἔτη ιζ', ὅπερ καὶ ἄλλοι τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἱστορικῶν πεποιήκασιν, εἶτα Κύρου P. 227 λ' ἐστοιχείωσε, καὶ μετ' αὐτοὺς Καμβύσου ἔτη η'. ἔπειτα β' Μάγων ἀδελφῶν μῆνας ζ'. καὶ Δαρείου Ὑστάσπου ἔτος α'. γίνονται ὁμοῦ ἔτη ο' ἀπὸ δ' ἔτους Σεδεκίου. οὐ μέντοι ἐπεσημήνατο ὅτι ἀπὸ τοῦ δ' ἔτους Σεδεκίου τὰ τῆς αἰχμαλωσίας ο' ἔτη συναριθμεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ τοῦ ια' ἔτους τοῦ αὐτοῦ Σεδεκίου, λέγω δὴ ἀπὸ τοῦ ιθ' ἔτους Ναβουχοδονόσωρ, παραθεὶς καὶ Κλήμεντος χρῆσιν, ἐν οἷς γράφει· πρῶτον ἔτος αἰχμαλωσίας τῶν Ἰουδαίων ἔθνους, καθ' ἣν ὁ τῶν Χαλδαίων βασιλεὺς Ναβουχοδονόσωρ πολιορκήσας τὰ Ἱεροσόλυμα τὸν νεὼν πυρπολεῖ. διήρκεσέ τε ὁ νεὼς ἀπὸ πρώτης κατασκευῆς ἔτεσι υμβ'. συνᾴδει δὲ ἡμῖν καὶ ὁ Κλήμης ἐν τῷ πρώτῳ στρωματεῖ φάσκων ἐπὶ τῆς ὀγδόης καὶ τεσσαρακοστῆς ὀλυμπιάδος τὴν εἰς Βαβυλῶνα αἰχμαλωσίαν τοῦ B Ἰουδαίων λαοῦ γεγονέναι, βασιλεύσαντος μὲν Αἰγυπτίων Οὐαφρεὶ, ἄρχοντος δὲ Ἀθήνησι Φιλίππου, συνάγεσθαι δὲ τὰ ο' ἔτη τῆς ἐρημίας τοῦ τόπου εἰς τὸ β' ἔτος Δαρείου [Ἑβραίων αἰχμαλωσίας καὶ ἀφανισμοῦ τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ]. Οὐαφρεὶ τῷ Αἰγυπτίων βασιλεῖ προσέφυγον ἁλούσης ὑπὸ Ἀσσυρίων τῆς Ἱερουσαλὴμ οἱ τῶν Ἰουδαίων ὑπόλοιποι. μέμνηται δὲ Οὐαφρεὶ καὶ Ἱερεμίας ὁ προφήτης.

4. Μάγων] μεγάλων B. ὑστάσκου B. Υστάκου G. 6. τὰ τῆς αἰχμαλωσίας — αὐτοῦ Σεδεκίου addidi ex B. 8. ἔτους addidi ex B. παραθεὶς] Vide Eusebium p 330. et chronicon paschale p. 137. 13. στρωματεῖ B. στρώματι G. Est p. 396. ed. Potter.
15. οὐαφρεῖ B. Οὐαφρὶ G. Οὐαφροῦ chronicon paschale. Apud Clementem Οὐάφρης dicitur: apud Syncellum alibi Οὔαφρις.
16. δὲ add. B. 17. Ἑβραίων — ναοῦ omittunt Eusebius et chronicon paschale. 18. οὐαφρεῖ B. Οὐαφρὶ G. 20. δὲ καὶ G. Οὐαφρεὶ] Vulgo τοῦ Ἀφρί. τοῦ ἀφρεῖ B.

liquis ecclesiae nostrae Historicis ei tribui solutorum nulla facta memoria, a Sedeciae captivitate annos unum et triginta, Cyri deinde alios 30, posthaec Cambysis annos 8. Magi utriusque fratrum menses septem et Darii Hystaspis annum unum enumeravit; ex quorum summa a Sedeciae ultimo annos collegit 70 Eusebius procul dubio, etiam Clementis auctoritate neglecta, captivitatis annos ab Ioacim quarto, qui Nabuchodonosor primus extitit, numerandos non animadvertit, ubi scribit in haec verba. Iudaeorum captivitatis annus primus, quo Chaldaeorum rex Nabuchodonosor Hierosolymis obsessis, templum incendit, quod ab initio conditus sui annis 442 steterat. Sententiae vero nostrae etiam Clemens consonat in primo Stromate, Olympiade 48 Iudaeorum populi captivitatem in Babylonem factam esse testatus, regnante apud Aegyptios Vaphri et Atheniensium praetore Philippo; et supputari 70 annos desolationis usque in annum Darii secundum. Hebraeorum captivitatis et templi quod fuit in Hierusalem exterminii anni 70. Ad Vaphri, Aegyptiorum regem, Hierusalem ab Assyriis capta Iudaeorum reliqui confugerunt. Huius Vaphri Hieremias propheta meminit.

Ταῦτα Εὐσέβιος, ὑποτάξας τῷ ια' ἔτει Σεδεκίου τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ο' τῆς αἰχμαλωσίας ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θ' ἔτους Ἀστυάγους πεποίηται ἕως τοῦ λη' αὐτοῦ ἔτους ἔτη κ' λογισάμενος αὐτῷ·
C μεθ' ὃν Κύρου πρῶτον ἔτος παραθεὶς γράφει πρὸς λέξιν ταῦτα· Κῦρος ἀνῆκε τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Ἰουδαίων γένους, καθ' ὃν ἐπανελθόντες ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας ἀμφὶ τὰς ε' μυριάδας Ἰουδαίων τὸ θυσιαστήριον ἤγειραν καὶ θεμελίους κατεβάλοντο τοῦ ἱεροῦ. τῶν δὲ περιοίκων ἐθνῶν ἐπισχόντων διέμεινε τὸ ἔργον ἀτελὲς μέχρι Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, μόνου τοῦ θυσιαστηρίου συνεστῶτος. συνάγεται δὲ ὁ πᾶς χρόνος τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους ἔτη ο', ἀριθμούμενα κατὰ μέν τινας ἀπὸ τρίτου ἔτους Ἰωακεὶμ ἐπὶ κ' ἔτος Κύρου τοῦ Περσῶν βασιλέως, κατὰ δὲ ἑτέρους ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς προφητείας Ἱερεμίου, ἣ γέγονε κατὰ τὸ ιγ' ἔτος Ἰωσίου βασιλέως Ἰουδαίων. ἀπὸ δὲ τοῦ ε' ἔτους
D τῆς προφητείας Ἱερεμίου ἐπὶ τὸ α' ἔτος Κύρου ἔτη ο' γίνονται. τῆς δὲ ἐρημίας τοῦ ἱεροῦ ἡ ἑβδομηκονταετὴς ἀποπεραιοῦται κατὰ τὸ β' ἔτος Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως. ὅτι μὲν οὖν ἑαυτὸν παρελογίσατο καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ ια' ἔτους
V. 182 Σεδεκίου ἕως τοῦ β' ἔτους Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου τὰ ο' ἔτη ἐπιλογισάμενος φανερόν. ἀνθ' ὧν γὰρ ἐχρῆν αὐτὸν τὰ λοιπὰ κ' ἔτη τοῦ Ναβουχοδονόσωρ, τοῦ καὶ τὴν ἅλωσιν τοῦ ἔθνους ποιησα-

3. *αὐτοῦ ἔτους* B. *ἔτους αὐτοῦ* G. *κ'*] *λ'* m. 4. *γράφει*] Eusebius p. 332. chronicon paschale p. 142. 7. *τοὺς θεμελίους* G. *κατεβάλοντο* B. *κατεβάλλοντο* G. *κατέβαλον* chronicon paschale. 8. *ἐθνῶν* om. G. 11. *ἀπὸ τοῦ* G. *τοῦ* om. B. 12. *τοῦ Περσῶν*] *καὶ Περσῶν* G. 13. *γέγονε* ex chronico paschali p. 143. dedi. Legebatur *γεγόνει*. 15. *ἐπὶ*] *ἕως* G. 16. *ἀποφερεοῦται* AB. *περαιοῦται* G. 20. *κ'*] *κδ'* m.

Haec Eusebius anno Sedeciae undecimo annorum captivitatis 70 mox subnectens seriem ab Astyagis nono ad octavum et tricesimum annis 30 eidem assignatis; tum vero annum Cyri primum subiuncturus haec totidem verbis refert. Iudaeorum gentis Cyrus captivitatem laxavit; cuius aetate Iudaeorum circa myriades quinque Babylone reduces, altari exstructo, templi fundamenta posuere. Vicinis autem operas interturbantibus, opus remansit imperfectum, altari solo consistente, ad Darii filii Hystaspis tempora. Omne vero spatium Iudaicae captivitatis, ex nonnullorum sententia, a tertio Ioacim ad Cyri Persarum regis 20 colligitur; vel, ut aliis placet, ab Hieremiae vaticiniorum principio, circa 13 Iosiae Iudaeorum regis annum; a quinto vero prophetiarum Hieremiae ad Cyri primum integri numerantur 70; excidii vero templi septuaginta annorum terminus circa secundum Darii Persarum regis annum completur. Caeterum quod se ipsum et veritatem deluserit Eusebius, ab undecimo Sedeciae ad secundum Darii filii Hystaspis 70 subducens annos, patet. Cum enim Nabuchodonosor excidii Iudaicae gentis auctoris residuos 24 annos recensere debuisset, ac successorum pa-

μένου, λογίσασθαι καὶ τῶν ἐφεξῆς ὑπ' αὐτοῦ, λέγω δὴ τοῦ τε υἱοῦ αὐτοῦ Εὐειλὰδ Μαροδὰχ καὶ Νιριγλησάρου τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ, ὡς προδεδήλωται, εἶθ' ἑξῆς ἐπὶ τὸν Ναβόννηδον τὸν καὶ Δαρεῖον Ἀστυάγην τὸν Ἀσσουήρου ἐλθεῖν, (ὃς γέγονεν ἔσχατος βασιλεὺς Μήδων ἀπὸ Ἀρβάκου τοῦ καθελόντος σὺν τῷ Βε- P. 228 λεσὺ τὴν Ἀσσυρίων ἀρχὴν καὶ τὸν ταύτης ὕστατον βασιλέα Σαρδανάπαλλον) ἀφεὶς τὴν πρόσφορον τῇ χρονικῇ ὑποθέσει ἀκολουθίαν ἐπὶ τὰς ὀλυμπιάδας κατέφυγεν, ἐπιλαθόμενος ὥσπερ ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἠλωκότων τὸ ἔθνος, καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν ἔτη που κρατησάντων τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους ἐπὶ τῆς αἰχμαλωσίας λ', ὅπερ πάντη τῆς ἀκριβοῦς ἀποδείξεως ἀλλότριον ἦν. ὁ γὰρ ἱερὸς Κλήμης πρὸς Ἕλληνας παραταττόμενος ἐν τοῖς ἱεροῖς αὐτοῦ στρωματεῦσι λόγοις εὐλόγως ταῖς ὀλυμπιάσι κέχρηται. ἐνταῦθα δὲ γραφικῆς ἀπὸ κτίσεως κόσμου προκειμένης σπουδῆς ἀποδεῖξαι τοὺς χρόνους οὐχ οἷόν τε ἐξ ὀλυμπιάδων μόνων τὰ ἀπορούμενα B τῆς γραφῆς ἐπιλύσασθαι, καὶ μάλιστα τῆς τῶν ὀλυμπιάδων ἀρχῆς οὐκ ἐχούσης μίαν καὶ τὴν αὐτὴν θέσιν, ὡς ἐν τῷ περὶ αὐτῶν εἴρηται ἡμῖν λόγῳ. τὸ δὲ κατὰ διαφόρους τρόπους τὰ ο' ἔτη τῆς αἰχμαλωσίας ἀριθμεῖσθαι ἀληθές, ἐπεὶ καὶ κατὰ διαφόρους καιροὺς γέγονεν ἡ αὐτὴ αἰχμαλωσία τοῦ Ἰουδαίων γένους, καὶ πᾶσα ἀνάγκη τὰ κατ' ἄλλους καὶ ἄλλους καιροὺς πραχθέντα

1. τοῦ τε] καὶ τοῦ G. 2. εὐειλὰδ B. Εὐιλὰδ G. Μαρωδὰχ G. 3. ναβόννηδον B. Ναβόννιδον G. 4. δαρεῖον B. Δαρείου G. ἀστυάγειν B. 5. βασιλεὺς] βασιλέων G. Βελεσὺ] Βελεσὶ G. 6. Vulgo Σαρδανάπαλον. 14. σποδῆς B. ἀποδεῖξαι] ἀναδεῖξαι G. 15. μόνων B. μόνον G.

riter aetatem memorare, Evilad Merodach dico et eius leviri Niriglesari, prout ex superius positis liquet; ac deinde servato ordine ad Nabonnidum, qui Darius et Astyages et Assverus, sensim descendere (fuit autem ille Medorum regum postremus ab Arbace, qui Belesi adiunctus Assyriorum imperium et ultimum eius regem Sardanapalum delevit) ex adverso, rei chronologicae valde accommoda regum et gestorum successione relicta, quasi suimet vel eorum oblitus, qui Iudaeorum gentem servitute afflixerunt, et a civitatis excidio ad annos circiter 30 captivitatis oppresserunt, ad Olympiadas quasdam ab accurata temporum demonstratione penitus alienas recurrit. Divinum certe Clementem eruditione instructum, ubi Graecos aggreditur, in sacris Stromaton operibus Olympicarum periodorum numero prudenter usum fateor; hic vero proposita a mundi conditu rerum studio dignarum descriptione, tempora per Olympiadas metiri, vel scripturae difficultates per eas enodare superat omnem intellectus captum, maxime cum non unus sit apud omnes auctores Olympiadum exordii situs, ut iam instituto de iis sermone declaratum est. Scriptores sane in numerandis 70 captivitatis variare, certissimum; cum, non uno tempore, nec semel Iudaeorum generi contigerit huiusmodi calamitas; ea vero quae aliis et aliis temporibus gesta, variis pariter inter se differre principiis omnimode necesse

μὴ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν ἀρχὴν ἔχειν. ἀλλὰ καὶ ἐπάνοδος κατὰ διαφόρους γέγονε χρόνους. καὶ χρὴ κἀκεῖνα συλλογίζεσθαι τοὺς ἀκρι-
C βῶς ἐπιβάλλοντας καὶ μὴ βιάζεσθαι μήτε τὰς γραφικὰς ἀποφάσεις μήτε τὰς ἐθνικὰς χρονοκρατορίας πρὸς τὸν ἴδιον σκοπόν. ἐντεῦθεν γὰρ ἡ πολλὴ διαφωνία γίνεται καὶ γέγονε τοῖς πολλοῖς τῶν ἱστορικῶν, ὥστε σχεδὸν δύο μὴ εὑρίσκειν ἡμᾶς τοὺς ἐν πᾶσιν ὁμοφωνοῦντας. ὅθεν καὶ σπουδὴ γέγονεν ἡμῖν κατὰ δύναμιν ταῖς θείαις πρότερον ἐξακολουθοῦσι γραφαῖς, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἀκριβῶς τι γράψασι τὸν περὶ τούτων λόγον ὑποσημήνασθαι, εἰ καὶ ἐν ἄλλοις τι διήμαρτον. ἐπειδὴ δὲ τὰ καθολικὰ τῶν μερικωτέρων προλαμβανόμενα σαφεστέραν ἔχει τὴν ἀπόδειξιν, ἡ δὲ τῶν ο' ἐτῶν τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Ἰούδα μερική τις οὖσα πρὸς τὴν τῶν ιβ' φυλῶν ἀνάκλησις ποτὲ μὲν τῷ πρώτῳ ἔτει Κύρου λέγεται
D γενέσθαι, ποτὲ δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, ὡς ἐφεξῆς τὰς δι' Ἱερεμίου τοῦ προφήτου θείας ἐξενεχθείσας ἀποφάσεις δείξομεν μαρτυρούσας, ἀπὸ ποίου χρόνου ἀρξάμεναί πως ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Κύρου τὸν ἑβδομηκονταετῆ συνάγουσι χρόνον, τὸν δὲ καθ' ὅλου περί τε τῶν ἐν Σαμαρείᾳ δέκα τοῦ Ἰσραὴλ λεγομένων φυλῶν λόγον καὶ περὶ τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ β' τοῦ Ἰούδα καὶ αὐτῶν ἐπιλεγομένων τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τῆς ποσότητος

3. μήτε — μήτε] μηδὲ — μηδὲ G. 7. ἡμῖν om. G. 13. ἀνάκλησις B. ἀνάκλησιν G. τοῦ Κύρου G. 15. Ἱερεμίου] ἱερεμίου A. Ἰεζεκιὴλ m. 16. δείξωμεν B.

est. Non unus etiam fuit e tam diversis exsiliis regressus, qui diversis temporibus licuisse dignoscitur. Illorum idcirco rationem accurate percepisse et ad invicem comparasse decet eos, qui opus chronicum instituunt, nec ad proprium scopum sacrae scripturae sententias, vel enata diversis temporibus gentilium imperia vel respublicas detorquere. Hinc tam frequens inter auctores dissensus, hinc etiam inter Historicorum vetustiores discordia, ut vix duos in omnibus inter se consentientes reperias. Ex quo subinde contigit, ut qui pro viribus divinarum mentem quondam sectati sunt scripturarum, vel qui deinceps accurati alicuius operis sese auctores exhibuere, licet in aliis nonnihil peccaverint, omne tamen studium adhibuerunt, ne aliqua temporis ratio eos lateret. Verum enim vero cum res universim consideratae ac privatis quibusvis praemissae dilucidiorem pariant cognitionem; septuaginta vero Iudaicae captivitati annorum cum sit privata discussio, si maxime ad duodecim tribuum reparatam libertatem conferatur, haecque nonnunquam anno Cyri primo, aliquando Darii filii Hystaspis secundo concessa narratur, prout in sequentibus divinas Ezecielis ore sententias testari demonstrabimus; a quo temporis momento septuagenum intervallum ad annum Cyri primum colligant; ac in universum, quae de decem Samariam incolentibus Israël cognominatis tribubus, deque duabus aliis Hierusalem occupantibus, et a captivitate pariter nomen sortitis, deque calamitatis earum diuturnitate sit ratio ponenda, operosius investigandum

τοῦ χρόνου τῆς κακώσεως, κοινὴν καὶ μίαν ἐκ θεοῦ ἀπόφασιν
παρ' ἑνὶ τῶν προφητῶν μόνῳ, παρ' ἄλλῳ δὲ οὐδενὶ γεγραμμέ- P. 229
νην παρειλήφαμεν, ἴδωμεν τί φησιν ὁ περὶ ταύτης διαλεγόμενος
καὶ ὑπὲρ ταύτης κακούμενος μέγας προφήτης Ἰεζεκιὴλ, ὡς ἐκ
τοῦ χρηματίζοντος πρὸς αὐτὸν πνεύματος, κατὰ τὸ ε' ἔτος τῆς
αἰχμαλωσίας Ἰωακεὶμ, ὅπερ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ὑπῆρχε τῷ ε' ἔτει τῆς
βασιλείας Σεδεκίου. φησὶν οὖν· καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευ- V. 183
ρόν σου τὸ ἀριστερὸν καὶ θήσεις τὰς ἀδικίας οἴκου Ἰσραὴλ ἐπ'
αὐτὸ κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἃς
κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ. καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας αὐτοῦ. καὶ ἐγὼ δέ-
δέδωκά σοι τὰς β' ἀδικίας αὐτῶν εἰς ἀριθμὸν ἐνενήκοντα καὶ
ἑκατὸν ἡμέρας. καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας οἴκου Ἰσραὴλ καὶ συντε- B
λέσῃ ταῦτα. καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ δεξιὸν, καὶ
λήψῃ τὰς ἀδικίας οἴκου Ἰούδα μ' ἡμέρας. ἡμέραν εἰς ἐνιαυτὸν
τέθεικά σοι. καὶ εἰς τὸν συγκλεισμὸν Ἱερουσαλὴμ ἑτοιμάσεις τὸ
πρόσωπόν σου καὶ τὸν βραχίονά σου στερεώσεις καὶ προφητεύ-
σεις ἐπ' αὐτήν. καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σὲ δεσμούς. καὶ μὴ
στραφῇς ἀπὸ πλευροῦ σου ἐπὶ τὸ πλευρόν σου, ἕως συντελε-
σθῶσιν ἡμέραι τοῦ συγκλεισμοῦ σου. ἐκ τούτων παρίσταται τοῖς
βουλομένοις ὀρθῶς νοεῖν ὅτι ὁ πᾶς τῆς αἰχμαλωσίας χρόνος
τοῦ παντὸς ἔθνους τῶν Ἑβραίων ἔτεσιν ρϟʹ περιγράφεται, ἀρξά-

1. καὶ μίαν] δὲ μίαν G. 2. ἄλλῳ] ἄλλων G. 3. εἴδωμεν B. 5. χρηματίζειντος (sic) B. 6. Ἰωαχεὶμ m. 8. ἐπ' αὐτὸ B. ἐπ' αὐτῷ G. 10. 12 et 14. λήψει B. 10. ἀδικίας αὐτῶν m. 11. β' delet m. 12. συντελέσει B. 15. τέθηκα B. ἑτοιμάσῃς A. 16. στερεώσῃς καὶ προφητεύσῃς A.

incumbit. Unam vero communemque et a deo circa tantae molis opus prolatam sententiam apud unum prophetam solum, apud aliorum neminem scripto consignatam accepimus. Age ergo, quid de illa, propter eandemmet palam enunciatam afflictus magnus propheta Ezeciel, velut impellente et animante dei spiritu propriis verbis testatur circa Ioachim captivitatis annum quintum, qui unus et idem fuit cum regni Sedeciae quinto accurate perscrutemur. Ait igitur scriptura: et tu dormies super latus tuum sinistrum, et pones iniquitates domus Israël super eo, iuxta numerum dierum quinquaginta et centum, quibus dormies super illud; et assumes iniquitates eorum. Et ego dedi tibi iniquitates eorum in numero dierum nonaginta et centum dies; et sumes iniquitates domus Israël; et consummabis haec. Et dormies super latus tuum dextrum et assumes iniquitates domus Iuda quadraginta diebus; diem in annum posui tibi. Et ad concludendam Hierusalem parabis faciem tuam, et brachium tuum roborabis et prophetabis super eam. Et ego ecce dedi tibi super te vincula, et non te convertas de latere in latus tuum, donec completi fuerint dies obsidionis tuae. Ex his sano iudicio utentibus liquet, totum universae gentis Hebraeorum captivitatis tempus annis 190 circumscribi, a prima sub Salmanasar et Osee dato principio,

*μενος μὲν ἀπὸ τῆς ὑπὸ Θεγλαφαλασὰρ καὶ Φακεὲ πρώτης αἰχ-
μαλωσίας, ἥτις τῷ κοσμικῷ ͵δψξβ' ἔτει γέγονε κατὰ τὸ ιβ' ἔτος
C Ἄχαζ, λῆξας δὲ ἐπὶ τὸ α' ἔτος Κύρου τοῦ πρώτου Περσῶν καὶ Μή-
δων καὶ Ἀσσυρίων καὶ Βαβυλωνίων βασιλέως, ὅπερ καὶ αὐτὸ συν-
τρέχει τῷ ͵δϡνβ' ἔτει τοῦ κόσμου. ἐὰν ἄρα ἐκ τῶν ͵δϡνβ' τοῦ κό-
σμου ἐτῶν ἀφέλωμεν τὰ αὐτὰ ρϟ' ἔτη, ὑπολείπεται ἡμῖν, ὡς προεί-
ρηται, ͵δψξβ', καὶ ἐὰν τοῖς ͵δψξβ' κοσμικοῖς ἔτεσι προσθῶμεν
ἔτη ρκ' ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους Ὡσηὲ ἕως τοῦ δ' ἔτους Σεδεκίου,
ὑπολειφθήσεται ἡμῖν τὰ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Ἰούδα ο' ἔτη, ἕως
τοῦ β' ἔτους Κύρου. ἀλλὰ καὶ τὰ ρν' ἔτη τῶν θ' τοῦ Ἰσραὴλ
φυλῶν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ͵δψνβ' ἔτους τοῦ κόσμου ψηφιζόμενα εἰς
τὸ κς' ἔτος λήγει τοῦ Ναβουχοδονόσωρ, ὅπερ ἦν η' ἀπὸ τοῦ ια'
D ἔτους Σεδεκίου καὶ τελείας ἐρημώσεως Ἱερουσαλήμ. ἀπὸ δὲ τοῦ
κζ' ἔτους Ναβουχοδονόσωρ, ἤτοι θ' τῆς ἁλώσεως, ἐπὶ τὴν ἀρ-
χὴν Κύρου τὰ λοιπὰ μ' κατὰ τὸν Ἰεζεκιήλ. ἴσως δ' ἄν τις εὐλό-
γως ἀπορήσοι πῶς Ἱερεμίας μὲν καὶ Ζαχαρίας οἱ προφῆται σὺν
τῇ γραφῇ τοῦ Ἔσδρα ο' ἔτη φασὶ τῆς αἰχμαλωσίας Ἰούδα, ὁ
δὲ Ἰεζεκιὴλ μόνα μ'. πρὸς ὃ φαμεν ὅτι δυνατὸν κἀκείνους τῷ
Ἰεζεκιὴλ συμφωνεῖν ἀριθμουμένων τῶν αὐτῶν μ' ἐτῶν ἀπὸ
τῆς ὑστάτης ἐν Αἰγύπτῳ γενομένης αἰχμαλωσίας τοῦ Ἰούδα*

1. Θαγλαφαλασὰρ G. Σαλμανασὰρ καὶ Ὡσηέ m. πρώτης m. πρὸ τῆς G. 4. αὐτὸ] Legebatur αὐτῷ. 8. δ'] α' G. γ' ἔτους Ἰωακεὶμ m. 9. ἡμῖν om. B. 10. β'] α' m. θ'] ί m. 11. ͵δφνβ'] ͵δφξβ' m. 12. κς'] κδ' m. η'] ἣ A. ε' m. 13. τελείας B. τελείου G. ἐρημώσεως addidi ex B. 14. κζ'] κε' m. θ'] ς' m. 16—18. Ierem. 25. Zachar. 1. Esdr. III, 1. Ezech. 4, 6. 17. φασὶ] φησὶ A. 18. ὃ B. ὃν G. 19. ἀριθμουμένων B. ἀριθμουμένου A. ἀριθμουμένους G. τῶν B. τὴν G. μ' ἐτῶν B. με' A. μετὰ G. 20. τῆς ὑστάτης B. τῶν ὑστέρων G. 20. γενομένης B. γενομένων καὶ τῆς G.

quae quidem in annum mundi vulgarem 4762 incurrit, circa 12 Achaz, eiusque praestituto fine ad Cyri Persarum, Medorum, Assyriorum et Babyloniorum primi regis annum primum, qui pariter in annum mundi communem 4952 incidit. Demptis itaque 95 ex mundi annis 4952 supererunt, quos praediximus priores 4762. Annis autem ab orbe condito 4762, post Osee nimirum primum ad Ioacim annum tertium si 120 addiderimus, ad primum usque Cyri alii captivitatis Iuda anni 70 fient reliqui. Sed et tribuum Israël 10 anni captivitatis 150 ab eodem mundi creati anno 4762 in numerum recensiti in annum Nabuchodonosor 24, qui a Sedeciae 11 et absoluto Hierusalem excidio fuit 5, desinunt; ex quo, a Nabuchodonosor videlicet 25 et urbis excidii 6, ad Cyri regnantis exordia reliqui 40 ex Ezecielis computo colligendi supersunt. Non immerito vero dubitabit non nemo, cur Hieremia et Zacharia prophetis una cum Esdrae scriptura captivitatis annos 70 asserentibus, Ezeciel 40 solos constituat. Cui respondemus: prophetas illos cum Ezeciele in concordiam revocandos si ab ultimo per Aegy-

κατὰ τὴν θείαν διὰ Ἱερεμίου πρόρρησιν· ἡνίκα τοὺς λίθους κατέκρυψεν ἐν προθύροις οἴκου Φαραὼ τοῦ καὶ Οὐαφρεὶ ἐν Τάφναις, P. 230
ὁ προφήτης Ἱερεμίας ἀπειλήσας Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς ἐν αὐτῇ τὴν ἔλευσιν Ναβουχοδονόσωρ καὶ τοῖς προσφυγοῦσιν εἰς Αἴγυπτον καταλοίποις Ἰούδα πρὸς Οὐαφρεὶ κατὰ θείαν πρόταξιν, ἥ φησι, καὶ εἰσελεύσεται καὶ πατάξει γῆν Αἰγύπτου, οὓς εἰς θάνατον εἰς θάνατον, καὶ οὓς εἰς ἀποικισμὸν εἰς ἀποικισμὸν, καὶ οὓς εἰς ῥομφαίαν εἰς ῥομφαίαν. καὶ μεθ' ἕτερα· καὶ ἐκλείψουσι πᾶς Ἰούδας κατοικοῦντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ. ταῦτα δὲ μετὰ ι' ἔτη που ἢ θ' τῆς ἐπὶ Σεδεκίου γέγονεν αἰχμαλωσίας, ἀφ' οὗ ἐπὶ Κύρου ἔτη μ' γίνεται οὕτως· Ναβουχοδονόσωρ λοιπὰ ιε'. Μαροδὰχ ε'. Βαλτάσαρ γ'. Δαρείου Ἀστυάγους B
ιζ'. ὁμοῦ μ'. Κύρου λα'.

Ἐν Βαβυλῶνι προεφήτευον Δανιὴλ, Ἰεζεκιὴλ, οἱ τρεῖς παῖδες ἐγνωρίζοντο.

Ἐν Αἰγύπτῳ Ἱερεμίας ἐλιθάσθη.

Ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ Ἀμβακοὺμ προεφήτευεν.

Ἐν Βαβυλῶνι ψευδοπροφῆται Ἀχίας, Σεδεκίας, Σαμαίας. V. 184

κατὰ B. καὶ μεθ' ἕτερα κατὰ G. 2. οὐαφρεὶ B. Οὐαφρὶ G. 3. καὶ ὁ προφήτης G. ἀπείλησεν G. 4. ἐν Αἰγύπτῳ G. 5. οὐαφρεὶ B. Οὐαφρὶ G. πρόταξιν B. πρόσταξιν G. 6. Repetita εἰς θάνατον — εἰς ἀποικισμὸν — εἰς ῥομφαίαν om. B. 8. καὶ μεθ' ἕτερα addidi ex B. 9. ἰοῦδας AB. Ἰούδα G. 10. ὅτι συναριθμοῦνται (συναριθμεῖται A.) καὶ τὰ τῆς ἐν αἰγύπτῳ αἰχμαλωσίας καὶ γίνονται ἔτη ο' (ε' A.) margo AB. 12. Μεροδὰχ G. 13. Conf. p. 223 b. 14. καὶ οἱ m. Vide Euseb. p. 329. 17. Ἀβακοὺμ G. προεφήτευσεν G. 18. Ἀχίας] ἀχιὰς AB. Ἀχιᾶς G.

ptum gestis et ab Iudaeorum captivitatis altera clade, ac denique post cuncta huiusmodi migrationem emetiamur, iuxta divinam Hieremiae prophetiam; cum nimirum Taphnis in regiae Pharaonis, cui Vaphri nomen, vestibulo lapidibus sub terra occultatis, minas Aegypto intentare et Nabuchodonosor adversus eam profectionem et Iudaeorum ad Vaphri se recipientium reliquiis cladem extremam deo iubente praedicere agnoscebatur ex verbis istiusmodi. Et ingredietur Nabuchodonosor et Aegypti terram percutiet, quos in mortem in mortem, et quos in exsilium in exsilium, et quos in gladium in gladium, et Aegyptum habitantes Iudaei in gladio et fame deficient cuncti. Haec autem circa decimum aut nonum annum post abductum in captivitatem Sedeciam gesta sunt, a quibus ad Cyri exordia anni 40 in hunc modum colliguntur. Nabuchodonosor anni reliqui 15, Merodach 5, Baltasar 3, Darii Astyagis 17. Summa omnium 40.

Babylone Daniel, Ezeciel et tres pueri futura praedicebant.

Hieremias in Aegypto lapidibus obrutus.

Abacum in Iudaea spiritu prophetiae clarus.

Achias, Sedecias et Samia Babylonii falsi vates.

Τὸν προφήτην Δανιὴλ ὁ ἅγιος Ἱππόλυτος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας Ἰούδα καὶ τοὺς τρεῖς παῖδας λέγει τῆς ἐπὶ Ἰωακείμ. ἄλλοι δὲ ἐκ τῆς ἐν Σαμαρείᾳ.

C *Δανιὴλ τῷ Ναβουχοδονόσωρ τῷ κʹ ἔτει αὐτοῦ, κόσμου δὲ ,δϡδʹ, διεσάφησε τὰ ἐνύπνια, καὶ ὡς θεὸς ὑπ' αὐτοῦ προσκυνηθεὶς καὶ θυμιαθεὶς, ἄρχων πρώτιστος Βαβυλῶνος κατεστάθη. τὸ γὰρ κʹ ἔτος τῆς ὅλης αὐτοῦ βασιλείας βʹ λέγει ὁ Δανιὴλ ἀπὸ τῆς τελείας ἐρημώσεως τοῦ ναοῦ, τὸ λϛʹ ὀκτωκαιδέκατον, ὅτε καὶ τὰ κατὰ τὴν κάμινον καὶ τοὺς τρεῖς παῖδας ἐπράχθη.*

Χαλδαίων ιηʹ ἐβασίλευσεν Εὐειλὰδ Μαροδὰχ ἔτη εʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡλδʹ.

Τινὲς τοῦτον ιβʹ ἔτη λέγουσι βασιλεῦσαι, ἴσως τὰ ζʹ ἔτη τῆς ἀποκτηνώσεως τοῦ Ναβουχοδονόσωρ συναριθμοῦντες τοῖς εʹ αὐ-
D *τοῦ. οὗτος τὸν Ἰωακεὶμ ἐξαγαγὼν τῆς φρουρᾶς σύσσιτον καὶ σύνθρονον κατέστησε.*

Χαλδαίων ιθʹ ἐβασίλευσε Νιριγλήσαρος ὁ καὶ Βαλτάσαρ ἐν τῷ Δανιὴλ λεγόμενος ἔτη γʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡλϛʹ.

2. *Ἰωαχεὶμ* G. 3. *ἐν σαμαρείᾳ* B. *ἐν σαμαρείας* A. *ἐκ Σαμαρείας* G. 4. *σημείωσαι ὅτι κεʹ* (*κʹ* m.) *τοῦ ναβουχοδονόσορ* (— *ωρ* B.) *ἔτει ὁ προφήτης δανιὴλ διεσάφησε τὰ ἐνύπνια* margo AB. 5. *,δϡδʹ*] *,δϡζʹ* m. 6. *θυμιασθεὶς* G. *κατέστη* G. 8. *ὅτι λζʹ* (*λϛʹ* B.) *ἔτει ναβουχοδονόσορ* (— *ωρ* B.) *ἡ κάμινος τῶν τριῶν παίδων ἐξεκαύθη* margo AB. *ὀκτωκαιδέκατον* B. *ὀκτωκαιδεκάτῳ* G. *ὅτε καὶ*] *καὶ* om. G. 10. *εὐειλὰδ* B. *Εὐιλὰδ* G. *Μαροδὰχ* addidi ex B. *,δϡλδʹ* B. *,δϡλαʹ* G. *,δϡκϛʹ* m. 12. *ἔτη* om. B. 14. *οὗτος* m. *οὕτως* G. 16. *νιριγλίσαρος* A. *Ἕως τέλους τῆς βασιλείας Νιριγλησάρου τοῦ καὶ Βαλτάσαρ γίγνονται κοσμικὰ ἔτη κατὰ μὲν τὴν ἀληθῆ καὶ τὴν ἀκριβῆ στοιχείωσιν ,δϡλδʹ. προστιθεμένων δὲ καὶ τῶν ιζʹ ἐτῶν, ὧν ἐκράτησεν ὁ Μῆδος, ὁ Ἀστυάγης καλούμενος, τῆς βασιλείας Χαλδαίων, ὁ καθελὼν Νιριγλήσαρον τὸν καὶ Βαλτάσαρ γίνονται ἔτη ,δϡναʹ. Κῦρος γὰρ τῷ ,δϡνβʹ ἔτει τὴν ἀρχὴν ἔσχε τῆς αὐτοῦ βασιλείας καθὼς παρὰ τοῦ συγγραφέως*

Danielem et tres pueros illata Iudae captivitate sub Ioacim abductos sanctus Hippolytus memorat, alii ea, quae prius Samariae inflicta.

Anno Nabuchodonosor 20 ab orbis conditu 4907 Daniel exponit insomnia, ex quo divinis honoribus et thure incenso adoratus Babylonis supremus princeps instituitur; regni siquidem a Nabuchodonosor obtenti annum 20 cladis templo illatae secundum Daniel vocat, et eiusdem excidii 18, imperii 36, cum res ad fornacem et tres pueros gestae contigerunt.

Chaldaeorum rex 18 Evilad annis 5, mundi vero 4931.

Hunc annis 12 quinque forsan propriis et ex patris imperio, cum inter belluas vitam ageret, aliis septem detractis, sceptris potitum nonnulli sentiunt. Ioacim vinculis eductum commensalem et throni consortem idem effecit.

Chaldaeorum rex 19 Niriglesarus, qui Baltasar Danielis libro dictus, annis 3, mundi vero 4936.

Τοῦτον τὸν Νιριγλήσαρον τὸν καὶ Βαλτάσαρ ἐν τῷ προφήτῃ Δανιὴλ λεγόμενον οἱ μὲν υἱόν φασι τοῦ Ναβουχοδονόσωρ καὶ ἀδελφὸν τοῦ πρὸ αὐτοῦ βασιλεύσαντος Εὐειλὰδ Μαροδὰχ καὶ ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀναιρεθέντος, οἱ δὲ γαμβρὸν ἐπ᾽ ἀδελφῇ. ἴσως δὲ καὶ ἄμφω ἀληθῆ.

Ἐπὶ τούτου Δανιὴλ καὶ Ἰεζεκιὴλ οἱ μεγάλοι προεφήτευον. P. 231

Οὗτος ἁμαρτήσας περὶ τὰ ἱερὰ οἴκου κυρίου ἀναιρεῖται ὑπὸ Ἀστυάγους κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ Δανιήλ. ἐπὶ τούτου ἡ ἐν τῷ τοίχῳ ὤφθη γραφή, ἣν ὁ προφήτης Δανιὴλ ἡρμήνευσε δηλοῦσαν τῆς Χαλδαίων ἀρχῆς εἰς Μήδους καὶ Πέρσας μετάθεσιν.

Οὗτος τὸν υἱὸν Ἰωακεὶμ Ἰεχονίαν ἐκβαλὼν τῆς φρουρᾶς τῷ λζʹ ἔτει τῆς εἰς Βαβυλῶνα αὐτοῦ καθείρξεως ἐτίμησε καὶ συνεστιάτορα ἔσχε.

Βαλτάσαρ ὁ καὶ Νιριγλήσαρος πίνων ἐν τοῖς ἱεροῖς σκεύεσιν B *οἴκου κυρίου σὺν τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ παλλακαῖς ἐν δείπνῳ εἶδεν ὡς ἀνθρώπου δακτύλους ἐκλάμποντας ἐν τῷ τοίχῳ, ὧν τὴν γραφὴν μόνος Δανιὴλ ἡρμήνευσεν οὕτως ἔχουσαν, μανή, ὅ ἐστιν ἐμέτρησεν ὁ θεὸς τὴν βασιλείαν σου καὶ ἐπλήρωσεν αὐτήν. θεκέλ, ἐστάθη ἐν ζυγῷ καὶ εὑρέθη ὑστεροῦσα. φαρές, διῄρηται*

ἐστοιχείωται. κατὰ δὲ τὸ παραδραμὸν σφάλμα τῶν καλλιγράφων εἰς τοὺς τῶν βασιλέων χρόνους (*εὑρίσκονται* add. B.) *ἄλλα δ᾽ ἔτη κατὰ προσθήκην εἰς τοὺς Χαλδαίους κείμενα* margo AB.
3. *εὐειλὰδ* B. *Εὐιλὰδ* G. 8. *ἡ*] *ὡς* G. 9. *τῷ* add. B. Vulgo *ἑρμήνευσεν*. 10. *μετάθεσιν* m. *μεταθήσειν* G. Vide Eusebium p. 332. 11. *ἰεχωνίαν* AB. 14. *πίννων* B. 15. *καὶ παλλακαῖς* om. G. 16. *ἴδεν* B. *ἐκλάμποντα* A. 17. *ἡρμήνευσεν*] Libri *ἑρμήνευσεν*. 19. *θεκὲλ* B. *Θέκελ* G.

Niriglesarum istum, Baltasar quoque Danieli prophetae dictum, hi quidem Nabuchodonosor filium et Evilad Merodach in regno decessoris et ab eodem interfecti fratrem; alii, inito cum eius sorore coniugio, levirum appellant. Utraque sententia sua non caret probabilitate.

Eius tempore Daniel et Ezeciel magni prophetae celebres.

Hic sacris domus domini vasis irreligiose tractatis ab Astyage, ex Danielis vaticinio, vita et imperio privatur. Sub eodem visi in muro scripti characteres a Daniele expositi ad Medos et Persas Chaldaeorum imperium transferendum praesignant.

Iechoniam Ioacim filium, laxata post annos 17 in Babylone custodia, vinculis eductum regiis honoribus coluit et mensae convivam fecit.

Baltasar, qui Niriglesarus, regni proceribus convivio exceptis, et profana compotatione sacra templi supellectile violata, quasi hominis digitos emicantes e muro prospexit, a quibus characteres exaratos Daniel in hunc modum exposuit. Mane hoc est numeravit deus regnum tuum et complevit illud. Thecel, appensum est in statera et inventum est diminutum.

ἡ βασιλεία σου καὶ ἐδόθη Μήδοις καὶ Πέρσαις. ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνῃρέθη καὶ Βαλτάσαρ.

Βασιλεῖς Μήδων.

Μήδων η' ἐβασίλευσεν Ἀστυάγης Δαρεῖος ἔτη λη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δϡκα'.

C Ἀπὸ Ναβονασάρου ἐπὶ τὸ δ' ἔτος Δαρείου τοῦ Ἀστυάγους ἔτη εἰσὶ κατὰ μὲν τὸν μαθηματικὸν κανόνα ρος', κατὰ δὲ τὸν παρόντα ἐκκλησιαστικὸν ροζ', καὶ οὐδὲν διενήνοχε. χρὴ γὰρ εἰδέναι ὅτι ὁ Χαλδαϊκὸς καὶ ἀστρονομικὸς κανὼν τὸν μὲν Ἀστυά-
V. 185 γην ἔτη λδ' λογίζεται Χαλδαίων βασιλεῦσαι, ὁ δὲ ἐκκλησιαστικὸς ιζ' τὸ πλεῖστον, ἐπεὶ καὶ ια' μόνα τινές φασι. τῷ δὲ Κύρῳ ὁ αὐτὸς ἀστρονομικὸς κανὼν θ' μόνα λογίζεται, ὁ δὲ ἐκκλησιαστικὸς λα'. ἡμεῖς οὖν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν Ἀστυάγους παρ' ἐνιαυτὸν ἕνα συμφωνοῦντας ἠγάγομεν τοὺς δύο τούτους κανόνας.

Ναβόννηδος ὁ τελευταῖος βασιλεὺς Μήδων, Ἀστυάγης παρ' αὐτοῖς λεγόμενος, ὁ αὐτὸς δὲ καὶ Δαρεῖος Ἀσσουήρου κα' ἔτει
D τῆς βασιλείας αὐτοῦ καταστρεψάμενος σὺν ἄλλοις ἄρχουσι τῶν Χαλδαίων Νιριγλήσαρον, τὸν καὶ Βαλτάσαρ, γαμβρὸν τοῦ Εὐειλὰδ Μαροδὰχ υἱοῦ Ναβουχοδονόσωρ, ὃς ἀνεῖλεν αὐτὸν καὶ κα-

1. ἐδώθη B. 2. ἀναιρέθη B. 3. Μήδων βασιλεῖς G. 4. μῆδοις A. δαρεῖος B. Δαρείου G. 6. δ'] α' G. τοῦ ἀστυάγους B. τοῦ καὶ ἀστυάγους A. καὶ Ἀστυάγους G. 7. τῶν μαθηματικῶν G. ρος'] ροε' m. 8. ροζ'] ρϟβ' m. 10. ἔτη om. G. λογίζεται B. λογίζεσθαι G. 14. ἠγάγωμεν B. 15. Vulgo Ναβέννιδος. 16. ἀσουήρου B. 17. τῶν] τὸν G. 18. νιριγλίσαρον A. τοῦ om. G. εὐειλὰδ B. Εὐιλὰδ G. 19. ὃς] ὃν G.

Phares, divisum est regnum tuum et Medis Persisque donatum. Illa eadem nocte misera caede Baltasar interiit.

Medorum reges.

Medorum rex 8 Astyages Darius annis 38, mundi vero 4921.

A Nabonasaro ad Darii, alio nomine Astyagis annum primum ex mathematicorum computo anni 175 iuxta ecclesiasticum 192 colliguntur, nec ullum propterea inter utrumque discrimen emergit. Chaldaicus enim, qui astronomis proprius, Astyagen Chaldaeorum tyrannidem annis 34 occupasse designat, ecclesiasticus vero 17 ad summum; paucioribus enim et 11 solis contenti sunt nonnulli. Cyro deinde computus ille ab astronomis institutus annos 9 duntaxat, ecclesiasticus unum et triginta adscribit. Nos demum Canone utroque conciliato, in idem tempus, anno unico minus, Astyagis exordium incidere demonstravimus.

Nabennidus, Medorum rex postremus, Astyages ab eis vocatus, idem qui Darius Assveri anno regni sui 21 Chaldaeo Niriglesaro, nomine Baltasar, Evilad Merodach Nabuchodonosor filii leviro devicto, necem intu-

τέσχε τὴν βασιλείαν Χαλδαίων καὶ Μήδων ἄλλα ἔτη ιζ', κατὰ δέ τινας ἔτη ια', ἀπὸ τοῦ κζ' ἔτους τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ὡς γέγραπται, καὶ Δαρεῖος ὁ Μῆδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν ὢν ἐτῶν ξ'.

Οὗτος τὸν Δανιὴλ πρῶτον ἐν μεγιστᾶσι κατέστησε καὶ αὖθις ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων ἐνέβαλε συσκευασθέντα διὰ φθόνου ὑπὸ τῶν συμμεγιστάνων αὐτοῦ.

Τούτῳ ἡ Ἐσθὴρ ἐζεύχθη διὰ κάλλος ἐκλεχθεῖσα ἐπὶ αὐτοῦ. P. 232

Τὰ κατὰ τὸν Μαρδοχαῖον καὶ Ἀμὰν καὶ ἡ διὰ τῆς Ἐσθὴρ ἀπολύτρωσις τῶν Ἑβραίων.

Ὁ αὐτὸς καὶ Ἀρταξέρξης ἐλέγετο καὶ Ἀστυάγης καὶ Δαρεῖος Ἀσσουήρου καὶ Ναβόννηδος.

Ἐπὶ αὐτοῦ Δανιὴλ τὰς διὰ τοῦ Γαβριὴλ ὀπτασίας εἶδε, καὶ τὸν χρόνον τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ἔμαθεν.

Ὁ αὐτὸς πάππος ἦν Κύρου, Δαρεῖος, Ἀσσούηρος ὁ καὶ Ἀστυάγης.

Κατ' Ἰνδῶν καὶ ἄλλων ἐθνῶν ἑορτάζων ἐπινίκια Οὐασθὴν B
τὴν ἰδίαν γυναῖκα ὡς ὡραιοτάτην ὀφθῆναι τοῖς συνισταμένοις αὐτῷ μεγιστᾶσιν ἠξίου· τὴν δὲ μὴ βουληθεῖσαν ἠτίμωσε, προστάξας ἐπιλεγῆναι παρθένους ἐκ πάσης αὐτοῦ τῆς ἐξουσίας, ὧν

3. μῆδος B. Μήδων G. 6. λάκῳ A. ἐνέβαλεν B. ἐνέβαλλεν G. φθόνου B. φθόνον G. 8. αἰσθὴρ A. 12. ἀσουήρου AB. καὶ Ναβόννηδος (ναβόννιδος A) addidi ex AB. 13. ἴδεν B. 15. ἀσούηρος AB. Ἀσσουῆρος G. ὁ om. G. 17. ἑωρτάζων A. 17. Οὐάσθην G. 18. συνεστιωμένοις m.

lit, alios satrapas delevit et Chaldaeorum Medorumque imperium annis aliis 17 et, ut nonnullis placet, solis 11 assequutus est. Ex ultimae opinionis calculo a 7 supra 20 imperii sui anno Darius Medorum rex annos 60 natus Chaldaeorum regnum, ut praemissum est, obtinuit.

Hic Danielem procerum omnium constituit principem, quem ab aliis honoris eiusdem consortibus satrapis ex invidia exauctoratum in leonum foveam postmodum coniecit.

Huic Esther ob formae praestantiam prae reliquis electa connubio copulata est.

Circa Mardochaeum et Aman res gestae et Hebraei necis periculo ab Esther liberati.

Idem ipse Artaxerxes et Astyages et Darius Assverus dictus.

Eo regnante caelestibus visis, Gabrielis obsequio, Daniel donatus est, et adventus domini tempus percepit.

Idem Darius, Assverus, Astyages Cyri avus extitit.

Indis aliisque populis debellatis, victor gratias agens et sacra celebrans Vasthen uxorem reliquas mulieres pulchritudine superantem, e satrapis secum accumbentibus conspici et ob formam laudari voluit, quam parere et accedere detrectantem consortio suo depulit; et ex eius ditione tota vir-

ἡ βασιλεία σου καὶ ἐδόθη Μήδοις καὶ Πέρσαις. ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνηρέθη καὶ Βαλτάσαρ.

Βασιλεῖς Μήδων.

Μήδων η' ἐβασίλευσεν Ἀστυάγης Δαρεῖος ἔτη λη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡκα'.

C Ἀπὸ Ναβονασάρου ἐπὶ τὸ δ' ἔτος Δαρείου τοῦ Ἀστυάγους ἔτη εἰσὶ κατὰ μὲν τὸν μαθηματικὸν κανόνα ρϛ', κατὰ δὲ τὸν παρόντα ἐκκλησιαστικὸν ροζ', καὶ οὐδὲν διενήνοχε. χρὴ γὰρ εἰδέναι ὅτι ὁ Χαλδαϊκὸς καὶ ἀστρονομικὸς κανὼν τὸν μὲν Ἀστυά-
V. 185 γην ἔτη λδ' λογίζεται Χαλδαίων βασιλεῦσαι, ὁ δὲ ἐκκλησιαστικὸς ιζ' τὸ πλεῖστον, ἐπεὶ καὶ ια' μόνα τινές φασι. τῷ δὲ Κύρῳ ὁ αὐτὸς ἀστρονομικὸς κανὼν θ' μόνα λογίζεται, ὁ δὲ ἐκκλησιαστικὸς λα'. ἡμεῖς οὖν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν Ἀστυάγους παρ' ἐνιαυτὸν ἕνα συμφωνοῦντας ἠγάγομεν τοὺς δύο τούτους κανόνας.

Ναβόννηδος ὁ τελευταῖος βασιλεὺς Μήδων, Ἀστυάγης παρ' αὐτοῖς λεγόμενος, ὁ αὐτὸς δὲ καὶ Δαρεῖος Ἀσσουήρου κα' ἔτει
D τῆς βασιλείας αὐτοῦ καταστρεψάμενος σὺν ἄλλοις ἄρχουσι τῶν Χαλδαίων Νιριγλήσαρον, τὸν καὶ Βαλτάσαρ, γαμβρὸν τοῦ Εὐειλὰδ Μαροδὰχ υἱοῦ Ναβουχοδονόσωρ, ὃς ἀνεῖλεν αὐτὸν καὶ κα-

1. ἐδώθη B. 2. ἀναιρέθη B. 3. Μήδων βασιλεῖς G. 4. μῆδοις A. δαρεῖος B. Δαρείου G. 6. δ'] α' G. τοῦ ἀστυάγους B. τοῦ καὶ ἀστυάγους A. καὶ Ἀστυάγους G. 7. τῶν μαθηματικῶν G. ροϛ'] ροε' m. 8. ροζ'] ρϟβ' m. 10. ἔτη om. G. λογίζεται B. λογίζεσθαι G. 14. ἠγάγωμεν B. 15. Vulgo Ναβέννιδος. 16. ἀσουήρου B. 17. τῶν] τὸν G. 18. νιριγλίσαρον A. τοῦ om. G. εὐειλὰδ B. Εὐιλὰδ G. 19. ὃς] ὃν G.

Phares, divisum est regnum tuum et Medis Persisque donatum. Illa eadem nocte misera caede Baltasar interiit.

Medorum reges.

Medorum rex 8 Astyages Darius annis 38, mundi vero 4921.

A Nabonasaro ad Darii, alio nomine Astyagis annum primum ex mathematicorum computo anni 175 iuxta ecclesiasticum 192 colliguntur, nec ullum propterea inter utrumque discrimen emergit. Chaldaicus enim, qui astronomis proprius, Astyagen Chaldaeorum tyrannidem annis 34 occupasse designat, ecclesiasticus vero 17 ad summum; paucioribus enim et 11 solis contenti sunt nonnulli. Cyro deinde computus ille ab astronomis institutus annos 9 duntaxat, ecclesiasticus unum et triginta adscribit. Nos demum Canone utroque conciliato, in idem tempus, anno unico minus, Astyagis exordium incidere demonstravimus.

Nabennidus, Medorum rex postremus, Astyages ab eis vocatus, idem qui Darius Asveri anno regni sui 21 Chaldaeo Niriglesaro, nomine Baltasar, Evilad Merodach Nabuchodonosor filii leviro devicto, necem intu-

τέσχε τὴν βασιλείαν Χαλδαίων καὶ Μήδων ἄλλα ἔτη ιζ', κατὰ δέ τινας ἔτη ια', ἀπὸ τοῦ κζ' ἔτους τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ὡς γέγραπται, καὶ Δαρεῖος ὁ Μῆδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν ὢν ἐτῶν ξ'.

Οὗτος τὸν Δανιὴλ πρῶτον ἐν μεγιστᾶσι κατέστησε καὶ αὖθις ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων ἐνέβαλε συσκευασθέντα διὰ φθόνου ὑπὸ τῶν συμμεγιστάνων αὐτοῦ.

Τούτῳ ἡ Ἐσθὴρ ἐζεύχθη διὰ κάλλος ἐκλεχθεῖσα ἐπὶ αὐτοῦ. P. 232

Τὰ κατὰ τὸν Μαρδοχαῖον καὶ Ἀμὰν καὶ ἡ διὰ τῆς Ἐσθὴρ ἀπολύτρωσις τῶν Ἑβραίων.

Ὁ αὐτὸς καὶ Ἀρταξέρξης ἐλέγετο καὶ Ἀστυάγης καὶ Δαρεῖος Ἀσσουήρου καὶ Ναβόννηδος.

Ἐπὶ αὐτοῦ Δανιὴλ τὰς διὰ τοῦ Γαβριὴλ ὀπτασίας εἶδε, καὶ τὸν χρόνον τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ἔμαθεν.

Ὁ αὐτὸς πάππος ἦν Κύρου, Δαρεῖος, Ἀσσούηρος ὁ καὶ Ἀστυάγης.

Κατ' Ἰνδῶν καὶ ἄλλων ἐθνῶν ἑορτάζων ἐπινίκια Οὐασθὴν B τὴν ἰδίαν γυναῖκα ὡς ὡραιοτάτην ὀφθῆναι τοῖς συνισταμένοις αὐτῷ μεγιστᾶσιν ἠξίου· τὴν δὲ μὴ βουληθεῖσαν ἠτίμωσε, προστάξας ἐπιλεγῆναι παρθένους ἐκ πάσης αὐτοῦ τῆς ἐξουσίας, ὧν

3. μῆδος B. Μήδων G. 6. λάκῳ A. ἐνέβαλεν B. ἐνέβαλλεν G. φθόνου B. φθόνον G. 8. αἰσθὴρ A. 12. ἀσουήρου AB. καὶ Ναβόννηδος (ναβόννιδος A) addidi ex AB. 13. ἴδεν B. 15. ἀσούηρος AB. Ἀσσουῆρος G. ὁ om. G. 17. ἑωρτάζων A. 17. Οὐάσθην G. 18. συνεστιωμένοις m.

lit, alios satrapas delevit et Chaldaeorum Medorumque imperium annis aliis 17 et, ut nonnullis placet, solis 11 assequutus est. Ex ultimae opinionis calculo a 7 supra 20 imperii sui anno Darius Medorum rex annos 60 natus Chaldaeorum regnum, ut praemissum est, obtinuit.

Hic Danielem procerum omnium constituit principem, quem ab aliis honoris eiusdem consortibus satrapis ex invidia exauctoratum in leonum foveam postmodum coniecit.

Huic Esther ob formae praestantiam prae reliquis electa connubio copulata est.

Circa Mardochaeum et Aman res gestae et Hebraei necis periculo ab Esther liberati.

Idem ipse Artaxerxes et Astyages et Darius Assverus dictus.

Eo regnante caelestibus visis, Gabrielis obsequio, Daniel donatus est, et adventus domini tempus percepit.

Idem Darius, Assverus, Astyages Cyri avus extitit.

Indis aliisque populis debellatis, victor gratias agens et sacra celebrans Vasthen uxorem reliquas mulieres pulchritudine superantem, e satrapis secum accumbentibus conspici et ob formam laudari voluit, quam parere et accedere detrectantem consortio suo depulit; et ex eius ditione tota vir-

εὑρέθη πασῶν εὐμορφοτάτη Ἔδεσα, ἡ καὶ Ἐσθὴρ, ἀνεψιὰ Μαρδοχαίου Ἑβραία ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἐπὶ Σεδεκίου. ταύτῃ συνήφθη Δαρεῖος ὁ καὶ Ἀρταξέρξης. Μαρδοχαῖος δὲ εἷς τῶν σωματοφυλάκων ταχθεὶς τοῦ βασιλέως, ὁράμασι θορυβηθεὶς, ἐπακροασάμενός τε τῶν β′ εὐνούχων τῶν φυλασσόντων τὸν βασι- C *λέα βουλομένων ἀνελεῖν αὐτὸν, μηνύει τῷ βασιλεῖ. ὧν ἀναιρεθέντων Ἀμὰν ὁ ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως μυρία τάλαντα ὑπέσχετο εἰσοίσειν τῷ βασιλεῖ, εἰ ἀπολέσοι τὸ γένος τῶν Ἑβραίων. Μαρδοχαῖος δὲ διὰ τῆς Ἐσθὴρ τὸν βασιλέα ἔπεισεν ἀναιρεθῆναι τὸν Ἀμάν.*

Τινὲς μὲν οὖν τὰς ο′ ἑβδομάδας ἀπὸ τοῦδε τοῦ χρόνου βούλονται ἀριθμεῖσθαι, ἕτεροι δὲ, ὡς καὶ Ἀφρικανὸς, ἀπὸ Νεεμίου καὶ τελείας ἀνοικοδομῆς τοῦ ναοῦ καὶ τῆς πόλεως, ἥτις γέγονε κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος Ἀρταξέρξου τοῦ καὶ Μακρόχειρος, ὅπερ ἦν κόσμου ͵εξη′. ἕτεροι ἀπὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τῆς διὰ Ζορο- D *βάβελ καὶ Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ Ἰωσεδὲκ, τῷ δευτέρῳ ἔτει Δαρείου, ἀριθμοῦσι τὰς αὐτὰς ο′ ἑβδομάδας.*

1. *μαρδουχαίου* B. 3. *εἷς ὢν τῶν* G. 8. *εἰσοίσειν* B. *εἰ σώσειν* G. *εἰ*] *ὡς* G. *ἀπωλέσοι* B. 9. *αἰσθὴρ* A. *τῷ βασιλεῖ* G. 11. *τοῦδε τοῦ*] *τούτου* G. In margine AB haec sunt adscripta: *Ἀπὸ Ναβονασάρου ἔτη γίνονται σια′ (σιγ′ m.) κατὰ δὲ τὴν μαθηματικὴν σύνταξιν ἀπὸ Ναβονασάρου ἕως α′ ἔτους Κύρου ἔτη γίνονται σθ′. ἐὰν δὲ λδ′ λογισώμεθα τῷ Ἀστυάγει τῷ καὶ Ναβοδινῷ* (ita B. *ἀναβοδινῷ* A. Scribe *Ναβοννήδῳ*) *καθὼς ἔχουσιν οἱ μαθηματικοὶ κανόνες· ἐὰν δὲ λη′ λογισώμεθα* (*ἐὰν δὲ ἀναλογισώμεθα* A.) *τῷ Ἀστυάγει, ὡς ἡ ἐκκλησιαστικὴ στοιχείωσις ἀναγκάζει, ἔσται σιγ′. ἀπὸ Τροίας ἁλώσεως, ἣ γέγονε τῷ ͵δτλα′ ἔτει τοῦ κόσμου, κ′ δὲ τῆς ἐν τοῖς χρόνοις τῶν κριτῶν ἀναρχίας καὶ εἰρήνης, γίνονται ἔτη υκδ′ ἕως τοῦ ͵δψνε′* (*͵δτνε′* A.), *καθ' ὃ Ῥώμην ἔκτισε Ῥωμύλος. καὶ ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης ἕως τοῦ ͵δϡκα′ ἔτους τοῦ κόσμου, καθ' ὃ ἐπαύσαντο βασιλεῖς Ῥωμαίων καὶ ἤρξαντο ὕπατοι, γίνονται ἔτη σκε′.* margo AB.

ginibus ad eius iussum electis, Edesa, Esther quoque nuncupata, Mardochaei neptis, Hebraeorum stirpe orta, Sedeciae cladis captivarum una specie caeteris praestare iudicata est. Huic Darius, idem qui Artaxerxes, connubii vinculo coniunctus. Mardochaeus autem regiorum satellitum agmini adnumeratus nocturno visorum terrore somnis excitatus, eunuchorum duorum regis custodum regem e medio tollere molientium cognito consilio insidias patefacit. Illis morte damnatis, Aman regiis rebus praefectus, regi, si modo Hebraeorum genus exterminaret, talenta mille pollicetur. Mardochaeus vicissim Esther hortatibus ad necem Aman inferendam impulit.

Hebdomadas septuaginta a Daniele memoratas ab hoc temporis termino nonnulli censent numerandas; alii, inter quos Africanum reperias, a Neemia et perfecta templi et urbis reparatione Artaxerxis Longimani anno 20, qui fuit a mundi conditu 5068; alii tandem a templo sub Zorobabel et Iesu filio Iosedec reparato, anno Darii 2, easdem hebdomadas 70 putandas volunt.

Τὰ πάντα τῆς βασιλείας Δαρείου τοῦ Ἀστυάγους ἔτη λη'. Μήδων μὲν κα', κατὰ δὲ ἄλλους κζ'. Μήδων δὲ καὶ Χαλδαίων ἔτη ιζ', κατὰ δέ τινας ια'. πλὴν εἴτε οὕτως εἴτε οὕτως οὐδὲν τῇ ἀληθείᾳ ἀντίκειται. οἱ γὰρ σπουδάζοντες δεῖξαι τὰ ο' ἔτη τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ τοῦ ιθ' ἔτους τοῦ Ναβουχοδονόσωρ καὶ τῆς τελείας ἐρημώσεως οἴκου κυρίου καὶ αἰχμαλωσίας τοῦ ἔθνους V. 186 *ἕως τοῦ δευτέρου ἔτους Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, ταῦτα τὰ ἔτη τοῦ Ἀστυάγους ὑπεξαιροῦσιν, ἵνα τὸν ἑβδομηκονταετῆ χρόνον στήσωσιν· ἀλλ' ἡ τῶν κοσμικῶν ἐτῶν παραύξησις ἀντίκειται τοῖς οὕτω δρῶσι συναριθμουμένη τούτοις, ἣν οὐκ ἔστιν ἀφελεῖν. ὁ* P. 233 *μέντοι Ἰώσηππος συνηρίθμησεν αὐτά, ὡς καὶ ἀνωτέρω δεδήλωται, ν' ἔτη, εἰπὼν ἀφανῆ τὸν ναὸν μεῖναι ἀπὸ τοῦ ιθ' ἔτους Ναβουχοδονόσωρ ἕως τοῦ δευτέρου ἔτους Κύρου τοῦ πρώτου Περσῶν καὶ Μήδων καὶ Ἀσσυρίων καὶ Χαλδαίων Συρίας τε καὶ Λυδῶν βασιλείας κρατήσαντος.*

Περσῶν βασιλεῖς.

Κῦρος Περσῶν καὶ Μήδων Χαλδαίων τε καὶ Ἀσσυρίων, Συρίας καὶ Λυδῶν. B

3. Alterum *εἴτε οὕτως* om. G. 8. *ὑπεξαίρουσιν* G. *ὑφεξαίρουσιν* AB. 13. *Περσῶν* om. B. 17. In margine AB, *οὗτος ὁ κῦρος αἰχμαλωτεύσας πολλοὺς βασιλεῖς καὶ ἔχων αὐτοὺς ἐν φυλακῇ, προσέταξεν καθ' ἑορτὴν ἐν τοῖς ὤμοις αὐτῶν σύρειν τὸ τέθριππον ἅρμα ἐν ᾧ ἐποχεῖτο ὁ βασιλεύς. εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ἐπιστρεφόμενος συχνῶς ἑώρα τοὺς τροχοὺς ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας. ὃν θεασάμενος ὁ βασιλεὺς καὶ θυμωθεὶς ἤρετο αὐτὸν τίνος χάριν πυκνῶς στρεφόμενος οὐκ ἐᾷ τὸ ἅρμα κατ' εὐθεῖαν τρέχειν. ὅσπερ μετὰ φόβου ἀπελογήσατο, τοὺς τροχοὺς ὁρῶν ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐν νοῷ* (corrige *ἐννοῶ*) *τὸ ἄστατον τοῦ βίου, πῶς γίνονται τὰ κάτω ἄνω καὶ τὰ ἄνω κάτω. ὅπερ ἀκούσας ὁ κῦρος καὶ αἰσθόμενος ἔλυσεν αὐτὸν, καὶ τιμήσας φιλοφρόνως ἀνεβίβασεν ἐν τῷ ἅρματι. καὶ τὰ λοιπά.* *Συρίας τε καὶ* G.

Darii, quem Astyagem etiam nuncupant, anni cuncti 38, Medis quidem 21; alii 27 Medis simul et Chaldaeis annis 17 et, ut quibusdam placet, undecim imperavit. Hoc vero vel altero modo sentias, nulla veritati fit iniuria. Ii certe, qui a Nabuchodonosor anno 19 et consummata aedis domini clade, populique captivitate, ad Darii filii Hystaspis computum digerunt et captivitatis annos 70 medio spatio intercludere contendunt, septuagenum intervallum posituri, ex his Astyagis annis nonnullos decerpunt. Verum maior et auctior annorum mundi vulgarium series, e qua nihil detrahere licet et quae simul connumerari et aequalem reddi expostulat, talia molitis adversam se exhibet. Iosephus certe, prout superiora declarant, annorum istiusmodi 50 meminit referens a Nabuchodonosor anno 19 ad Cyri Persarum, Medorum, Assyriorum, Chaldaeorum, Syriae, Lydorumque regis primi annum secundum templum devastatum, nec ulla ratione reparatum fuisse.

Persarum reges.

Cyrus, Persarum, Medorum, Chaldaeorum, Assyriorum, Syriae et Lydorum rex.

Κύρου πρώτου βασιλέως Περσῶν ἔτη λα'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡνβ'.

Κῦρος οὗτος ἅπασαν μικροῦ τὴν Ἀσίαν ὑπέταξε τῇ Περσῶν βασιλείᾳ, ἕως Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος οὕτω διαρκέσασαν ἔτεσιν ἀπ' αὐτοῦ τοῖς ὅλοις.

Κῦρος οὗτος πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὴν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἀνάκλησιν Ἰουδαίοις προσεφώνησεν· ἤδη γὰρ τὸ ο' ἔτος πεπλήρωτο, καθὼς γέγραπται ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Παραλειπομένων.

Ἔτους πρώτου Κύρου βασιλέως Περσῶν.

C Μετὰ τὸ πληρωθῆναι ῥῆμα κυρίου διὰ στόματος Ἱερεμίου ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλε κηρῦξαι ἐπὶ πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν γραπτῷ λέγων· τάδε λέγει Κῦρος βασιλεὺς Περσῶν. πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέ μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. τίς ἐξ ὑμῶν ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; ἔσται ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναβήτω. ταῦτα κατὰ παντὸς γράψας δηλονότι κοινῇ τὴν ἐπάνοδον πᾶσιν Ἰουδαίοις ἐθέσπισε τοῖς βουλομένοις. πρόδηλον ἄρα ὅτι πληρωθέντος ῥήματος κυρίου τοῦ λαληθέντος ἐν στόματι Ἱερεμίου. τῷ α' ἔτει Κύρου κατὰ τὴν θείαν

4. βασιλείᾳ] βασιλέα G. διαρκέσασαν B. διαρκέσαν G.
10. ἔτους πρώτου B. Ετος πρῶτον G. 11. Esdr. I, 1.
13. Vulgo κηρύξαι. πάσῃ τῇ βασιλείᾳ B. πάσης τῆς βασιλείας G.
14. βασιλεὺς περσῶν B. Περσῶν βασιλεύς G.

Cyri primi Persarum regis anni 31, mundi vero annus erat 4932.

Asiam ferme omnem ad Alexandri magni tempora Persarum imperio subactam Cyrus reddidit.

Cyrus iste captivitatis Iudaicae relaxationem anno regni sui primo praedicavit; aderat enim iam lib. Paralip. II. quondam praedictus annus septuagesimus.

Cyri Persarum regis annus primus.

Completo per os Hieremiae domini verbo, Cyri Persarum regis spiritum dominus impulit; et per omnem usque quaque ditionem mandatum ex scripto recitari iussit. Haec mandat Cyrus Persarum rex. Regna terrae cuncta deus caeli dominus mihi donavit et sacram aedem in Hierusalem Iudaeae construendam praecepit. Quis ex vobis ex eius populo censetur? Comes erit illi deus, proficiscatur. Datis ad omnes huiusmodi tabulis, hoc est, publice evulgatis, Iudaeis omnibus, si tamen vellent, reditum in patriam regia potestate liberum fecit. Enunciatum quippe ore Hieremiae verbum adimpletum adesse nulla supererat dubitatio. Annum enim Cyri primum captivitatis septuagesimum et ultimum eius terminum

γραφὴν τὸ ο' ἔτος τῆς αἰχμαλωσίας πεπλήρωται. ἀνατρέχουσι δὲ D ἡμῖν ἀπὸ τοῦ α' ἔτους Κύρου καὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ δ' ἔτος Ἰωακεὶμ, τὸ ο' ἔτος εὑρίσκομεν ἀρχόμενον οὕτως· Κύρου ἔτος α'. Δαρείου Ἀστυάγους ἔτη ιζ'. Νιριγλησάρου τοῦ καὶ Βαλτάσαρ ἔτη γ'. Εὐειλὰδ ἔτη ε'. Ναβουχοδονόσωρ ἔτη κδ'. Σεδεκίου ἔτη ια'. τῶν δύο Ἰεχονιῶν ἔτος α'. Ἰωακεὶμ ἔτη η'. ὁμοῦ γίνονται ἔτη ο' ἀπὸ τοῦ τρίτου ἔτους Ἰωακεὶμ ἕως τοῦ πρώτου ἔτους Κύρου. πληρουμένου γὰρ τοῦ τρίτου ἔτους Ἰωακεὶμ καὶ ἀρχομένου τοῦ δ' ἡ ἀρχὴ τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσωρ ἐγένετο καὶ ἡ πρὸς Ἱερεμίαν ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν Ἰούδα πρόρρησις καὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ ἀναμιμνήσκουσα αὐτοὺς, ὅπως ἀπὸ τοῦ ιγ' P. 234 ἔτους Ἰωσίου ἕως τοῦδε κγ'. παρήκουον τοῦ θεοῦ φειδομένου αὐτῶν καὶ ἐξαποστέλλοντος τοὺς προφήτας εἰς διόρθωσιν τῆς εἰδωλομανίας αὐτῶν, καὶ οὐ προσεῖχον αὐτοῖς. ἡνίκα καὶ ἡ τῆς ἐρημώσεως ἀπόφασις δέδοται καὶ ὁ ἑβδομηκονταετὴς χρόνος διὰ στόματος Ἱερεμίου ὡρίσθη, καὶ ἡ τῶν Χαλδαίων ἐρήμωσις γέ- V. 187 γονε τῷ αὐτῷ τῆς ἀνακλήσεως ἔτει τῶν Ἰουδαίων, ἀρχομένης τῆς Κύρου βασιλείας τοῦ πρώτου Περσῶν βασιλεύσαντος. ἔχει δὲ ἡ τῆς προφητείας λέξις ταῦτα· ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ἱερεμίαν ἐν ἔτει τετάρτῳ τῆς βασιλείας Ἰωακείμ. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος. ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύσατε τοῖς λόγοις μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἀπο- B

1. τὸ ο' ἔτος B. τῷ ο' ἔτει G. 2. καὶ αὖθις καὶ ἀναστρέφοντος· Ιωακεὶμ ἀπὸ τοῦ δ'. ἔτους αὐτοῦ τοῦ η'. Ιεχονίων β'. ἔτος α'. Σεδεκίας ἔτη ια'. Ναβουχοδονόσορ ἔτη κδ'. Μεροδὰχ ἔτη ε'. Νιριγλήσαρος ἔτη γ'. Αστυάγης ἔτη ιζ'. Κῦρος τὸ ἕν. ὁμοῦ ο'. m. 3. εὑρίσκωμεν B. 4. νιριγλισάρου A. 5. εὐειλὰδ B. Εὐιλὰδ G. 6. Vulgo Ιεχονίων. 10. τὸν λαὸν] τὸν om. B. 12. τοῦδε B. τοῦδε ἔτους G. 19. ταῦτα] Ierem. cap. XXV.

scriptura testatur; cum retro procedentibus ab anno Cyri primo et ad Ioacim quartum superius adscendentibus anni septuaginta occurrant, hoc pacto. Cyri annus unus, Darii Astyagis 17, Niriglesari, qui Baltasar, 3, Evilad 5, Nabuchodonosor 24, Sedeciae 11, Iechoniae utriusque annus unus, Ioacim 8; simul annos 70 conficiunt, ab Ioacim nimirum tertio ad Cyri primum. Anno siquidem tertio Ioacim exspirante et quarto iam ineunte regni Nabuchodonosor initium adfuit; et in Iuda populum omnem et in Hierusalem incolas vaticinium Hieremiae revelatum divulgatur; ut videlicet ab anno Iosiae 13 ad 23 praesentem dei peccatis eorum propitii et prophetas ab idolorum insania ad meliorem mentem revocaturos mittentis nullam gererent curam, nec eis aures praeberent attentas. Tunc vastitatis et omnimodae desolationis in eos lata sententia et septuagenus annorum numerus ore Hieremiae definitus. Illata vero a Chaldaeis clades et vastitas ipso reparatae Iudaeorum libertatis anno, Cyri Persarum regis primi ineunte imperio, terminata est. Verba vero prophetiae sic habent. Verbum quod factum est ad Hieremiam regis Ioacim anno 4. Propterea haec dicit dominus. Quoniam non credidistis verbis

στελῶ καὶ λήψομαι τὴν πατριὰν τοῦ βορρᾶ καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς. καὶ ἐξερημώσω αὐτοὺς καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συρισμὸν αἰώνιον, καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὀσμὴν μύρου καὶ φῶς λύχνου. καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφανισμὸν καὶ δουλεύσουσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ο' ἔτη. καὶ ἐν τῷ συμπληρωθῆναι τὰ ο' ἔτη ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, φησὶ C *κύριος, καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν αἰώνιον. πρόδηλον δὴ τοῖς βουλομένοις ὀρθῶς νοεῖν ὅτι ἡ τῶν ο' ἐτῶν ἀπόφασις θεία κατὰ τοῦ οἴκου Ἰούδα καὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ δ' ἔτους Ἰωακεὶμ ἐξηνέχθη καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου ἐδούλευσαν τοῖς ἔθνεσι. τῷ γὰρ αὐτῷ ἔτει Ναβουχοδονόσωρ ἀνελὼν τὸν Φαραὼ Νεχαὼ, ὃς ἦν καθεστακὼς τὸν Ἰωακεὶμ βασιλεύειν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀποστήσας τὸν Ἰώαχαζ υἱὸν Ἰωσίου καὶ μεταστήσας εἰς Αἴγυπτον ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰωακεὶμ, καὶ ἐγεννήθη αὐτῷ δοῦλος ἔτη γ'. καὶ ἀποστάντα ᾐχμαλώτευσε σὺν τοῖς ἄρχουσι τοῦ λαοῦ καὶ τῶν* D *πολεμιστῶν τοῖς ἀλκιμωτέροις, τέκτοσί τε καὶ τοῖς λοιποῖς ἐκλεκτοῖς ἅπασιν ἱεροῖς καὶ ὡς ἐκεῖ γέγραπται. ὡς εἶναι ταύτην κυρίως αἰχμαλωσίαν χωρὶς τοῦ ἐμπρησμοῦ οἴκου κυρίου καὶ τῆς πόλεως. ἀφ' οὗ οὖν χρόνου ἐδούλευσαν τοῖς ἔθνεσιν ἤγουν τοῖς Χαλδαίοις, καὶ ἡ θεία κατ' αὐτῶν ἐξηνέχθη ἀπόφασις τῷ δ' ἔτει Ἰωακεὶμ ἕως τοῦ*

7. δουλεύσωσιν AB. 8. ἐκδικήσω B. ἐκδημήσω G. 10. δὴ] δὲ G. 11. ἀπὸ τοῦ δ' G. 12. τοῦ add. B. 16. γ'] η' m. 19. καὶ ὡς] καὶ delet m.

meis, ecce ego mitto et sumam cognationem aquilonis et adducam eos super terram istam et super omnes habitatores eius et super nationes omnes, quae in circuitu illius sunt; et desolabo eos et dabo eos in perditionem et in sibilum sempiternum; et perdam ex eis vocem gaudii et vocem laetitiae, vocem sponsi et vocem sponsae, odorem unguenti et lumen lucernae. Et erit universa terra in solitudinem et servient gentibus annos 70. Exactis vero annis 70 ulciscar gentem illam, dicit dominus, et ponam illos in perditionem sempiternam. Ex his cuique recte sentire desideranti adversus Iuda domum et adversus Hierusalem sententiam latam, anno Ioacim 4 promulgatam, et una simul Iudaeos in captivitatem ductos manifestum est. Anno quippe eodem Nechao Pharaone sublato, (qui Ioachaz Iosiae filium regno amoverat et eodem in Aegyptum secum deportato fratrem Ioacim regni successorem declaraverat), bellum in Ioacim istum Nabuchodonosor movit, subditumque imperio redditum annis octo servire coegit ac demum, ceu fidei desertorem cum proceribus et viris militia praeclaris, fabris et electis omnibus vasis captivum, id ibidem testante sacro textu, abegit; ac licet urbs et templum incendio nondum illato adhuc steterint, propria tamen captivitas a populo inflicta censeatur. Ex quo igitur gentibus, hoc est Chaldaeis servierunt, et divina in eos lata est sententia; ab Ioa-

α' ἔτους Κύρου ἀριθμούμενα ἔτη συνάγεται ἀκριβῶς ο', ἄνευ πάσης βίας καὶ ὑφαιρέσεως τῆς οἱασοῦν ἢ προσθήκης ἐτῶν. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες τρόποι τῆς συναριθμήσεως τῶν αὐτῶν ο' ἐτῶν ἠναγκασμένοι πεφύκασι. καὶ μηδεὶς ὑπολάβοι τοῦτο τῆς ἀληθείας ἐκτὸς, πρὸ τῆς τελείας αἰχμαλωσίας ἔτεσιν κ' λογιζομένους ἡμᾶς τὸ α' ἔτος τῆς αἰχμαλωσίας. τοῦτο γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Ἀβραὰμ P. 235 ὁ θεῖος δείκνυσι χρησμὸς γεγονώς. υ' γὰρ ἔτη δουλεύειν ἔφη τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, πρὸ τοῦ τεχθῆναι τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακὼβ καὶ τοὺς πατριάρχας. ἀλλὰ πάντες τῶν αὐτῶν υ' ἐτῶν τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ τῆς θείας ἀποφάσεως ἀριθμοῦσιν. οὐκ ἄτοπον οὖν ἄρα κἀνταῦθα ἀπὸ τῆς διὰ τοῦ προφήτου λεχθείσης Ἱερεμίου θείας ἀποφάσεως, ἥτις, ὡς πολλάκις εἴρηταί, τῷ δ' ἔτει Ἰωακεὶμ ἐξενήνεκται, τὸν τῶν ο' ἐτῶν ἀριθμεῖν χρόνον τῆς ἐν Βαβυλῶνι παροικίας καὶ τῆς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ δουλείας. τὸ δ' αὐτὸ τέταρτον ἔτος Ἰωακεὶμ πρῶτον ἔτος ἐστὶ τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσωρ, ἀφ' οὗ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Κύρου πληρούμε- B νον καὶ ἀρχόμενον τὸ β' ἔτη ο' συνάγεται. τῷ γὰρ δευτέρῳ ἔτει Κύρου τῶν θεμελίων ὑποβληθέντων τοῦ ναοῦ Ζοροβάβελ υἱὸς Σαλαθιὴλ τοῦ υἱοῦ Ἰεχονία ἡγουμένου, ὡς ἐκ βασιλικοῦ τοῦ Ἰούδα σκήπτρου, καὶ Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ Ἰωσεδὲκ ἀρχιερατεύσαντος, μετὰ μς' ἔτη τὸ ἔργον ἐτελειώθη, ἐπὶ Δαρείου τοῦ Ὑστά-

4. πρὸ Bm. πρὸς G. 5. ἔτεσιν] ἔτη m. 10. ἐτῶν τὸν ἀριθμὸν B. ἀριθμῶν τῶν ἐτῶν G. 17. ἔτη] ἔτος G. 19. ἰεχωνία AB, ut in chronico paschali scribi solet. 20. σκήπτρου B. σκήπτου G.

cim anno 4 ad Cyri 1 nulla penitus inducta vi, nulla subtractione vel temporis additione interposita, annorum 70 numerus fideliter et accurate colligitur. Aliae vero quaelibet eorundem deducendorum rationes mirum in modum coactae mentis quoque assensui vim et coactionem inferunt. Ante ipsius vero integrae et absolutae captivitatis cladem omnimodam primum, a quo numeretur, terminum annis viginti priorem statuisse nos alienum a veritate commentum nullus arbitretur. Idem quippe circa factas Abrahae pollicitationes observatum divina scripturarum oracula demonstrant, quae Isaac, Iacob et patriarchis nondum natis semen eius alienigenarum servitute annis 400 opprimendum praedixere et ab ipso deprompti vaticinii momento annorum 400 lapsum censuere ponendum. Nil igitur absurdi a nobis admittitur, cum ab evulgata Hieremiae prophetae verbis dei sententia, quae sane, ut frequenter repetimus, anno Ioacim 4 innotuit, migrationis in Babylonicam regionem et captivitatis in ipsa Iudaea initae annorum 70 spatium evolvi coeptum statuimus. Idem vero Ioacim annus 4 Nabuchodonosor primus est, a quo ad Cyri pariter 1 vertentem et ineuntem 2 medii decurrunt 70. Templi quippe fundamentis anno Cyri 2 positis Zorobabel filio Salathiel Iechoniae nepote, ceu regii sceptri repullulante germine, ac Iesu Iosedec filio pontificium obtinente ducibus lapso annorum 46 intervallo, sub Dario Hystaspis filio totum opus instauratum est, prout

V. 188 σπου, ὡς ἐκεῖσε πάλιν δηλώσομεν. τοῦ γὰρ Κύρου φιλοτιμησαμένου τὰ πρὸς οἰκοδομὴν καὶ κελεύσαντος εἴργχθησαν ἀρξάμενοι τῆς οἰκοδομῆς, ἀντιταξαμένων καὶ διαβεβηκότων αὐτοὺς τῶν περιοίκων ἐθνῶν, μάλιστα τῶν ἐν Σαμαρείᾳ.

C Κῦρος οὗτος Ἀστυάγην τὸν προδεδηλωμένον ἑαυτοῦ πάππον βασιλεύοντα Μήδων καθελὼν, τὴν Περσικὴν ἐστῆξε βασιλείαν, Μήδων βασιλευσάντων ἔτι που μετὰ Σαρδανάπαλλον ἀπὸ Ἀρβάκου Μήδου τοῦ καθελόντος αὐτὸν καὶ τὴν Ἀσσυρίων ἀρχήν.

Κῦρος οὗτος πολέμῳ τὸν Κροῖσον ἔλαβε καὶ τὴν Λυδῶν βασιλείαν εἰς Σάρδεις ἐλθὼν, τῷ παιδί τε Καμβύσῃ παιδαγωγὸν αὐτὸν κατέστησεν.

Ὁ αὐτὸς Δανιὴλ τὸν προφήτην αὖθις ἐπιφανέστερον πάντων ἀνέδειξε. συντρίψαντα δὲ καὶ τὸν Βῆλον εἰς τὸ μὴ προσκυνεῖσθαι καὶ τὸν δράκοντα ἀνελόντα ἐν τῷ τῶν λεόντων λάκκῳ ἐνέ- D βαλε τὸ δεύτερον.

Ἡμῖν μὲν οὖν ἑπομένοις τῇ θείᾳ γραφῇ τῶν Παραλειπο-

1. ἐκεῖσαι B hic et alibi. δηλώσωμεν B. 2. ἤρχθησαν AB. 7. ἔτι B. ἔτη G. σαρδανάπαλλον B. Σαρδανάπαλον G. 9. κρύσον B. 10. σάρδεις B. Σαρδὶς G. 12. Margo AB. κῦρος τὸν κροῖσον αἰχμαλωτίζει καὶ θελήσας αὐτὸν πυρὶ κατακαῦσαι διὰ τὸν σόλωνα ἐφείσατο τρόπῳ τοιῷδε. ἀπερχόμενος καῆναι ὁ κροῖσος ἀνέκραξεν, ὦ σόλων, ὦ σόλων. τοῦτο γνοὺς ὁ κῦρος ἐπύθετο τίνος χάριν ὀνομάζει τὸν σόλωνα. καὶ πυθόμενος ἤκουσε παρ᾽ αὐτοῦ ὅτι ὅτε ᾐχμαλώτευσα τὸν σόλωνα ἤνεγκα αὐτὸν καυχώμενος ἐν τῇ δόξῃ μου καὶ ἐν τῷ πλούτῳ τῆς βασιλείας μου καὶ εἶπον αὐτῷ· δύνασαι εὑρεῖν, ὦ σόλων, εὐδαιμονέστερόν μου; καὶ εἴρηκέν μοι ὅτι διογένης ὁ κυνικὸς εὐδαιμονέστερος σοῦ ἐστὶν καὶ ἄλλοι πολλοί. ὃν ἀποπεμψάμενος ὡς ἔξηχον ᾐσθόμην ἀρτίως ὅτι πάντα τοῦ κόσμου οὐδὲν ἐστίν. ἴδε γὰρ ὅτι οὐδὲν ὠφελήθην ἐκ τοῦ πλούτου τῆς βασιλείας μου. τηνικαῦτα αἰσθόμενος ὁ κῦρος οὐ μόνον ἀτιμώρητον αὐτὸν εἴασεν, ἀλλὰ καὶ τιμήσας σύμβουλον προσήκατο καὶ παιδαγωγὸν τοῦ παιδὸς καμβύσου. 14. ἐνέβαλλε A.

inferius rursus declarandum occurret; quamvis enim structuram urgeret et ornatum eius omnem absolvendum Cyrus imperaret, vicinarum tamen gentium ac maxime Samariae incolarum potestate in contrarium obnitente a ceptis Iudaei revocati sunt.

Cyrus iste avo Astyage frequentius memorato Medorum principe potestate summoto, Persici imperii auctor fuit; post Sardanapalum, ab Arbace Medo, qui eum sustulit et Assyriorum imperium evertit, Medorum principes annis circiter 276 steterunt.

Cyrus idem regia Sardium occupata, Croesum bello victum et eius regnum cepit, eundemque Cambysi filio paedagogum dedit.

Prophetam Danielem ceu reliquis illustriorem auctis honoribus extulit. Daniel vero everso confractoque Beli simulacro, et ne ultra coleretur, Dracone perempto, in leonum foveam iterato coniectus est.

Cum ita sit, ut divinae Paralipomenon scripturae, cuius textum pro-

μένων, ἧς ἀνωτέρω τὴν χρῆσιν παρεθέμεθα, σὺν τῇ ἐπιστολῇ Κύρου οὕτω δοκεῖ πεπληρῶσθαι τὸ ο' ἔτος εἰς τὸ παρὸν πρῶτον ἔτος Κύρου ἀπὸ τοῦ δ' Ἰωακεὶμ, ὅπερ ἦν ἔτος πρῶτον τοῦ Ναβουχοδονόσωρ, εἰκοστὸν δὲ καὶ τρίτον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς προφητείας Ἱερεμίου, καὶ ιγ' τῆς Ἰωσίου βασιλείας, ἀφ' οὗ καί τισιν ἔδοξε τὸν αὐτὸν ἑβδομηκονταετῆ χρόνον ἀριθμεῖν ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος Κύρου, ὅπερ ἀσύμφωνον καὶ τῇ θείᾳ ἀποφάσει τῇ διὰ στόματος Ἱερεμίου μετὰ κγ' ἔτος ἐξενεχθείσῃ, κατὰ τὸ τέταρτον P. 236
ἔτος Ἰωακεὶμ, ὡς ἔξεστι τοῖς βουλομένοις ἐκ τῆς Ἱερεμίου γραφῆς πείθεσθαι, ἧς καὶ τὴν χρῆσιν προὐθήκαμεν διὰ τὸ εὐσύνοπτον, καὶ τῇ χρονικῇ συναριθμήσει ϟγ' συλλογιζομένῃ ἀντὶ τῶν ο' ἀπὸ τοῦ ιγ' ἔτους Ἰωσίου. ἄξιον δὲ καὶ τὸν θεόφρονα Ἔσδραν τὰ αὐτὰ τῇ β' τῶν Παραλειπομένων τρανότερον ἡμῖν διδάσκοντα ὅτι τῷ α' ἔτει Κύρου ὁ ἑβδομηκονταετὴς χρόνος πεπλήρωται προάγειν, ἐν οἷς οὕτω γράφει· Κῦρος Ἑλληνιστὶ ἐκαλεῖτο, Ἀρταξέρξης δὲ Περσιστί. τῷ τρίτῳ ἔτει αὐτοῦ κατέγραψε πρὸς αὐτὸν Βάλσαμος καὶ Μιθριδάτης καὶ Ῥωμέλιος περὶ τῶν οἰκοδομούν- B
των τὸν ναὸν, καὶ ἔπαυσεν αὐτοὺς μετὰ τὸ θεμελιῶσαι ὁ αὐτὸς Κῦρος. τοῦτον ὁ Ἔσδρας καλεῖ Ἀρταξέρξην ἐν τῇ γραφῇ αὐτοῦ καὶ Ἀρτασασθάς. ὁ δὲ τὸν Ἔσδραν ἀπολύσας μετὰ τιμῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ ἄλλος Ἀρταξέρξης ἐστὶν, ὁ λεγόμενος Μακρόχειρ, ἔγγονος Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου.

13. τῇ β' addidi ex B. Vulgo τρανώτερον. 15. γράφει] I, 2. ἑλληνιστὴ A. — περσιστὴ B. 17. ῥομέλιος A. Σαμέλιος m.

duximus superius, nec non epistolae a Cyro datae auctoritatem sequentibus nobis captivitatis 70 in annum istum Cyri primum, ab Ioacim videlicet 4, qui Nabuchodonosor primus fuit, tertius autem ac vicesimus initae ab Hieremia prophetiae et Iosiae regnantis tertius decimus desinere videatur; a praefato Hieremiae vaticiniorum exordio et Iosiae 13 septuagenum annorum saepe decantatam seriem ad Cyri primum annum quosdam deduxisse miror; absonus est enim huiusmodi computus et dei sententiae ante annos viginti tres Hieremiae verbis compositae adversus omnino; illam quippe anno Ioacim 4 completam constat, ut ex ipsius Hieremiae scripto, cuius textum in superius adduximus, veritatis studioso cuilibet rem hanc suadere facillimum est ex numeri colligendi brevitate, et quam habet cum reliquis chronica concordia, iuxta quam ab Iosiae 13 non 70 modo, sed etiam tres et 90 supputantur anni. Aequum est autem Esdram virum a deo eruditum et apertius multo, quam Paralipomenon codex manifestet, anno Cyri primo septuagenum intervallum finem attigisse docentem in medium proferre, ubi totidem verbis scripsit. Qui Graece Cyrus, Artaxerxes Persice dicebatur. Eius anno 3 Balsamus, Mithridates et Samelius Iudaeos, templum eos reparare causati, litteris apud eum prodiderunt; a quo fundamentis etiam positis eos rescripto desistere iussit. Artaxerxem et Artasastham Esdras appellat Cyrum. At qui Esdram honoribus plurimis auctum in Hierusalem misit, Artaxerxes alius est, Longimanus cognomine, Darii filii Hystaspis nepos.

Κῦρος στρατεύσας ἐπὶ Μασσαγέτας ὑπὸ Τομύριδος γυναικὸς βασιλίδος αὐτῶν διεφθάρη. μεθ' ὃν Καμβύσης παῖς κρατεῖ Περσῶν ἔτη η'. τοῦτον οἴονταί τινες εἶναι Ναβουχοδονόσωρ C *δεύτερον τὸν κατὰ Ὀλοφέρνην καὶ τὴν Ἰουδὶθ, ὡς καὶ Ἀφρικανός, ὅπερ ἀδύνατον, πρῶτον μὲν ὅτι ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει αὐτοῦ γέγραπται ἐν τῇ Ἰουδὶθ ἐξαπεστάλθαι Ὀλοφέρνης κατὰ Συρίας καὶ Παλαιστίνης καὶ Αἰγύπτου, οὗτος δὲ η' μόνα ἔτη ἐβασίλευσε καὶ πῶς τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει αὐτοῦ ἐξέπεμψεν Ὀλοφέρνην; ἔπειτα ὅτι ἐπὶ Ἰωακεὶμ τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως, ὃς ἦν υἱὸς Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ, γέγραπται πεπρᾶχθαι τὰ κατὰ Ἰουδὶθ καὶ Ὀλοφέρνην·* V. 189 *ὁ δὲ Ἰωακεὶμ μετὰ τὴν Καμβύσου τελευτὴν ἀρχιεράτευσεν εἰς ἔτη κ'. λείπεται ἄρα τὰ κατὰ τὴν Ἰουδὶθ ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ τοῦ τε Μακρόχειρος Ἀρταξέρξου καὶ τοῦ Καμβύσου γεγονέναι.* D *ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς χρόνοις Δαρείου τοῦ μετὰ Καμβύσην οὐ δυνατὸν τοῦτο φάναι. τὸν γὰρ ἅπαντα χρόνον αὐτοῦ σχεδὸν ὁ Ζοροβάβελ ἡγεῖτο τῶν Ἰουδαίων, φίλτατος ὢν τῷ αὐτῷ Δαρείῳ Ὑστάσπου σὺν Ἰησοῦ τῷ τοῦ Ἰωσεδέκ. ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ τοῦ Μακρόχειρος Ἀρταξέρξου ἀπὸ τοῦ κ' ἔτους αὐτοῦ ἕως τοῦ λβ', ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ Νεεμίας τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ ἀνήγειρεν. Ἐλιάσιβος γὰρ ἱεράτευεν, ὁ μετὰ τὸν Ἰωακεὶμ, υἱὸς αὐτοῦ, ἐπὶ Νεεμίου, ὡς γέ-*

1. τουμύριδος B. τοῦ μύριδος A. *Τομίριδος* G. 2. ὃν] ὢν A. παῖς om. G. 4. Vulgo *Ἰουδὴθ* hic et infra. ἰουδῆθ A. 5. γέγραπται B. ἐγέγραπτο G. 6. ἐξαπεστάλθαι A. ἐξαπεστάλθη B. ἐπεσυάλθαι G. 8. τῷ καὶ G. 10. τὰ om. B. 13. συγγεγονέναι G. 15. τοῦτο] αὐτὸ G. 16. *Τστάσπῃ* G. 17. ἀλλ' οὐδὲ B. ἄλλου δὲ A. ἄλλοι δὲ G. 18. αὐτοῦ om. G.

Cyrus bello Massagetis indicto a Tomiri femina eorum regina neci traditur. Successor Cambyses Persarum excepit regnum et tenuit annis octo. Hunc Nabuchodonosor nomine secundum Holopherni Iudithque aequalem nonnulli cum Africano arbitrantur; quod nulla stat ratione. Eius enim anno 18 adversus Syriam, Palaestinam et Aegyptum Holophernem arma parasse scribit liber Iudith; Cambyses vero annis 8 duntaxat regno potitus est; idcirco regni 18 Holophernem armasse quis asserat? His adde, sub Ioacim magno pontifice, qui Iesu filii Iosedec natus scribitur, res circa Iudith et Holophernem actas memorari; at Ioacim Cambysis morte annis 20 posterior pontificatum adeptus est; unde superest Iudith facinus medio inter Longimanum Artaxerxem et Cambysem spatio editum. Sane in Darii, qui Cambysi successit, tempora illud coniicere nefas; toto enim ferme eius tempore ducem Iudaeorum agebat Zorobabel Dario isti, Hystaspis filio, quemadmodum et Iesus, Iosedec filius, summa necessitudine coniunctus. Ad Longimani Artaxerxis aetatem haec gesta quidam referunt ab eius nimirum anno 20 ad 32, quo tempore Neemias civitatis moenia restaurabat; Eliasibus enim, ceu Ioacim filius, post eum pontificatus honore sublimatus est, Neemiae, prout scriptum est supra, tempore. Reliquum est igitur,

γραπται. λείπεται ἄρα ἐπὶ Ξέρξου τοῦ υἱοῦ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου τόν τε Ἰωακεὶμ υἱὸν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ προσεχῶς μετὰ τὸν πατέρα Ἰησοῦν διαδεξάμενον τὴν ἀρχιερωσύνην περὶ τὸ κʹ ἔτος P. 237 αὐτοῦ πεπρᾶχθαι τὰ κατὰ Ἰουδίθ· ὡς ἐντεῦθεν καὶ ἕτερόν τι ζήτημα ἀναφαίνεσθαι περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδέκ, ὅτι ἑξηκοστόν που ἔτος ἀρχιεράτευσεν. ἀπὸ γὰρ Κύρου πρώτου ἔτους ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους Δαρείου, ἐν ᾧ ὁ ναὸς ᾠκοδομήθη, τεσσαράκοντα ἓξ ἔτη καταριθμοῦνται. οἰκειοτέρως οὖν καταλογισθείη ἐπὶ τούτου τοῦ Ξέρξου τὰ κατὰ Ἰουδὶθ, διὰ τὸ κατὰ τούτους τοὺς χρόνους τὸν Ἰωακεὶμ, ὡς γέγραπται, ἐκεῖσε ἀρχιερατεῦσαι. ὁ γὰρ αὐτὸς Ξέρξης καὶ Αἴγυπτον ἀποστᾶσαν ἐπὶ Δαρείου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καθυπέταξεν. αὐτὸς ἄρα ἐστὶ Ναβουχοδονόσωρ ὁ ἐν τῇ Ἰουδὶθ βίβλῳ φερόμενος, καθ᾽ ὃν Ὀλοφέρνης ὑπ᾽ αὐτῆς ἀναιρεῖται θεοῦ συμμαχήσαντος.

Ῥωμαίων βασιλεῖς. B

Ῥωμαίων ιθʹ ἐβασίλευσεν Ἄγκος Μάρκιος ἔτη κγʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωνγʹ.

Ῥωμαίων κʹ ἐβασίλευσε Ταρκύνιος ἔτη λζʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δωοϛʹ.

Ῥωμαίων καʹ ἐβασίλευσε Σερούιος ἔτη μδʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡιγʹ. ὁ καὶ Σίλβιος Τοῦλλος ὁ ἐκ δούλης.

3. ἰησοῦν B. Ἰησοῦ G. ἀρχιερωσύνην A. ἀρχιεροσύνην G. 6. που ἔτος] ἔτος που G. 8. καταριθμεῖται G. 18. ταρκυΐνος A. ταρκύηνος B. Ταρκυῖνος G. Πρίσκος addit m et addit Eusebius p. 328. sed omittit p. 214. 20. Σερούιος m. νερούιος ABG. 21. ,δϡιγʹ m. ,δϡιαʹ G. ὁ καὶ — δούλης hoc loco B. Legebantur ante ἔτη μδʹ, consentiente A. Σίλβιος addidi ex AB.

sub Xerxe Darii, qui Hystaspis filio, ac sub Ioacim filio Iesu, Iosedec nepote, post patrem nullo medio pontificatum adepto, circa annum eius 20 res ad Iudith spectantes contigisse asseramus, adeo ut etiam hinc dubia de Iesu filio Iosedec quaestio solvatur; quod annis circiter 60 pontificatum obierit; a Cyri siquidem primo ad Darii annum 6, quo templi moles exstructa, anni 46 recensentur. Ad Xerxis igitur istius aetatem res ab Iudith gestae revocandae videntur commodius; quod eius videlicet temporibus Ioacim, ut scriptum est, pontificis munus obierit. Idem enim Xerxes Aegyptum a patre deficientem sub iugum iterum reduxit. Ille itaque censendus est Nabuchodonosor Iudith libro memoratus, sub cuius imperio, deo opem ferente, Holophernes interemptus est.

Romanorum reges.

Romanorum rex 19 Ancus Martius annis 23, mundi vero 4853.

Romanorum rex 20 Tarquinius Priscus annis 37, mundi vero 4876.

Romanorum rex 21 Servius, qui et Tullus, e serva natus, annis 44, mundi vero 4913.

Ῥωμαίων κβʹ ἐβασίλευσε Ταρκύνιος Σούπερβος ἔτη κδʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϠνζʹ.

Οὗτος τὸν πρὸ αὐτοῦ βασιλεύοντα Σέλβιον Τοῦλλον κηδεστὴν οἰκεῖον ὄντα ἀνελὼν ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. ἀνῃρέθη δὲ C *καὶ αὐτὸς διὰ Ταρκύνιον τὸν ἴδιον παῖδα μοιχεύσαντα Λουκρετίαν τὴν Κολλατίνου γυναῖκα ἀνδρὸς ἐπισήμου, ὃς ἅμα Βρούτῳ μετὰ τὴν Ταρκυνίου ἀναίρεσιν πρῶτος τὴν ὑπάτων ἀρχὴν ἀναδείκνυσι, μὴ δεχομένων Ῥωμαίων βασιλεύεσθαι ἕως τῆς Ἰουλίου Καίσαρος ἀρχῆς.*

Τινὲς βούλονται Κρόνον πρῶτον Ἀλβανὸν κρατῆσαι τῶν κατὰ τὴν ἑσπέραν τόπων. μεθ' ὃν φασι Πεῖκον υἱὸν αὐτοῦ, τὸν καὶ Δία, βασιλεῦσαι· εἶτα Φαῦνον Διὸς υἱὸν, τὸν καὶ Ἑρμῆν· ἐφ' οἷς Ἡρακλῆς ἐπανελθὼν ἀπὸ Σπανίας, καὶ μετ' αὐτὸν Λατῖνος, ἐφ' οὗ Αἰνείας μετὰ τὴν ἅλωσιν Τροίας ἐλθὼν ὅπλοις D *καὶ πλούτῳ βασιλικῷ παρεσκευασμένος ζεύγνυται Λαβινίᾳ θυγατρὶ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύει Λατίνων, καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ μετ' αὐτόν. οἱ πάντες ἕως Ῥωμύλου βασιλεῖς ιϛʹ, τοῦ κτίστου Ῥώμης· ἀφ' οὗ οἱ πρότερον Ἀλβανοὶ, εἶτα Ἰταλοὶ, ἔπειτα Λατῖνοι, Ῥωμαῖοι μετεκλήθησαν.*

1. *ταρκυνοσούπερβος* A. *ταρκύηνος σούπερβος* B. 5. *λουκρουτίαν* A. *λουκρουτίαν* B. 6. *κολατίνου* B. 8. *ἰλίου* A. 9. *ἀρχῆς*] *αὐχῆς* B. 10. *Τινὲς*] Ex Eusebio I, 43. p. 209. *Ἀλβανὸν*] *Ἄλβανος* scribitur supra p. 171. 12. *Δία*] *δῖαν* A. 13. *ἱσπανίας* B. *λατεῖνος* B. 14. *τροιᾶς* B. 15. Vulgo *Λαβηνίᾳ*. 16. *λατείνων* B. *αὐτόν*] *αὐτῶν* A. 17. *ῥωμύλου* B. *Ῥωμύλλου* G. *βασιλεῖς*] *βασιλέως* G. 18. *πρότεροι* G. *ἰταλλοὶ* A. *λατεῖνοι* B.

Romanorum rex 22 Tarquinius Superbus annis 24, mundi vero 4957.

Hic regni decessorem Servium Tullum socerum proprium sustulit et tyrannidem arripuit. Lucretiae vero Collatini nobilis viri uxoris a filio Tarquinio constupratae causa interfectus est. Tarquinio sublato consulum dignitatem Collatinus Bruto adiunctus in urbem admisit, Romanis regum imperium et nomen detrectantibus, ad Iulii Caesaris aetatem et tyrannidem.

Locorum ad occiduum Italiae solem positorum principatum obtinuisse Saturnum primum Albanum nonnulli referunt, huic Picum filium Iovem dictum successisse, deinde Faunum Iovis filium Mercurium etiam habitum, quos Hercules Hispania reversus in regno exceperit, cui Latinus successerit, sub quo post cladem Troianam armis opibusque instructus Aeneas in Italiam veniens, et Laviniae eius filiae connubio iunctus in Latinos exerceret imperium; ex quo posteri deinceps reges ad Romulum usque regem 16 Romae conditorem. A Romulo vetusti Albani, qui deinde Itali, tum Latini, Romani demum vocati sunt.

Ἀπὸ δὲ Ῥωμύλου ἐπὶ τὸ παρὸν κδʹ ἔτος Ταρκυνίου Σουπέρβου ἔτη μὲν γίνονται σκεʹ, ἤτοι ἀπὸ τοῦ ιγʹ ἔτους αὐτοῦ, καθʼ ὃ ἔκτισε Ῥώμην, βασιλεῖς δὲ Ῥωμαίων ζʹ, μεθʼ οὓς λοιπὸν ὕπα- V. 190 τοι, ἀρξάμενοι ἀπὸ Κολλατίνου καὶ Βρούτου. εἶτα δήμαρχοι καὶ δικτάτωρες· μεθʼ οὓς πάλιν ὕπατοι πάντες διεγένοντο ἔτεσι υογʹ, τοῦτʼ ἔστιν ἀπὸ τοῦ ͵δϡπαʹ κοσμικοῦ ἔτους ἕως τοῦ ͵ευνδʹ, P. 238 καθʼ ὃ Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ ἐμονάρχησε πρῶτος.

Σποράδην.

Πρῶτοι ὕπατοι Ῥωμαίων Κολλατῖνος καὶ Βροῦτος.

Σάμου τύραννοι Πολυκράτης καὶ Συλοσῶν καὶ Παντόγνωστος ἀδελφοὶ γεγόνασι.

Θαλῆς θνήσκει.

Κῦρος Σάρδεις εἷλεν.

Ἅρπαγος εὐδοκιμῶν παρὰ Κύρῳ κατὰ τῆς Ἰωνίας ἐστράτευσε.

Θέογνις ὁ ποιητὴς ἐγνωρίζετο. B

Πεισίστρατος Ἀθηναίων τὸ δεύτερον ἐβασίλευσε.

Φερεκύδης ἱστορικὸς ἐγνωρίζετο Πυθαγόρου διδάσκαλος.

1. ῥωμύλου B. Ῥωμύλλου G. παρὸν om. G. Vulgo Ταρκυνησουπέρβου. 2. σκεʹ] σκζʹ m. 4. κολατίνου καὶ βρούττου AB. 5. Vulgo δικάτορες. δεικτάτορες B. 9. κολαττῖνος A. κολατῖνος B. Κολατῖνος G. βροῦττος AB. 10. Πολυκράτης] *Crates* Eusebius p. 334. Συλοσῶν Scaliger p. 50. σύλλος ὢν B. σύλλος ὢν A. Συλλοσσὼν G. *Silus* Eusebius. Παντόγνωστος] *Pantagnotus* Eusebius. 21. Θαλῆς] Θαλλῆς G. θάλης B. Conf. ad p. 402, 16. ubi quae de patre dixi augeri possunt exemplo Athenaei p. 598 a. 14. ἅρπαγες B. 16. Θέογνις ὁ] θεόγνιος AB. Θεόγνιστος G. Θέογνις Scaliger. Vide Eusebium p. 334.

A Romulo, id est ab eius anno 13, quo Romam fundavit, ad Tarquinii Superbi 24 anni censentur 227, reges vero 7, quibus consules a Collatino Brutoque positis exordiis suffecti; tum tribuni dictatoresque creati, quos denuo consules exceperunt. Cuncti simul annis 473 steterunt, a mundi nimirum anno communi 4981 ad 5454, quo Caius Iulius Caesar arrepta tyrannide primus monarcha declaratus est.

Miscellanea.

Romani consules primi Collatinus et Brutus.

Polycrates, Syllus et Pantagnostus fratres tyrannidem in Samios exercuerunt.

Thales vivis eripitur.

Cyrus Sardibus potitur.

Harpagus de Cyro bene meritus arma movet in Ioniam.

Theognis poeta clarebat.

Pisistratus in Atheniensium regnum restitutus.

Pherecydes Historicus Pythagorae magister celebrabatur.

Σιμωνίδης μελοποιὸς ἐγνωρίζετο.

Φωκυλίδης καὶ Ξενοφάνης φυσικὸς τραγῳδοποιὸς ἐγνωρίζετο.

Πολυκράτης Σαμίων τυραννῶν ἀνεσταυρώθη.

Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἀνεῖλον Ἵππαρχον τύραννον, καθ᾽ οὓς Λέαινα ἡ ἑταίρα ὑπ᾽ αὐτῶν ἐταζομένη κατειπεῖν τοὺς συνωμότας τὴν ἑαυτῆς ἀπέτρισε γλῶτταν.

C Λέαιναν μόνην ἑταίραν εἰκόνι Ἀθηναῖοι ἐτίμησαν ἐν ἀκροπόλει. ἄγλωττον δὲ Λέαιναν ταύτην παρεζωγράφησαν ἀντὶ ἐπιγραφῆς τὸ πάθος δηλοῦντες.

Τιμήσεως ἐν Ῥώμῃ γενομένης εὑρέθησαν μυριάδες ιβ' τοῦ πλήθους.

Λακεδαιμόνιοι ιδ' ἐθαλασσοκράτησαν ἔτη ιβ'.

Δημόκριτος Ἀβδηρίτης φυσικὸς φιλόσοφος καὶ Ἡράκλειτος ὁ σκοτεινὸς λεγόμενος καὶ Ἀναξαγόρας φυσικοὶ ἤκμαζον.

Ἑλλάνικος ἱστορικὸς ἐγνωρίζετο.

Μακεδόνων βασιλεῖς.

D Μακεδόνων ς' ἐβασίλευσε Φίλιππος ἔτη λε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δωπε'.

4. σαμείων B. 7. ἀπέτρισεν B. ἀπέτρησεν G. γλῶσσαν G. 8. εἰκόνι Bm. ἐν Κόνῃ G. 13. ιβ' τοῦ πλήθους G. τοῦ πλήθους om. B. 14. ἀβηρίτης AB. 16. Vulgo Ἑλλανικὸς. 18. λε'] λζ' m. 33 Eusebius p. 170. 38 p. 326. 19. ͵δωπδ' m.

Simonidis musici clarum nomen.

Phocylides et Xenophanes physicus tragoediarum auctor agnoscebatur.

Polycrates Samiorum tyrannus in crucem agitur.

Harmodius et Aristogiton Hipparchum tyrannum sustulerunt; cuius gratia Leaena meretrix ut coniuratos revelaret tormentis cruciata linguam sibi praescidit.

Solam Leaenam meretricem statua in arce erecta donarunt Athenienses. Elinguem vero pingebant, casus acerbitate inscriptionis vice significata.

Populi descriptione Romae habita myriades hominum duodecim repertae sunt.

Decimo quarto ordine Lacedaemonii imperium in mare exercent annis duodecim.

Democritus Abderites philosophus; Heraclitus Tenebrio dictus et Anaxagoras physici laudabantur.

Hellanicus Historicus celebrabatur.

Macedonum reges.

Macedonum rex 6 Philippus annis 37, mundi vero 4884.

Μακεδόνων ζ' ἐβασίλευσεν Ἀερόπας ἔτη κγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡκα'.

Μακεδόνων η' ἐβασίλευσεν Ἀλκέτας ἔτη κη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡμδ'.

Σποράδην.

Τῆς Αἰγύπτου σειομένης παρ' ἔθος οἱ Χαλδαῖοι δεδιότες ἀνέζευξαν πολιορκοῦντες αὐτήν.

Καμαρίνα πόλις ἐκτίσθη.

Πέρινθος ἐκτίσθη.

Ἡ τῶν Κορινθίων κατελύθη μοναρχία κατὰ τούτους τοὺς χρόνους.

Τοῖς ἀγωνιζομένοις παρ' Ἕλλησι τράγος ἐδίδοτο, ἀφ' οὗ καὶ P. 239 τραγικοὶ ἐκλήθησαν.

Θαλῆς Μιλήσιος ἔκλειψιν ἡλίου σύμπασαν προεῖπεν.

Ἴσθμια καὶ Πύθια πρώτως ἤχθη μετὰ Μελικέρτην.

Οἱ ἑπτὰ σοφοὶ ὠνομάσθησαν.

Ἀστυάγης Λυδοὺς κατεπολέμει.

Ἀναξίμανδρος Μιλήσιος φυσικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίζετο.

Ἄβαρις ἦλθεν ἐκ τῆς Σκυθίας εἰς Ἑλλάδα.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους τοὺς παρ' Ἕλλησιν ζ' φιλοσόφους

1. ἀεροπᾶς AB. κγ'] 20 Eusebius p. 170. 26 p. 329. 3. Ἀλκετᾶς G. κη'] 18 Eusebius p. 170. 29 p. 331. 8. καμμαρίνα A. 9. πέρινθος B. πρίνθος A. Πείρινθος G. 14. Θαλῆς] Θαλλῆς G. θάλης B. 15. πρώτως B. πρῶτος A. πρῶτον G. 19. Legebatur Ἀβάρεις ἦλθον. Emendatum ex Eusebio p. 332.

Macedonum rex 7 Aëropas annis 23, mundi vero 4921.
Macedonum rex 8 Alcetas annis 28, mundi vero 4944.

Miscellanea.

Aegypto praeter morem terrae motu concussa, territi Chaldaei, obsidione soluta, in patriam reversi sunt.

Camerina civitas condita.

Perinthus pariter fundata.

Sub id tempus Corinthiorum monarchia exstincta est.

Poetas de victoria contendentes hirco donabantur; unde tragicis nomen inditum.

Thales Milesius integram solis eclipsin praenunciat.

Isthmii et Pythii ludi post Melicertem aguntur.

Septem sapientes appellati.

Astyages bello Lydos superat.

Anaximander Milesius physicus philosophus agnoscebatur.

Abaris ex Scythia in Graeciam proficiscitur.

Ea tempestate septem apud Graecos sapientes floruisse fama est; eo-

V. 191 ἀκμάσαι λόγος. ὧν τὰ ὀνόματα, Σόλων Ἀθηναῖος, Θαλῆς Μι-
B λήσιος, Πιττακὸς Λέσβιος, Χεῖλων Λακεδαιμόνιος, Βίας Πριη-
νεὺς, Ἀνάχαρσις ὁ Σκύθης ἀγράμματος, Κλεόβουλος Λίνδιος.

Ιβ΄ Φωκαεῖς ἐθαλασσοκράτησαν ἔτη μδ΄.

Νέμεα πρῶτον ἤχθη ἀγὼν ὑπ᾽ Ἀργείων μετὰ τὸν ἐπ᾽ Ἀρχεμόρῳ.

Αἴσωπος μυθοποιὸς ἐγνωρίζετο, ὃς ὑπὸ Δελφῶν ἀπώλετο.

Ὁ τῶν Παναθηναίων γυμνικὸς ἀγὼν ἤχθη.

Εὐγάμων Κυρηναῖος ὁ τὴν Τηλεγονίαν ποιήσας ἐγνωρίζετο.

Πυθαγόρας ὁ Σάμιος Ὀλυμπίασιν ἐκκριθεὶς παίδων πυγμὴν
C ὡς ἁπαλὸς προσβὰς τοὺς ἄνδρας ἐνίκα κατὰ τὴν να΄ ὀλυμπιάδα.

Ἀρριχίων Φιγαλεὺς τὸ τρίτον νικῶν παγκράτιον ψιλισθεὶς ἀπέθανε, νεκρός τε ἐστέφθη, φθάσαντος ἀπείπασθαι τοῦ ἀνταγωνιστοῦ κλωμένου τοῦ ποδὸς ὑπ᾽ αὐτοῦ.

Πεισίστρατος Ἀθηναίων ἐτυράννησε καὶ εἰς Ἰταλίαν παρῆλθεν.

[Ἀναξιμενίδης φυσικὸς ἐγνωρίζετο.]

1. Θαλῆς] Θαλλῆς G. θάλης B. 2. χεῖλων B. Χίλων G. πριηνεὺς A. 3. ἀνάχαρις ὁ A. ἀναχάρισος B. 4. ιβ΄ A. δώδεκα BG. δωδέκατον G. Φωκαεῖς Scaliger. φωκιεῖς AB. Φωκεῖς G. 5. νεμαία B. Legebatur μετὰ τῶν Επαρχεμόρων. Correxit Scaliger. post *Archemorum* Eusebius p. 331. 7. ὑπὸ ἀδελφῶν B. 8. παναθηνῶν AB. γυμνικὸς om. G. 9. εὐτάμων A. εὐταμὼν B. *Eugamon* Eusebius p. 332. 10. σάμειος B. Ὀλυμπίασιν] ὀλυμπιᾶσιν B. Ὀλύμπια θήσειν G. ἐκκριθεὶς] ἐκριθεὶς B. ἐκρίθη G. Vide Scaligeri Notas p. 419. 11. προσβὰς Scaliger p. 419. Legebatur προβὰς. 12. ἀρριχίων B. Ἀριχίων G. Ἀρραχίων apud Pausaniam VIII. 40, 1. φυγαλεὺς AB. φιλισθεὶς Bm. ψιλισθεὶς G. 13. φάσαντος B. 17. Ἀναξιμενίδης] Immo Anaximander. Repetita haec ex p. 239 a.

rum nomina sunt: Solon Atheniensis, Thales Milesius, Pittacus Lesbius, Chilon Lacedaemonius, Bias Prienaeus, Anacharsis illiteratus Scytha, Cleobulus Lindius.

Phocenses ordine duodecimo mari dominantur annis 44.

Agon Nemaeus ab Argivis primum inductus post eum, qui sub Archemoro celebratus est.

Aesopus fabularum inventor a Delphicis occiditur.

Panathenaeorum certamen instituitur.

Eugamon Cyrenensis Telegoniae auctor celebrabatur.

Pythagoras Samius Olympicum certamen initurus, puerorum iudicio velut luctae ineptus et imbecillus aestimatus, in arenam progressus viros superavit, Olympiade 51.

Arrachion Phigaleus Pancratio tertium victor nudatus exspirat, et mortuus coronatur, adversario animi deliquium prius passo et pedem ab eo sibi luxatum fasso.

Pisistratus in Athenienses tyrannidem exercet et in Italiam proficiscitur.

Anaximenides physicus vigebat.

Στησίχορος τέθνηκε.

Σιμωνίδης ἤκμαζε.

Χείλων εἷς τῶν ἑπτὰ φιλοσόφων Λακεδαιμονίων ἔφορος γέγονε.

Λυδῶν βασιλεῖς. D

α' Ἄρδυσος Ἀλυάττου ἔτη λϛ'.
β' Ἀλυάττης ἔτη ιδ'.
γ' Μίλης ἔτη ιβ'.
δ' Κανδαύλης ἔτη ιζ'.
ε' Γύγης ἔτη λϛ'.
ϛ' Ἄρδυσος ἔτη λη'.
ζ' Σαδυάττης ἔτη ιε'.
η' Ἀλυάττης ἔτη μθ'.
θ' Κροῖσος ἔτη ιε'.

Κροῖσος κατὰ Κύρου στρατεύσας ἥλω σὺν τῇ Λυδῶν βασιλείᾳ διαρκεσάσῃ ἔτη σλβ'. οὗτος ἔνατος βασιλεὺς Λυδῶν γεγονὼς ἔτη ιε' ἐβασίλευσεν ἕως τοῦ ιδ' ἔτους Κύρου. ἡ Λυδῶν βασιλεία ἀρξαμένη τῷ ,δψλε' ἔτει τοῦ κόσμου κατελύθη τῷ ,δϡξς', P. 240

3. *χείλων* B. *Χίλων* G. 4. Sequebantur *Ἡ Λυδῶν βασιλεία σλβ' ἔτει κατελύθη ὑπὸ Κύρου*, quae in margine habet B. Recte. Pertinent enim ad p. 240 a. 5. Conf. Eusebium p. 47. 6. Vulgo *Ἀλύτου*. 7. Vulgo *Ἀλυάτης*. 8. *Seles* Eusebius p. 47. *Meles* p. 322. 12. Vulgo *Σαδυάτης*. 13. Vulgo *Ἀλυάτης*. *ἀλλυάττης* B. 15. *Οὗτος ὁ Κροῖσος πυθόμενος παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι εἴληφε μαντείαν, Κροῖσος Ἅλυν ποταμὸν περάσας μεγίστην δυναστείαν καταλύσει, καὶ κακονοήσας ἡττήθη.* margo AB.

Stesichorus moritur.
Simonides floret.
Chilon unus e septem philosophis in Lacedaemoniorum magistratum evectus est.
Lydorum regnum, postquam annis 232 steterat, a Cyro subversum est.

Lydorum reges.

1. Ardysus Alyatis filius annis 36.
2. Alyates annis 14.
3. Miles annis 12.
4. Candaules annis 17.
5. Gyges annis 36.
6. Ardysus annis 38.
7. Sadyates annis 15.
8. Alyates annis 49.
9. Croesus annis 15.

Croesus bello in Cyrum moto, cum Lydorum regno, quod iam annos 232 viguerat, captus est. Hic Lydorum rex nonus annis 15 usque ad Cyri 14 imperavit. Lydorum regnum anno mundi vulgari 4735 sumpto initio,

ἤτοι Κύρου τοῦ Περσῶν ἔτει ιδʹ, διαρκέσασα ἔτεσι σλβʹ ἐν βασιλεῦσι θʹ.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Ἀρχιερέων τῶν ἀπὸ Κύρου,

B Ὧν πρῶτος Ἰησοῦς υἱὸς Ἰωσεδὲκ ἔτη ξʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵δϡνβʹ.

Ἐν Βαβυλῶνι προεφήτευε Δανιὴλ καὶ Ἰεζεκιήλ, ἐν δὲ τῇ Ἰουδαίᾳ Ἀμβακούμ, ἐν δὲ τῇ ἀνακλήσει τῆς αἰχμαλωσίας Ἀγγαῖος καὶ Ζαχαρίας προεφήτευον.

Ζοροβάβελ υἱὸς Σαλαθιὴλ υἱοῦ Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ἡγοῦντο. Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ἱεράτευε· προεφήτευον δὲ ὕστατοι προφητῶν Ἀγγαῖος, Ζαχαρίας ὁ τοῦ Ἀδδώ, καὶ Μαλαχίας. ἡγεῖτο τῶν Ἑβραίων Ζοροβάβελ υἱὸς Σαλαθιήλ, Ζαχαρίου καὶ Ἀγγαίου καὶ Μαλαχίου προφητευόντων.
C
V. 192 καὶ Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦ ἐξαρχόντων τοῦ λαοῦ καὶ τῆς οἰκοδομῆς ἐπληρώθη τῷ ϛʹ ἔτει τῆς βασιλείας Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου τὸ ἔργον τοῦ ναοῦ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ε.

Ἰησοῦν υἱὸν Ἰωσεδὲκ τὸν ἀρχιερέα λʹ καὶ αʹ ἔτος ἐστοιχείωσαν ἀπὸ τοῦ λαʹ ἔτους Κύρου ἀρχιερατεύσαντα ἅπαντες. ἡ δὲ γραφὴ

1. Κύρου] τοῦ Κύρου G. ἔτει B. ἔτη G. 5. ὁ Ἰησοῦς G. 7. Legebatur προεφήτευσεν. 10. ἰεχωνίου AB. 11. ἡγεῖτο G. 12. ἀγγαίας A. 13. Μαλαχίας G. 17. ͵ε] ͵εϟς m. 18. ἐστοιχείωσεν ..... ἀπὸ G. 19. ἀπάντων G. ἡ δὲ] ὡς δὲ ἡ G.

postmodum mundi 4966, hoc est Cyri Persarum regis anno 15 funditus eversum est. Steterat autem annis 232 sub regum 9 imperio.

ANNI MUNDI.

Pontificum a Cyri aetate laterculum, quorum

Primus extitit Iesus, filius Iosedec, annis 60, mundi vero annus erat 4952.

Daniel et Ezeciel Babylone et Abacum in Iudaea; Aggaeus pariter et Zacharias post reditum e captivitate prophetabant.

Zorobabel, filius Salathiel, Iechoniae regis nepos, et Iesus, filius Iosedec, populi duces instituti. Iesus filius Iosedec pontificis obibat munus. Aggaeus, Zacharias filius Addo, et Malachias prophetarum postremi vaticiniis clarebant. Zorobabel filius Salathiel Hebraeorum plebem regebat Zacharia, Aggaeo et Malachia prophetantibus. Zorobabel autem et Iesu regendi populi templique reparandi cura in se suscepta, anno Darii filii Hystaspis sexto templi opificium omne consummaverunt anno a mundi conditu 5096.

Iesum pontificem filium Iosedec annos 31, a Cyri nimirum 31, pontificatus dignitatem supra reliquos sacerdotes adeptum tradidit — ut vero Esdrae

τοῦ Ἔσδρα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους Κύρου, ἐν ᾧ μετὰ τοῦ Ζοροβάβελ ἡγήσατο τῆς αἰχμαλωσίας εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἀρχιερέα αὐτὸν ὁμολογεῖ. καλῶς ἄρα ἡμῖν ἐστοιχείωται ξ' ἔτη ἱερατεύσας. ἀπὸ γὰρ τοῦ πρώτου ἔτους Κύρου ἕως τοῦ κ' ἔτους Δαρείου ἔτη D ξ' συνάγεται.

Ἰωακεὶμ υἱὸς Ἰησοῦ ἱεράτευσεν ἔτη λϛ'.

Περσῶν βασιλεῖς.

Περσῶν β' ἐβασίλευσε Καμβύσης υἱὸς Κύρου ἔτη η'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡπγ'.

Καμβύσης ἐπιστρατεύων κατὰ τῶν β' ἀδελφῶν Μάγων ἔφιππος τρωθεὶς τελευτᾷ.

Καμβύσης κατὰ Ἰώσηππον ϛ' ἔτη βασιλεύσας ἐπανιὼν ἐξ Αἰγύπτου θνήσκει ἐν Δαμασκῷ.

Τὸν Καμβύσην τινὲς Ναβουχοδονόσωρ νομίζουσι τὸν κατὰ P. 241 τὴν Ἰουδὶθ· οὐκ ἔστι δὲ, ὡς προδέδεικται καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα δειχθήσεται.

Περσῶν γ' ἐβασίλευσαν Μάγοι ἀδελφοὶ δύο μῆνας ἑπτά. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡλα'.

Περσῶν δ' ἐβασίλευσε Δαρεῖος Ὑστάσπου ἔτη λϛ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡλβ'.

Δαρεῖος Ὑστάσπου καὶ Παρυσάτιδος παῖς ἔτι ἰδιοτεύων ηὔ-

6. υἱὸς B. υἱοῦ G. λϛ'] τοῦ δὲ κόσμου ,ειβ' addit m. 10. ἐπιστρατεύσας G. 12. Ἀπὸ Ναβουνασάρου ἔτη ,σμβ' ἕως τοῦ α' ἔτους Καμβύσου. margo AB. Ἰώσηππον] Antiq. XI, 23. ἔτη] ἔτει A. 21. Vulgo Παροισάτιδος. ἰδιοτεύων] ἰδιώτης G.

scripta testantur ab anno Cyri primo, quo Zorobabel comite populum soluta captivitate in Hierusalem restituit, pontificem iam renunciatum profitetur. Annos itaque 60 sacerdotio functus solerter in laterculo a nobis descriptus est; a Cyri quippe primo ad Darii 20 anni colliguntur 60.

Ioacim, filius Iesu, pontificatum tenuit annis 36, mundi vero 5012.

Persarum reges.

Persarum rex 2 Cambyses, Cyri filius, annis 8, mundi vero 4983.

Cambyses Magorum duorum fratrum arma a se depulsurus, equo insidens, vulnere accepto, moritur.

Regno annis 6 administrato patriam ex Aegypto Cambyses repetens, Damasci, teste Iosepho, vita fungitur.

Nabuchodonosor, de quo Iudith liber instituit narrationem, eundem cum Cambyse nonnulli arbitrantur; alius tamen ab eo est, ut iam praemonstratum et declarabunt amplius sequentia.

Persis tertio loco imperaverunt Magi duo fratres mensibus septem; mundi vero 4991.

Persarum rex 4 Darius, Hystaspis filius, annis 36, mundi vero 4992.

Darius, Hystaspis et Paroesatidis filius, privatam adhuc vitam agens

ξατο τῷ θεῷ, εἰ βασιλεύσοι Περσῶν, ἀνεγεῖραι τὸν ἐν Ἱεροσο-B λύμοις νεὼν καὶ πάντα τὰ Ἰουδαίων ἀποδοῦναι ἱερὰ σὺν τοῖς αἰχμαλώτοις καὶ πατρῴοις ἔθεσι. τούτων τῶν εὐχῶν Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ ἀκουστὴς καὶ σύμβουλος αὐτῷ γεγόνει. διὸ καὶ ἀνέμνησε συνήθης ὢν καὶ πρὸ τῆς βασιλείας. Κῦρος μὲν τὴν πρώτην Ἰουδαίοις ἀνάκλησιν ἐπὶ τὰ σφέτερα προσεφώνησεν ἐκ τῆς ὑπὸ Ναβουχοδονόσωρ αἰχμαλωσίας, πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, φιλοτιμησάμενος ἅμα καὶ τὰ πρὸς οἰκοδομὴν καὶ τὸν Ζοροβάβελ υἱὸν τοῦ Σαλαθιὴλ υἱοῦ Ἰεχονίου υἱοῦ τοῦ Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα ὡς ἐκ βασιλικοῦ γένους τοῦ Ἰούδα ἡγεῖσθαι τῆς ἀνό-C δου συνεχώρησε, συνεξάρχοντος αὐτῷ καὶ ἀρχιερατεύοντος Ἰησοῦ υἱοῦ Ἰωσεδέκ· καθ᾽ ὃν χρόνον τῶν θεμελίων ὑποβληθέντων τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἴρχθη ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας Δαρείου, ὡς ἐν τῷ Ἔσδρᾳ γέγραπται.

Ὅτι ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Ἀρταξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλέως κατέγραψαν κατὰ τῶν κατοικούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ Βάλσαμος καὶ Μιθριδάτης καὶ Ταβέλλιος καὶ Ῥάθυμος καὶ Βεέλτεθμος καὶ Ῥαμέλιος οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τούτοις συντασσόμενοι, οἰκοῦντες δὲ ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις τόποις

1. ἀνεγεῖραι] ἀργυροῦν G. 2. νεῶν B. ναὸν G. 4. ἐγεγόνει G. 6. προσεφώνησεν B. προεφώνησεν G. 9. Ἰεχωνίου AB. 10. ὡς] ὃς A. 12. τοῦ υἱοῦ B. 13. εἴρχθη] ἤρχθη AB. ἤχθη G. Conf. p. 235 b. Infra p. 242 a. est ἤργει ex Esdrae I. 2, 25. 16. τοῦ Περσῶν βασιλέως] τοῦ et βασιλέως om. G. 17. κατέγραψαν dedi ex Esdr. I. 2, 15. Vulgo κατέγραφεν. 18. μηθριδάτης B. 19. βεέλτεθμος A. βεελτεθμὸς B. Βεέλθεμος G. καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τούτοις — ὁ γραμματεὺς addidi ex B. Verba βασιλεῖ — γραμματεὺς etiam in A exstant.

deo vovit, regno Persarum a se obtento, templum Hierosolymis argenteum oblaturum et sacra cuncta Iudaeorum vasa redditurum, Iudaeorumque captivos omnes patriis moribus restituendos. Votorum conscius et auctor extiterat Zorobabel filius Salathiel; qua de causa familiarius cum eo agens sceptris nondum potito pollicita frequentius revocabat in mentem. Cyrus equidem anno regni sui primo, Iudaeis, post inductam a Nabuchodonosor captivitatem, priorem ad lares proprios reditum lato edicto licitum fecit; sed nec exiguas reparando templo contulit expensas, ac Zorobabel insuper Salathiel filium, Iechoniae nepotem, Ioacim regis Iuda pronepotem, regia stirpe ortum, adiuncto factae potestatis et collatae dignitatis collega Iesu filio Iosedec pontifice, remigrationis ac viae ducem esse permisit; quo tempore positis altaris templique fundamentis in Hierusalem superexstruenda moles erigi coepit, ad annum Darii 2, quod Esdras scriptis testatum reliquit.

Artaxerxis Persarum Regis tempore hostili penitus stylo adversus incolas Iudaeae et Hierusalem scripsere Balsamus et Mithridates et Tabellius et Rhathymus et Beeltethmus et Rhamelius scribae et reliqui, qui erant in

τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολήν· βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ κυρίῳ οἱ παῖδές σου Ῥάθυμος ὁ τὰ προσπίπτοντα καὶ Ῥαμέλιος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῆς βουλῆς αὐτῶν καὶ οἱ κριταὶ οἱ ἐν κοίλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ. καὶ νῦν γνωστὸν ἔστω τῷ κυρίῳ βα- V. 193
σιλεῖ διότι Ἰουδαῖοι οἱ ἀναβάντες παρ' ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς εἰς Ἱε- D
ρουσαλὴμ τὴν ἀποστάτιν καὶ πονηρὰν οἰκοδομοῦσι τάς τε ἀγορὰς αὐτῆς καὶ τὰ τείχη θεραπεύουσι καὶ ναὸν ὑποβάλλονται. ἐὰν οὖν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ καὶ τὰ τείχη συντελεσθῇ, φορολογίαν οὐ μὴ ὑπομείνωσι δοῦναι, ἀλλὰ καὶ βασιλεῦσιν ἀντιστήσονται. καὶ ἐπεὶ ἐνεργεῖται τὰ κατὰ τὸν ναόν, καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνομεν μὴ ὑπεριδεῖν τὸ τοιοῦτο· καὶ τὰ ἑξῆς τῆς ἐπιστολῆς. ἰσοδύναμα τούτοις πρὸς Ἀρταξέρξην, ὥς φησι, γεγραμμένα μετὰ τὴν ἀπὸ Βαβυλῶνος ἄνοδον πρὸ τῆς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου P. 242
βασιλείας, ὡς τὰ ἑπόμενα δείκνυσι τῆς γραφῆς μετὰ τὴν ἀντίγραφον ἐπιστολὴν Ἀρταξέρξου, ἧς ἀναγνωσθείσης Ῥάθυμος καὶ Ῥαμέλιος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ τούτου συντασσόμενοι ἀναζεύξαντες κατὰ σπουδὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ μεθ' ἵππου καὶ ὄχλου τάξεως ἤρξαντο κωλύειν τοὺς οἰκοδομοῦντας. καὶ ἤργει ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ μέχρι τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως, καθ' ὃν χρόνον Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιήλ, φίλτατος προϋπάρχων Δαρείῳ τῷ Ὑστάσπου καὶ διὰ πολλὴν

2. ὁ τὰ dedi ex Esdra. ὄντα B. ὄντα A. ῥαμέλιος A. ῥωμέλιος B. 3. οἱ ἐν] οἱ om. G. 4. Post Φοινίκῃ in G sequuntur βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ κυρίῳ οἱ παῖδες. βασιλεῖ om. G. 5. διότι] ὅτι G. οἱ om. G. πρὸς] εἰς G. 6. Vulgo ἀποστάτην. Correxi ex Esdra. 9. ὑπομείνωσιν AB. ὑπομένωσι G. ἀντισταθήσονται G. 11. τοιοῦτο B. τοιοῦτον G. 13. ἀπὸ om. G. 14. μετὰ] κατὰ m. 18. ἤρξατο A. 21. ὑστάσπου B. Ὑστάσπῳ G.

consilio eorum, et iudices Coelesyriae et Phoenices. Regi Artaxerxi domino filii. Notum sit domino, quod Iudaei, qui adscenderunt a vobis ad nos Hierusalem civitatem rebellem et infensissimam aedificant, fora et muros eius instaurant et templum certatim erigunt. Si aedificata fuerit civitas illa, murique pariter reparati, nullum amplius pendere vectigal patientur, sed regibus quoque vires contrarias opponent. Quoniam vero perpetua est circa templum opera, aequum duximus nihil eiusmodi leviter pertransire, et quae sequuntur in epistola. In eundem sensum et eodem mentis proposito datae fuerant, ait, priores ad Artaxerxem epistolae post egressum e Babylone, nondum Dario, Hystaspis filio, regnante, prout sequentia declarant ex Artaxerxis litteris et earum exemplari desumpta. Lecta vero superius epistola memorata Rhathymus et Ramelius scribae cum adiunctis sociis, assumptis etiam valido equitatu et armatorum manu raptim Hierusalem advolantes Iudaeos opificio intentos prohibere coeperunt. Operae porro templi cessaverunt ad annum Darii Persarum regis secundum, quo Zorobabel filius Salathiel Dario Hystaspis summa prius necessitudine

οἰκειότητα τιμηθεὶς, εἶναι εἷς τῶν τριῶν σωματοφυλάκων εὐδο-
B *κιμήσας ὑπὲρ τοὺς ἄλλους δύο σωματοφύλακας ἐν τῇ περὶ τῶν*
γυναικῶν καὶ τῆς ἀληθείας προτάσει προετράπη παρ᾽ αὐτοῦ αἰ-
τήσασθαι ὃ θέλει. ὁ δὲ ἀναμνήσας αὐτὸν τῶν εὐχῶν αὐτοῦ, ἃς
ηὔξατο ἀνοικοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν ᾗ ἡμέρᾳ παρελάμβανε
Δαρεῖος τὸ βασίλειον αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐχώρισε Κῦ-
ρος, ὅτε ηὔξατο ἐκκόψαι Βαβυλῶνα ὁ αὐτὸς Κῦρος, ἠξίωσε
Ζοροβάβελ τὸν αὐτὸν Δαρεῖον βασιλέα Περσῶν πληρῶσαι τὰς
εὐχὰς, ἃς ἐκ στόματος ηὔξατο τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ τότε
ἀναστὰς Δαρεῖος κατεφίλησεν αὐτὸν καὶ ἔγραψεν αὐτῷ τὰς ἐπι-
C *στολὰς πρὸς πάντας τοὺς οἰκονόμους καὶ τοπάρχας καὶ στρατη-*
γοὺς καὶ σατράπας, ἵνα προπέμψωσιν αὐτὸν καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ
Ἰουδαίους οἰκοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλήμ. καὶ πᾶσι τοπάρχαις ἐν
κοίλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ καὶ τοῖς ἐν τῷ Λιβάνῳ ἔγραψεν ἐπιστο-
λὰς μεταφέρειν ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λιβάνου εἰς Ἱερουσαλὴμ,
καὶ ὅπως οἰκοδομήσωσι μετ᾽ αὐτοῦ τὴν πόλιν. καὶ ἔγραψε πᾶσι
τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς ἀναβαίνουσιν ἀπὸ τῆς βασιλείας εἰς τὴν Ἰου-
δαίαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας· πάντα δυνατὸν καὶ σατράπην καὶ
τοπάρχην καὶ οἰκονόμον μὴ ἐπελεύσεσθαι ἐπὶ τὰς θύρας αὐτῶν,
καὶ πᾶσαν τὴν χώραν ἣν κρατήσωσιν ἀφορολόγητον αὐτοῖς ὑπάρ-
D *χειν, καὶ ἵνα Ἰδουμαῖοι ἀφίωσι τὰς κώμας, ἃς διακρατοῦσι τῶν*

2. *σωματοφύλακας* B. *συσσωματοφύλακας* G. 6. *ἐχώρησε* B. 7. *ἐκκόψαι* B. *ἐγκόψαι* G. 16. *οἰκοδομήσωσιν* B. *οἰκοδομήσουσιν* G. *αὐτοῦ*] *αὐτῶν* G. 21. *ἵν᾽* A. *ἰδουμαῖοι* B. *Ἰουδουμαῖοι* G. *ἀφίωσι* dedi ex Esdra I. 4, 50. *ἀφίουσι* B. *ἀφιοῦσι* A. *ἀφῶσιν* G.

devinctus et ob familiaritatem in honore semper habitis, e tribus videlicet unus, cui fidissimum principis satellitium credebatur, ea disceptatione, quae de mulierum et veritatis potentia habita est, duobus aliis ut eruditior praelatus, quod liberet, postulare permissus est. Ille memoriam renovans votorum, quibus, si quandoque regno potiretur, Hierusalem restauraturum, et a Cyro, (cum votis paribus emissis Babylonem Cyrus idem excidio destinaret), privatim iam seposita templi vasa se reddíturum obstrinxerat, monere non desinit. Darium itaque Persarum regem, quae ore proprio caeli dominatori vota nuncupaverat, exsolvere Zorobabel rogabat. Darius eum exosculatus, ad omnes praepositos et locorum rectores, duces et satrapas litteras dedit, quibus, ei sociisque Iudaeis Hierusalem reparare contendentibus suppetias ferrent, exhortabatur. Omnibus insuper Coelesyriae Phoenices et Libani praesidibus, ut ex Libano cedrina ligna Hierusalem ferrent, et cum Iudaeis civitatem instaurarent scriptis mandavit. Iudaeis ad haec e regno suo in Iudaeam postliminio revertentibus manumissionem regiis diplomatibus confirmavit, cunctis quavis auctoritate pollentibus satrapis, etiam locorum praefectis, ac aerario praepositis, ne ianuas eorum importune infestarent, prohibitis; omnem eorum regionem tributis liberam relinqui, Iudaeorumque pagos et oppida ab Idumaeis detenta dimitti; ad

Ἰουδαίων. καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἱεροῦ δοθῆναι κατ' ἐνιαυτὸν τάλαντα εἴκοσι μέχρι τοῦ οἰκοδομηθῆναι, καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁλοκαρπώματα καρποῦσθαι καθ' ἡμέραν, καθὰ ἔχουσιν ἐντολὴν, ἑπτὰ καὶ δέκα προσφέρειν ἄλλα τάλαντα, δέκα κατ' ἐνιαυτόν. καὶ πᾶσι τοῖς προσβαίνουσιν ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας κτίσαι τὴν πόλιν ὑπάρχειν τὴν ἐλευθερίαν, αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἐγγόνοις αὐτῶν καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς προσβαίνουσιν. ἔγραψε δὲ δοθῆναι καὶ τὴν χορηγίαν καὶ τὴν ἱερατικὴν στολὴν, ἐν ᾗ λατρεύουσι, καὶ τοῖς Λευίταις δοῦναι τὴν χορηγίαν, ἕως ἧς ἡμέρας ἐπιτελεσθῇ ὁ οἶκος, καὶ Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομηθῆναι. καὶ πᾶσι τοῖς φρουροῦσι τὴν πόλιν ἔγραψε δοῦναι αὐτοῖς κλήρους καὶ ὀψώνια. καὶ ἐξαπέστειλε πάντα τὰ σκεύη, ἃ ἐχώρισε Κῦρος ἀπὸ P. 243
Βαβυλῶνος. καὶ ὅσα εἶπε Κῦρος ποιῆσαι, καὶ αὐτοῖς ἐπέταξε ποιῆσαι καὶ ἐξαποστεῖλαι εἰς Ἱερουσαλήμ. V. 194

Ταῦτα μὲν ἐν Ἔσδρᾳ πρώτῳ βιβλίῳ γέγραπται, ἅτινα παραθέσθαι ἀναγκαῖον ἐνταῦθα ἡγησάμεθα μετὰ τῶν ἑξῆς παρατεθησομένων ἐκ τοῦ δευτέρου βιβλίου τοῦ αὐτοῦ Ἔσδρα, ἐπεὶ καὶ μόνος τὰ κατὰ τὴν ἀνάκλησιν ἀπεδείχθη τῆς αἰχμαλωσίας γράψας ὀρθῶς καὶ ὑπὸ τῶν ο' σοφῶν ἱερέων ἑρμηνευθεὶς ἐπὶ Πτολεμαίου Φιλαδέλφου σὺν ταῖς λοιπαῖς θεοπνεύστοις γραφαῖς ἐδοκιμάσθη ἀναγινώσκεσθαι. τέως δ' οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων ὀρθῶς ἔστι κατανοῆσαι ὅτι Κῦρον τὸν παρ' αὐτῷ καλούμενον Ἀρταξέρξην δηλοῖ, πρὸς ὃν κατέγραψε Βάλσαμος καὶ Μιθριδά- B

3. ὁλοκάρπων μετακαρποῦσθαι G. 5 et 7. προσβαίνουσιν B. προβαίνουσιν G. 9. ἧς add. B. 12. ἐχώρησε B. 19. ἱερέων B. ἱερατευόντων G. 20. θεοπνεύσταις G. 23. βάλσαμας A.

templi, donec absolveretur, promovendum aedificium, annua viginti talenta donari; ad sacra per singulos dies in holocaustorum altari facienda, prout iussi sunt, septendecim offerri talenta; cunctis e Babylonia digressis, ipsis nepotibus eorum et sacerdotibus simul profectis, condendi civitatem facultatem datam; rursum sumptus administrari, sacrosque ornatus, quibus divina peragerent reddi, expensas, donec compleretur domus, levitis exhiberi, et Hierusalem aedificari; et cunctis tandem civitatis custodibus diurnum victum et obsonia tradi. Vasa, quae Babylone Cyrus segregaverat, misit; quaeque iam facienda Cyrus decreverat, praecepit exsequenda et Hierusalem transportari.

Haec certe Esdrae primo scripta cum sequentibus ex eiusdem libro secundo proferendis in medium producere operae pretium duximus, eo praesertim nomine, quod solus res a captivitate reditum spectantes sincere litteris mandarit et a 70 sacerdotibus interpretum munere apud Ptolomaeum Philadelphum fungentibus opus eius expositum cum reliquis divinitus inspiratis litteris, quod in ecclesia legeretur, dignum sit habitum. Ex hucusque positis facile coniicimus, Cyrum, ab eo vocatum Artaxerxem, manifestari, ad quem Balsamus, Mithridates et socii datis litteris adversus

της καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς κατὰ τῶν οἰκοδομούντων τὴν Ἱερουσαλὴμ τοῦ παυθῆναι τὴν οἰκοδομήν. πρῶτον μὲν ὅτι φασὶν ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ, γνωστὸν ἔστω τῷ κυρίῳ βασιλεῖ διότι Ἰουδαῖοι οἱ ἀναβάντες παρ' ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς εἰς Ἱερουσαλήμ. παρὰ τίνος δὲ ἄλλου ἀναβεβήκασιν, εἰ μὴ παρὰ Κύρου; ἔπειτα δὲ ὅτι Ἀρταξέρξης ἀπὸ Κύρου ἕως Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου οὐδεὶς ἐβασίλευσεν, ὡς ἐκ τοῦ κανόνος τῶν βασιλέων δηλοῦται. καὶ αὖθις ὅτι Μιθριδάτην λέγει σὺν Βαλσάμῳ καὶ τοῖς λοιποῖς καταγεγραφέναι τῶν οἰκοδομούντων, ὃν καὶ παρειληφότα τὰ ἱερὰ καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου κυρίου κατὰ πρόσταξιν Κύρου ὡς γαζοφύλακα προείρηκεν. ἔτι μὴν πρὸς τούτοις, εἰ μὴ ἐπὶ Κύρου γέγονε ταῦτα,
C *ἀλλ' ἐνεργεῖτο τὰ κατὰ τὴν οἰκοδομήν, πῶς οὐκ ἂν ἐτελειώθη λ' ἔτεσι τὰ συντελεσθέντα μετὰ ταῦτα ἐν τέσσαρσιν ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἔτους Δαρείου Ὑστάσπου ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους αὐτοῦ; τῷ γὰρ β' ἔτει Κύρου ἀναβάντες σὺν τῷ Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦ ἀρχιερεῖ Νεεμίᾳ τε καὶ Σαρετᾷ, καὶ Μαρδοχαίῳ ἐν μυριάσιν ἀνδρῶν τέσσαρσι καὶ δισχιλίοις τριακοσίοις ἑξήκοντα χωρὶς δούλων αὐτῶν καὶ παιδίσκων καὶ αὐτῶν ἑπτακισχιλίων τλ' καὶ ξ' ᾀδόντων καὶ ᾀδουσῶν. τῷ μηνὶ, φησὶ, τῷ ἑβδόμῳ συνήχθη ὁ λαὸς, ὡς ἀνὴρ εἷς, εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ καὶ*
D *οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς καὶ Ζοροβάβελ υἱὸς Σαλαθιὴλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον θεοῦ Ἰσραὴλ*

5. *ἔπειτα δὲ ὅτι Ἀρταξέρξης ἀπὸ Κύρου* addidi ex B. 9. *ὃν*] *ὡς* G. *ἱερὰ — πρόσταξιν* addidi ex B. 12. *ἂν* om. G. 13. *λ'*] *μ'* m. 15. *ἀνέβησαν* m. 16. *μαρδοχαίῳ* B. *Μαρδοχαίᾳ* G. 18. *ἑπτακισχιλίων τλ' καὶ ζ'* B. *͵ζτλ' καὶ ζ'* B in margine. *͵φτλ' καὶ ζ'* A. *φαλτῶν καὶ* G.

Iudaeos Hierusalem reparandae insudantes, eos ab aedificio prohiberi postulabant. Primo quidem quod in litteris huiusmodi legamus. Notum sit domino regi Iudaeos a vobis ad nos Hierusalem regressos. A quo vero, nisi Cyrum assignaveris, digressi fuerant? Ad Darii siquidem filii Hystaspis aetatem, nullum regum permisisse reditum ex manifesto regum laterculo constat. Ad haec, Mithridatem cum Balsamo adiunctisque sociis adversus aedificantes Iudaeos dedisse litteras refert, eundemque aerario praepositum Cyri bona proventusque regios attrectare solitum praemisit. Istis haec addas rogo. Si regnante Cyro haec minime gesta, quin immo templi opus prius promotum contenditur; qua ratione continuo annorum 40 spatio nondum absoluta fuerant, quae deinceps solo quadriennio, a secundo Darii, filii Hystaspis, ad quartum eius annum sunt perfecta? Etenim anno Cyri secundo cum Zorobabel et Iesu pontifice, cum Neemia et Sareta et Mardochaea myriades hominum quatuor et bis mille ter centum sexaginta absque servis et ancillis et psaltis psaltriisque musices peritis adscenderunt. Mense, inquit, septimo congregatus est populus, quasi vir unus, in Hierusalem. Et surrexit Iesus filius Iosedec et fratres eius sacerdotes et Zorobabel filius Salathiel et fratres eius et aedificaverunt altare dei Israël,

τοῦ ἀνενέγκαι ὁλοκαυτώσεις ἐπ' αὐτῷ κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Μωϋσῇ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ. καὶ ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐν καταπλήξει ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λαῶν τῶν γαιῶν. καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαύτωσις τῷ κυρίῳ [ὁλοκαυτώσεις] τὸ πρωὶ καὶ εἰς ἑσπέραν, καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν σκηνῶν κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ ὁλοκαυτώσεις τὴν ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἐν ἀριθμῷ ὡς ἡ κρίσις, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ. καὶ μετὰ τοῦτο ὁλοκαυτώσεις ἐνδελεχισμοῦ καὶ εἰς τὰς νουμηνίας καὶ εἰς πάσας ἑορτὰς κυρίου τὰς ἡγιασμένας, P. 244 *καὶ παντὶ ἑκουσιαζομένῳ ἑκουσίως τῷ κυρίῳ. ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἤρξαντο ἀναφέρειν ὁλοκαυτώσεις κυρίῳ. καὶ ὁ οἶκος κυρίου οὐκ ἐθεμελιώθη. καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις καὶ τοῖς τέκτοσι, καὶ βρώματα καὶ ποτά, καὶ ἔλαιον τοῖς Σιδωνίοις καὶ Τυρίοις, ἐνέγκαι ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λιβάνου πρὸς θάλασσαν Ἰόππης κατ' ἐπιχορήγησιν Κύρου βασιλέως Περσῶν ἐπ' αὐτούς. καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τοῦ ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἤρξατο Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ πάν-* B *τες οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔστησαν τοὺς Λευίτας ἀπὸ υἱοῦ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω τοῦ νικοποιεῖν*

2. *μωσεῖ* AB. Quae forma ubique restituenda videtur. 4. Legebatur *ἐπ' αὐτῷ ὁλοκαυτώσεις*. Correctum ex Esdra II. 3, 3. 5. Seclusi *ὁλοκαυτώσεις*. *τὸ*] Vulgo *τῷ*. *εἰς* add. B. 7. *ἐν ἀριθμῷ* B. *ἐν* om. G. *λόγον* Esdra. Vulgo *λόγων*. 9. *ἑορτὰς* B. *τὰς ἑορτὰς τοῦ* G. *τὰς* om. G. 11. *ἤρξαντο* Esdra Vulgo *ἤρξατο*. 12. *ἔδωκαν* B. *ἔδωκεν* G. 13. *βρώματα καὶ ποτὰ* B. *βρώματους καὶ ποτὰ* A. *βρωμάτων ποτὰ* G. 15. *ἰώππης* B. *Ἰόππην* G. 17. *τοῦ θεοῦ*] *κυρίου* G. 20. *ἀρχόμενοι* B. 21. *υἱοῦ*] *βίου* G.

ut offerrent holocausta super eo, secundum quae in libro Mosi hominis dei scripta sunt. Et praeparaverunt altare secundum propriam sibi dispositionem, eo quod terrore vicinorum populorum illis incusso erexerunt illud. Et superimposuerunt holocausta domino, holocausta matutinum et vespertinum. Et egerunt Scenopegiae diem solemnem, sicut scriptum est, et sacrificia quotidiana, prout decebat; ad haec oblationes iugis sacrificii et neomeniarum et omnium dierum solemnium sanctificatorum. Et quotquot sponte voverant domino, primo die mensis septimi coeperunt holocausta offerre domino. Et templi domini nondum posita erant fundamenta. Et dedit pecuniam latomis et fabris et pabulum et potum Sidoniis et Tyriis, ut exportarent ligna cedrina de Libano Ioppem versus mare, secundum expensas Cyri Persarum regis ad eos. Et in anno secundo reditus eorum in Hierusalem, Zorobabel filius Salathiel et Iesus filius Iosedec et reliqua fratrum manus sacerdotes et levitae, cunctique qui de captivitate Hierusalem reversi fuerant, aggressi sunt opus et elegerunt levitas aetatis annos viginti et

ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔστη Ἰησοῦς καὶ
V. 195 οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Καδμιὴλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα ὁμοῦ τοῦ νικοποιεῖν ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ
ἔργα ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, οἱ υἱοὶ Ἰωναδὰδ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται. καὶ ἐθεμελίωσαν τοῦ οἰκοδομῆσαι
τὸν οἶκον κυρίου, δηλαδὴ τῷ ἔτει τῷ γʹ Κύρου ἐθεμελίωσαν τὸν
οἶκον κυρίου, δευτέρῳ δὲ τῆς ἀναβάσεως αὐτῶν, ἡνίκα καὶ ἔστη-
σαν, ὥς φησι τὰ ἀκόλουθα τούτοις ἡ δευτέρα τοῦ Ἔσδρα βί-
C βλος, οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι ἐν σάλπιγξι καὶ οἱ υἱοὶ Ἀσὰφ ἐν κυμ-
βάλοις, καὶ πολλοὶ σὺν αὐτοῖς ἐκ τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν, καὶ
ἄρχοντες πατριῶν πρεσβύτεροι, οἵ, φησίν, εἶδον τὸν οἶκον τὸν
πρῶτον ἐν θεμελιώσει αὐτοῦ καὶ τοῦτον τὸν οἶκον ἐν ὀφθαλμοῖς
αὐτῶν, ἔκλαιον ἐν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ὄχλος ἐν σημασίᾳ μετ'
εὐφροσύνης τοῦ ὑψῶσαι φωνήν. καὶ οὐκ ἦν ὁ λαὸς ἐπιγινώσκων
φωνὴν σημασίας τῆς εὐφροσύνης ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ τοῦ
λαοῦ, ὅτι ὁ λαὸς ἐκραύγασε φωνῇ μεγάλῃ. καὶ ἡ φωνὴ ἠκούετο
ἕως ἀπὸ μάκροθεν. καὶ ἤκουσαν οἱ θλίβοντες Ἰούδαν καὶ Βενια-
μίν· καὶ τὰ λοιπὰ περὶ τῶν γεγραμμένων τῷ Μιθριδάτῃ πρὸς
Ἀρθασασθὰ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ Συριστί, κατὰ τὸ αὐτὸ δηλονότι
D ἔτος τρίτον Κύρου, τοῦ παύσασθαι τοὺς οἰκοδομοῦντας τὸν
ναόν. Ἀρθασασθὰ δὲ καὶ Ἀρταξέρξην ἕνα τὸν αὐτὸν ὑποληπτέον
Περσικῶς καλούμενον, Κῦρον δὲ Ἑλληνιστὶ λεγόμενον, τὸν καὶ

4. Ἠναδὰδ Esdra. 6. κυρίου] τοῦ θεοῦ G. ἔτει τῷ γʹ B. τρίτῳ ἔτει G. 11. ἴδον B. 19. ἀρθασαστὰν B. Ἀρθασαστὰν G. 21. Ἀρθασασθᾶν G. 22. Περσικοῖς G.

supra natos, ut ad aemulationem et animos sumendos provocarent fabros operas suas commoventes, ad exstruendam domini domum. Et stetit Iesus et filii eius et fratres eius Cadmiel et filii eius et filii Iuda pariter animos sumpserunt, ut urgerent eos, qui laborabant in domo domini. Filii Ionadab, filii eorum, et fratres eorum levitae; et fundamenta domui domini superexstruendae posuerunt; tertio videlicet anno Cyri fundamenta domus domini iecerunt; secundo vero post reditum . . . . Et steterunt, prout his annexa subdens ait secundus Esdrae liber, sacerdotes habentes sacros amictus cum tubis et filii Asaph cum cymbalis. Aderant vero cum eis plures e sacerdotibus et levitis, et seniores patriarum praesides, qui primam aedem, cum staret, viderant; hanc vero prae oculis habebant; et hi quidem voce magna eiulabant, et populus ex adverso in laetitiae signum clamores emittebat; adeo ut vocem laetitiae signum, vel clamorem eiulatus argumentum nulla ratione populus dignosceret; vox autem confusa quam longissime audiretur. Et audierunt, qui affligebant Iudam et Beniamin etc. Sequuntur deinde quae spectant datas Syriace a Mithridate ac eius sociis litteras ad Artasastham, ipso nimirum anno Cyri tertio, ut construentes templum ab opere desisterent. Unus porro et idemmet Artaxerxes et Arthasasthas Persice, Graece Cyrus nuncupandus captivitatis relaxationem

τὴν ἄφεσιν αὐτοῖς πρώτῳ ἔτει αὐτοῦ προσφωνήσαντα, καὶ τὴν ἀνοικοδομὴν προστάξαντα τοῦ ναοῦ καὶ τῆς πόλεως καὶ τὴν τῶν ἱερῶν σκευῶν ͵ευ' χρυσῶν τε καὶ ἀργυρῶν, διὰ Σαλμανασὰρ μετὰ τὴν τῆς ἀποικίας ἀνάβασιν ἀριθμηθέντων αὐτῶν ἀπὸ Μιθριδάτου Γασβαρηνοῦ γαζοφύλακος Κύρου, ὡς γέγραπται, καὶ αὖθις ἐκ διαβολῆς τῶν γραψάντων αὐτῷ παύσαντα τοὺς Ἰουδαίους οἰκοδομεῖν ἕως τοῦ δευτέρου ἔτους Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου· ὡς ἐκ τούτων σαφῶς παρίστασθαι ὅτι ἐπὶ ἔτη τεσσαράκοντα καὶ ἓν P. 245 ἔμεινε τὰ θεμέλια ὑποβεβλημένα. ἀπὸ δὲ τοῦ δευτέρου ἔτους Δαρείου ἕως ἕκτου ἀνεπληρώθη διὰ χειρῶν τοῦ αὐτοῦ Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ ἐν μϛ' ἔτεσιν ὅλοις ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους Κύρου. διὸ καὶ εἴρηται παρὰ τῶν Ἰουδαίων ὅτι τεσσαράκοντα ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγείρεις αὐτόν; πρὸς τὸν κύριον ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίῳ.

Τούτῳ τῷ β' ἔτει Δαρείου τῇ τετάρτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ ια'. μηνὸς σαββάτου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου υἱὸν Ἀδδὼ τὸν προφήτην λέγων· ἑώρακα τὴν νύκτα, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐφ' ἵππον πυρρόν· καὶ οὗτος εἱστήκει ἀνὰ B μέσον τῶν δύο ὀρέων τῶν κατασκίων, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυρροὶ καὶ ψαροὶ καὶ ποικίλοι καὶ λευκοί. καὶ εἶπα· τί οὗτοι κύριε; καὶ εἶπε πρός με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί· ἐγὼ δείξω σοι τί ἐστι ταῦτα. καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφεστηκὼς ἀνὰ μέσον τῶν

2. οἰκοδομὴν G. 5. γασβαρινοῦ B. 9. ἔμειναν G. 10. χειρὸς αὐτοῦ G. 13. τρισσὶν B. 14. Ἰωάννην] II, 20. 15. τοῦ Δαρείου G. 17. λέγων] Zachar. cap. 1. 18 et 20. πυρρὸν et πυρροὶ m. πυρὸν et πυροὶ G. 18. ἱστήκει B. 19 et 22. μέσον B. μέσων G.

anno regni primo publicans, templum civitatemque restaurandam praecepit, ac denique vasorum 5400 aureorum et argenteorum a Salmanasar olim asportatorum restitutionem, quaeque, teste scriptura, facta post captivitatem reditus licentia, a Mithridate Gasbareno gazophylacii praefecto, numerata fuerunt; idemque rursus scriptis in Iudaeos calumniis motus, ab exstruendo templo ad secundum usque Darii, filii Hystaspis, iussit eos desistere. Ex praemissis liquet uno supra quadragesimum anno posita mansisse templi fundamenta; a secundo vero Darii ad sextum eiusdem annum, integris nimirum, a Cyri primo, quadraginta sex annis, Zorobabel et Iesu filii Iosedec opera et studio ad culmen fuisse deductum. Unde vox illa Iudaeorum ad dominum in Ioannis evangelio: quadraginta et sex annis aedificatum templum istud, et tu in triduo reaedificas illud?

Anno Darii secundo, mensis undecimi vicesimo quarto, Sabbati die, factum est verbum domini ad Zachariam filium Barachiae filii Addo prophetam dicens: vidi per noctem et ecce vir adscendens super equum rufum, et ipse stabat inter duos montes umbrosos; et post eum equi rufi, sturnini, varii et albi. Et dixi: quid sunt isti, domine? Et dixit ad me angelus, qui loquebatur in me. Ego ostendam tibi, quid sint haec. Et respondit

δύο ὀρέων· καὶ εἶπε πρός με· οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξαπέσταλκε κύριος τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν. καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἀγγέλῳ κυρίου τῷ ἐφεστῶτι ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπαν· περιωδεύσαμεν πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ κατοικεῖται καὶ ἡσυχάζει. καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπε· κύριε παντοκράτορ, ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσῃς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, ἃς ὑπερεῖδες; τοῦτο τὸ ο΄ ἔτος. ταῦτα ἐν τῷ προφήτῃ Ζαχαρίᾳ φέ- C ρεται κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος Δαρείου, ὡς ἐκ τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτὸν ἀγγέλου πρὸς κύριον λεγόμενα, εἴτε τρόπῳ εὐχῆς εἴτε ἄλλης τινὸς προσωποποιίας χάριν οἰκονομήσαντος τοῦ ἀνεξερευνήτου θεοῦ τοῖς κρίμασιν, ὅσον δέ γε ἡμᾶς κατανοῆσαι, δηλοῦντος V. 196 τοῦ λόγου τὸν ἑβδομηκονταετῆ χρόνον ἤδη πεπληρῶσθαι, κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ Ἱερεμίου ἐν τῷ α΄ ἔτει Κύρου, ὡς ἐκεῖσε ἀποδέδεικται κατὰ τὴν τῶν Παραλειπομένων καὶ τοῦ Ἔσδρα γραφήν. τὸν δὲ λοιπὸν ἀπ᾽ ἐκείνου χρόνον ἕως ἔτους Δαρείου δευτέρου ἀμφιβαλλόμενον εἶναι καὶ μήτε τῆς τελείας ἐρημώσεως καταλογίζεσθαι μήτε τῆς τελείας ἀνοικοδομῆς· διό καί φησιν, ἕως τίνος οὐκ ἐλεήσεις τὴν Ἱερουσαλήμ; τοῦτο τὸ ἔτος ἑβδομηκοστόν· ἀντὶ D τοῦ εἰπεῖν, ἕως πότε τὸ ἑβδομηκοστὸν τοῦτο ἔτος παρεκτανθήσεται τὸ ἤδη παρελθόν· καὶ οὐχ, ὥς τινες ὑπειλήφασι, κατά τινα προσδιορισμὸν συμπληρώσεως ἀριθμοῦ τῶν ο΄ ἐτῶν ἀπὸ τῆς καθαιρέσεως Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῦ ναοῦ ἕως τοῦ δευτέρου ἔτους

2. καὶ ἀπεκρίθησαν — πᾶσαν τὴν γῆν om. G. κυρίου] κυρίῳ A. 5. παντοκράτωρ A. 6. ἐλεήσεις G. 7. ὑπερίδες B. 11. δὲ add. B. 18. ἐλεεῖς B.

vir, qui stabat inter duos montes, et dixit ad me. Isti sunt, quos misit dominus, ut perambulent terram; et ecce omnis terra habitatur et quiescit. Et respondit angelus domini et dixit. Domine omnipotens, usquequo non misereberis Hierusalem et urbium Iuda, quas despexisti? Iste est septuagesimus annus. Haec apud prophetam Zachariam enunciantur anno Darii secundo, ex persona angeli ad dominum loquentis, sive orationis sive alterius fictae personae in modum; ut quantum mens nostra capit, deum cuius iudicia nemo potest perscrutari, sine iudicio nil disponere sentiamus; unaque sermonem hunc manifestare, iam expletum annorum septuaginta spatium ab anno Cyri primo, iuxta domini verbum ore Hieremiae quondam prolatum; quod in superioribus ex Paralipomenon et Esdrae libro declaravimus; reliquum vero temporis ad Darii secundum annum dubii iuris esse, inter duos limites, ita ut neque ad civitatis excidium faciat accessionem, neque perfectae rursum eius reparationi accenseatur; qua de causa merito dicit. Usquequo non misereberis Hierusalem? Hic annus septuagesimus est, cum dicere debuisset: usquequo tandem septuagesimus hic annus iam dudum elapsus protendetur? Non, ut quidam opinantur, per quandam adimpleti numeri 70 annorum praescriptionem, ab Hierusalem templique clade ad secundum annum Darii, illud ab angelo fuisse pronunciatum.

Δαρείου λελέχθαι παρὰ τοῦ ἀγγέλου. ἄνευ γὰρ πάσης ὑφαιρετικῆς ἢ προσθετικῆς ἐπινοίας πγ' ἔτη εἰσὶν ἀπὸ τοῦ ιθ' ἔτους Ναβουχοδονόσωρ, ἐν ᾧ Σεδεκίας ᾐχμαλώτευται σὺν τῷ λαῷ καὶ ἡ πόλις Ἱερουσαλὴμ σὺν τῷ λαῷ ἐμπέπρησται· ἀπὸ δὲ τῆς θείας ἀποφάσεως τῆς ἐν τῷ δ' ἔτει Ἰωακεὶμ ἐξενεχθείσης κατὰ τῶν κατοικούντων Ἱερουσαλὴμ, ὁπόθεν καὶ ὁ ἑβδομηκονταετὴς χρόνος P. 246 *ἀναγκαίως ἀριθμεῖται, ἔτη εἰσὶν ργ' ἕως τοῦ αὐτοῦ δευτέρου ἔτους Δαρείου. ὅτι δὲ οὐ κατὰ προσδιορισμὸν ἀκριβοῦς χρόνου, ἀλλὰ κατὰ παρέκτασιν εἴρηται τοῦτο πρὸς τοῦ ἀγγέλου προφανὲς καὶ ἐκ τῶν μετὰ τρία ἔτη ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοῦ Δαρείου πρὸς Ζαχαρίαν ἐκ θεοῦ λεγομένων τῇ δ' τοῦ θ' μηνὸς Χασελεῦ πρὸς λέξιν οὕτως· ἐγένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρός με λέγων, εἰπὸν πρὸς πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς λέγων, ἐὰν νηστεύσητε, ἢ κόψησθε ἐν ταῖς πέμπταις, ἢ ἐν ταῖς ἑβδόμαις, καὶ ἰδοὺ ο' ἔτη μὴ νηστείαν ἐνηστεύ-* B *σατέ μοι; ὁρᾷς πῶς οὐ κατὰ τὸν ἀκριβῆ προσδιορισμὸν οὐδὲ ἐνταῦθα ὁ τῶν ἑβδομήκοντα ἐτῶν ἀριθμὸς οὐδὲ ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει Δαρείου παρείληπται, ἀλλὰ τὸν ἐπὶ πρώτου ἔτους Κύρου πληρωθέντα κατὰ τὴν Ἱερεμίου πρόρρησιν δηλοῖ. πῶς γὰρ δυνατὸν καὶ τῷ δευτέρῳ ἔτει Δαρείου καὶ τῷ τετάρτῳ τὰ αὐτὰ ἑβδομήκοντα ἔτη καταριθμεῖσθαι, ὥς τισι νενόμισται, ἀπταίστως;*

Δαρεῖος Ὑστάσπου Περσῶν δ' ἐβασίλευσεν ἔτη λς'.

2. πγ'] ϟα' m. 7. ργ'] ρι' m. αὐτοῦ om. G. 9. τοῦτο] τούτου A. 11. δ' B. τετάρτῃ A. τετράδι G. 12. οὕτως] Zachar. cap. VII. 14. κόψησθε B. κόψεσθε G. 16. ὁρᾷς B. δὲ ὁρᾷς G. 18. πληρωθέντα B. πληρωθῆναι G.

Etenim absque additamenti vel subtractionis arte vel necessitate, a Nabuchodonosor anno 19, quo captivus actus est Sedecias cum populo et civitas Hierusalem ac eius plebs incendio vastata est, anni 91 putantur; a divina vero sententia adversus incolas Hierusalem quarto Ioacim anno prolata, unde annorum septuaginta stadium necesse est nos metiri, ad annum Darii secundum annos 110 numerare possumus; quod equidem non per temporis exactam praescriptionem, sed per extensionem comprobatum habeamus, ut ostensum est, angeli sermonem, tum etiam per ea, quae post annos tres, Darii nimirum quarto, ad Zachariam deus loquutus est noni mensis Chasleu die quarto. Verba sunt huiusmodi. Factum est verbum domini exercituum ad me dicens: loquere ad omnem populum terrae et ad sacerdotes, dicens: Si ieiunatis et plangitis in quintis aut septimis, et ecce septuaginta anni; numquid ieiunium ieiunastis mihi? Vides hic non rigide ac praecise, ut nec circa Darii secundum annum, annorum septuaginta numerum accipiendum, verum circa Cyri primum iuxta Hieremiae vaticinium tempus illud expleri? Quo namque modo, tum anno Darii secundo, tum rursus quarto, ut quibusdam animo simplicioribus visum fuit, eosdem septuaginta annos terminum reperire affirmabimus?

Darius, Hystaspis filius, 4 Persarum rex negnavit annis 36.

C *Οὗτος τὰς μυθευομένας κατὰ τῆς Ἑλλάδος μυριάδας μετὰ Δάτιδος καὶ Σαφέρνους τῶν στρατηγῶν ἐξέπεμψε πεισθεὶς τοῖς τυράννοις Ἱππίᾳ τῷ Ἀθηναίῳ καὶ Δημαράτῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ διωχθεῖσιν οἴκοθεν, λοιπὸν δὲ καὶ διὰ τὴν Σάρδεων ἅλωσιν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων μὴ καὶ φερόντων τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν τὴν Περσῶν ἀνάγκην. τότε δὴ κακῶς πράττουσιν ἐν Μαραθῶνι Πέρσαι, Μιλτιάδου καὶ Ἀριστείδου καὶ Καλλιμάχου καλῶς ἐστρατηγηκότων, ἐν οἷς καὶ ὁ τύραννος Ἱππίας πίπτει μετὰ τῶν βαρβάρων Ἀθηναίοις μαχόμενος. αὐτὸς δὲ Δαρεῖος οὐκ ἐνεγκὼν τὸ πάθος ἐξ ἀθυμίας ἀπόλλυται.*

D *Ἐπὶ αὐτοῦ τινες νομίζουσι τὰ κατὰ τὸν Γὼγ καὶ Μαγὼγ τετελέσθαι παρὰ τοῦ μεγάλου προαγορευθέντα Ἰεζεκιήλ. ἐπιστρατεύσας γὰρ σὺν διαφόροις ἔθνεσιν, ὥς φασι, Συρίαν μὲν καὶ Φοινίκην καὶ τὰς παραθαλασσίους ἐσκύλευσε, τῇ δὲ Ἱερουσαλὴμ*
V. 197 *ἐπελθὼν κατεβλήθη θεήλατος σκηπτοῖς καὶ πληγαῖς τοῦ θεοῦ πατάξαντος αὐτὸν σὺν τῷ πλήθει καὶ νίκην δεδωκότος χωρὶς ὅπλων τοῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ πλοῦτον ἄπειρον λαφύρων, στρατηγοῦντος ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας τοῦ Ζοροβάβελ, μεθ' ὃν οὐκ ἦρξεν ἄλλος ἐξ Ἰούδα, ἀλλ' οἱ ἀρχιερεῖς ἡγεμόνευον.*

2. *Δάτιδος καὶ*] **Legebatur** *Δάτιδος καὶ* **(***καὶ* **om. AB.)** *Δατίου καὶ.* *Σαφέρνους*] *Ἀρταφέρνους* **m recte: vide Herodot. VI, 94.** *πεισθεὶς*] *προσθεὶς* **G. 3.** *ἱππίῳ* **AB.** *τῷ λ.* **B. Aberat** *τῷ.* **5.** *μὴ* **add. B.** *τὴν Περσῶν*] *τῶν Περσῶν* **G. 7.** *Μιλτιάδους καὶ Ἀριστείδους* **G. 9.** *ἐνέγκας* **G. 11.** *τετελέσθαι* **B.** *τετελεῖσθαι* **A.** *τελεῖσθαι* **G. 13.** *ὥς φασιν* **add. B.**

Hic decantatas tot historiis hominum myriadas sub ducibus Datide, Datio et Artapherne misit, tyrannis Hippiae Atheniensi et Demarato Lacedaemonio patria pulsis bene affectus; ac insuper, ut Athenienses Persarum imperium per Asiam augeri non ferentes, et cladem ab eis Sardibus incendio vastatis illatam, ulcisceretur. Adverso Marte pugnant ad Marathonem Persae, Miltiade, Aristide et Callimacho, praeclare ducum munere fungentibus. Hippias Atheniensium tyrannus inter decertantes barbaros cadit; ipse Darius illatae calamitatis impotens, animi moerore perit.

Sub eo, quae de Gog et Magog a magno propheta Ezeciele sunt praedicta, quidam primum adimpleta censent. Variarum quippe nationum armis stipatus, Syria, Phoenice et mari locis adiacentibus devastatis, cum Hierusalem inexspectatus impetit, fulminibus caelitus immissis, variisque plagis prosternitur, deo in eum et in eius exercitum manum exserente, victoriamque incruentam et spoliorum non numerandam copiam Hierusalem incolis exhibente, duce Iudaeae Zorobabel, post quem alius ex Iuda non sumpsit in plebem dominatum, sed omnis publica potestas penes pontifices remansit.

Μακεδόνων βασιλεῖς. P. 247

Μακεδόνων θ' ἐβασίλευσεν Ἀμύντας ἔτη μβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,δϡοβ'.

Οἱ λέγοντες Κῦρον τῶν Περσῶν πρῶτον βασιλέα θ' ἔτη μόνα βεβασιλευκέναι ἐπὶ τούτου τοῦ Ἀμύντου φασὶν ἦρχθαι τοῦτον βασιλεύειν· ἡμεῖς δὲ ἐπὶ Ἀλκέτα τοῦ η' βασιλέως Μακεδόνων φαμὲν κατὰ τὴν ἀκόλουθον τῇ θείᾳ γραφῇ τάξιν.

Μακεδόνων ι' ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ἔτη μδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ειδ'.

Κατὰ τοῦτον ἡ Ξέρξου διάβασις.

Οὗτος δέδωκε τοῖς Πέρσαις ὕδωρ καὶ γῆν. B

Μακεδόνων ια' ἐβασίλευσε Περδίκκας ἔτη κγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ενη'.

Σποράδην.

Νάξιοι ἐθαλασσοκράτησαν ιε', ἔτη ι', καὶ μετ' αὐτοὺς Ἐρετριεῖς ιϛ', ἔτη ζ'.

Γέλων Συρακούσιος ἐκράτησεν ἔτη ιζ'.

Ἐθαλασσοκράτησαν Αἰγινῆται ἔτη ι'.

Πυθαγόρας ὁ φιλόσοφος τέθνηκεν ἐτῶν ϟθ', οἱ δὲ οε'. C

Αἰσχύλος τραγῳδοποιὸς ἐγνωρίζετο.

2. ἀμυντᾶς A. ἀμυντὰς B. 6. ἀλκετὰ τοῦ B. Ἀλκαιτάτου G. 11. ἔδωκε G. 12. περδίκκας B. Περδίκας G. 15. αἱρετρισῆς B. 17. Γέλων Scaliger p. 53. γέλω B. Γέλως G. συρρακούσιος A. 18. αἰγενῖται AB. 19. ϟθ' B. ϟε' G.

Macedonum reges.

Macedonum rex 9 Amyntas annis 42, mundi vero 4972.

Cyrum regem Persarum primum annos duntaxat novem imperasse qui asserunt, huius Amyntae aetate regnum auspicatum arbitrantur. Nos vero divinae scripturae consonum ordinem sectati ad Alcetae regis Macedonum 8 tempora regnum eius reponendum sentimus.

Macedonum rex 10 Alexander annis 44, mundi vero 5014.

Huius tempore Xerxes in Graeciam mari sibi parat transitum.

Idem Persis aquam et terram tradit.

Macedonum rex 11 Perdiccas annis 23, mundi vero 5053.

Miscellanea.

Ordine decimo quinto Naxienses maris dominium obtinent annis decem et post eos Eretrienses ordine decimo sexto idem occupant annis septem.

Gelo Syracusanus tyrannidem arripit annis 17.

Aeginetae mari dominantur annis 10.

Pythagoras philosophus annorum 95, vel ut aliis placet 75, moritur.

Aeschylus tragoediarum auctor celebratur.

Ὁ Πειραιεὺς ἐτειχίσθη ὑπὸ Θεμιστοκλέους.

Λατῖνοι Ῥωμαίων ἀπέστησαν ἐν Ῥώμῃ. ὁ δῆμος ἀπέστη τῆς συγκλήτου.

Ἀριστείδης ἐξωστρακίσθη.

Ἀθηναῖοι τὸν Πειραιᾶ ἐτείχισαν.

Ζεῦξις ζωγράφος ἐγνωρίζετο.

Κίμων ἐπ' Εὐρυμέδοντι Πέρσας ἐνίκα ναυμαχίᾳ καὶ πεζομαχίᾳ. καὶ ὁ Μηδικὸς πόλεμος ἐπαύσατο διὰ φιβάλεις ἰσχάδας συστὰς Πέρσαις καὶ Ἀθηναίοις καὶ πᾶσιν Ἕλλησιν ἀπ' αὐτοῦ. Φι-
D βάλεις δὲ δῆμος τῆς Ἀττικῆς.

Κρατῖνος καὶ Πλάτων οἱ κωμικοὶ ἤκμαζον.

Ἐν Ῥώμῃ Κλαρίων ἀγὼν ἑκατονταετὴς ἤχθη πρῶτος.

Κράτης ὁ κωμικὸς καὶ Τελέσιλλα καὶ Πράξιλλα καὶ Κλεοβουλίνα ἐγνωρίζοντο.

Βακχυλίδης ὁ μελοποιὸς ἤκμαζεν.

Ὁ τῆς Ἥρας νεὼς ἐνεπρήσθη.

Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι σπονδὰς ἐποιήσαντο πρὸς ἀλλήλους τριακοντούτεις.

P. 243 Ἡρόδοτος ἱστορικὸς ἐτιμήθη παρὰ τῆς Ἀθηναίων βουλῆς ἐπαναγνοὺς αὐτοῖς τὰς βίβλους.

1. πειρεὺς AB. 2. λατεῖνοι B. 6. ζευξὶς B. 8. φιβάλεις ἰσχάδας Scaliger p. 53. Vulgo Φιβαλισχάδας. 9. Φιβάλεις Scaliger. σφιβαλὶς B. Σφιδαλὶς G. 11. κρατῖνος A. κρατεῖνος B. Κρατίνων G. οἱ κωμικοὶ Scaliger. Vulgo οἰκονομικοί. 12. Κλαρίων] *Calariorum* Eusebius p. 339. 13. ὁ κωμικὸς Scaliger. Vulgo οἰκονομικός. Τελέσιλλα ex Eusebio p. 339. correctum. Τελεσίδα vulgo. καὶ Πραξίλλα] καὶ om. G. 16. νεὼς] Vulgo ναός. νεὸς B. 20. ἐπαναγνοὺς Scaliger. Vulgo ἐπαναγούσης. *quum legisset* Eusebius p. 339.

Piraeus a Themistocle muro vallatur.

Romae Latini defecerunt a Romanis; populus quoque in senatum tumultuatus est.

Aristides ostracismi poenam subit.

Athenienses Piraeum muro circumdant.

Zeuxis pictor florebat.

Persas navali terrestrique praelio ad Eurymedontem Cimon superat; Medicumque bellum Persis et Atheniensibus, atque adeo Graecis omnibus aridorum ficuum occasione motum, quievit. Populus Atticae Phibalis nomine.

Cratinus et Plato comici scriptores vigebant.

Ludi primi saeculares Romae post annos centum acti.

Crates comicus et Telesilla et Praxilla et Cleobulina celebrabantur.

Bacchydides musicus celebrabatur.

Iunonis templum incendio consumptum.

Athenienses et Lacedaemonii pacem in annos triginta componunt.

Herodotus Historicus coram Atheniensium senatu libros publice legens publicos honores recipit.

Εὐριπίδης τραγῳδοποιὸς ἐγνωρίζετο.

Πρωταγόρας ὁ σοφιστὴς ἤκμαζε. τούτου Ἀθηναῖοι τὰς βίβλους ἐψηφίσαντο καῦσαι.

Ἐν Ῥώμῃ πάλιν ὕπατοι.

Ἄβαρις Ὑπερβόρειος χρησμολόγος ἐγνωρίζετο.

Μέλισσος φυσικὸς ἐγνωρίζετο. V. 198

Φειδίας πλάστης καὶ ἀγαλματοποιὸς ἐγνωρίζετο, ὃς τὴν ἐλεφαντίνην Ἀθηνᾶν ἐποίησε.

Θεαίτητος μαθηματικὸς ἤνθει. B

Ἐν Ἰταλίᾳ Καμπανῶν ἔθνος συνέστη.

Δημόκριτος Ἀβδηρίτης φυσικὸς φιλόσοφος ἤκμαζεν. ἐν Αἰγύπτῳ μυηθεὶς ὑπὸ Ὀστάνου τοῦ Μήδου σταλέντος ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τῶν τηνικαῦτα βασιλέων Περσῶν ἄρχειν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἱερῶν, ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μέμφεως, σὺν ἄλλοις ἱερεῦσι καὶ φιλοσόφοις, ἐν οἷς ἦν καὶ Μαρία τις Ἑβραία σοφὴ καὶ Παμμένης, συνέγραψε περὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθων καὶ πορφύρας λοξῶς· ὁμοίως δὲ καὶ Μαρία. ἀλλ' οὗτοι μὲν Δημόκριτος καὶ Μαρία ἐπῃνέθησαν παρὰ Ὀστάνου, ὡς πολλοῖς καὶ σοφοῖς αἰνίγμασι κρύψαντες τὴν τέχνην, Παμμένους δὲ κατέγνωσαν ἀφθόνως γράψαντος. C

1. εὐριππίδης AB. 3. ἐψηφίσαντο Scaliger. ἐψηλάφησαν τοῦ vulgo. 5. ἄβαρης B. Ἄμαρις G. Vulgo Ὑπερβόριος. 6. Μέλισσος m. μηολήσιος B. Μιλήσιος G. 10. Καμπανῶν Scaliger. Legebatur καὶ Κάλπων (καλπῶν B.). *Campanorum natio in Italia coalescit* Eusebius p. 340. 18. παρὰ στάνου AB. 19. παμμενοὺς B. Παμμενοῦς G. Παμμένης Scaliger.

Euripides tragoediarum scriptor celebris.

Protagoras sophista vigebat. Huius libros igne damnarunt Athenienses.

Consules Romae reparati.

Abaris Hyperboreus divinus in pretio habetur.

Melissus physicus agnoscebatur.

Phydias figulus et statuarius praeclarus eburneae Minervae sculptor.

Theaetetus mathematicus florebat.

Gens Campanorum in Italia constituta.

Democriti Abderitae physici philosophi praeclarum nomen. Hic ab Ostano Medo ab eius aevi Persarum regibus sacrorum praefecturae causa in Aegyptum misso sacris litteris initiatur et imbuitur, in Memphis fano, inter sacerdotes et philosophos, cum quibus erat Maria mulier quaedam Hebraea omni disciplinarum genere exculta et Pammenes; de auro et argento et lapidibus et purpura sermone per ambages composito scripsit, quo dicendi genere usa est etiam Maria. Verum hi quidem Democritus et Maria quod aenigmatibus plurimis et eruditis artem occultassent laudati sunt; Pammenes, quod abunde et aperte scripsisset, vituperatus est.

Ἱπποκράτης Κῷος ἰητρῶν ἄριστος ἐγνωρίζετο Ἀσκληπιάδης τὸ γένος.

Δικτάτωρ ἐν Ῥώμῃ πρῶτος κατεστάθη Ῥοῦφος Λάρκιος.

Πανύασις ποιητὴς ἐγνωρίζετο.

Ἀριστείδης ὁ λεγόμενος δίκαιος ἐξωστρακίσθη μετὰ πολλοὺς πόνους ὑπὸ Ἀθηναίων.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Ἰωακεὶμ υἱὸς Ἰησοῦ δεύτερος ἱεράτευσεν ἔτη λϛʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εϛβʹ.

Ἐλιάσιβος γʹ ἱεράτευσεν ἔτη λδʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εμηʹ.
D ἑπτακαιδέκατος ἀπὸ Ἀαρὼν τοῦ πρώτου ἱερέως.

Ἀφρικανοῦ περὶ τοῦ Ἔσδρα.

Συγχωρήσαντος Ἀρταξέρξου τοὺς ὑπολοίπους τῆς Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας ἤθροισεν Ἔσδρας τά τε λείψανα τῶν σκευῶν τοῦ ναοῦ ἦλθεν ἔχων εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸν νόμον ἐδίδασκεν. ὡς δὲ ἐπύθετο κατ' ἐπιγαμίας αὐτοὺς ἀναμεμίχθαι τοῖς ἔθνεσιν, ἠνάγκαζε τοὺς οὐχ ὁμοεθνεῖς ἔχοντας ἐξεῶσαι ἕκαστον τὴν γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ. οἱ δ' ὑπήκουον καὶ τοῦ χειμῶνος ἐπειγομένου τὸ ἔργον ἐπετελεῖτο.

1. *ἰητρῶν* A. *ἰατρῶν* G. Conf. p. 253 d. 3. Vulgo *Δικάτωρ*. *Λάργιος* m. *Tiberius Tharcon Rufus* apud Eusebium p. 337. Conf. infra p. 251 b. 4. *Πανύασις* Scaliger. *Πανοίας* G. *Paniasus* Eusebius p. 337. 12. *Ἀφρικανοῦ περὶ τοῦ Ἔσδρα* addidi ex B et margine A. In B autem ante verba *ἑπτακαιδέκατος ἀπὸ Ἀαρὼν* sunt illata. 13. *τῆς*] *τῶν* G. 17. *ἕκαστον τὰς γυναῖκας ἑαυτοῦ* G.

Hippocrates Cous medicorum praestantissimus Aesculapii genere ortus agnoscebatur.

Rufus Largius dictator primus Romae creatus est.

Paniasus poeta laudatur.

Aristides, cognomento Iustus, praeclaris et difficilibus negotiis functus ab Atheniensibus exsilio damnatur.

ANNI MUNDI.

Ioacim filius Iesu pontificatum gessit secundus annis 36, mundi vero 5012.

Eliasibus pontifex 3 ab Aaron 17 dignitatem exercuit annis 34, mundi vero 5048.

Esdras, Artaxerxe permittente, captivitatis reliquias collegit, et quae supererant, sacris vasis in Hierusalem illatis, legem publice docebat. Ut vero rescivit Iudaeos cum gentilibus miscuisse connubia, viros alienigeni uxoribus iunctos ad divortium ineundum impulit. Illi iussis faciles sub veris initium obsequium animi opere probatum voluerunt.

Εὐσεβίου περὶ τοῦ Ἔσδρα.

Ἔσδρας ἱερεὺς παρὰ Ἰουδαίοις ἐγνωρίζετο, καθ' ὃν ἀρχιερεὺς ἦν Ἐλιασὶβ υἱὸς Ἰωακεὶμ τοῦ υἱοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδέκ. ἦν δὲ ὁ Ἔσδρας γραμματεὺς νόμων ἱερῶν διδάσκαλος ἐπιφανὴς τῶν ἀπὸ P. 249 *Βαβυλωνίας ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν ἐπανελθόντων.*

Τὰ κατὰ τὴν Ἐσθὴρ καὶ Μαρδοχαῖόν φασί τινες. ἐγὼ δὲ οὐ πείθομαι· οὐκ ἂν γὰρ ἐσιώπησε τὰς κατ' αὐτὴν πράξεις ἡ τοῦ Ἔσδρα γραφή.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Μακκαβαϊκῶν γέγραπται ὅτι Νεεμίας ἐπισύναξε τὰς προφητικὰς βίβλους καὶ τῶν βασιλέων καὶ ἄλλων θείων γραφῶν βιβλιοθήκην τε κατεβάλλετο.

Τὰ κατὰ Νεεμίαν.

Νεεμίας νονομαθὴς ἐκ φυλῆς Ἰούδα, οἰνοχόος Ἀρταξέρξου, B *εἰκοστῷ ἔτει τοῦ αὐτοῦ Ἀρταξέρξου αἰτήσας τὸν βασιλέα ἄνεισιν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐκ Βαβυλῶνος, ἔτι περιόντος Ἔσδρα, τὴν πόλιν τε σὺν τοῖς τείχεσιν ἤγειρεν, ἐν ὅπλοις τοῖς οἰκοδόμοις ἐπιβουλεύειν αὐτῷ διὰ φθόνον πειρωμένων τῶν πλησιοχώρων ἀλλογενῶν. οὗτος χρεῶν ὀφειλὰς ἀπέκοψε τοῖς Ἰουδαίοις, ἀφορίσας τοὺς ἐθνικοὺς τῶν συναγωγῶν, τοὺς δὲ ὁμογενεῖς ἐκπαιδεύσας σὺν τῷ Ἔσδρᾳ τῷ νόμῳ Μωϋσέως ἀκριβῶς καὶ πᾶσι τοῖς* V. 199

1. *Εὐσεβίου*] P. 339. 3. *ἐλιασὶμ* A. 4. *γραμματεὺς*] *γραμματικὸς* B. 5. *εἰς Ἰουδαίαν* G. 6. Conf. Eusebium p. 338. 7. *πείθωμαι* B. 9. *νεεμίας* B. *Νεεμᾶς* G. 13. *νομομαθὴς*] *ὀνομασθεὶς* G. 15. *παριόντος* B. 16. *σὺν τοῖς* B. *αὐτοῖς* G. 17. *αὐτῷ* B. *τὸ* G. 20. *μωσέως* B.

Esdras sacerdos apud Iudaeos celebris. Eius aetate Eliacim, filius Ioacim, Iesu nepos, Iosedec pronepos, pontificatum tenuit. Penes autem Iudaeos e Babylonica captivitate reversos legum divinarum scriba et iurisconsultus praestans Esdras extitit.

Res circa Esther et Mardochaeum gestas in haec tempora reiiciunt nonnulli, quibus non assentior; huiusmodi namque insolita nusquam Esdras scriptis suis praeteriisset.

Neemiam libros prophetarum oracula regumque gesta praeclara aliaque sacra monumenta continentes in unum coegisse et bibliothecam instaurasse legimus.

Res a Neemia gestae.

Neemias, vir celeberrimus, ex tribu Iuda, Artaxerxis pincerna, facultate anno eius 20 accepta, Babylone, Esdra adhuc superstite, versus Hierusalem migrat; urbem una cum moenibus, vicinis alienigenis in Iudaeos invidia motis, et insidioso vel aperto Marte eos, qui operi insudabant, lacessere et opprimere molientibus, reparat. Mutua Iudaeorum debita rescidit; gentilibusque a fidelium synagoga separatis, Esdra opem conferente, Mosi legem patriosque mores observandos contribulibus prae-

πατρίοις ἔθεσιν. ἐπέκτισε δὲ τὴν πόλιν κατὰ φυλάς. ἡ δὲ ᾠκοδομήθη πλατεῖα καὶ περίτειχος κατὰ τὴν πρόῤῥησιν Δανιὴλ τοῦ C *προφήτου, εἰκοστῷ ἔτει Ἀρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος ἀρξαμένου τοῦ ἔργου καὶ τελειωθέντος κατὰ τὸ λβʹ ἔτος αὐτοῦ, ὡς ἱστορεῖ ἡ τοῦ Ἔσδρα γραφὴ ἐπὶ ἀρχιερέως Ἰωδαὲ υἱοῦ Ἰασίβ· μετὰ δὲ τὸν Ἰωδαὲ Ἰωάννης ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀρχιεράτευσεν ἔτη .... μετὰ δὲ τὸν Ἰωάννην ὁ κατὰ Ἀλέξανδρον γενόμενος ὕστερον τὸν Μακεδόνα Ἰασδούς.*

Ἕως μὲν οὖν Ἔσδρα καὶ Νεεμίου αἱ ἐνδιάθετοι Ἑβραϊκαὶ γραφαὶ ἐκκλησιάζεσθαι παρεδόθησαν ὑπὸ τῶν μακαρίων ἀποστόλων καὶ μαθητῶν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων πατέρων καὶ διδασκάλων ἡμῶν. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα συμβάντα ἢ πραχθέντα ἕως τῆς θείας σαρκώσεως D *τοῖς Ἰουδαίοις Ἰώσηππος ἐν τοῖς Μακκαβαϊκοῖς ἱστορεῖ. καὶ Ἀφρικανὸς μετ' αὐτὸν ἐν ἐπιτόμῳ.*

Τὰς μέντοι οʹ ἑβδομάδας παρὰ τῷ Δανιὴλ ἕως Χριστοῦ ἡγουμένου ἐντεῦθεν ἀριθμεῖσθαι δεῖ κατὰ τὸν Ἀφρικανὸν ἔτη υϟʹ. Εὐσέβιος δὲ ὁ Καισαρεὺς φησιν ὅτι εἴ τις ἐντεῦθεν ἀριθμήσειε τὰ παρὰ τῷ Δανιὴλ οʹ ἑβδομάδας, αἳ γίνονται ἔτη υϟʹ, εὕροι ἂν αὐτὰς ἐπὶ Νέρωνα Ῥωμαίων αὐτοκράτορα περαιουμένας, καθ'

1. *πατρίοις* B. *πατρῴοις* G. *ἔθνεσιν* B. *οἰκοδομήθη* B. 3. *ἀρχομένου* G. 4. *ὡς*] *ὡς δὲ* G. 5. *ἰασίβ* B. *Ἰασήμ* G. *Ἐλιασὶβ* m. *Iasebi* Eusebius p. 340. 6. Puncta om. A, habet B. *λβʹ* addit m. 8. *ἰασδοὺς* B. *ἰασδοῦς* A. *Ἰαδδοῦς* m. *Iaddus* Eusebius p. 340. 9. *οὖν*] *ὧδε* m. 14. *ὁ Ἰώσηππος* G. 15. *μετ'*] *μὲν* G. 19. *αἳ* addidi ex Eusebio. 20. *περαιούμενα* B.

stanter commendavit. Singulis tribubus regiones urbis singulas aedificandas distribuit. Illa amplo ambitu validisque moenibus, opere iuxta Danielis oraculum anno Artaxerxis Longimani vicesimo incepto et eiusdem anno secundo supra tricesimum perfecto exstruitur; Iodae filio Eliasib, ut Esdrae scripta testantur, pontificatum gerente. Porro post Iodae filius eius Ioannes pontificis accepta dignitate rem publicam administravit annis 32, quem excepit, qui ultimo Alexandri Macedonis tempore vixit Iaddus.

Esdrae quidem ac Neemiae scripta Hebraica dictione composita a beatis apostolis ac discipulis domini et dei et salvatoris nostri Iesu Christi et a sanctis patribus et doctoribus nostris in ecclesiae coetu publice recitanda commendantur. Quae vero contigerunt deinceps vel ad divinum usque Christi natalem diem Iudaeis acta sunt Iosephus in Maccabaeorum historiis et Africanus eum sequutus compendiose recenset.

Septuaginta sane hebdomades ad Christum usque ducem una serie continuandas numeri principium hinc sumere necesse est; et ex Africani quidem calculis annos 490 componunt; ait vero Eusebius: si quis ab hoc tempore 70 hebdomadas a Daniele scriptas numeret, quae faciunt annos

ὃν πολιορκεῖσθαι ἀρξαμένη ἡ πόλις μετὰ Νέρωνα ἔτους β' Οὐεσπασιανοῦ τὴν ἐσχάτην ἅλωσιν ὑπέμεινεν.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Μακκαβαϊκῶν ἐπιστολῇ τοῖς κατ' Αἴγυ- P. 250
πτον Ἰουδαίοις γέγραπται περὶ Νεεμίου· ὅτι ἀνοικοδομήσας τὸ ἱερὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον μέλλων ἀναφέρειν τὴν θυσίαν ἔπεμψε τοὺς ἐγγόνους τῶν ἱερέων ἐπὶ τὸ φρέαρ, ἐν ᾧ κατέκρυψαν οἱ πατέρες αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ τῆς αἰχμαλωσίας, λαβόντες ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, ὡς καὶ Ἱερεμίας φησί, τοῦ ἀγαγεῖν πῦρ ἐξ αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀπελθόντες οὐχ εὗρον πῦρ, ἀλλ' ὕδωρ παχύ. ἐκέλευσε δὲ Νεεμίας ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου ἀποβάψαντας φέρειν καὶ ἐπιρᾶναι τοῖς ξύλοις καὶ ὑποκειμένοις θύμασι. τοῦ δὲ ἡλίου ἐπινεφοῖς λάμψαντος, ἀνήφθη πυρὰ μεγάλη κατὰ τῶν θυσιῶν καὶ ἐδαπάνησεν αὐτάς, ὥστε θαυμάσαι πάντας καὶ δοξάσαι τὸν B
θεὸν μετ' εὐχῆς.

Ἡ τοῦ Ἔσδρα γραφὴ τελευταία οὖσα τῶν ἐνδιαθέτων βιβλίων τῆς παλαιᾶς θεοπνεύστου γραφῆς ἤρξατο τῆς ἱστορίας ἀπὸ τοῦ ιη' ἔτους τῆς βασιλείας Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα καὶ τοῦ κατ' αὐτὸν γεγονότος θαυμαστοῦ πάσχα ὑπ' αὐτοῦ. ἱστορεῖ δὲ καὶ περὶ τῶν μετὰ ταῦτα βασιλέων Ἰούδα καὶ περὶ τῆς ὑπὸ Ναβουχοδονόσορ γεναμένης αἰχμαλωσίας τοῦ Ἰούδα καὶ ἐμπρησμοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ὅτι περὶ τῆς ἐπὶ Κύρου γενομένης ἀφέσεως τοῦ

1. Νέρωνα om. B. ὑπέμεινεν m. Vulgo ὑπομένοι. passa est Eusebius. 4. Ἰουδαίοις om. G. 11. ἐπιρᾶναι] ἐπιῤῥεῦσαι G. Vide Maccab. II. 1, 21. θύμασιν] θανάσιν AB. 12. ἐπινεφοῦς] Vulgo ἐπὶ νέφους. 20. γεναμένης AB, ut p. 171 a. 259 c. et apud Nicephorum infra p. 413 b.

490, reperiet eas in regno Neronis expletas, sub quo obsideri Hierusalem coepta, secundo postea Vespasiani anno capitur.

Epistola ad Iudaeos Aegypti incolas data et Maccabaeorum libro secundo inserta de Neemiae gestis tractat; ut altari nimirum temploque erectis sacra facturus ad puteum illum, quo, ex Hieremiae consilio, sacerdotes antiqui ignem ex altari acceptum deposuerant, nepotes eorum et praesentes posteros rogum sacrificiis aptum inde sibi paraturos miserit; eoque profecti ne ignis quidem scintillam, sed aquam duntaxat lutosam retulerint; ea nihilo secius ad Neemiae iussum prolata et exhausta lignis subiectisque victimis superinfunditur; mox vero sole e nubecula radios eiaculante, ingens in victimas exarsit flamma, quae cunctas absorpsit; unde adstantium animis enatus stupor et communi omnium ore grates cum precibus deo redditae.

Inter legitimos veteris et a deo traditi testamenti libros Esdrae volumen postremum tenet ordinem et ab Iosiae regis anno 18 et laudatis olim eius tempore paschalibus solemniis historiae statuit principium; de sequutis quoque Iuda regibus et eidem regno a Nabuchodonosor illata captivitate, deque Hierusalem incendio narrationem infert; mox ad eam, quae ex Hieremiae oraculo exactis post Ioacim annum 4, aliis 70, sub Cyro facta

C ἔθνους τῷ ἑβδομηκοστῷ ἔτει ἀπὸ τοῦ τετάρτου ἔτους Ἰωακεὶμ, κατὰ τὴν προφητείαν Ἱερεμίου, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπανελθόντων ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, τῶν τε ἱερῶν σκευῶν, καὶ ὅπως ὑπὸ τῶν ἐν Σαμαρείᾳ φθονηθέντες ἐκωλύθησαν ἀναστῆσαι τὸν ναὸν καὶ τὴν πόλιν, γραψάντων πρὸς Κῦρον κατ' αὐτῶν· καὶ προσέτι περὶ τῆς μβ' ἔτη ἐπὶ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου γεγονυίας δευτέρας ἀφέσεως τοῦ λαοῦ καὶ αὐτῆς διὰ Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ ἀρχιερέως, καὶ ἀνακαινίσεως τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ αὖθις τῆς ἐπὶ Ἀρταξέρξου τρίτης γεγονυίας διὰ D Νεεμίου καὶ Ἔσδρα ἀνανεώσεως τῆς πόλεως καὶ τῶν τειχέων Ἱερουσαλήμ.

Περσῶν βασιλεῖς.

V. 200 Περσῶν ε' ἐβασίλευσε Ξέρξης υἱὸς Δαρείου ἔτη κ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εκη'.

Ξέρξης Αἴγυπτον παρέλαβε.

Ξέρξης εἰς Ἀθήνας ἐλθὼν ἐνέπρησεν αὐτὰς ἐπὶ Καλλιάδου Ἀθηναίων ἄρχοντος.

Τινές φασιν ὅτι Ἔσδρας τούτῳ τῷ Ξέρξῃ υἱῷ Δαρείου φίλος ὢν ἐπὶ αὐτοῦ ἀνῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ διδάξαι τὸν θεῖον νόμον, ὡς πάντων τῶν κατὰ τούσδε τοὺς χρόνους ἐμπειρότερος γραμματεὺς καὶ ἱερεύς· ἡμῖν δὲ τοῦτο οὐ δοκεῖ σύμφωνον τῇ τοῦ Ἔσδρα γραφῇ.

3. εἰς add. B. 4. φθονηθέντες B. φθονησάντων G. 6. ἔτη] ἔτει m. 8. ἀνακαινήσεως B. 10. τειχέων B. τειχῶν G. 12. Περσῶν βασιλεῖς addidi ex B. Ἀπὸ Ναβονασάρου ἕως Ξέρξου ἔτη σκε' (σκβ' m.) margo AB. 18. τινὲς B. τινὲς δὲ G. 20. τῶν om. G.

est, libertatem exponendam stylum convertit; ad haec Iudaeorum ex captivitate Hierusalem reversorum percenset numerum; mox ut templum et urbem instaurantibus ab invidentibus Samariae praefectis et eorum litteris ad Cyrum datis obiecta sunt impedimenta, narrat; ac tandem de secunda populi relaxatione sub Dario, Hystaspis filio, post annum a prima 42 Zorobabel et Iesu filio Iosedec pontifice obtenta, deque domus domini renovatione et civitate Hierusalem et eius moenibus Neemiae et Esdrae studio reparatis sermonem contexit.

Persarum rex 5 Xerxes, Darii filius, annis 20, mundi vero 5028.

Xerxes Aegyptum invadit.

Idem adversus Athenas, Calliade earum praeside, profectione suscepta flammis eas vastat.

Esdram Xerxi familiarius coniunctum ac veluti scribam et sacerdotem rerum experientia praestantem divinae legis exponendae causa, eo regnante Hierusalem reversum quidam autumant; quae sane ipsius Esdrae scriptis constare nusquam nobis visa sunt.

Μᾶλλον δὲ τὰ κατὰ τὴν Ἰουδὶθ ἄν τις ἀξίως ὑπολάβοι πεπρᾶχθαι ἐπὶ τούτου καὶ τὸν Ὀλοφέρνην, ἐπεὶ καὶ Ἰωακεὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὡς ἐν τῇ Ἰουδὶθ γέγραπται, ἦν ἀρχιερατεύων κατὰ P. 251 τοὺς χρόνους αὐτῆς. ὁ δ' αὐτὸς καὶ ἐπὶ τοῦδε τοῦ Ξέρξου. εὐλόγως ἄρα καὶ Ναβουχοδονόσωρ ἄν τις τὸν αὐτὸν ὑπολάβοι Ξέρξην, οὗ κατὰ τὸ ιη' ἔτος ὁ Ὀλοφέρνης ἐξαπεστάλη κατὰ πάσης Συρίας καὶ Αἰγύπτου, ὡς ἐκεῖσε γέγραπται. οὗτος καὶ τὴν Αἴγυπτον τυραννήσασαν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Δαρείου καθυπέταξε καὶ τὰς Ἀθήνας ἐνέπρησε σὺν πολλαῖς μυριάσι καὶ ναυτικῷ μεγίστῳ παραγενόμενος εἰς Ἑλλάδα, ὃς εἰσελθὼν τὰς Θερμοπύλας καὶ κατελθὼν εἰς Πειραιᾶ τῇ στρατηγίᾳ Θεμιστοκλέους B ἐν Ἀρτεμισίῳ καὶ Σαλαμῖνι νίκῃ δεινῶς πράξας μόλις ἐπάνεισιν εἰς τὰ οἰκεῖα, Μαρδόνιον καὶ Μασίστιον στρατηγοὺς καταλείψας σὺν τριάκοντα μυριάσιν ἐν Πλαταιαῖς καὶ Μυκάλῃ πολέμῳ κρατηθέντας, κἀκεῖσε διαφθαρέντας πολλά τε βουληθέντας Ἀθηναίοις σπείσασθαι καὶ μὴ δυνηθέντας.

Τότε καὶ Φειδίας ὁ πλάστης καὶ Ἡρόδοτος ἱστορικὸς ἤκμαζον.

Κατὰ τοῦτόν φασι πρῶτον γενέσθαι δικτάτωρα Ῥωμαίοις Τιβέριον Μάρκιον.

Καὶ Μιλτιάδην τὸν στρατηγὸν μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι κατὰ

8. τυραννήσασαν B. τυραννήσας G. 9. πολλοῖς B. 10. ὃς] ὡς G. 14. πλατείαις AB. 15. Ἀθηναίοις Scaliger p. 53. Vulgo Ἀθηναῖοι. 16. σπείσασθαι] σπήσασθαι B. 19. δικτάτωρα Scaliger. Vulgo Δικάτορα. Vide p. 248 C.

Quin immo res Iudith et Holophernem spectantes sub eo gestas arbitramur; cum Ioacim sacerdos ille magnus, qui Iudith volumine sub id tempus pontificatum tenuisse scribitur, idem ad Xerxis tempus vixisse legatur. Xerxem itaque eundem cum Nabuchodonosor merito quivis arbitretur, cuius anno 18 contra Syriam omnem et Aegyptum arma moturus, prout ibidem memoratur, Holophernes missus sit. Perduellem Aegyptum res novas et regem sibi constituere molientem Darii patris temporibus Xerxes idem sub iugum iterum misit; Athenas ferro flammisque depopulatus est; multis hominum myriadibus et ingenti classe instructa traiiciens in Graeciam, cum Thermopylas appulisset, Piraeo iam occupato, Themistoclis industria, Artemisii et Salamine adversa fortuna iactatus, vix ereptus periculo patriam repetiit; Mardonio et Masistio ducibus cum hominum myriadibus triginta relictis, qui pari sorte usi ad Plateas et Micalem bello victi ac penitus profligati, quam non obtinuere, pacem ab Atheniensibus supplices expetierunt.

Sub id tempus Phidias statuarius et Herodotus historiarum scriptor florebant.

Eius pariter aetate primum dictatorem Tiberium Marcium Romae creatum dicunt.

Miltiadem etiam ducem post celebrem illam ad Marathonem reportatam

C Περσῶν νίκην ἐκείνην ἀδίκως ὑπ' Ἀθηναίων μέχρι θανάτου δεθῆναι καὶ μηδὲ ταφῆς ἀξιωθῆναι, ἕως Κίμων ἑαυτὸν εἰς τὸν δεσμὸν ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἔδωκε. μόλις ἔπειτα λυθεὶς δι' Ἐλπινίκης ἰδίας ἀδελφῆς ἀνδρὶ πλουσίῳ συναφθείσης διὰ τὴν ὥραν, δι' οὗ καὶ τὸν ἀδελφὸν ἔλυσε Κίμωνα.

Περσῶν ϛ' ἐβασίλευσεν Ἀρτάβανος υἱὸς Ξέρξου μῆνας ζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εμη'.

Περσῶν ζ' ἐβασίλευσεν Ἀρταξέρξης Ξέρξου ὁ λεγόμενος Μακρόχειρ ἔτη μα'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εμθ'.

D Ἐν ἔτει ἑβδόμῳ βασιλεύοντος τοῦ Ἀρταξέρξου ἐν τῷ πέμπτῳ
μηνὶ ἀνέβη Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ νομοδιδάσκαλος μετὰ πολλῶν
αἰχμαλώτων ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ, χρυσοῦ ταλάντων ρ'
καὶ ἀργυρίου ταλάντων χν' καὶ λοιπῶν σκευῶν χρυσῶν καὶ ἀργυ-
ρῶν καὶ χαλκῶν ἐκλεκτῶν, ὡς γέγραπται ἐν πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ
βίβλῳ αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ δοξά-
V. 201 σαι τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν
ἐνώπιον Ἀρταξέρξου καὶ τῶν ἑπτὰ συμβούλων καὶ πάντων ἀρ-
P. 252 χόντων τῶν αὐτοῦ. καὶ ἔγραψε πᾶσι τοῖς ἄρχουσι καὶ γαζοφύ-
λαξι Συρίας καὶ Φοινίκης διδόναι πᾶν ὃ ἂν γένηται εἰς χρείαν
τοῦ ἱεροῦ καὶ προστάξῃ Ἔσδρας ἕως ταλάντων ρ' ἀργύρου καὶ
σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ ἁλὸς ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γαζοφυλα-

10. „Haec Africani narratio esse videtur. Et innuitur hoc p. 249." Anonymus. Ἀπὸ Ναβονασάρου ἕως Ἀρταξέρξου τούτου πρῶτον ἔτος εἰσὶν ἔτη τϛ'. (τγ' m.) margo AB. βασιλεύοντος] βασιλέως G.
12. καὶ χρυσοῦ m. 18. γαζοφύλαξιν B. γαζοφύλακι G.
20. προστάξῃ m. προστάξει G. ἀργύρου B. ἀργυρίου G.

de Persis victoriam, per summum nefas ab Atheniensibus ad mortem in vincula coniectum, neque sepulcri honore dignum habitum narrant; ob eamque causam patris mulctam soluturus in vinculis Cimon sustinuit; ex quibus tandem ab Elpinice sorore viro divitiis potente ob formae praestantiam coniuncta, cuius opibus fratri libertatem promeruit, solutus est.

Persarum rex 6 Artabanus, Xerxis filius, mensibus 7, mundi vero annus 5048.

Persarum rex 7 Artaxerxes, Xerxis filius, Longimanus dictus, annis 41, mundi vero 5049.

Anno regis Artaxerxis septimo, mense quinto, Esdras sacerdos et legislator cum innumera captivorum manu, auri 100 et argenti talentis 650 reliquisque aureis et argenteis et aereis pretiosis vasis secum asportatis, e Babylone in Hierusalem adscendit, ut eius libro 1 et 2 legimus. Deum nimirum regis mentem impulisse, ut aedem sibi Hierosolymis positam debito cultu prosequeretur. Esdrae vero in regis et consiliariorum eius 7 et optimatum eius omnium conspectu gratiam contulit. Quocirca magistratibus omnibus et aerarii Syriae et Phoenices provinciae praefecto scripto rex mandavit, ut quod ad templi usum esse iudicaretur et Esdras praeciperet, ipse ad argenti talenta 100, frumentum quoque, vinum, oleum et sa-

κίου πρὸς τὸ τελεῖσθαι, φησὶ, τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ἕνεκα τοῦ μὴ γενέσθαι ὀργὴν εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ μηδένα ἄλλον ἄρχειν τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους πλὴν Ἔσδρα τοῦ ἀρχιερέως, καὶ καθηγεῖσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς νομίμοις, καὶ ὅσα ἐκεῖσε γέγραπται λοιπά. περί τε τοῦ κολάζειν αὐτὸν τοὺς παραβαίνοντας τὸν νόμον κυρίου, θανατοῦν τε καὶ ἀτιμάζειν καὶ ζημίας ἐπάγειν τοῖς ἀξίοις τούτων, καὶ διδάσκειν ἐπιμελῶς τοὺς ἀγνοοῦν- B τας. καὶ εὐλογητὸς, φησὶ, μόνος κύριος ὁ δοὺς ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν μου τοῦ βασιλέως. ταῦτα καὶ ἕτερα παραπλήσια τούτοις ἔγραψεν Ἀρταξέρξης ἐνισχύων τὸν Ἔσδραν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ· ὁ δ' αὐτὸς θεοφιλέστατος ὢν καὶ ἐπιστήμων τοῦ θείου νόμου παραγενόμενος εἰς Ἱερουσαλὴμ τοσαύτην ἀκρίβειαν περὶ τὴν φυλακὴν τῶν θείων ἐντολῶν ἐπεδείξατο ὥστε πάντα τὸν λαὸν συμμιχθέντα γυναιξὶν ἀλλοφύλοις καὶ αὐτοὺς τοὺς ἱερεῖς καὶ Λευίτας παρὰ τὸν Μωϋσέως νόμον ἀποζεῦξαι τὴν αὐτῶν συζυγίας, ὅπερ οὐδεὶς ἄλλος τῶν πρὸ αὐτοῦ φαίνεται δράσας. οὗτος παρ' ὅλην τὴν συγγραφὴν αὐτοῦ ἀρχιερέως ἄλλον οὐ μέμνηται ἢ ἑαυ- C τοῦ. ἑαυτὸν δὲ ἱερέα γενεαλογεῖ υἱὸν Ἀζαρέου τοῦ Ἐζερίου τοῦ Χελκίου τοῦ Σαλήμου τοῦ Σαδδοῦ τοῦ Βοχοκὰ τοῦ Ἀβασαὶ τοῦ Φινεὲς τοῦ Ἐλεάζαρ τοῦ Ἀαρὼν τοῦ πρώτου ἱερέως. ταῦτα ἐν τῷ α'

1. πρὸς τὸ B. πρὸς τῷ G. 8. κύριος B. ὁ κύριος G. 13. λαὸν om. G. 14. ἱερεῖς] ἱερέας G. 15. τὴν om. G. 16. ἄλλος addidi ex B. post πρὸ αὐτοῦ infert A. 17. αὐτοῦ om. G. ἢ ἑαυτοῦ m. ἐνιαυτοῦ G. 18. Ἀζαρέου] Ἀζαρίου G. 19. σαλήμου B. Σαλίμου G. Proxima nomina paullo aliter scripta sunt apud Esdram I. 8, 2. βοχοκὰ B. Βοχοκᾶ G.

lem, ex regis aerario depromere non vereretur; ut ad gloriam, inquiebat, altissimi dei res perficeretur, ne in eius et filiorum regnum ultionem exerceret. Ad haec ab Esdra pontifice nullum alium in Iudaeos potestatem sibi arrogare; quin potius ipsum ex patriarum legum observantia ius in populum dicere decrevit. His paria ibidem subiungit; ut poenis in legis domini violatores inflictis, morte quoque, infamia, facultatumque mulcta sceleratis et ea dignis illata, legis ignaros diligenter edoceret, commendavit. Et benedictus solus deus, inquit, qui haec mihi in regnum evecto suggessit. Haec et his similia cum Esdrae, tum eius sociis animum additurus scripsit Artaxerxes. Ipse vero Esdras, ceu multa religione praeditus, et in divinae legis peritia non mediocriter versatus, tantam in observandis dei mandatis adhibuit diligentiam, ut populum uxoribus alienigenis passim commixtum, ipsosque sacerdotes et levitas praeter positam a Mose legem coniugiis usos ad divortia propelleret et ad uxores alieno sanguine natas, quod nullus illuc usque dicitur observasse, quam citius amandandas. Idem toto libri sui contextu alterutro alium a se pontificem non memorat. Suam vero ceu sacerdotis propriam originem describit, seque filium Azariae, filii Zechriae, filii Chelciae, filii Salemi, filii Sadduci, filii Achitub, filii Amariae, filii Oziae, filii Bocca, filii Abisai, filii Phinees, filii Eleazari, filii Aaron primi sacerdotis praedicat. Haec ille primo scriptorum libro per genera-

βιβλίῳ διὰ ι' γενεῶν ἑαυτὸν καταγαγών, ἐν δὲ τῷ β' διὰ ιϛ' γενεῶν οὕτως ἑαυτὸν γενεαλογεῖ· Ἔσδρας υἱὸς Σαρείου υἱοῦ Ἀζαρίου υἱοῦ Χελκία υἱοῦ Σελοὺμ υἱοῦ Σαδδοὺκ υἱοῦ Ἀχιτὼβ υἱοῦ Σαμαρεία υἱοῦ Ἐσδρία υἱοῦ Μαρεὼθ υἱοῦ Ζαρέα υἱοῦ Ὀζεὶ υἱοῦ Βοκκεὶ υἱοῦ Ἀβισουὲ υἱοῦ Φινεὲς υἱοῦ Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τοῦ πρώτου. καὶ ἀρχιερεὺς δὲ ἐν τέλει D τοῦ α' βιβλίου αὐτοῦ φέρεται, ἐν οἷς γέγραπται ὅτι καὶ εἶπεν Ἀταράτης Ἔσδρᾳ τῷ ἀρχιερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ καὶ τοῖς Λευίταις τοῖς διδάσκουσι τὸ πλῆθος ἐπὶ πάντας ἡ ἡμέρα αὕτη ἐστὶν ἁγιωτάτη τῷ κυρίῳ. ὡς ἐκ τούτων τεκμαίρεσθαι ἡμᾶς, μᾶλλον δὲ εἰπεῖν πληροφορεῖσθαι ὅτι αὐτὸς Ἔσδρας ἱεράτευσε μετὰ τὸν Ἰωακεὶμ υἱὸν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ, τὸν ἐπὶ τῆς Ἰουδὶθ καὶ Ὁλοφέρνου ἐν τοῖς χρόνοις Ξέρξου ἀρχιερατεύσαντα, ὡς τῆς Νεεμίου τοῦ οἰνοχόου Ἀρταξέρξου τούτου ἀναβάσεως μετὰ ιγ' ἔτη τῆς Ἔσδρα P. 253 τούτου ἀνόδου, κατὰ τὸ κ' ἔτος Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως. ὁ γὰρ αὐτὸς Ἀρταξέρξης Μακρόχειρ καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἔσδραν τῷ ἑβδόμῳ ἔτει αὐτοῦ θεόθεν κινηθεὶς ἐξέπεμψε πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἰουδαίων. καὶ αὖθις τὸν Νεεμίαν μετὰ ιγ' ἔτη πρὸς ἀνοικοδομὴν τῶν τειχῶν τελείαν καὶ τῆς πόλεως τῷ κ'

1. *γενεῶν*] *γενεὰς* G. *τῷ β'*] Cap. 7. 2. *σαρείου* B. *Σαρίου* G. *Σαραίου* Esdra. 3. *Χελκία* correxi ex Esdra. Vulgo *Ελκία*. *ἐλκεία* B. *σαδοὺκ* B. 4. *Σαμαρεία*] Vulgo *Αμαρεία*. *μαραιὼθ* B. 5. *ὀζεὶ* B. *ὀοζεῖ* A. *Οοζεὶ* G. *βοκκεῖ* B. *Βοκκῆ* G. *ἀβισουὲ* B. *ἀββισσουὲ* A. *Αβισσουὲ* G. 7. *τοῦ α' βιβλίου*] Cap. 9, 49. 8. *Ἀταράτης*] In margine AB adscriptum *βοηθός*. Apud Esdram est *Ἀτθαράτης*. 10. *τῷ κυρίῳ*] „Huc usque Africanus, ut videtur." Anonymus. 11. *ἱερατεύσας* G. 12. *τοῦ Ἰωσεδὲκ*] *υἱοῦ τοῦ Ιωσεδὲκ* G. 13. *ἀρχιερατεύσαντος* B. *ὡς τῆς* B. *ὅστις* G. 14. *Ἀρταξέρξου*] *τοῦ Αρταξέρξου* G. 17. *διδασκαλείαν* A.

tiones tredecim propriam traducens originem; in secundo vero per generationes sedecim propriae gentis seriem hoc ordine contexit. Esdras filius Saraeae, filii Azariae, filii Chelciae, filii Sellum, filii Sadduc, filii Achitob, filii Samariae, filii Esriae, filii Mareoth, filii Zaraiae, filii Oziae, filii Bocci, filii Abisve, filii Phinees, filii Eleazari, filii Aaron sacerdotis primi. Pontifex etiam celebratur ad libri primi calcem, ubi scriptum legimus. Et dixit Artharates Esdrae pontifici et lectori et levitis, qui docebant plebem super omnes. Dies hic sanctus est domino. Ex his vero non coniectura modo, sed et certissima demonstratione percipimus, post Ioacim, Iesu filium, Iosedec nepotem, pontificis dignitate Iudith et Holophernis, imo Xerxis etiam temporibus insignitum, Esdram, de quo nobis sermo, Neemiae Artaxerxis huius pincernae viae successorem, a reditus sui anno decimo tertio regis Artaxerxis vigesimo, pontificatus honori successisse. Artaxerxes idem, cognomine Macrochir, divino motus impulsu, Iudaeos Hierosolymis degentes Esdram pontificem eruditurum misit; exactisque annis 13 ad absolutam moenium civitatisque reparationem, Neemiam, ob plurimam cum

ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ διὰ πολλὴν οἰκείωσιν δοθεῖσαν καὶ αὐτῷ ὡς θεοφιλεῖ πρὸς Ἀρταξέρξην καὶ αἰτησαμένῳ ἀναστῆσαι τὴν πόλιν τῶν πατέρων. ἐπὶ τούτου δὲ Ἐλιασοὺβ ἦν ἀρχιερεὺς υἱὸς Ἰωακεὶμ, ὡς γέγραπται ἐν λόγοις Νεεμίου, ἐν τέλει δευτέρου Ἔσδρα V. 202 *βιβλίου, ὅτι καὶ ἀνέστη Ἐλιασοὺβ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πύλην τὴν προβατικήν·* B *αὐτοὶ ἡγίασαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς. ὥσπερ οὖν ἐν τοῖς κατὰ Νεεμίαν λόγοις ἐμνήσθη αὐτοῦ ἡ τοῦ Ἔσδρα γραφή, οὕτως ἂν καὶ ἐν τοῖς κατὰ τὸν αὐτὸν Ἔσδραν, εἴπερ ἱεράτευεν, οὐκ ἂν ἀπεσιώπησεν αὐτόν. πλὴν ἐπειδὴ πάντες οἱ προγενέστεροι τὸν Ἐλιασοὺβ, ὃν καὶ Ἐλιάσιβον καλοῦσι, μετὰ Ἰωακεὶμ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐστοιχείωσαν, ἀναγκαζόμεθα καὶ ἡμεῖς.*

Ἐπὶ Ἀρταξέρξου τούτου τοῦ Μακρόχειρος ἐπολέμησαν Ἀθηναῖοι καὶ Πελοποννήσιοι πρὸς ἀλλήλους τὸν ἱερὸν λεγόμενον πόλεμον.

Τότε καὶ Κάμιλλος παρὰ Ῥωμαίοις ὑπάτευσεν ἄριστος στρα- C *τηγὸς ἀλόγως διωχθεὶς ἐκ συκοφαντίας, ὃς οὐ καρτερήσας ὁρᾶν πολιορκουμένην ὑπὸ Γάλλων τὴν Ῥώμην, δύναμιν συλλέξας ἠλευθέρωσε τῆς πολιορκίας τὴν πόλιν ἐπελθὼν ἔξωθεν καὶ διαφθείρας τοὺς πολεμίους.*

3. ἐλιασοὺβ B. ἐλιασοὺν A. Ελιασοὺμ G. Ελιασίβ m hic et infra. 5. ἐλιασοὺβ B. Ελιασοὺμ G. 6. ᾠκοδόμησεν G. 9. ἱεράτευεν B. ἱεράτευσεν G. 11. ἐλιασοὺβ B. Ελιασοὺμ G. 16. Κάμιλλος] κάμηλος B in textu et in margine. *Camillus* Eusebius p. 345. ὑπάτευσεν] ὑπατεύσας G. 17. ὁρᾶν] ὁρῶν G. 18. συλλέξας B. συλλεξάμενος G.

eo, ceu viro religioso, contractam familiaritatem, et patrum suorum civitatem in pristinum statum reponere postulantem, anno regni sui vigesimo permisit discedere. Eius tamen aetate pontificatum tenebat Eliasib, filius Ioacim, de quo verba Neemiae ad calcem secundi Esdrae libri memoriam habent; surrexit, inquiunt, Eliasib sacerdos magnus et fratres eius sacerdotes et portam Probaticam aedificaverunt; ipsi consecraverunt eam et ianuas eius posuerunt. Quemadmodum igitur ubi de Neemia sermo fiebat, quae ad eum spectarent praedicavit Esdrae scriptura; sic plane si sacerdotis dignitate vel nomine fuisset auctus, nusquam eum Esdrae monumenta tacitum praeteriissent. Verum tamen cum qui nos praecesserunt auctores Eliasum, quem Eliasibum vocant, retro Ioacim patrem in laterculum referant, eandem nos quoque cum illis inire viam cogimur.

Sub hoc Artaxerxe, cui nomen Longimanus, Athenienses Peloponnesii bello vocato sacro ad invicem dimicarunt.

Eodem tempore Camillus exconsul, vir praeclarus, calumniis praeter fas omne civitate pulsus, Romam, ceu vir infractae constantiae, a Gallis obsideri non passus, armatorum collecta manu, ex agris inopinato in hostes irruens, urbem obsidione liberat et adversas vires profligat.

Τότε καὶ Θουκυδίδης ὁ συγγραφεὺς παρ' Ἀθηναίοις ἤκμαζε.

Τότε καὶ ὁ Πελοποννησιακὸς συνέστη πόλεμος διὰ τὸ γεγονὸς ὑπὸ Περικλέους ψήφισμα μὴ κοινωνεῖν Μεγαρεῦσι τοὺς Ἀθηναίους, ὡς ὑβρίσασιν Ἀσπασίαν τὴν γαμετὴν αὐτοῦ, καὶ διὰ τὴν
D *τοιαύτην αἰτίαν προσθεμένων τῶν Μεγαρέων τοῖς Λακεδαιμονίοις.*

Τότε καὶ Κίμων στρατηγὸς ἀκμάσας ἀχαριστηθεὶς μετ' οὐ πολὺν ἐξωρίσθη χρόνον ὑπ' Ἀθηναίων τῶν καὶ Ἀριστείδην ἐξορισάντων καὶ τοὺς Θεμιστοκλέους πόνους ἀγνωμονησάντων οὕτως ὡς φάρμακον αὐτὸν ἑλέσθαι καὶ καταλῦσαι τὸν βίον.

Τότε καὶ Δημόκριτος Ἀβδηρίτης φυσικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίζετο καὶ Ἐμπεδοκλῆς ὁ Ἀκραγαντῖνος, Ζήνων τε καὶ Παρμενίδης οἱ φιλόσοφοι καὶ Ἱπποκράτης Κῷος ἰητρός· ῥήτορες δὲ Λυσίας καὶ Ἰσαῖος καὶ Ἀντισθένης ὠνομάζοντο, Ἀριστοφάνης
P. 254 *τε ὁ κωμικὸς καὶ Εὐριπίδης ποιητὴς καὶ Ἡράκλειτος φυσικὸς φιλόσοφος, καθ' οὓς φασι καὶ Σωκράτην φιλόσοφον τεχθῆναι.*

Μακεδόνων βασιλεῖς.

Μακεδόνων ιβ' ἐβασίλευσεν Ἀρχέλαος ἔτη ιδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,επα'.

Μακεδόνων ιγ' ἐβασίλευσεν Ὀρέστης ἔτη γ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εϟε'.

3. *ὑπ' ἐρικλέους* AB. 7. *τῶν καὶ*] *τὸν καὶ* B. *ἀριστείδην* B. *Ἀριστείνδην* G. 12. *ἰητρός* om. G. Conf. p. 248. c. 13. *Λυσίας* et *Ἰσαῖος* correxit Scaliger p. 54. Legebatur *Συσίας καὶ Ἰδαῖος*. 14. *καὶ Εὐριπίδης*] *καὶ* om. B. *εὐριππίδης* A. *ποιητὴς* om. G.

Tunc temporis Thucydides historiarum scriptor apud Athenienses florebat.

Eadem pariter aetate, ne cum Megarensibus, ceu Aspasiam Periclis uxorem convitiis lacessentibus, Athenienses societatem inirent, Pericles ipse legem tulit et Peloponnesiacum ita dictum bellum movit; qua de causa Megarenses cum Lacedaemoniis foedus inierunt.

Cimon quoque belli dux, praeclaris eius gestis oblivioni traditis, exiguo postea tempore, ab Atheniensibus in exsilium pulsus est, iisdem pari poena Aristidem mulctantibus, et ingrato animo Themistoclis labores compensantibus . . . . adeo ut ille venenum lubens sumeret et amitteret vitam.

Tunc rursus Democritus Abderites physicus philosophus agnoscebatur, et Empedocles Agrigentinus, Zeno et Parmenides philosophi, et Hippocrates Co insula oriundus; rhetores vero Lysias et Isaeus et Antisthenes celebrabantur; nec non Aristophanes comicus et Euripides et Heraclitus physicus philosophus, quorum aetate Socratem philosophum in lucem venisse ferunt.

Macedonum reges.

Macedonum rex 12 Archelaus annis 14, mundi vero 5081.

Macedonum rex 13 Orestes annis 3, mundi vero 5095.

Σποράδην.

Ἐν Ῥώμῃ Σουνία παρθένος φθαρεῖσα κατωρύγη ζῶσα. B

Λίθος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσεν ἐν Ποταμοῖς Αἰγός.

Σωκράτης ἐγεννήθη.

Πίνδαρος καὶ Σιμωνίδης μελοποιοὶ ἐγνωρίζοντο.

Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη καὶ ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία.

Ἐν Ῥώμῃ Πομπιλία τις παρθένος ἐπὶ διαφθορᾷ καταγνωσθεῖσα ζῶσα κατωρύγη.

Χοιρίλος καὶ Φρύνιχος ἐγνωρίζοντο.

Οἱ περὶ Διαγόραν φυσικοὶ φιλόσοφοι ἤκμαζον.

Ἱέρων Συρακουσίων ἐτυράννει καὶ ὅλης Σικελίας. V. 203

Σοφοκλῆς τραγῳδοποιὸς πρῶτος ἐπεδείξατο. C

Θεμιστοκλῆς εἰς Πέρσας φεύγει διὰ τὴν Ἀθηναίων ἄνοιαν, ὃς αἷμα ταύρου πιὼν τελευτᾷ.

Σικελίας δημοκρατία.

Ἡλίου ἔκλειψις.

Ἀναξαγόρας θνήσκει.

Κίμων ἐπ' Εὐρυμέδοντι ναυμαχίᾳ Πέρσας νικᾷ καὶ πεζομαχίᾳ.

2. *Ἐν τῇ Ῥώμῃ* G. *Σουνία* ex Eusebio dedi p. 338. Legebatur *Σουσουνία.* *κατωρύγει* A. 7. *Πομπιλία* ex Eusebio dedi p. 837. *πόρπιλα* A. *πόρπηλα* B. *Πορπίλλα* G. 9. *Χοιρίλος*] *χοίριλος* B. *Χοίριλλος* G. *Φρύνιχος*] Legebatur *Προύνικος.* Correctum ex Eusebio p. 337. 11. *συρακουσίων* B. *συρρακουσίων* A. *Συρακούσιος* G. Praestat *Συρακουσῶν.* 12. *πρῶτος*] *πρῶτον* G. *ἐπεδείξατο*] *ἐγνωρίζετο* B. *primum sui specimen edidit* Eusebius p. 338. 15. *δημοκρατεία* B.

Miscellanea.

Sunia virgo corrupta Romae viva in terram defossa est.
Lapis e caelo lapsus in Aegem fluvium cadit.
Socrates nascitur.
Pindarus et Simonides carminum auctores agnoscebantur.
Pugna ad Thermopylas et alia navalis ad Salaminem.
Pompilia Vestalis stupro admisso Romae damnatur et viva defoditur.
Choerillus et Phrinicus celebres.
Diagorae physici philosophi auditores vigebant.
Hieron Syracusarum et totius Siciliae tyrannus.
Sophocles tragoediarum auctor primum artis specimen edidit.
Themistocles Atheniensium vecordia lacessitus ad Persas confugit et hausto tauri sanguine moritur.
Siculorum plebs rempublicam administrat.
Solis eclipsis.
Anaxagoras moritur.
Cimon navali terrestrique pugna ad Eurymedontem Persas profligat.

Εὔηνος ἐλεγείας ποιητὴς ἐγνωρίζετο.

Ἐμπεδοκλῆς καὶ Παρμενίδης φυσικοὶ φιλόσοφοι ἐγνωρίζοντο.

Ζήνων καὶ Ἡράκλειτος ὁ σκοτεινὸς ἤκμαζον.

D *Δήμαρχοι ἐν Ῥώμῃ καὶ ἀγορανόμοι ᾑρέθησαν μηκέτι ὄντων ὑπάτων.*

Νόμους ἐκ τῆς Ἑλλάδος Ῥωμαῖοι μετεστείλαντο, ἀφ᾽ ὧν τὰς δώδεκα δέλτους συνέθηκαν.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Ἀρχιερεὺς δ᾽ Ἰωδαὲ ἔτη λϛ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵επβ΄.

Ἀρχιερεὺς ε΄ Ἰωάννης ἔτη λβ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εριη΄.

Ἀρχιερεὺς ϛ΄ Ἰαδδοῦς ἔτη κ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερν΄.

Μανασσῆς ἀδελφὸς Ἰαδδοῦς ἀρχιερέως ᾠκοδόμησε τὸ ἐν Γαριζὶν ἱερὸν Σαμαρείας.

P. 255

Περσῶν βασιλεῖς.

Περσῶν η΄ ἐβασίλευσε Ξέρξης υἱὸς Ἀρταξέρξου μῆνας β΄.

Περσῶν θ΄ ἐβασίλευσε Σογδιανὸς μῆνας ζ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εϟ΄.

Περσῶν ι΄ ἐβασίλευσε Δαρεῖος ὁ Νόθος ἀνελὼν Σογδιανὸν ἔτη ιθ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εϟα΄.

1. Legebatur *Εὐήνιος*. Emendatum ex Eusebio p. 339. *ἐλεγίας* B. 4. *Δήμαρχοι* Scaliger p. 54. Vulgo *Δήμαρχος*. *ἀγορανόμοι ᾑρέθησαν* Scaliger. Vulgo *ἀγορᾷ ἦν ὠμηράθησαν* (*ὁμηρέθησαν* B). *Romae tribuni. Namque reip. placuit lex ut ne amplius consules essent* Eusebius p. 339. 9. *ἰωδαὲ* B. *Ιωδδαὲ* G. 11 et 12. *ἰαδδοὺς* B. 12. *γαρίζειν* B.

Euenius elegiarum scriptor agnoscebatur.
Empedocles et Parmenides physici philosophi celebrabantur.
Zeno et Heraclitus Tenebrio dictus vigebant.
Tribuni plebis et Aediles abrogatis consulibus Romae creati.
Leges e Graecia mutuantur Romani; unde tabulae duodecim collectae.

ANNI MUNDI.

Ioddae pontifex 4 annis 36, mundi veró 5082.
Ioannes pontifex 5 annis 32, mundi vero 5118.
Iaddus pontifex 6 annis 20, mundi vero 5150.
Iaddus pontificis frater Manasses ad Samariam in Garizim templum aedificat.

Persarum reges.

Persarum rex 8 Xerxes, Artaxerxis filius, mensibus duobus.
Persarum rex 9 Sogdianus mensibus septem; mundi vero annus 5090.
Persarum rex 10 Darius Nothus, qui Sogdianum sustulit, annis 19, mundi vero 5091.

Κατὰ τοῦτον τὸν ἐπικληθέντα Δαρεῖον Νόθον ἡ Ἀθηναίων συμφορὰ γέγονεν ἐν Σικελίᾳ, καὶ Αἴγυπτος ἀπέστη Περσῶν.

Τότε δὴ καὶ Πολυδάμας Σκοτουσσαῖος παγκράτιον νικήσας B
παρ' Ὤχῳ τῷ Περσῶν βασιλεῖ γέγονε μετὰ χρόνους, λέοντας διαχρώμενος καὶ ὡπλισμένος γυμνὸς πολεμῶν, παμμεγέθης ὑπάρχων καὶ ἀλκιμώτατος.

Περσῶν ιαʹ ἐβασίλευσεν Ἀρταξέρξης, υἱὸς Δαρείου Νόθου, ὁ καὶ Μνήμων, ἔτη μʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερίʹ.

Εὐσέβιός φησι, κατὰ τοῦτόν μοι δοκεῖ ἡ κατὰ τὴν Ἐσθὴρ ἱστορία, εἰ δὴ αὐτός ἐστιν ὁ παρὰ μὲν Ἑβραίοις Ἀσσούηρος, παρὰ δὲ τοῖς ἑβδομήκοντα ἑρμηνευταῖς Ἀρταξέρξης. C

Τῷ λβʹ ἔτει Ἀρταξέρξου υἱοῦ Δαρείου Νόθου Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου Μακεδόνων βασιλεὺς ἐξ Ὀλυμπιάδος ἐγεννήθη.

Ἐπὶ τοῦ Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος Κῦρος ἀδελφὸς αὐτοῦ Δαρείου τοῦ Νόθου παῖς καὶ Παρυσάτιδος, οἰκῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐπιστρατεύει κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ περὶ τῆς βασιλείας μετὰ πλήθους Ἑλληνικοῦ στρατοπέδου, συνόντος αὐτῷ Ξενοφῶντος ἱστορικοῦ τοῦ γράψαντος τὴν ἀνάβασιν αὐτοῦ. πολέμου δὲ συστάν- V. 204
τος ὑπὲρ τὸν Τίγριν ποταμὸν σταδίοις τξʹ κατὰ τὸν Ξενοφῶντα, πίπτει μὲν τρωθεὶς ὁ Κῦρος, κρατοῦσι δὲ τῶν Περσῶν Ἕλληνες. Ἀρταξέρξης δὲ μηδ' ὅπλοις κρατεῖν Ἑλλήνων ἰσχύων μηδ' ἀτα-

3. σκοτουσαῖος B. Σκουτουσαῖος G. 9. Εὐσέβιος] P. 342. 10. ἀσσούηρος A. ἀσούηρος B. Ἀσσουῆρος G. *Arsavirus* Eusebius p. 342. 11. ἑρμηνευταῖς] ἑρμηνεύεται G. 19. τίγρην B. 21. ἑλλήνων B. Ἕλληνας G.

Huius Darii, cognomento Nothi, tempore Atheniensium clades in Sicilia contigit.

Aegyptus etiam a Persis defecit.

Eo tempore Polydamas Scutusaeus Pancratii victoria celebris post annos aliquot ad Ochum Persarum regem secessit; leones conficiebat, nudus et armis gravatus pugnabat, procerus valde et robustissimus extitit.

Persarum rex 11 Artaxerxes, qui et Memnon, Darii Nothi filius, annis 40, mundi vero 5110.

Eusebius: eius, inquit, tempore, quae Esther spectant mihi videntur gesta; si tamen idem sit qui Hebraeis Asverus et septuaginta Interpretibus dicitur Artaxerxes.

Anno Artaxerxis, Darii Nothi filii, 32 Alexander Macedonum rex Philippo et Olympiade nascitur.

Cyrus, Artaxerxis frater, Darii Nothi et Parysatidis filius, cum in Asia moram ageret, Graecanico exercitu collecto, Xenophontem historicum expeditionis istius scriptorem belli socium adsciscit et de regno adversus fratrem armis contendit. Commissa supra Tigrim stadiis 60 pugna, Graeci quidem Persarum victores evadunt, Cyrus, ex Xenophontis relatu, vulnere accepto vitam relinquit. Artaxerxes vero cum neque Graecos armis supe-

ῥάχως ἐπανελθεῖν πείθων παρασπονδήσας δόλῳ τοὺς στρατηγοὺς διὰ Τισαφέρνους ἀνεῖλε. Ξενοφῶν δὲ τοὺς Ἕλληνας παραλαβὼν ἀπαχθεὶς εἰς Ἑλλάδα διέσωσε διὰ μαχίμων ἐθνῶν ἐπὶ τὸν Εὔξεινον πόντον ἐπανελθὼν εἰς Βυζάντιον. κἀκεῖθεν ἐλθὼν εἰς Θρᾴκην Σεύθῃ τῷ Θρᾳκῶν βασιλεῖ παραδοὺς Λακεδαιμονίους συμμαχήσοντας Θίβρωνι παρέπεμψε διαβιβάσας εἰς Πέργαμον ναυαρχοῦντι τῶν Λακεδαιμονίων.

Περσῶν ιβ' ἐβασίλευσεν Ὦχος ὁ καὶ Ἀρταξέρξου παῖς ἔτη ε', κατὰ δέ τινας κ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερν'.

P. 256 Ὦχος Ἀρταξέρξου παῖς εἰς Αἴγυπτον στρατεύων μερικὴν αἰχμαλωσίαν εἷλεν Ἰουδαίων, ὧν τοὺς μὲν ἐν Ὑρκανίᾳ κατῴκισε πρὸς τῇ Κασπίᾳ θαλάσσῃ, τοὺς δὲ ἐν Βαβυλῶνι, οἳ καὶ μέχρι νῦν εἰσιν αὐτόθι, ὡς πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων ἱστοροῦσιν.

Οὗτος ὁ Ὦχος κρατήσας Αἰγύπτου β' ἔτη ἀναιρεῖται ὑπὸ Βαγώου τινὸς Πέρσου τῶν ἐν τέλει.

Ὁ αὐτὸς καὶ Σιδῶνα κατέσκαψεν.

Ἕως Ὤχου καὶ Νεκτανεβῶ ὁ Μανεθῶ τὰς λα' δυναστείας Αἰγύπτου περιέγραψε τρίτου τόμου ἔτη ,αν'. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα B ἐξ Ἑλληνικῶν συγγραφέων. Μακεδόνων βασιλεῖς ιε'.

Οὗτος ὁ Ὦχος εἰς Αἴγυπτον ἐπιστρατεύσας ἔτι ζῶντος τοῦ

1. παρασπονδήσας B. παρασπονδίσας G. 2. Τισαφέρνους] τῆς ἀφερι οῦς AB. Ιησαφερνοῦς G. 4. βυζάτιον B. 5. Σεύθῃ] Legebatur Εὔθεϊ. εὔθῃ B. 11. κατῴκισε Scaliger p. 54. Vulgo κατῴκησεν. 17. νεκτανεβὼ B. νεκταναβῶ A. Νεκταναβὼ G. μανεθῶ A. μανεθὼ B. Μανεθῶς G. 18. ἔτη] Legebatur ἔτει. Correxi ex p. 145, 10. 19. Vulgo συγγράφων.

rere valeret, neque securum et tutum permitteret recessum, Tisaphernis ope duces eorum interficit. Ipse Xenophon per gentes ferro bellisque assuetas versus Pontum Euxinum iter agens Graecos socios secum assumptos in Graeciam traiicit et Byzantio restituit. Inde profectus in Thraciam Lacedaemoniis Eutheo Thracum regi commendatis, eosdem Thibroni Lacedaemonicae classi duci opem laturos Pergamum destinat.

Persarum rex 12 Ochus, Artaxerxis filius, annis 5, et, ut aliis placet, 20; mundi vero 5150.

Ochus Artaxerxis filius armis in Aegytum motis, Iudaeorum manum haud exiguam captivam fecit; eorumque parte ad mare Caspium in Hyrcaniam translata partem aliam Babylone reliquit; ibidemque, prout Graecorum plurimi narrant, in hodiernum usque diem sedes obtinent.

Ochus iste anno ab Aegypto superata secundo a Bagoa Persa non ignobili interficitur.

Sidonem urbem Ochus iste subvertit.

Ad Ochum et Nectanabo principes unius et triginta dynastiarum descriptionem Manetho volumine suo tertio per annos 1050 delineavit; quae sequuntur Macedonum reges quindecim spectantia ex Graecis auctoribus desumuntur.

Ochus iste expeditione suscepta Aegyptum armorum vi sibi subiecit, patre Artaxerxe adhuc superstite; nonnulli post eius mortem bellum movisse

πατρὸς Ἀρταξέρξου, ὡς καὶ ἄλλοι, μετὰ ταῦτα ἐκράτησεν Αἰγύπτου, φυγόντος Νεκτανεβῶ, ὡς τινές, εἰς Αἰθιοπίαν, ὡς δὲ ἕτεροι, εἰς Μακεδονίαν· ἡνίκα καὶ Ὀλυμπιάδι μιχθεὶς διὰ γοητείας υἱὸν ἔσχεν Ἀλέξανδρον Ἄμμωνος εἶναι θεοῦ υἱὸν νομιζόμενον.

Περσῶν ιγ' ἐβασίλευσεν Ἀρσῆς Ὤχου ἀδελφὸς ἔτη δ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερνε'.

Περσῶν ιδ' ἐβασίλευσε Δαρεῖος Ἀρμουσάμου ἔτη ς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερνθ'.

Οὗτος ὁ Δαρεῖος ὁ Ἀρμουσάμου συμβαλὼν Ἀλεξάνδρῳ ἐν Ἰσσῷ ποταμῷ τῆς Κιλικίας ἡττᾶται. C

Ἰωσήππου.

Δαρεῖος Ἀρσάμου, ὃν Ἀλέξανδρος καθεῖλε, Σαναβαλλέτην τινὰ Χουσαῖον σατράπην ἔπεμψεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. τούτου γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ γέγονε Νικᾶς ὁ τοῦ τηνικαῦτα ἀρχιερέως Ἰαδδοῦ ἀδελφός, ὁ καὶ Μανασσῆς, ὃν μὴ δυνηθεὶς Σαναβαλλέτης εἰς Ἱερουσαλὴμ καταστῆσαι ἀρχιερέα, κτίζει ναὸν ἐν τῷ ὄρει Γαριζίν, δεηθεὶς πρῶτον μὲν Δαρείου, ἔπειτα δὲ καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, καὶ καθιστᾷ αὐτὸν ἀρχιερέα ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ τῷ D
ὑπὸ Σαμαρειτῶν νῦν προσκυνουμένῳ.

2. φεύγοντος G. νεκτανεβὼ B. νεκτανεβῶ A. Νεκταναβὼ G. 6. Ἀρσῆς] Legebatur Ναρσῆς. Vide supra p. 145, 8., 146, 6. 12. Ἰωσήππου om. G. 13. Ἀρσάμου] Ἀρμασάμου G. σὺν ἀβαλὲν τητινὰ A. 15. Νικᾶς] Νικασσοὶ G. Ἰαδδοῦ] ἰαδδοῦ ὁ A. ἰαδδουὼ B. 16. σαναβαλέτης A. 17. Γαριζὶν] γαρίζειν B. Γαριζεὶ G. 20. Σαμαριτῶν G.

sentiunt, quo Nectanabo Aegypto fugere coactus, iuxta quosdam in Aethiopiam, ex aliorum relatu, in Macedoniam secessit, ubi Olympiadi praestigiis delusae commixtus Alexandrum, quem Iovis Ammonis filium reputavere, genuit.

Persarum rex 13 Narses, Ochi frater, annis 4, mundi vero 5155.

Persarum rex 14 Darius Armusami filius annis 6, mundi vero 5159.

Darius iste Armusami filius ad Issum Ciliciae flumen collatis cum Alexandro manibus superatur.

Darius Armusami ab Alexandro postmodum interfectus Sanaballetem satrapam quendam Chusaeum in Iudaeam misit. Eius filia Nicasso in uxorem ducta, Manasses Iaddus pontificis frater, factus est gener; quem Sanaballetes pontificem in Hierusalem cum non posset instituere, precibus primum a Dario, tum ab Alexandro magno templi in monte Garizim exstruendi potestatem accepit; hoc pacto pontificis confert ei dignitatem in ipso templo, quod in hodiernum usque diem Samaritani praecipuo cultu frequentant.

Αἰγυπτίων δυναστεῖαι.

Αἴγυπτος ἀπέστη Περσῶν δευτέρῳ ἔτει Νόθου Δαρείου.

V. 205 Αἰγυπτίων κη΄ δυναστεία Ἀμυρταῖος Σαΐτης ἔτη ς΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εϟβ΄.

Αἰγυπτίων κθ΄ δυναστεία Μενδησίων βασιλέων δ΄. ὧν α΄ Νεφερίτης ἔτη ς΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εϟη΄.

P 257 Αἰγυπτίων κθ΄ δυναστεία, β΄ Ἄχωρις ἔτη ιγ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερδ΄.

Αἰγυπτίων κθ΄ δυναστεία, γ΄ Ψάμμουθις ἔτη β΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εριζ΄.

Αἰγυπτίων κθ΄ δυναστεία, δ΄ * * * μῆνας δ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εριθ΄.

Αἰγυπτίων λ΄ δυναστεία Σεβεννυτῶν, α΄ Νεκτανέβης ἐβασίλευσεν ἔτη η΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερκ΄.

Αἰγυπτίων λα΄ δυναστεία Σεβεννυτῶν, Νεκτάνεβος β΄, ἔτη ιη΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερκη΄.

Αἰγυπτίων λβ΄ δυναστεία, β΄ Τεὼς ἔτη β΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερμς΄.

B

Σποράδην.

Πλάτων πρὸς Σωκράτην ἐφοίτα.

Σιμίας καὶ Κέβης καὶ οἱ λοιποὶ Σωκρατικοί.

5. βασιλέων] βασιλεῖς G. 7. ἄχαρις B. 9. ψαμούθις B. 11. Lacunam indicavit B. Excidit Nepheritae nomen: vide p. 144, 13. μῆνας] Vulgo Μηνᾶς. 14. ͵ερκ΄ B. ͵ερκη΄ G. 15. Αἰγυπτίων λα΄ — ͵ερκη΄ addidi ex B. 17. λβ΄ — β΄] Immo λα΄ — γ΄. τεὼς B. Τεῶς G. 21. Σιμίας] Vulgo Σημίας, σημεία B.

Aegyptiorum dynastiae.

Aegyptus anno Darii Nothi secundo a Persis defecit.

Aegyptiorum dynastia 28 Amyrtaeus Saites annis 6, mundi vero 5092.

Aegyptiorum dynastia 29 Mendesiorum regum 4, quorum Nepherites primus extitit, annis 6, mundi vero 5098.

Aegyptiorum dynastiae 29 rex secundus Achoris annis 13, mundi vero 5104.

Aegyptiorum dynastiae 29 rex 3 Psammuthis annis 2, mundi vero 5117.

Aegyptiorum dynastiae 29 rex 4 Menas annis 4, mundi vero 5119.

Aegyptiorum dynastia 30 Sebennytarum regum, quorum primus Nectanebes annis 8, mundi vero 5128.

Aegyptiorum dynastia 32 Teos secundus annis 2, mundi vero 5146.

Miscellanea.

Plato Socratis auditor.

Simmias Cebes et alii Socratici.

Ἀφρικανοῦ.

Ὀλυμπιὰς πζ΄.

Ὁ Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων πόλεμος ἑπτακαιεικοσαετὴς, ὃν Θουκυδίδης συνέγραψε, δι' Ἀσπασίας πόρνας δύο καὶ στήλας κατὰ Μεγαρέων ἀστυγειτόνων Ἀθηναίοις συνέστη.

Ὀλυμπιὰς πη΄. C

Βακχυλίδης μελοποιὸς ἐγνωρίζετο.

Ἀθηναίους ἐπίεσεν ὁ λιμός.

Σωκράτης φιλόσοφος καθαρτικὸς ἤνθει.

Εὔπολις καὶ Ἀριστοφάνης κωμικοὶ, Σοφοκλῆς τε ὁ τραγῳδοποιὸς ἐγνωρίζετο.

Γοργίας καὶ Ἱππίας καὶ Πρόδικος, ὡς δέ τινὲς, καὶ Ζήνων καὶ Παρμενίδης κατὰ τούτους ἤκμαζον.

Πῦρ ἐκ τῆς Αἴτνης ἐν τοῖς κατὰ Σικελίαν τόποις ἐρράγη.

Σεισμῶν γεγονότων ἡ πρὸς Λοκροῖς Ἀταλάντη σχισθεῖσα νῆσος ἐγένετο.

Λακεδαιμόνιοι πρὸς Ἀθηναίους ἐσπείσαντο.

Εὔδοξος ὁ Κνίδιος ἐγνωρίζετο.

Λακεδαιμόνιοι ἀπῴκισαν Ἡράκλειαν. D

1. ἀφρικανοῦ B. Ἀφρικανός G. 4. ὃν] ὧν A. 5. στήλας B. στείλας G. ἀστυγειτόνων Scaliger p. 55. Vulgo ἀστυγείτων. 8. ἐπίεσεν Scaliger. Vulgo ἔπεισεν. 15. λύκροις AB. ἀταλαντὴ B. 19. ἀπῴκισαν Scaliger. ἀπώκεισαν B. ἀπῴκησαν G. *incolis orbaverunt* Eusebius p. 341. Ἡράκλειαν] ἡρακλεῖδα A. ἡρακλείδα B.

Ex Africano.

Olympias 87.

Peloponnesiorum et Atheniensium bellum ad annos 27 continuo gestum. Aspasiae utriusque scorti causa et ob proscriptorum nomina cippis inscripta adversus Megarenses Athenis urbi vicinos susceptum Thucydides conscripsit.

Olympias 88.

Bacchylides carminum auctor celebrabatur.

Athenienses fame oppressi.

Socratės philosophus munditiei doctor florebat.

Eupolis et Aristophanes poetae comici, Sophocles vero tragicus in pretio habiti.

Georgias, Hippias et Prodicus, et ut quidam volunt, Zenon et Parmenides temporibus istis clarebant.

Ignis ex Aetna plurimus nonnullis Siciliae locis erupit.

Atalante ad Locros posita, terrae motu a continente divisa, facta est insula.

Lacedaemonii cum Atheniensibus foedus ineunt.

Eudoxus Cnidius agnoscebatur.

Lacedaemonii Heracleam coloniis implent.

Ἀθηναίων συμφορὰ ἐν Σικελίᾳ.

Ἀθηναῖοι ἐτυραννήθησαν.

Ἀλκιβιάδην ἀνεῖλε Φαρνάβαζος.

Κύρου Πέρσου ἀνάβασις, ἣν ἱστορεῖ Ξενοφῶν ὁ Γρύλλου.

Σωκράτης ῥήτωρ, Κτησίας, Διόδωρος ἐγνωρίζοντο.

Ἀθηναῖοι τὰ κδʹ Ἑλληνικὰ γράμματα κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἐχρήσαντο, ιςʹ μόνα ὄντα πρότερον.

Οἱ ἐν Ἀθήναις τύραννοι κατελύθησαν.

P. 258 Ἀθηναῖοι ἡττηθέντες ὑπὸ Λυσάνδρου ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς παρέδοσαν ἑαυτοὺς Λακεδαιμονίοις ἔτη ρνζʹ.

Ῥόδιοι ἐκ τῆς Τριπόλεως εἰς μίαν συνῆλθον πόλιν.

Καὶ Κῦρος ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος
V. 206 ἀνελθὼν ἀναιρεῖται, ὡς ἱστορεῖ Ξενοφῶν ὁ τὴν ἀνάβασιν, ὃς ἡγήσατο τῶν μυρίων ἐν τῇ καθόδῳ.

Οἱ τέσσαρες ἐν Ἀθήναις κατελύθησαν τύραννοι.

B Σαλπιγκτῶν καὶ κηρύκων ἀγὼν προσετέθη ἐν Ὀλυμπίᾳ.

Ἑλίκη καὶ Βοῦρα πόλεις ἐν Ἀχαΐᾳ ἤτοι Πελοποννήσῳ κατεπτώθησαν μεγάλῳ σεισμῷ, ὧν ἔτι κατὰ θάλασσαν ἴχνη φαίνεται τοῖς πλέουσιν ἀπὸ Πατρῶν ἐπὶ Κόρινθον εἰς δεξιά.

3. Φαρνάβαζος] *Pharnazas* Eusebius p. 342. 5. Σωκράτης] Ita etiam Eusebius p. 343. Ἰσοκράτης Scaliger. καὶ Διόδωρος m. ἐγνωρίζοντο B. ἐγνωρίζετο G. 7. τὸ πρότερον G. 10. παρέδωσαν B. 13. Addidi ὁ. γράψας addit m. 16. καὶ κηρύκων G et Scaliger. καὶ om. AB. Vide Scaligeri Notas p. 420. 17. βουράπολις AB. πόλεις Scaliger. Vulgo πόλις. κατεπτώθησαν B. κατεπώθησαν G. κατεπόθησαν Scaliger. *deiectae sunt* Eusebius p. 344. Sic κατέπτωσε p. 313 c. κατεπτώθησαν p. 319 b. 342 b. 347 a. b. 348 a. 349 a. c. 353 d.

Atheniensium clades in Sicilia.

Athenienses a tyrannis oppressi.

Alcibiadem Pharnabazus interemit.

Cyri Persae expeditio a Xenophonte Grylli filio descripta.

Isocrates rhetor, Ctesias et Diodorus agnoscebantur.

Sub id. tempus litterarum 24 usus sedecim duntaxat prius receptis, apud Athenienses communiter admissus.

Tyranni Athenienses exstincti.

Athenienses ad Aegem fluvium a Lysandro victi Lacedaemoniis annis 157 se subiiciunt.

Ex triplici in unam urbem coeunt Rhodii.

Cyrus concitatis adversus fratrem Artaxerxem Graecorum armis in certamine concidit, ut auctor est Xenophon historia de bello isto conscripta, qui etiam in illius expeditionis reditu militum myriadis unius praefecturam gessit.

Tyranni quatuor Athenis deleti.

Tibicinum et praeconum certamen Olympicis additum.

Helice et Bura Achaiae sive Peloponnesi urbes ingenti terrae motu absorptae Patris Corinthum navigantibus ad dextram conspiciuntur.

Εὔδοξος ἀστρολόγος ἐγνωρίζετο.

Καρχηδονίων ὁ ἱερὸς πόλεμος.

Σκιπίων Ἀφρικανὸς Ῥωμαῖος δικτάτωρ πορθήσας Καρχηδόνα Ἀφρικὴν τὴν χώραν μετωνόμασε.

Σωκράτης ἐξ ἀνοίας Ἀθηναίων ἀποθνήσκει, κατακριθεὶς πιεῖν τὸ κώνειον.

Ὁ ἐν Ἐφέσῳ ναὸς αὖθις ἐνεπρήσθη. C

Διογένης κυνικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίζετο.

Διονύσιος Σικελίας ἐτυράννει.

Πλάτων καὶ ἄλλοι Σωκρατικοὶ φιλόσοφοι ἤνθουν.

Γαλάται καὶ Κέλται Ῥώμης ἐκράτησαν, πλὴν τοῦ Καπετωλίου.

Εὐαγόρας βασιλεύων τῆς Κύπρου ἐξέστη.

Πρεσεντίνους ἐνίκησαν Ῥωμαῖοι.

Σωκράτης σοφιστὴς ἤκμαζε.

Διονύσιος τύραννος Σικελίας ἀπέθανε κρατήσας ἔτη ιη΄. μεθ᾽ ὃν ὁ δεύτερος υἱὸς αὐτοῦ Διονύσιος ὁ νεώτερος, καθ᾽ ὃν ὁ Πλάτων ἐν Σικελίᾳ γέγονε τὸ δεύτερον.

Ἀριστοτέλης Πλάτωνι ἐμαθήτευσεν ἀπὸ ιζ΄ ἔτους τῆς ζωῆς αὐτοῦ. D

Τότε, φασί, καὶ Σωκράτης ἐξ ἀνοίας τῶν Ἀθηναίων τὸ κώνειον πιὼν ἐτέλεσε τὸν βίον.

1. εὐδόξιος AB. 3. σκηπίων AB. Vulgo *Δικάτωρ*. 6. κώνιον B. 10. φιλόσοφοι om. G. 14. πρεσεντινοὺς B. *Πραινεστίνους* Scaliger. *Praesantini* Eusebius p. 344. 16. τύραννος σικελίας B. *Σικελίας τύραννος* G. 21. καὶ om. G.

Eudoxus astrologiae scientia clarus.

Sacrum Carthaginensium bellum.

Scipio Africanus, Romanus dictator, Carthagine devicta, Africae provinciae nomen tulit.

Socrates hausta cicuta et Atheniensium vecordia interiit.

Templum Ephesinum secundo incendio vastatum.

Diogenes Cynicus philosophus agnoscebatur.

Dionysius Siciliam tyrannide vexabat.

Plato cum aliis Socraticis florebat.

Galli et Celtae Roma, dempto Capitolio, potiuntur.

Evagoras rex Cypri in furorem versus.

Praenestinos Romani vicerunt.

Socrates philosophus vigebat.

Dionysius, Siciliae tyrannus, annis 18 tyrannide exercita, vita fungitur. Dionysius Iunior filius eius secundus regnum excipit et eius aetate Plato secundo navigat in Siciliam.

Ab aetatis anno 17 Platonis scholam discipulus Aristoteles frequentavit.

Tunc ex Atheniensium vecordia Socratem cicutae potu interiisse narrant.

Ἐπ' αὐτοῦ Διονύσιος ἐτυράννει τῆς Σικελίας, καθ' ὃν ὁ
Πλάτων ἀποδημήσας ἱστορίας ἕνεκα τῶν λεγομένων Αἰτναίων
τοῦ πυρὸς κρατήρων, ὥς φασιν οἱ κατ' αὐτὸν φιλόσοφοι, ὡς
δὲ Ἀριστείδης ὁ ῥήτωρ κατὰ Πλάτωνος γράψας, Σικελικῆς χά-
ριν τραπέζης, τῷ τυράννῳ γινώσκεται διά τινος Δίωνος γυναι-
καδέλφου τοῦ Διονυσίου ἀνδρὸς προσκειμένου φιλοσοφίᾳ. ὡς
δὲ ἐπηρώτησε Διονύσιος Πλάτωνα, τίς εὐδαίμων ἐν ἀνθρώποις;
ἐλπίζων ἀκοῦσαι παρὰ τοῦ φιλοσόφου ὅτι σύ, ὁ δ' οὐ κολακεύ-
P. 259 σας τὸν τύραννον, ἀλλ' εἰπὼν ὅτι Σωκράτης, ἀπαντᾶν τοὺς
κατ' ἐκεῖνον ζῶντας φιλοσόφως. αὖθις ἠρωτήθη, τί ἔργον πολι-
τικοῦ; καὶ ἀπεκρίνατο τῷ αὐτῷ τυράννῳ τὸ καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς
ποιεῖν τοὺς πολίτας, ἀκούσειν ποθοῦντι παρὰ Πλάτωνος ὅτι τὸ
ὀρθῶς δικάζειν. ηὔχει γὰρ ἐπὶ τούτῳ Διονύσιος. εἶτά φησι, τὸ
ὀρθῶς δικάζειν τίνος ἔργον σοὶ δοκεῖ; πρὸς ὃν ὁ Πλάτων, μό-
ριόν τι μικρὸν πολιτικοῦ τὸ δικάζειν ὀρθῶς. ἀκεσταῖς γὰρ ἐοί-
κασι τοῖς τὰ διερρωγότα ἱμάτια ἀνυφαίνουσι. τρίτον αὐτὸν ἐπαν-
ήρετο τὸ τύραννον εἶναι, φάς, ποταπόν σοι φαίνεται; πρὸς ὃν
ἀντέφη Πλάτων, σφόδρα δεινόν, ὅπου γε καὶ τὰ κουρευτικὰ
μαχαίρια φοβεῖται μὴ ὑπ' αὐτῶν ἀναιρεθῇ. πρὸς ταῦτα, φασὶν
B οἱ Πλατωνικοὶ Πλάτωνος ὑπεραπολογούμενοι τοῦ διδασκάλου

2. Αἰτναίων Scaliger p. 56. Vulgo Αἰτνιαίων. 4. Ἀριστείδης] Vol. II. p. 125, 7. 6. προσκειμένου A. προκειμένου G. 7. Vulgo ἐπερώτησεν. 9. καὶ ἀπαντᾷν m. 12. παρὰ om. B. 13. ηὔχη B. 14. δικάζειν δὲ A. 15. μικρὸν om. G. 16. διερραγότα B. 18. κουρετικὰ B. 19. φοβῆται B. φασὶν B. φησὶν G.

Sub id tempus Dionysius Siciliam tyrannide vexabat, ad quem craterum Aetnaeorum et ignis naturae perscrutandae, ex philosophorum eius sequacium dictis, ut vero rhetor Aristides suis in Platonem scriptis testatur, Siculae mensae gratia profectus Plato Dionis cuiusdam Dionysii ex sorore leviri philosophiae addictissimi interventu in tyranni colloquium et familiaritatem admittitur. Ut Platonem Dionysius interrogavit. Quis hominum felicissimus? Non alius a te, a philosopho auditurum se praestolatus, hominem ab adulando alienum persensit, dicentem, quod Socrates, et eandem felicitatem assequuturos, qui ad eius praecepta mores philosopho dignos componerent. Rursum Plato rogatus, quodnam foret viri politici officium? Respondit tyranno: si bonos cives et probos reddiderit. Sperabat Dionysius responsurum: si rectum exerceat iudicium; iustitiae siquidem gloriolam aucupabatur; eaque de causa subintulit. Recti ver et aequi studium cuius aestimas esse munus? Ad quem Plato. Pars est haec politici quam exigua; eius enim sollicitum sartoribus laceras vestes interpolantibus parem esse arbitror. Interrogavit tertio. Tyrannidem exercere cuiusmodi censesopus? Permolestum, ait ille, cum a radentibus novaculis vitae caveri suadeant. His auditis, (aiunt Platonici adversus Aristidem Platonis magistri

ἐν τοῖς κατὰ τοῦ Ἀριστείδου Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος χαλεπήνας ἐπὶ τῷ φιλοσόφῳ μηδ' ὅλως αὐτὸν κολακεύσαντι ἀπεφήνατο Πλάτωνα Συρακουσῶν αἱρεσθαι ἡλίου ὑπὲρ γῆν ὄντος, καὶ ἐπρίατο αὐτὸν Ἀννίκηρίς τις ἐξ Αἰγίνης, οὗ χάριν ὁ λόγος παρὰ τοῖς Πλατωνικοῖς μέχρι νῦν ἐπεκράτησε· καὶ οὐδεὶς Ἀννίκηριν ἐγίνωσκεν, εἰ μὴ Πλάτωνα ἐπρίατο. ἕτεροι δὲ ἱστοροῦσιν ὅτι V. 207 Πόλλιδι παραπλέοντι τὴν Σικελίαν παραδοὺς ὁ τύραννος ἐκβάλλει τῆς νήσου, ὃς τὸν φιλόσοφον παραλαβὼν Αἰγινήταις πρὸς Ἀθηναίους οὐκ εἰρηνεύουσι προσορμίσας ἀποδίδωκε τὸν Πλάτωνα, τοῦτο κελεύσαντος αὐτῷ λάθρα τοῦ Διονυσίου. αὐτὸς δὲ C Πλάτων τοῦ πριαμένου μεταθέντος αὐτὸν εἰς Ἀθήνας διαπλεῖ. Διονυσίου δὲ τελευτήσαντος ιη' ἔτει τῆς τυραννίδος κρατεῖ Διονύσιος παῖς αὐτοῦ μετ' αὐτὸν τῆς Σικελίας [τυραννεῖ], Πλάτωνά τε μετακαλεῖται τῷ Δίωνι χαριζόμενος καὶ σφόδρα τιμᾷ παραγενάμενον διὰ τὴν Δίωνος προτροπὴν ἐλπίδι τοῦ μεταβάλλειν εἰς ἀριστοκρατίαν τὴν τυραννίδα. Δίωνος δὲ συκοφαντίᾳ προδοσίας ἐκδιωχθέντος ὑπὸ τοῦ τυράννου τῆς νήσου καὶ πλεύσαντος εἰς Ἀθήνας ἐκπέμπεται καὶ Πλάτων, ἐν ᾗ μεταμεληθεὶς ὁ τύραννος μετακαλεῖται Πλάτωνα, ὑποσχόμενος ἐπαναγαγεῖν καὶ D

1. ἀριστείδους B. 4. Ἀννίκηρις Scaliger p. 56. Vulgo Ἀννικήριος G. 5. ἀννικήριν B. ἀννικήρην A. Ἀννικήριον G. 7. Πόλλιδι] Legebatur πολλῇ τιτινὶς (sic). Scaliger Πόλιδι τινί. Vide Menag. ad Diogen. Laert. III, 19. παραπλέοντι] παρὰ τιάτι παραπλέοντι A. παρὰ τατιάτι παραπλέοντι B. παρὰ τιάτινα πλέοντι G. παρ' αἰτίαν τινὰ παραπλέοντι Scaliger. ὁ τύραννος om. G. 8. ὃς] ὁ G. Αἰγινήταις Scaliger. Vulgo Αἰγενίταις. 9. εἰρηνεύουσι Scaliger. Vulgo εἰρηνεύοντας. προσωρμήσασα B. 12. ἔτει Scaliger. Vulgo ἔτη. 13. αὐτὸν] αὐτοῦ B. τυραννεῖ ego deleo, in τυραννίδος mutat Scaliger. 14. παραγενάμενος (sic) AB. παραγενόμενον G. 16. ἀριστοκρατείαν B.

defensione instituta), Platonis nulla in re sibi adblandientis libertatem Dionysius Siciliae tyrannus impatienter tolerans, orto sole virum Siracusis efferri iussit. Eum Annicerius quidam Aegineta numerata pecunia emit; cuius idcirco nomen apud Platonicos ad diem istum celebre, quod Platone non empto occultum penitus remansisset. Alii Polidi cuipiam praeter consilium Siciliam adnaviganti, ut insula exportaret, traditum referunt; qui receptum in fidem suam philosophum, secreto tyranni mandato, Aeginetis cum Atheniensibus pacem non agentibus ad patriam reversus exhibuit. Demum Plato, emptore eum transvehente, Athenas navigio appulit. Dionysio vivis erepto ab occupata tyrannide anno 18 filius Dionysius regnum excipit, et in Dionis gratiam Platonem arcessitum, eiusdem Dionis tyrannidem in aristocratiam commutari cupientis suasu venientem plurimis honoribus excipit. Dione vero proditionis crimine per calumniam damnato, et tyranni iussu ex insula pulso et iam mari commisso, Plato quoque Athenas amandatur. Mox facti poenitens tyrannus Platonem denuo arcessit, et eius

Δίωνα δι' αὐτόν. καὶ παραγίνεται Πλάτων. Διονυσίου δὲ ψευσαμένου μετ' ὀλίγον ἀπαίρει. ὁ δὲ Δίων ἐπαναστὰς μεθ' Ἑλληνικῆς δυνάμεως ἐκβάλλει Διονύσιον τῆς ἀρχῆς, αὐτός τε μετ' ὀλίγον ἀναιρεῖται παρά τινων οἰκείων· καὶ Διονύσιος πάλιν κρατεῖ, ὃς ὑπὸ Κορινθίων καὶ Τιμολέοντος στρατηγοῦ ἀχθεὶς ἐν Κορίνθῳ ἀσχήμως ἐκεῖ τελευτᾷ ἐν πενίᾳ καταγηράσας.

Πλάτων τελευτῶν κατὰ τὴν ρζ' ὀλυμπιάδα Σπεύσιππον ἀδελφιδοῦν διάδοχον τῆς Πλατωνικῆς διατριβῆς προεστήσατο.

P. 260 *Ἀριστοτέλης ὁ Νικομάχου Σταγειρίτης μαθητὴς Πλάτωνος ἤνθει. τούτου μαθητὴς γνησιώτατος Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου πᾶσαν λογικὴν καὶ σωματικὴν παίδευσιν ἀσκηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ σοφίᾳ καὶ λόγοις δογματικοῖς.*

Ἤνθουν Ξενοκράτης διάδοχος Σπευσίππου Πλάτωνος, Κράτης καὶ Διογένης κυνικοί, καὶ Ἱππαρχία Κράτητος γυνὴ φιλόσοφος.

Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ.

Ἤριννα ποιήτρια.

Διονύσιος ὁ τύραννος ἐξέπεσε Σικελίας.

Μακεδόνων βασιλεῖς.

B *Μακεδόνων ιδ' ἐβασίλευσεν Ἀρχέλαος ἔτη δ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εϟη'.*

2. *ὀλίγον* B. 9. Post *Ἀριστοτέλης* in B deest folium unum, quod pertinuit usque ad *τοῦ πρώτου βασιλέως* p. 261 d. *Σταγειρίτης*] *σταγερίτου* A. 14. *Ἱππαρχία* ex Diogene Laert. VI, 96. correxi. Legebatur *Ὑπαρχία*. 16. Vulgo *Ἠρίνα*.

gratia Dionem patriae restituendum pollicetur. Reversus Plato Dionysii pollicitorum falsitate deprehensa haud diu post e Sicilia solvit. Valida deinde Graecorum manu stipatus Dio movet in Dionysium et imperio deiicit; moxque brevi tempore interiecto domesticis quibusdam vita privatur. Quare Dionysius potestatem recipit; qui tandem a Corinthiis et duce Timoleonte Corinthum abductus, senescens in egestate foedo exitu vitam finivit.

Plato circa Olympiadem 107 leto proximus Speusippum ex sorore nepotem Platonicae scholae successorem delegit.

Aristoteles Stagirita patria, patre Nicomacho natus florebat. Coniunctissimus discipulus Alexander, Philippi filius, logicam omnem ac de rebus corporeis notitiam ab eo edoctus, scientia et rerum disceptatarum certioribus sententiis perceptis commendatur.

Xenocrates Speusippi, qui Platonis successor, Crates et Diogenes Cynici, et Hyparchia Cratetis uxor, philosophiae doctrina praestabant.

Demosthenes rhetor.

Herina poetria.

Dionysius tyrannus Sicilia excidit.

Macedonum reges.

Macedonum rex 14 Archelaus annis 4, mundi vero 5098.

Μακεδόνων ιε' ἐβασίλευσεν Ἀμύντας ἔτος α'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερβ'.

Μακεδόνων ις' ἐβασίλευσε Παυσανίας ἔτος α'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εργ'.

Μακεδόνων ιζ' ἐβασίλευσεν Ἀμύντας ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερδ'.

Μακεδόνων ιη' ἐβασίλευσεν Ἀργαῖος ἔτη β'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερθ'.

Μακεδόνων ιθ' ἐβασίλευσεν Ἀμύντας ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερια'.

Μακεδόνων κ' ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ἔτος α'. τοῦ δὲ κόσμου C
ἦν ἔτος ,ερκγ'.

Μακεδόνων κα' ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος ἔτη γ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερκδ'.

Μακεδόνων κβ' ἐβασίλευσε Περδίκκας ἔτη ς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερκζ'.

Μακεδόνων κγ' ἐβασίλευσε Φίλιππος ἔτη κγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερλγ'.

Οὗτος δοθεὶς πρὸς ὁμηρείαν εἰς Θήβας Ἐπαμυνόδότῳ κατὰ V. 208
τὰς Θήβας ἀκμάζοντι στρατηγικῷ ἀνδρὶ, τότε ζηλωτὴς γέγονε τῆς αὐτοῦ ἀρετῆς, βασιλεύσας δὲ ὄντως μετιὼν τοῖς πράγμασιν· ὅθεν καὶ τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν μεγάλως ηὔξησε. τούτου δὲ ἀναιρεθέν- D
τος ὑπὸ Παυσανίου Ἀλέξανδρος παῖς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ὁ Πέρσας καταπολεμήσας.

1 et 5. *ἀμυντᾶς* A. 11. *ἄλλος Ἀλέξανδρος ὁ λωρίτης* (corr. *Ἀλωρίτης*) margo A. 19. *ὁμηρείαν* Scaliger p. 56. Vulgo *ὁμηρίαν*. *ἐπ' ἀμινοδότῳ* A.

Macedonum rex 15 Amyntas anno uno, mundi vero 5102.
Macedonum rex 16 Pausanias anno uno, mundi vero 5103.
Macedonum rex 17 Amyntas annis 5, mundi vero 5104.
Macedonum rex 18 Argaeus annis 2, mundi vero 5109.
Macedonum rex 19 Amyntas annis 12, mundi vero 5111.
Macedonum rex 20 Alexander anno uno, mundi vero 5123.
Macedonum rex 21 Ptolemaeus annis 3, mundi vero 5124.
Macedonum rex 22 Perdiccas annis 6, mundi vero 5127.
Macedonum rex 23 Philippus annis 23, mundi vero 5133.

Hic Epaminadoto bellica virtute apud Thebanos praestanti obses Thebis datus, eius virtutem imitari studuit. Regno potitus, publicis rebus egregie gerendis totum se dedit; ex quo Macedonici imperii fines ample dilatavit. Eo demum a Pausania sublato, filius Alexander, qui Persas deinde subegit, in eius locum suffectus est.

Μακεδόνων κδ' ἐβασίλευσεν ἔτη ιβ' ὁ Φιλίππου καὶ Ὀλυμπιάδος παῖς. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερνϛ'.

Ἀλέξανδρος Ἰλλυριοὺς καὶ Θρᾷκας εἷλε, Θήβας κατέσκαψε, τοὺς Δαρείου στρατηγοὺς ἐπὶ Γραννικῷ ποταμῷ Λυδῶν ἐνίκησε, Σάρδεις εἷλε, Τύρον ἐπολιόρκησεν, Ἰούδαν προσελάβετο, καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰαδδοὺς ἐτίμησε θύσας τῷ θεῷ, ὡς παρ' αὐτοῦ
P. 261 *τὴν οἰκουμένην ὁμολογῶν προσειληφέναι, ἧς καὶ ἐπιμελητὴν μετὰ τῶν λοιπῶν τόπων Ἀνδρόμαχον κατέστησεν, ὃν ἀνελόντες οἱ τὴν Σαμαρέων οἰκοῦντες δίκας ἔτισαν ἐπανελθόντος Ἀλεξάνδρου ἐξ Αἰγύπτου. τὴν Σαμάρειαν πόλιν ἑλὼν Ἀλέξανδρος Μακεδόνας ἐν αὐτῇ κατῴκισεν.*

Ἑλλήνων βασιλείας ἔτος πρῶτον ἀπὸ ἑβδόμου ἔτους Ἀλεξάνδρου ἀριθμοῦσιν· Ἕλληνες γὰρ καὶ Μακεδόνες οἱ αὐτοί.

Ἀπὸ ἑβδόμου ἔτους Ἀλεξάνδρου ἕως κβ' Κλεοπάτρας ἔτη τ'.

Ἀλεξάνδρεια ἡ κατ' Αἴγυπτον ἑβδόμῳ ἔτει Ἀλεξάνδρου ἐκτίσθη.

B *Τῷ αὐτῷ ἔτει τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ διὰ τὸν Ἀνδρομάχου φόνον ἐπανιὼν Ἀλέξανδρος ἐξ Αἰγύπτου ἐτιμωρήσατο, Μακεδόνας ἐγκατοικίσας τῇ πόλει αὐτῶν.*

Τῷ αὐτῷ ἔτει ἡ ἐν Ἀρβήλοις τῆς Μηδικῆς ἤχθη μάχη, καθ' ἣν Δαρεῖος μὲν ὑπὸ τῶν περὶ Βῆσσον ἀνῃρέθη τῶν Βακτριανῶν,

3. *Ἀπὸ Ναβονασάρου ἕως πρῶτον ἔτος Ἀλεξάνδρου ἔτη υιβ'* (*υκδ'* m.) margo A. 4. *Γρανικῷ* Scaliger. Vulgo *Γραννικῷ*. 5. *Ἰουδαίαν* Scaliger. 8. *τὴν* A. *τῶν* G. 11. *κατῴκισεν* Scaliger p. 56. Vulgo *κατῴκησεν*. 13. *τινὲς ἀριθμοῦσιν* m. 18. Vulgo *ἐγκατοικήσας*. 21. *βῆσσον* A.

Macedonum rex 24 Alexander, Philippi et Olympiadis filius, annis 12, mundi vero 5156.

Alexander Illyricos et Thraces cepit, Thebas subvertit; Darii duces ad Granicum Lydiae flumen devicit; Sardes occupavit, Tyrum obsedit; Iudaea recepta, Iaddus pontificem divinis honoribus prosequutus est, et caesis victimis deum verum coluit, cuius munere regendum orbem se accepisse praedicavit; Iudaeae vicinisque locis curatorem dedit Andromachum, quo a Samariae civibus interfecto, poenas ex Aegypto reversus exegit. Alexander capta Samaria Macedonibus habitandam concessit.

Annum Graecorum regni primum ab Alexandri septimo numerare quidam exordiuntur; Graeci enim et Macedones iidem reputantur.

Ab Alexandri anno septimo ad Cleopatrae 22, medii intersunt 300.

Anno Alexandri 7 Alexandria in Aegypto condita est.

Eodem anno reversus ex Aegypto Alexander Samariae cives caedis Andromachi reos suppliciis addixit, urbe victoribus Macedonibus ad habitandum concessa.

Eodem anno praelium in Arbelis Mediae commissum, quo Darius a Bactrianis Bessi militibus interfectus est. Alexander Babylonem et Susam

Ἀλέξανδρος δὲ τὴν Περσικὴν βασιλείαν σὺν Βαβυλῶνι καὶ Σουσιανῇ προσηγάγετο, διαρκέσασαν ἀπὸ Κύρου ἕως Δαρείου ἔτη σλ'. ὁ αὐτὸς Ὑρκανοὺς καὶ Μάρδους ἐχειρώσατο, Βῆσσος συνελήφθη, Ἀλέξανδρος Σογδιανὴν κατεστρέψατο. ὁ αὐτὸς τὴν Ἄορνον πέτραν ἐχειρώσατο καὶ Βερναβοῦν ποταμὸν Ἰνδῶν, πρὸς δὲ Ἄμδαμιν διέβη Βραχμανόν.

Σπουδὴν θέμενος τὸ ,ερο' ἔτος τοῦ κόσμου κατὰ τὸ τέλος C *Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἀποδεῖξαι συντρέχον, ὡς ἂν καὶ τὰ ἀπὸ Φιλίππου μετὰ Ἀλέξανδρον ἔτη λαμβανόμενα, κατὰ τοὺς Πτολεμαίου προχείρους τῆς ἀστρονομίας κανόνας ὁμοφωνεῖν ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἡμῖν ἔτεσιν, εὗρον Κῦρον τὸν πρῶτον βασιλέα Περσῶν ἐν τοῖς ἀπὸ Ναβονασάρου καταγομένοις ἐπὶ Ἀλέξανδρον ἔτεσιν ἐννέα μόνον ἔτη βασιλεύσαντα Περσῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἀκριβέσι κανονίοις. μὴ δυνάμενος δὲ Κῦρον οὕτω στοιχειῶσαι διὰ τὸ ταῖς θείαις γραφαῖς ἀντιπίπτειν, ἁπανταχοῦ γὰρ λα' ἔτη κεῖται βασιλεύσας παρὰ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἱστορικοῖς, ἐξ ἀνάγκης ἐκ τῶν Ὤχου χρόνων ἀμφιβαλλομένων παρ' ἐνίοις, ὑφελὼν ἔτη τὰ δοκοῦντα εἶναι περιττὰ Κύρου ε' μόνα ἐπ' αὐτοῦ ἐστοιχείωσα,* D *καὶ ἔστιν ὁ κανὼν σύμφωνος.*

Ὁ περὶ τῆς βασιλείας Μακεδόνων λόγος διὰ τὴν ἀρετὴν Ἀλεξάνδρου καὶ Φιλίππου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῖς φιλομαθέσι καὶ

1. *τὴν περσικὴν βαβυλῶνα σὺν τῇ βασιλείᾳ καὶ σουσᾶν* A. 2. *σλ'*] *σιβ'* m. 4. *Ἄορνον*] Legebatur *Ἀορνὴν*. 5. *βερναβοῦν* A. *Βαρναβοὰν* G. 6. *ἄμδαμιν* A. *Ἄβδαμιν* G. 7. *τὸ* m. *τοῦ* G. 15. *ἔτη*] Vulgo *ἔτος*. 17. *ἀμφιβαλλομένων*] Vide p. 255 d. 18. *περιττὰ*] Legebatur *περιττὰ περὶ τά*. Vide Clintoni Fastos p. 320. *κύρου ε'* A. *ε' Κύρου* G. 20. *γενεὰν καὶ ἀρετὴν* m.

et regnum omne Persicum a Cyri primordiis ad Darii exitum per annos 212 stans subegit. Idem Hircanos et Mardos debellavit, Bessum cepit, Sogdiana vastata, Aornam petram tenuit et Barnaboan Indorum flumen et ad Abdamin Brachmanem traiecit.

Annum mundi vulgarem 5170 in Alexandri magni obitum incidentem demonstrandi studio ductus, quo deinceps anni a Philippo (Aridaeo) retro Alexandrum computati cum expeditis Ptolemaei regulis et astronomicis tabulis consentire dignoscantur; annis a Nabonasaro ad Alexandrum deductis, Cyrum Persarum regem primum annos novem duntaxat regnum tenuisse ex laterculis accuratius digestis comperio. At cum Cyri regnum nequeam huiusmodi restringere spatio, ne divinae videar adversus scripturae et ecclesiasticis scriptoribus cunctis Cyri imperium annis 31 definire solitis; ex annis a quibusdam Ocho dubie concessis, qui superesse mihi credebantur, solos quindecim detractos ad Cyri annos adieci; eoque pacto consonum (ferme) in cunctis laterculum haberi dignoscitur.

De Alexandri et Philippi patris eius natalibus et virtute in litteratorum gratiam tractatum instituere necesse est; ut compendio et sub uno adspectu

περὶ ταῦτα σπουδάζουσιν ἀναγκαῖος πέφυκε. προκείσθω γοῦν
V. 209 κεφαλαιωδῶς ὑπὸ μίαν σύνοψιν ἀρχόμενος ἀπὸ Καράνου τοῦ πρώτου βασιλέως Μακεδόνων ἕως Ἀλεξάνδρου. τὸ μὲν οὖν πρῶτον γένος τοῖς βασιλεῦσι τῶν Μακεδόνων εἰς Ἡρακλέα ἀναφέρεται. μετὰ γὰρ τὴν ἅλωσιν Τροίας ἔτεσιν π' Ἡρακλεῖδαι κατέσχον τὴν Πελοπόννησον, ἐξ ὧν αἱ τῶν Κορινθίων καὶ Λακεδαιμονίων
P. 262 βασιλεῖαι πρῶται συνέστησαν. χρόνοις δὲ ὕστερον περὶ τὰ τέλη τούτων ἡ τῶν Μακεδόνων ἤρξατο βασιλεία οὕτως.

Κάρανος ὁ Ἀργεῖος ἀδελφὸς ὢν Φείδωνος ἑνὸς τῶν ἀφ' Ἡρακλέους καταγόντων τὸ γένος καὶ τῆς Ἀργείας βασιλεύοντος σπουδάζων ἑαυτῷ χώραν κατακτήσασθαι δύναμιν ἤθροισε παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἐκ τῆς ὅλης Πελοποννήσου, μεθ' οἷς τοῖς ὑπὲρ

1. προκείσθω γοῦν A. προκεῖσθαι γὰρ G. 9. In margine AB hic adscriptus est regum index Κάρανος ἀπὸ Πελοποννήσου ἐκτὸς Ἄργους βασιλεύει Μακεδόνων (haec om. B.). Κάρανος ἔτη λ'. Κοῖνος (κοινὸς B. κυνὸς A.) ἔτη κη'. ὁμοῦ νη'. Τυρίμμας μγ'. (με' Goarus) ργ'. Περδίκκας μη'. ρνα'. Ἀργαῖος λδ'. (λα' A.) ρπε'. Φίλιππος λε'. (ιε' m.) ρϟ'. (ρ' G.) Ἀεροπᾶς κγ' (ιγ' m.) σιγ'. Ἀλκέτας κη'. σμα'. Ἀμύντας μβ'. σπγ'. Ἀλέξανδρος μδ'. (μγ' m.) τκς'. Περδίκκας κγ'. τμθ'. Ἀρχέλαος ιδ'. τξγ'. Ὀρέστης γ'. τξς'. Ἀρχέλαος δ'. το'. Ἀμύντας δ'. (α' B.) τοδ'. Παυσανίας α'. τοε'. Ἀμύντας α'. (β' m.) τοζ'. Ἀργαῖος β'. (Ἀργαῖος β' om. A.) τοθ'. Ἀμύντας ια'. τϟ'. (ις'. τϟβ' B.) Ἀλέξανδρος α'. (δύο m.) τϟβ'. Πτολεμαῖος ἔτη γ'. τϟε'. (Haec de Ptolemaeo om. A. In B est πτολεμαῖος.) Περδίκκας ς'. υα'. Φίλιππος κγ'. υκδ'. Ἀλέξανδρος (ὁ φιλίππου add. B.) Φίλιππος Ἀριδαῖος ζ'. (ἀριδαῖος ιζ B. ....δας ζ' G.) υμγ'. Κάσανδρος (κάσσανδρος A.) ιθ'. υξβ'. Παῖδες Κασάνδρου (κασσάνδρου A.) γ'. (δ' m.) υξε'. Δημήτριος Ἀντιγόνου (ἀντιγόνου B. ἀ.... A. α' G.) ς'. υοα'. Πύρρος (πύρος A.) μῆνας ζ'. (υοβ' addit m.) Λυσίμαχος ε'. (ε' μῆνας ε' B.) υοζ'. Πτολεμαῖος ὁ Κεραυνὸς β'. υοθ'. Μελέαγρος μῆνας β'. Ἀντίπατρος ἡμέρας με'. Σωσθένης β'. υπα'. (υπα' om. A.) Ἀντίγονος ὁ Γονατᾶς μδ'. (μδ' om. A.) φκε'. Καὶ ἀναρχίας σβ' (σβ' om. A. ἔτη β'. φκζ'. m.) Δημήτριος υἱὸς Ἀντιγόνου ι'. (ι' καὶ B.) φκζ'. (φλζ m.) Ἀντίγονος ιβ'. (ιβ' om. A.) φλζ'. (φμθ' m.) Φοῦσκος (φίλιππος m.) μβ'. φϟα'. (φ... A.) Φίλιππος (Περσεὺς m.) ι'. χα'. Περσεὺς (Ψευδοφίλιππος m.) μῆνας γ'. (γ'. om. A.)
9. Φείδωνος] Vulgo Φίλωνος. Correctum ex p. 198 a. ἀφ' B. ἀμφ' G.

a Carano Macedonum rege primo ad Alexandrum usque intuitu vel uno celerrime conspiciatur. In Herculem itaque generis originem primam Macedonum principes referunt. Annis etenim a Troiana clade circiter octoginta Peloponnesum occupaverunt Heraclidae, a quibus Corinthiorum et Lacedaemoniorum regna primitus instituta; succedente vero aetate paucis eorum adhuc inter vivos superstitibus Macedonum regnum hoc ordine principium habuit.

Caranus Argivus Phidonis Argivorum regis, eorum unius, qui Herculem generis auctorem iactant, frater, provinciae sibi comparandae cupidus, ex fratris viribus et tota Peloponneso acie conflata et in superiorem Mace-

Μακεδονίαν τόποις ἐπιστρατεύσας, συμμαχήσας ἅμα καί τινι B *τῶν Ὀρεστῶν λεγομένων δυνάστῃ περὶ τὴν χώραν κατὰ τῶν πλησιοχώρων βαρβάρων, τὴν ἡμίσειαν ἔλαβε χώραν καὶ πόλιν ἤγειρε κατὰ χρησμὸν καὶ βασιλείαν ἐν αὐτῇ συνεστήσατο, ἣν οἱ κατὰ γένος ἐξ αὐτοῦ καὶ μετ᾽ αὐτὸν διεδέχοντο. οὗτος ὁ Κάρανος ἀπὸ μὲν Ἡρακλέους ια' ἦν, ἀπὸ δὲ Τημένου τοῦ μετὰ τῶν ἄλλων Ἡρακλειδῶν κατελθόντος εἰς Πελοπόννησον ἕβδομος. γενεαλογοῦσι δ᾽ αὐτὸν οὕτως, ὥς φησιν ὁ Διόδωρος καὶ οἱ πολλοὶ τῶν συγγραφέων, ὧν εἷς καὶ Θεόπομπος. Κάρανος Φείδωνος τοῦ* C *Ἀριστοδαμίδα τοῦ Μέροπος τοῦ Θεοστίου τοῦ Κισσίου τοῦ Τημένου τοῦ Ἀριστομάχου τοῦ Κλεαδάτους τοῦ Ὕλλου τοῦ Ἡρακλέους. ἔνιοι δὲ ἄλλως, φησί, γενεαλογοῦσι, φάσκοντες εἶναι Κάρανον Ποίαντος τοῦ Κροίσου τοῦ Κλεοδαίου τοῦ Εὐρυβιάδα τοῦ Δεβάλλου τοῦ Λαχάρους τοῦ Τημένου, ὃς καὶ κατῆλθεν εἰς Πελοπόννησον. οὗτος ὁ Κάρανος λ' ἔτη ἐβασίλευσε· μεθ᾽ ὃν Κοῖνος παῖς ἔτη κη'. μετὰ δὲ τοῦτον ὁ υἱὸς Τυριμμᾶς ἔτη με',* D *καὶ τὴν λοιπὴν τῆς Μακεδονίας προσελάβετο χώραν, καὶ καθ᾽ ὅλου τὴν βασιλείαν ηὔξησεν. εἶτα Ἀργεῖος παῖς Τυριμμᾶ ἔτη λδ', μεθ᾽ ὃν Φίλιππος υἱὸς Ἀργείου ἔτη λε'. πρὸς οἷς Ἀλκέτας ὁ Φιλίππου*

4. *συνεστήσατο*] *κατεστήσατο* G. 6. *τημένου* B. *τιμένου* A. *Τιμένους* G. 8. *οὕτως* B. Vulgo *οὗτος*. *καὶ* addidit Scaliger p. 57. 9. *Φείδωνος*] Vulgo *Φίλωνος*. 10. *Ἀριστοδαμίδα τοῦ* Scaliger. *ἀριστοδαμηδάτου* B. *Ἀριστοδαμιδάδου* G. *μέρωπος* B. *Κισσίου*] *κισοῦ* B. *τημένου* B. *Τιμένου* G hic et infra. 13. *Κλεοδαίου* Scaliger. *κλεοδέου* B. *Κλεοδίου* G. 14. *Δεβάλλου*] *δαιβάλου* B. 16. *κοινὸς* AB. Post *ὁ υἱὸς* addebatur *Κάρανος ἔτη λ'*, quae delevit Scaliger. 18. Post *ηὔξησεν* m addit *εἶτα Περδίκκας ἔτη μη'*, et delet proximum *Τυριμμᾶ*. 19. *ἀλκετὰς* A. *ἀλκετᾶς* B.

donia provinciam expeditione suscepta, Orestarum ita dictorum principi cuidam loco illo cum vicinis bello decertanti operam locat et auxiliaribus armis sub eo meretur; acquisitae deinde regionis partem mediam sibi victor vindicat et oraculi monitu civitate constructa regnum instaurat, quod ordine deinceps posteri tenuerunt. Caranus iste ab Hercule undecimus, a Timene vero et Heraclidis in Peloponnesum olim irrumpentibus septimus numeratur. Generis eius seriem, teste Diodoro, scriptorum plerique, quorum unus est Theopompus, ita describunt. Caranus, Phidonis frater, filius Aristodamidae, filii Meropis, filii Theostii, filii Cissii, filii Timenis, filii Aristomachi, filii Cleodatis, filii Hylli, filii Herculis. Aliter, inquit iterum, generis laterculum disponunt alii, Caranum Poeantis filium asserentes ex Croeso nati, cuius pater Cleodius, Cleodii Eurybiadas, tum huius Deballus, huius iterum Lacharus ac tandem Timenes, qui cum aliis in Peloponnesum descendit. Caranus iste annis triginta regnum tenuit; quem Coenus filius annis viginti octo excepit; post hunc Tyrimas annis 45 reliquam Macedoniam imperio adiunxit et quaqua versus auxit. Deinde Perdiccas annis 48, tum Argeus filius annis 34 successit Philippus Argeo natus annis 35, Aeropas suffectus est

υἱὸς ἔτη . . . . εἶτ᾽ Ἀμύντας υἱὸς Ἀλκέτου ἔτη . . . . ἑξῆς Ἀλέξανδρος
Ἀμύντου. οὗτος κατὰ τὴν Ξέρξου διάβασιν Πέρσαις ἔδωκεν
ὕδωρ καὶ γῆν. οὗτος ἔσχε δύο υἱούς, Περδίκκαν καὶ Ἀμύνταν,
ὧν Περδίκκας μὲν ἐβασίλευσεν ἔτη * * Ἀμύντας δὲ πάντα τὸν
βίον ἰδιωτικῶς ζήσας κατέλιπεν υἱὸν Ἀριδαῖον, οὗ παῖς γέγονεν
P. 263 Ἀμύντας ἕτερος ὁμώνυμος τῷ πάππῳ, περὶ οὗ ἑξῆς λεχθήσεται,
πῶς ἐπὶ τὴν βασιλείαν παρῆλθε. μετὰ γὰρ Περδίκκαν Ἀρχέ-
λαος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη ιδ', πρὸς ὃν καὶ Εὐριπίδης
τραγῳδοποιὸς παραγενηθεὶς πάντα τὸν χρόνον διῆξε τιμώμενος
παρ᾽ αὐτῷ. Ἀρχελάου δ᾽ ἀναιρεθέντος διεδέξατο τὴν βασιλείαν
Ὀρέστης υἱὸς αὐτοῦ ἔτη δ'. ὃν ἀνεῖλεν Ἀερόπας ἐπίτροπος καὶ
ἐβασίλευσε μετ᾽ αὐτὸν ἔτη δ'. μεθ᾽ ὃν Ἀμύντας ἔτος α' βασι-
λεύσας ὑπὸ Μακεδόνων ἐξεβλήθη. καὶ Ἀμύντας ὁ προρρηθεὶς
V. 210 καθείρχθη, υἱὸς μὲν Ἀριδαίου τοῦ υἱοῦ Ἀμύντου τοῦ Ἀλεξάν-
δρου, καθ᾽ ὅν, ὡς προείρηται, γέγονεν ἡ Ξέρξου διάβασις ἐπὶ
B τὴν Ἑλλάδα. Ἀμύντου τοίνυν τούτου βασιλεύσαντος ἔτη ιβ' διε-
δέξατο τὴν ἀρχὴν Ἀλέξανδρος υἱὸς αὐτοῦ πρῶτος ἔτος α'. μετὰ
δὲ τοῦτον Πτολεμαῖος ἦρξεν ὁ λεγόμενος Ἀλωρίτης, ἀλλότριος
τοῦ γένους ἔτη * *. τοῦτον ἀνελὼν Περδίκκας υἱὸς καὶ αὐτὸς

1. Lacunae indicium om. A. ἀμυντᾶς AB et sic, vel ἀμυντὰς, etiam infra. Puncta om. AB. 3. περδικκᾶν καὶ ἀμυντὰν B. 4. περδικκᾶς B. μὲν om. G. ἔτη . . . B. ἔτη A. ἔτη [κγ'] G. 5. κατέλειπεν B. ἀρίδαιον AB. 8. εὐριππίδης τραγοποιὸς A. 10. διεδέξαντο B. 11. Ἀερόπας] Ἀρχέλαος m. 13. προρηθεὶς B. 16. Post Ἑλλάδα addit m διεδέξατο Παυσανίας ἔτος α'. εἶτα Ἀμύντας ἔτη ε'. εἶτα ἄλλος Ἀργεῖος β'. εἶτα ἄλλος Ἀμύντας ιβ'. 19. ἔτη A. ἔτη . . B. ἔτη γ' G.

annis 23, Alcetas Philippi annis 28, tum filius Alcetae Amyntas annis 42, excepit Alexander Amyntae filius annis 44, qui circa Xenophontis expeditionem Persis aqua et terra cessit. Hic filios duos habuit Perdiccam et Amyntam, quorum prior annis 23 regnavit; Amyntas vitam agens privatam filium reliquit Aridaeum, ex quo natus Amyntas alter eiusdem cum avo nominis, de quo in sequentibus disseretur, et qua ratione ad regnum evectus fuerit. Perdiccae etenim regni successor extitit filius Archelaus annis 14, ad quem Euripides tragoediarum scriptor profectus vitam omnem apud eum exegit summis honoribus felicem. Archelao sublato regnum collegit Orestes annis quatuor; quem procurator Archelaus occidit et solium annis 4 occupavit; post quem Amyntas anno unico regno potitus a Macedonibus eiectus. Amyntas ille filius Aridaei, qui Amyntae alterius; Amyntas vero Alexandri in custodiam missus est; eius aetate, ut praemissum, in Graeciam Xerxes suscepit expeditionem. Successit Pausanias anno uno, Amyntas 5, deinde Argeus 2, tum Amyntas alter 12, Amynta isto annis 12 sceptris potito filius eius maior Alexander imperium tenuit anno uno; post quem imperavit Ptolemaeus ab eius genere alienus, Alorites dictus, annis tribus, quo perempto Perdiccas alter Amyntae filius annis sex.

Ἀμύντου ἔτη κγʹ κρατήσας τῆς βασιλείας Μακεδόνων, δεόντως τε ἅπαντα πράξας καὶ κατὰ τάξιν μεγίστην, πασῶν τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην ἀναδείξας τὴν Μακεδόνων ἀρχήν, οὗτος τοὺς περὶ τὴν χώραν ἅπαντας ἐδουλώσατο πολεμίους, βουληθεὶς καὶ αὐτοὺς Ἕλληνας ὑπὸ χεῖρα ποιήσασθαι, μεγάλην κτησάμενος δύναμιν, καὶ Τριβάλλους ὑποτάξας. ἐπ' αὐτοῦ Πλάτων μὲν τελευτᾷ καταγηράσας, Ἀριστοτέλης δ' ὁ Σταγειρίτης Νικομάχου παῖς ἤν- C θει, οὗ καὶ ἀκροατὴς γέγονεν Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου τούτου παῖς ἐξ Ὀλυμπιάδος γαμετῆς, ἣν Ἕλληνές φασιν ἐξ Ἀχιλλέως τοῦ Θέτιδος φέρειν τὸ γένος. Φίλιππος οὗτος πρὸ μικροῦ χρόνου τῆς τελευτῆς τὸ Βυζάντιον ἐπολιόρκησε· συμμαχούντων δὲ Βυζαντίοις Ἀθηναίων διὰ Χάρητος στρατηγοῦ ἀποτυχὼν ὁ Φίλιππος ἐπὶ Χερρόνησον χωρεῖ, καὶ ταύτην λαβὼν ἐπανῆλθε. τότε καὶ Ἀθηναίοις σπένδεται βασιλεύσας, ὡς προλέλεκται, ἔτη κγʹ, καὶ ἀναιρεθεὶς ὑπὸ Παυσανίου κατὰ τὴν ριʹ ὀλυμπιάδα ἀρχομένην, καθ' ἣν Ἀλέξανδρος παῖς ἐβασίλευε Μακεδόνων. μετὰ γὰρ D τὸν πατέρα Φίλιππον ἀναδέδεικται κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος Δαρείου Ἀρσάμου Περσῶν βασιλέως, μετὰ Κῦρον γεγονότος.

Μέχρι τοῦ νῦν τῆς ἀρχῆς Ἀλεξάνδρου γίνεται χρόνος ἀπὸ μὲν πρώτης ὀλυμπιάδος καὶ αὐτῆς ἀρχομένης, καθ' ἣν Ῥωμύλος Ῥώμην κτίζει, ἔτη υκʹ. ἀπὸ δὲ Τροίας ἁλώσεως ἔτη ωʹ.

1. Post Ἀμύντου addit m κατέσχεν τὴν βασιλείαν ἔτη ϛʹ. εἶτα Φίλιππος. κρατήσας] ἐκράτησεν G. 2. τε A. δὲ G. 3. Post ἀρχὴν lacunam indicat Goarus. τοὺς om. G. 12. τῶν Ἀθηναίων G. 13. Χερόνησον B. 15. ριʹ] ρθʹ m. 16. ἐβασίλευε B. ἐβασίλευσεν G. 17. ἀναδέδεικται βασιλεὺς m. 20. καθ' ἣν — κτίζει delet Scaliger. ῥώμυλος B. Ῥώμυλλος G. 21. υκʹ] υλγʹ m. ωʹ] ωκηʹ m.

Philippus demum regnum Macedonum annis 23 assequutus est. Regnum cum virtute et ordine administravit et Macedonicam potestatem omnium per Europam maximam effecit . . . . Hostes circa se positos omnes imperio subiecit, Graecosque ipsos sub iugum mittere aggressus est, ac tandem Triballos in servitutem egit. Eius aetate Plato senio confectus moritur. Aristoteles autem Stagira patria, patre Nicomacho natus florebat, cuius auditor fuit Alexander Philippi ex coniuge Olympiade filius, quem proprium genus in Achillem Thetide natum Graeci narrant retulisse. Philippus iste brevi ante obitum intervallo Byzantium obsedit. Atheniensibus porro armis et opibus Byzantios Charete duce iuvantibus, spe frustratus, ad Chersonesum applicat, eaque capta remeavit in patriam; quo tempore foedus ac pacem cum Atheniensibus iniit; demumque regnum, ut superius patuit, annis 23 moderatus a Pausania occisus est Olympiade 109 ineunte, qua filius Alexander Macedonum imperium collegit; mortuo quippe patre rex declaratus est circa Darii filii Arsami post Cyrum principem Persarum regis annum primum.

Ab Olympiadis primae exordiis ad praesens usque Alexandri imperium annorum 433 medium spatium interiectum est; a Troiae vero excidio annorum 828.

Ἀλέξανδρος οὖν κʹ ἄγων ἔτος, κατὰ Δέξιππον, πᾶσαν ἄσκησιν ἠσκημένος σωματικὴν, αὐτοῦ τε γνησιώτατος Ἀριστοτέλους γεγονὼς τοῦ δαιμονιῶντος φοιτητὴς, ἐπὶ τὴν πατρῴαν παρῆλθε βασιλείαν.
P. 264 καὶ πρῶτος μὲν Θρᾴκης καὶ Ἑλλάδος ἁπάσης πλὴν Λακεδαίμονος μόνης κρατήσας, εἰς τὴν μεγάλην Ἀσίαν διὰ τὸν Περσικὸν περαιοῦται πόλεμον, ἐν Γρανικῷ τε ποταμῷ πρότερον καταγωνισάμενος τῶν Περσικῶν στρατευμάτων, ἔπειτα καὶ ἐν Ἰσσῷ τῆς Κιλικίας αὐτῷ πολεμεῖ Δαρείῳ, καὶ τελευταῖον εἴσω χωρεῖ τῆς Ἀσσυρίας. καταλαβὼν δὲ Δαρεῖον ὑπὸ Βησσοῦ τινος τῶν ἀρχόντων ἀναιρεθέντα θάπτει μεγαλοπρεπῶς, ἔχων ἤδη τὴν αὐτοῦ γαμετὴν ἀπὸ τῆς ἐν Ἰσσῷ μάχης, σὺν τῇ μητρί τε καὶ τοῖς τέκνοις. βασιλεύει δὲ βασιλείαν Περσικὴν ἅμα τῇ βαρβάρῳ διαίτῃ. γενόμενος δὲ καὶ ἐν Καυκάσῳ κρατεῖ τῶν αὐτόθι βαρβάρων
B Μαιώτιδος λίμνης ἐλθών. κἀκεῖθεν μεταχωρήσας ἐπὶ τοὺς Ἰνδοὺς παντός τε κρατήσας ἔθνους Ἰνδικοῦ μέχρι ποταμοῦ Γάγγου πάλιν ἀναζεύγνυσι διὰ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ μέχρι τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως εἰς τὴν Ἀσσυρίαν ἐπάνεισι Βαβυλῶνα, πᾶσαν ἔχων Εὐρώπην ὑπὸ χεῖρα καὶ τὴν Ἀσίαν. τελευτᾷ δὲ τὸν βίον ἐκεῖ νόσῳ καμών. θάπτεται δὲ μετὰ βραχὺ τὸ σῶμα εἰς τὴν κατ' Αἴγυπτον Ἀλεξάνδρειαν, ἣν μετὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην αὐτὸς ᾠκοδομήσατο, Τύρον καὶ Γάζαν καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις παραστησάμενος, πλὴν Ἱεροσολύμων, διὰ τὴν ἑξῆς παρατεθησομέ-

4. πρῶτος B. πρῶτον G. 7. ἐν νήσῳ τῆς AB. 8. δαρείῳ B. Δαρεῖον G. 11. Ἰσσῷ Scaliger. Vulgo νήσῳ. 12. βαρβάρῳ διαίτῃ Scaliger. βαρβαρώδει (βαρβαρώδη) ἔτη . . . vulgo. Lacunae signa om. A. ἔτη ϛʹ supplet m. 14. νοιώτιδος B. 20. Ἰσσῷ Scaliger. Vulgo νήσῳ.

Alexander vicesimum, ut vult Dexippus, agens annum, omni corporis exercitamento et habitu bene instructus, ipsiusque Aristotelis naturae genii nuncupati necessitudine familiarissime usus, paternum solium conscendit. Ac primum quidem Thraciae totiusque Graeciae potitus imperio, de Persico bello sollicitus traiicit in Asiam et ad Granicum Phrygiae flumen Persarum copias fudit, mox ad Issum Ciliciae pariter fluvium ipso Dario expugnato in mediam Assyriam penetrat; Darii vero a Besso quopiam satrapa interfecti nece comperta, funus dignis honoribus prosequutus est, defuncti coniuge, matre et liberis data ad Issum pugna iam captis. Persicum imperium barbarico gaudens victu annis 6 moderatus est. Ad Caucasum profectus, Barbaros ad Maeotim paludem positos profligat. Hinc versus Indos digressus nationes Indiae cunctas ad Gangem usque fluvium superat, Indoque fluvio navigiis traiecto, ad Indicum mare deflectit; atque ita in Assyriam Babylonem revertitur, Europa et Asia imperio suo subactis. Ibi aegritudine correptus vita fungitur, brevique post spatio Alexandriam sepeliendus effertur, quam urbem parta ad Issum victoria condidit, cum Tyro, Gaza et civitatibus reliquis, dempta Hierosolymorum urbe propter causam in sequentibus exponendam, sub potestatem missis, e Pa-

νην αἰτίαν, ἐκ Παλαιστίνης εἰς Αἴγυπτον ἐλθών· θάπτεται οὖν
τὸ σῶμα σταλὲν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὑπὸ Ἀριδαίου ἀδελφοῦ αὐτοῦ
πρὸς πατρός, ὃς μετὰ Ἀλέξανδρον ἦρξε Μακεδόνων, μετονομα- V. 211
σθεὶς ὑπ' αὐτῶν Φίλιππος, σὺν Ἀλεξάνδρῳ ἐκ Ῥωξάνης τῆς C
Δαρείου παιδὸς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἐγγὺς ἔτη ζ΄. ἀπὸ τῆς
ἀρχῆς οὖν τούτου οἱ χρόνοι τῶν προχείρων κανόνων κατὰ Πτο-
λεμαῖον ληφθέντες καὶ τὰ κατὰ ἀποκατάστασιν Αἰγυπτιακοῦ
ἔτους ψηφίζονται.

Ὅσα μὲν οὖν ἐχρῆν πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου βασιλείας περὶ τῆς
Μακεδόνων ἀρχῆς παραθέσθαι συνοπτικῶς ἤδη προτέτακται μέ-
χρις αὐτοῦ. λοιπὸν δὲ καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν διαδεξαμένους τὴν ἡγε-
μονίαν ἐπισημοτέρους ἄξιον εἰπεῖν καὶ αὐτοὺς ἐν κεφαλαίῳ. μετὰ
τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν διαιροῦνται τὴν ἡγεμονίαν Μακεδόνων D
μέν, ὡς ἤδη λέλεκται, Ἀριδαῖος ἀδελφὸς αὐτοῦ πρὸς πατρὸς
ἐκ Φιλίννης τῆς Θετταλῆς, ὁ ἐπικληθεὶς Φίλιππος, πόθῳ τῶν
Μακεδόνων τῷ πρὸς πατέρα Φίλιππον, καὶ Ἀλέξανδρος παῖς
Ἀλεξάνδρου ἐκ Ῥωξάνης τῆς Ὀξυάρτου· εἶτα καὶ οἱ λοιποὶ καθ'
ἑαυτοὺς ἕκαστος, ὧν οἱ προὔχοντες ἦσαν Πτολεμαῖος ὁ Λάγου
κληρωσάμενος τὴν Αἰγύπτου βασιλείαν, Σέλευκος ὁ Νικάτωρ
Συρίας καὶ Κιλικίας μέχρι Βαβυλῶνος, Περδίκκας ὁ λαβὼν
παρὰ Ἀλεξάνδρου τὸν δακτύλιον ἐπὶ τῆς μεγάλης τάττεται Φρυ-
γίας, Λυσίμαχος τὴν εἰς δεξιὰ τοῖς πλέουσι τὸν Πόντον ἡγεμο- P. 265

7. καὶ τὰ B. τὰ om. G. 11. τοὺς B. τοῖς G. 15. φιλλίνης B. 17. Ἀλεξάνδρου om. G. 18. ἕκαστος om. B. 21. τὸ δακτυλίδιον G.

laestina in Aegyptum iter fecit. Corpus igitur Alexandriam delatum ab Aridaeo fratre eodem secum patre nato sepulcro mandatur. Aridaeus iste, cui Philippi quoque nomen a Macedonibus inditum, una cum Alexandro e Roxane Darii filia, Alexandro magno patri suscepto annos circiter septem Macedonicum rexit imperium. Ab illius itaque tempore regularum expeditarum anni ex Ptolemaei mente computandi, nec non ad anni Aegyptiaci periodum et reparationem accommodandi usurpantur.

Quaecunque oppido ante Alexandri tempora de Macedonum imperio recensenda videbantur brevi compendio ad eius usque regnum sunt praemissa. Nunc de insignibus illis viris, qui post eum imperium exceperunt, exigua narratione nonnihil in medium proferre operae pretium existimo. Alexandro mortuo, Macedonum imperium dividunt, ut praemisimus, Aridaeus eius ex patre frater, cognomento Philippus, Philinna Thessala natus, (Macedonibus ipsis patris Philippi et Alexandri fratris memoriae bene affectis illud deferentibus), et Alexander adhuc puer Roxana Oxyartae filia et ipso Alexandro ortus; partem deinde propriam singuli quique ducum praestantiores arripiunt; ac Ptolemaeus quidem Lagi filius Aegypti regnum sortitur, Seleucus Nicator Syriam et Ciliciam usque Babylonem, Perdiccas cui anulum Alexander dederat magnae Phrygiae praeficitur, Lysimachus Pontum adnavigantibus provinciam a dextris sitam occupat, Antigo-

νίαν παραλαμβάνει, Ἀντίγονος Φρυγίας τῆς μικρᾶς καὶ Παμφυλίας καὶ Λυκίας ἄρχει, Εὐμένης Παφλαγονίας καὶ Καππαδοκίας κληροῦται, Κάσανδρος ὁ Ἀντιπάτρου σὺν τῷ πατρὶ τὴν Ἀριδαίου καὶ Ἀλεξάνδρου διοικεῖ βασιλείαν ἐν Μακεδόσι, καὶ τῆς Ἑλλάδος κρατεῖ. ταῦτα πάντα συντρέχει κατὰ τὴν ριε΄ ὀλυμπιάδα, καθ' ἣν ἀρχομένην, ἢ πρὶν ἄρξασθαι, τὸν Ἀριδαῖον Ὀλυμπιὰς κτείνει ἡ Ἀλεξάνδρου μήτηρ ἡ παρὰ Αἰακοῦ σταλεῖσα τοῦ βασιλέως Ἠπείρου, ἢ τοῦτον φυγοῦσα καὶ πρὸς Μακεδόνας ἐλθοῦσα· διττῶς γὰρ ἱστορεῖται. τοῦτον μὲν οὖν ἀνελοῦσα σὺν τῇ γαμετῇ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς μετὰ Ἀλέξανδρον βασιλείας αὐτοῦ
B καὶ αὐτὴ μετὰ βραχὺν χρόνον ἀναιρεῖται ὑπὸ Κασάνδρου τοῦ Ἀντιπάτρου· βασιλεύει δὲ Μακεδόνων ἀρξαμένη σὺν δύο παισὶν Ἀλεξάνδρου, τῷ τε ἐκ Φαρσίνης τῆς Φαρναβάζου Ἡρακλεῖ καλουμένῳ καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ προρρηθέντι ἐκ Ῥωξάνης τῆς θυγατρὸς Ὀξυάρτου Βακτρῶν βασιλέως, οὓς καὶ αὐτοὺς ὁ Κάσανδρος ἀνελών, τὴν δὲ Ὀλυμπιάδα καὶ ἄταφον ἐκρίψας, ἑαυτὸν Μακεδόσι βασιλέα ἀνηγόρευσε, γήμας τὴν Φιλίππου τοῦ βασιλέως γαμετὴν Θεσσαλονίκην, καὶ βασιλεύσας ἔτη ιθ΄, φθινάδι τε νόσῳ διαλυθείς, ἐπὶ τρισὶν υἱοῖς, Φιλίππῳ, Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ἀντιπάτρῳ· ὧν Φίλιππος πρῶτος ἦρξε μετὰ Κάσανδρον

5. ριε] ριδ΄ G. 6. ἀρχομένη ἢ πρὶν AB. 7. κτείνει A. κτείνη B. κτείνεται G. Αἰακοῦ] ἐάκου B hic et infra. 8. ἢ B. ἡ A. ὡς G. 10. ἑβδόμῳ ἔτει] ζ΄ ἔτη A. 11. μετὰ om. G. βραχὺν Scaliger p. 58. Vulgo βραχύ. 13. Φαρσίνης] Βαρσίνης m. Φαρναβάζου] φαρναζάβου AB. Φαρνεζάβου G. Ἀρταβάζου m. 14. προρηθέντι B. 15. αὐτοὺς A. αὐτὸς G. 17. τοῦ om. B. 18. φθεινάδι B. 19. φιλίππῳ B. Φιλίππου G. 20. Κάσανδρον] Κάσσανδρον G.

nus in minore Phrygia Pamphylia et Lycia regni figit sedem, Paphlagonia et Cappadocia Eumeni in sortem contigit; Cassander, Antipatri filius, Alexandri et Aridaei regnum una cum patre administrat, Macedonibus et subiectae sibi Graeciae dominatur. In Olympiadem 114 incurrunt haec, sub cuius exordium, vel etiam prius, Olympias Alexandri mater ab Aeaco Epiri rege, simulata ab eo fuga, dimittitur et ad Macedones profecta Aridaeum interficit. Una namque non est huius rei narratio, sed varia. Eo igitur cum coniuge Olympiadis arte sublato, anno post Alexandri obitum et eius regni septimo, exigua temporis mora interposita, a Cassandro Antipatri filio ipsa Olympias caedis praefatae poenas exigitur et ad necem datur. Imperavit illa Macedonibus cum Alexandri liberis duobus, uno Barsines Artabazi filia nato, cui nomen Hercules; altero Roxanes Oxyartae Bactrorum regis filiae et Alexandri copula suscepto, Alexandri quoque nomini insigni; quos demum Cassander interfecit, et Olympiadis corpore absque sepultura proiecto, Thessalonica Philippi regis uxore sibi ducta se ipsum Macedonibus regem declaravit. Annis 19 regno potitus tabido morbo conficitur, liberis tribus Philippo, Alexandro et Antipatro, relictis. Philippus natu maximus post Cassandri decessum arripit tyranni-

τὸν πατέρα Μακεδόνων ἐν Ἐλατείᾳ θανών, Ἀντίπατρος δὲ Θεσ- C
σαλονίκην ἀνελὼν τὴν ἰδίαν μητέρα συμπράττουσαν Ἀλεξάνδρῳ
τἀδελφῷ περὶ τῆς βασιλείας εἰς Πόντον φεύγει πρὸς Λυσίμαχον καὶ
ἀναιρεῖται ὑπ' αὐτοῦ, καίπερ γήμας θυγατέρα αὐτοῦ. Ἀλέξανδρος
δὲ Λυσάνδραν τὴν Πτολεμαίου γαμεῖ, παρὰ Δημητρίου δὲ ἀναι-
ρεῖται τοῦ Πολιορκητοῦ συμμαχήσειν κατὰ Ἀντιπάτρου τοῦ νεω-
τέρου ἀδελφοῦ τοῦτον προσκαλεσάμενος, καὶ ἄρχει Μακεδόνων
Δημήτριος. ὁ Ἀντιγόνου μὲν παῖς οὗτος, τοῦ τὴν μικρὰν κλη-
ρωσαμένου Φρυγίαν, ὡς ἀνωτέρω προείρηται, φοβερωτάτου
δὲ τῶν τότε κατὰ τὴν Ἀσίαν βασιλέων, ὃς καὶ ἐν Φρυγίᾳ θνήσκει
πάντων αὐτῷ διαφόρων ἐπιτεθέντων δυναστῶν ἔτη ιη' τῆς βασι- V. 212
λείας κρατήσας, Πολιορκητὴς δὲ ἐπικληθείς, διὰ τὸ μετὰ θά- D
νατον Ἀντιγόνου τοῦ πατρὸς ἐν Ἐφέσῳ διασωθῆναι φυγάς, ἡνίκα
τῆς ὅλης Ἀσίας ἀποσφαλεὶς ὤφθη δεινότατος ἐν τῇ πολιορκίᾳ
βασιλεύσας ἁπάντων τῶν τηνικαῦτα· οὗτος τῆς μὲν Ἀσίας τῆς
μικρᾶς ἔτη ιζ', Μακεδόνων δὲ ς' ἐβασίλευσεν ἔτη μόνα, μετὰ τὸ
ἀνελεῖν Ἀλέξανδρον τὸν Κασάνδρου, καὶ ἐκβάλλεται τῆς ἀρχῆς
ὑπὸ Πύρρου βασιλέως Ἠπείρου, υἱοῦ μὲν Αἰακοῦ τοῦ Ἠπειρώ-
του δυνάστου διαδεξαμένου τὴν Ἠπειρωτικὴν ἀρχὴν ἀπ' αὐτοῦ,
εἰκοστοῦ δὲ καὶ τρίτου ἀπὸ Ἀχιλλέως τοῦ Θέτιδος καὶ Πηλέως,
ἀνδρὸς καὶ χειρὶ δυνατοῦ καὶ εὐβουλίας στρατηγικοῦ· ὃς Πύρρος P. 266
ἐκβαλὼν Δημήτριον, ὡς προσηκούσης αὐτῷ τῆς Μακεδόνων

1. τὸν πατέρα Μακεδόνων om. G. ἐλατίᾳ B. 3. τ' ἀδελφῷ B. Vulgo τῷ ἀδελφῷ. εἰς πόντον B. Vulgo εἰκόντων. 5. τὴν Λυσάνδραν τὴν G. δὲ om. G. 7. προσκαλεσαμένου G. 9. φοβερώτατος m. 12. διὰ τὸ — ἀποσφαλεὶς delet m et addit διότι ante ὤφθη. 13. ἡνίκα Scaliger. Vulgo ἐνίκα. 18. τοῦ add. B. 21. εὐβουλίᾳ G. 22. ἐκβαλὼν B. ἐκβάλλων G.

dem et Elatiae moritur; Antipater Thessalonicam propriam matrem ad fratrem Alexandrum regnum transferre molientem interimit et ad Lysimachum se recipiens, ab eo, coniugem licet eius filiam haberet, neci traditur. Alexander denique Lysandra Ptolemaei filia sibi copulata a Demetrio Poliorceta postulatis ab eo adversus Antipatrum fratrem iuniorem auxiliis perimitur; Demetrius vero Macedonum praeficitur imperio. Antigoni minorem Phrygiam, ut supra praemissum est, sortiti fuit hic filius regum omnium sui temporis per Asiam summe tremendus, quique variorum principum armis lacessitus, regno annis 18 obtento diem obit in Phrygia. Poliorcetis vero nomen, quasi dicas obsessorem, accepit, quod omnes temporis sui duces urbium obsidendarum peritia superaret. Idem Asiae minori annos 17 Macedonibus 6 duntaxat post necem Alexandro Cassandri filio illatam imperat; et demum a Pyrrho Epiri rege Aeaci Epirotae satrapae, cuius in Epiroticam regionem potestatem exceperat, filio, regia sede deturbatur. Aeacus ille Pyrrhi pater ab Achille Thetidis et Pelei filio tertius et vicesimus rex ortus est, vir manuum robore et militari consilio praeclarus. Pyrrhus ille Demetrio expulso, Macedonum regnum Philippi haeredum defectu,

ἀρχῆς, μετὰ τὸ γένος Φιλίππου διὰ Ὀλυμπιάδα τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου μητέρα φέρουσαν ἐκ Πύρρου τοῦ καὶ Νεοπτολέμου παιδὸς Ἀχιλλέως τὸ γένος, ἐκράτησε Μακεδόνων μῆνας ζ΄. Λυσίμαχος δὲ ὁ Θετταλὸς Ἀγαθοκλέους παῖς, εἷς τῶν Ἀλεξάνδρου δορυφόρων, Θρᾴκης τε καὶ Χερρονήσου τῆς λοιπῆς τε βασιλεύων ὁμόρου χώρας, τῷ Πόντῳ καὶ τῇ Μακεδονίᾳ ταύτῃ ἐπιδραμὼν ὡς γείτονι, Πύρρον μὲν διεδέξατο, αὐτὸς δὲ ἐβασίλευσε Μακεδόνων ἔτη ε΄ καὶ μῆνας ϛ΄. οὗτος ἡττηθεὶς ἐν τῇ πρὸς Σέλευκον
B τὸν Νικάτορα μάχῃ βασιλέα Συρίας καὶ Ἀσίας, τὸν αἰχμάλωτον ἑλόντα καὶ τὸν Πολιορκητὴν Δημήτριον, ἐκπίπτει τῆς ἀρχῆς. φανεροῦ δὴ ὄντος τοῦ τρόπου, καθ᾽ ὃν Ἀντίγονός τε ὁ τῆς μικρᾶς Φρυγίας καὶ Παμφυλίας καὶ Λυκίας ἄρξας εὐθὺς μετὰ Ἀλέξανδρον τέθνηκε, καὶ ὅπως ὁ τούτου παῖς Δημήτριος δόλῳ κρατήσας Μακεδόνων ὑπὸ Πύρρου ἐξεβλήθη, αἰχμάλωτός τε ἁλοὺς ὑπὸ Σελεύκου ἐν Κιλικίᾳ τηρούμενος βασιλικῶς θνήσκει· καὶ αὖθις ὁ Λυσίμαχος Πύρρον ἐκβαλὼν Μακεδόνων ἐβασίλευσεν
C ὑπὸ Σελεύκου τε τοῦ Νικάτορος καταπολεμηθεὶς ἐκπέπτωκε τῆς ἀρχῆς. ὑπολείπεται δεῖξαι καὶ Σέλευκον ὅπως τῆς βασιλείας ἔτυχε. Πτολεμαῖος ὁ Λάγου πρῶτος τῆς Αἰγύπτου μετὰ Ἀλέξανδρον βασιλεύσας ἔτη μ΄, ἐλθὼν εἰς Παλαίγαζαν συνάπτει μάχην Δημητρίῳ τῷ Ἀντιγόνου, καὶ νικήσας ἀναδείκνυσι Σέλευκον βασιλέα Συρίας καὶ τῶν ἄνω τόπων. Σέλευκος δ᾽ ἀναβὰς μέχρι

3. Μακεδόνων] μακεδόνας A. 8. ε΄] β΄ m. 16. ἐκβαλὼν B. ἐκβάλλων G. 17. τε om. G. 20. βασιλεύσας] ἐβασίλευσεν G. Παλαίγαζαν Scaliger. Vulgo πάλαι Γάζαν (γάζην B).

tanquam proprium sibi arrogat, Olympiadis nimirum, quae Alexandri conditoris mater fuit et in Pyrrhum, qui etiam Neoptolemus, Achillis filium genus referebat, iure ad se derivato, in Macedonum imperium succedit et obtinet mensibus 7. Lysimachus autem Thessalus Agathoclis filius unus ex Alexandri satellitibus Thraciam et Chersonesum reliquam ceu vicinam regionem tenens, in Pontum et Macedoniae vicinas provincias involans Pyrrhum in imperio excepit, ac Macedones annos duos et menses senos rexit. Hic cum Seleuco Nicatore Syriae et Asiae principe Poliorcetem Demetrium captivum olim sibi subiiciente, collatis signis superatur et regno exuitur. Nunc sane qua ratione Antigonus Phrygiae minoris Pamphyliae et Lyciae principatu comparato, haud diu post Alexandrum mortem oppetierit, utque filium eius Demetrium Macedonum imperio dolis potitum Pyrrhus regia exturbaverit, idemque a Seleuco captus, in Cilicia sub custodia fuerit asservatus, in qua vitam finivit, nullum ignorare arbitror; et ut rursum Lysimachus eiecto Pyrrho Macedones subiectos fecerit; idemque a Seleuco Nicatore devictus exciderit imperio neminem fugit. Quibus tantum artibus Seleucus in regem fuerit promotus, superest demonstremus. Ptolemaeus Lagi filius post Alexandrum primus imperavit annis quadraginta. Gazamque veterem profectus cum Demetrio Antigoni filio conflictu inito victor Seleucum Syriae et superiorum locorum regem declarat. Seleucus autem ex-

Βαβυλωνίας καὶ κρατήσας τῶν βαρβάρων βασιλεύει ἔτη λβ'. διὸ καὶ Νικάνωρ ἐπεκλήθη. τῷ γοῦν λβ' ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, οε' τῆς ὅλης ζωῆς, Λυσίμαχον ἐκβαλὼν τῆς Μακεδονικῆς ἀρχῆς, ἐπαρθεὶς δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ καὶ αὐτὸς ἀναιρεῖται πρὸς Πτολεμαίου D τοῦ Λάγου τοῦ Κεραυνοῦ λεγομένου, μέλλων καὶ Μακεδόνων ἄρχειν, καὶ κρατεῖ Μακεδόνων Πτολεμαῖος. οὗτος ὁ Λάγου καὶ Εὐρυδίκης παῖς τῆς Ἀντιπάτρου Σέλευκον ἀνελὼν εὐεργέτην τε ὄντα ἑαυτοῦ καὶ ἐκ φυγῆς ὑποδεξάμενον ἔτος ἓν καὶ μῆνας ε' ἀναιρεῖται καὶ αὐτὸς, Γαλάταις πολεμῶν, κατακοπεὶς μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ τῶν ἐλεφάντων. κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τούτους τῶν Γαλατῶν ἐπικειμένων τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ληλατούντων αὐτὴν, διὰ τὸ πολλοὺς ἐπεμβαίνοντας τῇ βασιλείᾳ πρὸς βραχὺ κρατεῖν καὶ ἐκπίπτειν αὐτῆς, ὧν εἷς καὶ Μελέαγρος ἀδελφὸς Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, πρὸς ὀλίγας ἡμέρας δυναστεύσας καὶ ἐκπεσὼν, P. 267 V. 213 ὡσαύτως δὲ καὶ Ἀντίπατρος ἡμέρας τεσσαράκοντα πέντε· μεθ' οὓς Σωσθένης· ἔτι δὲ Πτολεμαῖος· πρὸς δὲ τούτοις Ἀλέξανδρος καὶ Πύρρος ὁ Ἠπειρώτης. οἳ πάντες ἔτη τρία κατὰ Διόδωρον.

Ἀντίγονος ὁ Γονατᾶς ἐπικληθεὶς διὰ τὸ ἐν Γόνοις τῆς Θετταλίας τραφῆναι υἱὸς Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ βασιλεύει Μακεδόνων ἔτη μδ', προβασιλεύσας ἔτη ιβ' τῆς Ἑλλάδος, καὶ

1 et 2. λγ' m. 6. εὐριδικῆς B. 9. δυνάμεως] δυνάμενος B. 17. Διόδωρον] ἐβασίλευσαν add. m.

peditione versus Babyloniam suscepta, Barbaris devictis regno fruitur annis 33 eaque de causa Nicanoris illi nomen impositum. Anno igitur trigesimo tertio aetatis propriae 75 Lysimacho Macedonum principatu exuto, insolentia victoriae elatus Macedonum solium iamiam conseensurus, a Ptolemaeo, Lagi filio, cui cognomen Ceraunus, id est fulmen, interficitur; tum vero Ptolemaeus tyrannidem in Macedones arripit. Iste Lago et Euridice Antipatri filia natus Seleucum erga se quondam beneficum, a quo etiam fugiens exceptus fuerat, et annum unum et menses quinque servatus leto multavit; ac tandem ipse armis adversus Galatas motis acie licet stipatus numerosa et elephantis in frusta concisus interiit. Iis temporibus Galatis in Macedoniam irrumpentibus, et per eam impune grassantibus, quod plures regnum illud aucuparentur; brevi comparatum, breviore quoque spatio amittebant. Eorum unus Meleager, Ptolemaei Lagi filii frater, extitit; dies paucos tyrannidem assequutus et confestim ea spoliatus; Antipater quoque solos quadraginta quinque dies dignitatem obtinuit, cui Sosthenes suffectus et in eius locum Ptolemaeus evectus; his Alexander et Pyrrhus Epirota successerunt; cunctorumque imperia triennio vix adaequantur, ait Diodorus.

Antigonus deinde Gonatas ab incepta Gonis Thessaliae oppido educatione nuncupatus, Demetrii Poliorcetae filius Macedonicum regnum administravit annis 44, regium par munus exercuerat prius annis duodecim, cum

μετὰ ταῦτα τῆς Μακεδονικῆς ἀρχῆς σὺν τῇ Ἑλλαδικῇ ἀντιποιησάμενος ἓν κράτος. μετὰ τοῦτον ὁ υἱὸς Δημήτριος ἔτη ι' βασιλεύ-
B σας τελευτᾷ καταλιπὼν Φίλιππον υἱὸν νήπιον. τούτου ἐπίτροπος Ἀντίγονος κατασταθεὶς ὁ Δημητρίου κρατεῖ Μακεδόνων ἔτη ιβ', κατὰ δὲ τὸν Διόδωρον ἔτη θ'. μεθ' ὃν ὁ Φίλιππος αὐξηθεὶς ἀπέλαβε τὴν πατρῴαν ἀρχήν, καὶ ἦρξεν ἔτη μβ'. τούτου τελευτήσαντος διεδέξατο τὴν ἀρχὴν Περσεὺς ἔτη ι' ἢ θ', κατά τινας ὕστατος βασιλεὺς Μακεδόνων γεγονὼς ὑποχείριός τε Ῥωμαίοις καὶ τὸν βίον οἰκτρῶς καταστρέψας κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Μακκαβαίων. τῆς μὲν οὖν πρὸς Ῥωμαίους δυστυχοῦς μάχης Φίλιππος προκατῆρξεν ὁ Περσέως πατήρ, τοῦ δὲ αἰσχίστου τέλους Περσεὺς ἀπέλαυσε σὺν τοῖς ὑπ' αὐτὸν Μακεδόσι καὶ τοῖς συμ-
C μαχήσασιν Ἰλλυριοῖς καὶ Ἠπειρώταις καὶ Μολοσσοῖς. Αἰμίλιος γὰρ Μάρκος Ῥωμαίων ὕπατος καὶ ἄριστος στρατηγὸς Περσέα λαβὼν αἰχμάλωτον, τοῦτον μὲν ἄδικον πρὸς Ῥωμαίους ἐξαγαγόντα παρὰ τὰς συνθήκας πόλεμον εἰς ἐλευθέραν ἀπέθετο φυλακήν, τὰς δὲ πόλεις Μακεδόνων καὶ Ἰλλυριῶν ἁλούσας παρ' ἐλπίδα πάσας ἐλευθέρας ἀφῆκε, καίτοι μεγάλων μεγάλους κινδύνους ὑπομεινάντων Ῥωμαίων πολλάκις ἐν τοῖς πρὸς Περσέα πολέμοις, καὶ πρό γε τούτου κρατήσαντες πολέμῳ Φιλίππου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου, καὶ τοσοῦτον ἐπ' αὐτοῖς φιλανθρωπευθέντων, ὡς μὴ μόνον τὰς βασιλείας αὐτῶν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ

2. *Δημήτριος* m. Vulgo *Δημητρίου*. 3. *καταλειπὼν* B. 4. *ὁ Δημητρίου* om. G: non omiserat Scaliger p. 58. 7. *ἢ θ'* B. *ὅθεν* G. 8. *βασιλεὺς* B. *βασιλεύσας* G. 9. *μακαβαίων* B. 12. *ἀπέλαυσε*] Vulgo *ἀπήλαυσε*. *ἀπήλασε* B. *τοῖς ὑπὸ Μακεδόσιν* G. 21. *τοσοῦτον*] *τοσούτων* B. 22. *αὐτῶν* om. G.

Graecanico vero etiam Macedonico principatu adiuncto, unum ex his constituit imperium. In eius locum filius Demetrius subrogatus est et annis decem imperavit, Philippo filio nondum puerum excedente relicto. Huic procurator datus Antigonus regnum invadit et tenet annis duodecim, ut vero Diodorus, novem; eoque sublato Philippus annis grandior paternam adit haereditatem, qua annis 42 potitus est. Eo vita functo excepit imperium Perseus annis decem, qui Macedonum principum postremus extitit et a Romanis bello captus Maccabaeorum aetate vitam misere finivit. Infelici pugna cum Romanis Persei pater Philippus dimicare coeperat; Perseus autem etiam Macedonum, Illyricorum, Epirotarum et Molossorum sociis armis incassum adiutus vitae finem obiit turpissimum. Marcus quippe Aemilius Romanorum consul et dux praestantissimus Perseum egit captivum et bellum iniquum rupto foedere dudum moventem sub custodia libera detinuit; Macedonicas autem et Illyricas urbes bello victas frequentia licet in eis edomandis pericula Romani subiissent et frequentibus praeliis certassent cum Perseo, praeter spem libertati restituit cunctas. Prosperis sane successibus cum eius patre Philippo et Antiocho magno arma moverant Romani, eoque humanitatis erga illos processerant, ut non regnum

φίλους αὐτοὺς εἶναι συγχωρησάντων· ἐφ' οἷς ἑαυτοὺς Μακεδό- D νες ἀγνωμονήσαντες ἀναξίους ἐδόκουν ἔσεσθαι παντὸς ἐλέους χειρωθέντες Ῥωμαίοις σὺν τῷ Περσεῖ. ἀλλ' ἡ σύγκλητος ἀμνησικάκως καὶ μεγαλοψύχως αὐτοῖς προσηνέχθη τὴν ἐλευθερίαν ἀντὶ δουλείας χαρισαμένη· ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς Ἰλλυριοῖς. καὶ τούτων γὰρ τὸν βασιλέα Γεντίωνα αἰχμάλωτον ἔλαβον σὺν τῷ Περσεῖ. εὐγενῶς οὖν δυνατοῖς Ῥωμαῖοι τὴν ἐλευθερίαν χαρισάμενοι τὰ ἡμίση δίδειν τῶν τελῶν προσέταξαν ὧν πρότερον ἐτέλουν τοῖς ἰδίοις βασιλεῦσιν· ἐξέπεμψάν τε δέκα μὲν πρεσβευτὰς ἐκ τοῦ συνεδρίου εἰς Μακεδονίαν, πέντε δὲ εἰς Ἰλλυριούς, οἳ καὶ πρὸς Αἰμίλιον Μάρκον ἐλθόντες συνεῖδον τὰ τείχη Δημητριάδος P. 268 πόλεως Μακεδόνων πρώτης καθελεῖν, Ἀμφιλόχους δὲ τῶν Αἰτωλῶν ἀποζεῦξαι, καὶ τοὺς ἐπιφανεῖς ἄνδρας τῶν Μακεδόνων εἰς ἓν συναγαγεῖν, ἔνθα ἐλευθέρους καὶ ἀφρουρήτους αὐτοὺς ἀφῆκαν. κατέλυσαν δὲ καὶ τὰς ἐκ τῶν μετάλλων ἀργύρου καὶ χρυσοῦ προσόδους, διά τε τὸ τῶν ἐνοικούντων ἀνεπηρέαστον καὶ ὅπως μή τινες μετὰ ταῦτα νεωτερίζοιεν διὰ τῶν χρημάτων ἀνακτώμενοι τὴν Μακεδόνων ἀρχήν. τὴν δὲ χώραν ὅλην διεῖλον εἰς τέσσαρα μέρη, ὧν πρῶτον τὸ μεταξὺ Νέστου ποταμοῦ καὶ Στρυμόνος καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Νέστου Ἐρύμην καὶ τὰ πρὸς Ἄβδηρα

2. ἀναξίους B. ἀναξίως G. 3. πέρση A. πέρσει B. Similiter infra. 6. Γεντίωνα] Legebatur Γαιτιῶνα. γετίωνα B. Γέντιος apud Polybium, Diodorum et alios dicitur: Γενθίων apud Athenaeum X. p. 440 a. 8. τὰ ἡμίση m. Vulgo τὰ ἥμισυ. τὸ ἥμισυ Scaliger p. 59. δίδειν] διδόναι Scaliger. Conf. ad p. 276 d. προσέταξεν G. 9. ἐξέπεμψαν B. ἐξέπεμψεν G. 16. τὸ add. A. 19. τὸ] τὰ G. στρυμῶνος AB. Στρύμωνος G hic et infra. 20. Ἄβδηρα Scaliger. Vulgo Ἀβδηραν.

modo tenere, sed amicos haberi liceret; quibus beneficiis Macedones ingrati in Romanorum potestatem cum Perseo lapsi a clementiae omnis experimento alienandi videbantur; Romanus autem senatus iniuriarum immemor, ipsis ac pariter Illyriis, (Gaetion quippe rex eorum una cum Perseo captus tenebatur), laxata servitute liberos esse donavit. Forti igitur ac generoso virtutis exemplo Macedonibus relicta libertate, tributorum propriis regibus prius pensorum partem tantum mediam exegere Romani, et in Macedoniam decem, in Illyricum e senatu legatis quinque missis, communi eorum et Marci Aemilii consilio Demetriados primae Romanorum civitatis moenia deiicienda decreverunt. Amphilochis quoque ab Aetolis seorsim positis nobilissimos Macedonum quoscumque in unum coactos omni custodia liberos suae voluntati permiserunt. Impenso quoque incolis et publicis commodis studio, ne divitiarum cupiditate res novas nonnulli molirentur, cunctos ex integro auri et argenti metallorum reditus suppresserunt. Regionem porro universam in partes quatuor voluere divisam; prima, quae Nestum inter et Strymonem fluvios intercipiuntur, quaeque ad Nesti pla-

B καὶ Μαρώνειαν καὶ Αἶνον πόλεις· πρὸς δυσμὰς δὲ τοῦ Στρυμόνος
V. 214 Βισαλτία πᾶσα μετὰ τῆς ἐν τῇ Σικτικῇ Ἡρακλείας· δεύτερον
μέρος, ὅπερ ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς ὁρίζει ὁ Στρυμὼν ποταμός, ἀπὸ
δὲ δυσμῶν ὁ καλούμενος Ἄξιος ποταμὸς καὶ οἱ παρακείμενοι αὐ-
τῷ τόποι· τρίτον ὃ περιέχει κατὰ δυσμὰς μὲν ὁ Πηνειὸς ποτα-
μός, κατὰ δὲ ἄρκτον τὸ λεγόμενον Βέρνον ὄρος, προστεθέντων
καί τινων τόπων τῆς Παιονίας, ἐν οἷς καὶ πόλεις ἀξιόλογοι Ἔδεσ-
σα καὶ Βέροια· τέταρτον καὶ τελευταῖον, ὅπερ ὑπὲρ τὸ Βέρνον
ὄρος συνάπτει τῇ Ἠπείρῳ καὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα τόποις·
C ἡγοῦντο δὲ καὶ πόλεις τέσσαρες τῶν αὐτῶν τεσσάρων μερῶν· τοῦ
μὲν πρώτου Ἀμφίπολις, τοῦ δευτέρου Θεσσαλονίκη, τοῦ τρίτου
Πέλλα καὶ τοῦ τετάρτου Πελαγωνία. ἐν ταύταις ἀρχηγοὶ τέσσα-
ρες κατεστάθησαν καὶ οἱ φόροι ἠθροίζοντο, ἐν δὲ τοῖς ἐσχάτοις
τῆς Μακεδονίας τόποις διὰ τὰς τῶν παρακειμένων ἐθνῶν ἐπι-
βουλὰς κατέστησαν στρατιώτας. ἐπὶ τούτοις ὁ Αἰμίλιος ἀγῶνας
καὶ πότους μεγαλοπρεπεῖς τῷ πλήθει συντάξας τὰ εὑρεθέντα
χρήματα εἰς τὴν Ῥώμην ἀπέστειλε. καταλαβὼν δὲ καὶ αὐτὸς
θρίαμβον καταγαγεῖν ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ στρατηγοῖς κελεύεται
D παρὰ τῆς συγκλήτου· καὶ πρῶτος μὲν Ἀνίκιος καὶ Ὀκταούιος
ὁ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως ἡγησάμενος, ἀνὰ μίαν ἡμέραν ἑκάτε-
ρος ἐθριάμβευσεν, ὁ δὲ σοφώτατος Αἰμίλιος ἐπὶ τρεῖς. καὶ τῇ μὲν
πρώτῃ ἅμαξαι χίλιαι διακόσιαι προῆλθον φέρουσαι λευκὰς καὶ

1. Αἶνον] ἶνον B. 5. πήνιος B. 6. δὲ] τὸν G. 7. ἔδεσσα B. Ἔδεσα G. 8. Βέῤῥοια m. ὑπὲρ om. G. 12. πελλᾶ AB. πελαγονία A. 16. πότους] Vulgo ποτούς. 19. Οκτάβιος G.

gam orientalem, ad Abderam, Maroneam et Aenum civitates, ad Strymonis autem regionem occiduam, Bisaltiam omnem et Sicticam, Heracleam interiacent, complectebatur; secundam partem ab oriente Strymon fluvius, ab occidente dictus Axius et his affinia loca terminabant; partem tertiam ad occidentem Peneus fluvius et ad boream Bernus mons circumscribebant, quibus Pannoniae loca quaedam adiungebantur, Edesa nimirum et Berrhoea civitates praeclarae; quarta trans Bernum montem Epiri et Illyrici loca cuncta superioribus annectebat. Urbes totidem quatuor istis partibus praeerant; ac primae quidem Amphipolis; secundae Thessalonica; tertiae Pella; quartae Pelagonia dominabatur. In his magistratus quatuor constituti, ad quos collecta vectigalia deferebantur. Ad Macedoniae limites vicinorum populorum refraenandis incursibus praesidia posita. Ludos insuper et munera edidit Aemilius; congiarium in populum sanxit; opes autem repertas Romam mittendas curavit; vici quoque retribuendae Aemilio et sub eo meritis ducibus Romam reversis triumphum decrevit senatus. Anicius quidem et Octavius classis praefectus suo die duxit uterque sibi proprium; prudentissimi Aemilii triumpho tres assignati; primo quidem currus mille ducenti

τραχείας ἀσπίδας, καὶ ἄλλαι χίλιαι διακόσιαι ἅμαξαι πλήρεις ἀσπίδων χαλκῶν, καὶ ἕτεραι τριακόσιαι λόγχας καὶ σαρίσσας καὶ τόξα καὶ ἀκόντια γέμουσαι. προηγοῦντο δὲ αὐτῶν ὡς ἐν πολέμῳ σαλπιγκταί. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ ποικίλα εἴδη φέρουσαι ὅπλων, κάμακες ὀκτακόσιαι καθωπλισμέναι. τῇ δὲ δευτέρᾳ προεκομίσθη νομισμάτων τάλαντα χίλια, ἀργύρου τάλαντα δισχίλια διακόσια, ἐκπωμάτων πλῆθος, ἀγαλμάτων καὶ ἀνδριάντων ποικίλων ἅμαξαι πεντακόσιαι, ἀσπίδες τε χρυσαῖ καὶ πίνακες ἀναθεματικοὶ πάμπολλοι. τῇ τρίτῃ προηγοῦντο λευκαὶ βόες εὐπρεπεῖς ρκ', χρυσοῦ τάλαντα ἐν φορήμασι διακοσίοις εἴκοσι, φιά- P. 269
λη δέκα ταλάντων χρυσοῦ διάλιθος, χρυσωμάτων παντοῖαι κατασκευαὶ ταλάντων δέκα, ἐλεφάντων ὀδόντες δισχίλιαι τριπήχεις, ἅρμα ἐλεφάντινον ἐκ χρυσοῦ καὶ λίθων, ἵππος φαλάροις διάλιθος καὶ τῇ λοιπῇ κατασκευῇ διαχρύσῳ πολεμικῶς κεκοσμημένος, κλίνη χρυσῇ στρωμναῖς πολυανθέσι κατεστρωμένη, φορεῖον χρυσοῦν περιπεπετασμένον πορφύραν, ἐφ' οἷς Περσεὺς ὁ δυστυχὴς βασιλεὺς Μακεδόνων ἅμα δυσὶν υἱοῖς καὶ θυγατρὶ μιᾷ καὶ τοῖς ἡγεμόσι διακοσίοις πεντήκοντα· στέφανοι τετρακόσιοι δοθέντες ἐκ τῶν πόλεων καὶ τῶν βασιλέων, καὶ ἐπὶ πᾶσιν Αἰμίλιος ἐφ' ἅρματος ἐλεφαντίνου καταπλήκτου. B

1. τραχίας B. Post ἅμαξαι in B folium unum excidit, quod pertinuit usque ad ζήσας ἔτη πγ' p. 270 d. 5. ὅπλων addidi ex A. κάμακες] καὶ μάκες A. 13. φαλάροις Scaliger. φιλάροις A. φαλάραις G.

candidos brevesque clypeos praeferebant; tum alii mille ducenti clypeis aereis onusti; postremo trecenti lanceis, sarissis, telis et iaculis pleni vehebantur. Praeibant, qui acies praecedunt, tubicines. Sequebantur alii currus varia bellicorum tormentorum supellectile referti; tum vero hastae 800 ferramentis instructae. Delata die secundo nummorum signatorum talenta 1000, argenti talenta 2000, pocula 500, statuarum et variarum imaginum vehentes immensum numerum currus 200 clypei aurei, pateraeque deorum sacris dicatae quam plurimae. Diei tertii pompae praeibant boves formosi centum et viginti; auri talenta oneribus ducentis et viginti compacta; phiala talentorum auri decem gemmis undequaque radians, aurea variaque supellex talentorum decem, dentes elephantum bis mille singuli cubitorum trium longitudinis, currus eburneus auro lapillisque onustus, equus gemmatis phaleris reliquoque apparatu aureo et bellis solito ornatus, lectus aureus floridis ac mollibus stragulis instructus et aurea sella purpura circumtecta. Perseus infelix Macedonum rex cum filiis duobus et filia et ducibus ducentis et quinquaginta pone sequebatur; coronae quadringentae a civitatibus et regibus oblatae; agmen extremum clausit eburneo curru arte mira composito vectus Aemilius.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσεν ἕβδομος Ὀνείας υἱὸς Ἰαδδοῦς ἔτη κα'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερο'.

Ἰουδαίων Ὀνείας ἀρχιερεὺς ἐγνωρίζετο υἱὸς Ἰαδδοῦς ἀρχιερέως.

Ἀρχιεράτευσεν η' Σίμων υἱὸς Ὀνείου ἔτη ιθ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ερϟα'.

Σίμων Ἰουδαίων ἀρχιερεὺς υἱὸς Ὀνείου ἐγνωρίζετο, ὃς δι'
C εὐσέβειαν πρὸς θεὸν δίκαιος ἐκλήθη καὶ τὴν πρὸς τοὺς ὁμοφύλους εὔνοιαν.

V. 215 Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσεν θ' Ἐλεάζαρ Σίμωνος ἀδελφὸς ἀντ' Ὀνείου παιδὸς Σίμωνος νηπίου καταλειφθέντος, ἐφ' οὗ αἱ γραφαὶ ἑρμηνεύονται, ἔτη λβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εσι'.

Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσε ι' μετὰ Ἐλεαζάρου Μανασσῆς ὁ θεῖος τοῦ Ὀνείου ἔτη κϛ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εσμβ'.

Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσεν ια' Ὀνείας ὁ προρρηθεὶς νήπιος υἱὸς
D Σίμωνος τοῦ δικαίου κληθέντος ἔτη ιδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εσξη'.

Οὗτος Πτολεμαίου παρελογίσατο τὸν συνήθη φόρον μὴ τελῶν. Ἰώσηππος δέ τις ἀφανὴς Ἰουδαῖος πρὸς Πτολεμαῖον στειλάμενος καὶ δῆθεν τὴν ὀργὴν θεραπεύσας στρατηγὸς ὑπ' αὐτοῦ τῆς ὅλης Ἰουδαίας καθίσταται.

2 et 4. ὀνείας A. Ονίας G. 2. ἰασδδοὺς (sic) A. 4. ἰασδδοῦ A. 6. ἔτη ιθ' addidit m. 8. ἰουδαίων add. A. ὀνίου A. 11. ἀντ' Ὀνείου] ἀντωνίου A. 12. ἐφ' — ἑρμηνεύονται hoc loco A: G post ,εσι'. 14. Ἐλεάζαρον m. 15. ὀνίου A. 16. ὀνίας A.

ANNI MUNDI.

Iudaeorum pontifex 7 fuit Onias filius Iaddus annis 21, mundi vero 5170.

Onias Iudaeorum pontifex Iaddus pontificis filius celebrabatur.

Iudaeorum pontifex 8 Simon Oniae filius annis 19, mundi vero 5191.

Simon pontifex Oniae filius clarebat, ob pietatem in deum et contribules urbanitatem Iustus nuncupatus.

Iudaeorum pontifex 9 Eleazar Simonis frater, Antonio Simonis filio propter infantiam a sacerdotii munere remoto, annis 32, mundi vero 5210.

Eius tempore scripturae Graecum in sermonem translatae sunt.

Iudaeorum pontifex 10 mortuo Eleazaro Manasses Oniae filius annis 26, mundi vero 5242.

Iudaeorum pontifex 11 Onias puer memoratus, Simonis cognomento Iusti filius, annis 14, mundi vero 5268.

Iste solitis vectigalibus non pensis Ptolemaeum regem decepit; quare Iosephus vir quidam ignobilis ad Ptolemaeum, ut eius iram placaret missus, Iudaeae totius dux ab eo constituitur.

Μακεδόνων βασιλεῖς.

Μακεδόνων πρῶτος ἐβασίλευσε μετὰ Ἀλέξανδρον Φιλίππου ὁ Ἀριδαῖος ἔτη ζ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερυα΄.

Πολυπέρχης υἱὸς Ἀντιπάτρου ἀνεῖλε τὸν Ἀριδαῖον. P. 270

Μακεδόνων β΄ ἐβασίλευσε Κάσανδρος ἔτη ιθ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερυη΄.

Μακεδόνων γ΄ ἐβασίλευσαν παῖδες Κασάνδρου Φίλιππος καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Ἀντίπατρος ἔτη γ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερϟζ΄.

Μακεδόνων δ΄ ἐβασίλευσε Δημήτριος ὁ Ἀντιγόνου Πολιορκητὴς ὁ καὶ τῆς Ἀσίας ἔτη ϛ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσ΄.

Μακεδόνων ε΄ ἐβασίλευσε Πύρρος μῆνας ζ΄.

Μακεδόνων ϛ΄ ἐβασίλευσε Λυσίμαχος ἔτη γ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν B *ἔτος ͵εσϛ΄.*

Μακεδόνων ζ΄ ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἔτος ἕν. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσι΄.

Μακεδόνων η΄ ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος Μελέαγρος ἀδελφὸς Πτολεμαίου τοῦ Λάγου μῆνας δύο.

Τὴν Μακεδονίας ἀρχὴν Μελέαγρος παραλαμβάνει μετὰ τὴν ἀναίρεσιν Πτολεμαίου τοῦ Λάγου ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὃν εὐθὺς ἐκβάλλουσι Μακεδόνες μετὰ μῆνας δύο, ὡς ἀνάξιον φανέντα, καὶ ἀντ᾽ αὐτοῦ βασιλεύουσιν Ἀντίπατρον, ἀδελφιδοῦν μὲν Κασάν-

1 om. A. 4. *Πολυπέρχης*] *Πολυσπέρχης* m. *Πολυπέρχης* etiam infra dicitur p. 274 d. Vera nominis scriptura *Πολυσπέρχων* est. 12. *τοῦ δὲ κόσμου ͵εσϛ΄* add. m. 14. *͵εσζ΄* m. 19. *μακεδονίας* A. *Μακεδόνων* G.

Macedonum reges.

Macedonum rex primus post Alexandrum Philippi fuit Aridaeus annis 7, mundi vero 5171.

Polysperches Antipatri filius Aridaeum interfecit.

Macedonum rex 2 Cassander annis 19, mundi vero 5178.

Macedonibus loco tertio reges fuerunt Cassandri filii tres Philippus, Alexander et Antipater, annis 3, mundi vero 5197.

Macedonum rex 4 Demetrius, Antigoni filius, Poliorcetes dictus, qui et Asiam tenuit, annis 6, mundi vero 5200.

Macedonum rex 5 Pyrrhus mensibus 7, mundi vero annus 5206.

Macedonum rex 6 Lysimachus annis 3, mundi vero 5207.

Macedonum rex 7 Ptolemaeus Lagi filius anno uno, mundi vero 5210.

Macedonum rex 8 Ptolemaeus Meleager, Ptolemaei Lagi frater, mensibus 2.

Ptolemaeo Lagi filio vivis sublato, Macedonicum imperium frater eius Meleager occupat, quem, ceu regno indignum, post menses duos, Macedones solio confestim deiiciunt, Antipatro Philippi filio et Cassandri pa-

C δρου, υἱὸν δὲ Φιλίππου, δι' ἀπορίαν γένους βασιλικοῦ. ὃν μετὰ πέντε ἡμέρας Σωσθένης δημοτικὸς ἐξήλασεν ὡς ἀδυνατοῦντα στρατηγεῖν, Βέρνου τοῦ Γαλάτου ἐπιόντος αὐτοῖς, ὃν Σωσθένης ἐκδιώξας κρατεῖ καὶ αὐτὸς ἔτη δύο τῶν Μακεδόνων. τούτου θανόντος ἀναρχία γέγονε. τῶν δὲ πραγμάτων προΐσταντο οἱ ἐξ Ἀντιπάτρου καὶ Πτολεμαίου καὶ Ἀριδαίου. τοῦ δὲ Ἀντιπάτρου ζῶντος καὶ τοῖς πράγμασιν ἐπιβουλεύοντος Ἀντίγονος υἱὸς Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ καὶ Κεφίλλας τῆς θυγατρὸς Ἀντιπάτρου μεταποιεῖται τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς ἔτη μδ', ὃς ἐν Γόνασι τρα-
D φεὶς τῆς Θετταλίας Γονατᾶς ἐπεκλήθη. ἦν δὲ καὶ πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι Μακεδόνων ἔτη ιβ' βασιλεύσας. οὗτος τῆς πάσης Ἑλλάδος ἐγκρατῶς ἐκυρίευσε ζήσας ἔτη πγ'.

V: 216 Μακεδόνων θ' ἐβασίλευσεν Ἀντίπατρος ἡμέρας με'.

Μακεδόνων ι' ἐβασίλευσε Σωσθένης ἔτη β'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσια'.

Μακεδόνων ια' ἀναρχίας ἔτη β'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσιγ'.

Μακεδόνων ιβ' ἐβασίλευσεν Ἀντίγονος ὁ Γονατᾶς ἔτη μδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσιε'.

P. 271 Μίλων παρέδωκε Ῥωμαίοις Τάραντον.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Πύρρος ὁ Ἠπειρώτης, ὁ καὶ Μακεδόνων βασιλεύσας, πολεμεῖ Ῥωμαίοις προτραπεὶς ὑπὸ

9. Γόνασι] Γόνοις supra p. 267 a. 16. ια' B. ια' ἐβασίλευσεν G. 17. Post μδ' AB inferunt Μήλων — Τάραντον. 19. Σκοράδην praefixit G. μήλων AB. Vide Eusebium p. 351. Τάραντα Scaliger p. 65.

truele ob regii generis defectum in eius locum subrogato; eum ceu militiae ignarum et muneri imparem, solo dierum quinque spatio elapso, Sosthenes vir privatus regno pellit, Berno Galata utrique iam cum copiis imminente et Macedonum imperium tenet annis duobus. Eo defuncto actum interregnum. Rem autem publicam administrabant qui Antipatri, Ptolemaei et Aridaei factiones sequebantur. Porro superstite adhuc Antipatro et insidiis regnum appetente Antigonus Demetrio Poliorceta et Cephilla Antipatri filia natus Macedonum sceptrum assequitur annis 44, qui Gonis in Thessalia educatus, Gonatae nomen tulit. Caeterum ante obtentum in Macedones imperium iam annis duodecim regnarat, ac demum Graeciam universam sibi subiectam fecit, vixitque annis 83.

Macedonum rex 9 Antipater diebus 45.

Macedonum rex 10 Sosthenes annis 2, mundi vero 5211.

Macedonum principis 11 loco, interregni anni 2, mundi vero 5213.

Macedonum rex 12 Antigonus Gonatas annis 44, mundi vero 5215.

Miscellanea.

Milo Romanis Tarentum tradit.

Sub hoc tempus Pyrrhus, Epirotarum princeps, qui Macedonum imperium etiam tenuit, Tarentinorum consiliis bellum Romanis infert, primo-

Ταραντίνων, καὶ κρατεῖ κατ' ἀρχὰς μὲν τοῦ πολέμου, πρὸς αὐτῇ σχεδὸν γεγονὼς τῇ Ῥώμῃ. τραπεὶς δὲ ὕστερον φεύγει στρατηγοῦντος Κορνηλίου Τεντάλου, τοῦ καὶ τὴν ὑπάτων ἔχοντος ἀρχήν. τὸ δὲ πλεῖστον ἀποβαλὼν τῆς δυνάμεως, οὓς τε εἶχεν ἐλέφαντας, οὐκ ἄλλοτε Ῥωμαίοις ὀφθέντας πρὸ τούτου, διαδιδράσκει διὰ τῆς θαλάσσης εἰς Ἤπειρον ἐλθών. B

Πύρρος ὁ Ἠπειρώτης μετὰ τὴν πρὸς Ῥωμαίους μάχην καὶ τὴν ἐκεῖθεν φυγὴν κατὰ Πελοποννησίων ἐπιστρατεύσας ἀναιρεῖται κεράμῳ πληγεὶς τὴν κεφαλὴν ὑπὸ γυναικὸς Ἀργολίδος ἀπὸ στέγους διὰ πυλίδος, εἰσβαλὼν τῇ πόλει καὶ βίᾳ τὸ Ἄργος ἑλεῖν.

Μακεδόνων ιγ' ἐβασίλευσε Δημήτριος υἱὸς Ἀντιγόνου ἔτη ι'. οὗτος Λιβύης πάσης καὶ Κυρήνης ἐκράτησε, τὴν πατρῴαν τε ἀρχὴν ἀνεκτήσατο. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσνθ'.

Ἀλεξανδρέων βασιλεῖς.

Ἀλεξανδρείας καὶ Αἰγύπτου πρῶτος μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἔτη μ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερυα'. C

Πτολεμαῖος ὁ Λάγου δόλῳ παραλαβὼν τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπάτῃ πολλοὺς ἐκ τῆς Ἰουδαίας μετῴκισεν εἰς Αἴγυπτον, οὓς μετ' αὐτὸν ὁ Φιλάδελφος Πτολεμαῖος ἠλευθέρωσεν.

1. *ταραντινῶν* AB. 2. *γεγονὼς σχεδὸν* G. 3. *τεντάλου* B. *τερτέλλου* A. *Τερτούλλου* G. Est P. Cornelius Dolabella. 12. *οὗτος — ἀνεκτήσατο* post *͵εσνθ'* collocavit G. 15. *τὸν* om. B. 19. Vulgo *μετῴκησεν*. 20. *ὁ Πτολεμαῖος Φιλάδελφος* G.

que conflictu superior visus, ad ipsam ferme Romam castra posuit; a Cornelio tamen Tertullo consule et exercitus duce fugatus est; et amissa copiarum parte plurima, elephantibusque nondum antehac Romae visis relictis mari fugiens repetit Epirum.

Pyrrhus Epirotarum rex post cladem a Romanis acceptam et eius e Romana terra fugae recessum, armis in Peloponnesios versis, mulieris Argivae manu tegula e tecti fenestella deiecta percussus caput, cum iam in mediam urbem Argos irrupisset et armorum vi teneret, vitam perdidit.

Macedonum rex 13 Demetrius, Antigoni filius, annis 10, mundi vero 5291. Hic Libyae universae et Cyrene ipsi dominatus est et patrium imperium recuperavit.

Alexandrinorum reges.

Alexandriae et Aegypti rex primus, ab Alexandri morte institutus est Ptolemaeus, Lagi filius, annis 40, mundi vero 5171.

Ptolemaeus Lagi captis dolo Hierosolymis Iudaeorum plurimos in Aegyptum transtulit, quos demum Ptolemaeus Philadelphus libertati restituit.

Ἀλεξανδρείας καὶ Αἰγύπτου β' ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος ἔτη λη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εσια'.

D Πτολεμαίου τοῦ Λάγου κεραυνῷ τεθνεῶτος, ὡς προλέλεκται, ἐν τῇ κατὰ τῶν Γαλατῶν μάχῃ, τὴν μὲν Αἰγύπτου ἀρχὴν κληροῦται μετ' αὐτὸν Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος παῖς αὐτοῦ, ἀνὴρ τὰ πάντα σοφὸς καὶ φιλοπονώτατος, ὃς πάντων Ἑλλήνων τε καὶ Χαλδαίων, Αἰγυπτίων τε καὶ Ῥωμαίων τὰς βίβλους συλλεξάμενος καὶ μεταφράσας τὰς ἀλλογλώσσους εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν, μυριάδας βίβλων ι' ἀπέθετο κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐν ταῖς ὑπ' αὐτοῦ συστάσαις βιβλιοθήκαις.

Οὗτος τὴν Φάρον Ἀλεξανδρείας μεγαλοπρεπῶς ἀνέστησε διὰ Σωστράτου Δεξιφάνους Κνιδίου, οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἐπιγέγραπται ἐν τῷ ὑψηλοτάτῳ πύργῳ τῆς Φάρου οὕτως· Σωστράτος Δεξιφά-
P. 272 νους Κνίδιος σωτῆρσι θεοῖς ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων.

Ὁ αὐτὸς τοὺς κατ' Αἴγυπτον αἰχμαλώτους Ἰουδαίους μυριάδας δώδεκα ἐξωνησάμενος ταλάντοις υξ' ἐκ τοῦ στρατεύματος
V. 217 ἐλευθέρους ἀνῆκε πόθῳ τῆς μεταφράσεως τῶν παρ' αὐτοῖς θείων εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν, ὑπὲρ ὧν ἀναθήματα πολυτελῆ χρυσῷ πολλῷ καὶ λίθοις τιμίοις ἐμμελῶς κατεσκευασμένα τῷ θεῷ ἐν Ἱεροσολύμοις ἐξέπεμψεν, Ἐλεαζάρῳ τε τῷ τηνικαῦτα ἀρχιερεῖ δῶρα πλεῖστα, καθὼς ἐν τοῖς Πτολεμαϊκοῖς γέγραπται, πρεσβευσάμενος σταλῆναι τὰς ἱερὰς δέλτους εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἄνδρας

3. κεραυνῷ] τοῦ καὶ Κεραυνοῦ Scaliger p. 66. 8. ἀλλογλώττας G. 12. Vulgo Δεξιφανοῦς. 13. οὕτως B. οὗτος G. σωστρατοῦς δεξιφανοῦς B. Σωστράτους Δεξιφανοῦς G. Correxit Scaliger. 14. πλοϊζομένων B. 17. θείων γραφῶν m.

Alexandriae et Aegypti rex 2 Ptolemaeus Philadelphus annis 38, mundi vero 5211.

Ptolemaeo Lagi filio fulminis ictu mortem obeunte, ea quam cum Galatis habuit pugna, prout narratum est, Aegypti imperium Ptolemaeus eius filius, vir omni scientiarum cultu ornatus et laboris patientissimus adiit, qui Graecorum omnium, Chaldaeorum, Aegyptiorum et Romanorum collectis libris et ex aliena dialecto in Graecam versis, myriades decem bibliothecis Alexandriae a se constructis custodiendas reposuit.

Idem Sostrati Cnidii Dexiphanis filii ope in Alexandriae portu sumptibus immensis Pharum erexit, excelsissima Phari turrium artificis nomen praeferente in hunc modum. Sostratus Cnidius Dexiphanis filius diis servatoribus navigantium gratia consecravit.

Iudaeorum duodecim myriadibus ab exercitu captis talentorum 460 pretio redemptis, scripturarum, quas servabant, versionis Graecae cupidus libertatem restituit. Earum comparandarum gratia donorum auro lapillisque ornatorum variam ac pretiosam supellectilem deo Hierosolymis vovit et appendit. Eleazarum eo tempore pontificem, Ptolemaei ipsius historia teste, sibi conciliavit; legatisque missis, codices sacros, sacerdotesque litteratos et tum scripturarum tum Graecanicae eruditionis gnaros Alexan-

ἱεροὺς ἀκριβῶς ἐπιστήμονάς τε αὐτῶν καὶ τῆς Ἑλλήνων ἐμπεί- B ρους παιδεύσεως, ὡς ἂν ἀσφαλῶς ἐκ τῆς Ἑβραίων φωνῆς ἑρμηνευθεῖεν αὐτῷ. τοῦτο δ᾽ ἦν, οἶμαι, θείας ἔργον ῥοπῆς πόρρωθεν φιλούσης τῶν μεγάλων πραγμάτων τὰς ὑποθέσεις προκαταλαβέσθαι καὶ τοῖς ἔθνεσι πρὸ τῆς θείας σαρκώσεως ὁδοποιούσης τὴν θεόφραστον παίδευσιν. ἑβδομήκοντα γὰρ ἄνδρας ἱεροὺς καὶ σοφοὺς κατ᾽ ἄμφω τὰς γλώσσας ὁ αὐτὸς σοφώτατος βασιλεὺς ἐξ Ἱερουσαλὴμ σὺν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ἐχρυσογραφημέναις ἀποδεξάμενος καὶ τὴν αὐτῶν ἑτοιμότητα πρὸς πᾶσαν φυσικὴν καὶ μαθηματικὴν πεῦσιν ἐκπλαγείς, δώροις πρέπουσι φιλοθέῳ βασι- C λεῖ καὶ λόγοις ἠπίοις ἐξελιπάρησε πάσῃ σπουδῇ ταύτης ἀφθόνως ἑρμηνευθῆναι, χωρίον εὐκραέστατον αὐτοῖς ἀφορίσας τὴν Φάρον. οἱ δὲ θεοφιλεῖς ὄντες καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡνωμένοι κατὰ συζυγίας διαιρεθέντες ἐν ἑβδομήκοντα δύο ταῖς ὅλαις ἡμέραις ὁμοφώνως ἐπιπνοίᾳ θεοῦ τὴν ὅλην Ἑβραίων φωνὴν μετέφρασαν. ἧς ἐπαναγνωσθείσης Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν σοφοῖς Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ παρ᾽ Ἕλλησιν ἀνδρὶ σπουδαίῳ καὶ πολυμαθεῖ, Μενεδήμῳ τε φιλοσόφῳ καὶ ἑτέροις ἀνθοῦσι τῷ τηνικαῦτα, ὡμολογήθη μόνη θεόπνευστος εἶναι παρὰ πᾶσαν D γραφὴν ἐγνωσμένην αὐτοῖς. ἐπὶ τούτοις ἑορτάσας ὁ βασιλεὺς πλείστοις τε δώροις ἄλλοις φιλοτιμησάμενος αὐτοὺς καὶ τῷ ἀρ-

1. ἀκριβῶς B. ἀκριβεῖς G. τῆς] τῶν G. 2. ἑρμηνευθῇ ἐν αὐτῷ B. 8. κεχρυσογραφημέναις G. 11. ἠπείοις B. ταύτης] ταύτην G. 12. ἀφορήσας B. 14. αἱρεθέντες G. 21. αὐτοὺς B. αὐτοῖς G.

driam mitti et eorum opera ex Hebraea dictione in Graecam scripturas reddi precatus est. Divini reor impulsus et caelestis providentiae rerum magnarum argumenta materiemque disponentis, et ante divinae incarnationis momentum gentilium animos ad uberiorem et amplam dei notitiam manuducentis fuit hoc opus. Sacros enim viros Septuaginta, utriusque linguae apprime peritos ex Hierusalem sacra volumina characteribus aureis exarata ferentes rex ipse eruditissimus excepit, et, qua de physicis et mathematicis quaestionibus prompte tractabant doctrinam miratus, blando colloquio, donisque religioso principe dignis delinitos, loco et aëre temperato ad Pharum locari iussos scripturis interpretandis animum sincere admovere sollicitus rogabat. Illi ceu pietate in deum eximii, et ad invicem animis devincti, bini ac bini separatim diebus duobus et septuaginta deo voces singulas inspirante, textum Hebraicum totum interpretati sunt; quo deinde a Ptolemaeo Philadelpho et eruditis penes eum viris et a Demetrio Phalereo viro apud Graecos litteris dedito et iisdem copiose ornato et a Menedemo philosopho aliisque scientiarum cultu florentibus perlecto, solus ipse deo dictante exaratus et cuilibet alteri illuc usque habitae rerum notitiae praeferendus a cunctis iudicatus est. Festivis ideo sacris institutis, interpretes muneribus plurimis donatos Ptolemaeus remisit; aliisque simul

χιερεῖ καὶ τῷ ἱερῷ ἐξέπεμψεν, εὐχαριστῶν τῷ τῶν ὅλων θεῷ. τὰ
κατὰ τὴν διάλιθον τράπεζαν τὴν σταλεῖσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ
τὸ φιλότιμον ἅμα καὶ φιλόσοφον Πτολεμαίου Ἰώσηππος ἱστορεῖ
καταπλήκτῳ ἤχῳ, ὅπως τε Θεόπομπος φιλόσοφος παρεφρόνησε
τολμήσας ἱστορῆσαι περὶ αὐτῶν καὶ Θεόδεκτος στρατηγικὸς ἐτυ-
φλώθη δρᾶμα ποιήσας, ἄμφω τε μεταγνόντες ἰάθησαν, Ἀρι-
P. 273 σταίου ἑνὸς τῶν φίλων αἰτήσαντος Πτολεμαίου ιβ΄ μυριάδες Ἰου-
δαίων ἐξωνήσεσι βασιλικοῖς χρήμασι παρὰ τοῦ στρατεύματος εἰς
τὴν Ἰουδαίαν ἐξαπεστάλησαν, ρκ΄ δραχμῶν ὑπὲρ ἑκάστου δοθει-
σῶν, ὡς εἶναι τὰ ὑπὲρ αὐτῶν λύτρα τάλαντα υξ΄. Ἀρισταῖον καὶ
Ἀνδρέαν δύο πρωτίστους ἀρχόντων ὁ Φιλάδελφος ἐξέπεμψε Πτολε-
μαῖος εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Ἐλεάζαρον μετὰ σκευῶν χρυσῶν καὶ
διαλίθων πολλῶν καὶ ἀργυρῶν ταλάντων ρ΄ καὶ ἄλλων δώρων,
αἰτῶν σταλῆναι αὐτῷ τὰς θείας γραφὰς καὶ ἄνδρας σοφοὺς ἑρμη-
νεύσοντας αὐτήν, ὡς Ἰώσηππος. Πτολεμαῖος οὗτος ὁ Φιλάδελ-
φος πᾶσαν πανταχόθεν, ὡς εἰπεῖν, συμφορήσας βίβλον τῆς
B οἰκουμένης, σπουδῇ τοῦ Φαληρέως Δημητρίου τρίτου νομοθέτου
Ἀθηναίων, ἀνδρὸς παρ' Ἕλλησι σπουδαίου, ἐν οἷς καὶ τὴν
Ἑβραίων γραφήν, ὡς προτέτακται, τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βιβλιοθή-
κην καθίστησιν ρλβ΄ ὀλυμπιάδι, ἧς πληρουμένης τελευτᾷ. δέκα
μυριάδες βίβλων ἦσαν, ὥς τινές φασιν.

5. αὐτῶν] αὐτὸν B. στρατηγικὸς B. στρατηγὸς G. 7. τῶν φίλων om. G. 9. ἰουδαίαν B. Ἰουδαίων G. 10. Ἀρισταῖον] ἀριστέον AB. Ἀριστέαν G. 13. καὶ ἄλλων δώρων om. G. 15. ὡς B. ὡσὰν G. 16. βίβλον] βίβλους G. 18. ἀθηναίων B. Ἀθηναίου G. καὶ om. G. 19. τὴν B. καὶ G. 20. ρλβ΄] ρλα΄ m. μυριάδες βίβλων m. μυριάδας βίβλους G. βίβλων etiam ex AB enotatum. 21. ἦσαν] εἶσαν B.

pontificem et templum universorum deo gratias acturus prosequutus est. Mensam certe lapillis pretiosis conspicuam ab eo in Hierusalem missam et liberale vereque philosophicum eius studium claro dicendi genere Iosephus celebravit; utque insuper Theopompus philosophus huiusmodi rebus historiae suae insertis dementia laboraverit et Theodectus dux dramate de illis vesane edito caecitate perculsus est, et ambo pariter audaciae poenitentes curati sunt, auctor idem enarrat. Uno Aristea rogante Iudaeorum myriades 12 ab exercitu eos sibi mancipante, drachmis in capita singula 120 pensis pretiis summa ad talenta 460 adscendente redemptae et in Iudaeam postliminio amandatae. Sane Aristeam et Andream procerum praecipuos a Ptolemaeo Philadelpho cum vasis aureis et gemmarum ornatu pretiosis, nec non argenti talentis centum sacras scripturas sibi donari et viros sapientes earum interpretes una exhiberi rogatum missos Iosephus memorat. Ptolemaeus iste Philadelphus variis undequaque terrarum, ita dicam, comportatis libris, ad quos divinam, ut praemisimus, scripturam adiunxit, Demetrii Phalerei legislatoris apud Athenienses tertii viri Graecarum litterarum studiosissimi cura bibliothecam Alexandriae instaurat Olympiade 131, qua exeunte decessit pariter e vita. Librorum, ut aiunt, myriades decem in eam congestae.

Ἀλεξανδρείας καὶ Αἰγύπτου τρίτος ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος ὁ V. 218
Εὐεργέτης ἔτη κδ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσμθ΄. C

Ἀσίας βασιλεῖς.

Ἀσίας πρῶτος μετὰ Ἀλέξανδρον Ἀντίγονος ἐβασίλευσεν ἔτη ιη΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εροα΄.

Ἡ τῶν Μακκαβαίων ἱστορικὴ γραφὴ τοὺς Ἑλλήνων βασιλεῖς ἀπὸ Ἀντιγόνου ἀριθμεῖ, ἣν Ἰώσηππος ἔγραψεν, ἥτις τῶν μὲν θεοπνεύστων οὐκ ἔστι, χρησίμη δὲ πάνυ πέφυκεν.

Ἀντίγονος Ἀντιγονίαν τὴν πρὸς τῷ Ὀρόντῃ ποταμῷ ἔκτισεν, ἣν Σέλευκος ἐπικτίσας Ἀντιόχειαν ὠνόμασεν.

Ἀσίας μόνης β΄ Δημήτριος ὁ Πολιορκητής, Ἀντιγόνου παῖς, ἔτη ι΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ερπθ΄.

Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν ὁ Σέλευκος λαβὼν ἐν Κιλικίᾳ D βασιλικῶς τηρεῖσθαι προσέταξεν ἕως θανάτου ὑπὸ χεῖρα τὴν τῆς Ἀσίας ἀρχὴν κτησάμενος. ἐκβαλὼν δὲ καὶ Λυσίμαχον τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς, ἀναιρεῖται τάχιστα ὑπὸ τοῦ Λάγου Πτολεμαίου τοῦ καὶ Κεραυνοῦ. καὶ κρατεῖ Μακεδόνων ὁ αὐτὸς Πτολεμαῖος ἔτος ἓν μῆνας πέντε, καὶ ἀναιρεῖται κατὰ τὸν Γαλατικὸν πόλεμον.

Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς τὴν πόλιν Σαμαρέων ἐπόρθησεν.

Ἡ τῆς Ἀσίας βασιλεία κη΄ ἔτη διαρκέσασα ὑπὸ Σέλευκον γέγονε.

9. ὀρέντῃ AB. *Orontem* Eusebius p. 348. 11. μόνης om. G. 15. τὸν Λυσίμαχον G. 17. ὁ] καὶ G. 19. Σαμαρέων] Σαμάρειαν G. Conf. p. 275 b. *Samariam urbem* Eusebius p. 348. 20. κη΄] λε΄ m.

Alexandriae et Aegypti rex 3 Ptolemaeus Euergetes annis 24, mundi vero 5249.

Asiae reges.

Asiae rex primus post Alexandrum Antigonus annis 18, mundi vero 5171.

Historicus de Maccabaeis liber ab Iosepho conscriptus Graecorum reges ab Antiocho numerare exorditur; idem divinarum scripturarum catalogo licet non accenseatur, admodum tamen utilis iudicatur.

Antigonus ad Orontem fluvium Antigoniam urbem condidit, quam aedibus absolutam Antiochiam appellavit Seleucus.

Asiae rex 2 Demetrius Poliorcetes, Antigoni filius, annis 10, mundi vero 5189.

Demetrio Poliorceti in Cilicia capto et exinde ad mortem detento regios honores Seleucus deferri iussit; quare totum Asiae imperium suae subiicit potestati. Erepto quoque regi Lysimacho Macedonum regno, haud diu post a Ptolemaeo, Lagi filio, cui cognomen Ceraunus, misere interficitur. Ptolemaeus iste inito cum Galatis certamine anni unius et mensium quinque mora interposita, occiditur.

Demetrius Poliorcetes urbem Samariam devastavit.

Asiae regnum annis 35 stans in Seleuci potestatem venit.

P. 274 **Συρίας καὶ Βαβυλωνίας βασιλεῖς.**

Συρίας καὶ Βαβυλωνίας καὶ τῶν ἄνω τόπων πρῶτος Σέλευκος Νικάνωρ ἐβασίλευσεν ἔτη λγ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εροα'.

Ἐδεσσηνοὶ τοὺς χρόνους ἔνθεν ἀριθμοῦσι.

Σέλευκος Ἀντιόχειαν τὴν πρὶν Ἀντιγονίαν ἐπέκτισεν ιβ' ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

Ὁ αὐτὸς Λαοδίκειαν, Σελεύκειαν, Ἀπάμειαν, Ἔδεσσαν, Βέροιαν, Πέλλαν.

Σέλευκος Βαβυλῶνα παρεστήσατο.

Σέλευκος ἐν ταῖς νέαις πόλεσιν Ἰουδαίους συνῴκισεν Ἕλλησι.

B Ῥωξάνην σὺν Ἀλεξάνδρῳ παιδὶ πεμφθεῖσαν εἰς Ἀμφίπολιν Σέλευκος Νικάνωρ ἀφανίζει, Κασάνδρου κελεύσαντος, ὥς φασι.

Τότε Κάλλιππος Κυζικηνὸς ἀστρολόγος ἐγνωρίζετο καὶ Διονύσιος ὁ τὰς πόλεις γράψας.

Ἐρασίστρατος διαφανὴς ἰατρὸς ἐπὶ Σελεύκου ἐγνωρίζετο, ὃς διαγνοὺς Ἀντίοχον τὸν Σελεύκου παῖδα δεινῶς νοσοῦντα δι' ἔρωτα τὸν πρὸς τὴν Σελεύκου τοῦ πατρὸς γαμετὴν θυγατέρα Δημητρίου ἐθαυμαστώθη. ὅθεν καὶ Σέλευκος τῷ πάθει περιαλγήσας παραχωρεῖ τῷ παιδὶ Ἀντιόχῳ τῆς γαμετῆς.

2. πρῶτος post Βαβυλωνίας transfert B. 4—5. Ἐδεσσηνοὶ — τὴν πρὶν om. G. 4. Ἐδεσσηνοὶ] αἰδεσινοὶ A. αἰδεσινοὶ B. 7. ἔδεσαν AB. 8. Βέῤῥοιαν G. 10. Vulgo συνῴκησεν. Hoc vitium hic et alibi correxit Scaliger. 13. νικάνορα A. νικάνωρα B. 14. κάλλιπος A. κάλιππος B. ἀστρολόγως B. 16. Σελεύκου] σέλευκον A.

Syriae et Babyloniae reges.

Asiae, Babyloniae et locorum ea superiorum rex primus Seleucus Nicanor annis 33, mundi vero 5171.

Anno regni 12 Antiochiam urbem absolvit.

Idem Laodiceam, Apameam, Edessam, Berrhoeam et Pellam perfecit.

Seleucus deditione Babylonem accepit.

In novis urbibus Iudaeos cum Graecis cohabitare permisit.

Roxanem cum Alexandro puero Amphipolin missam Seleucus Nicanor, Cassandri iussu, ex historicorum vulgo, e medio sustulit.

Eius tempore Calippus Cyzicenus astrologus et Dionysius, qui de urbibus tractatum suscepit, florebat.

Erasistratus quoque medicus eximius Seleuci tempore celebrabatur; qui cognito Antiochi Seleuci filii erga patris coniugem Demetrii filiam ex amore morbo, laudem eximiam consequutus est. Seleucus filii langori compatiens coniugis ei cessit amplexibus.

Ἀσίας, Συρίας, Βαβυλωνίας β' ἐβασίλευσεν Ἀντίοχος ὁ Σωτὴρ ἔτη ιθ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εσδ'.

Οὗτος ὁ Ἀντίοχος Σωτὴρ λεγόμενος ἔσχεν ἐκ τῆς θυγατρὸς V. 219 Δημητρίου, γαμετῆς δὲ Σελεύκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Στρατονίκης C ἄρρενα υἱὸν Ἀντίοχον, τὸν ἐπικληθέντα Θεὸν, ὃς καὶ ἐβασίλευσε μετ' αὐτὸν Συρίας καὶ Ἀσίας ἔτη ιε'. καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Ἐφέσῳ.

Συρίας καὶ Ἀσίας γ' ἐβασίλευσεν Ἀντίοχος ὁ ἐπικληθεὶς Θεὸς ἔτη ιε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εσκγ'.

Σποράδην.

Ἀστυάναξ Μιλήσιος παγκράτιον νικᾷ τὸ τρίτον. οὗτος δὲ καὶ D ἓξ ἀνδρῶν σιτία κατήσθιε.

Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐγνωρίζετο τρίτος νομοθέτης Ἀθήνησιν. οὗτος Ἀθηναίοις ἀποδοὺς τὴν δημοκρατίαν ἦλθεν εἰς Αἴγυπτον.

Μενέδημος καὶ Σπεύσιππος φιλόσοφοι ἐγνωρίζοντο.

Ῥωμαῖοι Κελτοὺς καὶ Τυρρηνοὺς ἐνίκησαν καὶ τὴν Σαβίνων γῆν ἐκληρώσαντο.

Οἱ Μακεδόνων ἡγεμόνες ἐστασίασαν.

Περδίκκας εἰς Αἴγυπτον ἐστράτευσε.

Πολυπέρχης υἱὸς Ἀντιπάτρου ἀνεῖλε τὸν Ἀριδαῖον.

3. ὁ ἀντίοχος B. Ἀντίοχος ὁ G. 5. ἄρρενα B. ἄρσενα G. 11. ἓξ om. B. σιτία] σιτεία B. 13. δημοκρατείαν B. 15. Μενέδημος] *Menander* vitiose Eusebius p. 348. 16. Τυρρηνοὺς Scaliger p. 66. Vulgo τυράννους. *Sabinos* Eusebius p. 349. σαβινῶν B. 20. πολυπέρχης AB. Πολυσπέρχης G. Conf. ad p. 270 a. ἀρίδαιον B.

Asiae, Syriae et Babyloniae rex 2 Antiochus Soter annis 19, mundi vero 5204.

Antiochus iste Servator dictus, Stratonice Demetrii filia, Seleuci vero patris proprii coniuge filium Antiochum Deum agnominatum suscepit, qui regnum Syriae et Asiae, patre mortuo, tenuit annis 15 et Ephesi diem extremum obiit.

Syriae et Asiae rex 3 Antiochus, cognomento Deus, annis 15, mundi vero 5223.

Miscellanea.

Astyanax Milesius tertium Pancratio victor. Cibos qui viris sex sufficerent solus devorabat.

Demetrius Phalereus Atheniensium legislator tertius agnoscebatur. Populi restaurata potestate secessit in Aegyptum.

Menedemus et Speusippus philosophi celebres.

Romani Celtas et tyrannos profligant et Sabinorum agros possident.

Macedonum duces tumultuantur.

Perdiccas in Aegyptios bellum movet.

Polysperches Antipatri filius Aridaeum occidit.

Λυσιμαχία ἐν Θρᾴκῃ ἐκτίσθη.

P. 275 *Ἀγαθοκλῆς ἐν Συρακούσαις ἐτυράννησε.*

Ῥωμαῖοι Μάρσους καὶ Ἴμβρους καὶ Παλλινοὺς παρεστήσαντο.

Ῥωμαῖοι ἀποικίας ἔπεμψαν.

Κύπρου Πτολεμαῖος ἐκράτησεν.

Ὁ Λαμιακὸς πόλεμος ἐκινήθη.

Ἀναξιμένης καὶ Ἐπίκουρος ἐγνωρίζετο.

Ἐν Ῥώμῃ παρθένος τις φθαρεῖσα ἀνῃρέθη.

Θεόδωρος ἄθεος ἐγνωρίζετο.

Ῥωμαῖοι Σαυνιτῶν Ἀράβων τελείως ἐκράτησαν.

Μένανδρος ὁ κωμικὸς ποιητὴς πρῶτον δρᾶμα διδάξας Ὀργὴν ἐνίκα.

B *Θεόφραστος φιλόσοφος ἐγνωρίζετο.*

Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς τὴν πόλιν Σαμαρέων ἐπόρθησε.

Μένανδρος ὁ κωμικὸς ἐτελεύτησεν.

Ὁ Σάραπις ἢ ὁ Σόραπις ἢ ὁ Σείραπις κατά τινας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἱδρύνθη.

Μία τῶν ἐν Ῥώμῃ παρθένων ἀνῃρέθη φθαρεῖσα.

2. *συρρακούσαις* A. 3. *Ἴμβρους*] *Οὔμβρους* m. *Imbros* Eusebius p. 348. *παλλινοὺς* AB. *Παλληνοὺς* G. *Πελίγνους* m. *Palinos* Eusebius. 9. *τις* om. G. 11. *Σαυριτῶν* G. 12. *Μένανδρος*] Mirabiliter haec pervertit Armenius Eusebii interpres p. 347. 15. *τὴν πόλιν Σαμαρέων*] *Σαμαρέων πόλιν* G. Conf. p. 273 d. 17. *Σάραπις*] *σάραπης* B. *ὁ Σόραπις* Scaliger. p. 67. *ὡσσάραπης* B. *Ὡσσάραπις* G. *ὁ σειραπὶς* A. *ὡσειραπὴς* B. *ὁ Σίραπις* G. *Sarapis — qui et Sorapis itemque Sirapis* Eusebius p. 351.

Lysimachia condita in Thracia.
Agathocles tyrannidem exercet Syracusis.
Marsos, Umbros et Pelignos deditione ceperunt Romani.
Romani colonias deducunt.
Ptolemaeus Cypro potitur.
Bellum Lamiacum motum.
Anaximenes et Epicurus vigebant.
Vestalis corrupta Romae morte plectitur.
Theodorus Atheus vivebat.
Samnitum praedonum Romani ex integro superiores effecti.
Menander comicus primo dramate Ira publicato palmam refert.
Theophrastus philosophus celebrabatur.
Demetrius Poliorcetes Samariam urbem depopulatur.
Menander comicus moritur.
Sarapis, qui Sorapis et Serapis, ex nonnullorum sensu Alexandriae collocatur.
Vestalium una Romae corrupta capitis damnatur.

Ῥωμαῖοι Κρότον ἔλαβον.

Ἐν Ῥώμῃ πρῶτον ἀργυροῦν ἐκόπη νόμισμα.

Ῥωμαῖοι Καλαβρίαν ἔλαβον καὶ ὑπέταξαν καὶ Μεσσήνην. C

Ἄρατος ποιητὴς ἐγνωρίζετο, ὃς ἔγραψε τὰ Φαινόμενα.

Οἱ βασιλεῖς Ποντίων δέκα κατὰ τούτους ἦρξαν τοὺς χρόνους διαρκέσαντες ἔτη σιη΄. περὶ ὧν Ἀπολλόδωρος καὶ Διονύσιος ἱστοροῦσι.

Καππαδοκῶν βασιλεῖς ζ΄ χρόνους ρξ΄ διαρκέσαντες κατὰ τούτους ἤρξαντο τοὺς χρόνους, ὡς Διόδωρος γράφει.

Καρχηδόνιοι Ῥωμαίων ϟ΄ ναῦς ἔλαβον ἐν Σικελίᾳ, τρέψαντες καὶ τὸν ὕπατον Μέτελλον.

Ῥωμαῖοι ἀποικίας ἐστείλαντο.

Ἐν Ῥώμῃ παρθένος καταγνωσθεῖσα τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἑστίας ἑαυτὴν ἀνεῖλε.

Νικομήδειαν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἔκτισε Νικομήδης βασιλεὺς D Βιθυνῶν.

Ῥωμαῖοι Καρχηδονίους ναυμαχίᾳ νικήσαντες ἑκατὸν πόλεις τῆς Λιβύης ἔλαβον.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ἱέρων τύραννος Σικελίας κρατεῖ Συρακουσῶν καὶ κατὰ Ῥωμαίων Καρχηδονίοις συμμαχεῖ, ἡνίκα πρῶτος πόλεμος Ῥωμαίοις πρὸς Καρχηδονίους κινηθεὶς ἔτη κρα-

1. Κρότον] Κρότωνα Scaliger. *Crotum* Eusebius p. 350. 2. ἄργυρον A. ἀργυρὸν B. 3. ἔλαβον καὶ om. B. *Romani Calabria potiti sunt Messanamque ceperunt* Eusebius p. 351. μεσσίνην B. Vulgo Μεσήνην. 6. ἀπόλλωρος B. 8. καππαδοκῶν B. Καππαδόκων G. 11. μέτελον B. 20. συρρακουσῶν A. Ῥωμαίων] Ῥωμαίους G. 21. κινηθεὶς B. θεὶς G.

Romani Crotonem capiunt.
Nummus argenteus Romae primum cusus.
Romani Calabriam invadunt et Messanam.
Aratus poeta Phaenomenorum scriptor laudabatur.

Ponti reges decem annis 218 regnantes imperii principium hoc tempore posuerunt; de quibus Apollodorus et Dionysius scribunt.

Cappadocum reges septem annis 160 durantes, hac aetate prima regni fundamenta, teste Diodoro, dederunt.

Carthaginenses navibus Romanorum nonaginta captis, Metellum consulem in fugam vertunt.

Romani colonias mittunt.
Virgo Vestalis Romae damnata vitam sibi praeripit.
Nicomedes Bithyniae rex Nicomediam suo nomine condit.

Carthaginensibus mari superatis Libyae civitates centum Romani capiunt.

Temporibus istis Hiero Siciliae tyrannus Syracusas invadit et primo bello, quod Romanos inter et Carthaginenses per annos viginti tres continuatum est, armis Carthaginenses iuvit;, bello secundo Valerius cum Apio

V. 220 τεῖ κγ'. δεύτερος μετὰ Ἀπίωνα Οὐαλέριος ὑπατεύων πάσης ἐξελάσας Σικελίας Καρχηδονίους, τάς τε ἐν αὐτῇ πόλεις ὑπὸ Ῥωμαίους ποιεῖται, πλὴν Συρακουσῶν πόλεως, ἣν εἶχεν Ἱέρων σὺν τοῖς Ἄφροις δεύτερον ἡττηθείς. τότε καὶ Λιβύης ρ' πόλεις εἷλον Ῥωμαῖοι· Ῥωμαῖοι Καρχηδονίους ἐνίκησαν, ἡνίκα καὶ Τοῦλλος
P. 276 ὕπατος μετὰ πόλεμον κγ' ἐνιαυτῶν κρατεῖ Καρχηδονίων καὶ ὑπὸ Ῥωμαίους αὐτοὺς καὶ τὴν χώραν ποιεῖ, λαβὼν καὶ Συρακούσας καὶ Ἱέρωνα τύραννον ἐκδόντα ἑαυτόν, κατὰ τὴν ρκη' ὀλυμπιάδα ἐπὶ Φιλαδέλφου τοῦ Πτολεμαίου, ἐφ' ὃν στρατηγὸς Ἄππιος Κλαύδιος ὑπατεύων πεμφθεὶς πολλὴν Σικελοῖς καὶ Καρχηδονίοις εἰργάσατο φθοράν.

Ἀθηναίοις Ἀντίγονος τὴν ἐλευθερίαν ἀπέδωκεν.

Ἐν Ῥώμῃ ἱερὸν ἐνεπρήσθη τῆς Ἑστίας.

Ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ δούλου διακορευθεῖσα παρθένος ἑαυτὴν διεχειρίσατο.

B Ῥωμαῖοι Γάλλων μυριάδας δ' πρὸς τοῖς τριακοσίοις ἀνεῖλον, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους αὐτῶν κατεδουλώσαντο, Γαλιαρίους καλοῦντες αὐτούς.

Ἐν Ῥώμῃ παρθένοι ἁλοῦσαι φθορᾷ ζῶσαι κατωρύγησαν.

Σκιπίων Ἀφρικανὸς Κελτιβηρίας πολέμῳ πόλεις πολλὰς Ῥωμαίοις ὑπηγάγετο.

Τούτου υἱοὶ δύο ὁ Φιλοπάτωρ καὶ ὁ Εὐεργέτης.

1. οὐαλέριος B. Οὐαλλέριος G. 3. συρρακουσῶν πόλεων A. 6. ἐνιαυτῶν] ἐνιαυτὸν AB. κρατεῖ om. B. καρχηδονίων B. Καρχηδονίους G. 7. Ῥωμαίους] Ρωμαίων G. συρρακούσας A. 9. τοῦ om. G. Vulgo Ἄπιος. 10. ἠργάσατο B. 13. Ἑστίας] α' ἱστίας A. ἀειστίας B. 14. διεχειρήσατο B. 20. Vulgo Σκηπίων. 22. Τούτου] Antiochum dicit, de quo supra p. 274 c.

collega Carthaginenses Sicilia pellit; urbesque cunctas demptis Syracusis ab Hierone secundum victo et Africanis adhuc occupatas populo Romano subiicit. Eo tempore urbes Libyae 100 capiunt Romani, Carthaginensium copias fundunt; tum Metellus post annum 23 consul declaratus Carthaginenses superat, regionem universam, Syracusas et Hieronem ipsum ad deditionem compellit circa Olympiadem 128, Philadelpho regnante; sub quo Appius Claudius consul renunciatus Carthaginensibus et Siculis cladem magnam intulit.

Antigonus libertatem Atheniensibus restituit.

Romae templum Vestae incendio absumptum.

Romae virgo a servo violata sibi ipsi necem infert.

Gallorum myriadas quatuor et trecentos Romani caedunt et bello captos sibi servos efficiunt et Galliarios vocant.

Romanae Vestales in stupro deprehensae in terram vivae defodiuntur.

Scipio Africanus urbes Celtiberiae plurimas Romanis reddidit subiectas.

Antiochi filii duo Philopator et Euergetes.

Ζήνωνα Στωϊκὸν θανόντα Κλεάνθης μαθητὴς διεδέξατο.

Ἐπίκουρος αὐτοματίτης θνήσκει.

Πολέμων θνήσκει ὁ φιλόσοφος, μεθ' ὃν Ἀλκέτας καὶ Κράτης γνωρίζονται.

Τιμήσεως ἐν Ῥώμῃ γενομένης εὑρέθησαν μυριάδες κϛʹ. C

Καρία καὶ Ῥόδος ἐσείσθησαν, ὡς καὶ τὸν μέγαν κολοσσὸν καταπεσεῖν.

Ῥωμαῖοι διαφόρους παροικίας ἐξέπεμψαν.

Οἱ Βιθυνῶν βασιλεῖς ηʹ κατὰ Διονύσιον ἔνθεν ἤρξαντο, διαρκέσαντες ἔτη σιγʹ.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Ἰουδαίων ιβʹ ἀρχιεράτευσε Σίμων υἱὸς Ὀνείου ἔτη κʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσπβʹ.

Ἰουδαίων ιγʹ ἀρχιεράτευσεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σιράχ, ὁ τὴν σοφίαν γράψας τὴν καλουμένην Πανάρετον, ἐν ᾗ μέμνηται καὶ D Ὀνείου τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ἔτη ϛʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ετηʹ.

Κατὰ Ἀφρικανόν.

Ἀπὸ τῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου χρόνων ὑποδύντες Ἰου-

1. *θανόντα* Scaliger p. 67. Vulgo *θανέντα*. 2. *αὐτοματίτης* Scaliger. *αὐτομάτης τίς* B. *αὐτοματί τίς* G. *αὐτοματιστής* m. 3. *Ἀλκέτας* Scaliger. *ἀλκετὰς* B. *ἀλκετᾶς* A. *Ἀλκετοῖς* G. *Ἀρκεσιλᾶς* m. *Arcelaus* Eusebius p. 351. *Ἀρκεσίλας* in Notis Scaliger p. 421. *Κράτης*] *Coton* Eusebius. 8. *παροικίας ἐξέπεμψαν* (*ἐξέπεμψεν* A.) in AB post *βασιλεῖς ηʹ* traiecta in locum suum reposuit Scaliger. Conf. Eusebium p. 354. 9. *Διονύσιον*] Vulgo *Διόνυσον*. Correxit Goarus. 12 et 16. *ὀνείου* B constanter. *Ονίου* G ubique. 15. *Πανάρετον*] Eusebii interpretem Armenium *πάντεχνον* legisse videri ab Maio annotatum est p. 353. 18. *τῶν*] *τοῦ* G.

Zenonem Stoicum vita functum Cleanthes discipulus excipit.
Epicurus mortem spontaneam obit.
Polemo philosophus moritur, post quem Arcesilaus et Crates celebrantur.
Censu populi Rom. habito civium myriades 26 repertae sunt.
Caria et Rhodus terrae motu concussae, quo immanis Colossus in terram actus.
Romani varias colonias deducunt.
Bithyniae reges octo regni exordium, teste Dionysio, circa haec tempora sortiuntur, annisque 213 perseverant.

ANNI MUNDI.

Iudaeorum pontifex 12 Simon, filius Oniae, annis 20, mundi vero 5282.
Iudaeorum pontifex 13 Iesus filius Sirach, libri Sapientiae Panareti virtutum praeceptis locupletis auctor, quo et Oniae decessoris memoriam habet, annis 6, mundi vero 5308.
Ab Alexandri conditoris aetate Iudaei Macedonum imperio subiecti,

δαῖοι τῇ Μακεδόνων ἀρχῇ ποτὲ μὲν Πτολεμαίοις, ποτὲ δὲ τοῖς Ἀντιόχοις ἐτέλουν ὑπόφοροι, ἕως Ὀνείου τοῦ ἀρχιερέως ἀντὶ βασιλέων ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων διεπόμενοι τὰ πολλὰ μετ' εἰρήνης. ἐπὶ δὲ τοῦ ιδ' Ὀνείου τοῦδε Σίμων τις προστάτης τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ προσφεύγει Ἀπολλωνίῳ στρατηγῷ Φοινίκης τὴν ἀρχιερωσύνην ἑαυτῷ περιποιούμενος καὶ τὰ τοῦ ἱεροῦ χρήματα προδίδειν ὑπισχνούμενος, ἅτινα μαθὼν ὁ Σέλευκος διὰ τοῦ Ἀπολλωνίου πέμπει Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ὃς θείαις
P. 277 μάστιξι παιδευθεὶς κενὸς ἐπανῆλθεν· Ὀνείας δὲ ὁ ἀρχιερεὺς διαπράττεται φυγαδευθῆναι τὸν Σίμωνα. καὶ ἐν τούτοις θνήσκει Σέλευκος ὁ καὶ Φιλοπάτωρ βασιλεύσας ἔτη ιβ', μεθ' ὃν Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς ἀδελφὸς τοῦ αὐτοῦ Σελεύκου, υἱὸς δὲ Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου, ὃς καὶ ἦν ὁμηρεύων ἐν Ῥώμῃ. βασιλεύει δὲ Συ-
V. 221 ρίας ἔτη ια'. τούτῳ Ἰάσων ἀδελφὸς Ὀνείου τξ' τάλαντα ὑπέσχετο εἰ τὴν ἀρχιερωσύνην λάβοι, καὶ ξ' ἄλλα προσόδου, καὶ ἕτερα ρ', εἰ τοὺς Ἰουδαίους πρὸς ἑλληνισμὸν μεταγάγοι. ἐφ' οἷς τὸν μὲν Ὀνείαν ἐξέωσε τῆς ἱερωσύνης ὁ Ἀντίοχος, Ἰάσωνι δὲ ταύτην παρέσχεν, ὡς γυμνάσιον ἐφήβων καταστήσας, ἀγῶνος
B ἐν Τύρῳ πενταετηρικοῦ ἀχθέντος θεωροὺς ἔπεμψεν Ἰάσων, καὶ δραχμὰς τρισχιλίας εἰς θυσίαν τοῦ Ἡρακλέους. καὶ τὸν βασιλέα Ἀντίοχον εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐλθόντα μεγαλοπρεπῶς ὑπεδέξατο, χρήματά τε ἄλλα διὰ Μενελάου τοῦ ἀδελφοῦ Σίμωνος ἔπεμψεν. ὁ

2. τοῦ ἀρχιερέως — τοῦ ιδ' Ὀνείου om. B. 6. ἀρχιεροσύνην B, ut solet. παραποιούμενος G. 7. προδιδόναι Scaliger p. 67. Recte προδίδειν. Sic δίδειν supra p. 267 d. 11. Σέλευκος ὁ] ὁ Σέλευκος ὁ G. 14. τούτῳ ἰάσων B. τούτῳ τῷ Ἰάσωνι G. 16. ἕτερα] ἄλλα G. 18. ὡς] ὃς m.

qua Ptolemaei, qua Antiochi posteris tributa pendebant et regum vice, pontificum imperio pacis fovendae studioso morem gerebant. Sub Oniae porro istius annum 14 Simon quidam Hierosolymorum templi praefectus Apollonium Phoeniciae ducem pontificatus obtinendi templi divitias prodendi animo convenit. De his Seleucus Apollonii litteris factus certior, Heliodorum regiis rebus praepositum mittit, qui divinis verberibus eruditus, re infecta revertitur; eam ob rem Simonem pelli Onias pontifex studiorum diligentia consequitur. Dum haec aguntur Seleucus Philopator dictus anno regni duodecimo moritur; quem Antiochus Epiphanes, Seleuci frater, Antiochi magni filius, Romae quondam obses datus, excipit, et Syriae imperat annis 11. Huic Iason Oniae frater talenta 360, si modo pontificatum obtineret, pollicebatur; tum annui redditus 60 et Iudaeis ab eo ad Graecam superstitionem adactis alia 100, Antiochus pollicitis illectus Oniam dignitate eiicit et in Iasonem transfert. Hic iuvenum instituta palaestra, quinquennali certamine Tyri celebrato legatos et Herculis sacrificio drachmarum 3000 mittit; et Antiochum Hierosolymam profectum ingenti pecuniarum pondere Menelai fratris Simonis manibus oblato et magnis honoribus

δὲ Μενέλαος τριακοσίοις ταλάντοις ὑπερβαλλόμενος τὸν Ἰάσωνα τῆς ἱερωσύνης ἐπέβη. ἀλλ' Ἰάσων μὲν διὰ ταῦτα εἰς τὴν Ἀμανίτην ἔφυγε, Μενέλαος δὲ μὴ ὑπαντῶν διὰ πλῆθους τὰ ὑποσχεθέντα δοῦναι τῷ Ἀντιόχῳ ἐξώσθη τῆς ἀρχιερωσύνης, Λυσίμαχός τε καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδέχεται αὐτόν· Ὀνείας δὲ ὁ πρὸ τούτων ἀρχιερεὺς ἔννομος καὶ ἄριστος ἐν ἀνθρώποις κατὰ τὴν Δάφνην ἀποχωρήσας κατηγορῶν Μενελάου ἀναιρεῖται ὑπὸ Ἀν- C δρονίκου δώροις πεισθέντος καὶ ἱεροσυλίαις τοῦ Μενελάου, ὃν Ἀντίοχος ἐπανελθὼν ἐκ Κιλικίας καὶ σφόδρα λυπηθεὶς ἐπὶ τῷ φόνῳ Ὀνείου καθεῖλε τῆς τιμῆς.

Ἑβραίων ἀρχιεράτευσε ιε' Ἰάσων ἀδελφὸς Ὀνείου ἀρχιερέως. ἀνιέρως διὰ χρημάτων ἐκράτησε τῆς ἀρχιερωσύνης, ἐκβαλὼν τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Ὀνείαν· καὶ αὐτὸς ἐκβληθεὶς ὑπὸ Μενελάου μετὰ τρία ἔτη διὰ χρημάτων ὁμοίως. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ετιε'.

Μετὰ τὴν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου καθαίρεσιν Περσῶν τοὺς ζ' τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἤτοι πρὸ τοῦ τῆς Ἑλλήνων βασιλείας ἔτους, Ἕλληνας γὰρ καὶ Μακεδόνας κατὰ τὴν τῶν Μακκαβαίων γραφὴν τοὺς αὐτοὺς μεμαθήκαμεν, ἐξ ὧν ἥ τε κατὰ τὴν Μακεδονίαν μετὰ θάνατον Ἀλεξάνδρου διαιρεθεῖσα ἀρχὴ εἰς ἀρχάς, τήν τε κατ' D Αἴγυπτον τῶν Πτολεμαίων καὶ Ἀντιόχειαν τῶν Ἀντιόχων καὶ τὰς λοιπάς, ὡς ἐκεῖ δεδήλωται, καὶ αὐτὴν τὴν Μακεδονίαν, ὑποχείριον ἔσχε τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος, ποτὲ μὲν ὑπὸ τοὺς Πτολε-

7. ἀποχωρήσας B. ὑποχωρήσας G. 8. ἱεροσυλίτης G. 9. λυπηθεὶς] ποθεὶς G. 10. καθεῖλε — ἀδελφὸς Ὀνείου om. G. 15. τοὺς ζ'] τῷ ζ' ἔτει m. 16. πρὸ τοῦ — ἔτους] πρώτῳ ἔτει m. 17. γραφὴν om. G.

excipit. Menelaus talentorum 300 promisso Iasonem superans ad pontificatum evehitur; Iason in Ammanitem se recipit. Menelaus exsolvendi promissi impotens dignitate movetur, subrogato in eius locum fratre Lysimacho. Onias autem legitimus dudum et optimus pontifex Menelaum accusandi causa Daphnem se confert, ubi ab Andronico sacrilegi Menelai donis corrupto interficitur. Antiochus e Cilicia reversus et Oniae sacrilege pecuniarum largitione sublati caede tristatus [lacrymas fundere visus est. Iason itaque Oniam, ut praemisimus,] fratrem pontificatu expulit, quo potitus, a Menelao donis sibi dignitatem comparante post annos tres eiectus est, anno mundi 5315.

Everso Alexandri armis Persarum imperio anno regni septimo, qui Graecorum primus numeratur, (Graecos enim et Macedonas ex Maccabaeorum historia eosdem esse novimus), unica, quae penes Macedoniam stabat regnandi potestas in plura regna divisa est; Aegypti nimirum, cuius principes Ptolemaei; Antiochiae, cuius sceptrum ab Antiochi posteris arreptum, nec non locorum aliorum (prout memorata historia describit) et ipsius tandem Macedoniae proprium. Quocirca Iudaeorum gens modo Pto-

μαίους, ποτὲ δὲ ὑπὸ τοὺς Ἀντιόχους, μέσον ἐχόντων τῶν δύο τούτων ἀρχῶν τὴν κατοίκησιν τῆς ὑπὸ θεοῦ κεκληροδοτημένης χώρας, εἰρήνης τε ἀπέλαυον ὡς τὰ πολλὰ ἐπὶ ἔτη ρλζʹ ἕως Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς, καὶ διεπομένων ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων ἀντὶ βασιλέων. πρὸ βραχέως γοῦν τῆς τοῦ Ἐπιφανοῦς Ἀντιόχου βασιλείας, Σελεύκου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ βασιλεύοντος, Ὀνείου δὲ
P. 278 *ἀρχιερατεύοντος τῶν Ἰουδαίων ἀνδρὸς ἀρίστου καὶ θεοφιλοῦς, Σίμων τις Ἰουδαῖος προστάτης τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ παρανομώτατος, τὸν Ὀνείαν ἐκβάλλειν σπουδάσας πολλαχοῦ καὶ μὴ δυνηθείς, φυγὰς ἧκε πρὸς Ἀπολλώνιον Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ Κιλικίας στρατηγόν, μηνύων θησαυροὺς πλείστων χρημάτων ἰδιωτικῶν εἶναι παρὰ τῷ ἀρχιερεῖ Ὀνείᾳ ἐν τῷ ἱερῷ τεθησαυρισμένους, προσήκοντας τῷ βασιλεῖ Σελεύκῳ. ὁ δ' Ἀπολλώνιος μηνύσας τῷ Σελεύκῳ ταῦτα καὶ τὸν τῆς πατρίδος προδότην ἀποδεξάμενος ἔρχεται σὺν αὐτῷ κελευσθεὶς ὑπὸ τοῦ Σελεύκου εἰς*
B *Ἱερουσαλὴμ μετὰ στρατευμάτων, τὰ αὐτὰ ληψόμενος χρήματα. τῶν δὲ Ἰουδαίων ἀδύνατον εἶναι λεγόντων τὰς τῷ ἱερῷ θησαυρῷ πιστευθείσας παρακαταθήκας προδίδοσθαι καὶ τὸν θεὸν λιπαρούντων σὺν δάκρυσι προστῆναι τοῦ ἱεροῦ, τοῦ τε Ἀπολλωνίου μετὰ τῆς ἐνόπλου στρατείας ἐλθόντος εἰς τὸν ναὸν ἁρπάσαι τὰ*
V. 222 *χρήματα, ἄγγελοι φοβεροὶ φανέντες ἔφιπποι πάντας ἐντρόμους κατέστησαν, ὅ τε Ἀπολλώνιος ἡμιθανὴς καταπεσὼν ἐπὶ τὸν*

2. ἀρχῶν] ἐθνῶν G. 3. Vulgo ἀπήλαυον. 9. ἐκβάλλειν σπουδάσας B. σπουδάσας ἐκβάλλειν G. 12. ἰδιωτικὸν A. εἶναι B. μὲν εἶναι G. ἱερῷ] ναῷ G. 13. προσηκοῦντας B. 16. λειψόμενος B. 20. ἁρπάσαι] Vulgo ἁρπάξαι.

lemaeis, modo Antiochis, nationibus istis duabus provinciam a deo quondam Hebraeorum habitationi sorte distributam inter se mediam habentibus, subiecta, pace ut plurimum gaudebat annis 137, pontificibus regum vice publicam rem administrantibus ad Antiochi Illustris aetatem. Exiguo igitur ante Illustrem Antiochum temporis intervallo, Seleuco eius fratre regnum moderante, et Onia viro integro et religioso Iudaeorum pontificatum tenente, Simon quidam Iudaeus Hierosolymitani templi praefectus, homo nequissimus, frequenter Oniam pontificii culmine deiicere, incassum licet molitus, tandem ad Apollonium Syriae, Phoenices et Ciliciae praepositum fugiens, congestos privatarum pecuniarum thesauros Seleuci regis aerario reponendos apud Oniam in templo servari denunciat. Haec ad regem vicissim refert Apollonius et patriae proditorem humaniter excipit; Seleucique iussu ductis secum militibus et Iasone Hierusalem advolat, memoratas divitias aerario publico addicturus. Iudaeis thesauro deposita commissa prodere nefas esse conclamantibus et cum lacrymis templi clientelam deum sumere contestantibus, Apollonio vero armatorum militum vi cuncta dirimere contendente, angeli terribiles equis insidentes manifesto visi circumspectantibus cunctis stuporem haud exiguum ingesserunt. Quare Apollo-

πάμφιλον περίβολον τοῦ ἱεροῦ παρεκάλει δεηθῆναι τοὺς Ἑβραίους ὑπὲρ αὐτοῦ. θεραπευθεὶς δὲ ταῖς Ὀνείου λιταῖς ἧκε πρὸς Σέλευκον κενός, ἀγγέλλων τὰ συμβάντα αὐτῷ· καὶ ἐν τούτοις ὁ Σέ- C λευκος τελευτᾷ, ὡς ἐν τῇ δ' τῶν Μακκαβαϊκῶν βίβλῳ φέρεται. ἐν δὲ τῇ β' τῶν αὐτῶν Μακκαβαϊκῶν βίβλῳ ἄλλως πως ἱστορεῖται τὰ κατὰ τὸν παρὰ Σελεύκου σταλέντα πρὸς ἁρπαγὴν τῶν χρημάτων Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν χρημάτων, ὡς καὶ αὐτὸς μὲν βιαίως ἁρπάζων ἀνῆλθε τὰς χηρῶν τε καὶ ὀρφανῶν παρακαταθήκας ἐν τῷ ἱερῷ γαζοφυλακίῳ, ταλάντων οὔσας χρυσίου σ' καὶ ἀργυρίου υ' μόνων, ἐν οἷς καί τινα ἦν τῶν αὐτῶν χρημάτων Ὑρκανοῦ τοῦ Τωβίου ἀνδρὸς ἐπισήμου, ὡς Ὀνείας ὁ ἱερὸς ἀρχιερεὺς ἀπέδειξε, καὶ οὐχ ὡς Σίμων ὁ κατάρατος διεψεύσατο. τοῦτον οὖν Ἡλιόδωρον, φησί, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ δορυφόρους ἵππος τις φοβερὸς καλλίστῃ σάγῃ διακεκοσμημένος, φοβερώτερον D ἔχων τὸν ἐπιβάτην, καὶ ῥύδην φερόμενος ἐξεδειμάτωσε τὰς ἐμπροσθίους ἐνσείσας ὁπλὰς αὐτῷ καὶ τῇ ἐνόπλῳ χρυσαυγείᾳ τοῦ ἐπιβάτου. οἵ τε ἄλλοι φανέντες ἐκπρεπεῖς καὶ καταπληκτικοὶ δύο νεανίαι μαστίζοντες αὐτὸν κατὰ νώτου καὶ στέρνων ἀφῆκαν ἡμιθανῆ· ὑπὲρ οὗ τὸν θεὸν ἐξιλεουμένου τοῦ Ὀνείου οἱ αὐτοὶ νεανίαι φανέντες τῷ Ἡλιοδόρῳ εἶπον ἔχειν Ὀνείᾳ τῷ ἀρχιερεῖ τὴν χάριν, δι' οὗ τὸ ζῆν ἔχει, καὶ πᾶσι διαγγέλλειν τὸ θεῖον κρά-

2. ταῖς] ταῖς τοῦ G. 3. ἀγγέλλων B. ἀναγγέλλων G. 4. τελευτᾷ. ὡς ἐν τῇ β' τῶν Μακκαβαϊκῶν ἄλλως πως G. 5. β'] Cap. 3. 7. τὸν] τῶν B. 10. τῶν αὐτῶν B. αὐτῶν τῶν A. solum αὐτῶν G. αὐτῶν delendum. 11. τοβίου B. 12. οὐχ ὡς] οὐχ ὁ A. 15. ἐμπροσθίους] ἐμπροσθείους B. ἐμπροσθήρους G. 17. εὐπρεπεῖς G. 18. νώτου B. νώτων G. ἀφῆκον G.

nius semianimis in carum templi septum decidens, Iudaeos ad preces pro se offerendas sollicitabat. Hinc Oniae votis servatus, quae sibi contigerant palam factis ad Seleucum reversus est; et inter haec Seleucus vivis eripitur. Porro res ab Heliodoro regii aerarii praeposito gestae, cum a Seleuco thesauros rapturus fuit missus, ratione nonnihil diversa libro Maccabaeorum secundo narrantur. Ut nimirum viduarum et orphanorum deposita e sacro gazophylacio asportaturus adscenderit in templum; quorum tamen pretium auri talenta 200 et argenti 400 non excederet, in quibus insuper erant nonnulla, quae ad Hyrcanum Tobiae filium virum inprimis nobilem pertinerent, prout Onias sacer pontifex sincere demonstrabat, non ut mendaciter exsecrandus Simon enunciaverat. Hunc igitur Heliodorum, ait, et adiunctos satellites equus quidam terribilis ornatissimis phaleris instructus, sessoremque longe magis tremendum ferens, impetu in eum facto, anterioribus vibratis calcibus, aureorumque sessoris armorum radiante fulgore exterruit. Una iuvenes duo aeque specie ac vultu tremendi visi sunt, qui Heliodorum tergo et pectore toto caesum semivivum reliquerunt; pro cuius salute Onia divinum numen interpellante, iidem iuvenes facti Heliodoro conspicui dixerunt; haberet Oniae pontifici gratiam, cuius meritis vitam

τος· ὃς θύσας τῷ θεῷ καὶ ἀναζεύξας πρὸς Σέλευκον ἅπαντα τῷ βασιλεῖ τὰ παράδοξα διηγεῖτο. ταῦτα δὴ κατὰ τὴν δευτέραν τῶν Μακκαβαϊκῶν ὁ συγγραφεὺς, ἀφεὶς τὰ κατὰ τὸν Σέλευκον, P. 279 ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν ἐπιτεταμένως ἀπὸ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς ἤρξατο, λέγων ὅτι τῷ ρλζ' ἔτει βασιλείας Ἑλλήνων ἐβασίλευσε, καὶ ὅτι παρανόμως οἱ υἱοὶ ἐξ Ἰσραὴλ πορευθέντες πρὸς αὐτὸν ἑλληνίζειν ᾐτήσαντο, αὐτός τε Ἀντίοχος τούτοις προσετέθη καὶ τὸν κατὰ Πτολεμαίου καὶ τῆς Αἰγύπτου πόλεμον ἐκίνησεν ἐν ἅρμασι καὶ ἐλέφασι καὶ ἱππεῦσι καὶ στόλῳ μεγάλῳ, σκευάσας τε τὴν Αἴγυπτον ἐπανῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ τῷ ρμγ' ἔτει βασιλείας Ἑλλήνων· ὅπως τε εἰς τὸ ἁγίασμα μεθ' ὑπερηφανίας εἰσελθὼν ἔλαβε τὸ θυσιαστήριον καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς καὶ πάντα τὰ σκεύη B οἴκου κυρίου καὶ τὸν κόσμον καὶ τοὺς θησαυροὺς, ποιήσας φονοκτονίαν πολλήν· ἡνίκα καὶ τὰ κατὰ Ἐλεάζαρον καὶ τοὺς ἑπτὰ παῖδας καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν μαρτυρικῶς πέπρακται, ὡς ἐν τετάρτῃ βίβλῳ τῶν Μακκαβαϊκῶν. καὶ μετὰ δύο ἔτη ἀπέστειλεν ἄρχοντα φορολογῆσαι τὴν Ἰουδαίαν· οὗτος δὲ ἦν Ἀπολλώνιος μυσάρχης ὑπὸ Μενελάου τοῦ καταράτου αἰτηθεὶς σταλῆναι παρ' Ἀντιόχου πρὸς τελείαν καταφθορὰν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ. ἐλθὼν οὖν εἰρηνικῶς ἐφ' ἡμέρας τρεῖς διῆγεν ὡς φίλος. C τῇ δὲ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου πάντων ἀργούντων κατέσφαξε τοὺς

5. λέγων B. λέγειν G. 10. κατασκευάσας m. 11. εἰς] ἐν G. 15. τὰ om. B. 21. εἰρηνικὸς A.

receperat, ut dei potentiam cunctis redderet manifestam. Ille victimis deo immolatis, ad Seleucum remeans, cuncta haec stupenda regi enarravit. At vero tum quae Seleucum, tum quae alios Alexandri Macedonis successores spectant fusius et explicatius tractandis Maccabaeorum libro secundo relictis, ab Antiocho Illustri narrationis principium auctor exorsus est; ut videlicet regni Graecorum anno 137 solium conscenderit, et ut filiis Israël impie ad eum confluentibus et Graecorum superstitioni addici postulantibus assensum et animum adiecerit; ut ingenti armorum, elephantum, equitum, classis quoque apparatu bello in Ptolemaeum et Aegyptum moto, regione vastata, victor Hierosolymam numeroso exercitu secum ducto fuerit ingressus anno Graecorum imperii 143, et ut in sancta arroganter intrusus altare, luminis candelabrum et vasa domus domini cuncta, ornatum omnem, thesauros universos plurima strage praemissa secum asportaverit; quo tempore Eleazari, septem puerorum et eorum matris martyrio probata constantia refulsit; quae libro Maccabaeorum quarto discribuntur. Elapso biennio ex optimatibus quendam Iudaeae vectigalia collecturum rex misit. Erat hic impius Apollonius integrae Hierusalem et civium eius ruinae consummandae ab exsecrando Menelao, ut ab Antiocho mitteretur, expetitus. Pacem in adventu praeferens dies solos tres amicorum more agendos statuit. Sabbati demum die cessantibus operis militaris aetatis

ἐν ἡλικίᾳ καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησε, τὸ δεύτερον τὰ τείχη καθελὼν καὶ τοὺς οἴκους αἰχμαλωτίσας τε γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα σὺν τοῖς ὑπάρχουσι· τὰ δὲ σκῦλα ἀπέθετο ἐν τῇ ἄκρᾳ τῇ λεγομένῃ πόλει Δαβὶδ, ἥτις ἦν ὀχύρωμα τῇ Ἱερουσαλὴμ, ἐποικοδομήσας αὐτὴν τείχει μεγάλῳ καὶ πύργοις ὀχυροῖς καὶ ἐγκατοικίσας στράτευμα καὶ ὅπλα καὶ τροφὰς ἀποθέμενος. καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέστειλεν Ἀντίοχος γέροντα Ἀθηναῖον, καταναγκάζων τὸ ἔθνος ἑλληνίζειν V. 223 *καὶ πᾶσαν τὴν κατὰ νόμον ἀποπαῦσαι λατρείαν· καὶ ἐν τῷ ναῷ Διὸς Ὀλυμπίου στησάμενος ἄγαλμα τῇ ιε' ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς Χασελεῦ, ἔτει κατὰ Ἰώσηππον ρμε', ἐν δὲ Σαμαρείᾳ Διὸς ξενίου. τά τε βιβλία τοῦ νόμου κατασχίζειν προσέταξε καὶ ἐμπιπρᾶν, τοὺς* D *δὲ περιτεμνομένους θανατοῦν, καὶ τὰ νεκρὰ τῶν βρεφῶν κρεμᾶν ἐκ τῶν τραχήλων τῶν μητέρων, καὶ πολλοὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἀπέθανον ὑπὲρ τῶν πατρίων νομίμων.*

Τότε Ματθίας τις ἱερεὺς τῶν υἱῶν Ἰωαρεὶμ, υἱὸς Ἰωάννου τοῦ Συμεὼν, ἐξελθὼν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἐκάθισεν ἐν Μωδεεὶν, καὶ αὐτῷ υἱοὶ πέντε, Ἰωάννης ὁ ἐπιλεγόμενος Γάδδης, Σίμων ὁ καλούμενος Θάσος, Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκαβαῖος, Ἐλεάζαρος ὁ καλούμενος Ἀβαρὰν, Ἰωνάθας ὁ καὶ Σαπφοῦς. οὗτος ἐθρήνει P. 280 *τὴν πόλιν καὶ τὸ σύντριμμα τοῦ γένους σὺν τοῖς υἱοῖς, περιθέ-*

1. τὸ δὲ δεύτερον G. 3. σκύλλα A. τῇ] τε A. 5. Vulgo ἐγκατοικήσας. 6. ἀποθέμενος] καὶ ἀποθέμενος A. 7. καταναγκάζων B. καταναγκάζοντα G. Conf. Maccab. II, 6. 9. Χασλεῦ G. 10. ἰώσηππον B. τὸν Ἰώσηππον G. 13. ἐκ τὸν τράχηλον B. 16. ἐκάθησεν B. μωδεεῖν B. μωδεεὶμ A. Μοδεεὶμ G. Vide Ioseph. Antiq. XII, 6. 17. αὐτῷ] αὐτοὶ A. 19. ἀβαρᾶν A. καὶ om. G. σαπφοῦς AB. Σάπφους G. Corrige Ἀπφοῦς ex Iosepho. ἐθρήνη B.

viros trucidari et civitatem succendi imperat; muris deinde disiectis et eversis aedibus, facultatibus quoque direptis mulieres et pueros captivos egit; spoliis mox in arce, civitate David nuncupata, Hierosolymorum videlicet loco munito, depositis; altis muris et firmis turribus, militum praesidio, armis cibisque illatis locum communivit. His actis misit Antiochus senem quendam Atheniensem, qui divino ac secundum Mosi legem cultu exstincto, ad profanum Graecorum ritum Iudaeos transire cogeret. Quocirca in dei templo Iovis Olympii statuam Chasleu mensis die decimo quinto anno iuxta Iosephi computum 145, et in Samaria Iovis Hospitalis simulacrum posuit; legis libros discerpi et flammis comburi, pueros circumcisos necari et e matrum collis suspensa mortuorum publice deferri praecepit; eam ob rem cadavera patrii instituti legibus observandis leto plurimi sese exposuerunt.

Eo tempore Matthias quidam sacerdos ex filiis Ioarim, Ioannis filius, Symeonis nepos, Hierosolymis egressus recessit in montem Modim. Erant porro illi filii quinque, Ioannes, cognomento Gaddes, Simon, nuncupatus Thasus, Iudas, dictus Maccabaeus, Eleazarus, qui et Abaran, ac Ionathas, qui Apphus. Hic sanctam urbem et saccis indutus eius calamitatem

μενος σάκκους. ἐλθόντα δὲ τὸν παρὰ τοῦ βασιλέως καταναγκάζοντα θύειν τοῖς εἰδώλοις ὡς εἶδε, τινὰ προσελθόντα Ἰουδαῖον ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐν Μωδεεὶμ τῇ πόλει δραμὼν ἔσφαξεν αὐτὸν, καὶ τὸν ἄνδρα τὸν παρὰ τοῦ Ἀντιόχου ἀναγκάζοντα θύειν, ὡς Φινεὲς τὸν Ζαμβρὶ υἱὸν Σαλὼμ καὶ τὴν Μαδιανῖτιν. καὶ ἐξῆλθε φεύγων σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ ἄλλοις ὁμογνώμοσι πλείστοις εἰς τὴν
B ἔρημον. οἷς ἐπιπέμψας ὁ βασιλεὺς στράτευμα ἐν ἡμέρᾳ σαββάτου ἀνεῖλεν αὐτῶν ἀμφὶ τοὺς χιλίους. Ματθίας δὲ βουλευσάμενος σὺν τοῖς φίλοις ἔγνω καλὸν εἶναι πολεμεῖν ὑπὲρ τῶν νομίμων ἐν σάββασι. καὶ ἐκράτησε πολλῶν καὶ πόλεις ἠλευθέρωσε καὶ βωμοὺς κατεστρέψατο. οὗτος ἀποθνήσκων περὶ εὐσεβείας τοῖς σὺν αὐτῷ διελέχθη, καὶ τοὺς υἱοὺς ἀντ' αὐτοῦ κατέστησεν ἄρχοντας τοῦ λαοῦ, ὧν Ἰούδας ἡγεῖτο ὁ Μακκαβαῖος. πρὸς τοῦτον Ἀπολλώνιος Ἀντιόχου στρατηγὸς παραταξάμενος μετὰ δυνάμεων Σύρων καὶ Σαμαρέων ἀναιρεῖται σὺν πολλοῖς. ἔπειτα Σήρων ἄρχων δυνάμεως Συρίας ἐπελθὼν Ἰουδαίοις μετὰ δυνάμεως μεγάλης ἀναιρεῖται σὺν πολλοῖς. πρὸς ταῦτα ἀγανακτήσας Ἀντίοχος, μέλλων ἐπὶ τὴν Περσίδα πορεύεσθαι διὰ φόρων συναγωγὴν, ἐκέλευσε Λυ-
C σίαν τὸν ἐπὶ τῶν πραγμάτων Ἰουδαίοις πολεμεῖν· ὃς Πτολεμαῖον καὶ Γοργίαν καὶ Νικάνορα στρατηγοὺς ἐκπέμπει, οἰόμενος τὸν Ῥωμαϊκὸν φόρον τὰ ͵α τάλαντα ἐκ τῶν Ἰουδαϊκῶν λαφύρων

3. ἐν μωδεεὶμ B. ἐμμωδεεὶμ A. ἐν Μοδεὶμ G. 5. ζαμβρὶ B. Ζαμρὶ G. μαδιανήτην B. 12. Vulgo διηλέχθη. 14. δυνάμεων AB. δυνάμεως G. Iosephi (XII, 7.) comparatio docet Georgium dicere debuisse μετὰ δυνάμεως Σαμαρέων, omissis Σύρων καὶ. 15. ἔπειτα — σὺν πολλοῖς addidi ex AB. Σήρων] Codices σύρων. 18. ἐπὶ] εἰς G. 19. τὸν] τῶν B. 21. τὰ ͵α B. χίλια G.

cum filiis lugebat. Eum vero qui ex regis mandato idolis sacra facere cogeret et una Iudaeum quendam in civitate Modim immolare paratum cum cerneret, exsiliens sacrificaturum occidit, unaque senem ab Antiocho missum et ad impios ritum compellentem, ad Phinees instar Zamri filium Salom et Madianitidem confodientis, e medio propria manu sustulit; mox cum filiis et aliis eiusdem consilii consciis fuga se proripuit in desertum, in quos exercitu die Sabbati misso ex eis circa mille viros rex gladiis confecit. Matthias communicato cum amicis proposito etiam Sabbatis arma tractare, bello vitam legemque tueri aequi bonique consuluit; ex quo frequentes victoriae, urbes in libertatem vindicatae, eversae gentilium arae. Moriturus demum cum suis de religione habito tractatu, filios populi principes instituit, et Iudam Maccabaeum summum inter eos ducem. Antiochi dux Apollonius Syrorum et Samariensium copiis eductis commissoque praelio, e suis plures amisit et ipse vitam in conflictu reliquit. His exacerbatus Antiochus indicta in Persidem corrogandarum ergo pecuniarum profectione, Lysiam negotiis Iudaeae praefectum Iudaeos bello lacessere iubet, ac Ptolemaeo, Gorgia et Nicanore ducibus institutis, pendendum Romanis talentorum mille tributum ex Iudaeorum spoliis collecturum se sperabat. Illi ad Emmauntem

παριστᾶν. συμβαλόντες δὲ περὶ Ἐμμαοῦντα τοῖς Ἰουδαίοις ἡττῶνται δεινῶς, καὶ τῷ ἐφεξῆς ἔτει ὁμοίως πάσχουσιν Ἕλληνες. τότε Ἰούδας ἐλθὼν εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὸν ναὸν ἐκάθηρε τῶν βδελυγμάτων, πολιορκῶν τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ φρουροῦντας καὶ τειχίζων τὴν πόλιν, τοῖς τε ἐν τῇ Ἀκραβεντήνῃ Ἰουδαίοις ἐπολέμει καὶ Ἀμμανίταις καὶ Τιμοθέῳ ἐπικειμένῳ τῇ Γαλααδίτιδι. Τυρίοις δὲ καὶ Σιδωνίοις καὶ Πτολεμαίοις πορθοῦσι τὴν Γαλιλαίαν τὸν ἀδελφὸν ἔπεμψε Σίμωνα καὶ πάντας ἀπέστησεν. ἐν οἷς κατὰ Ἰώ- D σηππον ἐπίτροπον τῆς πόλεως ὑπὸ Ἰούδα κατασταθέντα καὶ ἡ κατὰ Ἰαβανίαν πόλιν ἀποτυχία αὐτοῦ· εἶτα Ἰούδα τιμωρία εἰς Ἰόππην καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ διὰ τοὺς ὑπ' αὐτῶν καταποντωθέντας Ἰουδαίους, καὶ ἡ κατὰ Ἰαβινίας καὶ Τιμοθέου εὐδοκίμησις Ἰούδα.

Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς Ἐλυμαΐδι πόλει Περσικῇ διὰ πλοῦτον V. 224 πολὺν ἀποκείμενον ἐν αὐτῇ προσβαλὼν εἰς πόλεμον ἀποτυγχάνει. ἀπαγγελθέντων δὲ αὐτῷ καὶ τῶν Ἰούδα ἀριστευμάτων νόσῳ περιελθὼν ἀθυμίας καὶ ἀϋπνίας δεινῶς θνήσκει. Λυσίας δὲ τὸν P. 281 αὐτοῦ παῖδα Ἀντίοχον ἀνατρέφων Εὐπάτορα προσαγορεύσας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καθιστᾷ, μετὰ δυνάμεώς τε πολλῆς καὶ ἐλεφάντων κατὰ Ἰουδαίων ἐπιστρατεύει. κρατερᾶς δὲ μάχης συστάσης καὶ τοῦ βασιλικοῦ θηρίου ὑπὸ Ἐλεαζάρου τοῦ Σαναρὰν ἀναιρεθέντος ὁ

1. παριστᾶν B. περιστᾷν G. 3. τῶν βδελυγμάτων] ἀγαλμάτων G. 5. ἀκραβεντήνῃ B. ἄκρᾳ Βεττίνῃ G. Vide Iosephum XII, 8. 11. Ἰόππην] ἰώππην B. Ἰώσηππον G. 12. ἰαβινίας B. Ἰαβιννίας G. 18. ἀναγορεύσας G. 21. σαναρὰν B. σαναρᾶν A. Σαβαρὰν G.

cum Iudaeis congressi contrarium Martem experiuntur, quo pariter anno succedente afflictantur Graeci. Iudas victoriis elatus et in Hierusalem profectus, templo idolis expurgato, praesidium in arce positum obsidet, urbis moenia restaurat, et cum Acrabettinensibus Idumaeis, cum Ammanitis et Timotheo per Galaaditidem regionem grassantibus frequentioribus praeliis dimicat. Tyrios etiam, Sidonios et Ptolemaicas copias Galilaeam depraedantes misso fratre Simone reprimit. Temperavit nihilo secius victoriarum successum clades ad Iamniam civitatem accepta, et Iosephi, quem Iudas urbi procuratorem dederat, proditio, quam Iosephus ipse sanguine expiavit; poena quoque a sceleratis civibus expetita propter Iudaeos oppressos, res quoque adversus Iamniam et Timotheum gestae Iudae nomen clarius reddidere.

Antiochus autem rex Elymaidem civitatem Persicam immensis opibus in ea repositis locupletem bello capere molitus, spe frustratur; praeclaris quoque Iudae facinoribus auditis, morbo corripitur et moerore somnique inedia iactatus interiit. Lysias filium eius Antiochum, eius enim erat nutritius, Eupatorem appellatum in solio collocat et cum copioso militum et elephantum numero in Iudaeos movet; crudeli hinc inde certamine inito, Eleazarus Auranes regium elephantem confodit; rexque demum cum Iu-

βασιλεὺς Ἰουδαίοις ἐσπείσατο. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν πόλιν καθεῖλε τὸ τεῖχος μετὰ τοὺς ὅρκους Ἰούδαν καταλιπὼν ἄρχειν μέχρι Πτολεμαΐδος. καὶ ἀναζεύξας εἰς Ἀντιόχειαν ὀξέως κατὰ Φιλίππου ἐκ Περσίδος ἐπανελθόντος σὺν ταῖς δυνάμεσι καὶ τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτὸν περιστήσαντος, ὃν πολιορκήσας κατέλαβε τὴν Ἀντιόχειαν. B αὐτός τε παραυτὰ ἐκβληθεὶς ὑπὸ Δημητρίου υἱοῦ Σελεύκου ὁμηρεύοντος ἐν Ῥώμῃ καὶ κατελθόντος εἰς Τρίπολιν τῆς Φοινίκης πλῷ, ἐν ἡμέραις ἀναιρεῖται συλληφθεὶς ἅμα τῷ Λυσίᾳ παρὰ τοῦ πλήθους, προστάξει Δημητρίου ἀδελφιδοῦ μὴ ἀνασχομένου θεάσασθαι αὐτὸν, βασιλεύσας ἔτος ἓν ἥμισυ· μεθ᾽ ὃν ὁ αὐτὸς Δημήτριος βασιλεύει ἔτη ιβ΄. τούτῳ προσφεύγουσιν ἀσεβεῖς τινες Ἰουδαῖοι, ὧν ἡγεῖτο Ἄλκιμός τις ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ γένους. οὗτος τοῦ Ἰούδα κατηγορεῖ τὴν ἱερωσύνην τε πρὸς τοῦ Δημητρίου ἐγχειρίζεται. διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὴν πατρίδα Βακχίδην στρατηγὸν ἔχων μετὰ δυνάμεως ἔρχεται κατὰ τοῦ Ἰούδα καὶ τῶν ὁμο- C φύλων. λόγοις δὲ πείθειν τὸν Ἰούδαν οὐ δυνηθεὶς ὁ Βακχίδης δολεροῖς σὺν τῷ ἀνιέρῳ Ἀλκίμῳ τῶν Ἰουδαίων ἐπισήμους ἄνδρας ξ΄ λόγοις εἰρήνης ἀπατήσαντες ἀνεῖλον ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ· τήν τε ἱερωσύνην κατορθώσας τῷ Ἀλκίμῳ Βακχίδης ἀνέζευξε πρὸς Δημήτριον. μετὰ δὲ ταῦτα πολλοὺς τῶν ἀσεβῶν τιμωρουμένου τοῦ Ἰούδα Δημήτριος Νικάνορα μετὰ δυνάμεως πέμπει καταλῦσαι τὸν πόλεμον τῷ Ἰούδα, γῆμαί τε καὶ παιδοποιήσασθαι. τούτοις

2. καταλειπὼν B. 4. ἐπανελθόντος m. ἐπανελθόντι G. καὶ om. G. 5. κατελάβετο B. 7. πλῷ B. πλοῖ G. 8. παρὰ add. B. 12. ἐκ τοῦ om. G. 16. βακχήδης B. 17. Ἰουδαίων] ἀσιδαίων B.

daeis pacem componit. Et ingressus civitatem foederibus violatis civitatis moenia diruit; Iudam vero ad Ptolemaidem usqué dominari permittit. Mox Antiochiam celeriter regressus Philippo ex Perside cum exercitu revertenti et regnum sibi vindicanti vires adversas opponit et Antiochiam obsidione captam ingreditur. Demum a Demetrio Seleuci, qui Romae fuerat obses, et navi Tripolin Phoenices appulerat paucis diebus interpositis cum Lysiae copiis comprehensus Demetrii consobrini iussu, cuius colloquium nulla ratione potuit obtinere, interficitur, regnum moderatus anno solo et dimidio, cui Demetrius annis 12 successit. Ad eum Iudaei quidam sceleribus insignes, quorum princeps fuit Alcimus sacerdotali stirpe natus, confugiunt. Hic Iuda plurimorum accusato, pontificis dignitatem a Demetrio consequitur. Quocirca Bacchidis ducis et armatorum comitatu fretus Iudam et contribules ulturus revertitur. Cum vero Bacchides et sacrilegus Alcimus dolis Iudam circumvenire non possent, viros Iudaeos sexaginta, fraudulentae pacis obtentu deceptos uno die confecerunt; et pontificiis infulis Alcimo a Bacchide delatis, Bacchides ipse ad Demetrium rediit. Imperiorum deinde Iudaeorum crimina poenis ultricibus Iuda persequente, Nicanorem cum apparatu bello in Iudam mittit Demetrius ....

δ' οὐκ ἀρεσθεὶς Ἄλκιμος διέβαλε τὸν Νικάνορα αἰτῶν ζῶντα συλλαβεῖν τὸν Ἰούδαν. πολέμου δὲ συστάντος νικῶσιν οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν, πίπτει δὲ Νικάνωρ, ἀποτμηθείς τε τὴν κεφαλὴν σὺν τῇ δεξιᾷ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀνεσταυρώθη. Ἰούδας Ῥωμαίοις καὶ D Λακεδαιμονίοις φιλοῦται. Δημήτριος μανεὶς πέμπει Βακχίδην σὺν Ἀλκίμῳ κατὰ τοῦ Ἰούδα. οἱ δὲ ἐπελθόντες τῷ Ἰούδα περὶ τὴν Βασὰν οὐκ ἔχοντι πλὴν ω' ἀνδρῶν συμβάλλουσι. καὶ πεσόντων ἐξ ἀμφοτέρων πολλῶν Ἰούδας ἀριστεύων θνήσκει. τούτοις ἀκόλουθα περιέχει ἡ αὐτὴ πρώτη τῶν Μακκαβαϊκῶν βίβλος τὰ κατὰ Ἰωνάθην καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. ἡ δὲ τρίτη τὰ πρὸ τούτων πραχθέντα δεινὰ ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Εὐπάτορος εἰς Ἰουδαίους. εἰσὶ δὲ τὰ τῶν ἀνιέρως διὰ χρημάτων κρατησάντων Σίμωνος, Ἰάσωνος, Μενελάου καὶ Λυσιμάχου ἐπὶ τῆς ἀπιστίας Σελεύκου καὶ Ἀντιόχου ἔτη ιθ', καθὼς τοὺς ὄπισθεν καὶ τοὺς με- P. 282 τέπειτα ἀρχιερεῖς ὁ τὴν βίβλον συνταξάμενος ἐστοιχείωσε.

Μακεδόνων βασιλεῖς.

Μακεδόνων ιδ' ἐβασίλευσεν Ἀντίγονος ὁ Φοῦσκος ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εσξθ'.

Μακεδόνων ιε' ἐβασίλευσε Φίλιππος υἱὸς Δημητρίου ἔτη καθ' V. 225 ἑαυτὸν μβ', ἐκ Χρυσηΐδος τῆς αἰχμαλώτου. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εσπα'.

1. διέβαλε B. διέβαλλε G. αἰτῶν] ζητῶν G. 3. τε] δὲ B. 12. ἀνιέρως] ἀνιέρων G. 13. ἀπιστείας B. 16 om. B. 21. ,εσπα' B. ,εσξπα' (sic) A. ,εσξα' G.

connubia nectere et filiis procreandis vacare. His parum contentus Alcimus Nicanorem incusat et Iudam vivum comprehendere contendit. Certamine vero commisso cadit ipse Nicanor, et capite dextraque praecisis, Hierosolymis cruci suffixus est. Iudas Romanis et Lacedaemoniis amicitia iungitur. Demetrius ira percitus Bacchidem et Alcimum mittit in Iudam. Illi ad Basan fines cum Iuda viris duntaxat 800 stipato congressi, caesis ex utraque parte plurimis, Iudam vires ostentantem bellicas opprimunt. His adiuncta continet Maccabaeorum liber iste primus, res nimirum ab Ionatha et eius fratribus gestas; tertius praevias calamitates ab Eupatore Ptolemaeo in Iudaeos inductas narrat; quae videlicet a sacrilegis Simone, Iasone, Menelao et Lysimacho sub Seleuci et Antiochi infidelium regno pecuniarum largitione potestatem assequutis per annos novemdecim sunt attentata; prout retropositos et succedentes pontifices memoratorum auctor librorum recensuit.

Macedonum reges.

Macedonum rex 14 Antiochus Phuscus annis 12, mundi vero 5269.

Macedonum rex 15 Philippus Demetrii filius e Chryseide captiva natus annis 42 regnavit solus; mundi vero 5281.

Ἐπὶ τούτου τοῦ Φιλίππου Τίτος Ῥωμαίων στρατηγὸς εἰς
Μακεδονίαν ἐλθὼν κρατεῖ μὲν χειρὶ Μακεδόνων καὶ ὑπὸ Ῥω-
B μαίους τίθησι, συμμαχῶν Ἀννίβᾳ καὶ Καρχηδονίοις κατὰ Ῥω-
μαίων συνθεμένοις, ὅμηρόν τε λαμβάνει Δημήτριον τὸν αὐτοῦ
παῖδα, ὑπαγόμενος καὶ Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς λοιποὺς Ἕλλη-
νας φιλανθρωπίᾳ καὶ πραότητι καὶ συνέσει τὴν ἐλευθερίαν
παρέσχε.

Τότε Ἐρατοσθένης ἐγνωρίζετο.

Μακεδόνων ιϛ' ἐβασίλευσε Περσεὺς ἔτη η' καὶ μῆνας θ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ετκγ'.

Ἐπὶ τούτου τοῦ Περσέως τὰ Μακεδόνων καταλέλυται περὶ
C τὴν Πύδναν κατὰ κράτος ὑπὸ Ῥωμαίων ἡττηθέντων. ἡγεῖτο δὲ
τῶν στρατευμάτων Αἰμίλιος Μάρκος τῆς Ῥωμαίων βουλῆς εἷς
ὤν, ἄριστος ὑπατικός. οὗτος Περσέα λαβὼν ζῶντα ἅμα δυσὶν
υἱοῖς καὶ μιᾷ θυγατρὶ πᾶσάν τε τὴν Μακεδόνων βασιλείαν εἰς
Ῥώμην ἀπήγαγε.

Μακεδόνων ιζ' ἐβασίλευσε Ψευδοφίλιππος ἔτος ἕν, τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ετκδ'.

Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας βασιλεῖς.

D Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας τέταρτος ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος ὁ
Φιλοπάτωρ ἔτη ιζ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εσογ'.

3. συμμαχῶν Scaliger. Vulgo συμμαχεῖν. ἀννίβα καὶ A. ἀννιβὰ καὶ B. Ἀννίβα δὲ G. Καρχηδονίοις — συνθεμένοις — λαμβάνει Scaliger. Libri καρχηδονίους — συνθεμένους — λαμβάνειν. 13. εἷς ὢν] εἰς ὢν B. εἰς ὂν G. 18. ,ετλβ' m. 19. αἰγυπτίων B.

Eo regnante Titus (Quintius) Romani dux exercitus expeditione in Macedoniam suscepta bellico robore Macedones profligat, belli societatem adversus Annibalem et Carthaginenses Romani nominis hostes cum Romanis inire cogit et foederis obsidem Demetrii filium abducit. Lacedaemoniis autem et reliquis Graecorum humanitate, mansuetudine et solertia sibi usitata sub manum missis libertatem reliquit.

Eo tempore Eratosthenes celebrabatur.

Macedonum rex 16 Perseus annis 8 et mensibus 9; erat porro mundi annus 5323.

Perseo regnante a validissimo Romanorum exercitu Macedonum imperium ad Pydnam deletum est. Romanas acies Marcus Aemilius senatorii ordinis ac consul optimus ducebat. Hic Perseum vivum cum filiis duobus masculis et filia unica captum Romam abduxit unaque Macedonum regnum universum Romae subdidit potestati.

Macedonum rex 17 Pseudophilippus anno uno, mundi vero 5332.

Aegypti et Alexandriae reges.

Aegypti et Alexandriae rex 4 Ptolemaeus Philopator annis 17, mundi vero 5273.

Ἀντίοχος ὁ μέγας Πτολεμαίου τὴν Ἰουδαίαν κρατοῦντος τοῦ Φιλοπάτορος πολέμῳ νικήσας αὐτὸν τὴν χώραν ἀφείλατο. ἡ τρίτη τῶν Μακκαβαίων βίβλος περὶ τοῦ Φιλοπάτορος τούτου Πτολεμαίου ἱστορεῖ, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀντιστρόφῳ τάξει.

Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας ε' ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος ὁ Ἐπιφανὴς ἔτη κδ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσϟ'.

Ἀντίοχος μέγας Πτολεμαίῳ τῷ Ἐπιφανεῖ φιλωθεὶς Κλεοπάτραν P. 283 *ἔγημε θυγατέρα αὐτοῦ καὶ λόγῳ φερνῆς αὐτῆς Συρίαν, Φοινίκην Σαμάρειάν τε καὶ Ἰουδαίαν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ, ἣν πρὸ μικροῦ λαβὼν ἦν διὰ Σκόπα στρατηγοῦ ὁ Πτολεμαῖος.*

Πτολεμαῖος ὁ Ἐπιφανὴς τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Συρίας πέμψας ἐχειρώσατο διὰ Σκόπα στρατηγοῦ. πρὸς ὃν Ἀντίοχος ὁ μέγας αὖθις πολεμήσας ταύτας ἐχειρώσατο, συμμαχούντων αὐτῷ καὶ Ἰουδαίων, οἷς δι' ἐπιστολῶν πολλὰ μαρτυρήσας δωρεαῖς μεγάλαις ἐτίμησεν.

Ὑρκανὸς Ἰωσήππου παῖς στρατηγοῦ τῶν Ἰουδαίων πρὸς Πτολεμαῖον ἐλθὼν καλῶς ὑπεδέχθη. οἱ δὲ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν B *στασιάσαντες μεγάλης ταραχῆς αἴτιοι γεγόνασιν Ἰουδαίοις.*

Πτολεμαίου τοῦ Ἐπιφανοῦς ἀποθανόντος κδ' ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ δύο παῖδες αὐτοῦ Πτολεμαῖοι τὴν ἀρχὴν μετ' αὐτὸν διεδέξαντο, ὧν ὁ πρεσβύτερος Φιλομήτωρ ἐπεκέκλητο, ὁ δὲ νεώτερος Εὐεργέτης. πρὸς ἀλλήλους δὲ στασιάζοντες ἐναλλὰξ ἐβασί-

2. *τρίτη*] Vide Eusebium p. 353. 10 et 12. *σκοπᾶ* B. *Σκοποῦ* G. 19. *τοῦ*] *τούτου* G. *τῷ κδ'* G. *ἔτει* add. B. 20. *οἱ δύο* G.

Antiochus magnus Ptolemaeo Philopatori Iudaeam sibi vindicanti et armis victo memoratam abstulit regionem. De hoc Philopatore Maccabaeorum liber tertius narrationem instituit; verum cur ordine praepostero eam pertexat, hucusque me latet.

Aegypti et Alexandriae rex 5 Ptolemaeus Epiphanes annis 24, mundi vero 5290.

Antiochus Magnus pace cum Ptolemaeo Epiphane firmata Cleopatram eius filiam duxit uxorem; dotis vero nomine Syriam, Phoenicem, Samariam et Iudaeam Scopae ducis virtute nuper recuperatam ab eo accepit.

Ptolemaeus Epiphanes Scopa duce Iudaeam et alias Syriae civitates subiectas reddidit; in quem Antiochus Magnus educto exercitu, et Iudaeis quos litterarum promissis et magnis muneribus sibi conciliavit opem ferentibus, suo restituit imperio.

Hyrcanus Iosephi Iudaeorum ducis filius ad Ptolemaeum profectus humaniter receptus est; eius vero fratres in eum tumultuati ingentium malorum Iudaeis auctores praebuerunt.

Ptolemaeo isto Epiphane vita functo anno regni 24 filii duo Ptolemaei regnum post eum exceperunt; seniori cognomentum Philometor, iuniori Euergetes. Dissidio inter eos exorto, alternis vicibus potestatem exercere

λεύσαν. διὸ καὶ σύγχυσις γέγονε περὶ τοὺς χρόνους αὐτῶν. πρῶ-
V. 226 τος γὰρ ὁ Φιλομήτωρ μόνος ια' ἔτη ἐβασίλευσεν, εἶτα ὑπὸ Ἀν-
τιόχου ἐξεβλήθη ἐπιστρατεύσαντος κατ' αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον,
καὶ ἀφελόντος αὐτοῦ τὸ διάδημα, κρατεῖ τῶν πραγμάτων Πτολε-
C μαῖος ὁ Εὐεργέτης ὁ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Φιλομήτορος γνώμῃ
τῶν Ἀλεξανδρέων. διώκεται δὲ καὶ Ἀντίοχος, λυτρωθέντος καὶ
τοῦ Φιλομήτορος, καὶ βασιλεύουσιν οἱ δύο ἀπὸ τοῦ ιβ' ἔτους
ἕως τοῦ ιζ'. ἐχρημάτισεν οὖν παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι τῷ ιβ' τοῦ Φι-
λομήτορος ἔτει πρῶτον ἔτος τοῦ Εὐεργέτου, καὶ ἐβασίλευσαν
οἱ δύο ἐν ὁμονοίᾳ ἀπὸ τούτου τοῦ ιβ' ἔτους τοῦ Φιλομήτορος ἕως
τοῦ ιζ' ἔτους αὐτοῦ, ς' δὲ τοῦ Εὐεργέτου. καὶ πάλιν στασιάζουσι
κατ' ἀλλήλων, καὶ χρηματίζει ἀπὸ τοῦ ιη' ἔτους μόνου τοῦ
Φιλομήτορος ἡ κατ' Αἴγυπτον ἀρχή, παραχωρήσαντος τῷ ἀδελ-
φῷ τὴν Λιβύης καὶ Κυρήνης ἀρχὴν μετὰ τὴν ἐν Κύπρῳ μάχην,
D καθ' ἣν ἐλαττωθεὶς ὁ νεώτερος Πτολεμαῖος ἀβλαβὴς ἔμεινε, φι-
λανθρώπως αὐτῷ χρησαμένου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ μὴ μόνον
τὴν εἰρημένην ἐγχωρήσαντος αὐτῷ χώραν, ἀλλὰ καὶ σίτου πλῆ-
θος λαμβάνειν κατ' ἐνιαυτόν, τοῦτο μὲν διὰ χρηστότητα καὶ
συγγένειαν φυσικήν, τοῦτο δέ, ὥς φασι, καὶ διὰ τὸν ἀπὸ τῶν
Ῥωμαίων φόβον ὑπερασπιζομένων αὐτοῦ. κρατεῖ γοῦν ὁ αὐτὸς
Φιλομήτωρ μετὰ τὸ ιζ' ἔτος ἄλλα ἔτη ιη'. οὗ κατὰ τὴν Συρίαν
ἀποθανόντος, ἐγκρατὴς γὰρ καὶ τῶν ἐκεῖσε γέγονε τόπων, με-

1. πρῶτος] πρῶτον G. 12. μόνου] μόνον G. 15. Πτολεμαῖος om. G. 17. ἐγχωρήσαντος αὐτῷ B. αὐτῷ ἐγχωρήσαντος A. αὐτῷ συγχωρήσαντος G.

convenerunt; quae inter scriptores de annis eorum discriminis origo fuit. Primum enim Philometor solus annis undecim regnavit; deinde ab Antiocho bello Aegyptum impetente ac regni diadema auferente eiectus est; Ptolemaeus autem Euergetes Philometoris frater iunior de Alexandrinorum consilio regnum occupat. Philometore liberato, cedere cogitur Antiochus, ac pari consensu regnum uterque moderatur a duodecimo ad annum decimum septimum. In annum igitur Philometoris 12 Euergetis primus apud Alexandrinos incurrisse censendus est; quare concordibus animis alter alteri regni collegam se praebuit a Philometoris 12 ad eiusdem 17, qui sextus fuit Euergetis annus. Discissis iterum animis et fratribus bello civili sese lacessentibus a Philometoris duntaxat 18 annos imperii numerandos decreverunt Aegyptii, cum pugna in Cypro commissa, iunior inferior quidem, illaesus tamen omnino remansit, senior vero Libyae et Cyrenes ditione ei concessa humanitatem in eum exercuit supremam. Regionem enim cui dominaretur non permisit modo, verum etiam annuam frumenti annonam assignavit; quae partim ex innata sibi mansuetudine et necessitudine sanguinis, partim, aiunt nonnulli, ex Romanorum fratris iura tuentium metu praestitit. Philometoris itaque regni mensura, post memoratos 17 annorum est aliorum 18, quibus imperavit. Eo vero in Syria obeunte (Syriae quippe

ταχληθεὶς ἐκ Κυρήνης ὁ Εὐεργέτης λεγόμενος β' κρατεῖ τῆς Αἰγύπτου λοιπὰ ἔτη κθ' μόνος μετὰ θάνατον τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ, ὡς γίνεσθαι τὸν ἅπαντα χρόνον τῶν ἑκατέρων ἀδελφῶν P. 284
λε' καὶ κθ', ἤτοι ἔτη ξδ'. Διόδωρος δέ φησιν ὅτι ιε' ὁ νεώτερος Πτολεμαῖος ἐβασίλευσε μετὰ τὸν πρεσβύτερον ἀδελφὸν, πολλάς τε παρανομίας διεπράξατο, τήν τε ἰδίαν ἀδελφὴν Κλεοπάτραν γήμας καὶ πολλοὺς περιβαλὼν ψευδῶς, ὡς ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ, καὶ τοὺς μὲν ἀναιρῶν, τοὺς δὲ συκοφαντίαις φυγαδεύων καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀφαιρούμενος.

Συρίας καὶ Ἀσίας βασιλεῖς.

Συρίας καὶ Ἀσίας δ' ἐβασίλευσεν Ἀντίοχος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ B
ἐπικληθεὶς Καλλίνικος, ὁ αὐτὸς καὶ Σέλευκος, ἔτη κα'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσλη'.

Ἐν τούτου τοῦ Ἀντιόχου Πέρσαι τῆς Μακεδόνων καὶ Ἀντιόχων ἀρχῆς ἀπέστησαν, ὑπ' αὐτοὺς τελοῦντες ἀπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἀρσάκης τις καὶ Τηριδάτης ἀδελφοὶ τὸ γένος ἕλκοντες ἀπὸ τοῦ Περσῶν Ἀρταξέρξου ἐσατράπευον Βακτρίων ἐπὶ Ἀγαθοκλέους Μακεδόνος ἐπάρχου τῆς Περσικῆς. C
ὃς Ἀγαθοκλῆς ἐρασθεὶς Τηριδάτου, ὡς Ἀρριανός φησιν, ἑνὸς τῶν ἀδελφῶν, καὶ τὸν νεανίσκον σπουδάζων ἐπιβουλεῦσαι διαμαρτήσας ἀνῃρέθη παρ' αὐτοῦ καὶ Ἀρσάκου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,

7. περιβαλὼν B. περιβάλλων G. 8. ἀναιροῦν A. 11. Ἀντίοχος] ὁ Ἀντίοχος G. 19. ὃς Scaliger p. 68. ὡς AB. omisit G. τηριδάτου B. Τηριδάτῃ G. ἀρριανὸς B. Ἀριανὸς G.

loca plurima tenebat subiecta), Euergetes nominis secundus Cyrene advocatus, Aegypti regno solus potitur a fratris morte annis 19, adeo ut temporis ab utroque fratris in regno exacti summa sit 35 et 29, hoc est annorum omnino 64. Post senioris mortem Ptolemaei fratris iunioris regnum annorum fuisse 15 Diodorus narrat; vitam etiam sceleribus conspurcasse, adeo ut sororem propriam delegerit uxorem et insidiarum sibi structarum nomine plurimos implicuerit, et hos quidem caedibus, alios exsilio, alios facultatum publicatione falso et ex mera calumnia multaverit.

Syriae et Asiae reges.

Syriae et Asiae rex 4 Antiochus, Antiochi Dei filius, cognomento Callinicus, idemque Seleucus, annis 21, mundi vero 5238.

Huius Antiochi tempore Persae ab Alexandri conditoris imperio Macedonibus et Antiochis subiecti, ab eis ex causa huiusmodi defecerunt. Arsaces et Teridates fratres generis originem in Artaxerxem Persarum quondam principem referentes satraparum munus in Bactros exercebant, circa Macedonis Agathoclis Persiae praefecturam administrantis tempestatem. Agathocles, scribit Arianus, fratrum alteri, Teridate nimirum carus, iuveni struebat insidias, a quibus aberrans ab eo et pariter a fratre Arsace morti tradi-

καὶ βασιλεύει Περσῶν Ἀρσάκης, ἀφ' οὗ οἱ Περσῶν βασιλεῖς Ἀρσακίδαι ἐχρημάτισαν, ἔτη β', καὶ ἀναιρεῖται, καὶ μετ' αὐτὸν Τηριδάτης ἀδελφὸς ἔτη λζ'.

Συρίας ε' ἐβασίλευσε Σέλευκος ὁ καὶ Ἀλέξανδρος, υἱὸς Σελεύκου τοῦ Καλλινίκου, ὁ Κεραυνὸς ἐπικληθεὶς, ἔτη γ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσνθ'.

D V. 227 *Συρίας ς' ἐβασίλευσεν Ἀντίοχος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ ἐπικληθεὶς μέγας, ἔτη λς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εσξβ'.*

Οὗτος ὁ κληθεὶς μέγας Ἀντίοχος κατὰ μέν τινας ἀδελφός ἐστι Σελεύκου τοῦ πρὸ αὐτοῦ βασιλεύσαντος Κεραυνοῦ, κατὰ δὲ ἑτέρους υἱὸς αὐτοῦ. ἀρχὴν δὲ ἔλαβεν ἡ αὐτοῦ βασιλεία κατὰ τὴν ρλζ' ὀλυμπιάδα, καὶ οὐχ ὡς Εὐσεβίῳ δοκεῖ κατὰ τὴν ρλθ'.

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ἀντίοχος Ῥωμαίοις πολεμεῖν ὁ μέγας ἤρξατο Ἀννίβα κατὰ τὰς Σπανίας καὶ τὴν Καρχηδόνα στρατηγοῦντος καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων καταπολεμουμένου καὶ πολεμοῦντος πρὸ τῆς εἰς Βιθυνίαν φυγῆς πρὸς Προυσίαν. καὶ πρῶτον
P. 285 *μὲν ἐν Θερμοπύλαις τῆς Ἑλλάδος Ῥωμαίοις συμβαλὼν ὁ αὐτὸς μέγας Ἀντίοχος ἡττᾶται. ἔπειτα δὲ συλλέξας στρατόπεδα καὶ Ἀννίβαν τὸν Καρχηδόνιον ἐκ Βιθυνίας προσλαβόμενος, πρὸς Θυατείροις πόλει τῆς Λυδίας αὖθις Ῥωμαίοις πολεμεῖ, Σκιπίωνος Ἀφρικανοῦ σὺν ἀδελφῷ Σκιπίωνι στρατηγοῦντος. καὶ οὗτος ἡττᾶται,*

5. *ἐπεκλήθη* G. 10. *Σελεύκου*] *τοῦ Σελεύκου* G. 14. *ἀννηβᾶ* B. 17. *ὁ Μέγας αὐτὸς* G. 18. *Ἀννίβαν*] *ἀννηβᾶν* B per totam paginam 285. 19. *Θυατείρων πόλιν* G. 20. *Σκιπίωνος*] *Σκηπίωνος* vulgo hic et infra.

tur; ita Persarum regnum arripit Arsaces, a quo deinceps Persarum principes Arsacidae nuncupati, eoque duos annos potitus occiditur, cui Teridates successit annis 37.

Syriae rex 5 Seleucus, qui Alexander et Ceraunus, id est Fulmen, dictus, Seleuci Callinici filius, annis 3, mundi vero 5259.

Syriae rex 6 Antiochus eius frater, cognomine Magnus, annis 36, mundi vero 5262.

Antiochus iste Magni nomen promeritus, frater, ut nonnullis placet, Seleuci, eius qui praecessit in regno, Ceranni; ut alii vero sentiunt eius filius, circa Olympiadem 137, non ut Eusebio videtur, 139, imperium auspicatus est.

Sub istud tempus arma in Romanos movere Magnus Antiochus exorsus est, quo nimirum Annibal cum in Hispania, tum Carthagine Romanis iisdem oppositas copias agens non infrequenter superatus, ac nonnunquam victor superesset, priusquam Prussiam Bithyniae civitatem fuga se reciperet. Ac primo quidem praelio Magnus hic Antiochus Thermopylis Graecis, Romanis congressus inferior recedit; reparata deinde acie et Annibale Carthaginensium duce e Bithynia advocato, ad Thyatira Lydiae civitatem secundum cum Romanis certamen init, quo Africano Scipione et altero fratre

ὥστε αὐτὸν ὑπόσπονδον γενέσθαι Ῥωμαίοις τελοῦντα χίλια τάλαντα καὶ τριήρεις πολλὰς δόντα καὶ τὴν δαπάνην τοῦ πολέμου. Ἀννίβας δὲ πρὸς Προυσίαν φυγὼν αὖθις ἀπὸ Θυατείρων φαρμάκῳ τελευτᾷ τὸν βίον τῷ φόβῳ Ῥωμαίων.

Ἐπὶ τούτου ἐπράχθη τὰ κατὰ τὴν πρώτην τῶν Μακκαβαίων βίβλον παρὰ Ἰουδαίοις ἱστορούμενα.

Ἔτι δὲ καὶ ὁ πρὸς Καρχηδονίους δεύτερος πόλεμος κινεῖται, B κρατήσας καὶ αὐτὸς ἔτη ιθ' Ῥωμαίοις. Ἀννίβας γὰρ Καρχηδονίων στρατηγὸς νέος τῷ φρονήματι καὶ τῇ ἡλικίᾳ Σπανίαν κατέσχεν οὖσαν ὑπὸ Ῥωμαίους, καὶ τῇ Ἰταλίᾳ αὐτῇ ἐπῆλθε συμμαχούντων αὐτῷ Γάλλων καὶ ἄλλων πολλῶν βαρβάρων. πρῶτοι οὖν αὐτῷ Κορνήλιος Σκιπίων καὶ Σεμπρώνιος Γράκχος ὕπατοι πολεμοῦσιν, οἳ καὶ φυγόντες μόλις διασώζονται τοῦ κινδύνου. μεθ' οὓς Λούκιος Φλαμίνιος πολεμήσας αὐτῷ μετὰ τῆς δυνάμεως διεφθάρη. τρίτος πρὸς αὐτὸν ἀγωνίζεται Φάβιος Μάξιμος ἀνὴρ στρατηγικὸς ὑπατεύων καὶ τρέπει τὸν Ἀννίβαν στρατηγίᾳ μᾶλλον, οὐ δυνάμει κρατήσας. C

Τότε καὶ Ἀρχιμήδης γεωμέτρης τοῖς μηχανήμασι Ῥωμαίους ἀπώσατο πολλάκις πολιορκοῦντας Συρακούσας, οἰκῶν ἐν αὐταῖς. ἔνθα καὶ ἀναιρεῖται ὑπό τινος στρατιώτου τῆς πόλεως ἄφνω ληφθείσης, ἑορταζόντων Συρακουσίων, παρὰ γνώμην

3. Προυσίαν] Περσίαν G. θυατήρων B, qui supra θυατήροις. 14. Φλαμίνιος Scaliger p. 69. Vulgo Φαλαμήνιος. δυνάμεως] δυνάμενος B. 16. ὑπατεύων om. G. 17. οὐ] ἢ m. 18. ῥωμαίους B. Ῥωμαίοις G. 19. συῤῥακούσας A. 21. συρακουσίων B. Συῤῥακουσίων G.

Scipione ducibus adversum Martem expertus vincitur; adeo ut foederatum se devinciret, talentisque mille annuatim pensis triremes plurimas bellique sumptus exhiberet. Annibal autem iterata fuga Thyatiris secedens fugit Prusiam Ponti, Romanorumque metu vitam sibi veneno praeripuit.

Huius Antiochi aetate quae libro Maccabaeorum primo narrantur ab Iudaeis sunt gesta.

Alterum in Carthaginenses a Romanis movetur bellum annorum 19 spatio. Annibal enim Carthaginensium dux iuvenis viribus et animo pollens Hispaniam Romanis prius subditam occupavit, et Gallis barbarisque plurimis nationibus adscitis ipsam quoque Italiam armis invadere molitus est. Primi consules cum eo manus conserturi Cornelius Scipio et Sempronius Gracchus destinati, qui fugam passi vix periculo mortis evadunt; post eum Lucius Flaminius cum Romanorum acie tota profligatur. Tertius adversus eos certat Fabius Maximus, vir militiae peritissimus, qui arte potius et prudentia quam viribus frangit Annibalem.

Sub id tempus Archimedes clarus geometra Romanos Syracusas obsidione prementes machinis fabricatis urbe cuius erat inquilinus arcuit. Syracusiis autem festivitate explenda occupatis, urbe inopinato capta, a mi-

Μαρκέλλου στρατηγοῦ Ῥωμαίων, ὃς ὑπὸ Ῥωμαίους αὖθις τὴν Σικελίαν θεὶς ἐπινίκιον πομπὴν ἐθριάμβευσε.

Πολλῶν δὲ ἄλλων Ῥωμαίων στρατηγῶν μετὰ ταῦτα πολεμησάντων Ἀννίβᾳ κρατοῦντι Καρχηδόνος καὶ Ἱσπανίας καὶ μὴ κατισχυσάντων αὐτοῦ τέλος Σκιπίων Ἀφρικανὸς τρέψας τὴν Ἀννίβα D δύναμιν ἐν Ἱσπανίᾳ κατὰ τὴν ρμε΄ ὀλυμπιάδα ὑπατεύσας τε καὶ κατ᾽ ἐξουσίαν λοιπὸν διοικῶν τὴν ὅλην Ἰταλίαν ἐπὶ Καρχηδόνα διέπλει στόλῳ μεγάλῳ καὶ τὴν ἅπασαν πορθεῖ πρὸς τῇ Λιβύῃ χώραν Καρχηδονίων, ὥστε τοὺς ἐν τέλει Καρχηδονίους μεταστείλασθαι τὸν Ἀννίβαν ἐξ Ἰταλίας· ᾧτινι Σκιπίων συγκρούσας ἐπανιόντι πρὸς τῇ Καρχηδόνι κρατεῖ τῆς μάχης τοσοῦτον ὥστε φυγεῖν τὸν Ἀννίβαν καὶ πρὸς τὸν Βιθυνίας ἐλθεῖν βασιλέα V. 228 εἰς Προυσίαν αἰδούμενον Καρχηδονίους. τότε καὶ Καρχηδόνα Ῥωμαίοις ὁ αὐτὸς Ἀφρικανὸς Σκιπίων ἐπικληθεὶς ὑπὸ τῆς συγκλή- P. 286 του βουλῆς διὰ τὸ τηλικοῦτον κατόρθωμα παρεστήσατο καὶ θρίαμβον ἐν Ῥώμῃ κατήγαγε.

Συρίας ζ΄ ἐβασίλευσε Σέλευκος τρίτος υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ιβ΄. οὗτος καὶ Φιλοπάτωρ ἐλέγετο. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,εσϟη΄.

Συρίας η΄ ἐβασίλευσεν Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς ἔτη ια΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ετι΄.

Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς Συρίας βασιλεύων πρῶτον μὲν Πτολε-

1. ὃς ὑπὸ Ῥωμαίους addidi ex B. 4. ἰσπανίας B. Σπανίας G. 7. λοιπὸν B. λαβὼν καὶ G. 8. Vulgo Λιβύϊ. 10. συγκρούσας Σκηπίων G. 12. πρὸς τὸν τῆς G. 17. ἐβασίλευσε] βασιλεὺς G.

lite quodam praeter Marcelli Romanorum ducis mentem interficitur. Sicilia debellata, victoriae insignia Marcellus assumpsit et Romae triumphum egit.

Romanorum autem ducibus plurimis cum Annibale tum Carthagine, tum in Hispaniis potestatem exercente praeliantibus, nec, ut eum attererent, assecutis, demum Scipio Africanus consul assumptus rerum summa sibi tradita, et circa Olympiadem 145 totam Italiam gubernans, cum classe maxima Carthaginem petit, et Libyae oris quaqua versus ferro devastatis Carthaginensium magistratus ut Annibalem ex Italia revocarent, coegit. Cum eo Carthaginem reverso congressus Scipio tali victoria superior effectus est, ut fuga se damnaret Annibal ipse et Carthaginensium adspectum veritus Prusiam ad Bithyniae regem se conferret. Scipio tandem ab Africa devicta Africanus ex senatus consulto dictus Carthaginem Romanae ditioni adiecit et rebus adeo feliciter gestis Romae triumphum obtinuit.

Syriae rex 7 Seleucus tertius, Seleuci maioris filius, qui et Philopater vocatus, annis 12, mundi vero 5298.

Syriae rex 8 Antiochus Illustris annis 11, mundi vero 5310.

Antiochus Illustris ad Syriae thronum evectus, Ptolemaeum Philopato-

μαίῳ τῷ Φιλομήτορι ἐπιτίθεται κατὰ τὴν Αἴγυπτον καὶ τῆς Αἰγύπτου βασιλείας ἐκβάλλει πρὸς βραχύ. κωλυθεὶς δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων καὶ ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρέων διωχθεὶς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκπορθεῖ καὶ B τὸν ναὸν βεβηλοῖ Διὸς Ὀλυμπίου βδέλυγμα ἀναστηλώσας ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν προφητείαν Δανιὴλ τοῦ μεγάλου, τά τε ἱερὰ σκεύη ἀφαιρεῖται καὶ ἑλληνίζειν ἀναγκάζει τοὺς Ἰουδαίους. ἐφ' οἷς Ματθίας ὁ ἱερεὺς ζηλώσας σὺν τοῖς υἱοῖς Ἰούδα καὶ Ἰωνάθῃ τοῖς Μακκαβαίοις Σίμωνί τε καὶ Ἰωάννῃ κατηγωνίσαντο τοῦ τυράννου τοῖς αὐτοῦ στρατηγοῖς ἐπιθέμενος, καὶ καταπολεμήσας αὐτοὺς τῇ τῶν οἰκείων παίδων ἀντιμαχίᾳ, τῶν καὶ διὰ τοῦτο Μακκαβαίων κληθέντων, ἅμα τοῖς τότε ζήλῳ θείῳ τῶν πατρίων νόμων ὑπεραθλησάντων· ἐν οἷς καὶ οἱ ἑπτὰ νέοι σφόδρα γενναίως σὺν τῇ C μητρὶ καὶ τῷ διδασκάλῳ Ἐλεαζάρῳ πολλῶν καὶ πικρῶν βασάνων ὑπερφρονήσαντες νομίμως τὸν βίον κατέλυσαν, θανάτῳ μαρτυρικῷ τελειωθέντες. Ἀσαμωναῖοι λέγονται οἱ ἐκ Ματαθίου, διότι ὁ πατὴρ αὐτῶν Ἀσαμωναῖος ἐλέγετο. ᾤκει δὲ ἐν κώμῃ Μωδεείμ.

Ταρσεῖς καὶ Μαλλῶται κατὰ Ἀντιόχου ἐστασίασαν, ὡς δωρεᾷ διδόμενοι τῇ παλλακῇ αὐτοῦ Ἀντιοχίδι· πρὸς οὓς ἧκεν Ἀντίοχος, Ἀνδρόνικον καταλείψας ἐν Δάφνῃ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ὃς ἀνελὼν Ὀνείαν τὸν ἱερέα δόλῳ τοῦ Μενελάου, καὶ αὐτὸς ἀναιρεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου ὡς φονεύς.

1. Φιλοπάτορι G. 2. κωλυθεὶς] καταλυθεὶς G. 8. κατηγωνίσατο G. 9. αὐτοὺς] αὐτοῖς A. 15. Ματαθίου] ματαθείου B. Ματθίου G. Vide Eusebium p. 356. 18. μαλῶται AB.

rem armis confestim in Aegypto lacessit et Aegypti regno ad breve tempus deturbat. A Romanis vero prostratus et ab Alexandrinis eiectus Hierusalem depopulatur, et iuxta Danielis vaticinium simulacro Iovi Olympio posito templum violat, sacra vasa diripit et Iudaeos prohibitum Graecorum cultum immitari cogit. At sacerdos Matthias divino zelo succensus cum filiis Iuda et Ionatha, Maccabaeis et Simone et Ioanne tyranni se ceptis viriliter opposuit, duces eius armis aggressus est, filiorumque eius rei causa Maccabaeorum nomine insignitorum adversis viribus et eorum qui pro patriis legibus divina pietate certamen adierunt animis adiutus hostes ubique prostravit. Ex iis iuvenes septem cum matre et magistro Eleazaro contempta tormentorum plurimorum acerbitate, morte martyrum nomine digno consummati, vitam ex legum norma finierunt. Matthiae posteri Assamonaei dicti sunt, quod pater eorum Assamonaeus nomine in oppido Modia diversaretur.

Tarsenses et Mallotae, quod Antiochidi pellici donatos se viderent conquesti, adversus Antiochum tumultuantur; in quos Andronico, (qui postmodum Menelai dolis pontificem Oniam occidit et parricidii reus ab Antiocho ipse damnatus est), Daphne regendis rebus relicto, Antiochus iniuriam ulturus profectus est.

D *Συρίας θ' ἐβασίλευσεν Ἀντίοχος Εὐπάτωρ υἱὸς αὐτοῦ ἔτος ἕν, μῆνας ἕξ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ετκα'.*

Ἀντίοχος οὗτος πατάξας Αἴγυπτον καὶ πρὸς τὸν Φιλομήτορα Πτολεμαῖον πολεμήσας εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπανῆλθε, τὴν ἀρχιερωσύνην τε Ἰησοῦ, τῷ καὶ Ἰάσωνι, ἐνεχείρισεν ἀδελφῷ Ὀνείου. καὶ πάλιν ἐκβαλὼν αὐτὸν ἀδελφῷ τε καὶ Μενελάῳ δέδωκεν. οἱ δὲ στασιάσαντες πρὸς ἀλλήλους κακῶν μεγάλων αἴτιοι γεγόνασιν Ἰουδαίοις.

P. 287 *ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.*

Ἰουδαίων ις' ἀρχιεράτευσεν Ἰούδας υἱὸς Ματαθίου α' ἀρχιερέως ἔτη γ', οἱ δὲ ς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ετλδ'.

Τινὲς ἱστοροῦσι Ματαθίου ἔτη γ' τῆς ἀρχιερωσύνης καὶ Ἰούδα ἔτη ς'.

V. 229 *Ἰουδαίων ιζ' ἀρχιεράτευσεν Ἰωνάθης ἀδελφὸς Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου ἔτη ιθ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ετμ'.*

B *Οἱ φίλοι τοῦ Ἰούδα τὸν Ἰωνάθην ἀδελφὸν αὐτοῦ προεστήσαντο ἄρχειν αὐτῶν. οὗτος Βακχίδῃ συμβαλὼν εἰς πόλεμον διέφθειρε τρισχιλίους τῶν σὺν αὐτῷ. μετὰ δὲ ταῦτα προδιδόντας αὐτόν τινας τῶν Ἰουδαίων αἰσθόμενος τῷ Βακχίδῃ ἀνεῖλεν αὐτοὺς καὶ διῆγεν εἰς πόλιν ἐν τῇ ἐρήμῳ κειμένην Βηθφεσή. ταύτην*

5. τε] τῷ G. 10 et 12. ματαθίου B. Ματθίου G. 20. εἰς πόλιν — κειμένην] ἐν πόλει — κειμένῃ G. βηθφεσὴ A. βιθφεσσῇ B. Βηθφεσῇ G.

Syriae rex 9 Antiochus Eupator, Epiphanis filius, anno uno et mensibus sex, mundi vero 5321.

Antiochus iste bellis Aegyptum vexavit, et praelio cum Ptolemaeo Philometore commisso in Iudaeam rediit et Iesu, alio nomine Iasoni Oniae fratri, pontificatum tradidit; eoque rursus dignitate pulso, in fratrem et in Menelaum pontificias infulas transtulit. Illi dissidiis, quibus ad invicem certabant, Iudaeis ingentium malorum auctores se praebuere.

ANNI MUNDI.

Iudaeorum pontifex 16 Iudas, Matthiae pontificis primi filius, annis 3, et ut scribunt alii, 6, mundi vero 5334.

Matthiae pontificatum triennio nonnulli metiuntur, Iudae vero annos sex assignant.

Iudaeorum pontifex 17 Ionathas frater Iudae Maccabaei annis 19, mundi vero 5340.

Amici Iudae Ionatham eius fratrem sibi ducem constituerunt. Hic cum Bacchide commissa pugna militum eius 3000 prostravit. Iudaeorum vero quosdam dolis eum Bacchidis manibus prodere volentium animos praesentiens, cunctos interemit; et in oppido Betphese ad desertum sito sibi

ἐπολιόρκησε Βακχίδης. Ἰωνάθης δὲ ὑπεξελθὼν καὶ πολλοὺς διαφθείρας ἀπελαύνει αὐτόν.

Ἄλκιμος ὁ ἀνίερος καθελὼν τὸ τεῖχος τῆς αὐλῆς τῶν ἁγίων δίκας ἔδωκε πικρῶς θανών.

Βακχίδης φοβηθεὶς Ἰωνάθην φιλοῦται αὐτῷ, κἀκ τούτου προΐσταται τοῦ λαοῦ Ἰωνάθης.

Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Βαλλᾶ υἱὸς Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς Δη- C
μήτριον τὸν Σελεύκου καθελὼν ἐβασίλευσεν ἔτη ε', οἱ δὲ θ'. οὗτος ἐν Πτολεμαΐδι φιλωθεὶς Ἰωνάθῃ δώροις καὶ στεφάνοις ἐτίμησεν.

Ἰουδαίων ιη' ἱεράτευσε Σίμων ἔτη η'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ετνθ'.

Σίμων καὶ Ἰουδαῖοι Δημητρίῳ προσφυγόντες εἰρήνευον. ἐξ οὗ δὴ Σίμων ἀρχιεράτευσε, Γάζαν τε πολέμῳ εἷλε, τούς τε ἐν τῇ ἄκρᾳ τῆς Ἱερουσαλὴμ μετὰ Δημήτριον.

Ἀντίοχος ὁ Σιδήτης Σίμωνι φιλοῦται. D

Ἀντίοχος ὁ Σιδήτης Ἰόππην καὶ ἀργυρίου τάλαντα χίλια ἀπῄτει Ἰουδαίους. τῶν δὲ μὴ ὑπακουόντων Κενδέβαιον ἐπέταξε πολεμεῖν αὐτοῖς, ὃν Ἰωνάθης υἱὸς Σίμωνος ἐτροπώσατο.

Σίμων Ἰουδαίων ἀρχιερεὺς ἀδελφὸς Ἰούδα καὶ Ἰωνάθου τοῦ

3. καθελὼν] καθιερῶν A. καθαιρῶν B. 4. πικρῶς] πικρὰς G. 7. βαλὰ B. Ἀντιόχου] τοῦ Ἀντιόχου G. 8. Σελεύκου] Σέλευκον G. 16. Ἀντίοχος om. B. Vulgo Σιδίτης hic et infra. 17. Vulgo Ἰώππην. 18. κενδέβαιον B. κενδαῖον A. Καδαῖον G.

moram elegit; quem obsidione Bacchides includit; verum Ionathas latenter erumpens eius acie fusa, obsidione cedere coegit.

Sacrilegus Alcimus everso sanctorum atrii muro, diras morte poenas exsolvit.

Bacchides Ionathae vires extimescens, amicum sibi reddere parat; exinde supremam in populum potestatem Ionathas consequitur.

Alexander Balae Illustris Antiochi filius Demetrio, Seleuco etiam dicto, sublato, regnum obtinet annis quinque et ex aliorum computo novem. Hic Ionatham Ptolemaide sibi reconciliatum donis et coronis ornat.

Iudaeorum pontifex 18 Simon annis 8, mundi vero 5359.

Simon et Iudaei Demetrium convenientes pacem cum eo componunt. Exinde Simon obtinet pontificatum, Gazam bello capit et eos qui Hierosolymorum in arce relicti fuerant a Demetrio eiecit.

Antiochus Sidites Simoni redditur amicus.

Antiochus Sidites Ioppen et argenti talenta mille ab Iudaeis expetit. Illis pecunias nondum parantibus Cendebaeum vim et bellum inferre iussit, quem Ionathas Simonis filius in fugam vertit.

Simon Iudaeorum pontifex maximus Iudae et Ionathae Maccabaeorum

Μακκαβαίων ἀναιρεῖται ὑπὸ Πτολεμαίου τινὸς Ἰουδαίου στρατηγοῦ τῆς Ἱεριχὼ καὶ γαμβροῦ αὐτοῦ δόλῳ.

Οὗτος ὁ Σίμων μετὰ ρο' ἔτη τοὺς Ἰουδαίους ἠλευθέρωσε τῶν φόρων. ἐτέλουν γὰρ ἀπὸ τοῦ πρώτου Σελεύκου.

P. 288 *Ἡγήσατο τῶν Ἰουδαίων Ματθίας ὁ πατὴρ τῶν Μακκαβαίων ἔτη γ'. Ἰούδας υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ϛ'. Ἰωνάθης ἔτη ιθ'. Σίμων ἔτη η'. ὁμοῦ ἔτη λδ'.*

Καὶ σπένδεται Ῥωμαίοις Ἰούδας.

Περὶ τῶν Μακκαβαίων.

Ὁ ἀπὸ Ματαθίου τοῦ πατρὸς τῶν Μακκαβαίων, Ἰούδα καὶ Ἰωνάθου καὶ Σίμωνος χρόνος κατὰ μὲν τὸν ἀκριβῆ λόγον ἐτῶν ἐστι λδ', ὡς ὑποτέτακται, κατὰ δὲ Εὐσέβιον ἐτῶν λ'. ἀφ' οὗ
B *γὰρ χρόνου Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ ἤρξατο πολεμεῖν πρὸς Ἀντίοχον τὸν μέγαν ἡ τῶν Μακκαβαίων γραφὴ ἱστορεῖ· ὁ δὲ χρόνος αὐτῶν ἀπὸ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς ἀριθμεῖται ἕως τοῦ θανάτου Σίμωνος. ὁ γὰρ Φιλοπάτωρ πολεμήσας Ἀντιόχῳ τῷ μεγάλῳ τοὺς Ἰουδαίους ἀφῆκεν ἀπολύσας ἐλευθέρους, Ἰουδαῖοι δὲ τῷ Ἐπιφανεῖ Ἀντιόχῳ υἱῷ τοῦ μεγάλου Ἀντιόχου συνέθεντο. ὁ δ' αὐτὸς Ἐπιφανὴς τὸν ναὸν ἐσύλησε καὶ Ἰουδαίους ἑλληνίζειν ἠνάγκασε·*
V. 230 *τότε Ματαθίας ἀνέστη σὺν τοῖς παισὶ ζήλῳ θεοῦ πολεμῶν αὐτῷ.*

1. *στρατηγοῦ τῆς* B. *στρατηγοῦντος* G. 10. *Ματαθίου*] *ματταθίου* B. *Ματθαθίου* G. 12. *λ'*] *Quadraginta* apud Eusebium p. 89. 19. *ἠνάγκασε*] *ἠνάγκαζεν* G. 20. *ματαθίας* B. *Ματθίας* G. *τοῖς* om. B. *αὐτῷ*] *αὐτοῦ* G.

frater a Ptolemaeo quodam Iudaeo urbis Hiericuntinae praefecto et eius genero paratis insidiis interficitur.

Simon iste tributorum onere ab annis iam 170 imposito Iudaeos liberavit. Illud enim a Seleuci 1 temporibus pendebant.

Iudaeorum praefecturam gessit Matthias Maccabaeorum pater annis tribus, Iudas eius filius annis sex, Simon annis octo. Summa omnium est annorum 34.

Iudas cum Romanis foedus iniit.

De Maccabaeis.

Tempus, quo Maccabaeorum pater Matthias una cum Iuda, Ionatha et Simone filiis publicam Iudaeorum rem suscepit administrandam ex accuratiore computo annorum est 34, prout subiecimus; ex Eusebii vero calculis annorum 30. Ex quo enim Ptolemaeus Philopator cum Antiocho Magno bellis dissidere coepit, Maccabaeorum excurrit historia. Eorum vero tempus ab Antiocho Illustri ad Simonis mortem computari existimatur. Philopator enim bellum Antiocho illaturus Iudaeos libertate prius donavit; partes autem Antiochi Illustris Antiochi Magni nomine filii tuebantur Iudaei; idem nihilo secius Epiphanes templo direpto, Iudaeos Graecanicam superstitionem admittere tormentorum vi compellebat. Tunc Matthias vero religionis ardore succensus, eius consiliis se opposuit adversum et cum filiis

οὗ τελευτήσαντος Ἰούδας τοῦ ἔθνους ἡγήσατο. ἐπὶ τούτοις Ἀντίοχος μὲν οἰκτρῶς θνήσκει, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Εὐπάτωρ Ἀντίοχος C Λυσίᾳ γράφει περὶ εἰρήνης Ἰουδαίων. εἶτα Ἰούδας οἰκοδομεῖ καὶ ἐγκαινίζει τὸ θυσιαστήριον, Ῥωμαίοις τε σπένδεται φιλωθεὶς καὶ πρὸς γεωργίαν Ἰουδαίους προτρέπει. ἐν τούτοις οὖν Δημήτριος ὁ Σελεύκου καταπλεύσας ἐκ Ῥώμης τόν τε Εὐπάτορα Ἀντίοχον ἀναιρεῖ καὶ Λυσίαν, πρὸς ὃν Ἰούδας εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐλθόντα παραγενηθεὶς ἀπεδείχθη. ἔπειτα δὲ Ἀλκίμου τοῦ ἱερέως παρενοχλήσεσιν ὑπ' αὐτοῦ Δημητρίου ἀνῃρέθη ἀνδρείως πολεμῶν. Ἰωνάθης μετὰ Ἰούδαν ἡγεῖται Ἰουδαίων. Ἄλκιμος δὲ ὁ προρρηθεὶς καθεῖλε τὸ τεῖχος τῆς ἐνδοτέρας αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ, ἡνίκα καὶ Ἀλέξανδρος υἱὸς Ἀντιόχου τοῦ Εὐπάτορος Δημήτριον D τὸν λεγόμενον Σωτῆρα ἀνελὼν, Ἰωνάθης πορφύραν ἐνέδυσε βασιλέα τοῦ ἔθνους Ἰουδαίων ἀνειπών, τότε Δημήτριος Δημητρίου ἀπὸ Κρήτης ἐπανῆλθε καὶ Ἀλεξάνδρῳ συμβαλὼν εἰς μάχην ἐλαύνει τῆς ἀρχῆς, Πτολεμαῖος δὲ ὁ Φιλομήτωρ πίπτει συμμαχῶν, καὶ Ἀλεξάνδρου τὴν κεφαλὴν προσφυγόντος αὐτῷ Ζάβηλος δυνάστης Ἀράβων Πτολεμαίῳ ψυχορραγοῦντι πέμψας παρεμυθήσατο. Ἰωνάθης δὲ κατὰ Δημητρίου ἐπὶ τὴν ἄκραν ἐστράτευσεν. ἀλλὰ Τρύφων ὁ καὶ Διόδοτος ἀναιρεῖ τὸν Ἰωνάθην ἐν Πτολεμαΐδι δόλῳ, ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν Ἀντιόχου τοῦ υἱοῦ Ἀλεξάνδρου P. 289 περιποιούμενος· Σίμων ἀδελφὸς Ἰωνάθου μετ' αὐτὸν ἡγήσατο

11. προρηθεὶς B. 15. Ἀλεξάνδρῳ] ἀλεξάνδρου B. ἐλαύνει] ἐκβάλλει G. 17. Ἀλεξάνδρου] ἀλεξάνδρῳ B. 18. ψυχοραγοῦντι B.

arma in eum sumpsit. Eo vivis erepto gentis dux Iudas creatus est. Interim infelici morte excedente Antiocho filius Antiochus Eupator de pace cum Iudaeis habenda litteras dat ad Lysiam. Iudas vero restaurato et dedicato altari, icto etiam cum Romanis foedere ipsis amicitia iungitur, et agris colendis Iudaeos studere hortatur. Dum haec geruntur Demetrius Seleuci filius Roma navigio advenit, et Eupatorem Antiochum Lysiamque tollit e medio, cui in Iudaeam profecto Iudas obvium se fecit. Demetrius importunis Alcimi sacerdotis querelis interturbatus Iudam generose bello dimicantem interimit. Iudae successor dux Ionathas substituitur. Memoratus Alcimus interioris areae templi murum deiicit in terram; quo tempore Antiochi Eupatoris filius Alexander Demetrium Soterem nuncupatum interficit. Ionathas vero assumpta purpura gentis suae regem se renunciavit. Demetrius alterius Demetrii filius Creta reversus, pugna cum Alexandro commissa, regno eum pellit; Ptolemaeus autem Philometor belli socius accepto vulnere cadit; quare Alexandri ad se confugientis caput Zabelus Arabum princeps Ptolemaeo in extremis constituto solamen daturus transmittit. Ionathas porro Hierosolymorum arcem et Demetrium eam tenentem oppugnat. Verum Tryphon, qui et Diodotus, Antiochi Alexandri filii regnum sibi vindicare meditatus Ionatham dolis circumventum Ptolemaide iubet interimi. Simon

κάλλιστα τοῦ ἔθνους προστησάμενος ἡγούμενον τῶν δυνάμεων Ἰωάννην υἱὸν αὐτοῦ καὶ Ῥωμαίοις σπεισάμενος. τοῦτον ἀναιρεῖ Πτολεμαῖος ὁ Ἀβούβου γαμβρὸς οἰκεῖος καὶ στρατηγὸς Ἱεριχῶ. ἕως τούτου τὰ Μακκαβαίων.

Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσε ιθ' Ἰωάννης ὁ καὶ Ὑρκανὸς ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ετξζ'.

Ἰωάννης ὁ τῶν Ἰουδαίων στρατηγὸς Ὑρκανοὺς νικήσας Ὑρκανὸς ὠνομάσθη.

B Ὁ αὐτὸς πρὸς Ῥωμαίους δόγματι συγκλήτου φιλίαν σπένδεται.

Ἰωάννης ὁ καὶ Ὑρκανὸς Ἰουδαίων ἀρχιερεὺς Σεβαστὴν πόλιν Σαμαρείας πολιορκήσας ἠδάφισε. ταύτην Ἡρώδης ἀνοικοδομήσας Σεβαστὴν εἰς ὄνομα τοῦ Καίσαρος ἐκάλεσεν. ἔπειτα Ἰωάννης Ὑρκανὸς διαπρεπῶς ἡγήσατο πάνυ τοῦ γένους Ἰουδαίων. ἡ δὲ πρώτη τῶν Μακκαβαϊκῶν βίβλος ἕως αὐτοῦ λήγει. τοῦτον Ἰώσηππος ἐπὶ θεοφιλίᾳ πολλὰ μαρτυρεῖ.

Ἰωάννης υἱὸς Σίμωνος σφόδρα διαπρέπων, ἡγησάμενος τοῦ C ἔθνους Ἰουδαίων ἐν ἱερωσύνῃ, καὶ πολέμοις καὶ πλούτῳ, τρισμυρίων ταλάντων ἐκ τῶν πατρῴων Δαβὶδ καὶ Σολομῶνος τάφων ἀνελόμενος, ἄλλοις τε πολλοῖς κατορθώμασι καὶ τροπαίοις κατὰ τῶν πλησιοχώρων Ἀράβων καὶ Ἰδουμαίων καὶ τῆς παράλου Φοινίκης καὶ Σαμαρείας εὐδοκιμήσας, ἐν τῷ θορύβῳ τῶν δύο βα-

11. Ὑρκανὸς νικήσας Ὑρκανὸν G. Correctum ex B. 15. λήγει] λέγει A. 16. θεοφιλείᾳ AB. 18. τρισμυρίων] τρισχιλίων m. 21. Ἀράβων — Φοινίκης om. G.

Ionathae frater gentis praefecturam prudenter administrat, et filio Ioanne belli copiarum duce constituto, pacem et foedus init cum Romanis. Hunc Ptolemaeus Abubi filius gener eius germanus et Hiericuntinae civitatis praefectus occidit. Hucusque Maccabaeorum historia.

Iudaeorum pontifex 19 Ioannes, qui et Hyrcanus, annis 30, mundi vero 5367.

Ioannes, Iudaeorum dux, Hyrcano devicto, Hyrcani nomen assumpsit. Idem cum Romanis amicitiam senatus consulto firmatam pepigit.

Ioannes nomine Hyrcanus Iudaeorum pontifex Sebastem Samariae civitatem stricta vallatam obsidione ac deinde captam ad solum deiecit; quam a se reparatam Herodes in Caesaris honorem Sebastem nuncupavit. Summa deinceps cum laude Ioannes Hyrcanus Iudaeorum tenuit principatum. Ad eius gestorum primordia liber Maccabaeorum primus historiae stilum deduxit; de illius religione et in deum pietate insignia testimonia Iosephus in medium adducit.

Ioannes Simonis filius omni virtutum cultu ornatus Iudaeorum gentis dux institutus, pontificatu, bellorum victoriis et opibus floruit; ex paternis Davidis et Salomonis sepulcris talenta ter mille effudit; aliis praeclare gestis et tropaeis clarus de finitimis hostibus et Samaria subacta triumphans parricidialibus odiis ab invicem dissidentibus geminis regibus

σιλέων Ἀντιόχων πρὸς ἀλλήλους τοῦ Γρυποῦ καὶ τοῦ Κυζικηνοῦ ἀναιρεθεὶς τελευτᾷ ἀρχιερατεύσας ἔτη λ', κατὰ δὲ Ἀφρικανὸν κζ'. πολλὰς μυριάδας ταλάντων χρυσίου καὶ ἀργυρίου συνέθαψε τῷ Δαβὶδ Σαλομών, ὥς φησιν Ἰώσηππος, ἐξ ὧν Ἰωάννης οὗτος ὁ καὶ Ὑρκανὸς ἕνα τοῦ τάφου Δαβὶδ οἶκον ἀνοίξας ὑπὸ Ἀντιόχου πολιορκούμενος ὡς τρισχίλια τάλαντα χρυσοῦ ἀνείλατο. ἔπειτα D δὲ καὶ Ἡρώδης ἄλλον οἶκον ἀνοίξας πολλὰ τάλαντα ἐξήγαγε. V. 231 ταῖς δὲ θήκαις τῶν αὐτῶν βασιλέων διὰ βάθους μεμηχανευμέναις οὐδεὶς προσεπέλασεν.

Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας βασιλεῖς.

Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας ς' ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος ὁ Φιλομήτωρ ἔτη λε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ετιδ'.

Ἀφρικανὸς ἔτη ια' μόνα λέγει τοῦ Φιλομήτορος.

Πτολεμαῖος ὁ Φιλομήτωρ πρῶτον Ἀλεξάνδρῳ τὴν θυγα- P. 290 τέρα Κλεοπάτραν δοὺς πρὸς γάμον, ἔπειτα διὰ τὴν Ἀμμωνίου τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ ἐπιβουλὴν συμμαχεῖ Δημητρίῳ κατ' αὐτοῦ. καὶ ὁ μὲν κατὰ τὴν μάχην ἐκπεσὼν τοῦ ἵππου τιτρώσκεται, Ἀλεξάνδρου δὲ τὴν κεφαλὴν ἐκκοπεῖσαν ψυχορραγῶν δέχεται.

Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας ζ' ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης ἔτη κη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ετμθ'.

3. χρυσίου καὶ ἀργυρίου] ἀργυρίου καὶ χρυσίου G. 4. ὁ καὶ B. καὶ om. G. 6. πολιορκούμενον AB. 13. λέγει τοῦ φ. B. τοῦ Φ. λέγει G. 14. ἀλεξάνδρῳ B. Ἀλέξανδρον G. τὴν θυγατέρα] θυγατέρα τὴν G. 15. ἀμωνίου B.

Antiochis Grypo et Cyziceno ipse discordiis eorum implicatus interficitur, pontificatu ad annos triginta, ut vero placet Africano 27, potitus. Argenti et auri myriadas talentorum patris David sepulcro contumulavit Salomon, ut auctor est Iosephus; ex cuius sepulcri loculo uno aperto, Ioannes hic Hyrcanus Antiochi obsidione coarctatus talentorum tria millia eruit. Hunc imitatus Herodes alium aperuit loculum, et ex eo auri pondus immensum eruit. Thecas vero et regum loculos ob artis subtilem structuram nullus hucusque potuit attingere.

Aegypti et Alexandriae reges.

Aegypti et Alexandriae rex 6 Ptolemaeus Philometor annis 35, mundi vero 5314.

Annos 11 solos Philometori assignat Africanus.

Ptolemaeus Philometor filia Cleopatra in coniugem Alexandro locata, pacem et amicitiam cum eo primis temporibus coluit; mox Ammonii ducis fraudibus belli societatem cum Demetrio hostiliter eum infestante paciscitur; et hic quidem pugnans et equo lapsus vulneratur; caput autem Alexandro amputatum ad se missum iamiam animam redditurus accepit.

Aegypti et Alexandriae rex 7 Ptolemaeus Euergetes secundus annis 28, mundi vero 5349.

Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας η' ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος ὁ Φούσκων ἔτη ιη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ετοζ'.

B *Οὗτος καὶ Σωτὴρ ἐκαλεῖτο. υἱὸς δὲ ἦν τοῦ Εὐεργέτου Πτολεμαίου καὶ Κλεοπάτρας πρεσβύτερος· τοῦτον ἡ μήτηρ τῷ ι' ἔτει τῆς βασιλείας ἀπήλασε, καὶ ἦν βασιλεύων ἐν Κύπρῳ· τὸν δὲ νεώτερον υἱὸν αὐτῆς καὶ ἀδελφὸν τούτου Ἀλέξανδρον ἀνέδειξε βασιλέα σὺν αὐτῇ· ὃς καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλεξανδρείας ἔτη ιε', καὶ διωχθεὶς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων εἰς Λυκίας πόλιν Μύρα φεύγει μετὰ γυναικὸς καὶ θυγατρὸς, κἀκεῖθεν εἰς Κύπρον μετὰ παῖδα, καὶ ἀναιρεῖται ὑπὸ ναυάρχου Χαιρέου πολεμούμενος. μεθ' ὃν πάλιν τῷ ἀδελφῷ παραδόντες Πτολεμαίῳ Σωτῆρι καὶ Φούσκωνι*
C *δι' ὄγκον τοῦ σώματος κληθέντι τὴν βασιλείαν ἀνεδέξαντο β' βασιλέα οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἐπὶ ἄλλα ἔτη η'. ὁμοῦ ἔτη λγ'. ἅτινα μετὰ τὴν ἀναίρεσιν ὄντα Ἀλεξάνδρου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὧδε συντάττονται.*

Συρίας καὶ Ἀσίας βασιλεῖς.

Συρίας ι' ἐβασίλευσε Δημήτριος υἱὸς Σελεύκου ἔτη ιβ' ὁ ἐπικληθεὶς Σωτήρ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ετκγ'.

D *Οὗτος ὁ Δημήτριος ὑπὸ Σελεύκου τοῦ πατρὸς δοθεὶς ὁμη-*

1. *Φούσκων* AB. *Φοῦσκος* G. 4. *πρεσβύτερος*] *πρεσβύτης* AB. 9. *παῖδα*] *παίδων* m. 10. *Χαιρέου*] *χερέου* B. *ὃν*] *ὢν* B. 11. *καὶ* om. G. *Φούσκωνι*] *Φούσκῳ* G. 12. *ἀνεδέξαντο β' βασιλέα* B. *ἀνέδειξαν τὸν β' βασιλειῶν* G. 15. *συντάττωνται* B. 16 om. A. *καὶ Ἀσίας* om. B. 17. *δημήτριος υἱὸς σ.* B. *υἱὸς Σ. Δημήτριος* G. 19. *Σελεύκου* om. G.

Aegypti et Alexandriae rex 8 Ptolemaeus Phuscus annis 18, mundi vero 5377.

Huic quoque Soter nomen fuit. Ptolemaei Euergetae et Cleopatrae senior filius fuit; et a matre anno regni decimo eiectus Cypri sibi retinuit principatum; natu vero minorem filium Alexandrum illius fratrem mater regem salutari curavit, cui rebus administrandis sociam se adiunxit. Regnavit Alexander Alexandriae annis quindecim et a militibus abdicatus cum uxore et filia Myram Lyciae civitatem ac inde Cyprum fuga se proripit; oppugnato vero navigio a Cherea navarcho trucidatur. Subinde Ptolemaeo Soteri Phusco ob tumidum et inflatum corpus ita vocato, sceptrum iterato detulerunt Alexandrini, et gemini regni principem agnoverunt aliis annis octo. Utriusque fratri anni sunt 33, qui quidem post Alexandri fratris necem hoc pacto ordinantur. . . . .

Syriae et Asiae reges.

Syriae rex 10 filius Seleuci Demetrius, Soter vocatus, annis 12, mundi vero 5323.

Demetrius hic obses a patre Romam missus, fuga lapsus, Tripolin

ρος εἰς Ῥώμην φυγὼν εἰς Τρίπολιν Φοινίκης ἐν ἡμέραις παρεγένετο, καὶ ἐπελθὼν Λυσίαν τε ἐπίτροπον Ἀντιόχου τοῦ παιδὸς ἀναιρεῖ καὶ αὐτὸν Ἀντίοχον παραδόξως ἐν ταῖς ὅλαις ἡμέραις τοσαύτην κατακτησάμενος ἀρχήν. κατὰ τούτου Πτολεμαῖός τε συμμαχεῖ Ἀλεξάνδρῳ διὰ μισθοφόρων ξένων καὶ Ἄτταλος ὁ Περγάμου βασιλεὺς ὁ καὶ κατάγων αὐτόν· πρὸς ὃν ἀντιταττόμενος ὁ Δημήτριος τελευτᾷ ιβʹ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ κρατεῖ τῆς Συρίας Ἀλέξανδρος ὁ ὑποτεταγμένος ἔτη εʹ, καὶ ἀναιρεῖται πολεμῶν τῷ Πτολεμαίῳ κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν κατάγοντι Δημήτριον τὸν Δημητρίου ἐπὶ τὴν βασιλείαν Συρίας. συμπίπτει δὲ P. 291
καὶ ὁ Πτολεμαῖος καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον θνήσκει. V. 232

Συρίας καὶ Ἀσίας ιαʹ ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ἔτη θʹ. οὗτος υἱὸς ἦν Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς. τινὲς δὲ ἔτη ιʹ φασὶν αὐτὸν βασιλεῦσαι, ἐν οἷς καὶ Εὐσέβιος. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ετλεʹ.

Οὗτος Πτολεμαίῳ φιλωθεὶς Κλεοπάτραν ἔγημε θυγατέρα αὐτοῦ καὶ ἐν Πτολεμαΐδι ὑπάρχουσιν αὐτοῖς Ἰωνάθης ἐλθὼν ἐφιλώθη.

Τρύφων ὁ καὶ Διόδοτος παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Βαλλᾶ τὴν B
τῶν πραγμάτων ἐγχειρισθεὶς διοίκησιν Ἀντίοχον τὸν Ἀλεξάνδρου παρὰ Μάλχον τὸν Ἄραβα τρεφόμενον ἀπολαβὼν ἐπολέμει τῷ

1. φυγὼν] φεύγων G. 1 et 3. ἡμέραις . . . Scaliger p. 71. 5. περγαμοῦ B. 7. ἔτει] ἔτη AB. om. G. 10. τὸν B. τοῦ G. 19. Ἀλεξάνδρῳ G. 21. Μάλχον Scaliger ex Iosepho Antiq. XIII, 5. p. 645. ἐγχαλκοῦν A. εἰνγαλχοῦν B. ἐνχαλκοῦν G.

Phoenices appulit, Lysiamque Antiochi pueri procuratorem, ipsumque Antiochum diebus omnino . . . . . e medio sustulit praeter omnium exspectationem amplo sibi comparato imperio. Adversum hunc stipendiariis extraneorum auxiliis fretus Ptolemaeus, nec non Attalus Pergami rex Alexandro, qui Demetrium potestate abdicavit, suppetias tulere. Oppositis viribus praelians Demetrius anno regni 12 moritur, fitque rex Alexander modo subiiciendus annis quinque, qui certamine in Ptolemaeum, qui Demetrium Demetrii filium in Syriae regnum restituit, ad Antiochiam suscepto vitam amisit; cadit in eodem praelio Ptolemaeus, brevique tempore interiecto moritur.

Syriae et Asiae rex 11 Alexander annis 9; fuit hic Antiochi Illustris filius, quem nonnulli, inter quos est Eusebius, annis 10 regnum tenuisse volunt; mundi vero 5335.

Hic foedere cum Ptolemaeo percusso Cleopatram eius filiam uxorem ducit; ad utrumque vero Ptolemaide morantem Ionathas accedens novo amicitiae nexu coniungitur.

Tryphon, qui et Diodotus, ab Alexandro Balae filio rerum administratione suscepta filium eius Antiochum Malchi Arabum regis curia, in qua fuerat educatus, redeuntem, cum in solio collocasset, Ionathae foederatus

Δημητρίῳ, φιλωθεὶς Ἰωνάθῃ, ἡνίκα πολλῶν Ἰωνάθης κρατήσας τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν τοῦ ἀδελφοῦ ἀνεκτήσατο. ὁ δὲ Τρύφων Ἰωνάθην δεδοικὼς ἀποκτεῖναι τὸν παῖδα Ἀντίοχον καὶ ἑαυτὸν ἀνειπεῖν βασιλέα μετὰ δυνάμεως πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα πείθει πάντας C *ἀπολῦσαι πλὴν χιλίων καὶ συμπορευθῆναι ἕως Πτολεμαΐδος τὰς ἐκεῖ παραληψόμενον δυνάμεις. Ἰωνάθης δὲ συναπῆλθεν ἅμα χιλίοις μόνοις ἀπατηθεὶς ἐν Πτολεμαΐδι. δήσας δὲ τοῦτον ὁ Τρύφων ἐπιστρατεύει Ἰουδαίοις, ὧν ἡγεῖτο Σίμων ἀδελφὸς Ἰωνάθου, τάλαντά τε ρ' ἐπεζήτει καὶ δύο τῶν παίδων Ἰωνάθου αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. ὁ δὲ Σίμων εἰδὼς ὅτι πάντα ψεύδεται πλὴν δέδωκε πάντα καὶ οὐδ' οὕτως τοῦ φόνου τὸν ἀδελφὸν ἐξείλατο.*

Συρίας καὶ Ἀσίας ιβ' ἐβασίλευσε Δημήτριος Δημητρίου τῷ α' D *ἔτη γ' ὁ καὶ Σιδηρίτης. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ετμδ'.*

Συρίας καὶ Ἀσίας ιγ' ἐβασίλευσεν Ἀντίοχος ὁ Σιδήτης ἔτη θ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ετμζ'.

Οὗτος ἀδελφὸς ἦν τοῦδε τοῦ Δημητρίου.

Οὗτος Τρύφωνα τὸν ἀνελόντα Ἰωνάθην καὶ Ἀντίοχον τὸν υἱὸν Ἀλεξάνδρου καὶ ἑαυτὸν βασιλέα Συρίας ἀνειπόντα ἐκ Σίδης

3. *ἑαυτὸν* B. *αὐτὸν* G. 4. Post *βασιλέα* aliquid excidit. 6. *παραληψόμενος* G. 7. *ἐν*] *ἐν τῇ* G. 9. *ρ'*] *ἑβδομήκοντα* G. *Ἰωνάθου αὐτοῦ*] *αὐτοῦ* om. G. 10. *δέδωκε*] *ἔδωκεν* G. 11. *ἐξείλατο* B. *ἐξήλατο* G. 12. *τῷ α'* B. *τὸ πρῶτον* G. 13. *ἔτη*] *ἔτει* B. *σιρικπίδης* B. *σιρισκίδης* A. *Σιθισκίης* G. Correctum *Σιδηρίτης* ex p. 292 d. 14. Vulgo *Σιδίτης*. 17. *Τρύφωνα*] *τὸν Τρύφωνα* G.

bello Demetrium exagitabat; quocirca virum sibi demereri studebat, eo maxime momento, quo Ionathas plurimis auctus victoriis societatem cum Romanis inierat et fratris appellatione ab eis fuerat exceptus. Tryphos vero Ionatham veritus puerum Antiochum interficere, ac sibi tyrannidem vindicare meditatus, dolis Ionatham convenit; et socios, mille exceptis, a se ablegare hortatus, Ptolemaidem versus ei se comitem exhibet, ut positis ibidem copiis sese adiungeret. Ionathas dolum passus cum virorum mille comitatu Ptolemaidem proficiscitur. Eo mox vinculis obstricto in Iudaeos, quorum Ionathas frater Simon ducem se praebebat, bellum movet, pacisque causa talenta septuaginta dari et Ionathae filios duos sibi committi postulat. Simon licet simulantem praesentiret, nullis tamen expensis parcendum ratus cuncta exhibuit; at neque sic parata caede fratrem redemit.

Syriae et Asiae rex 12 Demetrius, Demetrii filius, Siderites dictus, qui primum regnavit annis 3, mundi vero 5344.

Syriae et Asiae rex 13 Antiochus Sidites annis 9; erat porro mundi annus 5347.

Fuit hic Demetrii nuper memorati frater.

Idem Tryphonem Ionathae et Antiochi filii Alexandri parricidam et iniquum regni usurpatorem Dara primum et inde Orthosiam se recipientem

ἐλθὼν πολιορκεῖ εἰς Δάρα καταφυγόντα κἀκεῖθεν εἰς Ὀρθωσίαν. ἐξ ἧς διωχθεὶς εἰς πῦρ ἐναλλόμενος θνήσκει.

Συρίας καὶ Ἀσίας ιδʹ ἐβασίλευσε Δημήτριος τῷ βʹ ἔτη δʹ. τοῦ P. 292 δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ετνʹ.

Συρίας καὶ Ἀσίας ιεʹ ἐβασίλευσεν Ἀντίοχος ὁ Γρυπὸς ἔτη κϛʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ετξʹ.

Χρὴ γινώσκειν ὅτι τὰ κϛʹ ἔτη οὐκ εἰσὶ μόνου τοῦ Γρυποῦ Ἀντιόχου, ἀλλὰ καὶ τοῦ Κυζικίου. πρῶτον γὰρ ὁ Γρυπὸς βασιλεύσας ἔτη δʹ ἐξεβλήθη ὑπὸ τοῦ Κυζικίου, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ Κυζίκιος ἔτη ιηʹ. καὶ πάλιν ὁ Γρυπὸς ἐκβαλὼν τὸν Κυζίκιον ἐβασίλευσε τὰ λοιπὰ ἔτη δʹ, καὶ οὕτως ἐκ διαδοχῆς ἐπολέμουν ἀλ- B λήλους.

Ἀντίοχος ἅμα Ὑρκανῷ ὁ Γρυπὸς Σίνδαν τινὰ στρατηγὸν τῶν V. 233 Πάρθων νικήσας τρόπαιον ἔστησε παρὰ τῷ Λύκῳ ποταμῷ.

Κατὰ Σικελίαν ὁ δουλικὸς πόλεμος. οἱ ἐν Σικελίᾳ δοῦλοι πολιορκούμενοι εἰς ἀλληλοφαγίαν ἐτράπησαν. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ετξʹ.

Σέλευκος υἱὸς Ἀντιόχου τοῦ Γρυποῦ τὸν Κυζίκιον ἐκβαλὼν ἐκράτησε βραχύ.

Σέλευκον ζῶντα κατέκαυσεν ὁ Κυζίκιος Ἀντίοχος.

Ἀντίοχος ὁ Κυζίκιος φυγὼν εἰς Πάρθους Πομπηΐῳ προὔδω- C κεν ἑαυτόν.

1. Δάρα Scaliger p. 71. Vulgo Δαρά. 3. τῷ βʹ] τὸ δεύτερον m. ἔτη] ἔτει A. 4. ͵ετνϛʹ m. 8. Formam κυζικίου et relicuos casus per totam hanc paginam praebent AB, ab Goaro in Κυζικηνὸς mutatam.

stricta premit obsidione; inde tamen eiectus, in ignem praeceps actus moritur.

Syriae et Asiae rex 14 Demetrius secundum regnans annis 4, mundi vero 5356.

Syriae et Asiae rex 15 Antiochus Grypus annis 6, mundi vero 5360.

Observandum annos istos 26 haud Grypi solius regno, sed et Cyziceni accenseri. Annis siquidem quatuor Grypus tyrannide potitus, mox eiectus est a Cyziceno; Cyzicenus iste annis octodecim tyrannidem tenuit; rursum expulso Cyziceno Grypus reliquos quatuor annos in imperio exegit; atque ita alterna potestate usi mutuis sese infestabant proeliis.

Antiochus Grypus Hyrcano sibi adiuncto Sindam e Parthorum ducibus quempiam ad Lycum flumen profligat, de quo sibi tropaeum erigit.

Servile bellum in Sicilia, quo servi in Sicilia armis obsessi mutuis caedibus se confecerunt, anno mundi vulgari 5360.

Seleucus, Antiochi Grypi filius, Cyziceno devicto, regnum haud longo spatio assequitur.

Antiochus Cyzicenus Seleucum vivum igne consumpsit.

Antiochus Cyzicenus via, qua ad Parthos fugiebat interceptus, Pompeio se tradidit.

Ἰστέον ὅτι καὶ οὗτος ὁ ἐξωσθεὶς λέγεται ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ ὁ μετ' αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατευμάτων διωχθεὶς Ἀλέξανδρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ ἐξωσθεὶς ὀνομάζεται.

Τοῦ Ἀλεξάνδρου τούτου τοῦ προρρηθέντος υἱοῦ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς πεσόντος ἐν τῇ πρὸς Πτολεμαῖον μάχῃ μερίζεται ἡ τῆς Συρίας ἀρχὴ εἴς τε Δημήτριον τὸν τοῦ Δημητρίου υἱὸν ὁρμώμενον ἐκ τῆς Σελευκίας καὶ εἰς τὸν υἱὸν Ἀλεξάνδρου ὁρμώμενον ἐκ Συρίας καὶ Ἀντιοχείας Ἀντίοχον. ἀλλὰ τοῦτον ὁ Δημητρίου Δημήτριος τάχιστα νικήσας χειροῦται τὴν ἀρχὴν ἔτη
D γ'. ὅθεν καὶ Νικάνωρ ἐκλήθη. στρατεύσας δὲ ἐπ' Ἀρσάκην εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτος γίνεται ὑπὸ Ἀρσάκου καὶ εἰς τὴν Παρθικὴν ἀναχθεὶς ἐφρουρεῖτο σιδηρωθείς. ὅθεν καὶ Σιδηρίτης ἐλέγετο ὕστερον.

Οὗτος πρὸ τῆς εἰς Παρθικὴν φρουρᾶς ἐκ Κρήτης ἐπανελθὼν καὶ Συρίας κρατήσας Ἀπολλώνιον ἔταξεν Ἰουδαίοις πολεμεῖν· Ἰωνάθης δὲ ἅμα μυρίοις ἐπιλέκτοις Ἰόππην κατέσχε κτείνας ͵η τῶν σὺν τῷ Ἀπολλωνίῳ. ὁ αὐτὸς Ἄζωτον ἐμπρήσας τὸ παρ' αὐτοῖς εἴδωλον τοῦ Δαγὼν ἀφαιρεῖται.

Τῷ αὐτῷ Δημητρίῳ Δημητρίου Σωτῆρι ἐπιλεγομένῳ καὶ Νικάνορι Πτολεμαῖος δίδωσιν ἀφελόμενος Ἀλεξάνδρου τὴν θυγα-
P. 293 τέρα Κλεοπάτραν ὁμοῦ καὶ τῆς Συρίας ἀρχήν. ἀπέστησαν δὲ αἱ δυνάμεις τοῦ Δημητρίου καὶ ἐδεήθη Ἰωνάθου πέμψαι στράτευ-

6. τὸν τοῦ δημητρίου B. τὸν δημητρίου A. τοῦ Δημητρίου G. 7. σελευκείας A. 11. γίνεται om. G. 16. Ἰόππην] Vulgo Ἰώπκην. ͵η] η' G. 20. ἀλεξάνδρου B. Ἀλεξάνδρῳ G.

Observandum hunc a matre solio depulsum ferri, Alexandrum autem fratrem a militibus, ex quo Depulsi nomen obtinuit.

Alexandro Antiochi Illustris filio memorato pugna in Ptolemaeum commissa caeso, inter Demetrium Demetrii filium e Seleucia, filium illius Alexandrum e Syria, et Antiochum ex Antiochia irrumpentes Syriae regnum per partes discinditur; hoc tamen postremo brevi tempore confecto Demetrii filius Demetrius regno potitur annis tribus, ex quo Nicanor vocatus. Expeditione deinde in Arsacem ad Babylonem suscepta, captus ab Arsace in Parthiam abductus ferreis compedibus includitur; ex quo Siderites postmodum dictus est.

Hic ante Parthicum carcerem e Creta redux et Syriae regni compos factus Apollonium in Iudaeos armavit. Ionathas autem electis mille viris stipatus, ex Apollonii sociis caesis millibus octo, Ioppen occupavit. Idem Azotum urbem vastavit flammis et Dagonis idolum divinis honoribus cultum sustulit . . . .

Ipsi Demetrio, Demetrii Soteris filio, Nicanori quoque dicto, filiam Cleopatram Alexandro ereptam locat Ptolemaeus, unaque regnum in dotem offert. Suorum vero defectione Demetrius attonitus auxiliares copias An-

μα πρὸς συμμαχίαν αὐτῷ εἰς Ἀντιόχειαν, ὑποσχόμενος καθαρίσαι τὰς πόλεις Ἰούδα τῶν ἐθνικῶν στρατευμάτων, εἰ νικήσει. Ἰωνάθης δὲ ἀπέστειλεν αὐτῷ τρισχιλίους, οἳ καὶ διέφθειραν εἰς Ἀντιόχειαν Ἑλλήνων μυριάδας δέκα τῶν ἐπαναστάντων κατὰ Δημητρίου πολιτῶν καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν. Δημήτριος δὲ νικήσας πάντα διεψεύσατο τὰ πρὸς Ἰωνάθην.

Ἐν τούτοις οὖν ἀναιρεῖται Ἰωνάθης ὑπὸ Τρύφωνος δόλῳ καὶ κρατεῖ μετ᾽ αὐτὸν Σίμων υἱὸς αὐτοῦ ἔτη η΄.

Σποράδην. B

Ὄππιος Κελτοὺς ἐχειρώσατο.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἑάλω Καρχηδὼν τὸ ἔσχατον ὑπὸ Σκιπίωνος Ἀφρικανοῦ τοῦ νέου ἔχουσα ἔτη χμ΄ ἀπὸ κτίσεως, κατὰ δὲ ἄλλους ψμη΄.

Ἀντίοχον τὸν Σιδήτην Ἀρσάκης Πάρθος ἀνεῖλε.

Πτολεμαῖος ὁ Ἀβούβου μετὰ τὸ ἀνελεῖν Σίμωνα τὸν οἰκεῖον πενθερὸν δόλῳ παρὰ πότον τῷ Ἀντιόχῳ ἐδήλωσεν ἀποστεῖλαι δύναμιν αὐτῷ πρὸς τὸ παραδοῦναι αὐτῷ τὴν Ἰουδαίαν. Ἰωνάθης δὲ C ὁ Σίμωνος υἱὸς μαθὼν τὰ συμβάντα τῷ πατρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ὑπὸ Πτολεμαίου τοὺς μὲν ἐλθόντας πρὸς αὐτὸν ἐν Γαζαρηνοῖς V. 234 ἀναιρεῖ, τῷ δὲ Ἀντιόχῳ φιλωθεὶς καὶ παρὰ τοῦ πλήθους τὴν ἀρχὴν λαβὼν τὸν αὐτὸν ἀναιρεῖ Πτολεμαῖον, καὶ Ἀντιόχῳ συμ-

1. συμμαχείαν B. 2. νικήσοι G. 11. ὑπὸ] ὑπὸ τοῦ G. 14. Vulgo Σιδίτην. Sideritam restituit m. Vulgo Ἀρσάκιος. Correctum ex Eusebio p. 359. 16. πενθερὸν] γαμβρὸν m. 17. Ἰωνάθης] Ἰωάννης m. 19. γαζαρήνοις A. γαζήροις B.

tiochiam ad se mittere Ionatham rogat, Iudaeorum urbes gentilium praesidiis expurgandas, si pugna superior evadat, pollicitus. Ionathas viros ter mille expedit Antiochiam, qui Graecorum Antiochiae tumultuantium myriades decem interfecerunt et urbem flammis vastaverunt. Demetrius posthac promissa Ionathae simulate facta rescindit.

Ipse Ionathas demum Tryphonis dolo perit; Simon autem eius filius rebus potitus est annis octo.

Miscellanea.

Oppius Celtas edomuit.

His temporibus Carthago a Scipione Africano iuniore ultimo capta est, anno a primo eius conditu 640, vel ut aliis placet 748.

Antiochum Sideritem Arsaces Parthorum princeps occidit.

Simone proprio genero inter convivandum insidiose necato, Ptolemaeus Abubi filius re Antiocho litteris manifestata, militares copias quibus Iudaeam ipsi subiiciat, ad se mitti sollicitat. Simonis autem Ioannes filius perceptis, quae in patrem et fratres fuerant attentata, sicarios ad se Gazarum missos ipse trucidat, et pace cum Antiocho firmata, delatum sibi imperium suscipit, Ptolemaeumque ultus, in Hyrcanos Antiocho fert opem. Eo bello

μαχεῖ κατὰ Ὑρκανῶν· ἔνθα μεγάλως εὐδοκιμήσας Ἰωνάθης Ὑρκανὸς ἐπωνομάσθη, ἀριστεύσας πλεῖστα.

Καὶ ἀναιρεῖται ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Ἀβούβου Σίμων παρὰ πότον τοῦ ἰδίου γαμβροῦ δόλῳ σὺν τοῖς υἱοῖς πλὴν Ἰωάννου, ὃς Ἰωάννης ὁ Ὑρκανὸς μετονομασθεὶς ἐκράτησεν Ἰουδαίων ἔτη κϛ' στρατηγῶν καὶ ἀρχιερατεύων.

D Ἕως τούτου περιέχει ἡ πρώτη τῶν Μακκαβαίων, ἡ δὲ δευτέρα τὰ κατὰ Σέλευκον καὶ Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ καὶ Ἀντίοχον τὸν Εὐπάτορα καὶ Δημήτριον τὸν Σωτῆρα καὶ Ἰούδαν τὸν Μακκαβαῖον. ἡ δὲ τρίτη τὰ κατὰ τὸν Φιλοπάτορα Πτολεμαῖον ἱστορεῖ, ὅπως τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων ἐβουλεύσατο ἀφανίσαι πρὸ τῆς Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς βασιλείας ἔτεσι λ'. ταύτῃ δὲ καὶ πρώτη τῷ χρόνῳ ἐστίν. ἡ δὲ τετάρτη ἐξαίρετος περὶ τοῦ αὐτοδέσποτον εἶναι τῶν παθῶν τὸν εὐσεβῆ λογισμὸν καὶ περὶ τῆς τῶν ἑπτὰ σὺν τῇ μητρὶ ἀθλήσεως κατὰ τοὺς Ἰωνάθου τοῦ Μακκαβαίου χρόνους καὶ Σίμωνος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

P. 294 Αἰγύπτου μὲν Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης, Συρίας δὲ καὶ τῆς μικρᾶς Ἀσίας Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Βαλλᾶ λεγόμενος, υἱὸς Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς, Ῥωμαίων δὲ ἄριστοι ἐκράτουν· καὶ ἄλλοι μὲν στρατηγοί, πάντων δὲ μᾶλλον Σκιπίων ὁ νέος ἔκγονος τοῦ Ἀφρικανοῦ Σκιπίωνος, ὃς καὶ Καρχηδονίοις τοῖς κατὰ Λιβύην τὸν τρίτον ἐπιστήσας καὶ τελευταῖον πόλεμον γενναίως τοῖς ὅπλοις

1. Ὑρκανῶν] ὑρκανῷ A. ὑρκανὸν B. 3. Ἀβούβου Σίμων] Legebatur Ἀβούβουσῃ. ἀβούβουσι B. 5. ἐκράτησεν τῶν Ἰουδαίων G.

fortiter se gerens et ubique virtutis et animi praeclara relinquens argumenta, Hyrcani nomen Hyrcanis caesis promeruit.

Simon a proprio genero Ptolemaeo Abubusis ad convivium cum filiis vocatus dolo perimitur; caedem evadit Ioannes alter filius Hyrcani nomine clarus, qui Iudaeis annis 26 praefuit dux et pontifex summus constitutus.

Liber Maccabaeorum primus temporis huius historiam continet. Quae Seleucum et Antiochum Illustrem et Antiochum Eupatorem et Demetrium Soterem et Iudam Maccabaeum spectant, secundus exhibet. Tertius de Philopatore Ptolemaeo narrationem instituit; ut nimirum Iudaeorum gentem annis ante regnum Illustris Antiochi circiter triginta funditus exstirpare meditatus est. Iste vero liber rerum narratarum et temporis ordine reliquis prior est. Eo commendatur quartus quod pium erga deum animum passionibus superiorem esse doceat; deque exhausto Ionathae Maccabaei et Simonis fratris eius temporibus a septem fratribus et matre martyrii certamine plura prosequatur.

Aegypti quidem Ptolemaeus Euergetes, Syriae vero et Asiae minoris Alexander Balae dictus, Antiochi Illustris filius, Romanam vero rempublicam optimi quique moderabantur; florebant tunc insignes militiae duces plurimi, omnium vero praeclarissimus Scipio Iunior Africani Scipionis nepos, qui Carthaginenses ad Libyam positos ter repetitis praeliis aggressus,

ἐκράτησε μετὰ χμ' ἔτη, καθ' ἑτέρους δὲ ψμη' τῆς οἰκοδομῆς τὴν Καρχηδόνα καταστρεψάμενος. τότε δύο στρατηγοὶ Ῥωμαίων ἡττηθέντες εἷς μὲν ἀνῃρέθη, θάτερος δὲ ζωγρηθεὶς εἰς Ῥώμην ἐστάλη σὺν αἰχμαλώτοις πολλοῖς, αὐτός τε ἀναζεύξας Σκιπίων * * τῶν ἐξ αὐτῶν καταγόντων τὸ γένος ἔτι κρατούντων ἀπὸ τῶν Ἀλε- B ξάνδρου χρόνων Αἰγύπτου καὶ Συρίας καὶ Ἀσίας, ἐν μέρει δὲ ἔστιν ὅτε καὶ Βαβυλωνίας, τῆς Μακεδόνων δυναστείας ὑποφόρου Ῥωμαίοις ταχθείσης, ὡς πρὸ βραχέος δεδήλωται.

Μικίψας Νουμιδίας βασιλεὺς καὶ Ῥωμαίων σύμμαχος τέθνηκεν, οὗ νόθος παῖς Ἰουγόρθας λεγόμενος δόλῳ τοὺς ἐκείνου γνησίους ἀνελὼν παῖδας χειροῦται τὴν ἀρχήν. ἐφ' ᾧ Ῥωμαῖοι δεινοπαθήσαντες διὰ Μαρίνου πρῶτον ὑπάτου στρατεύουσιν ἰσχυρῶς τῇ μάχῃ κρατήσαντος, τοῦ Ἰουγόρθα φεύγοντος, ἔπειτα διὰ Μετέλλου, καὶ τούτου ὑπατικοῦ γενναίως εὐδοκιμήσαντος, τελευταῖον δὲ διὰ Σύλλα, τοῦ καὶ αὐτὸν Ἰουγόρθαν ζῶντα C χειρωσαμένου καὶ θριαμβεύσαντος ἐπ' αὐτῷ πρὸ τοῦ ἅρματος ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὴν αὐτοῦ ὑπατείαν ἀγομένῳ δεσμίῳ, ἥτις ἦν ὀλυμπιάδι ρξε'.

Συρίας καὶ Ἀσίας ις' ἐβασίλευσεν Ἀντίοχος ὁ Κυζίκιος ἔτη ια'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ετπε'.

2. Ῥωμαίων] Καρχηδονίων G. 4. Lacunae signa om. AB. 5. ἔτι κρατούντων] ἐπικρατούντων G. 9. Μυκίψας G. Vulgo Νουμηδείας. 13. τοῦ B. τοῦ δὲ G. ἰούγορθα B. οὔγαρθα A. Ιουγούρθα G. 15. Ιουγούρθαν G. 16. πρὸ τοῦ ἅρματος Scaliger p. 72. Vulgo πρῶτον (πρώτον B.) ἅρμαιγος G. 20. ,ετπς' m.

ultimo tandem praelio fortiter dimicans armis superior evasit; et Carthaginem post annos 640, vel ex aliorum calculis 748, a positis eius fundamentis evertit. Eo tempore duorum Carthaginensium exercitus ducum uno interfecto, alter bello captus Romam cum captivis aliis missus est; Scipio vero regressus . . . . . ab iis genus ducentes post Alexandri tempora, nec non Aegypto et Asiae dominati, Babyloniam quoque tenuere subiectam; tandem vero Macedonicum imperium Romanis vectigal pendere cogitur, ut paulo superius declaratum est.

Mycipsa Numidiae rege Romanorum foederato vita functo filius eius spurius, cui nomen Iugurtha, legitimis filiis dolo necatis, regnum sibi vindicat, quo Romani exacerbati Marii consulis industria primo praelio vires eius prosternunt; tum Iugurtha in fugam acto, Metello viro consulari duce ac fortiter praeliante vincunt secundo Romani; postremo denique Romanis copiis Sylla consule praefecto Iugurtha vivus capitur, eoque Romae triumphum infra consulatum agente vinctus ante currum ductus est Olympiade 165.

Syriae et Asiae rex 16 Antiochus Cyzicenus annis 11, mundi vero 5386.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ.

Ἰουδαίων κʹ ἀρχιεράτευσεν Ἰανναῖος ὁ καὶ Ἀλέξανδρος ἔτη λʹ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ετϟςʹ.

D Ἰανναῖος τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς ἀνεῖλε, μη-
V. 235 δένα τοῦ γένους ὑπολειψάμενος. διὰ τοῦτο καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις
Ἰουδαίων ἀπέστησαν αὐτοῦ, ἃς διὰ Κλεοπάτρας μητρὸς Ἀλε-
ξάνδρου ἐπέστρεψε, συμμαχούντων Αἰγυπτίων αὐτῷ.

Ἰανναῖος ὀξὺς καὶ ὑβριστὴς καὶ ἀγριώτατος ἦν σφόδρα. τοῦτον οἱ κολακεύοντες Ἀλέξανδρον ἔλεγον, διὰ τὸ τῆς γνώμης ὀξὺ καὶ ἀνεμπόδιστον, οἱ δὲ μισοῦντες Θρακιδᾶν, ὡς ἀδικώτατον.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Κλεοπάτρα Σαλίνη τοὺς παῖ-
δας ἀποβαλοῦσα καθ᾽ ἑαυτὴν ἔδοξε βασιλεύειν, ἐπιτρόπους ἔχου-
P. 295 σα δύο τῶν Ἰουδαίων Ἀνανίαν καὶ Χελκίαν, πάντα τὰ κατ᾽ αὐ-
τὴν διοικοῦντας, δι᾽ ὧν Ἰανναῖος φιλωθεὶς αὐτῇ συμμάχους Αἰ-
γυπτίους ἔσχε κατὰ Παλαιστίνης· καὶ τῶν ἀποστατησάντων
Ἰουδαίων τὰς πόλεις ἀφανίζων καὶ τοὺς ὁμογενεῖς ἀφειδῶς ἀπο-
σφάττων μέχρι γυναικῶν καὶ παίδων, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν πέραν
Ἰορδάνου πόλεων καὶ Ἐσεβοῦντα καταλαβόμενος, Ἀμμωνῖτίν τε
καὶ Μωαβῖτιν ἐπελθὼν, Δῶρα, τὴν πρὸς τοῖς Ἄραψι Πέλ-

3. ,ετϟζʹ m. 5. αὐτοῦ B. ἀπ᾽ αὐτοῦ G. 8. Ἰανναῖος m. Vulgo Ἰωανναῖος. ἰωαναῖος B. καὶ ὑβριστὴς om. B. 10. θρακιδᾶν A. θρακιδὰν B. Θρακηδᾶν G. 11 et 559, 10. Vulgo Σαλήνη et Σαλήνῃ. 12. ἀποβαλοῦσα B. ἀποβάλλουσα G. 13. χελκίαν B. Χαλκίαν G. 14. Ἰωανναῖος G. 15. ἀποστησάντων G. 18. Vulgo Αμμανίτην τε καὶ Μωαβίτην. Correxit Scaliger p. 72. 19. Δῶρα] δῶραν B. Vulgo Δῶῤῥαν. τὴν] τε καὶ G.

ANNI MUNDI.

Iudaeorum pontifex 20 Iannaeus, qui etiam Alexander, annis 30, mundi vero 5397.

Iannaeus reliquos suos fratres et consanguineos, nullo suae stirpis relicto, interfecit, qua de causa Iudaeorum civitates cunctae ab eo defecerunt, quas Cleopatrae matris Alexandri Ptolemaei industria et Aegyptiorum viribus auxiliariis sub imperium redire coegit.

Iannaeus acerbi animi, ad iniurias proclivis et moribus supra modum agrestis extitit; quem ob animi vehementiam et infractam indolem adulatores Alexandrum, inimici Thracedam, ceu ad iniurias promptum vocabant.

His temporibus Cleopatra Salene liberis amissis penes se imperium omne assumpsit, Iudaeis duobus Anania et Chalcia rerum suarum procuratoribus institutis, iisdemque res omnes ad eam spectantes administrantibus, per quos Iannaeus illi foederatus belli in Palaestinam moti Aegyptios sibi comparavit auxiliarios; quorum armis perduellium Iudaeorum urbes cepit et in mulieres ac pueros crudelitate exserta contribules suos omnes inhumane mactavit. Iniurias autem ultus est posito a civitatis trans Iordanem saevitiae exordio; cepitque Esebuntem ac inde in Ammanitem et in Moabitarum excurrit regionem; Doram expugnavit et Pellam Arabibus contermi-

λαν, Γάδαρα τὴν πρὸς θερμοῖς ὕδασιν, Ἄβιλα, Ἵππον, Δίαν, Φιλοτερίαν, Μακεδόνων ἀποικίας, καὶ Βασὰν τὴν νῦν Σκυθόπολιν, Μαλλίαν Σαμαρείας, Θαβὼρ ὄρος, Γαβαάν.

Ἰανναῖος ὁ καὶ Ἀλέξανδρος πόλεμον ἐξάγων πρὸς Ἀντίοχον B
τὸν παῖδα τοῦ Γρυποῦ τὸν καὶ Διόνυσον ἐνίκησεν.

Οὗτος τὴν Τυρίων γῆν ἐπελθὼν ἐπολιόρκει τὴν νῆσον. ἐπαναστάσεως δὲ πειραθεὶς Ναβαταίων καὶ Ἰτουραίων Δίγαιον στρατηγὸν ἔπεμψε Γαλιλαῖον κατὰ Ναβαταίων. αὐτὸς δὲ κατὰ τῶν Ἰτουραίων εἰς πόλεμον ἑτοιμαζόμενος θνήσκει βασιλεύσας ἔτη λ', Σαλίνῃ γαμετῇ τὴν ἀρχὴν ἐγχειρίσας, ὄντων αὐτῇ δύο παίδων ἐξ αὐτοῦ Ὑρκανοῦ καὶ Ἀριστοβούλου. ἐντεῦθεν δὲ τὰ Ἰουδαίων συγκέχυνται.

Ἰουδαίων κα' ἐβασίλευσε Σαλίνα ἡ καὶ Ἀλεξάνδρα ἔτη θ'. τοῦ C
δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ευκζ'.

Ἀλεξάνδρα ἡ καὶ Σαλίνα πάντη τῆς ὠμότητος ἀποδέουσα τοῦ ἀνδρὸς Ἰανναίου τοῦ καὶ Ἀλεξάνδρου, τὸ Ἰουδαίων ἔθνος ταῖς χρησταῖς εὐνοίαις κερδήσασα διὰ δόξαν εὐσεβείας καὶ τὴν πρὸς τὸ θεῖον ὀρθὴν πίστιν καὶ περὶ τοὺς πατρίους νόμους ἀκρί-

1. Ἄβιλα] ἄβιλαν B. Ἄβιλλαν G. Ἵππον, Δίαν] Ἀπολλωνίαν m. 2. φιλοτερίαν B. Φιλοταιρίαν G. 3. Μαλλίαν] Μαλλίαν G. Μάρισσαν Iosephus Antiq. XIII, 15. p. 674. Σαμαρείας] Σαμάρειαν G. Γαβαάν] Γάβαλα Iosephus. 4. ἰανναῖος B. Ἰωανναῖος G. 7. Ναβαταίων Scaliger. Vulgo Ἀναβαταίων. 10. ἐγχειρίσας Scaliger. Vulgo ἐγχειρήσας. ἐγχειρίσας est p. 299 b. et alibi: sed ἐγχειρεῖ p. 295 d. 13. σαλίνα B. σαλῆνα A. Σαλῆνα G. *Salina* est apud Eusebium p. 362. *Messalina* p. 89. ἀλεξάνδρεια AB. 15. Σαλῆνα G. ἀποδεύουσα B. 16. Ἰανναίου] Ἰωανναίου G. 18. ἀκρίβειαν] ἀκριβείας G.

nam, mox Gadaram calidis aquis scaturientem, Abilam, Apolloniam, Philotaeriam, Macedonum colonias, Basan insuper, Scythopolin nunc dictam, Marissam Samariae, Thabor montem, Gabala et alia loca dira vastitate foedavit.

Iannaeus, qui et Alexander, Antiochum Grypi filium, Dionysium alio nomine vocatum, bello indicto prostravit.

Suscepta insuper in Tyrios expeditione insulam obsidione vexabat. Insilientibus autem Nabataeis et Ituraeis Digaeum ducem Galilaeum in Nabataeos instruxit, ipse Ituraeos excepturus proficiscitur. Anno regni trigesimo leto fungitur, Salinaeque uxori, e qua filios duos Hyrcanum et Aristobulum susceperat, regnum moderandum commisit; ex quo Iudaeorum res sus deque perturbatae.

Salina, quae Alexandra Iudaeis ordine primo supra vicesimum imperavit annis 9, mundi vero 5427.

Alexandra, alio nomine Salina, viri Iannaei sive Alexandri, a crudelitate penitus aliena collatis in Iudaeorum gentem ingentibus beneficiis cunctorum animos sibi promeruit; tum vero pietatis eius opinio, erga numen fides et patrios mores observantia imperium stabile et ad annos novem te-

βειαν εὐσταθῶς βασιλεύσασα ἔτη θʹ. ταύτην τὸ Φαρισαϊκὸν D ἠγάπα σύστημα, ὡς τῶν ἄλλων δύο, Σαδδουκαίων καὶ Ἐσσηνῶν, εὐσεβέστερον εἶναι δοκοῦν, καὶ τούτοις τὴν τῶν πραγμάτων ἐγχειρεῖ διοίκησιν ὡς θεοφιλής. καὶ ἦν ἡ μὲν ἀπόλαυσις τῆς ἀρχῆς τῶν Φαρισαίων δεσμούντων καὶ λυόντων ὡς ἤθελον, αἱ δὲ δυσχέρειαι τῆς γυναικὸς, καίπερ οὔσης δεινοτέρας καὶ φοβερᾶς τοῖς ἔξω. πλὴν ἦρχε τῶν πολλῶν καὶ ἤρχετο ὑπ' αὐτῶν. δύο δὲ παίδων Ἀριστοβούλου καὶ Ὑρκανοῦ ταύτῃ προσόντων αὐτὴ τὴν βασιλείαν Ὑρκανῷ τῷ πρεσβυτέρῳ ἐπέτρεπε περὶ τὸν θάνα-
P. 296 τον, Ἀριστοβούλῳ δὲ τῷ νεωτέρῳ τὴν ἀρχιερωσύνην. ἀλλ' οὗτος ἀσθενούσης τῆς μητρὸς ἁρπάσας τὸν καιρὸν μετὰ πολλῶν οἰκετῶν κρατεῖ τῶν ἐρυμάτων καὶ μισθοφόρους ἐκ τούτων ἀθροίσας
V. 236 τοῖς χρήμασιν ἀνεῖπεν ἑαυτὸν βασιλέα. τὸν δὲ Ὑρκανὸν οἰκτείρουσα Σαλίνα πονούμενον τὴν Ἀριστοβούλου γαμετὴν σὺν τέκνοις καθεῖρξε πρὸς τῷ βορείῳ κλίματι τοῦ ναοῦ εἰς Βαρεῖς τὸ φρούριον· καὶ ἐν τούτοις τελευτᾷ πρὶν Ἀριστόβουλον τιμωρήσασθαι περὶ τῆς καθ' Ὑρκανοῦ ἐπαναστάσεως διοικήσασα, ὡς προείρηται, τὴν ἀρχὴν ἔτεσιν θʹ καὶ τὸν Ὑρκανὸν ταύτης κληρονόμον καταλιποῦσα.
B πρὸς ὃν Ἀριστόβουλος παραταξάμενος πολέμῳ νικᾷ πρὸς Ἱεριχοῦντα συμβαλὼν, καὶ μεταβαίνουσι πρὸς αὐτὸν οἱ πλείους τῆς Ὑρκανοῦ μοίρας. ὁ δὲ μετ' ὀλίγων φίλων τὸ λεχθὲν ἐν Ἱερου-

2. ἐσσηνῶν B. Εσινῶν G. 3. δοκοῦν Scaliger. Vulgo ἐδόκουν. 6. δυσχέρεια B. οὔσης B. οὔσαις G. 12. ἐκ τούτων om. G. 14. σαλήνα B. 15. καθεῖρξεν AB. καθείρξας G. εἰς βαρεῖς AB. εἰσβανεὶς G. εἰς Βάριν Scaliger. 18. καταλειποῦσα B.

nendum paraverunt. Illam Pharisaeorum sodalitium Sadducaeorum et Essenorum visum potius maiori sedulitate colebat; illaque vicissim, religionis studiosa Pharisaeis melioribus aestimatis, publicae rei curam committebat; quocirca penes Pharisaeos pro libero animos ligantes vel relaxantes supremae stabat potestatis usus; mulieris vero austeram semper et extraneis gravem et timendam se exhibentis molestiae fuerunt propriae. Pluribus hoc pacto sibi plane subiectis ipsa ex Pharisaeorum nutu tota pendebat. Duorum autem ex se filiorum uni quidem Hyrcano nimirum seniori leto proxima regnum reliquit, iuniori Aristobulo pontificatu assignato. Hic matre morbo gravata tempus commodum nactus, munitis quibuslibet locis occupatis, conductisque pecunia militibus regem se proclamat. Salina ex adverso Hyrcani afflicti miserata Aristobuli uxorem cum liberis boreali templi statione et praesidio munito, cui Baris nomen, tenet inclusam. Interim Aristobuli in fratrem Hyrcanum iniuriam nondum ulta morte praeripitur, regnum, ut praemisimus, annos novem moderata et Hyrcano haerede relicto. In eum comparato exercitu Aristobulus de rerum summa ad Hierichuntis campos decertat et superior evadit; quare ex Hyrcani parte ad eum plurimi deficiunt. Hyrcanus, quod iam narratum est, arcem Barim ad tem-

σαλὴμ πρὸς τῷ ναῷ τῆς Βάρεως φρούριον φυγὰς προκαταλαβὼν, κρατεῖ τὰ προσόντα τῷ Ἀριστοβούλῳ σὺν τέκνοις καὶ γυναικί· Ἀριστόβουλός τε σπεύσας φθάνει καὶ διαλύεται πρὸς Ὑρκανὸν ἐν τῷ ἱερῷ πρὸς τὸ βασιλεύειν μὲν αὐτὸν, ἐπεὶ καὶ κρείττων ἐδόκει τῇ ἐντρεχείᾳ, τὸν δ' Ὑρκανὸν, ὡς βασιλέως πρῶτον ἀδελφὸν, τἄλλα νωθέστερον ὄντα, τῆς βασιλείας ἐκστῆναι, πάσης τιμῆς ἀπολαύοντα. κἀπὶ τούτοις περιεστῶτος τοῦ πλήθους ἀλλήλους περιπτυξάμενοι διήμειψαν τὰς οἰκίας, ὡς ὁ παρ' Ὁμή- C ρῳ ποτὲ Γλαῦκος καὶ Διομήδης, καὶ Ἀριστόβουλος μὲν εἰς τὰ βασίλεια, Ὑρκανὸς δὲ εἰς τὴν Ἀριστοβούλου ἀνεχώρησεν οἴκησιν. ἐντεῦθεν δέος καὶ λύπη τοῖς Ὑρκανοῦ φίλοις ἐπιπίπτει παρ' ἐλπίδα κρατήσαντος Ἀριστοβούλου, καὶ μάλιστα Ἀντιπάτρῳ τινὶ, Ἡρώδου πατρὶ, τοῦ βασιλεύσαντος ἔπειτα Ἰουδαίων, ὃς ἦν ἀλλόφυλος Ἰδουμαῖος κατὰ Ἰώσηππον, κατὰ δὲ Ἀφρικανὸν Ἀσκαλωνίτης, υἱός τινος ἱεροδούλου καλουμένου Ἡρώδου τῶν περὶ τὸν νεὼν τοῦ Ἀπόλλωνος τεταγμένων ἐν Ἀσκαλῶνι. τοῦτον Ἰδουμαῖοι λῃσταὶ τὸν Ἀντίπατρον εἶχον αἰχμαλωτίσαντες ἐν αὐτοῖς λῃστεύοντα, λαβεῖν ἐλπίζοντες ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρώδου λύτρα. διὰ δὲ τὸ πτωχὸν εἶναι τὸν αὐτοῦ πατέρα καὶ λύτρα δοῦ- D ναι ἀπορεῖν ἐχρόνισε συλλῃστεύων καὶ τοῖς αὐτῶν ἐντρεφόμενος

1. φρούριον] τὸ φρούριον G. 4. κρείττων] κρεῖττον B. 8. οἰκίας B. οἰκείας G. 11. ἐπιπίπτει] παρεμπίπτει G. 14. Ἰώσηππον] Antiq. XIV, 1. p. 683. 15. τῶν — τεταγμένων m. Vulgo τῷ — τεταγμένῳ. 16. νεὼν] νεὼ B. 17. λῃσταὶ] λῃστὴν G. αἰχμαλωτήσαντες B. 18. Ἡρώδου om. G. 20. ἐχρόνησε B. συλλῃστεύων B. συλῃστεύων G.

pli latus in Hierusalem sitam cum paucis amicis fuga praeoccupat et Aristobuli facultates etiam uxorem et liberos sub potestatem mittit. Advolat quantocius Aristobulus et cum fratre de pace in templo colloquium habet; ac ut regnum teneat Aristobulus, rebus enim agendis melior et velocior videbatur, Hyrcanus autem quod minus aptus et natura tardior ceu regis tamen frater maior, ut cunctis honoribus alias excipiendus regno cedat, conveniunt. Amplexibus deinde spetante populo ad invicem colligati commutarunt aedes, ut quondam apud Homerum Glaucus et Diomedes; et Aristobulus quidem in regiam, Hyrcanus in Aristobuli domum secessit. Hinc moeror et una metus Hyrcani amicos occupat, Aristobulo praeter spem omnem regnum adepto. Prae caeteris Antipater Herodis deinde Iudaeorum regis pater torquebatur; qui cum ex aliena Idumaeorum stirpe traheret originem, ut auctor est Iosephus, ex Africani vero dictis, patriam habebat Ascalonem, patrem vero nomine Herodem, ex eorum grege qui Apollinis fano Ascalone serviebant, aedituum. Istum Antipatrum praedonum latrociniis assuetum, praedas ex suis agentem captivum tenuerant Idumaei magno pecuniarum pondere libertatis restituendae causa a patre exspectata; patre vero rei familiaris angustia presso, nec libertatis pretium pendente, interim Antipater latrocinia diutius exercuit et Idumaeorum sese ex toto

ἤθεσιν. οὗτος ὕστερον Ὑρκανῷ φιλωθεὶς πλούτῳ καὶ δόξῃ τῶν πολλῶν προεῖχεν ἐντρεχείας χάριν καὶ τῆς περὶ τὰ κοινὰ πράγματα δεινότητος, ὃς ἀναπείθει τὸν Ὑρκανὸν Ἀρέτᾳ τῷ τῶν Ἀράβων προσφυγόντα βασιλεῖ τὴν Ἰουδαίων ἀρχὴν ἀνακτήσασθαι. καὶ δὴ σὺν αὐτῷ νυκτὸς ἀναλαβὼν τῆς πόλεως τὸν Ὑρκανὸν ἀποδιδράσκει πρὸς Ἀρέταν ὄντα κατὰ τὴν Πέτραν πόλιν Ἀράβων βασίλεια, καὶ πολλοῖς πείθει δώροις συμμαχήσοντα καταγαγεῖν
P. 297 ἐπὶ τὴν ἀδίκως ἀφαιρεθεῖσαν ἀρχήν. τοῦ δὲ Ἀρέτα δύναμιν ἱππικὴν καὶ πεζικὴν πεντακισμυρίων ἀνδρῶν σὺν αὐτοῖς πέμψαντος, οὐκ ἐνεγκὼν Ἀριστόβουλος ἐκ πρώτης συμβολῆς εἰς Ἱεροσόλυμα φεύγει· καὶ ἦν πολιορκούμενος ὑπ' αὐτῶν. κατὰ κράτος τε ἂν ἐλήφθη λειφθείς, εἰ μὴ Σκαῦρος ἐνδημήσας τηνικαῦτα τῇ Δαμασκῷ προσφάτως ὑπὸ Γεμέλλου καὶ Δολλίου Ῥωμαίων καὶ αὐτῶν ληφθείσῃ στρατηγῶν ἐπεκηρυκεύσατο πρὸς Ὑρκανὸν καὶ τοὺς Ἄραβας, ὀργὴν ἀπειλῶν αὐτοῖς Πομπηίου καὶ τῆς ὅλης συγκλήτου μὴ λύουσι τὴν κατὰ Ἀριστοβούλου πολιορκίαν, τριακοσίοις τα-
B λάντοις ὁ Σκαῦρος τοῖς παρὰ Ἀριστοβούλου δοθεῖσι παραβλεψάμενος τὸ δίκαιον. Ἀρέτας καταπλαγεὶς ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν ἀναχωρεῖ λύσας τὴν πολιορκίαν. Ἀριστόβουλος δὲ τοῖς περὶ τὸν Ὑρκανὸν καὶ Ἀντίπατρον συμβαλὼν περὶ τὸν Παπυρῶνα κτείνει
V. 237 Φαλλίωνα τὸν ἀδελφὸν Ἀντιπάτρου, καὶ πλείους ἢ ἑξακισχιλίους.

2. τῆς — δεινότητος B. τὴν — δεινότητα G. 3. ἀναπείθειν G. τὸν om. G. 4. προσφυγόντι B. 7. βασίλεια] βασιλείαν AB. βασιλείας G. Iosephus p. 684. Πέτραν, ὅπου τὰ βασίλεια ἦν τοῦ Ἀρέτα. 7. συμμαχήσωντα B. 10. συμβολῆς B. συμβουλῆς G. 11. ὑπ'] παρ'. G. 13. γεμέλου B. Lollii et Metelli nomina restituenda ex Iosepho p. 685. αὐτῶν B. αὐτὸν AG. ληφθείσῃ] Legebatur ληφθεῖσι, consentientibus AB. 14. στρατηγῶν B. στρατηγὸν AG. 20. κτείνει] κτείνει τὸν G.

assuefecit moribus. Hic de Hyrcano bene meritus, divitiis et honoribus, ob eam qua utebatur in rebus agendis vigilantiam et dexteritatem auctus est; eius vero fuit apud Hyrcanum auctoritatis, ut ad Aretam Arabum regem recipere se et regnum recuperare suaderet. Noctu itaque cum eo profugus ad Aretam Petrae praecipua regni Arabici civitate morantem profectus est, et munerum immenso pondere copias, quibus regnum iniuria praereptum sibi repararet, impetrat. Exoratus Aretas equitum peditumque exercitum ad myriadas hominum quinque cum eis mittit. Aristobulus conflictum sustinere non ausus et Hierosolymam se recipiens stricta cingitur obsidione; iamque a suis derelictus in hostium venisset potestatem, nisi Scaurus a Gemello et Pollione recenter dux institutus, iter Damascum agens, talentis ter centum ab Aristobulo acceptis ius omne praetergressus, legatis ad Hyrcanum et Arabas missis, Pompeii senatusque indignationem, ni Aristobulum obsidione liberarent, fuisset comminatus. Aretas exterritus, exercitu soluto, Arabiam repetit. Porro Aristobulus cum iis qui partes Hyrcani et Antipatri tuebantur ad Papyronem congressus Cephallionem Antipatri fratrem interficit, reliquorum supra sex millibus prostratis.

Ἐντεῦθεν λοιπὸν τῆς Ἰουδαίων συμμαχίας Ὑρκανὸς ἀφαιρεθεὶς ἅμα τῷ Ἀντιπάτρῳ τὴν Δαμασκὸν καταλαμβάνει, πρὸς Μάγνον Πομπήιον τὸν τηνικαῦτα καταλαβόντα ἐξ Ἀρμενίας τὴν Συρίαν μετὰ τῆς πολυθρυλήτου ἀριστείας κατὰ Μιθριδάτου καὶ Τιγράνου Ἀλβανίας τε καὶ Ἰβηρίας καὶ Κολχίδος καὶ αὐτῶν Ἀσσυρίων, καὶ δώρων χωρὶς μόναις εὐλόγοις δικαιολογίαις πείθουσι τὸν Μάγνον ἀληθῶς καὶ φιλαλήθη Πομπήιον ἐπινεῦσαι C τῇ Ὑρκανοῦ βοηθείᾳ. Ἀριστόβουλος δὲ καὶ αὐτὸς ἐλθὼν ταῖς εἰς Σκαῦρον ἐλπίσι διαμαρτάνει μὲν τῆς εὐμενείας Πομπηίου ἐρχομένου πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὴν Παλαιστίνην, ἐκ Διοσπόλεως δὲ λάθρα χωρισθεὶς ἐπαχθέστερον ἑαυτῷ καθίστησιν ἐξ ἀνοίας τὸν Πομπήιον. ἀγανακτήσας γὰρ τὴν Ῥωμαϊκὴν καὶ Συριακὴν ἐπαναλαμβάνει δύναμιν, ἀκούσας αὐτὸν καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν προκατειληφότα τὸ ὀχύρωμα τὸ ὑπὲρ ὄρους ὑψηλοῦ κείμενον φρούριον, ἐλθεῖν τε κελεύει, καίπερ μὴ βουλόμενον. τὸ δ' ἀνύποιστον τοῦ κράτους φοβούμενον καὶ τὸ πλῆθος ὀρρωδοῦν ὁρῶντα τῇ συμβουλῇ τε τῶν φίλων εἴκοντα κατελθεῖν καὶ περὶ D τῆς ἀρχῆς δικαιολογηθέντα πάλιν ἐπανελθεῖν εἰς τὸ ἔρυμα κατηνάγκασε. καὶ δὴ τούτου πραχθέντος οὐχ ἅπαξ ἢ δὶς καὶ Ὑρκανοῦ διενεχθέντος πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τοῦ Πομπηίου ὡς ἠδικηκότος αὐτὸν καὶ τὴν ἀρχὴν πλεονεκτήσαντος προστάττεται τῶν φρουρίων Ἀριστόβουλος ἐξίστασθαι. τῶν φρουράρχων δ' αὐτὸν μὴ

4. Vulgo *πολυθρυλλήτου*. Vulgo *Μηθριδάτου*. 5. *Κολχίδος*] *Χαλκίδος* G. 6. *μόναις δὲ* G. 9. *εἰς κοῦρον* A. *εἰς σκοῦρον* B. *διαμαρτάνει* B. *διαμαρτάνῃ* G. 11. *δὲ*] *καὶ* G. 12. *τὴν*] *τοῦ* G. 13. *Ἀλεξάνδρειον* G cum Iosepho p. 687. Conf. infra p. 300 a. 15. *φρούρειον* B et infra *φρουρείων*. 18. *κατηνάγκασαν* G. 20. *ὡς*] *μὴ* G. 22. *δ'*] *δι'* B.

Iudaeorum deinceps orbus auxiliis Hyrcanus Pompeium Magnum post victoriam de Mithridate et Tigrane, nec non Albania, Iberia, Chalcide et ipsis Assyriis omnium laudibus celebratam ex Armenia in Syriam eo tempore regressum solus cum Antipatro Damascum convenit. Nullis itaque munerum illecebris, sed solis aequi bonique argumentis Magnum vere et veritatis amantem Pompeium, ut Hyrcano succurrat, inclinant. Scauro fidens Aristobulus Pompeio se sistit pariter; eius tamen humanitate, (cum Diospoli digressus Hierosolymam versus et Palaestinam accederet), minus prudenter usus clam fuga se subripit et magis aversum ex amentia reddit Pompeium. Quare commotus Pompeius collectis Romanorum Syriaeque viribus, arcem in montis vertice sitam, cui nomen Alexandrium, occupasse audiens, etiam invitum ad se iubet venire. Ille adversariorum robur immensum veritus, et copias undequaque affluentes conspicatus paret amicorum consilio et disceptata de regno causa, in arcem se recipere compellitur. His non semel aut bis, sed actitatis frequentius et Hyrcano causam apud Pompeium in fratrem dicente et iniuriam non intulisse, sed regnum repetere se perorante, loca quaeque munita deserere Aristobulus iubetur.

καταδεχομένων καταλαμβάνει τε τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ πόλεμον ἐξάγειν πειρᾶται κατὰ Ῥωμαίων στρατοπεδευόντων εἰς Ἱεριχοῦντα, τὸ πιότατον Ἰουδαίας φοινικοφόρον καὶ βαλσαμοφόρον χωρίον· ὧν Ἀριστόβουλος ἐκπλαγεὶς τὴν ἔφοδον χρήμασιν ἱκετεύει
P. 298 ἐξιλεώσασθαι τὸν Πομπήιον ἐπειγόμενον εἰς Ἱεροσόλυμα. Γαβινίου δὲ πρὸς τοῦ Ἀριστοβούλου πεμφθέντος εἰς κομιδὴν τῶν χρημάτων καὶ μηδὲ τῆς εἰσόδου τυχόντος τῆς πόλεως φρουρεῖ μὲν τὸν Ἀριστόβουλον, πολιορκεῖ δὲ τὴν Ἱερουσαλὴμ ταῖς Ὑρκανοῦ καὶ Ἀντιπάτρου καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς ἔνδον καὶ ἔξω τῆς πόλεως ὑπηρεσίαις καὶ ἐπινοίαις οὐ μικρὰ πρὸς τὸ δυσάλωτον αὐτοῖς βοηθούμενος ὁ Πομπηίου στρατηγὸς Πείσων τὴν ἅλωσιν ἐγχειρισθείς. μηνὶ δὲ τρίτῳ μόλις ἕνα τῶν πύργων καθελόντες Ῥωμαῖοι
B διὰ τοῦ τείχους εἰς τὸ ἱερὸν εἰσεπήδησαν, Φαύστου Κορνηλίου παιδὸς Σύλλα πρώτου τολμήσαντος, ἐπακολουθησάντων δὲ Φρουρίου καὶ Φαβίου τῶν ἑκατοντάρχων σὺν τοῖς οἰκείοις στέφεσιν, οἳ τοὺς Ἰουδαίους περιεῖχον κτείνοντες καθ᾽ ὅλης τῆς πόλεως, τὸ πλεῖστον δὲ ἐν τῷ ἱερῷ φεύγοντας· ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων ἀντιστασιαστῶν ἀπεσφάττοντο πολλοί. τότε μυρίους πρὸς δισχιλίους Ἰουδαίους λέγεται πεφονεῦσθαι Ῥωμαίοις, ὀλίγων πάνυ κτανθέντων αὐτοῖς ἐξ εὐτάκτου καὶ ἀλληλοσυμμάχου ἀνδρείας· τὸ γὰρ ἄτακτον ἐν μάχαις θράσους, οὐκ ἀνδρείας

1. καταλαμβάνει] καταλιμπάνει G. 3. πιότατον] πιώτατον AB. πρώτατον G. 4. χρήμασιν] σχήμασιν G. 7. μηδὲ] μὴ G. 9. περὶ] παρ᾽ G. 10. αὐτοῖς om. G. 14. συλλᾶ AB. ἐπακολουθήσαντος G.

Exinde castrorum custodibus eum admittere detrectantibus, ipsis Hierosolymis cedit, et in Romanos ad Hierichuntis palmarum balsamique ex omni Iudaea feracissimum agrum castra metatos bellum instruere meditatur; eorum tamen vires metuens experiri Pompeium Hierosolyma versus exercitum ducentem supplicis habitu placare festinat. Gabinius autem pecuniarum accipiendarum gratia ab Aristobulo missus et ab ingressu civitatis prohibitus, Aristobulum quidem sub custodia detinet; Piso vero dux exercitui a Pompeio datus urbem obsidione cingit et Hyrcani, nec non Antipatri, tum eorum, qui tam ipsius urbis in penetralibus, quam in castris penes se manu vel consilio belli successum promovebant, auxiliis, eam licet expugnatu difficillimam Romanis subiiciendam suscepit. Mense porro tertio vix una turri machinis deiecta, per murum Romani insilierunt in templum. Primus per ruinas Cornelius Faustus Syllae filius immisit se, quem Furius et Fabius centuriones cum suis manipulis sequuti sunt. Hi obvios quosque et interclusos per civitatem Iudaeos, ut plurimum autem in templum recipientes se conficiebant; non pauci licet a propriis contribulibus caede et tumultu gaudentibus fuerint necati. Millia duo supra myriadem integram die illo caesa dicuntur, e Romanis ex usitato sibi ordine et militis commilitonem servandi studio paucissimi. Confusa quippe in praelium irruptio temerita-

ἔργον, ὡς ἥττης πρόξενον τοῖς ἀσυμφράκτως προπετοῦσι. Πομπήιος C οὖν ἁλούσης τῆς πόλεως εἰς τὸ ἱερὸν ἅμα τοῖς φίλοις εἰσελθὼν μέχρι τοῦ ἁγιάσματος οὐδενὸς τῶν ἱερῶν ἥψατο σκευῶν ἢ χρημάτων ὄντων προδήλων ταλάντων δισχιλίων, ἐκτὸς ἀρωμάτων V. 238 λυχνίας τε καὶ λύχνου καὶ σπονδείων καὶ θυμιατηρίων ἁπάντων ὁλοχρύσων, ἀλλὰ καὶ καθαρθῆναι τῶν αἱμάτων τὸ ἱερὸν ἐπέταξε τοῖς νεωκόροις, τῇ ἐπαύριον ἀναδείξας Ὑρκανὸν ἀρχιερέα, τὸν δ' Ἀριστόβουλον δεσμήσας εἶχε σὺν τῷ πενθερῷ, πάντας ἀνελὼν σιδήρῳ τοὺς τῆς μάχης αἰτίους καὶ λαμπροῖς ἀμειψάμενος τοῖς συμμαχήσασι δώροις, Φαύστῳ μάλιστα Σύλλου D παιδὶ γενναίῳ καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτόν. οὗτος Ἰουδαίους ὑποφόρους Ῥωμαίοις κατέστησεν, ἀφελόμενος αὐτῶν πάσας πόλεις Ἑλληνίδας Συρίας κοίλης, ἃς εἷλον ἐπὶ τῶν Μακκαβαίων, καὶ μόνοις περικλείσας τοῖς ἰδίοις ὅροις. πρὸς ταύταις καὶ τὰς ἐν τῷ μεσογείῳ πόλεις ἠλευθέρωσε τῆς Ἰουδαίων ἀρχῆς, ὧν ἦσαν ἐπισημότεραι αὗται, Σκυθόπολις ἤτοι Βασάν, Ἵππος, Πέλλα, Σαμάρεια, Μάρισσα, Ἄζωτος, Ἰάμνεια, Ἀρέθουσα, τάς τε παραλίους Γάζαν, Ἰόππην, Δῶρα, Στράτωνος πύργον ἤτοι Καισάρειαν, ταύτας ἀποδοὺς τοῖς γνησίοις πολίταις ὑπὸ τὴν Συριακὴν ἐπαρχίαν ἔταξε σὺν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἀπὸ τῶν ὁρίων Αἰγύπτου μέχρις Εὐφράτου ποταμοῦ, ὁ Πομπήιος παραδοὺς P. 299

5. λύχνου] λύχνους B. σπονδίον AB. κονδίων G. Correctum ex Iosepho vol. I. p. 690. vol. II. p. 68. θυμιατήρων B. 10. συμμαχήσασα A. 11. οὗτος] οὕτως G. ἰουδαίους B. Ἰουδαίοις G. 12. ἀφελομένου AB. 16. αὗται] αὐταὶ G. ταύταις AB. 17. μάρισα AB. ἀρέθουσα B. Ἀρέθους G. 18. Vulgo Ἰώππην. 20. ἐπαρχεῖαν B.

tis non fortitudinis opus est et incautis inconsulteque progressis perniciem mercatur. Pompeius igitur urbe capta in templum cum amicis pede illato et in ipsa sancta penetrans, sacrorum vasorum nullum, vel rem sacris addictam nullam attigit, praeter aromata licet, lucernas, candelabrum, pateras et thuribula ex auro solido conflata, aliá copiosa talentorum duum millium varia supellex in propatulo et sub oculis obversaretur; quin immo templum effuso cruore foedatum ab Aedituis praecepit expiari. Postero die Hyrcanum renunciavit summum pontificem et Aristobulo cum socero vinculis custodito, cunctos, qui belli fuerant auctores, securi percuti iussit. Ampla deinde munerum largitione militum virtutem voluit compensatam, Syllae maxime filii Fausti generosi iuvenis et eius in pugna sociorum. Iudaeis in hunc modum Romani populi redditis vectigalibus et eorum ditione propriis finibus circumclusa, Graecanicas Coelesyriae urbes a Maccabaeis quondam captas eisdem abstulit. Ad haec urbes in continente sitas Iudaeorum dominio declaravit liberas; harum insigniores fuere Scythopolis, Basan intellige, Hippus, Pella, quae Samaria, Marisa, Azotus, Iamnia, Arethus; e maritimis Gazam, Ioppem, Dora, Stratonis turrim, id est Caesaream, propriis restitutas civibus Syriae provinciae subiectas esse sanxit, cum Iudaea universa ab Aegypti terminis ad fluvium Euphratem. Provincia Scauro

Σκαύρῳ διέπειν καὶ δύο Ῥωμαϊκὰ τάγματα πρὸς συμμαχίαν εἰς Ῥώμην ἠπείγετο διὰ Κιλικίας, αὐτὸς τὸν μέγιστον κατατάξων θρίαμβον ἐπαγόμενος τοὺς ἡττηθέντας αὐτῷ βασιλεῖς Φαρνάκην Μιθριδάτου υἱὸν (τὸν καὶ καρτερήσαντα τὸν ἴδιον ἀνελεῖν πατέρα Μιθριδάτην τῇ πρὸς Πομπήιον χάριτι καὶ αὖθις κατὰ Ῥωμαίων στασιάσαντα) Κολχῶν ἤτοι Λαζῶν βασιλέα, ἄρχοντας Ἰβήρων κ', Ἀριστόβουλον Ἰουδαίων βασιλέα σὺν θυγατράσι δυσὶ καὶ υἱοῖς, Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ἀντιγόνῳ, ὧν ὁ νεώτερος ἐκ τῆς ὁδοῦ διαδρὰς Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπάνεισι στασιάσων, ὡς δηλωθήσεται.

B Πομπήιος οὖν πολιορκίᾳ λαβὼν τὰ Ἱεροσόλυμα Ἀριστόβουλον μὲν δέσμιον σὺν τοῖς παισὶν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ἀντιγόνῳ κατεῖχεν εἰς Ῥώμην ἀπιών, θριαμβεύσων καὶ ἄλλων ἐθνῶν βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας· Ὑρκανῷ δὲ τῷ τούτου ἀδελφῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἐγχειρίσας ὑποφόρους ἔταξε Ῥωμαίοις Ἰουδαίους.

Καὶ Κικέρων ὁ ῥήτωρ καὶ συγκλητικὸς παρὰ Ῥωμαίοις ἤκμαζεν. οὗτος καθεῖλε Κάτελλον καὶ Κέθηγον καὶ Λέντουλον συνομοσαμένους κατὰ τῆς συγκλήτου.

C Πομπήιος ἐλθὼν εἰς Ῥώμην καὶ θριαμβεύσας ἐπὶ νίκαις

1. σκαύρῳ B. Σκάρῳ G. συμμαχείαν B. 3. ἐπαγόμενος B. ἐπαγομένους G. 4. μηθριδάτου B. 5. μηθριδάτην AB. 6. βασιλέα] βασιλέας G. ἰβηρίων B. 8. Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀντιγόνων G. 9. Ἰουδαίαν] ἰδαίαν B. στασιάσας G. 11. Hinc plerique Codices MSS. Georgii Syncelli nomine vulgati incipiunt. GOAR. Vide Goari annotationem p. 72 ed. Paris. 17. κάτελλον AB. κάστελλον AG. Corrige Κατιλίναν cum Scaligero p. 73. καθ' ἕλληνα (Κατιλίναν m.) Κέθιγον καὶ Λέντουλον P. κέθιγον B. Vulgo Λέντουλλον.

commendata, Romanisque legionibus loco tutando relictis duabus, Pompeius per Ciliciam iter agit, celebremque ducturus triumphum Romam contendit. Victos autem reges secum ducebat Pharnacem Mithridatis filium (qui Pompeii gratiam promeriturus, proprium patrem neci tradere sustinuit et rursum in Romanos bello tumultuatus est) Cholcorum, id est Lazorum reges, principes Iberorum viginti et Aristobulum denique Iudaeorum regem cum filiabus geminis et filiis duobus, Alexandro et Antigono, quorum iunior Alexander fuga per viam ereptus Iudaeam repetit, auctor futurus in ea seditionum, quas in sequentibus exponemus.

Pompeius igitur captis obsidione Hierosolymis iter Romam versus dirigens, Aristobulum una cum filiis Alexandro et Antigono vinctum, de illis et nationum aliarum regibus et ducibus subactis triumphum ducturus; Hyrcano quoque eius fratri pontificatu commendato, Iudaeos Romanis vectigales fecit.

Cicero rhetor senatoria dignitate conspicuus inter Romanos florebat; is Catilinam, Cethegum et Lentulum in senatum coniuratos delevit.

Pompeius victoriis pluribus insignis Romam veniens ac triumpho dona-

πολλαῖς αὐτοκράτωρ ἀνηγορεύθη καὶ ἑνοῦται φιλίᾳ Γαΐῳ Ἰουλίῳ Καίσαρι καὶ γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ Ἰουλίᾳ γίνεται. ὁ δὲ Γάϊος χειροτονηθεὶς κατὰ Γάλλων καὶ Βρεττανῶν στρατηγὸς ἐκπέμπεται, μεγάλαις μάχαις ἐν ἔτεσι δέκα Γάλλους καὶ Βρεττανοὺς Ῥωμαίοις ὑποτελεῖς καταστήσας, φʹ πόλεις κατέχοντας, ὡς ἱστορεῖ Πλούταρχος ὁ Χαιρωνεὺς φιλόσοφος.

Ἀλέξανδρος υἱὸς Ἀριστοβούλου πρεσβύτερος διαδρὰς τὸν Πομπήιον εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἔρχεται καὶ πρὸς βραχὺ κρατήσας D πολλῶν Ἰουδαίων καὶ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς ὑπὸ Γαβινίου καὶ Ἀντωνίου πολεμηθεὶς ἐκβάλλεται. παραλαμβάνει τε Ὑρκανὸς αὖθις τὴν κηδεμονίαν τοῦ ἱεροῦ, τὴν δὲ ἄλλην πολιτείαν ταῖς Ἀντιπάτρου συμβουλίαις διαιροῦσιν εἰς πέντε, τὸ πρῶτον μέρος Ἱεροσο- V. 239 λύμοις ἀπονείμαντες, τὸ δεύτερον Δώροις, τὸ τρίτον Ἀμαθοῦντι, τὸ τέταρτον Ἱεριχοῦντι, τὸ πέμπτον Σεπφωρίδι πόλει Γαλιλαίας. κἀκ τούτου τὸ λοιπὸν ἐδόκουν ἀριστοκρατικῶς ζῆν, εἰ μὴ φυγὼν ἐκ Ῥώμης ἦλθεν Ἀριστόβουλος σὺν Ἀντιγόνῳ νεωτέρῳ παιδί· καὶ πάλιν ἀρχὴ γέγονεν αὐτῷ θορύβων καὶ Ἰουδαίους πολλοὺς P. 300 προσλαβόμενος, καὶ τὸ φρούριον ἀνατειχίζειν τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐπειγόμενος. τάχιστα δὲ συλληφθεὶς ἐπὶ μάχῃ φεύγων σὺν τῷ υἱῷ Γαβινίου, στείλαντος ἐπ᾽ αὐτὸν Σίσενναν καὶ Ἀντώνιον καὶ Σερουιανὸν ἐν δυνάμει Ῥωμαϊκῇ, δεσμώτης αὖθις εἰς Ῥώμην

2. Γάϊος] „Γάλλος P. al. Γάϊλος." Goar. 6. Vulgo Χερονεὺς. χερρονεὺς B. 7. τὸν add. B. 14. Σεπφορίδι G. 17. αὐτῷ] αὐτὸς m. 18. φρούρειον B. Ἀλεξάνδρειαν] Conf. p. 297 c. 20. σίσενναν Bm. Σίσαιναν G. 20. Σερουιανὸν] Σερουίλλιον m.

tus Imperator renunciatus est et Caio Iulio Caesari gener fit, Iulia eius filia uxore ducta. Ipse Caius adversus Gallos et Britannos dux creatus, memorandis victoriis per annos decem edomitos vectigalibus populo Rom. pendendis obnoxios fecit, et Plutarcho Cherronaeo philosopho in historiis teste, urbes eorum quingentas in potestatem misit.

Alexander Aristobuli filius senior Pompeii manibus elapsus in Iudaeam revertitur et copiosa Iudaeorum manu adiutus brevi tyrannidem consequitur; mox a Gabinio et Antonio debellatus eiicitur; Hyrcanus rursum templi curam suscipit; omnemque aliam rei communis potestatem Antipatri consiliis in praefecturas quinque duces praefati dispertiuntur; et partem quidem primam Hierosolymis, alteram Doris, tertiam Amathunti, Hierichunti quartam, ultimam tandem Sepphoridi Galilaeae urbi assignant. Exinde itaque aequali plurium optimatum magistratu instituto quietem habituri videbantur, nisi Roma fugiens Aristobulus cum Antigono filio iuniore tumultibus principium dedisset, ac non exigua Iudaeorum turba septus arcem Alexandrium moenibus instaurare contendisset. Gabinio Sisennam, Antonium et Servilium cum Romanis copiis in eum mittente primo conflictu captus ac vinculis mancipatus Romam iterum ablegatur. Solus igitur Alexan-

ἀναπέμπεται. καὶ ἦν μόνος Ἀλέξανδρος ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας, ποτὲ
μὲν φεύγων Ῥωμαίους, ποτὲ δὲ παρενοχλῶν Ὑρκανῷ καὶ Ἀντι-
πάτρῳ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς χώρας ὑπὸ Πομπηίου καὶ τῶν μετὰ
ταῦτα πεπιστευμένῳ· ὃς ὑπὸ Γαβινίου πεμφθεὶς πολέμῳ τὸν Ἀλέ-
B ξανδρον τρέπεται, μυρίους ἀνελὼν τῶν σὺν αὐτῷ καὶ τοὺς ἄλ-
λους δισμυρίους φυγῇ σκεδάσας συμμαχούντων Ἰουδαίων περὶ τὸ
Ἰταβύριον ὄρος.

Τότε Κράσσος διαδεξάμενος Γαβίνιον καὶ τὴν Συριακὴν πα-
ραλαβὼν ἀρχὴν ἐπὶ Πάρθους ἤτοι Πέρσας στρατευσάμενος αὐ-
θαιρέτως τῶν ἄλλων τοῦ ναοῦ τῶν Ἰουδαίων ἅπαντα κόσμον ἐσύ-
λησε καὶ τὰ δισχίλια τάλαντα ὧν ὁ Πομπήιος ἐφείσατο. διαβὰς
δὲ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην ὄλλυται σὺν τῷ πλήθει Κασσίου ταμία
τοῦ αὐτοῦ Κράσσου τοὺς περισωθέντας ἀνακτησαμένου καὶ τοὺς
αὐτοὺς Πέρσας φόνῳ πολλῷ τῆς ὅλης Συρίας ἐλάσαντος· ὃς Κάσ-
C σιος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπειγόμενος τρισμυρίους Ἰουδαίους αἰχμαλω-
τίζει, Ταριχέας ἑλὼν καὶ Πειθόλαον κτείνει, ὡς τοῖς Ἀριστοβού-
λου καὶ τῶν τέκνων στασιασταῖς κατὰ Ὑρκανοῦ καὶ Ἀντιπάτρου
σύνδρομον. τοῦ δὲ φόνου σύνδρομος ἦν ὁ αὐτὸς Ἀντίπατρος, ἐξοι-
κειούμενος τοὺς πανταχοῦ Ῥωμαίοις δυνάστας δώροις καὶ ταῖς
λοιπαῖς ἐπικουρίαις, ἐν οἷς καὶ τῷ τῶν Ἀράβων βασιλεῖ Ἀρέτᾳ
σφόδρα φιλωθεὶς δι' ἐπιγαμίαν ἐπισήμου γυναικὸς Ἀραβίσσης
Κύπριδος, ἐξ ἧς υἱοὺς ἔσχε τέσσαρας, Φασάηλον καὶ τὸν κατόπιν

3. τῶν P. τῷ G. 5. τῶν σὺν αὐτῷ ἀνελὼν G. 8. Κράσος legebatur hic et infra. 12. ταμεία B. 15. εἰς] ἐπὶ G. Ταριχαίας m ex Iosepho p. 695. 16. Πειθόλαον ex Iosepho dedi. Vulgo Πισίαλον. 22. Vulgo Φασάϊλον. Recte apud Iosephum.

der in Iudaea remansit a Romanis quandoque in fugam actus et Hyrcano nonnunquam et Antipatro, qui a Pompeio et successoribus provinciae curam fidei suae demandatam susceperat, damnum inferens. Antipater posthac a Gabinio delegatus Alexandrum caesis sociorum eius mille aliisque millibus duobus fuga dispersis circa Itaburium montem bello profligat.

Eo tempore Crassus Gabinii successor Syriae gerens praefecturam bellum in Parthos, hoc est Persas, moturus, prae reliquis Iudaici templi ornatum omnem et quibus Pompeius pepercerat, talenta bis mille diripuit. Inde trans Euphratem fluvium cum copiis debellatus perit, Cassio eiusdem Crassi quaestore reliquias exercitus certo excidio liberante, et Persas eosdem ampla strage edita tota Syria depellente. Cassius iste in Iudaeam festine motus captis Tarichaeis Iudaeorum 30,000 in captivitatem mittit, Pitholaumque, qui Aristobuli filiorumque tumultus fovebat, et in Hyrcanum et Antipatrum auxilia subministrabat, interficit. Caedis socius fuit Antipater, qui Romanis quos poterat dynastas donis et officiis amicos comparabat. Eam ob rem Aretae Arabum regi nobili muliere Cypride ex eius provincia in uxorem ducta, ex qua filios quatuor Phasaelum, Herodemque

Ἡρώδην βασιλεύσαντα Ἑβραίων μετὰ Ὑρκανὸν πρῶτον ἀλλογενῆ καὶ τρίτον Ἰώσηππον καὶ Φερώραν τέταρτον. ἐπειδὴ τὸν κατὰ Ἀριστοβούλου δῆθεν καὶ τῶν τέκνων ἀνείλετο πόλεμον τῷ Ἀρέτᾳ τοὺς υἱεῖς σὺν θυγατρὶ Σαλώμῃ παρατίθεται. ταῦτα δέ D μοι προπαρεσκεύασται οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ δεῖξαι βουλομένῳ πῶς ἐγγιζούσης τῆς τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ καὶ λόγου τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ θείας σαρκώσεως ἐξέλιπεν ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ πατριάρχου Ἰακώβ.

Ἀλέξανδρος Ἀριστοβούλου υἱὸς πρεσβύτερος Πομπήιον ἀποδρὰς κρατεῖ πρὸς βραχὺ τῶν Ἰουδαίων καὶ αὐτοῦ μικρὸν δὴ καὶ Ὑρκανοῦ, εἰ μὴ Γαβίνιος εἰς Συρίαν πεμφθεὶς Σκαύρου διάδοχος Μάρκον Ἀντώνιον μετὰ δυνάμεώς τινος προπέμψας ἐπῆλθεν αὐτοῖς μετὰ πλείονος προσβολῆς. ἔνθα μὴ ἐνέγκας Ἀλέξανδρος τὴν Ἀντωνίου προσβολὴν Ἀντιπάτρου παρεπομένου καὶ τῶν λοι- P. 301 πῶν ὑπερμάχων Ὑρκανοῦ Ἰουδαίων φεύγει πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα ἑξακισχιλίους ἀποβαλὼν τῇ Ἀντωνίου γενναιότητι. πανταχοῦ μέν, μάλιστα δὲ ἐνταῦθα Πομπήιος Ὑρκανῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἐκύρωσεν. ὁ αὐτὸς Ἰουδαίους Ῥωμαίοις ὑποφόρους ἔταξεν. ὁ αὐτὸς Ἀντίπατρον ἀλλόφυλον Ἡρώδου υἱὸν καὶ πατέρα τῆς Παλαιστίνης ἐπίτροπον κατέστησε.

2. τρίτον] πρῶτον G. φερῶραν A. φερορᾶν B. Φερωρᾶν G. Φερώρας apud Iosephum dicitur. καὶ ἐπειδὴ m. 3. τῷ m. τῶν G. 4. υἱεῖς B. υἱοὺς G. 7. ἐξέλειπεν B. 11. καὶ Ὑρκανοῦ] τοῦ Ὑρκανοῦ G. 13. αὐτὸν ἠβουλήθη μετὰ πλείονος ἐπελθεῖν προσβολῆς P. 18. ἐνταῦθα δὲ μάλιστα G.

illum, qui sublato Hyrcano primus extraneorum Hebraeorum obtinuit principatum, Iosephumque omnium maiorem et Pheroram quartum suscepit, summa necessitudine coniunctus est; et apud eum bello in Aristobulum, et filios moto liberos eosdem cum Salome filia deposuit. Haec non inconsulto vel temere, sed ex industria praemissa sint, quo unigeniti filii et verbi dei et salvatoris nostri Iesu Christri proxima iam divina carnis humanae susceptione rectorem ex Iuda, et ex eius femoribus ducem, ex patriarchae Iacob praenuncio sermone defecisse declarem.

Alexander Aristobuli filius maior Pompeii manibus elapsus Iudaeorum principatu ad breve tempus potitur; ipsumque Hyrcanum in potestatem egisset, nisi Gabinius Scauri successor in Syriam missus, Marco Antonio cum velitum copiis praecurrente, ipse robustiori exercitu hostem attrivisset. Antonii vero et Antipatri eum sequuti, Iudaeorumque Hyrcani partes tuentium non ferens incursus Alexander, ex suis Antonii virtute ad sex millia desideratis Hierusalem fuga se recipit. Iterum velut iam frequenter Hyrcanum in pontificatu confirmat Pompeius; idemque Iudaeos inter vectigales populos recenset; et Antipatrum Herodis filium et alterius Herodis patrem Palaestinae procuratorem constituit.

V. 240 Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ Λυσιτανίαν, Γάλλους, Βρεττανοὺς καί τινας περὶ τὸν Ὠκεανὸν νήσους κατεστρέψατο.

Ὁ αὐτὸς τὸν Ῥῆνον ποταμὸν διαβὰς Γερμανοὺς καὶ Γάλλους B ἐχειρώσατο.

Τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἄγαλμα ἐκεραυνώθη.

Γάϊος Καῖσαρ πρὸς Πομπήιον ἐπολέμησε.

Γάϊος Ἰούλιος μεγίστοις ἀγῶσι Γάλλους καὶ Βρεττανοὺς καὶ Γερμανοὺς καταστρεψάμενος ὑποτελεῖς τε Ῥωμαίοις φʹ πόλεις οἰκοῦντας καταστησάμενος πολλοῖς ἱδρῶσιν, ἐπὶ ιʹ ἔτη τοῖς ἀπροσμαχήτοις βαρβάροις καταπολεμῶν πρὸς αὐτοῖς Ὠκεανοῦ ῥεύμασιν ἐπὶ θριάμβῳ μείζονι ἐπανῆλθεν ἐν Ῥώμῃ καὶ τούτου τυχὼν ὀργίζεται Ῥωμαίοις ἀνταίροντος Πομπηίου καὶ ταῖς νίκαις ζηλο- C τυποῦντος μετὰ πολλῶν τῆς συγκλήτου. ἔνθεν τὸ δεύτερον ἐμφύλιος Ῥωμαίοις συνίστη πόλεμος ἐν Φαρσάλῳ τῆς Θετταλίας μετὰ τὴν ἐν Ῥώμῃ Γαΐου ἐπάνοδον, ὡς εἴρηται, τῆς Πομπηίου γαμετῆς, θυγατρὸς δὲ τοῦ Καίσαρος Ἰουλίας μετηλλαχυίας περὶ τὸν τοκετόν.

Οὗτος καὶ τὸν Ἀριστόβουλον λύσας τῶν δεσμῶν μετὰ δύο ταγμάτων εἰς Συρίαν ἐκπέμπει, δι' αὐτοῦ ταύτην ἔχειν θαρρῶν μετὰ τῆς Ἰουδαίας, ὃς ἐλθὼν ἀναιρεῖται φαρμάκῳ παρὰ τῶν Πομπηίου φίλων, ταφῆς οὐκ ἀξιούμενος ἐν τῇ πατρῴᾳ γῇ, μέλιτι δὲ συντηρούμενος ἕως Ἀντώνιος αὐτὸν τοῖς βασιλικοῖς μνή- D μασι προσέταξε ταφῆναι. ἐν ταὐτῷ δὲ κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν ὑπὸ

3. Vulgo Ῥῖνον. 10. βαρβαρίοις A. 12. ταῖς νίκαις B. τῆς νίκης G. 16. γαμετῆς, θυγατρὸς] Legebatur θυγατρὸς γαμετῆς. 18. καὶ] δὲ G. 21. οὐκ om. B.

Caius Iulius Caesar Lusitaniam, Gallos, Britannos et alias ad Oceanum positas insulas subegit.

Idem Rheno flumine traiecto Germanos et Gallos debellavit.

Simulacrum Olympiaci Iovis tactum fulmine.

Caius Caesar Pompeio bellum intulit.

Caius Iulius difficili Marte Gallis, Britannis et Germanis superatis urbes eorum quingentas Romanis tributum pendere coegit; multo oppido sudore per annos decem cum indomitis populis praeliatus, triumphum exinde consequuturus Romam regressus est. Eo potitus Pompeiumque ob enatam victoriis laudem plerosque e senatu sibi adversos et invidentes expertus Romanis irascitur; ex quo bellum civile secundo concitum ad Pharsaliam Graeciae, Caio, ut praemissum, nuper Romae restituto, eiusque filiae Iuliae Pompeii uxoris morte audita.

Hic Aristobulum a vinculis liberum cum legionibus duabus in Syriam misit, ipsam eius ope cum Iudaea amicam retinere confisus; adveniens ille ab amicis Pompeii veneno exstinguitur, et in ipso paterno solo sepulcri privatur sorte; corpus melle conditum asservatum est donec Antonius in regum monumenta iussit inferri. Eodem tempore filius eius

Σκιπίωνος ἀναιρεῖται καὶ Ἀλέξανδρος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, Πομπηΐου γράψαντος.

Ὁ δ' αὐτὸς Πομπήιος ἔρχεται φυγὰς ὁλκάδι μιᾷ πρὸς Πτολεμαῖον καὶ Κλεοπάτραν εἰς Αἴγυπτον, καταλείψας τὴν Ῥώμην. καὶ ἀναιρεῖται λοιπὸν ὁ τηλικοῦτος ἀριστεὺς ὑπὸ Πτολεμαίου τῇ πρὸς Γάϊον Ἰούλιον Καίσαρα χάριτι. ὅπερ ἀκούσας Γάϊος ἐλθὼν ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τοῦ Πομπηΐου σὺν τοῖς στρατεύμασιν ἀναιρεῖ μὲν τὸν Πτολεμαῖον διὰ τὸν Πομπηΐου φόνον, βεβαιοῖ δὲ τῇ Κλεοπάτρᾳ μόνῃ τὴν ἀρχὴν Αἰγύπτου διὰ τὸν πρὸς αὐτήν, ὥς φασιν, ἔρωτα, καὶ πάλιν εἰς Ῥώμην διὰ τῆς Ἰουδαίας ἐπάνεισιν, ἐπαναστάντων αὐτῷ τῶν Πομπηΐου παίδων.

Τότε καὶ Ἀντίγονος ἐπὶ Γαΐου Καίσαρος πρὸς Ὑρκανὸν καὶ P. 302
Ἀντίπατρον πολλὰ περὶ τοῦ φόνου τοῦ πατρὸς Ἀριστοβούλου καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ ἀδελφοῦ δικαιολογηθεὶς κατηγορεῖ σὺν τοῖς περὶ Πομπήιον καὶ Σκιπίωνα παρόντων καταβοῶν· οὐδὲν δὲ πλέον ἔδρασε τοῦ μείζονος γενέσθαι προκοπῆς αἴτιος Ἀντιπάτρῳ παραδόξως διὰ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ συμμαχίαν αὐτοῦ πρὸ μικροῦ, ὡς καὶ Μιθριδάτης ὁ Περγαμηνὸς μάρτυς ἦν δι' αὐτοῦ περισωθείς, αὐτός τε Ἀντίπατρος τὸ σῶμα πᾶν ἐπιδεικνὺς κατατετρωμένον ὑπὲρ εὐνοίας τοῦ Καίσαρος. ἀλλὰ τούτων ὁ Καῖσαρ ἀκούσας Ὑρκανῷ τὴν ἀρχὴν ἐπιβεβαιοῖ τῆς ἱερωσύνης καὶ Ἀντιπάτρῳ δυ-

5. πτολεμαίου B. τοῦ Πτολεμαίου G. 6. τὸν Γάϊον G. 11. τῶν] καὶ G. 15. καὶ] καὶ τὸν G. 17. συμμαχείαν B. ὡς καὶ] ὡς καὶ ὁ G. 20. εὐνοίας] εὔνοιαν G. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ G. τούτων B. τοῦτον G. 21. ἱερωσύνης B. ἀρχιερωσύνης G. Conf. p. 303 b.

Alexander, Pompeio ita litteris significante, Antiochiae a Scipione interficitur.

Pompeius ipse Roma relicta fugitivus ad Ptolemaeum et Cleopatram navi oneraria in Aegyptum delatus est, ubi demum a Ptolemaeo gratiam Caio Iulio Caesari se praestare rato Divus ille neci traditur. Nuncio mortis accepto cum adversis Pompeio legionibus Caius in Aegyptum advolat et Ptolemaeum quidem ob Pompeii caedem ulciscitur, soli vero Cleopatrae, eius illecebris, ut aiunt, captus regnum Aegypti confirmat, et per Iudaeam itinere suscepto denuo Romam, insurgentibus in eum Pompeii liberis, revertitur.

Tunc quoque temporis de patris Aristobuli et fratris Alexandri caede apud Caium Caesarem in Hyrcanum et Antipatrum causam dicturus Antigonus, Pompeii amicos ipsumque Scipionem adstantes, ceu criminis reos, pluribus insectatus est. Nil autem amplius effecit quam ut praeter exspectationem maioris accessionis et gloriae Antipatro fieret auctor, quod nuperis diebus auxilium in Aegypto dedisset; aderatque facinorum eius testis Mithridates Pergamenus ab eo in praelio servatus, ipseque suae in Caesarem fidei confossum plagis corpus argumentum ostentabat. Caesar eius oratione motus Hyrcano in pontificatus honore confirmato, dynastiae cuius vellet optionem offert Antipatro, qua

B ναστείας αἵρεσιν δίδωσιν· ἧς ἐπιδραξάμενος στρατηγὸν εὐθὺς ἀναδείξας τῶν Ἱεροσολύμων καὶ πέριξ αὐτῆς τὸν πρῶτον παῖδα Φασάηλον, Ἡρώδην δὲ νέον κομιδῇ τῆς Γαλιλαίας καὶ τῶν περὶ ταύτην πόλεων οὐκ ἀποδέουσαν τῆς Φασαήλου ἀρχῆς. αὐτίκα δ' οὗτος εὐδοκιμεῖ τῷ δεινῷ τοῦ φρονήματος, εὑρηκὼς ὕλην ἁρμόζουσαν Ἡρώδης, ὡς γενέσθαι Σέξτῳ Καίσαρι γνώριμος διὰ τὰς κατὰ λῃστῶν ἀριστείας.

V. 241 Ἐζεκίαν γὰρ ἀρχιλῃστὴν μετὰ πολλῶν τοῦ στίφους συλλαβόμενος κατατρέχοντα Συρίας ἀνεῖλε, φήμη τε περὶ αὐτοῦ μεγάλη C κατὰ χώρας καὶ πόλεις ἐγένετο, ὡς εἴη καὶ πρὸς τὸ βασιλεύειν ἐπιτήδειος. ἐκ τούτου κινεῖται καὶ Ὑρκανὸς κατ' αὐτοῦ ζηλοτυπίᾳ καταδίκῃ φονικῇ συνεχεῖ πειραθείς. Ἡρώδης δὲ πρὸς Σέξτον εἰς Δαμασκὸν ἀνεχώρησε Καίσαρα καὶ τὴν ἀρχὴν παρ' αὐτοῦ κοίλης Συρίας καὶ Σαμαρείας λαβὼν στρατηγὸς ἀναδείκνυται μετὰ στρατεύματός τε παρεγένετο καταλύσων τὸν Ὑρκανὸν ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα, εἰ μὴ ταῖς πατρικαῖς ἐκωλύθη παραινέσεσι. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Ἰουδαίαν ἐν τούτοις ἦν, Ὑρκανοῦ μὲν ζηλοτυποῦντος Ἀντιπάτρῳ τῆς δυναστείας καὶ τοῖς παισὶ τῆς εὐπραγίας, Ἡρώδῃ μάλιστα, Ἀντιπάτρου δὲ πρὸς Ὑρκανὸν τὰ τῆς D εὐνοίας φυλάττοντος διὰ τὸ καὶ αὐτὸν ἡσυχάζειν θορύβων.

Ὁ δὲ Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ εἰς τὴν Ῥώμην ἐπανελθὼν πά-

2. καὶ τῶν πέριξ G. 3. Vulgo Φασάϊλον et infra Φασαΐλου. 5. τῷ δεινῷ] τὸ δεινὸν P. 5. τοῦ φρονήματος τῷ δεινῷ G. Transposui auctore B. 7. τὰς B. τῆς G. 9. ἀνεῖλεν AB. ἀνελὼν G. 11. καὶ om. G. 13. ἀναχωρήσας G. 15. τε om. G.

obtenta primum e liberis Phasaelum Hierosolymorum et circumpositae regionis praefectum instituit, Herodem vero aetate minorem Galilaeae adiacentiumque civitatum, non minore certe, quam quae Phasaelo obvenerat, ditione donat. Herodes quasi copiosa gloriae silva reperta, nomen et famam sibi parat ampliorem, adeo ut exhibito quam in latrones exseruit virtutis indicio, Sexto quoque Caesari familiaris redditus fuerit.

Ezechia quippe praedonum duce Syriam latrociniis infestante cum non exigua similium manu comprehenso ac neci tradito, fama de viro ceu principatu digno regionem civitatesque cunctas pervagata est. Haec in eum invidiae causa fuit Hyrcano, et ne mortis sententiam iniuste experiretur continuus timor. Interim Herodes ad Sextum Caesarem Damascum profectus, Coelesyriae Samariaeque renunciatus dux rem Romanam administrat; iamque versus Hierosolyma motis castris Hyrcanum deturbasset, nisi paterna monita eum in officio continuissent. Hic Iudaicarum rerum status, Hyrcano videlicet propter potestatis incrementum Antipatri fortunae, eius autem liberis et Herodi maxime ob egregie factorum successum invidente, Antipatro vero, eo quod nondum ad innovandum propenderet, integram fidem adhuc servante.

At Caius Iulius Caesar Romam reversus Pompeianis partibus, quibus

στης ἐφείσατο τῆς μοίρας Πομπηίου, ἧς ἐτύγχανε καὶ Κικέρων καὶ Βροῦττος καὶ Κάσσιος. καὶ γὰρ τῷ Γαΐου φόβῳ προδιέφθειρεν ἑαυτὸν φαρμάκῳ. τέλος δ' οὖν μετὰ τὴν Πομπηίου τελευτὴν ἔτει δ' κατὰ Κελτιβηρίαν πολλοῖς τοῖς ἀγῶσι τῶν Πομπηίου περιγίνεται παίδων, μόλις κρατήσας αὐτῶν, πολλὴν ἔχουσι δύναμιν, ὧν τὸν πρεσβύτερον ἀνελὼν τοὺς ἄλλους ζῶντας ἔλαβε. καὶ ἐλθὼν εἰς Ῥώμην τὴν τῶν ὑπάτων ἀρχὴν καταλύει σύνεγγυς ἔτι κατασχοῦσαν μετὰ Ταρκύνιον Σούπερβον, πρῶτος μοναρχή- P. 303 σας Ῥωμαίων ἔτι φιλανθρωπότατος γενόμενος τῶν πώποτε βεβασιλευκότων.

Ἀλεξανδρείας καὶ Αἰγύπτου Κλεοπάτρα θυγάτηρ Πτολεμαίου τοῦ καὶ Διονύσου ἔτη κβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,ευμς'.

Ἀντώνιος Ἀραβίαν Κλεοπάτρᾳ προὔδωκε.

Κλεοπάτρα ἡ τελευταία τῶν Λαγιδῶν ἀπόγονος ἐπὶ τῷ φόνῳ τοῦ ἀδελφοῦ, Ἀντωνίου μοιχευθεῖσα, τούτῳ καὶ αὐτὴ γέγονεν ἀπωλείας αἴτιος, ἀσπίδι καθ' ἑαυτῆς ὅπλῳ θανάτου χρησαμένη ἀπὸ Ἀλεξάνδρου ἔτει σϟη'. B

Ὑρκανὸς τὰ Ἱεροσολύμων ἀνέστησε τείχη ὑπὸ Πομπηίου καθαιρεθέντα.

Ἡρώδην Κάσσιος κοίλης Συρίας καὶ Ἰουδαίας στρατηγὸν ἐν Δαμασκῷ προεχειρίσατο.

2. Post *Κάσσιος* Goarus lacunam indicavit. *καὶ γὰρ*] Legebatur *κατὰ γάρ*. 4. *ἔτει* B. *ἔτη* G. Vulgo *Κελτιβέριαν*. 5. *ἔχουσι*] *ἐχούσῃ* B. *ἐχόντων* m. 8. *Ταρκύνιον*] Vulgo *Ταρκυῖνον*.
11. *Αἰγύπτου*] *ἐβασίλευσε* addit m. 12. *κβ'*] *κε'* P. 13. *Κλεοπάτρα* B. *Κλεοπάτραν* G. 14. *ἀπόγονος* om. G. 15. *ὑπὸ Ἀντωνίου* G. 17. *ἀπὸ — σϟη'* om. G. *ἔτει*] *ἔτη* ABP. *σϟη'* AB. *ρϟη'* P. *τ'* corrigit Goarus temere. Vide p. 308 c. 21. *προσεχειρήσατο* B.

Cicero, Brutus et Cassius annumerabantur clementem se exhibuit ..... Caii namque timore sumpto veneno mortem sibi conscivit. Post Pompeii denique caedem annos 4 Pompeii filiis valido exercitu instructis multo labore superior factus, eos in potestatem recepit; quorum maiore occiso, caeteris vitam reliquit. Romae demum restitutus, consulum auctoritatem a Tarquinii temporibus in eum usque diem vegetam et integram labefactavit omnino, primus Romanorum monarcha declaratus et omnium, qui prius regnaverant, habitus clementissimus.

Alexandriae et Aegypto imperavit Cleopatra Ptolemaei, qui etiam Dionysius, filia annis 22, mundi vero 5446.

Arabiam Cleopatrae donavit Antonius.

Cleopatra Lagidarum postrema fratricidio, et cum Antonio scortatione infamis eidem ruinae causa fuit, aspide postmodum ceu leti telo adversum se usa, ab Alexandri morte anno 300.

Hierosolymorum muros a Pompeio eversos Hyrcanus erexit.

Herodem Coelesyriae Iudaeaeque ducem Damasci Cassius instituit.

ΡΩΜΑΙΩΝ μόναρχος Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵ευνδ'.

Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ ἐλθὼν εἰς τὴν Ἰουδαίαν μετὰ τὸν Πομπηίου θάνατον ἀπ' Αἰγύπτου βεβαιοῖ τὴν ἀρχὴν ἱερωσύνης Ὑρκανῷ καὶ Ἀντιπάτρῳ δυναστείας αἵρεσιν δίδωσιν.

C Ὀλυμπιὰς ρπγ'.

Ἀπὸ κατὰ Ῥώμην ἔτη.

Ἀντώνιος τὸν ἕβδομον παρὰ Ῥωμαίοις μῆνα Κυντίλλιον καλούμενον Ἰούλιον μετονομασθῆναι ἐψηφίσατο διὰ τὸ γεννηθῆναι ἐν αὐτῷ.

Γάϊος Ἰούλιος ἔτη ε' μοναρχήσας Ῥωμαίων, προκαθήμενος τῇ συγκλήτῳ βουλῇ ἀθρόως ὑπὸ Βρούττου καὶ Κασσίου δολοφονεῖται συλλαβομένων περὶ τοὺς ξ' συγκλητικοὺς τῶν τηλικαύτης παρ' αὐτοῦ φιλανθρωπίας ἀξιωθέντων, ὡς καὶ ὑπατεῦ-
V. 242 σαι· πλήν, ὥς φασιν, οὐ φέροντες τὴν Πομπηίου ἀναίρεσιν μηδὲ τὴν τῶν ὑπάτων καθαίρεσιν, ἀναιροῦσι μὲν αὐτόν, πολεμοῦν-
D ται δὲ φυγάδες αὐτίκα γενόμενοι παρὰ Ἀντωνίου σφόδρα τῷ Καίσαρι κατῳκειωμένου καὶ τηνικαῦτα ὑπατεύοντος. οὗτος οἴκτῳ τοῦ φόνου τὸν δῆμον προσλαβόμενος τοὺς μὲν φυγαδεύει, τὸ δὲ Καίσαρος μεγαλοπρεπῶς σὺν τῷ δήμῳ κηδεύει σῶμα. τούτου κληρονόμος υἱοθετηθεὶς ἦν αὐτῷ ζῶντι Ὀκταβιανὸς Καῖσαρ, ὁ

3. εἰς] κατὰ G. 4. ἱερωσύνην B. Conf. p. 302 a. 7. Ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης ἔτη ... m. Post ἔτη G posuit lacunae signa, quae nulla sunt in B. 12. Βρούτου G. 13. συλλαβομένων B. συλλαβόμενον A. συλλαβόμενος G. 18. καθοικειουμένου A. καθοικειωμένου B. καθοικειωμένῳ G. Correxit m. 19. τοὺς δὲ φυγαδεύει, τοῦ δὲ G.

Romanorum monarcha Caius Iulius Caesar annis 5, mundi vero 5454.

Post Pompeii necem Caius Iulius Caesar ab Aegypto in Iudaeam divertens pontificis dignitatem Hyrcano reddit stabilem; Antipatro vero, quem vellet principatum, eligendum proponit.

Olympias 183.

A Romae conditu anni . . . . . .

Septimum Romanorum mensem Quintilem prius dictum, Iulium deinceps, Iulii in eo nati gratia nuncupandum statuit.

Caius Iulius Caesar Romanorum monarchiam annos quinque moderatus, sedens inter senatores primus Bruti Cassiique dolis inopinato interficitur in medio sexaginta senatorum consessu, quorum plerique iis fuerant humanitatis beneficiis excepti, ut consulatum etiam obtinuissent, qui tamen nec Pompeio necem illatam nec consulum potestatem imminutam ferentes, eius se mortis conscios reddidere; subinde nihilominus ab Antonio Caesari bene affecto ac consulatum tenente fugati profligantur. Commotis igitur caedis huiusmodi miseratione plebis animis, fuga sibi consulere cogit coniuratos, ac Caesaris demortui corpus mixto populi luctu sumptuosissime curat. Caesari dum viveret filius adoptivus fuit Octavianus Caesar, qui

καὶ Αὔγουστος κληθεὶς, υἱὸς Ἀττίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ καὶ Ὀκταβίου στρατηγικοῦ ἀνδρὸς, ὃς ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῆς Ἠπείρου λόγων ἕνεκα παιδεύσεως Ἑλληνικῆς διάγων εἰς Ῥώμην σπουδαίως διὰ τὴν τοῦ θείου σφαγὴν ἀναχθεὶς φιλοτιμίαις τὸν δῆμον προσάγεται καὶ τοῖς ὑπάτων προὔχουσιν Ἀντωνίῳ καὶ Ἐλπιδίῳ συμπλακεὶς P. 304 μικρὰ καὶ κρατήσας αὐτῶν πανταχοῦ, τέλος δὲ καὶ συνελθὼν αὐτοῖς εἰς φιλίαν, πολεμῆσαι Ῥωμαίων τούτους καὶ τὴν σύγκλητον πείθει καταψηφίσασθαι Βροῦττον καὶ Κάσσιον ἅμα τοῖς σὺν αὐτοῖς· στρατηγοὺς δὲ κατὰ ταὐτὸ Ἀντώνιον καὶ Ἐλπίδιον καὶ αὐτὸν Αὔγουστον τρίτον προχειρισθῆναι. καὶ ὁ μὲν Ἐλπίδιος πρὸς φυλακὴν ἔμεινε τῆς Ῥώμης, Αὔγουστος δὲ καὶ Ἀντώνιος τοῖς περὶ Βροῦττον καὶ Κάσσιον ἐν Ἑλλάδι πολεμήσαντες οὕτω κρατοῦσιν αὐτῶν, ὡς φυγάδας γενομένους φόβῳ τῶν ἐπικειμένων τέλος καὶ αὐτοὺς ἑκάτεροι διαχειρίσασθαι. εἶτα μετὰ τὴν νίκην ἐλθόντες εἰς Ῥώμην Αὔγουστος καὶ Ἀντώνιος διαιροῦνται μετὰ Ἐλπι- B δίου τριχῇ τὴν ὅλην Ῥωμαίων ἀρχὴν, σχεδὸν δὲ εἰπεῖν τῆς οἰκουμένης. καὶ ὁ μὲν Αὔγουστος τὴν πρὸς ἑσπέραν ἄχρις Ὠκεανοῦ κληροῦται Εὐρώπην, Ἐλπίδιος δὲ τὴν πρὸς Λιβύην πᾶσαν, Ἀντώνιος δὲ ὅλην Ἀσίαν. ὃς ἀκούσας Λαβιῆνόν τινα τῶν ἐν τέλει Ῥωμαίων, ἕνα τῶν ἐπὶ Βροῦττον καὶ Κάσσιον, πρὸς Ἡρώδην Περσῶν βασιλέα φυγόντα καὶ Ῥωμαίοις πολεμεῖν σπεύ-

4. δῆμον] λαὸν G. 5. τοῖς] τῶν G. 8. Βροῦτον G hic et infra. 9. κατὰ τ' αὐτὸ B. κατ' αὐτὸ G. 12. πολεμήσαντες Bm. πολεμεῖ G. 14. διαχειρίσασθαι B. αὐχειρίσασθαι G. 16. τριχὶ B. 19. Vulgo Λαβΐνον. 21. Ρωμαίους G. σπεύσαντα] σπείσαντα A. σπήσαντα B. πείσαντα G.

et Augustus, Actia sorore et Octaviano equestris ordinis viro natus, qui Apolloniae Epiri Graecis litteris vacans, audita avunculi nece, Romam festine revocatus, populo muneribus conciliato, levibus dissidiis cum Antonio et Lepido consularibus viris dimicans, ubique superior factus, pace demum cum illis inita Romanis sibi adversantibus sese opponere, ac senatum in Brutum et Cassium reliquosque coniuratos sententiam ferre et adversus eosdem Antonium, Lepidum seque Augustum tertium belli duces designari curavit. Lepidus quidem Romae custodiendae praefectus in urbe mansit; Antonius et Augustus in Brutum et Cassium ac socios circa Graeciae fines arma movent. Ambos itaque ceu fuga salutem prius quaerentes superant; eosdemque malorum impendentium metu manus violentas sibi ipsis inferre cogunt. Parta hoc pacto victoria Augustus et Antonius Romae restituti, universum qua late patebat Romanum imperium, ne totum dicam orbem, in partes tres dividunt. Et Augustus Europam versus Oceanum omnem sortitur, Lepido Africa, Antonio Asia cuncta obvenit. Hic cum Labienum quendam, virum inter Romanos illustrem, Bruti Cassiique partibus affectum, ad Herodem Persarum regem confugisse, et Romanis bellum inferen-

σαντα, στρατηγοὺς δὲ καὶ Πάκουρον τὸν υἱὸν ἐν πολλῇ δυνάμει πρὸς τοῦτο πέμψαντα, στέλλει πρότερον στρατηγοὺς τοὺς αὐτοῖς ἀντιταξομένους, ὧν εἷς ἦν Κασβένδιδος, ὁ καὶ τὴν νίκην Ῥω- C *μαίοις διαπραξάμενος περί τε Λυδίαν καὶ ἐν τῇ Συριστὶ καλουμένῃ χώρᾳ τῆς Εὐφρατησίας. ἰσχυρῶς οὖν ἡττηθέντων Περσῶν ὑπὸ τῆς Ἀντωνίου καὶ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς στρατηγῶν Ἡρώδης ἔτι πρὸς δεύτερον ἑτοιμάζεται πόλεμον, τοῦτο πράττοντος καὶ Ἀντωνίου.*

Τότε δὴ καὶ Ἀντίγονος προπέμψας Ἰουδαίων τοὺς εὔνους κατηγορεῖ Ἡρώδου καὶ τῶν ἀδελφῶν σὺν τῷ Ὑρκανῷ. ὁ γὰρ Ἡρώδου πατὴρ Ἀντίπατρος ὑπὸ Μαλίχου φαρμάκῳ προδιεφθάρη· τοὺς κατηγοροῦντας Ἡρώδου τιμωρησάμενος Ἀντώνιος τὴν ἀρχὴν Ὑρκανῷ καὶ Ἡρώδῃ τέως ἐβεβαίωσεν, εἰς Ἀντιόχειαν ὤν. D *ἔπειτα πλειόνων κατ' αὐτῶν Ἰουδαίων ἐπιβοώντων ἀνεῖλεν αὐτῶν τοὺς προὔχοντας.*

Τότε καὶ Κασσίῳ μετὰ τὴν Καίσαρος ἀναίρεσιν ὀκτακόσια τῆς Ἰουδαίας ἀφελομένῳ τάλαντα σπουδαῖος ὤφθη θεραπευτής, ἡνίκα καὶ Μάλιχον τῷ Κασσίου βουλήματι φονεύσας τὸν Ἀντιπάτρου θάνατον Ἡρώδης ἐξεδίκησε τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. διωχθεὶς δὲ πάλιν τῆς ἀρχῆς σὺν τῷ Ὑρκανῷ προσφεύγει Ἀντωνίῳ, καὶ μὴ δεχθεὶς παρὰ τῶν Ἰουδαίων κρατερῶς μάχεται αὐτὸν διεκδι-

1. *πάκουρον* B. *Πάκτουρον* G. *Πάκορον* m. 3. *ἀντιταξομένους* B. *ἀντιταξαμένους* G. *Κασβένδιδος*] *καὶ Βεντίδιος* m ex Iosepho vol. II. p. 89. Conf. vol. I. p. 728. 729. *τοῖς Ῥωμαίοις* G. 4. *λυδίᾳ* A. *συριστῇ* B. 11. *διεφθάρη* B. 16. *κασσίων* B. 17. *ὤφθη* B. *ὤθη* G. 18. *τῷ Κασσίῳ* G.

dum suadere, iamque duces nonnullos, Pacorumque filium cum non contemnenda militum manu Herodem misisse comperisset, duces, quos opponeret, elegit; quorum unus extitit Ventidius, qui ad Lydiam et provinciam Syriace dictam Euphratesiam praeclaram Romanis comparavit victoriam. Persis itaque ab Antonii et Romani senatus ducibus armorum vi debellatis, ad praelium secundum reparandum Herodes intendit animum, quod pari felicitate exsequitur Antonius.

Ea tempestate Iudaeorum sibi affectos in Herodem fratresque causam dicturos pari cum Hyrcano consilio mittit Antigonus; Antipater quippe Herodis pater veneni potu a Malicho diu iam e medio fuerat sublatus. Ab Herodis accusatoribus exactae poenae; Antonius autem Antiochiae tunc repertus Herodi et Hyrcano potestatem omnem commissam declarat et Iudaeorum Herodem omni vocis contentione insequentium praecipuos occidit.

Eadem aetate post Caesaris caedem talenta 800 ab Iudaeis Cassio exigenti studiosus Imperatorum minister adhaesit Antipater; Malichum vero Cassii consiliis occidens Herodes genitoris Antipatri mortem ultus est. Deiectus iterum potestate cum Hyrcano ad Antonium se recipit; Iudaeis autem illi subiici detrectantibus, partes eius etiam ferro tueri studuit An-

κεῖν Ἀντώνιος. ὁ δὲ Ἀντίγονος ἀπογνοὺς τῆς Ῥωμαίων βοηθείας
Ἡρώδῃ προσφεύγει Περσῶν βασιλεῖ μαχομένῳ Ῥωμαίοις, καὶ V. 243
κατάγεται διὰ Πακόρου παιδὸς Ἡρώδου εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ὑπο- P. 305
σχόμενος χρυσοῦ χίλια τάλαντα Πέρσαις· Ὑρκανόν τε ζῶντα παραλαμβάνει, τοῖς ὀδοῦσιν ἐκκόψας αὐτοῦ τὰ ὦτα, ὡς μηκέτι ἱερατεύειν, καὶ τοῦτον προὔδωκεν αὖθις Πέρσαις ἄγειν μεθ' ἑαυτῶν. Ἡρώδης δὲ φυγὰς ἧκε πρὸς Μάλιχον Ἀράβων βασιλέα. τότε καὶ Φασάηλος ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀναιρεῖται.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ.

Ἀπὸ κτίσεως κόσμου ͵ευνη'.

Δεύτερος Ῥωμαίων μόναρχος Καῖσαρ Σεβαστὸς Ὀκταούιος, ὁ B
καὶ Αὔγουστος ἐπικληθεὶς, ἐβασίλευσεν ἔτη νϛ'.

Τῷ ͵ευξ' ἔτει τοῦ κόσμου δεύτερον ἐχρημάτισεν Αὐγούστου Καίσαρος πλῆρες, καὶ ἀρχὴ τοῦ τρίτου, ἐν ᾧ καὶ ἡ ἴνδικτος ὑπ' αὐτοῦ ἤτοι ἐπινέμησις ἐθεσπίσθη, ὡς μαρτυρεῖ ὁ μακάριος Μάξιμος ἐν τῷ περὶ τοῦ πάσχα λόγῳ.

Ἰουδαίοις πρεσβευσαμένοις εἶτουν Ὑρκανῷ καὶ Ἡρώδῃ, δόγμα συγκλήτου καὶ Ἀθηναίων ψήφισμα περὶ φιλίας ἐξεπέμφθη.

Κικέρων ὁ ῥήτωρ καὶ συγκλητικὸς ἐν Γαΐταις ἀνῃρέθη τῆς Ἰταλίας, ὡς δὲ ἄλλοι φασὶν, ὅτι φαρμάκῳ διέφθειρεν ἑαυτόν. C

1. Ἀντώνιος m. Vulgo Ἀντώνιον. 3. πάκρου παιδὸς ἢ ῥόδος B. ὑποστόμενος B. 8. Vulgo Φασάϊλος. 10. ͵ευνθ' m. 13. ἔτει add. B. 17. πρεσβευσαμένοις B. πρεσβευσάμενος G. εἶτουν] Vulgo ἤτουν. 19. καὶ om. G. 20. δὲ] καὶ G.

tonius. Antigonus a Romanis auxilium consequi desperans Herodem Persarum regem cum Romanis inimicitias exercentem adit et auri talenta mille Persis pollicitus a Pacoro Herodis filio in Iudaeam reducitur; tum Hyrcano vivo comprehenso, ne amplius sacerdotio fungeretur, propriis dentibus aures abscindit et Persis secum amovendum tradit. Caeterum Herodes fuga sibi tutamen comparat apud Malichum Arabiae regem; quo tempore Phasaelus eius frater interficitur.

CHRONOGRAPHIA.

A mundi conditu anno 5459.

Romanorum monarcha 2 Augustus Octavius, vero cognomine Augustus, imperavit annis 56.

Anno ab orbis natalibus 5460 Augusti Caesaris annus secundus completur et init tertius, quo indictio, id est annorum distributio eius placito instituta est, teste B. Maximo tractatu de paschate.

Iudaeis, id est Hyrcano et Herodi legationem mittentibus senatus consultum Atheniensiumque decretum de servanda ad invicem amicitia vicissim missum.

Cicero rhetor vir ordinis senatorii Caietae Italiae urbe occiditur vel, ut aliis placitum, veneno sibi mortem conscivit.

Ἡ τῶν ἐν Περγάμῳ βασιλευσάντων ἐπαύσατο ἑπτὰ βασιλέων ἀρχὴ διαρκέσασα ἔτη ρνδ' ἀπὸ τοῦ ͵ετιη' κοσμικοῦ ἔτους ἕως τοῦ ͵ευξζ', ὡς ἑξῆς δηλωθήσεται.

Ἀπὸ Γαΐου Ἰουλίου Καίσαρος οἱ μετέπειτα Ῥωμαίων βασιλεῖς Καίσαρες ὠνομάσθησαν, ἀπὸ δὲ Αὐγούστου Αὔγουστοι. ἐπὶ τούτου τὰ Ῥωμαϊκὰ ἤκμασεν.

Ἐλπίδιον Ἀντωνίῳ συμμαχοῦντα λαβὼν Αὔγουστος ζῶντα ἀνεῖλεν ἐν Ῥώμῃ.

Οἱ Ἀντιοχεῖς ἔνθεν ἀριθμοῦσι τοὺς ἑαυτῶν χρόνους.

Ἀντώνιον καὶ Ἐλπίδιον νικήσας Αὔγουστος εἰς φιλίαν προσδέχεται πρεσβευσαμένης τῆς συγκλήτου.

D Αὔγουστος τὴν Εὐρώπην ἐκληρώσατο, Ἐλπίδιος τὴν Λιβύην καὶ Ἀντώνιος τὴν μεγάλην Ἀσίαν.

Οὗτος ἐλθὼν ἐν Κιλικίᾳ καὶ Κλεοπάτραν μεταστειλάμενος ἁλίσκεται τῷ ταύτης ἔρωτι. κατὰ Περσῶν δὲ στρατεύσας καὶ ἡττηθεὶς ἐπανέρχεται πολεμήσων Αὐγούστῳ, πρὸς ὃν ναυμαχήσας καὶ ἡττηθεὶς ἑαυτὸν διεχειρίσατο.

Αὔγουστος πεζὸν ἐθριάμβευσε θρίαμβον.

Ἡ τῶν Ἠπειρωτῶν ἓξ βασιλέων ἀρχὴ ἐπαύσατο διαρκέσασα ἔτη ϟ'.

Ἔτη λδ' τὸν Ὑρκανὸν στοιχειοῦντες κρατήσαντα Ἰουδαίων

4. Ῥωμαῖοι G. 5. δὲ om. G. 7. ἐλπίδιον B. Ἐλπιδίου G. ἀντωνίῳ B. ἀντώνιον A. Ἀντωνίου G. 9. ἑαυτῶν B. αὐτῶν G. 15. τῷ ταύτης] τῆς αὐτῆς G. 17. διεχειρήσατο B.

Regum septem Pergami regnantium desiit imperium postquam annis 154 stetit, ab anno mundi 5318 ad annum 5467, prout ex sequentibus manifestum fiet.

A Caio Iulio Caesare, qui deinceps Romanum imperium tenuerunt Caesares, et Augusti ab Augusto nuncupati sunt. Huius tempore Romanae res floruerunt.

Elpidium Antonii consiliis faventem deprehendens Augustus Romae interemit.

Aerae sibi propriae annos Antiochenses hinc exordiuntur numerare.

Antonium et Lepidum victos senatus precibus Augustus in amicitiam recipit.

Europam Augustus, Lepidus Africam, Antonius universam Asiam regendam sortitus est.

Hic in Ciliciam profectus, Cleopatrae illuc arcessitae, eius amore captus est. Moris autem in Persas armis inferior rediens bello cum Augusto decertat; eductisque in eum copiis navalibus superatus, ipse sibi necem intulit.

Augustus pedes triumphum ducit.

Regum sex Epirotarum desiit imperium, quod annis 90 steterat.

Hyrcanum annis 34 imperasse computantes ex eius annis Antigono

ἐπισημαινόμεθα τοῖς ἀγνοοῦσι τὰ τρία τούτων Ἀντιγόνου λογί- P. 306
ζεσθαι. τῷ γὰρ λα' ἔτει Ὑρκανοῦ καταχθεὶς ὑπὸ Πάρθων εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν Ἰουδαίων κρατεῖ μὲν αὐτῆς ζῶντα τὸν Ὑρκανὸν χειρωσάμενος καὶ τοῖς ὀδοῦσιν ἀποτεμὼν αὐτοῦ τὰ ὦτα, ὡς ἂν μὴ τὸ λοιπὸν ἱερατεύοι, καὶ Πάρθοις ἐκδίδωσιν ἄγειν εἰς τὴν Περσικήν. ἀναιρεῖ δὲ Φασάηλον ἀδελφὸν Ἡρώδου καὶ φυγαδεύει τοῦτον πολλὰ καταδραμόντων αὐτοῦ Πάρθων ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν μετὰ μητρὸς καὶ τῆς συγγενείας. φεύγοντος Ἡρώδου καὶ τούτους πολλάκις πολέμῳ τρεπομένου, καὶ κατασφαττόμενος, ὃς πολλάκις πρὸς Μάλιχον Ἀράβων βασιλέα θαρρῶν καταφεύγει, ἤδη προευεργετημένον, οὐ προσδεχθεὶς δὲ φόβῳ τῶν Πάρθων εἰς Ἀλε- B
ξάνδρειαν ἔρχεται πρὸς Κλεοπάτραν. δεξιωθεὶς οὖν παρ' αὐτῆς καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ὑπ' αὐτὴν ἔχειν ἀρχῆς ἀνεβάλλετο διὰ τὴν πρὸς Ἀντώνιον ἐπὶ Ῥώμην καὶ Αὔγουστον πορείαν, ὡς Ἰώ- V. 244
σηππος, ὡς δὲ Ἀφρικανὸς, σὺν αὐτῇ πρὸς Ἀντώνιον ἦλθε, κἀκεῖνος παρὰ τὸν Σεβαστὸν Ὀκταούιον εἰς Ῥώμην αὐτὸν ἔστειλεν. ὁ δὲ διὰ τὸ τὸν Ἀντίγονον ὑπὸ Πάρθων ἐχθρῶν ὄντων Ῥωμαίοις κρατῆσαι τῆς ἀρχῆς, διά τε τὸν αὐτοῦ πατέρα Ἀντίπατρον συμμαχήσαντα Ῥωμαίοις καὶ αὐτὸν Ἡρώδην, γράφει τοῖς κατὰ Συρίαν στρατηγοῖς κατάγειν Ἡρώδην ἐπὶ τὴν βασιλείαν Ἰουδαίων, C
Σωσίου τὸν πρὸς Ἀντίγονον πόλεμον ἐπιτραπέντος ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, ὃς ἔτεσι τρισὶν ἐπεκράτησεν.

1. τούτων m. Vulgo τοῦτον. Ἀντιγόνου] Vulgo Ἀντίγονον. Ἀντιγόνῳ m. 5. ἄγειν] ἄγων G. 6. Vulgo Φασάϊλον. 8. τούτους] τοῦτον m. 9. πολέμῳ — πολλάκις om. B. κατασφαττομένου m. 16. παρὰ] περὶ G. 17. δὲ addidi ex A. ὑπὸ] ὑπὲρ G.

tres assignandos laterculi istius ignaris denunciamus. Anno quippe Hyrcani 31 in Iudaeam reductus a Parthis obtinet potestatem, vivoque capto Hyrcano, morsu et dentibus, ne sacerdotio amplius esset idoneus aures detruncat et in Persiam abducendum Parthorum manibus permittit. Phasaelum autem Herodis fratrem interficit, eundemque crebris Parthorum incursionibus cum matre totaque cognatione insequitur. Fugiens Herodes, ac frequenter adversum Martem expertus, ac tantum non mactatus ad Malichum Arabum regem beneficiis pluribus iam ante sibi devinctum cum fiducia recurrit. Parthorum tamen metu repulsam passus, Cleopatram convenit, et ab ea Alexandriae receptus humaniter, ne Antonium et Augustum aditurus Romam properaret, ab ea imperii curam ipsi delegante detinebatur, ut Iosephus testis est, vel ut Africanus, ad Antonium cum ea profectus est, qui mox advenientem ad Augustum Octavium Romam amandavit. Quod autem Antigonus Parthorum Romano nomini infensorum armis principatu potiretur, quodque Antipater Herodis parens Romanos olim bello iuvisset, et Herodes ipse de iisdem esset bene meritus, eam ob rem, ut in Iudaeae regnum Herodem restituant, Syriae praefectis Octavius per litteras significat. Sosio Caesaris belli adversus Antigonum suscipiendi cura commissa, in annos tres deinde productum est.

Ἰωσήπου ἐκ τοῦ ιδʹ λόγου τῆς ἀρχαιολογίας περὶ τῆς Ἡρώδου ἀσημότητος.

Κόσμου ἔτη ͵ευξθʹ.

Τοῦτο τὸ πάθος συνέβη τῇ Ἱεροσολυμιτῶν πόλει ὑπατεύοντος ἐν Ῥώμῃ Μάρκου Ἀγρίππα καὶ Κανδίδου Γάλλου ἐπὶ τῆς ρπεʹ D ὀλυμπιάδος τῷ τρίτῳ μηνὶ τῇ ἑορτῇ τῆς νηστείας, ὡς ἐκ περιτροπῆς τῆς γενομένης ἐπὶ Πομπηίου τοῖς Ἰουδαίοις συμφορᾶς. καὶ γὰρ ὑπ᾽ ἐκείνου τῇ αὐτῇ ἑάλωσαν ἡμέρᾳ μετὰ ἔτη κζʹ. Σώσιος δὲ χρυσοῦν ἀναθέμενος τῷ θεῷ στέφανον ἀνέζευξεν ἀπὸ Ἱεροσολύμων Ἀντίγονον ἄγων δεσμώτην Ἀντωνίῳ. δείσας δ᾽ Ἡρώδης μὴ φυλαχθεὶς Ἀντίγονος ὑπὸ Ἀντωνίου τοῦ υἱοῦ καὶ κομισθεὶς εἰς Ῥώμην ὑπ᾽ αὐτοῦ δικαιολογήσηται, καὶ πρὸς τὴν σύγκλητον ἐπιδεικνὺς αὐτὸν μὲν ἐκ βασιλέων, Ἡρώδην δὲ ἰδιώτην ἢ ὅτι προσῆκεν αὐτοῦ βασιλεύειν τοὺς παῖδας, ἢ καὶ αὐτὸς εἰς Ῥωμαίους ἐξήμαρτε. ταῦτα φοβούμενος πολλοῖς χρήμασι πείθει τὸν Ἀντώνιον ἀνελεῖν τὸν Ἀντίγονον. οὗ γενομένου τοῦ δέους μὲν P. 307 Ἡρώδης ἀπαλλάττεται. παύεται δὲ οὕτως ἡ τοῦ Ἀσαμωναίου ἀρχὴ μετὰ ἔτη ρκϛʹ. οἶκος λαμπρὸς οὗτος ἦν καὶ διάσημος γένους τε ἕνεκα καὶ τῆς ἱερατικῆς τιμῆς, ὧν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους οἱ γονεῖς αὐτοῦ διεπράξαντο. ἀλλ᾽ οὗτοι μὲν διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους στάσιν τὴν ἀρχὴν ἀπέβαλον. μετέβη δὲ εἰς Ἡρώδην τὸν Ἀντιπάτρου

1. ιδʹ] Cap. 16. p. 737. 9. ἀναζεύξας ἀπὸ Ἱεροσόλυμα G. Correxi ex B. 17. ἀπαλλάσσεται B. Ἀσαμου — vulgo. ἀσσαμου — B. 18. οὗτος λαμπρὸς G. 21. ἀπέβαλον B. ἀπέλαβον G.

Ex Iosephi antiquitatum libro decimo quarto de Herodis obscuro genere.

Anni mundi 5469 numerantur.

Ea calamitas Hierosolymorum civibus accidit M. Agrippa et Candido Gallo coss. Olympiade 185, mense tertio, feriis quibus solemne ieiunium celebratur, tanquam redeunte in idem temporis momentum illata quondam a Pompeio clade. Illo siquidem eodem die ante annos 27 civitas eorum capta fuerat. Sosius autem appensa dei templo corona aurea, vinctum Antigonum ad Antonium ducens Hierosolymis discessit. Porro veritus Herodes, ne ab Antonio servatus Antigonus et ab eo Romam perductus coram senatu de principatus iure decertaret, et se quidem regia stirpe, Herodem obscuris natalibus ortum, aut certe in filios, si quid ipse in Romanum nomen admisisset criminis, regnum haereditario iure transferendum causaretur, ut Antigonus e vivis tolleretur oblatis Antonio muneribus persuadet. Eo perpetrato metu quidem liberatur Herodes, tali vero exitu Assamonaeorum regnum post annos 126 desiit. Domus adeo illustris generis claritudinem et honorem sacerdotii maioribus suis virtute propria sese olim commendantibus debebat; verum dissidiis quibus decertaverunt posteri potestatem amisit. Inde rerum summa Herodi Antipatri filio, plebeio genere nato

οἰκίας ὄντα δημοτικῆς καὶ γένους ἰδιωτικοῦ καὶ ὑπακούοντος τοῖς βασιλεῦσι. καὶ τοῦτο μὲν τὸ τέλος τῆς Ἀσαμωναίων γενεᾶς παρειλήφαμεν.

Ἀφρικανοῦ περὶ τῶν Ὑρκανῷ καὶ Ἀντιγόνῳ συμβάντων B
καὶ περὶ Ἡρώδου τοῦ τε Σεβαστοῦ καὶ Ἀντωνίου καὶ Κλεοπάτρας ἐν ἐπιτόμῳ.

Ὀκταούιος ὁ Σεβαστός, ὃν Αὔγουστον καλοῦσι Ῥωμαῖοι, θετὸς ὢν υἱὸς αὐτοῦ, ἀπὸ Ἀπολλωνιάδος τῆς Ἠπείρου, ἔνθα ἐπαιδεύετο, εἰς Ῥώμην ἐπανελθὼν τῶν ἐν τέλει τῆς ἡγεμονίας εἴχετο. Ἀντώνιος δὲ ὕστερον τὴν τῆς Ἀσίας καὶ ἐπέκεινα ἀρχὴν ἔλαχεν. ἐπὶ τούτου Ἡρώδου κατηγόρουν Ἰουδαῖοι. ὁ δὲ τοὺς πρέσβεις ἀποκτείνας Ἡρώδην ἐπὶ τὴν αὐτοῦ κατῆξεν ἀρχήν. ὕστερον δὲ ἅμα Ὑρκανῷ καὶ Φασαήλῳ τῷ ἀδελφῷ ἐξεώθη καὶ προσ- C
φυγὼν Ἀντωνίῳ κατῆλθε. μὴ δεχομένων δὲ αὐτὸν Ἰουδαίων μάχη γίνεται καρτερά. μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Ἀντίγονον κατιόντα ἐκδιώκει μάχῃ, Ἀντίγονος δὲ προσφυγὼν Ἡρώδῃ τῷ τῶν Πάρ- V. 245
θων βασιλεῖ διὰ Πακόρου τοῦ υἱοῦ κατῆλθεν ἐπὶ χρυσοῦ ταλάντοις χιλίοις. καὶ ὁ μὲν Ἡρώδης φεύγει, Φασάηλος δὲ ἐν τῇ μάχῃ ἀναιρεῖται, Ὑρκανὸς δὲ Ἀντιγόνῳ παρεδόθη ζῶν· ὁ δὲ Πάρθοις αὐτὸν ἔδωκεν ἄγειν, ἀποτεμὼν αὐτοῦ τὰ ὦτα, ὡς μηκέτι ἱερῷτο· ᾐδέσθη γὰρ αὐτὸν ὡς οἰκεῖον ἀποκτεῖναι. Ἡρώδης

1. οἰκίας] οἰκείας G. 2. Ἀσαμον— vulgo. ἀσσαρον—B. 5. τε add. A. καὶ Ἀντωνίου] καὶ om. G. 7. καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι G. 8. αὐτοῦ] Hoc est Caesaris. 13. Vulgo Φασαΐλῳ et infra Φασάϊλος. 13. ἐξεώθει A. 14. αὐτὸν] αὐτῶν B. 17. Πακόρου Scaliger. Vulgo Πακώρου. 20. αὐτὸν add. B.

et regibus quondam subiecto demandata est. Et hunc quidem Assamonaeae familiae exitum a maioribus accepimus.

Ex Africano de iis quae Hyrcano et Antigono acciderunt et de Herode, Augusto, Antonio et Cleopatra summatim.

Octavius, (Σεβαστὸς Graecis), Augustus Romanis dictus, Caii filius adoptivus, Apolloniade Epiri urbe, in qua studiorum causa morabatur, Romam reversus in civitatis proceres invasit imperium. Antonius postmodum Asiam vicinaque loca regenda obtinuit. Ad eius iudicium Herodem reum egere Iudaei, quorum legatis morte multatis, regnum restituit Herodi; qui demum cum Hyrcano et Phasaelo fratre eiectus ad Antonium fuga se recepit; Iudaeis redeuntem non admittentibus cruentum committitur praelium et posthac haud diu superior factus fugat Antigonum. Hic Parthorum regem adit, aurique talenta mille pollicitus, Pacori eius filii auxiliis regnum recuperat. Herodes versa belli vice in fugam agitur; Phasaelus occumbit in certamine; Hyrcanus Antigono vivus traditur; hic mutilatus eius auribus, ne sacerdotio fungeretur amplius, (consanguineum enim perimere veritus est), Parthorum potestati captivum tradit. Herodes amisso regno primum

δὲ ἐκπεσὼν τὸ μὲν πρῶτον Μαλίχῳ τῷ τῶν Ἀράβω
προσφεύγει· ὡς δ' οὐ προσήκατο αὐτὸν φόβῳ τῶν Πά
D'Ἀλεξάνδρειαν παρὰ Κλεοπάτραν ἀπῆλθεν. ἦν ὀλυμπι
Κλεοπάτρα τὸν συμβασιλεύσαντα αὐτῇ ἀδελφὸν ἀπο
πρὸς ἀπολογίαν ὑπ' Ἀντωνίου εἰς Κιλικίαν μεταπε
τὴν τῆς ἀρχῆς ἐπιμέλειαν ἐπέτρεψεν Ἡρώδῃ, καὶ ὡς οὐδ
πιστεύεσθαι ἔς τ' ἂν καταχθῇ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀρχήν,
αὐτὸν ᾔει παρὰ Ἀντώνιον. ὡς δὲ ἁλώκει τῆς γυναικὸς ἔρωτ
Ἡρώδην ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην κατὰ τὸν Σεβαστὸν Ὀκτ
ὃς διά τε Ἀντίπατρον τὸν Ἡρώδου πατέρα καὶ δι' αὐτὸν
δην διά τε τὸ ὑπὸ Πάρθων καθεστάσθαι τὸν Ἀντίγονον β
ἐπέστειλε τοῖς ἐν Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ στρατηγοῖς κατάγει
τὸν ἐπὶ τὴν ἀρχήν. καὶ ἅμα Σωσίῳ διεπολέμει πρὸς τὸν Ἀ
P. 308 γον χρόνῳ πολλῷ καὶ παντοίαις μάχαις. τότε καὶ Ἰώσηππος ἀ
φὸς Ἡρώδου ἀποθνήσκει στρατηγῶν. Ἡρώδου δὲ πρὸς Ἀντώ
ἐλθόντος, τρία ἔτη τὸν Ἀντίγονον ἐξεπολιόρκησαν καὶ ζῶ
ἀπεκόμισαν Ἀντωνίῳ. Ἀντώνιος δὲ Ἡρώδην μὲν καὶ αὐτὸς ἀ
γόρευσε βασιλέα, προσέθηκε δὲ αὐτῷ πόλεις Ἵππον, Γάδαρ
Γάζαν, Ἰόππην, Ἀνθηδόνα καὶ τῆς Ἀραβίας τόν τε Τράχω
καὶ τὴν Αὐρανῖτιν καὶ Σακίαν καὶ Γαυλάνην, πρὸς δὲ καὶ τὶ
Συρίας ἐπιτροπήν. Ἡρώδης ὑπὸ τῆς συγκλήτου καὶ Ὀκταουΐο
τοῦ Σεβαστοῦ βασιλεὺς Ἰουδαίων ἀνηγορεύθη καὶ ἐβασίλευσε

6. τῆς B. ταύτης AG. ἀρχῆς] ἀρχὴν A. 8. ᾔει] ἴῃ B. δ' ἑαλώκει G. 11. Vulgo κατεστᾶσθαι. 16. Post ἐλθόντος G lacunam indicat. ἐπολιόρκησαν G. 19. Ἀραβίας] μέρος addit m. 20. αὐρανίτιν A. αὐρανίτην B. Αβρανίτιν G. Γαυλάνην] Γαβλάνην G.

quidem ad Malichum Arabum principem se confert, a quo Parthorum metu repulsus Alexandriam ad Cleopatram tendit. Numerabatur tunc Olympias 185. Cleopatra fratre regni consorte occiso ad causam dicendam ab Antonio in Ciliciam vocata, regni curam commendat Herodi, qui ab ea nihil obtinuit quo reduceretur in regnum; eo subinde viae comite ad Antonium proficiscitur. Ille mulieris captus illecebris Herodem ad Octavium misit, qui tum Antipatri Herodis parentis tum Herodis ipsius memor, et quod denique Parthorum armis regnum obtineret Antigonus, datis ad Syriae Palaestinaeque duces litteris, ut Herodem in regnum reponant, mandat. Exinde Sosio iunctus Herodes, variis praeliis ac non exiguo temporis intervallo, cum Antigono armis decertabat. Per id tempus Iosephus Herodis frater unus e copiarum ductoribus occumbit in praelio. Herode ad Antonium profecto . . . . annos tres obsidionem protraxerunt et ad Antonium demum deduxere vivum; Antonius ipse Herodem renunciavit regem ac insuper urbes alias gubernandas demandavit Hippum, Gadara, Gazam, Ioppen, Anthedonem et Arabiae partem, Trachonitim et Auranitim, Saciam et Gaulanem, ipsamque postremo Syriam procurandam commisit. Herodes a senatu et Octavio Augusto rex declaratus annis triginta quatuor

ἔτη λδʹ. Ἀντώνιος ἐπὶ Πάρθους στρατεύειν μέλλων Ἀντίγονον τὸν Ἰουδαίων ἀπέκτεινε βασιλέα καὶ Ἀραβίαν Κλεοπάτρᾳ παρέδωκε, διαβάς τε ἐπὶ Πάρθους ἔπταισε μεγάλως τὸ πλεῖστον ἀπο- B βαλὼν τοῦ στρατοῦ. ἦν ὀλυμπιὰς ρπςʹ. ὁ Σεβαστὸς Ὀκταούιος τὴν ἐξ Ἰταλίας καὶ πάσης ἑσπέρας δύναμιν ἐπ᾽ Ἀντώνιον ἦγεν, οὐ βουλόμενον εἰς Ῥώμην ἐπανελθεῖν δέει τῶν ἐν Πάρθοις ἐπταισμένων καὶ Κλεοπάτρας ἔρωτι. Ἀντώνιος δὲ αὖ τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας ἔχων δύναμιν ὑπηντίαζεν. ὁ δὲ Ἡρώδης οἷα δεινὸς καὶ τῶν ἰσχυόντων θεραπευτὴς διπλᾶς ἐξέπεμψεν ἐπιστολὰς καὶ νηὶ τὸν στρατὸν, ἐντειλάμενος τοῖς ἡγουμένοις καραδοκεῖν τὸ ἀποβησόμενον. ὡς δ᾽ ἐκρίθη τε ἡ νίκη καὶ δυσὶ ναυμαχίαις ἡττηθεὶς ὁ Ἀντώνιος ἔφυγεν εἰς Αἴγυπτον ἅμα τῇ Κλεοπάτρᾳ, οἱ κομίζοντες ἀπέδοσαν τὰς πρὸς τὸν Σεβαστὸν ἐπιστολὰς, ἃς πρὸς Ἀντώνιον εἶχον ἀποκρύψαντες. ἐπιπίπτει δὲ Ἡρώδῃ Κλεοπάτρα ἐν τῷ μεσαιολίῳ C ἑαυτὴν διεχρήσατο ἀσπίδι τῷ θηρίῳ καθ᾽ ἑαυτῆς ὅπλῳ χρησαμένη. τότε Κλεοπάτρας υἱοὺς Ἥλιον καὶ Σελήνην ἐπὶ Θηβαΐδα φυγόντας συνέλαβεν ὁ Σεβαστός. Νικόπολις ἡ κατὰ Ἀκτίαν ἐκτίσθη καὶ Ἄκτια ὁ ἀγὼν ἐτέθη. Ἀλεξανδρείας εἰλημμένης πρῶτος ἡγεμὼν Αἰγύπτου πέμπεται Γάλλος Κορνήλιος, ὃς τῶν ἀπο-

1. ἀντίγονον B. Ἀντώνιον G. 6. βουλόμενον B. βουλόμενος G. 7. αὖ τὴν] Vulgo αὐτὴν. 8. ὑπήντιζεν G. 10. τὰ ἀποβησόμενα G. 11. ναυμαχίαις] συμμαχίαις G. 12 ἀπέδωσαν G. 14. Post Ἡρώδῃ G lacunam indicat. μεσαιολίῳ] Μαισαιολίῳ Scaliger p. 74. Μαυσωλαίῳ m. 15. διεχρήσατο Scaliger. Vulgo δὲ ἐχρήσατο. 16. υἱοὺς B. υἱὸς G. θηβαΐδα B. Θηβαΐδι G. 18. Ἄκτια] Vulgo Ἀκτία.

regnavit. Antonius in Parthos expeditione suscepta, Iudaeorum regem Antigonum interfecit et Arabiam Cleopatrae commendavit; et in Parthos progressus exercitus parte amissa, non leviter peccasse compertus est. Erat tunc Olympias 186. Cunctas ex Italia occiduisque regionibus copias contractas Augustus Octavius eduxit in Antonium metu delicti, dum in Parthos praeliaretur, admissi, et Cleopatrae illecebris detentum, ac Romam se conferre detrectantem; cui collectis Asiaticis viribus Antonius obviam profectus est. Herodes porro velut astutia pollens, ac potentiorum obsequio addici consuetus datis epistolis duplicibus et auxiliariis copiis mari transmissis, duces ut prius eventum belli, quam confligerent, praestolarentur, admonuit. Adiudicata Augusto victoria Antonius praeliis duobus fusus, in Aegyptum fugiens cum Cleopatra reversus est. Tunc occultatis, quae ad Antonium, litteras ad Augustum missas qui deferebant duces reddidere. Impetit Herodem . . . . . . sepulcrali Mausolaeo inclusa Cleopatra aspide fera tanquam mortis telo usa se ipsam confecit. Eodem tempore Cleopatrae filios Solem Lunamque ab ea vocatos in Thebaidem fugientes Augustus cepit. Nicopolis ad Actiacum sinum construitur et Actiacus ludus institutus. Alexandria capta primus Aegypti dux Augustalis Cornelius Gallus missus est, qui Aegyptiorum ad perduellionem defle-

στάντων Αἰγυπτίων καθεῖλε τὰς πόλεις. μέχρι τοῦδε οἱ Λαγίδαι, καὶ σύμπας τῆς Μακεδονικῆς ἡγεμονίας μετὰ ἔτη τ' τῆς Περσῶν καθαιρέσεως δυοῖν δέοντα. συνάγονται τοίνυν οἱ χρόνοι ἀπὸ μὲν
D τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς καὶ καταλύσεως κατὰ Πτολεμαίους καὶ τὴν τελευταίαν Κλεοπάτραν, ὃ γίνεται τῆς Ῥωμαίων μοναρχίας ἡγεμονίας ἔτος ια', ὀλυμπιάδος δὲ ρπζ' ἔτος δ' σύμπαντα ἔτη ἀπὸ Ἀδὰμ ͵ευοβ'.

V. 246 Μετὰ Ἀλεξανδρείας ἅλωσιν ὀλυμπιὰς ἤχθη ρπη'.

Ἡρώδης ἐπικτίσας τῶν Γαβινίων πόλιν, τήν ποτε Σαμάρειαν, Σεβαστὴν αὐτὴν προσηγόρευσε· τὸ δὲ ἐπίνειον αὐτῆς τὸν Στράτωνος πύργον πολίσας ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ Καισάρειαν ἐκάλε-
P. 309 σεν ἐφ' ἑκάτερα ναὸν ἐγείρας Ὀκταουΐῳ. ὕστερον δὲ καὶ Ἀντιπατρίδα κτίζει ἐν τῷ Λυδῷ πεδίῳ ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς, καὶ τοὺς περὶ τὴν Σεβαστὴν οἰκοῦντας, ὧν ἀφείλατο τὴν γῆν, ἐγκατῴκισεν ἐν αὐτῇ. ἔκτισε δὲ καὶ ἑτέρας πόλεις, καὶ τοῖς μὲν Ἰουδαίοις βαρὺς ἦν, τοῖς δὲ ἄλλοις ἔθνεσι δεξιώτατος.

Ἦν ὀλυμπιὰς ρπθ', ἥτις πρὸ ς' καλανδῶν Μαρτίων κατὰ Ἀντιοχεῖς κδ' ἤχθη, δι' ἧς ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅρων ἔστη ὁ ἐνιαυτός.

Ἀφρικανὸς ἐάσας εἰπεῖν πόσα ἔτη Ὑρκανὸς ἡγήσατο Ἰου-

2. ἡγεμονίας] χρόνος addit Scaliger. 3. δέοντα] δὲ ὄντα AB. μὲν τῆς] μέντοι G. 4. καὶ] ἕως m. 5. μοναρχικῆς Scaliger. μοναρχίας καὶ m. 6. ἔτος δ' B. ἔτους δ' G. 8. ἤρχθη G. 10. ἐπίνηον B. τὸν B. τοῦ G. 11. πολήσας B. 12. ἐφ' ἑκατέρᾳ m. Vulgo ἐπ' ἑκάτερα. 13. ἑαυτοῦ] αὐτοῦ G. 14. ὧν B. ὃν G. Vulgo ἐγκατῴκησεν. 18. κδ'] κδ' ἔτει m. ὅρων] ὁρίων G.

ctentium urbes subvertit. Hucusque Lagidae duraverunt, unaque Macedonii imperii series stetit post destructum Persarum regnum annos duobus minus trecentos. Omne igitur temporis spatium ab instituto Macedonum imperio ad Aegyptiaci regni finem, ad Cleopatram nimirum Ptolemaeorum postremam concluditur; quod Romanorum monarchiae et imperii anno undecimo contigit, Olympiadis vero 187 anno quarto. Annorum summa ab Adam creato est 5472.

Post Alexandriam captam coepit Olympias 188.

Herodes Gabiniorum urbem, Samariam olim dictam, a se reparatam appellavit Sebasten; eius quoque navale, Stratonis olim turrim nuncupatum in urbis formam instauratum, Caesaream vocavit, et in utraque templum Octavio consecrandum erexit; postremam omnium de patris nomine Antipatridem in Lydo campo condidit; Sebastesque accolas, quorum agros occupavit, fecit huius incolas. Alias quoque urbes construxit, ac Iudaeis quidem onerosum, nationibus vero reliquis urbanum et amoenum sese exhibuit.

Olympias agebatur 189, quae bisextum diem 6 sexto Cal. Mart. anno iuxta Antioch. aeram 24 apte restitutum accepit, cuius beneficio certis ac propriis sibi terminis annus coepit consistere.

Annorum numerum, quo potestatem in Iudaeos Hyrcanus exercuerit, de

δαίων διὰ τὸ ἀντιπίπτειν τῇ ἐκδόσει αὐτοῦ τὰ λδ' ἔτη Ὑρκανοῦ πρὸς τούτοις ἔτη γ' τῆς Ἡρώδου βασιλείας ἐκολόβωσεν, ἀντὶ λζ' ἐτῶν μόνα λδ' στοιχειώσας· ὅπερ εἰ δῶμεν ἀληθεύειν, εὑρεθή- B σεται θνήσκων Ἡρώδης κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπερ ἄτοπον κατὰ τὰς εὐαγγελικὰς παραδόσεις.

Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου περὶ Ἀντιγόνου καὶ τέλους τῆς Ἰουδαίων βασιλείας, προρρήσεώς τε τοῦ προφήτου Δανιὴλ, περὶ τῶν ο' ἑβδομάδων, καὶ Ἡρώδου ἀλλοφύλου.

Ἀντίγονος τῇ Ἰουδαίων βασιλείᾳ ἐπαναστὰς καὶ πολλὰ δια- C μαχησάμενος ἀναιρεῖται, καὶ ἐνταῦθα καταλήγει τὸ τῶν Ἰουδαίων βασίλειον. Ἡρώδης δὲ αὐτῶν μετὰ ταῦτα ἡγεῖται, οὐδὲν αὐτῷ προσήκουσαν τὴν Ἰουδαίων βασιλείαν παρὰ Ῥωμαίων ὑποδεξάμενος. ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ προφητευόμενος παρὰ τῷ Δανιὴλ Χριστὸς ἡγούμενος τέλος λαμβάνει. μέχρι γὰρ Ἡρώδου Χριστοὶ ἡγούμενοι. οὗτοι δὲ ἦσαν οἱ ἀρχιερεῖς, οἵτινες προεστήκεσαν τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους, ἀρξάμενοι μὲν ἀπὸ τῆς κατὰ Δαρεῖον ἀνανεώσεως τοῦ ἱεροῦ κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν καὶ πέμπτην ὀλυμπιάδα, λήξαντες δὲ ἐπὶ Ὑρκανὸν ἐπὶ τῆς ρπϛ' ὀλυμπιάδος. τὰ δὲ μεταξὺ D τούτων ἔτη γενέσθαι υπγ', ὁπόσα καὶ ἡ τοῦ Δανιὴλ προφητεία

3. εἰ] ἂν G. 7. Εὐσεβίου] P. 363. τέλους] τέλος A. 15. καὶ om. G. 16. Χριστοὶ] χρηστοὶ B. 18. ἀνανεώσεως B. ἀναιρέσεως G. 21. ἔτη γενέσθαι B. γενέσθαι ἔτη G. καὶ] δὲ G. Δανιὴλ] IX, 25.

industria omisit Africanus, quod eius nimirum computo anni 34 Hyrcano assignandi manifeste adversentur; alios insuper annos tres Herodis regno debitos subtraxit et 37 vice solos 34 recensuit, quod quidem si tanquam verum concesserimus, Herodem anno incarnationis domini et dei et salvatoris nostri Iesu Christi primo mortem obiisse comperiemus; quod perabsurdum esse evangelicarum traditionum iudicio constat.

Ex Eusebii Pamphili scriptis de Antigono et regni Iudaeorum fine, de prophetae Danielis vaticiniis, de septuaginta hebdomadibus et Herode alienigena.

Antigonus armis in Iudaeae regnum assumptis, ac continuis fatigatus praeliis interficitur; et una cum eo Iudaeorum regnum interiit. Herodes postmodum princeps eorum instituitur, et imperium nullo iuris titulo ad se spectans a Romanis datum assequitur. Hic itaque praenunciatus a Daniele propheta dux Christus terminum reperit; ad Herodem enim usque Christi duces perseveravere. Illi vero pontifices fuere Iudaicae gentis praepositi; quorum exordium a renovato Darii templo et Olympiade 65 ductum, ultimus terminus in Olympiadem 186 sub Hyrcano incidens, medium vero spatium annorum 483 numeratur. Quicquid itaque Danielis prophetia enunciat di-

θεσπίζει λέγουσα· καὶ γνώσῃ καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ
ἀποκριθῆναι καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι Ἱερουσαλὴμ ἕως Χριστοῦ
ἡγουμένου ἑβδομάδες ἑπτὰ καὶ ἑβδομάδες ξβʹ. αὗται δὲ αἱ ἐννέα
καὶ ἑξήκοντα ἑβδομάδες συμπληροῦσι χρόνον ἐτῶν υπγʹ, ὁπόσα
ἔτη τυγχάνει τὰ τῆς ἀρχῆς τῶν Χριστῶν ἡγουμένων. ὧν τελευ-
ταίου Ὑρκανοῦ ὑπὸ Πάρθων αἰχμαλώτου ληφθέντος Ἡρώδης
ὁ Ἀντιπάτρου μηδὲν προσήκουσαν αὐτῷ τὴν τῶν Ἰουδαίων βα-
σιλείαν ὑπὸ Αὐγούστου καὶ τῆς συγκλήτου Ῥωμαίων παραλαμ-
P. 310 βάνει. κἄπειτα οἱ τούτου παῖδες μέχρι τῆς ὑστάτης Ἱεροσολύμων
πολιορκίας οὐκ ἔτι οἱ ἐκ διαδοχῆς τοῦ ἱερατικοῦ γένους ἱερῶντο
τῷ θεῷ οὐδὲ διὰ βίου κατὰ τὸν Μωϋσέως νόμον, ἄσημοι δέ τι-
νες ἄλλοτε ἄλλοι, καὶ οἱ μὲν ἐνιαύσιοι, οἱ δὲ ἔτι ὀλίγῳ πλέον παρὰ
τῶν Ῥωμαϊκῶν ἡγεμόνων τὴν ἀρχιερωσύνην ἐξωνοῦντο.
V. 247 Ἡρώδης Ἀντιπάτρου τοῦ Ἀσκαλωνίτου παῖς καὶ μητρὸς Κύ-
πριδος Ἀραβίσσης οὐδὲν αὐτῷ προσήκουσαν τὴν Ἰουδαίων βασι-
λείαν ὑπὸ Ῥωμαίων ἐγχειρίζεται, καθ' ὃν τῆς τοῦ Χριστοῦ γενέ-
σεως πλησιαζούσης ἡ ἐκ προγόνων διαδοχὴ ἀρχιερωσύνη τε καὶ
B ἀρχὴ τῶν Ἰουδαίων κατελύθη, συμπληρουμένης τῆς παρὰ Μωϋ-
σῇ λεγούσης προφητείας· οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγού-
μενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὃ ἀπόκειται, καὶ αὐτὸς

1. γνώσῃ] γνώσει B. συνήσεις] συνήσει AB. 3. δὲ om. G. 6. ὑπὸ B. ἀπὸ G. Ἡρώδης ὁ] ὁ Ηρώδης τοῦ G. 9. κἄπειτα] κατ' ἔπειτα G. 13. ἡγεμόνων B. ἡγουμένων G. 14. παῖς om. G. κυπρίδος B. Sic idem supra p. 300 c. 16. γενέσεως B. γεννήσεως G. 18. μωϋσεῖ B. Vide Genes. XLIX, 10. 19. καὶ ἡγούμενος] καὶ ἄρχων G.

ceus: cognosces et intelliges ab exitu sermonis, ut respondeatur, et aedificetur Hierusalem usque ad Christum ducem hebdomades 7 et hebdomades 62. Annorum istae 69 hebdomades in annos expansos resolutae, 483 numerum conficiunt, quem nimirum Christis ducibus imperantibus elapsum observamus, quorum ultimo Hyrcano a Parthis capto, Herodes Antipatri filius regnum sibi penitus alienum ab Augusto senatuque Romano oblatum assumit. Deinceps ad extremum usque Hierosolymorum obsidionis terminum illius filii regnavere; pontifices autem non ex sacerdotali genere et successionis ordine dignitatem obtinuere, sed obscuris natalibus homines et alieni quandoque, hi quidem in annum, alii in spatium maius, alii a Romanis praesidibus honoris illius apicem numeratis sibi comparavere pecuniis.

Herodes Antipatro Ascalonita et matre Cypride Arabe genitus Iudaeorum regnum et alieni iuris a Romanis dono suscipit; qua sane tempestate vicinis iam Christi natalibus continuata a maioribus successio, pontificatus dignitas, ipsumque Iudaeorum imperium exstincta sunt, adimpletis videlicet istis Mosi vaticiniis: non deficiet princeps de Iuda, neque dux de femoribus eius donec veniat is cui repositum est; ipse est exspectatio gentium.

προσδοκία ἐθνῶν. ἑξῆς δὲ ὁ Δανιὴλ προφητεύων λέγει· καὶ μετὰ τὰς ζ' καὶ ξβ' ἑβδομάδας ἐξολοθρευθήσεται χρίσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔσται ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ λαὸς ἡγουμένου ἐρχομένου, καὶ κοπήσονται ἐν κατακλυσμῷ πολέμου. καὶ ἑξῆς φησι· καὶ ἐπὶ τῶν ἱερῶν βδελυγμάτων ἐρημώσεων καὶ ἕως συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

Ὡς ἐν τισι Ῥωμαϊκαῖς ἐκδόσεσιν ἐμφέρεται ἐν ἐπιτόμῳ C περὶ τῶν ἀπὸ Ἀλεξάνδρου ἕως Αὐγούστου χρόνων, καὶ ἔτι τῶν ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης καὶ ἀπὸ Τροίας ἁλώσεως καὶ ἕως τοῦ αὐτοῦ Αὐγούστου Καίσαρος.

Διαγεγόνασι δὲ ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου τελευτῆς, ἥτις γέγονε κατὰ τὸ ροζ' ἔτος τῆς τῶν ὑπάτων ἀρχῆς μέχρι τῆς Αὐγούστου καὶ Ἀντωνίου βασιλείας ὀλυμπιάδες οε', ἔτη δὲ σύνεγγυς τριακόσια. ἀπὸ δὲ κτίσεως Ῥώμης εἰς τὴν Αὐγούστου βασιλείαν ἔτη ψχ' διὰ τὸ γ' καὶ μ' καὶ διακοσίους ἐνιαυτοὺς ἀπὸ Ῥωμύλου μέχρι τῆς τῶν ὑπάτων ἀρχῆς διαγεγονέναι, κατασπώσης ἔτη υοζ', D ἀπὸ δὲ ἁλώσεως Τροίας εἰς τὴν αὐτοῦ Αὐγούστου Καίσαρος ἀρχὴν ἔτη ͵αρνγ' διὰ τὸ υλγ' ἐνιαυτοὺς ἀπὸ ἁλώσεως Τροίας μέχρι τῆς Ῥωμύλου βασιλείας εἶναι.

1. προφητεύων λέγει B. προφητεύει λέγων G. 5. τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν Daniel. 13. ροζ'] ρϛ' m. ὑπάτων Scaliger p. 75. Vulgo ὑπ' αὐτῶν. ὑπ' αὐτὸν B. 14. καὶ Ἀντωνίου delet m. 15. εἰς] ἕως G. 16. ψδ'. διὰ τὸ ἕνα καὶ σ'. ἐνιαυτούς m. 19. ἔτη ͵αρκη'. διὰ τὸ νια' m.

In sequentibus pariter praedicit Daniel: et post hebdomades septem et 62 peribit unctio et iudicium non erit in eo et templum et sanctum venturi ducis populus disperdet et excidentur in belli diluvio. Ait deinde: et super templum abominatio desolationum et usque ad consummationem temporis consummatio dabitur in desolationem.

Compendiosa annorum summa, quae tabulis Latina lingua editis circumfertur ab Alexandri aetate usque ad Augusti tempus, ac rursum a Romae conditu et excidio Troiae ad eundem Augustum Caesarem.

Ab Alexandri Philippi filii obitu, qui a consulum potestate instaurata anno centesimo nonagesimo contigit usque ad Augusti imperium post evolutas Olympiades 75 anni circiter 300 elapsi sunt. A Romae vero conditu ad Augusti imperium anni 704, quod anni unus et 200 a Romuli tempore ad erectam consulum dignitatem fluxerint, quae retro se ad arreptam primum ab Augusto tyrannidem annos 477 trahit. A Troia capta ad Augusti Caesaris imperium anni 1128 numerantur; quod alii 111 ab eusdem Troiae excidio ad Romuli regnum interaint.

Τῆς οὖν ρπε' ὀλυμπιάδος περιελθούσης Ἀντώνιος ἐκστρατεύει μὲν ἐπὶ Πέρσας, Ἡρώδου τοῦ Περσῶν βασιλέως φονευθέντος ὑπὸ Φραάρτου τοῦ μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντος, συναντήσας δὲ τῇ Κλεοπάτρᾳ πρὸς τῇ Κιλίκων Ταρσῷ καὶ τῷ κάλλει ταύτης ἁλοὺς οὐδὲν ἀξιόλογον πράττει κατὰ Περσῶν. ὑπὸ γὰρ τοῦ πρὸς αὐτὴν πόθου πρῶτον εἰς Ἀρμενίαν, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς Ἀλεξάν- P. 311 δρειαν ὀξέως δι' αὐτὴν ἐπανέρχεται, κατολιγωρήσας Ὀκταβίας τῆς γνησίας αὐτοῦ γαμετῆς ἀδελφῆς Αὐγούστου Καίσαρος.

Τῇ δὲ ρπη' ὀλυμπιάδι ὁ Ἀντώνιος τὴν μὲν γαμετὴν ἀπολύει Δαισίῳ μετὰ τῶν τέκνων ἐξαγαγὼν καὶ Κλεοπάτραν εἰσοικίζεται. κἀκ τούτου πρὸς αὐτὸν ἀνίσταται πόλεμος Αὐγούστου, καθ' ὃν μετὰ πολλὰς ναυμαχίας καὶ ἄλλους πλείστους πολέμους φεύγει Ἀντώνιος μετὰ Κλεοπάτρας εἰς Αἴγυπτον, παραχρῶνται δὲ ἑαυτούς, μαθόντες κἀκεῖ τὸν Αὔγουστον παραγίνεσθαι ὅσον οὔπω· B οὓς εὗρεν ἐλθὼν βιοθανατήσαντας. τοὺς δὲ Κλεοπάτρας παῖδας φεύγοντας λαβὼν Ἥλιον καὶ Σελήνην κατῆξεν εἰς Ῥώμην, θρίαμβον ἐπ' αὐτοῖς ἥδιστον Ῥωμαίοις ἐνδειξάμενος.

Τότε καὶ Πέρσαι Ῥωμαίοις σπείσασθαι παρεκάλεσαν ὁμήρους Αὐγούστῳ πέμψαντες. τὸν γὰρ Αὐγούστου Καίσαρος ἔκγονον Κλαύδιον τοὔνομα μαθόντες εἰς Ἀσίαν ὑπ' αὐτοῦ σταλέντα δόλῳ σφαγῆναι παρεσκεύασαν ὑπὸ στρατιώτου τινὸς Πέρσου δείξειν ἐπαγγειλαμένου χρημάτων θησαυρούς. διὸ μάλιστα περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβεύουσι τὴν εἰρημένην ἐπιβουλὴν ἀπομνύμενοι.

1. παρελθούσης m. 4. δὲ τῇ] τῇ om. A. 6. καὶ add. B.
10. Δαισίῳ m. δι' αἰσίῳ G. διεσίῳ B. 13. δὲ] δὲ καὶ G.

Exeunte igitur Olympiade 185 Herode Persarum rege a Phraarte, qui postmodum imperavit, occiso Antonius in Persas educit exercitum. Cleopatrae vero ad Tarsum Ciliciae urbem factus obviam, et eius forma captus, nihil laude dignum adversus Persas egit. Illius enim aestuans desiderio, in Armeniam primum, deinde Alexandriam, Octavia coniuge legitima Augusti Caesaris sorore contempta, celeri gressu revertitur.

Olympiade 188 mense Daesio dato coniugi repudio liberis a se illam ablegat Antonius et Cleopatram inducit; quare Augustus iniuriae impatiens armis eum aggreditur, frequentique navali certamine praeliisque aliis plurimis inferior Antonius cum Cleopatra in Aegyptum secedit. Ibi necem sibi ipsis inferunt, Augustum tantum non advenisse praesentientes, eosdemque morte quam sibi consciverant adhuc paene exspirantes comperit. Is Cleopatrae liberos Solem et Lunam fuga sibi consulentes captos iucundum populo Rom. triumphi spectaculum exhibiturus Romam duxit.

Eo quoque tempore missis ad Augustum obsidibus foedus cum Romanis inire exquisiverunt Persae. Augusti enim nepotem Claudium nomine ab eo in Asiam missum cum didicissent, a milite quodam Persa reconditos pecuniarum thesauros revelare pollicito dolis occidi paraverunt; quare eiurato relatarum insidiarum crimine de pace firmanda per legatos tractatum suscepere.

Τότε καὶ Πανδίων ὁ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς ἐπεκηρυκεύσατο V. 248
φίλος Αὐγούστου γενέσθαι καὶ σύμμαχος.

Κατὰ τοίνυν τὴν ρπε´ ὀλυμπιάδα Ἐλπιδίου κατασχεθέντος C
ὑπὸ Αὐγούστου ἐν τῇ πρὸς Ἀντώνιον μάχῃ καὶ ἀναιρεθέντος, ἐν Ῥώμῃ μόνος Αὔγουστος Ῥωμαίων μοναρχεῖ, διάδημα πρῶτος καὶ κόσμον τά τε λοιπὰ περιθέμενος βασιλικὰ σύμβολα καὶ πρὸς τὸ τῆς διαίτης ἁβρότερον προαχθείς. Γάϊος γὰρ πρὸ αὐτοῦ μοναρχήσας οὐδενὶ τούτων ἐκέχρητο.

Οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀπὸ τοῦ ιδ´ ἔτους ἀριθμοῦσι τοὺς Αὐγούστου χρόνους.

Πανδίων ὁ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς φίλος Αὐγούστου καὶ σύμμαχος εἶναι πρεσβεύεται.

Ὀκταούιος Αὔγουστος προσηγορεύθη, καὶ ὁ Σέξτιλιος μὴν ὄγδοος παρὰ Ῥωμαίοις ὁμοίως αὐτὸς Σεβαστὸς ἀνηγορεύθη.

Ἰουδαίων πρῶτος ἀλλόφυλος βασιλεὺς Ἡρώδης ἔτη λζ´. τοῦ δὲ D
κόσμου ἦν ἔτος ,ευξθ´.

Ἀνάνηλόν τινα τῶν ἐν Βαβυλῶνι Ἰουδαίων ἀρχιερέα μεταστειλάμενος Ἡρώδης εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀρχιερέα κατέστησε, καὶ τοῦτον ἐκβαλὼν μετὰ βραχὺ καθίστησιν Ἀριστόβουλον ἀρχιερέα τὸν ἀδελφὸν τῆς αὐτοῦ γυναικὸς, υἱὸν ὄντα Ὑρκανοῦ τοῦ ἐν Παρθικῇ. καὶ τοῦτον ἀνελὼν πάλιν Ἀνάνηλον προσῆξε μετὰ ἐνιαυτόν.

2. γενέσθαι] γίνεσθαι G. σύμμαχος] συμμάχους B. 3. κατασχεθέντος] καταχθέντος G. 4. καὶ ἀναιρεθέντος hoc loco B: post Αὐγούστου A et, omisso καὶ, G. 11. βασιλεὺς om. G. 13. σέξτιος AB. 14. ὁ αὐτὸς B. 17. ἀνάνιλον hic et infra A. 21. Παρθικῇ] μετενεχθέντος, vel αἰχμαλωτισθέντος addit m. προσῆξε] προσῆκεν G.

Interim quoque Pandion Indorum rex amicitiam Augusti et in bellis gerendis societatem legatione missa expetiit.

Igitur Olympiade 185 Lepido in ea, quae adversus Antonium pugna capto et sublato, Augustus Romanum imperium solus obtinet; delicatoque vivendi genere et voluptuoso deinceps usus, diadema, ornatum et reliqua regni insignia primus circumponit. Istorum etenim nullum Caius ante imperans sibi usurpaverat.

Alexandrini a quarto decimo imperii ipsius Augusti computant annos.

Pandion Indorum rex missis legatis amicus Augusti et armorum socius fieri rogat.

Octavius appellatus est Augustus; et mensis Sextilis sedem in anni partibus obtinens octavam, Augusti nomine pariter insignitus fuit.

Iudaeorum rex primus aliena stirpe natus Herodes regnavit annis 37, erat porro mundi annus 5469.

Ananelum quendam Iudaeum Babylone arcessitum Herodes constituit Hierosolymis pontificem; eodemque brevi post tempore sede sua pulso, Aristobulum coniugis suae fratrem, et Hyrcani ad Parthos deportati filium pontificem designat; quo iterum anno succedente neci tradito, dignitatem Ananelo restituit.

Ἰωσήπου ἐκ τοῦ ιδʹ λόγου τῆς ἀρχαιολογίας περὶ τῆς Ἡρώδου ἀσημότητος.

Κόσμου ἔτη ,ευξθʹ.

Τοῦτο τὸ πάθος συνέβη τῇ Ἱεροσολυμιτῶν πόλει ὑπατεύοντος ἐν Ῥώμῃ Μάρκου Ἀγρίππα καὶ Κανδίδου Γάλλου ἐπὶ τῆς ρπεʹ D ὀλυμπιάδος τῷ τρίτῳ μηνὶ τῇ ἑορτῇ τῆς νηστείας, ὡς ἐκ περιτροπῆς τῆς γενομένης ἐπὶ Πομπηίου τοῖς Ἰουδαίοις συμφορᾶς. καὶ γὰρ ὑπ' ἐκείνου τῇ αὐτῇ ἑάλωσαν ἡμέρᾳ μετὰ ἔτη κζʹ. Σώσιος δὲ χρυσοῦν ἀναθέμενος τῷ θεῷ στέφανον ἀνέζευξεν ἀπὸ Ἱεροσολύμων Ἀντίγονον ἄγων δεσμώτην Ἀντωνίῳ. δείσας δ' Ἡρώδης μὴ φυλαχθεὶς Ἀντίγονος ὑπὸ Ἀντωνίου τοῦ υἱοῦ καὶ κομισθεὶς εἰς Ῥώμην ὑπ' αὐτοῦ δικαιολογήσηται, καὶ πρὸς τὴν σύγκλητον ἐπιδεικνὺς αὐτὸν μὲν ἐκ βασιλέων, Ἡρώδην δὲ ἰδιώτην ἢ ὅτι προσῆκεν αὐτοῦ βασιλεύειν τοὺς παῖδας, ἢ καὶ αὐτὸς εἰς Ῥωμαίους ἐξήμαρτε. ταῦτα φοβούμενος πολλοῖς χρήμασι πείθει τὸν Ἀντώνιον ἀνελεῖν τὸν Ἀντίγονον. οὗ γενομένου τοῦ δέους μὲν P. 307 Ἡρώδης ἀπαλλάττεται. παύεται δὲ οὕτως ἡ τοῦ Ἀσαμωναίου ἀρχὴ μετὰ ἔτη ρκςʹ. οἶκος λαμπρὸς οὗτος ἦν καὶ διάσημος γένους τε ἕνεκα καὶ τῆς ἱερατικῆς τιμῆς, ὧν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους οἱ γονεῖς αὐτοῦ διεπράξαντο. ἀλλ' οὗτοι μὲν διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους στάσιν τὴν ἀρχὴν ἀπέβαλον. μετέβη δὲ εἰς Ἡρώδην τὸν Ἀντιπάτρου

1. ιδʹ] Cap. 16. p. 737. 9. ἀναζεύξας ἀπὸ Ἱεροσόλυμα G. Correxi ex B. 17. ἀπαλλάσσεται B. Ἀσαμον — vulgo. ἀσσαμον — B. 18. οὗτος λαμπρὸς G. 21. ἀπέβαλον B. ἀπέλαβον G.

Ex Iosephi antiquitatum libro decimo quarto de Herodis obscuro genere.

Anni mundi 5469 numerantur.

Ea calamitas Hierosolymorum civibus accidit M. Agrippa et Candido Gallo coss. Olympiade 185, mense tertio, feriis quibus solemne ieiunium celebratur, tanquam redeunte in idem temporis momentum illata quondam a Pompeio clade. Illo siquidem eodem die ante annos 27 civitas eorum capta fuerat. Sosius autem appensa dei templo corona aurea, vinctum Antigonum ad Antonium ducens Hierosolymis discessit. Porro veritus Herodes, ne ab Antonio servatus Antigonus et ab eo Romam perductus coram senatu de principatus iure decertaret, et se quidem regia stirpe, Herodem obscuris natalibus ortum, aut certe in filios, si quid ipse in Romanum nomen admisisset criminis, regnum haereditario iure transferendum causaretur, ut Antigonus e vivis tolleretur oblatis Antonio muneribus persuadet. Eo perpetrato metu quidem liberatur Herodes, tali vero exitu Assamonaeorum regnum post annos 126 desiit. Domus adeo illustris generis claritudinem et honorem sacerdotii maioribus suis virtute propria sese olim commendantibus debebat; verum dissidiis quibus decertaverunt posteri potestatem amisit. Inde rerum summa Herodi Antipatri filio, plebeio genere nato

οἰκίας ὄντα δημοτικῆς καὶ γένους ἰδιωτικοῦ καὶ ὑπακούοντος τοῖς βασιλεῦσι. καὶ τοῦτο μὲν τὸ τέλος τῆς Ἀσαμωναίων γενεᾶς παρειλήφαμεν.

Ἀφρικανοῦ περὶ τῶν Ὑρκανῷ καὶ Ἀντιγόνῳ συμβάντων B καὶ περὶ Ἡρώδου τοῦ τε Σεβαστοῦ καὶ Ἀντωνίου καὶ Κλεοπάτρας ἐν ἐπιτόμῳ.

Ὀκταούιος ὁ Σεβαστός, ὃν Αὔγουστον καλοῦσι Ῥωμαῖοι, θετὸς ὢν υἱὸς αὐτοῦ, ἀπὸ Ἀπολλωνιάδος τῆς Ἠπείρου, ἔνθα ἐπαιδεύετο, εἰς Ῥώμην ἐπανελθὼν τῶν ἐν τέλει τῆς ἡγεμονίας εἴχετο. Ἀντώνιος δὲ ὕστερον τὴν τῆς Ἀσίας καὶ ἐπέκεινα ἀρχὴν ἔλαχεν. ἐπὶ τούτου Ἡρώδου κατηγόρουν Ἰουδαῖοι. ὁ δὲ τοὺς πρέσβεις ἀποκτείνας Ἡρώδην ἐπὶ τὴν αὐτοῦ κατῆξεν ἀρχήν. ὕστερον δὲ ἅμα Ὑρκανῷ καὶ Φασαήλῳ τῷ ἀδελφῷ ἐξεώθη καὶ προσ- C φυγὼν Ἀντωνίῳ κατῆλθε. μὴ δεχομένων δὲ αὐτὸν Ἰουδαίων μάχη γίνεται καρτερά. μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Ἀντίγονον κατιόντα ἐκδιώκει μάχῃ, Ἀντίγονος δὲ προσφυγὼν Ἡρώδῃ τῷ τῶν Πάρ- V. 245 θων βασιλεῖ διὰ Πακόρου τοῦ υἱοῦ κατῆλθεν ἐπὶ χρυσοῦ ταλάντοις χιλίοις. καὶ ὁ μὲν Ἡρώδης φεύγει, Φασάηλος δὲ ἐν τῇ μάχῃ ἀναιρεῖται, Ὑρκανὸς δὲ Ἀντιγόνῳ παρεδόθη ζῶν· ὁ δὲ Πάρθοις αὐτὸν ἔδωκεν ἄγειν, ἀποτεμὼν αὐτοῦ τὰ ὦτα, ὡς μηκέτι ἱερῷτο· ᾐδέσθη γὰρ αὐτὸν ὡς οἰκεῖον ἀποκτεῖναι. Ἡρώδης

1. οἰκίας] οἰκείας G. 2. Ασαμον — vulgo. ἀσσαμον — B. 5. τε add. A. καὶ Ἀντωνίου] καὶ om. G. 7. καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι G. 8. αὐτοῦ] Hoc est Caesaris. 13. Vulgo Φασαΐλῳ et infra Φασάϊλος. 13. ἐξεώθει A. 14. αὐτὸν] αὐτῶν B. 17. Πακόρου Scaliger. Vulgo Πακώρου. 20. αὐτὸν add. B.

et regibus quondam subiecto demandata est. Et hunc quidem Assamonaeae familiae exitum a maioribus accepimus.

Ex Africano de iis quae Hyrcano et Antigono acciderunt et de Herode, Augusto, Antonio et Cleopatra summatim.

Octavius, (Σεβαστὸς Graecis), Augustus Romanis dictus, Caii filius adoptivus, Apolloniade Epiri urbe, in qua studiorum causa morabatur, Romam reversus in civitatis proceres invasit imperium. Antonius postmodum Asiam vicinaque loca regenda obtinuit. Ad eius iudicium Herodem reum egere Iudaei, quorum legatis morte multatis, regnum restituit Herodi; qui demum cum Hyrcano et Phasaelo fratre eiectus ad Antonium fuga se recepit; Iudaeis redeuntem non admittentibus cruentum committitur praelium et posthac haud diu superior factus fugat Antigonum. Hic Parthorum regem adit, aurique talenta mille pollicitus, Pacori eius filii auxiliis regnum recuperat. Herodes versa belli vice in fugam agitur; Phasaelus occumbit in certamine; Hyrcanus Antigono vivus traditur; hic mutilatus eius auribus, ne sacerdotio fungeretur amplius, (consanguineum enim perimere veritus est), Parthorum potestati captivum tradit. Herodes amisso regno primum

δὲ ἐκπεσὼν τὸ μὲν πρῶτον Μαλίχῳ τῷ τῶν Ἀράβων βασιλεῖ προσφεύγει· ὡς δ' οὐ προσήκατο αὐτὸν φόβῳ τῶν Πάρθων, εἰς
D *Ἀλεξάνδρειαν παρὰ Κλεοπάτραν ἀπῆλθεν. ἦν ὀλυμπιὰς ρπε'. Κλεοπάτρα τὸν συμβασιλεύσαντα αὐτῇ ἀδελφὸν ἀποκτείνασα πρὸς ἀπολογίαν ὑπ' Ἀντωνίου εἰς Κιλικίαν μεταπεμφθεῖσα τὴν τῆς ἀρχῆς ἐπιμέλειαν ἐπέτρεψεν Ἡρώδῃ, καὶ ὡς οὐδὲν ἠξίου πιστεύεσθαι ἔς τ' ἂν καταχθῇ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀρχήν, ἔχουσα αὐτὸν ᾔει παρὰ Ἀντώνιον. ὡς δὲ ἁλώκει τῆς γυναικὸς ἔρωτι, τὸν Ἡρώδην ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην κατὰ τὸν Σεβαστὸν Ὀκταούϊον, ὃς διά τε Ἀντίπατρον τὸν Ἡρώδου πατέρα καὶ δι' αὐτὸν Ἡρώδην διά τε τὸ ὑπὸ Πάρθων καθεστάσθαι τὸν Ἀντίγονον βασιλέα ἐπέστειλε τοῖς ἐν Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ στρατηγοῖς κατάγειν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἀρχήν. καὶ ἅμα Σωσίῳ διεπολέμει πρὸς τὸν Ἀντίγο-*
P. 308 *νον χρόνῳ πολλῷ καὶ παντοίαις μάχαις. τότε καὶ Ἰώσηππος ἀδελφὸς Ἡρώδου ἀποθνήσκει στρατηγῶν. Ἡρώδου δὲ πρὸς Ἀντώνιον ἐλθόντος, τρία ἔτη τὸν Ἀντίγονον ἐξεπολιόρκησαν καὶ ζῶντα ἀπεκόμισαν Ἀντωνίῳ. Ἀντώνιος δὲ Ἡρώδην μὲν καὶ αὐτὸς ἀνηγόρευσε βασιλέα, προσέθηκε δὲ αὐτῷ πόλεις Ἵππον, Γάδαρα, Γάζαν, Ἰόππην, Ἀνθηδόνα καὶ τῆς Ἀραβίας τόν τε Τράχωνα καὶ τὴν Αὐρανῖτιν καὶ Σακίαν καὶ Γαυλάνην, πρὸς δὲ καὶ τῆς Συρίας ἐπιτροπήν. Ἡρώδης ὑπὸ τῆς συγκλήτου καὶ Ὀκταουΐου τοῦ Σεβαστοῦ βασιλεὺς Ἰουδαίων ἀνηγορεύθη καὶ ἐβασίλευσεν*

6. *τῆς* B. *ταύτης* AG. *ἀρχῆς*] *ἀρχὴν* A. 8. *ᾔει*] *ἴη* B. *δ' ἑαλώκει* G. 11. Vulgo *κατεστᾶσθαι*. 16. Post *ἐλθόντος* G lacunam indicat. *ἐπολιόρκησαν* G. 19. *Ἀραβίας*] *μέρος* addit m. 20. *αὐρανίτιν* A. *αὐρανίτην* B. *Ἀβρανίτιν* G. *Γαυλάνην*] *Γαβλάνην* G.

quidem ad Malichum Arabum principem se confert, a quo Parthorum metu repulsus Alexandriam ad Cleopatram tendit. Numerabatur tunc Olympias 185. Cleopatra fratre regni consorte occiso ad causam dicendam ab Antonio in Ciliciam vocata, regni curam commendat Herodi, qui ab ea nihil obtinuit quo reduceretur in regnum; eo subinde viae comite ad Antonium proficiscitur. Ille mulieris captus illecebris Herodem ad Octavium misit, qui tum Antipatri Herodis parentis tum Herodis ipsius memor, et quod denique Parthorum armis regnum obtineret Antigonus, datis ad Syriae Palaestinaeque duces litteris, ut Herodem in regnum reponant, mandat. Exinde Sosio iunctus Herodes, variis praeliis ac non exiguo temporis intervallo, cum Antigono armis decertabat. Per id tempus Iosephus Herodis frater unus e copiarum ductoribus occumbit in praelio. Herode ad Antonium profecto . . . . annos tres obsidionem protraxerunt et ad Antonium demum deduxere vivum; Antonius ipse Herodem renunciavit regem ac insuper urbes alias gubernandas demandavit Hippum, Gadara, Gazam, Ioppen, Anthedonem et Arabiae partem, Trachonitim et Auranitim, Saciam et Gaulanem, ipsamque postremo Syriam procurandam commisit. Herodes a senatu et Octavio Augusto rex declaratus annis triginta quatuor

ἔτη λδ'. Ἀντώνιος ἐπὶ Πάρθους στρατεύειν μέλλων Ἀντίγονον τὸν Ἰουδαίων ἀπέκτεινε βασιλέα καὶ Ἀραβίαν Κλεοπάτρᾳ παρέδωκε, διαβάς τε ἐπὶ Πάρθους ἔπταισε μεγάλως τὸ πλεῖστον ἀπο- B βαλὼν τοῦ στρατοῦ. ἦν ὀλυμπιὰς ρπς'. ὁ Σεβαστὸς Ὀκταούιος τὴν ἐξ Ἰταλίας καὶ πάσης ἑσπέρας δύναμιν ἐπ' Ἀντώνιον ἦγεν, οὐ βουλόμενον εἰς Ῥώμην ἐπανελθεῖν δέει τῶν ἐν Πάρθοις ἐπταισμένων καὶ Κλεοπάτρας ἔρωτι. Ἀντώνιος δὲ αὖ τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας ἔχων δύναμιν ὑπηντίαζεν. ὁ δὲ Ἡρώδης οἷα δεινὸς καὶ τῶν ἰσχυόντων θεραπευτὴς διπλᾶς ἐξέπεμψεν ἐπιστολὰς καὶ νηὶ τὸν στρατὸν, ἐντειλάμενος τοῖς ἡγουμένοις καραδοκεῖν τὸ ἀποβησόμενον. ὡς δ' ἐκρίθη τε ἡ νίκη καὶ δυσὶ ναυμαχίαις ἡττηθεὶς ὁ Ἀντώνιος ἔφυγεν εἰς Αἴγυπτον ἅμα τῇ Κλεοπάτρᾳ, οἱ κομίζοντες ἀπέδοσαν τὰς πρὸς τὸν Σεβαστὸν ἐπιστολὰς, ἃς πρὸς Ἀντώνιον εἶχον ἀποκρύψαντες. ἐπιπίπτει δὲ Ἡρώδῃ Κλεοπάτρα ἐν τῷ μεσαιολίῳ C ἑαυτὴν διεχρήσατο ἀσπίδι τῷ θηρίῳ καθ' ἑαυτῆς ὅπλῳ χρησαμένη. τότε Κλεοπάτρας υἱοὺς Ἥλιον καὶ Σελήνην ἐπὶ Θηβαΐδα φυγόντας συνέλαβεν ὁ Σεβαστός. Νικόπολις ἡ κατὰ Ἀκτίαν ἐκτίσθη καὶ Ἄκτια ὁ ἀγὼν ἐτέθη. Ἀλεξανδρείας εἰλημμένης πρῶτος ἡγεμὼν Αἰγύπτου πέμπεται Γάλλος Κορνήλιος, ὃς τῶν ἀπο-

1. ἀντίγονον B. Ἀντώνιον G. 6. βουλόμενον B. βουλόμενος G. 7. αὖ τὴν] Vulgo αὐτὴν. 8. ὑπήντιζεν G. 10. τὰ ἀποβησόμενα G. 11. ναυμαχίαις] συμμαχίαις G. 12 ἀπέδωσαν G. 14. Post Ἡρώδῃ G lacunam indicat. μεσαιολίῳ] Μαισαιολίῳ Scaliger p. 74. Μαυσωλαίῳ m. 15. διεχρήσατο Scaliger. Vulgo δὲ ἐχρήσατο. 16. υἱοὺς B. υἱὸς G. θηβαΐδα B. Θηβαΐδι G. 18. Ἄκτια] Vulgo Ἀκτία.

regnavit. Antonius in Parthos expeditione suscepta, Iudaeorum regem Antigonum interfecit et Arabiam Cleopatrae commendavit; et in Parthos progressus exercitus parte amissa, non leviter peccasse compertus est. Erat tunc Olympias 186. Cunctas ex Italia occiduisque regionibus copias contractas Augustus Octavius eduxit in Antonium metu delicti, dum in Parthos praeliaretur, admissi, et Cleopatrae illecebris detentum, ac Romam se conferre detrectantem; cui collectis Asiaticis viribus Antonius obviam profectus est. Herodes porro velut astutia pollens, ac potentiorum obsequio addici consuetus datis epistolis duplicibus et auxiliariis copiis mari transmissis, duces ut prius eventum belli, quam confligerent, praestolarentur, admonuit. Adiudicata Augusto victoria Antonius praeliis duobus fusus, in Aegyptum fugiens cum Cleopatra reversus est. Tunc occultatis, quae ad Antonium, litteras ad Augustum missas qui deferebant duces reddidere. Impetit Herodem . . . . . . sepulcrali Mausolaeo inclusa Cleopatra aspide fera tanquam mortis telo usa se ipsam confecit. Eodem tempore Cleopatrae filios Solem Lunamque ab ea vocatos in Thebaidem fugientes Augustus cepit. Nicopolis ad Actiacum sinum construitur et Actiacus ludus institutus. Alexandria capta primus Aegypti dux Augustalis Cornelius Gallus missus est, qui Aegyptiorum ad perduellionem defle-

στάντων Αἰγυπτίων καθεῖλε τὰς πόλεις. μέχρι τοῦδε οἱ Λαγίδαι,
καὶ σύμπας τῆς Μακεδονικῆς ἡγεμονίας μετὰ ἔτη τ' τῆς Περσῶν
καθαιρέσεως δυοῖν δέοντα. συνάγονται τοίνυν οἱ χρόνοι ἀπὸ μὲν
D τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς καὶ καταλύσεως κατὰ Πτολεμαίους καὶ
τὴν τελευταίαν Κλεοπάτραν, ὃ γίνεται τῆς Ῥωμαίων μοναρχίας
ἡγεμονίας ἔτος ια', ὀλυμπιάδος δὲ ρπζ' ἔτος δ' σύμπαντα ἔτη ἀπὸ
Ἀδὰμ ͵ευοβ'.

V. 246 Μετὰ Ἀλεξανδρείας ἅλωσιν ὀλυμπιὰς ἤχθη ρπη'.

Ἡρώδης ἐπικτίσας τῶν Γαβινίων πόλιν, τὴν ποτε Σαμά-
ρειαν, Σεβαστὴν αὐτὴν προσηγόρευσε· τὸ δὲ ἐπίνειον αὐτῆς τὸν
Στράτωνος πύργον πολίσας ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ Καισάρειαν ἐκάλε-
P. 309 σεν ἐφ' ἑκάτερα ναὸν ἐγείρας Ὀκταουίῳ. ὕστερον δὲ καὶ Ἀντιπα-
τρίδα κτίζει ἐν τῷ Λυδῷ πεδίῳ ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ πατρός, καὶ τοὺς
περὶ τὴν Σεβαστὴν οἰκοῦντας, ὧν ἀφείλατο τὴν γῆν, ἐγκατῴκι-
σεν ἐν αὐτῇ. ἔκτισε δὲ καὶ ἑτέρας πόλεις, καὶ τοῖς μὲν Ἰουδαίοις
βαρὺς ἦν, τοῖς δὲ ἄλλοις ἔθνεσι δεξιώτατος.

Ἦν ὀλυμπιὰς ρπθ', ἥτις πρὸ ϛ' καλανδῶν Μαρτίων κατὰ Ἀντιοχεῖς κδ' ἤχθη, δι' ἧς ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅρων ἔστη ὁ ἐνιαυτός.

Ἀφρικανὸς ἐάσας εἰπεῖν πόσα ἔτη Ὑρκανὸς ἡγήσατο Ἰου-

2. ἡγεμονίας] χρόνος addit Scaliger. 3. δέοντα] δὲ ὄντα AB. μὲν τῆς] μέντοι G. 4. καὶ] ἕως m. 5. μοναρχικῆς Scaliger. μοναρχίας καὶ m. 6. ἔτος δ' B. ἔτους δ' G. 8. ἤρχθη G. 10. ἐπίνηον B. τὸν B. τοῦ G. 11. πολήσας B. 12. ἐφ' ἑκατέρᾳ m. Vulgo ἐπ' ἑκάτερα. 13. ἑαυτοῦ] αὐτοῦ G. 14. ὧν B. ὃν G. Vulgo ἐγκατῴκησεν. 18. κδ'] κδ' ἔτει m. ὅρων] ὁρίων G.

ctentium urbes subvertit. Hucusque Lagidae duraverunt, unaque Macedonii imperii series stetit post destructum Persarum regnum annos duobus minus trecentos. Omne igitur temporis spatium ab instituto Macedonum imperio ad Aegyptiaci regni finem, ad Cleopatram nimirum Ptolemaeorum postremam concluditur; quod Romanorum monarchiae et imperii anno undecimo contigit, Olympiadis vero 187 anno quarto. Annorum summa ab Adam creato est 5472.

Post Alexandriam captam coepit Olympias 188.

Herodes Gabiniorum urbem, Samariam olim dictam, a se reparatam appellavit Sebasten; eius quoque navale, Stratonis olim turrim nuncupatum in urbis formam instauratum, Caesaream vocavit, et in utraque templum Octavio consecrandum erexit; postremam omnium de patris nomine Antipatridem in Lydo campo condidit; Sebastesque accolas, quorum agros occupavit, fecit huius incolas. Alias quoque urbes construxit, ac Iudaeis quidem onerosum, nationibus vero reliquis urbanum et amoenum sese exhibuit.

Olympias agebatur 189, quae bisextum diem 6 sexto Cal. Mart. anno iuxta Antioch. aeram 24 apte restitutum accepit, cuius beneficio certis ac propriis sibi terminis annus coepit consistere.

Annorum numerum, quo potestatem in Iudaeos Hyrcanus exercuerit, de

δαίων διὰ τὸ ἀντιπίπτειν τῇ ἐκδόσει αὐτοῦ τὰ λδ' ἔτη Ὑρκανοῦ πρὸς τούτοις ἔτη γ' τῆς Ἡρώδου βασιλείας ἐκολόβωσεν, ἀντὶ λζ' ἐτῶν μόνα λδ' στοιχειώσας· ὅπερ εἰ δῶμεν ἀληθεύειν, εὑρεθή- B σεται θνήσκων Ἡρώδης κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπερ ἄτοπον κατὰ τὰς εὐαγγελικὰς παραδόσεις.

Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου περὶ Ἀντιγόνου καὶ τέλους τῆς Ἰουδαίων βασιλείας, προρρήσεώς τε τοῦ προφήτου Δανιήλ, περὶ τῶν ο' ἑβδομάδων, καὶ Ἡρώδου ἀλλοφύλου.

Ἀντίγονος τῇ Ἰουδαίων βασιλείᾳ ἐπαναστὰς καὶ πολλὰ διαμαχησάμενος ἀναιρεῖται, καὶ ἐνταῦθα καταλήγει τὸ τῶν Ἰουδαίων βασίλειον. C Ἡρώδης δὲ αὐτῶν μετὰ ταῦτα ἡγεῖται, οὐδὲν αὐτῷ προσήκουσαν τὴν Ἰουδαίων βασιλείαν παρὰ Ῥωμαίων ὑποδεξάμενος. ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ προφητευόμενος παρὰ τῷ Δανιὴλ Χριστὸς ἡγούμενος τέλος λαμβάνει. μέχρι γὰρ Ἡρώδου Χριστοὶ ἡγούμενοι. οὗτοι δὲ ἦσαν οἱ ἀρχιερεῖς, οἵτινες προεστήκεσαν τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους, ἀρξάμενοι μὲν ἀπὸ τῆς κατὰ Δαρεῖον ἀνανεώσεως τοῦ ἱεροῦ κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν καὶ πέμπτην ὀλυμπιάδα, λήξαντες δὲ ἐπὶ Ὑρκανὸν ἐπὶ τῆς ρπϛ' ὀλυμπιάδος. τὰ δὲ μεταξὺ D τούτων ἔτη γενέσθαι υπγ', ὁπόσα καὶ ἡ τοῦ Δανιὴλ προφητεία

3. εἰ] ἂν G. 7. Εὐσεβίου] P. 363. τέλους] τέλος A. 15. καὶ om. G. 16. Χριστοὶ] χρηστοὶ B. 18. ἀνανεώσεως B. ἀναιρέσεως G. 21. ἔτη γενέσθαι B. γενέσθαι ἔτη G. καὶ] δὲ G. Δανιὴλ] IX, 25.

industria omisit Africanus, quod eius nimirum computo anni 34 Hyrcano assignandi manifeste adversentur; alios insuper annos tres Herodis regno debitos subtraxit et 37 vice solos 34 recensuit, quod quidem si tanquam verum concesserimus, Herodem anno incarnationis domini et dei et salvatoris nostri Iesu Christi primo mortem obiisse comperiemus; quod perabsurdum esse evangelicarum traditionum iudicio constat.

Ex Eusebii Pamphili scriptis de Antigono et regni Iudaeorum fine, de prophetae Danielis vaticiniis, de septuaginta hebdomadibus et Herode alienigena.

Antigonus armis in Iudaeae regnum assumptis, ac continuis fatigatus praeliis interficitur; et una cum eo Iudaeorum regnum interiit. Herodes postmodum princeps eorum instituitur, et imperium nullo iuris titulo ad se spectans a Romanis datum assequitur. Hic itaque praenunciatus a Daniele propheta dux Christus terminum reperit; ad Herodem enim usque Christi duces perseveravere. Illi vero pontifices fuere Iudaicae gentis praepositi; quorum exordium a renovato Darii templo et Olympiade 65 ductum, ultimus terminus in Olympiadem 186 sub Hyrcano incidens, medium vero spatium annorum 483 numeratur. Quicquid itaque Danielis prophetia enunciat di-

*θεσπίζει λέγουσα· καὶ γνώσῃ καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ
ἀποκριθῆναι καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι Ἱερουσαλὴμ ἕως Χριστοῦ
ἡγουμένου ἑβδομάδες ἑπτὰ καὶ ἑβδομάδες ξβʹ. αὗται δὲ αἱ ἐννέα
καὶ ἑξήκοντα ἑβδομάδες συμπληροῦσι χρόνον ἐτῶν υπγʹ, ὁπόσα
ἔτη τυγχάνει τὰ τῆς ἀρχῆς τῶν Χριστῶν ἡγουμένων. ὧν τελευ-
ταίου Ὑρκανοῦ ὑπὸ Πάρθων αἰχμαλώτου ληφθέντος Ἡρώδης
ὁ Ἀντιπάτρου μηδὲν προσήκουσαν αὐτῷ τὴν τῶν Ἰουδαίων βα-
σιλείαν ὑπὸ Αὐγούστου καὶ τῆς συγκλήτου Ῥωμαίων παραλαμ-*
P. 810 *βάνει. κἄπειτα οἱ τούτου παῖδες μέχρι τῆς ὑστάτης Ἱεροσολύμων
πολιορκίας οὐκ ἔτι οἱ ἐκ διαδοχῆς τοῦ ἱερατικοῦ γένους ἱερῶντο
τῷ θεῷ οὐδὲ διὰ βίου κατὰ τὸν Μωϋσέως νόμον, ἄσημοι δέ τι-
νες ἄλλοτε ἄλλοι, καὶ οἱ μὲν ἐνιαύσιοι, οἱ δὲ ἔτι ὀλίγῳ πλέον παρὰ
τῶν Ῥωμαϊκῶν ἡγεμόνων τὴν ἀρχιερωσύνην ἐξωνοῦντο.*
V. 247 *Ἡρώδης Ἀντιπάτρου τοῦ Ἀσκαλωνίτου παῖς καὶ μητρὸς Κύ-
πριδος Ἀραβίσσης οὐδὲν αὐτῷ προσήκουσαν τὴν Ἰουδαίων βασι-
λείαν ὑπὸ Ῥωμαίων ἐγχειρίζεται, καθ' ὃν τῆς τοῦ Χριστοῦ γενέ-
σεως πλησιαζούσης ἡ ἐκ προγόνων διαδοχὴ ἀρχιερωσύνη τε καὶ*
B *ἀρχὴ τῶν Ἰουδαίων κατελύθη, συμπληρουμένης τῆς παρὰ Μωϋ-
σῇ λεγούσης προφητείας· οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγού-
μενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὃ ἀπόκειται, καὶ αὐτὸς*

1. *γνώσῃ*] *γνώσει* B. *συνήσεις*] *συνήσει* AB. 3. *δὲ* om. G. 6. *ὑπὸ* B. *ἀπὸ* G. *Ἡρώδης ὁ*] *ὁ Ἡρώδης τοῦ* G. 9. *κἄπειτα*] *κατ' ἔπειτα* G. 13. *ἡγεμόνων* B. *ἡγουμένων* G. 14. *παῖς* om. G. *κυπρίδος* B. Sic idem supra p. 300 c. 16. *γενέσεως* B. *γεννήσεως* G. 18. *μωϋσεῖ* B. Vide Genes. XLIX, 10. 19. *καὶ ἡγούμενος*] *καὶ ἄρχων* G.

cens: cognosces et intelliges ab exitu sermonis, ut respondeatur, et aedificetur Hierusalem usque ad Christum ducem hebdomades 7 et hebdomades 62. Annorum istae 69 hebdomades in annos expansos resolutae, 483 numerum conficiunt, quem nimirum Christis ducibus imperantibus elapsum observamus, quorum ultimo Hyrcano a Parthis capto, Herodes Antipatri filius regnum sibi penitus alienum ab Augusto senatuque Romano oblatum assumit. Deinceps ad extremum usque Hierosolymorum obsidionis terminum illius filii regnavere; pontifices autem non ex sacerdotali genere et successionis ordine dignitatem obtinuere, sed obscuris natalibus homines et alieni quandoque, hi quidem in annum, alii in spatium maius, alii a Romanis praesidibus honoris illius apicem numeratis sibi comparavere pecuniis.

Herodes Antipatro Ascalonita et matre Cypride Arabe genitus Iudaeorum regnum et alieni iuris a Romanis dono suscipit; qua sane tempestate vicinis iam Christi natalibus continuata a maioribus successio, pontificatus dignitas, ipsumque Iudaeorum imperium exstincta sunt, adimpletis videlicet istis Mosi vaticiniis: non deficiet princeps de Iuda, neque dux de femoribus eius donec veniat is cui repositum est; ipse est exspectatio gentium.

προσδοκία ἐθνῶν. ἑξῆς δὲ ὁ Δανιὴλ προφητεύων λέγει· καὶ μετὰ τὰς ζ' καὶ ξβ' ἑβδομάδας ἐξολοθρευθήσεται χρίσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔσται ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ λαὸς ἡγουμένου ἐρχομένου, καὶ κοπήσονται ἐν κατακλυσμῷ πολέμου. καὶ ἑξῆς φησι· καὶ ἐπὶ τῶν ἱερῶν βδελυγμάτων ἐρημώσεων καὶ ἕως συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

Ὡς ἐν τισι Ῥωμαϊκαῖς ἐκδόσεσιν ἐμφέρεται ἐν ἐπιτόμῳ C περὶ τῶν ἀπὸ Ἀλεξάνδρου ἕως Αὐγούστου χρόνων, καὶ ἔτι τῶν ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης καὶ ἀπὸ Τροίας ἁλώσεως καὶ ἕως τοῦ αὐτοῦ Αὐγούστου Καίσαρος.

Διαγεγόνασι δὲ ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου τελευτῆς, ἥτις γέγονε κατὰ τὸ ροζ' ἔτος τῆς τῶν ὑπάτων ἀρχῆς μέχρι τῆς Αὐγούστου καὶ Ἀντωνίου βασιλείας ὀλυμπιάδες οε', ἔτη δὲ σύνεγγυς τριακόσια. ἀπὸ δὲ κτίσεως Ῥώμης εἰς τὴν Αὐγούστου βασιλείαν ἔτη ψκ' διὰ τὸ γ' καὶ μ' καὶ διακοσίους ἐνιαυτοὺς ἀπὸ Ῥωμύλου μέχρι τῆς τῶν ὑπάτων ἀρχῆς διαγεγονέναι, κατασπώσης ἔτη νοζ', D ἀπὸ δὲ ἁλώσεως Τροίας εἰς τὴν αὐτοῦ Αὐγούστου Καίσαρος ἀρχὴν ἔτη ,αρνγ' διὰ τὸ νλγ' ἐνιαυτοὺς ἀπὸ ἁλώσεως Τροίας μέχρι τῆς Ῥωμύλου βασιλείας εἶναι.

1. προφητεύων λέγει B. προφητεύει λέγων G. 5. τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν Daniel. 13. ροζ'] ρϛ' m. ὑπάτων Scaliger p. 75. Vulgo ὑπ' αὐτῶν. ὑπ' αὐτὸν B. 14. καὶ Ἀντωνίου delet m. 15. εἰς] ἕως G. 16. ψδ'. διὰ τὸ ἕνα καὶ σ'. ἐνιαυτούς m. 19. ἔτη ,αρχη'. διὰ τὸ νια' m.

In sequentibus pariter praedicit Daniel: et post hebdomades septem et 62 peribit unctio et iudicium non erit in eo et templum et sanctum venturi ducis populus disperdet et excidentur in belli diluvio. Ait deinde: et super templum abominatio desolationum et usque ad consummationem temporis consummatio dabitur in desolationem.

Compendiosa annorum summa, quae tabulis Latina lingua editis circumfertur ab Alexandri aetate usque ad Augusti tempus, ac rursum a Romae conditu et excidio Troiae ad eundem Augustum Caesarem.

Ab Alexandri Philippi filii obitu, qui a consulum potestate instaurata anno centesimo nonagesimo contigit usque ad Augusti imperium post evolutas Olympiades 75 anni circiter 300 elapsi sunt. A Romae vero conditu ad Augusti imperium anni 704, quod anni unus et 200 a Romuli tempore ad erectam consulum dignitatem fluxerint, quae retro se ad arreptam primum ab Augusto tyrannidem annos 477 trahit. A Troia capta ad Augusti Caesaris imperium anni 1128 numerantur; quod alii 111 ab eusdem Troiae excidio ad Romuli regnum intersint.

Τῆς οὖν ρπε' ὀλυμπιάδος περιελθούσης Ἀντώνιος ἐκστρατεύει μὲν ἐπὶ Πέρσας, Ἡρώδου τοῦ Περσῶν βασιλέως φονευθέντος ὑπὸ Φραάρτου τοῦ μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντος, συναντήσας δὲ τῇ Κλεοπάτρᾳ πρὸς τῇ Κιλίκων Ταρσῷ καὶ τῷ κάλλει ταύτης ἁλοὺς οὐδὲν ἀξιόλογον πράττει κατὰ Περσῶν. ὑπὸ γὰρ τοῦ πρὸς αὐτὴν πόθου πρῶτον εἰς Ἀρμενίαν, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς Ἀλεξάν-
P. 311 δρειαν ὀξέως δι' αὐτὴν ἐπανέρχεται, κατολιγωρήσας Ὀκταβίας τῆς γνησίας αὐτοῦ γαμετῆς ἀδελφῆς Αὐγούστου Καίσαρος.

Τῇ δὲ ρπη' ὀλυμπιάδι ὁ Ἀντώνιος τὴν μὲν γαμετὴν ἀπολύει Δαισίῳ μετὰ τῶν τέκνων ἐξαγαγὼν καὶ Κλεοπάτραν εἰσοικίζεται. κἀκ τούτου πρὸς αὐτὸν ἀνίσταται πόλεμος Αὐγούστου, καθ' ὃν μετὰ πολλὰς ναυμαχίας καὶ ἄλλους πλείστους πολέμους φεύγει Ἀντώνιος μετὰ Κλεοπάτρας εἰς Αἴγυπτον, παραχρῶνται δὲ ἑαυτούς, μαθόντες κἀκεῖ τὸν Αὔγουστον παραγίνεσθαι ὅσον οὔπω·
B οὓς εὗρεν ἐλθὼν βιοθανατήσαντας. τοὺς δὲ Κλεοπάτρας παῖδας φεύγοντας λαβὼν Ἥλιον καὶ Σελήνην κατῆξεν εἰς Ῥώμην, θρίαμβον ἐπ' αὐτοῖς ἥδιστον Ῥωμαίοις ἐνδειξάμενος.

Τότε καὶ Πέρσαι Ῥωμαίοις σπείσασθαι παρεκάλεσαν ὁμήρους Αὐγούστῳ πέμψαντες. τὸν γὰρ Αὐγούστου Καίσαρος ἔκγονον Κλαύδιον τοὔνομα μαθόντες εἰς Ἀσίαν ὑπ' αὐτοῦ σταλέντα δόλῳ σφαγῆναι παρεσκεύασαν ὑπὸ στρατιώτου τινὸς Πέρσου δείξειν ἐπαγγειλαμένου χρημάτων θησαυρούς. διὸ μάλιστα περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβεύουσι τὴν εἰρημένην ἐπιβουλὴν ἀπομνύμενοι.

1. παρελθούσης m. 4. δὲ τῇ] τῇ om. A. 6. καὶ add. B.
10. Δαισίῳ m. δι' αἰσίῳ G. διεσίῳ B. 13. δὲ] δὲ καὶ G.

Exeunte igitur Olympiade 185 Herode Persarum rege a Phraarte, qui postmodum imperavit, occiso Antonius in Persas educit exercitum. Cleopatrae vero ad Tarsum Ciliciae urbem factus obviam, et eius forma captus, nihil laude dignum adversus Persas egit. Illius enim aestuans desiderio, in Armeniam primum, deinde Alexandriam, Octavia coniuge legitima Augusti Caesaris sorore contempta, celeri gressu revertitur.

Olympiade 188 mense Daesio dato coniugi repudio liberis a se illam ablegat Antonius et Cleopatram inducit; quare Augustus iniuriae impatiens armis eum aggreditur, frequentique navali certamine praeliisque aliis plurimis inferior Antonius cum Cleopatra in Aegyptum secedit. Ibi necem sibi ipsis inferunt, Augustum tantum non advenisse praesentientes, eosdemque morte quam sibi consciverant adhuc paene exspirantes comperit. Is Cleopatrae liberos Solem et Lunam fuga sibi consulentes captos iucundum populo Rom. triumphi spectaculum exhibiturus Romam duxit.

Eo quoque tempore missis ad Augustum obsidibus foedus cum Romanis inire exquisiverunt Persae. Augusti enim nepotem Claudium nomine ab eo in Asiam missum cum didicissent, a milite quodam Persa reconditos pecuniarum thesauros revelare pollicito dolis occidi paraverunt; quare eiurato relatarum insidiarum crimine de pace firmanda per legatos tractatum suscepere.

Τότε καὶ Πανδίων ὁ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς ἐπεκηρυκεύσατο V. 248 *φίλος Αὐγούστου γενέσθαι καὶ σύμμαχος.*

Κατὰ τοίνυν τὴν ρπε΄ ὀλυμπιάδα Ἐλπιδίου κατασχεθέντος C *ὑπὸ Αὐγούστου ἐν τῇ πρὸς Ἀντώνιον μάχῃ καὶ ἀναιρεθέντος, ἐν Ῥώμῃ μόνος Αὔγουστος Ῥωμαίων μοναρχεῖ, διάδημα πρῶτος καὶ κόσμον τά τε λοιπὰ περιθέμενος βασιλικὰ σύμβολα καὶ πρὸς τὸ τῆς διαίτης ἁβρότερον προαχθείς. Γάϊος γὰρ πρὸ αὐτοῦ μοναρχήσας οὐδενὶ τούτων ἐκέχρητο.*

Οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀπὸ τοῦ ιδ΄ ἔτους ἀριθμοῦσι τοὺς Αὐγούστου χρόνους.

Πανδίων ὁ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς φίλος Αὐγούστου καὶ σύμμαχος εἶναι πρεσβεύεται.

Ὀκταούιος Αὔγουστος προσηγορεύθη, καὶ ὁ Σέξτιλιος μὴν ὄγδοος παρὰ Ῥωμαίοις ὁμοίως αὐτὸς Σεβαστὸς ἀνηγορεύθη.

Ἰουδαίων πρῶτος ἀλλόφυλος βασιλεὺς Ἡρώδης ἔτη λζ΄. τοῦ δὲ D
κόσμου ἦν ἔτος ,ευξθ΄.

Ἀνάνηλόν τινα τῶν ἐν Βαβυλῶνι Ἰουδαίων ἀρχιερέα μεταστειλάμενος Ἡρώδης εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀρχιερέα κατέστησε, καὶ τοῦτον ἐκβαλὼν μετὰ βραχὺ καθίστησιν Ἀριστόβουλον ἀρχιερέα τὸν ἀδελφὸν τῆς αὐτοῦ γυναικός, υἱὸν ὄντα Ὑρκανοῦ τοῦ ἐν Παρθικῇ. καὶ τοῦτον ἀνελὼν πάλιν Ἀνάνηλον προσῆξε μετὰ ἐνιαυτόν.

2. *γενέσθαι*] *γίνεσθαι* G. *σύμμαχος*] *συμμάχους* B. 3. *κατασχεθέντος*] *καταχθέντος* G. 4. *καὶ ἀναιρεθέντος* hoc loco B: post *Αὐγούστου* A et, omisso *καὶ*, G. 11. *βασιλεὺς* om. G. 13. *σέξτιος* AB. 14. *ὁ αὐτὸς* B. 17. *ἀνάνιλον* hic et infra A. 21. *Παρθικῇ*] *μετενεχθέντος*, vel *αἰχμαλωτισθέντος* addit m. *προσῆξε*] *προσῆκεν* G.

Interim quoque Pandion Indorum rex amicitiam Augusti et in bellis gerendis societatem legatione missa expetiit.

Igitur Olympiade 185 Lepido in ea, quae adversus Antonium pugna capto et sublato, Augustus Romanum imperium solus obtinet; delicatoque vivendi genere et voluptuoso deinceps usus, diadema, ornatum et reliqua regni insignia primus circumponit. Istorum etenim nullum Caius ante imperans sibi usurpaverat.

Alexandrini a quarto decimo imperii ipsius Augusti computant annos.

Pandion Indorum rex missis legatis amicus Augusti et armorum socius fieri rogat.

Octavius appellatus est Augustus; et mensis Sextilis sedem in anni partibus obtinens octavam, Augusti nomine pariter insignitus fuit.

Iudaeorum rex primus aliena stirpe natus Herodes regnavit annis 37, erat porro mundi annus 5469.

Ananelum quendam Iudaeum Babylone arcessitum Herodes constituit Hierosolymis pontificem; eodemque brevi post tempore sede sua pulso, Aristobulum coniugis suae fratrem, et Hyrcani ad Parthos deportati filium pontificem designat; quo iterum anno succedente neci tradito, dignitatem Ananelo restituit.

P. 312 Εἴρηται μὲν ἡμῖν καὶ πρόσθεν ἀρχομένοις τοῦδε τοῦ πόνου ὡς ἀναγκαιότατον πάντων ἡμῖν ἐν αὐτῷ δεῖξαι πρόκειται τὸν χρόνον τῆς θείας σαρκώσεως τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ καὶ λόγου τοῦ θεοῦ, κυρίου δὲ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ ͵εφ' ἔτει τοῦ κόσμου προτρέχοντα πληρουμένῳ καὶ ἀρχομένῳ τῷ ͵εφα' μηνὶ κατὰ Ῥωμαίους Μαρτίῳ κε', κατὰ τὴν θείαν διὰ Μωϋσέως ἔκδοσιν πρώτῃ τοῦ παρ' Ἑβραίοις πρωτοκτίστου μηνὸς Νισὰν, καθ' ἣν ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ τῇ κυρίως καὶ ἀληθῶς θεοτόκῳ τῆς παγκοσμίου χαρᾶς προσενήνοχεν εὐαγγέλια. οὕτω γὰρ καὶ ἡ τῆς ζωοποιοῦ ἀναστάσεως αὐτοῦ ἡμέρα κατὰ τὴν αὐτὴν πρωτόκτιστον ἡμέραν συναντήσει κατὰ τὰς ἀποστολικὰς παραδόσεις, ὡς δειχθήσεται.

B Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ ͵ευοβ' ἔτος τοῦ κόσμου, ὅπερ κατὰ τόνδε τὸν ἀκριβῶς ἡμῖν κατὰ δύναμιν ἐφοδευθέντα κανόνα τῷ ιε' τῆς Αὐγούστου βασιλείας ἔτει συντρέχει, ἀπὸ δὲ Ἀλεξανδρείας ἁλώσεως ϛ', τὸ λεγόμενον Βίσεξτον προετέθη ὑπὸ Αὐγούστου Καίσαρος καὶ τῶν τηνικαῦτα σοφῶν, ἀναγκαῖον ἡγοῦμαι δηλῶσαι περὶ αὐτοῦ τοῦ ἡλιακοῦ ἐνιαυτοῦ τξε' α' ἡμερῶν ὄντος παρὰ δ' μιᾶς ἡμέρας. τοῦτο τὸ τεταρτημόριον κατὰ ἔτη κη' συναγόμενον ζ' ἡμέρας ἀνακυκλουμένας ἀπὸ πρώτης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος

3. θείας om. G. 4. δὲ om. G. 5. προτρέχοντι G. 7. νισσᾶν A. νησσὰν B. Νισσὰν G. 14. τὸν om. G. ἐφοδευθέντα B. ἀφοδευθέντα G. 15. ἀπὸ δὲ] κατ' ἄλλους δὲ ἀπὸ Ἀλεξ. m. 18. ἐνιαυτοῦ] ἐνιαυτοῦ τοῦ G. α'] πρῶτον G. ὄντος B. οὗτος AG. „ὄντος, καὶ πέριξ δ'. μιᾶς ἡμέρας, Barb. περὶ sive τεταρτομόριον μιᾶς ἡμέρας." Goar. παρὰ δ'] παρὰ λ' AB. παρὰ λα' G. 19. Vulgo τεταρτομόριον.

Nobis dudum praesens opus aggressis ac in ipsius limine praemissum est scribendi consilium hoc esse maxime constitutum, ut incarnationis unigeniti filii et verbi dei domini et salvatoris nostri Iesu Christi designatum tempus anno a mundi conditu 5500 iam finito et ineunte 5501 Martii Romanorum mensis die 25 et ad sacrum Mosis institutum Nisan mensis Hebraeis primo positi die primo, quo Gabriel archangelus vere ac certo dei genitrici universalis gaudii nuncium aperuit, contigisse declaremus. Eo namque ita constituto vivificae pariter resurrectionis dies in eandem primum creatam lucem secundum traditas ab apostolis leges incurret, ut manifestius in sequentibus dissereter.

Verum enim vero cum ad orbis creati annum 5472, qui iuxta laterculum accurato, ut vires dedere, studio compositum, in annum imperantis Augusti 15 et ex quorumdam dictis captae Alexandriae sextum incidit, ab Augusto caeterisque temporis eiusdem eruditis viris dies intercalaris Bissextus nomine adiunctus fuerit, de ipso solari anno diebus 365 et diei alterius ferme quadrante constare credito nonnulla liquido declarare necessarium duxi. Quadrans iste diei per annorum 28 periodum collectus dies septem ordine suo ab hebdomadis die primo ad septimum recurrentes inducit, qui

ἕως ζ´ ἐπάγει, αἵτινες λέγονται ἐπακταὶ ἡλίου ζ´ διὰ τῶν κη´ ἐτῶν συμπληρούμεναι, καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ κθ´ ἀρχόμεναι. τε- C τράκις γὰρ ζ´ κη´ γίνονται. αἱ δ' αὐταὶ καὶ τετραετηρίδες παρὰ τοῖς μαθηματικοῖς ἀστρονόμοις κέκληνται διὰ τὸ κατὰ τετραετίαν ἡμέραν μίαν τῷ ἐνιαυτῷ ἐπεισάγειν, περὶ ἧς οἱ μὲν Ἰουδαῖοι σεληνιακοὺς παραλαμβάνοντες τοὺς χρόνους διὰ τὸ νομικὸν πάσχα καὶ τὴν ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ Νισὰν πανσέληνον οὐδένα λόγον εὑρίσκονται συγγραψάμενοι. Ἕλληνες δὲ παρὰ Χαλδαίων εἰς Αἰγυπτίους διὰ τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ, ὡς ὁ λόγος, τὴν αὐτὴν ἐλθοῦσαν γνῶσιν παραλαβόντες κατ' Αἰγυπτίους τξε´ ἡμε- V. 249 ρῶν τὸν ἐνιαυτὸν ἐλογίσαντο, ἀρχόμενοι μὲν ἀπὸ τοῦ παρ' αὐτοῖς Θὼθ μηνὸς τῆς πρώτης ἡμέρας, ἥτις κατὰ τὴν κθ´ τοῦ D Αὐγούστου μηνὸς συμπίπτει, καὶ κατὰ χρόνους δ´ ἀμείβοντες μίαν ἡμέραν ἕως ἀποκαταστάσεως ἡμερῶν Αἰγυπτιακοῦ ἔτους τξε´ διὰ ͵αυξ´ ἐτῶν συμπληρουμένου, καὶ ὡς ἀπὸ σημείου τινὸς εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, ἀπὸ τῆς κθ´ τοῦ Αὐγούστου μηνὸς ἀποκαθισταμένου, ὃς ἔτυχεν ἀποκαταστῆναι κατὰ τόδε τὸ ͵ευοα´ ἔτος τοῦ κόσμου, Αὐγούστου δὲ ἔτει ιε´ κατὰ τόδε τὸ κανόνιον. κατὰ δὲ Πανόδωρον κβ´ ἔτος ἦν Αὐγούστου διὰ τὸ τοὺς πολλοὺς κατὰ τὸ ιϛ´ ἔτος τῆς Αὐγούστου βασιλείας τὴν Ἀλεξανδρείας ἅλωσιν ἱστορεῖν καὶ τοὺς τούτου χρόνους τῆς βασιλείας ἐντεῦθεν λογίζεσθαι, μεθ' ἣν ἀρξαμένην ἔτει ε´ Αὐγούστου τεθῆναι τὴν τετραετηρικὴν P. 313 ἡμέραν, καὶ μέχρι τοῦ νῦν οὕτω καθ' Ἕλληνας ἤτοι Ἀλεξαν-

7. νισσᾶν A. νησσὰν B. Νισσὰν G. 17. ὃς] ὡς G. τὸ om. G. ͵ευοα´] „Superius ͵ευοβ´." m. 19. διὰ τὸ] διὰ τοῦτο B. 22. ὑπὸ Αὐγούστου m.

quidem solis Epactae 7 dicti sunt, quod annis 28 absolvantur ac rursus a 29 in ordinem redeant. Quatuor enim per septem ducta reddunt octo supra viginti. Eaedem Epactae tetraeterides quoque apud mathematicos astronomos nuncupari consueverunt, quod ad quadriennii calcem diem unum addi postulent; de quo ab Iudaeis, propter legale suum pascha ac plenilunium primo mense Nisan ab eis observatum, lunares annos usurpantibus ne verbo quidem habitam memoriam comperimus. Graeci vero notitiam huiusmodi a Chaldaeis ad Aegyptios Abraham patriarcha, ut sermo fertur, doctore traductam suscipientes annum diebus 365 metiendum decreverunt. Annum autem exordiuntur a mensis Thoth illis proprii die primo in Augusti mensis 29 incidente, et evoluta quatuor annorum periodo, diem unum adiiciunt; donec decursis 1460 annis Aegyptiacus dierum 365 annus renovetur; et veluta signo dato ad signum idem ab Augusti mensis die 29, ad eundem, prout praesente 5472 et Augusti 15 contigit, instaurandus denuo recurrat. Is annus fuit ex Panodori calculis Augusti secundus ac vicesimus, quod ad eiusdem Augusti annum decimum sextum Alexandriam captam plures historici referant, e quo tanquam e carcere Augusti regnantis annos prorumpere et numerari existiment; post cuius imperii auspicia, anno quinto impen-

δρεῖς ψηφίζεσθαι τοὺς ἀστρονομικοὺς κανόνας ἐν ταῖς ἐκλείψεσι τῶν δύο φωστήρων καὶ ταῖς καθ' ἕκαστον μῆνα συνόδῳ πανσελήνοις τῶν τε πλανωμένων ε' ἀστέρων καὶ τῶν λοιπῶν ἀπλανῶν τὰς ἐποχὰς οὕτω λαμβάνεσθαι. καὶ οὕτω μὲν ὁ Πανόδωρος συμφωνῆσαι σπουδάζων τοῖς ἔξω σοφοῖς περὶ τὴν σφαιρικὴν κίνησιν ἔτεσιν ζ' διήμαρτε τοῦ ,εφ' ἔτους, ,ευϟγ' ἀντὶ ,εφ' στοιχειώσας, καίπερ ἐν ἄλλοις εὐδοκιμήσας παρὰ πολλούς. ἡμεῖς δὲ τῷ ποιη-
B τῇ τῶν χρόνων ἀχρόνῳ θεῷ τῇ παντουργῷ καὶ ὁμοουσίῳ τριάδι πειθόμενοι ταῖς παρ' αὐτῆς δοθείσαις ἡμῖν θεοπνεύστοις γραφαῖς διά τε παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης ἐξηκολουθήσαμεν, ἔν τισι συμφωνήσαντες καὶ τοῖς παρ' ἐκείνων κανόσιν, ὡς ἐν τοῖς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνων ἔτεσι κατὰ τὸ ,ερο' ἔτος τοῦ κόσμου, ἐνταῦθα δὲ ἀντιπίπτουσαν εὑρόντες ταῖς ἀποστολικαῖς παραδόσεσι τὴν ἐκείνοις ἄλλοθεν εἰλημμένην ἀρχὴν καὶ οὐκ ἐκ τῆς κοινῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ἀναγκαίως τῆς θείας καὶ ἀρρήτου σαρκώσεως τὸν ἀκριβῆ χρόνον προετιμήσαμεν.

C Αὔγουστος Ῥωμαίοις ἐνομοθέτησε.
Λόλλιος Μάρκος Ῥωμαίοις Γαλατίαν ἐπεκτήσατο.
Αὔγουστος μοναρχίαν ἐγχειριζομένην ἀπώσατο.
Αὔγουστος Γαλάταις φόρους ἔθετο.
Τιβέριος Ἀρμενίαν Αὐγούστῳ παρεστήσατο.

2. συνόδῳ] συνόδοις καὶ m. 6. στοιχειώσας] ἐστοιχείωσεν G. 8. ἀχρόνῳ B. ἀχρόνως G. ὁμοουσίᾳ G. 11. παρ' om. G.

dente, diem unum elapso quadriennio debitum intercalatum fuisse narrant; et usque in diem hodiernum, aiunt, in utriusque luminaris solis videlicet et lunae eclipsibus, et utriusque insuper iuxta menses singulos congressibus et pleniluniis, pro Graecorum, id est Alexandrinorum sententia, astronomicae regulae observantur, et errantium quinque astrorum relinquorumque fixorum siderum epochae, id est, certi ratique status cursuumque termini describuntur. Et hac equidem ratione Panodorus vir a plerisque summae eruditionis nomine commendatus cum sapientibus ab ecclesia alienis circa caelestium orbium motus sartam tectamque consensionem tenere satagens annis integris septem a 5500 summa deprehenditur aberrasse et 5500 vice reposuisse 5493. Nos igitur aeterno rerum omnium opifici et unius substantiae deo personis trino parere dispositi, verbis novo et antiquiori testamento consignatis adhaerentes; quasdam licet regulas a sapientibus illis positas, quales Alexandri Macedonis annos circa mundi 5170 exponunt, fuerimus amplexati; hic certe alieno nobis oblato Epactae principio, quod apostolicis adversatur traditionibus, et primis mundi natalibus plane non consentit, divinae nec verbis explanandae incarnationis annum et terminum alterum exquisitius fixum necessario praeferendum statuimus.

Augustus leges Romanis posuit.
Lollius Marcus Galatiam subiecit.
Monarchiam sibi oblatam Augustus repudiavit.
Vectigal Galatis imposuit Augustus.
Tiberius Augusto Armeniam armis acquisivit.

Αὔγουστος Κυζικηνῶν ἐλευθερίαν ἀφείλατο.

Αὔγουστος Σαμίοις ἐλευθερίαν παρέσχε.

Κάνταβροι στατιάσαντες διεφθάρησαν.

Σεισμὸς Κύπρου πολλὰ μέρη κατέπτωσε.

Τιμήσεως γενομένης ἐν Ῥώμῃ ἀπεγράφησαν Ῥωμαίων μυ- D
ριάδες υις´ καὶ ͵δ.

Τῷ ͵ευπ´ ἔτει τοῦ κόσμου ἡ τῶν Βιθυνῶν η´ βασιλέων ἀρχὴ ἐπαύσατο ὑπὸ Αὐγούστου χρηματίσασα, ἀπὸ τοῦ ͵εσξη´ κοσμικοῦ ἔτους ἀρξαμένη, ὧν τὰ ὀνόματα δηλωθήσεται· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ τῶν Ποντικῶν ι´ βασιλέων.

Τιβέριος Καῖσαρ ἀνηγορεύθη.

Αὔγουστος Γάϊον Ἀγρίππαν υἱοθετήσατο.

Αὔγουστος μοιχεύσασαν Ἰουλίαν θυγατέρα αὐτοῦ ἠφάντωσε.

Τιβέριος Καῖσαρ Οὐινδικοὺς καὶ τοὺς λοιποὺς παρακειμένους τῇ Θράκῃ ὑπέταξεν.

Ἀποικίας εἰς Πάτρας καὶ Βήρυτον Ῥωμαῖοι ἐξέπεμψαν. P. 314
Τιβέριος Καῖσαρ καταπολεμήσας Γερμανοὺς αὐτοκράτωρ V. 250
ἀνηγορεύθη.

Τιβέριος ἐπὶ νίκῃ Παννονίων ἐθριάμβευσεν.

Ὁ αὐτὸς ἐπὶ νίκῃ Ῥαϊτῶν καὶ Ἀρμενίων καὶ Οὐινδικίων καὶ Παννονίων ἐθριάμβευσεν.

3. κάντανροι AB. 6. ͵δ] χιλιάδες τεσσάρες G. Conf. Eusebium p. 365. 17. ῥωμαῖοι A. Ῥωμαίοις G. ἐξέπεμψαν Scaliger p. 76. Vulgo ἐξέπεμψεν. Conf. Eusebium p. 366. 18. In margine B est ͵ευϛ´. 20. παννόνιον A. 22. παννονίων B. Παννίων G.

Cyzicenis libertatem ademit Augustus.
Samiis libertatem restituit.
Cantabri tumultuantes profligantur.
Cypri partes plurimas terrae motus evertit.
Censu Romae habito hominum myriades 416 et millia quatuor inventa.
Anno mundi 5480 Bithynorum 8 regum, quorum nomina alibi declarantur, iam ab anno mundi 5468 Augusti decreto erectum imperium desiit; et pariter Ponticorum regum decem.
Tiberius Caesar salutatus est.
Augustus Caium Agrippam adoptavit.
Iuliam filiam suam adulterii notatam e Romae urbis conspectu sustulit Augustus.
Tiberius Caesar Vindelicos et confines Thraciae populos sub iugum misit.
Romanas colonias Patras et Berytum deduxit.
Tiberius Caesar Germanis devictis Imperator appellatus.
Tiberius debellatis Pannoniis triumphum egit.
Eundem honorem de Rhaetis, Armenis, Vindelicis et Pannoniis parta victoria consequutus est.

Αὔγουστος παρέσχε ναυμαχίαν καὶ μονομαχίαν.
Γερμανοὺς κατεστρέψατο Λόλλιος Μάρκος νεωτερίσαντας.
B Ἀγρίππας Βόσφορον ἐχειρώσατο.
Αὔγουστος μέγας ἀρχιερεὺς ἐψηφίσθη.

Τὰ ὑπόλοιπα τοῦ Ἡρώδου.

Ὑρκανὸν ἐκ Παρθικῆς ἐπανελθόντα γηραιὸν φόβῳ τῆς εὐγενείας Ἡρώδης ἀνεῖλεν, ὁμοίως δὲ καὶ Ἀριστόβουλον υἱὸν αὐτοῦ ἀρχιερέα.

Ὁ αὐτὸς καὶ Μαριάμνην ἰδίαν γαμετὴν θυγατέρα Ὑρκανοῦ, σὺν δύο παισὶν αὐτοῦ ἐξ αὐτῆς ἀνδρωθεῖσιν ἤδη, φονεύει, καὶ τὴν Μαριάμνης μητέρα, οἰκείαν δὲ πενθερὰν ὁ μιαιφόνος.

Κατὰ τὴν Ἰουδαίαν μέγας ἐγένετο σεισμός.

C Ἡρώδης πολλὰ καὶ μεγάλα ἔκτισεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

Ἡρώδης τὴν πάλαι Σαμάρειαν ἔρημον οὖσαν ἐκ θεμελίων ἤγειρε, Σεβαστὴν εἰς τιμὴν τοῦ Καίσαρος ὀνομάσας.

Ὁ αὐτὸς τὸ Πάνιον εἰδωλεῖον κατεσκεύασεν ἐν Παναϊάδι τῷ Πανί.

Λιμὸς μέγας κατὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ ὅλην Συρίαν ἐγένετο.

Ἡρώδης τὸν Ἱεροσολύμων ναὸν διπλοῦν ἀνῳκοδόμησεν.

2. In margine B ‚ευλθʹ. In G ‚ευλʹ. 3. *Βόσπορον* Scaliger p. 76. *Bosphorum* Eusebius p. 366. 5. ‚ευλαʹ margo G, quod om. B. 6. ὑρκανὸν B. Ὑρκανῶν G. 7. δὲ add. B. 10. δύο] δυσὶ m. 11. μαριάμμης B. 16. πάνιον AB. Πάνειον G. παναϊάδι B. Παναΐδι G. *Paneade* Eusebius p. 366.

Augustus navale certamen et gladiatorium munus dedit.
Lollius Marcus Germanos res novas molitos debellavit.
Agrippa Bosphorum invasit.
Augustus pontifex maximus renunciatus est.

Herodis reliquae res gestae.

Hyrcanum senio inclinatum e Parthica regione postliminio redeuntem sanguinis eius nobilitatem veritus Herodes occidit ac pariter Aristobulum eius filium pontificem.

Mariamnem Hyrcani filiam coniugem propriam cum liberis duobus adolescentiam praetergressis et Mariamnes germanam matrem sibi socrum idem parricida sustulit e vivis.

Iudaea magno terrae motu concussa.

Plurimas et praeclaras Hierosolymis aedes Herodes exstruxit.

Antiquam Samariam incolis desertam, in Augusti honorem Sebastes nomine imposito, Augustus a fundamentis erectam reparavit.

Idem Pani Panium fanum apud Paneadem consecravit.

Fames immensa per Iudaeam et Syriam grassata est.

Herodes Hierosolymiticum templum instauravit et geminum effecit.

Ἡρώδης τὸν πάλαι Στράτωνος πύργον Καισάρειαν εἰς τιμὴν τοῦ Καίσαρος ἐπικτίσας ὠνόμασεν.

Ὁ αὐτὸς Ἀνθηδόνα ἐπέκτισεν Ἀγριππῖναν μετονομάσας, ἔτι τε Παρσανάβαν εἰς τιμὴν Ἀντιπάτρου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀντι- D πατρίδα ὠνόμασε, καὶ ἄλλην εἰς οἰκεῖον ἐκάλεσεν ὄνομα πόλιν ἐγείρας Ἡρώδιον. ὁ αὐτὸς τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ Γαβὰλ καὶ κατὰ πάσας πόλεις Συρίας καὶ Παλαιστίνης ἐπέκτισεν.

Ὁ αὐτὸς πρὸς ταῖς πολλαῖς μιαιφονίαις τὸν ἄνδρα Σαλώμης οἰκείας ἀδελφῆς ἀνεῖλε καὶ πάλιν ἕτερον αὐτῆς ἄνδρα δεύτερον ἔδωκεν.

Ὁ αὐτὸς τοὺς Ἰουδαίων νομομαθεῖς καὶ τῶν πατρίων ζηλωτὰς ἀπέκτεινεν.

Ὁ αὐτὸς τὰς ἀναγράπτους Ἰουδαίων γενεαλογίας ἐνέπρησεν, ἀμάρτυρον ὡς ἑαυτῷ κἀκείνοις πραγματευόμενος τὴν εὐγένειαν.

Δέον γινώσκειν ὅτι τὸ πρῶτον ἔτος Αὐγούστου Καίσαρος P. ‚ευνη´ ἔτος ἐστὶ τοῦ κόσμου, τὸ δὲ τέλος τοῦ ‚ευϟθ´ ἔτους τοῦ κόσμου πλήρωμα τοῦ μα´ ἔτους τοῦ αὐτοῦ Αὐγούστου ἐστὶ καὶ ἀρχὴ τοῦ μβ´ ἔτους, τοῦ δὲ Ἡρώδου ἐστὶν ἔτος λβ´.

Τῷ ‚εφ´ ἔτει τοῦ κόσμου, τοῦ δὲ Αὐγούστου Καίσαρος μβ´, Ἡρώδου δὲ λβ´, μηνὶ καθ᾽ Ἑβραίους ζ´ ἤτοι Σεπτεμβρίῳ κζ´, Ζα-

4. τε] δὲ G. παρσανάβαν B. Παρασανάβαν G. „Ioseph. Καφαρσαβᾶν. Chr. Alex. Περσαβίνην." m. Omisit Eusebius p. 366. αὐτοῦ] ἑαυτοῦ G. 6. Γαβὰλ] Γαμὰλ G. κατὰ πάσας B. κατασπάσας G. 9. αὐτῆς] αὐτῇ m. 11. νομομαθεῖς] ὀνομασθεὶς G. 14. ἀμαρτύρως ἑαυτῷ G. 16. τοῦ κόσμου] τοῦ om. B. 18 et 20. Ἡρώδους G. 20. ζ´ m. ζ´ ι´ vulgo. Τοῦτο τὸ ἔτος τὸ πρῶτον τῆς τοῦ Σωτῆρος ὑπάρχει γεννήσεως, τῆς μὲν ια´. περιόδου τῶν φλβ´. ἐτῶν ρπα´. ἔτος ὄν, τῆς ζ´. (ϛ´ Goarus) κη´. ἐτηρίδος τοῦ ἡλίου, ἔτος ιβ´. σελήνης θ´. μὴν Σεπτέμβριος, ἡμέρα τοῦ μηνὸς κζ´. τῆς ἑβδομάδος ε´ margo A.

Veterem Stratonis turrim aedificiis auctam de Caesaris nomine Caesaream Herodes appellavit.

Idem Anthedonem absolvit vocavitque Agrippinam; Capharsabam quoque in Antipatri memoriam Antipatridem nuncupavit; aliamque urbem proprio sibi nomine dixit Herodium; Gamalam insuper Galilaeae aliasque aedes per Syriae et Palaestinae civitates cunctas perfecit.

Perpetratis pristinis caedibus eam addidit, qua sororis Salomes virum necaret et secundum ei coniugem induceret.

Idem Iudaeorum spectatissimos et patriarum legum observantes neci tradidit.

Idem Iudaicarum familiarum latercula litteris consignata nullo sibi caeterisque relicto nobilitatis indice combussit.

Sciendum annum Augusti Caesaris primum esse mundi 5459, anni vero a mundi conditu 5499, finem primi et quadragesimi ab Augusto numerati terminum esse et 42 principium; Herodis autem annum 32 in mundi 5500 et in Augusti Caesaris 42 incurrere. Herodis anno 32, mense iuxta He-

χαρίας θυμιῶν εἰς τὸ ἁγίασμα κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἐφημερίας
αὐτοῦ, ὥς φησιν ὁ θεῖος εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, εἶδεν ἄγγελον
τὴν τοῦ μεγάλου Ἰωάννου τοῦ προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ σύλλη-
B ψιν εὐαγγελιζόμενον αὐτῷ, καὶ φοβηθεὶς καὶ διστάσας ἔμεινεν
ἄλαλος ἕως τοῦ τοκετοῦ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐπιτίμησιν.

Σημειωτέον δὲ ἐν τῷ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίῳ πῶς φησιν ὁ
V. 251 ἄγγελος περὶ τῆς τοῦ προδρόμου συλλήψεως πρὸς τὴν ἁγίαν παρ-
θένον, καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενής σου, τῆς μὲν ἐκ τοῦ Δα-
βίδ, τῆς δὲ ἐκ τοῦ Λευὶ καταγομένης, περὶ οὗ ἑξῆς παρεθέμεθα.

Τῷ αὐτῷ ,εφʹ ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου πληρουμένῳ, τῷ κηʹ
τοῦ Φαμενὼθ, μηνὸς Μαρτίου κδʹ, καὶ ἀρχομένῳ τῷ Φαμενὼθ
C κθʹ ἤτοι Μαρτίου κεʹ, ἕκτος μὴν ἀπὸ τοῦ εὐαγγελισμοῦ Ζαχαρίου
καὶ τῆς τοῦ προδρόμου συλλήψεως, ἀπεστάλη ὁ ἀρχάγγελος Γα-
βριὴλ πρὸς τὴν ἁγίαν καὶ ὑπερένδοξον παρθένον τὰ τῆς παγκο-
σμίου σωτηρίας καὶ αἰωνίου ζωῆς εὐαγγέλια κομίζων. ἔτος τῆς
μὲν ιαʹ περιόδου τῶν φλβʹ ἐτῶν ρπαʹ ἀρχόμενον, μὴν παρ᾽
Ἑβραίοις Νισὰν πρωτόκτιστος αʹ ἄγων ἡμέραν, ἥτις κατὰ μὲν
Ῥωμαίους τῇ κεʹ τοῦ Μαρτίου [μηνὸς] συμπίπτει ἀεὶ μηνὸς, κα-
τὰ δὲ Αἰγυπτίους τῇ κθʹ τοῦ Φαμενὼθ, πρὸ ηʹ καλανδῶν Ἀπριλ-
λίων, τοῦ δὲ δʹ κατ᾽ Αἰγυπτίους Χοιὰκ μηνὸς ἤτοι κδʹ τοῦ Δε-

10. Ἔτος ἦν ἡλίου ιγʹ. σελήνης ιʹ. ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος τοῦ ἁγίου εὐαγγελισμοῦ βʹ. μηνὸς Μαρτίου κεʹ. τῆς δὲ σωτηρίου γεννήσεως μηνὶ Δεκεμβρίῳ κεʹ. ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος εʹ. (δʹ m.) margo A. 11. ἀρχομένῳ τῷ B. ἀρχομένου (ἀρχομένη m.) τοῦ G. 15. τῆς om. G. 17. νισσᾶν A. νησσὰν B. Νισσὰν G. αʹ ἄγων ἡμέραν] πρῶτος ἄγων ἡμέραν G. 18. μηνὸς delet m. ἀεὶ] Conf. p. 326 a. 20. Χοιὰκ] Vulgo Χυὰκ. Ante ἤτοι lacunam indicat G.

braeos 7, hoc est Septembris die 27, Zacharias ex vicis propriae ordine thus ad sanctum incensurus, Luca sacro evangelista teste, angelum magni Ioannis praecursoris et baptistae conceptum annunciantem vidit; ex quo metu dubioque correptus, ad ortus usque diem loquendi expers in poenam remansit.

Observandum in Lucae evangelio de praecursoris conceptu inter verba cum sacra virgine ab angelo habita recenseri haec. Et ecce Elizabeth cognata tua: ut ex iis, qua ex David, qua ex Levi originem duxisse colligatur, de quibus sequentia declarabunt.

Eodem ab orbis conditu anno 5500 obeunte, mensis Phamenoth die 28, mensis Martii 24, iamque mensis Phamenoth die 29 succedente, id est Martii 25, qui mensis a nuncio ad Zachariam lato et Ioannis conceptu sextus est, ad sanctam et super omnes gloriosam virginem salutis universorum et aeternae vitae revelaturus auspicia Gabriel archangelus missus fuit. Annus quidem 11 periodi annorum 532 exoriebatur 181, quo Nisan mensis iuxta Hebraeos primus creatus dierum dux praeibat, qui in Martii mensis diem 25 Romanis familiarem semper incurrit, et in Aegyptiaci Phamenoth diem 29 octavo Kalend. Apriles. A quo die posthac mensis Choeac apud

κεμβρίου μηνὸς, πρὸ θ' καλανδῶν Ἰανουαρίων, εἰς συμπλήρωσιν τῆς λα' ἡμέρας τοῦ Χασελεῦ, θ' μηνὸς κατὰ τοὺς Ἑβραίους D καὶ Χριστιανοὺς, ἡμέραι σοε', καθ' ἣν τὸ κατὰ σάρκα ἐκ τῆς ἁγίας καὶ φύσει καὶ ἀληθείᾳ κυρίως θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. τῇ ἐπιούσῃ κε' ἐγεννήθη ὁ κύριος ἡμῶν καὶ θεὸς Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς, ὁ μονογενὴς τοῦ θεοῦ υἱὸς, ἐν Βηθλεὲμ πόλει τῆς Ἰουδαίας, κατὰ τὸ μγ' ἔτος τῆς Αὐγούστου Ῥωμαίων Καίσαρος βασιλείας, ἐν ὑπατείᾳ Σουλπικίου Καμερίνου καὶ Γαΐου Ποππαίου, ὡς ἐν ἀκριβέσι καὶ παλαιοῖς ἀντιγράφοις φέρεται. ταῦτα οὐκ ἀφ' ἑαυτῶν συντετάχαμεν, ἀλλ' ἐκ τῶν παραδόσεων τοῦ μακαρίου ἀποστόλου καὶ ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης Ἱππολύτου καὶ ἱερομάρτυρος, Ἀννιανοῦ τε τοῦ ὁσιωτάτου μοναχοῦ τοῦ συντάξαντος κύκλον ια' πασχάλια φλβ' ἐτῶν ἅμα σχολίοις ἀκριβέσι, καὶ Μαξίμου τοῦ ἁγιωτάτου μοναχοῦ καὶ φιλοσόφου μάρτυρος καὶ ὁμολογητοῦ καὶ μεγάλου διδασκάλου τῆς ἐκκλησίας. P. 316

Ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι τὴν οἰκουμένην, ὡς ἡ τῶν θείων εὐαγγελίων ἱερὰ βίβλος φησὶν, ἡνίκα καὶ Ἰωσὴφ σὺν τῇ παρθένῳ τὴν Βηθλεὲμ πόλιν Δαβὶδ καταλαβὼν, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαβὶδ,

1. ἰαννουαρίων AB. 3. καθ' ἣν] ἐπληρώθησαν καθ' ἃς m. τὸ om. G. 4. καὶ φύσει] καὶ om. G. 5. Μαρίας] σύλληψις ἀπετελέσθη add. m. 7. ἔτος τῆς] ἔτος τοῦ G. 8. Vulgo ὑπατίᾳ. Legebatur Γουλπικίου καὶ Μαρίνου καὶ Γαΐου Πομπηΐου. Correxit m. 9. Ποππαίου] Ποππαίου Σαβίνου m. 11. καὶ om. B. 13. Vulgo πασχουάλια. πασχουάλιον m. πασχάλιον editio Veneta. Conf. ad p. 389, 15. | 14. μάρτυρος] μεγάλου G. 17. βίβλος] Lucae II, 1.

Aegyptios 4, (die 28), mensis nimirum Decembris die 24, nono Kalendas Ianuarias, ad mensis Chasleu penes Hebraeos et Christianos noni, et ad eius diei unius supra tricesimum complementum, diebus 275 elapsis, quibus secundum carnem ex sancta naturaliter vere et proprie dei genitrice et semper virgine Maria conceptus perfectus est; die 25 sequente dominus noster et deus Iesus Christus unigenitus dei filius in Bethleem civitate Iudaeae, imperii Augusti Rom. Caesaris anno 43, Sulpicio Camerino et C. Poppaeo Sabino coss., natus est; ut ex sincerioribus et antiquioribus exemplaribus habetur. Ex propria nusquam Minerva, sed ex B. apostoli, archiepiscopi et in agro Romano martyris Hippolyti et Aniani religiosissimi monachi, qui cyclum paschalem 11 annorum 532 scholiis illustratum studiosissime digessit, et Maximi sanctissimi monachi et praeclari philosophi, confessoris et praecipui ecclesiae doctoris traditis quasi per manus monumentis ista collegimus.

Exiit edictum a Caesare Augusto, ut describeretur universus orbis, ait sacratissimus divinorum evangeliorum textus, quo tempore Ioseph Bethleem David civitatem, virgine comite profectus, quod essent ex domo et

ἀπεγράφη. τότε τῶν ἡμερῶν τῆς ἀποῤῥήτου συλλήψεως πληρωθεισῶν τῇ θεομήτορι ἔτεκεν ὑπερφυῶς τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον καὶ ἐσπαργάνωσε καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ παρατυχούσῃ κατὰ τὸ θεοδόχον σπήλαιον φάτνῃ, διὰ τὸ μὴ ἔχειν τόπον
B ἐν τῷ καταλύματι. ταύτης τῆς κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ἀπογραφῆς ὑπὸ τῆς συγκλήτου βουλῆς Κυρίνιος ἐπιμελητὴς ἐξεπέμφθη κατὰ τόδε τὸ κοσμικὸν ἔτος, οὐσιῶν καὶ οἰκητόρων ἀναγραφὰς ποιούμενος. αὕτη γάρ, φησὶν ὁ θεῖος Λουκᾶς, ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος Συρίας Κυρινίου.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφ΄.

Τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως ἔτος α΄.

Πληρωθέντος τοῦ ͵εφ΄ καὶ ἀρξαμένου τοῦ ͵εφα΄ ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ποιμένας πρώτους δι' ἀγγέλων εἰς θέαν καὶ ἀκοὴν προσεκαλέσατο τῶν ἀποῤῥήτων. ὁ αὐτὸς δι' ἀστέρος ὁδηγοῦ μάγους
C εἰς δορυφορίαν καὶ προσκύνησιν ἐπεσπάσατο. τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ περιέτεμον τὸν κύριον καὶ τῇ τεσσαρακοστῇ ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως. ἡνίκα καὶ Συμεὼν κα-
V. 252 ραστὰς ἐνηγκαλίσατο τὸν πλαστουργόν. Ἄννα προφῆτις θυγάτηρ Φανουὴλ συμπαρῆν ἀνθομολογουμένη τῷ δι' ἡμᾶς νηπιάσαντι. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εφα΄.

4. φάτνῃ m. ἐν φάτνῃ G. 5. ἀπογραφῆς B. ἐπιγραφῆς G. 8. φησὶν] ἔφη G. 13. καὶ ποιμένας G. 15. δαροφορίαν B. 18. προφήτης B. 19. τοῦ Φανουὴλ G.

familia David, recensitus est. Completis interim arcanae conceptionis in deiparente diebus filium suum primogenitum praeter naturae ordinem in lucem editum fasciis involvit, et in obvio specus divini illius hospitii praesepi, loci per totum diversorium alterius defectu, reclinavit. Descriptionis huius senatus consulto decretae onus Cyrinio impositum praesente a mundi conditu anno (5500) et possessiones incolasque omnes recensuit; hoc enim ita divinus Lucas enunciavit; haec descriptio prima facta est sub praeside Syriae Cyrinio.

ANNI MUNDI 5500.

Divinae Incarnat. an. primus.

Anno a mundi conditu 5500 completo, iamque 5501 ineunte, pastorum primos arcanorum suorum spectatores et auditores angelorum ministerio bonus ipse pastor Christus advocavit. Idem ipse, stella duce, magos ad satellitium et adorationem allexit. Die posthac octavo dominum circumcisum ex Mosaicae legis praescripto 40 Hierusalem deportatum ulnis adstans et obvius Simeon rerum omnium opificem complexus est. Anna prophetissa Phanuel filia sociam se adiungens, deo propter nos puerascenti mutuum testimonium reddidit. Erat porro mundi annus 5501.

Σέξτος Πυθαγορικὸς φιλόσοφος ἤκμαζεν.

Ἰούδας τις Γαλιλαῖος κατὰ Ῥωμαίων ἀποστατεῖν Ἰουδαίους D προέτρεπε διὰ τὴν ἀπογραφήν, ὁ ἐκ Γαμαλᾶς, περὶ οὗ καὶ Γαμαλιὴλ ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων εἶπεν.

Ἡρώδης τέθνηκεν ο' ζήσας ἔτη, ἐξ ὧν ἐβασίλευσεν Ἰουδαίων λζ' ἔτη παρανόμως. ἐπὶ αὐτοῦ γὰρ ἡ πρόρρησις τοῦ πατριάρχου Ἰακὼβ ἐπληρώθη λέγουσα, οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὃς ἀπόκειται, ἤτοι ὁ Χριστός. ἕως αὐτοῦ ἡ ἐξ Ἰούδα ἀρχὴ διά τε βασιλέων καὶ ἀρχιερέων παρεστάθη, ὧν οἱ μὲν βασιλεῖς ὁμολογουμένως ἐξ Ἰούδα κατήγοντο, οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ αὐτοὶ κατὰ τὸ μητρῷον ἐξ Ἰούδα. ἐπείπερ Ἀαρὼν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀμι- P. 317 ναδὰβ ἄρχοντος υἱῶν Ἰούδα ἔγημεν ἐν Αἰγύπτῳ, καθ' ὃ καὶ συγγενεῖς ὑπῆρχον οἱ ἐξ Ἰούδα καὶ Λευί. διὸ καὶ ὁ ἄγγελος τῇ θεοτόκῳ ἔφη, καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενής σου. οὗτος πρῶτος ἀλλόφυλος ἦρξεν Ἰουδαίων Ἄραψ Ἰδουμαῖος ὤν.

Ὁ αὐτὸς πρῶτον ἀλλόφυλον ἀρχιερέα κατέστησε τὸν Ἀνάνηλον, ὡς Ἰώσηππος.

Ὁ αὐτὸς πρῶτος τὴν ἱερατικὴν στολὴν ὑπὸ τὴν Ῥωμαίων σφραγῖδα ἔθετο.

1. *Σποράδην* praefixit G. *φιλόσοφος Πυθαγορικὸς* G. 3. *Γαμαλιὴλ*] *γαμαὴλ* B. 4. *ἐν ταῖς*] *αὐταῖς* G. *πράξεσι*] Act. V, 34. 5. *ο'*] *ὁ* ABG. *ἔτη* A. *ἔτη ο'* G. 7. *ἐπληρώθη*] *ἐπεπλήρωτο* G. *λέγουσα*] Genes. XLIX, 10. 8. *ἔλθῃ*] *ἔλθοι* G. 12. *ἀμιναδὰμ* A. 14. *ὁ* om. B. 15. *ἔφη*] Apud Lucam I, 36. *Ἐλισάβετ*] *ἡ Ἐλισάβετ* G. 19. *ὑπὸ τὴν*] *ὑπὸ τῶν* G. *Ῥωμαίων* m. Vulgo *Ιουδαίων*.

Miscellanea.

Sextus philosophus Pythagoricus florebat.

Iudas quidam Galilaeus Gamala oriundus Iudaeis, descriptione a Romanis facta, rebellionis auctor fuit, de qua Gamaliel in apostolorum actibus disserit.

Herodes impletis septuaginta annis, e quibus septem et triginta cum iniuria regnum tenuit, moritur. Eius tempore enunciatum patriarchae Iacob vaticinium probatur, quo dicitur: „non deficiet princeps ex Iuda, neque de femoribus eius dux, donec veniat, qui repositus est, Christus videlicet." Ad eum usque Iudaeorum principatus per reges et pontifices medios propagatus est; quorum reges ex Iuda oriri fatentur cuncti; pontifices vero materni sanguinis traduce ex eodem Iuda enasci dignoscebantur. Aminadab enim filiorum Iudae principis filiam Aaron sibi sumpsit in Aegypto, ex quo Iudaei et Levitae redditi consanguinei. Qua de causa dei genitrici dixit angelus: „et ecce Elisabeth cognata tua." Herodes primus alieni sanguinis propago, Idumaeus nimirum Arabs, Iudaeorum regnum invasit.

Idem, Iosepho teste, primum pontificem alienigenam renunciavit Ananelum.

Ipse idem pontificalem ornatum Romano anulo signatum seposuit.

Τὰ ὑπόλοιπα Ἡρώδου τοῦ ἀλλοφύλου.

B **ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφα΄.**

Ἡρώδης ὁ μιαιφονώτατος πρὸς ταῖς πολλαῖς τῶν συγγενῶν φονοκτονίαις κατὰ τὴν Βηθλεὲμ ἀναιρεῖ νήπια, τὴν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρὰ τῶν μάγων πυθόμενος γέννησιν.

Ἡρώδης θεηλάτως πληγεὶς καὶ τρίτον υἱὸν ἐπιβουλεύοντα νομίσας γνήσιον ἀνεῖλεν. ὁ αὐτὸς ὕδρωπι συσχεθεὶς σκώληκας ἀπὸ τοῦ στόματος ἐξέβρασε καὶ οὕτως δεινῶς ὀδυρόμενος τέθνηκεν. ὁ αὐτὸς ο΄ ἔτη ἔζησε καὶ λζ΄ ἔτη ἐβασίλευσε τῶν Ἰουδαίων.

C **ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφε΄.**

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ε΄.

Τελευτήσαντος Ἡρώδου κατὰ Ματθαῖον τὸν θεσπέσιον, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ᾽ ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ λέγων, ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ. ἦν δ᾽ ἄρα ε΄ ἔτος τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἡλικίας κατὰ σάρκα.

Ἰουδαίων δεύτερος ἀλλόφυλος ἐβασίλευσεν Ἀρχέλαος υἱὸς Ἡρώδου ἔτη θ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εφς΄.

D Αὔγουστος Ἀρχέλαον μὲν υἱὸν Ἡρώδου Ἰουδαίων ἐθνάρχην

2. ΚΟΣΜΟΥ] τοῦ κόσμου AB. 7. θεηλάτης G. 9. οὕτως B. οὕτω G. 13. Ματθαῖον] Cap. 2. 14. κυρίου om. G.

Herodis alienigenae reliqua gesta.

ANNI MUNDI 5501.

Herodes sicariorum sceleratissimus audita magorum relatu domini et dei et salvatoris nostri Iesu Christi nativitate, aliis consanguineorum caedibus cumulum additurus, Bethleemiticos infantes mactat.

Herodes plaga caelitus immissa percussus filium e suis tertium insidiari ratus occidit. Hydropis labe male affecto vermes ore ebulliebant; quare inter querelas et eiulatus miseram animam effudit. Vixit annis septuaginta, Iudaeis imperavit septem et triginta.

ANNI MUNDI 5505.

Divinae Incarnationis an. 5.

Herode mortuo, scribit divinus evangelista Matthaeus, „ecce angelus domini per somnum apparuit Ioseph dicens: „exsurgens accipe puerum et eius matrem et vade in terram Israël." Erat tunc aetatis secundum carnem salvatoris quintus.

Iudaeorum rex 2 alienigena Archelaus, Herodis filius, annis 9; erat vero mundi annus 5506.

Archelaum quidem Herodis filium Iudaicae gentis rectorem Augustus

κατέστησε, τοὺς δὲ ἄλλους ἀδελφοὺς αὐτοῦ τέσσαρας ὄντας, Ἡρώδην ὁμώνυμον τῷ πατρὶ καὶ Ἀντίπατρον τῷ πάππῳ Λυσανίαν τε καὶ Φίλιππον, τετράρχας ἀνέδειξεν.

Ἰστέον ὅτι διάφορα εὐαγγέλια γέγραπται, ἐξ ὧν τέσσαρα V. 253 μόνα κέκριται τοῖς μακαρίοις ἀποστόλοις ἐκκλησιάζεσθαι, καὶ ἄλλοις παιδικὰ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν συγγέγραπται, ἐν οἷς αἱ μέχρι δωδεκαετοῦς χρόνου τῆς κατὰ σάρκα ἡλικίας αὐτοῦ τούτων αἰώνων ποιητοῦ ἐμπεριφέρονται θαυματουργίαι· τὰς γὰρ ὅλας ὑπ' αὐτοῦ τελεσθείσας δυνάμεις ἀδύνατον ἦν γραφῆναι, διὰ τὸ μηδὲ τὸν κόσμον ὅλον δύνασθαι χωρεῖν καὶ αἰσθητῶς καὶ νοητῶς τὰ P. 318 γραφόμενα βιβλία κατὰ τὴν θεολόγου μαρτυρίαν. Λουκᾶς δὲ ὁ σοφώτατος ἐν μέρει ταῦτα σημαίνων οὕτω φησί· τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν ιβ', ἀναβαινόντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτούς, ἐπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι ἦλθον ἡμέρας ὁδόν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ B ἐν τοῖς γνωστοῖς, καὶ μὴ εὑρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες αὐτόν. καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον

2. Ἡρώδη G. 6. συγγέγραπται] γέγραπται G. μέχρι δώδεκα ἔτους χρόνου τῆς B. μέχρι τοῦ ιβ' ἔτους χρόνου τῆς A. μέχρι τοῦ ιβ' ἔτους τῆς G. 11. Λουκᾶς] Cap. 2. 14. ἐπ'] ἐν G. 20. ἀνεζήτων A. 22. ηὗρον A.

instituit; fratres autem eius quatuor, Herodem nimirum eiusdem cum patre nominis et cum avo Antipatrum Lysaniamque et Philippum, quadrumviros declaravit.

Sciendum conscripta fuisse diversa evangelia, e quibus quatuor duntaxat B. apostolis probata, quae publice in ecclesia legerentur. A nonnullis salvatoris infantia scriptis exarata, quibus patrata ad annum aetatis secundum carnem 12 salvatoris saeculorum opificis miracula memorantur. Edita namque cuncta virtutum eius opera humanarum virium non erat conscribere, quod neque mundus universus, teste theologo, pro sensus aut intellectus captu digesta de mirandis eius volumina continere possit. Ea vero Lucas ex parte delibans solerter dixit; „puer crescebat et confortabatur spiritu, plenus sapientia et gratia dei erat in illo." Eius porro parentes per annos singulos die paschatis festo Hierosolymam se conferebant. Cum vero annorum esset 12, adscendentibus illis Hierosolyma secundum diei festi consuetudinem, consummatis diebus, ut redirent, remansit puer Iesus in Hierusalem. Et non cognovit Ioseph vel mater eius. Eum vero in comitatu esse rati, diei unius itinere processerunt; et inter cognatos et notos requisito et non invento, in Hierusalem quaesituri reversi sunt. Diebus itaque tri-

αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφιγ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ιγ'.

Τὰ ὑπόλοιπα τῶν Ῥωμαίων Καίσαρος Σεβαστοῦ Ὀκταουίου, τοῦ καὶ Αὐγούστου.

C *Ἐπὶ Καίσαρος Αὐγούστου φιλόσοφοι ἤκμαζον ἐπίσημοι οὗτοι, Βιργίλιος, Σαλούστιος, Λίβιος, Ὁρτένσιος, Τερέντιος, Ὁράτιος, Ἀθηνόδωρος Ταρσεὺς καὶ Σιτίων Ἀλεξανδρεύς.*

Ἀθηναῖοι στασιάζειν ἀρξάμενοι κολασθέντες ἐπαύσαντο.

Αὔγουστος κρατήσας μετὰ Γάϊον Ἰούλιον Καίσαρα τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς τὰ πάντα ἔτη νϛ', μονοκράτωρ δὲ ἔτη μγ', ὡς δὲ ἕτεροι μη', τελευτᾷ τὸν βίον ἐν Ῥώμῃ, καθ' ὃν χρόνον ἔκλειψις ἡλιακὴ γέγονε, λιμός τε κατέσχε τὴν Ῥωμαίων ἰσχυρὰ, ὡς πολλῶν δηναρίων τὸν μόδιον τοῦ σίτου πραθῆναι.

D *Ὁ αὐτὸς τοὺς οἰκήτορας Ῥώμης κατὰ πρόσωπον ἀριθμήσας εὗρεν οἰκοῦντας αὐτὴν ἀνδρῶν μυριάδας ιγ' καὶ ,αλζ'.*

Τιβέριον δὲ τὸν αὐτοῦ πρόγονον υἱοθετησάμενος, περιφανῆ

2\. *αὐτῶν*] *αὐτοὺς* G. 6. *καὶ Καίσαρος* m. 9. *βιργήλιος* B. 10. *Σιτίων*] *Σωτίων* Scaliger p. 76. ex Hieronymo. *Sition* etiam Eusebius p. 368. 14. *τοῦ βίου* G. 15. *ἡλιακὴ* B. *ἡλίου* G. 17. *τοὺς* om. B.

bus elapsis in templo medio doctorum consessu sedentem, illos audientem et interrogantem repererunt. Omnes porro qui eum audiebant, eius sapientia responsisque cognitis stupebant.

ANNI MUNDI 5513.

Divinae Incarnationis an. 13.

Reliqua Romanorum et Caesaris Octavii Augusti gesta.

Augusto Caesare imperante Virgilius, Salustius, Livius, Hortensius, Terentius, Horatius, Athenodorus Tarsensis et Sition Alexandrinus philosophi clarebant.

Athenienses res novas moliti et castigati quieverunt.

Augustus post C. Iulium Caesarem imperium adeptus, annis in universum 56 solus annis 43, vel ut aliis placet 48 regnavit. Diem extremum Romae obit, quo tempore solis eclipsis contigit, famesque adeo valida Romanum imperium obtinuit, ut aere plurimo frumenti modius distraheretur.

Romae civibus viritim recensitis myriades hominum 13 et 1037 idem numeravit.

Tiberium privignum adoptatum imperii successorem illustrem et Roma-

τῆς ὅλης ἀρχῆς διάδοχον, καὶ Ῥωμαίων τρίτον ἀνέδειξεν αὐτοκράτορα, ὃς καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη κβ'.

Τὰ ὑπόλοιπα τοῦ δευτέρου ἀλλοφύλου Ἀρχελάου υἱοῦ Ἡρώδου.

Οὗτος μετὰ θ' τῆς ἀρχῆς ἔτη εἰς Βίενναν πόλιν Γαλατίας ὑπὸ Ῥωμαίων ἐξορίζεται.

Ἰουδαίων γ' ἀλλόφυλος Ἡρώδης, υἱὸς Ἡρώδου, ἀδελφὸς Ἀρ- P. 319
χελάου, ἔτη κδ'.

Οὗτος Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἀνεῖλε τῷ ἔτει τῆς αὐτοῦ ἀρ- V. 254
χῆς, ἐφ' οὗ καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἑκουσίως δι' ἡμᾶς τὸ σωτήριον πάθος ὑπέστη.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφιε'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ιε'.

Ῥωμαίων γ' μόναρχος Τιβέριος ἔτη κβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ͵εφιε'.

Τῆς μικρᾶς Ἀσίας σεισμῷ ιγ' πόλεις κατεπτώθησαν, Ἔφεσος, B
Μαγνησία, Σάρδεις, Μοστηνή, Αἰγαί, Ἱεροκαισάρεια, Φιλαδέλφεια, Τμῶλος, Τῆμνος, Μύρινα, Κύμη, Ἀπολλωνία Δία, Ὑρκανία.

5. ἔτη τῆς ἀρχῆς G. Βίενναν] βίενναν AB. Βίαναν G. *Viennam* Eusebius p. 368. Γαλατίας] Vulgo Γαλιλαίας. Correxi ex Eusebio, ubi est *Galatarum*. Γαλλίας m. Similiter peccatum p. 331 a. 8. τοῦ δὲ κόσμου ͵εφιε' addit m. 13. ἔτη] ἔτος B. 14. μονάρχης G. 17. σάρδις AB. Vulgo Μοστίνη. *Mosthene* Eusebius p. 369. Αἰγαί] Vulgo Αἶγαι. Φιλαδελφία G. 18. Τῆμνος] τῖμος A. τίμος B. *Temnus* Eusebius. Vulgo Μυρῖνα. μυρίνα B. κυμὴ B.

norum Imperatorem tertium renunciavit, qui deinde annis viginti duobus rempublicam administravit.

Reliqua Archelai filii Herodis regis alienigenae gesta.

Hic rerum summa annos novem potitus Viennam Galliae a Romanis in exsilium mittitur.

Iudaeorum rex 3 alienigena Herodes, Herodis alterius filius, Archelai frater, annis 24, mundi vero 5515.

Hic Ioannem baptistam occidit ipso regni accepti anno redeunte. Eo regnante spontaneam pro nobis passionem dominus subiit.

ANNI MUNDI 5515.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 15.

Romanorum monarcha 3 Tiberius tenuit imperium annis 22, mundi vero 5515.

Urbes minoris Asiae tredecim terrae motu corruunt: Ephesus, Magnesia, Sardes, Mostine, Aegae, Hierocaesaria, Philadelphia, Tmolus, Tymus, Myrina, Cumae, Apollonia Dia, Hyrcania.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφκ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη κ'.

Τὴν μὲν κατὰ σάρκα γέννησιν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύο μόνοι τῶν εὐαγγελιστῶν ἱστόρησαν, Ματθαῖος τὸ βασιλικὸν ἐκ τοῦ Δαβὶδ κατὰ Σολομῶνα καὶ Λουκᾶς τὸ ἱερατικὸν ἐκ τοῦ αὐτοῦ Δαβὶδ, κατὰ Νάθαν υἱὸν αὐτοῦ. C τὴν δὲ ἄχρονον γέννησιν ἐκ τοῦ πατρὸς Ἰωάννης μόνος ὁ υἱὸς τῆς βροντῆς ἐθεολόγησε. τὸν μέντοι περὶ τοῦ βαπτίσματος λόγον οἱ τέσσαρες ὁμοφρόνως συνέγραψαν, εἰκότως. ἀλλ' οἱ μὲν τρεῖς ἀπροσδιορίστως, Λουκᾶς δὲ ὁ θεσπέσιος καὶ τὸν χρόνον ἠκρίβωσεν εἰπὼν οὕτως· ἐν ἔτει ιε' τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς, ἐπὶ ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο D ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν τοῦ Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. ἄξιον μὲν οὖν θαυμάσαι τὴν θείαν τοῦ σοφωτάτου εὐαγγελιστοῦ συντομίαν, πῶς ἐν ὀλίγαις λέξεσι τὰ διὰ πολλῶν τοῖς πολλοῖς ἱστορούμενα διδάσκει τὸν χρόνον τοῦ κρατοῦντος, ἐπεὶ καὶ πᾶσα χρονικὴ ψῆφος ἢ ἐκ τῶν πάλαι γενεαρχῶν ἢ ἐκ τῶν ἔπειτα βασιλέων ἐπισήμων λαμβάνεται,

2. ἔτη] ἔτος AB. 5. κατὰ Σολομῶνα — Δαβὶδ om. B. 7. ὁ om. G. 9. ὁμοφώνως m. 10. δὲ om. G. 11. οὕτως] Cap. 3. 15. ἀβιλινῆς AB. 19. πῶς] ὡς G.

ANNI MUNDI 5520.

Divinae Incarnationis an. 20.

Domini et dei et salvatoris nostri Iesu Christi secundum carnem ortum evangelistae soli duo, Matthaeus quidem regio genere ex David per Salomonem, Lucas vero sacerdotali ex David per Nathan filium eius traducto natum fecerunt; quae vero aeterna et supra temporis mensuram ex patre nativitas a solo Ioanne tonitrui filio divino stilo conscripta est. Ac baptismi quidem historiam quatuor omnes exposuerunt et commode; verum ex illis tres, sine temporis nota vel characterе, divinus autem Lucas etiam tempus diligenter annotavit, hoc pacto dicens: „anno decimo quinto imperii Tiberii Caesaris, procurante Pontio Pilato Iudaeos, tetrarcha Galilaeae Herode, Philippo eius fratre tetrarcha Itureae et Trachonitidis regionis, Lysania vero Abylinae tetrarcha, sub pontificibus Anna et Caipha; factum est verbum domini super Ioannem Zachariae filium in deserto. Et venit in omnem regionem circa Iordanem praedicans baptismum poenitentiae in remissionem peccatorum." Eruditissimi evangelistae contracto sermone res a plerisque fusius expositas, principum videlicet singulorum tempus enarrantis miranda brevitas; ratio quippe temporum omnis aut ex antiquis familiarum auctoribus aut ex clarissimis deinceps regibus petitur.

τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἰουδαίας Πιλᾶτον, Ἡρώδην καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, μετὰ τῆς ἑκάστου τοπικῆς ἀρχῆς, τοὺς ἀρχιερατεύοντας, Ἄνναν καὶ Καϊάφαν. ἐπειδὴ δὲ πάντων ἔσχατον ἦν καὶ πρῶτον εἰπεῖν κατὰ ποῖον ἔτος τῆς δεσποτικῆς ἡλικίας ἦν, τὸ ιε' ἔτος Τι- P. 320
βερίου φράσας, πρότερον τὸν βαπτιστὴν καὶ τὸ εἶδος τοῦ βαπτίσματος, ὅσον ὑπόβαθρον τοῦ κατὰ Χριστὸν βαπτίσματος, ὥσπερ τινὰ στέφανον εἰσάγει, τὸν αὐτὸν χρόνον προσθεὶς καὶ τὴν κατὰ Νάθαν ἀπὸ Δαβὶδ γενεαλογίαν ἄλλῃ τάξει χρώμενος ἥ φησι.

Τὰ ὑπόλοιπα τοῦ μονάρχου Καίσαρος Τιβερίου.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφκ'.

Τιβέριος Δροῦσον τῆς ἀρχῆς κοινωνὸν προσλαβόμενος μετὰ B
μικρὸν ὡς φαρμακὸν ἀνεῖλε.

Τὸ Πομπηίου θέατρον ἐπρήσθη.

Τιβέριος Πόντιον Πιλᾶτον ἡγεμόνα τῆς Ἰουδαίας ἐξέπεμψε.

Φίλιππος τετράρχης Πανααιάδα ἀνακτίσας Καισάρειαν Φιλίπ- V. 255
που προσωνόμασεν.

Ὁ αὐτὸς πόλιν Ἰουλιάδα ἔκτισεν.

Ἡρώδης ἔκτισε Τιβεριάδα εἰς ὄνομα Τιβερίου Καίσαρος. ὁ αὐτὸς Λιβιάδα.

1. τὸν ἡγεμόνα] διὸ καὶ ἐπισημαίνει τὸν ἡγεμόνα m. 4. κατὰ] καὶ G. 8. ἢ B. ἥ A. ὡς G. 10. τοῦ κόσμου AB. 11. μετὰ B. κατὰ G. 13. Τὸ om. G. 15. παναιᾶδα B. ἀνακτήσας G. 17. πόλιν B. πόλεις G. 17. Ἰουλιάδα] Legebatur Ἰούδα. Correxi ex Eusebio p. 369. 19. Λιβιάδα] Vulgo Λιβάδα. *Liviadem* Eusebius.

Quare praesidem Iudaeae Pilatum, Herodem eiusque fratres designato singulorum principatus loco, pontificum denique munere functos Annam et Caipham observat. Quoniam vero quod in dicendo primum erat, dominicae nimirum aetatis annus quis numerandus, postremo retulit loco; sane praemisso Tiberii anno 15 baptistae quoque mentione prius habita baptismi eius speciem velut alterius a Christo instituti baptismi fundamentum contemplatus, ac si coronidem quandam imponeret, ipsum Chriti tempus, unaque generis eius a David per Nathan seriem alio ordine, ut inquit, usus subiungit.

Reliqua Tiberii Caesaris monarchae gesta.

ANNI MUNDI 5520.

Tiberius Drusum in imperii societatem adscitum, brevi spatio quasi veneficiis addictum, interfecit.

Pompeii theatrum igne consumptum.

Pontium Pilatum Iudaeae praesidem Tiberius abdicavit.

Philippus tetrarcha Paneadem a se reparatam Caesaream Philippi vocavit.

Alias Iudaeae urbes condidit.

Herodes Tiberiadem in Tiberii Caesaris honorem construxit.

Idem Iuliadem aedificavit.

Τὰ ὑπόλοιπα Ἡρώδου υἱοῦ Ἡρώδου.

C ### ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφλβʹ.

Τῆς σαρκώσεως ἔτη λβʹ.

Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν καὶ πρόδρομον βαπτίζοντα ἐν τῷ ὕδατι εἰς μετάνοιαν καὶ τῷ ἐν πνεύματι βαπτίσματι προοδοποιοῦντα τὸ τοῦ κατὰ Χριστὸν εὐαγγελίου κήρυγμα παρὰ πάντων τε ὡς προφήτην τιμώμενον φοβούμενος Ἡρώδης ἀνεῖλεν. οὕτως, ὡς Ἰώσηππός φησιν, ὡς δὲ ὁ θεῖος εὐαγγελιστὴς ἀκριβέστερόν φησι καὶ ὡς ἐλέγχοντα αὐτὸν ἐπὶ μοιχείᾳ τῆς γυναικὸς Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἡρωδιάδος.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφλγʹ.

D Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη λγʹ.

Ἐν τούτῳ τῷ ͵εφλγʹ ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ὅπερ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἡλικίας λγʹ ὑπῆρχε, τῆς δὲ ιαʹ περιόδου τῶν φλβʹ κυκλικῶν ἐτῶν σιγʹ, κατὰ τὸ ιθʹ ἔτος Τιβερίου Καίσαρος, ὁ κύριος ἡμῶν καὶ θεὸς Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς, ὁ φύσει μονογενὴς, ὁ ὁμοούσιος τοῦ ἀγεννήτου πατρὸς, υἱὸς προαιώνιος καὶ συναΐδιος τῷ ὁμοουσίῳ πνεύματι, ὁ εἷς τῆς ἀκτίστου καὶ παντουργοῦ τριάδος, μετὰ τὴν ἐκ παρθένου θεοπρεπῆ καὶ ἀπόρρητον γέννησιν, καὶ τὸ ὑπὸ Ἰωάννου ἐν Ἰορδάνῃ βάπτισμα καὶ

4. ἐν τῷ] ἐν om. G. 6. τοῦ addidi ex B. 7. ὡς] ὁ G.
8. φησιν, ὡς δὲ — ἀκριβέστερον addidi ex B. 9. μοιχίᾳ B.
12. ἔτος AB. ἔτει G. 13. κατὰ σάρκα om. G. 15. τοῦ Τιβερίου G.

Herodis alterius Herodis filii residua gesta.

ANNI MUNDI 5532.

Divinae Incarnationis an. 32.

Ioannem baptistam et praecursorem poenitentiae baptismum aqua perficientem et spirituali baptismo evangelii Christi praedicationi viam sternentem, velut prophetam ab omnibus habitum Herodes veritus e medio sustulit; ita refert Iosephus, quod adulterii in Herodiadem Philippi fratris uxorem admissi eum argueret.

ANNI MUNDI 5533.

Divinae Incarnationis an. 33.

Praesenti a mundi conditu anno 5533, qui salvatoris aetatis 33 exstat, circularium annorum 532, periodi 11, anno 213, Tiberii Caesaris 19, dominus noster et deus Christus Iesus, qui natura unigenitus et unius cum ingenito patre naturae, filius ante saecula, et spiritui eiusdem cum eo substantiae coaeternus, increatae et omnium opificis trinitatis una persona, post arcanum et deo congruum ex virgine ortum et baptismum in Iorda-

τὰς ἀπείρους θεοσημείας καὶ διδασκαλίας καὶ ἀποκαλύψεις τῶν P. 321
μυστηρίων τῆς οὐρανίου βασιλείας αὐτοῦ, πᾶσαν πληρώσας οἰκονομίαν, ἐπὶ τὸ σωτήριον πάθος προῄει ἑκουσίως κατὰ τὰς περὶ αὐτοῦ θείας προρρήσεις, καὶ πάσχει δι' ἡμᾶς ὅσα περὶ αὐτοῦ φρικτὰ καὶ ἀπορρήτου συγκαταβάσεως γέμοντα τοῖς ἱεροῖς εὐαγγελισταῖς ἐπιτόμως ἱστόρηται, καὶ σταυροῦται ὁ ἀναμάρτητος τῇ κζ' τοῦ Φαμενὼθ μηνὸς ἡμέρᾳ παρασκευῇ ἤτοι ϛ' σαββάτου, Μαρτίου κγ', ὥρᾳ ἡμερινῇ ϛ', ἐν ὑπατείᾳ Νέρωνος τὸ τρίτον καὶ Βαλερίου Μενσάλα. καὶ ταφεὶς ἀνίσταται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, Φαμενὼθ κθ' ἤτοι Μαρτίου κε', ἐπιφωσκούσης κυριακῆς μιᾶς σαββάτων, πρωῒ καλάνδων Ἀπριλλίων, α' τοῦ πρωτοκτίστου μηνὸς Νισὰν παρ' Ἑβραίοις καὶ Χριστιανοῖς, περὶ ἧς εἴρηται· B
ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. καὶ πάλιν· αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς, ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ θεός, περὶ ἧς καὶ ὁ θεοπάτωρ Δαβὶδ τὴν κοσμικὴν προανακρουόμενος σωτηρίαν μεμελῴδηκεν· αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ· περὶ ταύτης καὶ ἡμῖν ὁ πᾶς τοῦδε τοῦ γράμματος πόνος καταβέβληται, δεῖξαι τὴν αὐτὴν καὶ μίαν πρωτόκτιστον ἡμέραν σύστοιχον τῇ τοῦ θείου εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς ὑπερφυοῦς ἐξ ἁγίας παρθένου συλλήψεως τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἡμέρᾳ, καὶ τῇ τῆς ζωοποιοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως θεοειδεστέρᾳ καὶ ὁλοφώτῳ τοῖς ἀξίοις C

3. προΐῃ B. 4. ἡμᾶς] ἡμῶν G. 6. ἱστορεῖται G. ἀνμάρτητος B. 9. βαλερουσαμενσαλᾶ A. βαλερουσαμενσάλα B. Βαλλερουσαμενσαλᾶ G. Οὐαλερίου Μεσσάλα m. 11. σαββάτων] ὀκτὼ add. m. ἀπρηλίων B. 12. νισσᾶν A. νησσὰν B. Νισσὰν G.

nis fluento ab Ioanne susceptum, et innumera divina signa, documenta et regni eius caelestis mysteria revelata, adimpleto dispensationis cursu, iuxta vaticinia de eo divinitus pronunciata ad passionem salutis conciliatricem sponte processit et quae de eo horroris et arcanae pietatis plena sacris evangelii scriptoribus compendio sunt enarrata pro nobis patitur; nullique crimini obnoxius mensis Phamenoth die 27 Parasceues die, id est Sabbati 6, Martii 23, hora meridiei 6, Nerone tertium et Valerio Messala coss. crucifigitur; subinde sepultus tertio die resurgit Phamenoth 29, id est Martii 25 dominico, qui Sabbati primus est, illucescente, octavo Calendas Apriles, Nisan iuxta Hebraeos pariter ac Christianos mensis, primo conditi die primo. De die illo scriptum est: „in principio fecit deus caelum et terram." Et rursum: „iste est liber generationis caeli et terrae, in die quo creavit illa deus;" de quo deiparens David in humanae salutis praeludium cecinit: „hic dies quem fecit dominus, exsultemus et laetemur in eo." In quem eundem operis istius labor omnis collimat, eo nimirum consilio, ut eum primum ac primo conditum diem alteri, qui annunciationis et ex sacra virgine supra naturam conceptus unigeniti filii dei est et alii denuo diviniori certe et ex omni parte lucido in spiritu et veritate illum celebrare dignis, vivificae, inquam, a mortuis resurrectionis diei ex aequo

ἑορτάζειν αὐτὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. αὕτη Χριστιανοῖς ὀρθοδόξοις πρῶτον πάσχα καλῶς ἐχρημάτισεν, οὐκ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ καὶ φυγῇ τοῦ κατ' Αἴγυπτον αἰσθητοῦ Φαραὼ καὶ τῶν αὐτοῦ
V. 256 πικρῶν ἐργοδιωκτῶν, ἀλλ' ἐν καταλήψει τῆς νοητῆς Αἰγύπτου τῆς κακίας καὶ ἀγνοίας καὶ τοῦ ταύτης ἀρχηγοῦ διαβόλου, ὑπὲρ τοὺς τύπους καὶ τὴν νομικὴν σκιὰν αὐτῷ τῷ ἀληθινῷ ἀμνῷ τοῦ θεοῦ τῷ αἴροντι τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου κατατρυφῶσιν ἔργῳ καὶ λόγῳ. τῷ γὰρ πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστὸς καὶ τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ ἀπολυτρώσει πρὸς τὴν ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἐπειγομένοις διὰ σταυροῦ τῶν τῇδε παθῶν ἑκουσίου καὶ ταφῆς καὶ
D ἀναστάσεως, ἤτοι ταπεινώσεως μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ, δι' ἧς ὁ πάσης δυνάμεως καὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας δημιουργὸς, εὐδοκίᾳ τοῦ ἀγεννήτου πατρὸς καὶ συνεργείᾳ τοῦ ἁγίου καὶ ὁμοουσίου πνεύματος, πατήσας τὸν ἀδρανῆ ὑπερήφανον τύραννον ἐν τῇ τυραννουμένῃ ταπεινῇ φύσει τῶν ἀνθρώπων διὰ βασκανίαν τὴν παρ' αὐτοῦ ἐξανέστησεν, οὐ μόνον τοῖς ἐξ Ἀδὰμ ἐν Ἅιδῃ φρουρουμένοις πνεύμασι χαρισάμενος ἄφεσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν σαρκὶ ζῶσι καὶ πιστεύσασιν αὐτῷ, ὡς ἐκ τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων ἐστὶ καταμαθεῖν· χαίρετε γὰρ, ταῖς γυναιξὶ πρώτῃ φωνῇ, δι' ὧν ἅπασα λύπη τῷ γένει εἰσέφρησεν, προσεφθέγξατο,
P. 322 καὶ τοῖς ἱεροῖς μαθηταῖς, εἰρήνη ὑμῖν, ὁ πάσης εἰρήνης καὶ φιλοθέου στοργῆς αἴτιος, οὐ μόνον ταῖς λογικαῖς φύσεσιν, ἀλλὰ καὶ

7. τῷ αἴροντι] τοῦ αἴροντος G. 8. τῷ B. τὸ G. 9. ἐπειγομένοις] ὑφηγεῖται addit m. 13. εὐδοκίᾳ B. εὐγενείᾳ G. ἁγίου καὶ om. G. 14. καὶ ὑπερήφανον G. 16. αὐτοῦ] κατουμένην φύσιν addit m. 22. ἀλλὰ καὶ B. ἀλλὰ A. ἀλλ' G.

respondere demonstremus. Christianis recta fide illustratis, qui non in fermento veteri, nec post Aegyptiaci Pharaonis oculis conspicui crudeliumque operis praefectorum fugam, sed deserta nequitiae et ignorantiae intellectuali Aegypto, nec non eius principe diabolo supra legalis umbrae figuras, ipsi vero dei agno peccatum mundi tollenti sermone et factis collaetantur, dies hic idem pascha primum nuncupatus est. Pascha enim nostrum pro nobis immolatus est Christus, et ad supernam Hierusalem eius gratia et redemptionis pretio contendentibus dux praebitus est, per crucem nimirum et labores hic sponte toleratos, per sepulturam et resurrectionem; hoc est per abiectionem usque ad mortem, mortem autem crucis, per quam virtutis omnis et principatus et potestatis opifex, ingeniti patris virtute et spiritus eiusdem naturae consortis ope, in oppressa depressaque hominum natura tyranno vere infirmo debellato naturam eandem fascinis eius delusam reparavit, nec modo spiritibus ex Adam genitis, et in inferno detentis, sed et in carne vivis et in eum credentibus, prout a sacris evangelistis edocemur, remissionem largitus est; gaudete namque mulieribus, per quas pernicies omnis in humanum genus illapsa est, et sacris discipulis, pax vobis, pacis omnis et sanctae iuxta deum dilectionis auctor annunciavit et

οὐρανῷ καὶ γῇ καὶ στοιχείοις καὶ πάσῃ κτίσει συντάξας τὸ εἶναι τῇ σχετικῇ ἀλληλουχίᾳ. ὁ δ' αὐτὸς θεὸς καὶ κύριος ἡμῶν ἐπὶ τεσσαράκοντα τὰς ὅλας ἡμέρας ὀπτανόμενος καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν οὐ διέλειψε τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς, ἡνίκα καὶ ἐπ' ὄψεσιν αὐτῶν εἰς οὐρανοὺς ἀνελήφθη ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τῶν ἐλαιῶν, τῇ αὐτῇ τεσσαρακοστῇ μετὰ τὴν ἁγίαν ἀνάστασιν ἡμέρᾳ ε' μὲν οὔσῃ τῆς ἑβδομάδος, τρίτῃ δὲ τῇ κατὰ Ῥωμαίους Μαΐου μηνός. ἔστιν οὖν, ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, ,εφλδ' ἔτος τοῦ κόσμου, καὶ τοῦτο πρῶτον ἄγον ἡμέραν ἔτος κυριακὴν, τὸ πρῶτον κυριακὸν πάσχα Μαρτίου μηνὸς κε' κατὰ Ῥωμαίους, B κατὰ δὲ Αἰγυπτίους Φαμενὼθ κθ', κατὰ δὲ τὰς θεοπνεύστους παλαιὰς καὶ νέας γραφὰς Νισὰν πρῶτος πρωτόκτιστος ἡμέρα τοῦ πρωτοκτίστου μηνὸς ὑπάρχουσα, καθ' ἣν ἡ ἐν Χριστῷ καινὴ κτίσις ἀρξαμένη, πάντας εἰς ζωὴν ἐκ θανάτου μετήγαγε τοὺς ὀρθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας.

Ἀφρικανοῦ περὶ τῶν κατὰ τὸ σωτήριον πάθος καὶ τὴν ζωοποιὸν ἀνάστασιν. C

Τὸ δὲ καθ' ἕκαστον τῶν πράξεων αὐτοῦ καὶ θεραπειῶν σωμάτων καὶ ψυχῶν καὶ τῶν τῆς γνώσεως ἀποκρύφων, ἀναστάσεώς τε τῆς ἐκ νεκρῶν αὐταρκεστάτοις πρὸ ἡμῶν μαθηταῖς τε καὶ ἀποστόλοις αὐτοῦ δεδήλωται. καθ' ὅλου τοῦ κόσμου σκό-

5. καὶ om. G. ἐπόψεσιν AB. 6. ἀναστάσιν B. ἀναστάσιμον G. 7. ϛ' B. πέμπτῃ G. τῇ om. G. 11. κατὰ δὲ m. κδ' κατὰ δὲ G. 12. νισσᾶν A. νησσὰν B. Νισσὰν G. 13. ἡ om. G. 18. θεραπιῶν B. 20. αὐταρκεστάτως Scaliger p. 77.

non naturis duntaxat ratione praeditis, sed caelo quoque et terrae et elementis et creaturis omnibus mutua ad invicem cohaerentia durationem et salutem largitur. Idem vero deus et dominus noster diebus integris quadraginta discipulis visus, et de regno dei frequenter eos alloquutus, nusquam eis defuit, donec sub eorum conspectu in sacro olivarum monte die a resurrectione quadragesimo, qui hebdomadis fuit 5, Martii vero 3, in caelum assumptus est. Ut summatim itaque perstringam, annus hic est ab orbe condito 5534 a dominico etiam die cursum iniens, dominicum, inquam, primum pascha; dies quoque mensis apud Romanos Martii 25, Phamenoth Aegyptiorum 29, et iuxta caelitus inspiratas novi veterisque testamenti scripturas Nisan mensis primo conditi primus et primo conditus, qui nova exoriente creatura omnes in deum recte credentes e morte in vitam asseruit.

Ex Africano de iis, quae in salutari Christi passione et vivifica resurrectione contigerunt.

Gesta sane illius singula, corporum animarumque curationes, praedicationis resurrectionisque a mortuis recondita quaeque secreta discipulis apostolisque illius nobis antiquioribus satis innotuere. Horribiles tenebrae

τος ἐπήγετο φοβερώτατον, σεισμῷ τε αἱ πέτραι διερρήγνυντο καὶ τὰ πολλὰ Ἰουδαίας καὶ τῆς λοιπῆς γῆς κατερρίφθη. τοῦτο τὸ σκότος ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου Θάλλος ἀποκαλεῖ ἐν τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἀλόγως. Ἑβραῖοι γὰρ ἄγουσι τὸ πάσχα κατὰ σελήνην ιδʹ, πρὸ δὲ μιᾶς τοῦ πάσχα τὰ περὶ τὸν σωτῆρα
D συμβαίνει. ἔκλειψις δὲ ἡλίου σελήνης ὑπελθούσης τὸν ἥλιον γίνεται· ἀδύνατον δὲ ἐν ἄλλῳ χρόνῳ, πλὴν ἐν τῷ μεταξὺ μιᾶς καὶ τῆς πρὸ αὐτῆς κατὰ τὴν σύνοδον αὐτὴν ἀποβῆναι. πῶς οὖν ἔκλειψις νομισθείη κατὰ διάμετρον σχεδὸν ὑπαρχούσης τῆς σε-
V. 257 λήνης ἡλίῳ; ἔστω δή, συναρπαζέτω τοὺς πολλοὺς τὸ γεγενημένον καὶ τὸ κοσμικὸν τέρας ἡλίου ἔκλειψις ὑπονοείσθω ἐν τῇ κατὰ τὴν ὄψιν. Φλέγων ἱστορεῖ ἐπὶ Τιβερίου Καίσαρος ἐν πανσελήνῳ ἔκλειψιν ἡλίου γεγονέναι τελείαν ἀπὸ ὥρας ἕκτης μέχρις ἐνάτης, δηλῶν ὡς ταύτην. τίς δ' ἡ κοινωνία σεισμῷ καὶ ἐκλείψει, πέ-
P. 323 τραις ῥηγνυμέναις καὶ ἀναστάσει νεκρῶν τοσαύτῃ τε κινήσει κοσμικῇ; ἐν γοῦν τῷ μακρῷ χρόνῳ τοιοῦτόν τι συμβὰν οὐ μνημονεύεται, ἀλλ' ἦν σκότος θεοποίητον, διότι τὸν κύριον συνέβη παθεῖν, καὶ λόγος αἱρεῖ ὅτι ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες εἰς τοῦτον συναιροῦνται τὸν χρόνον ἐν τῷ Δανιήλ. καὶ μεθ' ἕτερα· ἀπὸ δὲ Ἀρταξέρξου αἱ οʹ ἑβδομάδες εἰς τὸν ἐπὶ Χριστοῦ συντελοῦνται

1. Vulgo ἐπείγετο. Scaliger ἐπεγένετο. τε B. δὲ G. 2. τῆς Ἰουδαίας G. κατερρίφθη B. κατερρίφη G. 11. ἐν τῇ B. ἕν τι G. 13. τελεία A. 14. δηλῶν] δῆλον G et Scaliger p. 77. 15. τοσαύτη B. κίνησις κοσμική AB. 20. αἱ οʹ B. ἑβδομήκοντα G.

orbi universo incubuere; petrae terrae motu discissae, pluraque per Iudaeam et regiones reliquas aedes in solum deiectae sunt. Tenebras huiusmodi solis defectum vocat Thallus historiarum libro tertio, et me quidem iudice, nullo fundamento. Hebraei quippe luna 14 pascha celebrant; at certe paschalem solemnitatem die praeeunte, quae passionem spectant a salvatore tolerata fuere; solis vero defectus nonnisi luna solem subeunte cernitur. Verum cum non alio temporis momento praeterquam eo quod lunae veteris diem ultimum et renovandae primum contingit, in ipso nimirum utriusque sideris congressu eclipsin ingruere observemus, qua ratione censebitur eclipsis sole oppositam lunae caeli partem tenente? Esto tamen, rapiat post se quos volet et inter alia toti orbi manifesta unum hoc solis deficientis ex oculorum iudicio portentum numeretur; sane luna toto orbe radiante ab hora diei 6 ad 9 usque integram solis eclipsin Tiberio Caesare imperante contigisse narrat Phlegon; eam utique de qua nobis sermo. Verum enim vero quae tanta est cum terrae motu et eclipsi diruptis saxis et resurrectioni mortuorum tantaeque creaturarum omnium perturbationi societas? Certe longa retro annorum serie simile quid nulla reperimus accidisse memoria. Erunt itaque novum dei opus illae tenebrae ipso mundi domino patiente exortae. Septuaginta vero hebdomades a Daniele memoratas hoc tempore complendas et terminum attigisse ratio convincit. Et quibusdam interiectis: ab Artaxerxis autem imperio ad aetatem usque Christi ex He-

χρόνον κατὰ τοὺς Ἰουδαίων ἀριθμούς. ἀπὸ γὰρ Νεεμίου, ὃς ὑπ' Ἀρταξέρξου τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀνοικίσων ἐπέμφθη, ἐπὶ τὸ ιε' καὶ ρ' τῆς Περσῶν βασιλείας, αὐτοῦ δ' Ἀρταξέρξου κ' ἔτει, ὀλυμπιάδος πγ' ἔτει δ'. ἐπὶ τούτων τῶν χρόνων, ὅς ἦν ὀλυμπιά- B δος σβ' ἔτος δεύτερον, Τιβερίου δὲ Καίσαρος ἡγεμονίας ἔτος ις', ἔτη συνάγεται νοε', ἅπερ Ἑβραϊκὰ υϟ' ἔτη γίνεται κατὰ τὸν σεληνιαῖον μῆνα τοὺς ἐνιαυτοὺς ἐκείνων ἐξαριθμουμένων, ὡς ἔστι πρόχειρον εἰπεῖν ἡμερῶν κθ' καὶ ἡμισείας, τοῦ κυκλικοῦ ἐνιαυτοῦ τοῦ καθ' ἥλιον ὑπάρχοντος ἡμερῶν τξε' δ', τὴν κατὰ σελήνην δωδεκάμηνον παραλλάσσειν ἡμέρας ια' καὶ δ'. διὰ τοῦτο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἰουδαῖοι τρεῖς μῆνας ἐμβολίμους ἔτεσιν η' παρεμβάλλουσιν. ὀκτάκις γὰρ τὰ ια' καὶ τέταρτον ποιεῖ τρίμηνον. τὰ τοίνυν νοε' ἔτη ὀκταετίαι μὲν γίνονται νθ' καὶ μῆνες τρεῖς, ὡς τριμήνου ἐμβολίμου τῇ ὀκταετίᾳ γινομένης, ἔτη συνάγεται ιε', C ταῦτά τε πρὸς τοῖς νοε' ἔτεσιν ο' ἑβδομάδες. μὴ δή τις ἡμᾶς τῶν κατ' ἀστρονομίαν ἀριθμῶν ἀπείρους εἶναι νομιζέτω, τξε' ἡμερῶν καὶ τετάρτου μορίου προτεταχέναι αὐτήν. οὐδὲ γὰρ ἀγνοίᾳ τἀληθοῦς, διὰ δὲ τὴν λεπτολογίαν τὸ ψηφιζόμενον συνετέμομεν. τοῖς δὲ ἐπ' ἀκριβὲς πάντα πειρωμένοις ἐξετάζειν καὶ τοῦθ' ὡς ἐν βραχεῖ παρακείσθω. τὸ μὲν ἔτος ἐπίπαν ἕκαστόν

2. ἀνοικήσω (sic) B. ἐνοικήσων A. οἰκήσων G. ιε' καὶ ρ'] εἰκοστὸν καὶ ἑκατοστὸν G. 3. κ' ἔτει] κ' ἔτη A. 5. σβ' Scaliger p. 77. Vulgo οβ'. Τιβερίου δὲ Scaliger. Vulgo δὲ Τιβερίου. 9. τὴν om. G. 10. παραλλάσσοντος Scaliger. 14. γινομένης] προσγινομένου m. 16. τῶν om. G. 20. ἐν om. G. βραχεῖ B. γραφῇ G. παρακείσθω B et codex Barberin. ap. Goarum. παραθέσθαι G. ἐπὶ πᾶν Barber.

braeorum computo septuaginta numerantur hebdomades. A Neemia quippe qui sub Artaxerxe Hierusalem suis incolis instauraturus circa imperii Persarum annum vicesimum supra centesimum ipsius videlicet Artaxerxis 20 et ab Olympiadis 83 anno 4 ad hoc usque tempus et Olympiadis 202 annum 2, Tiberii vero Caesaris annum 16, alii anni 475 putantur; qui Hebraeorum annis 490, illis nimirum annos lunaribus mensibus dierum 29 cum medio conflatos, quod demonstrare facile est, recensentibus, coaequantur; solaris quippe anni periodus diebus 365 cum quadrantis appendice conficitur; lunaris autem mensibus licet 12 composita diebus 11 et quadrante variare deprehenditur; quae causa est ut menses tres insititios annis octo evolutis Graeci Iudaeique interponant; octo siquidem per undecim cum quadrante ducta spatium trimestre componunt. Anni itaque 475 per octennia 59 et menses tres dividuntur; ex trimestribus itaque unicuique octoeteridi intercalatis anni quindecim colliguntur, quos si annis 475 addideris, dubio procul hebdomades 72 colliges. Nemo itaque nos ceu praeceptis astronomiae parum imbutos arguat, qui annum diebus 365 et quadrante componi iam statuimus; non ex veritatis quippe inscitia, quin immo exquisitas potius astronomiae minutias sectati relatam summam in hunc modum subduximus; accuratiorem vero omnium notitiam consequi cupidis, quod sequitur etiam tanquam in tabula repraesentetur. Annorum unusquisque dierum omnino 365

ἔστιν ἡμερῶν τξε' καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς ἐννεακαιδέκατον διαιρεθείσης μέρη τούτων τὰ ε'. μεταξὺ δὲ τοῦ λέγειν τὸν ἐνιαυτὸν ἡμερῶν τξε' καὶ τετραμορίου καὶ τῶν ἀπὸ ιθ' τῆς νυχθημέρου μερῶν ε' εἰς τὰ υοε' ** ἡμέραι τὸ παράλληλόν εἰσιν ς' καὶ
D τετραμόριον. ἔτι γε μὴν τὸν τῆς σελήνης μῆνα κατὰ τὴν ἀκριβῆ λεπτολογίαν εὑρίσκομεν κθ' καὶ ἡμισείας ἡμέρας καὶ νυκτὸς διαιρεθείσης εἰς μέρη σε'. τούτων τὰ ο' καὶ ἥμισυ ἃ γίνεται ἐνενηκοστοτέταρτα τρία. καὶ ταῦτα περὶ ὀλίγων χρόνων καταγίνεται. συμβαίνει δὲ τῶν ἀπὸ Ἀρταξέρξου βασιλείας ἔτους κ', ὡς ἐν τῷ Ἔσδρᾳ παρ' Ἑβραίοις, ὅπερ καθ' Ἕλληνας ἦν ὀλυμπιάδος ὀγδοηκοστῆς τέταρτον ἔτος, μέχρις ἕκτου καὶ δεκάτου Τιβερίου Καίσαρος, ὅπερ ἦν ὀλυμπιάδος σβ' ἔτος δεύτερον, ἐπισυνάγεσθαι
P. 324 τὰ προειρημένα υοε', ἃ γίνεται καθ' Ἑβραίους ἔτη υϞ', ὡς προείρηται, τοῦτ' ἔστιν ἑβδομάδες ο', καθὰ προεφητεύθη τῷ Δανιὴλ ὑπὸ τοῦ Γαβριὴλ ἡ Χριστοῦ παρουσία. εἰ δέ τῳ δοκεῖ τὰ ιε' ἔτη τὰ Ἑβραϊκὰ πλάνην ἐγγεννᾶν μετ' ἐκεῖνα εἰς ἡμᾶς ἔτη ι' ἐγγύς, καὶ οὐδὲν ἐν μέσῳ παράδοξον ἱστόρηται. δύναται δὲ καὶ
V. 258 ἡ μία καὶ ἡμίσεια ἑβδομὰς, ἣν ἐπὶ συντελείᾳ παραλαμβάνεσθαι δεῖν ὑπονοοῦμεν, παρηγορεῖν τὸν ἐπιζητούμενον τῶν ιε' ἐτῶν καὶ

1. εἰς] καὶ εἰς B. 2. ε'] πέντε G. πάντα Barber. 4. Lacunam indicavit Scaliger. 7. Post ἥμισυ G lacunam indicavit. 7. ἐνενηκοστῷ τέταρτα A. ἐνενηκοστὰ τέταρτα Scaliger. 8. περὶ ὀλίγον χρόνον G. παρ' ὀλίγον χρόνον Scaliger. 10. Vulgo ὀγδοηκοστῷ τετάρτῳ. Correxit Scaliger. 16. ἐγγεννᾶν B. ἐγεννᾶν G. ι'] „διακόσια Barber." Goar. σ' B. 19. τὸν B. τὸ G.

numerum intercipit; diei vero et noctis spatio per decemnovennale distributo quinariam eius partem dividentem esse percipimus. Interim vero cum annum diebus 365 et quadrante componi, et ex decemnovennalis quotientis partibus quinque . . . . post annos 475 dies sex cum quadrante ex aequo respondentes emergunt. Insuper vero mensem lunarem dies 29 et medium ad numerandi exquisitiorem peritiam includere reperimus; dieique ac noctis intervallo in partes 215 distributo harum 71 cum media . . . . quae nonagesima quarta tria conficiunt habemus. Et haec brevi temporis spatio colliguntur. Ab Artaxerxis autem imperii anno vigesimo (cuius Esdras Hebraeis laudatus auctor testis est) qui Graecanicae Olympiadis 84 quartus fuit, ad Tiberii Caesaris annum decimum sextum, qui Olympiadis 202 anno 4 aequalis est; annos Iulianos 475 supra memoratos, qui Hebraeos 490 iuxta praemissa, componunt, numerantur, id est hebdomades 70, post quas Christi adventus a Gabriele Danieli praenunciatus est. Hebraici vero anni quindecim aliis adiecti annorum saltem 10 errorem licet non nemini videantur invehere; certe dubium hoc in medium nihil absurdi proferre indubius sum. At quam commode hebdomas una et altera media (quam ad numeri complementum assumendam coniicimus) de annis 15 quaestioni factae medeatur, et terminum reddat breviorem, uno

κουφίζειν χρόνον, ὅτι τε συμβολικώτερον αἱ προφητεῖαι ἐξενηνεγμέναι τυγχάνουσι δῆλον. ὁπόσον δὲ ἐφ' ἡμῖν, ὀρθῶς οἶμαι τὴν γραφὴν ἐδεξάμεθα, ἐπεὶ καὶ συναιρεῖσθαί πως ἡγουμένη τῆς ὀπτασίας περικοπὴ δοκεῖ, ἧς ἡ ἀρχή· ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Βαλτάσαρ· ἔνθα περὶ τῆς καθαιρέσεως τῆς Περσῶν ἀρχῆς ὑφ' B Ἑλλήνων προδηλοῖ, ἣν διὰ τοῦ κριοῦ καὶ τοῦ τράγου προδηλοῖ, ἡ θυσία, φησίν, ἡ ἀρθεῖσα καὶ τὰ ἅγια ἐρημωθήσεται εἰς καταπάτημα, ἅπερ εἰς ‚βτ' ἡμέρας περιγραφήσεται. εἰ γὰρ εἰς μῆνα τὴν ἡμέραν λογισαίμεθα, ὡς ἀλλαχοῦ κατὰ προφητείαν εἰς ἐνιαυτοὺς αἱ ἡμέραι παραλαμβάνονται, καὶ ἄλλως ἀλλαχόθι, αναλύσαντες ὁμοίως τοῖς πρὸ τούτου εἰς μῆνας τοὺς Ἑβραϊκούς, εὕροιμεν ἂν κ' τῆς Ἀρταξέρξου βασιλείας ἀπὸ τῆς ἁλώσεως Ἱερουσαλὴμ συντελούμενον τὸν χρόνον. ἔτη γὰρ συνάγονται ρπε' καὶ ἐνιαυτὸς εἷς, ἐν ᾧ τὴν πόλιν ἐτείχισεν ὁ Νεεμίας. τοὺς οὖν ρπς' ἐνιαυτοὺς μῆνας εὑρίσκομεν ‚βτ' Ἑβραϊκούς, τῆς ὀκταετίας C ἀκολούθως τοὺς πρὸς τούτοις ἐμβολίμους τρεῖς μῆνας προσλαμβανούσης. ἀπὸ δὲ Ἀρταξέρξου, ὅθεν ὁ λόγος ἐξῆλθεν, οἰκοδομηθῆναι Ἱερουσαλὴμ ο' ἑβδομάδες συντελοῦνται. ἰδίᾳ δὲ περὶ τούτων καὶ ἀκριβέστερον ἐν τῷ περὶ ἑβδομάδων καὶ τῆσδε τῆς προφητείας ἀπεδείξαμεν. θαυμάζω δὲ Ἰουδαίων μὲν μήπω φασκόντων ἐληλυθέναι τὸν κύριον, τοὺς ἀπὸ Μαρκίωνος δὲ ἀπὸ τῶν

1. χρόνον] „χρόνους P." Goar. 4. ἡ ἀρχή] Daniel. cap. 8. 5. ὑφ' B. ἐφ' G. 6. κριοῦ Scaliger. Vulgo κυρίου. 8. περιγράφεται B. 10. ἄλλως Scaliger p. 78. Vulgo ἄλλος. 12. εὕροιμεν Scaliger. εὕρομεν vulgo. εὕρωμεν B. 14. ᾧ τὴν Scaliger. ᾧ εἰς τὴν G. 16. τοὺς] τοῖς A. 21. τῶν B. om.

verbo consummationem abbreviet, quod prophetiae symbolis involutae proferri soleant, omnino manifestum puto. Sane quantum Minerva dedit, scripturam recte me percepisse arbitror; quandoquidem ipsum de visione dictum praecedens calculos omnes in summam redigere videtur, cuius verbis primis ait. In anno tertio regni Baltasar: „quibus de regni Persarum, Graecorum armis excidio (quorum regnum utrumque arietis et hirci figura designat) vaticinatur;" sacrificium, „inquit," tolletur, et sancta in conculcationem deserta fient, quae diebus 2300 circumscribentur. „Die namque in mensem a nobis reputato, prout prophetarum locis aliis dies annorum vice et iterum alibi diversa ab his ratione sumuntur, diebus pariter superius memoratis in menses redactis, a capta Hierusalem ad Artaxerxis annum vigesimum summam omnem consummatam observavimus. Anni siquidem colliguntur 185, quibus alter, quo Neemias urbi murum circumposuit, addendus. Hebraicos itaque menses 2300 annos computamus 186, quorum octoerides singulae menses tres intercalares ad sese ordine derivant. Caeterum ab Artaxerxis tempore quo de reparandis aedibus Hierusalem edictum promulgatum est hebdomades 70 complentur. De his vero accuratiorem tractatum de hebdomadum et praefata prophetia opusculo privatim exposuimus. Iudaeos autem dominum nondum venisse, Marcionis quoque discipulos

προφητειῶν μὴ προηγορεῦσθαι οὕτω γυμνῶς ὑπ' ὄψιν τῶν γραφῶν δεικνυουσῶν. καὶ μετ' ὀλίγα· συνάγονται δὲ τοίνυν οἱ χρόνοι ἐπὶ τὴν τοῦ κυρίου παρουσίαν ἀπὸ Ἀδὰμ καὶ τῆς ἀναστάσεως D ἔτη ,εφλα'. ἀφ' οὗ χρόνου ἐπὶ ὀλυμπιάδα σν' ἔτη ρϞβ', ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν ἡμῖν ἀποδέδεικται.

Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου περὶ τῶν αὐτῶν.

Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ κύριος ἡμῶν κατὰ τὰς περὶ αὐτοῦ προφητείας ἐπὶ τὸ πάθος προῄει ἔτους ιθ' τῆς Τιβερίου βασιλείας. καθ' ὃν καιρὸν καὶ ἐν ἄλλοις μὲν Ἑλληνικοῖς ὑπομνήμασιν εὕρομεν ἱστορούμενα κατὰ λέξιν ταῦτα. ὁ ἥλιος ἐξέλιπε. Βιθυνία ἐσείσθη. Νικαίας τὰ πολλὰ ἔπεσεν. ἃ καὶ συνᾴδει τοῖς περὶ τὸ πάθος τοῦ σωτῆρος ἡμῶν συμβεβηκόσιν. γράφει P. 325 δὲ καὶ Φλέγων ὁ τὰς ὀλυμπιάδας περὶ τῶν αὐτῶν ἐν τῷ ιγ' ῥήμασιν αὐτοῖς τάδε· τῷ δ' ἔτει τῆς σβ' ὀλυμπιάδος ἐγένετο ἔκλειψις ἡλίου μεγίστη τῶν ἐγνωσμένων πρότερον, καὶ νὺξ ὥρᾳ ἕκτῃ τῆς ἡμέρας ἐγένετο, ὥστε καὶ ἀστέρας ἐν οὐρανῷ φανῆναι. σεισμός τε μέγας κατὰ Βιθυνίαν γενόμενος τὰ πολλὰ Νικαίας κατεστρέψατο. καὶ ταῦτα μὲν ὁ δηλωθεὶς ἀνήρ. τεκμήριον δ' ἂν γένοιτο τοῦ κατὰ τόδε τὸ ἔτος πεπονθέναι τὸν σωτῆρα ἡ τοῦ κυρίου κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου μαρτυρία, ἥτις μετὰ τὸ ιε' ἔτος

1. προηγορέσθαι A. γυμνῶς Scaliger. Vulgo γυμνός. 2. δὲ om. G. 3. ἀναστάσεως] κτίσεως m. 6. Εὐσεβίου] P. 370. 11. ἐξέλειπεν B. συνᾴδει B et P apud Goarum. σάδει G. congruunt Eusebius. 13. Φλέγων B et Eusebius. Vulgo λέγων. τῷ δὲ δ' B. 17. γενόμενος om. G. 18. δολωθεὶς A.

nusquam eius adventum prophetiis enunciatum asserentes non possum non mirari." Et post pauca: „anni itaque ab Adam condito ad Christi adventum et eius resurrectionem 5531 colliguntur; a qua temporis epocha ad Olympiadem 250 anni 192, ut in praecedentibus declaratum est, intercurrunt."

Eusebii Pamphili de iisdem.

Iesus Christus dei filius dominus noster, sacris phrophetarum vaticiniis ita testantibus, anno Tiberii imperantis 18 ad passionem processit, quo tempore in aliis pariter Graecorum commentariis haec verbo tenus reperimus descripta. Sol defecit: Bithynia terrae motu concussa. Nicaeae plures aedes dirutae. Et haec quidem iis, quae circa Christi passionem accidere, consonant. Phlegon vero Olympiadum supputator egregius de huiusmodi libro 13 totidem verbis scribit. Anno Olympiadis 202 quarto, maximus, qui hominum memoria exstet, solis defectus visus est; incubuit nox hora diei 6, ita ut astra medio caelo cernerentur, et ingens per Bithyniam terrae motus maximam Nicaeae partem subvertit. Et haec quidem praefatus vir. Hoc autem anno salvatorem passum argumento est Ioannis stilo conscriptum evangelii testimonium, quo post Tiberii annum 15 triennium

Τιβερίου τριετῆ χρόνον τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ διαγενέσθαι μαρτυρεῖ. κατὰ τοὺς αὐτοὺς δὲ χρόνους καὶ Ἰώσηππος ἱστορεῖ „ἐν ἡμέρᾳ πεντηκοστῆς κινήσεως καὶ κτύπου ἱερίας ἀντιλαμβάνεσθαι B *πρῶτον, ἔπειτα φωνῆς ἀθρόας ἔνδοθεν ἀκοῦσαι ἀπὸ τοῦ ἐσωτάτου ἱεροῦ αὐτοῖς ῥήμασιν εἰπούσης, μεταβαίνωμεν ἐντεῦθεν. καὶ ἄλλο δέ τι ὁ αὐτὸς ἀναγράφει Ἰώσηππος, ὡς Πιλάτου τοῦ ἡγεμόνος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Καίσαρος τὰς εἰκόνας νύκτωρ εἰς τὸ ἱερὸν, ὥσπερ οὐκ ἦν θέμις, ἀναθέντος, μεγίστου τε θορύβου καὶ στάσεως ἀρχὴν ἐμβεβληκότος τοῖς Ἰουδαίοις· ἔνθεν ἐπιστήσεις πόσαι τὸ Ἰουδαίων ἔθνος διεδέξαντο συμφοραί.*

Φλάκκος Ἀσύλαιος τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Αἰγύπτου ἐπίτροπος ὑπὸ Τιβερίου ἐκπέμπεται. πολλὰ δὲ τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους V. 259 *ἐπεβούλευσεν.*

Ὅτι μὲν ,εφλα', οὐχὶ δὲ ,εφλγ' ὁ Ἀφρικανὸς λέγων δύο C *σφάλλεται ἔτη κατὰ τὴν ἀψευδῆ τῶν εὐαγγελίων ὑφήγησιν. πρόδηλον γὰρ ὅτι τῷ λ' ἔτει ἀρχομένῳ που ἢ μικρῷ πρὸς ἢ ἔλαττον, διὰ τὸ εἰρημένον, Ἰησοῦς δὲ ἦν ὡσεὶ ἐτῶν λ', παρὰ τῷ μεγάλῳ εὐαγγελιστῇ Λουκᾷ, ἐβαπτίσθη, καὶ ἐδίδαξε καὶ ἐθεράπευσε πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐπὶ τρία ἔτη· ὡς εἶναι τὸν ἀπὸ τῆς θείας αὐτοῦ συλλήψεως χρόνον ἀρξάμενον τῷ ,εφλα' ἔτει τοῦ κόσμου, τῇ πρώτῃ τοῦ πρωτοκτίστου μηνὸς Νισὰν, Μαρτίου κε',*

3. *κτύπου ἱερίας* Scaliger p. 77. *κτύπους ἱερᾶς* G. 5. *μεταβαίνομεν* A. 8. *τε* om. G. 11. *Ἀσύλαιος*] *Ἀβίλιος* Scaliger p. 78. *Avulius* Eusebius p. 370. 15. *τῶν ἁγίων εὐαγγελίων* G. 16. *ἀρχομένῳ* B. *ἀρχομένου* G. *ἢ μικρῷ πρός*] Sic supra p. 25, 5. *δεκαπέντε καὶ μικρὸν πρός*. 17. *Ἰησοῦς* m ex libro Petavii et Luc. III, 23. Vulgo *σι'*. 20. *,εφα'*] *,εφλα'* G. 21. *νισσᾶν* A. *νησσὰν* B. *Νισσὰν* G.

aliud eius praedicationi deputandum asseritur. Eadem quoque tempestate motum quendam strepitumque die pentecostes primum sacerdotes percepisse auctor est Iosephus; postmodum vero vocem ex intimis templi penetralibus subito erumpentem audivisse: migremus hinc. Aliud insuper Iosephus idem commemorat; praesidem videlicet Pilatum Caesaris imagines (quod Iudaeis nefas erat) noctu in dei templum inferentem magni tumultus et seditionum semina Iudaeis ingessisse. Ex istis quantae Iudaeorum gentem exceperint calamitates, agnosces.

Flaccus Abilius Alexandriae Aegyptique praefectus a Tiberio delegatus Iudaeorum genus insidiis frequenter appetiit.

Africanus annos ab orbe condito 5531, non 5533 scribens attenta sanctorum evangeliorum historiae sinceritate annorum duorum errorem admittit. Ineunte quippe anno 30, vel nonnihil ante vel paulo post ob magni evangelistae Lucae dictum: „Iesus autem erat annorum quasi 30," ipsum baptizatum fuisse manifestum est. Praedicavit subinde et morbum omnem diversique generis langores curavit per annos 3, adeoque a divinis eius natalibus annus 31 cum anno a mundi conditu 5531 mensis Nisan primi omnium conditi diei primo, Mar-

μέχρι τῆς ζωοποιοῦ ἀναστάσεως κατὰ τὴν αὐτὴν συμπεσοῦσαν
D ἡμέραν κε' Μαρτίου ἐτῶν λγ' καὶ ἡμέρας μιᾶς τῷ ,εφα' ἔτει ἀρξαμένην, ἀφ' ἧς ἐπὶ τὴν εἰς οὐρανοὺς μετὰ σώματος θεοπρεπῆ θείαν ἀνάληψιν ἡμέραι μ'. ἀπὸ δὲ Ἀδὰμ ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἔτη ,εφλγ', ἡμέραι μ'. εἰ δέ τις ἀπιστεῖ τοῖς λεγομένοις περὶ τῆς αὐτῆς πολλαχοῦ λεγομένης ὅτι ἐν αὐτῇ τὸν θάνατον πατήσας ὁ κύριος ἡμῶν πρωτοκτίστῳ ἡμέρᾳ ζωὴν ἡμῖν ἐκ νεκρῶν ἐπήγασε, σκοπείτω εἰς τὴν ια' περίοδον τῶν φλβ' κυκλικῶν ἐτῶν κατὰ τὸ σιγ' ἔτος τῆς αὐτῆς περιόδου τὴν ιδ' τοῦ παρ' Ἑβραίοις πάσχα, καὶ εὑρήσει κατὰ τὴν κγ' τοῦ αὐτοῦ Μαρτίου μηνὸς ἐν ἡμέρᾳ
P. 326 παρασκευῇ καταντῶσαν ἐπὶ τὸ σωτήριον πάθος, ὃ ὑπὲρ ἡμῶν ἑκουσίως ὑπέστη, καὶ ταφεὶς ὑπὸ Ἰωσὴφ τοῦ ἐξ Ἀριμαθαίας καὶ Νικοδήμου ἀνέστη τῇ μετὰ τὴν αὐτὴν παρασκευὴν ἐπιφωσκούσῃ τρίτῃ ἡμέρᾳ, μιᾷ σαββάτων, πρώτῃ δὲ τοῦ παρ' Ἑβραίοις Νισὰν πρώτου μηνός, ἥτις ἀεὶ τῇ κε' τοῦ Μαρτίου μηνὸς μία καὶ ἡ αὐτή ἐστιν.

Ὁ μὲν οὖν Ἀφρικανὸς συμφώνως τῇ ἀποστολικῇ παραδόσει τῷ ,εφ' ἔτει τὴν θείαν χρονολογήσας σάρκωσιν, περὶ τὸ πάθος καὶ τὴν σωτήριον ἀνάστασιν δυσὶν ἔτεσι διήμαρτε, κατὰ τὸ ,εφλα' ἔτος τοῦ κόσμου ταύτην συναγαγών.

2. ,εφα'] „,εφλδ' P." Goar. ἀρξαμένης G. 3. ἀφ' ἧς B. ἀφεὶς G. τοῦ σώματος G. 4. Ad ἀπὸ Goarus „*Desunt haec in MS. Petavii.*" Nescio quot verba *haec* dicat. 5. καὶ ἡμέραι m. 7. ἡμῖν addidi ex B. 8. φλβ' m. ,ελβ' G. 10. εὑρήσει m. εὑρήσεις G. 12. Ἀριμαθίας G. 14. πρώτῃ BP. πρώτου G. 18. περὶ] παρὰ G. 19. κατὰ τῷ A. 20. ἔτος B. ἔτει G.

tii 25 procedat comes, usque ad vivificam resurrectionem in eundem Martii diem 25 incidentem, quo annos 33 completos et unum insuper diem mundi 5534 primo exortum numerabimus, postmodum ad sacram usque et deo congruam cum corpore in caelos adscensionem dies 40 ab Adam autem creato ad eundem anni 5533 et insuper dies 40 intercessisse ponemus. Verum qui de eodem frequentius memorato die relatis fidem abrogaverit, in eo nimirum ceu primum condito die vitam e mortuorum monumentis morte devicta velut e fonte vivo salvatorem profudisse, adeat, rogo, cyclicorum annorum 532 periodum 11 et in ea anno 213 annotato, lunam Hebraici paschatis 14 signet; subinde procul dubio in mensis Martii diem 23, (qui Parasceue passionis, quam pro nobis sponte sustinuit, salutaris dies est) illam inveniet incidentem. Christus demum ab Ioseph Arimathiensi et Nicodemo sepultus die post Parasceuen istam tertio illucescente, primo Sabbati, mensis primi Nisan Hebraici die primo, qui Martii mensis unus ac idem quintus supra 20 semper est, resurrexit.

Africanus itaque apostolicae traditioni concors divinae incarnat. anno in mundi 5500 relato, circa passionem et salutis conciliatricem resurrect. eandem in mundi 5531 colligens, 2 annis a vero aberravit.

Εὐσέβιος δὲ ὁ Παμφίλου τὰ ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως Ἀβραὰμ γενέσεως, B ἢ κατὰ τοὺς χρόνους Νίνου καὶ Σεμιράμεως τῶν Ἀσσυρίων βασιλέων ὡμολόγηται, συντεμὼν ἔτη ͵γρπδʹ ἐστοιχείωσε τῷ Ἑβραϊκῷ ἐξακολουθήσας καὶ τὸν δεύτερον Καϊνᾶν ρλʹ ζήσαντα πρὸ τῆς τεκνώσεως μὴ στοιχειώσας, οὗ ὁ θεῖος εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς μέμνηται ἐν τῇ κατ' αὐτὸν γενεαλογίᾳ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ λέλεκται. τὸ δὲ καθ' ἡμᾶς τοῦτο χρονογραφεῖον ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως γενέσεως Ἀβραὰμ ἔτη ͵γλβʹ περιέχει συμφώνως τῇ θείᾳ Μωϋσέως γραφῇ καὶ ταῖς γενεαῖς τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου. καὶ ἀπὸ τῆς γεννήσεως Ἀβραὰμ ἕως τοῦ σωτηρίου σταυροῦ καὶ τῆς C ζωοποιοῦ ἀναστάσεως ͵βμηʹ ἔτη συνῆξεν, ἅτινα κατὰ τὸν ἀληθῆ λόγον ἔτη ͵βσκαʹ ἡμῖν ἐπιλελόγισται. ἔτη δὲ τὰ πάντα ἐξ Ἀδὰμ ͵εφλγʹ, κατὰ δὲ Εὐσέβιον ͵εσλβʹ. ὅπερ ἀλλότριον πάντῃ τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως· ὃ καὶ ἐκ παραλογισμοῦ τοιοῦδε πέπονθε πρὸς τοῖς ρλʹ τοῦ Καϊνᾶν ἔτεσι καὶ τῶν ἐν τοῖς κριταῖς ἀλλοφύλων ἔτη ριαʹ, παραλείψας τά τε τῆς ἀναρχίας καὶ εἰρήνης ἔτη μʹ V. 260 καὶ ἔτι τὰ Δαρείου τοῦ καὶ Ἀστυάγους ἔτη ιαʹ.

Πανόδωρος δέ τις τῶν κατ' Αἴγυπτον εἷς μοναχὸς, ἱστορικὸς οὐκ ἄπειρος χρονικῆς ἀκριβείας, ἐν τοῖς χρόνοις ἀκμάσας Ἀρκαδίου βασιλέως καὶ Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπισκόπου, D

1. δὲ addidi ex P. 2. ἢ] Vulgo ἤ. 4. καϊνὰν B ut solet. Et hoc ubique restitui praestat. 6. αὐτὸν B. αὐτῶν G. 7. Vulgo χρονογράφιον. χρονογραφίον B. Hoc est χρονογραφεῖον. 8. ͵γλβʹ] ͵γιβʹ m. 11. ἀληθῆ] ἀληθινὸν G. 12. ἔτη om. G. ἐπιλελόγισται P. ἐπιλόγισται G. 15. καὶ τῶν — ἀλλοφύλων m. καὶ τὸν — ἀλλόφυλον G. 17. ἔτι B. ἔτη G. καὶ add. B.

Eusebius Pamphili ab Adam condito ad ortum Abrahae vel ad Nini Semiramisque aetatem brevius intervallum positurus Hebraicum codicem praevium sequutus annos 3184 collegit; Cainan autem nominis istius secundum ante procreatam a se sobolem annos 130 vixisse creditum, de quo sacer evangelista Lucas scripto generis Christi laterculo mentionem habuit, prout alibi exposuimus, in numerum omnino non retulit. Haecce vero nostra Chronographia divinae Mosis scripturae generisque Christi Lucae evangelio contenti concors futura descriptioni ab Adam productae ad Abraham diem natalem annos 3312 complectitur; et ab Abrahae rursum exortu ad crucem salutis autricem ad passionem et ad vitae reparatricem resurrectionem annos collegit 2048, qui nobis ex germana temporum ratione 2221 summatim numerati sunt. Annorum igitur ab Adam conditu omnium collectio 5583 ex Eusebiii calculis 5232 reddit, quod ab apost. traditione recedit penitus, quodque ex admisso circa Cainan annos 130 ac insuper ex annorum 111 allophylorum dominatui ab eo praetermisso ex Judic. lib. adscribendorum, nec non ex interregni pacisque aliorum 40 et ex Darii Astyagis quoque dicti annorum 11 omissorum errore passus est.

Porro Panodorus ex Aegypti monachis nonnullius temporum rationis et historiae non indiligens scrutator, qui Arcadii Imperatoris et Theophili

ἀλήθειαν ἀσπασάμενος ἐν πολλοῖς, ζ' διήμαρτεν ἔτεσιν, ἐλθὼν εἰς τὴν σωτήριον σάρκωσιν τῷ ,ευϟγ' ἔτει ταύτην συλλογισάμενος. ἡ δὲ αἰτία τοῦ σφάλματος αὐτοῦ γέγονεν οὕτως· ἐπὶ γὰρ τὸ πρῶτον ἔτος Φιλίππου τοῦ Ἀριδαίου τοῦ μετὰ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα βασιλεύσαντος Μακεδόνων α', καθ' ὃ ἔτος καὶ ὁ Κλαύδιος Πτολεμαῖος τὴν τῶν προχείρων κανόνων ψηφηφορίαν ἐπήξατο, ἀρχὴν Αἰγυπτιακοῦ καὶ Ἑλληνικοῦ ἔτους κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Θὼθ μηνὸς παρ' Αἰγυπτίοις λεγομένου κθ', τοῦ Αὐγούστου P. 327 μηνὸς οὖσαν ἀποκαταστατικὴν, ὁμόχρονον ὁμολογουμένως ἐστὶ τῷ ,ερο' ἔτει τοῦ κόσμου. ἀπὸ δὲ τοῦ αὐτοῦ πρώτου ἔτους Φιλίππου μέχρι τῆς καθαιρέσεως Κλεοπάτρας ἔτη κατὰ ἀστρονομικοὺς κανόνας ἐπισυνάγεται σϟδ'. ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ,ερο' κοσμικοῦ ἔτους ἔτη γίνονται ,ευξγ' ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως καθαιρέσεως Κλεοπάτρας κατὰ τοῦτο, ὅπερ οὐ συνᾴδει τῇ ἐκκλησιαστικῇ παραδόσει, ὡς πρὸς τὸ μγ' ἔτος Αὐγούστου Καίσαρος, ἡνίκα ὁ κύριος ἡμῶν ἐσαρκώθη. μόνα γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς καθαιρέσεως καὶ ὑποταγῆς Αἰγύπτου μγ' ἔτη λέγεται βεβασιλευκέναι παρὰ τοῖς μαθηματικοῖς B ὁ Αὔγουστος, ὅπερ εἰ δῶμεν ἀληθεύειν, εὑρεθήσεται κατὰ τὸ ,εφε' ἔτος τοῦ κόσμου τελευτήσας ὁ Αὔγουστος. τὸ δ' αὐτὸ ε' ἔσται τῆς τοῦ σωτῆρος ἡλικίας. ἀλλ' ὅτι μέν ἐστι πρόδηλον, ὅτι

1. διήμαρτεν ζ' B. 4. ἀριδέου B. 6. ψηφηφορίαν A. ψηφιφορίαν G. 9. ἀποκαταστικὴν G. 12. ἐπισυνάγεται B. συνάγεται G. ,ερο' B. φρο' G. 13. ,φυξγ' A. 15. „Forsan ὡς πρὸ τοῦ μγ'. ἔτους" m. 18. εἰ δῶμεν m. ἴδωμεν εἰ G. τὸ ,εφε' ἔτος B. τῷ ,εφε' ἔτει G.

Alexandriae antistitis aetate vigens veritatem in plerisque attigit, ad Christi ortum salutis nostrae parentem historia deducta, eodemque in annum 5493 reiecto totis septem annis a vero deflexit. Haec autem fuit admissi ab eo erroris causa. Ad annum siquidem Philippi Aridaei post Alexandrum Macedonem Macedonibus imperantis primum, ad quem pariter annum Claudius Ptolemaeus expeditarum regularum computum figendum decrevit, ipse cum Aegyptiaci tum pariter anni Graeci mensis Thoth Aegyptiis dicti die primo (qui Augusti 29 est, et novae periodi reparator) aequale statuit ducendum initium, et mundi natalibus annum 5170 principium illud ducendum omnium testimonio probatum est. Ab eiusdem vero Philippi anno primo ad Cleopatrae cladem ultimam ex astronomicorum canonum calculis anni colliguntur 294, quam ob rem a mundi anno 5170 ad eversum Cleopatrae regnum anni fiunt 5463, quae summa eadem, iuxta hoc assertum, ab Adami conditu ad terminum eundem colligenda, quod certe ecclesiasticae traditioni nulla tenus consonat; ita namque fit, ut annus Augusti tertius supra 40, quo dominus noster carnem suscepit, loco sibi debito anterior multo veniat obviam; a devicta quippe Cleopatra et subacta Aegypto annos duntaxat 43 imperasse a mathematicis Augustus asseritur; quibus, ceu vero, si praebuerimus fidem circa mundi 5505, qui salvatoris aetatis quintus est, vita functus Augustus idem reperietur. Et hoc quidem nulli non manife-

δὲ κατὰ τὸν Αὐγούστου Καίσαρος θάνατον ιε' ἐγγὺς ἦγεν ἔτος ὁ κύριος καὶ κατὰ τὸ ιε' ἔτος Τιβερίου Καίσαρος ὡσεὶ ἐτῶν ἦν λ', ὡς τὰ λόγια, καὶ τοῦτο προφανές. ἔσται ἄρα ὁ μὲν Αὐγούστου Καίσαρος θάνατος μεταξύ που τοῦ ,εφιδ' κοσμικοῦ ἔτους καὶ τοῦ ,εφιε', ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς ὅλης βασιλείας αὐτοῦ τῷ ,ευνη'. Πανόδωρος δὲ τῇ μαθηματικῇ ἐξακολουθῶν ἐκδόσει τὴν μὲν ἀρχὴν τῆς Αὐγούστου βασιλείας τῷ ,ευνα' ἔτει τοῦ κόσμου ἐστοιχείωσε, C τὸ δὲ τέλος τῷ ,εφς', τὴν δὲ σωτήριον γέννησιν τῷ ,ευϟγ', οὐ καλῶς διανοησάμενος.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφλδ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη λδ'.

Πρώτῃ ἡμέρᾳ τούτου τοῦ ἔτους, Μαρτίου κε', ἡμέρᾳ κυριακῇ, ὁ κύριος ἡμῶν καὶ θεὸς Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἀνέστη τριήμερος, καὶ ὤφθη πρῶτον ταῖς μυροφόροις, ἔπειτα τοῖς ἀποστόλοις, οὓς καὶ ἀπέστειλεν εἰς πάντα τὰ ἔθνη διδάσκειν τὰ περὶ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου τριάδος δόγματα, ἀναληφθεὶς εἰς D οὐρανοὺς τῇ μ' ἡμέρᾳ, Μαΐου γ', καὶ πέμψας αὐτοῖς τὸ παράκλητον πνεῦμα, τῇ ἁγίᾳ πεντηκοστῇ ἡμέρᾳ, διαμερίζων αὐτοῖς γλώσσας πυρίνας καὶ τὰ λοιπὰ θεῖα χαρίσματα. Πέτρῳ καὶ Ἰακώβῳ τῷ ἀδελφοθέῳ καὶ Ἰωάννῃ μετὰ τὴν ἀνάληψιν τῶν λοιπῶν ἀποστόλων ἡγεῖσθαι προσέταξεν ὁ κύριος, ὡς ἂν μὴ ἐπιδικάζοιν-

4. που τοῦ addidi ex BP. 6. μαθητικῇ B. 10. ἔτος AB.
11. ἔτη] ἔτει G. ἔτος AB.

stum. Quod autem dominus circa Caesaris Augusti mortem annum circiter decimum quintum iam attigisset et circa Tiberii Caesaris quintum ac decimum aetatis propriae tricesimum numeraret, sacris scripturae verbis id attestantibus constat. Illud quoque a dubio procul est Augusti Caesaris mortem inter mundi 5514 et 5515 auditam, imperii vero totius primordia ad annum 5458 revocanda. Caeterum Panodorus mathematicorum sectator institutorum nullo certo ductus indicio imperii quidem Augusti principium anno 5451, finem vero 5506 et tandem salutis reparatorem ortum 5493 inscripsit.

ANNI MUNDI 5534.

Divinae Incarnationis an. 34.

Die anni praesentis primo, Martii 25, qui dominicus extitit, dominus noster et deus Iesus Christus triduo sepultus, a mortuis resurrexit, et pigmentiferis mulieribus primum, deinde apostolis visus, illos in nationes diversas sanctae et unius naturae trinitatis fidem annunciaturos delegavit; die vero 40, id est Maii 3, in caelos assumptus est; et sacro pentecostes die cum spiritum paracletum in eos immisisset, una cum divisis in eosdem linguis reliquas impertivit gratias. Caeterum Petro et Iacobo domini fratri et Ioanni, ut reliquis praeessent apostolis ac de gloriola ne decertarent ad invicem sedulo post

V. 261 το δόξης· οἳ καὶ πρῶτον Ἱεροσολύμων εἵλαντο τὸν αὐτὸν Ἰάκω-
βον, ὥς φησι Κλήμης ἐν ἕκτῳ τῶν Ὑποτυπώσεων· ὁ δ᾽ αὐτὸς
καὶ ἐν ζ΄ συνῳδά φησιν ὧδε· Ἰακώβῳ τῷ δικαίῳ καὶ Ἰωάννῃ καὶ
P. 328 Πέτρῳ μετὰ τὴν ἀνάστασιν παρέδωκε τὴν γνῶσιν ὁ κύριος. οὗτοι
τοῖς λοιποῖς παρέδωκαν, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπόστολοι τοῖς ο΄, ὧν εἷς
ἦν πρῶτος ἐπίσκοπος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις
ἐκκλησίας.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφλδ΄.

Τῆς θείας καὶ ὑπερενδόξου σαρκώσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔτη λδ΄.

Κατὰ τὰς αὐτὰς ἡμέρας οἱ μαθηταὶ ἐπηρώτων τὸν κύριον ἐν
B τῷ ὄρει τῶν ἐλαιῶν εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν
βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ.

Τῷ αὐτῷ ἔτει Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος πρῶτος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καθίσταται.

Δύο ἦσαν Ἰάκωβοι, ὅ τε ἀδελφόθεος υἱὸς ὢν τοῦ Ἰωσήφ, ὁ λεγόμενος δίκαιος, περὶ οὗ καὶ Παῦλός φησιν· ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου, ὃς κατὰ τοῦ πτερυγίου βληθεὶς ὑπὸ Ἰουδαίων ξύλῳ πληγεὶς γναφικῷ τελειοῦται· καὶ ἕτερος ὁ ἐκτμηθεὶς τὴν κεφαλὴν ἀδελφὸς Ἰωάννου τοῦ θεολόγου, πρῶτος εἰς ἀποστολήν.

13. τῷ] τοῦ G.

adscensionem mandavit dominus. Hi Iacobum Hierosolymorum primum episcopum delegere, ut auctor est Clemens Hypotyposeon 6, idemque in 7 consona refert in haec verba. Post adscensionem Iacobo Iusto, Ioanni et Petro iudicium et discretionis vim dominus contulit; illi vero caeteris, reliqui apostoli septuaginta discipulis, e quorum numero Iacobus domini frater Hierosolymorum primus extitit episcopus impertierunt.

ANNI MUNDI 5534.

DIVINAE ET PRAE CUNCTIS GLORIOSAE D. N. I. CHRISTI INCARNATIONIS ANNI 34.

Diebus iisdem in olivarum monte dominum interrogabant discipuli: num hoc tempore regnum Israël restitues?

Eodem anno Iacobus frater domini primus Hierosolymorum episcopus instituitur.

Uno Iacobi nomine duo fuere nuncupati, dei nimirum frater et Ioseph filius, cognomento Iustus, de quo Paulus scribit: alterum apostolorum vidi neminem nisi Iacobum domini fratrem; qui e templi pinnaculo praeceps ab Iudaeis deturbatus, fullonis fuste martyrio consummatus est; et alter Ioannis theologi frater apostolatu prior, cui aput abscissum fuit.

Ματθίας εἷς τῶν ο' μαθητῶν τοῦ κυρίου κληροῦται δι' εὐ- C *χῆς καὶ ἐπιθέσεως χειρῶν τῶν μακαρίων ἀποστόλων ἀντὶ Ἰούδα τοῦ προδότου.*

Ἑπτὰ τὸν ἀριθμόν, δοκεῖ μοι, πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν ἀδελφῶν ὑπὸ τῶν ἀποστόλων κατεστάθησαν. ὧν πρῶτος ἦν Στέφανος ὁ πρῶτος μετὰ τὸν σωτῆρα παρὰ τῶν κυριοκτόνων λιθοβοληθεὶς καὶ τὸν φερώνυμον ἀξίως ὑπενεγκάμενος στέφανον ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἰουδαίων γ' ἀλλόφυλος Ἡρώδης υἱὸς Ἡρώδου ἔτη κδ'.

Τῷ αὐτῷ ἔτει Πιλᾶτος μετὰ τὴν στάσιν Ἰουδαίων διὰ τὰς Καίσαρος εἰκόνας τὸν λεγόμενον Κορβωνᾶν, ἤτοι ἱερὸν θησαυ- D *ρόν, εἰς ὑδάτων καταγωγὴν ἐδαπάνησε, καὶ αὖθις στασιάζειν ἠνάγκαζεν.*

Ὁ δ' αὐτὸς Πιλᾶτος Τιβερίῳ τὰ κατὰ τὸν σωτῆρα ἀναγαγὼν καὶ τοῦ Χριστιανῶν δόγματος ἐκίνησεν εἰς ἔρωτα πίστεως, Τιβέριός τε πρὸς τὴν σύγκλητον ἐκοινολογήσατο περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. τῆς δὲ μὴ πειθομένης, ἀλλὰ μωρίαν ἡγουμένης τὸ κήρυγμα τοῦ σταυροῦ, ὁ αὐτὸς θάνατον ἐψηφίσατο κατὰ τῶν διωκτῶν τῶν Χριστιανῶν, ὡς Τερτυλλιανὸς ἱστορεῖ.

Σηιανὸς ἔπαρχος Τιβερίου Καίσαρος περὶ τελείας ἀπωλείας τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων πολλὰ συνεβούλευε τῷ Καίσαρι, ὡς Φίλων Ἰουδαῖος ἐξ Ἀλεξανδρείας διάγων ἱστορεῖ ἐν τῇ δευτέρᾳ P. 329 *τῆς περὶ αὐτοῦ πρεσβείας.*

5. *ὧν* add. B. 8. *γ'* om. G. 10. *ἱερὸν*] *θεῖον* G. 18. *ὡς Τερτυλλιανὸς* Scaliger p. 78. *ὅστις τυλλιανὸς* vulgo. Vide Eusebium p. 371. 19. *σηϊανὸς* BP. *σιανὸς* A. *Σεϊανὸς* G. 20. *συνεβούλευεν* AB. *συνεβούλευσεν* G. 21. *ὁ Ἰουδαῖος* G. *τῇ δευτέρᾳ τῆς περὶ αὐτοῦ* B. *τῇ β' τῆς περὶ αὐτῶν* A. *τῷ β' τῆς περὶ αὐτὸν* G.

Matthias ex 70 discipulis unus per orationem et B. apostolorum manus impositionem proditoris Iudae vices sorte assequitur.

Diaconi numero septem fratrum, reor, ministerio ab apostolis consecrati sunt; Stephanus eorum primus extitit, qui post salvatoris mortem a domini parricidis lapidibus obrutus congruam nomini coronam eius amore adipiscitur.

Iudaeorum rex alienigena Herodes alterius Herodis filius annis 24.

Eodem anno sedata, quae imaginum causa excitata fuerat, Iudaeorum seditione, sacrum aerarium, Corbonam dictum, struendis aquae ductibus Pilatus exhausit; ex quo Iudaeis novorum tumultuum auctor fuit.

Idem ipse Pilatus, quae de Christo et dogmatibus Christianis erant, ad Tiberium relatis, aliquem in eo fidei sensum excitavit. Tiberius de habenda in Christum fide cum senatu contulit, quam eo repudiante, quin immo crucis praeconium stultitiam decernente, ipse Christianorum persecutores morte plectendos lata sententia, ut Tertullianus refert, pronunciavit.

Seianus Tiberii Caesaris praefectus de integro Iudaeorum generis exterminio eidem Caesari plura suggessit, rem totam enarrante Iudaeo cive Alexandrino libro de legatione sua secundo.

Γάϊος ἑαυτὸν ἀποθεοῖ.

Ὁ αὐτὸς τὴν γυναῖκα Μεμμίου Ῥηγούλου λαβὼν πατέρα ταύτης τὸν ἴδιον ἄνδρα Μέμμιον λέγειν εἶναι ἠνάγκασεν.

Ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου κατὰ τῶν ἀποστόλων καὶ τῆς ὅλης ἐκκλησίας ἐπιβουλή.

V. 262 ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφλε΄.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη λε΄.

B Πέτρος καὶ Ἰωάννης εἰς τὸ ἱερὸν ἀνιόντες τὸν ἐκ γενετῆς χωλὸν ἐθεράπευσαν.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφλϛ΄.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη λϛ΄.

Τὰ κατὰ τὸν Ἀνανίαν καὶ Σαπφεῖραν ἐν Ἱερουσαλὴμ πραχθέντα Πέτρῳ.

Θωμᾶς Θαδδαῖον εἰς Ἔδεσαν καὶ Ἰούδας κατὰ θεῖον χρησμὸν ἐξέπεμψαν εὐαγγελίσασθαι. ὃς τόν τε Αὔγαρον ἰασάμενος ἐν λόγῳ κυρίου, καθὼς καὶ προέγραψεν αὐτῷ ὁ σωτὴρ πέμψας καὶ τὸν ἅγιον αὐτοῦ χαρακτῆρα λέγων ὅτι μετὰ τὸ ἀναληφθῆναί
C με, ἀποστέλλω σοί τινὰς τῶν μαθητῶν μου, ἵνα ἰάσωνταί σου τὸ πάθος καὶ ζωήν σοι καὶ τοῖς σοῖς παράσχωσι. καὶ τοὺς αὐτό-

2. Vulgo Ῥιγούλου. μεμμιοριγούλου AB. 4. ἐπὶ] ὑπὸ G. 6. ἔτος A. 8. γεννητῆς AB. 10. ἔτος B. 11. ἔτη om. A. 14. Θαδδαῖος G. 18. ἰάσωνται A. ἰάσονται BG. σου τὸ πάθος B. σοι τοῦ πάθους A. σε τοῦ πάθους G. 19. σοῖς] σοὶ B.

Caius deorum collegio sese ipsum accenset.

Idem accepta sibi Memmii Reguli uxore, Memmium virum eius se patrem dicere coegit.

In apostolos et universam ecclesiam Herodis tetrarchae iussu Hierosolymis exorta conspiratio.

ANNI MUNDI 5535.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 35.

Petrus et Ioannes in templum adscendentes claudum ex matris utero curaverunt.

ANNI NUNDI 5536.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 36.

Acta Petri circa Ananiam et Sapphiram in Hierusalem.

Thaddaeum Christi fidem annunciaturum Thomas et Iudas divino iussu miserunt Edessam. Hic morbo liberavit Augarum, prout datis prius litteris missaque vultus effigie scripserat salvator dicens: discipulorum meorum nonnullos infirmitatem tuam curaturos, tibi tuisque vitae futuros auctores e terris in caelum receptus ad te mittam. Cunctos proinde illius cives verbis

θι πάντας ἐφώτισε λόγοις καὶ ἔργοις, ὃν ἡ πόλις ἅπασα μέχρι νῦν εὐσεβεῖ τὸν αὐτὸν ἀχειροποίητον δεσποτικὸν σέβουσι χαρακτῆρα.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφλζ΄.

Τῆς θείας καὶ ὑπερκοσμίου σαρκώσεως ἔτη λζ΄.

Τούτῳ τῷ ἔτει διωγμοῦ κατὰ τῆς ἐκκλησίας γενομένου πολλοὶ μὲν τῶν πιστῶν διεσπάρησαν, πρὸς οὓς πρώτην ἔγραψε καθολικὴν ἐπιστολὴν Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος, τοῖς ἐν τῇ διασπορᾷ τοῦτο ἐπιγράψας. D

Στέφανος δὲ ὁ πρωτομάρτυς ἀπόστολος καὶ πρωτοδιάκονος λίθοις ἀνῃρέθη, Σαύλου τοῦ μετὰ ταῦτα διὰ θεοπτίας ἐπιστρέψαντος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, συνεργοῦντος τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Παῦλος μεταβληθεὶς ὁ μέγας ἀπόστολος καὶ ἐν Δαμασκῷ φωτισθεὶς ὑπὸ Ἀνανίου φυγὰς ἧκεν εἰς Ταρσὸν διδάσκων τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, κἀκεῖθεν πάλιν εἰς Ἀντιόχειαν.

Φίλιππος εἷς τῶν ἑπτὰ σὺν τῷ πρωτομάρτυρι προχειρισθέντων εἰς διακονίαν ὑπὸ τῶν ἀποστόλων ἐν τοῖς διασπαρεῖσι γενόμενος ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ κατελθὼν εἰς Σαμάρειαν δυνάμεως θείας ἐπλη- P. 330
ρώθη, ὥστε καὶ Σίμωνα τὸν μάγον καταπλαγέντα τοῖς θαύμασιν αὐτοῦ προσελθεῖν ἅμα τοῖς ἑταίροις καὶ τῷ Φιλίππῳ μαθη-

2. δεσπότην σέβουσα G. 5. καὶ ὑπερκοσμίου add. B. 7. ἔγραφε B. ἔγραψαν G. 8. τοῖς B. τοὺς G. 21. ἅμα] σὺν G. ἑτέροις G.

et factis edocuit. Characterem non hominis manu, sed arte caelesti expictum urbs universa ad hodiernum usque diem pietate vel maxima colit.

ANNI MUNDI 5537.

Divinae Incarnationis an. 37.

Hoc anno persecutione in ecclesiam excitata, fidelium plerique dispersi sunt, (ad quos fidelium in dispersione constitutorum praefixo titulo) catholicam epistolam Iacobus frater domini scripsit.

Stephanus martyrum et diaconorum primus, Saulo divina visione et domino nostro Iesu Christo operante ad fidem ante anni exitum converso, lapidibus necatus est.

Paulus in virum alium mutatus apostolus magnus Damasci salutis fonte ab Anania lustratus, Tarsum dei verbum praedicaturus venit et exinde Antiochiam repetiit.

Philippus ex septem, qui cum protomartyre ad ministerium ab apostolis ordinati fuerant, unus, dispersionis calamitate actus, Hierosolymis relictis Samariam profectus, iis a deo virtutibus cumulatus est, ut Simon magus editis ab eo miraculis stupefactus cum aliis fidei doctrina a Philippo

τευθῆναί τε καὶ βαπτισθῆναι δολερῶς. ὅθεν καὶ ἀπ' αὐτοῦ μέχρι νῦν ὑποκρινόμενοι βαπτίζεσθαι πάντη τῶν θείων ἐντολῶν καὶ δογμάτων εἰσὶν ἀλλότριοι, μὴ δεχόμενοι τὸν περὶ ἀναστάσεως λόγον μηδὲ τὸν ὁρώμενον κόσμον θεοῦ λέγοντες εἶναι, πᾶσαν θεοβδέλυκτον αἰσχρουργίαν μετερχόμενοι. τούτοις ἑαυτὸν πατέρα μὲν καλεῖσθαι τοῖς ἀθλίοις παραδέδωκεν, εἰκόνι τε Διὸς ὀνόματι B *προσκυνεῖσθαι, τὴν δὲ σὺν αὐτῷ πόρνην Ἑλένην ἀντὶ Ἀθηνᾶς προσκυνεῖσθαι ἐδίδαξεν ὁμοίως τῇ αὐτῇ εἰκόνι. Ἰουδαίοις δὲ Χριστὸν ἑαυτὸν ἔλεγεν εἶναι καὶ οὐχὶ πατέρα.*

Τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας πρῶτος ἐπίσκοπος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος ἔτη κη'.

Ῥωμαίων βασιλεὺς δ' Γάϊος Καλλιγούλας ἔτη γ'.

V. 263 *ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφλζ'.*

C *Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη λζ'.*

Πόντιος Πιλᾶτος ἐπὶ Γαΐου Καίσαρος ποικίλαις περιπεσὼν συμφοραῖς, ὥς φασιν οἱ τὰ Ῥωμαίων συγγραψάμενοι, αὐτοφονευτὴς ἑαυτοῦ ἐγένετο.

Γάϊος Καλλιγούλας ἔκγονος Τιβερίου πολλοὺς ἀναιτίως τῆς γερουσίας ἀνελών.

Ὁ αὐτὸς τὰς ἰδίας ἀδελφὰς κατὰ νήσους φυγαδεύσας.

1. τε om. G. 2. νῦν B. τοῦ νῦν G. 6. ἀθλίοις P. ἄθλοις G. παρέδωκεν G. 11. κη' B. η' G. 13. τοῦ κόσμου ἔτος B. 14. τῆς A. τῆς δὲ G. Aberat ἔτη. ἔτος add. B. 18. ἀναιτίους G.

instrueretur, et ficto animo baptismum exciperet; ex quo qui ficte modo baptismo lustrantur, a divinis praeceptis et doctrina alieni, vel reiecta de resurrectione fide, mundum hunc oculis hominum subiectum dei potestati non adscribunt et deo quodvis exosum et turpe facinus admittunt, eius censentur asseclae. A perditis huiusmodi hominibus patrem se vocari ac Iovis simulacro coli, Helenam vero coniunctum sibi scortum Minervae nomine et erecta pariter eius imagine adorari voluit. Iudaeis porro auditoribus patrem se nusquam, sed Christum esse profitebatur.

Hierosolymorum ecclesiae primus episcopus Iacobus frater domini annis 8.

Romanorum Imperator 4 Caius Caligula annis 3.

ANNI MUNDI 5537.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 37.

Pontius Pilatus diversis calamitatibus sub Caio Caesare agitatus, sibimet, testibus Romanarum rerum scriptoribus, mortem conscivit.

Caius Caligula Tiberii privignus e senatu plures innoxios sustulit.

Idem sorores proprias exsules in diversas insulas egit.

Ὁ αὐτὸς τοὺς ἐν ἐξορίαις ἀνελὼν ὕστερον ὑπὸ τῶν ἐν στρατείαις ἐπισήμων ἀνῃρέθη.

Οὗτος καὶ τὸν Ἰούλιον Κανὸν ἕνα τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων ἀνεῖλε, περὶ οὗ παράδοξον Ἕλλησιν, ὡς δοκῶ, πέπλασται. ἀπα- D
γόμενος γὰρ πρὸς τὸ θανεῖν ἀταράχως λέγεταί τινι τῶν ἑταίρων Ἀντιόχῳ τοὔνομα Σελευκεῖ συνεπομένῳ προσειπεῖν ὡς ἐντεύξεται αὐτῷ κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα μετὰ τὴν ἔξοδον καὶ διαπορήσει τι τῶν σπουδῆς ἀξίων, καὶ ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας Ῥέκτος εἷς τῶν ἑταίρων ὑπὸ Γαΐου φονευθήσεται. ἃ καὶ γέγονε, τοῦ μὲν ἀναιρεθέντος τριταίου, τοῦ δὲ Ἀντιόχου τὴν ἐποψίαν εἰπόντος τῆς νυκτὸς ὅτι φανεὶς Ἰούλιος Κανὸς τὰ περὶ διαμονῆς τῆς ψυχῆς καὶ καθαρωτέρας φωτὸς μετὰ τὴν ἔξοδον διηγήσατο. ταῦτα Πλούταρχος ὁ Χαιρωνεὺς ἱστορεῖ.

Ἰουδαίων ἀλλόφυλος δʹ Ἡρώδου παῖς Ἀγρίππας ἔτη ζʹ.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφλθʹ. P. 331

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη λθʹ.

Ἀγρίππας Ἡρώδου παῖς ἐπὶ Τιβερίου Καίσαρος φρουρηθεὶς διὰ τὰς κατὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς κατηγορίας καὶ ἀνεθεὶς τῶν δεσμῶν ὑπὸ Γαΐου Καίσαρος βασιλεὺς Ἰουδαίων ἐκπέμπεται. Ἡρώδης δὲ ὁ τούτου πατὴρ ἐν Λουγδόνῳ τῆς Γαλατίας ἐξορισθεὶς

1. στρατίαις B. 3. κανὸν P. Κανὼν G. στωϊκῶν A. ἰστοιχῶν B. Στοϊκῶν G. 5. ἑτέρων B. 10. τριταίου BP. τριτίου G. 12. καθαρωτέρου G. 13. χειρωνεὺς A. χειρονεὺς B. Χαιρονεὺς G. 15. τοῦ κόσμου AB. 16. ἔτος AB. 20. Λογδόνῳ G. Λουγδούνῳ Scaliger p. 78. Γαλατίας] Vulgo Γαλιλαίας. Γαλλίας Scaliger.

Ex iis qui in exsilium deportati fuerant pluribus interfectis, ipse demum a Praetorianis necem tulit.

Hic Iulium Canum pariter Stoicum philosophum luci exemit, de quo res fidem omnem, ut ego quidem reor, superans a Graecis conficta est. Ad necem etenim abductus Antiocho cuidam Seleuciensi socio sequenti mente imperturbata praedixisse fertur, se proxima post obitum nocte affuturum et quaestionem studio dignam cum eo agitaturum; Rectum insuper sociorum alterum a Caio post dies tres occidendum; quae omnia probavit eventus; hoc quidem luce tertia sublato, Antiocho vero nocturnam visionem referente; ipsum nempe Iulium Canum a se conspectum de animae immortalitate et ad puriorem lucem transitu post obitum secum disseruisse; quorum Plutarchus Chaeronensis auctor est.

Iudaeorum rex 4 alienigena Agrippa, Herodis filius, annis 7.

ANNI MUNDI 5539.

Divinae Incarnationis an. 39.

Agrippa filius Herodis in proprium patrem causam apud Tiberium dicens, vinculis adstrictus, iisque solutus a Caio Caesare Iudaeorum rex declaratus est. Huius pater Herodes Lugdunum Galliae in exsilium una cum

ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ σὺν Ἡρωδιάδι τῇ μοιχαλλίδι θνήσκει. τὴν γὰρ ὀρχησαμένην κόρην ἐπὶ τῆς ἀποτομῆς τοῦ μεγάλου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου ζῶσαν κατέπιεν ἡ γῆ.

B Φλάκκος Ἀβίλιος Αἰγύπτου ἔπαρχος παντοίαις συμφοραῖς τὸ Ἰουδαίων ἔθνος καθυπέβαλε.

Γάϊος ἀνδριάντα ἑαυτοῦ Διὸς ἐπιφανοῦς καλουμένου ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀναθεῖναι Πετρωνίῳ τῷ Συρίας ἐπάρχῳ προσέταξε.

Φίλων ἱστορεῖ ἐν τῷ ἐπιγεγραμμένῳ λόγῳ Φλάκκῳ ὅτι πρεσβείαν ὡς περὶ Ἰουδαίων πρὸς Γάϊον ἐποιήσατο, ὑπὲρ ὧν Φλάκκος Ἰουδαίοις ἐπιβουλεύων εἰκόνων καὶ ἀνδριάντων καὶ βωμῶν ἀναθέσεσι τὰς συναγωγὰς ἐμίανε. τότε καὶ ὁ τῶν Ἀλεξανδρέων δῆμος συνεπιθέμενος ποικίλως Ἰουδαίους ἐκόλασεν.

C Ἰώσηππος καὶ Φίλων ἱστοροῦσιν ἐν ταῖς ἁπανταχοῦ συναγωγαῖς Ἰουδαίων ἀνδριάντας καὶ εἰκόνας Γαΐῳ καὶ βωμοὺς ἀνατεθῆναι.

Τούτοις τοῖς χρόνοις Σίμων ὁ μάγος Σαμαρεὺς ἐκ κώμης Γιτθῶ τῆς Σαμαρείας ἀναφανεὶς πολλοὺς ἐξηπάτησε σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους, πρὸς ὃν Φίλιππος, εἷς τῶν ἅμα Στεφάνῳ τῷ πρωτομάρτυρι, πρῶτος ἐνστὰς κατήσχυνε μετὰ τὴν Στεφάνου τελείωσιν περιάγων ἔξω τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἡνίκα λέγεται πρῶτος

1. μοιχαλλίδι B. μοιχαλίδι G. 2. τῆς ἀποτομῆς B. τῇ ἀποτομῇ G. 4. Vulgo Φλάγκος Ἀγκύλιος. Emendatum ex Eusebio p. 372. 5. καθυπέβαλλεν A. 6. καλουμένου BP. καλουμένῳ G. 7. ἀναθεῖναι] ἀθῆναι AB. 8. 9. Vulgo Φλάγκῳ et Φλάγκος. Vide Eusebium p. 372. 11. ἀνεθέσεσι B. τότε καὶ] καὶ om. G. 12. ποικίλως B. ποικίλλους A. ποικίλους G. 17. γιτθῷ B. γητθῷ A. Γητθὼν G. ἐξηπάτησεν B. ἐξηπάτα G. 18. ἅμα] ἅμα τῷ G. 19. κατήσχυνε B. κατίσχυεν G.

Herodiade moecha missus, extrema paupertate pressus obiit; puellam autem choreis ac magni prophetae praecursoris et baptistae Ioannis capitis abscissione celebrem terra vivam absumpsit.

Flaccus Avilius Aegypti praefectus omni calamitatum genere Iudaeos vexavit.

Caius imaginem suam Iovis Illustris vocatam Hierosolymis dedicari Petronio Syriae praefecto in mandatis dedit.

Philo opusculo, cui Flaccus nomen dedit, ad Caium pro Iudaeis legationem subiisse narrat, quod Flaccus Iudaeis insidiatus altarium, imaginum simulacrorumque profanis consecrationibus eorum synagogas infecisset. Huius causa Iudaeorum integram perniciem molitus Alexandrinorum populus plures eorum variis poenis afflixit.

Iosephus et Philo simulacra, imagines, altaria ubique per omnes Iudaeorum synagogas Caio consecrata referunt.

Eo tempore Simon magus Gethorum vico Samariensi ortus signis et fallacibus prodigiis plurimos seduxit; in quem, Stephano martyrii corona prius consummato, cunctam regionem Hierosolymis conterminam Philippus protomartyris Stephani socius circumlustrans, animi multa fiducia sese

ἐξ ἐθνῶν ὑπ' αὐτοῦ βαπτισθῆναι ὁ εὐνοῦχος Αἰθίοψ, αὐτός τε V. 264
Σίμων ὀνόματι μόνῳ τὸν Χριστιανισμὸν ὑποδὺς, ἀνάστασιν δὲ μὴ ὁμολογῶν, μηδὲ τὸν κόσμον εἶναι τοῦ θεοῦ, πᾶσάν τε αἰσχρουργίαν εἰσηγούμενος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. D

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφμ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη μ'.

Πέτρος ὁ κορυφαῖος τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ πρώτην θεμελιώσας ἐκκλησίαν εἰς Ῥώμην ἄπεισι κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον. ὁ δ' αὐτὸς μετὰ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐν Ῥώμῃ πρῶτος προέστη ἕως τελειώσεως αὐτοῦ.

Πέτρος τὴν πρώτην καθολικὴν ἐπιστολὴν ἀπὸ Ῥώμης ἀπέστειλεν, ὡς Εὐσέβιος, ἑπόμενον ἔχων καὶ Μάρκον τὸν εὐαγγελιστὴν, τότε Ῥωμαίοις αἰτήσασι συντάξαντα τὸ εὐαγγέλιον, ὡς P. 332
Κλήμης ἐν ϛ' τῶν Ὑποτυπώσεων καὶ Παπίας ὁ Ἱεραπόλεως ἐπίσκοπος, οὗ καὶ μέμνηται ἐν αὐτῇ Μάρκου, καὶ τῆς πόλεως Βαβυλῶνος· ἄλλοι δὲ ἀπὸ Ἰόππης φασὶ γεγράφθαι.

Παύλου καὶ Σίλα ἐπάνοδος ἐν Δέρβῃ καὶ Λύστροις καὶ Φρυγίᾳ Ἰσαυρίᾳ τε καὶ Κιλικίᾳ καὶ Γαλατίᾳ καὶ Τρωάδι.

Παύλου καὶ Μάρκου ἐν Φιλίπποις καὶ Θεσσαλονίκῃ καὶ Βεροίῃ πράξεις.

5. ἔτος B. 6. ἔτος AB. 7. τὴν ἐν Ἀ. πρώτην] πρώτην ἐν Αντιοχείᾳ G. 13. τότε] τότε καὶ G. συντάξας G. 16. ἀπὸ om. G. ἰόππης B. ἰώππης AG. φασὶ om. G. 19. ἐν B. αἱ ἐν G. βεροίῃ B. Βεῤῥοίῃ G.

opposuit; qua etiam tempestate eunuchus Aethiops primus e gentibus baptismo dicitur initiatus; Simon vero Christianam religionem ore tenus professus, reiecta quae de resurrectione est fide, vel quae mundum a deo creatum praedicat, spurcitiarum nefas omne discipulis suis exposuit.

ANNI MUNDI 5540.

Divinae Incarnationis an. 40.

Petrus apostolorum coryphaeus fundata Antiochiae prima ecclesia evangelium praedicaturus Romam profectus est. Idem Romanae simul et Antiochenae ecclesiae ad obitum usque primus praefuit.

Petrus, Marco evangelista peregrinationum comite secum ducto, ut Eusebius testis est, epistolam catholicam primam Roma scripsit.

Marcus a Romanis rogatus evangelium conscripsit, ait Clemens Hypotyposeon 6 et cum eo Papias Hierapoleos episcopus; Marci urbisque Babylonis in eadem epistola Petrus agit memoriam; Ioppe licet scriptam alii comminiscantur.

Pauli et Sylae Derben, Lystros, Phrygiam, Isauriam, Ciliciam, Galatiam et Troadem reditus.

Acta Pauli et Marci Philippis, Thessalonicae et Berrhoeae.

Παύλου ἐν Ἀθήναις καὶ Κορίνθῳ πράξεις.

Παύλου αἱ ἐν Ἐφέσῳ καὶ Κεγχρέαις Καισαρείᾳ τε καὶ Ἀντιοχείᾳ Ἰταλίᾳ καὶ Φρυγίᾳ πράξεις.

B Παύλου τὰ ἐν Ἐφέσῳ ἰδίως.

Παῦλος τὰ ἐν Τρῳάδι καὶ Μιλήτῳ παρέθετο Ἐφεσίοις.

Τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἰουδαίων κατὰ Παύλου.

Παύλου τὰ ἐν Καισαρείᾳ κατὰ Φήλικα καὶ Δρουσίλλαν.

Παύλου τὰ ἐν Καισαρείᾳ καὶ τὰ Ἰουδαίων κατ' αὐτοῦ.

Μάρκος ὁ εὐαγγελιστὴς Αἰγύπτῳ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ τὸν σωτήριον λόγον εὐηγγελίζετο.

Τῆς Ἀντιοχέων ἐκκλησίας πρῶτος ἐπίσκοπος Εὐόδιος ἐχρημάτισεν ἔτη κθ'.

Ῥωμαίων ε' Κλαύδιος ἔτη ιγ'.

C ## ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφμ'.

Τῆς θείας καὶ ὑπερενδόξου σαρκώσεως τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἔτος μ'.

Ἡ ἐν ταῖς πράξεσιν Ἀγάβου προφητεία πεπέρασται, λιμοῦ μεγάλου κατασχόντος τὴν οἰκουμένην ἐπὶ Κλαυδίου.

Κλαύδιος κατὰ Βρεττανῶν ἐθριάμβευσε.

2. Κεγχρέαις] Κεγχρείᾳ G. 5. Παύλου G. Μιλήτῳ] μηλίτῳ B. Ἐφεσίοις τὰ ἐν Ἱερουσαλήμ. Τὰ Ἰουδαίων — G. 7. Vulgo Φίλικα. 9. ἐν Αἰγύπτῳ G. 11. Εὔωδος G. 12. κθ' B et Barber. apud Goarum. κη' G.

Acta Pauli Athenis et Corinthi.

Acta Pauli Ephesi, Cenchris, Caesareae et Antiochiae, nec non in Italia et Phrygia.

Acta privatim Ephesi.

Pauli in Troade et Mileti acta; Ephesiis res Hierosolymitanas commendat.

Iudaeorum in Paulum insidiae.

Quae Paulo cum Felice et Drusilla Caesareae gesta sunt.

Quae Paulo Caesareae contigerunt et Iudaeorum in eum insidiae.

In Aegypto et Alexandria salutis verbum Marcus annunciat.

Antiochenae ecclesiae primus episcopus Evodius sedet annis 29.

Romanorum Imp. 5 Claudius annis 13.

ANNI MUNDI 5540.

Divinae et laudibus efferendae Incarnationis Salvatoris nostri annus 40.

Memoratum in apostolorum actibus Agabi vaticinium de acerba fame in mundum universum sub Claudio grassatura eventu confirmatur.

Claudius de Britannis triumphavit.

Κλαύδιος τοὺς πολίτας Ῥώμης ἀπογραψάμενος μυριάδας εὗρεν χϞδʹ καὶ ͵α.

Κλαύδιος Φήλικα τῆς Ἰουδαίας ἡγεμόνα ἐξέπεμψε.

Τὰ ὑπόλοιπα Ἰουδαίων. D

Ἀλλοφύλου Ἀγρίππα τοῦ καὶ Ἡρώδου ἐστὶν οὕτως.

Παῦλος καὶ Βαρνάβας ἐν τῇ συναγωγῇ τῆς κατὰ Πισιδίαν Ἀντιοχείας ἐπαρρησιάσατο.

Παῦλος καὶ Βαρνάβας ἐδίδασκον ἐν Ἰκονίῳ ἡνίκα τὰ ἐν Λύστροις καὶ Δέρβῃ καὶ Πέργῃ καὶ Ἀταλίᾳ καὶ Ἀντιοχείᾳ, αἵ τε V. 265
ἐν Φοινίκῃ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ πράξεις τῶν δύο.

Ἀγρίππας θεμέλια πηξάμενος τρίτου τείχους τῆς Ἱερουσαλὴμ P. 333
καὶ φοβηθεὶς Κλαύδιον Καίσαρα τοῦ ἔργου ἐπαύσατο.

Οὗτος ὁ Ἀγρίππας, ὁ καὶ Ἡρώδης ἐν ταῖς πράξεσι καλούμενος, ὁ τὴν ἀργυρῆν ἐσθῆτα περιθέμενος καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ Καίσαρος καταδεξάμενος· ὡς θεὸς εὐφημεῖσθαι, ὑπ' ἀγγέλου πληγεὶς σκωληκόβρωτος ἀποθνήσκει.

Ἀγρίππα τοῦ βασιλέως Ἰουδαίων τελευτήσαντος Ἀγρίππας υἱὸς αὐτοῦ ὑπὸ Κλαυδίου τὴν ἀρχὴν ἐγχειρίζεται Ἰουδαίων.

Ἰουδαίων εʹ ἀλλόφυλος Ἀγρίππας ἔτη κγʹ.

3. φίλικα AB. Φίληκα G. 5. οὗτος A. 7. ἐπαῤῥησιάσαντο G. 13. πράξεσι] Cap. XII, 21.

Romanorum civium censu habito hominum myriadas 694 ac mille insuper Claudius reperit.

Claudius Felicem Iudaeorum praesidem delegavit.

Quae Iudaeos spectant reliqua.

Agrippae, qui Herodes etiam dictus, regis alienigenae ita se habent.

Paulus et Barnabas verbum dei in synagoga Antiochiae Pisidiae cum fiducia praedicabant.

Paulus et Barnabas Christianam fidem Iconii disseminant; quo tempore quae Lystris, Derbe, Perge, Ataliae et Antiochiae contigere; nec non utriusque in Phoenice, Samaria et Hierosolymis acta.

Tertii Hierosolymorum muri positis fundamentis Claudium Caesarem veritus Agrippa ab opere destitit.

Agrippa hic, qui Herodes quoque in actibus audit, argento distincta veste quandoque insignis in Caesaris theatro, velut deo, sibi acclamari passus, angelo percutiente, vermibus corrosus interiit.

Agrippa Iudaeorum rege defuncto, alter Agrippa eius filius delatum a Claudio Iudaeorum regnum accepit.

Iudaeorum rex 5 alienigena Agrippa annis 23.

B **_ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφμϛʹ._**

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη μϛʹ.

Θρᾴκη ἀπὸ τοῦδε τοῦ χρόνου ἐπαρχία ἐχρημάτισε, βασιλεύουσα πρίν.

Νῆσος μεταξὺ Θήρας καὶ Θηρασίας σταδίων λʹ ἐφάνη.

Ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἀζύμων στάσεως γενομένης ἐν Ἱερουσαλὴμ, συμπατηθέντες περὶ τὰς τῶν πυλῶν ἐξόδους Ἰουδαῖοι ὤλοντο περὶ τὰς τρεῖς μυριάδας, Κουμανοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦντος καὶ τῆς ὅλης Ἰουδαίας ἡγεμονεύοντος.

C **_Λιμοῦ κατὰ τὴν Ἑλλάδα γεγονότος μεγάλου ὁ τοῦ σίτου μόδιος ἓξ διδράχμων ἐπράθη._**

Τότε καὶ Ἀθηναίοις ἐπεγράφη βωμὸς ἀγνώστῳ θεῷ.

Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος ἐκ τοῦ πρώτου λόγου πρὸς Ἀντώνιον βασιλέα ὑπὲρ Χριστιανῶν.

Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου εἰς οὐρανοὺς προεβάλλοντο οἱ δαίμονες ἀνθρώπους τινὰς λέγοντας ἑαυτοὺς εἶναι θεούς. οἳ οὐ
D **_μόνον οὐκ ἐδιώχθησαν ὑφ' ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ τιμῶν ἠξιώθησαν, Σίμωνα μέν τινα Σαμαρέα τὸν ἀπὸ κώμης λεγομένης Γιτθίων, ὃς ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος, διὰ τῆς τῶν ἐνεργούντων δαιμόνων τέχνης, δυνάμεις μαγικὰς ποιήσας ἐν τῇ πόλει ὑμῶν, τῇ βασι-_**

3. ἀπὸ τοῦδε] ἀπῶδε A. ἐπαρχία BP. ἐπαρχεία G. 8. στρατηγοῦ G. 11. διδραγμάτων B. 12. ἀγνὸς τῷ θεῷ A. 13. μάρτυρος] ῥήτορος G. 15. προεβάλλοντο B. προσεβάλλοντο G. 16. καὶ ἑαυτοὺς G. καὶ om. B. 17. ὑμῶν Bm. ἡμῶν G. 18. Γαιτθίων G. Γητῶν m. Conf. p. 331 c. 20. ὑμῶν BP. ἡμῶν G.

ANNI MUNDI 5546.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 46.

Thracia regni titulo prius usa hucusque in provinciarum numerum redacta est.

Nova insula stadiorum 30 inter Theram et Therasiam enata.

Tumultu diebus Azymorum exorto, Iudaeorum ad triginta millia circa portarum exitus Hierosolymis conculcati perierunt, Cumano Romanorum duce totius Iudaeae praeside.

Ingenti fame Graeciam universam depascente tritici modius didrachmis sex veniit.

Eo tempore altari ab Atheniensibus inscriptum: ignoto deo.

Ex Iustini philosophi et rhetoris oratione prima pro Christianis ad Antonium Imperatorem.

Assumpto in caelos domino, nonnullos hominum impulere daemones, ut deos se esse praedicarent, qui non modo a vobis non eiecti, sed honores quoque divinos assequuti sunt. Ex horum numero Simon quidam Samaritanus Gethion vico natus, extitit, qui sub Claudio Caesare daemonum auxiliantium praestigiis, magicis quibusdam portentis in regia vestra civitate

λίδι πόλει Ῥώμῃ, θεὸς ἐνομίσθη, καὶ ἀνδριάντι παρ' ὑμῶν ὡς θεὸς τετίμηται ἐν τῷ Τίβερι ποταμῷ μεταξὺ τῶν δύο γεφυρῶν, ἔχων ἐπιγραφὴν Ῥωμαϊκὴν ταύτην, Σίμωνι δέω σάγκτω, ὅπερ ἐστὶ Σίμωνι θεῷ ἁγίῳ, καὶ σχεδὸν μὲν πάντες Σαμαρεῖς, ὀλίγοι δὲ καὶ ἐν ἄλλοις ἔθνεσιν, ὡς τὸν πρῶτον θεὸν ἐκεῖνον ὁμολογοῦντες προσκυνοῦσι καὶ Ἑλένην τινὰ συμπερινοστήσασαν αὐτῷ κατ' ἐκεῖνον τοῦ καιροῦ πρότερον ἐπὶ τέγους σταθεῖσαν ἐν Τύρῳ τῆς Φοινίκης τὴν ἀπ' αὐτοῦ πρώτην ἔννοιαν λέγουσι.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφν'. P. 334

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ν'.

Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος Εὐόδιος ἔτη κθ'.
Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος . . . . ἔτη.

Τὰ ὑπόλοιπα Ῥωμαίων Κλαυδίου.

Κλαύδιος Ῥωμαίων ἔτη ιγ' μετὰ Γάϊον ἐβασίλευσε, φονικὸς ἀνὴρ, θεῖος τοῦ αὐτοῦ Γαΐου, ὃς Κέλτους καὶ Βρεττανοὺς ὅπλοις ἀνδρείως ὑπηγάγετο, ὁμοίως καὶ Θρᾷκας, ἀναιρεθέντος αὐτῶν V. 266 τοῦ βασιλέως Ῥυμετάλκου ὑπὸ τῆς ἰδίας γαμετῆς. B

Οὗτος ἐρασθεὶς ἀδελφιδῆς οἰκείας ἐνομοθέτησε πρῶτος, ὥς φασι, θυγατέρας ἀδελφῶν ἄγεσθαι.

Ἐπὶ τούτου πολλοὶ τῶν ἐν παιδεύσει λόγων Ἑλληνικῶν ἠκ-

3. δέως ἄγκτῳ A. δέο σάγκτῳ B. δέῳ σάγκτῳ G. 4. Σαμαρεῖς — ὁμολογοῦντες om. G. 7. τέγους m. στέγους G. 8. ἔννοιαν] γενομένην addit m. 10. ἔτος B. 12. Μάρκος ἔτη ις' m. 17. ῥυμαιτάλκου A. 18. ἀδελφῆς B. 20. τῶν ἐπαιδεύσει B.

editis deus habitus est, et inter duos pontes ad Tiberim fluvium statua inscriptionem hanc praeferente, Simoni deo sancto, donatus est. Hunc deorum in morem adorant ferme cunti; et Helenam quandam cum eo vagantem Tyri Phoeniciae prostibula prius incolentem primam ab eo intelligentiam vocant.

ANNI MUNDI 5550.

Divinae Incarnationis an. 50.

Antiochiae episcopus Evodius annis 29.
Alexandriae episcopus Marcus.

Claudii Romani Imperatoris residua gesta.

Claudius Romanorum Imperator post Caium annos tredecim potestatem obtinuit, vir in caedes proclivis, ipsius Caius patruus, qui Celtas et Britannos armis viriliter subegit, ac pariter Thraces Rymaetalco eorum rege a propria coniuge sublato Romanis submisit.

Hic germanae neptis amore victus legem neptem ducere permittentem primus, aiunt, edidit.

Sub eius imperium plures Graeca eruditione celebres floruerunt; que-

μαζον, ὧν ἐπισημότερος ἐδόκει ὁ ἐκ Τυάνων τῆς Ἰταλίας Ἀπολλώνιος, Πυθαγορικῆς εἰς ἄκρον ἠσκημένος φιλοσοφίας, ὡς καὶ αὐτοῦ Πυθαγόρου δαιμονιώτερον ἅψασθαι, καθὰ Φιλόστρατος καὶ ἄλλοι τῶν ἀκριβούντων ἱστοροῦσι τὰ κατ' αὐτόν.

Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἐφάνη τὸ ὄρνεον ὁ φοίνιξ, καθὼς C ἱστοροῦσιν Αἰγύπτιοι, πρὸ χνδ' ἐτῶν φανείς, ὡς καὶ Δέξιππος συμφωνεῖ.

Τότε καὶ Λαοδίκεια καὶ Ἱεράπολις τῆς Ἀσίας καὶ ἄλλαι πόλεις, Ἀντιόχειά τε κατεσείσθησαν.

Ἐπὶ αὐτοῦ Φῆλιξ Ἰουδαίας ἡγεμονεύειν σταλεὶς πολλῶν καὶ ἄλλων Ἰουδαίων ἀπατώντων, ἐν οἷς καὶ ὁ Αἰγύπτιος ψευδοπροφήτης, ἅμα τρισμυρίοις μείζοσιν ἐπιχειρῶν πράγμασι, τῇ Φήλικος κατελύθη στρατηγίᾳ. συμφωνεῖ Ἰώσηππος ἐν τούτῳ ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων, ἔνθα τῷ θείῳ Παύλῳ ὑπὸ τοῦ χιλιάρχου λέλεκται· οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος, ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχι- D λίους ἄνδρας; ἐπὶ αὐτοῦ Παῦλος ὑπὸ Ἰουδαίων κατηγορηθεὶς τὴν ἀπολογίαν πεποίηται.

Ἐπὶ αὐτοῦ Ἰουδαίων στάσις γέγονεν ἐν Καισαρείᾳ Στράτωνος καὶ πολλοὶ διεφθάρησαν ἐπὶ αὐτοῦ.

Ὁ κατὰ Ἄγαβον λιμὸς τῆς οἰκουμένης καὶ ὁ τὴν Ἰουδαίαν

1. ὧν] ὧν καὶ G. Ἰταλίας] Καππαδοκίας m. 2. ἠσκημένης A. 3. Πυθαγόρου m. Πυθαγορίου G. 5. φοίνιξ B. φοῖνιξ G. 6. χν' δὲ ἐτῶν AB. 10. Vulgo Φίλιξ et infra Φίλικος. ἰουδαίους AB. 11. ἀπατώντων B. ἀπατούντων G. 13. στρατηγείᾳ B. 15. λέλεκται] Actor. XXI, 38. 17. ἐπὶ B. ὑπ' G. 19. ἰουδαίων στάσις B. στάσις Ιουδαίων G.

rum spectatissimus videbatur Apollonius Tyanis in Cappadocia natus, Pythagorica tunc accepta disciplina, ipso Pythagora subtilior iudicatus est, Philostrato et aliis, qui res eius diligentius conscripsere, testibus.

Phoenix avis iisdem temporibus visa ante annos 659 Aegyptiis, quibus Dexippus assentitur, ita fabulantibus, etiam conspecta.

Tunc temporis Laodicea, Hierapolis Asiae et aliae civitates, inter quas Antiochia, terrae motu concussae.

Eo imperante Felix praeses in Iudaeam missus plures ex Iudaeorum faece veteratores populum seducentes repressit; in his Aegyptius pseudopropheta repertus est, qui maiora se molitus, coactis hominum 30,000 militari Felicis industria deletus est; apostolorum actibus in hoc concors est Iosephus, ubi a tribuno divino Paulo dicitur: „nonne igitur Aegyptius ille es, qui ante hos dies populum excitasti et in desertum ad virorum 4000 eduxisti?" Paulus ab Iudaeis apud eum accusatus defensionem instituit.

Sub eo Caesareae Stratonis seditione mota Iudaeorum plurimi periere.

Fames Agabi vaticinio praenunciata et universum orbem pervagata,

ἔπειτα ἰδίως καταλαβὼν, καθ' ὃν Ἑλένη τοῦ Ἀδιαβηνῶν ἔθνους βασίλισσα σῖτον πολλῶν χρημάτων ἐξ Αἰγύπτου ὠνησαμένη τοῖς ἀποροῦσι διένειμεν· ἧς αἱ στῆλαι διαφανεῖς κατὰ τόπους κἀν προαστείοις φέρονται, ὡς Ἰώσηππος.

Συμφωνοῦσιν αἱ πράξεις τοὺς κατὰ Ἀντιόχειαν ἱστοροῦσαι
πιστούς, καθ' ὅ τι ἄν τις εἶχεν ἀποστεῖλαι τοῖς οἰκοῦσι τὴν Ἰου- P. 335
δαίαν πιστοῖς, διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου ἐν τοῖς χρόνοις Κλαυδίου.

Φησὶν Εὐσέβιος ἐν δευτέρῳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἱστοριῶν· ἐπὶ τοῦ πρώτου Ἀγρίππα τοῦ καὶ Ἡρώδου, καθὼς αἱ πράξεις φασίν, ὅτι ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. ἀνεῖλε δὲ τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρᾳ, περὶ οὗ καὶ Κλήμης ἐν ζ' τῶν Ὑποτυπώσεών φησιν ὅτι ὁ εἰσαγαγὼν αὐτὸν εἰς τὸ δικαστήριον ἰδὼν αὐτὸν μαρτυρήσαντα συνωμολόγησεν αὐτῷ καὶ αὐτὸς εἶναι Χριστιανός. συναπήχθησαν οὖν ἄμφω, φησί, κατὰ τὴν ὁδὸν καὶ ἠξίωσεν ἀφεθῆναι αὐτῷ
ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου. ὁ δὲ ὀλίγα σκεψάμενος, εἰρήνη σοί, εἶπε, καὶ B
κατεφίλησεν αὐτόν. καὶ οὕτως ἀμφότεροι ὁμοῦ ἐκαρατομήθησαν. καὶ τότε ἰδὼν Ἡρώδης ἐπὶ τῇ τοῦ Ἰακώβου ἀναιρέσει ἀρέσαντα Ἰουδαίοις ἐπιτίθεται καὶ Πέτρῳ, δεσμοῖς τε αὐτὸν παραδοὺς ἀνεῖλεν ἄν, εἰ μὴ παραδόξως ἀγγέλου ἐπιστασίᾳ τῶν δεσμῶν

4. κἀν] Vulgo καί. προάστεια G. 5. πράξεις] XI, 30.
8. Κλαυδίου] ἔπεμψεν add. m. 9. ὁ Εὐσέβιος G. ὁ om. B.
ἐν δευτέρῳ] Cap. 9. 10. πράξεις Bm. τάξεις G. φασὶν m.
φησὶν G. 11. ἐπέβαλεν B. ἐπέβαλλεν G. 14. τὸ add. B.
15. συναπήχθησαν B. συναπηνέχθησαν G. 16. ἀξίωσεν B.

Iudaeam demum privatim oppressit; quo tempore Helena Adiabenorum regina frumentum ex Aegypto multo pretio comparatum egenis distribuit; cuius munificentiae tituli per civitates et suburbana loca erecti ex Iosephi scriptis attestantur.

Fideles Antiochenos actus apostolorum laudant, quod quicquid Claudii temporibus singuli seposuissent, per Barnabae et Sauli manus fidelibus Iudaeae incolis submiserint.

Eusebius historiae ecclesiasticae libro secundo scribit Agrippam nominis istius primum, Herodem quoque, ita testantibus apostolorum actibus, dictum, ut quosdam ex ecclesia affligeret, manus immisisse, Iacobum et Ioannis fratrem gladio percussisse; de quo Clemens Hypotyposeon septimo ait: cum is qui Iacobi nomen ad iudicium detulerat, fidei testimonium reddentem cerneret, Christianum quoque se esse professus est. Utroque igitur, inquit, ad necem abducto, hic ab Iacobo criminis veniam per viam expetiit. Cui Iacobus nonnihil prius cogitans, pax tibi, respondit; quo dicto osculum dedit, atque ita simul capite truncati sunt. Iacobi morte Iudaeorum animos sibi devinxisse contemplatus Herodes, Petrum aggreditur, vinculisque traditum occidisset, nisi inexspectata angeli ope liberatus custodia

λυθεὶς καὶ τῆς φρουρᾶς ἐξηνέχθη. ἀλλ' εἰ μὲν περὶ τοῦ πρώτου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων ταῦτα νοεῖται Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, ἀντιπίπτει τῷ ἱστοροῦντι λόγῳ κατὰ τὸ η' ἔτος Νέρωνος, ὅπερ ἦν τῆς αὐτοῦ ἐπισκοπῆς ἔτος που λ', λίθοις ὑπὸ Ἰουδαίων καὶ γναφικῷ ξύλῳ ἀναιρεθῆναι, ἀπὸ τοῦ πτερυγίου καταβληθέντα,
C ὡς καὶ αὐτὸς Εὐσέβιος ἐν τῷ κανόνι παρέθετο· εἰ δὲ περὶ ἄλλου, ὑγιὴς ὁ λόγος.

V. 267

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφνγ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη νγ'.

Εὐσεβίου ἐκ τοῦ β' λόγου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας.

Περὶ τῶν κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον καὶ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφόθεον.

Τούτου δὲ Φῆστος διάδοχος ὑπὸ Νέρωνος πέμπεται, καθ' ὃν δικαιολογησάμενος ὁ Παῦλος δέσμιος ἐπὶ Ῥώμην ἄγεται. Ἀρίσταρ-
D χος αὐτῷ συνῆν, ὃν καὶ εἰκότως συναιχμάλωτόν που τῶν ἐπιστολῶν γράφει παραδοὺς ἐν τούτοις καταλῦσαι τὴν ἱστορίαν, διετίαν ὅλην ἐπὶ τῆς Ῥώμης τὸν Παῦλον ἄνετον διατρῖψαι καὶ τὸν τοῦ θεοῦ λόγον ἀκωλύτως κηρῦξαι ἐπισημηνάμενος. τότε μὲν

1. περὶ BP. πρώ G. 5. ἀπὸ] ὑπὸ B. 9. Aberat ἔτη. ἔτος add. B. 10. β'] Cap. 22. 11. τῶν B. τὸν G. 13. φῖστος A. φίστος B. 15. που τῶν] Vulgo πάντων. Correctum ex Eusebio. 16. γράφει παραδοὺς] Apud Eusebium est ἀποκαλεῖ· καὶ Λουκᾶς δὲ ὁ τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων γραφῇ παραδούς. καταλῦσαι] κατέλυσε Eusebius.

quoque fuisset eductus. Quae certe si de primo Hierosolymorum episcopo Iacobo fratre domini narrata putet non nemo, is historiae octavo Neronis anno, qui episcopatus Iacobi 30 fuit, lapidibus eum et fullonis fuste contusum, et e templi fastigio praecipitem actum, ut Eusebius quoque in canone tradidit, referenti adversabitur; sin de alio intellecta velit, eius sententia sana est.

ANNI MUNDI 5553.

Divinae Incarnationis an. 53.

Ex Eusebii libro secundo de ecclesiastica historia.

De B. Pauli et Iacobi domini fratris rebus gestis.

Huius (Felicis) successor Festus a Nerone mittitur, ad cuius tribunal, causae propriae defensione suscepta, Paulus vinculis traditus Romam deducitur. Aderat ei Aristarchus, quem concaptivum aliquo epistolarum suarum loco iure nuncupat. Lucas autem actuum apostolorum auctor historiae ad hoc tempus deductae finem imponit, cum demum Paulum vinculis liberum biennio integro Romae moratum et nullo resistente dei verbum

οὖν ἀπολογησάμενον αὖθις ἐπὶ τὴν τοῦ κηρύγματος διακονίαν λόγος ἔχει στεῖλασθαι τὸν ἀπόστολον, δεύτερον δὲ ἐπιβάντα τῇ αὐτῇ πόλει τῷ κατ' αὐτὸν τελειωθῆναι μαρτυρίῳ. ἐν ᾧ δεσμοῖς ἐχόμενος τὴν πρὸς Τιμόθεον δευτέραν ἐπιστολὴν συντάττει, ὁμοῦ σημαίνων τὴν προτέραν αὐτῷ γενομένην ἀπολογίαν καὶ τὴν
παρὰ πόδας τελείωσιν. δέχου δὴ περὶ τούτων τὰς αὐτοῦ μαρτυ- P. 336
ρίας. ἐν τῇ πρώτῃ μου, φησὶν, ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη. ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ ἀκούσωσι πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος. σαφῶς δὲ παρίστησι διὰ τούτων ὅτι δὴ τὸ πρότερον, ὡς ἂν τὸ κήρυγμα δι' αὐτοῦ πληροφορηθῇ καὶ ἀκούσωσι πάντα τὰ ἔθνη, ἐρρύσθη ἐκ τοῦ στόματος λέοντος· τὸν Νέρωνα ταύτῃ, ὡς ἔοικε, διὰ τὸ ὠμόθυμον προσειπών. οὐκοῦν ἑξῆς προστέθεικε παραπλήσιόν τι τὸ, ῥύσεταί με ἐκ στό-
ματος λέοντος. ἑώρα γὰρ τὴν οὔπω μέλλουσαν αὐτοῦ τελευτήν· B
διό φησι καὶ ῥύσεταί με ἐκ στόματος λέοντος ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον, σημαίνων παραυτίκα μαρτύριον, ὃ καὶ σαφέστερον ἐν τῇ αὐτῇ προλέγει γραφῇ φάσκων, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεώς μου ἐφέστηκεν.

1. Vulgo ἀπολογησάμενος. Correxi ex Eusebio. 2. λόγος ἔχει addidi ex B et Eusebio. 6. δὴ] δὲ G. αὐτοῦ] Timoth. II. 4, 16. 7. τῇ om. B. 8. ἐγκατέλειπον B. 14. ταύτῃ P. ταύτην G. 15. προστέθεικεν B. προστέθηκεν G. 16. ἑώρα γὰρ addidi ex B. 17. ἐκ] ἐκ τοῦ G.

praedicasse testatus est. Eo tempore causa pro se rursum dicta ad praedicationis ministerium, aiunt, apostolus missus est; et eandem urbem secundo repetens in ea martyrio fuit consummatus. Is vinculis adhuc detentus epistolam ad Timotheum scribit secundam, in quam priorem suam defensionem et imminentem e vita excessum insinuat. Accipe vero eiusdem de istis testimonia. „In defensione mea priore," scribit, „nullus mihi adfuit, sed omnes me dereliquerunt. Ne illis imputetur. Dominus mihi adstitit et confortavit me, ut per me praedicatio impleatur et audiant omnes gentes, ex ore leonis liberatus sum." Quibus sane praemissa liquidius manifestat; praedicationis nimirum muneri adimplendo et gentibus cunctis dei verbum edocendis sese de ore leonis ereptum. Eo porro vocabulo, ni fallor, Neronem propter communem utrique animi ferocitatem appellat, qua de causa simile quid subinfert, liberabit me de ore leonis; vitae namque terminum praevidebat imminentem: ac idcirco, „liberabit me," inquit, „dominus de ore leonis, ab omni opere malo et salvum faciet in regnum suum caeleste;" quo non procul distans martyrium declaravit, quod manifestius eadem epistola praedicit, scribens in haec verba: „tempus resolutionis meae instat."

Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος β' Συμεὼν, ὁ καὶ Σίμων, υἱὸς τοῦ Κλεόπα ἔτη κγ'.

Τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας μετὰ Μάρκον τὸν εὐαγγελιστὴν πρῶτος ἐπίσκοπος Ἀνιανὸς ἐχειροτονήθη, ὃς προέστη ἔτη κβ'.

C *Ῥωμαίων ς' ἐβασίλευσε Νέρων ἔτη ιγ'.*

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφνγ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη νγ'.

Νέρων ἀνεῖλε τὴν ἑαυτοῦ μητέρα Ἀγριππῖναν καὶ τὴν τοῦ πατρὸς ἀδελφήν.

Ἐν Ῥώμῃ σεισμὸς μέγας ἐγένετο.

Νέρων ἐπὶ Ῥώμης κιθαρίζων ἐνίκησε.

Κατὰ τῆς Νέρωνος τραπέζης κεραυνὸς ἔπεσεν.

Ἐμπρησμοὶ γεγόνασι πολλοὶ ἐν Ῥώμῃ, πόλεις τε τῆς Ἀσίας κατέπεσον τρεῖς, Λαοδίκεια, Ἱεράπολις καὶ Κολοσσαί.

V. 268 D *Τὰ ὑπόλοιπα Ἰουδαίων.*

Πέμπτος ἀλλόφυλος Ἀγρίππας ἔτη δύο. Φῆστος διάδοχος Φήλικος ὑπὸ Νέρωνος ἐπέμφθη, ἐφ' οὗ ὁ θεῖος Παῦλος, παρόντος καὶ Ἀγρίππα τοῦ βασιλέως Ἰουδαίων, ἀπολογησάμενος δέσμιος εἰς Ῥώμην ἐκπέμπεται.

2. *κλεόπα* B. *Κλεοπάτρα* G. 3. *Ἀλεξανδρείας* G. 4. *ἐχειροτονήθη Αἰνιανὸς* G. *ἀνιανὸς* BP. *αἰνιανὸς* AG. 7. Vulgo *ἔτει. ἔτος* AB. 14. *Κολοσσαί*] *λοσσαί* B. 16. *Πέμπτος — δύο* delet m. *φῖστος* A. *φίστος* B. Et similiter infra. 17. *φίλικος* AB.

Hierosolymorum episcopus 2 Symeon, qui et Simon, Cleopae filius annis 23.
Alexandrinae ecclesiae post Marcum evangelistam primus episcopus ordinatus est Anianus, qui praefuit annis 22.
Romanorum Imperator 6 Nero annis 13.

ANNI MUNDI 5553.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 53.

Matrem Agrippinam et patris sororem Nero interfecit.
Romae terrae motus ingens.
Nero Romae citharae certamine victor declaratus.
Fulmen in Neronis mensam lapsum.
Romae plura incendia, urbes quoque tres corruere in Asia, Laodicea, Hierapolis et Colossae.

Quae Iudaeos spectant reliqua.

. . . . Festus in Felicis locum a Nerone subrogatur; eodem, una cum Agrippa Iudaeorum rege praesente divinus Paulus defensione habita, Romam vinctus mittitur.

Φῆστον Ἀλβῖνος διεδέξατο.

Ἀλβῖνον Γέστιος Φλῶρος διεδέξατο.

Ἰουδαῖοι Ῥωμαίων ἀπέστησαν ἐπὶ Γεστίου Φλώρου διὰ πλεονεξίαν αὐτοῦ ἄμετρον. ἐφ' οὓς ὁ Νέρων Οὐεσπασιανὸν ἐξέπεμψε στρατοπεδάρχην πολλὰ τῆς Ἰουδαίας ἀγανακτησάμενος.

Σημειωτέον ἐκ τῶν ἀποστολικῶν ῥητῶν ὅτι δεύτερον ὁ θεῖος P. 337 *Παῦλος παρέστη τῷ Καίσαρι ἐν Ῥώμῃ. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὁ Νέρων ἠπιώτερόν πως διακείμενος κατὰ τοῦ Χριστιανῶν δόγματος, ἀκούσας αὐτοῦ τὴν ἀπολογίαν ἀπέλυσεν, οἰκονομοῦντος τοῦ σωτῆρος τελειωθῆναι ταῖς πᾶσι δι' αὐτοῦ τὸ κήρυγμα, ὡς αὐτός φησιν ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον β' ἐπιστολῇ, ὅτε δὴ καὶ τὸν Λουκᾶν γράφει συνεῖναι, ὃς τὰς τῶν ἀποστόλων πράξεις εἰς ταύτην περιέγραψε τὴν πρώτην ἀπολογίαν τοῦ Παύλου ἐλθεῖν, καὶ συνῆν αὐτῷ, ὡς ἔοικε, σιωπήσας τὸν περὶ τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ λόγον, καθ' ὃν οὐ παρῆν, δηλονότι τὸ δεύτερον τοῦ μακα-* B *ρίου Παύλου ἐξ οἰκείας αἰτήσεως ἀναπεμφθέντος ἀπὸ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης ὑπὸ Φήστου πρὸς Νέρωνα, καὶ τὸ δεύτερον παραστάντος αὐτῷ καὶ τελειωθέντος τῷ δι' αἵματος μαρτυρίῳ. ὅθεν Ἰουδαῖοι τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπιβουλῆς τοῦ ἀνελεῖν αὐτὸν ἀστοχήσαντες ἐπὶ τὴν ἀναίρεσιν Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου τρέπονται· περὶ ἧς Ἡγήσιππος ἀξιόλογος μαθητὴς τῶν ἀποστόλων τάδε φησὶν ἐν ε' ὑπομνήματι.*

2. *Γέστιος Φλῶρος Ἀλβῖνον* G. *Γέστιος*] *Κέστιος* m. Et *Cestius* scribitur apud Eusebium p. 375. 5. *στρατοπεδάρχην ἐξέπεμψεν* G. *ἀγανακτησόμενος* B. *in pristinum revocavit* (Vespasianus) Eusebius. Ergo *ἀνακτησάμενον*. 8. *πως*] *που* G. 11. *δὴ*] *δὲ* B. 12. *γράφῃ* B. ὃς addidi ex B. 13. *περιέγραψεν* BP. *περιγράψας* G. *ἐλθεῖν* delet m. 17. *φίστου* AB. 20. *τοῦ ἰακώβου τοῦ* A.

Festum excipit Albinus.

Cestius Florus Albino succedit.

Cestii inexplebilem avaritiam causati Iudaei a Romanis deficiunt; in quos Vespasianum belli ducem iratus Nero expedit.

Ex ipsis apostoli dictis observa divinum Paulum Romae iterato Caesari adstitisse. Et primo quidem Christianis haud male affectus Nero, Pauli defensione audita (in hunc modum salvatore disponente, ut per eum verbi praeconium perficeretur) liberum eum dimisit, ut ipse secunda ad Timotheum scripta testatur, qua Lucam quoque secum moratum asserit. Hac Pauli defensione memorata apostolorum actibus Lucas finem imponit. Erat utriusque convictus communis, ut videtur. Et martyrium quidem eius, cui non aderat, silentio praeteriit, cum nimirum a Caesarea Palaestinae ad Neronem a Festo mitti beatus ipse Paulus expetiit, ac subinde eius tribunali secundo praesentatus, martyrium fuso sanguine consummavit. Quare Iudaei inanem structarum illi insidiarum vim conspicati, ad inferendam Iacobo fratri domini necem vertuntur; de qua Hegesippus eximius apostolorum discipulus commentario 5 haec habet.

φορηθέντων καὶ δοξαζόντων ἐπὶ τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ Ἰακώβου καὶ λεγόντων, ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ, τὸ ἔμπαλιν οἱ αὐτοὶ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον, κακῶς ἐποιήσαμεν τοιαύτην μαρτυρίαν παρασχόντες τῷ Ἰησοῦ. ἀλλ᾽ ἀναβάντες καταβάλωμεν αὐτόν, ἵνα φοβηθέντες μὴ πιστεύσωσιν αὐτῷ. καὶ ἔκραξαν λέγοντες, ὢ ὤ, καὶ ὁ δίκαιος ἐπλανήθη· καὶ ἐπλήρωσαν τὴν γραφὴν τὴν ἐν τῷ Ἡσαΐᾳ γεγραμμένην, ἄρωμεν τὸν δίκαιον ὅτι D *δύσχρηστος ἡμῖν ἐστι. τοίνυν τὰ γεννήματα τῶν ἔργων αὐτοῦ φάγονται. ἀναβάντες οὖν κατέβαλον τὸν δίκαιον, καὶ ἤρξαντο λιθάζειν αὐτόν. ἐν ᾗ καταβληθεὶς οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ στραφεὶς ἔθηκε τὰ γόνατα λέγων, παρακαλῶ κύριε θεὲ πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν. οὕτως δὲ καταλιθοβολούντων αὐτὸν εἷς τῶν ἱερέων τῶν υἱῶν Ῥηχὰβ, υἱοῦ Ῥαχαεὶμ, τῶν μαρτυρουμένων ὑπὸ Ἱερεμίου ἔκραξε λέγων, παύσασθε, τί ποιεῖτε; εὔχεται ὑπὲρ ἡμῶν ὁ δίκαιος. καὶ λαβών τις ἀπ᾽ αὐτῶν εἷς τῶν γναφέων τὸ ξύλον, ἐν ᾧ ἀποπιέζει τὰ ἱμάτια, ἤνεγκε κατὰ τῆς* P. 339 *κεφαλῆς τοῦ δικαίου. καὶ οὕτως ἐμαρτύρησε· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐπὶ τῷ τόπῳ παρὰ τῷ ναῷ, καὶ ἐπ᾽ αὐτοῦ στήλη μένει παρὰ τῷ ναῷ. μάρτυς οὗτος ἀληθὴς Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι γεγένη-*

4. *καταβάλωμεν* B. *καταβάλλωμεν* G. 6. *καὶ ὁ*] *καὶ* om. G.

7. *τῷ* om. G. 8. *δύσχρηστος* BP. *δύσχριστος* G. *γεννήματα* A. *γενήματα* B. *αὐτοῦ*] *αὐτῶν* A. 9. *φάγονται* B. *φάγωνται* A. *φάγωμεν* G. *οὖν*] *δὲ* G. *κατέβαλλον* G. 12. *οὐ γὰρ οὐκ οἴδασι* G. *οὕτω* G. 13. *τῶν υἱῶν*] *καὶ τῶν υἱῶν* G. *ῥηχὰβ* B. *ῥιχὰβ* A. *Ῥεχὰβ* G. *ῥαχαεὶμ* BP. *Ῥαχαὴμ* G. 14. *παύσασθαι* B. 17. *μεμαρτύρηκεν* G. 18. *παρὰ — μένει παρὰ* add. B. 19. *τῷ ναῷ* B. *τοῦ ναοῦ* G.

impellente testimonio canebant dicentes: Osanna filio David. Tum scribae et Pharisaei habito ad invicem colloquio: hoc nobis, inquiunt, male consultum, ut eiusmodi fidei testimonium edi disponeremus. Sursum ergo adscendentes praecipitem agamus, ut adstantium metu, fides eiusmodi penitus dissipetur. Igitur vociferati, vah, vah, inquiunt, Iustus erravit. Et impleverunt apud Esaiam scriptum sermonem: tollamus, aiunt, Iustum, quia improbus et adversus nobis est. Operum eius germina devoremus. Illi templo conscenso, Iustum ex eo praecipitem egerunt, cadentemque lapidibus mactaverunt. In terram praeceps lapsus animam confestim non reddidit; quare in adversam partem conversus positis in terram genibus dixit. Rogo te, deus pater, igosce illis, quod enim perpetrant facinus, ignorant. Illis autem lapides certatim mittentibus, sacerdotum filiorum Rechab Rachaim filii, quorum laudi Hieremias attestatur, nonnullus vociferatus est: quiescite, quid agere molimini? Orat pro nobis Iustus. Alter vero e turba exsiliens, fullonum calcandis vestibus fustem in Iusti caput impegit; atque ita martyrium subiit et in seposito templi loco sepultus est. Hic Iudaeis velut ac Graecis omni maior exceptione testis est, Iesum esse Christum.

ται, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Χριστός ἐστι. καὶ εὐθὺς Οὐεσπασιανὸς πολιορκεῖ αὐτούς. ταῦτα μὲν Ἡγήσιππος τῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς ὀρθοῦ λόγου ἀξιόπιστος συγγραφεὺς ὀρθῶς ἱστορεῖ, ᾧ καὶ Ἰώσηππος οὐκ ἀπᾴδοντα συμφωνεῖ γράφων ταύτην γενέσθαι τὴν αἰτίαν τῆς κατὰ Οὐεσπασιανὸν ἁλώσεως Ἰουδαίων.

Ἰωσήππου περὶ τῶν αὐτῶν.

Ταῦτα δὲ συμβέβηκεν Ἰουδαίοις κατ' ἐκδίκησιν Ἰακώβου τοῦ B
δικαίου, ὃς ἦν ἀδελφὸς Ἰησοῦ τοῦ λεγομένου Χριστοῦ, ἐπειδήπερ δικαιότατον αὐτὸν ὄντα Ἰουδαῖοι ἀπέκτειναν. ὁ δὲ νεώτερος Ἄνανος, ὃν τὴν ἀρχιερωσύνην εἴπομεν παρειληφέναι, θρασὺς V. 270
ἦν τὸν τρόπον καὶ τολμητὴς διαφερόντως. αἵρεσιν δὲ μετῄει τὴν Σαδδουκαίων, οἵπερ εἰσὶ περὶ τὰς κρίσεις ὠμοὶ παρὰ πάντας τοὺς Ἰουδαίους, καθὼς ἤδη δεδηλώκαμεν· ἅτε δὴ τοιοῦτος ὢν ὁ Ἄνανος νομίσας ἔχειν καιρὸν ἐπιτήδειον, διὰ τὸ τεθνάναι μὲν Φῆστον, Ἀλβῖνον δὲ ἔτι κατὰ τὴν ὁδὸν ὑπάρχειν, καθίζει συνέδριον κριτῶν καὶ παραγαγὼν εἰς αὐτὸ τὸν ἀδελφὸν Ἰησοῦ τοῦ Χριστοῦ λεγόμενον, Ἰάκωβος ὄνομα αὐτῷ, καὶ τινὰς ἑτέρους, ὡς κατὰ παρανομησάντων κατηγορίαν ποιησάμενος, παραδέδωκε καταλευσθησόμενον. ὅσοι δὲ ἐδόκουν ἐπιεικέστατοι τῶν C
κατὰ τὴν πόλιν εἶναι καὶ τὰ περὶ τοὺς νόμους ἀκριβεῖς βαρέως ἤνεγκαν ἐπὶ τούτῳ, καὶ πέμπουσι πρὸς τὸν βασιλέα κρυφῇ πα-

5. τῶν Ἰουδαίων G. 6. Ἰωσήππου] Antiq. XX, 9. 7. δὲ add. B. 8. ἐπειδήπερ B. ἐπειδὴ γὰρ G. 12. τὴν A. τῶν G. 14, ὢν om. G. 15. φίστον B. 17. ἑτέρους BP. ἑταίρους G. 19. καταλευσθησομένους m. 21. τούτῳ] τούτων G.

Haud multo vero post tempore obsidionem in eos Vespasianus apparat. Haec nobis Hegesippus sinceriorum historiarum nostrarum fide dignus scriptor fuco procul testatum reliquit, cui non absona concinit Iosephus scribens, hanc Iudaeorum captivitatis a Vespasiano illatae occasionem extitisse.

Iosephus de iisdem.

In Iacobi Iusti, qui fuit frater Iesu, Christi etiamnum nuncupati, vindictam Iudaeis haec accidere; quod eum videlicet eximia prae reliquis iustitia praestantem Iudaei inhumane interfecerint. Iunior autem Ananus, quem pontificatum invasisse narravimus, ferox moribus et audacia summa ferebatur. Saducaeorum sectam, ut diximus, prae Iudaeorum sectis omnibus iudiciorum et in crimina rigoris observantem, profitebatur. Talis igitur cum esset Ananus commodum tempus occurrisse ratus, quod luci quidem Festus ereptus, Albinus adhuc itinere detineretur, concilium iudicum convocat, delatoque fratre Iesu Christi quondam dicti (Iacobus ei nomen erat) et quibusdam aliis, in eos, ceu legum violatores accusatione composita lapidibus obruendos obiecit. Qui vero in civitate humaniori iudiciorum normae assueti, et legum videbantur studiosiores graviter haec ferebant; nun-

ρακαλοῦντες αὐτὸν ἐπιστεῖλαι τῷ Ἀνάνῳ μηκέτι τοιαῦτα πράττειν· μηδὲ γὰρ τὸ πρῶτον ὀρθῶς αὐτὸν πεποιηκέναι· τινὲς δὲ καὶ τῷ Ἀλβίνῳ ἀπαντιάζουσιν ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας ὁδοιποροῦντι, καὶ διδάσκουσιν ὡς οὐκ ἐξὸν ἦν Ἀνάνῳ χωρὶς τῆς αὐτοῦ γνώμης καθίσαι συνέδριον. Ἀλβῖνος δὲ πεισθεὶς τοῖς λεγομένοις γράφει μετ' ὀργῆς τῷ Ἀνάνῳ λήψεσθαι παρ' αὐτοῦ δίκας ἀπειλῶν. καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας διὰ τοῦτο τῆς ἀρχιερωσύνης ἀφελό-
D μενος αὐτὸν ἄρξαντα μῆνας τρεῖς Ἰησοῦν τὸν Ἰδαμμαίου κατέστησε.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφξγ΄.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ξγ΄.

Τὰ ὑπόλοιπα τοῦ Νέρωνος.

Νέρων πρῶτος κατὰ Χριστιανῶν κινήσας διωγμὸν πρὸς τῷ τέλει τῆς αἰσχίστης ζωῆς καὶ βασιλείας αὐτοῦ, καθ' ὃν Πέτρος καὶ Παῦλος ἐμαρτύρησαν οἱ θεῖοι ἀπόστολοι, πολλοὺς καὶ ἄλλους Χριστιανῶν ἀνεῖλε, πλείονας ἐκδιώξας.

P. 340 Νέρων τοὺς θείους ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παῦλον ἀνελὼν, πολλούς τε Χριστιανῶν διαφθείρας καὶ πλείονας διώξας, ἐπὶ τούτοις κιθαρῳδίαις καὶ τραγῳδίαις κατά τε Ῥώμην καὶ τὴν Ἑλ-

2. αὐτὸν om. G. 3. καὶ τῷ] ἐκ τῶν vulgo. ἐκ τῶν κατὰ τὸν B. Ἀλβίνῳ] Vulgo Σαλβίνων. ἀλβίνον B. 4. αὐτοῦ] αὐτῶν G. 7. ἀειλόμενος (sic) B. 8. ἰδαμμαίου B. Ἰδουμαῖον G. Corrige Δαμναίου ex Iosepho p. 976. 12. τοῦ add. B.

ciisque clam ad regem missis, mandaret Anano, ne quid deinceps simile moliretur, suggesserunt; nam nec priora haec recte gessisse manifestum erat. Nonnulli quoque Albinum Alexandriam venientem obviam facti commonent, et absque eorum consensu concilium Anano convocare nefas clamitant. His motus Albinus stilo duriore et bilem redolente scribit Anano, et poenas de illo se sumpturum minatur et Agrippa rex eam ob causam pontificatu, cui menses tres praefuerat, eo abdicato, Iesum genere Idumaeum ei subrogavit.

ANNI MUNDI 5563.

Divinae Incarnationis an. 63.

Reliqua Neronis gesta.

Nero circa foedissimae suae vitae imperiique finem persecutionem in Christianos primus movet, qua Petrus et Paulus divini apostoli martyrium subierunt; Christianorum quoque alios multos sustulit, plures in exsilium egit.

Nero divinis apost. Petro et Paulo interfectis, pluribus etiam Christianorum ultimo supplicio affectis, plurimis exsilio relegatis, cithara cantibusque cum Romae tum per Graeciam ovans, vario quoque curruum

λάδα πομπεύων, Ἰσθμίοις καὶ Πυθίοις καὶ Ἠλείοις καὶ Ἀκτίοις ἐστεφανοῦτο κήρυξιν ἅρματι πωλικῷ καὶ τῷ τελείῳ καὶ δεκαπώλῳ, μεταθέμενος καὶ τὴν ὀλυμπιάδα κατὰ σκηνῆς αἰσχρῶς ἑαυτὸν ὑπεδείκνυ.

Τότε καὶ τὸν Ἰσθμὸν ἠβουλήθη διορύξαι πρὸς τὸ γενέσθαι νῆσον τὴν Πελοπόννησον.

Οὗτος εἰς Ῥώμην ἐπανελθὼν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐκεῖθεν πάλιν εἰς Ἄργος φεύγει πειρασθεὶς ἐπαναστάσεως καὶ ὑπό τινος τῶν οἰ- B κετῶν βιαίως ἀναιρεῖται, ὡς δὲ ἕτεροι, ἑαυτὸν διαχειρισάμενος τέθνηκεν.

Οὐεσπασιανὸς ὑπατικὸς ἀνὴρ δυνατὸς ὑπὸ Νέρωνος κατὰ Ἰουδαίων ἀποστάντων πεμφθεὶς καὶ δυσὶ πολέμοις τούτους τρεψάμενος ἀπέκλεισεν. Ἰώσηππος δὲ στρατηγῶν Ἰουδαίων μόλις περισωθεὶς θεσπίζει τῷ Οὐεσπασιανῷ τὰ τῆς Νέρωνος τελευτῆς καὶ τῆς αὐτοῦ βασιλείας.

Νέρων υἱοθετήθη μὲν τῷ πρὸ αὐτοῦ Ῥωμαίων βασιλεύσαντι Κλαυδίῳ, πρόγονος ὢν αὐτοῦ. ἐβασίλευσε δὲ Ῥωμαίων μετὰ Κλαυδίου ἔτη ιγʹ, κατὰ δὲ ἄλλους ιδʹ. τούτου δὲ τῆς βασιλείας ἀτυχεστέραν ἢ αἰσχροτέραν ἐν οὐδενὶ χρόνῳ φαίνονται βασι- C λευθέντες Ῥωμαῖοι. πάσης γὰρ τυραννίδος καὶ ὠμότητος ἔργα παρ' αὐτοῦ πέπρακται, ἀκρασίαι, μιαιφονίαι, τῆς τε μητρὸς Ἀγριππίνης καὶ Ὀκταβίας καὶ τῆς οἰκείας γαμετῆς, ἀδελ-

1. *Ἠλείοις* m. *Ἠλίοις* vulgo. *ἰλλύοις* B. 2. *ἐστεφανοῦντο* A. 6. *νῆσον*] *ἶσον* A. *ἴσον* B. 7. *ἐκ τῆς*] *ἐξ* G. 9. *διαχειρησάμενος* B. 15. *τῆς αὐτοῦ*] *τὰ τῆς* G. 18. *Κλαυδίου*] *Κλαύδιον* G. 22. *Ὀκταβίας*] *ὁ κατὰ βίας* om. G.

genere, pullis nimirum, solemni quadriga, et decemiuge vectus, Isthmiis, Pythiis, Elaeis et Actiis ludis a praeconibus coronatus procedebat; mutatisque Olympiadibus, ridicule se ipsum in scena promebat.

Eodem quoque tempore Isthmum Peloponneso in insulam formandae, perfodere molitus est.

Idem ex Graecia Romam reversus, rursum tumultum praesentiens Argos tendit et a domesticorum quopiam neci traditur; ut vero auctores alii scribunt, violentam ipse sibi necem conscivit.

Vespasianus vir consularis et magnanimus adversus Iudaeos perduelles a Nerone missus, duobus praeliis fusos in urbem collegit et obsedit. Iosephus Iudaeorum dux vix belli periculo salvus, Neronis necem et imperii successum Vespasiano praedicit.

Nero quidem a praecessore Romanorum Imperatore Claudio, utpote privignus, in filium adoptatus, Claudio defuncto annis 13, ex aliorum sensu 14, imperavit; quo infelicius et foedius numquam Romani subierunt imperium; omnis quippe tyrannidis et crudelitatis facinora edidit; intemperantiae excessus, caedes, Agrippinae matri et propriae coniugi mors illata,

V. 271 *φοῦ τε γνησίου καὶ θείου πρὸς πατρὸς καὶ ἄλλων πολλῶν συγγενῶν, καὶ τῶν ἐν γερουσίᾳ. ἐπὶ πᾶσι δ' αὐτοῦ τοῖς ἀτυχήμασι καὶ τὸν πρῶτον κατὰ Χριστιανῶν ἐνεδείξατο διωγμὸν, ἡνίκα Πέτρος καὶ Παῦλος οἱ θειότατοι ἀπόστολοι τῷ ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτυρήσαντες κατεστέφθησαν ἀγῶνι, ὁ μὲν κατὰ κεφαλῆς ἀνασκολοπισθεὶς, ὡς αὐτὸς ᾑρετίσατο, ὁ δὲ τὴν ἁγίαν ἐκτμηθεὶς κεφαλὴν, Παῦλος· περὶ ὧν ὁ Ῥωμαϊκὸς συγγραφεὺς Τερτυλλιανὸς τάδε*
D *γράφει· ἐνετύχετε τοῖς ὑπομνήμασιν ὑμῶν; ἐκεῖ εὑρήσετε πρῶτον Νέρωνα τοῦτο δογματίσαντα, ἡνίκα μάλιστα ἐν Ῥώμῃ τὴν ἀνατολὴν πᾶσαν ὑποτάξας ὠμὸς ἦν εἰς πάντας διώκτης. τοιούτῳ τῆς κολάσεως ἡμῶν ἀρχηγῷ καυχώμεθα. ὁ γὰρ εἰδὼς ἐκεῖνον νοῆσαι δύναται οὐκ ἂν, εἰ μὴ μέγιστον ἀγαθῶν ἦν ὑπὸ Νέρωνος κατακριθῆναι. ταύτῃ γοῦν οὗτος θεομάχος ἐν τοῖς μάλιστα πρῶτος ἀνακηρυχθεὶς ἐπὶ τὰς κατὰ τῶν ἀποστόλων ἐπήρθη σφαγάς. Παῦλος δὴ οὖν ἐπὶ τῆς Ῥώμης τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη καὶ Πέτρος ὡσαύτως ἀνασκολοπισθῆναι κατ' αὐτὸν λέγεται. καὶ πιστοῦταί γε τὴν ἱστορίαν ἡ Παύλου καὶ Πέτρου εἰς δεῦρο κρατήσασα ἐπὶ τῶν αὐτόθι κοιμητηρίων πρόρρησις. τούτοις καὶ Γάϊος*
P. 341 *ἱστορικὸς, ἀνὴρ ἐκκλησιαστικὸς, ὅμοια γράφει Πρόκλῳ τινὶ τῆς Φρυγῶν αἱρέσεως διαλεγόμενος ἐν τοῖς χρόνοις Ζεφυρίνου, πεντεκαιδέκατος τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπίσκοπος κατὰ Σεβῆρον Ῥωμαίων αὐτοκράτορα. ἐγὼ δὲ τὰ τρόπαια τῶν ἀποστόλων ἔχω.*

6. *ἡρετίσατο* A. *ἡρετήσατο* G. 7. Vulgo *Τερτυλιανὸς*. 8. Vulgo *ἐντύχετε*. *εὑρήσητε* A. *εὑρήσεται* B. 12. *μέγιστον* m. *μεγίστη* G. 17. *ἡ Πέτρου καὶ Παύλου* G. 18. *γάϊος* BP. *Γαΐας* G. 20. *Ζεφυρίνου*] *ὃς ἐγένετο* addit m. 21. *σεύηρον* A. *σέηρον* B. *Σέβηρον* G.

vita germano fratri nec non patruo consanguineis pluribus ac senatoria dignitate conspicuis viris adempta; sceleribus cunctis, velut coronidem, primam in Christianos persecutionem adiecit, qua Petrus et Paulus fidei victoria redimiti sunt; hic ex animi desiderio capite inverso cruci suffixus, ille vero, nempe Paulus sacro capite amputato necatus, de quibus Tertullianus scriptor Latinus haec habet. Commentaria nostra legistis? In eis hoc primum Neronem sancientem reperietis; cum maxime oriente Romanis legibus subacto, ferox persecutor in omnes insanivit. Tali poenarum nostrarum auctore gloriamur. Qui enim hominem noverit, ingentis successus condemnationem eius esse potest cogitare. Hoc pacto itaque ille deo infensus hostis inter insignes primus renunciatus ad apostolorum perpetrandam caedem impulsus est. Paulus igitur Romae capite absciso, et Petrus pariter crucis supplicio eius tempore fertur damnatus; et in hunc usque diem in sepulcris eorum encomium perseverans, historiam veram esse confirmat. His non absimilia Caius historicus vir ecclesiae obsequio mancipatus cum Proclo quopiam e Phrygum secta disceptatione edita scribit Zephyrini Romanorum ecclesiae pontificis 15 et Severi Imp. tempore. Ego

ἐὰν γὰρ θελήσῃς ἀπελθεῖν ἐπὶ τὸν Βασίκανον ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν
'Οστείαν, εὑρήσεις τὰ τρόπαια τῶν ταύτην ἱδρυσαμένων τὴν ἐκ-
κλησίαν. τούτοις ἀκόλουθα καὶ Διονύσιος ὁ Κορίνθου ἐπίσκοπος
γράφει, ὡς δηλονότι κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐμαρτύρησαν. ταῦ-
τα καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς τοσαύτης νουθεσίας τὴν ἀπὸ Παύλου καὶ
Πέτρου φυτείαν γενηθεῖσαν Ῥωμαίων τε καὶ Κορινθίων συνεκε-
ράσατε. καὶ γὰρ ἄμφω καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν Κόρινθον φοιτή- B
σαντες ἡμᾶς ὁμοίως ἐδίδαξαν. ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν
ἐκδιδάξαντες ἐμαρτύρησαν κατὰ τὸν αὐτὸν καιρόν.

Τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας πρῶτος ἐπίσκοπος μετὰ Πέτρον τὸν Κορυφαῖον Λίνος ἔτη ιή.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφξδ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ξδ'.

Νέρωνος τὸν βίον αἰσχρῶς καταλύσαντος Οὐεσπασιανὸς ὑπὸ
τῶν στρατευμάτων κατὰ τὴν Ἰουδαίαν βασιλεὺς Ῥωμαίων ἀνη- C
γορεύθη. Γάλβας δὲ στρατηγῶν Ἰβηρίας εἰς Ῥώμην παρελθὼν
κρατεῖ μῆνας ἑπτά. τοῦτον Ὄθων ἀνελὼν εἷς τῶν ἐν τέλει κρα-
τεῖ μῆνας τρεῖς ἐπὶ τῆς Ῥώμης, ὃν Βιτέλλιος κτείνας κρατεῖ
μῆνας η'. οὗτος Σαβῖνον τὸν ἀδελφὸν Οὐεσπασιανοῦ διατρίβον-

1. Βατικανὸν καὶ ἐπὶ m. 2. εὑρήσῃς B. 3. καὶ] ὁ G. 4. ὡς] ὃς m. ἐμαρτύρησαν B. ἐμαρτύρησεν AG. 5. ὑμεῖς m. ἡμεῖς G. νουθεσίας Barber. Vulgo νομοθεσίας G. 6. γενηθεῖσαν B. γεννηθεῖσαν G. 7. ἄμφω m. ἀμφοῖν G. εἰς] κατὰ G. 14. αἰσχρῶς τὸν βίον G. 17. ὤθων B. ὄθον A. Ὠθὼν G. εἷς τῶν] εἰς τὸν A. 18. ὃν] ὧν G. κτείνας om. G. 19. τὸν ἀδελφὸν] ἀδελφὸν τοῦ G.

vero, inquit, apostolorum tropaea penes me habeo. Ad Vaticanum quippe et viam Ostiensem profecto eius ecclesiae fundatorum tropaea occurrunt. Istis consona Dionysius Corinthi episcopus parem martyrii palmam sortitus scriptis reliquit firmata. Et vos quoque talibus institutis et monitis instructi Romanorum Corinthiorumque germen Petri Paulique studio pullulans coniunxistis. Etenim uterque frequens Corinthi nostrae visitator salutis nobis documenta reliquit; paribusque praeceptis illustrata Italia, non dissito ab invicem tempore fidei testimonium fuso sanguine firmavere.

Romanorum ecclesiae post Petrum apostolorum coryphaeum primus episcopus Linus annis 18.

ANNI MUNDI 5564.

Divinae Incarnationis an. 64.

Nerone foeda morte sublato, Vespasianus in Iudaea a militibus Imperator proclamatur. Galba vero Romani exercitus per Hispaniam dux Romam advolans menses septem tenet imperium. Hunc Otho inter Romanos proceres conspicuus interficit et regnat menses tres. Vitellius Romae degens rerum summa potitur menses octo. Iste Sabinum Romae quoque morantem

τα κατὰ τὴν Ῥώμην καὶ φόβῳ τῆς ἀναρρήσεως τοῦ ἀδελφοῦ ἐν τῷ Καπετωλίῳ προσφυγόντα κατὰ τὸν ναὸν τοῦ Διὸς ἀνεῖλε, πολιορκήσας τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ναὸν ἐμπρήσας. ὁ δ' αὐτὸς ὑπὸ Δομετιανοῦ παραχρῆμα ἀνῃρέθη τοῦ νεωτέρου παιδὸς Οὐεσπα-
D σιανοῦ πεμφθέντος εἰς τοῦτο παρὰ τοῦ πατρός. τὸν γὰρ πρεσβύτερον υἱὸν Τίτον τὸν πρὸς Ἰουδαίους πόλεμον ἐκτελέσαντα καταλιπὼν αὐτὸς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα παραγίνεται, ὡς Ἕλληνες μυθεύουσιν, ἐφ' οἷς ἠκηκόει παρὰ τοῦ Τυανέως Ἀπολλωνίου περὶ τοῦ Χριστοῦ τῆς βασιλείας καὶ τῶν λοιπῶν εὐδοκιμήσεων, κατὰ τὴν Αἴγυπτον συντυχὼν αὐτῷ ἐξ Ἰνδῶν καὶ Βραχμάνων ἐπανελθόντι τῶν ἐκεῖσε Γυμνοσοφιστῶν. ἐλθὼν οὖν εἰς Ἑλλάδα χειροῦται τὰς ἀποστάσας πόλεις. κἀκεῖθεν εἰς Ῥώμην παραγίνεται, βα-
V. 272 σιλεύσας κοσμίως καὶ ἀντιθέτως τῷ Νέρωνι. βίους γὰρ καὶ τὰ τῆς πόλεως ἀνακαλεῖται δίκαια, τούς τε ἐπαναστάντας βαρβάρους Βροξύλους καὶ Βρεττανοὺς καὶ Δάκας καὶ Σαρμάτας διὰ τῶν παίδων παραστησάμενος Δομετιανοῦ καὶ Κυρεναλίου.

P. 342 **Εὐσεβίου.**

Τίτος Ἰουδαίους πολιορκήσας καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα κατασκάψας καὶ μυριάδας ἀνδρῶν ἐφόνευσε. φησὶ δὲ καὶ Ἰώσηππος λιμῷ καὶ μαχαίρᾳ ρι' μυριάδας ἀπολέσθαι, καὶ ἄλλας τρεῖς μυριάδας

2. προσφυγόντα] φεύγοντα G. 3. ὑπὸ BP. ἐπὶ G. 4. παιδὸς] παιδος τοῦ G. 7. καταλειπὼν B. ὡς Ἕλληνες μυθεύ — (supplevi μυθεύουσιν) addidi ex B, qui in his ipsis verbis desinit. Dehinc ubi Goari lectionem simpliciter pono, recepta lectio codici A debetur. 9. τοῦ Χριστοῦ τῆς] τῆς Χριστοῦ G. 11. εἰς τὴν Ἑλλάδα G. 16. Κυρεναλίου] Κερεαλίου m. 17. Εὐσεβίου] P. 376. et Histor. eccles. III, 5. 19. Ἰώσηππος] Bell. Iud. VI, 4. 20. ρι' μυριάδας] μυριάδας ρι' G. ἀπολέσθαι] ἀπώλεσεν A.

et fratris Vespasiani Imperatoris renunciati causa Capitolium fuga occupare tentantem, ad Iovis templum obsidione posita et fano igne devastato confecit; idemque confestim a Domitiano Vespasiani filio iuniore a patre illuc misso peremptus est. Vespasianus enim Tito filio maiore bellis adversus Iudaeos perficiendis relicto in Graeciam diverterat, quo tempore Apollonio Tyanaeo ex Indiis et Brachmanarum et Gymnosophistarum convictu Aegyptum reverso factus obviam, de Christi regno aliisque laudandis rebus virum disserentem audierat. In Graeciam appulsus rebelles civitates parere coegit; exinde Romam usque transfretatus moderatum et Neroniano oppositum gessit imperium; census enim et cuncta civitatis restituit iura; motosque barbaros, Broxylos, Britannos, Dacos et Sarmatas missis in eos Domitiano et Cereali filiis repressit.

Ex Eusebio.

Titus Iudaeos obsedit, Hierosolyma subvertit, myriadesque hominum plurimas delevit. Fame vero ferroque hominum myriades 110 confectas,

διαπεπρᾶσθαι αἰχμαλώτων. αἴτιον δὲ τοῦ τοσοῦτο πλῆθος κατὰ τὴν πόλιν εὑρῆσθαί φησι τὴν τοῦ πάσχα ἑορτὴν, ἐν ᾗ πάντες οἱ τοῦ ἔθνους συνεληλυθότες ὡς ἐν εἱρκτῇ συνεκλείσθησαν. ἔδει γὰρ τοὺς ἐν ἡμέραις τοῦ πάσχα ἐπιβεβουλευκότας τῷ σωτῆρι ἡμῶν παθεῖν.

Οὐεσπασιανὸς τὸ Καπετώλιον ἐμπρησθὲν ἀνῳκοδόμησεν. B

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ στάσις.

Ὁ κολοσσὸς Ῥόδου ἀνεστάθη μῆκος ποδῶν ρκζ' ἐκ χαλκοῦ.

Λοιμὸς κατὰ τὴν Ῥώμην μέγας, ὡς καθ' ἡμέραν ὑπὲρ μυρίους θνήσκειν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.

Ἐν Κύπρῳ τρεῖς πόλεις σεισμῷ κατεπτώθησαν.

Οὐεσπασιανὸς ἀποικίας ἐκπέμψας τελευτᾷ νόσῳ.

Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος Ἰγνάτιος ὁ θεοφόρος ἔτη λ'. C

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφξϛ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ξϛ'.

Τὰ ὑπόλοιπα Ἀγρίππα Ἰουδαίων βασιλέως.

Ἕως τοῦ μικροῦ τούτου Ἀγρίππα ἡ ὑπὸ ἀλλοφύλων βασιλεία τῶν Ἰουδαίων κατηργήθη διαρκέσασα ρ' ἔτη οὕτω. Ἡρώδης πρῶτος ὁ τὰ νήπια ἀνελὼν ἐν Βηθλεὲμ ἔτη λζ'. Ἀρχέλαος ὁ υἱὸς

1. τοῦ] τὸ G. τοσοῦτο πλῆθος] τοσούτου πλήθους A. 8. Ὁ et Ῥόδου om. G. 15. Vulgo ἔτος. 18. διαρκέσασα Scaliger p. 80. Vulgo διασκεδάσασα.

alias tres captivorum abductas Iosephus scribit. Multitudinis autem adeo numerosae in urbem collectae paschatis festum, ad quod celebrandum undequaque conveniebant, ex quo velut in caveam coniecti et conclusi sunt, causam fuisse affirmat. Eos enim qui sui paschatis festo salvatori nostro composuissent insidias, eodem in festo mutuas poenas referre decebat.

Vespasianus Capitolium incendio vastatum restituit.

Tumultus Alexandriae.

Colossus aereus pedum 127 erectus.

Pestis adeo vehemens per Romanam urbem grassata est, ut continuis diebus plurimis hominum 10,000 efferrentur.

In Cypro tres urbes terrae motu subversae.

Vespasianus Romanis coloniis propagatis morbo correptus vita defungitur.

Antiochiae episcopus 2 Ignatius Deifer annis 30.

ANNI MUNDI 5566.

Divinae Incarnationis an. 66.

Agrippae Iudaeorum regis reliqua gesta.

Iudaeorum regnum annis centum perseverans, a regibus alieno sanguine ortis ad minorem Agrippam hoc modo prorogatum, exstinguitur. Herodes omnium primus, ille Bethleemicorum infantium parricida annis 37, Ar-

D αὐτοῦ ἔτη θ'. Ἡρώδης ἀδελφὸς αὐτοῦ ἔτη κδ'. **Ἀγρίππας** ὁ υἱὸς Ἡρώδου, ὁ σκωληκόβρωτος Ἡρώδης, ἔτη ζ'. **Ἀγρίππας** ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ μικρὸς λεγόμενος, ἔτη κγ'. ὁμοῦ ἔτη ρ'.

Συνάγεται ὁ πᾶς χρόνος κατὰ τόδε τὸ χρονογραφεῖον **ἀπὸ Ἀδὰμ** ἕως ἔτους δευτέρου Οὐεσπασιανοῦ ἔτη ,εφξζ'. ἀπὸ δὲ **τοῦ** κατακλυσμοῦ ,γτκε'. ἀπὸ δὲ τοῦ πρώτου ἔτους Ἀβραὰμ ,βφνε'. ἀπὸ δὲ τῆς ἐξόδου τοῦ ναοῦ διὰ Σολομῶνος ἔτη * *. ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης ἐπισκευῆς ἤτοι δευτέρου ἔτους Δαρείου ἔτη * *. ἀπὸ δὲ τῆς
P. 343 δευτέρας ἐπισκευῆς ἔτη * *. ἀπὸ δὲ τῆς Ἀντιόχου πολιορκίας ἔτη * *. ἀπὸ δὲ τοῦ σωτηρίου σταυροῦ ἔτη λδ'.

V. 273

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφοε'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη οε'.

Βασιλεὺς Ῥωμαίων η' Τίτος υἱὸς Οὐεσπασιανοῦ ἔτη β'.

Τῆς συγκλήτου πρεσβευσαμένης, ὥς τινες, Τίτος θεὸς ἀνηγορεύθη δευτέρῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔτει, καὶ παραχρῆμα θνήσκει θεηλάτως· ὡς δὲ Ἕλληνες ἱστοροῦσι, φαρμάκῳ Δομετιανὸς αὐτὸν ἀνεῖλεν ὁ ἀδελφὸς ἔρωτι τῆς μοναρχίας. εὐδαίμονα δέ φασιν ἀποδεῖξαι τοῖς πράγμασι τὴν πόλιν, καὶ τὴν ὅλην

2. ὁ σκωλ— Scaliger. ἔτη . . . . ὁ σκωλ— A. ἔτη ὁ σκωλ— G. Ἡρώδης delevit Scaliger. Sed vide p. 333 a. 3. λεγόμενος add. AP. om. G. 4. Συνάγεται] Conf. chron. pasch. p. 247. et Eusebium p. 377. Vulgo χρονογραφίον. 6. βφνε'] βσνε' m. 7. ἔτη] ,αϟδ' supplet m. 13. βασιλεῖς A. 17. τῆς αὐτοῦ μοναρχίας G. 18. φασιν] αὐτὸν add. m. ὅλην om. G.

chelaus eius filius annis 9, Herodes eius frater annis 24, Agrippa Herodis filius, Herodes vermium pabulum dictus, annis 7 postremo filius eius minor Agrippa vocatus annis 23. Quorum summa anni 100.

Tempus omne hucusque lapsum secundum praesentem chronographicum computum ita colligitur.

Ab Adamo ad annum Vespasiani secundum anni 5567.
A diluvio vero anni 3325.
Ab Abrahami natalibus anni 2255.
Ab inchoati templi Salomonis primordio anni 1094.
A prima templi reparatione, id est Darii anno secundo, anni . . . . .
A templo secundum reparato anni . . .
Ab Antiochi altera obsidione . . . .
A salute per crucem parta anni 34.

ANNI MUNDI 5575.

Divinae Incarnationis an. 75.

Romanorum Imperator 8 Titus Vespasiani filius annis 2.

Divini honores Tito anno imperii eius secundo, ut quidam referunt, senatus consulto deferuntur; qui plaga caelitus immissa improviso interiit; at si fidem Graecis demus, eius frater Domitianus regnandi cupidus veneno submovit. Urbem rerum omnium fecundam universumque Romanum im-

Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, εἴπερ τινὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ. B *ἐπ' αὐτοῦ ὁ μέγας κατὰ τὴν Ῥώμην ἐμπρησμός. ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸ Βέσβιον ὄρος κατὰ κορυφῆς ῥαγὲν πῦρ ἀνέβλυσε τοσοῦτον, ὡς καταφλέξαι τὴν παρακειμένην χώραν σὺν ταῖς πόλεσιν. ἀλλὰ τοῦτον Δομετιανός, ὡς εἴρηται, φθόνῳ τῆς εὐπραγίας καὶ τῷ τῆς αὐτοκρατορίας ἔρωτι φαρμάκῳ δολοφονήσας βασιλεύει μετ' αὐτὸν ἔτη ιβ', σὺν αὐτῷ δὲ ιδ', κατὰ δὲ ἄλλους ιε', κάκιστα χρησάμενος τῇ ἀρχῇ, ἅπαν ὠμότητος καὶ πλεονεξίας καὶ φονικῆς πράξεως καὶ αἰσχρουργίας εἶδος μετιών, ὡς καὶ αὐτὰ τὰ βασίλεια πληρωθῆναι τῆς ἀκολασίας. οὗτος Νερβᾶν μετέστησεν ὡς ἐπίβουλον τῆς ἀρχῆς καὶ δι' αὐτὸν Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα φιλόσοφον ἐφρούρησεν, ὡς φίλον αὐτοῦ, κείρας αὐτὸν καὶ δέσμιον* C *ἀγαγὼν εἰς δεσμωτήριον. ἀλλ' οὐδ' οὕτως ἔπεισε τὸν φιλόσοφον μὴ τοῖς πραττομένοις ἐπιπλήττειν καὶ ἐγγελᾶν. τότε μυθεύονται καὶ τὸ πολυθρύλητον ἔπος εἰρηκέναι πρὸς αὐτὸν καὶ παραχρῆμα γενέσθαι ἄφαντον, ὡς Φιλόστρατος μαρτυρεῖ,*

Οὐ μέν με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι.
Δομετιανὸς εὐπατρίδας πολλοὺς μετέστησε Ῥώμης.
Τότε καὶ ἄξυλον ναὸν ᾠκοδόμησεν.
Εὐνουχίζειν ἄνδρας ἐκώλυσε.
Σεβαστὴν ἀνηγόρευσε τὴν ἰδίαν γαμετήν.

2. *αὐτοῦ*] Vulgo *αὐτόν*. *αὐτοῦ* A. *αὐτὸν* G. 15. Vulgo *πολυθρύλλητον*. *πρὸς*] *παρ'* A. 16. *μαρτυρεῖ*] *ἱστορεῖ* G. 17. Versus Homericus Iliad. χ, 13. Vulgo *κτειναίης ἐπεὶ οὔτι*. 19. *ἄξυλον*] Vulgo *ἄζυλον*, consentiente A. *sine lignea materia* Eusebius p. 378. *ναὸν* om. G. 20. *ἐκώλυσεν* m. *ἐκέλευσεν* G. *vetuit* Eusebius p. 328. 21. *καὶ* om. A.

perium prae iis qui regnaverant prius, felix effecisse asserunt. Stupendum eius tempore incendium Romae visum; voragine quoque in Vesuvii montis vertice aperta adeo copiosus ignis erupit, ut vicinis urbibus devastatis regionem quaqua versus percurrerit. Domitianus fraternae felicitatis invidia et imperandi aestu motus veneno Titum dolose sustulit; et post eum regnat annis 12 una cum eo 14, iuxta alios 15, imperio turpiter abutitur; crudelitatis, avaritiae, caedium et turpitudinis nullum specimem non edidit; adeo ut regia ipsa intemperantiae sceleribus conspurcaretur. Hic Nervam, ceu imperio insidiantem, urbe depulit et Apollonium Tyaneum philosophum eius amicum capite tonsum vinctum sub custodia eius occasione tenuit; sed neque sic philosophum ab arguendi libertate et gestis omnibus subsannandis compescuit. Tunc celebre carmen illud ab eo prolatum, nec ipsum ulterius visum, auctore Philostrato fabulantur:

Me non interimes, non hoc tibi fata dederunt.
Domitianus patricios plures in exsilium egit.
Eodem tempore asylum aedificavit.
Viros eunuchos fieri prohibuit.
Propriam uxorem Augustam renunciavit.

D Τοὺς μαθηματικοὺς δεύτερον ἀπήλασε καὶ φιλοσόφους τῆς Ῥώμης.

Τῆς Ἑστίας τρεῖς παρθένοι ἱέρειαι κατεδικάσθησαν ἁλοῦσαι φθορᾷ. καὶ αὖθις Κορνηλία ἡ πρώτη τῶν τῆς Ἑστίας παρθένων ἱέρεια ζῶσα κατωρύγη φθορᾷ περιπεσοῦσα.

Ἐπὶ αὐτοῦ Δάκες καὶ Νασαμῶνες ἐπαναστάντες Ῥωμαίοις διεφθάρησαν.

Δομετιανὸς ἐθριάμβευσε κατὰ τῶν Δακῶν καὶ Γερμανῶν.

Ὁ αὐτὸς ἐν ταῖς πόλεσιν ἄμπελον φυτεύεσθαι ἐκώλυσε, πολλούς τε τῶν εὐπατριδῶν ἀνεῖλε.

P. 344 Δομετιανὸς τοὺς ἀπὸ γένους Δαβὶδ ἀναιρεῖσθαι προσέταξεν, ἵνα μή τις Ἰουδαίων βασιλικοῦ γένους ἀπολειφθῇ.

Οὗτος μετὰ Νέρωνα δεύτερος Χριστιανοὺς ἐδίωξε, καὶ Ἰωάννην τὸν θεολόγον ἄπολιν ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ περιώρισεν, ἔνθα τὴν ἀποκάλυψιν ἑώρακεν, ὡς ὁ ἅγιος Εἰρηναῖός φησι. πολλοὶ δὲ Χριστιανῶν ἐμαρτύρησαν κατὰ Δομετιανὸν, ὡς ὁ Βρέττιος ἱστορεῖ, ἐν οἷς καὶ Φλαυία Δομετίλλα ἐξαδελφὴ Κλήμεντος Φλαυίου ὑπατικοῦ, ὡς Χριστιανὴ εἰς νῆσον Ποντίαν φυγαδεύεται· αὐτός τε Κλήμης ὑπὲρ Χριστοῦ ἀναιρεῖται. τούτου
B δὲ Στέφανός τις τῶν ἀπελευθέρων εἷς, τῇ πρὸς τὸν δεσπότην εὐνοίᾳ Κλήμεντι ἐνεδρεύσας τὸν Δομετιανὸν ἀνεῖλε, τιμῆς τε παρὰ τῆς συγκλήτου ἠξιώθη ὡς αἴσχους Ῥωμαίους ἀπαλλάξας.

8. τῶν] Vulgo τὸ. δοκῶν A. 10. Vulgo εὐπατρίδων. 20. πρὸς τὸν δεσπότην m. τῇ περὶ τοῦ δεσπότου. 21. κλήμεντα Am. Κλήμηντι G.

Mathematicos philosophos urbe facessere secundo iussit.

Virgines tres Vestae sacerdotes, quod essent scortatae, condemnantur. Rursumque Cornelia sacerdos virginum Vestalium praecipua, stupro admisso, viva in terram defoditur.

Sub eo Daci et Nasamones bello tumultuantes profligantur.

De Dacis et Germanis Domitianus triumphat.

Idem in urbibus vitem plantari vetuit; patriciosque nonnullos e vita sustulit.

Domitianus, ne quis Iudaeorum regii generis superesset, cunctos stirpe David ortos interimi iussit.

Hic post Neronem persecutionem in Christianos movit secundam. Ioannem theologum urbe pulsum in Patmos insulam, ubi, Irenaeo teste, divinam accepit revelationem, ablegavit. Christiani plurimi, ut Brettius scribit, sub Domitiano martyrium passi sunt; inter quos Flavia Domitilla Flavii Clementis viri consularis consobrina, Christianae fidei nomine in Pontiam insulam, exsul deportatur; Clemens ipse pro Christo vitam amittit. Huius libertorum quispiam Stephanus nomine, ex suo in Clementem affectu paratis insidiis Domitianum interfecit; isque idem quod eiusmodi opprobrii foeditate Romanos liberasset, honores a senatu decretos accepit.

Τῇ Ῥωμαίων ἐκκλησίᾳ ἐπίσκοπος γέγονε μετὰ Πέτρον τὸν Κο- V. 274
ρυφαῖον Ἀνέγκλητος ἔτη δύο.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφος'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ος'.

Ῥωμαίων βασιλεὺς Δομετιανὸς ἔτη δώδεκα.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφοζ'. C

Τῆς θείας σαρκώσεως οζ'.

Τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἡγήσατο δ' Κλήμης ἔτη θ'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφοη'.

Τῆς θείας σαρκώσεως οη'.

Τούτου καὶ ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Φιλιππησίους μέμνηται πρώτῃ ἐπιστολῇ εἰπών, μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς. τούτου ἐπιστολὴ D
μία γνησία Κορινθίοις φέρεται, ὡς ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας γραφεῖσα, στάσεως ἐν Κορίνθῳ συμβάσης τότε, ὡς μαρτυρεῖ Ἡγήσιππος, ἥτις καὶ ἐκκλησιάζεται.

Ῥωμαίων ε' ἐπίσκοπος Εὐάρεστος ἔτη θ'.

Ἐν Ῥώμῃ θεοσημίαι πολλαὶ καὶ καθ' ὅλης τῆς οἰκουμένης γεγόνασιν.

Ἀλεξανδρείας γ' ἐπίσκοπος Αἰμίλιος ἔτη ιβ'.

5. βασιλεῖς A. 7. om. A. 10. σαρκώσεως om. A. 11. τούτου καὶ ὁ ἀπόστολος P. τέλος G. 14. μία] ἡ μία G. 18. Vulgo θεοσημεῖαι.

Romanae eccles. post Petrum Coryphaeum fuit episcopus Anacletus annis 2.

ANNI MUNDI 5576.

Divinae Incarnationis an. 76.

Romanorum Imperator 9 Domitianus annis 12.

ANNI MUNDI 5577.

Divinae Incarnationis an. 77.

Romanae ecclesiae pontifex 4 Clemens annis 9.

ANNI MUNDI 5578.

Divinae Incarnationis an. 78.

Clementis istius epistola ad Philippenses prima meminit apostolus dicens: „cum Clemente et reliquis coadiutoribus meis, quorum nomina in libro vitae scripta sunt;" Germanam eius ad Corinthios epistolam, quasi a Romana ecclesia, tumultus cuiusdam Corinthi exorti occasione scriptam ab ecclesia vulgo recipi, et coram publice legi, auctor est Hegesippus.

Romanorum episcopus 5 Evaristus annis 9.

Romae et per orbem universum plurima visa prodigia.

Alexandriae episcopus 3 Aemilius annis 12.

P. 345 ## ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφπζ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη πζ'.

Ἡγησίππου περὶ τῶν ἐκ γένους Δαβὶδ καὶ τοῦ σωτῆρος ὑπὸ αἱρετικῶν διαβληθέντων Δομετιανῷ.

Ἔτι δὲ περιῆσαν οἱ ἀπὸ γένους τοῦ κυρίου υἱῶν Ἰούδα τοῦ κατὰ σάρκα λεγομένου αὐτοῦ ἀδελφοῦ, ὡς ἐδηλάτευσαν ἐκ γένους B ὄντες Δαβίδ. τούτους ὁ Ἰούκατος ἤγαγε πρὸς Δομετιανόν. ἐφοβεῖτο γὰρ τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, ὡς καὶ Ἡρώδης, καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς πόσας κτήσεις ἔχουσιν ἢ πόσων χρημάτων κυριεύουσιν. οἱ δὲ εἶπον ἀμφότεροι ἐνναKισχίλια δηνάρια ὑπάρχειν αὐτοῖς μόνα, ἑκάστου αὐτῶν ἀνήκοντος τοῦ ἡμίσεως. καὶ ταῦτα οὐκ ἐν ἀργυρίοις ἔφασκον ἔχειν, ἀλλ' ἐν διατιμήσει γῆς πλέθρων λθ' μόνων· ἐξ ὧν καὶ τοὺς φόρους ἀναφέρειν καὶ αὐτοὺς αὐτουργοῦντας διατρέφεσθαι.

Ἱεροσολύμων γ' ἐπίσκοπος Ἰούδας ἔτη ζ'.

V. 275 C ## ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφπζ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη πζ'.

Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεὺς καὶ Εὐφράτης φιλόσοφοι ἤκμαζον.

5. καὶ υἱῶν m. 6. ὡς] οὓς m. 7. ὄντας m. 10. ἐννεακ — m. 17. et 653, 2. σαρκώσεως om. A. 18. Εὐφράτης] *Ephrates* Eusebius p. 379. *Euphrates* p. 382.

ANNI MUNDI 5587.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 87.

Ex Hegesippo de iis, qui ex genere David et salvatoris ab haereticis apud Domitianum delati sunt.

Erant adhuc inter vivos ex domini familia, ex Iudae nimirum eius secundum carnem fratris filiis, quorum nomen tanquam ex David stirpe ortorum ad Domitianum detulerunt. Iucatus quidam accusator praecipuus extitit. Timebat enim Domitianus ad Herodis instar domini adventum. De possessionibus autem quas haberent, aut quarum facultatum se dominos scriberent, interrogavit; respondit uterque: denariorum duntaxat novem millibus bona sua aestimari, media nimirum parte alterutri adscripta. Haec autem non numerato, sed iugerum terrae 39 pretio possidere; ex quibus vectigalia penderent, ipsique manibus propriis victum sibi quaeritarent.

Hierosolymorum episcopus 3 Iudas annis 7.

ANNI MUNDI 5587.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 87.

Apollonius Tyanaeus et Euphrates philosophi vigebant.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφπη'.
Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη πη'.

Δομετιανοῦ αἱ τιμαὶ καθῃρέθησαν ὑπὸ τῆς συγκλήτου. καὶ οἱ ἀδίκως ἀπελασθέντες ἐπανῆλθον. ἔνιοι δὲ καὶ ἀπέλαβον τὰς οὐσίας.

Τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου ἐπισκόπου Λουγδόνου ἐκ β' λόγου D
τοῦ πρὸς τὰς αἱρέσεις.

Περὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου.

Καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι μαρτυροῦσιν οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν
Ἰωάννῃ τῷ τοῦ κυρίου μαθητῇ συμβεβληκότες παραδεδωκέναι
τὸν Ἰωάννην. παρέμεινε γὰρ αὐτοῖς μέχρι τῶν Τραϊανοῦ χρόνων.
τούτοις ἀκόλουθα καὶ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ ἐπιγεγραμ-
μένῳ λόγῳ „Τίς ὁ σωζόμενος πλούσιος" γράφει· μετὰ τὴν Δο-
μετιανοῦ τοῦ τυράννου τελευτὴν ἐπανελθεῖν ἐκ τῆς Πάτμου τὸν P. 346
Ἰωάννην τὸν θεολόγον, ἐπισκόπους τε παρακληθέντας τοῖς πλη-
σιοχώροις ἔθνεσι κατέστησε· τισὶ δὲ καὶ ὅλας ἐκκλησίας ἁρμόσαι.
ἐν οἷς καὶ περὶ τὴν τοῦ νεανίσκου προστίθησιν εὔχρηστον ἱστο-
ρίαν τοῖς ἐκ πολλῶν ἁμαρτημάτων μεταμελομένοις συμβαλλομέ-
νην, ὅπως αὐτὸν ἐπισκόπῳ τινὶ τῶν παρὰ τὴν Ἀσίαν παρέθετο,
διαμαρτυράμενος αὐτῷ περὶ τῆς αὐτοῦ σωτηρίας. κἀκεῖνος βα-

4. ἔνιοι ἀπέλαβον καὶ τὰς G. 10. συμβεβηκότες G. 18. μετα-μελλομένοις A. μεταμελουμένοις G. 20. διαμαρτυρούμενος G.

ANNI MUNDI 5588.
DIVINAE INCARNATIONIS AN. 88.

Honores Domitiano a senatu delati abrogantur, revocantur pariter ab exsilio iniuria relegati; quorum nonnulli receptis etiam bonis potiti sunt.

Ex sancti Irenaei Lugdunensis episcopi libro adversus haereses secundo.

De sancto Ioanne theologo.

Seniores quique per Asiam Ioanni domini discipulo aetate pares traditiones ecclesiae eum reliquisse testantur. Ad eorum siquidem tempus et ad Traiani imperium superfuit salvus. His consona Clemens Alexandrinus opere inscripto, „quis dives salvatur" profert. Ioannem videlicet theologum amoto e vivis Domitiano tyranno ex insula Patmo reversum episcopos vicinis provinciis expetitos concessisse et nonnullis etiam ecclesias plures commendasse, quibus ex vita peccatis infecta primo resipiscentibus perutilem de quodam adolescente attexit historiam. Ut eo nimirum episcopi cuiusdam manibus commisso, episcopum salutis eius curam agere Ioannes obtestatus est. Hunc licet Christi lavacro lustratum divinique verbi praeceptis eruditum sibi ipsi vivere permisit. Eum iuvenes aetate pares frau-

πτίσας αὐτὸν καὶ στοιχειώσας τῷ θείῳ λόγῳ εἴασεν· ὃν ἡλικιῶταί τινες ἀπατήσαντες λῄσταρχον διὰ ῥώμην σώματος προεστήσαντο. τοῦτον ὁ θεολόγος ἀπαιτήσας παρὰ τοῦ ἐπισκόπου B μετά τινα χρόνον, ὡς Χριστοῦ παραθήκην, κἀκείνου διαποροῦντος, εἶτα διδαχθέντος περὶ τοῦ νεανίσκου τὴν ζήτησιν ἀπαιτεῖσθαι, καὶ οὐ περὶ χρημάτων στενάξας ὁ αὐτὸς ἐπίσκοπος ἔφη τεθνάναι θεῷ καὶ ἀρχιληστὴν ἀποφῆναι. ὁ δὲ ἀπόστολος αὐτοῦ καταγνοὺς τῆς περὶ τὸν νεανίσκον ἀμελείας, ἔφιππος δι' ἑαυτοῦ καταλαβὼν τὸ λῃστήριον καὶ τὸν νεανίαν φεύγοντα καταδιώξας εὐχαῖς καὶ δάκρυσιν ἐν γήρᾳ βαθυτάτῳ καταλαμβάνει, λόγοις τε χρηστοῖς καὶ πρὸς μετάνοιαν ἄγουσι καὶ ἐλπίδα ζωῆς φωταγωγήσας, οἰμωγαῖς καὶ δάκρυσι, μεθ' ἑαυτοῦ ἐπανήγαγε, τὴν διὰ C μετανοίας τε σωτηρίαν καὶ ἄφεσιν χαρισάμενος καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπιστήσας· ὡς πάντας μέγα παράδειγμα καὶ τρόπαιον ἀναστάσεως καὶ παλιγγενεσίας γνώρισμα τὴν μετάνοιαν διδαχθῆναι ἐν αὐτῷ.

Ῥωμαίων βασιλεὺς ι' Νερούας ἐβασίλευσεν ἔτος ἕν.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εφπθ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη πθ'.

Νερούας πράως καὶ σοφῶς βασιλεύσας νόσῳ τελευτᾷ ἐν κήποις Σαλοστιανοῖς.

2. κατεστήσαντο G. 3. παρὰ] ἀπὸ G. 4. διαπορροῦντος A.
7. ἀρχιληστὴν P. ἀρχιληστῇ G. 10. Vulgo γήρει.

dibus irretitum, quod viribus et animo praestaret, praedonum ducem effecerunt. Hunc evoluto temporis quodam spatio, ceu Christi depositum sibi reddi theologus expetiit. Haesitat primum episcopus; mox non repetundarum pecuniarum, sed adolescentis non redditi reum se agi expertus, ex imo pectore suspirans, fatetur iuvenem deo mortuum, et praedonum ducem factum. Obiurgata episcopi circa iuvenis custodiam incuria, apostolus eques, nullo duce usus, ad praedonum agmen delatus, fugientemque iuvenem infirmo conatu insequutus, precibus et lacrymis remoratur, verborumque blanditiis, et quae ad poenitentiam et vitae renovandae spem faces adderent, nec non planctibus emollitum secum reduxit; et salute peccatorumque remissione per poenitentiam donata, restituit ecclesiae; ex quo exemplum non vulgare et resurrectionis tropaeum et vitae per poenitentiam reparandae argumentum cuncti collegerunt.

Romanorum Imperator 10 Nerva regnavit anno unico.

ANNI MUNDI 5589.

Divinae Incarnationis an. 89.

Nerva temperate prudenterque imperans morbo correptus in hortis Salustianis moritur.

Ἐπὶ τούτου φησὶν ὁ Φιλόστρατος Ἀπολλώνιον τελευτῆσαι D τὸν Τυανέα καταγηράσαντα, καὶ τὰ περὶ τῆς τελευτῆς τῷ Νερβᾷ V. 276 κατασημᾶναι καὶ γράμμασιν οἰκείοις.

Ῥωμαίων ια' ἐβασίλευσε Τραϊανὸς ἔτη ιθ'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφϟ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ϟ'.

Ἰοῦστος Τιβερεὺς Ἰουδαῖος συγγραφεὺς ἐγνωρίζετο.

Τερτυλλιανὸς ἱστορεῖ Πλίνιον Σεκοῦνδον ἡγούμενον ἐπαρχίας πλήθη Χριστιανῶν κατακρῖναι θανάτῳ. περὶ ὧν ἀπορῶν τί πρά- P. 347 ξοι κοινοῦται Τραϊανῷ, μηδὲν ἄξιον θανάτου πράττειν αὐτούς, πλὴν τοῦ μὴ θύειν εἰδώλοις, καὶ ὅτι Χριστὸν ὡς θεὸν ἕωθεν ὑμνοῦσιν ἀνιστάμενοι, ἀπεχόμενοι πάντων κακῶν. πρὸς ὃν ἀντέγραψε Τραϊανός, μὴ ἐκζητεῖσθαι Χριστιανούς.

Τραϊανὸς δὲ Δάκας καὶ Σκύθας ὑποτάξας κατ' αὐτῶν ἐθριάμβευσεν, ἐπαρχίαν ποιήσας τὴν Δακίαν.

Ἐν Ῥώμῃ ἐνεπρήσθη ἡ χρυσῆ οἰκία.

Ἀσίας δ' πόλεις κατεπτώθησαν, Ἐλαία, Μύρινα, Πιτάνη καὶ Κύμη, Ἑλλάδος δὲ Ὀπουντία καὶ Ὤριτος.

Τὸ Πάνθεον ὑπὸ κεραυνοῦ διεφθάρη. B

4. ιθ'] θ' A. 8. Πλίνιον m. Λήνιον G. Vide Eusebium p. 380. ἐπαρχείας A. 17. Μυρῖνα vulgo. Πυτάνη m. Κατάνη G. *Piitanen* Eusebius p. 380.

Eo regnante Apollonium Tyaneum decrepita aetate diem extremum obiisse, obitumque Nervae propriis litteris praenunciasse refert Philostratus.
Romanorum Imperator 11 Traianus annis 19.

ANNI MUNDI 5590.

Divinae Incarnationis an. 90.

Iustus Tiberiensis Iudaeus scriptor agnoscebatur.

Plinium Secundum provinciae cuiusdam praefectum Christianorum multitudinem immensam morte damnasse Tertullianus scribit; de quibus quid ageret, dubius litteris ad Traianum refert, nullius alterius criminis eos reos agi, nisi quod idolis sacra facere detrectantes, antelucanis hymnis Christum velut deum colerent et ab omni sceleris specie sibi temperarent. Ad quem, Christianos ad mortem non inquirendos Traianus rescripsit.

Traianus Dacis et Scythis devictis, Daciaque in provinciam redacta, de ipsis triumphum egit.

Domus aurea Romae conflagravit.

Urbes quatuor Elaea, Myrina, Pytana et Cumae terrae motu in Asia corruerunt.

In Graecia pariter Opuntia et Oritus.

Pantheum fulmine insigniter laesum.

Γαλατίας γ' πόλεις σεισμῷ κατεπτώθησαν.
Ῥώμης ἐπίσκοπος ϛ' Ἀλέξανδρος ἔτη ιβ'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφϟε'.

Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος Ἥρων ἔτη κ'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφϟϛ'.

Ἰγνάτιος ὁ θεοφόρος β' ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας ἐπὶ Τραϊανοῦ τῷ ὑπὲρ Χριστοῦ κατεστέφθη μαρτυρίῳ.
Ἀλεξανδρείας δ' ἐπίσκοπος Κέρδων ἔτη ι'.
C *Οὗτος ἐπὶ Τραϊανοῦ ἐμαρτύρησεν ἐν τῷ κατ' αὐτὸν διωγμῷ.*
Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος γ' Ἰοῦστος ἔτη ϛ'.
Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος τέταρτος Ζακχεῖος ἔτη δ'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εφϟζ'.
Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ϟζ'.

Ἰωάννην τὸν θεολόγον καὶ ἀπόστολον Εἰρηναῖος καὶ ἄλλοι ἱστοροῦσι παραμεῖναι τῷ βίῳ ἕως τῶν χρόνων Τραϊανοῦ· μεθ' ὃν Παππίας Ἱεραπολίτης καὶ Πολύκαρπος Σμύρνης ἐπίσκοπος D *ἀκουσταὶ αὐτοῦ ἐγνωρίζοντο.*
Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος πέμπτος Τωβίας ἔτη δ'.

1. *γαλατείας* A. 4. „In Barb. et Perez. Hero sequitur Ignatium: prout legitimus ordo requirit." m. 8. Sequebantur *κόσμου ἔτη ,εφϟζ'*, quae delevit m. 12. *,εφϟζ'* P et Barber. *,εφϟϛ'* G. 13. *ϟζ'* P. *ϟϛ'* G.

Galatiae civitates tres terrae motu dirutae.
Romae episcopus 6 Alexander annis 12.

ANNI MUNDI 5595.

Antiochiae episcopus 3 Hero annis 20.

ANNI MUNDI 5596.

Deifer Ignatius Antiochiae episcopus secundus Traiani principis tempore pro Christo martyrii coronam accepit.
Alexandriae episcopus 4 Cerdo annis 10.
Hic persecutione sub Traiano mota martyrio mortem oppetiit.
Hierosolymorum episcopus 3 Iustus annis 6.
Hierosolymorum episcopus 4 Zacchaeus annis 4.

ANNI MUNDI 5597.
Divinae Incarnationis an. 97.

Ioannem theologum et apostolum usque ad Traiani tempora superstitem Irenaeus et alii conscribunt; quibus etiam Pappias Hierapolites et Polycarpus Smyrnae episcopus eius auditores celebrabantur.
Hierosolymorum episcopus 5 Tobias annis 4.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εχ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ρ'.

Τὰ ὑπόλοιπα Ῥωμαίων.

Τραϊανὸς ια' ἐβασίλευσεν ἔτη ιθ'.

Ἰουδαῖοι κατὰ Λιβύην καὶ Κυρήνην καὶ Αἴγυπτον καὶ Ἀλεξάνδρειαν καὶ Θηβαΐδα πολεμήσαντες πρὸς τοὺς συνοικοῦντας V. 277
Ἕλληνας διεφθάρησαν. P. 348

Ἀντιόχεια κατεπτώθη παρόντος Τραϊανοῦ.

Τραϊανὸς Λυσίᾳ Κύντῳ τῆς Μεσοποταμίας ἐξᾶραι τοὺς στασιάσαντας ἐκέλευσεν. ὁ δὲ πολλὰς μυριάδας Ἰουδαίων ἀνελὼν ἡγεμὼν τῆς Ἰουδαίας διὰ τοῦτο καθίσταται.

Τοὺς ἐν Σαλαμῖνι τῆς Κύπρου Ἕλληνας Ἰουδαῖοι ἀνελόντες τὴν πόλιν κατέσκαψαν.

Τραϊανὸν ἡ σύγκλητος θεὸν ἐψηφίσατο.

Τραϊανὸς νόσῳ τελευτᾷ κατ' Εὐσέβιον ἐν Σελινοῦντι, κατὰ δὲ ἄλλους ἐν Σελευκείᾳ τῆς Ἰσαυρίας δυσεντερίᾳ.

Ῥωμαίων ἐπίσκοπος ἕβδομος γέγονε Ξύστος ἔτη θ'. B

Ἀλεξανδρείας ε' ἐπίσκοπος Πρίμος ἔτη ιβ'.

Ἱεροσολύμων ἕκτος ἐπίσκοπος Βενιαμὶν ἔτη β'.

4. ιθ' om. A. 8. τοῦ Τραϊανοῦ G. 10. Ιουδαίων μυριάδας G. 12. Τὴν Σαλαμίνην, ἤτοι Κωνσταντίαν λέγει τῆς Κύπρου, ἐν ᾧ καιρῷ, ὡς οἶμαι, καὶ Βαρνάβαν τὸν ἀπόστολον οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεῖλον margo A. 18. ς' addidit m.

ANNI MUNDI 5600.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 100.

Romanarum rerum reliquae.

Traianus Imperator 11 annis 19.

Iudaei circa Libyam, Cyrenem, Aegyptum, Alexandriam et Thebaidem motis in locorum illorum Graecos incolas armis profligati.

Antiochia Traiano in ea morante motu terrae concidit.

Quinto Lysiae Mesopotamiae duci tumultuantes Traianus delere praecepit. Ille Iudaeorum non paucis millibus exstinctis Iudaeam regendam in facinoris praemium accepit.

Iudaei Graecis Salaminae Cypri occisis urbem vastaverunt.

Traianum in deorum numerum senatus retulit.

Traianus dysenteriae labe percussus, Selenunte, si Eusebio, sin aliis fides detur, Seleuciae Isauriae moritur.

Romanorum episcopus 7 factus est Xystus annis 9.

Alexandriae episcopus 5 Primus annis 12.

Hierosolymorum episcopus 6 Beniamin annis 2.

Ἱεροσολύμων ἕβδομος ἐπίσκοπος Ἰωάννης ἔτη β'.
Ἱεροσολύμων η' ἐπίσκοπος Ματθίας ἔτη β'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εχθ'.

C Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ρθ'.

Ῥωμαίων ιβ' ἐβασίλευσεν Ἀδριανὸς Αἴλιος ἔτη κα'.

Κοδρᾶτος ὁ ἱερὸς τῶν ἀποστόλων ἀκουστὴς Αἰλίῳ Ἀδριανῷ τῷ αὐτοκράτορι λόγους ἀπολογίας ὑπὲρ Χριστιανῶν ἐπέδωκεν, ὧδέ πως ἱστορῶν, ἐν οἷς ἔφη· τοῦ δὲ σωτῆρος ἡμῶν τὰ ἔργα ἀεὶ παρῆν. ἀληθῆ γὰρ ἦν, οἱ θεραπευθέντες καὶ οἱ ἀναστάντες ἐκ νεκρῶν οὐκ ὤφθησαν μόνον θεραπευόμενοι καὶ ἀνιστάμενοι, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ παρόντες, οὐδὲ ἐπιδημοῦντος μόνου τοῦ σωτῆρος, ἀλλὰ καὶ ἀπαλλαγέντος ἦσαν ἐπὶ χρόνῳ ἱκανῷ· ὥστε καὶ εἰς τοὺς D ἡμετέρους χρόνους τινὲς αὐτῶν ἀφίκοντο. τούτῳ καὶ Ἀριστείδης Ἀθηναῖος φιλόσοφος ὑπὲρ Χριστιανῶν ἀκόλουθα τῷ αὐτοκράτορι προσεφώνησεν Ἀδριανῷ, ἅπερ δεξάμενος ὁ Καῖσαρ σὺν τοῖς παρὰ Σερενίου λαμπροτάτου ἡγουμένου, ὡς ἄδικον εἴη κτείνειν γράψαντος Χριστιανοὺς ἀκρίτως ἐπὶ μηδενὶ τῶν ἐγκλημάτων, γράφει Μινουκίῳ Φουνδανῷ ἀνθυπάτῳ τῆς Ἀσίας Ἀδριανὸς μηδένα κτείνειν ἄνευ ἐγκλημάτων καὶ κατηγορίας.

2. ματθίας P et Barber. Ματθαῖος G. 9. καὶ οἱ θερ — m. 10. μόνον P. μόνοι G. οἱ θερ. καὶ οἱ ἀνιστ. G. 13. τούτῳ m. τοῦτο G. 16. σερενίου P. Σερνίου G. *Sereno* Eusebius p. 383. γράψαντος P. γραψάμενος G. 18. Φουνδανῷ Scaliger p. 81. Vulgo Φουνάνῳ. *ad Armoicum Puntium* Eusebius.

Hierosolymorum episcopus 7 Ioannes annis 2.
Hierosol. episc. 8 Matthaeus annis 2.

ANNI MUNDI 5609.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 109.

Romanorum Imperator 12 Aelius Adrianus annis 12.

Apostolorum sacer auditor Quadratus Aelio Adriano pro Christianis defensionem obtulit, in hunc fere modum res ab eis gestas prosecutus. Quae praestabat opera salvator, conspiciebantur; a praestigiis enim longe aberant, et a morbis curari et a mortuis homines excitari non vidimus duntaxat, sed et ipsi a morbis curati et a mortuis excitati perstitere vivi; nec modo salvatore in terris adhuc peregrinante visi, sed illo etiam in caelos abeunte superfuere diutius; adeo ut eorum quidam nostra etiam tempora attigerint. Oratione non absimili Aristides Atheniensis philosophus pro Christianis coram Adriano principe declamavit. His acceptis, lectis etiam quae Serenus dux illustrissimus scripserat, causa nimirum haud dicta sceleris cuiusvis obtentu Christianos occidi nefas esse; Minutio Fundano Asiae proconsuli litteris Adrianus imperat, nullum crimine non plene probato, et accusatione non praemissa, morti tradendum.

Ἀδριανὸς Ἰουδαίους κατὰ Ἀλεξανδρέων στασιάζοντας ἐκόλασεν.

Ἀδριανὸς χρεῶν ὀφειλὰς τῶν ὑπ᾽ αὐτὸν πόλεων ἀνηκούσας P. 349 *τῷ δημοσίῳ λόγῳ ἀπέκοψε, καύσας τοὺς χάρτας.*

Ὁ αὐτὸς Ῥωμαίοις φόρους πολλοὺς ἐχαρίσατο, ὅθεν ἡ σύγκλητος θεὸν αὐτὸν ἐψηφίσατο.

Ὁ αὐτὸς Νικομήδειαν σεισμῷ καταπτωθεῖσαν καὶ Νίκαιαν πόλεις Βιθυνίας χρήμασιν ἀνεστήσατο.

Ὁ αὐτὸς Ἀθηναίοις ἀξιώσασιν ἐκ τῶν Δράκοντος καὶ Σόλωνος νόμους ἐπισυνέταξε, χειμάσας εἰς Ἀθήνας καὶ μυηθεὶς τὰ Ἐλευσίνια, καὶ γεφυρώσας Ἐλευσῖνα κατακλυσθεῖσαν ὑπὸ Κηφισοῦ ποταμοῦ.

Πλούταρχος Χαιρωνεὺς φιλόσοφος ἐπιτροπεύειν Ἑλλάδος B *ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος κατεστάθη γηραιός.* V. 278

Σέξτος φιλόσοφος καὶ Ἀγαθόβουλος καὶ Οἰνόμαος ἐγνωρίζετο.

Σαυρομάται κατεπολεμήθησαν.

Ἰουδαῖοι κατὰ Λιβύην καὶ Αἴγυπτον διεφθάρησαν πολέμῳ.

Ἀποικίαν εἰς Λιβύην ἐρημωθεῖσαν Ἀδριανὸς ἔπεμψεν.

Ἀδριανὸς πατὴρ πατρίδος καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Σεβαστὴ ἀνηγορεύθη.

Ῥώμης ἐπίσκοπος ὄγδοος Τελεσφόρος ἔτη ι΄.

8. *αὐτὸν*] *αὐτῶν* A. 8. *πόλεις*] *πόλιν* G. 9. *ἀξιώμασιν* A. 15. *Σέξτος* Scaliger p. 81. Vulgo *Σέκτος*. 22. Vulgo *Ῥωμαίων*.

Iudaeos in Alexandriae cives tumultuantes Adrianus ultus est.

Adrianus subiectarum sibi civitatum debita publico aerario pendenda, combustis etiam tabularum cautionibus remisit.

Idem ipse tributa plurima Romanis remisit; ex quo senatus in deorum numerum eum retulit.

Idem Nicomediam Nicaeamque Bithyniae urbem terrae motu dirutam collatis expensis restauravit.

Collectas Draconis Solonisque leges Atheniensium precibus idem concessit; hieme Athenis traducta, Eleusiniis initiatus est; et Eleusinam Cephiso amne inundatam, ponte constructo, reparavit.

Plutarchus Chaeronensis philosophus Graeciae procuratorem provecta iam aetate agere, ab Imperatore compulsus.

Sextus philosophus et Agathobulus et Oenomaus florebant.

Sauromatae debellati.

Iudaei per Aegyptum et Libyam diversis praeliis contriti.

Adrianus in Libyam desertam colonias mandat.

Adrianus pater patriae et uxor eius Augusta salutatur.

Romanorum episcopus 8 Telesphorus annis 10.

C Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος τέταρτος Κορνήλιος ἔτη ιγ΄. Ἀλεξανδρείας ς΄ ἐπίσκοπος Ἰοῦστος ἔτη ι΄.

Νικόπολις καὶ Καισάρεια σεισμῷ κατεπτώθησαν.

Ἱεροσολύμων ἔνατος ἐπίσκοπος Φίλιππος ἔτη β΄.

Ἱεροσολύμων δέκατος ἐπίσκοπος Ἐνέκας ἔτος ἕν.

Ἱεροσολύμων ἑνδέκατος ἐπίσκοπος Ἰοῦστος ἔτη δ΄.

Ἱεροσολύμων δωδέκατος ἐπίσκοπος Λευὶς ἔτη δ΄.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εχκα΄.

D Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ρκα΄.

Τὰ ὑπόλοιπα Ῥωμαίων.

Βασιλέως ιβ΄ Ἀδριανοῦ Αἰλίου ἔτη.

Ἀδριανὸς παραχειμάζων ἐν Ἀθήναις μυεῖται τὰ Ἐλευσίνια· ἔνθα καὶ ἦξεν ἀγῶνα, ἐπισκευάσας πολλὰ τῷ τόπῳ καὶ βιβλοθήκας συστησάμενος.

Ἀδριανὸς κατὰ Ἰουδαίων ἀποστάντων στράτευμα ἐξέπεμψε, P. 350 καταδραμόντων τῶν Ἰουδαίων ἀπ᾽ Αἰγύπτου καὶ Λιβύης μετὰ πολλοὺς πολέμους. ἡγεῖτο δὲ τῆς Ἰουδαίας Τίννιος Ῥοῦφος ὁ καὶ πολεμήσας τοὺς Ἰουδαίους· τῆς Ἰουδαίων ἀποστάσεως Χοχεβᾶς τις ὁ μονογενὴς ἡγεῖτο, ὃς ἑρμηνεύετο ἀστήρ. οὗτος Χριστιανοὺς ποικίλως ἐτιμωρήσατο μὴ βουλομένους κατὰ Ῥωμαίων συμ-

13. βιβλοθήκας A. βιβλιοθήκας G. Conf. p. 354 b. 18. χοχεβάς τις P. Χοχεβάστης G. *Cochebas* Eusebius p. 383.

Antiochiae episcopus 4 Cornelius annis 13.
Alexandriae episc. 6 Iustus annis 10.
Nicopolis et Caesarea terrae motu eversae.
Hierosolymorum episcopus 9 Philippus annis 2.
Hierosolymorum episcopus 10 Henecas anno uno.
Hierosolymorum episcopus 11 Iustus annis 4.
Hierosolymorum episcopus 12 Levis annis 4.

ANNI MUNDI 5621.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 621.

Reliqua Romanorum gesta.

Alii Adriani Imp. 12 anni **

Adrianus Athenis hibernans sacris Eleusiniis initiatur; ibidem agonem posuit, et aedificiis publicis pluribus reparatis, etiam bibliothecas instauravit.

Adrianus in Iudaeos perduelles Aegyptum incursibus post plura bella vastantes exercitum misit. Praesidebat Iudaeae Tinnius Rufus, qui etiam Iudaeos prostravit. Iudaeorum rebellibus ducem se praebuerat Chochebas quidam unigenitus, vocabulo astrum designante dictus; qui Christianos ipsos belli societatem in Romanos inire detrectantes variis poenis afflixit.

μαχεῖν. Ἰουδαῖοι κακῶς ἀπήλλαξαν. καὶ ὁ πρὸς αὐτοὺς πόλεμος πέρας ἔσχεν, ἁλόντων Ἱεροσολύμων τὸ ἔσχατον, ὡς μηδὲ λίθον ἐπὶ λίθον ἀφεθῆναι, κατὰ τὴν θείαν φωνήν. ἔνθεν οὖν εἴργονται πάντῃ τῆς πόλεως ἐπιμένειν, προστάξει θεοῦ καὶ Ῥωμαίων κράτει διασπαρέντες κατὰ παντός.

Ἀδριανὸς ὕδρωπι τελευτᾷ ἐν Βαΐαις τῆς Ἰταλίας.

Ῥώμης ἐπίσκοπος θʹ Ὑγῖνος ἔτη δʹ. B

Ἀντιοχείας εʹ ἐπίσκοπος Ἔρως ἔτη κςʹ.

Ἀλεξανδρείας ἕβδομος ἐπίσκοπος Εὐμένης ἔτη ιγʹ.

Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος τρισκαιδέκατος Ἐφραῒμ ἔτη βʹ.

Φαβουρῖνος καὶ Πολέμων ὁ ῥήτωρ ἐγνωρίζοντο.

Ἡρώδης ῥήτωρ Ἀθηνεύς.

Μάρκος ῥήτωρ Βυζάντιος.

Ἱεροσολύμων τεσσαρεσκαιδέκατος ἐπίσκοπος Ἰωσὴφ ἔτη βʹ. V. 279

Ἱεροσολύμων πεντεκαιδέκατος ἐπίσκοπος Ἰούδας ἔτη βʹ. C

Καθ' ὃν ἐπὶ Ἀδριανοῦ τελεία καὶ ἐσχάτη γέγονε τῆς πόλεως καὶ τοῦ ἔθνους Ἰουδαίων ἅλωσις. λοιπὸν πρῶτος ἐξ ἐθνῶν ἐπίσκοπος Ἱεροσολυμῶν Μάρκος ἔτη ηʹ.

3. οὖν om. G. 4. ἐπιμένειν] ἐπιμέλειν G. 7. ὑγῖνος P et Eusebius p. 383. ὑγιννὸς A. Τυγηνὸς G. Ὑγεινὸς Scaliger. 10. ἕως τούτου χρόνου διήρκεσαν οἱ ἐκ περιτομῆς ἐπίσκοποι Ἱεροσολύμων margo A. 14. om. A.

Rebus autem Iudaeorum in pessum procedentibus, bellum in eos motum exitum sortitur captis ultimo Hierosolymis, in quibus probando Christi vaticinio lapidi superpositus lapis non est relictus; quo denuo commeare ipsi in orbem universum dei nutu et Rom. virtute dispersi omnino vetantur.

Adrianus hydrope afflictus Baiis Italiae diem extremum obit.

Romanorum episcopus 9 Hyginus annis 4.

Antiochiae episcopus 5 Heros annis 26.

Alexandriae episcopus 7 Eumenes annis 13.

Hierosolymorum episcopus 13 Ephraëm annis 2.

Favorinus et Polemon rhetor agnoscebantur.

Herodes rhetor Atheniensis.

Marcus rhetor Byzantinus.

Hierosolymorum episcopus 14 Ioseph annis 2.

Hierosolymorum episcopus 15 Iudas annis 2.

Eius tempore postrema et absoluta genti Iudaeorum captivitas et eversio ab Adriano illata est. Deinceps primus ex gentilibus Hierosolymorum episcopus creatus est Marcus annis 8.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εχκθʹ.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ρκθʹ.

Ἱεροσολύμων ἑκκαιδέκατος ἐπίσκοπος, πρῶτος δὲ ἐξ ἐθνῶν Μάρκος ἔτη ηʹ.

D ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εχλʹ.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ρλʹ.

Ῥωμαίων ιγʹ ἐβασίλευσε Τίτος Ἀντωνῖνος, ὁ ἐπικληθεὶς εὐσεβής, σὺν τοῖς παισὶν Αὐρηλίῳ καὶ Λουκίῳ ἔτη κγʹ.

Ἀντωνῖνος πατὴρ πατρίδος προσηγορεύθη.

Ἰουστῖνος φιλόσοφος προσηγορεύθη, ὃς ὑπὲρ τοῦ καθ' ἡμᾶς ὀρθοῦ λόγου βίβλον ἀπολογίας Ἀντωνίνῳ ἐπέδωκε.

P. 351 Ῥωμαίων ἐπίσκοπος ιʹ Πῖος ἔτη ιεʹ.

Κατὰ τοὺς χρόνους Ὑγιεινοῦ καὶ Πίου ἐπισκόπων Ῥώμης ἕως Ἀνικήτου Οὐαλεντινιανὸς καὶ Κέρδων ἀρχηγοὶ τῆς Μαρκίωνος αἱρέσεως ἐπὶ Ῥώμης ἐγνωρίζοντο.

Μεσομήδης Κρὴς ποιητὴς νόμων κιθαρῳδικῶν ἐγνωρίζοντο καὶ Ταῦρος Πλατωνικὸς καὶ Βηρύτιος.

Ἀρριανὸς φιλόσοφος Νικομηδεὺς στρατηγὸς ἐγνωρίζετο.

Ἐπίκτητος καὶ Εὐφράτης καὶ Περεγρῖνος ὁ ἑαυτὸν ἐμπρήσας

2. om. A. 8. Vulgo Ἀβρηλίῳ. 12. ιʹ add. P. 13. Ὑγιεινοῦ Scaliger p. 82. Vulgo Τυγηνοῦ. *Hygino* Eusebius p. 384. 16. Μεσομήδης Scaliger. Vulgo Μεσομίδης. *Mesomides* etiam Eusebius. 17. πλατωνικὸς P et Scaliger. Vulgo Πλάτων. Βηρύτιος Scaliger. Vulgo καὶ Βηρυτίων. 19. περεγρῖνος P. Περιγῖνος G.

ANNI MUNDI 5629.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 129.

Hierosolymorum episcopus 16, ex gentilibus primus omnium assumptus, annis 8.

ANNI MUNDI 5630.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 130.

Romanorum Imperator 13 Titus Antonius cognomento Pius, una cum filiis Aurelio et Lucio, annis 23.

Antoninus pater patriae appellatus est.

Iustinus quoque philosophi nomen adeptus est; qui in rectae fidei nostrae defensionem librum Antonino obtulit.

Romanorum episcopus 10 Pius annis 15.

Hygini Piique Roman. episcoporum temporibus Valentinianus et Cerdo Marcionitarum haereseos auctores Romae vivebant.

Mesomides Cretensis poeta citharoedidicis institutis celebris.

Taurus Platonicus Berytius, et Arrianus philosophus Nicomediensis belli dux agnoscebatur.

Epictetus et Euphrates et Peregrinus, qui se ipse in flammas Cala-

κατὰ μίμησιν Καλανοῦ Βραχμᾶνος τοῦ κατὰ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα γυμνοσοφιστοῦ.

Μάξιμος Τύριος, Ἀπολλώνιος στωικὸς Χαλκηδόνιος, Βα- B σιλείδης Σκυθοπολίτης· οὗτοι καὶ διδάσκαλοι Οὐηρησίμου Καίσαρος γεγόνασι.

Κρήσκης κυνικὸς φιλόσοφος Ἰουστίνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς θείῳ φιλοσόφῳ τὸν μαρτυρικὸν συνεσκεύασε θάνατον ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ λιχνότητα κυνικήν.

Ἀλεξανδρείας ἕβδομος ἐπίσκοπος Εὐμένης ἔτη * *.
Ἀλεξανδρείας ὄγδοος ἐπίσκοπος Μαρκιανὸς ἔτη ι'.
Ἱεροσολύμων ἑκκαιδέκατος ἐπίσκοπος Μάρκος ἔτη η'. C
Ἱεροσολύμων ἑπτακαιδέκατος ἐπίσκοπος Κασσιανὸς ἔτη ε'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εχλη'. V. 280

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ρλη'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εχμ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ρμ'.

Ῥώμης ἐπίσκοπος ι' Πῖος ἔτη ιε'.
Ῥώμης ἐπίσκοπος ια' Ἀνίκητος ἔτη ια'. D

1. τοῦ om. G. 2. γυμνοσοφιστοῦ Scaliger. Vulgo γυμνοσοφιστής. 3. ὁ Ἀπολλώνιος στοϊκὸς G. Χαλκηδόνιος] *Carthaginiensis* Eusebius p. 384. Βασιλίδης G. 6. Κρήσκης m. Κρίσκος G. *Crescens* Eusebius p. 385. 9. ιγ' supplet m. 13. 14. 16. Vulgo ἔτος. 15. delet m. 17. ιε' addit m. 18. Ἀνίκητος] *Nicetas* Eusebius p. 385.

num Brachmanem Gymnosophistam Alexandri tempore clarum imitaturus coniecit.

Maximus Tyrius et Apollonius Stoicus Chalcedonensis et Basilides Scythopolita Verissimi Caesaris magistri.

Crescens Cynicus philosophus Cynicorum liguritione inustus et ab Iustino reprehensus, divino viro inter nostros philosophiam profitenti mortis per martyrium auctor fuit.

Alexandriae episcopus 7 Eumenes annis 13.
Alexandriae episcopus 8 Marcianus annis 10.
Hierosolymorum episcopus 16 Marcus annis 8.
Hierosolymorum episcopus 17 Cassianus annis 5.

ANNI MUNDI 5638.

Divinae Incarnationis an. 138.

ANNI MUNDI 5640.

Divinae Incarnationis an. 140.

Romae episcopus 10 Pius annis 15.
Romae episcopus 11 Anicetus annis 11.

Ἐπὶ τούτου Πολύκαρπος ἐν Ῥώμῃ πολλοὺς ἐξ αἱρέσεων μετήγαγεν.

Ἀλεξανδρείας ἔνατος ἐπίσκοπος Κελαδίων ἔτη ιδ'.

Ἱεροσολύμων ιη' ἐπίσκοπος Πούπλιος ἔτη ε'.

Ἱεροσολύμων ἐννεακαιδέκατος ἐπίσκοπος Μάξιμος ἔτη δ'.

Ἱεροσολύμων εἰκοστὸς ἐπίσκοπος Ἰουλιανὸς ἔτη β'.

P. 352

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εχνγ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ρνγ'.

Ῥωμαίων ιδ' ἐβασίλευσε Μάρκος Αὐρήλιος ὁ καὶ Οὐῆρος, Λούκιός τε Αὐρήλιος καὶ Κόμοδος ἔτη ιθ'.

Λούκιος Καῖσαρ ἱερουργῶν ἐν Ἀθήναις εἶδε πῦρ ἀπὸ δυσμῶν εἰς ἀνατολὴν κατ' οὐρανοῦ φαινόμενον.

Λούκιος Καῖσαρ Πάρθους ὑποτάξας κατ' αὐτῶν ἐθριάμβευσεν.

Οὐολόγεσσος Πάρθων βασιλεὺς τὴν Ῥωμαίων χώραν κατέδραμε.

B *Περεγρῖνος ὁ φιλόσοφος ἐν πανηγύρει πῦρ ἀνάψας ἑαυτὸν ἐνέπρησε μιμούμενος Καλανὸν Βραχμανὸν τὸν κατὰ Ἀλέξανδρον γυμνοσοφιστήν.*

Πολύκαρπος ὁ ἱερώτατος Σμύρνης ἐπίσκοπος τῷ ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτυρίῳ ἐτελειώθη διωγμοῦ κατὰ τὴν Ἀσίαν γεγονότος.

3. *Κελαδίων* AP cum Eusebio. *Κελάδιος* G. 4. *ιη'* A. *ἐνδέκατος* G. Vide Eusebium p. 385. 5. *Maximinus* Eusebius.

Eius tempore haereticos plures Polycarpus Romae resipiscere coegit.
Alexandriae episcopus 9 Celadion annis 14.
Hierosolymorum episcopus 18 Publius annis 5.
Hierosolymorum episcopus 19 Maximus annis 4.
Hierosolymorum episcopus 20 Iulianus annis 2.

ANNI MUNDI 5653.

Divinae Incarnationis an. 153.

Romanorum Imperator 14 Marcus Aurelius, qui et Verus, et Lucius Aurelius Commodus annis 19.

Lucius Caesar Athenis sacra faciens ignem ab occidente partem orientis omnem pervagantem conspexit.

Lucius Caesar de Parthis subactis triumphavit.

Vologesus Parthorum rex in Romanam ditionem excurrit.

Peregrinus philosophus media Panegyrica solemnitate, accenso rogo, Calanum Brachmanem philosophum Gymnosophistam Alexandri tempore notum imitatus, vivum se in eum immisit.

Polycarpus sacerrimus Smyrnae episcopus, persecutione per Asiam exorta, martyrio pro Christi nomine consummatus est.

Πολλοὶ δὲ καὶ κατὰ τὰς Γαλλίας νομίμως ὑπὲρ Χριστοῦ ἤθλησαν, ὧν τὰ μαρτύρια ἀναγέγραπται εἰς μνήμην τοῖς μετέπειτα.

Ῥωμαῖοι Γερμανοὺς καὶ Σαυρομάτας καὶ Δάκας καὶ Κουάδους κατεπάλαισαν.

Λοιμώδης τε νόσος ἐπικρατήσασα μέχρι Ῥώμης ἔφθασε. C

Λούκιος αὐτοκράτωρ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔτει ἐτελεύτησεν.

Ἀπολλινάριος ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως τῆς ἐν Ἀσίᾳ, ἱερὸς ἀνὴρ, ἤκμαζε, καὶ Μελίτων Σαρδιανῶν ἐπίσκοπος τῆς Λυδίας, ὃς καὶ βίβλον ἀπολογίας Ἀντωνίνῳ ὑπὲρ Χριστιανῶν ἐπέδωκε.

Διονύσιος ἐπίσκοπος Κορίνθου, ἱερὸς ἀνὴρ, ἐγνωρίζετο.

Ὀππιανὸς ἁλιευτικῶν ποιητὴς ἤκμαζε, Κίλιξ τῷ γένει.

Ταῖς Χριστιανῶν εὐχαῖς ὁ Ῥωμαίων στρατὸς δίψει διαφθείρεσθαι D *μέλλων ἐν Κουάδοις περισώζεται θεοῦ ὕσαντος, καὶ τοὺς πολεμίους Γερμανοὺς καὶ Σαυρομάτας σκηπτῷ διαφθείραντος, ὡς καὶ αὐτὸς Ἀντωνῖνος ἐπιστέλλων μαρτυρεῖ. Περτίναξ ἡγεῖτο τοῦ στρατοῦ, ἐφ' οὗ Πολύκαρπος ἐν Ῥώμῃ.*

Ῥωμαίων ἐπίσκοπος ιβ' Σωτήριχος ἔτη θ'. V. 281

Ἀντιοχείας ἕκτος ἐπίσκοπος Θεόφιλος ἔτη ιγ'.

Θεοφίλου τούτου συγγράμματα διάφορά εἰσι καὶ φέρονται.

1. καὶ om. G. 4. καὶ Κ.] καὶ om. A. 10. *Μελίτων* Scaliger. *Μελίταν* G. *σαδιανῶν* A. 11. *ἀντωνίῳ* A. 22. *διάφορα* accessit ex P.

Quam plures in Galliis pro Christo legitime decertaverunt, quorum gesta posterorum memoriae commendata sunt.

Romani Germanos, Sauromatas, Dacos et Quados expugnaverunt.

Grassata pestis Romam usque attigit.

Lucius princeps anno imperii 9 decessit e vivis.

Apollinaris Hierapoleos Asiaticae episcopus pietate florebat; nec non Melito Sardium Lydiae episcopus, qui librum apologeticum pro Christianis Antonino dedit.

Dionysius Corinthi episcopus vir religione conspicuus celebrabatur.

Oppianus genere Cilix de piscatione versibus scribebat.

Romanus exercitus supremo periculo sitique perire proximus, deo Christianorum precibus pluvias largiente hostesque Germanos et Sauromatas fulminibus impetente, ut Antoninus ipse litteris testatus est, apud Quados servatur; Pertinax, sub quo Polycarpus Romam venit, exercitus dux erat.

Romanorum episcopus 12 Sotericus annis 9.

Antiochiae episcopus 6 Theophilus annis 13.

Huius Theophili varia scripta circumferuntur.

᾿Αλεξανδρείας ἐπίσκοπος δέκατος ᾿Αγριππῖνος ἔτη ιβʹ.
Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος εἰκοστὸς πρῶτος Γάϊος ἔτη γʹ.
P. 353 Ἱεροσολύμων κβʹ ἐπίσκοπος Σύμμαχος ἔτη βʹ.
Ἱεροσολύμων εἰκοστὸς τρίτος ἐπίσκοπος Γάϊος ἄλλος ἔτη γʹ.
Ἱεροσολύμων εἰκοστὸς τέταρτος ἐπίσκοπος Ἰουλιανὸς ἔτη δʹ.
Κατὰ Φρύγας συνίστη ψευδοπροφητεία.
Ἡρωδιανὸς γραμματεὺς ἄριστος ἤκμαζε.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εχξεʹ.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ρξεʹ.

Τὰ ὑπόλοιπα Ῥωμαίων.

B Τετάρτῳ Μάρκου Αὐρηλίου Ἀντωνίνου τοῦ καὶ Οὐήρου ἔτει ε.
Γαληνὸς ἰατρὸς ἄριστος ἤκμαζε τῷ γένει Περγαμηνός.
Ἰουλιανὸς νομοθέτης ἐν Ῥώμῃ καὶ Φρόντων ὁ ῥήτωρ.
Ἀριστείδης Σμυρναίων σοφιστής.
Νικόστρατος λογοποιός.
Ὀππιανὸς Κίλιξ ποιητὴς ἁλιευτικῶν.
Σέξτος ἀδελφιδοῦς Πλουτάρχου τοῦ Χαιρωνέως φιλοσόφου.
Ἀττικὸς Πλατωνικὸς φιλόσοφος.

2. Γάϊος] *Gaianus* Eusebius p. 385. 4. ἄλλος add. P. 6. Καταφρυγῶν m. *Phrygum* Eusebius p. 386. ψευδοπροφητεία G. 8. ἔτος A. 9. addidi ex A, in quo ἔτος. 12. ἔτει] ἔτη G. Post ἔτει aliquid excidit, de quo remansit littera ε. 14. Φρόντων Scaliger. φόρτων A. Φόρτον G. 15. Σμυρναῖος G. 16. λογοποιός P et Barber. νικοποιός G. 18. Σέξτος Scaliger. Σέκτος G. χερωνέως A.

Alexandriae episcopus 10 Agrippinus annis 12.
Hierosolymorum episcopus 21 Caius annis 3.
Hierosolymorum episcopus 22 Symmachus annis 2.
Hierosolymorum episcopus 23 Caius alter annis 3.
Hierosolymorum episcopus 24 Iulianus annis 4.
Cataphrygum falsa prophetia emergit.
Herodianus scriptor praeclarus florebat.

ANNI MUNDI 5665.

Romanorum reliqua gesta.

Annus quartus Marci Aurelii Antonini et Veri Imperatoris.
Galenus patria Pergamenus medicus eximius florebat.
Iulianus Romanus iuris consultus et Fronto rhetor.
Aristides Smyrnensis sophista.
Nicostratus orator.
Oppianus Cilix poeta de piscatu scribit.
Sextus Plutarchi Chaeronensis philosophi nepos.
Atticus Platonicus philosophus.

Ἀντωνῖνος κοινωνὸν τῆς βασιλείας Κόμοδον ἴδιον παῖδα ἀνέδειξεν. C

Ὁ αὐτὸς κατὰ τῶν πολεμίων σὺν αὐτῷ ἐθριάμβευσεν.

Ἀντωνῖνος καὶ Κόμοδος οἱ αὐτοκράτορες διανομὰς καὶ θέας παντοίας παρέσχον, τά τε δημόσια τέλη ἀνῆκαν καὶ τοὺς τῶν χρεῶν χάρτας ἐπὶ τῆς Ῥωμανισίας ἀγορᾶς κατέφλεξαν, νόμους καὶ διατάξεις εὖ συνειδότες ἀνενεώσαντο.

Ἀντωνῖνος ἐν Παννονίαις, ὡς δέ τινες ἄλλοι, ἐν Σπανίαις νόσῳ τελευτᾷ.

Ῥωμαίων ιγʹ ἐπίσκοπος Ἐλευθέριος ἔτη εʹ. D

Ἀντιοχείας ἕβδομος ἐπίσκοπος Μάξιμος ἔτη ιγʹ.

Ἱεροσολύμων εἰκοστὸς πέμπτος ἐπίσκοπος Ἠλίας ἔτη βʹ.

Ἱεροσολύμων κςʹ ἐπίσκοπος Ἀπίων, οἱ δὲ Καπίτων, ἔτη δʹ.

Σμύρνα πόλις τῆς Ἀσίας σεισμῷ κατεπτώθη καὶ πρὸς ἀνοικοδομὴν ἀνείθη τῶν φόρων ἔτη ιʹ.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εχοβʹ. P. 354

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ροβʹ. V. 282

Ῥωμαίων ιεʹ ἐβασίλευσε Κόμοδος ἔτη ιγʹ.

Κόμοδος ὑπὸ τῆς συγκλήτου Σεβαστὸς ἀνεῤῥήθη.

Ὁ αὐτὸς κατὰ Γερμανῶν ἐθριάμβευσεν.

5. τέλη om. G. 8. ἀντώνιος A. 10. ιγʹ A et Eusebius p. 386. ἐννεακαιδέκατος G. εʹ] XV Eusebius. 13. Vulgo Ἀπιών. 14. τῆς om. G. οἰκοδομὴν G.

Antoninus filium Commodum imperii collegam declaravit.

Idem cum eo de hostibus triumphavit.

Antoninus et Commodus Imp. congiario in populum diviso, variisque spectaculis exhibitis, publicas res curarunt, et debitorum tabulas in foro Romano incenderunt, leges constitutionesque bono publico consulentes innovaverunt.

Antoninus apud Pannonios, vel ut scribunt alii, apud Hispanos aegritudine interiit.

Romanorum episcopus 13 Eleutherius annis 5.

Antiochiae episcopus 7 Maximus annis 13.

Hierosolymorum episcopus 25 Elias annis 2.

Hierosolymorum episcopus 26 Apion, et ut alii proferunt Capiton, annis 4.

Smyrna Asiae civitas terrae motu eversa pristino statui reparanda tributis liberatur annis decem.

ANNI MUNDI 5672.

Divinae Incarnationis an. 172.

Romanorum Imperator 15 Commodus annis 13.

Commodus a senatu Augustus proclamatus.

Εἰρηναῖος ἐπίσκοπος Λουγδόνων πόλεως Γαλλίας θείοις λόγοις καὶ πράξεσι διέλαμπε.

Τὸ Σεραπεῖον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατεφλέχθη.

B *Τὰς ἐν τῷ Καπετωλίῳ βιβλοθήκας καὶ ἄλλα τούτου μέρη σκηπτὸς κατέφλεξε.*

Τὸν ἐν Ῥόδῳ ἡλιακὸν κολοσσὸν τὴν κεφαλὴν ἀφελὼν Κόμοδος τὴν ἑαυτοῦ ἔστησεν.

Ἐμπρησμὸς μέγας τὸ παλάτιον Ῥώμης καὶ τὴν οἰκίαν τῶν παρθένων καὶ ἄλλα πλεῖστα ἐνέπρησε.

Κόμοδος τοὺς ἐν γερουσίᾳ τιμίους ἀνελὼν, ἐν οἷς καὶ Ἰουλιανὸν νομοθέτην, καὶ Ἀντωνῖνον ἴδιον ἀδελφιδοῦν, ὑπὸ Ναρκίσσου τινὸς ἱπποδαμαστοῦ βασιλέως διαφθείρεται ἐν τοῖς βασιλείοις.

Ῥωμαίων ἐπίσκοπος ιδʹ Βίκτωρ ἔτη ιβʹ.

C *Ἀντιοχείας ἕβδομος ἐπίσκοπος Μάξιμος ἔτη ιγʹ.*

Ἀντιοχείας ὄγδοος ἐπίσκοπος Σεραπίων ἔτη κεʹ.

Ἀλεξανδρείας δέκατος ἐπίσκοπος Ἀγριππῖνος ἔτη ιβʹ.

Ἀλεξανδρείας ἑνδέκατος ἐπίσκοπος Ἰούλιος ἔτη ιʹ.

Ἀλεξανδρείας δωδέκατος ἐπίσκοπος Δημήτριος ἔτη μγʹ.

Ἱεροσολύμων εἰκοστὸς ἕβδομος ἐπίσκοπος Μάξιμος ἔτη δʹ.

D *Ἱεροσολύμων εἰκοστὸς ὄγδοος ἐπίσκοπος Ἀντωνῖνος ἔτη εʹ.*

6. *Τὸν*] Vulgo *Τὸ*. Dativos restituit Scaliger p. 82. 9. *πλεῖστος* G. 11. *Ἀντωνῖνον* m. *Ἀντώνιον* G. 15. *ιγʹ* add. P. 21. *Ἱεροσολύμων*] *ἀλεξανδρείας* A.

Idem de Germanis profligatis triumphum egit.

Irenaeus Lugduni Galliarum civitatis episcopus divinis verbis et operibus praefulgebat.

Serapidis templum Alexandriae conflagravit.

Structas in Capitolio bibliothecas et alias aedes vicinas fulmen e caelo consumpsit.

Rhodio solis Colosso detracto capite Commodus proprium imposuit.

Romae Palatium, Vestaliumque virginum aedes et aliae fabricae incensae.

Commodus, senatus viris praestantioribus, inter quos Iulianus iuris consultus et Antoninus germanus consobrinus, occisis, a Narcisso Imp. quodam equisone in regia ipsa trucidatur.

Romae episcopus 14 Victor annis 12.

Antiochiae episcopus 7 Maximus annis 13.

Antiochiae episcopus 8 Serapion annis 25.

Alexandriae episcopus 10 Agrippinus annis 12.

Alexandriae episcopus 11 Iulius annis 10.

Alexandriae episcopus 12 Demetrius annis 43.

Hierosolymorum episcopus 27 Maximus annis 4.

Hierosolymorum episcopus 28 Antoninus annis 5.

Ἱεροσολύμων εἰκοστὸς ἔνατος ἐπίσκοπος Οὐάλης ἔτη γʹ.
Ἱεροσολύμων τριακοστὸς ἐπίσκοπος Νάρκισσος ἔτη δʹ.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εχπεʹ.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ρπεʹ.

Ῥωμαίων ἑκκαιδέκατος ἐβασίλευσεν Ἑλούιος Περτίναξ μῆνας ἕξ.
Ῥωμαίων ἑπτακαιδέκατος ἐβασίλευσε Σευῆρος ἔτη ιηʹ.

Περτίναξ ὑπὸ τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ δήμου βασιλεὺς Ῥω- [P. 355] μαίων ἀνηγορεύθη ἄριστος ἀνήρ, σφόδρα τῶν στρατιωτικῶν προνοῶν, ὑπὸ στρατιωτῶν ἀναιρεῖται. διὰ τοῦτο, βασιλεύσας κατὰ μὲν Εὐσέβιον μῆνας ἕξ, κατὰ δὲ ἄλλους οὐδὲ τρεῖς ὅλους· μεθʼ ὃν βασιλεύσας Ἰουλιανὸς ὁ κληθεὶς Δίδιος, διὰ τὸ χρήμασι τὴν βασιλείαν ὠνήσασθαι, καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς μετὰ δύο μῆνας ὑπὸ τῶν φίλων Σευήρου.

Σευῆρος δὲ βασιλεύσας εὐθὺς τοὺς Περτίνακος φονευτὰς ἀνεῖλε.

Κλήμης ὁ Στρωματεὺς πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας ἄριστος διδάσκαλος ἐν τῇ κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίᾳ συντάττων διέλαμπε.

Πάνταινος φιλόσοφος ἀπὸ στωϊκῶν ἐν τῷ θείῳ λόγῳ διέ- [B] πραττεν.

Ἀφρικανὸς ἱστορικὸς Χριστιανὸς ἤκμαζε. [V. 283]

Λεωνίδης Ὠριγένους πατὴρ ἐμαρτύρησε διωγμοῦ γεγονότος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

6. Vulgo Ἐλύϊος. 7. τοῦ δήμου — ἀνηγορεύθη accesserunt ex P. 11. ὁ Ἰουλιανὸς ὁ G. 18. πένταινος A. 21. λεονίδης G.

Hierosolymorum episcopus 29 Valens annis 3.
Hierosolymorum episcopus 30 Narcissus annis 4.

ANNUS MUNDI 5685.

Divinae Incarnationis an. 185.

Romanorum Imperator 16 Helvius Pertinax mensibus 6.
Romanorum Imperator 17 Severus annis 18.

Pertinax, vir praestantissimus et in militaribus rebus providus, a senatu populoque Rom. vix Imperator salutatus, a militibus conficitur; quae causa est ut, Eusebio menses sex eius imperio assignante, alii etiam integros tres negent. Eo sublato Iulianus, cognomento Didius, comparata sibi pecuniis tyrannide, vita simul et imperio post menses duos a Severi amicis exuitur.

Severus arrepto principatu Pertinacis parricidas statim e medio tulit.

Clemens Stromaton auctor, Alexandrinae ecclesiae presbyter, doctor eximius, Christianae philosophiae scriptis clarebat.

Pantaenus Stoicus philosophus divino verbo exponendo vacabat.

Africanus historicus Christianus florebat.

Leonides, Origenis pater, orta Alexandriae persecutione, martyrio vitam finivit.

Μουσιανὸς ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς ἐγνωρίζετο.

Ὠριγένης ὁ ματαιόφρων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κενοδοξῶν Ἑλληνικοῖς δόγμασιν ἐνεωτέριζε. τοῦτον Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου ὡς ὁμόφρων ἐκθειάζων σὺν αὐτῷ λογισθείη.

Νίγερα στρατηγὸν ἐπαναστάντα τοῖς πράγμασι καὶ τὸ Βυζάν- C *τιον χειρωσάμενον κατά τε Νικαίας μητροπόλεως Βιθυνίας Περσικὴν δύναμιν ἀθροίσαντα, καὶ Οὐλίγισσον τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ ἄλλους βαρβάρους ὁ Σευῆρος ἀναιρεῖ διὰ τὸν ἑαυτοῦ στρατηγόν. τότε Βυζάντιον ἀναλαμβάνει πολιορκίᾳ, διαφθείρας τοὺς Νίγερος συνδρόμους. Σευῆρος πρὸς Οὐλίγισσον καὶ Πέρσας πολεμήσας φυγάδα τοῦτον τρεψάμενος κατέστησε, τήν τε Νίσιβιν ἀνέλαβε, πάλαι προδοθεῖσαν Πέρσαις.*

Ῥώμης ιδʹ ἐπίσκοπος Βίκτωρ ἔτη ιβʹ.

Ῥώμης ιεʹ Ζεφυρῖνος ἔτη ιθʹ, κατὰ δὲ Εὐσέβιον ἔτη δώδεκα.

D *Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος Σεραπίων ἔτη κεʹ.*

Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος Δημήτριος ἔτη μγʹ.

Ἱεροσολύμων τριακοστὸς ἐπίσκοπος Νάρκισσος ἔτη δʹ.

Ἱεροσολύμων τριακοστὸς πρῶτος ἐπίσκοπος Δολιχιανὸς ἔτη ιβʹ.

3. δ] τοῦ G. 4. *λογισθείη*] *καταγνωσθείη* G. 6. *χειρωσάμενος* A. *κατά τε* add. P. 7. *Οὐρλόγεσσον* m. 8. *τῶν ἑαυτοῦ στρατηγῶν* G. 9. *τοὺς*] *τοῦ* G. 10. *Σεύηρος* Scaliger p. 83. Vulgo *Σευήρου*. 13. *ιβʹ* addidit m ex p. 354 b. 14. *ιεʹ* add. P. *σεʹ* A. om. G. *Σεφυρῖνος* G. *Zephyrinus* Eusebius p. 389. 16. *Δημήτριος — μγʹ* add. P. 18. *δολιχσανὸς* A.

Musianus ecclesiasticis scriptis agnoscebatur.

Origenes ineptiis excogitandis addictus, Graecanicarum opinionum vane cupidus, Alexandriae novis intendebat. Eusebius Pamphili in sententiis cum eo concors, et summis ubique illum elevans praeconiis eadem una censura feriatur.

Nigrum ducem res novas molitum, Byzantio potientem, et in Nicaeam Bithyniae praecipuam urbem Persarum copias commoventem, Vologesumque Persarum regem et alios barbaros, misso militiae praefecto, Severus debellavit; Byzantium Nigri sociis interemptis obsidione recepit, versisque in Vologesum et Persas armis ipsos in fugam vertit; Nisibimque Persis prius traditam Romano imperio restituit.

Romae episcopus 14 Victor annis 12.

Romae episcopus 15 Zephyrinus annis 19, secundum Eusebium vero 12.

Antiochiae episcopus 8 Serapion annis 25.

Alexandriae episcopus 12 Demetrius annis 43.

Hierosolymorum episcopus 30 Narcissus annis 4.

Hierosolymorum episcopus 31 Dolichianus annis 12.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εχϟϛʹ. P. 356

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ρϟϛʹ.

Τὰ ὑπόλοιπα Ῥωμαίων.

Ῥωμαίων ιζʹ βασιλέως Σευήρου ἔτη ιηʹ.

Σευῆρος Οὐλιγίσσου Περσῶν βασιλέως φυγόντος πρὸς τὴν Νίσιβιν καὶ ἄλλας πόλεις Πέρσαις προδοθείσας, Ῥωμαίοις δὲ πρότερον ἀνηκούσας, παρεστήσατο.

Σευῆρος Ἀδιαβηνοὺς καὶ Ἄραβας συμμαχήσαντας τῷ Νίγερι B καθυπέταξεν.

Ὁ αὐτὸς Κολχικὴν ἤτοι Λαζικὴν παρεστήσατο.

Σευῆρος εἰς Ῥώμην ἐλθὼν Ἀλβῖνον τυραννήσαντα κατὰ Λουγδόνων πόλιν ἀνεῖλε.

Σευῆρος εἰς Βρεττανίαν ἐλθὼν νόσῳ πολεμίᾳ τελευτᾷ ἤγουν ἐπιληψίᾳ.

Ῥωμαίων ιεʹ ἐπίσκοπος Ζεφυρῖνος ἔτη θʹ ἢ ιβʹ.

Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος Σεραπίων ἔτη C

Ἀλεξανδρείας δωδέκατος ἐπίσκοπος Δημήτριος ἔτη . . . . . V. 284

Ἱεροσολύμων τριακοστὸς πρῶτος ἐπίσκοπος Δολιχιανὸς ἔτη ιβʹ.

Ἱεροσολύμων τριακοστὸς δεύτερος ἐπίσκοπος Δῖος ἔτη ηʹ.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εψʹ.

1. ἔτος A. 2. Aberat ἔτη. 4. ἑπτακαιδέκατος βασιλεὺς Σευῆρος G. 11. ἀλβήνων A. 15. ζεφυρῖνος P. Ζεφουρῖνος G. 16. „Vide superius posita." m. 18. ιβʹ add. P. 20. Vulgo ΕΤΟΣ.

ANNI MUNDI 5696.

Divinae Incarnationis an. 196.

Romanorum reliqua gesta.

Romanorum Imperator 17 Severus annis 18.

Severus Vologeso Persarum rege Nisibin fugere coacto, civitates plures Romanis subiectas prius ac deinde Persis relictas, recepit.

Severus Adiabenos et Arabes Nigri partes sequutos subiugavit.

Idem Colchicam, id est Lazicam, provinciam acquisivit.

Severus Romam reversus Albinum tyrannidem sibi comparare meditantem ad Lugdunum Galliae urbem occidit.

Severus in Britanniam profectus militari adverso morbo, id est epilepsi, conflictatus moritur.

Romanorum episcopus 15 Zephyrinus annis 19 aut 12.

Antiochiae episcopus Serapion annis . . .

Alexandriae episcopus 12 Demetrius annis . . . . . .

Hierosolymorum episcopus 31 Dolichianus annis . . . .

Hierosolymorum episcopus 32 Dius annis 8.

ANNI MUNDI 5700.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εψα'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σα'.

Ῥωμαίων ὀκτωκαιδέκατος ἐβασίλευσεν Ἀντωνῖνος ὁ ἐπικληθεὶς
D Καράκαλλος, υἱὸς ὢν Σευήρου, ἔτη ζ', σὺν ἀδελφῷ Γέτᾳ,
ὃν καὶ ἀνεῖλε, φονικώτερος γεγονὼς Κομόδου καὶ πολλοὺς
ἀνελὼν ἀδίκως.

Οὗτος ἐλθὼν εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὸ ταύτης ἐπίσημον σὺν πολλῷ πλήθει διέφθειρε, διὰ στάσιν δημοτικὴν, ἀκόρεστος ὢν αἱμάτων καὶ μηδέν ποτε πράξας ἀξιόλογον.

Ὁ δ' αὐτὸς Ἀρταβάνῃ τῷ Περσῶν βασιλεῖ πολεμεῖν δοκιμάσας ἀναιρεῖται δόλῳ πρὸς Καρίαις καὶ Ἐδέσσῃ. πόλεις δ' αὗται τῆς Ὀσροηνῆς.

Μακρῖνος δὲ τούτου παῖς συνὼν αὐτῷ διεδέξατο τὴν ἀρχὴν
ἔτος ἓν ἄρξας καὶ μῆνας ἕξ, ὥς τινες, χρηστὸς καὶ περὶ πάντα
P. 357 σπουδαῖος φανεὶς, μάλιστα δὲ τὰ στρατιωτικὰ, τό τε ὑπήκοον
φυλάξας ἀνεπηρέαστον. οὗ χάριν τινὲς τῶν τῆς ἑώας στρατιωτῶν ἐπιβουλεύσαντες αὐτῷ Ἀντωνῖνον Αὐρήλιον ἀνηγόρευσαν βασιλέα Ἐδεσσηνόν. τούτῳ πολεμῆσαι πειραθεὶς ὁ Μακρῖνος ἐλαττοῦται, καὶ φεύγων περὶ τὸ Βυζάντιον ὡς αἰχμάλωτος περιενεχθεὶς διεφθάρη.

Ῥωμαίων ὀκτωκαιδέκατος ἐβασίλευσε Μακρῖνος ἔτος ἓν, ὡς δὲ
B ἄλλοι λέγουσι, καὶ μῆνας ἕξ. ἐσφάγη δὲ ἐν Ἀρχελαΐδι.

1. Vulgo ΕΤΟΣ. ,εψγ' m. 2. Aberat ἔτη. σγ' m. 5. καὶ om. G. 12 et p. 357 d. Vulgo Ὀσροϊνῆς. Correxit m.

ANNI MUNDI 5703.

Divinae Incarnationis an. 203.

Romanorum Imperator 18 Antoninus, cognomento Caracalla, filius Severi, annis 7 cum fratre Geta, quem, pluresque alios, caedibus patrandis Commodum exsuperans per summum nefas occidit.

Hic Alexandriam profectus, nec laude dignum aliquid molitus, imo sanguinis semper avidus, in popularis seditionis ultionem civitatis ornatum omnem evertit.

Artabani Persarum regi bello indicto, ad Carias et Edessam Osrhoënorum urbes, dolo necatur.

Macrinus eius (filius) domesticus, profectionis comes, suscepit imperium, regnavitque anno uno et, ut quidam volunt, mensibus sex, vir plane humanus et circa cuncta, maxime militiam sollicitus, cuius solitis molestiis et vexationibus subditum quemque immunem servari sat agebat; ex quo orientalium copiarum moti milites ex insidiis Antoninum Aurelium Edessenum Imperatorem acclamaverunt. Hunc armis repellere adorsus Macrinus superatur; Byzantiumque fugiens, huc illuc agitatus, vita mulctatur.

Romanorum Imperator 18 Macrinus anno uno, et ut asserunt nonnulli mensibus sex adiunctis.

Macrinus in Archelaide interemptus est.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εψι'.

Κιρκισίοις Ἡφαιστίοις ἐκάη τὸ ἀμφιθέατρον ἐν Ῥώμῃ.

Ῥωμαίων ιε' ἐπίσκοπος Ζεφυρῖνος ἔτη ιθ'.

Ἀντιοχείας η' ἐπίσκοπος Σεραπίων ἔτη . . . . .

Ἀντιοχείας ἔνατος ἐπίσκοπος Ἀσκληπιάδης ἔτη θ'.

Ἀλεξανδρείας δωδέκατος ἐπίσκοπος Δημήτριος ἔτη . . . . .

Ἱεροσολύμων λβ' ἐπίσκοπος Δῖος ἔτη C

Ἱεροσολύμων λγ' ἐπίσκοπος Γερμανίων ἔτη δ'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εψι'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σι'.

Ῥωμαίων ιθ' ἐβασίλευσεν Ἀντωνῖνος Αὐρήλιος ἔτη δ'.

Ἀντωνῖνος Αὐρήλιος Ἐδεσηνὸς μετὰ Μακρῖνον ἐβασίλευσεν ἔτη δ', ἀνὴρ θηλυδρίας ὅλος, ἐπὶ τὸ γυναικεῖον ἦθος τετραμμένος κοσμούμενος καὶ ἐργαζόμενος τὰ γυναικῶν, φονικώτατος D σφόδρα· διὸ καὶ ὑπὸ στρατιωτῶν ἀκοντισθεὶς ἀνῃρέθη κακῶς V. 285 σὺν τῇ μητρί. μεθ' ὃν βασιλεύει Ἀλέξανδρος ὁ Μαμμαίας υἱὸς ἀδελφιδοῦς αὐτοῦ ἐν Ἀρκαῖς γῆς παράλου τεχθεὶς Φοινίκης, ὑπαγόμενος Οὐλπιανοῦ τοῦ νομοθέτου τῇ γνώμῃ, σφόδρα τῆς στρατιωτικῆς εὐταξίας ἀντεχομένου. διὸ καὶ ἀνῃρέθη τοῦ βασιλέως

7 et 8. λβ' et λγ' m. Vulgo δωδέκατος et τρισκαιδέκατος. 9 et 10. ,εψια' et σια' m. 12. Ἐδεσηνὸς om. G. 14. κοσμούμενος om. G. 16. Μαμμαίας ex Eusebio p. 390. Vulgo Μαμμέας. 17. ἀδελφιδὸς A. παράλου Scaliger p. 83. Vulgo παρ' ἄλλον. 19. ἀταξίας G.

ANNI MUNDI 5710.

Circensibus ludis in Vulcani honorem celebratis amphitheatrum Romae conflagravit.

Romae episcopus 15 Zephyrinus annis 19.

Antiochiae episcopus 8 Serapion annis . . .

Antiochiae episcopus 9 Asclepiades annis 9.

Alexandriae episcopus 12 Demetrius annis . . .

Hierosolymorum episcopus 32 Dius annis . . . . .

Hierosolymorum episcopus 33 Germanion annis 4.

ANNI MUNDI 5711.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 211.

Romanorum Imperator 19 Antoninus Aurelius annis 4.

Antoninus Aurelius Macrino successit et imperavit annis quatuor. Vir femineae indolis, femineis educatus institutis, feminarum ornatui et exercitiis intentus, caedibus ac sanguine delectabatur; eam ob rem telis a militibus cum matre confossus misere interiit; post quem Alexander, Mammaeae filius, eius consobrinus imperium colligit, qui Arcae maritimae Phoeniciae natus Ulpiani iuridici consiliis et suasu sollicitatus militarem insolentiam reprimere studebat; quem ideo sub ipsius Imperatoris conspectum milites

ὁρῶντος ὑπὸ στρατιωτῶν. Οὐράνιος δέ τις ἐν Ἐδέσῃ τῆς Ὀσροηνῆς αὐτοκράτωρ ἀναγορευθεὶς καὶ κατὰ Ἀλεξάνδρου τυραννήσας διαφθείρεται ὑπ' αὐτοῦ, ἡνίκα καὶ Πέρσας καταδραμόντας Καππαδοκίαν καὶ Νίσιβιν πολιορκοῦντας Ἀλέξανδρος ἐξώθησεν. ἀλλ'
P. 358 εἰς Ῥώμην ἐπανελθὼν ἀναιρεῖται σὺν τῇ μητρὶ Μαμμαίᾳ ὑπὸ στρατιωτικοῦ θορύβου. Μάξιμος δέ τις Μυσὸς τὸ γένος στρατηγὸς Κελτικῆς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων βασιλεὺς Ῥωμαίων ἀνηγορεύθη, κρατήσας τῆς βασιλείας Ῥωμαίων ἔτη γ'.

Ῥωμαίων ιϛ' ἐπίσκοπος Κάλλιστος ἔτη η'.

Ἀντιοχείας ἔνατος ἐπίσκοπος Ἀσκληπιάδης ἔτη θ'.

Ἱεροσολύμων τριακοστὸς τέταρτος ἐπίσκοπος Σαρδιανὸς ἔτη ε'.

B

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εψιε'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σιε'.

Ῥωμαίων κ' ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ὁ Μαμμαίας υἱὸς ἔτη ιγ'.

Ἱππόλυτος ἱερὸς φιλόσοφος ἐπίσκοπος Πόρτου τοῦ κατὰ τὴν Ῥώμην σφόδρα διαπρεπῶς ἤνθει ἐν τῇ κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίᾳ, πλεῖστα ψυχωφελῆ συντάττων ὑπομνήματα. εἴς τε γὰρ τὴν ἑξαήμερον καὶ εἰς τὰ μετὰ τὴν ἑξαήμερον, εἰς πολλά τε τῶν προφητῶν, μάλιστα Ἰεζεκιὴλ καὶ Δανιὴλ τῶν μεγάλων, ἔτι μὴν εἰς
C τὰ ᾄσματα καὶ εἰς ἄλλας παντοίας παλαιὰς καὶ νέας γραφάς, ἐν οἷς καὶ εἰς τὴν ἐν Πάτμῳ τοῦ θεολόγου ἀποκάλυψιν πρὸς Μαρ-

5. ἀναιρεῖται P. ἀνελεῖται G. 13. ἔτη om. A. 14. ιγ' m. γ' G.

trucidavere. Uranius vero quidam Edessae Osrhoënorum Imperator salutatus, arrepta in Alexandrum tyrannide, ab eo neci traditur. Persas autem in Cappadociam excurrentes et Nisibin obsidentes Alexander in fugam vertit. Romam demum reversus, orto militari tumultu, cum matre Mammaea iugulatur. Porro Maximus quidam Mysia natus, Celticarum copiarum dux, Romanorum Imperator a militibus acclamatur et Romano imperio potitur annis tribus.

Romanorum episcopus 16 Callistus annis 8.

Antiochiae episcopus 9 Asclepiades annis 9.

Hierosolymorum episcopus 34 Sardianus annis 5.

ANNI MUNDI 5715.

Divinae Incarnationis an. 215.

Romanorum Imperator 20 Alexander Mammaeae filius annis 13.

Hippolytus sacer philosophus, Portus Romani episcopus, Christiana philosophia praestans, pluribus iuvandae hominum saluti conscriptis libris celebrabatur. Editis quippe in sex dierum opus et in ea quae priores sex dies illos consequuta sunt, et in praecipuorum prophetarum Ezechielis maxime et Danielis vaticinia, nec non in cantica et veteres passim novasque scripturas, commentariis, quibus Ioannis theologi in Patmo revelatio-

κίωνα καὶ τὰς λοιπὰς αἱρέσεις, καὶ τὸν ἑξκαιδεκαετηρικὸν τοῦ πάσχα κανόνα ἐξέθετο περιγράψας εἰς τὸ πρῶτον ἔτος Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαμμαίας τούτου, καὶ συντόμως φάναι θεοφράδης ποταμὸς τῇ ἐκκλησίᾳ ζώντων ναμάτων γέγονε, τὸν μαρτυρικὸν περιθέμενος στέφανον πρὸς τῷ τέλει. ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὰς Ὠριγένης ὁ τάλας ὑπερεμνημάτισε πολλῶν τῶν γραφῶν, Ἀμβροσίου παρορμῶντος αὐτὸν εἰς τοῦτο καὶ χορηγοῦντος ἀναγκαίας τε χρείας ἀφθόνως καὶ ταχυγράφους ἑπτὰ παριστῶντος ἀμείβοντας ἀλλήλους ὑπαγορεύοντι καὶ καλλιγράφους τελείους, ἅμα D *κόραις ἠσκημέναις γράφειν, ἄφατόν τε προθυμίαν αὐτῷ παρέχοντος εἰς τὸ συντάττειν. ἀλλ' εἰς βάραθρον Ἑλληνικῆς τερατολογίας παρολισθήσας ἀποκατάστασιν καὶ προΰπαρξιν ἐδογμάτισεν, ἕτερά τε ἀνόσια δόγματα· καὶ διὰ τοῦτο τοῦ χοροῦ τῶν ἁγίων ἐξώσθη.*

Μαμμαία τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου μήτηρ θεοσεβὴς ἦν σφόδρα. αὕτη λέγεται ὁμιλῆσαι τῷ Ὠριγένει ἐν Ἀντιοχείᾳ διατρίβουσα, μεταπεμψαμένη αὐτὸν ἐκ τοῦ Φάρου. ἣ δ' αὐτὴ καὶ πᾶσι τοῖς ὀνομαστοῖς τηνικαῦτα Χριστιανῶν διδασκάλοις προσέκειτο διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν.

Καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μαμμαίας υἱὸς μετὰ τὴν ἀναίρεσιν Οὐ- P. 359 *ρανίου τοῦ τυράννου καὶ τὴν κατὰ Περσῶν εὐδοκίμησιν ἐπανελθὼν ἐν Ῥώμῃ ἀναιρεῖται σὺν μητρὶ Μαμμαίᾳ ἐν Μογοντιακῷ στρατιωτικῷ ἐπαναστάσει.*

1. Vulgo *ἑξκαιδέκατον ἐτηρικόν*. 3. *μαμαίας* A et similiter infra.

nem in Marcionem et reliquas consurgentes haereses editam, et annorum sedecim paschalem regulam ad annum primum Alexandri Mammaeae fixo termino exposuit; et, ut verbo concludam, vivis divinorum eloquiorum fluentis ecclesiam irrigans, tandem martyrii corona redimitus est. Ex eius scriptis occasione sumpta infelix Origenes libros sacrae scripturae quam plures, (hortatore et sumptus necessarios notariosque septem, aliis post alios operae succedentibus, et viros accuratioris characteris peritos una cum puellis eadem pingendi arte praestantibus ex throno dictanti largiter subministrante Ambrosio, et quae ad scribendum cierent animum plena manu praebente), suis lucubrationibus illustravit. Verum in imum usque Graecanicarum fabularum coenum prolapsus, mundi ex integro reparationem, animorum praeexistentiam et impias quasdam nugas temere effutivit; qua de causa ex sanctorum albo expunctus est.

Mammaea Alexandri principis mater summam in deum pietatem exercuisse et cum Origene ex Pharo Aegypti advocato, ipsa Antiochiae moram trahens collocuta fertur. Eadem, ex ea quam in Christum habuit fide, cunctis eius temporis religionis Christianae magistris benevolam se exhibuit.

Alexander Mammaeae filius Uranio tyranno caeso, rebus adversus Persas prospere gestis, Romam reversus, militari tumultu Moguntiae exorto, una cum matre Mammaea neci traditur.

V. 286 ΠΕΡΣΩΝ πρῶτος Ἀρταξέρξης ἔτη πεντεκαίδεκα.

Ῥώμης ιζʹ ἐπίσκοπος Οὐρβανὸς ἔτη ζʹ.

Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος ιʹ Φίλητος ἢ Φίλιππος ἔτη ηʹ.

Ἀντιοχείας ἑνδέκατος ἐπίσκοπος Ζέβεννος ἔτη ϛʹ.

B Ἱεροσολύμων λεʹ ἐπίσκοπος πάλιν Νάρκισσος ἔτη ιʹ.

Ἐμμαοὺς ἡ ἐν Παλαιστίνῃ κώμη, περὶ ἧς φέρεται ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐαγγελίοις, Νικόπολις ἐτιμήθη καλεῖσθαι ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ αὐτοκράτορος, Ἀφρικανοῦ πρεσβευσαμένου τὰς ἱστορίας ἐν πενταβίβλῳ συγγραψαμένου.

Ἀφρικανὸς τὴν ἐννεάβιβλον τῶν Κεστῶν ἐπιγεγραμμένην πραγματείαν ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν καὶ γεωργικῶν καὶ χυμευτικῶν περιέχουσαν δυνάμεις Ἀλεξάνδρῳ τούτῳ προσφωνεῖ.

Ἀφρικανὸς Αὔγαρόν φησιν ἱερὸν ἄνδρα τοῦ πρώην Αὐγάρου ὁμώνυμον βασιλεύειν Ἐδέσης κατὰ τούτους τοὺς χρόνους.

C Ἐβασίλευσαν Ἀσσύριοι ἀπὸ Νίνου καὶ Σεμιράμεως μέχρι Βελεοῦν τοῦ Δελκετάδου. εἰς τοῦτον γὰρ τοῦ Σεμιράμεως γένους λήξαντος, Βελιταρᾶν κηπουργὸς ἐβασίλευσε καὶ τὸ ἐκείνου γένος ἑξῆς μέχρι Σαρδαναπάλλου, καθὰ Βίωνι καὶ Ἀλεξάνδρῳ δοκεῖ τῷ Πολυΐστορι. Σαρδανάπαλλον δὲ ἀνεῖλεν Ἀρβάκης Μῆδος καὶ Βελεοῦς ὁ Βαβυλώνιος, καὶ μετήγαγεν εἰς Μήδους τὴν βασι-

3. φίλητος P. Φίλιτος G. Solum *Philippi* nomen habet Eusebius p. 389. 7. ἱεροῖς] ἁγίοις A. 10. ἐννάβιβλον A. 13. αὔγαρον A. Ἄβγαρον G. 16. Βελεοῦν] Βέλεσιν m. Βέλεσυν est p. 205 d. Δεκελτάδου m. γὰρ Am. χρόνον G. 18. ἑξῆς] ἐξ ἧς A. Vulgo Σαρδαναπάλου et infra Σαρδανάπαλον. 19. ἀρβάκης A. Σαρβάκης G. 20. Βελεοῦς] Βέλεσις m.

Persarum rex primus Artaxerxes annis 15.

Romae episcopus 17 Urbanus annis 7.

Antiochiae episcopus 10 Philetus, sive Philippus, annis 8.

Antiochiae episcopus 11 Zebennus annis 6.

Hierosolymorum episcopus 35 Narcissus secundo annis 10.

Emmaus Palaestinae vicus, de quo in evangeliis sermo, Africano, qui libris quinque universam historiam digessit, legatione fungente, Nicopoleos titulo Alexandri Imperatoris placito ad urbium honorem adscendit.

Africanus libros novem Cestorum tractatus inscriptos, medicorum, naturalium, agriculturae, metallorumque vim omnem exponentes Alexandro isti dedicavit.

Abgarum quendam, eiusdem cum priore Abgaro nominis, virum sanctitate praecellentem, Edessae hac aetate regnavisse, narrat Africanus.

A Nino et Semirami ad Belesim usque Delcetadi filium regnum tenuerunt Assyrii; in eo quippe deficiente Semiramis genere Belitaran quispiam hortulanus eiusque posteri, prout Bioni et Alexandro Polyhistori placitum, Assyriorum imperium moderati sunt. Sardanapalum vero Arbaces Medus et Belesis Babylonius occiderunt et ad Medos regni summam transtule-

λείαν. ἐβασίλευσαν οὖν οἱ Ἀσσύριοι ἔτη ͵ατς΄. οὕτω γὰρ λέγοντι Κτησίᾳ καὶ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης συμφθέγγεται. τῶν δὲ Μήδων λ΄ ἔτη βασιλευσάντων, τὸν ὕστατον βασιλέα Μήδων Ἀστυάγην Κῦρος καθεῖλεν ὁ Πέρσης καὶ εἰς Πέρσας τὴν ἡγεμονίαν D
μετήγαγεν. ἐβασίλευσαν δὲ οἱ Πέρσαι ἔτη σκη΄ μέχρις Δαρείου τοῦ Ἀρσάκου, ὃν νικήσας ὁ Φιλίππου Ἀλέξανδρος Μακεδόσι τὴν Περσῶν βασιλείαν ἀπέδωκεν. ἐκράτησαν δὲ τῆς Περσικῆς ἀρχῆς Μακεδόνες ἔτη σϟγ΄. οὓς ἐκβαλὼν Ἀρσάκης ὁ Παρθυαῖος Πάρθοις τὴν βασιλείαν Περσῶν παρέδωκεν· ἔνθεν καὶ Ἀρσακίδαι οἱ βασιλεῖς Περσῶν ὀνομάζονται. ἐβασίλευσαν δὲ Παρθυαῖοι ἀπὸ Ἀρσάκου ἀρξάμενοι μέχρις Ἀρταβάνου ἔτη σο΄. ἐβασίλευσε δὲ Ῥωμαίων ὁ Μαμμαίας Ἀλέξανδρος, ἡνίκα Ἀρτάβανος ὁ Πάρθος Περσῶν ἐβασίλευσε. μετὰ δὲ Ἀρτάβανον τὸ γένος Χοσρόου P. 360
βασιλεύειν ἤρξατο. ἤρξατο δὲ οὕτως· Ἀρταξέρξης Πέρσης ἀφανής τε καὶ ἄδοξος ἀθροίσας ἄνδρας ἀτάκτους ἀνεῖλεν Ἀρτάβανον καὶ περιέθετο κίδαριν, καὶ αὖθις Πέρσαις ἐπανήγαγε τὴν βασιλείαν. ἦν δὲ μάγος καὶ ἐξ ἐκείνου οἱ μάγοι γεγόνασι παρὰ Πέρσαις ἐπίδοξοι. λέγουσι δὲ τὴν τοῦ Ἀρταξέρξου μητέρα ἀνδρὶ συνοικεῖν Παμβεκῷ τοὔνομα σκυτοτόμῳ μὲν τὴν τέχνην, ἀστρολόγῳ δὲ καὶ περὶ ταῦτα σκοτισμοὺς ἢ χλευασμοὺς ἐνησχημένῳ. στρατιώτην δὲ ὀνόματι Σάνανον διὰ Βαδουσαίων πορευόμενον χώρας

1. ͵ατς΄] ͵ατξ΄ m. 6. Ἀρσάκου] Ἀρσάμου m. 7. ἐπέδωκεν G. 8. Παρθυαῖοι] παθρνοι A. Πανθυαῖοι G. 13. Χοσρόου] Ἀρταξέρξου m. 20. ἐσκοτισμοὺς ἢ χλεασμοὺς A. 21. Καδουσαίων m.

runt. Penes Assyrios itaque potestas stetit annos 1306, ita namque Ctesiae affirmanti Diodorus Siculus suffragatur. Medis annos triginta imperio potitis Medorum regem postremum, translatis ad Persas sceptris, Cyrus Persa sustulit. Hinc Persae ad Darium Arsami filium, quo deleto Persarum imperium Alexander Philippi Macedonibus tradidit, annis 228 regnavere. Inde Macedones annos 293 Persas subditos obtinuere; quibus eiectis Arsaces Parthus, a quo Persarum reges Arsacidae nuncupati, regnum in posteros transmisit; et ab Arsace ad Artabanum provecti per annos 270 Parthi prorogaverunt imperium. Porro Artabano Partho Persis imperante, Alexander Mammaeae filius Romanas res administrabat. Post Artabanum Artaxerxis posteri ad solium evecti sunt; cuius regni primordia fuerunt huiusmodi. Artaxerxes Persa vir obscuro et humili sanguine natus, tumultuaria sicariorum manu collecta Artabanum occidit ac regiam cidarim capiti circumposuit; atque ita Persis restituit imperium. Magus erat iste, a quo magorum nomen apud Persas celebre. Caeterum Artaxerxis matrem Pambeco cuidam nomine coriario in astrologiae tenebrosis diverticulis aut tricis potius apprime versato coniugem primum fuisse narrant. Eius vir Pambecus militem quendam, Sananus militi nomen erat, Cadusaeorum

B ὑποδεχθῆναι εἰς τὸν οἶκον Παμβεκῷ, καὶ προγνῶναι δῆθεν διὰ τῆς ἀστρολογίας τὸν Παμβεκὸν ὅτι δὴ ἡ τοῦ Σανάνου γονὴ ἐπὶ μέγα εὐδαιμονίας ἀρθήσεται. μὴ ἔχων δὲ θυγατέρα ἢ ἀδελφὴν ἢ ἄλλο πρὸς γένος συναπτόμενον γύναιον, συγκατέκλεισε τὴν V. 287 ἰδίαν γαμετὴν τῷ Σανάνῳ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν Ἀρταξέρξην. ἐξ ἐκείνου τοίνυν τοῦ Ἀρταξέρξου, τοῦ καὶ Ἀρταξάρου, τὸ Χοσρόου κατάγεται γένος. ἐβασίλευσαν δὲ οὕτως·

Ἀρταξάρης, ὁ καὶ Ἀρταξέρξης, ἔτη ιε'. τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαμμαίας.
Σαπώρης ἔτη λα'.
C Ὁρμίσδας ἔτος ἕν.
Οὐραράνης ἔτη γ'.
Οὐράκης ἔτη ιζ'.
Οὐραράνης ἄλλος μῆνας δ'.
Ναρσῆς ἔτη η'.
Ὁρμίσδας ἔτη ς'.
Σαβώρης ἔτη ο'. τούτῳ δέδωκεν Ἰοβιανὸς τὴν Νίσιβιν.
Ἀρταξὴρ ἔτη δ'.
Σαβὼρ υἱὸς Ἀρταξὴρ ἔτη ε'.

4. ἄλλο m. ἄλλῳ G. 6. τὸ] τοῦ G. 9. μαμαίας A. 13. Οὐράκης] Praecedenti ὁμώνυμος esse dicitur apud Agathiam p. 260, 11. ed. Niebuhr. Οὐραράκης est infra p. 385 b. 14. Οὐραράνης ἄλλος μῆνας δ' correxi ex Agathia. οὐραράνης ἔτος α' ἄλλος δ' A. Οὐραράνης ἔτος ἕν. Ἄλλος Οὐραράνης δ' G. 17. Vulgo Ἰουβιανός. τὴν Νίσιβιν ex Agathia p. 262, 22. dedi. τὸν τζίβιος A. τὸν Τζίβιον G.

regione iter agentem et Pambeci hospitio exceptum astrologiae regulis felicem fore praenovit, et eius prolem ad summum prosperitatis culmen provehendam. Pambeco filia, soror, vel alia sanguine coniuncta mulier nulla erat, quam Sanano traderet; quare propriam uxorem cum eo thalamis includere non est veritus. Illa concepit Artaxerxem; et ex Artaxerxe, sive Artaxare, Chosrois deductum genus. Hoc autem ordine regnaverunt.

Artaxares, qui et Artaxerxes, anno 4 imperii Alexandri Mammaeae filii, regnavit annis 15.
Sapores annis 31.
Ormisdas anno uno.
Uraranes annis 3.
Uraces annis 17.
Uraranes anno uno.
Alter Uraranes annis 4.
Narses annis 6.
Ormisdas annis 6.
Sabores annis 70. Huic Iovianus Nisibin reliquit.
Artaxer annis 4.
Sabor filius Artaxer annis 5.

Οὐραράνης ἔτη ια΄. D
Οὐραράνης ἄλλος ἔτη κ΄.
Ἰσδιγέρδης ἔτη κα΄.
Περόζης ἔτη κδ΄.
Ἰσδιγέρδης ἔτη ιζ΄.
Καβάδης ια΄, καὶ ἐξεβλήθη.
Οὐαλλᾶς ἔτη δ΄.
Καβάδης πάλιν ἔτη λ΄.
Ζαμάσπης ἔτη δ΄.
Ὁρμίσδας ἔτη ιε΄.
Χοσρόης υἱὸς Καβάδου ἔτη μη΄.
Χοσρόης ὁ μέγας, ὁ ἐπὶ Ἡρακλείου ἀναιρεθεὶς ὑπὸ Σιρόου υἱοῦ αὐτοῦ, ἔτη λθ΄.
Σιρόης ὁ υἱὸς Χοσρόου μῆνας ὀκτώ. P. 361
Ἀδεσὴρ μῆνας ζ΄.
Ὁρμίσδας ὁ διωχθεὶς ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν.

1. „In decem sequentibus magna perturbatio, sed non sine ordine quodam. XIVus enim XIIIum praecedit, XVIus XVum, XVIIIus XVIIum, XXus XIXum ac denique XXIIus XXIum, quod patet e collatione huius loci cum Theophane, Agathia, Eutychio Batricida, Abulfaraio. Profecto laterculum hoc ab aliquo Persico exemplari desumptum est, ubi decem isti combinati per quinque lineas erant; descriptorem Graecum decepit scribendi mos orientalis a dextra ad sinistram. Unde huic catalogo auctoritas ac reverentia conciliatur ob Persicam originem, nedum contemtus ob confusum ordinem." Anonymus. 3 et 5. *Ἰσδιγέρδης* G. 7. *Οὐαλλᾶς*] *Βάλας* Agathias p. 267, 2. ubi ex codice *Οὐάλας* restituendum. 11. *καββάδου* A. 12. *ἐπὶ* m, quod in A scriba ponere voluit. *ὑπὸ* G. *σιρόου* A. *Σειρόου* G.

Uraranes annis 11.
Uraranes alter annis 20.
Isdegerdes annis 21.
Perozes annis 24.
Isdegerdes annis 17.
Cabades annis 11. Hic regno eiectus est.
Vallas annis 4.
Cabades iterum annis 30.
Zamaspes annis 4.
Ormisdas annis 15.
Chosroes Cabadis filius annis 48.
Chosroes Magnus, qui sub Heraclio a Siroe filio sublatus est, annis 39.
Siroes Chosrois filius mensibus 8.
Adeser mensibus 7.
Ormisdas, qui a Saracenis regno pulsus est.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εψκη'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σκη'.

Ῥωμαίων εἰκοστὸς πρῶτος ἐβασίλευσε Μαξιμῖνος ἔτη γ'.

Μαξιμῖνος κατὰ Χριστιανῶν διωγμὸν ἐκίνησεν.

B Οὗτος τύραννός τις καὶ ἀγριώτατος ἦν, ὡς καὶ τὴν ἰδίαν γαμετὴν ἀνελεῖν.

Οὗτος ἀνῃρέθη κακῶς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων ἐν Ἀκυληΐᾳ.

Θεμιστοκλῆς φιλόσοφος ἤκμαζεν, ᾧ τὸν Πύθιον Ἕλληνες μαρτυρῆσαι μυθεύονται τόδε ἔπος ἀνειπόντα

Ἐσθλὸς ἀνὴρ μακάρεσσι τετιμένος ὀλβιοδαίμων.

Πλωτῖνος φιλόσοφος ὁ τὰς ἐννεάδας γράψας ἤκμαζε.

Περσῶν β' ἐβασίλευσε Σαπώρης ἔτη λα'.

Ῥώμης ἐπίσκοπος ιη' Ἀντέρως μῆνα ἕνα.

C Ῥώμης ἐπίσκοπος ἐννεακαιδέκατος Ποντιανὸς ἔτη γ'. τινὲς Ποντιανὸν πρὸ τοῦ Ἀντέρωτός φασιν ἐπισκοπῆσαι Ῥώμης.

V. 288 Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος ἑνδέκατος Ζέβεννος ἔτη ϛ'.

Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος τρισκαιδέκατος Ἡρακλᾶς ἔτη ις'.

Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος τὸ δεύτερον λε' Νάρκισσος ἔτη ι'.

Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος λϛ' Ἀλέξανδρος ὁ μάρτυς ἔτη ιε'.

8. τὸν Scaliger p. 84. Vulgo τὸ. Πύθειον G. 9. μαρτυρῆσαι Ἕλληνες G. ἔπος Scaliger. ἔθος G. 10. τετιμένος Scaliger. τετιμημένος G. 12. λα'] λδ' P. 20. λϛ' addidit m.

ANNI MUNDI 5728.

Divinae Incarnationis an. 228.

Romanorum Imperator 21 Maximinus annis 3.

Maximinus persecutionem in Christianos movit.

Hic adeo moribus agrestis, ut tyrannice imperarit et propriam coniugem occiderit.

Hic militum manibus misere periit Aquileiae.

Themistocles philosophus cum laude vivebat; cui Pythium oraculum edito hoc versu testimonium exhibuisse fabulantur:

Vir frugi et felix quem dii coluere beati.

Plotinus philosophus Enneadum auctor celebrabatur.

Persarum rex 2 Sapores annis 31.

Romae episcopus 18 Anteros mense uno.

Romae episcopus 19 Pontianus annis 3. Pontianum Anteri praecessorem nonnulli constituunt.

Antiochiae episcopus 11 Zebennus annis 6.

Alexandriae episcopus 13 Heraclas annis 10.

Hierosolymorum episcopus 35 Narcissus secundo annis 6.

Hierosolymorum episcopus 36 Alexander Martyr annis 15.

Ὠριγένης ὁ ματαιόφρων ἀπὸ Ἀλεξάνδρου εἰς Καισάρειαν Παλαιστίνης μετέστη.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εψλα΄. D

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σλα΄.

Ῥωμαίων εἰκοστὸς δεύτερος ἐβασίλευσε Γορδιανὸς ἔτη ϛ΄.

Οὗτος ἐξ Ἰταλίας εἰς Πάρθους ἐλθὼν καὶ Σαπώρην τὸν Ἀρταξέρξου υἱὸν Περσῶν βασιλέα πολεμήσας ἐτρέψατο καὶ Νίσιβιν καὶ Κάρας ἀρθείσας ὑπὸ Περσῶν ἐπὶ Μαξιμίνου τοῦ Μυσοῦ Ῥωμαίοις ὑπέταξεν. ἀλλὰ πρὸς Κτησιφῶντα γενόμενος ἀναιρεῖται ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατιωτῶν ὑπάρχου Φιλίππου γνώμῃ τοῦ P. 362
μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντος ἔτη ε΄, κατὰ δὲ τοὺς πολλοὺς ἔτη ζ΄.

Ῥώμης ἐπίσκοπος εἰκοστὸς Φλαβιανὸς μάρτυς ἔτη ιγ΄.

Ἀντιοχείας ιβ΄ ἐπίσκοπος Βαβυλᾶς μάρτυς ἔτη ιγ΄.

Ἀλεξανδρείας ιγ΄ ἐπίσκοπος Ἡρακλᾶς ἔτη ιϛ΄.

Ἱεροσολύμων λϛ΄ ἐπίσκοπος Ἀλέξανδρος μάρτυς ἔτη ιε΄.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εψλζ΄. B

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σλζ΄.

Ῥωμαίων εἰκοστὸς τρίτος ἐβασίλευσε Φίλιππος ἔτη ζ΄.

Πλωτῖνος φιλόσοφος τῆς Πλατωνικῆς διατριβῆς καθηγούμενος.

1. Ἀλεξάνδρου] Ἀλεξανδρείας Maius ad Eusebium p. 390. 12. Φαβιανὸς m. 15. λϛ΄ om. A. 19. Vulgo Πλουτῖνος.

Origenes vane sapiens Caesaream Palaestinae, vocante Alexandro, profectus est.

ANNI MUNDI 5731.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 231.

Romanorum Imperator 22 Gordianus annis 6.

Hic expeditione in Parthos ex Italia suscepta, Artaxerxis filium Saporem Persarum regem armis collatis in fugam vertit; Nisibin et Caras Maximino Myso imperante a Persis captas iterum Romanis subiecit; belloque tandem in Ctesiphontem verso, Philippi praefecti, qui postmodum annis 5, vel iuxta nonnullos 7, imperavit, consiliis, a propriis militibus occisus est.

Romae episcopus 20 Fabianus martyr annis 13.

Antiochiae episcopus 12 Babylas martyr annis 13.

Alexandriae episcopus 13 Heraclas annis 16.

Hierosolymorum episcopus 36 Alexander martyr annis 15.

ANNI MUNDI 5737.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 237.

Romanorum Imperator 23 Philippus annis 7.

Plotinus philosophus Platonicorum dogmatum antesignanus.

Τούτου Πορφύριος ἠκροάσατο.

Θεόπομπος φιλόσοφος ἐν Χαιρωνείᾳ ἤκμαζε.

Νικάτωρ ὁ σοφιστὴς Ἀθήνησιν ἤκμαζε.

Φίλιππος τοσοῦτον προσετέθη τῇ πίστει Χριστοῦ, ὡς καὶ τὰ ἡμαρτημένα προθύμως ἐξαγορεῦσαι καὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας C *εὐχῶν κοινωνῆσαι τῷ πλήθει τῇ νυκτὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα. ἔνθεν τε πλέον παρρησιασθῆναι τὸν θεῖον λόγον.*

Τότε καὶ Ὠριγένης ὁ ἄθλιος ἑξηκοστὸν ἄγων ἔτος διαλέξεις ἐποιεῖτο τῷ πλήθει ταχυγράφοις ἐκλαμβανομένας. ἐπέστελλε δὲ καὶ Φιλίππῳ τῷ βασιλεῖ, καὶ Σευήρᾳ τῇ τούτου γυναικὶ βασιλίδι.

Τότε κατὰ τὴν Ἀραβίαν τινὲς ἐδογμάτιζον ἀσεβῶς συνδιαφθείρεσθαι τῇ ψυχῇ τὸ σῶμα κατὰ τὴν τελευτὴν καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει πάλιν συναναβιώσασθαι· σύνοδός τε κατ᾽ αὐτῶν συνεκροτήθη μεγάλη.

Ἔτι τε ἡ λεγομένη αἵρεσις τῶν Ἑλκεσαϊτῶν συνέστη, ἥτις πολλά τινα τῶν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἀθετεῖ· τέλεον δὲ τῶν D *θείων ἀποστόλων ῥητοῖς τισι χρωμένη παροδικῶς ἐκ παλαιᾶς καὶ νέας. τὸ δὲ ἀρνεῖσθαι ἀδιάφορόν φησιν, ὅτι ὁ μὲν νοήσας τῷ στόματι ἐν ἀνάγκαις ἀρνήσεται, τῇ δὲ καρδίᾳ οὐχί. φέρουσιν* V. 289 *αὐτοὶ καὶ βίβλον ἐξ οὐρανοῦ μυθεύοντες πεπτωκέναι, ἧς ὁ ἀκηκοὼς ἄφεσιν λήψεται πταισμάτων ἄλλην παρ᾽ ἣν ὁ κύριος ἡμῶν ἐχαρίσατο ἡμῖν, τερατευόμενοι.*

10. *Σευήρᾳ τῇ* Scaliger p. 84. *Σευηρίτῃ* G. 16. *δὲ καὶ τῶν* G. 18. *νοήσας*] *ἀρνήσας* G. 19. *φέρουσι καὶ αὐτοὶ βίβλον* G.

Porphyrius eius auditor.

Theopompus philosophus Chaeroneae florebat.

Nicator sophista Athenis celebris.

Philippus adeo Christianae fidei addictus, ut sponte delicta publice confiteretur et paschalis festi pervigilio ecclesiasticarum precum cum fideli plebe consortium sumeret; ex quo divinum verbum magis ac magis divulgatum.

Eo tempore infelix Origenes annum agens sexagesimum dissertationes a notariis exceptas coram populo habebat; ad ipsum vero Imperatorem, Philippum et ad Severam eius coniugem litteras dedit.

Eadem tempestate animam mortis hora una simul cum corpore interire et in resurrectione utrumque reparari per Arabiam quidam impie censuerunt; qua de causa celebris in eos synodus coacta est.

Emersit etiam Elcesaitarum haeresis dicta, loca divinarum scripturarum quam plurima respuens, aliis licet nonnullis divinorum apostolorum sententiis ex vetere novoque testamento per transennam et strictim utatur. Fidei negationem nullo discrimine reputat; voce quippe duntaxat, non ita corde negat, qui necessitate ad id impellitur. Librum insuper, cuius audita lectione, aliam quam Christus peccatorum indulgentiam largitus fuerit, remissionem dari, de caelo decidisse fabulose comminiscuntur.

Φίλιππος οὖν κρατήσας Ῥωμαίων ἔτη ζ' μετὰ τὴν εἰς Σαπώρην τὸν Περσῶν βασιλέα σπονδὴν ἀναζεύγνυσιν ἐν Ῥώμῃ. καὶ πολεμεῖ πρὸς Δέκιον αὐτοκράτορα παρὰ τῶν στρατευμάτων ἀναρρηθέντα, ἡνίκα καὶ ἀναιρεῖται.

Δέκιος δὲ τὴν ἀρχὴν διαδεξάμενος δύο ἔτη, διὰ τὸ πρὸς P. 363 Φίλιππον ἔχθος, πικρὸν ἤγειρε κατὰ Χριστιανῶν διωγμὸν, ἐν ᾧ Φαβιανὸς ἐπὶ τῆς Ῥώμης ὁ ταύτης ἐπίσκοπος τὸν μαρτυρικὸν ἀνεδήσατο στέφανον, Βαβυλᾶς τε κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν ἐπισκοπῶν, καὶ Ἱεροσολύμων Ἀλέξανδρος ἱερὸς τὸ δεύτερον παραστὰς ἡγεμονικοῖς βήμασιν ἐπὶ τῆς εἱρκτῆς τελευτᾷ.

Τότε καὶ Κυπριανὸς διαπρέπων ἔργοις καὶ λόγοις θεοσεβείας, ὁ μέγας Καρθαγένης ἐπίσκοπος, τῷ ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτυρίῳ τελειοῦται.

Ἀντιοχείας ιβ' ἐπίσκοπος Βαβυλᾶς μάρτυς ἔτη ιγ'. B

Ἀλεξανδρείας ιγ' ἐπίσκοπος Ἡρακλᾶς ἔτη ις'.

Ἱεροσολύμων λς' ἐπίσκοπος Ἀλέξανδρος, ὁ καὶ μάρτυς, ἔτη ιε'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εψμδ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σμδ'.

Ῥωμαίων εἰκοστὸς τέταρτος ἐβασίλευσε Δέκιος ἔτη β'.

Ῥώμης ἐπίσκοπος κα' Κορνήλιος ἔτη γ'.

Ἀντιοχείας τρισκαιδέκατος ἐπίσκοπος Φλαβιανὸς ἔτη θ'. C

1. ἀπώρην A. 8. ἐπισκοπῶν] ἐπίσκοπος G. 16. ὁ καὶ μάρτυς] ὃς ἐμαρτύρησεν G. 20. κα' addidit m.

Philippus porro Romanorum imperio annis 7 potitus, pace cum Persarum rege Sapore inita, Romam regreditur; manusque cum Decio ab exercitibus Imperatore salutato conserit, a quo victus leto traditur.

Decius Philippi memoriae, imperio suscepto, infensus acerbam in Christianos persecutionem annis duobus excitavit; in qua Fabianus Romanae ecclesiae praesul martyrii corona redimitus est, nec non Babylas Antiochiae episcopus et sacer Hierosolymorum antistes Alexander iudicum tribunalibus pro fide secundo adstans, in carcere diem ultimum obit.

Eo tempore Cyprianus religiosis operibus et doctrina praestans, magnus Carthaginis pontifex, pro Christi nomine martyrio consummatur.

Antiochiae episcopus 12 Babylas martyr annis 13.

Alexandriae episcopus 13 Heraclas annis 16.

Hierosolymorum episcopus 36 Alexander, qui martyrium subiit, annis 15.

ANNI MUNDI 5744.

Divinae Incarnationis an. 244.

Romanorum Imperator 24 Decius annis 2.

Romae episcopus 21 Cornelius annis 3.

Antiochiae episcopus 13 Flavianus annis 9.

Ἀλεξανδρείας τεσσαρεσκαιδέκατος ἐπίσκοπος Διονύσιος ἔτη ιζ´.
Ἱεροσολύμων τριακοστὸς ἕβδομος ἐπίσκοπος Μαζαβάνης ἔτη κα´.

Δεκίου Φίλιππον ἀνελόντος ἅμα τοῖς παισὶ καὶ τὸν κατὰ Χριστιανῶν διωγμὸν ἐξάψαντος οἱ τῶν ἐπισήμων ἐκκλησιῶν τῆς οἰκουμένης, ὡς προεσήμανται, ἱεράρχαι τῷ ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτυρίῳ κατεστέφθησαν, Φαβιανὸς μὲν τῆς Ῥωμαίων ἁγιωτάτης ἐκκλησίας, Βαβυλᾶς δὲ τῆς Ἀντιοχέων, καὶ ὁ Ἱεροσολύμων ἱερώ-
D τατος Ἀλέξανδρος δὶς παραστὰς τυραννικοῖς βήμασι καὶ τελευτήσας ἐν τῇ φρουρᾷ μετὰ πεπαρρησιασμένην καὶ ἀξιόθεον ὁμολογίαν. ἐπὶ τούτοις καὶ Κυπριανὸς ὁ μέγας Καρθαγένης ἐπίσκοπος πλείστοις ἱεροῖς λόγοις καὶ ἐπιστάλμασιν ὑπαλείψας πολλοὺς ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ Δέκιον διωγμῷ καὶ μάρτυρας προθύμως πείσας γενέσθαι τῷ ὑπὲρ τοῦ κυρίου μαρτυρίῳ τελειοῦται, πολλὰ τῷ ἀρχεκάκῳ δράκοντι ἀντιπαλαίσας, ὡς ἡ κατ' αὐτὸν συγγραφὴ δηλοῖ, τῆς κατὰ Ἰουστίναν τὴν ἁγίαν καλλιπάρθενον δαιμονιώδους προσβολῆς δηλοῦσα τὸ ἀδρανὲς καὶ τῆς αὐτοῦ πρὸς θεὸν προφανοῦς ἐξαγορεύσεως τὸ ἀνυπόκριτον. πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων
P. 364 τελειωθέντων ὑπὲρ Χριστοῦ ἐν τῷ αὐτῷ διωγμῷ, ὧν τὰ ὀνόματα μόνος ὁ μαρτυρηθεὶς ὑπ' αὐτῶν κύριος οἶδεν, Ὠριγένης αὐχῶν ἐπὶ λόγοις σεσοφισμένοις καὶ μύθοις Ἑλληνικοῖς ἀπελείφθη τοῦ
V. 290 τηλικούτου στεφάνου, οὐδὲν διὰ θείας χρηστότητος, ἀλλὰ δι'

7. φαβιανὸς P. Φλαβιανὸς G. 21. Ἑλληνικοῖς μύθοις G. τοῦ] καὶ G.

Alexandriae episcopus 14 Dionysius annis 17.
Hierosolymorum episcopus 37 Mazabanes annis 21.

Philippo una cum liberis a Decio sublato, accensis adversus Christianos persecutionis flammis, nobilissimarum orbis ecclesiarum pontifices, ut superius indicavimus, pro Christo martyrii laurea decorati sunt; Fabianus sanctissimae Romanae ecclesiae, Babylas Antiochenae, Hierosolymitanae Alexander tyrannorum tribunalibus secundo adstans, et libera deoque digna confessione praestita, in carcere vitam finivit. Ad hos accessit Cyprianus magnus Carthaginis episcopus, qui plures sacris verbis epistolarumque hortamentis quasi ad palaestram unctos, martyriumque subire persuasos ad Christum sub eadem Decii tyrannide praemittens, ipse cum dracone malorum omnium auctore pugna inita, martyrio coronatur, prout acta de eo conscripta testantur, in quibus irritus daemonum adversus Iustinam sanctam ac formosam puellam impetus et Cypriani confessionis omnium oculis expositae sinceritas manifestatur. His autem et quam plurimis aliis, quorum is solus cuius fuere testes, dominus nomina novit, in eadem persecutione vario leti genere perfectis, Origenes orationum suarum fucata subtilitate et Graecanicarum fabularum gloriola elatus, non adeo divinae gratiae, quam propriae superbiae sibique soli credulae temeritatis infirmitate,

ὑπερήφανον καὶ αὐτοπεποίθητον γνώμην. ἀλλὰ ταῦτα Εὐσεβίῳ τῷ Καισαρεῖ οὐ δοκεῖ, ὃς μείζω πάντων ἁγίων καὶ διδασκάλων αὐτὸν ἀποδεῖξαι σπουδάζων ἐν ἕκτῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ ἱστορίας λόγῳ ὁμοφρονῶν αὐτῷ, πολλοῖς ἐγκωμίοις αὐτὸν ἐνυβρίζει, μὴ εἰδὼς ἃ λέγει, ἢ περὶ ὧν διαβεβαιοῦται. πάνυ γὰρ B ὀλίγον περὶ τῶν κατὰ τούσδε τοὺς χρόνους ἱερῶν καὶ μακαρίων πατέρων ἐπιμνησθεὶς, Κλήμεντος λεγομένου Στρωματέως, Ἱππολύτου τοῦ ἱερομάρτυρος, Ἀφρικανοῦ τοῦ ἱστορικοῦ, Διονυσίου τοῦ μεγάλου Ἀλεξανδρείας, καὶ ἄλλων, μόνου τοῦ ματαιόφρονος Ὠριγένους τὴν ἐκ παιδὸς ἀναγωγὴν ἐκθειάζει μέχρι τῆς ἐν τῷ μαρτυρίῳ λειποτακτήσεως. Φαβιανοῦ τε γὰρ τοῦ λεχθέντος ἱερομάρτυρος καὶ ἐπισκόπου Ῥώμης πέρι καὶ Βαβυλᾶ Ἀντιοχέως καὶ Ἀλεξάνδρου Ἱεροσολύμων ἐν ὀλίγοις διεξῆλθε τοῖς ῥήμασιν, C ἐπὶ δὲ τὸν ὁμόφρονα ἐλθὼν Ὠριγένην πλεῖστα προεγκωμιάσας τὸν θεοκατάρατον ὧδέ που προστίθησι φήσας· τὰ μὲν οὖν Ὠριγένει κατὰ τὸν διωγμὸν ξυμβάντα οἷα καὶ ὅσα καὶ ὁποίας ἔτυχε τελευτῆς τοῦ πονηροῦ δαίμονος ἐφάμιλλος τῷ ἀνδρὶ πανστρατιᾷ παραταξαμένου πάσῃ τε μηχανῇ καὶ δυνάμει κατ' αὐτοῦ στρατηγήσαντος, παρὰ πάντας τε τοὺς τηνικάδε πολεμηθέντας διαφερόντως ἐπισκήψαντος αὐτῷ, οἷά τε καὶ ὅσα διὰ τὸν τοῦ Χριστοῦ

1. τῷ Εὐσεβίῳ τῷ G. 2. πάντων τῶν G. 7. λεγομένου] λέγω τοῦ? 9. μόνου] μόνον G. 11. φαβιανοῦ B. Φλαβιανοῦ G. 12. πέρι] Vulgo περί. καὶ βαβυλᾶ AP. τοῦ Βαβυλᾶ G. 15. φήσας] Histor. eccles. VI, 39. οὖν om. G. Vulgo Ὠριγένῃ. 16. ξυμβᾶν A. 17. ἐφαμίλλως G.

a simili laurea consequenda repulsus est; quamvis in contrariam sententiam abierit Eusebius Caesariensis, qui cum in sexto ecclesiasticae historiae sanctis omnibus doctoribusque praestantiorem eum demonstrare contendat, ceu consors eiusdem cum illo doctrinae, quid scribat, aut quorum se laudatorem exhibeat, ignarus, pluribus encomiis, ne dicam iniuriis, eum respergit. Perpaucis siquidem sanctorum beatorumque patrum temporibus illis fulgentium, Clementis, inquam, Stromatum auctoris, pontificis et martyris Hippolyti, Africani historici, Dionysii magni Alexandriae episcopi, et aliorum memoriam complexus, solius Origenis vanarum opinionum sectatoris, a pueritia ad eius usque in Christiano certamine defectionem, vivendi genus divinis laudibus prosequitur. Quin immo Fabiani martyris et pontificis Romani, Babylae Antiocheni, et Alexandri Hierosolymorum pontificum historia ieiune conscripta, converso ad Origenem orationis stilo, exosum hominem deo nullis laudum titulis non celebrandum ducit, his propemodum verbis usus. Iis quae Origeni in persecutione contigerunt, quae nimirum quantaque fuerint illa, quemve finem sit consequutus adversus malignum daemonem totius, ita dicam, exercitus viribus insurgentem, eumque fraudis ac violentiae modis omnibus impetentem, et longe maiori in eum quam in reliquos tunc temporis oppugnatos furore debacchantem colluctatus; quae et quanta pro Christi verbo vir strenuus

λόγον ὁ ἀνὴρ ὑπέμεινε δεσμὰ καὶ βασάνους, τὰς κατὰ τοῦ σώ-
D ματος τάς τε ὑπὸ σιδήρων καὶ μυχοῖς εἱρκτῆς τιμωρίας καὶ ὡς ἐπὶ πλείσταις ἡμέραις τοὺς πόδας ὑπὸ τέσσαρα τοῦ κολαστηρίου ξύλα παραταθεὶς στίγματά τε καὶ πυρὸς ἀπειλὰς καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς τῶν ἐχθρῶν ἐπενεχθέντα καρτερῶς ἤνεγκεν, οἷόν τε τὰ κατ' αὐτὸν ἔτυχε τέλους, μηδαμῶς αὐτὸν ἀνελεῖν παντὶ σθένει τοῦ δικαστοῦ φιλονείκως ἐνστάντος, ὁποίας τε μετὰ ταῦτα καταλιπὼν φωνάς, καὶ αὐτὰς πλήρεις τοῖς ἀναλήψεως δεομένοις ὠφελείας, πλεῖσται ὅσαι τοῦ ἀνδρὸς ἐπιστολαὶ τἀληθὲς ὁμοῦ καὶ ἀκριβῶς περιέχουσαι. τούτοις Εὐσέβιος καὶ πλείστοις πρὸ τούτων ἄλλοις Ὠριγένους τοῦ δυσσεβοῦς ἐγκωμίοις χρησάμενος ἀμάρτυρον ἑαυτῷ καταλέλοιπε τὸ μαρτύριον καὶ τὸν δρόμον ἀτέλεστον·
P. 265 ὁ γὰρ ὑπομείνας εἰς τέλος, φησὶν ὁ κύριος, σωθήσεται, οὐχ ὁ πολλὰ παθὼν καὶ λειποτακτήσας. ἐπάγει δὲ καὶ περὶ τοῦ μακαρίου Διονυσίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς πρὸς Γερμανὸν αὐτοῦ ἐπιστολῆς τὴν χρῆσιν προθεὶς ὁ αὐτὸς Καισαρεὺς Εὐσέβιος, Ὠριγένει καὶ τούτῳ καὶ τοῖς ὁμόφροσιν αὐτοῦ χαριζόμενος, ὡς ἂν μὴ μόνος φανῇ λειποτακτήσας, ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἔχων ἐν τούτῳ συμμετόχους. ἔχει δὲ ἡ χρῆσις Διονυσίου πως ὧδε·

Ἐγὼ δὲ καὶ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ λαλῶ, καὶ αὐτὸς οἶδεν ὅτι οὐ ψεύδομαι, οὐδεμίαν ἐπ' ἐμαυτῷ βαλλόμενος, οὐδὲ ἀθεεὶ πεποίημαι τὴν φυγήν. ἀλλὰ καὶ πρότερον τοῦ κατὰ Δέκιον προτε-

5. οἷον] οἷα G. 9. πλεῖσται] Vulgo πλήρεις. Correctum ex Eusebio. 16. Vulgo Ὠριγένῃ. 18. μόνος] μόνον G. 19. δὲ καὶ ἡ G. 20. δὲ καὶ] καὶ om. G.

vincula, membrorum omnium tormenta, ferreis compedibus carcerisque angustiis poenas exhaustas, ut pluribus diebus ad lignea equulei quatuor ramos pedibus applicatus, verbera flammasque intentatas, aliave a fidei adversariis illata supplicia fortiter sustinuerit, quemve finem illa fuerint sortita, iudice ne virum tolleret e vita totis viribus totaque industria contendente, quasque ille coram eo voces, quasque deiectis animo vires ac robur contulerit, plurimae summa veritate diligentiaque a viro conscriptae manifestant epistolae. His et aliis pluribus encomiis in impium Origenem praemissis usus, sine teste eius pro fide testimonium, et non emensum eiusdem cursum praetermisit Eusebius. Qui enim perseveraverit usque in finem, inquit dominus, salvabitur, non ita is, qui plura passus defecerit. Ac supra quidem adductis beati Dionysii Alexandrini episcopi ex eius ad Germanum epistola Origeni similisque sententiae consortibus gratiam facturus Eusebius idem Caesariensis dictum adiungit, ne solus ille militiae Christianae desertor, sed et alios eiusdem sensus participes habuisse videatur. In hunc autem modum scriptum reliquit Dionysius.

Ego vero teste deo loquor, et ipse me nulla tenus mentiri novit. Nullam mihimet imputo, aut sine divino nutu suscepi fugam. Verum perse-

θέντος διωγμοῦ Σαβῖνος αὐτῆς ὥρας Φρουμεντάριον ἔπεμψεν εἰς B ἀναζήτησίν μου. κἀγὼ μὲν τεσσάρων ἡμερῶν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἔμεινα, τὴν ἄφιξιν μὲν τοῦ Φρουμενταρίου προσδοκῶν, ὁ δ' ἅπαντα μὲν περιῆλθεν ἀνερευνῶν, τὰς ὁδούς, τοὺς ποταμούς, τοὺς ἀγρούς. ἔνθα κρύπτεσθαί με ἢ βαδίζειν ὑπενόησεν. ἀορασίᾳ δὲ εἴχετο, μὴ εὑρίσκων τὴν οἰκίαν. οὐ γὰρ ἐπίστευον οἴκοι με διω- V. 291 κόμενον μένειν, καὶ μόλις μετὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν κελεύσαντός μοι μεταστῆναι τοῦ θεοῦ καὶ παραδόξως ὁδοποιήσαντος ἐγώ τε καὶ οἱ παῖδες καὶ οἱ πολλοὶ τῶν ἀδελφῶν ἅμα συνεξήλθομεν. καὶ ὅτι τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας ἔργον ἐκεῖνο γέγονε τὰ ἑξῆς ἐδήλωσεν, C ἐν οἷς τάχα τισὶ γεγόναμεν χρήσιμοι. εἶτά τινα μεταξὺ εἰπὼν τὰ μετὰ τὴν φυγὴν αὐτῷ συμβεβηκότα δηλοῖ ταῦτα ἐπάγων· ἐγὼ μὲν γὰρ περὶ ἡλίου δυσμὰς ἅμα τοῖς σὺν ἐμοὶ γενομένοις ὑπὸ τοῖς στρατιώταις εἰς Ταπόσιριν ἤχθην. ὅτι δὲ Τιμόθεος κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν ἔτυχε μὴ παρὼν, μηδὲ καταληφθείς· ἐλθὼν δὲ ὕστερον εὗρε τὸν οἶκον ἔρημον καὶ φρουροῦντας αὐτὸν ὑπηρέτας, ἡμᾶς δὲ ἐξηνδραποδισμένους. καὶ μεθ' ἕτερά φησι· καὶ τίς ὁ τῆς θαυμαστῆς αὐτοῦ οἰκονομίας τρόπος; τὰ γὰρ ἀληθῆ λεχθήσεται. ἀπηντᾶτό τις τῶν χωριτῶν ὑποφεύγοντι τῷ Τιμοθέῳ καὶ D τεταραγμένῳ καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐπείξεως ἐπύθετο, ὁ δὲ τἀληθὲς ἐξειπὼν, κἀκεῖνος ἀκούσας, ἀπῄει δ' εὐωχησόμενος γάμῳ, διαπαννυχίζειν γὰρ αὐτῷ ἐν ταῖς τοιαύταις συνόδοις ἔθος, εἰσελθὼν

3. ἅπαντι G. 5. ἢ βαδίζειν P. ἠδαφίζειν G. 12. ἐπάγει A. 13. γὰρ om. A. 15. καταλειφθεὶς A. 16. αὐτὸν] αὐτῷ G. 20. ἐπείξεως P cum Eusebio. ἐπιδείξεως G. 21. ἀπείη A. 22. εἰσελθὼν om. G.

verante a Decii iam temporibus exorta persecutione, Sabinus eo tempore Frumentarium me perquisiturum misit. Ego quidem quatuor dies adventum Frumentarii domi praestolatus mansi; ille vero loca circumcursans omnia, vias, fluvios, agros, quibus me recondi, vel incedere suspicabatur, pervestigabat; et non inventa domo mea, caecitate captum dixisses; non enim me perquisitum undequaque domi continere coniectabant. Quarto demum die, domino viae duce inopinato migrare iubente, ego et pueri, fratrumque plurimi commigravimus. Divinae vero providentiae hoc institutum fuisse sequentia, in quibus forsan nonnullis utiles fuimus, declaraverunt. Quibusdam deinde interpositis, quae post fugam contigerunt manifestat, verba subiungens huiusmodi. Ego quidem circa solis occubitum cum militibus viae comitibus Taposirim sum ductus. Timotheus autem absens, deo ita providente, non fuerat interceptus; domum autem profectus, desertam invenit et custodientes eam ministros, nos vero fuga salvatos. Ac quibusdam adiectis ait. Quis autem admirabilis adeo providentiae modus? Vera namque a nobis referentur. Incolarum non nemo fugienti Timotheo turbatumque animum praeferenti occurrit, celerisque gressus causam rogat. Illo verum confesso, qui audierat nuptiis conviva futurus, discessit, (huiusmodi vero conventibus totam noctem convivio traducere

ἀπήγγειλε τοῖς κατακειμένοις ἐν τῷ γάμῳ. οἱ δὲ ὁρμῇ μιᾷ πάντες ἐξανέστησαν, καὶ δρόμῳ φερόμενοι τάχιστα ἧκον ἐπισπεύδοντες ἡμῖν, καὶ ἠλάλαξαν καὶ φυγῆς εὐθέως τῶν φρουρούντων ἡμᾶς στρατιωτῶν γενομένης ἐπέστησαν ἡμῖν, ὡς εἴχομεν, ἐπὶ τῶν ἀστρώτων σκιμπόδων κατακείμενοι. κἀγὼ μὲν, οἶδεν ὁ Θεὸς, ὡς λῃστὰς εἶναι πρότερον ἡγούμενος ἐπὶ σύλησιν καὶ ἁρπαγὴν ἀφικομένους, μένων ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἤμην ἐν τῷ λινῷ ἐσθήματι, τὴν
P. 366 δὲ λοιπὴν ἐσθῆτα παρακειμένην αὐτοῖς ὤρεγον. οἱ δὲ ἐξανίστασθαί τε ἐκέλευον καὶ τὴν ταχίστην ἐξιέναι. καὶ τότε συνεὶς ἐφ' ᾧ παρῆσαν ἀνέκραγον δεόμενος αὐτῶν, καὶ ἱκέτευον ἀπιέναι καὶ ἡμᾶς ἐᾶν. εἰ δὲ βούλονταί τι χρηστὸν ἐργάσασθαι, τοὺς ἀπάγοντάς με φθάσαι καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῖς τὴν ἐμὴν ἀποτεμεῖν ἠξίουν. καὶ τοιαῦτα βοῶντος ὡς ἴσασιν οἱ κοινωνοί μου καὶ μέτοχοι πάντων γενόμενοι, ἀνίστασαν πρὸς βίαν. κἀγὼ παρῆκα ἑαυτὸν ὕπτιον πρὸς τοὔδαφος. οἱ δὲ διαλαβόντες χειρῶν τε καὶ ποδῶν σύροντες ἐξήγαγον. ἐπηκολούθουν δέ μοι οὗτοι τῶν πάντων μάρτυρες Γάϊος, Φαῦστος, Πέτρος, Παῦλος. οἱ δὲ ὑποβάλλοντές με
B φοράδην ἐξήγαγον τοῦ πολιχνίου καὶ ὄνῳ γυμνῷ ἐπιβιβάσαντες ἀπήγαγον. οὕτω μὲν οὖν ἡ τοῦ μεγάλου τούτου πατρὸς περιέχουσα χρῆσις πάντη τῆς Ὠριγένους λειποταξίας διενήνοχεν.

Ὁ δ' αὐτὸς, φησὶ, καὶ περὶ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μαρτυρησάντων ἐπὶ Δεκίου σοφώτατος Διονύσιος γράφει πρὸς τὸν Ἀντιο-

7. μένων A. μένω G. ἤμην] ἡμῶν G. 8. ἀνίστασθαι G. 9. τε om. G. 11. εἰ δὲ βούλονται ex Eusebio. Vulgo ἢ δὲ βούλωνται. 15. σύρραντες A. 19. πατρὶς A. χρῆσις P. χρήσεις G.

mos est), remque totam accumbentibus enunciat. Uno impetu exsurgunt cuncti et concito cursu ad nos delati venerunt eiulantes; ex quo custodientium nos militum fuga facta est; nobisque lecto stramentis nudato iacentibus inopinato adfuere. Ego quidem, novit quae dico deus, latrones ad direptionem et praedam adventasse ratus, praestolor in lecto, quo nudus iacebam, et solis lineis opertus, reliquas vero vestes secus positas manibus ipse praebebam. Illis exsilire me, fugamque capescere iubentibus, causa adventus percepta, exclamavi contestatus, ac quibus potui verbis discederent et me manere permitterent, precatus, aut si beneficio cumulatum vellent, ipsi abducturos me praevenirent ac caput tollerent, supplicavi. Haec, quae socii fortunaeque participes probe norunt, me vociferante, illi vim inferebant; ego pronum in terram corpus demisi. Illi manibus et pedibus prehensum eduxerunt; horum testes sequebantur Caius, Faustus, Petrus et Paulus; qui dato consilio manibus gestatum oppido eduxerunt nudoque ephippiis asino impositum, inde tulerunt. Et in hunc quidem modum magni patris illius testimonium et composita narratio, multo intervallo ab Origenis defectione discrepat.

Idem vero, inquit Eusebius, de iis qui sub Decio martyrii passionem Alexandriae sustinuerunt, ad Flavianum episcopum Antiochiae sapien-

χείας ἐπίσκοπον Φάβιον. οὐκ ἀπὸ τοῦ βασιλέως προστάγματος παρ' ἡμῖν ὁ διωγμὸς ἤρξατο. ἀλλὰ γὰρ ὅλον ἐνιαυτὸν προὔλαβε. καὶ φθάσας ὁ κακῶν τῇ πόλει ταύτῃ μάντις καὶ ποιητὴς, ὅστις ἐκεῖνος ἦν, ἐκίνησε, καὶ παρώρμησε καθ' ἡμῶν τὰ πλήθη τῶν ἐθνῶν εἰς τὴν ἐπιχώριον αὐτοῦ δεισιδαιμονίαν ἀναρριπίσας. οἱ δὲ ἐρεθισθέντες ὑπ' αὐτοῦ καὶ πάσης ἐξουσίας εἰς ἀνοσιουργίαν λαβόμενοι, μόνην εὐσέβειαν τὴν θρησκείαν τῶν δαιμόνων ταύτην C ἐσέβοντο καθ' ἡμῶν φονᾶν. πρῶτον μὲν οὖν πρεσβύτην Μητρανὸν ὀνόματι συναρπάσαντὲς καὶ κελεύσαντες ἄθεα λέγειν ῥήματα, μὴ πειθόμενον ξύλοις τε παίοντες τὸ σῶμα καὶ καλύμοις ὀξέσιν εἰς τὸ προαστεῖον κατελιθοβόλησαν· εἶτα πιστὴν γυναῖκα Κόηντα καλουμένην ἐπὶ τὸ εἰδωλεῖον ἀπαγαγόντες ἠνάγκαζον προσκυνεῖν, ἀποστρεφομένην τε καὶ βδελυττομένην ἐκδήσαντες τῶν ποδῶν διὰ πάσης τῆς πόλεως κατὰ τοῦ τραχέος λιθοστρώτου σύραντες, V. 292 προσαρασσομένην τοῖς μυλιαίοις λίθοις ἅμα καὶ μαστιγοῦντες, ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀγαγόντες κατέλευσαν τόπον. εἶθ' ὁμοθυμαδὸν ὥρμησαν ἐπὶ τὰς τῶν θεοσόφων οἰκίας, καὶ οὓς ἐγνώριζον ἕκαστοι D γειτνιῶντας ἐπισπεύδοντες ἦγαγον, ἐσύλων τε καὶ διήρπαζον τὰ μὲν τιμώτερα τῶν κειμηλίων νοσφιζόμενοι, τὰ δ' εὐτελέστερα καὶ ὅσα ξύλων ἐπεποίητο διαρρήσσοντες καὶ κατακαίοντες ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἑαλωκυίας ὑπὸ πολεμίων πόλεως παρεῖχον θέαμα. ἐξέκλιναν δὲ καὶ ὑπανεχώρουν οἱ ἀδελφοὶ, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν

8. κακῶν P. κανῶν G. 8. φονᾶν Eusebius cap. 41. φρονᾶν A. φρονεῖν G. 9. ἁρπάσαντες G. 11. Κοΐνταν apud Eusebium. 13. βδελυττομένην P. βδελυττομίας G. 18. διήρπαζον] ἥρπαζον G.

tissimus Dionysius scribit. Quae fuit apud nos persecutio, ex Imperatoris mandato non sumpsit initium; praevenerat illa tempus eius anno integro, malorumque praenuncius et auctor quisquis ille fuerit, praecurrens, eam in hac urbe movit, et familiarem patriamque superstitionem propagaturus gentilium turbas in nos concitavit. Illi ab eo stimulati, facta sacrilegi facinoris potestate, superstitionem daemonum velut summam religionem colebant, quae adversus nos sentiret. Primum igitur senem quendam Metranum nomine raptum et impia verba proferre iussum, nec obsequentem, fustibus et acutis calamis in facie vulneratum, oculis effossis eductum in suburbana lapidibus obruerunt. Fidelem deinde mulierem (Quintam vocabant) ad idoli fanum ductam adorare cogebant; scelus autem aversam et detestatam, pedibus ligatis per totius civitatis asperiora loca lapidibus instratis aliisque molaribus illisam, simulque verberibus afflictam, in locum eundem deductam saxorum imbre trucidaverunt. Mox unanimi furoris motu ad religiosorum civium domos irrumpentes, eos quos norant vicinos ad tribunalia trahebant, depraedabantur pretiosiorem quamque supellectilem; viliore vero relicta et residuis quibusque ex ligno solum fabrefactis comminutis et per compita combustis, direptae ab hostibus civitatis miserandum exhibuere spectaculum. Suffugiebant itaque et secede-

ὑπαρχόντων ὁμοίως ἐκείνοις οἷς καὶ Παῦλος ἐμαρτύρησε, μετὰ χαρᾶς προσεδέξαντο. καὶ οὐκ ᾔδει τις πλὴν εἰ μή πού τις εἷς ἐκπεσὼν μέχρι γε τούτου τὸν κύριον ἠρνήσατο. ἀλλὰ καὶ τὴν θαυ- P. 367 *μασιωτάτην ποτὲ παρθένον πρεσβῦτιν Ἀπολλωνίαν διαλαβόντες, τοὺς μὲν ὀδόντας ἅπαντες κόπτοντες τὰς σιαγόνας ἐξήλασαν, πυρὰν δὲ νήσαντες πρὸ τῆς πόλεως ζῶσαν ἠπείλουν κατακαύσειν, εἰ μὴ συμφωνήσειεν αὐτοῖς τὰ τῆς ἀσεβείας κηρύγματα· ἡ δ' ὑποπαραιτησαμένη βραχὺ καὶ ἀνεθεῖσα συντόνως ἐπεπήδησεν εἰς τὸ πῦρ καὶ καταπέφλεκται· Σαραπίωνά τε καταλαβόντες ἐφέστιον σκληραῖς βασάνοις αἰκισάμενοι καὶ πάντα τὰ ἄρθρα διακλάσαντες ἀπὸ τοῦ ὑπερώου πρηνῆ κατέρραξαν. οὐδεμία δὲ ὁδὸς, οὐ λεωφόρος, οὐ στενωπὸς ἡμῖν βάσιμος ἦν, οὐ νυκτὸς, οὐ μεθ'* B *ἡμέραν, ἀεὶ καὶ πανταχοῦ πάντων κεκραγότων· εἰ μὴ τὰ δύσφημά τις ἀνυμνεῖ ῥήματα, τοῦτον εὐθέως δεῖν σύρεσθαί τε καὶ πίμπρασθαι· καὶ ταῦτα ἐπὶ πολὺ μὲν ἤκμασε τὸ πρῶτον. διαδεξαμένους δὲ τοὺς ἀθλίους ἡ στάσις καὶ πόλεμος ἐμφύλιος τὴν καθ' ἡμῶν ὠμότητα πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν ἔτρεψε. καὶ σμικρὸν μὲν προσαπεπνεύσαμεν, ἀσχολίαν τοῦ πρὸς ἡμᾶς θυμοῦ λαβόντων· εὐθέως δὲ ἡ τῆς βασιλείας ἐκείνης τῆς ἐπιφανεστέρας ἡμῖν μεταβολὴ διήγγελται, καὶ πολὺς ὁ τῆς ἐφ' ἡμᾶς φόβος ἐπανέτεινε τὸ κήρυγμα. καὶ παρῆν τὸ πρόσταγμα αὐτοσχέδιον εἰπεῖν,*

3. τούτου τὸν ex Eusebio. Vulgo τοῦτον. 5. ἅπαντες] πάντας G. 6. νήσαντες] ἅψαντες P. 7. ἢ δή που παραιτησαμένη G. 8. συντόνως] συντόμως G. 9. τε] δὲ G. 18. ἀσχολίαν δὲ τοῦ G.

bant fratres, bonorumque direptionem, ad instar eorum quibus attestatur Paulus, cum gaudio sustinebant. Nec novi, nisi forsan ex millibus unum, qui fide lapsus hucusque dominum negaverit. His adde mirandam ea aetate virginem seniorem Apolloniam, cui cum dentes excussissent, maxillas etiam effregerunt, rogoque ante civitatem inceneo, nisi blasphemis impietatis verbis assentiretur, vivam se combusturos minati sunt; at illa petita cogitandi mora, sibi relicta, celer in ignem insiliens flammis consumpta est. Serapionem quoque indigenam duris tormentis cruciatum, omnibusque membris confractum praecipitem e coenaculo detruserunt. Nulla vero via, nulla platea, nullus angiportus, noctu vel interdiu a nobis tuto poterat peragrari, cunctis omni tempore locoque clamore importuno insequentibus; nisi quis religiosis verbis fidem Christianam laceret, hunc confestim in iudicium trahi et igne consumi necesse est. Atque ista quidem sub initio violentius sunt grassata; quae tamen miseros excepere seditio et bellum intestinum exercitam prius in nos in proprios invicem auctores feritatem convertit. Hoc pacto respirandi tempus concessum est, ac incensus in nos furor recepit intervallum. Illocens tamen mitioris illius Imperii facies subita mutatione nunciatur obtenebrata; frequensque repetitis minis timor incussus rei crebro nuncio divulgatae praebebat argumentum. Iamque ultro mandatum aderat, ipsum ita dicam a domino praedictum,

οἷον τὸ προρρηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου, ἢ παρὰ βραχὺ τὸ φοβερώ- C τατον, ὡς εἰ δυνατὸν σκανδαλισθῆναι καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. πλὴν πάντες γε κατεπτήχεσαν. καὶ πολλοὶ μὲν εὐθέως τὴν περιφανεστέραν οἱ μὲν ἀπήντων δεδιότες, οἱ δὲ δημοσιεύοντες ὑπὸ τῶν πράξεων ἤγοντο, οἱ δὲ ὑπὸ τῶν ἀμφ' αὐτοῖς ἀφείλκοντο, ὀνομαστί τε καλούμενοι ταῖς ἀνάγνοις καὶ ἀνιέροις θυσίαις προσήεσαν, οἱ μὲν ὠχριῶντες καὶ τρέμοντες, ὥσπερ οὐ θύσοντες, ἀλλ' αὐτοὶ θύματα καὶ σφάγια τοῖς εἰδώλοις ἐσόμενοι, ὡς ὑπὸ πολλῶν τοῦ περιεστῶτος δήμου χλεύην αὐτοῖς ἐπιφέρεσθαι καὶ ἄλλους μὲν εἶναι πρὸς πάντας δειλούς, ὑποτρέμοντας καὶ πρὸς τὸ τεθνάναι καὶ πρὸς τὸ θῦσαι· οἱ δέ τινες ἑτοιμότεροι τοῖς βω- D μοῖς προσέτρεχον, ἰσχυριζόμενοι τῇ θρασύτητι τὸ μηδὲ πρότερον γεγονέναι Χριστιανούς· περὶ ὧν ἡ τοῦ κυρίου πρόρρησις ἀληθεστάτη ὅτι δυσκόλως σωθήσονται. τῶν δὲ λοιπῶν οἱ μὲν εἵποντο τούτοις ἑκατέροις, οἱ δὲ ἔφευγον, οἱ δὲ ἡλίσκοντο. καὶ τούτων οἱ μὲν ἄχρι δεσμῶν καὶ φυλακῆς χωρήσαντες, καί τινες πλείονας ἡμέρας καθειρχθέντες, εἶτα καὶ πρὶν ἐπὶ δικαστήριον ἐλθεῖν ἐξωμόσαντο· οἱ δὲ καὶ βασάνοις ἐπὶ πόσας ἐγκαρτερήσαντες, V. 293 πρὸς τὸ ἑξῆς ἀπείποντο· οἱ δὲ στερροὶ καὶ μακάριοι στῦλοι τοῦ κυρίου κραταιωθέντες ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τῆς ἰσχυρᾶς ἐν αὐτοῖς P. 368 πίστεως ἀνάλογον καὶ ἀξίαν δύναμιν καὶ καρτερίαν λαβόντες θαυμαστοὶ γεγόνασιν αὐτοῦ τῆς βασιλείας μάρτυρες. ὧν πρῶτος

3. κατεπτήκεισαν G. 6. τε om. G. ἀνάγκαις καὶ ἀνιέραις G. προσίεσαν A. 20. αὐτοῦ] αὐτῷ G.

aut terrori incutiendo non omnino absimile, quo, si fieri potest, etiam electi scandalum paterentur. Omnes itaque stupore insolito percussi. Atque ex illis quidem qui dignitate caeteris praeibant, quidam solo metu ducti se offerebant ultro, aliis omnium oculis expositi propriis actibus arguebantur, nonnulli etiam a sibi coniunctioribus trahebantur, ac de nomine singuli vocati ad impura profanaque sacrificia accesserunt. Horum nonnulli pallidi trementesque, quasi non ipsi sacris operaturi, sed velut victimae forent idolis immolandi conspiciebantur; adeo ut a circumstante populo conviciis appeterentur, et imbelles vilesque argui sive mori sive immolare oporteret. Alii libentius procurrerunt ad aras, perfrictaque fronte Christianos se prius non fuisse asseverabant; in quibus vaticinii dominici veritas comprobatur; non nisi difficile salvandos. Ex reliquis hi quidem sequebantur memoratos utrosque, aliqui fugae se committebant, alii denique capti detinebantur; quorum certe nonnulli usque ad vincula carceresque processerunt, quidam etiam diuturniore custodia conclusi, priusquam ad tribunal raperentur, fidem eiuraverunt; alii tormentis etiam aliquandiu superatis, demum animo ac fide desponderunt; postremi denique velut firmae felicesque domini columnae ab eo roborati, animo viribusque constanti fortique fidei respondentibus assumptus, insignes ac conspicui regni eius martyres ac testes evaserunt. Eorum primum fuit Iulia-

Ἰουλιανὸς ἄνθρωπος ποδαλγὸς, μὴ στῆναι μηδὲ βαδίσαι δυνάμενος, σὺν ἑτέροις δύο τοῖς φέρουσιν αὐτὸν προσήχθη, ὧν ὁ μὲν ἕτερος εὐθὺς ἠρνήσατο, ὁ δὲ ἕτερος Κρονίων ὀνόματι, ἐπίκλην δὲ ὁ Νοῦς, καὶ αὐτὸς ὁ πρεσβύτερος Ἰουλιανὸς ὁμολογήσαντες τὸν κύριον, διὰ πάσης τῆς πόλεως μεγίστης οὔσης, ὡς ἴστε, καμήλοις ἐποχούμενοι καὶ μετέωροι μαστιγούμενοι, τέλος B ἀσβέστῳ πυρὶ κεχυμένου τοῦ δήμου παντὸς κατεκάησαν. στρατιώταις τε αὐτοῖς ἀπαγομένοις παραστὰς καὶ τοῖς ἐφυβρίζουσιν ἐναντιωθεὶς ἐκβοησάντων ἐκείνων προαχθεὶς ὁ ἀνδρειότατος ὁ πρόμαχος τοῦ θεοῦ Βησᾶς κἀν τῷ μεγάλῳ πολέμῳ τῷ περὶ τῆς εὐσεβείας ἀριστεύσας ἀπετμήθη τὴν κεφαλήν. καί τις ἕτερος τὸ μὲν γένος Λίβυς, τὴν δὲ προσηγορίαν ἅμα καὶ τὴν εὐλογίαν ἀληθὴς Μάκαρ, προτροπῆς αὐτῷ πολλῆς ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ γενομένης, πρὸς ἄρνησιν οὐχ ὑπαχθεὶς, ζῶν καταπέφλεκται. Ἐπί- C μαχός τε καὶ Ἀλέξανδρος μετὰ πολὺν ὃν ἔμειναν δεσμῶται χρόνον μυρίας διενεγκόντες ἀλγηδόνας, ξυστῆρας, μάστιγας, πυρὶ ἀσβέστῳ καὶ οὗτοι διεχύθησαν, καὶ σὺν αὐτοῖς γυναῖκες τέσσαρες, Ἀμμωναρία τε ἁγία παρθένος, πάνυ φιλονείκως αὐτὴν τοῦ δικαστοῦ βασανίσαντος, ἅτε προσαποφηναμένην ὅτι μηδὲν ὧν ἐκεῖνος κελεύει φθέγξαιτο, ἀληθεύσασα τὴν ἐπαγγελίαν ἀπήχθη. αἱ δὲ λοιπαὶ σεμνοτάτη πρεσβῦτις Μερκουρία καὶ αἱ ὑπόλοιπαι

1. ποδαλγὸς] ποδαγρὸς G. 3. ἐπίκλην δὲ] δὲ om. G. 4. ὁ Νοῦς] ὀναὺς P. Εὔνους apud Eusebium. 10. κἀν] καὶ G. 12. λιβύής A. 15. ὃν] ὧν A. δεσμῶται] δεσμῶν G. 18. ἀμμοναρία hic et infra A.

nus, podagrae morbo correptus, qui neque stare neque incedere poterat; qui demum cum duobus aliis eum gestare solitis ad iudicem adducitur; quorum alter confestim negavit, secundus Cronion nomine, Benignus cognominatus, ac ipse senior Iulianus dominum confessi; per totam urbem amplam, ut scitis, camelis impositi, et in sublime elati verberibusque cruciati, tandem ingenti rogo incenso, circumfusa populi multitudine spectante consumuntur. Miles autem eos ad mortem rapientibus ex adverso resistens, martyrumque iniurias benigne ulcisci conatus, succlamantibus illis productus in arenam, generosissimus athleta defensorque fidei Besas, ingenti pro pietate certamine fortiter tolerato, capite truncatur. Alius quoque, genere quidem Afer, nomine vero ac simul felici omine Beatus Macar, plurimis quibus fuerat usus iudex illecebris ad fidem negandam nusquam abductus, vivus crematus est. Epimachus etiam et Alexander post longum in vinculis tempus innumerosque dolores toleratos, novaculas et verbera perpessi, ardentissimis flammis demum et ipsi perierunt. Adiectae sunt illis ad coronam mulieres quatuor et Ammonaria sancta virgo; quam cum adhibito studio iudex torqueret ceu professam nihil eorum quae iuberet eloquuturam, promissumque facti constantia adimpleret, ad supplicium abducitur. Inter reliquas autem honoratissima senior Mercuria et

μὲν οὐχ ὑπὲρ τὸν κύριον δὲ ἀγαπήσασαι τὰ τέκνα Διονυσία, καταιδεσθέντες εἰς ἀνήνυτον ἔτι βασανίζειν καὶ ὑπὸ γυναικὸς ἡττᾶσθαι τοῦ ἡγεμόνος σιδήρῳ τεθνέασι μηκέτι πεῖραν λαβοῦσαι. τὰς γὰρ ὑπὲρ πασῶν ἡ πρόμαχος Ἀμμωναρία ἀναδέδεικται. D

Ἔτι περὶ τῶν ἐν Χριστῷ τελειωθέντων κατὰ τὸν ἐπὶ Δεκίου διωγμὸν ἐκ τῆς αὐτῆς τοῦ μακαρίου Διονυσίου ἐπιστολῆς.

Ἥρων δὲ καὶ Ἀστὴρ καὶ Ἰσίδωρος Αἰγύπτιοι καὶ σὺν αὐτοῖς παιδάριον ὡς πεντεκαιδεκαετὴς Διόσκορος παρεδόθησαν. καὶ πρῶτον τὸ μειράκιον λόγοις τε ἀπατᾶν ὡς εὐπαράγωγον καὶ βασάνοις καταναγκάζειν ὡς εὐένδοτον πειρώμενον, οὔτε ἐπείσθη οὔτε εἶξεν ὁ Διόσκορος. τοὺς δὲ λοιποὺς ἀγριώτατα ξήνας, ἐγκαρτερήσαντας πυρὶ καὶ τούτους ἔδωκε. τότε Διόσκορον ἐλλαμπρυ- P. 369 νόμενόν τε δημοσίᾳ καὶ σοφώτατα πρὸς τὰς ἰδίας πεύσεις ἀποκρινόμενον θαυμάσας παρῆκεν, ὑπὲρ ὧν ἦν φήσας εἰς μετάνοιαν αὐτὸν διὰ τὴν ἡλικίαν ἐπιμετρεῖν. καὶ νῦν θεοπρεπέστατος σὺν ἡμῖν ἐστι Διόσκορος εἰς μακρότερον τὸν ἀγῶνα καὶ διαρκέστερον εἶναι τὸν ἆθλον. Νεμεσίων τις κἀκεῖνος Αἰγύπτιος ἐσυκοφαντήθη μὲν ὡς δὴ σύνοικος λῃστῶν· ἀποδυσάμενος δὲ ταύτην παρὰ τῷ ἑκατοντάρχῃ τὴν ἀλλοτριωτάτην διαβολὴν καταμηνυθεὶς, ὡς Χριστιανὸς, ἧκε δεσμώτης ἐπὶ τὸν ἡγεμόνα. ὁ δὲ V. 294

1. τὸν om. G. 10. πειρώμενον G. 12. καὶ om. G. 18. σύνοικος] σύνοικον A.

multis liberis, quos tamen supra dominum non diligeret, inclyta Dionysia, pudore suffuso iudice, quod a feminis vinceretur, alia tormenta nusquam expertae ferro vitam finierunt; pro reliquis siquidem tanquam in aciei fronte tormentorum satis exceperat Ammonaria."

Ex eadem B. Dionysii epistola de iis, qui in Decii persecutione pro Christo mortem sustinuere.

Heron autem et Aster et Isidorus Aegyptii, et una cum illis adolescentulus annos 15 natus Dioscorus traditi sunt. Et primum adolescentulum, ceu qui facile suaderetur, illecebris trahere tormentisque iudicatum inferiorem, iudex conatus vi superare; neque suasum neque emollitum reperit Dioscorum. Reliquos exinde crudelissime dilaceratos, ut perseverantes conspexit, igni dedit absumendos. Tunc quoque Dioscorum ob notam publice animi generositatem et propter responsa singulis interrogatis reddita iudex miratus, liberum dimisit; affirmans se propter aetatis imbecillitatem resipiscentiae tempus velle tribuere. Nunc autem ea qua decet in deum pietate, nobiscum versatur Dioscorus et ad difficiliorem pugnam prolixiusque certamen sustinendum ex praeteriti memoria exercetur. Caeterum Nemesion quidam etiam Aegyptius falso velut latronum socius delatus est, quam calumniam coram centurione cum a se depulisset, velut sibi exosam et alienam, demum ceu Christianus apud praefectum

B ἀδικώτατος διπλαῖς αὐτὸν ἢ τοὺς λῃστὰς βασάνοις τε καὶ μάστιξι λυμηνάμενος μεταξὺ τῶν λῃστῶν κατέφλεξε, τιμηθέντα τὸν μακάριον τῷ τοῦ Χριστοῦ παραδείγματι. ἀθρόον δέ τι σύνταγμα στῖφος στρατιωτικὸν, Ἄμμων καὶ Ζήνων καὶ Πτολεμαῖος καὶ Ἰγγένης καὶ σὺν αὐτοῖς πρεσβύτης Θεόφιλος εἱστήκεισαν πρὸ τοῦ δικαστηρίου. κρινομένου δέ τινος ὡς Χριστιανοῦ καὶ πρὸς ἄρνησιν ῥέποντος ἐπρίοντο οὗτοι παρεστηκότες καὶ τοῖς προσώποις ἐνένευον καὶ τὰς χεῖρας ἀνέτεινον καὶ συνεσχηματίζοντο τοῖς σώμασιν. ἐπιστροφῆς δὲ πάντων πρὸς αὐτοὺς γενομένης, πρίν τινας αὐτῶν ὅλως λαβέσθαι, φθάσαντες ἐπὶ τὸ βάθρον ἀνέ-
C δραμον εἶναι Χριστιανοὶ λέγοντες, ὥστε τὸν ἡγεμόνα καὶ τοὺς συνέδρους ἐν φόβῳ γενέσθαι, καὶ τοὺς μὲν κρινομένους εὐθαρσεστάτους ἐφ' οἷς πείσονται φαίνεσθαι, τοὺς δὲ δικάζοντας ἀποδειλιᾶν. καὶ οὗτοι μὲν ἐκ δικαστηρίων ἐνεπόμπευσαν καὶ ἠγαλλιάσαντο τῇ μαρτυρίᾳ, θριαμβεύοντος αὐτοὺς ἐνδόξως τοῦ θεοῦ.

Ἄλλοι δὲ πλεῖστοι κατὰ χώρας καὶ κώμας ὑπὸ τῶν ἐθνῶν διεσπάσθησαν, ὧν ἑνὸς παραδείγματος ἕνεκεν ἐπιμνησθήσομαι. Ἰσχυρίων ἐπετρόπευέ τινι τῶν ἀρχόντων. τοῦτον ὁ μισθοδότης ἐκέλευσε θῦσαι, μὴ πειθόμενον δὲ ὑβρίζων, ἐμμένοντα προὐπηλάκιζε, βακτηρίαν μεγάλην λαβὼν διὰ τῶν ἐντέρων καὶ τῶν σπλάγχνων διώ-
D σας ἀπέκτεινε. τί δεῖ λέγειν τὸ πλῆθος τῶν ἐν ἐρημίαις καὶ ὄρεσι

4. στρατιωτικὸν] στρατιωτῶν G. 7. ἐπρίοντο ex Eusebio. Vulgo ἐπριῶντο. 11. ὥστε] ὡς ὅτι G. 12. γενέσθαι] κρίνεσθαι G. 14. ἐκ] ἀπὸ G.

vinctus accusatur. Iste, ceu qui nefarium scelus a se vellet editum, catenis duplo gravioribus, suppliciisque et verberibus, quam quae latronibus infligerentur, cruciatum; Christi tamen exemplo beatum honoratumque, medium inter duos latrones igni comburendum pronunciavit. Confestim porro quaedam militum turma Ammon, Zeno, Ptolemaeus et Ingenes et cum eis senior quidam Theophilus coram tribunali adstitit. Quodam igitur fidei Christianae nomine examinato, iamque ad Christum abnegandum proclivi, illi assistentes infremebant; animis, vultu innuebant, manibus elatis signa dabant, uno verbo totis corporibus ut animos adderent, distorquebantur. Omnium autem ad eos versis adspectibus, nullo eorum adhuc deprehenso, ad subsellia sponte accurrere, Christianos se esse sponte professi, adeo ut praefectus et assessores deinceps metu quasi iudicandi corripi, ipsi vero iudicati obiectis tormentis, pavidis tamen iudicibus audaciores facti viderentur. Ita tribunalibus in ipsis tropaea statuere, testimonioque reddito ovare, Christo summa cum gloria in eis triumphante, coeperunt.

Alii vero per urbes et vicos distrahebantur, quorum unius exempli memoria mihi est agenda. Ischyrion mercede conductus cuiusdam nobilis procuratorem agebat. Is qui conduxerat, iubet idola sacrificiis colere, iussa detrectantem conviciis incessit dominus et in instituto perseveranti sude acuta per ventrem et viscera adacta vitam eripit. Quid porro ne-

πλανηθέντων ὑπὸ λιμοῦ καὶ δίψης καὶ κρύους καὶ λῃστῶν καὶ νόσων καὶ θηρίων διεφθαρμένων, ὧν οἱ περιγενόμενοι τῆς ἐκείνων εἰσὶν ἐκλογῆς καὶ νίκης μάρτυρες; ἓν δὲ καὶ τούτων εἰς δήλωσιν ἔργον παραθήσομαι. Χαιρήμων ἦν ὑπέργηρως τῆς Νείλου καλουμένης πόλεως ἐπίσκοπος. οὗτος εἰς τὸ Ἀράβιον ὄρος ἐπανελήλυθεν, οὐδὲ ἠδυνήθησαν ἰδεῖν οὐκέτι, καίπερ πολλὰ διερευνησάμενοι, οἱ ἀδελφοὶ οὔτε αὐτοὺς οὔτε τὰ σώματα αὐτῶν. P. 370 πολλοὶ δὲ οἱ κατ' αὐτὸ τὸ Ἀραβικὸν ὄρος ἐξανδραποδισθέντες ὑπὸ βαρβάρων Σαρακηνῶν οἱ μὲν μόλις ἐπὶ πλείστοις χρήμασιν ἐλυτρώθησαν, οἱ δὲ μέχρι καὶ νῦν οὐδέπω. ταῦτα διεξῆλθον οὐ μάτην, ἀδελφέ, ἀλλ' ἵνα ἴδῃς ὅσα καὶ ἡλίκα δεινὰ παρ' ἡμῖν συνέβη, ὧν οἱ μᾶλλον πεπειραμένοι πλεῖον ἂν εἴδοιεν. καὶ μετὰ βραχύ· αὐτοὶ τοίνυν οἱ θεῖοι μάρτυρες παρ' ἡμῖν οἱ νῦν τοῦ Χριστοῦ πάρεδροι καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κοινωνοὶ καὶ μέτοχοι τῆς κρίσεως αὐτοῦ καὶ συνδικάζοντες αὐτῷ τῶν παραπεπτωκότων ἀδελφῶν τινας ὑπευθύνους τοῖς τῶν θυσιῶν ἐγκλήμασι γενομέ- B νους προσελάβοντο, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν αὐτῶν ἰδόντες δεκτήν τε γενέσθαι δυναμένην τῷ μὴ βουλομένῳ τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ καθόλου ὡς τὴν μετάνοιαν, δοκιμάσαντες προσεδέξαντο καὶ συνήγαγον καὶ προσευχῶν αὐτοῖς ἐκοινώνησαν καὶ ἑστιάσεως. τί οὖν ἡμῖν, ἀδελφοί, περὶ τούτων συμβουλεύετε; τί ἡμῖν πρακτέον; σύμψυχοι καὶ ὁμογνώμονες αὐτοῖς

3. τούτων] τούτῳ G. 12. πλεῖον] πλείονα G. 20. καὶ συνήγαγον] καὶ om. G.

cesse est per solitudines et montes vagantium commemorare turbas, fame, siti, frigore, latronibus, morbis et feris confectas, quorum superstites selectae illorum cohortis eorundemque victoriae testes existunt; tamen unum vel aliud exemplum proferam quo virtus eorum manifesta fiat et perspecta. Chaeremon provecta iam aetate civitatis Nili nomine fuit episcopus. Hic cum coniugii consorte in Arabium montem arrepta fuga, nusquam reversus est, neque fratrum quisquam omni licet quaerendi posita diligentia, eos vel eorum corpora comperit. Permulti sane in Arabico monte a barbaris Saracenis in captivitatem ducti sunt, quorum quidam vix magno pretio redempti, alii etiam hucusque suis restitui non potuere. Haec non incassum a me sunt relata, frater, sed ut cognoscas quantae qualesve calamitates nos undique impetierint, quas qui magis fuerint experti, copiosius etiam noverint enarrare. Nec multis interiectis prosequitur. Divini martyres isti, Christi nunc assessores, illiusque regni participes et in iudicii consortium adsciti, fratres quondam lapsos et sacrorum criminibus obnoxios, dum adhuc inter nos versarentur, susceperunt; probataque eorum conversione et poenitentia, quam ei, qui non ita mortem peccatoris, quam emendationem morum exquirit, acceptam fore iudicantes, in ecclesiae sinum admiserunt, sacris allegerunt conventibus, suffragiis comitati sunt et precum et epularum communionem largiti. Quid igitur consilii de talibus datis, fratres? Quid facto est opus? Uno cum eis feremur

καταστῶμεν καὶ τὴν κρίσιν αὐτῶν τῇ χάριτι φυλάξωμεν, καὶ τοῖς
ἐλεηθεῖσιν ὑπ' αὐτῶν χρηστευσώμεθα ἢ τὴν κρίσιν αὐτῶν ἄδικον
V. 295 *ποιησώμεθα καὶ δοκιμαστὰς αὐτοὺς τῆς ἐκείνων γνώμης ἐπιστή-*
C *σωμεν καὶ τὴν χρηστότητα λυπήσωμεν καὶ τὴν τάξιν ἀνασκευά-*
σωμεν; σαφῶς διὰ τούτων ἐλέγχει τὴν Ναυάτου μισανθρωπίαν
ὁ ἱερὸς Διονύσιος.

Ὃς Ναυᾶτος πρεσβύτερος τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ὢν κατὰ
τούτους δὲ τοὺς χρόνους τῆς ἐπισκοπῆς ἀναξίως ὀρεγόμενος καὶ
ἀποτυχὼν ἐν ἄλλοις τε ἀτοπήμασι κατεγνωσμένοις μάλιστα φι-
λαργυρίᾳ καὶ οἰήσει καὶ φιλαυτίᾳ, προφάσει δῆθεν τῶν ἐπιθυ-
σάντων ἐπὶ τῷ κατὰ Δέκιον διωγμῷ, καὶ διὰ μετανοίας παρα-
δεχθέντων εἰς κοινωνίαν τῇ ἐκκλησίᾳ, ταύτης ἀπέσχισεν ἀρχηγὸς
καὶ αἱρεσιάρχης τῶν ἑαυτοὺς Καθαροὺς ὀνομαζόντων δι' ὑπερή-
φανον γνώμην ὀφθείς, καὶ σὺν αὐτοῖς ἐξωσθεὶς τοῦ παραδείσου
D *τῆς ἐκκλησίας ψήφῳ πατέρων ἁγίων ἑξήκοντα συνελθόντων ἐν*
Ῥώμῃ.

Περὶ τῆς κατὰ Ναυάτου συνόδου γενομένης ὑπὸ Κορνηλίου ἐν Ῥώμῃ.

Συνοδικῶς ὅτι μετὰ πλείστων πρεσβυτέρων τε καὶ διακόνων, καὶ τοῦτον ἐκκηρυξάντων σὺν τοῖς ὁμόφροσιν ἀπανθρώποις, τοὺς

2. *ἢ τὴν — ποιησόμεθα* ex P accesserunt. Correxi *ποιησώμεθα* ex Eusebio. 4. *τὴν χρηστότητα*] *τὴν* om. G. 8. *τούτους δὲ*] *τούσδε* G. 11. *τῷ — διωγμῷ*] *τὸν — διωγμὸν* G. 12. *ἀπέσχισεν* AP. *ἀπέσχισαν* G. 14. *παραδείσσου* A. 20. *ἐκκηρυξάντων* P. *ἐκήρυξαν τῶν* G.

animo et in unam ibimus sententiam? Annon eorum iudicium gratia nostra volemus confirmatum, et benigne ab eis iamdiu susceptis humanitatem exhibebimus? Aut certe irritam reddemus eorum sententiam, iudicium eorum censurae nostrae subiiciemus examinandum, tetrici illorum clementiae sedebimus censores et quem iam rebus afflictis apposuerunt ordinem, evertemus? Verbis istiusmodi Novati inhumanitatem luculenter satis arguit sacer Dionysius.

Novatus iste cum ea tempestate ecclesiae Romanae presbyter foret, summi episcopatus quo non est potitus, ambitione ferebatur. Pluribus autem criminibus avaritiae nimirum, aestimationis et amoris proprii obnoxius, eorum qui in Decii persecutione sacrificaverant et in ecclesiae communionem poenitentes fuerant recepti praetextu, ab ea se ipsum voluit rescissum, dux et signifer haereseos Puros sese iactantium elato supercilio constitutus et cum eis ex ecclesiae paradiso sanctorum 60 patrum Romae convenientium decreto expulsus est.

De synodo adversus Novatum sub Cornelio Romae congregata.

Magna presbyterorum et diaconorum frequentia cum inhumanis eiusdem sententiae sequacibus damnatus est Novatus; lapsi vero fratres acta

δὲ παραπεπτωκότας ἀδελφοὺς διὰ μετανοίας δεξαμένων. τῆς δὲ τοιαύτης συνόδου Κορνήλιος ἐπίσκοπος Ῥώμης ἐξῆρχεν, ὃς καὶ P. 371 γράφει πρὸς Φάβιον ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας τὰ παραστάντα τῇ συνόδῳ, καὶ πάλιν ἰδίως περὶ τῆς Ναυάτου κακοπραγίας λέγων· ἵνα δὲ γνῷς ὅτι πρόπαλαι ὀρεγόμενος τῆς ἐπισκοπῆς ὁ θαυμάσιος καὶ κρύπτων ἐν ἑαυτῷ τὴν προπετῆ ταύτην ἐπιθυμίαν ἐλάνθανεν, ἐπικαλύμμασι τῆς αὐτοῦ ἐπινοίας τὸ κατ' ἀρχὰς σὺν αὐτῷ τοὺς ὁμολογοῦντας ἐσχηκέναι χρώμενος, εἰπεῖν βούλομαι. Μάξιμος πρεσβύτερος τῶν παρ' ἡμῖν καὶ Οὐρβανὸς δὶς τὴν ἐξομολογίας δόξαν ἀρίστην καρπωσάμενοι, Σιδώνιός τε καὶ Κελερῖνος, ἀνήρ, ὃς πάσας βασάνους διὰ τὸν τοῦ θεοῦ ἔλεον καρτερικώτατα διενεγκὼν, καὶ τῇ ῥώμῃ τῆς αὐτοῦ πίστεως τὸ ἀσθενὲς τῆς σαρ- B κὸς ἐπιρρώσας, κατὰ κράτος νενίκηκε τὸν ἀντικείμενον· οὗτοι δὴ οὖν οἱ ἄνδρες κατανοήσαντες αὐτὸν καὶ καταφωράσαντες τὴν ἐν αὐτῷ πανουργίαν τε καὶ παλιμβουλίαν τάς τε ἐπιορκίας καὶ τὰς ψευδολογίας καὶ τὴν ἀκοινωνησίαν αὐτοῦ καὶ λυκοφιλίαν ἐπανῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν· καὶ ἅπαντα αὐτοῦ τὰ τεχνάσματα καὶ πονηρεύματα, ἃ ἐκ πολλοῦ ἔχων ὑπεστέλλετο, παρόντων τοῦτο μὲν ἐπισκόπων, τοῦτο δὲ πρεσβυτέρων καὶ λαϊκῶν παμπόλλων, ἐξήγγειλαν, ἀποδυρόμενοι καὶ μεταγινώσκοντες ἐφ' οἷς πεισθέντες τῷ δολερῷ καὶ κακοήθει θηρίῳ πρὸς ὀλίγον χρόνον τῆς ἐκκλησίας ἀπελείφθησαν. καὶ μετ' ὀλίγα· ἀμήχανον C ὅσην, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, τροπὴν καὶ μεταβολὴν ἐν βραχεῖ καιρῷ

2. ὃς] ὡς G. 4. τῆς] τοῦ G. 23. καιρῷ om. G.

poenitentia ab ecclesia recepti. Huic autem synodo Cornelius Romanus episcopus praesedit, prout ipse Fabium Antiochenum episcopum a concilio absentem litteris monet et privatim rursus de damnatis Novati gestis in hunc modum disserit. Ut autem cognoscas hunc admirabilem virum iam olim ambivisse pontificatum et latenter in se ipso proclivem in honores cupiditatem caelasse atque ideo concepto animi proposito velamen daturum confessores socios sibi coniungere tentasse, verbis aperiam necesse est. Presbyter e nostris Maximus et Urbanus, praeclarae confessionis gloria secundo potiti, Sidoniusque et Celerinus, vir, qui dei clementia cruciatus omnes superavit, et carnis infirmitate multo fidei robore firmata, viriliter deiecit adversarium; tales, inquam, viri, detecto animi eius instituto, vafritieque in omnes partes sese vertente comperta, notis etiam periuriis, mendaciis, ab ecclesiastica communione mente aversa, ac feritate in eo plane lupina, ad ecclesiam reversi sunt; fallacesque eius artes ac versutias diutius ab eo tectas, praesentibus quam plurimis, has quidem episcopis, alias presbyteris adstantibus et laicis manifeste confessi, et cum animi dolore deflent a subdola malignaque fera suasos ac detentos se ad breve quantumlibet tempus ab ecclesiae consortio fuisse seiunctos. Et paucis interiectis. Vix dici potest, dilecte frater, quam varietatem et circa

ἐθεασάμεθα ἐπ' αὐτοὺς γενομένην. ὁ γάρ τοι λαμπρότατος καὶ δι' ὅρκων φοβερῶν τινῶν πιστούμενος μηδ' ὅλως ἐπισκοπῆν ὀρέγεσθαι, αἰφνίδιον ἐπίσκοπος ὥσπερ ἐκ μαγγάνου τινὸς εἰς τι μέσον ῥιφεὶς ἀναφαίνεται. οὗτος γάρ τοι ὁ δογματιστὴς ὁ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιστήμης ὑπερασπιστὴς ὁπηνίκα παρασπάσασθαί τε καὶ ὑφαρπάζειν τὴν μὴ δοθεῖσαν αὐτῷ ἄνωθεν ἐπισκοπὴν ἐπεχείρει, δύο ἑαυτῷ κοινωνοὺς ἀπεγνωκότας τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἐπελέξατο, ὡς ἂν εἰς βραχύ τι μέρος καὶ ἐλάχιστον τῆς Ἰταλίας ἀποστείλῃ· κἀκεῖθεν ἐπισκόπους τρεῖς ἀγροίκους καὶ
D ἁπλουστάτους πλαστῇ τινι ἐξαπατῆσαι ἐπιχειρήσει, διαβεβαιού-
V. 296 μενος καὶ διισχυριζόμενος δεῖν αὐτοὺς ἐν τάχει παραγενέσθαι εἰς Ῥώμην, ὡς δή τις πᾶσα διχοστασία γεγονυῖα σὺν καὶ ἑτέροις ἐπισκόποις μεσιτευόντων διαλυθῇ· οὓς παραγενομένους, ἅτε δή, ὡς ἔφθημεν λέγοντες, ἀνθρώπους ἁπλουστέρους περὶ τὰς τῶν πονηρῶν μηχανίας καὶ ῥᾳδιουργίας συγκλεισθέντας ὑπό τινων ὁμοίων αὐτῷ τεταραγμένων ἀνθρώπων, ὥρᾳ δεκάτῃ μεθύοντας καὶ κραιπαλοῦντας μετὰ βίας ἠνάγκασαν εἰκονικῇ τινι καὶ ματαιότητι καὶ ματαίᾳ χειρῶν ἐπιθεσίᾳ ἐπισκοπὴν αὐτῷ δοῦναι, ἣν
P. 372 ἐνέδρᾳ καὶ πανουργίᾳ ἐπιβάλλουσαν αὐτῷ ἐκδικεῖ. ἐξ ὧν εἷς μετ' οὐ πολὺ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀποδυρόμενος καὶ ἐξομολογούμενος τὸ ἑαυτοῦ ἁμάρτημα, ᾧ καὶ ἐκοινωνήσαμεν λαϊκῷ,

1. τοι] τι A. 3. αἰφνιδίως G. 5. παρασπᾶσαι G. 6. αὐτῷ] ἐν τῷ G. 11. εἰς τάχει G. 16. αὐτῷ] αὐτοῦ G. ὥρᾳ ex Eusebio. Vulgo ὀρᾷ. 17. ἠνάγκασεν G. 18. χειρῶν] χειρὸν A. χειρὸς G.

mores mutationem, data brevi temporis mora, in eo adverterimus. Illustrissimus enim ille, qui tremendo etiam interposito iusiurando se nusquam episcopatum ambivisse confirmabat, derepente, quasi ex machina in mediam scenam delapsus, episcopus apparuit. Iste, dico, novorum dogmatum auctor, ecclesiasticae disciplinae propugnator, cum sibi vindicare vel non oblatum prius subripere molitur episcopatum, duos sibi socios de salute desperatos adiunxit, quos postmodum in secretam et angustam aliquam Italiae partem amandaret. Exinde tres episcopos rusticos plane simplicique animo motos arte veteratoria seduxit, data fide pollicitus brevi Romam eos venturos, ut ipsis cum reliquorum episcoporum coetu velut pacis arbitris sedentibus, quae affligebat ecclesiam discordia, penitus tolleretur. Illos ceu qui, ut praemisimus, hebetiores erant ad malignorum versutias et fraudes percipiendas, Romam adventantes, a factionis eiusdem consortibus et pacis perturbatoribus interceptos, ad horam decimam ebrietati crapulisque vacantes violenter compulit imaginaria quadam fictaque manuum impositione episcopatum sibi tradere, quem deinceps insidiis et fraudibus oblatum et penitus alienum sibi vindicavit. Eorum unus non diu post lacrymis et confessione scelus expiaturus, ad ecclesiam reversus est, cui communionis laicae gratiam, expostulantibus eam totius populi

ὑπὲρ αὐτοῦ δεηθέντος παντὸς τοῦ παρόντος λαοῦ. τῶν δὲ λοιπῶν ἐπισκόπων διαδόχους εἰς τοὺς τόπους ἐν οἷς ἦσαν χειροτονήσαντες ἀπεστάλκαμεν. ὁ ἐκδικητὴς οὖν τοῦ εὐαγγελίου οὐκ ἠπίστατο ἕνα ἐπίσκοπον δεῖν εἶναι ἐν καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾗ οὐκ ἠγνόει, πῶς γάρ; πρεσβυτέρους εἶναι μζ΄, διακόνους ζ΄, ὑποδιακόνους ζ΄, ἀκολούθους δύο καὶ τεσσαράκοντα, ἐξορκιστὰς δὲ καὶ ἀναγνώστας ἅμα πυλωροῖς δυσὶ καὶ πεντήκοντα, χήρας σὺν B θλιβομένοις ὑπὲρ ͵αφ΄. οὓς πάντας ἡ τοῦ δεσπότου χάρις καὶ φιλανθρωπία διατρέφει· ὧν οὐδὲ τοσοῦτον πλῆθος καὶ οὕτως ἀναγκαῖον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διὰ τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας πλούσιός τε καὶ πληθύων ἀριθμὸς μετὰ μεγίστου καὶ ἀναριθμήτου λαοῦ ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀπογνώσεώς τε καὶ ἀπαγορεύσεως ἐπέστρεψέ τε καὶ ἀνεκαλέσατο εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Τούτοις ἐπάγων μεθ' ἕτερά φησι φέρε δὴ ἑξῆς εἴπωμεν τίσιν ἔργοις ἢ τίσι πολιτείαις τεθαρρηκὼς ἀντεποιήθη τῆς ἐπισκοπῆς. ἆρά γε διὰ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνεστράφθαι καὶ πολλοὺς C ἀγῶνας ὑπὲρ αὐτῆς ἠγωνίσθαι καὶ ἐν κινδύνοις πολλοῖς τε καὶ μεγάλοις ἕνεκα τῆς θεοσεβείας γεγονέναι; ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὅ γε ἀφορμὴ τοῦ πιστεῦσαι γέγονεν ὁ σατανᾶς φοιτήσας εἰς αὐτὸν καὶ οἰκήσας ἐν αὐτῷ χρόνον ἱκανόν· ὡς βοηθούμενος ὑπὸ τῶν ἐξορκιστῶν νόσῳ παραπεσὼν χαλεπῇ καὶ ἀποθανεῖσθαι ὅσον οὐδέπω νομιζόμενος ἐν αὐτῇ τῇ κλίνῃ οὗ ἔκειτο περιχυθεὶς ἔλαβεν, εἴ γε

3. ὁ] ὁ δὲ G. 7. συνθλιβομένοις A. συνθλιβομένας G.
16. ἀνεστραφῆναι G. 17. ἠγωνίσαι G.

precibus, sumus impartiti; creatosque duorum aliorum episcoporum successores in eorum sedes misimus. An nesciebat praeclarus ille vindex evangelii, unum episcopum in ecclesia catholica praeesse, in qua sane non ignorabat, quonam enim pacto? Presbyteros esse quadraginta septem, diaconos septem, totidem subdiaconos, duos supra quadraginta acoluthos, exorcistas et lectores, una cum ostiariis quinquaginta duos, viduas in afflictione positas supra mille quingentas; quos omnes domini gratia et in homines benignitas abunde sustentat; quorum adeo copiosa et tam necessaria multitudo in ecclesia, numerus, inquam, ille dei providentia locupletatus adiuncto populi magno et immenso agmine, ab eo desperationis proposito damnandaque contumacia divertere et ad ecclesiam non potuit hominem perditum revocare.

Ex his post alia quaedam interiecta subinfert. Agedum, quibus actis, quibusque vitae institutis confisus pontificium ambivit, edisseramus. Num quod a primo aetatis flore frequentavit ecclesiam, vel plura certamina eius nomine sustinuerit, vel religionis amore pluribus iisque magnis periculis se obnoxium fecerit? Non est huiusmodi haec credendi occasio. Satanas ipse frequenti appulsu in eum ingressus et in eo diutino tempore commoratus fidei eius causa fuit. Nam cum in periculosum morbum incidisset et morti iam proximus putaretur, in ipso lecto quo decumbebat, solo exorcistarum ministerio, aqua perfusus, sacramentum suscepit; si ta-

χρὴ λέγειν τὸν τοιοῦτον εἰληφέναι. οὐ μὴν οὐδὲ τῶν λοιπῶν ἔτυχε
διαφυγὼν τὴν νόσον ὧν χρὴ μεταλαμβάνειν κατὰ τὸν τῆς ἐκκλη-
σίας κανόνα, τοῦ τε σφραγισθῆναι ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου. τούτου
D δὲ μὴ τυχὼν πῶς ἂν τοῦ ἁγίου πνεύματος ἔτυχε; καὶ αὖθις ἐπι-
φέρει· οὐ διὰ δειλίαν καὶ φιλοζωίαν ἐν τῷ καιρῷ τῆς διώξεως
πρεσβύτερον εἶναι ἑαυτὸν ἀρνησάμενος; ἀξιούμενος γὰρ καὶ πα-
ρακαλούμενος ὑπὸ τῶν διακόνων ἐξελθεῖν τοῦ οἰκίσκου, ἐν ᾧ
καθεῖρξεν ἑαυτὸν, καὶ βοηθῆσαι τοῖς ἀδελφοῖς ὅσα θέμις καὶ
ὅσα δυνατὸν πρεσβυτέρῳ κινδυνεύουσιν ἀδελφοῖς καὶ ἐπικουρίας
δεομένοις βοηθεῖν, τοσοῦτον ἀπέσχε τοῦ πειθαρχῆσαι καὶ παρα-
καλοῦσι τοῖς διακόνοις, ὡς καὶ χαλεπαίνοντα ἀπιέναι καὶ ἀπαλ-
λάττεσθαι. μὴ γὰρ ἔτι βούλεσθαι πρεσβύτερος ἔφη. ἑτέρας γὰρ
φιλοσοφίας εἶναι ἐραστής. εἶτ᾽ ἐπιφέρει μετ᾽ ὀλίγον· καταλιπὼν
P. 373 γὰρ ὁ λαμπρὸς οὗτος τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, ἐν ᾗ πιστεύσας
V. 297 κατηξιώθη τοῦ πρεσβυτερίου κατὰ χάριν τοῦ ἐπισκόπου τοῦ ἐπι-
θέντος αὐτῷ χεῖρας εἰς πρεσβυτερίου κλῆρον, ὡς διακωλυόμενος
ὑπὸ παντὸς τοῦ κλήρου, ἀλλὰ καὶ λαϊκῶν πολλῶν· ἐπεὶ μὴ ἐξὸν ἦν
τὸν ἐπὶ κλίνῃ διὰ νόσον περιχυθέντα, ὥσπερ καὶ οὗτος, εἰς κλῆρόν
τινα γενέσθαι, ἠξίωσε συγχωρηθῆναι αὐτὸν τοῦτον μόνον χειροτο-
νῆσαι. τούτοις προστίθησιν ὁ Κορνήλιος τὸ ἀτοπώτατον τῆς Ναυά-
του ἀνευλαβείας φάσκων· ποιήσας γὰρ τὰς προσφορὰς καὶ διανέμων
ἑκάστῳ τὸ μέρος καὶ ἐπιδιδοὺς τούτῳ ὀμνύειν ἀντὶ τοῦ εὐλογεῖν

3. τοῦ P. τοὺς G. τούτων] τοῦτον G. 6. ἑαυτὸν εἶναι G. 12. πρεσβύτερος εἶναι ἔφη G. 21. διανείμας G. 22. τούτῳ] αὐτῷ G.

men eum suscepisse fatendum est. Morbo tamen liberatus nihil huiusmodi adeptus est, quod iuxta canones ecclesiae nos suscipere decet; ut ab episcopo nimirum consignemur. Huius autem doni expers, quomodo sanctum ipsum spiritum consequi potuisset? Rursus subiungit. An non metu, vitaeque amore persequutionis temporis presbyterum se esse denegavit? Rogatus siquidem et a diaconis exoratus, ut tugurio quo se concluserat prodiret et quantum fas esset potestasque presbytero fieret, periclitantibus fratribus subsidioque indigentibus opem ferret; tantum abfuit, ut diaconorum precibus morem gereret, ut etiam non sine stomacho ab eis discederet, nec se amplius presbyterum esse velle profiteretur, utpote sanctioris agendae vitae rationis cupidine tractum. Post pauca deinde subiungit. Dereliquit certe strenuus ille miles ecclesiam dei, in qua, suscepta fide, per gratiam episcopi in presbyterii sortem manus illi imponentis presbyteri dignitatem sortitus est; episcopus vero ne hoc faceret, tum ab omni clero tum a plurimis etiam e plebe vetitus, cum non liceret aqua leviter in lecto lustratum, prout ei contigerat, in domini clerum cooptari; hoc sibi permitti rogavit, ut huic soli munus ordinum conferre liceret. Istis adiungit Cornelius cunctorum Novati facinus impiissimum, dicens. Peracto sacrificii offerendi ritu, distributurus unicuique partem Novatus, iam-

τοὺς ταλαιπώρους ἀνθρώπους ἀναγκάζει, κατέχων ἀμφοτέραις B ταῖς χερσὶ τὰς τοῦ λαβόντος καὶ μὴ ἀφεὶς ἕως ἂν ὀμνύοντες εἴπωσι ταῦτα· (τοῖς γὰρ ἐκείνου χρήσομαι λόγοις) ὄμοσόν μοι κατὰ τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μηδέποτέ με καταλιπεῖν καὶ ἐπιστρέψαι πρὸς Κορνήλιον. καὶ ὁ ἄθλιος ἄνθρωπος οὐ πρότερον γεύεται, εἰ μὴ πρότερον ἑαυτῷ καταράσαιτο. καὶ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν λαμβάνοντα τὸν ἄρτον ἐκεῖνον τὸ ἀμὴν, οὐκ ἔτι ἐπανήξω πρὸς Κορνήλιον, λέγει. Φαβίῳ μὲν γὰρ Ἀντιοχείας ἐπισκόπῳ χωλαίνοντι περὶ Ναυάτου Κορνήλιος τὰ προστεταγμένα καὶ ὅπως αὐτὸν οἱ πολλοὶ καταλιμπάνοντες τῇ ἐκκλησίᾳ προσέτρεχον, ἔγραψεν ἀναγκαίως· ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ C Μωϋσέως τοῦ μακαρίου μάρτυρος, ὅπως αὐτὸν ἀκοινώνητον ἐποίησε τὸν Ναυᾶτον πρὸ τοῦ μαρτυρίου, καταγνοὺς αὐτοῦ τῆς θρασύτητος, ἅμα τοῖς συναποσχισταῖς αὐτοῦ πέντε πρεσβυτέροις, προσθεὶς ἐν τῷ τέλει τῆς ἐπιστολῆς τῶν συνελθόντων ἐν Ῥώμῃ ἐπισκόπων κατ᾽ αὐτοῦ τὸν κατάλογον ποιεῖται κατ᾽ ὄνομα καὶ παροικίαν, τῶν τε μὴ συνελθόντων διά τινας ἀναγκαίας περιστάσεις, εὐδοκησάντων δὲ γράμμασιν οἰκείοις τῇ θείᾳ κατ᾽ αὐτοῦ κρίσει. ἀκόλουθα δὲ τούτοις καὶ Διονύσιος ὁ μέγας Ἀλεξανδρείας τούτῳ ταὐτῷ Φαβίῳ περὶ μετανοίας ἐπιστέλλων μνήμης ὁμοῦ καὶ θαύματος ἄξιόν τι προστίθησι, μετὰ τὴν ἔναγχος D ἐπ᾽ Ἀλεξανδρείας μαρτυρησάντων καὶ τὴν λοιπὴν ἱστορίαν αὐτῷ διεξιών.

3. ἐκείνου P. ἐκείνοις G. λόγοις AP. λόγων G. 11. ἔγραψεν P. ἔγγραφον G.

que tradens manibus, miseros homines benedictionis vice iuramentum exposcit, ac inter proprias suscipientis manibus detentis, non dimittit prius quin iuramento interposito haec fuerint effati: (ipsis enim eius utar verbis) „iura mihi per corpus et sanguinem domini nostri Iesu, te nunquam a me discessurum et ad Cornelium rediturum." Infelix autem ille non prius sancta delibat, quam se fuerit exsecratus; et cum suscipientem illum oporteat dicere, amen, „non revertar ad Cornelium", dicit. Fabio certe Antiochensi Novatum durius exceptum indigne ferenti, non modo supra memorata, sed et qua ratione, eo relicto, plerique confugerent, Cornelius necesse duxit scribendum, ac simul praeclarum B. martyris Mosis facinus attexit, ut nimirum a communione cum Novato damnata tum eius, tum quinque presbyterorum rescissionem eius foventium temeritate, sese ipsum martyrio iam proximus segregarit; nec non in ipsius epistolae calce episcoporum Romam convenientium, cum nomina tum etiam paroecias ordine cuiusque servato subiungit; absentium praeterea qui iusto praetextu detenti, propriis tamen litteris divino eius iudicio sunt assensi, nomen haud reticet. Quin etiam pari orationis stilo magnus Dionysius Alexandriae praesul Fabio eidem de poenitentia scribens, memoria simul et admiratione non indignam rem subdit; eorumque nominibus et poenis, qui recens martyrium Alexandriae obierant, relatis, reliquam insuper adtexit historiam.

'Ἐκ τῆς Διονυσίου πρὸς Φάβιον ἐπιστολῆς κατὰ Ναυάτου.

Ἓν δέ σοι τοῦτο παράδειγμα παρ' ἡμῖν συμβεβηκὸς ἐκθήσομαι· Σαραπίων τις ἦν παρ' ἡμῖν πιστὸς, γέρων ἄμεμπτος μὲν τὸν πολὺν διαβιώσας χρόνον, ἐν δὲ τῷ πειρασμῷ πεσὼν οὗτος, πολλάκις ἐδεῖτο καὶ οὐδεὶς προσεῖχεν αὐτῷ· καὶ γὰρ ἐτεθύκει.
P. 374 ἐν νόσῳ δὲ γενόμενος τριῶν ἑξῆς ἡμερῶν ἄφωνος καὶ ἀναίσθητος διετέλεσε. βραχὺ δὲ ἀνασφήλας τῇ τετάρτῃ προσεκαλέσατο τὸν θυγατριδοῦν. καὶ μέχρι τίνος, φησὶν, ὦ τέκνον με κατέχετε; δέομαι σπεύσατε καί με θᾶττον ἀπολύσατε, τῶν πρεσβυτέρων μοί τινα κάλεσον· καὶ ταῦτα εἰπὼν πάλιν ἦν ἄφωνος. ἔδραμεν ὁ παῖς ἐπὶ τὸν πρεσβύτερον. νὺξ δὲ ἦν κἀκεῖνος ἠσθένει. ἀφικνεῖσθαι μὲν οὐκ ἠδυνήθη. ἐντολῆς δὲ ὑπ' ἐμοῦ δεδομένης τοὺς ἀπαλλαττομένους τοῦ βίου, εἰ δέοιντο, καὶ μάλιστα εἰ καὶ πρότερον ἱκετεύσαντες τύχοιεν ἀφίεσθαι, ἵν' εὔελπιδες ἀπαλλάττων-
B ται, βραχὺ τῆς εὐχαριστίας ἔδωκε τῷ παιδαρίῳ, ἀποβρέξαι κελεύσας καὶ τῷ πρεσβύτῃ κατὰ τοῦ στόματος ἐπιστάξαι. ἐπανῆκεν
V. 298 ὁ παῖς φέρων. ἐγγύς τε γενομένῳ τῷ παιδὶ πρὶν τοῦ εἰσελθεῖν ἀνενέγκας πάλιν ὁ Σαραπίων, ἧκες, ἔφη, τέκνον; καὶ ὁ μὲν πρεσβύτερος ἐλθεῖν οὐκ ἠδυνήθη· σὺ δὲ ποίησον ταχέως τὸ προσταχθὲν, καὶ ἀπαλλάττομαι. ἀπέβρεξεν ὁ παῖς καὶ ἅμα ἐνέχεε τῷ στόματι, καὶ μικρὸν ἐκεῖνο καταβροχθίσας εὐθέως ἀπέδωκε τὸ

1] Cap. 44. 3. γέρων om. G. 15. βραχὺ τῆς] βραχύ τι G. 21. καταβροχθίσας ex Eusebio. Vulgo κατὰ βροχήσας.

Ex epistola Dionysii ad Fabium adversus Novatum.

Unum hoc exemplum apud nos visum narrabo. Serapion eiusdem nobiscum fidei consors, plures vitae annos summa cum integritate versatus, ingruente persecutionis procella lapsus, pacem deinde precatus, a nemine, quippe qui immolasset, admittebatur. Morbo postmodum correptus continuis tribus diebus vocis sensusque expers iacebat. Viribus autem circa diem quartum resumptis nepotem arcessit; et, usquequo, ait, fili mi, me detinetis? Festinate, precor, et quantocius me dimitte. Presbyterum aliquem huc advoca. Paucis ita loquuto usus loquelae rursum adimitur. Ad presbyterum puer se confert. Profunda nox incumbebat; presbyter infirmus, convenire non potuit. Lege tamen a me posita iam iam e vita migraturos, si opus haberent, atque instantius petiissent, dato viatico dimitti, ut spe bona firmati decederent; modicam eucharistiae particulam puello tradit presbyter et liquore prius madefactam in senioris os infundere praecepit. Redit itaque puer perlata secum sacramenti particula; eidemque foribus iam proximo, nondum tamen pedem in domum inferenti, derepente sensu reparato: „venisti," inquit, „fili"; presbyter licet venire non potuerit; tamen, quod iniunctum est, exsequere, mox quiete decedam. Madefacit puer particulam et confestim in os immisit. Ille sensim deglutiens, nulla mora reddidit animam. Annon liquet ad horam illam vitam viro

πνεῦμα. ἆρ' οὐκ ἐναργῶς διετηρήθη καὶ παρέμεινεν ἕως λυθῇ, καὶ τῆς ἁμαρτίας ἐξαλειφθείσης ἐπὶ πολλοῖς οἷς ἔπραξε καλοῖς ὁμολογηθῆναι δυνηθῇ; [C]

Ἐπέστειλε δὲ αὐτῷ Ναυατιανῷ πρὸς λέξιν ὧδέ πως· Διονύσιος Ναυατιανῷ ἀδελφῷ χαίρειν. εἰ ἄκων, ὥς φῄς, ἤχθης, δείξεις, ἐὰν ἀναχωρήσῃς ἑκών. ἔδει μὲν γὰρ καὶ πᾶν ὁτιοῦν παθεῖν ὑπὲρ τοῦ μὴ διακόψαι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ· καὶ ἦν οὐκ ἀδοξοτέρα τῆς ἕνεκεν τοῦ μὴ εἰδωλολατρῆσαι γενομένης ἡ ἕνεκεν τοῦ μὴ σχίσαι μαρτυρία· κατ' ἐμὲ δὲ καὶ μείζων. ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὲρ μιᾶς τις τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, ἐνταῦθα δὲ ὑπὲρ ὅλης τῆς ἐκκλησίας μαρτυρεῖ. καὶ νῦν δὲ εἰ πεῖσαί σε εἰ βιάσαιο τοὺς ἀδελφοὺς εἰς ὁμόνοιαν ἐλθεῖν, μεῖζον ἔσται σοι τοῦ σφάλματος τὸ [D] κατόρθωμα, καὶ τὸ μὲν οὐ λογισθήσεται, τὸ δὲ ἐπαινεθήσεται. εἰ δὲ ἀπειθούντων ἀδυνατοίης, σώζων σῶζε τὴν σεαυτοῦ ψυχήν. ἐρρῶσθαί σε ἐχόμενον τῆς εἰρήνης ἐν κυρίῳ εὔχομαι. θαυμασίως διὰ βραχέων μὲν λόγων, συνεκτικωτάτων δὲ ἐννοιῶν ὁ θεῖος Διονύσιος πᾶσαν πανουργίαν ἀπέκλεισε τῷ Ναυάτῳ πρόφασιν αἰτιωμένῳ τὴν τῶν ἀδελφῶν ἔνστασιν καὶ οὐ τὴν ἰδίαν θρασύτητα, τῆς κατὰ Ῥώμην ἐκκλησίας ἀπόσχισιν. ἀλλὰ καὶ τοῖς κατ' Αἴγυπτον ὁ αὐτὸς ἱερώτατος γράφει Διονύσιος περὶ μετανοίας καὶ [P. 375] τῆς τῶν ἐν τῷ διωγμῷ παραπεσόντων ἀποδοχῆς μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τὰς τῶν παραπτωμάτων τάξεις ἄριστα διεξελθών, καὶ

8. τοῦ μὴ εἰδ.] τοῦ om. G. 9. μαρτυρίᾳ ex Eusebio. Vulgo μαρτυρίαν. 20. Διονύσιος om. G. 21. ἐπιστροφὴν] ἀποστροφὴν G.

conservatam, ac tam diu remansisse inter vivos, donec in pace dimitteretur et abstersa peccati labe bonorum operum mercedem accepturus fidem denuo profiteretur?

Novato porro eidem haec verbis totidem Dionysius scripsit. Novato fratri salutem. Invitum, ut ais, a nobis abductum, si sponte redieris, declarabis. Oportuerat sane quodvis aliud incommodum potius pati, quam discidiis dei ecclesiam deturpare; neque vero eo quod iam latum, ne idolis offerretur sacrificium, aliud, ne dividatur ecclesia, perferendum martyrium minorem apud me promeretur laudem; quin immo, me iudice, maiorem etiam expetit. Illic namque in unius animae suae commodum, hic pro ecclesia universa tormenta sustinet. Nunc certe si suaseris, vel etiam fratres vi adegeris, ut in concordiam redeant, culpam admissam correctio superabit; et illa quidem non imputabitur; neque haec laude sua privata supererit. Si contumaces in salutem evincere nequeas, ipse tuam animam servato. Te, si pacem amplectaris, in domino valere opto. Paucis quidem verbis et sententiis crebro rationum acumine instructis omnem fraudis facilitatem Novato fratrum urgentem instantiam, non contumaciam, quae divisionis ab ecclesia Romana causa fuit, propriam praetendenti divinus Dionysius interclusit. Quin etiam ad eos qui erant in Aegypto sacerrimus idem Dionysius scribit epist. de poenitentia et lapsis, deque lapsis iisdem in persecutione post conversionem recipiendis, qua cunctos criminum gra-

πρὸς Κόλλωνα τῆς ἐρήμου πολιτῶν πόλεως ἐπίσκοπον ἐξαίρετον περὶ μετανοίας γραφὴν πεποίηται· καὶ ἄλλην ἐπιστρεπτικὴν πρὸς Ἀλεξανδρέας, καὶ ἑτέραν περὶ μαρτυρίου πρὸς Ὠριγένην, ὥς φησιν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Λαοδικεῦσι Θηλυμίδρους ἐπισκοποῦντος αὐτῶν, Ἀρμενίοις τε Μερουζάνους προεστῶτος αὐτῶν ἐπισκοπῆς. ἐπειδὰν δὲ Ἕλενος Ταρσοῦ Κιλικίας ἐπίσκοπος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Φιρμιλιανός τε Καππαδοκίας καὶ Θεόκτιστος Παλαιστίνης
B *ἐπίσκοποι γράμμασι Διονύσιον τοῦτον ἐδυσώπουν συνελθεῖν αὐτοῖς ἐν Ἀντιοχείᾳ διασκεψόμενον σὺν αὐτοῖς τὰ περὶ Ναυάτου, Φαβίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ ἄλλων τινῶν ὑποκατακλινομένων τῷ σχίσματι, δεξάμενος παρὰ Κορνηλίου ἐπισκόπου Ῥώμης τὴν κατὰ Ναυάτου ἐπιστολὴν, ἀντιγράφει αὐτῷ δηλῶν καὶ τὰς παρακλήσεις τῶν εἰρημένων ἀνδρῶν. ἀλλ' ἐν τούτοις Φαβίου κοιμηθέντος Δημητριανὸς ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας καθίσταται. Διονύσιος δὲ καὶ ἄλλαις διαφόροις ἐπιστολαῖς καὶ λόγοις ἱεροῖς σπουδαίως τὴν Ῥωμαίων μάλιστα ἐκκλησίαν συνιστᾶν ὑπὸ Ναυάτου ταραττομένην ἠγωνίζετο, τὸν περὶ μετανοίας πρεσβεύων ἁπανταχοῦ καὶ ὁμονοίας λόγον, ἐν οἷς καὶ διακονικὴν ἐπιστολὴν*
C *περὶ εἰρήνης δι' Ἱππόλυτον γράφει Ῥωμαίοις, καὶ ἄλλοις περὶ*
V. 299 *μετανοίας, τοῖς τε συμπεριφερομένοις ὁμολογηταῖς τῇ τοῦ Ναυάτου πλάνῃ ἰδίαν, καὶ δύο τοῖς ἐξ αὐτῶν ὁμολογητῶν ἀποστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἑνωθεῖσι.*

3. *Ἀλεξανδρείας* G. 10. *κατακλινομένων* G. 11. *σχίσματι*] Vulgo *σχήματι*. Correxi ex Eusebio. 15. *διαφοραῖς* G. 19. *ἄλλοις*] *ἄλλην* G. 21. *τοῖς* P. *ταῖς* G. *ἀποστᾶσιν* m. *ἀπόστασιν* G.

dus accurate percenset; aliam insuper egregiam de poenitentia ad Cononem Hermopolitanum praesulem dedit, nec non ad Alexandrinos alteram in idem argumentum exhortatoriam, quibus eam, quae, ut ipse testatur, de martyrio inscribitur, ad Origenem addidit; sed et ad Laodicenos, quorum antistes erat Thelymidres, et tandem ad Armenios, quibus Meruzanes praeerat episcopus alias dedit. Caeterum Heleno Tarsi Ciliciae praesuli et opinionis eiusdem consciis Firmiliano Cappadociae et Theoctisto Palaestinae, ut ad ipsos Antiochiam profectus, quae de Novato sentienda forent, discuterent, litteris compellentibus; cum iam Fabius ecclesiae Antiochenae episcopus, cum quibusdam aliis nonnihil in schisma propenderet, acceptis a Cornelio Romae episcopo in Novatum aliis litteris, respondet ipse, et de solamine a viris talis obventuro reddit certiorem. Interim Fabio e vita migrante, Demetrianus Antiochiae praeficitur. Dionysius autem, qua scriptis litteris, qua sacris tractatibus editis ecclesiam Romanam a Novato concussam confirmare moliebatur, ac de poenitentia et concordia sermones passim habebat; in quibus epistolam de pace Diaconicam per Hippolytum ad Romanos scriptam, aliam item de poenitentia et ad confessores Novati sententia circumventos dedit privatam; eiusdem demum aliae duae ad confessores a Novato discedentes et ecclesiae denuo coniunctos circumferuntur.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εψμϛ'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σμϛ'.

Ῥωμαίων κε' ἐβασίλευσε Γάλλος καὶ Βουλουσιανός.
Ῥωμαίων εἰκοστὸς δεύτερος ἐπίσκοπος Κορνήλιος ἔτη γ'. D
Ῥωμαίων εἰκοστὸς τρίτος ἐπίσκοπος Λούκιος ἔτη β'.
Ναυᾶτος αἱρεσιάρχης πρεσβύτερος Ῥώμης ἐγνωρίζετο.
Ἀντιοχείας τρισκαιδέκατος ἐπίσκοπος Φαβιανὸς ἔτη θ'.
Ἀλεξανδρείας ιδ' ἐπίσκοπος Διονύσιος ἔτη ιζ'.
Ἱεροσολύμων λζ' ἐπίσκοπος Μαζαβάνης ἔτη κα'.

Σκύθαι περαιωθέντες οἱ λεγόμενοι Γότθοι τὸν Ἴστρον ποταμὸν (P. 376) ἐπὶ Δεκίου πλεῖστοι τὴν Ῥωμαίων ἐπικράτειαν κατενέμοντο. οὗτοι τοὺς Μυσοὺς φεύγοντας εἰς Νικόπολιν περιέσχον· Δέκιος δὲ ἐπελθὼν αὐτοῖς, ὡς Δέξιππος ἱστορεῖ, καὶ τρισμυρίους κτείνας ἐλαττοῦται κατὰ τὴν μάχην, ὡς καὶ τὴν Φιλιππούπολιν ἀπολέσαι ληφθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν καὶ Θρᾷκας πολλοὺς ἀναιρεθῆναι. ἐπανιοῦσι δὲ Σκύθαις ἐπὶ τὰ σφέτερα ὁ αὐτὸς Δέκιος ἐπιθέμενος ἀναιρεῖται ἐν Ἀβρύτῳ, τῷ λεγομένῳ φόρῳ Θεμβρωνίῳ, σὺν τῷ παιδὶ διὰ νυκτὸς ὁ θεομάχος. οἵ τε Σκύθαι μετὰ πλείστων αἰχμαλώτων καὶ λαφύρων ἐπανέρχονται. καὶ τὰ στρατόπεδα βασιλέα (B) πάλαι τινὰ γενόμενον ὕπατον Γάλλον ἀναγορεύουσιν ἅμα Βουλουσιανῷ τῷ Δεκίου παιδί· οἳ καὶ βασιλεύουσι, κατὰ Δέξιππον, μῆ-

3. Βολλουσιανὸς G. 5. λούκιος AP. Λόγκιος G. 11. πλεῖστοι P. πλείστοις G. τὴν A. τῶν G. 14. φιλιππόπολιν G. 20. Vulgo Βουλουσιανοῦ. Correxit Scaliger p. 85. 21. τῷ] τοῦ G.

ANNI MUNDI 5746.

Divinae Incarnationis an. 246.

Romanorum Imperator 25 Gallus una cum Volusiano.
Romanorum episcopus 22 Cornelius annis 3.
Romanorum episcopus 23 Lucius annis 2.
Novatus presbyter haeresiarcha Romae agnoscebatur.
Antiochiae episcopus 13 Fabianus annis 9.
Alexandriae episcopus 14 Dionysius annis 17.
Hierosolymorum episcopus 37 Mazabanes annis 21.

Scythae, qui et Gotthi, Istro traiecto, Romanum imperium sub Decio depopulantur. Hi Mysos Nicopolin se recipientes obsident. Decius, ita referente Dexippo, illos ex improviso adortus ad tria millia prosternit, e praelio licet inferior Philippopoli capta exierit Thracesque plurimi in certamine perierint. Scythas porro in provinciam se referentes ad Abrytum urbem, Terebronii Forum dictam, dei hostis Decius insequens, una cum filio noctu trucidatur. Scythae captivis abductis, supellectilisque immensae copiae compotes facti lares patrios repetunt. Gallum quendam exconsulem et cum eo Volusianum Decii filium milites salutant Imperatorem. Isti, Dexippo teste, mensibus octodecim, iuxta nonnullos annis tribus, ex alio-

νας ιη΄, πράξαντες οὐδὲν ἀξιόλογον· κατὰ δὲ ἄλλους τινὰς ἔτη γ΄, καὶ καθ᾽ ἑτέρους ἔτη β΄. ἐσφάγησάν τε προδοθέντες ὑπὸ τῆς ἰδίας δυνάμεως ἐν ἀγορᾷ Φλαμενίου τῆς αὐτῆς κακοτροπίας ἐχόμενοι τῷ Δεκίῳ, ὥς πού φησιν ὁ μακάριος Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος Διονύσιος Ἑρμαμμωνῇ γράφων περὶ τοῦ Γάλλου. ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐκεῖνος ἔγνω τὸ Δεκίου κακὸν, οὐδὲ προεσκόπησε τί ποτε ἐκεῖνος
C ἔσφηλεν, ἀλλὰ πρὸς τὸν αὐτὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ γενόμενον ἔπταισε λίθον· ὃς εὐφραινομένης αὐτῷ τῆς βασιλείας καὶ κατὰ νοῦν χωρούντων τῶν πραγμάτων καὶ τοὺς ἱεροὺς ἄνδρας τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης αὐτῷ καὶ τῆς ὑγιείας πρεσβεύοντας πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν ἤλασεν. οὐκοῦν σὺν ἐκείνοις ἐδίωξε καὶ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ προσευχάς.

Τούτοις τοῖς χρόνοις ὁ μέγας καὶ θαυματουργὸς Γρηγόριος ἐν τελειότητι τῆς κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίας διέλαμπεν, οὗ μνήμην ἁρμόζουσαν ὁ Καισάριος Εὐσέβιος οὐκ οἶδα τίνος ἕνεκα, καίπερ Ὠριγένους τοῦ δυσσεβοῦς ἀλόγοις ἐνδιατρίψας ἐγκωμίοις, οὐ πεποίηται, τοῦ καθ᾽ ὅλης τῆς οἰκουμένης ἐξηχουμένου θείοις τε
D λόγοις καὶ τέρασιν ἐξαστράπτοντος, ὡς καὶ αὐτοῖς δαίμοσι προστάττειν οἷά τισιν ἀνδραπόδοις, διὰ πολλὴν πρὸς θεὸν παρρησίαν καὶ βίου καὶ λόγου καθαρότητα. νομίζω δὲ τὸν Εὐσέβιον τὸ τῆς θείας ἀρετῆς τοῦ θαυματουργοῦ καὶ θεοφόρου Γρηγορίου μέγεθος σιωπῆσαι διὰ τὸ πανταχοῦ τῶν δογμάτων ἀκέραιον καὶ ἀλλότριον τῶν Ὠριγένους λῃρημάτων καὶ τῶν Ἀρείου βλασφημιῶν, οἷς Εὐσέβιος ἐλελώβητο.

5. Διονύσιος om. G. 16. οὐδὲ ποιεῖται G.

rum calculis, duobus, nullo quod laudem sibi conciliet, facinore edito, simul imperarunt; quin immo iisdem, quibus Decius, flagitiis inhaerentes, a propriis copiis proditi in Foro Flaminii occiduntur, ut de Gallo ad Hermammonem beatus Dionysius Alexandriae praesul scriptum reliquit. Sed neque Decii fortunam adversam ipse perpendit, nec in quo peccarat, advertit; quin etiam in subiectum oculis lapidem eundem offendit; Romanae quippe rei publicae gratus et rerum successu laetus, sacros viros de pace et salute interpellantes ad deum transmisit et una cum illis pro se oblatas preces avertit.

Hac aetate magnus et miraculorum patrator Gregorius Christianae philosophiae perfectione splendebat, quo dignam memoriam Caesariensis Eusebius, (cuius tamen causa ignotum hactenus), putidis licet et a ratione alienis impii Origenis laudibus immoretur, nullam facit; eius, inquam, cuius nomen per orbem universum auditur, quique divinis verbis prodigiisque adeo claruit, ut ex ea quam habuit in deum fiducia, morumque ac sermonum puritate, daemonibus ipsis tanquam mancipiis imperarit. Eusebium autem Thaumaturgi deiferique patris Gregorii divinam virtutem silentio praeteriisse arbitror, propter incerta passim et a fide aversa Origenis deliria et Arii, qua Eusebius erat infectus, blasphemam sententiam.

Ὁ αὐτὸς Εὐσέβιος καὶ τὸ Κυπριανοῦ τοῦ μεγάλου Καρθα- V. 300
γένης τῆς κατὰ Λιβύην ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος σεσίγηκε μαρ-
τύριον κατὰ Γάλλον καὶ Βουλουσιανὸν, εἰσάγων αὐτὸν περιεῖναι
τῷ βίῳ καὶ τὴν ἐν Καρθαγένῃ σύνοδον συστησάμενον κατὰ τῶν
μὴ δεχομένων τινὰς τῶν ἐξ αἱρέσεων ἀναβαπτίζεσθαι, παλαιοῦ,
φησὶν, ἔθους κεκρατηκότος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μόνῃ τῇ διὰ τῶν
χειρῶν ἐπιθέσει τούτους καθαίρειν καὶ εὐχῇ. ὁ δέ γε θεολογικώ- P. 877
τατος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζοῦ ἐν τῷ εἰς Κυπριανὸν λόγῳ κατὰ
Δέκιόν φησιν αὐτὸν τελειωθῆναι.

Κατὰ τὸν Γάλλου χρόνον ἑβδομηκοστὸν ἄγοντα ἔτος λέγει τεθνάναι τὸν Ὠριγένην Εὐσέβιος, προστεθεικότα δηλονότι τὸν ψυχικὸν θάνατον τοῖς ἀσεβείας δόγμασι.

Πρῶτον Κυπριανῷ δογματίσαντι διὰ λουτροῦ τινας τῶν ἐξ
αἱρέσεων ἐπιστρέφοντας ἀποκαθαίρεσθαι Στέφανος μετὰ Λού-
κιον τῶν Ῥωμαίων διέπων θρόνον ἀντέπεσεν, ὡς νεώτερόν τι
παρὰ τὴν κρατήσασαν καινοτομοῦντι συνήθειαν. Στεφάνῳ τού- B
τῳ Ῥώμης ἐπισκόπῳ τὴν πρώτην περὶ βαπτίσματος ὁ μέγας ἐπι-
στέλλει Διονύσιος, καὶ αὖθις περὶ τοῦ κατὰ Κυπριανὸν δόγμα-
τος παραινεῖ πλεῖστα γράφων, τῶν ἁπανταχοῦ ἐκκλησιῶν εἰρη-
νευουσῶν ἐκ τῆς Ναυάτου δυσχερείας, καὶ αὐτὸν εἰρηνεύειν, οὕ-
τως γράφων ἑξῆς.

1. Εὐσέβιος] Histor. eccles. VII, 8. τὸ P. τῷ G. τοῦ μεγάλου Κυπριανοῦ G. 2. μαρτύριον P. μυστήριον G. 5. τινὰς τῶν] τῶν om. G. 6. φησὶν om. G. 10. τὸν] τε m. 11. Εὐσέβιος] VII, 1. 12. τοῖς] τῆς G. 13. Πρῶτον] πρώτῳ Barber. 17. τῆς Ῥώμης G. 20. οὕτω G.

Eusebius idem magni Cypriani Carthaginensis in Africa episcopi et martyris, testimonium sub Gallo et Volusiano editum tacuit, diutiusque superstitem refert et Carthaginensem synodum adversus eos qui quosdam ex haeresi ad ecclesiam accedentes baptizari prohiberent, et retentam hactenus antiquam consuetudinem, qua non baptismi iteratione, sed sola manuum impositione et orationibus expiandos censerent, eius auctoritate convocatam asserit. Verum Gregorius Nazianzi praesul theologica scientia reliquos superans Decii aetate martyrio consummatum scribit edito de laudibus eius opusculo.

Origenem annum agentem septuagesimum sub Gallo diem ultimum obiisse ponit Eusebius, quo tempore animae mortem impietatis dogmatibus adiunxit.

Cypriano inter primos defendenti quosdam ex haeresi conversos sacro baptismi ritu lustrandos Stephanus post Lucium Romanam sedem moderandam consequutus, ceu praeter receptam ab antiquo consuetudinem novum aliquid inducere molienti constanter se opposuit. Eidem Stephano Romanae urbis episcopo magnus Dionysius primam de baptismo scribit epistolam; rursumque circa Cypriani sententiam, data post Novati procellas ecclesiis quibusdam pace, prolixius hortatus edisserit, ipsumque ut pacem agat, in hunc modum admonet.

Ἐκ τῆς Διονυσίου ἐπιστολῆς περὶ βαπτίσματος πρὸς Στέφανον ἐπίσκοπον Ῥώμης παραινετική.

C Ἴσθι οὖν ἀδελφὲ ὅτι ἥνωνται πᾶσαι αἱ πρότερον διεσχισμέναι κατά τε τὴν ἀνατολὴν ἐκκλησίαι καὶ ἔτι προσωτέρω, καὶ πάντες εἰσὶν ὁμόφρονες οἱ πανταχοῦ προεστῶτες, χαίροντες καθ' ὑπερβολὴν ἐπὶ τῇ παρὰ προσδοκίαν εἰρήνῃ γενομένῃ. Δημητριανὸς ἐν Ἀντιοχείᾳ, Θεόκτιστος ἐν Καισαρείᾳ, Μαζαβάνης ἐν Αἰλίᾳ, Μαρῖνος ἐν Τύρῳ κοιμηθέντος Ἀλεξάνδρου, Ἡλιόδωρος ἐν Λαοδικείᾳ ἀναπαυσαμένου Θηλυμίδρους, Ἕλενος ἐν Τάρσῳ, καὶ πᾶσαι αἱ τῆς Κιλικίας ἐκκλησίαι, Φιρμιλιανὸς καὶ πᾶσα Καππαδοκία· τοὺς γὰρ περιφανεστέρους μόνους τῶν ἐπισκόπων ὠνόμασα, ἵνα μήτε μῆκος τῇ ἐπιστολῇ μήτε βάρος ἄγω
D τῷ λόγῳ. αἱ μέντοι Συρίας ὅλαι καὶ ἡ Ἀραβία οἷς ἐπαρκεῖσθαι ἑκάστοτε καὶ οἷς ἐπεστείλατε τῇ Μεσοποταμίᾳ καὶ συνελόντι εἰπεῖν ἀγαλλιῶνται πᾶσαι πανταχοῦ τῇ ὁμονοίᾳ καὶ φιλαδελφίᾳ δοξάζοντες τὸν θεόν. ταῦτα μὲν ὁ Διονύσιος δυσὶν ἔτεσι προστάντι Στεφάνῳ τῆς ἐκκλησίας Ῥώμης καὶ τελευτήσαντι γράφει καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια κατευνάζων πρὸς εἰρήνην.

Ξύστῳ δὲ μετὰ Στέφανον τὸν θρόνον διαδεξαμένῳ δευτέραν ἐπιστολὴν ὁ αὐτὸς Διονύσιος γράφει, ἐν ᾗ τὴν γνώμην Στε-

3. Ἴσθι ex Eusebio VII, 5. Vulgo Ἡσθην. 4. προσωτέρω Barber. Vulgo περισσωτέρῳ. 8. μαρῖνος A. Μαριναῖος G. 9. Vulgo Θηλυμήδρους. 15. τῇ] τε A. 18. καταυνάζων A.

Ex Dionysii epistola de baptismo ad Stephanum Romae episcopum exhortatio.

Scias insuper, frater, divisas hucusque ab invicem orientis ecclesias in concordiam rediisse; eoque laetitia crescit amplior, quo cuncti ecclesiarum praefecti unanimes esse dignoscuntur et data praeter exspectationem pace supra modum gratulari. In his sunt Demetrianus Antiochiae, Theoctistus Caesareae, Mazabanes Aeliae, Marinus post Alexandri obitum Tyri, Heliodorus translato Thelymidre Laodiceae, Helenus Tarsi episcopi; omnes pariter Ciliciae ecclesiae, Firmilianus et Cappadocia cuncta, (solos namque illustriores episcoporum nominatos volui, ne litteris prolixitatem vel addam sermonibus molestiam), Syriae deinde civitates cunctae et Arabia, quas quotidie studio vestro fovetis et ad quas litteras etiam dedistis; Mesopotamia quoque, Pontus et Bithynia et, ut verbo complectar, omnes ubique summo gaudio collaetantur et pro reparata concordiae fraternae dilectione gloriam deo reddunt. Haec sane et his similia Dionysius pacem suasurus ad Stephanum annis iam duobus Romanam ecclesiam moderantem et deinde passione coronatum scripsit.

Ad Xystum autem post Stephani obitum praesulis dignitatem assequutum secundam Dionysius idem misit epistolam, qua non Stephani modo

φάνου καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων περὶ τῆς αὐτοῦ Στεφάνου γνώμης ἐπίκρισιν δηλοῖ λέγων·

Τοῦ αὐτοῦ Διονυσίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς πρὸς Ξύστον δευτέρας ἐπιστολῆς περὶ βαπτίσματος. P. 378 V. 301

Ἐπιστάλκει μὲν οὖν πρότερον καὶ περὶ Ἑλένου καὶ περὶ Φιρμιλιανοῦ καὶ πάντων τῶν τε ἀπὸ Κιλικίας καὶ Καππαδοκίας καὶ δηλονότι Γαλατίας καὶ πάντων τῶν ἑξῆς ὁμορρούντων, ὡς οὐδὲ ἐκείνοις κοινωνήσων διὰ τὴν αὐτὴν ταύτην αἰτίαν, ἐπειδὴ τοὺς αἱρετικοὺς, φησὶν, ἀναβαπτίζουσι. καὶ σκόπει τὸ μέγεθος τοῦ πράγματος. ὄντως γὰρ δόγματα περὶ τούτου γέγονεν ἐν ταῖς μεγίσταις τῶν ἐπισκόπων συνόδοις, ὡς πυνθάνομαι, ὥστε τοὺς B προσιόντας ἐξ αἱρέσεων προκατηχηθέντας, εἶτα ἀπολούεσθαι καὶ ἀνακαθαίρεσθαι τὸν τῆς παλαιᾶς καὶ ἀκαθάρτου ζύμης ῥύπον. καὶ περὶ τοῦ Ναυάτου πάντων δεόμενος ἐπέστειλα· καὶ μεθ' ἕτερα· καὶ τοῖς ἀγαπητοῖς δὲ ἡμῶν καὶ συμπρεσβυτέροις Διονυσίῳ καὶ Φιλήμονι συμψήφοις πρότερον Στεφάνῳ γενομένοις, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν μοι γράφουσι, πρότερον μὲν ὀλίγα, καὶ νῦν δὲ διὰ πλειόνων ἐπέστειλα. τούτοις ἐπάγει καὶ περὶ τῶν κατὰ Σαβέλλιον τὸν κατὰ Λιβύην αἱρετικὸν ταῦτα. περὶ τοῦ νῦν κινηθέντος ἐν τῇ Πτολεμαΐδι τῆς Πενταπόλεως δόγματος οὕτως ἀσε-

5. ἐπιστάλκη A. πρότερον καὶ] καὶ om. G. 7. ὁμορρούντων A, ὁμοφρονούντων G. 10. ὄντως P. οὕτω G. 15. καὶ τοῖς συμπρεσβυτέροις G. 17. καὶ νῦν δὲ] καὶ om. G.

sensum, verum etiam reliquorum episcoporum de Stephano iudicium manifestat, dicens.

Ex Dionysii eiusdem Alexandrini episcopi epistola secunda de baptismate ad Xystum.

De Heleno, deque Firmiliano, tum de aliis Ciliciae, Cappadociae, adde et Galatiae episcopis et aliis cunctis sententiam istam deinceps sectatis iam scripserat, qua de causa nullam se cum eis communionem habere, qui ex haeresi conversos denuo baptizent, testatur. Rei vero magnitudinem attendas velim. In celebrioribus enim episcoporum conciliis, prout mihi nunciatum est, edita decreta percepi; uti qui abiecta haereseos impietate ad nos accedunt, Christianis fidei rudimentis primum imbuantur, tum baptismi aquis loti veteris et immundi fermenti sordibus expientur. Et Novati quidem occasione precibus aeque ac scriptis cunctos sollicitavi. Praemissis adiungit. Sane ad dilectos nostros compresbyteros Dionysium et Philemonem Stephano primitus assentientes, et paucis primum, nunc vero prolixius scripto mecum tractantes, litteras dedi. De Sabellio deinde novas opiniones circa Libyae regionem disseminante subnectit. De recentiore sententia Ptolemaide Pentapoleos suborta, impia penitus, blasphe-

C βοῦς καὶ βλασφημίαν πολλὴν ἔχοντος, περί τε τοῦ παντοκράτορος θεοῦ πατρὸς καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπιστίαν τε πολλὴν περὶ τοῦ μονογενοῦς παιδὸς αὐτοῦ καὶ πρωτοτόκου πάσης κτίσεως τοῦ ἐνανθρωπήσαντος λόγου, εἰς ἀναισθησίαν δὲ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐλθόντων ἑκατέρωθεν πρὸς ἐμοῦ καὶ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν διαλεξομένων ἐπέστειλά τινα, ὡς ἠδυνήθην παρασχόντος τοῦ θεοῦ διδασκαλικώτερον ὑφηγούμενος, ὧν τὰ ἀντίγραφα ἔπεμψά σοι. ταῦτα ἐν τῷ δευτέρῳ διεξελθὼν περὶ βαπτίσματος λόγῳ πρὸς Ξύστον ὁ θεῖος Διονύσιος θαυμαστήν τινα θεοπτίαν ἐν τῷ τρίτῳ περὶ βαπτίσματος διέξεισι, πρὸς Φιλήμονα πρεσβύτερον Ῥώμης γράφων.

D **Ἐκ τοῦ πρὸς Φιλήμονα πρεσβύτερον Ῥώμης τρίτου λόγου περὶ βαπτίσματος Διονυσίου Ἀλεξανδρέως καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ὁράσεως.**

Ἐγὼ δὲ καὶ τοῖς συντάγμασι καὶ ταῖς παραδόσεσι τῶν αἱρετικῶν ἐνέτυχον, χραίνων μέν μου πρὸς ὀλίγον τὴν ψυχὴν ταῖς παμμιάροις αὐτῶν ἐνθυμήσεσιν, ὄνησιν δὲ ταύτην ἀπ' αὐτῶν λαμβάνων, τὸ ἐξελέγχειν αὐτοὺς παρ' ἐμαυτῷ καὶ πολλῷ πλέον
P. 379 βδελύττεσθαι. καὶ δή τινος ἀδελφοῦ πρεσβυτέρων ἀπείργοντος καὶ δεδιττομένου συμφύρεσθαι τῷ τῆς πονηρίας αὐτῶν βορβόρῳ, λυμανεῖται γάρ τὴν ψυχὴν τὴν ἐμαυτοῦ, καὶ ἀληθῆ λέγοντος ὡς ᾐσθόμην, ὅραμα θεόπεμπτον προσελθὸν ἐπέρρωσέ με, καὶ

4. ἀνθρωπήσαντος G. εἰς om. G. 12. τοῦ m. τῆς G.

miarumque agmen in domini nostri Iesu Christi patrem et deum omnipotentem evomente, et in unigenitum eius filium et creaturae omnis primogenitum verbum carnem factum defectum omnem, in sanctum vero spiritum sensum fidei nullum depromente, confluentibus ad me cum scripto, tum viva voce dissertaturis fratribus, quam potui, deusque largitus est doctrinam in epistolis aperui, quarum exemplaria fideliter exscripta misi. Haec tractatu secundo de baptismo ad Xystum sacer Dionysius; miram porro circa baptismum visionem tertio ad Philemonem Romanum presbyterum misso narrat.

Ex Dionysii Alexandrini tractatu tertio de baptismo ad Philemonem Romae presbyterum.

De visione circa illum habita.

Ego quidem libros ab haereticis editos, doctrinamque ab eis traditam evolvebam et ad breve tempus licet scelestissimis eorum opinionibus animam inquinaverim, ea nihilo secius utilitatis accessio mihi facta est, ut iam a me ipso facile refellam et animosius longe respuam. Certe ex presbyteris frater quidam prohibebat, et ne perversitatis illorum coeno foedarer, deterrebat. Virus namque animam sensim pervadere, eumque vera enunciasse iam experto, visio caelitus missa vacillantem animum firmavit et

λόγος πρός με γενόμενος προσέταξε διαρρήδην λέγων· πᾶσιν ἐντύγχανε οἷς ἂν εἰς χεῖρας λάβοις. διευθύνειν γὰρ ἕκαστα καὶ δοκιμάζειν ἱκανὸς εἶ καὶ σοὶ γέγονε τοῦτο ἐξ ἀρχῆς καὶ τῆς πίστεως αἴτιον. ἀπεδεξάμην τὸ ὅραμα, ὡς ἀποστολικῇ φωνῇ συντρέχον τῇ λεγούσῃ πρὸς τοὺς δυνατωτέρους· γίνεσθε δόκιμοι τραπεζῖται. πρὸς τούτους εἰπὼν περὶ πασῶν αἱρέσεων ἐπάγει· τοῦτον ἐγὼ τὸν κανόνα καὶ τὸν τύπον παρὰ τοῦ μακαρίου πάππα ἡμῶν B Ἡρακλᾶ παρέλαβον. τοὺς γὰρ προσιόντας ἀπὸ τῶν αἱρέσεων καὶ V. 302 τῆς ἐκκλησίας ἀποστάντας, μᾶλλον δὲ οὐδ' ἀποστάντας, ἀλλὰ συνάγεσθαι μὲν δοκοῦντας, καταμηνυθέντας δὲ ὡς προσφοιτῶντάς τινι τῶν ἑτεροδιδασκαλούντων ἀπελάσας τῆς ἐκκλησίας, δεομένους οὐ προσήκατο, ἕως δημοσίᾳ πάντα ὅσα ἀκηκόασι παρὰ τοῖς ἀντιθεμένοις ἐξέφρασαν, καὶ τότε συνήγαγεν αὐτούς, οὐ δεηθεὶς ἑτέρου βαπτίσματος ἐπ' αὐτῶν. τοῦ ἁγίου γὰρ πρότερον παρ' αὐτοῦ τετυχήκεισαν. εἶτα λεπτῶς περὶ τοῦδε τοῦ δόγματος διεξελθὼν ἐπιφέρει βεβαιῶν αὐτῷ· μεμάθηκα καὶ τοῦτο ὅτι μὴ νῦν οἱ ἐν Ἀφρικῇ τοῦτο μόνον παρεισήγαγον, ἀλλὰ καὶ πρὸ πολλοῦ κατὰ τοὺς πρὸ ἡμῶν ἐπισκόπους ἐν ταῖς πολυανθρωποτά- C ταις ἐκκλησίαις καὶ ταῖς συνόδοις τῶν ἀδελφῶν, ἐν Ἰκονίῳ καὶ Συνάδοις καὶ παρὰ πολλοῖς τοῦτο ἔδοξεν, ὧν τὰς βουλὰς ἀνατρέπων εἰς ἔριν αὐτοὺς καὶ φιλονεικίαν ἐμβάλλειν οὐχ ὑπομένων· οὐ γὰρ μετακινήσεις, φησίν, ὅρια τοῦ πλησίον σου, ἃ ἔθεντο

1. λόγος ex Eusebio. Vulgo λόγοις. ἐντύγχανε P. ἐτύγχανεν G. 3. εἶ] ἢ A. 4. συντρέχων A. 11. τοὺς δεομένους G. 15. παρ'] ἀπ' G. τοῦ om. G. 16. καὶ] δὲ G. 21. ὑπομένω G.

vox ad aures delapsa verbis istis manifesto loquuta est. Libros omnes manibus obvios perlege. Eo namque sensu praeditus es, ut singula examinare et corrigere queas; ipsum enim est quod tuae ad fidem vocationis prima fuit origo. Visionem, ceu apostolicae voci consentientem excepi, ubi firmiores alloquitur. Probati Trapezitae estote. De cunctis in universum haeresibus haec subiungit. Hanc ego regulam et institutum a beatae memoriae papa nostro Heracla ipso dictante accepi, ecclesiae nimirum desertores, ad eam reversos, maxime autem qui ecclesiae communionem semper tenuisse iactarent, at certe alienae a nobis doctrinae auctoribus adhaesisse delatos ab ecclesia depulit, nec admitti precantes prius admisit, quam cuncta ab adversariis audita eiurarent; quo ab eis praestito, aliud baptisma necessarium non esse ratus, quod eius id manibus suscepissent, eos ecclesiae restituit. Cunctis porro dogmatis istius articulis sigillatim perpensis, priora confirmaturus subinfert. Hoc sane didici, quod non Africae modo praesules ritum istiusmodi induxerint, verum etiam aetate nostra paulo superiore in ecclesiis copiosa plebe refertis, in fratrum conventibus, Iconii et Sinadis et apud plerosque hoc fuisse decretum, quorum sententiam repulsurus ad disputationum disputationumque conflictus provocare non fert animus. Non enim, inquit, proximi tui terminos a maio-

οἱ πατέρες σου. ταῦτα καὶ ἐν τῇ τρίτῃ περὶ βαπτίσματος ἐπιστολῇ ἣν Διονυσίῳ πρεσβυτέρῳ Ῥώμης ἐπιστέλλει τῷ καὶ τὸν θρόνον μετὰ βραχὺ διαδεξαμένῳ ἀνδρὶ λογίῳ καὶ θαυμαστῷ ταῦτά φησιν·

D Ἐκ τῆς Διονυσίου Ἀλεξανδρείας ἐπισκόπου τετάρτης ἐπιστολῆς περὶ βαπτίσματος γραφείσης Διονυσίῳ πρεσβυτέρῳ Ῥώμης.

Ναυατιανῷ μὲν γὰρ εὐλόγως ἀπεχθανόμεθα διακόψαντι τὴν ἐκκλησίαν, καί τινας τῶν ἀδελφῶν εἰς ἀσεβείας καὶ βλασφημίας ἑλκύσαντι, καὶ περὶ θεοῦ διδασκαλίαν ἀνοσιωτάτην ἐπικλύσαντι, καὶ τῷ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς ἀνηλεῆ συκοφαντοῦντι· ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις καὶ τὸ λουτρὸν ἀθετοῦντι τὸ ἅγιον καὶ τήν τε πρὸ αὐτοῦ πίστιν καὶ ὁμολογίαν ἀνατρέποντι,
P. 380 τό τε πνεῦμα ἅγιον ἐξ αὐτῶν, ἢ καὶ τίσιν ἐλπίσιν τοῦ παραμεῖναι, ἢ καὶ ἐπανελθεῖν πρὸς αὐτούς, παντελῶς φυγαδεύοντι.

Καὶ ἡ πέμπτη δὲ αὐτῷ πρὸς τὸν Ῥωμαίων ἐπίσκοπον Ξύστον ἐγέγραπτο, ἐν ᾗ πολλὰ κατὰ τῶν αἱρετικῶν εἰπὼν τοιοῦτόν τι κατ' αὐτὸν γεγονὸς ἐκτίθεται λέγων· καὶ γὰρ ὄντως, ἀδελφέ, καὶ συμβουλῆς δέομαι καὶ γνῶσιν αἰτῶ παρά σοῦ, τοιούτου τινός μοι προσελθόντος πράγματος, δεδιὼς μὴ παρασφάλλωμεν. τῶν γὰρ συναγομένων ἀδελφῶν πιστὸς νομιζόμενος ἀρχαῖος καὶ

10. καὶ περὶ — διδασκαλίαν ex Eusebio VII, 8. Vulgo καὶ ταῖς περὶ — διδασκαλίαις. ἀνοσιωτάτην A. ἀνοσιωτάτως G. 11. ἀνηλεῆ Eusebius. Vulgo ἀνελεεῖ. 13. τήν τε] τήνδε G.

ribus tuis positos transferes. Epistola vero de baptismo tertia ad Dionysium Romae presbyterum, virum eruditione et virtute conspicuum pontificiam sedem postmodum brevi adeptum, haec totidem verbis scribit.

Ex Dionysii Alexandriae episcopi epistola quarta de baptismo ad Dionysium Romae presbyterum.

Novatiano certe iure succensemus, qui discidit ecclesiam et fratrum nonnullos scelestissima de deo opinione imbutos in impiam blasphemamque sententiam induxit, qui dominum nostrum Iesum Christum velut inclementem calumniatur et sacrum insuper lavacrum irritat, qui fidem fideique professionem aliquot iam retro saeculis superiorem evertit, qui sanctum denique spiritum fiduciam licet eius in sese praesentiae ac morae et eiusdem in se regressus concipiant spem, longe tamen depellit et fugat.

Epistola eius quinta ad Xystum Romanum antistitem scripta est, qua multis adversus haereticos enunciatis, rem suo tempore gestam in hunc modum narrat. Vere, frater, consilio tuo opus mihi est, iudicium tuum expeto, et tanti momenti ad me delato negotio, vereor ne fraudem patiar. Ad fratrum enim ecclesiae adlectorum senex quidam pertinere existimatus,

πρὸ τῆς ἐμῆς χειροτονίας, οἶμαι δὲ καὶ τῆς τοῦ μακαρίου Ἡρακλᾶ καταστάσεως τῆς συναγωγῆς ὑπόγυον βαπτιζόμενος περιτυχών, καὶ τῶν ἐπερωτήσεων καὶ τῶν ἀποκρίσεων ἐπακούσας, προσ- B ῆλθέ μοι κλαίων καὶ καταθρηνῶν ἑαυτόν· καὶ πίπτων πρὸ ποδῶν μου ἐξομολογούμενος μὲν καὶ ἐξομνύμενος τὸ βάπτισμα, ὃ παρὰ τοῖς αἱρετικοῖς βεβαπτίσθαι μὴ τοιοῦτον εἶναι, μηδὲ ὅλως ἔχειν τι ἐπᾶραι τοῖς ὀφθαλμοῖς πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν ἀνόμων ἐκείνων ῥημάτων καὶ πραγμάτων ὁρμώμενος· καὶ διὰ τοῦτο δεόμενος τῆς εἰλικρινεστάτης ταύτης καθάρσεως καὶ παραδοχῆς καὶ χάριτος τυχεῖν· ὅπερ ἐγὼ μὲν οὐκ ἐτόλμησα ποιῆσαι, φήσας αὐταρκῆ τὴν πολυχρόνιον αὐτῷ κοινωνίαν εἰς τοῦτο γεγονέναι. εὐχαριστίας γὰρ ὑπακούσαντα καὶ συνεπιφθεγξάμενον τὸ ἀμὴν καὶ τραπέζῃ παραστάντα καὶ χεῖρας εἰς ὑποδοχὴν τῆς ἁγίας τροφῆς ἐκτείναντα C καὶ ταύτην καταδεξάμενον καὶ τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ V. 303 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετασχόντα ἱκανὸν χρόνον οὐκ ἂν ἐξ ὑπαρχῆς ἀνασκευάζειν ἐπιτολμήσαιμι. θαρσεῖν δὲ ἐκέλευον καὶ μετὰ βεβαίας πίστεως καὶ ἀγαθῆς ἐλπίδος τῇ μετοχῇ τῶν ἁγίων προσιέναι. ὁ δὲ οὔτε πενθῶν παύεται πέφρικέ τε τῇ τραπέζῃ προσιέναι καὶ μόλις παρακαλούμενος συνεστάναι ταῖς προσευχαῖς ἀνέχεται. ἐπὶ ταῖς προειρημέναις φέρεταί τις ἄλλη τοῦ αὐτοῦ περὶ βαπτίσματος ἐπιστολὴ ἐξ αὐτοῦ καὶ ἧς ἡγεῖτο παροικίας Ξύστῳ καὶ τῇ κατὰ Ῥώμην ἐκκλησίᾳ προσπεφωνημένη, ἐν ᾗ

4. τῶν κοδῶν G. 6. βεβάπτισται G. 9. καὶ χάριτος ex Eusebio. Vulgo ἐν χάριτος. 18. οὔτε] οὐδὲ G. 22. Ξύστῳ Eusebius. Vulgo Ξύστος.

et iam ante promotionis meae tempus, reor etiam ante B. Heraclam institutum communi societati adscriptus, cum forte lustrandorum ritibus adforet et interrogatorum responsionumque vicibus attentius aurem praeberet, flens ubertim, et sortem propriam deplorans ad pedes meos procumbit, et ex animo confessus, quo ab haereticis initiatus erat, baptismum exsecratur; mysterium, quod vidit, in se non observasse, neque vero nunc habeat, quo in caelum oculos cum fiducia sustollat, a sacrilegis illis ritibus et verbis primum erumpere sibi visus; quare purissimam illam baptismi expiationem, iteratamque ad ecclesiam unionem nova gratia consequi postulare. Petitis annuere non quidem ausus sum, qui annosam illam cum ecclesia communionem sufficere affirmarem. Nam qui grates deo referri audiyisset, qui, amen, respondisset, sacrae mensae adstitisset et ad caelestis cibi susceptionem extendisset manus et eo sumpto corporis et sanguinis domini nostri Iesu Christi diutino tempore consortium iniisset, eum ex integro renovare non praesumebam; quare bono animo esse iussum cum indubia fide et certa spe ad sacrorum perceptionem hortabar accedere. Ille modo luctibus non posito, ad mensam accedere exhorruit et in ecclesia vix inter precandum etiam rogatus consistere sustinuit. Praeter memoratas alia de baptismo eiusdem epistola ab eo pariter et ab ecclesia quam regebat Xysto Romanaeque ecclesiae nuncupata circumfertur; qua de subiecta

D διὰ μακρᾶς ἀποδείξεως τὸν περὶ τοῦ ὑποκειμένου ζητήματος παρατείνει λόγον. καὶ ἄλλη δέ τις αὐτοῦ μετὰ ταῦτα φέρεται πρὸς τὸν κατὰ Ῥώμην Διονύσιον ἡ περὶ Λουκιανοῦ. καὶ περὶ μὲν τούτων τοσαῦτα.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εψμη΄.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σμη΄.

Ῥωμαίων κϛ΄ ἐβασίλευσεν Οὐαλεριανὸς καὶ Γαλιηνὸς ἔτη ιε΄.
Περσῶν γ΄ ἐβασίλευσεν Ὁρμίσδας ἔτος ἕν.
Περσῶν δ΄ ἐβασίλευσεν Οὐαραράνης ἔτη γ΄.
P. 381 Ῥώμης ἐπίσκοπος κδ΄ Στέφανος ἔτη β΄.
Ῥώμης ἐπίσκοπος κε΄ Ξύστος ἔτη θ΄.
Ῥώμης ἐπίσκοπος κϛ΄ Διονύσιος ἔτη η΄.
Ἀντιοχείας τεσσαρεσκαιδέκατος ἐπίσκοπος Δημητριανὸς ἔτη δ΄.
Ἀντιοχείας ιε΄ ἐπίσκοπος Παῦλος ὁ Σαμοσατεὺς ἔτη η΄.
Οὗτος ἐξώσθη θείᾳ ψήφῳ καὶ κρίσει πατέρων ἁγίων τὴν Ἀρτέμωνος ἀνανεωσάμενος αἵρεσιν.
B Ἀντιοχείας ἑκκαιδέκατος ἐπίσκοπος Δομνῖνος ἔτη γ΄.
Ἀλεξανδρείας τεσσαρεσκαιδέκατος ἐπίσκοπος Διονύσιος ἔτη ιζ΄.
Ἀλεξανδρείας πεντεκαιδέκατος ἐπίσκοπος Μάξιμος ἔτη η΄.
Ἱεροσολύμων τριακοστὸς ἕβδομος ἐπίσκοπος Μαζαβάνης ἔτη κα΄.

2. μετὰ] κατὰ G. 6. Vulgo ἔτος. 7. οὐαλλεριανὸς A. Vulgo Γαλινός. 15. τῶν πατέρων G.

quaestione longum instituit tractatum. Alia quoque in idem argumentum ad Dionysium Romanum habetur epistola, cui titulus est: de Luciano. Verum de his dicta sufficiant.

ANNI MUNDI 5748.

Divinae Incarnationis an. 248.

Romanorum Imperator 26 Valerianus cum Gallieno annis 15.
Persarum rex 3 Ormisdas anno uno.
Persarum rex 4 Vararanes annis 3.
Romae episcopus 24 Stephanus annis 2.
Romae episcopus 25 Xystus annis 9.
Romae episcopus 26 Dionysius annis 8.
Antiochiae episcopus 14 Demetrianus annis 4.
Antiochiae episcopus 15 Paulus Samosatenus annis 8.
Hic Artemonis renovata haeresi, divino iudicio, sanctorumque patrum sententia sede motus est.
Antiochiae episcopus 16 Domninus annis 3.
Alexandriae episcopus 14 Dionysius annis 17.
Alexandriae episcopus 15 Maximus annis 8.
Hierosolymorum episcopus 37 Mazabanes annis 21.

Μετὰ Γάλλον καὶ Βουλουσιανὸν τὸν Δεκίου παῖδα διαδέχεται τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν κατὰ μὲν τοὺς πλείστους Οὐαλεριανὸς καὶ Γαλιηνὸς παῖς αὐτοῦ. τούτων ἀναιρεθέντων προδοσίᾳ καὶ τῆς οἰκείας δυνάμεως, ὡς προείρηται, κρατοῦσι τῆς αὐτῆς ἀρχῆς ἔτη ιε', κατὰ δέ τινας Αἰμιλιανὸς τριετῆ προΐσταται χρόνον, C καὶ τούτου κατὰ γνώμην ἀναιρεθέντος Οὐαλεριανοῦ ὁ αὐτὸς Οὐαλεριανὸς Ῥωμαίων βασιλεὺς ἀνεδείχθη.

Ἐπὶ Οὐαλεριανοῦ δὲ καὶ Γαλιηνοῦ πάλιν οἱ Σκύθαι διαβάντες τὸν Ἴστρον ποταμὸν τήν τε Θρᾴκην ἐλῄισαν καὶ Θεσσαλονίκην ἐπολιόρκησαν τὴν Ἰλλυρίδα πόλιν, οὐδὲν ἄριστον ἐπ' αὐτῇ δράσαντες τῇ τῶν φυλάκων ἀνδρείᾳ. διὰ τοῦτο ταραχθέντες Ἕλληνες τὰς Θερμοπύλας ἐφρούρησαν· τότε τεῖχος Ἀθηναῖοι ἀνῳκοδόμησαν καθαιρεθὲν ἀπὸ τῶν Σύλλου χρόνων, Πελοποννήσιοι δὲ ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν τὸν Ἰσθμὸν διετείχισαν, οἱ δὲ Σκύθαι μετὰ πολλῶν λαφύρων εἰς τὰ ἴδια ἦλθον.

Ἐπὶ τούτοις καὶ Σαπώρης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς καταδραμὼν Συρίαν ἦλθεν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ πᾶσαν Καππαδοκίαν ἐδῄωσε. D τοῦ δὲ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ λιμώξαντος ἐν Ἐδέσῃ, καὶ διὰ V. 304 τοῦτο ταραχθέντος Οὐαλεριανὸς πτοηθεὶς καὶ σχηματισάμενος ἐπὶ δευτέραν ἰέναι μάχην ἑαυτὸν προὔδωκε τῷ Περσῶν βασιλεῖ Σαπώρῃ, συνθέμενος καὶ τὴν τοῦ πλήθους προδοσίαν, ἣν αἰσθόμενοι Ῥωμαῖοι μόλις διέφυγον ὀλίγων ἀναιρεθέντων. οὓς κα-

3. Vulgo Γαλινὸς et infra Γαλινοῦ. 16. καὶ] καὶ ὁ G. 17. Vulgo ἐδίωσεν. Correxit Scaliger p. 85. 19. ταραχθέντας A. 20. τῷ] τῶν A. 21. τοῦ πλήθους προδοσίαν P. αὐτοῦ στρατείαν προδόσει G.

Post Gallum et Volusianum Decii filium, Valerianus, ut pluribus placet, cum filio Gallieno suscepit imperium. Illis, ut praemisimus, proprii exercitus proditione sublatis, isti potestatem eandem consequuntur annis quindecim. Aemilianum tamen triennali imperio eos praecessisse affirmant; quo ex Valeriani consensu neci tradito, ipse Valerianus Romanorum Imperator proclamatus est.

Valeriano et Gallieho imperantibus Scythae traiecto flumine Istro Thraciam rursum praedati Thessalonicam Illyriorum urbem obsederunt; nullo tamen virtutis edito specimine, eorum, qui tuebantur urbem, robore repulsi sunt. Graeci metu perculsi Thermopylas missa custodia tutati sunt, Athenienses murum a Syllae temporibus dirutum restauraverunt, Peloponnesii a mari ad mare Isthmum muro constructo muniverunt; Scythae vero spoliis onusti domos se receperunt.

His Imperatoribus Sapores Persarum rex Syria excursionibus vastata appulit Antiochiam, et ex omni Cappadocia praedas egit. Romano vero exercitu ad Edessam fame oppresso et tumultuante, Valerianus secundum certamen inire veritus, habitu mutato regis Persarum Saporis potestati se committit, reliquum etiam exercitum prodere pollicitus. Consilii istiusmodi

ταδιώκων ὁ Περσῶν βασιλεὺς Σαπώρης τήν τε μεγάλην Ἀντιό-
χειαν αἱρεῖ καὶ τὴν Κιλίκων Ταρσὸν καὶ τὴν Καππαδόκων Και-
P. 332 σάρειαν. τότε Πέρσαι διασπαρέντες ἀπὸ πλεονεξίας ἄλλοι ἀλλα-
χοῦ, καὶ τὴν πρὸς θάλασσαν Πομπηιούπολιν αἱρεῖν μέλλοντες,
Λυκαονίαν τε πορθοῦντες, ἀναιροῦνται πλεῖστοι, Καλλίστου
τούτοις ἐπελθόντος ἀδοκήτως ναυσὶ μετὰ δυνάμεως τοῦ Ῥωμαίων
στρατηγοῦ, ὃν φυγόντες προεστήσαντο ἑαυτοῖς. οὗτος καὶ τὰς
Σαπώρου παλλακίδας σὺν πολλῷ πλούτῳ λαβὼν εἰς Σεβαστὴν
καὶ Κώρυκον μετέστη σὺν τῷ στόλῳ, ἔνθα τρισχιλίους Περσῶν
ἀνεῖλε. τούτοις Σαπώρης περιαλγήσας μετὰ σπουδῆς ἀναστρέφει
καὶ φόβου· καὶ Οὐαλεριανὸς μένει παρὰ Πέρσαις ἕως τέλους
ζωῆς. Ὠδέναθος δὲ Παλμυρηνὸς ἀνὴρ στρατηγικὸς συμμαχῶν
B Ῥωμαίοις πολλοὺς διέφθειρε Περσῶν ἀναστρέφοντας κατὰ τὴν
Εὐφρατησίαν ἐπιθέμενος χώραν, ὃς καὶ στρατηγὸς τῆς ἑῴας
ὑπὸ Γαλιηνοῦ διὰ τοῦτο τετίμηται, διαφθείρας καί τινας τῶν
ἐπαναστάντων αὐτῷ Ῥωμαίων κατὰ Φοινίκην. τότε πάλιν οἱ Σκύ-
θαι καὶ Γότθοι λεγόμενοι ἐπιχωρίως διὰ τῆς Ποντικῆς θαλάσσης
ἐλθόντες εἰς Βιθυνίαν καὶ πᾶσαν Ἀσίαν καὶ Λυδίαν χωρήσαντες
τήν τε Νικομήδειαν Βιθυνίας πόλιν μεγάλην ἔλαβον καὶ τὰς Ἰω-
νίδας πόλεις διέφθειραν, τὰς μὲν ἀτειχίστους, τὰς δὲ μερικῶς
ὀχυρωθείσας καταλαβόντες, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Φρυγίας ἥψαντο,
Τροίαν πορθήσαντες, Καππαδοκίαν καὶ Γαλατίαν. ἀλλὰ πά-
C λιν Ὠδέναθος κατὰ Περσῶν ἀριστεύσας καὶ Κτησιφῶντα πολιορ-

16. αὐτῷ P. αὐτὸν G. 19. Post Νικο ex A excidit folium unum, quod pertinuit usque ad ,ϛφο' p. 385 d. 22. Τροίαν m. Τρύαν G.

conscii Romani vix suorum nonnullis amissis effugere periculum; quos Sapores insequutus magnam Antiochiam, Tarsum Cilicum urbem et Caesaream Cappadociae in potestatem mittit. Persae alii praedandi cupidine dispersi Pompeiopolin ad mare sitam tollere meditati, Lycaonia vastata magna ex parte delentur, Callisto Romanorum duce a fugientibus instituto cum militaribus copiis in eos inopinato irruente. Hic Saporis pellicibus et exercitus apparatu copioso captis, ad Sebasten et Coricum classe reducta, Persarum tria millia prostravit; quibus Sapores tristatus festinans et trepidus revertitur, Valeriano ad vitae exitum penes Persas manente. Odenatus porro Palmyrenus vir bellicis rebus praestans Romanorum socius Persarum manum non exiguam redire tentantem ad Euphratesiam oppugnatam fudit; ex quo orientis dux a Gallieno creatus, Romanorum nonnullos in Phoenicia tumultuantes ad officium reduxit. Eodem tempore Scythae, quibus Gotthis patria voce nomen, Ponticum mare transfretantes in Bithyniam descenderunt, Asiamque omnem et Lydiam excurrentes Nicomediam Bithyniae urbem coeperunt, Ioniasque pariter civitates, has quidem moenibus nudatas, alias aliqua tenus munitas invaserunt; sed nec vastitate quaqua versus illata Phrygiam, Cappadociam et Galatiam reliquerunt. Verum Odenatus victoriis in Persas clarus post Ctesiphontem obsidione receptam, communi totius Asiae clade

κίᾳ παραστησάμενος, ἀκούσας τῆς Ἀσίας τὰς συμφορὰς σπουδαίως ἐπὶ τὴν Ποντικὴν Ἡράκλειαν ἔρχεται διὰ Καππαδοκίας σὺν ταῖς δυνάμεσί τισι Σκύθας καταληψόμενος αὐτόθι δολοφονεῖται ὑπό τινος Ὠδενάθου τοὔνομα καὶ αὐτοῦ. οἱ δὲ Σκύθαι πρὶν αὐτὸν ἐλθεῖν ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια διὰ τοῦ αὐτοῦ Πόντου, καὶ διαφθείρουσιν Ὠδέναθον τοῦ Ὠδενάθου φονευτὴν οἱ τούτου δορυφόροι, Ζηνοβίᾳ δὲ τῇ γαμετῇ αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑῴας ἐγχειρίζουσι.

Τότε καὶ Αἴρουλοι πεντακοσίαις ναυσὶ διὰ τῆς Μαιωτίδος λίμνης ἐπὶ τὸν Πόντον διαπλεύσαντες τὸ Βυζάντιον καὶ Χρυσόπολιν κατέλαβον. ἔνθα συμβαλόντες μάχην καὶ μικρὸν ὑποτρέψαντες D πρὸς τὸ στόμιον τοῦ Εὐξείνου Πόντου τὸ λεγόμενον ἱερὸν τῇ ἑξῆς αἰσίῳ καταπλεύσαντες πνεύματι τὸν πορθμίον Κυζίκου μὲν πρῶτον μεγίστης πόλεως Βιθυνίας προσάγουσιν, εἶτα καὶ τὰς νήσους Λῆμνον καὶ Σκῦρον δῃοῦσι. καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν φθάσαντες ἐμπιπρῶσι τὰς Ἀθήνας Κόρινθόν τε καὶ Σπάρτην καὶ τὸ Ἄργος καὶ τὴν ὅλην Ἀχαΐαν κατέδραμον ἕως Ἀθηναῖοι κατά τινας δυσχωρίας ἐνεδρεύσαντες αὐτοὺς πλείστους ἀνεῖλον, συνδραμόντος καὶ Γαλιηνοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ τρισχιλίους ἀνελόντες παρὰ τὸν Νέσσον. τότε Ναυλοβάτος ὁ τῶν Αἰρούλων ἡγούμενος Γαλιηνῷ τῷ βασιλεῖ δοὺς ἑαυτὸν ἔκδοτον ὑπατικῆς ἠξιώθη τιμῆς παρ' αὐτοῦ. Αὐρίολος δέ τις Ῥωμαίων στρατηγὸς Κελτικὸς P. 333 τὸν Γαλιηνὸν δολοφονεῖ. καὶ ταῦτα μὲν περὶ Οὐαλεριανοῦ καὶ Γαλιηνοῦ τῶν βασιλέων.

5. αὐτὸν m. αὐτῷ G. 15. Vulgo δηΐουσι. 18. Vulgo δυσχωρείας.

cognita, itinere per Cappadociam facto ad Ponticam Heracleam festinus evolat; iamque in Scythas ex improviso irrupturus a quodam, cui nomen etiam Odenatus, dolis occiditur. Scythae eius adventum haud exspectandum rati per Pontum proprios sibi lares repetunt. Odenatum alterius Odenati parricidam proprii satellites conficiunt et Zenobiae eius coniugi orientis imperium committunt.

Eodem tempore Aeruli quingentis navibus vecti, Maeotide palude traiecta, in Pontum feruntur et Byzantium Chrysopolinque occupant; ibi consertis manibus nonnihil retrocedere coacti ad fauces usque Ponti Euxini, Hieron vulgo nuncupatas, postero vero die prosperis venti flatibus ad Cyzici Bithyniae insignis civitatis fretum primum escendunt, Lemnum deinde et Scyrum insulas depopulantur; tum in Atticam facta irruptione, Athenas, Corinthum, Spartam, Argos Achaiamque universam incendio et vastitate foedant; donec positis per loca difficiliora insidiis, auxiliisque a Gallieno missis, plurimos eorum Athenienses occiderunt et ad Nessum alios ter mille prostraverunt. Sub id tempus Naulobatus Aerulorum dux Gallieno Imperatori deditione facta consularis dignitatis honorem accepit. Aureolus autem Celta Romanorum dux Gallienum paratis insidiis interfecit. Et haec quidem de Valeriano et Gallieno Imperatoribus satis.

Ἄξιον δὲ καὶ Διονυσίου τοῦ μεγάλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας παραθέσθαι τὰς χρήσεις περὶ τῶν αὐτῶν βασιλέων καὶ τοῦ κατ' αὐτοὺς διωγμοῦ καὶ τῆς οἰκείας ἐν Χριστῷ σπουδῆς καὶ ὁμολογίας.

V. 305 *Διονυσίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς πρὸς Ἑρμάμμωνα ἐπιστολῆς.*

B *Καὶ τῷ Ἰωάννῃ δὲ ἀποκαλύπτεται διὰ τούτων. ἐδόθη γάρ αὐτῷ, φησὶ, στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλάσφημα· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία καὶ μῆνες τεσσαράκοντα δύο. ἀμφότερα δέ ἐστιν ἐπὶ Οὐαλεριανοῦ θαυμάσαι, καὶ τούτων μάλιστα τὰ πρὸ αὐτοῦ· ὡς οὕτως ἔσχε συννοεῖν, ὡς μὲν ἤπιος καὶ φιλόφρων ἦν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ δεξιῶς πρὸς αὐτοὺς διετέθη. οὐδ' οἱ λεχθέντες ἀναφανδὸν Χριστιανοὶ γεγονέναι ὡς ἐκεῖνοι. οἰκειότατα ἐξ ἀρχῆς καὶ προσφιλέστατα φανερῶς ἦν αὐτοὺς ὑποδεχόμενος καὶ πᾶς τε ὁ οἶκος αὐτοῦ θεοσεβῶν πεπλήρωτο καὶ ἦν ἐκκλησία θεοῦ. ἀποσκευάσασθαι δὲ παρέπεισεν αὐτὸν ὁ διδάσκαλος καὶ*
C *τῶν ἀπ' Αἰγύπτου μάγων ὁ ἀρχισυνάγωγος, τοὺς μὲν καθαροὺς καὶ ὁσίους ἄνδρας κτιννύναι κελεύων ὡς ἀντιπάλους καὶ κωλυτὰς τῶν παμμιάρων καὶ βδελυκτῶν ἐπαοιδῶν ὑπάρχοντας· καὶ γάρ εἰσι καὶ ἦσαν ἱκανοὶ παρόντες καὶ ὁρώμενοι καὶ μόνον*

5. Ex Eusebii Histor. eccles. VII, 9. 7. Ἰωάννῃ] Apoc. I, 2. 11. „πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ θεοῦ. οὐδὲ γὰρ ἄλλος οὕτω τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων εὐμενῶς καὶ δεξιῶς Barber." Goar. 18. Vulgo τιννῦναι.

Nunc quae de Imperatoribus iisdem et de mota sub eorum auspiciis persecutione, nec non de proprio suo in Christum studio et confessione Dionysius magnus Alexandriae antistes scriptis consignavit operae pretium est adiungere.

Ex Dionysii Alexandrini episcopi ad Hermammonem epistola.

Haec quidem Ioanni revelatione praecognita. Et datum est ei, inquit, os loquens magna et blasphemias. Et data est ei potestas et menses duo et quadraginta. Utraque haec circa Valerianum et quae tempore priores licet admirari; qua nimirum ratione praenoscere et clare penetrare potuerit, eum humano, miti et philosophicum omne moderamen redolente erga dei homines affectum fuisse animo, adeo ut neque ipsi, qui se Christianos publice professi sunt tam familiariter et amice a principio eos receperint; unde et eius domus religiosis viris referta ecclesiae dei specimen referebat. In deterius autem cuncta haec vertere nequitiae magister magorumque coetus per Aegyptum praeses suasit; adeo ut innoxios sanctosque viros, ceu scelestarum et exsecrandarum incantationum hostes et oppugnatores crudeliter mulctari iusserit, (sunt enim nunc, prout tunc quoque nonnulli eius virtutis fuere, ut praesentes et conspicui solummodo facti,

ἐμπνέοντες καὶ φθεγγόμενοι διασκεδάσαι τὰς τῶν ἀλιτηρίων δαιμόνων ἐπιβουλάς· τελετάς τε ἀνάγνους καὶ μαγγανείας ἐξαγίστους καὶ ἱερουργίας ἀκαλλιερήτους ἐπιτελεῖν ὑποθέμενος παῖδας ἀθλίους ἀποσφάττει, καὶ τέκνα δυστήνων πατέρων καταθύει, καὶ σπλάγχνα νεογενῆ διαιρεῖ, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ κατακόπτειν καὶ καταχορδεύειν πλάσματα, ὡς ἐκ τούτων εὐδαιμονή- D σοντα.

Τούτοις ἐπιφέρεται λέγων· καλὰ γοῦν αὐτοῖς Μακρῖνος τῆς ἐλπιζομένης βασιλείας προσήνεγκε χαριστήρια. πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸν καθ' ὅλου λόγον λεγόμενος εἶναι βασιλέως, οὐδὲν εὔλογον οὐδὲ καθολικὸν ἐφρόνησεν, ἀλλ' ὑποπέπτωκεν ἀρᾷ προφητικῇ τῇ λεγούσῃ· οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέπουσιν. οὐ γὰρ συνῆκε τὴν καθόλου πρόνοιαν, οὐδὲ τὴν κρίσιν ὑπείδετο τοῦ πρὸ πάντων καὶ ἐν πᾶσι. διὸ καὶ τῆς μὲν καθολικῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ γέγονε πολέμιος· ἠλ- P. 384 λοτρίωσε δὲ καὶ ἀπεξέωσεν ἑαυτὸν τοῦ ἐλέους τοῦ θεοῦ, καὶ ὡς πορρωτάτω ἑαυτοῦ σωτηρίας ἐφυγάδευσεν, ἐν τούτῳ τὸ ἴδιον ἐπαληθεύων ὄνομα.

Καὶ πάλιν μεθ' ἕτερά φησιν· ὁ μὲν Οὐαλεριανὸς εἰς ταῦτα ὑπὸ θεοῦ προαχθεὶς εἰς ὕβρεις καὶ ὀνειδισμοὺς ἐκδοθείς, κατὰ τὸ ῥηθὲν πρὸς Ἡσαΐαν· καὶ οὗτοι ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν, ἃ ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἠθέλησε· κἀγὼ ἐκ-

3. καλιερήτους vulgo. Correctum ex Eusebio. 16. ἐλέους ex Eusebio. Vulgo δὲ λέγει. 21. Ἡσαΐαν] LXVI, 4.

soloque flatu, vel verbo prolato, detestabilium daemonum insidias dissipent), eiusdemque deinceps hortatibus ritus impuros, profanas praestigias, exsecrandaque sacra obivit, misellos puerulos mactavit, infelicium parentum prolem aris devovit, recens natorum divisit exta, dei denique creaturas funibus distendere et dissecare, quasi fortunam sibi prosperam conciliaturus didicit.

Istis haec alia subinfert. Imperium itaque iuxta spem consequutus grates egregias Macrinus refert. Qui prius quidem quaestor, sive aerarii regii rationum curam gerens, nil quod officii rationem vel bonum publicum respiceret, sibi proposuit; quin immo prophetico maledicto obnoxius repertus est; vae iis qui prophetant ex corde suo; et nil omnino conspiciunt. Communem enim circa universa dei providentiam, vel eius, qui ante omnia et in omnibus est iudicium non percepit; nil mirum idcirco si totius ecclesiae hostem se communem exhibuerit, et a deo alienus, ab eius clementia dissitum omnino ostenderit et a salutis via longe positus proprii nominis veritatem comprobavit.

Aliis rursum sequentia subnectit. Valerianus dei placito in eam lapsus calamitatem iniuriis hominum et opprobriis, iuxta dei ad Esaiam effatum, expositus fuit. Illi vias suas elegerunt et abominationes quas eorum anima

λέξομαι τὰ ἐμπλέγματα αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀνταποδώσω αὐτοῖς. οὗτος δὲ τῇ βασιλείᾳ παρὰ τὴν ἀξίαν παραμανεὶς καὶ τὸν βασίλειον ἀποδῦναι κόσμον ἀδυνατῶν ἀναπήρῳ τῷ σώματι τοὺς
B δύο παῖδας τὰς πατρῴας ἀναδεξαμένους ἁμαρτίας προεστήσατο. ἐναργὴς γὰρ ἐπὶ τούτων ἡ πρόρρησις, ἣν εἶπεν ὁ θεὸς ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς τοῖς μισοῦσί με. τὰς γὰρ ἰδίας πονηρὰς ἐπιθυμίας ὧν ἠτύχει ταῖς τῶν υἱῶν κεφαλαῖς ἐπιβαλὼν εἰς ἐκείνους τὴν ἑαυτοῦ κακίαν καὶ τὸ πρὸς θεὸν μῖσος ἐξεμόρξατο. καὶ περὶ μὲν τοῦ Οὐαλεριανοῦ, οὐ μὴν δὲ καὶ Μακρίνου ταῦτα ὁ μέγας λέγω Διονύσιος.

V. 306 ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εψξγ′.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σξγ′.

C Ῥώμης εἰκοστὸς ἕβδομος ἐβασίλευσε Κλαύδιος ἔτος ἕν.

Κλαύδιος κρατήσας ἔτος ἕν.

Πράττουσι δὲ καὶ ἐπὶ τούτου δυστυχῶς Αἴρουλοι πάλιν εἰσβαλόντες ναυτικὸν πλῆθος κατὰ διαφόρους τόπους τῆς Ῥωμαίων χώρας. καὶ ποτὲ μὲν ναυμαχίαις, ποτὲ δὲ καὶ χειμῶσι, ποτὲ δὲ καὶ λιμῷ πιεσθέντες, ὑφ' οὗ καὶ κατασχεθεὶς ὁ αὐτὸς Κλαύδιος τελευτᾷ τὸν βίον. μεθ' ὃν Κεντίλιος κατέσχεν ὅλας ἡμέρας ιζ′ καὶ ἀπέθανε.

12. Addidi ἔτη. 16. ναυτικῷ πλείστῳ m. 17. καὶ ποτὲ] Vulgo καὶ τότε.

concupivit. Ego quoque illusiones eorum eligam; et crimina eorum eis retribuam. Ille igitur cum praeter meritum imperium assequutus, regiae dignitatis symbola vitiato corpore nollet deponere, filios duos paternorum criminum haeredes reliquit. Dei quippe vaticinium poenas patribus debitas ad tertiam et ad quartam generationem laesa maiestate prorogantis manifestum est. Nefaria enim consilia, a quibus exsequendis excidit, in filiorum capita propriis criminibus expressis et insito in deum odio, refudit. Et haec quidem de Valeriano, nec non de Macrino magnus Dionysius testatur.

ANNI MUNDI 5763.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 263.

Romanorum Imperator 27 Claudius anno uno.

Anno unico Claudius imperavit.

Eo imperante Aeruli altera classe instructi per varia Romanae ditionis loca fortunam adversam experti sunt. Et nunc quidem praeliis navalibus attriti, nunc tempestatibus agitati, nonnunquam etiam fame oppressi perierunt.

Ea calamitate Claudius ipse percussus vita fungitur; cui Quintilianus solis diebus 17 suffectus tenuit imperium et mortuus est.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εψξδ'. D

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σξδ'.

Ῥώμης κη' ἐβασίλευσεν Αὐρηλιανὸς ἔτη ϛ'.

Αὐρηλιανὸς τοὺς Παλμυρηνοὺς ἐχειρώσατο καὶ Γαλλίαν ὑπέταξεν, ἐφ' οὗ φασι Φιλόστρατον τὸν Ἀθηναῖον ἱστοριογράφον καὶ Λογγῖνον ἀκμάσαι.

Τότε Ζηνοβία κατὰ Ῥωμαίων ἐπαίρεται, δύναμιν ἀθροίσασα πλείστην, καὶ Αἰγύπτου κρατεῖ, Πρόβον ἀνελοῦσα τὸν ἐκεῖ τότε στρατηγοῦντα Ῥωμαίων. ταύτην τὴν ἀκοὴν Αὐρηλιανὸς οὐκ ἐνεγκὼν ἔρχεται μετὰ στρατιᾶς καὶ πλησίον Ἀντιοχείας P. 385 τῆς κατὰ Συρίαν ἐν Ἴμμαις καλουμένῳ χωρίῳ, τοὺς μὲν Παλμυρηνοὺς διαφθείρει, Ζηνοβίαν δὲ χειρωσάμενος εἰς Ῥώμην ἤγαγε καὶ φιλανθρωπίᾳ χρησάμενος πολλῇ συνάπτει ταύτην ἐνδόξως ἀνδρὶ τῶν ἐν γερουσίᾳ.

Κρατεῖ δὲ καὶ Γάλλων κινηθέντων τότε.

Ὁρμήσας δὲ καὶ ἐπὶ Σκύθας ὑπὸ τῆς ἰδίας στρατιᾶς ἀναιρεῖται στάσει περιπεσὼν μεταξὺ Βυζαντίου καὶ Ἡρακλείας ἐν τῷ καινῷ λεγομένῳ φρουρίῳ τῶν Θρᾳκῶν, μέλλων τινὰ κατὰ Χριστιανῶν κινεῖν διωγμόν.

Ὁ δ' αὐτὸς καὶ Ἡλίου ναὸν ἐν Ῥώμῃ κατεσκεύασε χρυσῷ καὶ λίθοις ἀξιάγαστον.

Τὴν Τραϊανοῦ δὲ Δακίαν βαρβάροις ἀφεὶς ἄνδρας καὶ γυ- B

2. Addidi ἔτη. 3. κη' Barber. εἰκοστὸς ἕβδομος G. 7. Vulgo ἀθροίσας.

ANNI MUNDI 5764.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 264.

Romanorum Imperator 29 Aurelianus annis 6.

Aurelianus Palmyrenos subiugavit et Galliam sibi subiecit; cuius etiam tempore Philostratum Atheniensem historiarum scriptorem et Longinum floruisse narrant.

Sub id quoque tempus Zenobia collecto ingenti exercitu in Romanos insurgit, et perempto Romanorum duce Probo, Aegyptum sibi vindicat. Auditam cladem non ferens Aurelianus, educto exercitu in eam proficiscitur, et ad Antiochiam Syriae, loco cui nomen Immae, Palmyrenos profligat, Zenobiam bello captam Romam adducit; clementiaque plurima in eam usus senatorii ordinis viro honorato coniugio eandem locat.

Gallos eo tempore motos armis Aurelianus obtinet.

Profectione quoque in Scythas suscepta, ab exercitu proprio in ipsum tumultuante interficitur, loco cuius praesidium novum nomen est, Byzantium inter et Heracleam, cum persecutionem in Christianos movere meditaretur.

Idem solis templum auro lapidibusque ornatum Romae construxit.

Dacia porro Traiani nomine barbaris relicta, viros ac mulieres sinum

ναΐκας εἰς τὸ μεσαίτατον τῆς Μυσίας στήσας ἑκατέρωθεν, Δακίαν δὲ μέσην νομίζεσθαι.

Περσῶν πέμπτος Οὐραράκης ἐβασίλευσεν ἔτη ιζ΄.
Ῥώμης κς΄ Διονύσιος ἐπίσκοπος ἔτη η΄.
Ἀντιοχείας ἑκκαιδέκατος ἐπίσκοπος Δόμνος ἔτη γ΄.
Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος ιζ΄ Κύριλλος ἔτη ιε΄.
C Ἀλεξανδρείας πεντεκαιδέκατος ἐπίσκοπος Μάξιμος ἔτη η΄.
Ἱεροσολύμων τριακοστὸς ἕβδομος Μαζαβάνης ἔτη κα΄.

V. 307 ## ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εψξε΄.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σξε΄.

Ῥωμαίων κθ΄ βασιλεὺς Αὐρηλιανὸς ὁ προγεγραμμένος ἔτη ς΄.
Τῷ ς΄ αὐτοῦ ἔτει Αὐρηλιανὸς μέλλων διωγμὸν κινεῖν κατὰ Χριστιανῶν θείῳ κεραυνῷ διακωλύεται. συσκευῆς δὲ γενομένης
D περὶ αὐτοῦ ἐκ τῶν κατ᾽ αὐτὸν ἐδολοφονήθη ἐν καινῷ φρουρίῳ.
Μεθ᾽ ὃν βασιλεύει Τάκητος μῆνας ς΄.
Οὗ σφαγέντος ἐν Πόντῳ βασιλεὺς Φλωριανὸς ἡμέρας πη΄.
Οὗ σφαγέντος ἐν Ταρσῷ βασιλεύει Πρόβος ἔτη ς΄, μῆνας δ΄.
Ὁμοῦ γίνονται ἔτη ζ΄.

6. ιζ΄ addidit m. 15. μῆνας P cum Eusebio p. 393. Vulgo ἔτη. 16. Φλωριανὸς Eusebius p. 393. Vulgo Φιλοριανός. 18. γίνονται m. γινόμεναι G.

Mysiae medium iussit incolere, Mysis nimirum eos hinc inde ambientibus, spatioque medio recenti dictione Dacia vocato.
Persarum rex 5 Uraraces regnavit annis 17.
Romae episcopus 26 Dionysius annis 8.
Antiochiae episcopus 16 Domnus annis 3.
Antiochiae episcopus 17 Cyrillus annis 15.
Alexandriae episcopus 15 Maximus annis 8.
Hierosolymorum episcopus 37 Mazabanes annis 21.

ANNI MUNDI 5765.

Divinae Incarnationis an. 265.

Romanorum Imperator 29 Aurelianus supra memoratus annis 6.
Anno imperii sexto Aurelianus in Christianos persecutionem moturus fulmine caelitus misso cohibetur; insidiis deinde domesticorum ad praesidium novum occiditur.
Post eum Tacitus mensibus 6 imperat.
Tacito in Ponto occiso Florianus Imperator constituitur diebus 88.
Eo Tarsi interfecto regnat Probus annis 6, mensibus 4.
Summa est annorum 7.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εψο'.

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σο'.

Τῷ τρίτῳ ἔτει Πρόβου Ἀνατόλιος ὁ Λαοδικείας ἐπίσκοπος P. 386 *φιλοσόφοις μαθήμασι διαπρέπων ἐγνωρίζετο.*

Τῷ δ' ἔτει Πρόβου ἡ τῶν μανέντων Μανιχαίων πανώλεθρος ἀπώλεια τῷ τῶν ἀνθρώπων παρεισήχθη βίῳ.

Τῷ ς' ἔτει Πρόβου Σατορνῖνος στρατοπεδάρχης τὴν καινὴν Ἀντιόχειαν ἤρξατο κτίζειν, ὃς ὕστερον ἐπαναστὰς τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἐσφάγη ἐν Ἀπαμείᾳ ὑπὸ τῶν ἰδίων. Πρόβος ἐσφάγη ἐν Σιρμείῳ.

Ῥωμαίων βασιλεὺς λβ' Κᾶρος σὺν τοῖς παισὶ Καρίνῳ καὶ Νουμεριανῷ ἔτη β'.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ,εψοε'. B

Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σοε'.

Τῷ πρώτῳ ἔτει Καρίνου ἐλθόντος Νουμεριανοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ θελήσαντος εἰσελθεῖν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ κατασκοπῆσαι τὰ τῶν Χριστιανῶν μυστήρια, ὁ ἅγιος Βαβυλᾶς ἐκώλυσεν αὐτὸν λέγων· οὐκ ἔξεστί σοι ἰδεῖν τὰ τῶν Χριστιανῶν μυστήρια μεμολυσμένῳ ὄντι ἐκ τῶν εἰδωλικῶν θυσιῶν. καὶ ἀγανακτήσας Νουμεριανὸς ἐφόνευσεν αὐτόν.

2. *ἔτη* addidi. 5. *Τῷ δὲ δ'* G. 7. *Σατουρνῖνος* G. 9. *ὑπὸ — ἐσφάγη* addidi ex P. 10. *σιρμείῳ* P. *Σαρμίῳ* G. 11. *βασιλεῖς* A. *λβ'*] *λδ'* m. 13 et 14. *,εψοζ'* et *σοζ'* m.

ANNI MUNDI 5770.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 270.

Anno Probi tertio Anatolius Laodiceae episcopus philosophicis disciplinis illustris agnoscebatur.

Anno vero Probi eiusdem quarto insanientium Manichaeorum noxia pernicies in hominum notitiam invecta est.

Anno Probi sexto Saturninus magister exercitus novam Antiochiam condere adorsus est; qui demum imperium occupare molitus, Apameae necatus est.

Probus Sirmii occiditur.

Romanorum Imperator 34 Carus cum filiis Carino et Numeriano annis 2.

ANNI MUNDI 5777.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 277.

Anno Carini primo, Numeriano Antiochiam profecto, ecclesiamque, ut Christianorum sacra perspiceret, ingredi volenti sanctus Babylas obstitit, dicens: tibi idolorum victimis contaminato Christianorum mysteria non licet intueri; ex quo indignatus Numerianus eum occidit.

Ῥωμαίων κζʹ ἐπίσκοπος Φῆλιξ ἔτη εʹ.

C Τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας μετὰ Φήλικα γέγονεν Εὐτυχιανὸς μῆνας ηʹ.

Μεθ᾽ ὃν Γάϊος κθʹ ἐπίσκοπος ἔτη ιεʹ.

Ἀντιοχείας ιδʹ ἐπίσκοπος Κύριλλος ἔτη ιεʹ.

Ἀλεξανδρείας πεντεκαιδέκατος Μάξιμος ἔτη ιηʹ.

Ἀλεξανδρείας ἑκκαιδέκατος ἐπίσκοπος Θεωνᾶς ἔτη ιηʹ.

Ἱεροσολύμων τριακοστὸς ὄγδοος ἐπίσκοπος Ὑμέναιος ἔτη ιβʹ.

ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗ ͵εψοςʹ.

D V. 308 Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη σοςʹ.

Τὰ ὑπόλοιπα τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως Κάρου.

Τῷ βʹ αὐτοῦ ἔτει Κᾶρος ἀνὴρ Γαλάτης ἀνδρεῖος ὑπάρχων ἐχειρώσατο Σαρμάτας ἐπαναστάντας. πολεμήσας δὲ καὶ Πέρσας παρέλαβε Κτησιφῶντα, ὃς παρὰ τῷ ποταμῷ Τίγριδι διαστρατοπεδευόμενος κεραυνοῦ κατασκήψαντος ἀθρόως ἅμα τῇ σκηνῇ 15 διαφθείρεται.

Μεθ᾽ ὃν ὁ Νουμεριανὸς υἱὸς αὐτοῦ βασιλεύει λʹ μόνας ἡμέρας. ἐπανιὼν γὰρ ἐκ Περσῶν καὶ ὀφθαλμιάσας ὑπὸ τοῦ ἰδίου πενθεροῦ φονεύεται, τὴν μὲν προσηγορίαν Ἄπερος, ἐξάρχου δὲ

1. Φῆλιξ m. Φίλιξ G. 2. Vulgo Φίλικα. 4. κθʹ m. κηʹ G. ἔτη m. ἐν ἔτει G. 5. ιδʹ] ιζʹ m. ἐπίσκοπος om. G. 6. πεντεκαιδέκατος] ἐπίσκοπος add. G. 7. ιηʹ] ιθʹ A. 8. ὑμέναιος P. Ύμενος G. 9 et 10 ͵εψοηʹ et σοηʹ m. 12. Τῷ αὐτῷ ἔτει G. 13. δὲ καὶ] δὲ om. G.

Romae episcopus 27 Felix annis 5.
Romanorum ecclesiae post Felicem pontifex fuit Eutychianus mensibus 8.
Post quem Caius episcopus 29 annis 15.
Antiochiae episcopus 17 Cyrillus annis 15.
Alexandriae episcopus 15 Maximus annis 18.
Alexandriae episcopus 16 Theonas annis 18.
Hierosolymorum episcopus 38 Hymenaeus annis 12.

ANNI MUNDI 5778.

DIVINAE INCARNATIONIS AN. 278.

Cari Romanorum Imperatoris reliqua gesta.

Eodem anno Carus in Gallia natus virtute praestans Sarmatas rebelles edomuit; belloque in Persas moto Ctesiphontem recepit, et ad Tigris fluvium castra metatus, subito fulminis ictu in tentorio exstinguitur.

Post eum Numerianus filius solis diebus triginta imperat. E Persia quippe reversus oculorum morbo laborans, a proprio socero, erat ei nomen

κατὰ τὸ στρατόπεδον ὄντος καὶ βασιλεῦσαι σπουδάσαντος, πλὴν P. 387 ἀλλὰ τῆς ἐλπίδος ἀποτυχόντος, ἡ στρατεία γὰρ πᾶσα Διοκλητιανὸν ἀνηγόρευσε βασιλέα συστρατευσάμενον τῷ Κάρῳ, τότε καὶ πολλὴν ἀνδρείαν ἐπιδειξάμενον, Δαλμάτην τὸ γένος, καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς μετέχοντα ἐν ὑπατείαις ἠξιωμένον. ἦν δὲ τότε κατὰ τὴν Ῥώμην Καρῖνος ὁ Κάρου παῖς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐκεῖ καταλειφθεὶς, ἡνίκα ἐπὶ Πέρσας ἐστράτευσε, χαλεπὸς τοῖς Ῥωμαίοις φανείς. Διοκλητιανὸς δὲ παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν τὸν μὲν ὕπαρχον Ἄπερα τὸν τοῦ Νουμεριανοῦ σφαγέα παραχρῆμα φονεύει, τὸν δὲ Καρῖνον ἀδίκως τῇ ἀρχῇ χρώμενον ἀναζεύξας εἰς Ῥώμην ἀναιρεῖ. καὶ ἄριστος κατὰ πᾶσαν τὴν ἡγεμονίαν φα- B νεὶς τοῖς Ῥωμαίοις ἐβασίλευσεν κ' χρόνους.

Ῥώμης ἐπίσκοπος κη' Γάϊος ἔτη ιε'.
Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος ιθ' Κύριλλος ἔτη ιε'.
Ἀλεξανδρείας ις' ἐπίσκοπος Θεωνᾶς ἔτη ιθ'.
Ἱεροσολύμων λη' ἐπίσκοπος Ὑμέναιος ἔτη δώδεκα.

Ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς συγγραφῆς Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου C περὶ Παύλου τοῦ Σαμοσατῶν καὶ τῆς κακίας αὐτοῦ.

Ἐν τούτῳ δὲ καὶ Δημητριανοῦ κατὰ Ἀντιόχειαν τὸν βίον μεταλλάξαντος τὴν ἐπισκοπὴν Παῦλος ὁ Σαμοσατῶν παραλαμβά-

3. Κάρῳ m. Καιρῷ G. 5. μετέχοντα om. G. ἐξ ὑπατείας P. 6. ὁ Καρῖνος ὁ G. 7. καταληφθεὶς G. 9. ὕπαρχον] Ἔπαρχον G. τοῦ om. G. 14. ιθ'] ις' m. 16. Vulgo Τμένεος. 17. Εὐσεβίου] Histor. eccles. VII, 27. 20. τῆς ἐπισκοπῆς G.

Aper, exercitus totius legato tyrannidem affectante vita imperioque privatur; verum infelice successu. Diocletianum enim Dalmatia oriundum, Cari castra diutius sequutum, robore praestantem virum et senatorum ordini adlectum, ac consulari quoque dignitate conspicuum exercitus Imperatorem praeficit. Ea tempestate Carinus Cari filius a patre in Persas bellum moturo Romae relictus agrestis omnino et intolerandam potestatem in Romanos exercens morabatur. Diocletianus porro imperium adeptus, Apro Numeriani interfectori mortem infert, Romamque regressus, Carinum nequissimis moribus imperio abutentem tollit e medio; optimusque quamdiu vixit iudicatus Romanis annis 20 imperavit.

Romae episcopus 28 Caius annis 15.
Antiochiae episcopus 17 Cyrillus annis 15.
Alexandriae episcopus 16 Theonas annis 19.
Hierosolymorum episcopus 38 Hymenaeus annis 12.

Ex Eusebii Pamphili ecclesiastica historia de Paulo Samosatensi et eius nequitia.

Interim Demetriano vita functo Paulus Samosatensis pontificatum susci-

νει. τούτου δὲ ταπεινὰ καὶ χαμαιπετῆ περὶ τοῦ Χριστοῦ παρὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διδασκαλίαν φρονήσαντος, ὡς κοινοῦ τῆς φύσεως ἀνθρώπου γενομένου, ὁ μὲν κατὰ Ἀλεξάνδρειαν Διονύσιος παρακληθεὶς, ὡς ἂν ἐπὶ τὴν σύνοδον ἀφίκοιτο, γῆρας ὁμοῦ καὶ ἀσθένειαν τοῦ σώματος αἰτιασάμενος ἀνατίθεται τὴν παρου-
D σίαν δι' ἐπιστολῆς τὴν αὐτοῦ γνώμην ἣν ἔχει περὶ τοῦ ζητουμένου παραστήσας. οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἐκκλησιῶν ποιμένες ἄλλος ἄλλοθεν ὡς ἐπὶ λυμεῶνα τῆς Χριστοῦ ποιμνῆς συνῄεσαν οἱ πάντες ἐπὶ τὴν Ἀντιόχειαν σπεύδοντες. τούτων οἱ μάλιστα διέπρεπον Φιρμιλιανὸς μὲν τῆς Καππαδοκῶν Καισαρείας ἐπίσκοπος ἦν, Γρηγόριος δὲ καὶ Ἀθηνόδωρος ἀδελφοὶ τῶν κατὰ Πόντον παροικιῶν ποιμένες, καὶ ἐπὶ τούτοις Ἕλενος τῆς ἐν Ταρσῷ παροικίας καὶ Νικομᾶς τῆς ἐν Ἰκονίῳ, οὐ μὴν ἀλλὰ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας Ὑμέναιος, τῆς ὁμόρου ταύτης Καισαρείας Μάξιμος ἔτι πρὸς τούτοις, τῶν κατὰ Βῶστραν δὲ καὶ οὗτος ἀδελφῶν δια-
V. 809 πρεπῶς ἡγεῖτο· μυρίους τε ἄλλους οὐκ ἂν ἀπορήσαι τις ἅμα
P. 388 πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις τῆς αὐτῆς ἕνεκεν αἰτίας ἐν τῇ προειρημένῃ πόλει συγκροτηθέντας ἀπαριθμούμενος· ἀλλὰ τούτων γε οἱ μάλιστα ἐπιφανεῖς οἵδε ἦσαν. πάντων οὖν κατὰ καιροὺς διαφόρως καὶ πολλάκις ἐπὶ ταὐτὸ συνιόντων λόγοι καὶ ζητήσεις καθ' ἑκάστην ἀνεκινοῦντο σύνοδον, τῶν μὲν ἀμφὶ τὸν Σαμοσατέα τῆς κακοδοξίας ἐπικρύπτειν ἔτι καὶ παρακαλύπτεσθαι πειρωμένων,

2. κοινοῦ] κοινῆς G. 4. ἐπὶ] εἰς G. ἀφίκοιτο P. ἀφίκοιτο G. 8. συνίεσαν G. 14. ὑμένεος A. Ὑμένεως G. 15. δὲ om. G. 16. Vulgo ἀποῤῥῆσαι. 19. διαφόρως om. G.

pit. Hic vili nimium et terram redolente sententia, ac si cum hominibus reliquis una fuerit ei communisque natura praeter receptam ecclesiae doctrinam de Christo dogma protulerat. Quare ut ad synodum convenerit rogatus Alexandriae praesul Dionysius senectutem viresque corporis infirmas causatus adventum differt, scripto vero propriam de re quaesitam opinionem exponit; pastores ecclesiae reliqui, alius aliunde, velut ad communem a Christi caula luem depellendam festinantes cuncti Antiochiam confluunt. Inter hos maxime praestabant Firmilianus Caesareae Cappadocum antistes, Gregorius et Athenodorus fratres ecclesiarum, quae sunt in Ponto pastores, quibus Helenus ecclesiae Tarsensis, et Nicomas Iconiensis episcopi adiuncti, Hymenaeus quoque Hierosolymorum, nec non Caesareae ei finitimae Theotecnus et Maximus insuper fratribus Bostrae civitatis insigniter praefectus; at licet aliorum, qui ad praedictam civitatem cum presbyteris et diaconis convenerunt multitudinem immensam vix emetiri dicendo quispiam possit; prae reliquis tamen hi maxime fuere conspicui. Cunctis igitur statuto tempore, redeuntibusque comitiis in locum eundem convocatis, dubia quaestionesque per conventus singulos agitabantur; et Samosatensis quidem sequaces depravatam eius vesaniam pro viribus tegere et oc-

τῶν δὲ ἀπογυμνούντων καὶ εἰς φανερὸν ἄγειν τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν εἰς Χριστὸν βλασφημίαν αὐτοῦ διὰ σπουδῆς ποιουμένων. ἐν τούτῳ δὲ Διονύσιος τελευτᾷ κατὰ τὸ ιβ' τῆς Γαλιηνοῦ βασιλείας πρὸς τὰς τῆς κατὰ Ἀλεξάνδρειαν ἐπισκοπῆς ἔτεσι ιζ'. διαδέχεται δ' αὐτὸν Μάξιμος. Γαλιηνοῦ δὲ ἐφ' ὅλοις ἐνιαυτοῖς πεντεκαίδεκα B τὴν ἀρχὴν κεκρατηκότος Κλαύδιος κατέστη διάδοχος. δεύτερον οὗτος διελθὼν ἔτος Αὐρηλιανῷ μεταδίδωσι τὴν ἡγεμονίαν.

Καθ' ὃν τελευταίας συγκροτηθείσης πλείστων ὅσων ἐπισκόπων συνόδου, φωραθεὶς καὶ πρὸς ἁπάντων ἤδη σαφῶς καταγνωσθεὶς ἑτεροδοξίαν ὁ τῆς κατὰ Ἀντιόχειαν αἱρέσεων ἀρχηγὸς, ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν οὐρανῶν καθολικῆς ἐκκλησίας ἀποκηρύττεται. μάλιστα δ' αὐτὸν εὐθύνας ἐπικρυπτόμενον διήλεγξε Μαλχίων, ἀνὴρ τά τε ἄλλα λόγιος καὶ σοφίας ἀνάπλεως, τοῦ τῶν ἐπ' Ἀντιοχείας Ἑλληνικῶν παιδευτηρίου προεστὼς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ C δι' ὑπερβάλλουσαν τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως γνησιότητα πρεσβυτερίου τῆς αὐτόθι παροικίας ἠξιωμένος. οὗτός γέ τοι ἐπισημειωμένων ταχυγράφων ζήτησιν πρὸς αὐτὸν ἐνστησάμενος, ἣν καὶ εἰς δεῦρο φερομένην ἴσμεν, μόνος ἴσχυσε τῶν ἄλλων κρυψίνουν ὄντα καὶ ἀπατηλὸν φωρᾶσαι τὸν ἄνθρωπον. μίαν δὴ οὖν ἐκ κοινῆς γνώμης οἱ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συγκεκροτημένοι ποιμένες διαχαράξαντες

3. κατὰ τὸ Eusebius. Vulgo κατὰ τῷ. Vulgo Γαλιήνου et sic infra. 5. ὅλοις Eusebius. Vulgo ὅλοις τοῦ. 11. Ἀντιοχείας G. 13. εὐθύνων G. Vulgo ἐπικρυπτούμενον. 16. πρεσβυτερίου Eusebius. πρεσβυτέρου A. πρεσβύτερον G. 17. γέ τοι om. G.

cultam tenere conabantur; in adversum alii eius haeresin et in Christum blasphemiam denudare et ad lumen exponere studiosius contendebant. Interim Gallieni anno duodecimo Dionysius ecclesiam Alexandrinam annis septemdecim moderatus excedit e vita et Maximus successor subrogatur; Gallienum annis quindecim totis imperio potitum Claudius princeps excipit, qui anno secundo potestatem tenens eam Aureliano tradit.

Cuius temporibus postrema, qui convenire potuerint, episcoporum synodo coacta, suspectus ac iam manifesti erroris signifer et auctor convictus Antiochiae praesul, ab universa, quae sub caelo est, ecclesia condemnatur. Eum fallaciis quantumvis se integentem et involutum Malchion vir, cum alia scientia clarus, tum divina maxime sapientia illustris, qui ea tempestate Graecanicarum sive humaniorum litterarum scholam regebat, ac propter eximiam in Christum fidei suae sinceritatem presbyteri dignitatem obtinebat, summa sagacia arguit. Ille notariis excipientibus, quam ad haec usque tempora scriptis consignatam tenemus disputationem instituit et hostem licet argutum et veteratorem prae reliquis deprehendit. In unam itaque pastores ecclesiarum sententiam conspirantes, ad Dionysium

ἐπιστολὴν, εἰς πρόσωπον τοῦ τε Ῥωμαίων ἐπισκόπου Διονυσίου καὶ Μαξίμου τοῦ κατὰ Ἀλεξάνδρειαν ἐπὶ πάσας τε διαπέμποντες τὰς ἐπαρχίας, τὴν αὐτῶν μὲν σπουδὴν τοῖς πᾶσι φανερὰν καθιστῶντες, καὶ τοῦ Παύλου δὲ τὴν διάστροφον ἑτεροδοξίαν ἐλέγχους τε καὶ ἐρωτήσεις ἃς πρὸς αὐτὸν ἀνακεκινήκασι, καὶ ἔτι τὸν
D πάντα βίον τε καὶ τρόπον τοῦ ἀνδρὸς διηγούμενοι. ἐξ ὧν μνήμης ἕνεκεν καλῶς ἂν ἔχοι ταύτας αὐτῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος διελθεῖν τὰς φωνάς. Διονυσίῳ καὶ Μαξίμῳ καὶ τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην πᾶσι συλλειτουργοῖς ἡμῶν ἐπισκόποις καὶ πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις καὶ πάσῃ τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καθολικῇ ἐκκλησίᾳ· Ἕλενος καὶ Ὑμέναιος καὶ Θεόφιλος καὶ Θεότεκνος καὶ Μάξιμος καὶ Πρόκλος, Νικομᾶς καὶ Αἰλιανὸς καὶ Παῦλος καὶ Βωλανὸς, Πρωτογένης καὶ Ἱέραξ καὶ Εὐτυχὴς καὶ Θεόδωρος καὶ Μαλχίων καὶ Λούκιος καὶ οἱ λοιποὶ πάντες οἱ σὺν ἡμῖν παροικοῦντες τὰς ἐγγὺς πόλεις καὶ ἔθνη ἐπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι καὶ αἱ
P. 389 ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ, ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς ἐν κυρίῳ χαίρειν. τούτοις μετὰ βραχέα ἐπιλέγουσι ταῦτα. ἐπιστέλλομεν δὲ ἅμα καὶ παρακαλοῦμεν καὶ πολλοὺς καὶ τῶν μακρὰν ἐπισκόπων ἐπὶ τὴν θεραπείαν τῆς θανατηφόρου διδασκαλίας, ὥσπερ καὶ Διονύσιον τὸν ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Φιρμιλιανὸν τὸν ἀπὸ τῆς Καππαδοκῶν τοὺς μακαρίτας, ὧν ὁ μὲν καὶ ἐπέστειλεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τὸν ἡγεμόνα τῆς πλάνης οὐδὲ προσρήσεως ἀξιώσας οὐδὲ

4. ἐλέγχους P. ἐλέγχου G. 11. Vulgo Ύμένεος. 20. Καππαδοκιῶν G. 21. μὲν καὶ] καὶ om. G. εἰς τὴν] εἰς τὴν αὐτὴν G.

episcopum Romanum privatim, et ad Alexandriae Maximum, tum ad provincias reliquas litteras dedere communes, quibus studium in fidem suum, et aversam ab ea Pauli opinionem fraudulentam aperuere; et insimul argumenta, interrogationesque in eum motas, ad haec hominis mores et vitae institutum palam manifestum fecere; ex quibus voces istas posterorum memoriae commendandas praesenti loco percurrere iuvabit. Dionysio et Maximo et cunctis per orbem universum collegis, episcopis, presbyteris, diaconis, et universae, quae sub caelo est, ecclesiae, Helenus et Hymenaeus et Theophilus et Theotecnus et Maximus et Proclus et Nicomas et Aelianus et Paulus et Bolanus et Protogenes et Hierax et Eutyches et Theodorus et Malchion et Lucius et reliqui omnes, qui finitimas civitates et nationes incolunt episcopi et presbyteri et diaconi et ecclesiae dei; dilectis fratribus in domino: salutem. Paucis mox praemissis subiungunt ista. Una cuncti scribimus et episcoporum a nobis dissitorum plures remedio pestiferae huiuscemodi doctrinae ferendo precibus sollicitavimus, inter quos Dionysium Alexandriae et Firmilianum Cappadociae praesules B. memoria dignos recensemus; quorum ille quidem litteras Antiochiam misit, ne salute quidem erroris auctori impertita, vel aliis ad eum privatim datis,

πρὸς πρόσωπον γράψας αὐτῷ, ἀλλὰ τῇ παροικίᾳ πάσῃ, ἧς τὸ
ἀντίγραφον ὑπετάξαμεν. ὁ δὲ Φιρμιλιανὸς καὶ δὶς ἀφικόμενος
κατέγνω μὲν τῶν ὑπ' ἐκείνου καινοτομουμένων, ὡς ἴσμεν καὶ
μαρτυροῦμεν οἱ παραγενόμενοι καὶ ἄλλοι πολλοὶ συνίσασιν, ἐπαγ- V. 310
γειλαμένου δὲ μεταθήσεσθαι, πιστεύσας καὶ ἐλπίσας ἄνευ τινὸς B
περὶ τὸν λόγον λοιδορίας τὸ πρᾶγμα εἰς δέον καταστήσασθαι ἀνε-
βάλλετο, παρακρουσθεὶς ὑπὸ τοῦ καὶ τὸν θεὸν τὸν ἑαυτοῦ καὶ
κύριον ἀρνουμένου καὶ τὴν πίστιν ἣν καὶ αὐτὸς πρότερον εἶχε μὴ
φυλάξαντος. ἔμελλε δὲ νῦν ὁ Φιρμιλιανὸς εἰς τὴν Ἀντιόχειαν
διαβήσεσθαι, καὶ μέχρι γε Ταρσὸν ἧκεν, ἅτε τῆς ἀρνησι-
θέου κακίας πεῖραν εἰληφώς. ἀλλὰ γὰρ μεταξὺ συνεληλυθότων
καὶ καλούντων καὶ ἀναμενόντων, ἄχρις ἂν ἔλθῃ, τέλος ἔσχε τοῦ
βίου.

Μεθ' ἕτερα δ' αὖθις τὸν βίον αὐτοῦ οἵας ἐτύγχανεν ἀγω-
γῆς διαγράφουσιν ἐν τούτοις. ὅπου δὲ ἀποστὰς τοῦ κανόνος ἐπὶ
κίβδηλα καὶ νόθα διδάγματα μετελήλυθεν οὐδὲν δεῖ τοῦ ἔξω ὄν- C
τος τὰς πράξεις κρίνειν, οὐδ' ὅτι πρότερον πένης ὢν καὶ πτωχὸς
καὶ μήτε παρὰ πατέρων παραλαβὼν μηδεμίαν εὐπορίαν, μηδὲ
ἐκ τέχνης ἢ τινος ἐπιτηδεύματος κτησάμενος, νῦν εἰς ὑπερβάλ-
λοντα πλοῦτον ἐλήλακεν, ἐξ ἀνομιῶν καὶ ἱεροσυλιῶν καὶ ὧν αἰτεῖ
καὶ σείει τοὺς ἀδελφοὺς καταβραβεύων τοὺς ἀδικουμένους, καὶ
ὑπισχνούμενος βοηθήσειν μισθοῦ, ψευδόμενος δὲ καὶ τούτοις καὶ

6. καταστήσεσθαι G. 11. κακίας] αὐτοῦ κακίας G. 15. ὅπου Eusebius. Vulgo οὔπω.

sed ecclesiae duntaxat toti scripsit, quarum exemplar inferius subiecimus. Alter autem, nempe Firmilianus bis huc accessit, et ficta eius opinata (quemadmodum nos qui aderamus et alii plures nobiscum testantur) proscripsit, Paulo vero a sententia defectionem pollicenti fidem praebens, remque omnem controversam absque ullis contumeliis componendam ratus, differebat iudicium; et hoc pacto ab eo, qui deum suum et dominum negaverat et fidem prius acceptam deseruerat, deceptus est. Firmilianus Antiochiam venturus erat, et usque Tarsum iam profectus, perduellis in deum et fidei desertoris perfidiam expertus est. Eo loci dum convenimus, advocamus, et adventum eius praestolamur, excessit e vita.

Et aliis rursum interiectis, Pauli vitam quibus institutus deturpata fuerit, describunt. Quo vero pacto desertis ecclesiae regulis ad falsa et adulterina commenta tuenda diverterit, cum iam ecclesiae sit exsors, nil referre attinet, neque quod in angusta re familiari, nullas a parentibus facultates nactus, nullius etiam artis vel industriae peritus rerum omnium copia nunc abundet, ut rapinis et sacrilegiis, vel a fratribus nonnihil exigens, vel eorum crumenas excutiens ditescat, et oppressorum vindicem et opem pretio interposito laturum pollicitus, cunctos deludit mendaciis;

μάτην καρπούμενος τὴν τῶν ἐν πράγμασιν ὄντων ἑτοιμότητα πρὸς τὸ διδόναι ὑπὲρ ἀπαλλαγῆς τῶν ἐνοχλούντων πορισμὸν ἡγούμενος D τὴν θεοσέβειαν, οὔτε ὡς ὑψηλὰ φρονεῖ καὶ ὑπερῆρται κοσμικὰ ἀξιώματα ὑποδυόμενος, καὶ δουκηνάριος μᾶλλον ἢ ἐπίσκοπος θέλων καλεῖσθαι, καὶ σοβῶν κατὰ τὰς ἀγορὰς καὶ ἐπιστολὰς ἀναγινώσκων καὶ ὑπαγορεύων· ἅμα βαδίζων δημοσίᾳ καὶ δορυφορούμενος, τῶν μὲν προπορευομένων, τῶν δ' ἑπομένων πολλῶν τὸν ἀριθμὸν, ὡς καὶ τὴν πίστιν φθονεῖσθαι, μισεῖσθαί τε διὰ τὸν ὄγκον αὐτοῦ καὶ τὴν ὑπερηφανίαν τῆς καρδίας, οὔτε τὴν ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς συνόδοις τερθρείαν ἣν μηχανᾶται δοξοκοπῶν καὶ φαντασιοκοπῶν καὶ τὰς τῶν ἀκεραιοτέρων ψυχὰς τοῖς τοιούτοις ἐκπλήττων, P. 390 βῆμα μὲν καὶ θρόνον ὑψηλὸν ἑαυτῷ κατασκευασάμενος οὐχ ὡς Χριστοῦ μαθητὴς, ἀλλ' ὡς Ἀντιχρίστου πρόδρομος καὶ μιμητὴς, σέκρετον δὲ ὥσπερ οἱ τοῦ κόσμου ἄρχοντις ἔχων τε καὶ ὀνομάζων· παίων τε τῇ χειρὶ τὸν μηρὸν καὶ τὸ βῆμα ἀγάττων τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς μὴ ἐπαινοῦσι μηδὲ ὥσπερ ἐν τοῖς θεάτροις κατασείουσι ταῖς ὀθόναις, μηδὲ ἐκβοῶσί τε καὶ ἀναπηδῶσι κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν στασιώταις ἀνδράσι τε καὶ γυναίοις ἀκόσμως οὕτως ἀκροωμένοις, τοῖς δ' οὖν ὡς ἐν οἴκῳ

2. ὑπεραπαλλαγεὶς A. πορισμῶν A. 8. ὑπερήρτηται G. 8. καὶ μισεῖσθαι P. μιμεῖσθαί τε G. 9. τὴν om. G. 12. ἑαυτῷ om. G. 13. οὐχ ὡς — πρόδρομος addidi ex A. Priora οὐχ — μαθητὴς etiam ex P enotata sunt. 14. ἔχοντες P. 15. τῇ om. G. 16. ἐπαινοῦσι AP. ἐπινοοῦσι G. 17. ἐκβοῶσι P. ἐκ τῶν βοῶσι G. τε om. G.

multaque nummorum accessione sibi facta, ex dandi facilitate, qua qui negotiis occupantur ferri se sentiunt, ipse molestiis eorum (ita pietatem lucrum arbitratur) solerter se expedit, vel quantum insolescat et mundi dignitates affectet et ducenarius potius ambiat, quam episcopus vocari, ut per fora plateasque vagetur, hic legat litteras, ibi responsa iubeat, utque procedens in publicum adeo copioso cum praeviorum tum sequentium satellitio stipetur, ut propter eius arrogantiam et cordis elationem in invidiam trahatur fidei nostrae sinceritas, nihil opus est commemorare. Ad haec onerosum est dicendo persequi praestigias omnes, et excogitatas illecebras, quibus sola gloriola vanaque laudis imagine sibi proposita simpliciorum captat et devincit animos. Tribunal quidem et excelsum thronum, non in Christiani discipuli morem, quin immo ad terrenorum magistratuum instar secretum etiam ab eo nuncupatum, paravit; et nunc quidem femore manu percusso, nunc tribunali pedibus pulsato, eos qui dicenti non applauserint ac velut in theatro agitatis sudariolis non acclamaverint, vel qui una cum factionariis homuncionibus et mulierculis eius latera incomposite stipantibus non exsilierint, eos, inquam, qui modeste

θεοῦ σεμνοπρεπῶς καὶ εὐτάκτως ἀκούουσιν ἐπιτιμῶν καὶ ἐνυβρίζων, καὶ εἰς τοὺς ἀπελθόντας ἐκ τοῦ βίου τούτου παραινῶν ἐξηγητὰς τοῦ λόγου, φορτικῶς ἐν τῷ κοινῷ καὶ μεγαλορημονῶν περὶ αὐτοῦ καθάπερ οὐκ ἐπίσκοπος, ἀλλὰ σοφιστὴς καὶ γόης· B ψαλμοὺς μὲν τοὺς εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν παύσας, ὡς δὴ νεωτέρους καὶ νεωτέρων ἀνδρῶν συγγράμματα εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐν μέσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ μεγάλῃ τοῦ πάσχα ἡμέρᾳ ψαλμῳδεῖν γυναῖκας παρασκευάζων, ὧν καὶ ἀκούσας ἄν τις φρίξειεν, οἷα καὶ τοὺς θωπεύοντας αὐτὸν ἐπισκόπους τῶν ὁμόρων ἀγρῶν τε καὶ πόλεων καὶ πρεσβυτέρους ἐν ταῖς πρὸς τὸν λαὸν ὁμιλίαις καθίησι διαλέγεσθαι. τὸν μὲν γὰρ υἱὸν οὐ βούλεται συνομολογεῖν ἐξ οὐρανοῦ κατεληλυθέναι, (ἵνα τι προλαβόντες τῶν μελλόντων γραφήσεσθαι θῶμεν, καὶ τοῦτο οὐ λόγῳ ψιλῷ ῥηθήσεται, ἀλλ' V. 311 ἐξ ὧν ἐπέμψαμεν ὑπομνημάτων δείκνυται πολλαχόθεν, οὐχ C ἥκιστα δὲ ὅπου λέγει Ἰησοῦν Χριστὸν κάτωθεν) οἱ δὲ εἰς αὐτὸν ψάλλοντες καὶ ἐγκωμιάζοντες ἐν τῷ λαῷ ἄγγελον τὸν ἀσεβῆ διδάσκαλον ἑαυτῶν ἐξ οὐρανοῦ κατεληλυθέναι λέγουσι, καὶ ταῦτα οὐ κωλύει, ἀλλὰ καὶ λεγομένοις πάρεστιν ὁ ὑπερήφανος. τὰς δὲ συνεισάκτους αὐτῷ γυναῖκας, ὡς Ἀντιοχεῖς ὀνομάζουσι, καὶ τῶν περὶ αὐτὸν πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, οἷς καὶ τοῦτο καὶ

2. τούτου P. τοῦτο G. παροινῶν G. 7. δὲ A. καὶ G. 14. δείκνυται P. δεινοί τε G. 15. δὲ om. G. 16. ἄγγελον P. ἄγγελοι G.

et cum ordine, prout in dei templum convenientes decet, aures praebuerint, probris et contumeliis onerat. Ecquid in divini verbi expositores vita iam functos petulanter effutiit, quantum in se publice laudando onerosus, quantum nomini proprio extollendo, non ut episcopus, sed ut circulator frequens sit et ingerat fastidii, referemus? Psalmis in domini nostri Iesu Christi res gestas collimantibus repudiatis, quasi nupere inventis vel nupero stilo conscriptis, ipse in ecclesiae coetu, ipso solemni paschatis die, leves in proprium nomen cantilenas, (quas si quis audiat, perhorrescit), mulierculas praecepit modulari; et quaedam alia de industria composita finitimorum agrorum et urbium episcopos et presbyteros sibi abblandientes habitis ad populum concionibus recitari permisit. Porro filium dei a caelis descendisse nobiscum fateri renuit, (proferamus enim etiam num quod uberius expositum sumus, quamvis fidem non nudis solum verbis, sed ex monumentis, quae iam misimus, quasi copioso argumentorum agmine confirmemus, ubi maxime ab istis infimis Christum originem duxisse opinatur), ex adverso vero qui cantibus audiente populo laudes eius personant, impium doctrinae propriae magistrum velut angelum e caelo delapsum praedicant. Haec porro tantum abfuit, ut prohiberet, quin immo ex gloriolae cupidine recitata praesens approbavit. Quas autem ad cohabitandum mulieres, Inductas Antiocheni nuncupant, aliasque in presbyterorum et dia-

τὰ ἄλλα ἁμαρτήματα ἀνίατα ὄντα συγκρύπτει συνειδὼς καὶ ἐλέγξας, ὅπως αὐτοὺς ὑπόχρεως ἔχει, περὶ ὧν λόγοις καὶ ἔρ-
D γοις ἀδικεῖ, μὴ τολμῶντας κατηγορεῖν τῷ καθ' ἑαυτοὺς φόβῳ, ἀλλὰ καὶ πλουσίους ἀπέφηνεν, ἐφ' ὃ πρὸς ταῦτα ζηλούντων φιλεῖται καὶ θαυμάζεται, τί ἂν ταῦτα γράφοιμεν; ἐπιστάμεθα δὲ, ἀγαπητοὶ, ὅτι τὸν ἐπίσκοπον καὶ τὸ ἱερατεῖον ἅπαν παράδειγμα εἶναι δεῖ τῷ πλήθει πάντων τῶν καλῶν ἔργων, καὶ οὐδὲ ἐκεῖνο ἀγνοοῦμεν ὅσοι ὑπὸ τοῦ συνεισάγειν ἑαυτοῖς γυναῖκας ἐξέπεσον, οἱ δὲ ὑπωπτεύθησαν, ὥστε εἰ καὶ δοίη τις αὐτῷ τὸ μηδὲν ἀσελγὲς ποιεῖν, ἀλλὰ τήν γε ὑπόνοιαν τὴν ἐκ τοῦ
P. 391 τοιούτου πράγματος φυομένην ἐχρῆν εὐλαβηθῆναι μή τινας σκανδαλίσῃ, τοὺς δὲ καὶ μιμεῖσθαι προτρέψῃ. πῶς γὰρ ἂν ἐπιπλήξειεν ἢ νουθετήσειεν ἕτερον μὴ συγκαταβαίνειν ἐπιπλέον εἰς ταὐτὸν γυναικὶ μὴ ὀλίσθῃ φυλαττόμενον, ὡς γέγραπται, ὅστις μίαν μὲν ἀπέστησεν ἤδη, δύο δὲ ἀκμαζούσας καὶ εὐπρεπεῖς τὴν ὄψιν ἔχει μεθ' ἑαυτοῦ, κἂν ἀπίῃ που, συμπεριφέρει; καὶ ταῦτα τρυφῶν καὶ ὑπερεμπιπλάμενος, ὧν ἕνεκα στενάζουσι μὲν καὶ ὀδύρονται πάντες καθ' αὑτούς· οὕτω δὲ τὴν τυραννίδα καὶ δυναστείαν αὐτοῦ πεφόβηνται ὥστε κατηγορεῖν μὴ τολμᾶν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὡς προειρήκαμεν, εὔθυνεν ἂν

4. ἐφ' ὃ] ἐξ ὧν G. 14. Vulgo ὀλίσθῃ. ὠλίσθη A. ὡς accessit ex P. 16. ἀπίῃ Eusebius. ἀπείῃ P. ἀπῇν G. 18. ὀδύρωνται A. πάντες add. P. 20. εὔθυνεν Eusebius. Vulgo εὐθύνειν.

conorum contuberniis retentas, quorum criminum vel aliorum a medela certe longe positorum ipse conscius, alios in delictis, quae gestis verbisque perpetrat, deprehensos nulla tenus redarguit, (sed neque ipsi poenae sibi impendentis metu episcopum accusare ausi sunt), imo ut muneribus delinivit, ita vicissim apud horum sectatores in pretio est et admiratione, quid verbis referre necesse est? Hoc certe, dilecti, constat, episcopum et sacrum omnem coetum bonorum omnium operum exemplar populo propositum; neque nos latet aliquos ex tali mulierum societate lapsos, alios in criminis suspicionem venisse; quare quivis licet concedat, nihil eum impuritatis contrahere, suspicionem nihilo secius ex huiusmodi consortio natam, ne quosdam in ruinam impelleret, revereri; alios, ut virtutem imitarentur exemplis hortari necesse fuit. Qua namque fronte reprehendet alium vel admonebit, ne familiari cum muliere utatur convictu, ut iuxta scripturam etiam sibi cavens non labatur, qui nimirum unam legitimam ablegat, alias tamen duas aetate floridas, facie liberales adsciscit? Si eam abesse domo contingat, secum circumducit? Et haec quidem fastu plenus et iactabundus exerceat, quorum causa secreto gemunt cuncti; adeo vero hominis potentiam et atrocitatem pertimescunt, ut nullus in eum causam dicere audeat. Et haec quidem, ex praemissis, viro mentem habenti catholicam

τις ἄνδρα τὸ γοῦν φρόνημα καθολικὸν ἔχοντα καὶ συγκαταριθμούμενον ἡμῖν. τὸ δὲ ἐξορχησάμενον τὸ μυστήριον καὶ ἐμ- B πομπεύσαντα τῇ μιαρᾷ αἱρέσει τῇ Ἀρτεμᾶ (τί γὰρ οὐ χρὴ μόλις τὸν πατέρα αὐτοῦ δηλῶσαι;) οὐδὲ δεῖν ἡγούμεθα τούτων τοὺς λογισμοὺς ἀπαιτεῖν. εἶτ' ἐπὶ τέλει τῆς ἐπιστολῆς ταῦτ' ἐπιλέγουσιν· ἠναγκάσθημεν ἀντιτασσόμενον αὐτὸν τῷ θεῷ καὶ μὴ εἴκοντα ἐκκηρύξαντες, ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καταστῆσαι ἐπίσκοπον θεοῦ προνοίᾳ, ὡς πεπείσμεθα, τὸν τοῦ μακαρίου Δημητριανοῦ καὶ ἐπιφανῶς προστάντος πρὸ τούτου τῆς αὐτῆς παροικίας υἱὸν Δόμνον πᾶσι τοῖς πρέπουσιν ἐπισκόπῳ καλοῖς κεκοσμημένον. ἐδηλώσαμεν οὖν ὅπως τούτῳ C γράφητε καὶ παρὰ τούτου τὰ κοινωνικὰ δέχοισθε γράμματα, τῷ δὲ Ἀρτεμᾷ οὗτος ἐπιστελλέτω. καὶ οἱ τὰ Ἀρτεμᾶ φρονοῦντες τούτῳ κοινωνείτωσαν.

Τοῦ δὴ οὖν Παύλου σὺν καὶ τῇ τῆς πίστεως ὀρθοδοξίᾳ τῆς ἐπισκοπῆς ἀποπεπτωκότος Δόμνος, ὡς εἴρηται, τὴν λειτουργίαν τῆς κατὰ Ἀντιόχειαν ἐκκλησίας διεδέξατο. ἀλλὰ γὰρ μηδαμῶς ἐκστῆναι τοῦ Παύλου τοῦ τῆς ἐκκλησίας οἴκου θελήσαντος, βασιλεὺς ἐντευχθεὶς Αὐρηλιανὸς αἰσιώτατα περὶ τοῦ πρακτέου διείληφε, τούτοις νεῖμαι προστάττων τὸν οἶκον, οἷς οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐπίσκοποι τοῦ

1. ἄνδρα] τὸν ἄνδρα G. 3. τῇ Ἀρτεμᾶ] τοῦ Ἀρτεμᾶ G. 7. εἴκοντα] ἥκοντα G. 12. δέχεσθε G. 13. οὗτος] οὕτως G. 15. δὴ] δὲ G. καὶ τῇ] τῇ καὶ G. 19. ἐνταχθεὶς G. περὶ τοῦ] περὶ τούτου τοῦ G. 21. οἱ om. G.

uniusque nobiscum gregis corrigendo sufficerent; ab eo vero, qui mysterium fidei prodiderit, et de exsecranda Artemae haeresi visus fuerit ovare, (nihil enim eius patrem enunciare moror), rationes huiusmodi exposcendas nequaquam arbitramur. Ad calcem tamen epistolae subiungunt. Paulum sane deum ipsum hostiliter aggressum, nec, cum advocatus fuit, ad nos accedentem abdicavimus; alium vero ad dei placitum, ut opinamur, episcopi vices in ecclesia catholica subiturum Domnum, videlicet Demetriani felicis memoriae ante Paulum hanc eandem ecclesiam cum honore moderati filium, virum cunctis, quas in episcopo desideramus, virtutibus ornatum subrogavimus. Id vobis ideo significavimus, ut ad eum scribatis et mutuas ecclesiasticae communionis litteras testes reportetis. Ad Artemam, si lubeat, Paulus det litteras, Artemae sequaces, Artemae communionem quaerant. Et ista quidem hic scripta sint.

Paulo igitur fidei sincerae et episcopatus exsorte, Domnus, ut praemissum, Antiochenae ecclesiae suscepit onus. Ecclesiae vero aedibus Paulo cedere detrectante, Aurelianus Imperator sententiam dicere rogatus, quid facto opus, sanctissime pronunciavit; ei domum assignandam, qui-

τὰ ἄλλα ἁμαρτήματα ἀνίατα ὄντα συγκρύπτει συνειδὼς καὶ ἐλέγξας, ὅπως αὐτοὺς ὑπόχρεως ἔχει, περὶ ὧν λόγοις καὶ ἔρ-
D γοις ἀδικεῖ, μὴ τολμῶντας κατηγορεῖν τῷ καθ᾽ ἑαυτοὺς φόβῳ, ἀλλὰ καὶ πλουσίους ἀπέφηνεν, ἐφ᾽ ὃ πρὸς ταῦτα ζηλούντων φιλεῖται καὶ θαυμάζεται, τί ἂν ταῦτα γράφοιμεν; ἐπιστάμεθα δὲ, ἀγαπητοὶ, ὅτι τὸν ἐπίσκοπον καὶ τὸ ἱερατεῖον ἅπαν παράδειγμα εἶναι δεῖ τῷ πλήθει πάντων τῶν καλῶν ἔργων, καὶ οὐδὲ ἐκεῖνο ἀγνοοῦμεν ὅσοι ὑπὸ τοῦ συνεισάγειν ἑαυτοῖς γυναῖκας ἐξέπεσον, οἱ δὲ ὑπωπτεύθησαν, ὥστε εἰ καὶ δοίη τις αὐτῷ τὸ μηδὲν ἀσελγὲς ποιεῖν, ἀλλὰ τήν γε ὑπόνοιαν τὴν ἐκ τοῦ
P. 391 τοιούτου πράγματος φυομένην ἐχρῆν εὐλαβηθῆναι μή τινας σκανδαλίσῃ, τοὺς δὲ καὶ μιμεῖσθαι προτρέψῃ. πῶς γὰρ ἂν ἐπιπλήξειεν ἢ νουθετήσειεν ἕτερον μὴ συγκαταβαίνειν ἐπιπλέον εἰς ταὐτὸν γυναικὶ μὴ ὀλίσθῃ φυλαττόμενον, ὡς γέγραπται, ὅστις μίαν μὲν ἀπέστησεν ἤδη, δύο δὲ ἀκμαζούσας καὶ εὐπρεπεῖς τὴν ὄψιν ἔχει μεθ᾽ ἑαυτοῦ, κἂν ἀπίῃ που, συμπεριφέρει; καὶ ταῦτα τρυφῶν καὶ ὑπερεμπιπλάμενος, ὧν ἕνεκα στενάζουσι μὲν καὶ ὀδύρονται πάντες καθ᾽ αὐτούς· οὕτω δὲ τὴν τυραννίδα καὶ δυναστείαν αὐτοῦ πεφόβηνται ὥστε κατηγορεῖν μὴ τολμᾶν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὡς προειρήκαμεν, εὔθυνεν ἂν

4. ἐφ᾽ ὃ] ἐξ ὧν G. 14. Vulgo ἰολίσθη. ὀλίσθη A. ὡς accessit ex P. 16. ἀπίῃ Eusebius. ἀπείῃ P. ἀπὴν G. 18. ὀδύρωνται A. πάντες add. P. 20. εὔθυνεν Eusebius. Vulgo εὐθύνειν.

conorum contuberniis retentas, quorum criminum vel aliorum a medela certe longe positorum ipse conscius, alios in delictis, quae gestis verbisque perpetrat, deprehensos nulla tenus redarguit, (sed neque ipsi poenae sibi impendentis metu episcopum accusare ausi sunt), imo ut muneribus delinivit, ita vicissim apud horum sectatores in pretio est et admiratione, quid verbis referre necesse est? Hoc certe, dilecti, constat, episcopum et sacrum omnem coetum bonorum omnium operum exemplar populo propositum; neque nos latet aliquos ex tali mulierum societate lapsos, alios in criminis suspicionem venisse; quare quivis licet concedat, nihil eum impuritatis contrahere, suspicionem nihilo secius ex huiusmodi consortio natam, ne quosdam in ruinam impelleret, revereri; alios, ut virtutem imitarentur exemplis hortari necesse fuit. Qua namque fronte reprehendet alium vel admonebit, ne familiari cum muliere utatur convictu, ut iuxta scripturam etiam sibi cavens non labatur, qui nimirum unam legitimam ablegat, alias tamen duas aetate floridas, facie liberales adsciscit? Si eam abesse domo contingat, secum circumducit? Et haec quidem fastu plenus et iactabundus exerceat, quorum causa secreto gemunt cuncti; adeo vero hominis potentiam et atrocitatem pertimescunt, ut nullus in eum causam dicere audeat. Et haec quidem, ex praemissis, viro mentem habenti catholicam

τις ἄνδρα τὸ γοῦν φρόνημα καθολικὸν ἔχοντα καὶ συγκαταριθμούμενον ἡμῖν. τὸ δὲ ἐξορχησάμενον τὸ μυστήριον καὶ ἐμ- B πομπεύσαντα τῇ μιαρᾷ αἱρέσει τῇ Ἀρτεμᾶ (τί γὰρ οὐ χρὴ μόλις τὸν πατέρα αὐτοῦ δηλῶσαι;) οὐδὲ δεῖν ἡγούμεθα τούτων τοὺς λογισμοὺς ἀπαιτεῖν. εἶτ' ἐπὶ τέλει τῆς ἐπιστολῆς ταῦτ' ἐπιλέγουσιν· ἠναγκάσθημεν ἀντιτασσόμενον αὐτὸν τῷ θεῷ καὶ μὴ εἴκοντα ἐκκηρύξαντες, ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καταστῆσαι ἐπίσκοπον θεοῦ προνοίᾳ, ὡς πεπείσμεθα, τὸν τοῦ μακαρίου Δημητριανοῦ καὶ ἐπιφανῶς προστάντος πρὸ τούτου τῆς αὐτῆς παροικίας υἱὸν Δόμνον πᾶσι τοῖς πρέπουσιν ἐπισκόπῳ καλοῖς κεκοσμημένον. ἐδηλώσαμεν οὖν ὅπως τούτῳ C γράφητε καὶ παρὰ τούτου τὰ κοινωνικὰ δέχοισθε γράμματα, τῷ δὲ Ἀρτεμᾷ οὗτος ἐπιστελλέτω. καὶ οἱ τὰ Ἀρτεμᾶ φρονοῦντες τούτῳ κοινωνείτωσαν.

Τοῦ δὴ οὖν Παύλου σὺν καὶ τῇ τῆς πίστεως ὀρθοδοξίᾳ τῆς ἐπισκοπῆς ἀποπεπτωκότος Δόμνος, ὡς εἴρηται, τὴν λειτουργίαν τῆς κατὰ Ἀντιόχειαν ἐκκλησίας διεδέξατο. ἀλλὰ γὰρ μηδαμῶς ἐκστῆναι τοῦ Παύλου τοῦ τῆς ἐκκλησίας οἴκου θελήσαντος, βασιλεὺς ἐντευχθεὶς Αὐρηλιανὸς αἰσιώτατα περὶ τοῦ πρακτέου διείληφε, τούτοις νεῖμαι προστάττων τὸν οἶκον, οἷς οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐπίσκοποι τοῦ

1. ἄνδρα] τὸν ἄνδρα G. 8. τῇ Ἀρτεμᾶ] τοῦ Ἀρτεμᾶ G. 7. εἴκοντα] ἥκοντα G. 12. δέχεσθε G. 13. οὗτος] οὕτως G. 15. δὴ] δὲ G. καὶ τῇ] τῇ καὶ G. 19. ἐνταχθεὶς G. περὶ τοῦ] περὶ τούτου τοῦ G. 21. οἱ om. G.

uniusque nobiscum gregis corrigendo sufficerent; ab eo vero, qui mysterium fidei prodiderit, et de exsecranda Artemae haeresi visus fuerit ovare, (nihil enim eius patrem enunciare moror), rationes huiusmodi exposcendas nequaquam arbitramur. Ad calcem tamen epistolae subiungunt. Paulum sane deum ipsum hostiliter aggressum, nec, cum advocatus fuit, ad nos accedentem abdicavimus; alium vero ad dei placitum, ut opinamur, episcopi vices in ecclesia catholica subiturum Domnum, videlicet Demetriani felicis memoriae ante Paulum hanc eandem ecclesiam cum honore moderati filium, virum cunctis, quas in episcopo desideramus, virtutibus ornatum subrogavimus. Id vobis ideo significavimus, ut ad eum scribatis et mutuas ecclesiasticae communionis litteras testes reportetis. Ad Artemam, si lubeat, Paulus det litteras, Artemae sequaces, Artemae communionem quaerant. Et ista quidem hic scripta sint.

Paulo igitur fidei sincerae et episcopatus exsorte, Domnus, ut praemissum, Antiochenae ecclesiae suscepit onus. Ecclesiae vero aedibus Paulo cedere detrectante, Aurelianus Imperator sententiam dicere rogatus, quid facto opus, sanctissime pronunciavit; ei domum assignandam, qui-

D δόγματος ἐπιστέλλοιεν. οὕτω δῆτα ὁ προδηλωθεὶς ἀνὴρ μετὰ τῆς ἐσχάτης αἰσχύνης ὑπὸ τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς ἐξελαύνεται τῆς ἐκκλησίας.

1. οὕτω] οὕτως G. 3. ἕως ὧδε συγγέλλου in fine addit P.

bus Italiae Romanaeque urbis episcopi concedendam decernerent. Ita demum cum supremo dedecore principis iussu memoratus homo ecclesiae gremio excluditur.

NICEPHORI
CONSTANTINOPOLEOS
ARCHIEPISCOPI
CHRONOGRAPHIA
BREVIS.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ P. 395 V. 315

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ

ΑΠΟ ΑΔΑΜ ΜΕΧΡΙ ΧΡΟΝΩΝ ΜΙΧΑΗΛ,
καὶ Θεοφίλου υἱοῦ αὐτοῦ ἔχουσα οὕτως.

SANCTI PATRIS NOSTRI

NICEPHORI

CP. ARCHIEPISCOPI

CHRONOGRAPHIA BREVIS:

AB ADAMO AD MICHAELIS ET THEOPHILI
eius filii tempora in hunc modum digesta.

ἈΔΑΜ γενόμενος ἐτῶν σλʹ γεννᾷ τὸν Σήθ· καὶ ἐπέζησεν ὁ αὐτὸς Ἀδὰμ ἔτη ψʹ.
Σὴθ γενόμενος ἐτῶν σεʹ ἐγέννησε τὸν Ἐνώς.
Ἐνὼς γενόμενος ἐτῶν ρϟʹ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν.
Καϊνᾶν γενόμενος ἐτῶν ροʹ ἐγέννησε τὸν Μαλελεήλ.
Μαλελεὴλ γενόμενος ἐτῶν ρξεʹ γεννᾷ τὸν Ἰάρεδ.
Ἰάρεδ γενόμενος ἐτῶν ρξβʹ γεννᾷ τὸν Ἐνώχ.
Ἐνὼχ γενόμενος ἐτῶν . . . . τὸν Μαθουσάλα.

1—4. om. R. 12. καινὰν R hic et alibi. 15. ἐτῶν . . . τὸν Μαθουσάλα om. R. ἐτῶν] „Ex Anastasio ἐτῶν ρξβʹ." Goar.

Adam aetatis 230 genuit Seth; et ipse Adam vixit superstes annis 700.
Seth annis 205 natus genuit Enos.
Enos annis 190 natus genuit Cainan.
Cainan annis 170 natus genuit Maleleel.
Maleleel annis 165 natus genuit Iared.
Iared annis 162 natus genuit Enoch.
Enoch annis 162 natus genuit Mathusala.

P. 396 Μαθουσάλα γενόμενος ἐτῶν ρπζʹ γεννᾷ τὸν Λάμεχ.

Λάμεχ γενόμενος ἐτῶν ρπηʹ γεννᾷ τὸν Νῶε.

Νῶε γενόμενος ἐτῶν φʹ γεννᾷ τὸν Σὴμ, τὸν Χὰμ καὶ τὸν Ἰάφεθ. καὶ ἐπέζησε μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη ρʹ.

Ἔτει χʹ Νῶε ὁ κατακλυσμὸς ἐγένετο.

Ὁμοῦ τὰ πάντα ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ κατὰ τοὺς οʹ ἔτη βσμβʹ, ὡς καὶ ἡ ἀλήθεια ἐπιμαρτυρεῖ καὶ αἱ ἀνέκαθεν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις ἐπικρατήσασαι παραδόσεις.

V. 316 Μετὰ τὸν κατακλυσμὸν Σὴμ υἱὸς Νῶε, γενόμενος ἐτῶν ρʹ γεννᾷ τὸν Ἀρφαξάδ.

B Ἀρφαξὰδ δὲ γενόμενος ἐτῶν ρλεʹ γεννᾷ τὸν Καϊνᾶν.

Καϊνᾶν γενόμενος ἐτῶν ρλγʹ γεννᾷ τὸν Σάλα.

Σάλα γενόμενος ἐτῶν ρλγʹ γεννᾷ τὸν Ἔβερ.

Ἔβερ γενόμενος ἐτῶν ρλγʹ γεννᾷ τὸν Φαλέκ.

Φαλὲκ γενόμενος ἐτῶν ρλγʹ γεννᾷ τὸν Ῥαγαῦ.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις Φαλὲκ διεμερίσθησαν. διὸ καὶ σημαίνει τὸ Φαλὲκ ὄνομα τῇ Ἑβραίων φωνῇ μερισμός· καὶ οὗτος πρὸ τοῦ πατρὸς τελευτᾷ. ἐπὶ τούτου ἡ πυργοποιία συνέστη· καὶ ἀπὸ μιᾶς τῆς πάλαι διαλέκτου πολυφωνία γέγονε καὶ ἡ καθ' ἕκαστον ἔθνος τῶν γλωσσῶν διαφωνία· φησὶν ἡ θεία γραφή.

C Μετὰ δὲ τὸν Φαλὲκ Ῥαγαῦ γενόμενος ἐτῶν ρλεʹ γεννᾷ τὸν Σερούχ.

Σεροὺχ γενόμενος ἐτῶν ρληʹ γεννᾷ τὸν Ναχώρ.

1. Μαθουσάλα γενόμενος om. R. 21. τὸν om. R.

Mathusala annis 187 natus genuit Lamech.

Lamech annis 188 natus genuit Noë.

Noë annis 500 natus genuit Sem, Cham et Iapheth; et ad diluvium usque annis 100 vixit superstes.

Anno Noë 600 diluvium factum est.

Annorum omnium ab Adam usque ad diluvium summa iuxta septuaginta Interpretes est 2242, quibus etiam suffragatur veritas et traditiones per cunctas circumquaque ecclesias pervagatae.

Post diluvium Sem filius Noë anno aetatis centesimo genuit Arphaxad.

Arphaxad vero annis 135 natus genuit Cainan.

Cainan annis 133 natus genuit Sala.

Sala annis 133 natus genuit Heber.

Heber annis 133 natus genuit Phalec.

Phalec annis 133 natus genuit Ragau.

In diebus Phalec homines divisi sunt ab invicem; unde et nomen Phalec *divisionem* Hebraeorum voce designat. Et hic prior patre moritur. Huius tempore turris substructio coepta, et ex uno antiquo sermone varia loquendi genera deducta, et per gentes singulas linguarum diversitas nata est, ut divina scriptura testatur.

At vero post Phalec, Ragau annis 135 natus genuit Seruch.

Seruch annis 138 natus genuit Nachor.

Ναχὼρ γενόμενος ἐτῶν οθʹ γεννᾷ τὸν Θάραν.
Θάρα γενόμενος ἐτῶν οʹ γεννᾷ τὸν Ἀβραάμ.
Ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως Ἀβραὰμ κατὰ τοὺς οʹ ἔτη ͵γτκδʹ.
Ἀπὸ δὲ τοῦ κατακλυσμοῦ ἕως Ἀβραὰμ ἔτη ͵απ * *

Ἀβραὰμ ἑβδομηκοστὸν πέμπτον ἔτος ἄγων θείου χαρίσματος ἀξιοῦται καὶ τῆς πρὸς * * * μένης ἐπαγγελίας. ἀφʼ ἧς ἐπὶ D τὴν διὰ Μωϋσέως ἐξ Αἰγύπτου πορείαν γίνονται ἔτη υλʹ, ὡς καὶ ὁ ἀπόστολος μαρτυρεῖ λέγων· διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ ὁ μετὰ υʹ καὶ λʹ ἔτη γενόμενος νόμος οὐκ ἀκυροῖ εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν. καὶ αὐτὸς ἐν ἐξόδῳ συνᾴδει Μωϋσῆς ἐν οἷς φησιν, ἡ δὲ κατοίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἣν κατῴκησαν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῇ Χαναὰν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἔτη υλʹ. καὶ κατὰ μέρος δὲ οὕτως ἔχει.

Ἀβραὰμ γενόμενος ἐτῶν ρʹ γεννᾷ τὸν Ἰσαάκ.
Ἰσαὰκ γενόμενος ἐτῶν ξʹ γεννᾷ τὸν Ἰακώβ.
Ἰακὼβ γενόμενος ἐτῶν πζʹ γεννᾷ τὸν Λευί. P. 397
Λευὶ γενόμενος ἐτῶν μθʹ γεννᾷ τὸν Καάθ.
Καὰθ γενόμενος ἐτῶν ξʹ γεννᾷ τὸν Ἀμράμ.
Ἀμρὰμ γενόμενος ἐτῶν οεʹ γεννᾷ τὸν Μωϋσῆν.
Μωϋσῆς γενόμενος ἐτῶν πʹ ἐξάγει τὸν λαὸν ἐξ Αἰγύπτου.

4. ͵απ * *] ͵α . . . R. 6. πρὸς αὐτὸν γενομένης supplet Scaliger. 8. „προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ desunt in MS." m. ὑπὸ θεοῦ tantum habet R. 9. ἔτη add. R. 10. συνᾴδει ex Anastasio addidit m. In RG lacuna. 18 et 19. ἄβραμ R. 19. ἐτῶν add. R.

Nachor annis 79 natus genuit Thara.
Thara annis 70 natus genuit Abraham.
Ab Adam usque ad Abraham ex Septuaginta calculis anni 3324 putantur.
A diluvio autem usque ad Abraham anni . . . . . .

Abraham annum agens 75 divinis augetur gratiis et facta ipsi promissione dignus habetur. A qua usque ad profectum ex Aegypto anni 430 decurrunt, ex apostoli testimonio dicentis: testamentum confirmatum a deo, quae post 430 annos facta est lex, non irritam facit ad evacuandam repromissionem. Et ipse in exode concinit Moses, in his quae scribit: habitatio autem filiorum Israël, qua habitaverunt in Aegypto, et in terra Chanaan, ipsi et patres eorum, anni sunt 430. Hi vero per partes ita colliguntur.

Abraham anno aetatis 100 genuit Isaac.
Isaac anno aetatis 60 genuit Iacob.
Iacob anno aetatis 87 genuit Levi.
Levi anno aetatis 49 genuit Caath.
Caath anno aetatis 60 genuit Amram.
Amram anno aetatis 75 genuit Mosen.
Moses anno aetatis 80 ex Aegypto populum educit.

Συνάγεται οὖν τὰ πάντα ἀπὸ μὲν πρώτου ἔτους Ἀβραὰμ ἐπὶ τὴν ἐξ Αἰγύπτου πορείαν ἔτη φβʹ.

Ἀπὸ δὲ τοῦ κατακλυσμοῦ ͵αφπʹ.

Ἀπὸ δὲ Ἀδὰμ κατὰ τοὺς οʹ ἔτη ͵αχπθʹ, κατὰ δὲ ἄλλους * *

B Μετὰ δὲ ταῦτα καθηγεῖται τοῦ λαοῦ Μωϋσῆς ἐπὶ τῆς ἐρήμου ἔτη μʹ.

Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἔτη κζʹ.

Πρεσβύτεροι ἔτη κγʹ.

Ἀλλόφυλοι ἔτη ηʹ.

Γοθονιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα ἔτη μʹ.

Ἀλλόφυλοι ἔτη ιηʹ, μεθʼ οὓς

Ἀὼδ ἐκ φυλῆς Ἐφραῒμ ἔτη πʹ.

Ἀλλόφυλοι ἔτη * *

Δεβῶρα καὶ Βαρὰκ ἔτη μʹ.

Μαδηναῖοι ἔτη ζʹ.

V. 317 Γεδεὼν ἔτη μʹ.

Ἀβιμέλεχ ἔτη γʹ.

Θωλᾶς ἔτη κγʹ.

C Ἰαὴρ ἔτη κβʹ.

Ἀμμανῖται ἔτη ιηʹ.

Ἰεφθάε ἔτη ϛʹ.

Ἐσβὼν ἔτη ζʹ.

9. ηʹ] In R primum fuit νʹ. 14. δεβόρα R.

Annorum itaque universorum ab anno primo Abraham ad profectionem ex Aegypto est 502.
A diluvio autem 1580.
Ab Adam vero secundum septuaginta Interpretes anni numerantur 1689, secundum alios . . . .
Postmodum autem praefuit populo Moses in deserto annis quadraginta.
Iesus Nave annis 27.
Seniores annis 23.
Alienigenae annis 8.
Gothoniel ex tribu Iuda annis quadraginta.
Alienigenae annis octodecim. Post quos
Aod ex tribu Ephraim annis octoginta.
Alienigenae annis . . . .
Debora et Barac annis 40.
Madianitae annis 7.
Gedeon annis 40.
Abimelech annis 3.
Tholas annis 23.
Iair annis 22.
Ammanitae annis 18.
Iephthae annis 6.
Esbon annis 7.

Ἀελὼν ἔτη γ′.
Λαμπαδὸν ἔτη η′.
Ἀλλόφυλοι ἔτη κ′.
Σαμψὼν ἔτη κ′.
Ἠλὶ ὁ ἱερεὺς ἔτη κ′.
Σαμουὴλ ς′.
Σαοὺλ ἔτη μ′.
Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἔτη μ′.
Ὁμοῦ τὰ πάντα ἀπὸ ἐξόδου υἱῶν Ἰσραὴλ ἕως Δαυὶδ τοῦ βασιλέως ἔτη χλ′.
Σολομὼν ἔτη μ′. D
Ῥοβοὰμ ἔτη ιζ′.
Ἀσὰ ἔτη μ′.
Ἰωσαφὰτ ἔτη κε′.
Ἐπὶ τούτου ἐπροφήτευον Μιχαίας, Ἠλίας καὶ Ἐλισσαιέ.
Ἰωρὰμ ἔτη * *
Ὀχοζίας ἔτος α′.
Γοθολία μήτηρ Ὀχοζίου ἔτη ζ′.
Ἰωᾶς ἔτη ις′.
Ἀμεσίας ἔτη κθ′.
Ἀζαρίας ὁ καὶ Ὀζίας ἔτη νβ′.

2. Λαμβδὼν m. 11. Ὁ Σολομὼν G. ὁ om. R. 13. μ′ R. β′. G. 21. ὁ om. R.

Aëlon annis 3.
Lambdon annis 8.
Alienigenae annis 20.
Sampson annis 20.
Heli Pontifex annis 20.
Samuel 6.
Saul annis 40.
David regnavit annis 40.
Colliguntur universi ab exitu Israël ex Aegypto usque ad David regem anni 630.
Salomon annis 40.
Roboam annis 17.
Asa annis 2.
Iosaphat annis 25.
Eius tempore Michaeas, Elias et Elissaeus vaticinabantur.
Ioram annis . . . .
Ochozias anno uno.
Gotholia mater Ochoziae annis septem.
Ioas annis 16.
Amesias annis 29.
Azarias, qui et Ozias, annis quinquaginta duobus.

P. 398 Ἐπὶ τούτου προεφήτευσαν Ὠσηὲ, Ἀμὼς, Ἡσαΐας, Ἰωνᾶς, Ἰωήλ.

Ἰωαθὰμ ἔτη ιζʹ.

Ἄχαζ ἔτη ιϛʹ.

Ἐζεκίας ἔτη κθʹ.

Μανασσῆς ἔτη νεʹ.

Ἐπὶ τούτου τὸ Βυζάντιον ἐκτίσθη.

Ἔτη ιβʹ Ἀμώς.

Ἰωσίας ἔτη λαʹ.

Καὶ ἀναρχίας ἔτη λʹ κατὰ τοὺς οʹ, κατὰ δὲ τὸ Ἑβραϊκὸν ἔτη νʹ.

B Ἐπὶ τούτων προεφήτευον Ἱερεμίας, Σοφονίας καὶ Βαρούχ.

Ἰωαχὰζ μῆνας γʹ.

Ἐλιακεὶμ ἔτη ιβʹ.

Ἰεχονίας μῆνας γʹ.

Σεδεκίας ἔτη ιαʹ.

Τοῦτον ἐκτυφλώσας Ναβουχοδονόσωρ ὁ βασιλεὺς αἰχμάλωτον ἦρε. καὶ ὁ ναὸς πυρπολεῖται μετὰ μῆνας εʹ διὰ Ναβουζαρδᾶν, διαρκέσας ἀφ' οὗ ἐκτίσθη ἔτη υλβʹ.

Ὁμοῦ τὰ πάντα ἀπὸ ἀρχῆς βασιλείας Σολομῶντος ἕως αἰχμα-
C λωσίας ἔτη υμηʹ. μετὰ δὲ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Ἰουδαίων τὴν

1. προεφήτευον G. Ἡσαΐας ex R et Anastasio accessit. 7. ἐκτίσθη R. ἐκτίσθη ἔτη (ἔτει Scaliger p. 302) ιβʹ G. 8. ἀμώς R. ὁ Ἀμώς G. 9. Ἰωσίας] ἡσαΐας R. 10. κατὰ δὲ] καὶ κατὰ G. 12. ἰαχαζ R. 16. Ναβουχοδονόσορ G. 20. δὲ τὴν] τὴν om. G.

Eius tempore Osee, Amos, Esaias, Ionas, Ioël, prophetiae dono clari.

Ioatham annis 17.

Achas annis 16.

Ezecias annis 29.

Manasses annis 55.

Huius anno 12 Byzantium condi coeptum.

Amos annis 12.

Iosias annis 31.

Et interregnum annis triginta sequutum est, secundum septuaginta; secundum Hebraeum exemplar annis quinquaginta.

Huius Hieremias, Sophonias et Baruch prophetabant.

Ioachaz mensibus 3.

Eliacim annis 12.

Iechonias mensibus 3.

Sedecias annis 11.

Hunc effossis oculis Nabuchodonosor rex captivum tulit; et templum post menses quinque a Nabuzardan igne devastatur, cum a primo condita annis 432 stetisset.

A regni Salomonis exordio ad captivitatem usque anni 448 in universum cladem numerantur. Post captivitatem porro Iudaeorum in Baby-

εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐρημίαν τόπου ἔτη ο'. ἃ συμπληροῦνται κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως, ὃς τόν τε λαὸν ἀνῆκε τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν ἀνήγειρε.

Πρῶτος Περσῶν βασιλεὺς Κῦρος ἔτη λ'.

Καμβύσης ἔτη β'.

Δαρεῖος ὁ υἱὸς Ὑστάσπου ἔτη λϛ'.

Τούτου ἔτει δευτέρῳ, ὡς ἤδη εἴρηται, ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνενεώθη ναός.

Γίνονται οὖν τὰ λοιπὰ Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως ἔτη λδ'.

Ξέρξης Δαρείου ἔτη κη'.

Ἀρταβάνης ἔτος α', μῆνας ζ'. V. 318

Ἀρταξέρξης ὁ Μακρόχειρ ἔτη μα'. D

Τὰ κατὰ τὴν Ἐσθὴρ καὶ τὸν Μαρδοχαῖον ἐπὶ τούτου φασί.

Ξέρξης ἄλλος μῆνας ζ'.

Σογδιάνης μῆνας ζ'.

Δαρεῖος ἄλλος ἔτη ιθ'.

. . . .

Ἀρταξέρξης ὁ καὶ Ὦχος ἔτη κβ'.

Ἀρσῆς Ὤχου ἔτη δ'.

Δαρεῖος Ἀρσάμου ἔτη ϛ'.

1. ἐρημίας R. 8. ναός R. ζ' ναός G. 9. οὖν] λοιπὸν G. ἔτη om. G. 13. αἰσθήρ R. 15. σογδοάνης R. 17. „Ex Anast. Ἀρταξέρξης Μνήμων ἔτη μ'." m. In R lacuna nulla. 18. Ὦχος m. Ἄχος G. εὖχος R. 19. ἀρσὶς R.

loniam captivitate abductorum, et vastitatem sancto loco illatam anni sunt 70, quorum terminus completur anno secundo Darii regis Persarum, qui populum illum captivitate liberavit et instauravit templum Hierosolymitanum.

Persarum rex primus Cyrus annis triginta.

Cambyses annis 2.

Darius filius Hystaspis annis 36.

Huius, ut praemissum, anno secundo Hierosolymorum templum instauratum est.

Regis itaque Persarum Darii reliqui sunt anni 34.

Xerxes Darii annis 28.

Artabanes anno uno, mensibus septem.

Artaxerxes Longimanus annis 41.

Huius tempore, quae circa Esther et Mardochaeum gesta, accidisse narrantur.

Xerxes alter mensibus 7.

Sogdianes mensibus 7.

Darius alter annis 19.

Artaxerxes Memor annis 40.

Artaxerxes, qui et Ochus, annis viginti duobus.

Arses Ochi annis 4.

Darius Arsami annis 6.

Τοῦτον ἀνελὼν ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς καὶ καθελὼν τὴν τῶν Περσῶν ἀρχὴν ἐβασίλευσεν ἔτη ϛʹ, πρὸ τοῦ
P. 899 καθελεῖν τὸν Δαρεῖον βασιλεύσας φασὶν ἔτη ιβʹ, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Βαβυλῶνι, ὥς φασιν, ἐτῶν λεʹ, ὡς δὲ ἄλλοι, ἐτῶν λϛʹ. ἐβασίλευσεν ὁμοῦ ἔτη ιηʹ.

Ὑπέταξε δὲ βαρβάρων ἔθνη κβʹ καὶ φυλὰς Ἑλλήνων ιγʹ. καὶ ἐτελεύτησε βασιλεύων ἐν Περσίδι.

Ὁμοῦ τὰ πάντα ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τελευτῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνων ἔτη ͵ερξζʹ.

Μετὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας ἐβασίλευσε πρῶτος Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἔτη μʹ.

Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος ἔτη ληʹ.

Ἐπὶ τούτου αἱ παρ' Ἑβραίοις ἱεραὶ βίβλοι εἰς τὴν Ἑλλάδα
B φωνὴν μετεβλήθησαν καὶ ἐν ταῖς κατ' Ἀλεξάνδρειαν ἀπετέθησαν βιβλιοθήκαις ἐπὶ Ἐλεάζαρ ἀρχιερέως.

Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης ἔτη κεʹ.

Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ ἔτη ιζʹ.

Πτολεμαῖος ὁ Ἐπιφανὴς Ἀντίοχος ἔτη κϛʹ.

Τὰ κατὰ τοὺς Μακκαβαίους ἐπὶ τούτου γεγένηται.

Πτολεμαῖος ὁ Φιλομήτωρ ἔτη λεʹ.

Πτολεμαῖος ὁ νεώτερος ἔτη κθʹ.

Πτολεμαῖος ὁ Φούσκων ἔτη ιζʹ, μῆνας ϛʹ.

4. ἐτῶν λϛʹ] εἶπον λϛʹ R. 5. ὁμοῦ] οὖν R. 18. Ἀντίοχος delet m. 19. τοὺς om. G.

Eo perempto et Persarum imperio everso Alexander Macedonum rex annis 6 regnavit; cum ante Darii necem annis duodecim, aiunt, rerum potitus fuisset. Babylone, inquiunt, annos natus 35 mortuus est; alii aetatis 36 interiisse affirmant. Annis itaque octodecim in universum regnavit.

Barbarorum nationes 22 et Graecorum tribus 13 subegit. Florente imperio in Perside vitam finivit.

Annorum ab Adam omnium ad Alexandri Macedonum regis mortem summa est 5167.

Porro post Alexandri mortem Aegypti et Alexandriae regnum obtinuit

Primus Ptolemaeus Lagi filius annis 40.

Ptolemaeus Philadelphus annis 38.

Eo regnante sacri Hebraeorum libri in Graecam linguam traducti sunt et Eleazaro pontifice in Alexandrinas bibliothecas fuerunt relati.

Ptolemaeus Euergetes annis 25.

Ptolemaeus Philopator annis 17.

Ptolemaeus Illustris annis 26.

Huius tempore quae de Maccabaeis narrantur gesta.

Ptolemaeus Philometor annis 35.

Ptolemaeus Iunior annis 17.

Ptolemaeus Phusco annis 17, mensibus 6.

Πτολεμαῖος ὁ Ἀλέξανδρος ἔτη ι'.
Πτολεμαῖος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἔτη η'.
Πτολεμαῖος ὁ καὶ Διονύσιος ἔτη λ'.
Κλεοπάτρα Πτολεμαίου ἔτη κβ'.

Τῷ τρίτῳ ἔτει ταύτης πρῶτος ἐμονάρχησε Ῥωμαίων Γάϊος C *Ἰούλιος Καῖσαρ, ἀφ' οὗ Καίσαρες οἱ ἑξῆς βασιλεῖς προσηγορεύθησαν. οὗτος ἐβασίλευσεν ἔτη δ', μῆνας ζ'.*

Μετὰ Ἰούλιον Ῥωμαίων ἐβασίλευσε Καῖσαρ Σεβαστὸς Ὀκτάυιος Αὔγουστος ἔτη νϛ' καὶ μῆνας ἕξ.

Ἐντεῦθεν οἱ Ἀντιοχεῖς τοὺς χρόνους αὐτῶν ἀριθμοῦσιν.

Οὗτος τῷ ιε' ἔτει τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας Κλεοπάτραν ἑλὼν καθεῖλε τὴν Πτολεμαίων ἀρχήν, οἳ ἐβασίλευσαν Αἰγύπτου ἔτη σϟϛ'.

Γίνονται οὖν ὁμοῦ τὰ πάντα ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως ἀρχῆς βασιλείας D *Αὐγούστου κατὰ τοὺς ἀκριβεῖς χρονογράφους ἔτη ͵ευνζ'.*

Αὔγουστος οὖν, ὡς εἴρηται, ἐβασίλευσεν ἔτη νϛ' καὶ μῆνας ϛ'. τῷ δὲ μβ' ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐγεννήθη κατὰ σάρκα ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου καὶ θεοτόκου Μαρίας ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ πρὸ αἰώνων θεὸς ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας πρὸ ὀκτὼ Καλανδῶν Ἰανουαρίων, ὅ ἐστι Χοιὰκ κθ', τοῦτ' ἔστι Δεκεμβρίῳ κε'.

Κυρήνιος δὲ ὑπὸ τῆς συγκλήτου βουλῆς ἀποσταλεὶς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπογραφὰς ἐποιήσατο τῶν οὐσιῶν καὶ τῶν οἰκητόρων.

11. ἑαυτοῦ] αὐτοῦ G. 16. κατὰ] Legebatur τῷ κατά. τῷ seclusit Scaliger p. 303. 21. κυρίνιος R. ἀπὸ G.

Ptolemaeus Alexander annis 10.
Ptolemaeus eius frater annis 8.
Ptolemaeus, qui et Dionysius, annis 30.
Cleopatra Ptolemaei filia annis 22.

Eius anno tertio C. Iulius Caesar Romanorum monarcha primus factus est, a quo deinceps Imperatores vocati sunt Caesares. Hic imperium tenuit annis 4, mensibus 7.

Post Iulium Romanis imperavit Caesar Octavius Augustus annis 56, mensibus 6.

Hinc Antiocheni annos suos numerant.

Hic anno imperii decimo quinto capta Cleopatra Ptolemaeorum delevit principatum, quem annis 296 in Aegypto tenuerant.

Secundum exquisitos itaque temporum descriptores ab Adam usque Augusti imperium anni in universum 5457 colliguntur.

Augustus igitur, ut praemisimus, annis 56, mensibus 6 imperavit. Eiusdem vero imperii anno 42 dominus noster Iesus Christus deus ante secula ex sancta virgine et deipara Maria in Bethleem Iudaeae ante diem VIII. Kalend. Ianuar., qui Choeac est 29, intellige Decembris 25, secundum carnem natus est.

Cyrenius tum a senatu missus censum egit patrimoniorum et incolarum omnium.

P. 400 Γίνονται ὁμοῦ τὰ πάντα ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τῆς ἐνσάρκου ἐπι-
V. 319 δημίας τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πᾶσαν ἀκρίβειαν ἔτη ͵εφ΄.

Μετὰ Αὔγουστον Ῥωμαίων τρίτος ἐβασίλευσε Τιβέριος ἔτη κγ΄.

Τῷ δὲ ιε΄ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας τῆς σωτηρίου καὶ εὐαγγελικῆς διδασκαλίας ἄρχεται κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Τῷ δὲ ιη΄ ἔτει ἔπαθεν ἐν Ἱερουσαλὴμ ὑπὲρ ἡμῶν τὸ σωτήριον πάθος πρὸ η΄ καλανδῶν Ἀπριλλίων, Φαμενὼθ κθ΄, ὅ ἐστι Μαρτίου κε΄.

Γίνονται οὖν ὁμοῦ ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τοῦ σωτηρίου πάθους καὶ
B τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔτη ͵εφλγ΄.

Μετὰ δὲ Τιβέριον Γάϊος ἔτη γ΄, μῆνας ι΄, καὶ ἐσφάγη ἐν τῷ παλατίῳ.

Κλαύδιος ἔτη τρισκαίδεκα, μῆνα α΄, ἐσφάγη ἐν Ῥώμῃ.

Νέρων ἔτη ιγ΄, μῆνας η΄, φυγὼν ζῶντα ἑαυτὸν ἔχωσε.

Νέρωνος τούτου πρῶτον διωγμὸν κινήσαντος κατὰ τῶν ἁγίων Πέτρος καὶ Παῦλος ἐν Ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν, καὶ Ἰάκωβος ὁ ἀδελφὸς τοῦ κυρίου, ὃν ἐκάλουν πάντες δίκαιον, ὑπὸ Ἰουδαίων ἐν Ἱεροσολύμοις ἐλιθάσθη.

. . . .

C Ὄθων μῆνας γ΄. ἑαυτὸν ἀνεῖλεν.

18. πρώτου R. 19. ἐμαρτύρησαν om. G. 22. In R lacuna nulla. Deest Galba. 23. Vulgo Ὀθών.

Ab Adam itaque ad domini nostri et salvatoris Iesu Christi in carne adventum ex accuratiore calculo numerantur anni 5500.

Post Augustum Romanorum Imperator 3 Tiberius annis 23.

Eius imperii anno decimo quinto salutiferae et evangelicae doctrinae dominus noster Iesus Christus initium dedit.

Anno vero 18 salutarem pro nobis in Hierusalem subiit passionem ante diem VIII. Kalend. April., Phamenoth 29, qui Martii est 25.

Ab Adam itaque ad salutiferam passionem et domini et dei et salvatoris nostri Iesu Christi resurrectionem anni 5533 colliguntur.

Post Tiberium imperavit Caius annis tribus, mensibus decem, et occisus est in palatio.

Claudius annis 13, mense uno, Romae interfectus est.

Nero annis 13, mensibus 8, fugiens vivum se ipsum obruit.

Nerone persecutionem primo adversus sanctos commovente, Petrus et Paulus Romae martyres effecti sunt; et Iacobus frater domini, quem omnes Iustum dicebant, ab Iudaeis Hierosolymis lapidibus obrutus est.

. . . .

Otho mensibus tribus se ipsum interfecit.

Βιτέλλιος μῆνας η'.

Οὐεσπασιανὸς ἔτη ιθ', μῆνας ια', ἡμέρας κβ', ἀπεγένετο ἐν κήποις Σαλουστιανοῖς.

Ἐν τῷ β' ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας γέγονεν ἡ ἅλωσις τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ μετὰ ἔτη λε' τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.

Τίτος ἔτη β' καὶ μῆνας β'. ἐσφάγη ἐν τῷ παλατίῳ.

Δομετιανὸς ἔτη ιε', μῆνας ε'.

Τούτου διωγμὸν κινήσαντος Ἰωάννης ὁ ἀπόστολος Πάτμον οἰκεῖν τὴν νῆσον διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν ἐδόθη. μετὰ δὲ τὴν Δομετιανοῦ τελευτὴν ἐπάνεισιν ἀπὸ τῆς νήσου καὶ περέμεινεν ἐν Ἐφέσῳ μέχρι τῆς Τραϊανοῦ βασιλείας. D

Νερούας ἔτος ἕν, μῆνας δ'.

Τραϊανὸς ἔτη ιθ', μῆνας ϛ'.

Ἐπὶ τούτου Ἰγνάτιος ὁ θεοφόρος ἐν Ῥώμῃ ἐμαρτύρησε θηρίοις βορὰ παραδοθείς.

Ἀδριανὸς ἔτη κα'. ἀπεγένετο ἐν Βαΐαις ὑδρωπιάσας. καθελὼν Ἱεροσόλυμα Αἰλίαν τὴν πόλιν ὠνόμασε.

Τίτος Ἀντωνῖνος ὁ ἐπικληθεὶς εὐσεβὴς σὺν τοῖς παισὶν Αὐρηλίῳ Οὐήρῳ καὶ Λουκίῳ ἔτη κβ', μῆνας γ'.

Μάρκος Αὐρήλιος υἱὸς αὐτοῦ ἔτη θ', μῆνας ια'.

Ἐπὶ τούτου Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος ἐμαρτύρησεν. P. 401

Ἀντωνῖνος Βῆρος ἔτη ιβ'.

12. τῆς] τοῦ G. 17. Βαΐαις] βεβαίαις R.

Vitellius mensibus 8.

Vespasianus annis 19, mensibus 11, diebus 22, in hortis Salustianis diem extremum obiit.

Huius imperii anno secundo urbs Hierusalem anno post Christi adscensionem tricesimo quinto ab eius filio capta est.

Titus annis 2 et mensibus 2 interfectus est in palatio.

Domitianus annis 15, mensibus 5. Eo persecutionem movente Ioanni apostolo Patmos insula ad incolendum assignatur. Post Domitiani vero necem ab insula reversus est et ad Traiani imperium Ephesi permansit.

Nerva anno uno, mensibus 4.

Traianus annis 19, mensibus 6.

Huius tempore deifer Ignatius bestiis obiectus martyrium subiit.

Adrianus annis 21.

Baiis hydropis lue mortuus est; Hierosolymorum urbi destructae Aeliae nomen imposuit.

Titus Antoninus, cognomento Pius, cum liberis Aurelio Vero et Lucio, annis 22, mensibus 3.

Marcus Aurelius eius filius annis 9, mensibus 11.

Istius tempore Iustinus philosophus martyrii coronam adeptus est.

Antoninus Verus annis 12.

Κόμοδος ἔτη ιγ΄.

Αἴλιος Περτίναξ μῆνας ς΄. ἐσφάγη ἐν τῷ παλατίῳ.

Σευῆρος ἔτη ιη΄.

Ἐπὶ τῆς τούτου βασιλείας Λεωνίδης ὁ πατὴρ Ὠριγένους τοῦ κακόφρονος ἐμαρτύρησε καὶ Ἱππόλυτος ὁ Ῥωμαῖος συγγραφεὺς ἤκμαζε, καὶ Γρηγόριος ὁ θαυματουργὸς καὶ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς.

Ἀντωνῖνος υἱὸς Σευήρου ἔτη ζ΄ ἐσφάγη μεταξὺ Βαΐων καὶ Ἐδέσης.

Μακρῖνος ἔτος α΄. ἐσφάγη.

B Ἀντωνῖνος ὁ Ἡλαγάβαλος ἔτη δ΄. ἐσφάγη ἐν Ῥώμῃ.

Ἀλέξανδρος ὁ Μαμμαίας ἔτη ιγ΄. ἐσφάγη ἐν Μογοντιακῷ.

V. 320 Μαξιμῖνος ἔτη γ΄. ἐσφάγη ἐν Ἀκυλίᾳ.

Γορδιανὸς ἔτη ς΄. ἦγξεν ἑαυτὸν ἐν Ἀφρικῇ.

Φίλιππος ἔτη ζ΄. ἐσφάγη ἐν κήποις Τιβεριανοῖς.

Δέκιος ἔτος ἕν, μῆνας ια΄, ἐσφάγη ἐν τῷ φόρῳ.

Ἐπὶ τούτου ὁ ἅγιος Βαβυλᾶς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐμαρτύρησε, καὶ ἄλλοι δὲ κατὰ πᾶσαν χώραν καὶ οἱ ἑπτὰ παῖδες ἐν Ἐφέσῳ.

C Γάλλος καὶ Βουλουσιανὸς ἔτος ἕν, μῆνας δ΄.

Οὐαλεριανὸς καὶ Γαλιανὸς ἔτη ιε΄. ὁ μὲν οὖν Οὐαλεριανὸς ἐσφάγη ἐν Περσίδι, ὁ δὲ Γαλιανὸς ἐν Μεδιολάνῳ.

1. Κόμμοδος G. 2. καὶ ἐσφάγη G. 4. τῆς om. G. Vulgo Λεονίδης. τοῦ κακόφρονος om. G. 7. Βαΐων] Καριῶν m. 10. ἡλαγάβαλος R et Anastasius. Καράκαλλος G. 11. μαμαίας R. 12. γ΄ R. ς΄ G. Ἀκυλίῳ G. 19. οὐαλλεριανὸς bis R. Vulgo Γαλλιανός. γαμανὸς R. οὖν om. G. 20. Γαλιανὸς] γαιανὸς R.

Commodus annis 13.

Aelius Pertinax mensibus sex; et in palatio occisus est.

Severus annis 18.

Eo imperante Leonides Origenis pater martyrio mortem oppetiit; Hippolytus Romanus scriptor florebat; et Gregorius Thaumaturgus et Clemens Alexandrinus.

Antoninus filius Severi annis septem inter Baias (Carias) et Edessam interfectus est.

Macrinus anno uno interemptus est.

Antoninus Helagabalus annis 4 occisus est Romae.

Alexander Mammaeae annis 13 occisus est in Moguntiaco.

Maximinus annis 6 Aquileiae interemptus est.

Gordianus annis 6 laqueo se ipsum in Africa suffocavit.

Philippus annis 7 in hortis Tiberianis interfectus est.

Decius anno uno, mensibus 11, occisus est in Foro.

Eius tempore S. Babylas Antiochiae martyrium subiit; alii quoque plurimi per diversas regiones testimonium fidei reddidere; nec non 7 pueri Ephesi.

Gallus et Volusianus anno 1, mensibus 4.

Valerianus et Gallienus annis 15; Valerianus quidem in Perside occisus est, Gallienus vero Mediolani.

Κλαύδιος ἔτος ἕν, μῆνας θ'. ἀπεγένετο ἐν Σιρμίῳ.

Αὐρηλιανὸς ἔτη ε', μῆνας ϛ'. ἐν Καινῷ φρουρίῳ ἐσφάγη.

Τάκητος μῆνας ἕξ. ἐσφάγη ἐν Πόντῳ.

Ἐφ' οὗ ὁ ἅγιος Χαρίτων ὡμολόγησε.

Πρόβος ἔτη ϛ', μῆνας δ'. ἐσφάγη ἐν Σιρμίῳ.

Κᾶρος ἅμα τοῖς παισὶ Καρίνῳ καὶ Νουμεριανῷ ἔτη β'. καὶ D ὁ μὲν Κᾶρος ἐν Μεσοποταμίᾳ τελευτᾷ, ὁ δὲ Καρῖνος ἐσφάγη ἐν πόλει Νουμερίᾳ τῆς Θρᾴκης.

Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς ἔτη κ'.

Ἐπὶ τούτου ὁ ἅγιος Πέτρος Ἀλεξανδρείας ἐμαρτύρησε, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐπὶ πᾶσαν ἐπαρχίαν.

Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ἔτη λα'.

Τῷ κ' ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας γέγονεν ἡ πρώτη ἁγία σύνοδος τῶν τιη' ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ τῶν Βιθυνῶν, ἔτει τιη' ἀπὸ τῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνανθρωπήσεως, ἀπὸ δὲ τοῦ τιμίου πάθους καὶ τῆς ἐνδόξου ἀναστάσεως αὐτοῦ ἔτει σπε'.

Γίνονται οὖν πάντα ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως Κωνσταντίνου τοῦ μεγά- P. 402 λου ἔτη ͵εωλϛ'.

Τελευτᾷ δὲ Κωνσταντῖνος ἐτῶν ξε', ὥς φασι, βασιλεύσας ἔτη λα', καταλιπὼν υἱοὺς τρεῖς, Κώνσταν καὶ Κωνσταντῖνον καὶ Κωνστάντιον. καὶ ἐν μὲν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ Κώνσταν βασι-

14. ἔτει om. R. 15. ἐνανθρωπίσεως R. 17. ἔτη R. 20. ἐτῶν] ἔτος G.

Claudius anno uno, mensibus novem, Syrmii decessit e vita.
Aurelianus annis 5, mensibus 6, Novocastri interemptus est.
Tacitus mensibus sex. In Ponto interfectus est.
Eius tempore S. Chariton confessionis suae specimen exhibuit.
Probus annis 6, mensibus 4, Syrmii occisus est.
Carus cum filiis Carino et Numeriano annis 2.
Et Carus quidem in Mesopotamia occisus est. Carinus autem occisus est in Thraciae oppido Numeria.
Diocletianus et Maximianus annis 20.
Eo imperante S. Petrus Alexandriae praesul martyrio vitam explevit; et alii per varias provincias quam plurimi.
Constantinus Magnus annis 31.
Imperii eius anno vigesimo prima sancta synodus sanctorum 318 patrum Nicaeae Bithyniae habita est anno a domini nostri Iesu Christi humanitate assumpta 318, post venerandam autem eius passionem et gloriosam resurrectionem anno 285.
Colliguntur itaque ab Adam usque ad Constantinum Magnum anni cuncti 5836.
Constantinus anno aetatis 65, imperii, ut aiunt, 31, filiis tribus Constante, Constantino et Constantio relictis excessit e vita. Constans vete-

λέα, ἐν δὲ τῇ νέᾳ Ῥώμῃ Κωνσταντῖνον, ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ Κωνστάντιον.

Οὗτος ἐποίησεν ὑπατείας δύο.

Οὗτοι μετὰ Κωνσταντῖνον ἐβασίλευσαν ἔτη κδ'.

Ἰουλιανὸς ἔτη δύο, μῆνας * *. ἐσφάγη ἐν Περσίδι.

Ἰουβιανὸς μῆνας θ'.

B Οὐαλεντινιανὸς ὁ μέγας καὶ Οὐάλης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἔτη ι', μῆνας θ'.

Ἐπὶ Οὐάλεντος ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Δωρόθεος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ θηρίοις βορὰ παραδοθεὶς ἐν κυνηγίῳ ὑπὸ Ἀγαρηνῶν.

Γρατιανὸς καὶ Οὐαλεντινιανὸς ὁ νέος υἱοὶ Οὐαλεντινιανοῦ καὶ σὺν αὐτοῖς Θεοδόσιος ὁ μέγας ἔτη ις' καὶ μῆνας γ'.

Ἔτει β' τῆς τούτου βασιλείας ἡ δευτέρα σύνοδος τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ρν' ἁγίων πατέρων γέγονεν.

Ἀρκάδιος καὶ Ὀνόριος υἱοὶ αὐτοῦ ἔτη ιγ' καὶ μῆνας γ'.

Θεοδόσιος ὁ νέος ἔτη μβ', μῆνας ς'.

C Ἐφ' οὗ ἡ ἐν Ἐφέσῳ τρίτη σύνοδος τῶν σ' ἁγίων πατέρων γέγονε καὶ ἡ δευτέρα ἡ ληστρικὴ, ἧς ἐξῆρχεν ὁ δυσσεβὴς Διόσκορος.

Μαρκιανὸς καὶ Οὐαλεντινιανὸς ἔτη κθ'.

Ἐφ' οὗ ἡ ἐν Καλχηδόνι ἁγία σύνοδος τῶν χλ' ἁγίων πατέρων ἐγένετο.

5. „Ex Anastas. καὶ μῆνας." m. 10. κυνιγίῳ R. Κυνηγείῳ G. ἀγαρινῶν R. „Anastas. Ἀρειανῶν" m. 12. ὁ μέγας om. G. μῆνας γ'] κγ' vulgo. Correxit Scaliger p. 304. 16. καὶ μῆνας G. 17. οὗ ἐν Ἐφέσῳ ἡ G. 18. ἡ ληστρικὴ] ἡ om. G. 20. πατέρων ἁγίων R.

ris Romae, Constantinus novae, Constantius Antiochiae imperium obtinuit.

Hic consulatus duos confecit.

Isti post Constantinum regnaverunt annis 24.

Iulianus annis 2 et mense. Interfectus est in Perside.

Iovianus mensibus 9.

Valentinianus Magnus et Valens eius frater annis 10, mensibus 9.

Sub Valente sanctus Dorotheus ab Arianis Alexandriae in Cynegio feris obiectus martyrium passus est.

Gratianus et Valentinianus Iunior, filii Valentiniani, et cum eis Theodosius annis 16.

Anno Imperatoris istius secundo synodus sanctorum 150 patrum Constantinopoli celebrata est.

Arcadius et Honorius filii eius annis 13, mensibus 3.

Theodosius Iunior annis 42 et mensibus 6.

Eo imperante synodus tertia sanctorum 200 patrum Ephesi habita est et altera praedatoria, cui praefuit impius Dioscorus.

Marcianus et Valentinianus annis 29.

Sub eo sancta synodus sanctorum sexcentorum triginta patrum Chalcedone congregata est.

Λέων ὁ μέγας ἔτη ιϛ'. V. 321
Λέων ὁ μικρὸς συμβασιλεύσας τῷ πατρὶ ἔτος ἓν τελευτᾷ.
Ζήνων ἔτη ιζ'.
Μετὰ Βασιλίσκου τοῦ τυράννου δύο.
Ἀναστάσιος ἔτη κζ', μῆνας δ'.
Ἰουστῖνος ὁ Θρᾷξ ἔτη θ', μῆνας γ'.
Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας ἔτη λη', ἡμέρας ζ'.
Ἐφ' οὗ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει γέγονεν ἁγία σύνοδος. D.
Ἰουστῖνος ὁ ἀνεψιὸς Ἰουστινιανοῦ ἔτη ιβ', μῆνας ια', ἡμέρας κ'.

Τῷ ζ' ἔτει τῆς τούτου βασιλείας ἐπληρώθη κύκλος εἷς τοῦ ἁγίου πάσχα ἐτῶν φλβ', ἐξότε ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐσταυρώθη ἰνδικτ. ϛ', ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου ,ϛξε'.

Τιβέριος ἔτη ε'.
Μαυρίκιος ἔτη κ', μῆνας δ'. ἐσφάγη.
Φωκᾶς ἔτη η'. ἐσφάγη.
Ἡράκλειος ἔτη λα' μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

Τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας ὁ Πέρσης Χοσρόης πλεῖστον τῆς Ῥωμαίων παρέλαβε πολιτείας. ἐπόρθησέ τε τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τοὺς σεβασμίους τόπους ἐνέπρησε· καὶ πλήθη λαῶν ᾐχμαλώτευσε σὺν τῷ πατριάρχῃ Ζαχαρίᾳ καὶ τοῖς τιμίοις ξύλοις καὶ εἰς Περσίδα κατήγαγεν. ἔτει δὲ αὐτοῦ ιβ' Χυσρόης ὁ Πέρσης P. 403

4. τοῦ Βασιλίσκου G. 21. ᾐχμαλώτευσεν (sic) R. ᾐχμαλώτησεν G.

Leo Magnus annis 16.
Leo Iunior imperii paterni collega post annum moritur.
Zeno annis 17.
Cum tyranno Basilisco annis 2.
Anastasius annis 27, mensibus 4.
Iustinus Thrax annis 9, mensibus 3.
Iustinianus Magnus annis 38, diebus 7.
Sub eo sancta synodus Constantinopoli celebrata est.
Iustinus eius nepos annis 12, mensibus 11, diebus 20.

Eius anno septimo una sancti paschatis periodus annorum 532, ex qua dominus noster Iesus Christus subiit crucem, anno a mundi conditu 6065, indictione 6 evoluta est.

Tiberius annis 5.
Mauricius annis 20, mensibus 4, occisus est.
Phocas annis 8 e medio sublatus est.
Heraclius cum eius filio annis 31.

Eius imperii anno tertio Chosroes Persa Romanae ditionis partem plurimam subegit. Hierosolymam vastavit; sancta loca combussit et populi multitudinem immensam cum Zacharia patriarcha et pretioso crucis ligno egit captivam et in Persidem abduxit. Anno eius duodecimo Chosroes

ἀνηρέθη, καὶ ἡ αἰχμαλωσία ἀνεκλήθη, καὶ ὁ ζωοποιὸς σταυρὸς τοῖς ἰδίοις τόποις ἀποκατέστη ἀνεγερθεῖσι.

Τότε καὶ οἱ Σαρακηνοὶ ἤρξαντο τῆς τοῦ παντὸς ἐρημώσεως τῷ ,ςρκς′ ἔτει, ἰνδικτ. ζ.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη κη′. οὗτος ἐν Σικελίᾳ ἀνηρέθη.

B Ἐφ' οὗ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πολιτείας ὑπὸ Σαρακηνῶν ἐρημώθη.

Κωνσταντῖνος ἔγγονος Ἡρακλείου ἔτη ιζ′.

Ἐφ' οὗ τὸ Βυζάντιον ὑπὸ Σαρακηνῶν ἐπολιορκήθη. καὶ ἡ ς′ σύνοδος τῷ ιγ′ ἔτει αὐτοῦ γέγονεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ κατὰ Σαρακηνῶν ἠνδραγάθησε κωλύσας αὐτοὺς τῆς κατὰ Ῥωμαίων ἐφόδου καὶ πτοήσας αὐτοὺς ἱκανῶς.

Ἰουστινιανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ι′.

Λεόντιος ἔτη ι′.

Τιβέριος καὶ Ἀψίμαρος ἔτη ζ′.

Ἰουστινιανὸς τὸ δεύτερον ἔτη ς′.

Φίλιππος καὶ Βαρδάνιος ἔτη β′.

Ἀναστάσιος καὶ Ἀρτέμιος ἔτη β′.

C Θεοδόσιος ἔτος ἕν.

Λέων ὁ Ἴσαυρος ἔτη κε′, μῆνας γ′, ἡμέρας ιδ′.

2. ἀπεκατέστη ἀνεγερθήσιν R. 5. Ο Κωνστ. G. 10. ὑπὸ Σαρακηνῶν om. G. 12. καὶ om. G. 13. πτοήσας R. 15. ι′] γ′ R. 16. ἀφήμαρος R.

Persa interfectus est et revocata captivitas et vivifica crux, propriis sibi locis reparatis, reposita fuit.

Tunc temporis Saraceni omnia vastare coeperunt, anno a mundi conditu 6126, indict. 7.

Constantinus eius filius annis 28.

Hic occisus fuit in Sicilia.

Eius tempore Romanae ditionis pars maxima a Saracenis vastata fuit.

Constantinus Heraclii nepos annis septemdecim.

Eo imperante Byzantium a Saracenis obsessum est; et anno eius decimo tertio sexta synodus Constantinopoli habita est. Hic Saracenis, ne in Romanos fines excurrerent, repressis et armorum vi perterrefactis, fortiter ubique se gessit.

Iustinianus eius filius annis 10.

Leontius annis 10.

Tiberius, qui et Apsimarus, annis septem.

Iustinianus secundo annis 6.

Philippus et Bardanius annis 2.

Anastasius et Artemius annis 2.

Theodosius anno uno.

Leo Isaurus annis 25, mensibus 3, diebus 14.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη λδ', μῆνας β', ἡμέρας κε'.

Λέων ὁ Χάζαρις ἔτη ε'.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Εἰρήνῃ ἔτη ι', μῆνας β', ἡμέρας β'.

Τούτων ἔτει ὀγδόῳ γέγονεν ἡ ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον σύνοδος τν' ἁγίων πατέρων.

Κωνσταντῖνος ἔτη ϛ', μῆνας θ', ἡμέρας η'.

Εἰρήνη ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἔτη ε', μῆνας β', ἡμέρας β'.

Νικηφόρος ἔτη η', μῆνας θ'. ἐσφάγη ἐν Βουλγαρίᾳ. D

Σταυράκιος ὁ υἱὸς αὐτοῦ μῆνας β'.

Μιχαὴλ γαμβρὸς αὐτοῦ ἔτος ἕν, μῆνας θ', ἡμέρας ια'.

Λέων Ἀρμένιος ἔτη ζ', μῆνας ε', ἡμέρας ιβ'. ἐσφάγη ἐν τῷ παλατίῳ ἐν τῷ ναῷ τῆς παναγίας θεοτόκου.

Μιχαὴλ ἄλλος ἔτη η', μῆνας θ'. V. 322

Θεόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ιβ', μῆνας γ', ἡμέρας κ'.

Θεοδώρα ἅμα τῷ υἱῷ Μιχαὴλ ἔτη ιδ', μῆνα ἕνα, ἡμέρας κβ'.

Μιχαὴλ μόνος ἔτη ια', μῆνα ἕνα, ἡμέρας θ'. ἐσφάγη ἐν τῷ P. 404
παλατίῳ τοῦ ἁγίου Μάμαντος.

Βασίλειος.

Συνάγονται τὰ ἔτη οὕτως ὡς ὑποτέτακται.

Ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ ͵βσμβ'.

Constantinus eius filius annis 34, mensibus 2, diebus 25.

Leo Chazarius annis 5.

Constantinus eius filius cum matre Irene annis 10, mensibus duobus diebus 2.

Horum anno octavo sanctorum 350 patrum secunda synodus Nicaea celebrata est.

Constantinus annis 6, mensibus 9, diebus 8.

Irene mater eius annis 5, mensibus 2, diebus 2.

Nicephorus annis 8, mensibus 9, occisus est in Bulgaria.

Stauracius eius filius mensibus 2.

Michaël eius gener anno uno, mensibus 9, diebus 11.

Leo Armenius annis 7, mensibus 5, diebus 12. In aede sanctissimae deiparae, quae est in palatio, interfectus est.

Michaël alter annis octo, mensibus novem.

Theophilus eius filius annis 12, mensibus 3, diebus 20.

Theodora una cum filio Michaële annis 14, mense uno, diebus 22.

Michaël solus annis 11, mense uno, diebus 9. In palatio S. Mamantis dicto occisus est.

Basilius.

Colliguntur anni, sicut inferius subiicitur.

Ab Adam usque ad diluvium 2242.

Ἀπὸ δὲ τοῦ κατακλυσμοῦ ἕως τοῦ πύργου Νεβρὼθ ἔτη φκε΄.

Ἀπὸ δὲ τοῦ πύργου ἕως τῶν διχοτομημάτων τοῦ Ἀβραὰμ ἔτη υκε΄.

Ἀπὸ δὲ τῶν διχοτομημάτων ἕως τοῦ τέλους Ἀβραὰμ ἔτη ος΄.

B Ὁμοῦ ἔτη ,γσξη΄.

Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀβραὰμ ἕως τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔτη υλ΄.

Ἀπὸ δὲ τῆς ἐξόδου ἕως τῆς οἰκοδομῆς οἴκου κυρίου ἔτη ψνζ΄.

Ἀπὸ δὲ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ ἕως τῆς αἰχμαλωσίας ἔτη υκε΄.

Ὁμοῦ ἔτη ,δωπ΄.

Ἀπὸ δὲ τῆς αἰχμαλωσίας ἕως Ἀλεξάνδρου ἔτη τιη΄.

Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἕως τῶν χρόνων Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἔτη τγ΄.

Ὁμοῦ ἔτη ,εφ΄.

C Ἀπὸ δὲ τῆς παρουσίας Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν ἕως Κωνσταντίνου τοῦ πρώτου Χριστιανῶν βασιλέως ἔτη τιη΄.

Ἀπὸ δὲ τοῦ μακαρίου Κωνσταντίνου ἕως Θεοφίλου ἰνδικτ. ε΄, ἔτη φλ΄.

Ὁμοῦ ἔτη ,ςτμη΄.

1. Νευρὼθ G.

A diluvio usque ad turrim Nembroth anni 525.

A turri aedificata usque ad victimarum Abrahae dimidiationes anni quadringenti viginti quinque.

A victimis dimidiatis usque ad finem Abrahae anni 76.

Annorum omnium summa 3268.

Ab Abraham usque ad exitum filiorum Israël anni 430.

Ab exitu ex Aegypto usque ad aedificium templi domini anni septingenti quinquaginta septem.

Ab aedificato templo usque ad captivitatem anni 425.

Annorum summa 4880.

A captivitate vero usque ad Alexandrum anni 318.

Ab Alexandro usque ad Iesu domini nostri tempora anni 303.

Summa 5500.

A Christi veri dei nostri adventu usque ad Constantinum Christianorum Imperatorem primum anni trecenti octodecim.

A B. Constantino usque ad Theophilum indict. 5 anni 530.

Summa anni 6348.

ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑ
Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ μεγάλου.

Οὗτος γεννᾷ

Γρατιανὸν βασιλέα. — Οὐαλεντινιανὸν βασιλέα, ἐξ οὗ — Γάλλαν γυναῖκα Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. τούτου ἑτέρα γυνὴ Πλακιδία, ἐξ ὧν

Πλακιδία γυνὴ Κωνσταντίνου, ἐξ ὧν — καὶ Οὐαλεντινιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐν Ῥώμῃ. — Ἀρκάδιος, ἐξ οὗ — καὶ Ὁνόριος, ἐξ οὗ

Πλακιδία γυνὴ Ὀλυβρίου. — καὶ Εὐδοκία ἣν ἔλαβεν Ὁνώριχος υἱὸς Γιζερίχου ῥηγὸς Οὐανδάλων. — Θεοδόσιος ὁ μικρός, ἐξ οὗ — Πουλχερία, Πλακιδία, Εὐδοκία.

Εὐδοκία γυνὴ Οὐαλεντινιανοῦ. οὗτος Οὐαλεντινιανὸς ἐξάδελφος ὢν Θεοδοσίου τοῦ νέου ἔλαβε γυναῖκα (θυγατέρα) αὐτοῦ Εὐδοκίαν, ἣν αἰχμαλωτίζει Γιζέριχος ὁ τῶν Οὐανδάλων ῥήξ.

Πλακιδία ἡ κτίσασα τὸν ἅγιον Πολύευκτον γυνὴ Ἀρεοβίνδου. Ἐκ τούτων ἐτέχθη Ὀλύβριος ἀνὴρ Εἰρήνης θυγατρὸς Μάγνας ἀδελφῆς Ἀναστασίου βασιλέως.

10. „MS. manifestus error." m. 17. τούτων] τούτου G.

GENEALOGIA
Valentiniani Magni.

Hic genuit

Gratianum Imp. — Valentinianum Imper., ex quo — Gallam uxorem Theodosii Magni. Huius coniux altera fuit Placidia, ex quibus

Placidia uxor Constantii, ex quibus — et Valentinianus, qui imperavit Romae.. — Arcadius, ex quo — et Honorius, ex quo.

Placidia uxor Olybrii. — et Eudocia quam sumpsit Honoricus filius Gizerici regis Vandalorum. — Theodosius Iunior, ex quo — Pulcheria, Placidia, Eudocia.

Eudocia uxor Valentiniani. Hic Valentinianus Theodosii Iunioris consobrinus filiam eius Eudociam sibi coniugem sumpsit, quam Gizericus Vandalorum rex fecit captivam.

Placidia Areobindi uxor sancti Polyeucti aedem construxit. Ex eo natus Olybrius Irenes maritus, quae Magnae Anastasii Imp. sororis filia fuit.

ιζ'. Ἀναστασία Τιβερίου.
ιη'. Κωνσταντία Μαυρικίου. C
ιθ'. Λεοντία Φωκᾶ.
κ'. Φλαυία, Εὐδοκία, Μαρτίνα, Ἡρακλείου.
Κωνσταντίνου.

Θεοδώρα { Ἡρακλεωνᾶ. / Κωνσταντίνου. / Ἰουστινιανοῦ. / Λεοντίου. / Ἀψιμάρου. / Φιλιππικοῦ. / Θεοδοσίου. / Ἰουστινιανοῦ. / Ἀρτεμίου.

Μαρία Λέοντος πρώτου τοῦ Ἰσαύρου. D
Εἰρήνη Κωνσταντίνου.
Μαρία καὶ Εὐδοκία.
Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία Λέοντος τοῦ δευτέρου τοῦ Χαζαρίου.
Μαρία καὶ Θεοδότη Κωνσταντίνου.
Θεοφανὼ Σταυρακίου.

5. ἣ καὶ Εὐδοκία καὶ ἄλλη ὀνόματι Μ. m. 6. Γρηγορία Κωνσταντίνου ex Zonara m. 7. ἡρακλευὰ R.

16. Sophia Iustini.
17. Anastasia Tiberii.
18. Constantia Mauritii.
19. Leontia Phocae.
20. Flavia, quae et Eudocia et altera Martina nomine, Heraclii coniuges.
Gregoria Constantini.

Theodora { Heracleonae. / Constantini. / Iustiniani. / Leontii. / Apsimari. / Philippici. / Theodosii. / Iustiniani. / Artemii.

Maria Leonis primi Isauri.
Irene Constantini.
Maria et Eudocia.
Irene Atheniensis Leonis secundi Chazari.
Maria et Theodote Constantini.
Theophano Stauracii.

ξα'. Μόδεστος ἔτος ἕν.
ξβ'. Σωφρόνιος.

P. 411 Οἱ ἐν Ῥώμῃ ἐπισκοπεύσαντες ἀπὸ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων.

α'. Πέτρος ἀπόστολος ἔτη β'.
β'. Λίνος ἔτη ιβ'.
γ'. Ἀνέγκλητος ἔτη β'.
δ'. Κλήμης ἔτη θ'.
ε'. Εὐάρεστος ἔτη θ'.
ϛ'. Ἀλέξανδρος ἔτη ιβ'.
ζ'. Ξύστος ἔτη θ'.
η'. Τελεσφόρος μάρτυς ἔτη ι'.
θ'. Ὑγεινὸς ἔτη δ'.
B ι'. Πῖος ἔτη ιε'.
ια'. Ἀνίκητος ἔτη ια'.
ιβ'. Σωτήριχος ἔτη θ'.
ιγ'. Ἐλευθέριος ἔτη ιε'.
ιδ'. Βίκτωρ, ὁ ἐν τῇ συνόδῳ Παλαιστίνης περὶ τῆς τοῦ πάσχα ἡμέρας συναχθείσης, ἔτη ιβ'.
ιε'. Ζεφυρῖνος ἔτη ιθ'.
ιϛ'. Κάλλιστος ἔτη η'.

12. τελέσφορος R. 13. Τγίειvος G. γίννος R.

60. Zacharias ante captivitatem annis 22.
61. Modestus anno uno.
62. Sophronius.

Romani episcopi a Christi et apostolorum temporibus.

1. Petrus apostolus annis 2.
2. Linus annis 12.
3. Anacletus annis 2.
4. Clemens annis 9.
5. Evarestus annis 9.
6. Alexander annis 12.
7. Xystus annis 9.
8. Telesphorus martyr annis 10.
9. Hyginus annis 4.
10. Pius annis 15.
11. Anicetus annis 11.
12. Soterichus annis 9.
13. Eleutherius annis 15.
14. Victor, qui in synodo, quae celebrata fuit in Palaestina de paschatis die, annis 12.
15. Zephyrinus annis 19.
16. Callistus annis 8.

λε'. Λιβέριος, ὁ ἐξορισθεὶς ὑπὸ Κωνσταντίου Ἀρειανοῦ, ἔτη ϛ'.
λϛ'. Φῆλιξ ἔτος ἕν.
λζ'. Σιρίκιος ἔτη ιε'.
λη'. Ἀναστάσιος ἔτη γ'.
λθ'. Ἰννοκέντιος ἔτη ιε'.
μ'. Ζώσιμος ἔτη η'.
μα'. Βονιφάτιος ἔτη δ'.
P. 412 μβ'. Κελεστῖνος, ἐφ' οὗ ἡ ἐν Ἐφέσῳ σύνοδος, ἔτη κα'.
μγ'. Ἱλαρίων ἔτη ϛ'.
μδ'. Σιμπλίκιος, ὁ κατὰ μαρτυρίου Νεστοριανοῦ ἐπιστείλας πρὸς Ἀντιοχεῖς, ἔτη ιδ'.
με'. Ξύστος ἔτη η'.
μϛ'. Λέων, ἐφ' οὗ ἡ ἐν Καλχηδόνι σύνοδος, ἔτη κα'.
μζ'. Φῆλιξ, ὁ ἀποσχίσας διὰ τὸ ἐνωτικὸν Ζήνωνος, ἔτη θ'.
μη'. Γελάσιος ἔτη ε'.
μθ'. Ἀναστάσιος ἔτη β'.
ν'. Σύμμαχος καὶ ἅμα αὐτῷ Λαβρέντιος ἔτη ιδ'.
B να'. Ὁρμίσδας, ὁ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἐντάξας τὴν ἐν Καλχηδόνι σύνοδον τοῖς διπτύχοις, ἔτη ι'.
νβ'. Ἰωάννης ἔτη γ'.
νγ'. Φῆλιξ ὁ ἀγαπητὸς Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως ἔτη δ'.
νδ'. Βονιφάτιος ἔτη β'.

8. κελευστὴν R. 18. ἐντάξας R. ἐντεύξας G.

35. Liberius, a Constantino Imperatore Ariano in exsilium pulsus, annis 6.
36. Felix anno uno.
37. Siricius annis 15.
38. Anastasius annis 3.
39. Innocentius annis 15.
40. Zosimus annis 8.
41. Bonifacius annis 4.
42. Celestinus, sub quo Ephesina synodus, annis 21.
43. Hilario annis 6.
44. Simplicius, qui adversus martyrium Nestorianum epistolam ad Antiochenses dedit, annis 14.
45. Xystus annis 8.
46. Leo, sub quo Chalcedonensis synodus, annis 21.
47. Felix, qui propter Zenonis concordiae edictum se ipsum separavit, an. 9.
48. Gelasius annis 5.
49. Anastasius annis 2.
50. Symmachus et una cum eo Laurentius annis 14.
51. Ormisdas, qui Iustiniani temporibus Chalcedonensis synodi PP. in diptycha retulit, annis 10.
52. Ioannes annis 3.
53. Felix Iustiniano Imperatori dilectus annis 4.
54. Bonifacius annis 12.

Θεόφιλος ἀδελφὸς αὐτοῦ.
Σίμων.
Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀνάνου τὸ δεύτερον.
Ἰωνάθης Αἰλιονέων, ὁ καὶ Ἰώσηππος.
Ἀνανίας ὃν δέσμιον Κοδρᾶτος εἰς Ῥώμην ἔπεμψεν.
Ἰσμάηλος.
Ἰώσηππος ὑπὸ Νέρωνος κατασταθείς.

Ἀνανίας ὁ ἀνελὼν Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου, ᾧ Παῦλος εἶπε, τύπτειν σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε κεκονιαμένε. τοῦτον δὲ ὁ δεύτερος Ἀγρίππας μετέστησεν. ἐν δὲ τῇ πολιορκίᾳ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνῃρέθη ὑπὸ τῶν ὁμοεθνῶν.

B Ἰησοῦς ὁ τοῦ Δαμναίου.
Ἰησοῦς ὁ τοῦ Γαμαλιήλ.
Ματθίας, ἐφ᾽ οὗ ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων πόλεμος ἤρχθη.

Φινεές, ὁ πολιορκουμένης τῆς πόλεως Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ Ῥωμαίων προβληθεὶς παρών· ἐφ᾽ οὗ Τίτος ἑλὼν τὴν πόλιν καὶ τὸν ναὸν ἐνέπρησεν.

Ὁμοῦ νε΄.

Καὶ ὅσοι γεγόνασι πατριάρχαι εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ Χριστοῦ.

α΄. Ἰάκωβος ὁ ἀδελφὸς τοῦ κυρίου ἔτη κϛ΄.
C β΄. Συμεὼν ὁ Κλεώπας ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ μάρτυς ἔτη κγ΄.

Ionathas Anani filius.
Theophilus eius frater.
Simon.
Ionathas filius Anani secundo.
Ionathas Aelioneus, qui et Iosephus.
Ananias, quem vinctum Romam Quadratus misit.
Ismaëlus.
Iosephus a Nerone constitutus.

Ananias, qui Iacobum fratrem domini interfecit; cui Paulus dixit. Percutiet te deus, paries dealbate. Hunc Agrippa nominis secundus principatu removit. In Hierosolymorum autem obsidione a contribulibus occiditur.

Iesus Damnaei filius.
Iesus Gamalielis filius.
Matthias, sub quo Romanum bellum initium sumpsit.

Phinees, qui Hierusalem a Romanis obsessa, promotus est. Sub eo Titus urbem cepit et templum combussit.

Summa omnium 55.

Universi patriarchae Hierosolymitani a Christi temporibus.

1. Iacobus frater domini annis viginti sex.
2. Symeon Cleopas frater eius et martyr.

λϛ'. Φῆλιξ ἔτος ἕν.
λζ'. Σιρίκιος ἔτη ιε'.
λη'. Ἀναστάσιος ἔτη γ'.
λθ'. Ἰννοκέντιος ἔτη ιε'.
μ'. Ζώσιμος ἔτη η'.
μα'. Βονιφάτιος ἔτη δ'.
P. 412 μβ'. Κελεστῖνος, ἐφ' οὗ ἡ ἐν Ἐφέσῳ σύνοδος, ἔτη κα'.
μγ'. Ἱλαρίων ἔτη ϛ'.
μδ'. Σιμπλίκιος, ὁ κατὰ μαρτυρίου Νεστοριανοῦ ἐπιστείλας πρὸς Ἀντιοχεῖς, ἔτη ιδ'.
με'. Ξύστος ἔτη η'.
μϛ'. Λέων, ἐφ' οὗ ἡ ἐν Καλχηδόνι σύνοδος, ἔτη κα'.
μζ'. Φῆλιξ, ὁ ἀποσχίσας διὰ τὸ ἑνωτικὸν Ζήνωνος, ἔτη θ'.
μη'. Γελάσιος ἔτη ε'.
μθ'. Ἀναστάσιος ἔτη β'.
ν'. Σύμμαχος καὶ ἅμα αὐτῷ Λαβρέντιος ἔτη ιδ'.
B να'. Ὁρμίσδας, ὁ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἐντάξας τὴν ἐν Καλχηδόνι σύνοδον τοῖς διπτύχοις, ἔτη ι'.
νβ'. Ἰωάννης ἔτη γ'.
νγ'. Φῆλιξ ὁ ἀγαπητὸς Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως ἔτη δ'.
νδ'. Βονιφάτιος ἔτη β'.

8. κελευστὴν R. 18. ἐντάξας R. ἐντεύξας G.

35. Liberius, a Constantino Imperatore Ariano in exsilium pulsus, annis 6.
36. Felix anno uno.
37. Siricius annis 15.
38. Anastasius annis 3.
39. Innocentius annis 15.
40. Zosimus annis 8.
41. Bonifacius annis 4.
42. Celestinus, sub quo Ephesina synodus, annis 21.
43. Hilario annis 6.
44. Simplicius, qui adversus martyrium Nestorianum epistolam ad Antiochenses dedit, annis 14.
45. Xystus annis 8.
46. Leo, sub quo Chalcedonensis synodus, annis 21.
47. Felix, qui propter Zenonis concordiae edictum se ipsum separavit, an. 9.
48. Gelasius annis 5.
49. Anastasius annis 2.
50. Symmachus et una cum eo Laurentius annis 14.
51. Ormisdas, qui Iustiniani temporibus Chalcedonensis synodi PP. in diptycha retulit, annis 10.
52. Ioannes annis 3.
53. Felix Iustiniano Imperatori dilectus annis 4.
54. Bonifacius annis 12.

ε'. Ἐλευθέριος ἔτη ζ'.

ς'. Φῆλιξ ἔτη ε'.

ζ'. Πολύκαρπος ἔτη ιζ'.

η'. Ἀθηνόδωρος ἔτη δ'.

Οὗτος ἕτερον οἶκον κτίσας ἐν τοποθεσίᾳ λεγομένῃ Ἐλέα, ἐκεῖ τὰς συνάξεις ἐποιεῖτο.

θ'. . . . .

ι'. . . . .

ια'. . . . .

ιβ'. Εὐζώϊος ἔτη ις'.

ιγ'. Λαυρέντιος ἔτη ια', μῆνας ς'.

P. 413 ιδ'. Ἀλύπιος ἔτη ιγ'.

ιε'. Περτίναξ ὑπατικὸς τῆς ἐν Ῥώμῃ συγκλήτου ἔτη ιθ'.

Οὗτος ἑτέραν ἐκκλησίαν ἀνίστησιν ἐν τῷ παραθαλασσίῳ τῷ ἐπιλεγομένῳ Συκαῖς, εἰρήνην τὸν οἶκον ἐπονομάσας.

ις'. Ὀλυμπιανὸς ἔτη ια'.

ιζ'. Μάρκος ἔτη ιγ'.

ιη'. Κυριακὸς ἔτη ις'.

ιθ'. Καστῖνος ἔτη ζ'.

Οὗτος ἐν Βυζαντίῳ ἐν τόπῳ ἐπιλεγομένῳ Πετρίῳ εὐκτήριον τῆς ἁγίας Εὐφημίας ἤγειρε τότε μαρτυρησάσης.

nis 9. 7. Diogenes annis 15. 8. Eleutherius annis 7. 9. Felix annis 5. 10. Polycarpus annis 17. 11. Athenodorus annis 4." GOAR.
7—9. om. R.

5. Eleutherius annis 7.
6. Felix annis 5.
7. Polycarpus annis 17.
8. Athenodorus annis 4.

Hic exstruxit aliam ecclesiam regione, cui nomen Elea, ibidemque conventus ecclesiasticos habebat.

9. . . . . .
10. . . . . .
11. . . . .
12. Euzoius annis 16.
13. Laurentius annis undecim, mensibus sex.
14. Alypius annis 13.
15. Pertinax vir consularis ordinis senatorii Romae annis 19.

Hic ecclesiam alteram exstruxit in loco maritimo, cui nomen Sycae, et eam aedem Irenem nuncupavit.

16. Olympianus annis 11.
17. Marcus annis 13.
18. Cyriacus annis 16.
19. Castinus annis 7.

Hic loco, cui nomen Petrium S. Euphemiae eius tempore martyrium passae, oratorium Byzantii aedificavit.

νδ'. Εὐτύχιος πάλιν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἀποκατέστη καὶ ἐποίησεν ἔτη δ', μῆνας ς'.

νε'. Ἰωάννης ὁ νηστευτὴς διάκονος ΚΠ. ἐπὶ Τιβερίου ἔτη ιγ', μῆνας ε'.

νς'. Κυριακὸς πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας καὶ οἰκονόμος ἔτη ιά.

νζ'. Θωμᾶς διάκονος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας καὶ σακελλάριος ἔτη γ', μῆνας ε'.

P. 415 νη'. Σέργιος διάκονος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ἔτη κη', ἡμέρας κα'.

νθ'. Πύρρος πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς, μοναχὸς καὶ ἄρχων τῶν μοναστηρίων, καὶ ἡγούμενος Χρυσοπόλεως. στάσεως δὲ γεναμένης αὐτῷ παρῃτήσατο. ἔτη β', μῆνας θ', ἡμέρας θ'. [V. 331]

ξ'. Παῦλος πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας καὶ οἰκονόμος ἔτη β', ἡμέρας κς'.

ξα'. Πύρρος πάλιν ἀποκατέστη μῆνας δ', ἡμέρας κγ'.

ξβ'. Πέτρος πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ἔτη β', μῆνας ζ'.

B ξγ'. Θωμᾶς διάκονος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας καὶ χαρτοφύλαξ ἔτη β', μῆνας ζ'.

ξδ'. Ἰωάννης πρεσβύτερος καὶ σκευοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἔτη ε', μῆνας θ'.

ξε'. Κωνσταντῖνος διάκονος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας σκευοφύλαξ, καὶ οἰκονόμος ἔτος α', μῆνας η', ἡμέρας ζ'.

1. ἰουστίνου ἀπεκατέστη R. 9. ἐκκλησίας om. G. 11. γενομένης G. 15. ἀπεκατέστη R, ἀποκατεστάθη G. 19. Πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας καὶ Σκευοφύλαξ ἔτη G.

54. Eutychius secundo, ab Iustiniano nimirum restitutus, tenuit sedem annis 4, mensibus 6.
55. Ioannes jeiunator diaconus CP. Tiberii tempore, annis 13, mensibus 5.
56. Cyriacus presbyter eiusdem ecclesiae et oeconomus annis 11.
57. Thomas diaconus eiusdem ecclesiae et Sacellarius annis 3, mensibus 5.
58. Sergius diaconus eiusdem ecclesiae annis 28, mensibus 21.
59. Pyrrhus presbyter eiusdem ecclesiae, monachus et monasteriorum curator, Chrysopoleos abbas; tumultu in eum concitato, abdicavit se dignitate post annos 2, menses 9, dies 9.
60. Paulus presbyter eiusdem ecclesiae et oeconomus annis 2, diebus 26.
61. Pyrrhus denuo restitutus mensibus 4, diebus 23.
62. Petrus presbyter eiusdem ecclesiae annis 2, mensibus 7.
63. Thomas diaconus eiusdem ecclesiae et chartophylax annis 2, mensibus 7.
64. Ioannes presbyter eiusdem ecclesiae et vasorum custos annis 5, mensibus 9.
65. Constantinus diaconus eiusdem ecclesiae, vasorum custos et oeconomus anno uno, mensibus 8, et diebus 7.

π'. Ἀντώνιος ἔτη ιβ' τοῦ Συλλαίου.

P. 416 πα'. Ἰωάννης πρεσβύτερος καὶ σύγκελλος, ὁ ἑαυτῷ ἐπιβουλεύσας, ἔτη θ'.

πβ'. Μεθόδιος ὀρθόδοξος καὶ ὁμολογητὴς ἔτη δ', μῆνας γ'.

πγ'. Ἰγνάτιος ὁ εὐνοῦχος ἔτη ια', μῆνας ε'.

πδ'. Φώτιος ἔτη. . . . .

Ὅσοι ἐπεσκόπευσαν ἀπὸ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

α'. Μάρκος ὁ εὐαγγελιστὴς ἔτη β'.

β'. Ἀνιανὸς ἔτη κβ'.

γ'. Ἀβίλλιος ἔτη ιβ'.

δ'. Κέρδων ἔτη ι'.

B ε'. Πρίμος ἔτη ιβ'.

ϛ'. Ἰουστῖνος ἔτη ι'.

ζ'. Εὐμένης ἔτη ι'.

η'. Μαρκιανὸς ἔτη ιγ'.

V. 332 θ'. Κελαδίων ἔτη ι'.

ι'. Ἀγριππῖνος ἔτη ιδ'.

ια'. Ἰουλιανὸς ἔτη ιε'.

ιβ'. Δημήτριος ἔτη ι'.

1. κασσιτηρᾶς R. 5. κβ'] κγ' R. καὶ ὁμολογητὴς om. G.
6. πγ' om. R. 12. αἰβίλλιος R.

79. Theodotus Cassiteras annis 15.
80. Antonius ex Syllaei episcopo annis duodecim.
81. Ioannes presbyter et Syncellus, qui ipsi insidiatus est, annis 9.
82. Methodius orthodoxus annis 4, mensibus 3.
83. Ignatius eunuchus annis 11, mensibus 5.
84. Photius annis . . . .

Universi episcopi Alexandriae a Christi et apostolorum temporibus.

1. Marcus evangelista annis duobus.
2. Anianus annis 22.
3. Abilius annis 12.
4. Cerdo annis 10.
5. Primus annis 12.
6. Iustinus annis 10.
7. Eumenes annis 13.
8. Marcianus annis 13.
9. Celadio annis 10.
10. Agrippinus annis 14.
11. Iulianus annis 15.
12. Demetrius annis 10.

κζʹ. Θεόφιλος ἔτη κηʹ.

P. 417 κηʹ. Κύριλλος, ὁ ἐν τῇ Ἐφέσῳ πρώτῃ συνόδῳ κατὰ Νεστορίου τοῦ ἀσεβοῦς, ἔτη λβʹ.

κθʹ. Διόσκορος ὁ ἐν τῇ λῃστρικῇ συνόδῳ τὸ δεύτερον Ἐφέσου ἔτη εʹ. καὶ καθῃρέθη ὑπὸ τῆς τετάρτης ἐν Καλχηδόνι συνόδου.

λʹ. Προτέριος ὀρθόδοξος, ὁ ἐν τῇ θείᾳ κολυμβήθρᾳ σφαγεὶς, ἔτη ϛʹ.

λαʹ. Τιμόθεος Αἴλουρος ἔτη βʹ.

λβʹ. Τιμόθεος ὁ Λευκὸς ἔτη ιεʹ.

λγʹ. Πέτρος ὁ Μόγγος ἔτος ἕν.

λδʹ. Ἰωάννης ὁ ἐκβληθεὶς ἔτη γʹ.

Πέτρος τὸ δεύτερον ἔτη ϛʹ.

λεʹ. Ἀθανάσιος αἱρετικὸς ἔτη ζʹ.

λϛʹ. Ἰωάννης ἔτη θʹ.

B λζʹ. Ἰωάννης ἄλλος ἔτη ιαʹ.

ληʹ. Διόσκορος ἔτη γʹ.

λθʹ. Τιμόθεος ὁ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως ἔτη ιζʹ.

μʹ. Γαϊανὸς ἔτος ἕν.

μαʹ. Θεοδόσιος ἔτη βʹ.

μβʹ. Παῦλος ἔτη βʹ.

μγʹ. Ζωίλος ἔτη ζʹ.

7. θείᾳ] ἁγίᾳ G.

27. Theophilus annis 28.
28. Cyrillus, qui ad primam synodum Ephesinam adversus impium Nestorium convenit, annis 32.
29. Dioscorus, qui synodum Ephesinam posteriorem praedatoriam habuit annis 5. Hic a Chalcedonensi quarta synodo depositus est.
30. Proterius orthodoxus ad sanctum baptisterium necatus, annis 6.
31. Timotheus Aelurus annis 2.
32. Timotheus Leucus annis quindecim.
33. Petrus Mongus anno uno.
34. Ioannes, qui eiectus est, annis tribus.
Petrus secundo annis 6.
35. Athanasius haereticus annis septem.
36. Ioannes 9.
37. Ioannes alter annis 11.
38. Dioscorus annis 3.
39. Timotheus, qui sub Iustiniano Imperatore, annis 17.
40. Gaianus anno uno.
41. Theodosius annis 2.
42. Paulus annis 2.
43. Zoilus annis 7.

ιδʹ. Φλάβιος ἔτη θʹ.
ιεʹ. Δημητριανὸς ἔτη δʹ.
ιϛʹ. Παῦλος ὁ Σαμοσάτων ἔτη ηʹ.
ιζʹ. Δόμνος ἔτη βʹ.
ιηʹ. Τιμαῖος ἔτη ιʹ.
ιθʹ. Κύριλλος ἔτη ιεʹ.
κʹ. Τύραννος ἔτη ιγʹ.

P. 418 Μέχρι τούτων οἱ ἐκ τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖς καὶ Χριστοῦ διῶκται.

Καὶ ὅσοι μετὰ τὸ χριστιανῆσαι τοὺς βασιλεῖς πατριάρχαι εἰσὶν οὗτοι.

καʹ. Βιτάλιος ἔτη ϛʹ.
κβʹ. Φιλογένης ἔτη εʹ.
κγʹ. Παῦλος ἔτη εʹ.
κδʹ. Εὐστάθιος, ὁ ἐν τῇ συνόδῳ τῇ πρώτῃ, καὶ μάρτυς καὶ κορυφαῖος τῶν ἐν Νικαίᾳ πατέρων, ὁ ἐκβληθεὶς ὑπὸ Ἀρειανῶν, ἔτη ιηʹ.

B Μεθ' ὃν Ἀρειανοὶ ϛʹ.

κεʹ. Εὐλάλιος ἔτη γʹ.

9. τυραννὸς R.

12. Zebenus annis 6.
13. Babylas, qui sub Decio martyrium subiit, annis 13.
14. Flavius annis 9.
15. Demetrianus annis 4.
16. Paulus Samosatensis annis 8.
17. Domnus annis 2.
18. Timaeus annis 10.
19. Cyrillus annis 15.
20. Tyrannus annis 13.

Hactenus gentiles Imperatores et Christi persecutores.

Universi patriarchae post Christi fidem ab Imperatoribus receptam, sunt isti.

21. Vitalis annis 6.
22. Philogenes annis 5.
23. Paulus annis 5.
24. Eustathius, qui primae synodo interfuit, martyr et patrum qui Nicaeam convenerunt coryphaeus, qui ab Arianis eiectus est, annis octodecim.

Post quem praesederunt Ariani sex.

25. Eulalius annis 3.

D μγ'. Ἀκάκιος, ἐφ' οὗ ἡ πόλις πέπτωκεν, ἔτος ἕν.

μδ'. Μαρτύριος ἔτη ιγ'.

με'. Ἰουλιανὸς ἔτη ιε'.

V. 334 μς'. Πέτρος ὁ κναφεύς, ὁ καὶ ὑπὸ Ζήνωνος ἐκβληθεὶς, ἔτη γ'.

μζ'. Ἰωάννης ὁ μετὰ τρίμηνον ἐκβληθείς.

μη'. Στέφανος ἔτη γ'.

μθ'. Στέφανος ἄλλος ἔτος ἕν.

ν'. Καλανδίων ἔτη δ'.

να'. Πέτρος πάλιν ὁ κναφεὺς ἔτη γ'.

νβ'. Παλλάδιος ἔτη ι'.

νγ'. Φλαυιανὸς ὁ ἐκβληθεὶς ὑπὸ Ἀναστασίου ἔτη ζ'.

νδ'. Παῦλος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἔτη γ'.

P 419 νε'. Εὐφράσιος, ὁ ἐν τῇ πτώσει τῆς πόλεως χωσθεὶς, ἔτη ε'.

νς'. Ἐφραίμιος ὁ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἔτη ιη'.

νζ'. Δόμνος ἔτη ιδ'.

νη'. Ἀναστάσιος ἔτη ια'.

νθ'. Γρηγόριος ἔτη κδ'.

ξ'. Ἀναστάσιος τὸ δεύτερον ἔτη ς'.

ξα'. Ἀναστάσιος ἕτερος ἔτη θ'.

1. ἕν] μηνᾶς δ' addit G.

43. Acacius, cuius tempore concidit urbs, anno uno, mensibus 4.
44. Martyrius annis 13.
45. Iulianus annis 15.
46. Petrus fullo eiectus a Zenone annis 3.
47. Ioannes, qui trimestri spatio exacto eiectus est.
48. Stephanus annis 3.
49. Stephanus alter anno uno.
50. Calandion annis 4.
51. Petrus fullo secundo annis 3.
52. Palladius annis 10.
53. Flavianus, ab Anastasio expulsus, annis 7.
54. Paulus eiusdem aetate annis 3.
55. Euphrasius, communi urbis ruina obrutus, annis 5.
56. Ephraemius, qui Iustiniani temporibus vixit, annis 18.
57. Domnus annis 14.
58. Anastasius annis 11.
59. Gregorius annis 24.
60. Anastasius secundo annis 6.
61. Anastasius alter annis 9.

ιθ'. Βαρούχ στίχων ψ'.
κ'. Ἰεζεκιὴλ στίχων ,δ'.
κα'. Δανιὴλ στίχων ,β'.
κβ'. Οἱ δώδεκα προφῆται στίχων ,γ'.
Ὁμοῦ τῆς παλαιᾶς διαθήκης βιβλία εἴκοσι δύο.

D Εἰσὶ καὶ τῆς νέας διαθήκης ταῦτα·

α'. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον στίχων ,βφ'.
β'. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον στίχων ,β'.
γ'. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν στίχων ,βχ'.
δ'. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην στίχων ,βτ'.
ε'. Πράξεις ἀποστόλων στίχων ,βω'.
ς'. Παύλου ἐπιστολαὶ ιδ' στίχων ,ετ'.
ζ'. Καθολικαὶ ζ' Ἰακώβου α', Πέτρου β', Ἰωάννου γ', Ἰούδα α'.
Ὁμοῦ τῆς νέας βιβλία κς'.

P. 420 V. 335 Καὶ ὅσαι ἀντιλέγονται αὗταί εἰσι τῆς παλαιᾶς·

α'. Μακκαβαϊκὰ τρία στίχων ,βτ'.
β'. Σοφία Σολομῶντος στίχων ,αρ'.
γ'. Σοφία υἱοῦ τοῦ Σιρὰχ στίχων ,βω'.
δ'. Ψαλμοὶ καὶ ᾠδαὶ Σολομῶντος στίχων ,βρ'.

11. τῶν Ἀποστόλων G. 15. ὅσα R. 16. ,βτ'] ,ζτ' R.

19. Baruch versus 700.
20. Ezeciel versus 4000.
21. Daniel versus 2000.
22. Duodecim prophetae versus 3000.
Veteris testamenti librorum summa 22.

Hi autem sunt novi testamenti.

1. Evangelium secundum Matthaeum est versuum 2500.
2. Evangelium secundum Marcum versuum 2000.
3. Evangelium secundum Lucam versuum 2600.
4. Evangelium secundum Ioannem versuum 2300.
5. Actus apostolorum versuum 2800.
6. Pauli apostoli epist. 14, vers. 5300.
7. Catholicae epistolae 7, Iacobi 1, Petri 2, Ioannis 3, Iudae una.
Novi testamenti librorum summa 26.

Quae non admittuntur veteris testamenti scripturae.

1. Maccabaeorum libri 3 vers. 2300.
2. Sapientia Salomonis versuum 1100.
3. Sapientia filii Sirach versuum 2800.
4. Psalmi et cantica Salomonis versuum 2100.

ε'. Διδαχὴ ἀποστόλων στίχων σ'.
ϛ'. Κλήμεντος λβ' στίχων ,βχ'.
ζ'. Ἰγνατίου, Πολυκάρπου, Ποιμένος καὶ Ἑρμᾶ.

3. Itinerarium Thomae versuum 1600.
4. Evangelium secundum Thomam versuum 1300.
5. Doctrina apostolorum versuum 200.
6. Clementis libri 32 versuum 2600.
7. Ignatii, Polycarpi, Pastoris et Hermae libri.